

▶ การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัย
ระดับชาติ ครั้งที่ 10 และนานาชาติ ครั้งที่ 5
The Tenth National Symposium and the Fifth
International Symposium

การวิจัย สร้างสรรค์
นวัตกรรม สังคม
และสุขภาวะในยุคโควิด-19

CREATIVITY INNOVATIONS

SOCIAL ORDER
AND WELLBEING IN TIME OF
COVID-19 PANDEMIC
(CISOWCOP)

วันอาทิตย์ 8 พฤษภาคม 2565
เวลา 08:45-16:00 น.

รูปแบบออนไลน์ผ่านระบบ Zoom

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 10 และระดับนานาชาติ ครั้งที่ 5
มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

“งานวิจัย สร้างสรรค์ นวัตกรรม สังคม และสุขภาวะในยุคโควิด-19”

The Tenth National Symposium and the Fifth International Symposium
Bangkokthonburi University

“Creativity, Innovations, Social Order and Wellbeing in Times of COVID-19
Pandemic” (CISOWCOP)

8 พฤษภาคม 2565

ณ ตึกอธิการ ชั้น 6 มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรีร่วมกับ

สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ (วช.)	สมาคมนักวิจัยแห่งประเทศไทย
การกีฬาแห่งประเทศไทย	มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์
มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม	วิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์
KENT STATE UNIVERSITY	ENERGIME UNIVERSITY
SHENYANG CONSERVATORY OF MUSIC	UNIVERSITY OF LATVIA
UNIVERSITY OF LATVIA	ENERGIME UNIVESITY
	DISAFA UNIVERSITY

กลุ่มสาขาวิชาที่นำเสนอผลงานวิจัยทั้งภาคบรรยาย และภาคโปสเตอร์

- กลุ่มสาขาวิชามนุษย์ศาสตร์และสังคมศาสตร์
- กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
- กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ

คำนำ

มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่เน้นการเพิ่มพูนองค์ความรู้ด้านวิชาการ โดยการส่งเสริมนักวิจัย นักวิชาการ รวมถึงนักศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาให้เกิดการสร้างและพัฒนา ผลงานวิจัยที่สามารถนำไปสู่การพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ทั้งในระดับชุมชน และระดับประเทศ ที่ตอบสนองต่อวัตถุประสงค์การสร้าง ความเข้มแข็งทางวิชาการ และการส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาและเผยแพร่ความรู้ รวมทั้งยังเป็นช่องทางที่ก่อให้เกิดการแลกเปลี่ยน ประสบการณ์และสร้างความร่วมมือในการพัฒนาสหวิทยาการ

มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี จึงจัดให้มีการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 10 และระดับนานาชาติ ครั้งที่ 5 ผ่านระบบออนไลน์โดยโปรแกรม Zoom ที่มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี ภายใต้หัวข้อ “งานวิจัย สร้างสรรค์ นวัตกรรม สังคม และสุขภาวะในยุคโควิด-19” ขึ้น ซึ่งการประชุมดังกล่าวนี้ ได้รับความร่วมมือทั้งภาครัฐและเอกชน ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ (วช.), สมาคมนักวิจัยแห่งประเทศไทย, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม, วิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์, การกีฬาแห่งประเทศไทย, SHENYANG CONSERVATORY OF MUSIC, KENT STATE UNIVERSITY, ENERGI ME UNIVERSITY, UNIVERSITY OF LATVIA, UNIVERSITY OF LATVIA ENERGI ME UNIVESITY, DISAFA UNIVERSITY

มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรีมุ่งหวังว่าการจัดประชุมวิชาการครั้งนี้ จะเป็นโอกาสในการสร้างองค์ความรู้ที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาสหวิทยาการหลากหลายสาขาวิชา และนำไปสู่การพัฒนาวิชาการความรู้ที่ดีต่อไปในอนาคต

(รองศาสตราจารย์ ดร.บังอร เป็ญจาธิกุล)

อธิการบดี มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

สารบัญ

การนำเสนอผลงานวิจัย	หน้า
กลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์	
1 กระบวนการจัดการทรัพยากรมนุษย์ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน ของพนักงานสหกรณ์จังหวัดสมุทรสาคร Human Resource Management Processes That Affect on Performance Efficiency of Cooperative Employees in Samutsakhon นฤชิต พิณทอง, อาริยา จิรพงศานานุรักษ์, บัวขาว เรืองรัมย์, ณัฐดนัย พิลาศจิตต์ และภรณ์ญา กุลโธ.....	1
2 กระบวนการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนจากแนวทางการเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นสื่อ Formative Assessment for Development Students with Game- based Technology ลัดดาวลย์ คงสมบูรณ์.....	12
3 กระแสเงินสดที่มีอิทธิพลต่อสภาพคล่องของบริษัทจดทะเบียนในตลาด หลักทรัพย์แห่งประเทศไทย Cash Flow That Influences Liquidity of Companies Listed on The Stock Exchange of Thailand มรรยาท ล้อมโอฬารสุขสกุล, วรรณลักษณ์ อภินาวิน.....	24
4 กลวิธีการถ่ายทอดการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ของครูจุมพล ปัญจะ The Transmission of Jumpon Panja's Gong Wong Yai Performance มิ่งขวัญ นาคอก, สิทธิ พึ่งฉิ่ง.....	34
5 การกำหนดสมรรถนะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ในระดับบัณฑิตศึกษาสาขาครุ ศาสตร์/ศึกษาศาสตร์เพื่อพัฒนาครูไทยสู่ยุคดิจิทัล Guideline for Developing Desirable Competencies of Graduate Instructors in Education to Develop Thai Teachers in The Digital Age นิษฐวดี จิรโรจน์ภิญโญ, วรชัย วิภูอุปโภคตร.....	43
6 การจัดการคุณค่าตราสินค้า ไอศกรีมโฮมเมด แบรินด์ (D.I.Y BY Homemade) Brand Equity Management of Ice cream homemade brand (D.I.Y BY Homemade) ภัทรยศ สิทธิพร, ณปภัช ธัญชัยกุล, ธนัชฎา สร้อยทอง, ชลธรณ์ เข่าพันธ์กุล และอภิชาติ หลิมรัตน์	55

สารบัญ

การนำเสนอผลงานวิจัย	หน้า
กลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์	
7 การจัดการด้านสาธารณชนสัมพันธ์เพื่อความได้เปรียบทางการแข่งขันของ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ Public Relationship Management for Competitive Advantages of Companies listed on the Market for Alternative Investment นภภรณ์ อุ๋นปริชาวนิชย์, ธเนศ อุ๋นปริชาวนิชย์.....	65
8 การจัดการธุรกิจชิ้นส่วนและอะไหล่ยานยนต์ที่ส่งผลต่อความต้องการของลูกค้า ในเขตนนทบุรี Management of auto parts and spare parts business that affects the needs of customers in Nonthaburi area สุรเชษฐ์ โล่ห์ทองคำ, พิศุทธิ์ ศรีไพโรจน์, สมพอน ภูษณะมงคล, เสน่ห์ พรมเดช และ รัชกฤต กฤตภาสมาลา.....	75
9 การจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ ของนักศึกษา สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา Instructional Management for Enhancing Analytical Thinking Skill of Technology and Educational Communication Program Students รสรินทร์ อรอมรัตน์, นันทวัฒน์ ภัทรกรนันท์.....	82
10 การจัดการศึกษาโดยพัฒนาหลักสูตรสามภาษา Educational Management by Developing Three Language Curriculum เพชรรัตน์ ฮีมินกุล.....	93
11 การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความต้องการพิเศษ โดยการบูรณาการแบบ องค์รวม Education management for people with special needs through holistic integration นิตยา ศรีมุกุพันธ์, พรเทพ เมืองแมน และเพชรรัตน์ ฮีมินกุล.....	101

สารบัญ

การนำเสนอผลงานวิจัย	หน้า
กลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์	
12 การจัดการส่งผลงานภาพพิมพ์ประเภทงานกระดาษสู่เวทีระดับนานาชาติ กรณีศึกษาการจัดการส่งผลงานศิลปะประเภทงานภาพพิมพ์ในนิทรรศการ Surging wave International Contemporary Art Exchange Exhibition Transporting management printmaking to abroad: Case study of the Transporting of art works in the category of printmaking in the exhibition Surging wave International Contemporary Art Exchange Exhibition รัตติพร ลีพานวงศ์, พศุตม์ กรรณรัตน์สุตร.....	111
13 การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ด้วยวัสดุเหลือใช้เพื่อส่งเสริมทักษะทางสังคม ของเด็กปฐมวัย An Organizing Creative Art Made From Used Material Activities To Young Children's Social Skills พิจิตรา เกษประดิษฐ์, นุฏชญา ภัทรพุดมานนท์.....	122
14 การใช้หลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน กรณีศึกษา กรรมการหมู่บ้าน อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา The use of good governance in the performance of the village headman, the case study of the village committee Mueang Nakhon Ratchasima District Nakhon Ratchasima Province ณรงค์ฤทธิ์ เครือไทย, เมตต์ เมตต์การณจิต และพัสกร จิตตรัตน์.....	131
15 การตัดสินใจเลือกใช้บริการคลินิกเสริมความงามของผู้หญิงวัยทำงานใน อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี The decision to choose a beauty clinic for working women in Bang Bua Thong District Nonthaburi Province สุชาติ ปรีกทยานนท์, ธงชัย เจตบุตร, รัฐนริศร์ บุญจิระอาไพ, บัณฑิต ผาคำ และอัครวินท์ หอมอ่อน.....	142
16 การเตรียมความพร้อมด้านคุณภาพการบริการในสถานการณ์ Covid- 19 สำหรับนักท่องเที่ยวของธุรกิจโรงแรมในอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี Preparing for service quality in Covid-19 situation to tourists of hotels in Mueang district, Kanchanaburi วิษสุตา ร้อยพิลา.....	150

สารบัญ

การนำเสนอผลงานวิจัย	หน้า
กลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์	
17 การทำประวัติช่างผู้เชี่ยวชาญด้านเสริมสวยและความงามอย่างมีประสิทธิภาพด้วย e-Portfolio History Filing for Specialist in Beauty with e-Portfolio efficiently พรประภา ศรีราพร, ศุภสุชา เรืองปราชญ์, ประภาพร คงสมเพียร, อรพร แสงเงิน และภัทรวรรณ กระจำงแจ่ม	158
18 การนำนโยบาย Work from Home ไปปฏิบัติ ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) กรณีศึกษา สำนักงานเขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร Implementing the Work from Home policy in the epidemic Situation of the novel corona virus disease 2019 (COVID-19) case study of Thawee District Office Wattana, Bangkok อรปภัทร จันทร์สาขา.....	169
19 การนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตของนักศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์ จังหวัดนครราชสีมา Applying Sufficiency Economy Philosophy in the Life of Phanomwan College of Technology Students Nakhon Ratchasima Province ประสิทธิ์ ทันสมัย, พิชัย สารภักดิ์ และดวงตะวัน ตะสูงเนิน.....	177
20 การบรรเลงบทเพลงฤดูใบไม้ผลิของ วิวาลดี โดยวงดุริยางค์เครื่องสายจีน Vivaldi's Spring Performed by Chinese String Orchestra ทรงพล สุขุมวาท.....	190
21 การบริหารงานตามหลักการว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี(ฉบับที่2)พ.ศ.2562 ของผู้บริหารเทศบาลตำบลท่ามะขาม จังหวัดกาญจนบุรี Administration according to the principles of good governance of the Tha Makham Subdistrict Municipality Administrator Kanchanaburi บุษรา มุ้ยอึ้ง.....	204

สารบัญ

การนำเสนอผลงานวิจัย	หน้า
กลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์	
22 การบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม Personnel Administration under Good Governance of Nakhon Pathom Town Municipality, Nakhon Pathom Province อุไรวรรณ พงศ์สุภากุล, ศศิมา วงษ์ชาติ, นิตยา มีบุญ, ณัฏชา อิทธิเกษมสุข และณงญา ศรยุทธเสนี	211
23 การบริหารงานสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลดอนยาหอม อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม Elderly Welfare Administration of Don Yai Hom Subdistrict Administrative Organization Mueang Nakhon Pathom District Nakhon Pathom Province ชนพันธุ์ พูลชอบ, อาภรณ์ พันธุ์ทอง, ดร.ณิ หนุอนันต์, ศิริมา วิภาตวรรณ และ วราพร วรรณพันธุ์.....	223
24 การบริหารจัดการสินค้าไม่เคลื่อนไหว กรณีศึกษา ผู้ประกอบการผลิตชิ้นส่วน ยานยนต์แห่งหนึ่ง จังหวัดระยอง Improving Managing Non Moving Inventory a Case Study of an Auto Parts Manufacturer in Rayong Province. ชนะโรจน์ พงศ์กิตติอิสรา, ธาปนา ในริกุล, โกราฟ เสนกูปตา, นิกร ไร่ดี.....	232
25 การบริหารทรัพยากรมนุษย์ขององค์การและการตระหนักถึงผลในอนาคตของ บุคคลกับพฤติกรรมการทำงานอย่างมีจริยธรรมของพนักงานบริษัทประกันภัย ในกรุงเทพมหานคร Organizational Human Resource Administration and Individual Consideration of Future Consequences, as correlates of Employees' Moral Work Behaviors in Insurance Companies in Bangkok จันทร์เพ็ญ วิศัลยาขจรเดช, วิฑูร อินทจันทร์, ศศิมา วงษ์ชาติ, อัมไพพรรณ ขาวสว่าง และ ดวงพร สุพรรณเพชร.....	244
26 การประพันธ์บทเพลงเทิดพระเกียรติสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช: จากอโยธยาสู่น่านฟ้าธนบุรี Composing The Honorarium Music for King Taksin The Great: from Ayothaya to Thonburi นิวัฒน์ วรรณธรรม.....	256

สารบัญ

การนำเสนอผลงานวิจัย

หน้า

กลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์

- 27 การประเมินโครงการพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาในท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมศิลปหัตถกรรมการจักสานไม้ไผ่จากชุมชนสู่ทักษะอาชีพสำหรับนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองไผ่ล้อม
The Assessment of school development as a learning local wisdom resource to promote the bamboo arts and crafts from the community advance to career skills for students of Ban Nong Phai Lom School
สันติ สิงหาพรหม..... 268
- 28 การประเมินโครงการศุภกัถถึงธรรม สุขถึงใจ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ส่วนกลาง จังหวัดนครปฐม
Evaluation of the Friday to Dharma Project Mahamakut Buddhist University, Nakhon Pathom Province
สุรียาทิศ โพธิ์ประสิทธิ์, วัชรวิ บุญแมน, ชัยยะ ทองชู และธนะชัย สามล..... 279
- 29 การปรับปรุงกระบวนการทำงานด้วย ECRS ในส่วนการออกแบบและส่วนเชื่อมต่อฝ่ายผลิต โดยประยุกต์ใช้แนวคิด MUDA MURA MURI เพื่อลดความสูญเสีย กรณีศึกษา ธุรกิจรับออกแบบและผลิตเครื่องนุ่งห่มสำเร็จรูปแห่งหนึ่ง
Process Improvement with ECRS in Design and Manufacturing Interfaces by Applying The Concept of MUDA MURA MURI to Reduce Waste. A Case Study of a Ready-Made Garment Design and Manufacturing Business
พรนภา ลักขมีสถาพร, บุษกร ประกอบศิลป์, สุพัฒน์ ประภาส, ปิติพงษ์ ภิรมย์กิจ และจันทนี สุขสุกณี..... 292
- 30 การปรับปรุงกระบวนการคัดแยกสินค้า ของ โกดัง เคอรี่ สาขาสนามบินน้ำ
Improving the product sorting process of Kerry Express (Sanam Bin Nam)
จรรथิมา ทาทอง, ณัฐภูมิ งามเนตร, ปัญจรัตน์ เทวรินทร์ภักดี, ชัยภัทร์ คล่องศิลปะชัย และนางรักษ์ ศรีวิวัฒน์..... 302

สารบัญ

การนำเสนอผลงานวิจัย	หน้า
กลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์	
31 การเปรียบเทียบต้นทุนและผลตอบแทนของการปลูกข้าวเกษตรกรตำบลบ้าน ชวน อำเภอบำเหน็จณรงค์ จังหวัดชัยภูมิ Comparison of Cost and Return of rice cultivation for Farmers in Ban Chuan Sub-district, Bamnet Narong District Chaiyaphum ชฎารัช คำแพงตา, สุदारัตน์ เกิดพิกุล, อุดมลักษณ์ วรรณนะไพสิฐ	311
32 การเปรียบเทียบต้นทุนและผลตอบแทนการเลี้ยงสุกรขุนแบบอิสระและแบบ รับจ้างเลี้ยงในจังหวัดมุกดาหาร Comparison of cost and return of independent and contracted pig raising in Mukdahan Province วสันต์ ลีนจี, ธิติยา คำนนท์, กมลเดช อร่ามรัตน์ชัย และสุทธดา ชาวนาผือ.....	322
33 การพัฒนาการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมกลางแจ้ง Outdoor Games Activities on the Problem - Solving Ability of Young Children ปาริชาติ พงศ์พรหม, วิราณี แสงสำฤทธิ์	333
34 การพัฒนาการจัดการเรียนรู้วิชาการพัฒนาบุคลิกภาพสำหรับนักศึกษาระดับ ปริญญาตรีโดยใช้การสอนด้วยกระบวนการคิดสร้างสรรค์และการอภิปรายกลุ่ม The Development of Learning Management in the subject of Personality Development for Students Bachelor's Degree using Creative The Teaching and Group Discussion วิบูลย์ ลีอมงคล, ทวีพร ตู่พจ และสุมาลี เรืองสุขพิพัฒน์.....	341
35 การพัฒนาเกมเพื่อการเรียนรู้ รายวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการอาชีพ เรื่อง อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ วิทยาลัยเทคโนโลยีอาชีวศึกษานครราชสีมา The Development of the Game for Learning for Information Technology for Works - Hardware Computer Subject, Nakhon Ratchasima Vocationnal College Of Technology ศุภชัย ชัยประเสริฐ, ศิราพร แซ่ตั้ง และพงษ์พัฒน์ พิมพ์ดี.....	351

สารบัญ

	หน้า
การนำเสนอผลงานวิจัย กลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์	
36 การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะ สร้างสรรค์ การต่อเติมภาพด้วยลายเส้น The Creativity of Young Children Resulting from Creative Drawing Activities ปิยกานต์ ปานอุไร.....	364
37 การพัฒนาความผูกพันของพนักงานเทศบาลไทย Development of Employee Engagement in Municipality of Thai ชัยรัตน์ จันทนดิษฐ์, ภาณุรัตน์ โนนภาส, ศิรัญ สายธรรม, นฤชิต พิณทอง และสุชาดา จันเจือ.....	373
38 การพัฒนาความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้กิจกรรมปฏิสัมพันธ์ Developing of English Communication Ability for Primary 4 Students by Using Interactive Activities นิติกานต์ ศรีโมรา.....	382
39 การพัฒนาฐานความรู้เชิงความหมายของภาษาที่ใช้ในการพัฒนาเว็บไซต์ สำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยิน The development of semantic knowledge base in the language of website development for the hearing impairment สุภัทรา เหมือนจันทชัย, พิพัฒน์พล ศุภรัตน์วงศ์, พัชรี วิชัยดิษฐ์, สลิตา อรุณรักษ์สมบัติ และปวีณา วงศ์วิทยาศักดิ์.....	391
40 การพัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยที่เล่นเกมการศึกษา คณิตศาสตร์ Young Children's Mathematics Basic Skills through Mathematics Didactic Games สุดาพร วิจิตชัยชาคร, อารยา ล้อมสาย.....	400
41 การพัฒนาระบบบริหารจัดการการผลิตเสื้อผ้า Development of a management system for the production of garments ขวัญวรา โพธิวาระ, รัฐวิทย์ ช่างเหล็ก, ศิริชัย พรหมทอง, อิศระ สุขน้อย และจิรัฐวัฒน์ ศิริบุตร.....	409

สารบัญ

การนำเสนอผลงานวิจัย	หน้า
กลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์	
42 การพัฒนาระบบบริหารจัดการสถานที่ออกกำลังกาย Development of a fitness facility management system กนกวรรณ ปิยานุวัฒน์กุล, ณิชยา แก้วนัย, นริศรา ภูยงค์, วรพล รมยวรวพล และศักดิ์ชัย ชนบดีจิรพงศ์.....	419
43 การพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวลุ่มแม่น้ำจังหวัดชัยนาท Tourism Development of the River in Chainat Province ภัทรพร กิจชัยนุกูล, สถาพร ถาวรธิวาสน์.....	428
44 การพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบล บางพลีใหญ่ จังหวัดสมุทรปราการ Development of personnel competency in Bang Phli Yai Subdistrict Administrative Organization Samut Prakan Province สมเกียรติ ฉัตรแก้วบริบูรณ์, สรพล พยุ่งวีระน้อย, เจษฎาภรณ์ เรืองสา และกันตินันท์ จิตระออน	442
45 การพัฒนาสื่อการสอนด้วยโปรแกรม Canva สำหรับการเรียนรู้ด้วยตนเอง รายวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศกับการเรียนรู้ วิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์ The Development of Instructional Media with Canva Program for Self-learning in Information Technology and Learning Subject, Phanomwan College of Technology ศุภชัย ชัยประเสริฐ, ยุธิภรณ์ วิวัฒน์ยรรยง และพงษ์พัฒน์ พิมพ์ดี.....	451
46 การพัฒนาสื่อมัลติมีเดียเพื่อเสริมการเรียนรู้เรื่อง กรีนไอที (Green IT) สำหรับ นักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์ Development of Multimedia to enhance Green IT Learning for Students of the Faculty of Business Administration, Phanomwan College of Technology นัทธีรา โยโพธิ์, กฤษณะ เซ็นจะบก และเลิศลักษณ์ มูลตา.....	459
47 การพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อการศึกษา เรื่อง อาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 Development of Application Educational on Computer Crimes for Students in Grade 5 ชยภรณ์ ไชยานุพงศ์.....	469

สารบัญ

การนำเสนอผลงานวิจัย	หน้า
กลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์	
48 การเพิ่มประสิทธิภาพกระบวนการทำงานภายใต้กิจกรรม 5ส กรณีศึกษา หน่วยงานรัฐบาลแห่งหนึ่งในเขตบางกอกน้อย Optimizing Work Processes Under 5S Activities. A Case Study of a Government in Bangkok Noi Area ณรงค์ฤทธิ์ ยิ้มเจริญพรสกุล, นิลุบล สุทธิอาภา, ยงยุทธ คุณานูวัฒน์, ศิริชัย ขอมอบกลาง และศุภรัตน์ อัครพิสิฐวงศ์.....	482
49 การเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้นำท้องถิ่นที่โดยการประยุกต์ใช้ หลักการทรงงานของในหลวงรัชกาลที่ 9 Optimizing the performance of local leaders by applying The working principle of the King Rama IX ณัฐวรรณ สาสิงห์, ชินภัทร พุทธชาติ, ธิติ จิรวชิรากรและอาจยุทธ เนติธนากุล.....	491
50 การเพิ่มประสิทธิภาพคลังสินค้าช่องทางออนไลน์สถานการณ์ การแพร่ระบาดของ ของโรค COVID-19 Warehouse Optimization Online Channel to Coronavirus Pandemic COVID-19 ชลิตา โปะะมา, ประจวบ อนันต์ปฏิเวธ, วรณลักษณ์ อภินาวิณ, สวรรค์ลม สุทธิอาจ และ ชญารัฐ ศรีสงคราม.....	499
ภาคผนวก	
คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานโครงการประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัย...	511

การนำเสนอผลงาน

กลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์

กระบวนการจัดการทรัพยากรมนุษย์ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน ของพนักงานสหกรณ์จังหวัดสมุทรสาคร

Human Resource Management Processes That Affect on Performance Efficiency of Cooperative Employees in Samutsakhon

นฤชิต พิณทอง¹, อารียา จีรพวงศานานุรักษ์², บัวขาว เรืองรัมย์³, ณัฐดนัย พิลาจิตต์⁴
และภรณ์ญา กุลโธ⁵

Naruchit Pinthong¹, Ariya Jirapongsananurak², Buakaw Ruangram³, Nutdanai Philasjitt⁴
and Pharanya Kultoo⁵

^{1,3,4,5}สาขาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี, โทร. 081-7791561

^{1,3,4,5}Faculty of Business Administration (Management), Bangkokthonburi University, ¹Tel. 081-7791561

²สาขาวิชาการจัดการนวัตกรรมการค้า คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

²Faculty of Business Administration Program in Innovative Trading Management, Bangkokthonburi University

e-mail: ¹Chanpen.wis@bkkthon.ac.th, ²Ariya_2515@gmail.com, ³Phat_005@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษากระบวนการจัดการทรัพยากรมนุษย์ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงานสหกรณ์จังหวัดสมุทรสาครโดยใช้ แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลกลุ่มตัวอย่างคือพนักงานสหกรณ์ในจังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 288 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดย ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน รวมทั้งทดสอบสมมติฐานโดยการ วิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ ผลการวิจัย พบว่าพนักงานสหกรณ์จังหวัดสมุทรสาครได้แสดงความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยกระบวนการจัดการทรัพยากรมนุษย์ และปัจจัยการประเมินผลการปฏิบัติงานมีค่าเฉลี่ยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สำหรับผลการทดสอบสมมติฐานพบว่ากระบวนการจัดการทรัพยากรมนุษย์ ด้านค่าตอบแทนและผลประโยชน์มีผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติอยู่ที่ระดับ 0.01 รวมถึงกระบวนการจัดการทรัพยากรมนุษย์ด้านการคัดเลือกมีผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานที่ระดับมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ: กระบวนการจัดการทรัพยากรมนุษย์, ประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน

Abstract

This study was conducted with the aim of exploring human resource management processes that influence the work performance of employees at cooperatives in the province of Samutsakhon. The research instrumentation was the questionnaire employed in data collection. The sample group was composed of 288 cooperative employees in the province of Samutsakhon. Data was analyzed by frequency, mean and standard deviation, including hypothesis testing by multiple regression analysis.

The research findings, human resource management processes had a high mean score. When compared individually, personnel recruitment, selection, training, development, remuneration/benefits and work performance evaluation were found to have high mean score for every aspect. The hypothesis testing revealed remuneration/benefits to influence work efficiency with statistical significance at 0.01. In addition, selection was also found to influence work efficiency with statistical significance at 0.05.

Keywords: Human Resource Management, Performance Efficiency

บทนำ

ปัจจุบันโลกได้ก้าวเข้าสู่ยุคโลกาภิวัตน์มีการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และวัฒนธรรม ในขณะที่เดียวกันโลกก็กำลังเผชิญกับปัญหาใหม่ ๆ เช่น ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม ปัญหาการเมือง ทั้งในและต่างประเทศ จากเหตุการณ์ดังกล่าวจึงส่งผลให้การดำรงชีพของไทยเกิดการเปลี่ยนแปลง ส่งผลต่อชีวิตความเป็นอยู่ ทั้งด้านวิถีการผลิต และการบริโภคท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงของสังคมภายใต้กระแสของยุคโลกาภิวัตน์ ประชาชนคนส่วนใหญ่ไทยยังคงต้องเผชิญกับปัญหาความยากจนอันเกิดจากความไม่เป็นธรรมทางเศรษฐกิจสังคมและการเมือง ปรากฏการณ์ของปัญหาที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรไทยในปัจจุบันมีหลายประการอาทิปัญหาด้านปัจจัยในฐานทรัพยากรการผลิต ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของที่ดิน ทำกิน กล่าวคือเกษตรกรจำนวนมากไม่มีที่ดินเป็นของตนเอง จำเป็นต้องเช่าที่ดินทำกินจากแหล่งอื่น และมีเกษตรกรจำนวนไม่น้อยที่ต้องสูญเสียที่ดินทำกินให้กับสถาบันการเงินทำให้เกษตรกรรายย่อยขาดศักยภาพในการเพิ่มผลผลิตและไม่สามารถพึ่งพาตนเองได้รวมถึงปัญหาด้านต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้นอันเนื่องมาจากต้นทุนราคาปุ๋ย ยาปราบแมลง ค่าแรงงานถึงแม้ว่าปัจจุบันมีแนวโน้มว่าผลผลิตทางการเกษตรจะมีราคาดีแต่ราคาที่สูงขึ้น (สยามรัฐออนไลน์) สหกรณ์เป็นองค์กรที่ผู้ประกอบการอาชีพคล้ายกัน ประกอบด้วยการเกษตร, การประมง, การนิคม, การออมทรัพย์, ร้านค้า, และการบริการ รวมกันจัดตั้งขึ้นและจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลก่อนนายทะเบียนสหกรณ์ตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์โดยมีจุดมุ่งหมาย เพื่อให้สมาชิกดำเนินกิจการร่วมกันและช่วยเหลือซึ่งกันและกันเพื่อแก้ไขความเดือดร้อนในการประกอบอาชีพของสมาชิกและช่วยยกระดับฐานะความเป็นอยู่ของสมาชิกให้ดีขึ้น เช่นการรับฝากเงิน การให้เงินกู้หรือสินเชื่อ การจัดหาสินค้ามาจำหน่าย การรวบรวมผลผลิต การแปรรูปผลิตผล รวมถึงการให้บริการ และส่งเสริมการเกษตร (กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2560) โดยมีการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการเป็นผู้บริหารงานแทนซึ่งตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 กำหนดให้มีคณะกรรมการดำเนินการไม่เกิน 15 คน มีอำนาจหน้าที่เป็นผู้ดำเนินกิจการและเป็นผู้แทนสหกรณ์ในกิจการทั้งปวงเพื่อให้กิจการสหกรณ์ดำเนินการอย่างกว้างขวางและให้บริการแก่สมาชิกอย่างทั่วถึงโดยมีคณะกรรมการดำเนินการเห็นควรจัดจ้างผู้จัดการที่มีความรู้ความสามารถมาดำเนินธุรกิจแทนและจัดจ้างเจ้าหน้าที่โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการดำเนินการเพื่อช่วยเหลือกิจการสหกรณ์ด้านต่าง ๆ ตามความเหมาะสม (กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2562) และการที่สหกรณ์จะสามารถขับเคลื่อนได้ต้องอาศัยพนักงานที่มีประสิทธิภาพ

ดังนั้นกระบวนการจัดการทรัพยากรมนุษย์จึงเป็นส่วนสำคัญที่จะช่วยกระตุ้น และพัฒนาศักยภาพของพนักงานเนื่องด้วยสภาวะการณ์ในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงทางสภาพแวดล้อม เป็นไป

อย่างรวดเร็วทั้งสภาพแวดล้อมภายในเช่น ภาวะการเงิน การตลาด การผลิตสินค้า วัฒนธรรม องค์กร และสภาพแวดล้อมภายนอกเช่น เศรษฐกิจ สังคม การเมือง เทคโนโลยี ด้วยเหตุนี้ผู้บริหารและผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องต้องร่วมกันใช้ความรู้ ทักษะและประสบการณ์ในการสรรหา การคัดเลือก และบรรจุบุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสมให้เข้ามาปฏิบัติงานในองค์กรพร้อมทั้งธำรงรักษาและพัฒนาให้บุคลากรขององค์กรให้มีศักยภาพรวมถึงคุณภาพชีวิตการทำงานที่ดี (ประเวศน์ มหารัตน์สกุล, 2558).

ด้วยเหตุนี้การจัดการทรัพยากรมนุษย์จึงเป็นกระบวนการหนึ่งที่มีความสำคัญเพราะความสำเร็จขององค์กรจะเกิดขึ้นได้นั้นต้องอาศัยประสิทธิภาพของบุคลากรที่มีอยู่ในองค์กรจากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยจึงได้เห็นความสำคัญและสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับ กระบวนการจัดการทรัพยากรมนุษย์ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงานสหกรณ์จังหวัดสมุทรสาครโดยจะนำผลลัพธ์ที่ได้จากการวิจัยไปเป็นข้อมูลและแนวทางการปฏิบัติงานและปรับปรุงแก้ไข ตลอดจนการพัฒนากระบวนการจัดการทรัพยากรมนุษย์ให้เป็นประโยชน์ต่อองค์กรต่อไป

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

เพื่อศึกษากระบวนการจัดการทรัพยากรมนุษย์ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงานสหกรณ์จังหวัดสมุทรสาคร

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษากระบวนการจัดการทรัพยากรมนุษย์ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงานสหกรณ์จังหวัดสมุทรสาคร มีขอบเขตการวิจัยดังนี้

1. ขอบเขตของเนื้อหา

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ กระบวนการจัดการทรัพยากรมนุษย์ประกอบด้วย การสรรหาบุคลากร การคัดเลือก การฝึกอบรมและการพัฒนา ค่าตอบแทน และผลประโยชน์ และการประเมินผลการปฏิบัติงาน โดยประยุกต์ใช้แนวคิดของ Mondy, Noe and Premeaux (1999)

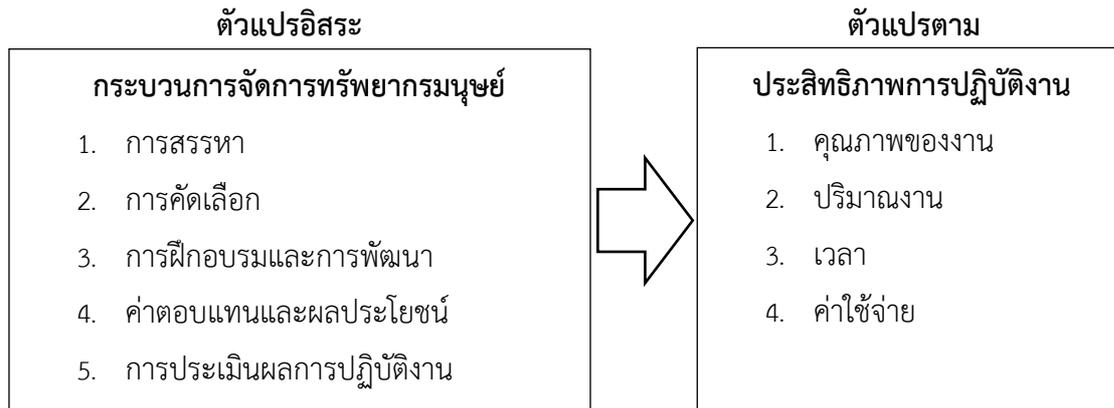
ตัวแปรตาม ได้แก่ ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานประกอบด้วย คุณภาพของงาน ปริมาณงาน เวลา ค่าใช้จ่าย โดยประยุกต์ใช้แนวคิดของ Peterson and Plowman (1989)

2. ประชากรที่ทำการศึกษา ได้แก่ พนักงานสหกรณ์จังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 1,112 คน จาก 6 ประเภทสหกรณ์ จำนวน 39 แห่ง

3. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือพนักงานสหกรณ์จังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 288 ราย ซึ่งได้จากการการเปิดตารางเครซี่แอนมอร์แกน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎี กระบวนการจัดการทรัพยากรมนุษย์จากแนวคิดของ Mondy, Noe and Premeaux (1999) แนวคิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานจากแนวคิดของ Peterson and Plowman (1989) และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มาเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษากระบวนการจัดการทรัพยากรมนุษย์ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงานสหกรณ์จังหวัดสมุทรสาครโดยกรอบแนวคิด ดังแสดงในภาพ ที่ 1 ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

กระบวนการจัดการทรัพยากรมนุษย์ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงาน สหกรณ์จังหวัดสมุทรสาคร

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบกระบวนการจัดการทรัพยากรมนุษย์ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงานสหกรณ์จังหวัดสมุทรสาคร
2. สหกรณ์จังหวัดสมุทรสาคร ใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายและวิธีการบริหารงานองค์กรอันจะก่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่ดีต่อไป

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรมนุษย์

การจัดการทรัพยากรมนุษย์หรือการบริหารทรัพยากรมนุษย์ เดิมเรียกกันว่าการบริหารงานบุคคล เมื่อโลกธุรกิจปัจจุบันมีความเจริญเติบโตขยายตัวมากขึ้นกรอบแนวคิดด้านงานบุคคลจึงจำเป็นต้องขยาย และพัฒนาให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงดังกล่าวซึ่งนักวิชาการส่วนใหญ่ไม่ได้มองว่าบุคลากรในองค์กรเป็นเพียงผู้รับคำสั่งตามที่ mongหมายเท่านั้นในบทบาทใหม่บุคลากรมีฐานะเป็นทรัพยากรขององค์กร หรือในปัจจุบันเรียกว่า “ทุนมนุษย์” ที่มีส่วนร่วมส่งเสริมและสนับสนุนให้ภาระงานต่าง ๆ ขององค์กรดำเนินอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลโดยการออกแบบระบบการทำงานขององค์กรอย่างเหมาะสมเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร (Mathis and Jackson 2008)

Mondy, Noe and Premeaux (1999) กล่าวว่ากระบวนการจัดการทรัพยากรมนุษย์ใช้เพื่อกำหนดทักษะหน้าที่และความรู้ที่ต้องการในแต่ละงานขององค์กรซึ่งมี 8 ขั้นตอนดังนี้ 1) การวางแผนทรัพยากรมนุษย์ เป็นกระบวนการสำรวจความต้องการทรัพยากรมนุษย์เพื่อให้ได้จำนวนพนักงานที่มีทักษะที่ต้องการและสามารถจัดหาได้เมื่อจำเป็นต้องใช้ซึ่งในการวางแผนจะต้องมีการออกแบบงานและวิเคราะห์งานก่อน 2) การสรรหาบุคลากร เป็นกลุ่มกิจกรรมขององค์กรซึ่งใช้เพื่อจูงใจให้ผู้สมัครที่มีความรู้ความสามารถและมีทัศนคติที่องค์กรต้องการมาสมัครในตำแหน่งงานที่ เหมาะสมเพื่อช่วยให้

องค์กรบรรลุวัตถุประสงค์กล่าวคือเป็นการค้นหาผู้สมัครงานที่มีความสามารถ สำหรับบรรจุในตำแหน่งที่วางในปัจจุบันหรือตำแหน่งที่คาดว่าจะว่างซึ่งจะสามารถทำให้มั่นใจได้ว่าองค์กรจะสามารถดำเนินงานต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นกระบวนการแสวงหาและจูงใจให้ผู้สมัครงานที่มีความสามารถเข้ามาทำงานในองค์กร การสรรหาบุคลากรจึงเป็นกระบวนการจูงใจให้บุคคลที่มีความรู้ความสามารถมีศักยภาพและคุณสมบัติต่าง ๆ อันเหมาะสมกับตำแหน่งงานที่เปิดรับสมัครบุคลากรเข้ามาสมัครงานกับองค์กร 3) การคัดเลือก เป็นกระบวนการคัดเลือกบุคคลที่เหมาะสมที่สุดสำหรับ องค์กร และเหมาะสมกับตำแหน่งที่ต้องการคือการคัดเลือกจากกลุ่มผู้มาสมัครซึ่งเป็นการประเมินข้อมูลเกี่ยวกับผู้สมัครจำนวนมากโดยการกลั่นกรองของผู้สมัครอย่างเป็นขั้นตอนเมื่อกระบวนการคัดเลือกสิ้นสุดลงจะทำให้องค์กรได้คนที่มีคุณสมบัติตามที่องค์กรต้องการ การคัดเลือกทรัพยากรมนุษย์จึงเป็นกระบวนการที่เหมาะสมที่สุดกับตำแหน่งงานที่ต้องการโดยองค์กรพิจารณาคัดเลือกบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ และมีคุณสมบัติที่เหมาะสมกับตำแหน่งต่าง ๆ ที่องค์กรต้องการเพื่อให้ได้บุคลากรมีคุณสมบัติที่ตรงกับวัตถุประสงค์ขององค์กรมากที่สุด 4) การฝึกอบรมและการพัฒนา การฝึกอบรม เป็นกระบวนการที่มีระบบเพื่อ ใช้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมพนักงานให้มีทิศทางเดียวกับเป้าหมายองค์กรหรือเป็นกิจกรรมเพื่อให้ผู้เรียนรู้เกิดความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับงานในปัจจุบันส่วนการพัฒนา เป็นการจัดหาความรู้การทำให้พนักงานมีความรู้มีการพัฒนาในการปฏิบัติงานเพื่อนำไปใช้ในปัจจุบันหรืออนาคตและยังเป็นการช่วยพัฒนาเพื่อเพิ่มศักยภาพพนักงานในการดำเนินงานการฝึกอบรมและการพัฒนาจึงเป็นกระบวนการที่จัดกระทำอย่างเป็นระบบเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะทางด้านความรู้ ทักษะทัศนคติและพฤติกรรม โดยผ่านประสบการณ์การเรียนรู้ในเพื่อที่จะช่วยให้บุคคลสามารถปฏิบัติงานและร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพอีกทั้งเป็นการพัฒนาศักยภาพของบุคคลให้ตอบสนองต่อความต้องการด้านกำลังคนขององค์กรกล่าวคือการพัฒนาบุคลากรจึงเป็นการกระทำอย่างต่อเนื่องไม่มีวันสิ้นสุดทั้งนี้ก็เพื่อเพิ่มพูนและปรับปรุงคุณภาพของผู้ปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพอย่างเต็มที่เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรและตอบสนองความต้องการของผู้ปฏิบัติงานที่ปรารถนาจะได้รับความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานนั้น ๆ ดังนั้นการฝึกอบรมและพัฒนาจึงมีความสำคัญต่อองค์กรเพราะจะช่วยให้บุคคลมีการพัฒนาทักษะความเป็นผู้นำและศักยภาพอื่น ๆ ที่จะส่งผลต่อภาพลักษณ์ขององค์กรให้ดีขึ้น 5) ค่าตอบแทนและผลประโยชน์อื่น เป็นรางวัลที่พนักงานได้รับเพื่อแลกเปลี่ยนกับการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย ค่าจ้าง เงินเดือน โบนัส สิ่งจูงใจ และผลประโยชน์อื่น ๆ ส่วนผลประโยชน์ เป็นรางวัลหรือส่วนเพิ่มที่พนักงานได้รับซึ่งเป็นผลจากการจ้างงานและตำแหน่งภายในองค์กรเช่น การประกันชีวิตและสุขภาพการท่องเที่ยว ค่ารักษาพยาบาลการแบ่งกำไร แผนการศึกษาการให้ส่วนลดเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ของบริษัทหรือเป็นส่วนหนึ่งที่เกิดการหรือหน่วยงานจะต้องจ่ายให้แก่พนักงานโดยทั่วไปแล้วแบ่งออกเป็นค่าตอบแทนที่เป็นตัวเงินได้แก่ ค่าจ้าง เงินเดือน สิ่งจูงใจ ค่าคอมมิชชั่นโบนัส และอื่น ๆ และค่าตอบแทนที่ไม่เป็นตัวเงินได้แก่สิทธิประโยชน์หรือบริการต่าง ๆ ที่นายจ้างให้แก่ลูกจ้างเป็นการตอบแทนในการปฏิบัติงาน 6) ความปลอดภัย และสุขภาพ ความปลอดภัย เป็นความคุ้มครองพนักงานจากอุบัติเหตุในการทำงานสุขภาพ เป็นสภาพทางด้านร่างกายจิตใจและสังคมของพนักงาน 7) พนักงานและแรงงานสัมพันธ์ เป็นสิ่งแวดล้อมภายในที่ผู้บริหารต้องคำนึงอย่างยิ่งเพราะงานจะสัมฤทธิ์ผลได้ก็มาจากพนักงานลูกจ้างนั่นเอง แรงงานสัมพันธ์ คือความเกี่ยวข้องหรือปฏิบัติต่อกันระหว่างนายจ้างองค์กรนายจ้างกับลูกจ้างองค์กรลูกจ้างตั้งแต่เริ่มเข้ามาทำงานตลอดจนออกจากงาน 8) การ

ประเมินผลการปฏิบัติงาน กระบวนการประเมิน พฤติกรรมการทำงานของพนักงานโดยการวัดและเปรียบเทียบกับมาตรฐานที่กำหนดไว้เช่น การบันทึกผลลัพธ์และการติดต่อสื่อสารกลับไปยังพนักงานซึ่งเป็นกิจกรรมระหว่างผู้บริหารโดยตรงและพนักงานจะเป็นการวัดผลประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรเพื่อใช้ประเมินผลการปฏิบัติงานเป็นกระบวนการที่องค์กรใช้เพื่อพิจารณาผลการปฏิบัติงานของพนักงานจึงกล่าวได้ว่า การประเมินผลการปฏิบัติงานเป็นกระบวนการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานเพื่อนำมาตีค่าในบริบทของวัตถุประสงค์ขององค์กรและให้ข้อมูลย้อนกลับแก่พนักงานเพื่อนำผลการประเมินไปใช้ปรับปรุงการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

Peterson and Plowman (1989) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของประสิทธิภาพ ไว้ด้วยกันทั้งหมด 4 ด้าน ซึ่งประกอบด้วย 1) คุณภาพของงาน จะต้องมีความสูงกล่าวคือผู้ผลิตและผู้ใช้จะต้องได้รับประโยชน์และความคุ้มค่ารวมถึงเกิดความพึงพอใจในผลการทำงานมีความถูกต้องได้มาตรฐานมีความรวดเร็วนอกจากนี้ผลงานที่มีคุณภาพจะสามารถก่อให้เกิดประโยชน์ต่อองค์กรในลักษณะการสร้าง ความพึงพอใจให้แก่ลูกค้าหรือผู้มารับบริการประกอบกับคุณลักษณะของผลผลิตที่มีความครบถ้วนถูกต้องเรียบริย รวมไปถึงผลลัพธ์ของการปฏิบัติงานมีความประณีตตรงตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ 2) ปริมาณงาน งานที่เกิดขึ้นจะต้องเป็นไปตามความคาดหวังขององค์กร โดยผลงานได้ปริมาณที่เหมาะสมตามที่ได้กำหนดไว้ในแผนงานหรือเป้าหมายที่ทางองค์กรได้วางไว้อย่างมีแบบแผนรวมถึงการบริหารเวลาเพื่อให้ได้ปริมาณงานตามเป้าหมายในขอบเขตระยะเวลาที่กำหนดไว้และมีความเพียงพอต่อความต้องการตามงานที่ได้รับมอบหมายโดยผู้ปฏิบัติต้องมีการควบคุมโดยตรงเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ของการปฏิบัติงานบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชาหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง และได้ปริมาณงานที่มีคุณภาพถูกต้องตรงตามเวลามาตรฐานที่กำหนดไว้ 3) เวลา คือเวลาที่ใช้ในการดำเนินงานจะต้องอยู่ในลักษณะที่มีความถูกต้องตามหลักการมีความเหมาะสมกับงานและมีความทันสมัยมีการพัฒนาเทคนิคการทำงานให้สะดวกรวดเร็วขึ้นส่งผลให้งานบรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ตลอดจนได้งานที่ผลิตออกมาแล้วมีคุณภาพ และสามารถปฏิบัติงานให้เสร็จทันเวลาที่กำหนด 4) ค่าใช้จ่าย ในการดำเนินการทั้งหมดจะต้องมีความเหมาะสมกับงานกล่าวได้ว่าเป็นวิธีการลงทุนน้อยและสามารถผลิตผลกำไรได้มากที่สุดประกอบกับประสิทธิภาพในมิติของค่าใช้จ่ายหรือต้นทุนการผลิตได้แก่ การใช้ทรัพยากรด้านการเงิน คน วัสดุ เทคโนโลยี ที่มีอยู่อย่างประหยัดคุ้มค่าและเกิดการสูญเสียน้อยที่สุด

ระเบียบวิธีการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อศึกษากระบวนการจัดการทรัพยากรมนุษย์ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงาน สหกรณ์จังหวัดสมุทรสาคร กลุ่มตัวอย่างจำนวน 288 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดย ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน รวมทั้งทดสอบสมมติฐานโดยการ วิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (กัลยา วานิชย์บัญชา:2554) ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นมาจากวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดที่กำหนดไว้แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะแบบสอบถาม เป็นแบบตัวเลือก โดยครอบคลุมข้อมูลเกี่ยวกับ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ลักษณะคำถามเป็นแบบปลายปิด

ส่วนที่ 2 กระบวนการจัดการทรัพยากรมนุษย์ แบ่งออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ การสรรหาบุคลากร การคัดเลือก การฝึกอบรมและการพัฒนา ค่าตอบแทนและผลประโยชน์ การประเมินผลการปฏิบัติงาน ลักษณะคำถามใช้แบบมาตราส่วนประมาณค่า เป็นคำถามแบบปลายปิด เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าจะมีการกำหนดคะแนนโดยมี 5 ระดับ

ส่วนที่ 3 ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานแบ่งออกได้ 4 ด้าน ได้แก่ คุณภาพของงาน ปริมาณงาน เวลา ค่าใช้จ่าย ลักษณะคำถามใช้แบบมาตราส่วนประมาณค่า เป็นคำถามแบบปลายปิด เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าจะมีการกำหนดคะแนนโดยมี 5 ระดับ

สรุปผลวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา จำนวน 288 ฉบับได้รับแบบสอบถามกลับคืน และมีความสมบูรณ์ทั้งหมด พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุอยู่ระหว่าง 30-40 ปีสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี มีรายได้ต่อเดือนอยู่ระหว่าง 15,001-25,000 บาท

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นด้านกระบวนการจัดการทรัพยากรมนุษย์ ของ พนักงานสหกรณ์จังหวัดสมุทรสาคร พบว่าส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการจัดการทรัพยากรมนุษย์ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีความคิดเห็นในระดับมากทุกตัวแปรโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ด้านการคัดเลือก รองลงมาคือด้านค่าตอบแทนและผลประโยชน์ ด้านการฝึกอบรมและการพัฒนา ด้านการประเมินผลการปฏิบัติงาน รวมถึงด้านการสรรหาบุคลากร ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นด้านประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงานสหกรณ์ในจังหวัดสมุทรสาคร พบว่าส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีตัวแปรที่มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุดคือด้านคุณภาพของงาน สำหรับตัวแปรที่มีความคิดเห็นในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ด้านเวลา รองลงมาคือ ด้านปริมาณงาน และด้านค่าใช้จ่ายตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการจัดการทรัพยากรมนุษย์กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน พบว่ากระบวนการจัดการทรัพยากรมนุษย์ทั้ง 5 ด้าน มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานในทิศทางเดียวกันโดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในช่วง 0.187-0.351 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติอย่างยิ่งที่ระดับ 0.01 เมื่อพิจารณาโดยละเอียดแล้วพบว่าตัวแปรที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่สูงที่สุด คือกระบวนการจัดการทรัพยากรมนุษย์ด้านค่าตอบแทนและผลประโยชน์ ซึ่งมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลางกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงานสหกรณ์ขณะที่กระบวนการจัดการทรัพยากรมนุษย์ด้านการฝึกอบรมและการพัฒนา การคัดเลือก และการประเมินผลการปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงานสหกรณ์

ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย พบว่ากระบวนการจัดการทรัพยากรมนุษย์ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงานสหกรณ์จังหวัดสมุทรสาคร เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่า กระบวนการจัดการทรัพยากรมนุษย์ด้านค่าตอบแทน และผลประโยชน์ส่งผลกระทบต่อ

ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงานสหกรณ์จังหวัดสมุทรสาครซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติอย่างยิ่งที่ระดับ 0.01 และกระบวนการจัดการทรัพยากรมนุษย์ด้านการคัดเลือกส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงานสหกรณ์ภาคการเกษตรในจังหวัดสมุทรสาครซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผล

จากการศึกษาวิจัยเรื่องกระบวนการจัดการทรัพยากรมนุษย์ที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงานสหกรณ์จังหวัดสมุทรสาคร สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้ กระบวนการจัดการทรัพยากรมนุษย์ด้านค่าตอบแทนและผลประโยชน์รวมถึงด้านการคัดเลือก พบว่าส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานเนื่องจากพนักงานมีความคิดเห็นว่างค์กรได้ให้ความสำคัญในเรื่องค่าตอบแทนที่พนักงานควรจะได้รับไม่ว่าจะเป็นค่าจ้างที่จ่ายให้แก่พนักงานตามผลงานที่ทำได้หรือตามจำนวนชั่วโมงของการปฏิบัติงานรวมถึงสวัสดิการในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของโบนัส ค่ารักษาพยาบาล ประกันชีวิต ประกันสุขภาพ และแผนการศึกษาต่อให้แก่พนักงานซึ่งจะส่งผลกระทบต่อพนักงานให้เกิดความรู้สึกมั่นคง และช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานให้แก่องค์กรต่อไปซึ่งสอดคล้องกับประเวศน์ มหารัตน์สกุล (2558) กล่าวว่าไว้ว่าการบริหารค่าตอบแทนเป็นกระบวนการที่ช่วยส่งเสริมให้พนักงานทำงานอย่างเต็มความสามารถในด้านค่าตอบแทนนั้นจะเป็นไปในเรื่องของเงินเดือน สวัสดิการ หรือผลประโยชน์อื่น ๆ ที่พนักงานจะได้รับซึ่งจะช่วยในเรื่องของขวัญและกำลังใจ นอกจากนี้พนักงานยังเห็นว่างค์กรได้ให้ความสำคัญต่อกระบวนการคัดเลือกบุคลากรเพื่อที่จะได้พนักงานที่มีความรู้ความสามารถรวมถึงมีประสบการณ์และอุปนิสัยที่ตรงกับความต้องการและเหมาะสมกับตำแหน่งตามที่สหกรณ์ต้องการเพื่อช่วยให้องค์กรสามารถบรรลุเป้าหมายและเพิ่มผลกำไรนำพาให้องค์กรประสบความสำเร็จซึ่งสอดคล้องกับ Mondy, Noe and Premeaux (1999) ที่ได้กล่าวไว้ว่ากระบวนการคัดเลือกบุคคลที่เหมาะสมที่สุดสำหรับองค์กรและเหมาะสมกับตำแหน่งที่ต้องการคือการคัดเลือกจากกลุ่มผู้สมัครโดยการประเมินข้อมูลเกี่ยวกับผู้สมัครและมีการกลั่นกรองผู้สมัครอย่างเป็นขั้นตอนเมื่อกระบวนการคัดเลือกสิ้นสุดลงจะทำให้องค์กรได้บุคลากรที่มีคุณสมบัติตามที่องค์กรต้องการซึ่งกระบวนการคัดเลือกนั้นต้องมีความโปร่งใส และเป็นธรรมผ่านขั้นตอนต่าง ๆ ที่สามารถตรวจสอบได้ขณะที่ด้านการฝึกอบรมและการพัฒนาพบว่าไม่ ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานทั้งนี้เมื่อพิจารณาแล้วพบว่าในด้านของการฝึกอบรมองค์กรได้มีการปฐมนิเทศแก่พนักงานใหม่เพื่อให้พนักงานใหม่ได้รู้จักองค์กรและเข้าใจในงานที่จะได้รับมอบหมาย และเนื่องด้วยงบประมาณรวมถึงบุคลากรที่มีอยู่อย่างจำกัดจึงให้ขาดการฝึกอบรมอย่างต่อเนื่องโดยบางครั้งจำเป็นต้องใช้เจ้าหน้าที่บุคคลภายในเป็นวิทยากรในการฝึกอบรมซึ่งมีทักษะในการถ่ายทอดความรู้ อาจไม่เทียบเท่าวิทยากรมืออาชีพจึงส่งผลให้พนักงานได้รับความรู้ได้อย่างไม่เต็มที่ซึ่งสอดคล้องกับ นาดตา ไทยรัช (2550) กล่าวว่าไว้ว่างค์กรยังให้ความสำคัญกับการพัฒนาบุคลากรไม่ต่อเนื่องยังไม่มี การเน้นในการอบรมในหลักสูตรที่ต้องใช้ทักษะเฉพาะทางหรืออบรมตามตำแหน่งงานที่พนักงานรับผิดชอบอยู่ อีกทั้งยังไม่มี การส่งเสริมกิจกรรมที่ ให้พนักงานได้เพิ่มพูนความรู้ นอกเหนือจากการจัดอบรม ซึ่งสอดคล้องกับวันวิสา จงรักษ์ (2555) ได้กล่าวว่า การฝึกอบรมนั้นจะถูกให้ความสำคัญจากหน่วยงานต่าง ๆ น้อยที่สุดและไม่นิยมการส่งพนักงานไปฝึกอบรมหรือจัดการฝึกอบรมขึ้นแต่จะใช้

ลักษณะของการพัฒนาในระหว่างการทำงาน ส่วนด้านการพัฒนาองค์กรได้ให้ความสำคัญในเรื่องของการศึกษาของพนักงานแต่เนื่องด้วยทุนการศึกษา ที่มีอยู่อย่างจำกัดเมื่อเทียบกับจำนวนของพนักงานภายในองค์กรทำให้พนักงานบางส่วนยังขาดโอกาสที่จะ ได้รับการพัฒนาความรู้ความสามารถและเพิ่มศักยภาพการปฏิบัติงาน อีกทั้งด้านการสรรหาบุคลากร พบว่าไม่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน เนื่องจากการสรรหาบุคลากรนั้นเป็นเพียงขั้นตอนการค้นหาผู้สมัครสำหรับบรรจุในตำแหน่งที่ว่างอยู่ในปัจจุบันหรือตำแหน่งที่คาดว่าจะว่าง ซึ่งอาจมีเงื่อนไขหรือเกณฑ์ในการรับเข้าทำงานในรูปแบบต่างๆ เช่น คุณสมบัติ คุณวุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน รวมถึงพิจารณาโดยใช้ระบบอุปถัมภ์ เช่น การรับสมัครจากบุคคลที่เป็นเครือญาติของพนักงานจึงไม่สามารถกำหนดได้ว่าบุคลากรที่สรรหาเข้ามานั้นจะมีความสามารถตรงตามที่ต้องการหรือไม่ ดังนั้น หลังจากทีบุคลากรได้รับการบรรจุแต่งตั้งเข้าสู่องค์กรแล้วการสนับสนุนจากองค์กรจะเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างมากต่อประสิทธิภาพของพนักงานไม่ว่าจะเป็นการให้คุณค่าต่อพนักงาน การชื่นชมต่อผลการปฏิบัติงานตลอดจนความใส่ใจความเป็นอยู่ของพนักงานและโอกาสก้าวหน้าของพนักงานส่งผลให้พนักงานสามารถรับรู้ถึงการสนับสนุนจากองค์กรและช่วยเพิ่มศักยภาพการปฏิบัติงานซึ่งสอดคล้องกับ ศคินันท์ ทิพย์โอสถ (2556) กล่าวว่า การรับรู้การสนับสนุนจากองค์กรที่ดีของพนักงานจะช่วยเพิ่มผลผลิต และประสิทธิภาพในการทำงานตลอดจนผลการปฏิบัติงานทำให้พนักงานทำงานได้ดีกว่าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายพนักงานจะมีการแสวงหาความรู้และทักษะ ที่มีประโยชน์ในการปฏิบัติงานรวมถึงด้านกระบวนการ ประเมินผลการปฏิบัติงานพบว่าไม่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานเนื่องจากการประเมินผลการปฏิบัติงานเป็นการประเมินวัดศักยภาพของพนักงานในการปฏิบัติงานภายใต้กรอบระยะเวลาและระเบียบองค์กรที่ถูกกำหนดเพื่อประกอบการพิจารณาให้พนักงานเลื่อนขั้นเงินเดือนหรือปฏิบัติงานในตำแหน่งที่สูงขึ้น ซึ่งไม่มีความครอบคลุมในการประเมินเท่าที่ควรเนื่องจากถูกประเมินโดยหัวหน้างานเท่านั้น ด้วยเหตุนี้พนักงานส่วนใหญ่จึงคิดว่าการประเมินผลการปฏิบัติงานเป็นเพียงข้อปฏิบัติที่จัดขึ้นเพื่อให้เป็นไปตามโครงสร้างขององค์กรไม่สามารถใช้ประโยชน์จากการประเมินผลการปฏิบัติงานได้อย่างแท้จริงซึ่งสอดคล้องกับคนางค์ ภูมคติ.(2558). ได้กล่าวไว้ว่าการประเมินผลการปฏิบัติงานไม่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานทั้งนี้อาจเนื่องมาจากยังไม่มี การประเมินตนเองของตัวพนักงานเพื่อที่จะบ่งบอกถึงความต้องการของตัวพนักงานเองอีกด้วย

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการศึกษาวิจัยเรื่องกระบวนการจัดการทรัพยากรมนุษย์ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงานสหกรณ์จังหวัดสมุทรสาครผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้ ดังนี้

1.1 ด้านค่าตอบแทนและผลประโยชน์องค์กรควรเน้นในเรื่องของการจ่ายค่าตอบแทนและ ผลประโยชน์ ทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่ใช้ตัวเงินเพื่อเพิ่มแรงจูงใจในการปฏิบัติงานให้แก่พนักงาน และควรมีการพิจารณาทบทวนโครงสร้างเงินเดือนของพนักงานให้มีความเหมาะสมกับความรู้ความสามารถรวมถึงด้านสวัสดิการควรจัดทำให้มีความเหมาะสมกับภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบัน เพื่อตรงกับความต้องการของพนักงาน

1.2 ด้านการคัดเลือกองค์กรควรให้ความสำคัญในเรื่องของการคัดเลือกบุคลากรก่อนที่จะเข้ามาปฏิบัติงานในหน้าที่ต่าง ๆ ในองค์กรโดยมีกระบวนการคัดเลือกที่เหมาะสมในการพิจารณาจากผู้สมัครให้ได้บุคลากรที่มีคุณสมบัติตามที่องค์กรต้องการ โดยมีเกณฑ์กำหนดที่ชัดเจนเพื่อเป็นกรอบในการพิจารณา เช่น มีการสัมภาษณ์ทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติโดยหัวหน้าสายงาน โดยตรง

1.3 ด้านการฝึกอบรมและการพัฒนาองค์กรควรคัดเลือกพนักงานให้มีความเหมาะสมกับหลักสูตรที่มีการเปิดฝึกอบรมและควรมีการฝึกอบรมอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอเพื่อให้ผู้ที่อบรมเกิดความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับงานในปัจจุบัน ส่วนด้านการพัฒนาควรเพิ่มในเรื่องของทุนการศึกษาเพื่อเปิดโอกาสให้แก่พนักงานได้พัฒนาความรู้ความสามารถเพิ่มศักยภาพพัฒนา ทักษะความเป็นผู้นำ และศักยภาพอื่น ๆ

1.4 ด้านการสรรหาบุคลากรองค์กรควรมีการจัดกิจกรรมเพื่อดึงดูดความสนใจให้ผู้สมัครที่มีความรู้ความสามารถและมีทัศนคติที่ตรงกับความต้องการขององค์กรเข้ามาปฏิบัติงานในตำแหน่งที่ที่วางในปัจจุบันหรือตำแหน่งที่คาดว่าจะว่างเพื่อทำให้มั่นใจได้ว่าองค์กรจะสามารถดำเนินงานต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.5 ด้านการประเมินผลการปฏิบัติงาน องค์กรควรจัดทำ การประเมินผลการปฏิบัติงานแบบ 360 องศา โดยสามารถประเมินได้จากผู้บังคับบัญชาเพื่อนร่วมงานผู้ใต้บังคับบัญชา ผู้ใช้บริการ และตนเองเพื่อให้พนักงานที่ถูกประเมินได้รับการประเมินอย่างครอบคลุมและนำผลการประเมินที่ได้ใช้เป็นแนวทางการแก้ไขข้อบกพร่อง และช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานให้แก่พนักงาน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการทําวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการจัดการทรัพยากรมนุษย์ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงานสหกรณ์แยกตามฝ่ายเช่น การเงิน การตลาด เป็นต้น

2.2 ควรศึกษาในปัจจัยด้านการคัดเลือกเพื่อเป็นแนวทางให้องค์กรได้ใช้ประโยชน์ และไปใช้ในการคัดเลือกบุคลากรที่เหมาะสมกับความต้องการขององค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.3 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการจัดการทรัพยากรมนุษย์ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงานสหกรณ์ในภูมิภาคต่าง ๆ

เอกสารอ้างอิง

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์. (2562). สารสนเทศนำรัฐทางการเงินสหกรณ์การเกษตร สืบค้นจากได้จาก:

<https://www.egov.go.th/th/government-agency/312/>

กรมส่งเสริมสหกรณ์. (2562). การสหกรณ์ในประเทศไทย. นนทบุรี: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

กรมส่งเสริมสหกรณ์. (2562). สหกรณ์ 7 ประเภท. นนทบุรี: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (2560). นโยบายส่งเสริมสหกรณ์.กรมส่งเสริมสหกรณ์. กรุงเทพมหานคร.

กัลยา วานิชย์บัญชา. (2554).การวิเคราะห์สถิติ:สถิติสำหรับการบริหารการวิจัย.กรุงเทพฯ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- คนางค์ ภูมิตี. (2558). **ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในการปฏิบัติงานความภาคภูมิใจต่อองค์กร กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดมหาสารคาม**. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- นาตภา ไทยธวัช. (2550). **ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารทรัพยากรมนุษย์และประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน: กรณีศึกษาบริษัท กระจกพีเอ็มเค – เซ็นทรัล จำกัด**. วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาบริหารธุรกิจ. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธนบุรี
- นุกูล กรยีนรงค์ (2554). **หลักและวิธีการสหกรณ์**. ภาควิชาสหกรณ์คณะเศรษฐศาสตร์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ประเวศน์ มหารัตน์สกุล. (2558). **การจัดการทรัพยากรมนุษย์: แนวใหม่**. สำนักพิมพ์ปัญญาชน.
- สยามรัฐออนไลน์. **ปัญหาภาคการเกษตร**. สืบค้นจาก <https://siamrath.co.th/n/43346>
- วันวิสา จงรักษ์. (2555). **กระบวนการจัดการทรัพยากรมนุษย์ที่มีผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของอุตสาหกรรมถ่านหินในประเทศอินโดนีเซีย**. วิทยานิพนธ์การจัดการวิศวกรรมธุรกิจ คณะบริหารธุรกิจ สาขาการจัดการวิศวกรรมธุรกิจ. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- วิทยากร เชียงกุล. (2550). **หยุดวิกฤติซ้ำซากด้วยระบบสหกรณ์**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์บ้านพระอาทิตย์.
- ศศินันท์ ทิพย์โอสถ. (2556). **การรับรู้การสนับสนุนจากองค์กรของพนักงานที่มีต่อการปฏิบัติงานในภาคธุรกิจธนาคาร**. วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการจัดการทั่วไป: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
- Mathis, Robert L. and Jackson, John H. (2008). **Human Resource Management**. (12th ed.). Ohio: Thompson South-western.
- Mondy, R,W., R.M. Noe and S.R Premeaux. (1999). **Human Resource Management**. (7th ed.). New Jersey: Upper Saddle River.
- Peterson Elmore and Plowman Grosvenor E. (1983). **Business Organization and Management**. Illinois: Irwin.

กระบวนการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนจากแนวทางการเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นสื่อ

Formative Assessment for Development Students with Game-based Technology

ลัดดาวัลย์ คงสมบูรณ์

Laddawan Kongsomboon

สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา สังกัดคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี, โทรศัพท์ 081-274-1886
Branch Educational Technology and Communication Department Faculty of Education, Tel. 081-274-1886
Bangkokthonburi University, Tell. 081-274-1886
e-mail: laddawan.kon@bkthon.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาผลการใช้เทคโนโลยีการศึกษาประเภทเกมที่นักศึกษาและอาจารย์ผู้สอนต้องการ 2) เพื่อการตอบสนองของนักศึกษาที่มีต่อการสอนโดยใช้เกมเป็นสื่อ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย อาจารย์ 2 คน และนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี ปีการศึกษา 2564 จำนวน 44 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ 1) เกมที่ใช้ในการเรียนการสอน ประกอบด้วย 3 เกม ดังนี้ เกม Kahoot, เกม Plickers และเกม Socrative 2) แบบสอบถามเพื่อทราบการตอบสนองของนักศึกษาที่มีต่อการสอน 3) แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เพื่อให้ทราบถึงข้อจำกัดที่อาจารย์ต้องเผชิญในการใช้สอน การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามโดยใช้สถิติค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ Paired t-test และวิเคราะห์เนื้อหาเชื่อมโยงข้อมูลจากการสัมภาษณ์และการสังเกต

ผลการวิจัยพบว่า การเรียนการสอนโดยใช้เกมเป็นสื่อมีประสิทธิภาพในการช่วยให้นักเรียนเตรียมตัวสำหรับการสอบปลายภาคได้ดี นักเรียนส่วนใหญ่ชอบและมีความสุข สนุกสนานจากการใช้เกมประกอบการสอน จากการสำรวจการตอบสนองของนักศึกษาต่อเกม พบว่า เกมคาฮูท (Kahoot) สนุกที่สุด สรุปได้ว่ารูปแบบการสอนโดยใช้เกมเป็นสื่อสามารถดึงดูดความสนใจของนักศึกษาและพัฒนาทัศนคติเชิงบวกของนักศึกษา

คำสำคัญ: การเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นฐาน, การจัดการเรียนรู้, การประเมินขั้นพื้นฐาน

Abstract

This study was aimed at 1) to study the results of the use Game-based Technology preferred by students and instructors 2) the students' response to the teaching. The samples of the research were the subjects were 2 lecturers and 44 students form Faculty of Education, Bangkok Thonburi University, Academic Year

2021. The research instruments 1) Game-based Technology were created using Kahoot, Plickers and Socrative. 2) questionnaire method to know the students' responses to the teaching 3) questionnaire and interview for knowing the constraints faced by the lecturers in implementing the teaching Data analysis was analyzed from questionnaires using percentage statistics and Paired t-test. Paired t-test.

The result showed that teaching using Game-based Technology can be effective in helping students prepare for summative exams and that students mostly preferred competitive and fun tools that provide immediate feedback. A survey showed that Results suggest that students found Kahoot most enjoyable. It can be concluded that Game-based Technology can attract the students' interest and develop students' positive attitude.

Keywords: Game-Based Learning, learning management, Formative Assessment

บทนำ

ปัจจุบันการใช้เทคโนโลยีในห้องเรียนยังคงขยายตัวอย่างต่อเนื่อง (Cortez, 2017) และได้มีการคิดค้นวิธีการสอนใหม่ ๆ เกิดขึ้นมากมาย โดยให้ครุมีความยืดหยุ่นมากขึ้นและมีโอกาสสร้างความแตกต่างในการสอนเพิ่มขึ้นด้วย (Collins & Halverson, 2018) ด้วยกระแสเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่ไม่รู้จัก ทำให้ครุผู้สอนมีอำนาจในการเปลี่ยนแปลงแนวทางการสอนทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน เมื่อเทคโนโลยีมีผลให้เปลี่ยนรูปแบบการศึกษาแบบเดิม ๆ ครูจึงมีโอกาสด้านสิ่งใหม่ ๆ ในการใช้เครื่องมือเทคโนโลยีที่หลากหลาย ซึ่งการจัดการเรียนรู้ในปัจจุบันมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบจากการเรียนในห้องเรียนที่นักเรียนต้องเข้ามาเรียนในสถานศึกษาเพียงทางเดียวเท่านั้น หากแต่มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบซึ่งเป็นรูปแบบการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ รวมทั้งมหาวิทยาลัยสามารถใช้การเรียนการสอนแบบผสมผสานระหว่างการเรียนการสอนในห้องเรียนตามปกติ ร่วมกับการเรียนการสอนแบบออนไลน์ เพื่อเป็นการช่วยให้ผู้เรียนเข้าถึงความรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น เพื่อเป็นการสร้างบรรยากาศในห้องเรียนให้มีความสนุกควบคู่กับการเรียนจึงมีการนำสื่อที่หลากหลาย โดยเกมการศึกษาก็เป็นหนึ่งในสื่อการเรียนรู้ที่ผู้เรียนให้ความสนใจ เพราะมีความสนุกสนาน สร้างแรงจูงใจ และสอดแทรกเนื้อหาผ่านเกมการเรียนรู้ได้ โดยหนึ่งในพื้นที่การเรียนการสอนที่ได้รับผลกระทบจากกระแสเทคโนโลยีคือการใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในรูปแบบการประเมิน เช่น เกม Kahoot หรือ โปรแกรม Google Form เพื่อขอความคิดเห็นและประเมินความรู้ด้านเนื้อหาจากนักเรียน ด้วยการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยี จึงมีการวิจัยจำนวนมากเพื่อแสดงให้เห็นถึงข้อได้เปรียบของเทคโนโลยีทางการศึกษาว่าเป็นเครื่องมือที่เหนือกว่าสำหรับการประเมินเบื้องต้น เมื่อเปรียบเทียบกับเครื่องมือประเมินรูปแบบเดิม เช่น แบบกระดาษและแบบเว็บ

เมื่อเทคโนโลยีได้ปรับปรุงวิธีการอย่างมาก การประเมินจะได้รับและให้คะแนนสำหรับข้อเสนอแนะ และผลการเรียนรู้และแรงจูงใจของนักเรียนก็เห็นได้ชัดเช่นกัน (Alzaid & Alkarzae, 2019)

การจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษา อาจารย์ผู้สอนใช้เวลาส่วนใหญ่เน้นไปที่วิธีการประเมินแบบสรุปผล เช่น การสอบ โครงการ หรือเอกสารฉบับสุดท้าย แม้ว่าอาจารย์ของมหาวิทยาลัยจะใช้เวลาในชั้นเรียนกับนักเรียนน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับครูระดับประถมศึกษาหรือมัธยมศึกษา แต่เครื่องมือการประเมินด้านเทคโนโลยีก็สามารถนำมาใช้เพื่อให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อผู้สอนและนักเรียนได้ (Byran & Clegg, 2006) และอาจช่วยนักเรียนให้มีความพร้อมสำหรับการสอบปลายภาค เทคโนโลยีที่มีอยู่มากมายช่วยให้ผู้สอนทำแบบประเมินรายสัปดาห์ได้ง่ายเพื่อพิจารณาว่านักเรียนมีความเข้าใจในเนื้อหาที่สอนหรือไม่ การประเมินช่วยให้ผู้สอนสามารถให้ข้อเสนอแนะแก่นักเรียนได้ทันทีเพื่อติดตามผลการปฏิบัติงานของนักเรียนและเพื่อปรับปรุงการมีส่วนร่วมของนักเรียนในห้องเรียนของมหาวิทยาลัย (Serhan & Almeqdadi, 2020)

การเรียนรู้ผ่านเกมนั้น สามารถสร้างความมีส่วนร่วมกับผู้เรียนแต่ละคนได้ เพราะการออกแบบเกมนั้น จะออกแบบให้มีจุดสำคัญในการเรียนรู้ลึกลงไปในบริบทของตัวเกม ซึ่งเมื่อผู้เรียนได้เล่นเกม จะทำให้สามารถเรียนรู้ไปพร้อม ๆ กับการได้รับความเพลิดเพลินจากการเล่นเกม นอกจากนี้การเรียนรู้ผ่านเกม ยังเป็นกระบวนการที่เน้นให้ทุกคนมีปฏิสัมพันธ์และเรียนรู้ร่วมกันอีกด้วย จึงอาจกล่าวได้ว่า Game-Based Learning คือแนวทางการเรียนรู้ที่ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนได้ และเหมาะสมอย่างมากในโลกยุคปัจจุบันและในอนาคต (นรรชต์ ฝืนเชียร, 2563) ผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่าเมื่อเทคโนโลยีทางการศึกษาสำหรับใช้ในห้องเรียนได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จึงมีความจำเป็นต้องมีการตรวจสอบผลกระทบต่าง ๆ ของเทคโนโลยีที่นำมาใช้ รวมถึงเกมและสื่อต่าง ๆ ที่นำมาใช้ในห้องเรียน (Alzaid & Alkarzae, 2019) ดังนั้น การวิจัยครั้งนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการใช้เทคโนโลยีการศึกษาประเภทเกมที่นักศึกษาและอาจารย์ผู้สอนต้องการ และดูการตอบสนองของนักศึกษาที่มีต่อการสอนโดยใช้เกมเป็นสื่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลการใช้เทคโนโลยีการศึกษาประเภทเกมที่นักศึกษาและอาจารย์ผู้สอนต้องการ
2. เพื่อดูการตอบสนองของนักศึกษาที่มีต่อการสอนโดยใช้เกมเป็นสื่อ

การทบทวนวรรณกรรม

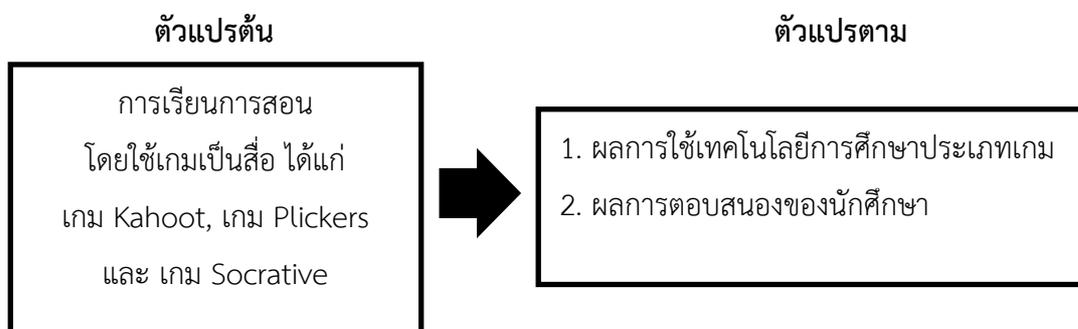
การเรียนรู้ผ่านเกม (Game-Based Learning: GBL) ในต่างประเทศนั้นไม่ใช่เรื่องใหม่จึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจในวงการการศึกษาไทยในการที่จะนำมาประยุกต์ใช้กับการเรียนการสอน การเรียนรู้ผ่านเกม สามารถเป็นสื่อการเรียนรู้ ไม่ว่าจะเป็นวัสดุอุปกรณ์ วิธีการ ตลอดจน คน สัตว์ สิ่งของ ธรรมชาติ รวมถึงเหตุการณ์หรือแนวคิดอาจอยู่ในลักษณะที่ถ่ายทอด ความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึก เพิ่มพูนทักษะและประสบการณ์ หรือเป็นเครื่องมือที่กระตุ้นให้เกิดศักยภาพทางความคิด ตลอดจนสิ่งที่

กระตุ้นให้เป็นผู้แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง โดยการเรียนรู้ผ่านเกม คือ แนวการเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นสื่อ ซึ่งถูกออกแบบมาเพื่อให้เกิดการเรียนรู้โดยผสมผสานความสนุกสนานจากการเล่นเกมไปพร้อม ๆ กัน ซึ่งช่วยดึงดูดความสนใจของผู้เรียน โดยมีจุดเริ่มต้นเมื่อประมาณปี ค.ศ. 2002 ซึ่งนักวิจัยด้านการศึกษามากมาย ไม่ว่าจะเป็น Randal W. Kindley Jennifer Jenson และ Maja Pivec ได้นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการปรับปรุงการเรียนการสอนใหม่ โดยนำเอาความบันเทิงเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการออกแบบการเรียนรู้เพื่อให้ความสอดคล้องกับการเรียนรู้ของผู้เรียนมากขึ้น จนเป็นที่มาของคำว่า Edutainment ซึ่งหมายถึงการศึกษาที่มาพร้อมกับความบันเทิง กับคำว่า Plearn ที่หมายถึง เล่นและเรียน โดยมาจากคำว่า Play รวมกับ Learn และการเรียนรู้ผ่านเกม ยังเป็นแนวการเรียนรู้รูปแบบหนึ่งที่สำคัญ ซึ่งช่วยพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างรวดเร็ว เพราะเป็นวิธีการเรียนรู้ที่เข้ากับธรรมชาติการเรียนรู้ของมนุษย์มากที่สุด เพราะมนุษย์นั้นชื่นชอบการเล่นและมองทุกอย่างเป็นเกมเสมอ ดังที่ Johan Huizinga นักวัฒนธรรมและนักประวัติศาสตร์ชาวดัตช์ ได้อธิบายไว้ว่า มนุษย์เราเป็นสิ่งมีชีวิตที่ชอบเล่นมาตั้งแต่อดีต ดังนั้นการเล่นจึงเป็นสิ่งที่เก่าแก่ และเป็นส่วนหนึ่งที่น่ามาสู่การเป็นอารยธรรมของมนุษย์ นอกจากนี้ เกมยังส่งเสริมให้สมองได้เรียนรู้อย่างสนุกสนาน ซึ่งสมองที่ได้รับการเรียนรู้ที่สนุกและเพลิดเพลินนั้น สมองก็จะหลั่งสารแห่งความสุขที่เรียกว่า Endorphins ออกมา ซึ่งส่งผลดีอย่างมากกับผู้เรียน ในขณะที่ถ้าสมองได้รับแต่ความเครียดและความกดดันในการเรียนรู้ สมองจะหลั่งสารแห่งความเครียดที่มีชื่อว่า Cortisol ออกมาแทน ซึ่งเป็นโทษกับร่างกาย และเป็นสาเหตุหนึ่งที่น่าไปสู่พฤติกรรมที่ไม่ดีของผู้เรียน เช่น การโดดเรียน หรือการไม่สนใจเรียน (นรรชต์ ผินเชียร, 2563) ปัจจุบันเกมเพื่อการศึกษา เกมเพื่อการเรียนรู้หรือการเรียนรู้ผ่านเกม ทางเทคโนโลยีการศึกษาที่นิยมนำมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนปัจจุบัน เช่น เกม Kahoot, เกม Plickers และ เกม Socrative ซึ่งผลสำเร็จของการใช้การเรียนรู้ผ่านเกม ที่มีลักษณะผู้เรียนเป็นศูนย์กลางระดับอุดมศึกษา พบว่า การเรียนรู้ผ่านเกม สามารถส่งผลต่อผลการเรียนรู้ที่ดีขึ้น เจตคติ และพฤติกรรม ด้านบวกที่เกี่ยวข้องกับการเรียนของผู้เรียน นอกจากนี้การวิเคราะห์พฤติกรรมของผู้เรียนแสดงให้เห็นว่า ผู้เรียนไม่ได้สนใจเพียงแค่การเล่นแต่ยังมีความสนใจในการเรียนผ่านการทำแบบทดสอบภายในเกมได้อีกด้วย

การออกแบบการเรียนรู้ผ่านเกมที่มีประสิทธิภาพ (สกุล สุขศิริ, 2550) การฝึกฝนและการออกแบบการเรียนรู้ผ่านเกม นั้นจะต้องแบ่งแบบฝึกหัดต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้ทดลองทำ การเรียนรู้จากการลงมือทำ จะต้องเน้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตัวเอง การเรียนรู้ด้วยตัวเองจะทำให้เข้าใจได้ลึกซึ้งกว่า การเรียนรู้จากความผิดพลาด ให้ผู้เรียนเรียนรู้จากความผิดพลาด การเรียนรู้จากความผิดพลาดไม่ใช่เรื่องเสียหาย แต่จะช่วยทำให้ผู้เรียนจำได้ดียิ่งขึ้นอีกด้วย การเรียนรู้ที่มุ่งเน้นเป้าหมายต้องมีเป้าหมายที่ชัดเจนในเกม เพื่อให้ผู้เรียนพยายามที่จะทำให้บรรลุเป้าหมาย และจุดประสงค์การเรียนรู้ ต้องแบ่งไปด้วยข้อมูลหรือประเด็นหลัก ๆ ที่สำคัญต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งหมดที่ผู้เรียนสมควรรู้ เพื่อให้ผู้เรียนจะได้นำเอาความรู้นั้นไปใช้งานได้จริง ซึ่งเหตุผลในการเลือกการเรียนรู้ผ่านเกมสามารถสร้างความมีส่วนร่วมกับผู้เรียนแต่ละคนได้ เพราะว่า การเรียนรู้ผ่านเกมได้ออกแบบให้มีจุดสำคัญในการเรียนรู้ ลงไปในบริบทของเกม ทำให้เรียนรู้ไปพร้อม ๆ กับได้รับความเพลิดเพลิน เป็นเรื่องที่ต้อง

ให้ความสำคัญอย่างมากสำหรับผู้เรียนที่ไม่ชอบเรียน การเรียนรู้ผ่านเกมเป็นกระบวนการที่เน้นให้ทุกคนมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันและกันเรียนรู้ร่วมกัน สามารถทำให้ความคิดเห็นของคนที่หลากหลายรวมกันเป็นเป้าหมายเดียวกันได้ และการเรียนรู้ผ่านเกม สามารถนำเอาทั้งนันทนาการ และกระบวนการเรียนรู้เชิงโต้ตอบ มาไว้ในแพ็คเกจเดียวกัน เป็นสื่อเดียวกันเครื่องมือเดียวกัน โดยการเรียนรู้ผ่านเกม จะมีประสิทธิภาพหรือไม่นั้นได้ผลหรือไม่นั้นจะต้องให้ความสำคัญกับเรื่องของการออกแบบให้เหมาะสมด้วย โดยต้องคำนึงถึงเรื่องต่าง ๆ ซึ่งการเรียนรู้ผ่านเกมเป็นการศึกษานวัตกรรมสมัยใหม่ที่น่าสนใจ และในปัจจุบันมีการพัฒนาเกมเพื่อใช้ในการศึกษามากขึ้น ซึ่งเป็นการนำเนื้อหาที่ต้องการให้ผู้เรียนเรียนนำไปแทรกในเกมต่าง ๆ แล้วให้ผู้เรียนได้เล่นเกมโดยความรู้หรือเนื้อหานั้นจะส่งผ่านไปยังผู้เรียนได้ โดยใช้เกมที่มีรูปแบบเดียวกันใช้สอนเนื้อหาที่ต่างกันเพื่อความง่ายในการสร้างและสะดวกจนผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ในที่สุด ที่จะประโยชน์ในการนำการเรียนรู้ผ่านเกม ถึงว่านวัตกรรมนี้เป็นการประยุกต์ใช้กับเนื้อหาหรือรายวิชาที่ตนเองสอน ซึ่งต้องสอดคล้องเหมาะสมกับจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ต้องการ โดยสรุปได้ว่า การเรียนรู้ผ่านเกมเป็นการมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และเป็นเครื่องมือในการเสริมแรง และเร่งเร้าความสนใจในการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน โดยส่งผลให้ผู้เรียนมีความสุขสนุกสนานไปพร้อมกับการเรียนรู้ และช่วยเสริมทักษะในด้านต่าง ๆ ที่ต้องการ และเกิดความคิดรอบยอด จากการเรียนรู้ผ่านเกมได้อีกด้วย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยเรื่อง กระบวนการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนจากแนวทางการเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นสื่อ มีระเบียบวิธีการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ อาจารย์ 2 คน และนักศึกษา ปีการศึกษา 2564 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย และสาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา จำนวนทั้งหมด 44 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 สื่อเกมที่ใช้ในการเรียนการสอน ประกอบด้วย 3 เกม ดังนี้ **เกม Kahoot** ซึ่งเป็นเกมที่ตอบสนองต่อการเรียนการสอน ช่วยให้ผู้เรียนสนุกสนานกับการเรียน โดยเป็นเครื่องมือช่วยในการวัดประเมินผล โดยผ่านการตอบคำถาม การอภิปราย หรือการสำรวจความคิดเห็น เกม Kahoot เป็นเกมการเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วย คำถามปรนัย เช่น การตอบคำถาม การอภิปราย หรือการสำรวจ คำถามจะแสดงที่จอหน้าชั้นเรียนและให้นักเรียนตอบคำถามบนอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ของตนเอง เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ สมาร์ทโฟน และแท็บเล็ต **ส่วนเกม Plickers** เป็นแอปพลิเคชันที่ใช้ในการสร้างแบบทดสอบ ที่สามารถตรวจคำตอบได้เรียลไทม์ โดยใช้สมาร์โฟน สแกน AR Code ของนักเรียนแต่ละคนทำให้ผู้สอนมีความสะดวกในการเก็บผลการสอบของนักเรียนได้ด้วย ผู้สอนสามารถใช้เกม Plickers สร้างกิจกรรมในห้องเรียนให้มีความสนุกสนานแปลกใหม่ในการตอบคำถามประกอบบทเรียน และกระตุ้นความสนใจให้ผู้เรียน ไม่รู้สึกเบื่อหน่าย และนอกจากนี้ผู้สอนยังสามารถใช้เกม Plickers เพื่อเช็คชื่อการเข้าเรียนของนักเรียนแต่ละคนได้ (เนื่องจากเด็กแต่ละคนจะได้รับกระดาษภาพ AR Code ประจำตัวแต่ละคน โดย AR Code จะมีข้อมูลที่เป็นชื่อนามสกุลของเด็กแต่ละคนเก็บไว้ และ AR Code ยังเป็นเหมือนกระดาษคำตอบ ที่ใช้ในการตอบคำถามแต่ละข้อด้วย) และ **เกม Socrative** เป็นแอปพลิเคชัน ที่ช่วยสร้างแบบทดสอบเพื่อประเมินผลนักเรียนแบบออนไลน์ สามารถแสดงผลการสอบได้ทันที สามารถใส่ภาพประกอบคำอธิบายต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนพิมพ์คำตอบจุดเด่นที่สำคัญ คือ ผู้เรียนสามารถทำข้อสอบผ่านอุปกรณ์หลากหลายแพลตฟอร์ม (Platform) ที่เชื่อมต่อระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้ เช่น สมาร์โฟน แท็บเล็ต และเครื่องคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคล เกม Socrative ยังช่วยให้ครูผู้สอนสามารถให้คำถามประเภทต่าง ๆ แก่ผู้เรียนได้ (เช่น ปรนัย ถูก/ผิด ตอบสั้น) จึงเป็นโปรแกรมที่เหมาะสมกับการใช้สนับสนุน การนำอุปกรณ์เครื่องมือในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยใช้เป็นเครื่องมือสำหรับผู้สอนในการนำเข้าสู่บทเรียน วัดผลความเข้าใจ ในบทเรียนของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง (Classroom Clickers) เพื่อการเรียนการสอนในชั้นเรียน

2.2 แบบสอบถามเพื่อทราบการตอบสนองของนักศึกษาที่มีต่อการสอน ประกอบด้วย ข้อมูลการรับรู้ของนักศึกษาเกี่ยวกับเทคโนโลยี การจัดอันดับความพึงพอใจเกี่ยวกับสื่อเทคโนโลยี และผลการเปรียบเทียบคะแนนการประเมินเมื่อใช้สื่อเกมเป็นสื่อในการเรียนการสอน

2.3 แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เพื่อให้ทราบถึงข้อจำกัดที่อาจารย์ต้องเผชิญในการใช้สอน เพื่อให้ทราบถึงข้อจำกัดที่อาจารย์ต้องเผชิญในการใช้สอน และแบบบันทึกผลการสังเกต เพื่อให้ทราบขั้นตอนการสอนที่อาจารย์ดำเนินการโดยแบบสังเกตขั้นตอนการสอนเป็นแบบกรอกข้อมูลการสอนของอาจารย์ตั้งแต่ต้นจนจบการเรียนการสอน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล การศึกษานี้ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยแบบผสม ในรูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ ประกอบด้วย 1) การตอบสนองของนักศึกษาที่มีต่อการสอน ประกอบด้วย ข้อมูลการรับรู้ของนักศึกษาเกี่ยวกับเทคโนโลยี การจัดอันดับความพึงพอใจเกี่ยวกับสื่อเทคโนโลยีและผลการเปรียบเทียบคะแนนการประเมินเมื่อใช้สื่อเกมเป็นสื่อในการเรียนการสอน เป็นข้อมูลเชิงปริมาณ และ 2) ข้อจำกัดที่อาจารย์ต้องเผชิญในการใช้สอน เพื่อให้ทราบถึงข้อจำกัดที่

อาจารย์ต้องเผชิญในการใช้สอน เป็นข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้ระยะเวลาทดลองเป็นเวลา 1 ภาคเรียน แล้วรวบรวมข้อมูลจากผลการทดสอบกลางภาคและผลการสอบปลายภาค แบบสอบถามการตอบสนองของนักศึกษาที่มีต่อการสอน และแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เพื่อให้ทราบถึงข้อจำกัดที่อาจารย์ต้องเผชิญในการใช้สอน ดังนี้

3.1 ส่งหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลให้คณบดี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร เพื่อขอความร่วมมือจากกลุ่มตัวอย่างทั้งอาจารย์และนักศึกษา

3.2 ทำการเรียนการสอน โดยใช้สื่อเกมในการเรียนการสอน ประกอบด้วย 3 เกม ดังนี้ เกม Kahoot, เกม Plickers และ เกม Socrative ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผลการทดสอบกลางภาคและผลการสอบปลายภาคและแบบสอบถามการตอบสนองของนักศึกษาที่มีต่อการสอนและแบบสอบถามข้อจำกัดที่อาจารย์ต้องเผชิญในการใช้สอน จากอาจารย์ผู้สอน จำนวน 2 ท่าน และนักศึกษาจำนวนทั้งหมด 44 คน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหาเชื่อมโยงข้อมูลจากการสัมภาษณ์และการสังเกต

ผลการวิจัย

จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. การตอบสนองของนักศึกษาที่มีต่อการสอน เพื่อกำหนดว่านักศึกษารับรู้ประโยชน์ของสื่อเกมที่นำมาใช้มากน้อยเพียงใด ผู้วิจัยจึงขอให้นักศึกษาระบุการรับรู้ถึงประโยชน์ของสื่อเกมแต่ละชนิดที่นำมาใช้จากระดับ 1-5 (1= ไม่เป็นประโยชน์เลย ถึง 5= มีประโยชน์มาก) จากนั้นคำนวณค่าเฉลี่ยแต่ละสื่อ ผลลัพธ์สรุปว่า นักศึกษารู้สึกว่าทุกประเภทมีประโยชน์อย่างน้อยปานกลาง แต่นักศึกษาระบุว่า เกม Kahoot มีประโยชน์มากที่สุด (ดังแสดงในตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 ข้อมูลการรับรู้ของนักศึกษาเกี่ยวกับเทคโนโลยี

ประเภทของเทคโนโลยี	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
Kahoot	4.07	1.0207
Socrative	3.70	0.8513
Plickers	3.89	0.9205

เพื่อตัดสินใจว่านักศึกษาชอบสื่อเกมใดมากที่สุด จึงมีการจัดอันดับความเพลิดเพลินเกี่ยวกับเกมที่นำมาใช้ นักศึกษาจัดอันดับสื่อเกมแต่ละอย่างโดยเรียงลำดับจากความสนุกมากที่สุดไปสนุน้อยที่สุด ผลลัพธ์แสดงให้เห็นว่านักศึกษา พบว่า เกม Kahoot สนุกมากที่สุดและ เกม Plickers สนุกน้อยที่สุด (ดังแสดงในตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 การจัดอันดับความพึงพอใจของนักศึกษาเกี่ยวกับสื่อเกม

ประเภทสื่อเกม	ลำดับที่ 1	ลำดับที่ 2	ลำดับที่ 3	ลำดับที่ 4	รวมทั้งหมด
Kahoot	24	6	4	10	ลำดับที่ 1
Socrative	4	17	15	8	ลำดับที่ 2
Plickers	6	15	11	12	ลำดับที่ 3

เพื่อตรวจสอบว่าคะแนนการสอบปลายภาคของนักศึกษาสูงกว่าคะแนนสอบกลางภาคหรือไม่ ผู้วิจัยจึงได้ทำ paired samples t-test ผลการทดสอบ แสดงให้เห็นว่าไม่มีความแตกต่าง อย่างมีนัยสำคัญระหว่างการสอบปลายภาคและการสอบกลางภาค ($t(43) = .37, p = .71$) อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยตัดสินใจเปรียบเทียบคะแนนการสอบปลายภาคและการสอบกลางภาค ในแต่ละชั้นเรียนอย่างเป็นอิสระ และพบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญในชั้นเรียนกลุ่มหนึ่ง ($t(18) = 4.30, p < .001$) (ดังแสดงในตารางที่ 3 สำหรับค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test)

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบคะแนนการประเมิน โดย Paired t-test

ชั้นเรียน	การประเมินย่อย (เบื้องต้น)		การประเมินสรุป		t-test
	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	
ทั้งหมด	74.27	14.36	73.16	14.93	.37
ชั้นที่ 1	70.75	12.75	84.00	11.29	4.30***
ชั้นที่ 2	76.95	15.18	64.92	11.84	-3.53

$p < 0.05$

เพื่อกำหนดการรับรู้ของนักศึกษาเกี่ยวกับสื่อเกมเพิ่มเติม นักศึกษาจึงต้องตอบคำถามปลายเปิดโดยเลือกประเภทของเกมที่ต้องการและอธิบายว่าทำไมจึงชอบ คำตอบปลายเปิดได้รับการวิเคราะห์และการเข้าถึงโดยนักวิจัยที่ได้รับการฝึกอบรม 3 คน ตามรูปแบบที่ระบุในคำตอบและมีการแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม (ดังแสดงในตารางที่ 4) โดยแสดงผลดังนี้

ตารางที่ 4 หัวข้อการอภิปรายและคำบรรยายของนักศึกษาเกี่ยวกับสื่อเกมที่มีประสิทธิภาพสูงสุด

หัวข้อการอภิปราย	คำบรรยาย
เกม Kahoot เป็นเทคโนโลยีที่ต้องการมากที่สุด เพราะสนุกและลักษณะการแข่งขัน	“ เกม Kahoot คือการมีส่วนร่วมกันในการแข่งขัน ทำให้เกิดความสุขและเป็นแรงบันดาลใจให้คุณได้รับคำตอบที่ถูกเพราะการแข่งขัน ”
	“เกม Kahoot เป็นความสุขและได้เรียนรู้ คุณแข่งกับคนอื่นแต่ได้เรียนรู้ไปพร้อม ๆ กัน”
นักเรียนส่วนใหญ่ชอบสื่อเกมเทคโนโลยีที่ให้ข้อเสนอแนะทันที (เกม Kahoot, เกม Plickers and เกม Socrative)	“เกม Kahoot เป็นเหมือนแบบทดสอบกำหนดเวลา ได้รับคำถามและต้องตอบกลับภายในเวลาที่กำหนด”
	“เกม Socrative เพราะฉันสามารถดำเนินการตามจังหวะของตัวเองและรับข้อเสนอแนะว่าคำตอบของฉันถูกต้องหรือไม่”
	“สำหรับเกม Plickers มีประสิทธิภาพมากที่สุดเพราะไม่เพียงเท่านั้นมันไม่ระบุชื่ออย่างสมบูรณ์ (สำหรับนักศึกษา) ว่าใครเป็นคนถูกหรือผิด คุณยังสามารถดูได้ว่าคำถามของคุณถูกต้องหรือไม่และมีคนที่ได้รับคำตอบที่ถูกต้อง”

2. การตอบสนองของอาจารย์ผู้สอนที่มีต่อการใช้สื่อเกม เพื่อกำหนดว่าอาจารย์ผู้สอนรับรู้ประโยชน์ของสื่อเกมที่นำมาใช้มากน้อยเพียงใด ผู้วิจัยจึงขอให้ผู้สอนระบุการรับรู้ถึงประโยชน์ของสื่อเกมแต่ละชนิดที่นำมาใช้จากระดับ 1-5 (1= ไม่เป็นประโยชน์เลย ถึง 5= มีประโยชน์มาก) ค่าเฉลี่ยสำหรับเกม Kahoot และเกม Plickers คือ 4.5 ในขณะที่ค่าเฉลี่ยสำหรับ เกม Socrative คือ 5 ผลปรากฏว่าผู้สอน พบว่า แต่ละเกมมีประโยชน์อย่างน้อยในระดับปานกลาง แต่ผู้สอน พบว่า เกม Socrative มีประโยชน์มากที่สุด เมื่อถามว่าเกมรูปแบบใดใช้งานง่ายที่สุด อาจารย์ผู้สอนยอมรับว่า Kahoot และ เกม Socrative ใช้งานง่ายที่สุดในการสร้าง และให้คะแนนการประเมิน

เพื่อกำหนดการรับรู้ของอาจารย์ผู้สอนเกี่ยวกับสื่อเกมเพิ่มเติม จึงกำหนดให้ตอบคำถามปลายเปิดที่ขอให้เลือกประเภทเกมที่ต้องการและอธิบายว่าทำไมจึงชอบ คำตอบแบบปลายเปิดได้รับการวิเคราะห์และเข้ารหัสโดยนักวิจัยที่ได้รับการฝึกอบรม 3 คน จากผลการวิเคราะห์ปรากฏดังนี้ (1) เกม Socrative เป็นเทคโนโลยีที่ต้องการมากที่สุดเนื่องจากความสามารถในการประเมินนักศึกษาแบบเรียลไทม์และแสดงคำตอบที่ถูกต้องให้กับนักศึกษา (2) อาจารย์ผู้สอนต้องการสื่อที่ใช้ในการประเมินที่ให้ข้อเสนอแนะทันที จึงแนะนำว่าอาจารย์สามารถให้ข้อเสนอแนะแก่นักเรียนได้ทันทีที่ผ่าน เกม Socrative หรือเครื่องมือประเมินเทคโนโลยีเกมที่คล้ายคลึงกัน

อภิปรายผล

การจัดการเรียนรู้ที่ผู้สอนนำเกมเป็นสื่อ เข้ามาใช้มาประยุกต์ในการจัดการเรียนการสอนทั้งในระบบห้องเรียนปกติ และระบบห้องเรียนออนไลน์ ใช้ทั้งในวิธีการสอน รูปแบบการสอน และกิจกรรมการเรียนการสอน โดยแบ่งชั้นการนำเข้าสู่บทเรียน ชั้นการสอน ชั้นการมอบหมายงาน และชั้นการประเมินผล ซึ่งการเรียนรู้ผ่านเกม เป็นเครื่องมือในการสร้างจูงใจให้ผู้เรียนเพื่อเกิดการเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจมากขึ้น รู้จักการตัดสินใจและการหาเหตุผลได้ด้วยตนเอง ทำให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความพร้อมที่จะเรียนด้วยความสนุกสนาน ทำให้เหมาะสมกับความรวดเร็วในการรับรู้ ส่งผลให้เกิดความคงทนในการจำ ช่วยพัฒนาผู้เรียนให้มีการเรียนรู้ที่ดีขึ้นหรือเทียบเท่ากับการจัดการเรียนการสอนแบบปกติ โดยผู้เรียนสามารถจดจำเนื้อหาได้อย่างแม่นยำ ดังนั้น การนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้เป็นเครื่องมือในการบูรณาการกับการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดประโยชน์ในการเรียนรู้กับผู้เรียนอย่างสูงสุด ซึ่งการเรียนรู้ผ่านเกมสามารถนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้ การเรียนรู้ผ่านเกมจึงเป็นทางเลือกหนึ่งที่จะช่วยเพิ่มและพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพได้ โดยเน้นเนื้อหาและความรู้เป็นพื้นฐานที่สำคัญสามารถช่วยพัฒนาผู้เรียนที่มีความแตกต่างระหว่างบุคคลและการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน ให้มีความคงทนในความจำได้ดีกว่าหรือเทียบเท่ากับการจัดการเรียนการสอนแบบปกติ โดยจุดประสงค์การเรียนรู้ผ่านเกม ช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยวิธีการต่าง ๆ ได้อย่างท้าทาย สนุกสนาน ทำให้ผู้เรียนได้ประสบการณ์ตรง และเป็นการมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีของ Chambliss (2550) พบว่า ผู้เรียนชอบผลการวิเคราะห์ที่แสดงผลลัพธ์ในทันทีที่ได้จากการประเมินโดยใช้เทคโนโลยีหรือสื่อเกมเป็นหลัก และยังสอดคล้องกับ Elmahdi, et al. (2018) พบว่า นักศึกษาจำนวนมากสนุกกับการเรียนรู้ผ่านแพลตฟอร์มการเรียนรู้จากเทคโนโลยีหรือสื่อเกม จะเห็นได้ว่าการจัดการเรียนการสอนด้วยการเรียนรู้ผ่านเกม ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนการสอน มีประโยชน์กับผู้เรียนอย่างมาก ซึ่งส่งผลให้พฤติกรรมและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนเกิดพัฒนาการไปในทางที่ดีขึ้น และผู้เรียนส่วนใหญ่มีความชอบและความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอนโดยการเรียนรู้ผ่านเกมมากกว่าการจัดการเรียนการสอนแบบปกติ ในการจัดการเรียนการสอนด้วยการเรียนรู้ผ่านเกม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของทฤษฎีของ Chambliss (2550) พบว่า การพัฒนาเกมเพื่อการเรียนรู้ต้องคำนึงถึงผู้เรียนเป็นสำคัญ รวมทั้งเนื้อหาที่จะนำมาใช้ในการพัฒนาด้วย เพื่อให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งการตอบสนองของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนรู้ผ่านเกม ประกอบด้วย ข้อมูลการรับรู้ของผู้เรียนเกี่ยวกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ การจัดอันดับความชอบและความเพลิดเพลินเกี่ยวกับสื่อเทคโนโลยีสมัยใหม่ และผลการเปรียบเทียบคะแนนการประเมินการเรียนรู้ผ่านเกมโดยใช้สื่อเกมเป็นสื่อการสอน และเพื่อทราบถึงข้อจำกัดที่อาจารย์ผู้สอนต้องเผชิญในการจัดการเรียนการสอน ผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนชอบการประเมินเบื้องต้นโดยใช้รูปแบบเทคโนโลยีสมัยใหม่ และส่วนใหญ่ชอบการประเมินขั้นพื้นฐานโดยการเรียนรู้ผ่านเกม เมื่ออาจารย์ใช้การประเมินเทคโนโลยีสมัยใหม่ในห้องเรียน ผู้เรียนมีความพึงพอใจและความชอบ ตามความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียนทุกคน อาจารย์ผู้สอนควรใช้การประเมินด้านเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่มีความหลากหลาย ผู้เรียนบางคนชอบ

ลักษณะการแข่งขันโดยใช้เกม Kahoot ในขณะที่ผู้เรียนชอบความเป็นธรรมชาติไม่แข่งขัน หากผู้สอนใช้การประเมินเพียงประเภทเดียว การประเมินอาจไม่ได้ผลและเกิดความไม่สบายใจสำหรับผู้เรียนบางคน นอกจากนี้ยังมีหลักฐานบางอย่างที่สนับสนุนการใช้คะแนนการสอบกลางภาคที่ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เพื่อปรับปรุงการเรียนรู้ เนื่องจากคะแนนการสอบปลายภาคบางส่วนได้รับผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญจากคะแนนการสอบกลางภาคหรือคะแนนสอบระหว่างเรียน

ข้อเสนอแนะ

1. **ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้** ควรนำรูปแบบการสอนโดยใช้เกมเป็นสื่อไปใช้ในรายวิชาอื่น และคณะอื่น นอกเหนือจากคณะศึกษาศาสตร์ โดยปรับเกมที่ใช้ในการสอน วิธีสอน เทคนิคการสอนให้เหมาะสมกับบริบทเนื้อหา ซึ่งสามารถส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะการคิด ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนการสอน มีประโยชน์กับผู้เรียนอย่างมาก ส่งผลให้พฤติกรรมและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่าง ๆ เปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีขึ้น

2. **ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป** ควรมีการพัฒนาปรับปรุงในส่วนของเนื้อหาเกมให้มีความทันสมัยและอยู่ในความสนใจตามการศึกษาในยุคปัจจุบัน จากแหล่งข้อมูลที่เป็นหน่วยงานที่น่าเชื่อถือ และควรมีการนำวิธีการเรียนการสอน กิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้การเรียนรู้ผ่านเกมเข้ามาบูรณาการหรือประยุกต์ใช้ร่วมกับวิธีการสอน กิจกรรมการเรียนการสอนอื่น ๆ หรือรูปแบบการสอนอื่น ๆ ที่มีลักษณะของการให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์และส่วนร่วมกับข้อมูลในแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

- ทิตินา แชมมณี. (2550). **ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อกระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ**. กรุงเทพฯ. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นรรักษ์ต์ ฝันเชียร. (2563). **เทคนิคการสอนแบบการแสดงบทบาทสมมติ**. (ออนไลน์). เข้าถึงข้อมูลจาก <https://www.trueplookpanya.com/blog/content/76456/-blog-teamet>
- พิชญาภา ยืนยาว และ ณัฐววรรณ พุ่มดียิ่ง. (2560). รูปแบบการเรียนการสอนแบบบันเทิงของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม. **Veridian E-Journal, Silpakorn University**, 10(3): 904-920.
- ลดาวัลย์ แยมครวญ และ ศุภกฤษฎี นีวัฒนากุล. (2560). การใช้เกมเพื่อการเรียนรู้สำหรับส่งเสริมทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. **Journal of Information Science and Technology**, 7(1): 33-41.
- สกุล สุขศิริ. (2550). **ผลสัมฤทธิ์ของสื่อการเรียนรู้แบบ Game Based Learning The Study of Effectiveness of Game Based Learning Approach**. สารนิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และองค์การ) คณะพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

- Alzaid, F., & Alkarzae, N. (2019). **The Effects of Paper, Web, and Game Based Formative Assessment on Motivation and Learning: A Literature Review.** In Online submission. Online Submission.
- Bostan, B. (2009). **Player motivations: A psychological perspective.** Retrieved on April 25th, 2021, from https://www.researchgate.net/publication/220686151_Player_motivations_A_psychological_perspective
- Bryan, C., & Clegg, K. (2006). **Innovative assessment in higher education.** New York, NY: Routledge.
- Collins, A., & Halverson, R. (2018). **Rethinking education in the age of technology: The digital revolution and schooling of America.** New York, NY: Teachers College Press.
- Cortez, M.B. (2017). **Classroom tech use is on the rise [#Infographic].** Retrieved from <https://edtechmagazine.com/k12/article/2017/09/classroom-tech-use-rise-infographic>
- Serhan, D., & Almeqdadi, F. (2020). Students' Perceptions of Using My Math Lab and WebAssign in Mathematics Classroom. **International Journal of Technology in Education and Science**, 4(1): 12-17.

กระแสเงินสดที่มีอิทธิพลต่อสภาพคล่องของบริษัทจดทะเบียน ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

Cash Flow That Influences Liquidity of Companies Listed on The Stock Exchange of Thailand

มรรยาท ลิ้มโอฬารสุขสกุล¹, วรรณลักษณ์ อภินาวิน²

Manyad Limiransuksakul¹, Wannaluk Apinawin²

¹⁻²สาขาวิชาบัญชี คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี, โทรศัพท์ 090-932-9465

¹⁻²Faculty Of Management Science, Accounting, Phetchaburi Rajabhat University, Tel. 090-932-9465

*e-mail :Narong.R.Yim@gmail.com,

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีเป้าหมายเพื่อศึกษามูลค่าเงินภายในกิจการที่มีอิทธิพลต่อสภาพคล่องของบริษัทที่ลงทะเบียนอยู่ในฐานข้อมูลตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยใช้ด้านตัวอย่างของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหุ้นในประเทศไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2561 ถึงปี พ.ศ. 2563 รวมทั้งหมด 3 ปี โดยยกเว้น บริษัทที่อยู่ในด้านธุรกิจการเงิน และบริษัทที่อยู่อยู่ตรงกลางฟื้นฟูผลการดำเนินงาน ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาทั้งสิ้นรวม 862 บริษัท โดยทำการวิเคราะห์ค่าสถิติเชิงพรรณนา การวิเคราะห์สหสัมพันธ์รูปแบบเพียร์สันและวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณเพื่อวัดค่าความสัมพันธ์อยู่ตรงกลางตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม

ผลการวิจัยสามารถสรุปได้ว่า ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาการวิจัยครั้งนี้ โดยส่วนใหญ่จะมีอิทธิพลต่อสภาพคล่องของบริษัทที่ลงทะเบียนอยู่ในฐานข้อมูลตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย คือมูลค่าเงินภายในกิจการจากกิจกรรมลงทุน (CFI) และมูลค่าเงินภายในกิจการจากการดำเนินงานด้านการจัดหารายได้ (CFF) มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับสภาพคล่องของบริษัทที่ลงทะเบียนอยู่ในฐานข้อมูลตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ดังนั้นนักลงทุนหรือผู้ที่เกี่ยวข้องควรพิจารณา มูลค่าเงินภายในกิจการจากกิจกรรมลงทุน (CFI) และมูลค่าเงินภายในกิจการจากการดำเนินงานด้านการจัดหารายได้ (CFF) ประกอบการตัดสินใจการลงทุนในตลาดหุ้นในประเทศไทย

คำสำคัญ: มูลค่าเงินภายในกิจการ, สภาพคล่องทางการเงิน, อัตราส่วนสภาพคล่อง

Abstract

The purpose of this research was to study cash flows that influence liquidity of companies listed on the Stock Exchange of Thailand. Using a sample group of companies listed on the Stock Exchange of Thailand from 2018 to 2020, a total of 3 years, with the exception of companies in the financial business group and companies

that are in the process of restoring their operating results The data used in the study consisted of 862 companies by analyzing descriptive statistics. Pearson correlation analysis and multiple regression analysis to test the relationship between independent and dependent variables.

The results of the research can be concluded that, The variables used in this research study Most of the influence on the liquidity of companies listed on the Stock Exchange of Thailand is Cash flow from investing activities (CFI) and cash flow from financing activities (CFF) There is a significant relationship with the liquidity of companies listed on the Stock Exchange of Thailand. Therefore, investors or related parties should consider. Cash flow from investing activities (CFI) and cash flow from financing activities (CFF) help make investment decisions in the Stock Exchange of Thailand.

Keyword: Cash Flow, Liquidity, Liquidity Ratios

บทนำ

ตลาดหุ้นในประเทศไทย (The Stock Exchange of Thailand : SET) เป็นตลาดหุ้นที่มีเป้าหมายในการจัดตั้งเพื่อเป็นศูนย์กลางของตลาดหุ้นในการซื้อขายหลักทรัพย์จดทะเบียน รวมถึงเป็นศูนย์กลางในการระดมทุนทั้งในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งจุดมุ่งหมายของกิจการต่าง ๆ ที่ต้องการสร้างความมั่นคงให้แก่กิจการและต้องการขยายกิจการให้เติบโตเป็นแรงจูงใจของนักลงทุนในตลาดหุ้นในประเทศไทย ตลาดหุ้นในประเทศไทยจึงมีการจัดด้านประเภทมี 8 ด้าน ได้แก่ ด้านเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร (Agro & Food Industry) ด้านสินค้าอุปโภคบริโภค (Consumer Products) ด้านธุรกิจการเงิน (Financials) ด้านวัตถุดิบรวมทั้งสินค้าภาคอุตสาหกรรม (Industrials) ด้านอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง (Property & Construction) ด้านทรัพยากร (Resources) ด้านบริการ (Services) และด้านเทคโนโลยี (Technology) อีกทั้งยังจำแนกด้านบริษัทที่มีผลประกอบการที่มีมูลค่าราคาตลาดสูง (Market Value) ในด้าน SET50 และ SET100 เพื่อเป็นการเพิ่มศักยภาพของตลาดการแข่งขันในตลาดหุ้น ให้นักลงทุนได้รับทราบถึงข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจในการลงทุน เพื่อเป็นการกระตุ้นระบบเศรษฐกิจของการลงทุนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (ตลาดหุ้นในประเทศไทย, 2562)

ดังนั้นคณะผู้วิจัยจึงมุ่งเน้นศึกษามูลค่าเงินภายในกิจการจากกิจกรรมดำเนินงาน มูลค่าเงินภายในกิจการจากกิจกรรมลงทุน และมูลค่าเงินภายในกิจการจากการดำเนินงานด้านการจัดการรายได้ เพื่อให้ทราบว่ามูลค่าเงินภายในกิจการแต่ละกิจกรรมมีอิทธิพลต่อสภาพคล่องหรือไม่ เพื่อให้ให้นักลงทุนได้เพิ่มความระมัดระวังในการใช้เงินในการพิจารณาการลงทุน

เป้าหมายของการวิจัย

เพื่อศึกษามูลค่าเงินภายในกิจการที่มีอิทธิพลต่อสภาพคล่องของบริษัทที่ลงทะเบียนอยู่ในฐานข้อมูลตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ประโยชน์ของการวิจัย

1. ทราบถึงมูลค่าเงินภายในกิจการที่มีอิทธิพลต่อสภาพคล่องของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
2. การวิจัยในครั้งนี้สามารถเป็นแนวทางให้ผู้ที่สนใจนำไปใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจการลงทุนการบริหารการเงินของกิจการ

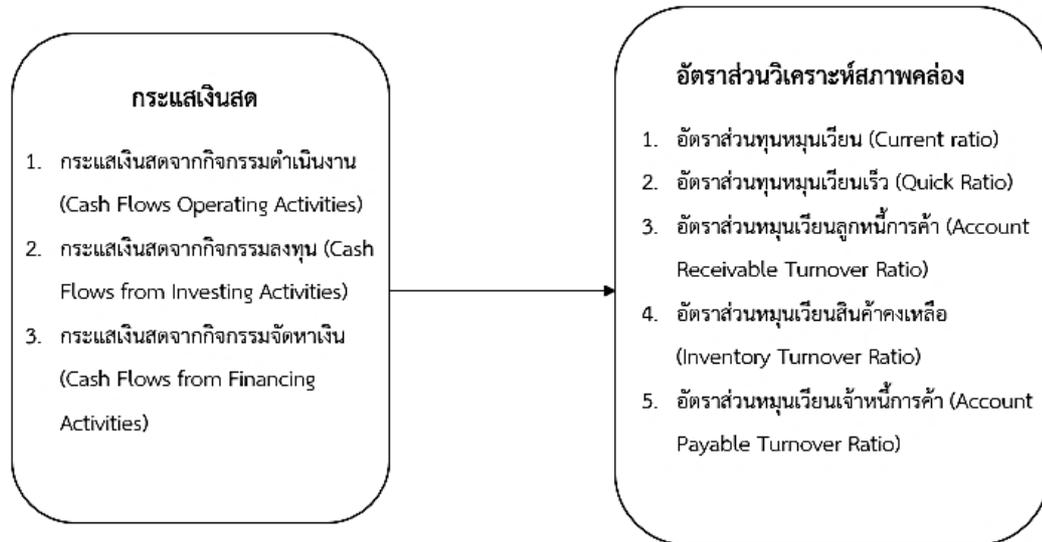
การทบทวนวรรณกรรม

ประสิทธิ์ชัย ดอกไม้หอม และฐิตาภรณ์ สินจรรย์ศักดิ์ (2564) ศึกษาผลกระทบของมูลค่าเงินภายในกิจการต่อความสามารถในการทำกำไรและการคาดการณ์มูลค่าหุ้นของ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ ศึกษาผลกระทบของมูลค่าเงินภายในกิจการต่อความสามารถในการทำกำไรและการคาดการณ์ มูลค่าหุ้นของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2561 – 2563 รวมระยะเวลา 3 ปี จำนวน 118 บริษัท ซึ่งด้านตัวอย่างที่ใช้ศึกษาครั้งนี้ไม่รวมด้านอุตสาหกรรมธุรกิจการเงิน และใช้การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple regression analysis) ในการวัดความสัมพันธ์ ผลการวิจัยผลกระทบของมูลค่าเงินภายในกิจการต่อความสามารถในการทำกำไร พบว่า มูลค่าเงินภายในกิจการจากกิจกรรมดำเนินงาน มีผลกระทบต่ออัตราผลตอบแทนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างมีสิ่งชี้ชัดว่าใช่ มูลค่าเงินภายในกิจการจากกิจกรรมดำเนินงาน และมูลค่าเงินภายในกิจการจาก กิจกรรมลงทุนมีผลกระทบต่ออัตราผลตอบแทนสินทรัพย์อย่างมีสิ่งชี้ชัดว่าใช่ และมูลค่าเงินภายในกิจการจากกิจกรรมดำเนินงาน มีผลกระทบต่ออัตรากำไรสุทธิอย่างมีสิ่งชี้ชัดว่าใช่

ณิศดาภักดิ์ ชะโลธร (2563) ศึกษาความสัมพันธ์อยู่ตรงกลางมูลค่าเงินภายในกิจการกับผลตอบแทนกำไรของบริษัทในตลาดหุ้นในประเทศไทยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ปี พ.ศ.2553 - พ.ศ.2562 โดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิจากงบการเงินและงบมูลค่าเงินภายในกิจการ ใช้การวิเคราะห์เชิงปริมาณโดยทำการวัดค่าสมมติฐานด้วยการวิเคราะห์สมการถดถอยแบบพหุคูณและการวิเคราะห์เชิงพรรณนา ผลการศึกษาสรุปว่า มูลค่าเงินภายในกิจการจากกิจกรรมการดำเนินงานและมูลค่าเงินภายในกิจการสุทธิมีความสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกันกับผลกำไร การวัดค่าสมมติฐานโดยการวิเคราะห์สมการถดถอยแบบพหุคูณสรุปว่า การเปลี่ยนแปลงของมูลค่าเงินภายในกิจการจากกิจกรรมดำเนินงานและมูลค่าเงินภายในกิจการสุทธิส่งผลต่อกำไรจากการดำเนินงานไปในทิศทางเดียวกันอย่างมีสิ่งชี้ชัดว่าใช่ที่ระดับ 0.05

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากแนวคิดและผลการศึกษาเกี่ยวกับมูลค่าเงินภายในกิจการที่มีอิทธิพลต่อสภาพคล่องของบริษัทที่ลงทะเบียนอยู่ในฐานข้อมูลตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย สามารถกำหนดเป็นกรอบแนวคิดของการวิจัย ได้ดังนี้

ภาพที่ 1 ภาพแสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

ประชากรและด้านตัวอย่าง

ประชากร (Population)

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหุ้นในประเทศไทยและมีรายชื่ออยู่ในตลาดหุ้นในประเทศไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2561 ถึงปี พ.ศ. 2563 รวมทั้งสิ้น 3 ปี จำนวน 1,929 บริษัท

ด้านตัวอย่าง (Sample)

คณะผู้วิจัยเลือกด้านตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหุ้นในประเทศไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2561 ถึงปี พ.ศ. 2563 รวมทั้งสิ้น 3 ปี จำนวน 862 บริษัท

ตารางที่ 1 ตารางแสดงจำนวนประชากรและด้านตัวอย่างที่นำมาใช้ในการวิจัย

หลักทรัพย์	จำนวนหลักทรัพย์			
	พ.ศ.	พ.ศ.	พ.ศ.	รวม
	256	256	256	(บริษัท)
	1	2	3	
บริษัทที่ลงทะเบียนอยู่ในฐานข้อมูลตลาดหลักทรัพย์ของประเทศไทย	632	644	653	1,929
หัก ด้านอุตสาหกรรมธุรกิจการเงิน	61	62	64	187
กองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์และกองทรัสต์เพื่อการลงทุนในอสังหาริมทรัพย์	66	68	68	202
บริษัทจดทะเบียนที่ถูกเพิกถอน	4	10	11	25
บริษัทจดทะเบียนที่อยู่ตรงกลางพื้นฟูการดำเนินงาน	6	6	5	17
บริษัทที่มีงบการเงินไม่ครบถ้วน	181	182	273	636
คงเหลือข้อมูลด้านตัวอย่าง	314	316	232	862

ที่มา: รายชื่อบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์, โดยตลาดหุ้นในประเทศไทย, 2564

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิเคราะห์อัตราส่วนวิเคราะห์สภาพคล่อง ประกอบด้วย 5 อัตราส่วน ดังนี้

1. อัตราส่วนหมุนเวียน (Current ratio)

$$\text{อัตราส่วนหมุนเวียน} = \frac{\text{สินทรัพย์หมุนเวียน}}{\text{หนี้สินหมุนเวียน}}$$

2. อัตราส่วนหมุนเวียนเร็ว (Quick ratio)

$$\text{อัตราส่วนหมุนเวียนเร็ว} = \frac{\text{สินทรัพย์สภาพคล่องสูง}}{\text{หนี้สินหมุนเวียน}}$$

3. อัตราส่วนหมุนเวียนลูกหนี้การค้า (Account Receivable Turnover Ratio)

$$\text{อัตราส่วนหมุนเวียนลูกหนี้การค้า} = \frac{\text{ขายเชื่อสุทธิ หรือ ยอดขายรวม}}{\text{ลูกหนี้ถัวเฉลี่ย}}$$

$$\text{ลูกหนี้ถัวเฉลี่ย} = \frac{\text{ลูกหนี้ต้นงวด} + \text{ลูกหนี้ปลายงวด}}{2}$$

4. อัตราส่วนหมุนเวียนสินค้าคงเหลือ (Inventory Turnover Ratio)

$$\text{อัตราส่วนหมุนเวียนสินค้าคงเหลือ} = \frac{\text{ต้นทุนสินค้าขาย}}{\text{สินค้าคงเหลือเฉลี่ย}}$$

5. อัตราส่วนหมุนเวียนเจ้าหนี้การค้า (Account Payable Turnover Ratio)

$$\begin{aligned} \text{อัตราส่วนหมุนเวียนเจ้าหนี้การค้า} &= \frac{\text{ซื้อเชื่อสุทธิ หรือ ยอดซื้อรวม}}{\text{เจ้าหนี้ถัวเฉลี่ย}} \\ \text{เจ้าหนี้ถัวเฉลี่ย} &= \frac{\text{เจ้าหนี้ต้นงวด} + \text{เจ้าหนี้ปลายงวด}}{2} \end{aligned}$$

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การใช้สถิติด้านการพรรณนา (Description statistics) เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลลำดับต้น โดยมีเป้าหมายเพื่อทราบลักษณะโดยทั่วไปของตัวแปรที่เก็บรวบรวมได้ ผลที่ได้จะใช้ในการพัฒนา หรือ แจกแจงข้อมูลตามที่ได้รวบรวม เช่น ค่าสูงสุด (Maximum) ค่าน้อยที่สุด (Minimum) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. การวิเคราะห์สหสัมพันธ์รูปแบบ (Collation analysis) เป็นการวิเคราะห์เพื่อหาความสัมพันธ์และทิศทางอยู่ตรงกลางตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม

ผลการวิเคราะห์เชิงพรรณนา

ตารางที่ 2 ตารางแสดงค่าของตัวแปรอิสระและตัวแปรตามสำหรับการใช้สถิติด้านการพรรณนา

Descriptive Statistics					
	n	Min	Max	Mean	Std.
CFO	862	-946.06	991.33	1.57	287.97
CFI	862	-992.06	924.24	-99.69	268.91
CFF	862	-982.00	998.77	-63.83	315.58
CR	862	.07	82.69	2.87	5.15
QR	862	.00	75.00	1.92	4.65
RT	862	.11	960.53	24.42	77.59
IRT	862	-14.91	916.89	18.42	48.58
APT	862	-2.50	444.00	13.08	23.73

หมายเหตุ: ตัวแปรอิสระมีหน่วยเป็น “ล้านบาท”

จากตารางที่ 2 ตารางแสดงค่าของตัวแปรอิสระสำหรับการใช้สถิติด้านการพรรณนา สามารถอธิบายข้อมูลสถิติพื้นฐานของตัวแปรได้ ดังนี้

1. มูลค่าเงินภายในกิจการจากกิจกรรมดำเนินงานของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหุ้นในประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2561 - 2563 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.57 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 287.97 ซึ่งบริษัทมีมูลค่าเงินภายในกิจการจากกิจกรรมดำเนินงานสูงที่สุดเท่ากับ 991.33 และต่ำที่สุดเท่ากับ -946.06

2. มูลค่าเงินภายในกิจการจากกิจกรรมลงทุนของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหุ้นในประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2561 - 2563 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ -99.69 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 268.91 ซึ่งบริษัทที่มีมูลค่าเงินภายในกิจการจากกิจกรรมการลงทุนสูงสุดเท่ากับ 924.24 และต่ำที่สุดเท่ากับ -992.06

3. มูลค่าเงินภายในกิจการจากการดำเนินงานด้านการจัดการรายได้บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหุ้นในประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2561 - 2563 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ -63.83 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 315.58 ซึ่งบริษัทที่มีมูลค่าเงินภายในกิจการจากการดำเนินงานด้านการจัดการรายได้สูงสุดเท่ากับ 998.77 และต่ำที่สุดเท่ากับ -982.00

4. อัตราส่วนสภาพคล่องของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหุ้นในประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2561 - 2563 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.87 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 5.15 ซึ่งบริษัทที่มีอัตราส่วนสภาพคล่องสูงสุดเท่ากับ 82.69 และต่ำที่สุดเท่ากับ 0.07

5. อัตราส่วนสภาพคล่องหมุนเร็วของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหุ้นในประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2561 - 2563 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.92 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.65 ซึ่งบริษัทที่มีอัตราส่วนสภาพคล่องหมุนเร็วสูงสุดเท่ากับ 75 และต่ำที่สุดเท่ากับ 0.00

6. อัตราส่วนหมุนเวียนลูกหนี้การค้าของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหุ้นในประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2561 - 2563 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 24.42 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 77.59 ซึ่งบริษัทที่มีอัตราส่วนหมุนเวียนลูกหนี้การค้าสูงสุดเท่ากับ 960.53 และต่ำที่สุดเท่ากับ 0.11

7. อัตราส่วนหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหุ้นในประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2561 - 2563 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 18.42 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 48.58 ซึ่งบริษัทที่มีอัตราส่วนหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือสูงสุดเท่ากับ 916.89 และเหลือต่ำที่สุดเท่ากับ -14.91

8. อัตราส่วนหมุนเวียนเจ้าหนี้การค้าของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหุ้นในประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2561 - 2563 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 13.08 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 23.73 ซึ่งบริษัทที่มีอัตราส่วนหมุนเวียนเจ้าหนี้การค้าสูงสุดเท่ากับ 444.00 และต่ำที่สุดเท่ากับ -2.50

การวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์

การวิเคราะห์ข้อมูลค่าสหสัมพันธ์ (Correlation Analysis) เพื่อหาความสัมพันธ์ของมูลค่าเงินภายในกิจการที่มีต่อสภาพคล่องของบริษัทที่ลงทะเบียนอยู่ในฐานข้อมูลตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2561 ถึงปี พ.ศ. 2563 สามารถอธิบายผลการวิเคราะห์ข้อมูล ได้ดังนี้

ตารางที่ 3 ตารางแสดงค่าของตัวแปรอิสระและตัวแปรตามสำหรับการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน

		Correlations							
		CFO	CFI	CFF	CR	QR	RT	IRT	APT
มูลค่าเงินภายในกิจการจากกิจกรรมดำเนินงาน (Cash Flow Operating: CFO)	Pearson Correlation	1	-.105	-.275	-.006	-.020	-.014	-.011	.058
	Sig. (2-tailed)		.002*	.000*	.868	.559	.681	.736	.087*
	n	862	862	862	862	862	862	862	862
มูลค่าเงินภายในกิจการจากกิจกรรมลงทุน (Cash Flow Investing: CFI)	Pearson Correlation	-.105	1	-.041	.047	.025	-.009	-.061	-.076
	Sig. (2-tailed)	.002*		.224	.172	.457	.794	.071*	.025*
	n	862	862	862	862	862	862	862	862
มูลค่าเงินภายในกิจการจากการดำเนินงานด้านการจัดหารายได้ (Cash Flow Financing: CFF)	Pearson Correlation	-.275	-.041	1	-.017	.027	.045	-.025	.021
	Sig. (2-tailed)	.000*	.224		.626	.428	.188	.464	.547
	n	862	862	862	862	862	862	862	862
อัตราส่วนหมุนเวียน (Current ratio)	Pearson Correlation	-.006	.047	-.017	1	.603	-.043	.002	.066
	Sig. (2-tailed)	.868	.172	.626		.000*	.208	.951	.053*
	n	862	862	862	862	862	862	862	862
อัตราส่วนหมุนเวียนเร็ว (Quick ratio)	Pearson Correlation	-.020	.025	.027	.603	1	-.057	.030	.046
	Sig. (2-tailed)	.559	.457	.428	.000*		.094*	.382	.173
	n	862	862	862	862	862	862	862	862
อัตราส่วนหมุนเวียนลูกหนี้การค้า (Account Receivable Turnover Ratio)	Pearson Correlation	-.014	-.009	.045	-.043	-.057	1	.005	.055
	Sig. (2-tailed)	.681	.794	.188	.208	.094*		.893	.107
	n	862	862	862	862	862	862	862	862
อัตราส่วนหมุนเวียนสินค้าคงเหลือ (Inventory Turnover Ratio)	Pearson Correlation	-.011	-.061	-.025	.002	.030	.005	1	.070
	Sig. (2-tailed)	.736	.071*	.464	.951	.382	.893		.040*
	n	862	862	862	862	862	862	862	862
อัตราส่วนหมุนเวียนเจ้าหนี้การค้า (Account Payable Turnover Ratio)	Pearson Correlation	.058	-.076	.021	.066	.046	.055	.070	1
	Sig. (2-tailed)	.087*	.025*	.547	.053*	.173	.107	.040*	
	n	862	862	862	862	862	862	862	862
***. Correlation is significant at the 0.001 level (2-tailed).									

1. ผลการวิเคราะห์มูลค่าเงินภายในกิจการจากกิจกรรมดำเนินงาน (Cash Flow Operating: CFO) มีความสัมพันธ์กับอัตราส่วนหมุนเวียนเจ้าหนี้การค้า (Account Payable Turnover Ratio) อย่างมีสิ่งที่ยืนยันว่าใช้ที่ระดับ 0.10 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson Correlation Analysis) เท่ากับ 0.087

2. ผลการวิเคราะห์มูลค่าเงินภายในกิจการจากกิจกรรมลงทุน (Cash Flow Investing: CFI) มีความสัมพันธ์กับอัตราส่วนหมุนเวียนสินค้าคงเหลือ (Inventory Turnover Ratio) อย่างมีสิ่งที่ยืนยันว่าใช้ที่ระดับ 0.10 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson Correlation Analysis) เท่ากับ 0.071

3. ผลการวิเคราะห์มูลค่าเงินภายในกิจการจากกิจกรรมลงทุน (Cash Flow Investing: CFI) มีความสัมพันธ์กับอัตราส่วนหมุนเวียนเจ้าหนี้การค้า (Account Payable Turnover Ratio) อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson Correlation Analysis) เท่ากับ 0.025

อภิปรายผล

มูลค่าเงินภายในกิจการจากกิจกรรมดำเนินงาน (CFO) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับอัตราส่วนหมุนเวียนของเจ้าหนี้การค้าในทิศทางเดียวกัน และมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับอัตราส่วนหมุนเวียนสินค้างหือ อัตราส่วนหมุนเวียนเร็ว อัตราส่วนหมุนเวียนลูกหนี้การค้าและอัตราส่วนหมุนเวียนสินค้างหือ จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า มูลค่าเงินภายในกิจการจากการดำเนินงานมีอิทธิพลต่ออัตราส่วนหมุนเวียนของเจ้าหนี้การค้า และปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า มูลค่าเงินภายในกิจการจากกิจกรรมดำเนินงานมีอิทธิพลต่ออัตราส่วนหมุนเวียนเร็ว มูลค่าเงินภายในกิจการจากกิจกรรมดำเนินงานมีอิทธิพลต่ออัตราส่วนหมุนเวียนเร็ว มูลค่าเงินภายในกิจการจากกิจกรรมดำเนินงานมีอิทธิพลต่ออัตราส่วนหมุนเวียนของลูกหนี้การค้า และมูลค่าเงินภายในกิจการจากกิจกรรมดำเนินงานมีอิทธิพลต่ออัตราส่วนหมุนเวียนของสินค้างหือ

มูลค่าเงินภายในกิจการจากกิจกรรมลงทุน (CFI) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับอัตราส่วนหมุนเวียน อัตราส่วนหมุนเวียนลูกหนี้การค้า อัตราส่วนหมุนเวียนสินค้างหือในทิศทางเดียวกัน และมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับอัตราส่วนหมุนเวียนเร็ว และอัตราส่วนหมุนเวียนเจ้าหนี้การค้า จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า มูลค่าเงินภายในกิจการจากการดำเนินงานด้านการจัดหารายได้มีอิทธิพลต่ออัตราส่วนหมุนเวียน มูลค่าเงินภายในกิจการจากกิจกรรมลงทุนมีอิทธิพลต่ออัตราส่วนหมุนเวียนของลูกหนี้การค้า มูลค่าเงินภายในกิจการจากกิจกรรมลงทุนมีอิทธิพลต่ออัตราส่วนหมุนเวียนของสินค้างหือ และปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า มูลค่าเงินภายในกิจการจากกิจกรรมลงทุนมีอิทธิพลต่ออัตราส่วนหมุนเวียนเร็ว มูลค่าเงินภายในกิจการจากกิจกรรมลงทุนมีอิทธิพลต่ออัตราส่วนหมุนเวียนของเจ้าหนี้การค้า

มูลค่าเงินภายในกิจการจากการดำเนินงานด้านการจัดหารายได้ (CFF) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับอัตราส่วนหมุนเวียน อัตราส่วนหมุนเวียนเร็ว อัตราส่วนหมุนเวียนลูกหนี้การค้า อัตราส่วนหมุนเวียนสินค้างหือในทิศทางเดียวกัน และมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับอัตราส่วนหมุนเวียนของเจ้าหนี้การค้า จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า มูลค่าเงินภายในกิจการจากการดำเนินงานด้านการจัดหารายได้มีอิทธิพลต่ออัตราส่วนหมุนเวียน มูลค่าเงินภายในกิจการจากการดำเนินงานด้านการจัดหารายได้มีอิทธิพลต่ออัตราส่วนหมุนเวียนเร็ว มูลค่าเงินภายในกิจการจากการดำเนินงานด้านการจัดหารายได้มีอิทธิพลต่ออัตราส่วนหมุนเวียนของลูกหนี้การค้า มูลค่าเงินภายในกิจการจากการดำเนินงานด้านการจัดหารายได้มีอิทธิพลต่ออัตราส่วนหมุนเวียนของสินค้างหือ และปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า มูลค่าเงินภายในกิจการจากการดำเนินงานด้านการจัดหารายได้มีอิทธิพลต่ออัตราส่วนหมุนเวียนของเจ้าหนี้การค้า

เอกสารอ้างอิง

- กชกร เฉลิมกาญจนา. (2544). **งบมูลค่าเงินภายในกิจการและการบัญชีสำหรับเงินสด = Statement of cash flow [and] accounting for cash.** กรุงเทพฯ: บริษัท สำนักพัฒนาการบริหารธรรมนิติ.
- กนกวรรณ พงศ์ชัยประสิทธิ์. (2557). **การวิเคราะห์งบการเงินของบริษัทจำกัด อินเทอร์เน็ตเนชั่นแนล จำกัด (มหาชน).** คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกริก.
- แก้วมณี อุทัยมัย และกนกศักดิ์ สุขวัฒนาสินิทธิ์. (2556). **ความสัมพันธ์อยู่ตรงกลางอัตราส่วนทางการเงินกับผลตอบแทนที่มุ่งหวังของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหุ้นในประเทศไทย กรณีศึกษาด้านอุตสาหกรรมเทคโนโลยี.** ผลงานวิจัยและนวัตกรรมสู่การพัฒนา.
- ชัยนุบดีน จินตรา. (2560). **ความสัมพันธ์อยู่ตรงกลางความสามารถในการทำกำไรกับอัตราผลตอบแทนจากส่วนต่างราคาหุ้นของบริษัทหมวดพลังงานและสาธารณูปโภคที่จดทะเบียนในตลาดหุ้นในประเทศไทย.** มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- ณัฐกานต์ ทรงพัฒนะโยธิน. (2558). **ความสัมพันธ์อยู่ตรงกลางอัตราส่วนทางการเงินกับผลตอบแทนจากการลงทุนในหลักทรัพย์การศึกษา: ตลาดหุ้นในประเทศไทย (SET).** คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ณัฐพล จักรภีร์ศิริสุข. (2559). **ความสัมพันธ์อยู่ตรงกลางอัตราส่วนทางการเงินกับการคืนทุนของสินทรัพย์ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหุ้นในประเทศไทยกรณีศึกษาด้านอุตสาหกรรมเหล็ก.** คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ธนพรธม ปัญญาเฟื่อง. (2558). **ความสัมพันธ์อยู่ตรงกลางมูลค่าเงินภายในกิจการและการคืนทุนของสินทรัพย์ของบริษัทที่ลงทะเบียนอยู่ในฐานข้อมูลตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.** มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- นามวรลักษณ์ อิศรางกูร ณ อยุธยา. (2558). **ความสัมพันธ์อยู่ตรงกลางระดับคะแนนการกำกับดูแลกิจการและผลการดำเนินงานของบริษัทที่ลงทะเบียนอยู่ในฐานข้อมูลตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.** คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ปนัดดา แก้วมณี. (2558). **ความสัมพันธ์อยู่ตรงกลางอัตราส่วนทางการเงินกับอัตราผลตอบแทนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในตลาดหุ้นในประเทศไทย กรณีศึกษา บริษัทที่ถูกประเมินในระดับดีเยี่ยมและระดับดีจากสมาคมส่งเสริมผู้ลงทุนไทย.** มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- ปาริชาติ ประจักษ์สุตร. (2555). **การศึกษาเปรียบเทียบความสัมพันธ์ของกำไรสุทธิ มูลค่าตามบัญชี และ มูลค่าเงินภายในกิจการจากกิจกรรมดำเนินงาน ที่มีต่ออัตราผลตอบแทนของหลักทรัพย์ของบริษัทจดทะเบียนในด้าน SET100.** การค้นคว้าอิสระ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต.
- พรชนก รัตนไพจิตร. (2548). **การบัญชีบริษัทและงบมูลค่าเงินภายในกิจการ.** กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- พรรณฎา ธวนิมิตรกุล. (2553). **การเงินธุรกิจ.** กรุงเทพฯ: ภาควิชาการเงิน คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

กลวิธีการถ่ายทอดการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ของครูจุมพล ปัญจะ The Transmission of Jumpon Panja's Gong Wong Yai Performance

มิ่งขวัญ นาคอก^{1*}, สิทธิ พึ่งฉิ่ง²
Mingkhwan Nakok^{1*}, Sitti Puengching²

¹ นักวิจัยอิสระ, โทรศัพท์ 099-345-4509

¹ Researcher, Tel. 099-345-4509

² นักวิจัยอิสระ โทรศัพท์ 096-886-3730

² Researcher, Tel. 096-886-3730

*e-mail: maxmaxmingkhwan@gmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยเรื่อง กลวิธีการถ่ายทอดการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ของครูจุมพล ปัญจะ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาแนวคิดการถ่ายทอดการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ของ ครูจุมพล ปัญจะ 2) เพื่อศึกษาองค์ประกอบในการถ่ายทอดฆ้องวงใหญ่ของครูจุมพล ปัญจะ โดยศึกษากระบวนการการถ่ายทอดการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ของครูจุมพล ปัญจะ เพื่อเป็นประโยชน์ให้กับผู้ที่มีความสนใจในการฝึกฝนทักษะการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ได้ตามหลักและวิธีการที่ถูกต้องเหมาะสม

ผลการวิจัยพบว่า 1) ครูจุมพล ปัญจะ ใช้วิธีการสอนแบบมุขปาฐะ มีแนวคิดในการสอนฆ้องวงใหญ่คือ ดูพื้นฐานของนักเรียนว่าเป็นมาอย่างไร มีใจรักที่จะศึกษาในด้านนี้มากน้อยเพียงใด กรณีที่จะศึกษาเพื่อขัดกล่อมจิตใจ ความสนุกสนาน ก็จะต่อเพลงพื้นฐานที่ใช้ในการบรรเลงทั่ว ๆ ไป กรณีที่มีความประสงค์จะศึกษาด้านนี้โดยตรงก็จะต่อเพลงที่เป็นเพลงพิธีการ เช่น โหมโรงเช้า โหมโรงเย็น เพลงหน้าพาทย์ เป็นต้น 2) จากการศึกษาองค์ประกอบในการถ่ายทอดฆ้องวงใหญ่ผู้วิจัยพบว่า ครูจุมพล ปัญจะ มีการพูดคุยกันระหว่างครูกับนักเรียน บอกจุดประสงค์ในการเรียนดนตรี ต่อจากนั้นครูจะสอบถามเรื่องพื้นฐานของนักเรียน เพราะนักเรียนส่วนใหญ่ที่มาเรียนดนตรีกับครูนั้น เป็นนักเรียนที่มีความรู้และประสบการณ์ทางด้านดนตรีมาบ้างแล้ว เมื่อเป็นเช่นนั้นครูจะต่อยอดความรู้เดิมให้ ส่วนนักเรียนที่ไม่มีความรู้และประสบการณ์ทางการเรียนดนตรีมาก่อน ครูจะสอนพื้นฐานต่าง ๆ ให้และจะต่อเพลงสาธิตเป็นเพลงแรก อีกทั้งครูจุมพล ปัญจะ มีวิธีการถ่ายทอดแบบตัวต่อตัว ด้วยวิธีการเลียนเสียงลูกฆ้องหรือที่เรียกว่านอยเพลง และวิธีการสาธิตบรรเลงให้ดูเพื่อให้ให้นักเรียนปฏิบัติตาม

คำสำคัญ: ดนตรีไทย, การบรรเลงดนตรีไทย, ฆ้องวงใหญ่, ครูจุมพล ปัญจะ

Abstract

The purposes of the research article, the oral transmission of Jumpon Panja' playing Gong Wong Yai in music, were 1) to study the conception of the oral transmission by Jumpon Panja' playing Gong Wong Yai and 2) to study the elements of music of Jumpon Panja's playing Gong Wong Yai.

The Research findings revealed that 1) the oral tradition of Jumpon Panja' teaching method about Gong Wong Yai was seeing how the student's background is and how much do student love to study in Gong Wong Yai? Yet, as long as student's purpose studies for having fun or calming the mind, student merely learns basic pieces. On the contrary, there is a direct intention to study, it will proceed to the ceremonial songs such as the morning overture, the evening overture, the Na Phat piece, and so on. Besides, from studying the musical elements in the oral transmission, the researcher has found that teacher by Jumpon Panja had a conversation between teacher and student in order to make understanding of the purpose of learning in music. Afterwards, the teacher asked about the basics of the students, for most of the students who came to study music with Jumpon Panja; they have some knowledge and experience about playing Gong Wong Yai when that is the case, the teacher will establish on the previous knowledge. For students who have no prior knowledge and experience; Jumpon Panja will teach you the basics and will continue the Blessed song first, based on oral tradition by imitating the sound of a gong, also known as Noi Song and how to demonstrate how to play for students to follow.

Keywords: Thai Music, Thai Music Performance, Gong Wong Yai, Kru Jumpon Panja

บทนำ

ดนตรีไทย มรดกทางวัฒนธรรมไทยเป็นสิ่งบ่งบอกถึงความเป็นชาติที่มีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง มีการสั่งสมและถ่ายทอดความรู้สืบทอดต่อกันมาถึงบุคคลรุ่นหลังทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งแต่ละวิธีจะประกอบไปด้วยขั้นตอนที่แตกต่างกัน การถ่ายทอดความรู้ทางตรงคือการถ่ายทอดความรู้จากครูถ่ายทอดให้กับนักเรียนโดยตรง ส่วนใหญ่จะเกิดขึ้นในสมัยโบราณ นักเรียนจะต้องไปอาศัยอยู่บ้านของครู ช่วยงานครูทุกอย่างจนกว่าจะเป็นที่พึงพอใจของครู รวมถึงการการสังเกตอุปนิสัยของนักเรียนเป็นระยะเวลาานพอสมควรจึงจะได้รับการถ่ายทอดวิชาขั้นพื้นฐานจนถึงเพลงเดี่ยวขั้นสูง ให้แก่นักเรียนได้ ปัจจุบันเนื่องด้วยสิ่งแวดล้อมและปัจจัยต่างๆที่ก่อให้เกิดอุปสรรคต่อการสอน จึงทำให้ครูกับนักเรียนนั้นได้เจอกันน้อยลง การถ่ายทอดความรู้ทางตรงที่นักเรียนจะไปอยู่บ้านของครูเป็นเวลานานจึงจะได้วิชาความรู้มานั้นเกิดขึ้นน้อยลง จึงมีการถ่ายทอดความรู้ทางอ้อม เช่นการบันทึกเทป หรือวีดิโอการบรรเลงของครูให้นักเรียนได้ฟัง และชม เวลาที่ครูไม่อยู่ เพื่อให้ นักเรียนนั้นได้เรียนรู้ด้วยตนเองในเบื้องต้น เมื่อครูกับนักเรียนได้พบเจอกัน ครูจะดำเนินการตรวจสอบในสิ่งที่นักเรียนได้เรียนรู้มาจากเทป และวีดิโอ จากนั้นครูจะทำการแก้ไขปรับปรุงการบรรเลงแก่นักเรียนเพื่อให้สิ่งที่เรียนรู้นั้นเป็นไปตามแบบแผนของครูผู้ถ่ายทอดอย่างถูกต้อง

การบรรเลงดนตรีไทย มีเอกลักษณ์การบรรเลงที่แตกต่างชาติอื่น ไม่ว่าจะเป็นการบรรเลงเดี่ยวหรือ บรรเลงหมู่ นักเรียนที่จะฝึกหัดการบรรเลงเครื่องดนตรีไทยนั้น ในเบื้องต้น ครูจะต้องให้นักเรียนได้ ศึกษาลักษณะทั่วไปของเครื่องดนตรีที่จะฝึกและฝึกปฏิบัติการบรรเลงจนเกิดความเคยชิน ต่อจากนั้น จึงฝึกปฏิบัติการบรรเลงบทเพลง โดยทั่วไป แล้วครูจะให้นักเรียนได้ศึกษาทำนองหลัก ของบทเพลง ซึ่งวงการดนตรีไทย ฆ้องวงใหญ่ ถือเป็นเครื่องดนตรีไทยที่มีหน้าที่บรรเลงทำนองหลัก (สุรัตน์ชัย สิริรัตนชัยกุล, 2551)

ฆ้องวงใหญ่ประกอบไปด้วยส่วนที่สำคัญ 2 ส่วน คือ ร้านฆ้อง (วงฆ้อง) และลูกฆ้อง ร้านฆ้อง ทำด้วยหวายโป่ง 4 อัน ด้านบน 2 อัน และด้านล่าง 2 อัน โดยมีลูกมะหวดที่ทำหน้าที่คล้ายกับเสา เชื่อมต่อและรับน้ำหนักระหว่างเส้นหวายด้านบนและด้านล่าง ขดให้เป็นวงกลมขนานกันไป โดยเว้นที่ไว้สำหรับนักดนตรีสามารถเข้าไปนั่งบรรเลงได้ ขนาดความใหญ่ของวงจะมีขนาดที่นักดนตรีสามารถ นั่งขัดสมาธิได้สบายๆ ส่วนปลายระหว่างเส้นหวายด้านบนทั้งสองข้างจะมี “โชน” ซึ่งทำด้วยไม้ ส่วน ปลายจะเล็กเรียวและงอนขึ้น ฆ้องวงใหญ่จะประกอบไปด้วยลูกฆ้องทั้งหมดจำนวน 16 ลูก โดยเรียง จากลูกที่มีขนาดใหญ่สุดเรียกว่า “ลูกทวน” อยู่ทางด้านซ้ายมือของผู้บรรเลง เรียงลำดับมาทางขวามือ จนกระทั่งลูกเล็กที่สุดเรียกว่า “ลูกยอด” อยู่ทางขวามือของผู้บรรเลง บริเวณด้านใต้ของปุมฆ้องใช้ ขี้ผึ้งผสมตะกั่วติดถ่วงเพื่อปรับเสียงให้แตกต่างกัน มากบ้าง น้อยบ้างตามระดับความสูง - ต่ำของเสียง ฆ้องวงใหญ่ใช้ไม้ตีสองอัน นักดนตรีจะถือไม้ตีมือละอัน โดยการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ มีระเบียบวิธีการ บรรเลงที่ต่างจากเครื่องดนตรีไทยชนิดอื่นๆ คือ มีการตีผสมมือ และแบ่งมือในรูปแบบต่างๆ นักเรียน จะต้องมีความรู้ ความเข้าใจในรูปแบบของการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ ซึ่งจะต้องได้รับการศึกษาจากครู ที่ได้รับการถ่ายทอดสืบต่อกันมาแต่โบราณ อย่างถูกต้องตามหลักทฤษฎีทางดุริยางค์ไทย

ครูจุมพล ปัญจะ ถือเป็นครูท่านหนึ่งที่ได้รับการถ่ายทอดสืบต่อกันมาแต่โบราณ ครูจุมพล ปัญจะ เกิดเมื่อวันที่ 28 กรกฎาคม พ.ศ. 2507 เป็นบุตรนายศักดิ์ชัย ปัญจะ และนางสายหยุด วงฆ้อง แต่งงานกันนั้นทางฝ่ายหญิงจึงเปลี่ยนมาใช้นามสกุลทางฝ่ายชาย นางสายหยุด ปัญจะ มีศักดิ์ เป็นลูกสาวคนโตของครูสอน วงฆ้อง ครูจุมพล ปัญจะ จึงมีศักดิ์เป็นหลานของครูสอน วงฆ้อง เนื่องจากครูจุมพล ปัญจะ เกิดในบ้านนักดนตรีที่มีชื่อเสียง ลูกศิษย์ที่มาศึกษาเล่าเรียนที่บ้านครูสอน วงฆ้อง มีจำนวนมาก ครูจุมพล ปัญจะ ได้เห็นการเรียนการสอนดนตรีตั้งแต่ยังเด็ก เมื่ออายุ 6 ปี เริ่ม เล่นดนตรีตามประสาเด็ก ปีต่อมาได้เริ่มเรียนปี่พาทย์อย่างจริงจัง เพลงที่ต่อเพลงแรกคือ เพลงโหมโรง เย็น ผู้ที่ต่อให้คือครูสอน วงฆ้อง จึงถือได้ว่าครูสอน วงฆ้อง เป็นครูที่สอนในเรื่องของดนตรีไทยให้แก่ ครูจุมพล ปัญจะ เป็นคนแรก เครื่องดนตรีชิ้นแรกที่เรียนคือฆ้องวงใหญ่ เมื่อมีความชำนาญแล้วจึงหัด เรียนเครื่องดนตรีอื่นที่อยู่ในวงปี่พาทย์ ต่อมาได้เข้าศึกษาที่วิทยาลัยนาฏศิลป์เริ่มมีความสนใจในเรื่อง เครื่องสาย และการขับร้อง เริ่มศึกษาในวิทยาลัยนาฏศิลป์ตั้งแต่ระดับประถมศึกษาปีที่ 5 ถึงชั้นสูง 2 การเรียนปี่พาทย์ต่อเพลงจากครูสอน วงฆ้อง ส่วนในด้านเครื่องสายได้ศึกษาจากการเรียนวิชาโทที่ทาง วิทยาลัยนาฏศิลป์ได้ทำการเปิดการเรียนการสอน ด้านการงานครูจุมพล ปัญจะ เป็นหัวหน้าหมวดวิชา ศิลปะ โรงเรียนนวมิตราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล ครูจุมพล ปัญจะ จึงเป็นบุคลากรที่สามารถ ถ่ายทอดความรู้ทางด้านการเล่นการสอนดนตรีไทยได้เป็นอย่างดี (จุมพล ปัญจะ, 2563)

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษากลวิธีการถ่ายทอดห้องวงใหญ่ของ
ครุฑมพล ปัญจะ เพื่อเป็นประโยชน์ให้กับผู้วิจัย ครูดนตรีไทย หรือผู้ที่มีความสนใจในการฝึกฝนทักษะ
การบรรเลงห้องวงใหญ่ได้ตามหลักและวิธีการที่ถูกต้องเหมาะสม สืบไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวคิดการถ่ายทอดการบรรเลงห้องวงใหญ่ของครุฑมพล ปัญจะ
2. เพื่อศึกษาองค์ประกอบในการถ่ายทอดห้องวงใหญ่ของครุฑมพล ปัญจะ

การทบทวนวรรณกรรม

ห้องมีอยู่ทั่วไปในทวีปเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ แต่จะมีชื่อเรียกที่ต่างกันอย่างออกไป รวมถึงรูปร่าง
ลักษณะของห้องขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์และการตอบสนองในประโยชน์การใช้งานที่แตกต่างกัน ห้องวง
มีวิวัฒนาการมาจากห้องเดี่ยว ห้องคู่ และห้องราง ทำมาจากโลหะผสมทองเหลือง ทองแดง สังกะสี
รูปร่างเป็นแผ่นวงกลมงอรัศมีรอบตัวเรียกว่า “ฉัตร” มีปุ่มตรงกลางสำหรับตี ซึ่งคำว่า ห้อง มาจาก
เสียงที่ดังออกมาเวลาตี เมื่อนำเอาห้องมาผูกกับร้านห้องที่มีลักษณะเป็นวงรอบตัวผู้ตีจึงเรียกว่าห้องวง
และต่อมาเมื่อมีการประดิษฐ์ห้องวงขึ้นในสมัยรัตนโกสินทร์ที่มีลักษณะเหมือนกัน แต่มีขนาดเล็กกว่า
จึงเรียกห้องวงที่มีมานั้นว่า ห้องวงใหญ่ (เฉลิมศักดิ์ พิภูลศรี และธนวัฒน์ บุตรทองทิม, 2550)

ห้องวงใหญ่มีส่วนประกอบ คือ ร้านห้อง และ ลูกห้อง ในส่วนของร้านห้อง ทำจากหวายโป่ง
ขัดเป็นวงที่สามารถนั่งขัดสมาธิได้เกือบรอบตัวผู้ตี และเว้นช่องทางด้านหลังไว้สำหรับเป็นทางเข้า
ตัวร้านห้องมีส่วนประกอบ คือ เส้นหวาย ลูกมะหวด โขน ไม้รังฝิ่ง เส้นลวด สะพานหนู ไม้ค้ำหรือไม้
ถ่างห้อง ตะปู ส่วนต่อมาลูกห้อง ประกอบด้วยลูกห้องทั้งหมดจำนวน 16 ลูก โดยเรียงจากลูกที่มี
ขนาดใหญ่สุดเรียกว่า “ลูกทวน” อยู่ทางด้านซ้ายมือของผู้บรรเลง เรียงลำดับมาทางขวามือจนกระทั่ง
ลูกเล็กที่สุดเรียกว่า “ลูกยอด” อยู่ทางขวามือของผู้บรรเลง บริเวณด้านใต้ของปุ่มห้องใช้ซี่ฝิ่งผสม
ตะกั่วติดถ่วงเพื่อปรับเสียงให้แตกต่างกัน มากบ้าง น้อยบ้างตามระดับความสูง - ต่ำของเสียง โดยใช้
ไม้ตีสองอันถือไว้ในมือแต่ละข้างของนักดนตรีที่ทำการบรรเลง (ดนตรี พูนสวัสดิ์ และพงศ์จักร ยามสุข,
2558)

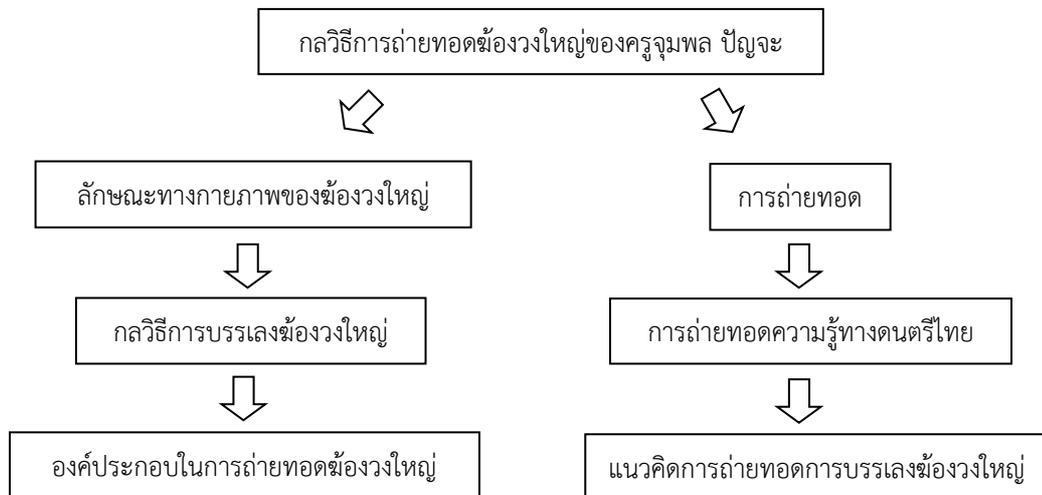
การตีห้องวงใหญ่ให้เกิดเสียงตามหลักนิยมในหมู่นักดนตรีไทยหรือทั่วไปสำหรับการฟัง หลวง
ประดิษฐ์ไพเราะได้กล่าวว่า “จำต้องอาศัยเครื่องดนตรีที่อยู่ในเกณฑ์ดีกับวิธีปฏิบัติอันถูกต้องประกอบ
กัน” โดยห้องวงที่อยู่ในเกณฑ์ดีนั้นต้องเป็นห้องวงที่ได้ประดิษฐ์ขึ้นถูกต้องตามลักษณะ โดยมีขนาดลูก
ห้องและวงห้องเหมาะสมตามสมัยที่กำลังนิยมใช้กัน ทั้งต้องมีคุณสมบัติเป็นพิเศษอยู่ประจำ คือ
1) ต้องเป็นลูกห้องที่ทำขึ้นจากโลหะชนิดหนึ่งโดยเฉพาะ 2) เมื่อได้รับการตีแล้วกังวานของเสียง
ออกมาอย่างแจ่มใสชัดเจน 3) ได้มีการเทียบระดับเสียงขึ้นเสียงตรงตามหลักแน่นอนไม่เพี้ยนสูงหรือ
ต่ำประการใดทุกๆ เสียง นอกจากนี้ผู้ตีห้องวงโดยหวังจะได้บังเกิดเสียงตามที่นิยมได้นั้นจำเป็นต้อง
ปฏิบัติตามวิธีที่ถูกต้องโดยอาศัยการซ้อมเพื่อความชำนาญ (รสของมือ) ขึ้นอีกด้วย คือ 1) ตั้งลำตัวกับ
ศีรษะให้ตรง (อย่าก้มหรือเงยคุดแต่พองาม) ข้อศอกให้เสมอกับแนวสันหลัง และกางออกห่างจากลำตัว

ประมาณหนึ่งฝ่ามือของผู้นั้น และต้องเหยียดแขนท่อนล่างให้ตรงทำมุมฉากกับแขนท่อนบน นิ่งขัดสมาธิอยู่ภายในวงห้องหันหน้าให้ตรงกับศูนย์กลางของวงห้อง (คือระหว่างลูกที่ 8 กับลูกที่ 9) ถ้าแม่ต้องมีการตีเสียงที่ต่ำที่สุดทางซ้ายหรือเสียงที่สูงที่สุดทางขวาก็ดี ให้ขำเลียงตาไปดู หากจะเอี้ยว ลำตัวบ้างให้พยายามเอี้ยวให้ที่น้อยที่สุด เพื่อป้องกันการตีผิดเสียงหรือปุ่มของห้องเท่านั้น อย่าเอี้ยว ลำตัวหรือหันคอลอกแแลกเป็นอันขาด 2) ให้คว่ำมือจับไม้ตีห้องห่างจากวงแป้นหนึ่งมาทางด้าม ประมาณ 2 นิ้วฟุต รวมนิ้วก้อย นิ้วนาง นิ้วกลาง รัศมีเข้าหาฝ่ามือและใช้นิ้วหัวแม่มือกดด้ามและใช้นิ้วชี้รองด้ามไว้ (เรียกว่าการจับท่าปากนกแก้ว) โดยอาศัยนิ้วหัวแม่มือกับนิ้วชี้เป็นกำลังจับแต่พอ ให้อยู่ ส่วนอีก 3 นิ้วนั้นต้องประคองด้ามกระชับกับฝ่ามือเพื่อมิให้คลอนแคลนมากไป แต่ถ้าจับแน่น มากนักจะตีห้องได้ไม่คล่องแคล่ว อีกวิธีหนึ่ง การจับไม้ตีเป็นทำนองคล้ายคลึงกัน เว้นแต่ใช้นิ้วชี้เหยียด จนไปจรดกับแป้นหนึ่ง กดแตะด้ามรวมกับหัวแม่มือแทนที่จะรองด้ามไว้ และเปลี่ยนการจับไม้ไป อยู่ที่นิ้วกลางกับนิ้วหัวแม่มือ ส่วนนิ้วก้อยกับนิ้วนางนั้นยังคงใช้ประคองไม้ดังที่ได้กล่าวแล้ว 3) การตีให้ข้อมือเป็นกำลังพอประมาณ (ถ้ามากเกินไปจะกลายเป็นมือโยก) ก็ต้องอาศัยข้อศอกเป็น ไยหน่วงประกอบเข้าไว้ด้วย และตีลงที่ปุ่มห้องทั้งซ้ายและขวาอย่างหมุนๆ โดยมีเสียงเสมอกันทุกๆ เสียง ในระยะนี้ต้องระวังการยกไม้ตี อย่านำให้ชิดหรือห่างจากปุ่มห้องเกินไปประมาณได้ 4 นิ้วฟุต ทุกๆ ครั้งที่จะตีลง 4) เมื่อเวลาตีห้องจะต้องระวังระดับไม้ตีห้อง ให้ขอบแป้นหนึ่งกระทบกับปุ่มห้องเต็มหน้า (คือด้านหน้าของแป้นหนึ่ง) ทุกๆ เสียง และต้องให้ไม้สำหรับตีห้องหมุนตัวไปเองรอบๆ เพื่อแป้นหนึ่ง จะได้กระทบกับปุ่มห้องทั่วถึงกันทุกๆ แห่ง และอย่าให้เอียงหรือให้หมิ่นข้างหน้าข้างหลัง จะทำให้เสียง ของลูกห้องนั้นดังไม่เต็มทรวง (ดังไม่สมกับลักษณะของห้อง) ไม้ที่ใช้ตีห้องนั้นก็ชำรุดเร็วยิ่งขึ้น กว่าธรรมดา (สุรัตน์ชัย สิริรัตนชัยกุล, 2551)

การถ่ายทอดดนตรีไทย คือ ต้องได้ทั้งมือ และได้ทั้งใจ ถึงจะเป็นการถ่ายทอดที่สมบูรณ์ มือนี้ก็หมายถึงการลงมือปฏิบัติในด้านทักษะการบรรเลง ก็คือการต่อเพลง ส่วนในใจก็หมายถึง จิตเมตตาที่มีต่อศิษย์ คุณงามความดีที่ได้อบรมสั่งสอนให้ศิษย์เป็นคนดี การถ่ายทอดให้ศิษย์ได้ความรู้ ด้านดนตรีไทยทางด้านการเล่นมือปฏิบัติในด้านทักษะการบรรเลง คือการต่อเพลง รวมถึงการมีจิต เมตตาต่อศิษย์ คือ การอบรมสั่งสอนในเรื่องคุณงามความดีให้ศิษย์ทำแต่คุณงามความดี เพื่อความสุข ที่จะเกิดขึ้นกับศิษย์ในอนาคตเบื้องหน้าต่อไป (วัชระ เปรมปรีดี, 2563)

จากบททวนวรรณกรรม ทำให้ผู้วิจัยพบว่าครูดนตรีไทยแต่ละท่านมีเอกลักษณ์ของการ บรรเลง วิธีการคิด การถ่ายทอดความรู้เรื่องดนตรีที่แตกต่างกัน ซึ่งเห็นได้จากบทเพลงที่ถ่ายทอด ออกมาให้แก่ศิษย์มีการนำมาเปรียบเทียบความแตกต่างของอัตลักษณ์ที่ปรากฏอยู่ในบทเพลงของครู แต่ละท่าน แต่ผลลัพธ์ที่ได้ออกมานั้นเหมือนกัน คือครูได้ถ่ายทอดความรู้ที่มีความครบถ้วนและ สมบูรณ์แบบให้แก่ศิษย์ นอกจากการสอนและถ่ายทอดความรู้เรื่องดนตรีแล้ว ครูยังมีวิธีการพิจารณา ในอุปนิสัยของลูกศิษย์ พื้นฐานของผู้เรียนและความตั้งใจ เพื่อให้มีความเหมาะสมกับความรู้ที่จะมอบ ให้ ทั้งหมดที่กล่าวมาทำให้ผู้วิจัยมีความรู้ความเข้าใจในวิธีการศึกษากลวิธีการถ่ายทอดดนตรีไทยมาก ขึ้น ซึ่งข้อมูลที่ได้มาก่อนให้เกิดประโยชน์แก่ผู้วิจัยเป็นอย่างมาก ทำให้ผู้วิจัยได้แนวคิดในการสร้างแบบ สัมภาษณ์ข้อมูลงานวิจัย เรื่องกลวิธีการถ่ายทอดการบรรเลงห้องวงใหญ่ของครูจุมพล ปัญจะ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีการวิจัย

เครื่องมือในการวิจัย

1. แบบสัมภาษณ์

1.1 แนวคำถามเกี่ยวกับประวัติและประสบการณ์ชีวิตของครุฑมพล ปัญจะ ที่มีผลต่อการถ่ายทอดดนตรีไทย ทั้งในแง่ปรัชญา การสอน และการประกอบวิชาชีพนักดนตรีไทย

1.2 แนวคำถามเกี่ยวกับการถ่ายทอดข้อวงใหญ่ ในแง่แนวคิด หลักและวิธีการถ่ายทอดข้อวงใหญ่ของครุฑมพล ปัญจะ การฝึกปฏิบัติการบรรเลงข้อวงใหญ่ และจรรยาบรรณของนักดนตรีไทย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. สืบค้นหาประวัติครุฑมพล ปัญจะ
2. หาข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับประวัติครุฑมพล ปัญจะ
3. สืบค้นหาข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับการถ่ายทอดข้อวงใหญ่
4. ติดต่อครุฑมพล ปัญจะ เพื่อศึกษาประวัติและวิธีการถ่ายทอดข้อวงใหญ่
5. นัดวันและเวลาเพื่อขอสัมภาษณ์ประวัติ
6. นัดวันและเวลาเพื่อขอสังเกตวิธีการถ่ายทอดข้อวงใหญ่
7. ทำการเก็บข้อมูล บันทึกวีดีโอ ถ่ายรูป และจดบันทึก
8. ทำการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. แนวคิดในการถ่ายทอดการบรรเลงข้อวงใหญ่
2. องค์ประกอบในการถ่ายทอดข้อวงใหญ่

3. ผู้บรรเลงฆ้องวงใหญ่
4. วิธีการบรรเลงฆ้องวงใหญ่
5. จรรยาบรรณของการเป็นนักดนตรีไทย

ผลการวิจัย

1. แนวคิดการถ่ายทอดการบรรเลงฆ้องวงใหญ่

จากการศึกษาแนวคิดในการถ่ายทอดการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ของครูจุมพล ปัญจะ ผู้วิจัยพบว่า ครูจุมพล ปัญจะ ใช้วิธีการสอนแบบมุขปาฐะ มีแนวคิดในการสอนฆ้องวงใหญ่คือ ดูพื้นฐานของนักเรียนว่าเป็นมาอย่างไร มีใจรักที่จะศึกษาในด้านนี้มากน้อยเพียงใด กรณีที่จะศึกษาเพื่อช้ดกล่อมจิตใจ ความสนุกสนาน ก็จะต่อเพลงพื้นฐานที่ใช้ในการบรรเลงต่างๆ ไป กรณีที่มีความประสงค์จะศึกษาด้านนี้โดยตรงก็จะต่อเพลงที่เป็นเพลงพิธีการ เช่น โหมโรงเช้า โหมโรงเย็น เพลงหน้าพาทย์ เป็นต้น นักเรียนจะต้องมีการฝึกซ้อมหลายๆ รอบเพื่อให้เกิดความชำนาญในบทเพลง เมื่อเกิดความชำนาญแล้ว นักเรียนจะต้องนำความสามารถที่ตนได้ฝึกซ้อมมาแสดงในงานต่าง ๆ ที่จัดขึ้นภายในโรงเรียน เช่น งานทำบุญครบรอบวันก่อตั้งโรงเรียน งานเทศน์มหาชาติ งานไหว้ครู เป็นต้น เพื่อเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนกล้าแสดงออกต่อหน้าผู้ชมในสถานการณ์จริง

2. องค์ประกอบในการถ่ายทอดฆ้องวงใหญ่

จากการศึกษาองค์ประกอบในการถ่ายทอดฆ้องวงใหญ่ ผู้วิจัยพบว่า ครูจุมพล ปัญจะ มีการพูดคุยกันระหว่างครูกับนักเรียนเสียก่อน โดยนักเรียนต้องสามารถบอกจุดประสงค์ในการเรียนดนตรีกับครูได้ว่าเรียนดนตรีเพื่ออะไร ต่อจากนั้นครูจะสอบถามเรื่องพื้นฐานของนักเรียนว่ามีพื้นฐานทางด้านดนตรีมากน้อยเพียงใด เพราะนักเรียนส่วนใหญ่ที่มาเรียนดนตรีกับครูนั้น มีความรู้และประสบการณ์ทางด้านดนตรีมาบ้างแล้ว เมื่อเป็นเช่นนั้นครูจะต่อยอดความรู้เดิมให้ ส่วนนักเรียนที่ไม่มีความรู้และประสบการณ์ทางด้านการเล่นดนตรีมาก่อน ครูจะสอนพื้นฐานต่าง ๆ ให้และจะต่อเพลงสาธิตการเป็นเพลงแรก อีกทั้งครูจุมพล ปัญจะ ยังให้ความสำคัญกับการเคารพบูชาเครื่องดนตรีไทยเปรียบเสมือนคุณครูของเรา ดูแลเครื่องดนตรีให้อยู่ในสภาพที่ดีเพราะถ้าเครื่องดนตรีชำรุดเสียหายไม่มีเครื่องดนตรีก็ไม่สามารถทำกิจกรรมการเรียนการสอนได้ ครูจะให้กราบเครื่องดนตรีไทยทั้งก่อนและหลังการบรรเลงทุกครั้ง การเรียนกับครูจุมพล ปัญจะ มีวิธีการถ่ายทอดแบบตัวต่อตัว ด้วยวิธีการเลียนเสียงลูกฆ้องหรือที่เรียกว่านอยเพลง และวิธีการสาธิตบรรเลงให้ดูเพื่อให้นักเรียนปฏิบัติตาม

อภิปรายผล

1. แนวคิดการถ่ายทอดการบรรเลงฆ้องวงใหญ่

ครูจุมพล ปัญจะ ใช้วิธีการสอนแบบมุขปาฐะ มีแนวคิดในการสอนฆ้องวงใหญ่คือ ดูพื้นฐานของนักเรียนว่าเป็นมาอย่างไร มีใจรักที่จะศึกษาในด้านนี้มากน้อยเพียงใด กรณีที่จะศึกษาเพื่อช้ดกล่อมจิตใจ ความสนุกสนาน ก็จะต่อเพลงพื้นฐานที่ใช้ในการบรรเลงต่างๆ ไป กรณีที่มีความประสงค์จะศึกษาด้านนี้โดยตรงก็จะต่อเพลงที่เป็นเพลงพิธีการ ซึ่งสอดคล้องกับวัชระ เปรมปรีดี

(2563) ที่กล่าวไว้ว่าการถ่ายทอดดนตรีไทย คือ ต้องได้ทั้งมือ และได้ทั้งใจ ถึงจะเป็นการถ่ายทอดที่สมบูรณ์ “มือ” หมายถึงการลงมือปฏิบัติในด้านทักษะการบรรเลง ก็คือการต่อเพลง และ “ใจ” หมายถึงจิตเมตตาที่มีต่อศิษย์ คุณงามความดีที่ได้อบรมสั่งสอนให้ศิษย์เป็นคนดี การถ่ายทอดให้ศิษย์ได้ความรู้ด้านดนตรีไทยทางการลงมือปฏิบัติในด้านทักษะการบรรเลง คือการต่อเพลง รวมถึงการมีจิตเมตตาต่อศิษย์ คือ การอบรมสั่งสอนในเรื่องคุณงามความดีให้ศิษย์ทำแต่คุณงามความดี เพื่อความสุขที่จะเกิดขึ้นกับศิษย์ในอนาคตเบื้องหน้าต่อไป

2. องค์ประกอบในการถ่ายทอดห้องวงใหญ่

ครูจุมพล ปัญจะ จะสอบถามเรื่องพื้นฐานของนักเรียนว่ามีพื้นฐานทางด้านดนตรีมากน้อยเพียงใด เพราะนักเรียนส่วนใหญ่ที่มาเรียนดนตรีกับครูนั้น มีความรู้และประสบการณ์ทางด้านดนตรีมาบ้างแล้ว เมื่อเป็นเช่นนั้นครูจะต่อยอดความรู้เดิมให้ ส่วนนักเรียนที่ไม่มีความรู้และประสบการณ์ทางการเรียนดนตรีมาก่อน ครูจะสอนพื้นฐานต่าง ๆ ให้และจะต่อเพลงสาธิตการเป็นเพลงแรก อีกทั้งครูจุมพล ปัญจะ ยังให้ความสำคัญกับการเคารพบูชาเครื่องดนตรีไทย เปรียบเสมือนคุณครูของเรา ดูแลเครื่องดนตรีให้อยู่ในสภาพที่ดีเพราะถ้าเครื่องดนตรีชำรุดเสียหายไม่มีเครื่องดนตรีก็ไม่สามารถทำกิจกรรมการเรียนการสอนได้ ครูจะให้กราบเครื่องดนตรีไทยทั้งก่อนและหลังการบรรเลงทุกครั้ง การเรียนกับครูจุมพล ปัญจะ มีวิธีการถ่ายทอดแบบตัวต่อตัว ด้วยวิธีการเลียนเสียงลูกฆ้องหรือที่เรียกว่านอยเพลง และวิธีการสาธิตบรรเลงให้ดูเพื่อให้นักเรียนปฏิบัติตาม ซึ่งสอดคล้องกับ สุรัตน์ชัย สิริรัตนชัยกุล (2551) กล่าวว่า การบรรเลงดนตรีไทยมีเอกลักษณ์การบรรเลงที่แตกต่างจากชาติอื่น ไม่ว่าจะเป็นการบรรเลงเดี่ยวหรือบรรเลงหมู่ นักเรียนที่จะฝึกหัดการบรรเลงเครื่องดนตรีไทยนั้น ในเบื้องต้นครูจะต้องให้นักเรียนได้ศึกษาลักษณะทั่วไปของเครื่องดนตรีที่จะฝึกและฝึกปฏิบัติการบรรเลงจนเกิดความเคยชิน ต่อจากนั้นจึงฝึกปฏิบัติการบรรเลงบทเพลง โดยทั่วไปแล้วครูจะให้นักเรียนได้ศึกษาทำนองหลักของบทเพลง ซึ่งวงการดนตรีไทย ห้องวงใหญ่ ถือเป็นเครื่องดนตรีไทยที่มีหน้าที่บรรเลงทำนองหลัก

ข้อเสนอแนะ

1. ควรนำกลวิธีการถ่ายทอดการบรรเลงห้องวงใหญ่ของครูจุมพล ปัญจะมาปรับใช้
2. ควรศึกษากลวิธีการถ่ายทอดเครื่องดนตรีไทยชนิดอื่น ๆ

เอกสารอ้างอิง

จุมพล ปัญจะ. (21 สิงหาคม 2563). **สัมภาษณ์**. ครูชำนาญการพิเศษ. โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล สำนักงานการเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 สำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.

เฉลิมศักดิ์ พิภูลศรี และธนวัฒน์ บุตรทองทิม. (2550). **อักษรตรียางทางห้องวงใหญ่ ฉบับเพลงไม้นวม**. กรุงเทพมหานคร : บริษัท อมรินทร์ พริ้นติ้ง กรุ๊ป จำกัด.

- ดนตรี พูนสวัสดิ์ และ พงศ์จักร ยามสุข. (2558). **การสร้างแบบฝึกทักษะห้องวงใหญ่เพื่อการ
บรรเลงเพลงเดี่ยว.** (ดุริยนิพนธ์ คณะศิลปศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์).
- วัชรระ เปรมปรีดี. (18 กันยายน 2563). **สัมภาษณ์.** อาจารย์. มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี.
- สุรัตน์ชัย สิริรัตนชัยกุล. (2551). **มือห้องทำนองหลัก.** หน้า 1 – 2. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพมหานคร:
บริษัท แอคทีฟ พรินท์ จำกัด.

การกำหนดสมรรถนะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ในระดับบัณฑิตศึกษาศาสาคร
ศาสตร์/ศึกษาศาสตร์เพื่อพัฒนาครูไทยสู่ยุคดิจิทัล
Guideline for Developing Desirable Competencies of Graduate
Instructors in Education to Develop Thai Teachers
in The Digital Age

นิษฐวดี จิรโรจน์ภิญโญ, วรชัย วิภูอุปโภคตร

Nitwadee Jirarotephinyo, Vorachai Viphoouparakhot

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร

Faculty of Education, Bangkokthonburi University

บทคัดย่อ

วิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดสมรรถนะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ระดับบัณฑิตศึกษาศาสาครศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ ซึ่งมีปัจจัยเชิงสาเหตุจากการเปลี่ยนแปลงของโลกาภิวัตน์ที่ยังไม่หยุดนิ่งส่งผลกระทบต่อการจัดการศึกษาการเผชิญกับปัญหาที่ท้าทายในสถานการณ์ปัจจุบันจำเป็นต้องกำหนดสมรรถนะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ในระดับบัณฑิตศึกษาศาสาครศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ในการจัดการเรียนการสอนที่ต้องปรับเปลี่ยนจากการจัดการเรียนการสอนแบบเดิมเป็นการจัดการเรียนการสอนแบบวิถีใหม่ทำให้เกิดการเรียนรู้อย่างยั่งยืนเป็นการปรับตัวท่ามกลางสถานการณ์ที่ไม่ปกติเพื่อดำเนินชีวิตอย่างปกติสุข ทักษะที่จำเป็นที่อาจารย์ระดับบัณฑิตศึกษาศาสาครศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ประกอบด้วยการมีสมรรถนะหลักของอาจารย์อุดมศึกษา และการมีสมรรถนะตามสายปฏิบัติงาน โดยต้องพัฒนาสมรรถนะที่จำเป็น คือ 1) ด้านการสอนด้วยการใช้ประสบการณ์เป็นฐานตามหลักการของการสอนแบบ Andragogy 2) สมรรถนะที่มุ่งสร้างความสัมพันธ์ (Engagement) 3) การมีสมรรถนะที่จะเป็นในยุคดิจิทัล (7Cs) เช่น การมีความรู้และทักษะการสอน การมีทักษะบูรณาการในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ อาจารย์เป็นผู้กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการสร้างสรรค์ความรู้ใหม่ อาจารย์เป็นผู้ประสานการถ่ายทอดและเชื่อมโยง ทักษะด้านการสื่อสาร การเป็นนักสร้างสรรค์ และอาจารย์มีความปรารถนาและให้ความรู้สึกล่วงหน้าต่อการเรียนในยุคใหม่

คำสำคัญ: สมรรถนะที่พึงประสงค์, อาจารย์ระดับบัณฑิตศึกษาศาสาครศาสตร์/ศึกษาศาสตร์

Abstract

The objective of this research was to determine the desirable competencies of Graduate Instructors in Education. There are causal factors from the dynamic globalization changes affecting educational management. Facing the challenging problems in the present situation, it is necessary to determine the desirable competencies of Graduate Instructors in Education. Nowadays teaching and learning that has to change from

traditional teaching and learning to a new way of teaching and learning that creates sustainable learning as an adaptation in the midst of unusual situations to lead a normal life. Determine the desirable competencies of Graduate Instructors in Education consists of having both the core competencies of higher education instructors and functional competence in line of work. Graduate Instructors in Education need to develop the necessary skills: 1) experience-based teaching in accordance with the principles of Andragogy Concept; 2) competency that aims to build relationships for engagement, and 3) competency that will be in the digital age (7Cs); such as Content of knowledge and teaching, Computer Integration, Constructionist, Connectivity, Communication, Creativity, and Chilling a desire and feel relaxed in learning in the new era.

Keyword: Desirable Competency, Graduate Instructors in Education

บทนำ

การพัฒนาประเทศและการสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันในทุกด้านขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยี นวัตกรรมความคิดสร้างสรรค์และเน้นการพัฒนาทุนมนุษย์เพื่อเตรียมความพร้อมคนไทยในอนาคต จึงเป็นหน้าที่ของระบบการศึกษาที่เป็นปัจจัยสำคัญในการเตรียมความพร้อมทรัพยากรมนุษย์ (สำนักงานพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2559) โดยสถาบันอุดมศึกษาถือเป็นหลักสำคัญตามกรอบการดำเนินงานอย่างมีทิศทางตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (2561-2580) เพื่อเตรียมพร้อมคนด้านการศึกษาควบคู่กับการพัฒนาประเทศ ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 และแผนอุดมศึกษา ระยะยาว 15 ปี (พ.ศ. 2560-2574) นำไปสู่การปฏิรูปการศึกษาครั้งสำคัญด้วยการตั้งกระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ และนวัตกรรม เพื่อการตอบสนองต่อบริบทที่เปลี่ยนแปลงเพื่อยกระดับศักยภาพทุนมนุษย์ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2561) ดังนั้น บทบาทของอาจารย์ขีดความสามารถในการทำงาน คุณภาพอาจารย์จึงเป็นปัจจัยสำคัญในการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน และการเปลี่ยนแปลงกระบวนทัศน์ สมรรถนะของอาจารย์มหาวิทยาลัยมีความสำคัญ ซึ่ง มัลลิกา เกตุชราวัฒน์ (2558) เห็นว่าหลักเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาในมาตรฐานคุณภาพด้านคุณวุฒิและตำแหน่งวิชาการของอาจารย์มีส่วนทำให้ขีดความสามารถ สมรรถนะในการทำงานของอาจารย์มีมากขึ้น โดยเฉพาะการสอน วิจัย ทำให้อาจารย์ต้องมีสมรรถนะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานตามพันธกิจมหาวิทยาลัยที่เปลี่ยนแปลงยุคสมัย ซึ่ง รักษ์จิต สุทธิพงษ์ (2560) มีมุมมองต่อการศึกษายุคดิจิทัลต้องพึ่งพาเทคโนโลยีเพื่อเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร การสื่อสารที่สะดวก บทบาทผู้สอนเป็นผู้ดูแลและควบคุมห้องเรียนออกแบบการเรียนการสอนให้มีความสอดคล้องตามเนื้อหา สถานการณ์ด้วยรูปแบบออนไลน์ ดังนั้น การศึกษาในยุคแห่งการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ อาจารย์จึงมีความจำเป็นต้องพัฒนาตนเองในการปรับเปลี่ยนวิธีการเรียนการสอนให้ทันสมัยมากขึ้น และพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับหลักสูตร เนื้อหาวิชา สถานการณ์ ดังนั้น สมรรถนะอาจารย์ในยุคดิจิทัลจำเป็นต้องรู้และพัฒนาตนเองให้มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ขณะเดียวกันมาตรฐานการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2561) มี 5 ด้าน คือ ด้านผลลัพธ์ผู้เรียนด้วยกลไกของหลักสูตร การเรียนและ

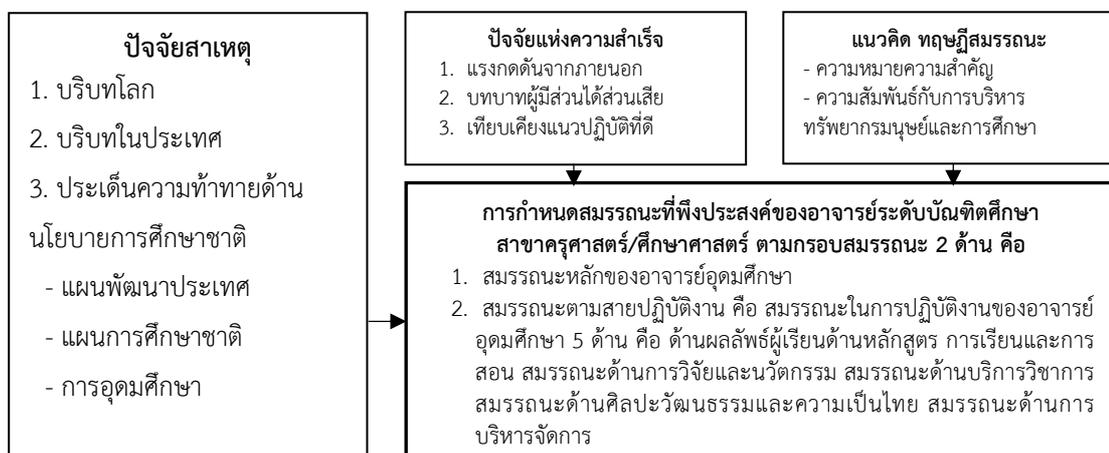
การสอน การทำวิจัยและนวัตกรรม การบริการวิชาการ การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทย และการบริหารจัดการ ซึ่งอาจารย์มหาวิทยาลัยจึงต้องมีการปรับตัวและพัฒนาขีดความสามารถในการทำงานให้สูงขึ้นเพื่อสอดคล้องกับพันธกิจใหม่ของมหาวิทยาลัย และบริบทการเปลี่ยนแปลงที่เป็นปัจจัยสาเหตุทั้งภายนอกและภายในสถาบันอุดมศึกษา ดังนั้น การกำหนดสมรรถนะที่พึงประสงค์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยในปัจจุบัน มีความสอดคล้องตามหลักการของ สเปนเซอร์และสเปนเซอร์ (1993) ที่แบ่งกลุ่มสมรรถนะออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านความรู้ ด้านทักษะ ด้านเจตคติ ด้านบุคลิกภาพและด้านการแสดงออก โดยสมรรถนะที่พึงประสงค์นั้นต้องอยู่ภายใต้กรอบพันธกิจมหาวิทยาลัย 5 ด้าน คือ สมรรถนะด้านหลักสูตรด้วยการเรียนการสอนมุ่งเน้นผลลัพธ์ผู้เรียน สมรรถนะด้านการวิจัยและนวัตกรรม สมรรถนะด้านการบริการวิชาการ สมรรถนะด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทย และสมรรถนะด้านการบริหารจัดการ อาจารย์มหาวิทยาลัยในสาขาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ มีความสำคัญอย่างยิ่งในการผลิตบัณฑิตที่จบการศึกษาไปประกอบอาชีพครู ดังนั้น การกำหนดสมรรถนะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ระดับบัณฑิตศึกษา สาขาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์จะเป็นประโยชน์ในการนำมากำหนดแผนงานปรับปรุงและแผนพัฒนาสมรรถนะที่พึงประสงค์ในยุคดิจิทัลต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาสภาพปัจจุบันที่เป็นปัจจัยเชิงสาเหตุในความจำเป็นต่อการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องต่อการจัดการศึกษาของอาจารย์ระดับบัณฑิตศึกษาศาขาศาสตร์/ศึกษาศาสตร์
2. เพื่อกำหนดสมรรถนะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ระดับบัณฑิตศึกษาศาขาศาสตร์/ศึกษาศาสตร์

ขอบเขตการวิจัย

1. วิธีดำเนินการวิจัย ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร ตำรา วิชาการ บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทางสภาพการณ์ปัจจุบัน นโยบาย ปัจจัยเชิงสาเหตุในความจำเป็นต่อการพัฒนาตนเองต่อการจัดการศึกษาของอาจารย์ระดับบัณฑิตศึกษาศาขาศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ โดยการเก็บข้อมูลเพิ่มเติมด้วยแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างสู่กระบวนการวิเคราะห์ (Content Analysis) มีกรอบวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

2. ประชากรและตัวอย่างที่ใช้ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ (1) กลุ่มข้อมูลเอกสาร ตำราวิชาการ บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และ (2) ประชากรและตัวอย่างที่เกี่ยวข้องและปฏิบัติงานทั้งระดับนโยบาย ผู้บริหารมหาวิทยาลัยและอาจารย์ในระดับบัณฑิตศึกษา สาขาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ ตัวอย่างในการสัมภาษณ์แบบเจาะจง (Purposive Sampling Interview) จากผู้เกี่ยวข้องใน 3 ระดับ ได้แก่ ผู้เกี่ยวข้องในระดับนโยบาย ระดับผู้บริหารมหาวิทยาลัย และระดับอาจารย์ รวมผู้ให้ข้อมูลสัมภาษณ์ทั้งสิ้น 30 คน ตัวอย่างการสัมภาษณ์แสดง ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 กลุ่มตัวอย่างในการสัมภาษณ์แบบเจาะจง

ระดับ	กลุ่มตัวอย่าง	เกณฑ์การคัดเลือก
ระดับนโยบาย	ผู้บริหารระดับนโยบายของ ก. อุดมศึกษา ฯ และก.ศึกษาธิการ (5 คน)	ผู้เกี่ยวข้องระดับนโยบายในการดำเนินงาน การส่งเสริม พัฒนาสมรรถนะและบทบาทของอาจารย์ที่ดำรงตำแหน่งในปัจจุบันและในอดีต
ระดับผู้บริหารมหาวิทยาลัย	ผู้บริหารมหาวิทยาลัยรัฐ/เอกชน ระดับอธิการบดี รองอธิการบดี ผู้ช่วยอธิการบดี คณบดี ประธาน/ผู้อำนวยการหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาศาสาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ (10 คน)	ผู้เกี่ยวข้องระดับการบริหารงานของมหาวิทยาลัย คณะ และหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาศาสาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ โดยมีคุณวุฒิระดับปริญญาเอก มีตำแหน่งทางวิชาการและประสบการณ์การทำงานไม่ต่ำกว่า 5 ปี
ระดับอาจารย์	อาจารย์ในระดับบัณฑิตศึกษา สาขาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ รัฐและเอกชน (15 คน)	อาจารย์ในระดับบัณฑิตศึกษา สาขาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ของมหาวิทยาลัยรัฐและเอกชนโดยเป็นผู้มีประสบการณ์ในการทำงาน 5 ปีขึ้นไป

3. เครื่องมือวิจัยและวิธีการรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ ประกอบด้วย แบบการวิเคราะห์เนื้อหา แบบสัมภาษณ์ และแบบบันทึกการสัมภาษณ์ โดยมีขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือวิจัย คือ ผู้วิจัยได้ร่างประเด็นคำถามจากการศึกษาดำรงเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและสอบถามจากผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับสมรรถนะที่พึงประสงค์ที่จะใช้ในการสัมภาษณ์ตัวอย่าง

4. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการศึกษาดำรงเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและการสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) นำเสนอข้อมูลโดยใช้การบรรยาย ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งสองส่วนจะตอบวัตถุประสงค์การวิจัยในส่วนการกำหนดสมรรถนะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ระดับบัณฑิตศึกษาศาสาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ เพื่อแนวทางการพัฒนาสมรรถนะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ในยุคดิจิทัล ต่อไป

อภิปรายผลการวิจัย

1. ศึกษาสภาพปัจจุบันที่เป็นปัจจัยเชิงสาเหตุในความจำเป็นต่อการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องต่อการจัดการศึกษาของอาจารย์ระดับบัณฑิตศึกษาศาสาครศาสตร์/ศึกษาศาสตร์

ปัจจัยสาเหตุจากการศึกษาจากเอกสาร ตำรา บทความ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและสอบถามจากผู้ทรงคุณวุฒิกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับสถานการณ์และบริบทแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อพัฒนาการศึกษาของประเทศ พบว่า มีปัจจัยเชิงสาเหตุหลายด้านที่ส่งผลต่อความจำเป็นต่อการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องต่อการจัดการศึกษาของอาจารย์ระดับบัณฑิตศึกษาศาสาครศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ ที่เผชิญกับปัญหาการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ในระดับสากล สอดคล้องกับการศึกษาของ Sinagatullin & Mesquita (2019) เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงระดับโลกในหลายปัจจัย ทั้งการขยายตัวทางเศรษฐกิจ การเปิดเสรีทางการค้าและบริการ เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โครงสร้างทางเศรษฐกิจ และสังคม การเข้าสู่สังคมสูงวัยของโลก รวมทั้งบริบทการเปลี่ยนแปลงภายในประเทศ ทั้งโครงสร้างประชากรที่เปลี่ยนแปลงไปจำนวนเด็กลดลง จำนวนผู้สูงอายุมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น ช่องว่างความเหลื่อมล้ำ ประเด็นความท้าทายทางการศึกษา ทั้งประชากรในวัยเรียนเป็นยุคของคนรุ่นใหม่ที่เกิดโตมาในยุคของดิจิทัล สอดคล้องกับ อุดม คชินทร (2561) วิเคราะห์หาปัจจัยแห่งสาเหตุและปัจจัยแห่งความสำเร็จ พบว่า อาจารย์ระดับบัณฑิตศึกษาศาสาครศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ต้องพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องด้านความรู้ ทักษะ ทักษะคิดและคุณภาพส่วนบุคคลเพื่อมีส่วนช่วยในการขับเคลื่อนและเป็นกลไกสำคัญต่อการพัฒนาทางการศึกษา เมื่อพิจารณาจากการศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุทางนโยบาย พบว่า

1.1 นโยบายการศึกษาชาติ โดยศึกษา บริบทโลกและบริบทในประเทศไทยที่เปลี่ยนแปลงไป และการศึกษานโยบายด้านการศึกษาชาติในปัจจุบัน ตลอดจนนโยบาย แผน ยุทธศาสตร์ที่มีความเกี่ยวข้องกับการพัฒนาทางการศึกษาสมรรถนะอาจารย์ในมหาวิทยาลัย พบว่า กลไกและปัจจัยแห่งความสำเร็จของการพัฒนาทางการศึกษาและกลไกการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาของประเทศ ต้องมีการให้ความสำคัญต่อการกำหนดสมรรถนะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ระดับบัณฑิตศึกษาศาสาครศาสตร์/ศึกษาศาสตร์

1.2 การกำหนดสมรรถนะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ระดับบัณฑิตศึกษาศาสาครศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ ก็จะเป็นกลไกสำคัญที่ทำให้เกิดการพัฒนาคูครูและผู้บริหารสถานศึกษา และผู้บริหารการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาต่าง ๆ มีประสิทธิภาพมากขึ้น

1.3 การกำหนดสมรรถนะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ระดับบัณฑิตศึกษาศาสาครศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ต้องมุ่งเน้นให้ความสำคัญของการบริหารจัดการในระดับนโยบายให้มีความสอดคล้องประสานการทำงานในทิศทางเดียวกันทั้ง 3 ระดับ ได้แก่ (1) ระดับชาติ (National Level or Macro level) เป็นระดับมหภาคในการขับเคลื่อนนโยบายและแนวทางปฏิบัติทางการศึกษาของประเทศ (2) ระดับน่านโยบายสู่การปฏิบัติ หรือ ระดับเขตพื้นที่การศึกษา (Sub-national Level or Implementing Level) เป็นการนำนโยบายการศึกษาระดับชาติหรือระดับประเทศสู่การปฏิบัติโดยการนำมาปรับประยุกต์ให้มีความสอดคล้องตามบริบทของพื้นที่ (Area based) (3) ระดับปฏิบัติการ หรือ ระดับโรงเรียน (School Level) ระดับ

หน่วยงานย่อยที่แปลงนโยบายสู่ระดับการปฏิบัติโดยมีแนวทางในการทำงานร่วมกันในการนำนโยบายของ ทั้ง 2 ระดับแรกขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติ สอดคล้องกับการศึกษาของ World Health Organization (2020) ที่ให้ความสำคัญต่อการกำหนดให้อาจารย์ระดับบัณฑิตศึกษาศาสาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์มีสมรรถนะที่พึงประสงค์ด้านความเข้าใจทางนโยบาย ทั้ง 3 ระดับให้กับนักศึกษา

2. กำหนดสมรรถนะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ระดับบัณฑิตศึกษาศาสาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์

จากความหมายของสมรรถนะที่นำมาอธิบายสมรรถนะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ระดับบัณฑิตศึกษาศาสาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ ของ สเปนเซอร์และสเปนเซอร์ (1993); ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2550); สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2553); สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2557) มัลลิกา เกตุชรารัตน์ (2558) และพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. 2562 ให้ความหมายของคำว่า สมรรถนะ หมายถึง คุณลักษณะเชิงพฤติกรรมที่เป็นผลมาจากความรู้ความสามารถ ทักษะและคุณลักษณะอื่นๆ ที่ทำให้ บุคคลสร้างผลงานได้โดดเด่นในองค์กรหรือหน่วยงานในการใน พิจารณาสมรรถนะ แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ สมรรถนะหลัก (Core Competency) และ สมรรถนะตามสายปฏิบัติงาน (Functional Competency) จากการวิเคราะห์สรุปได้ดังต่อไปนี้

2.1 สมรรถนะหลัก (Core Competency) การกำหนดสมรรถนะที่พึงประสงค์ของ อาจารย์ระดับบัณฑิตศึกษาศาสาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ ตามกรอบ 5 ด้าน ได้แก่

- 1) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ของการปฏิบัติงาน คือ ความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงานในหน้าที่ให้มีคุณภาพ ถูกต้อง ริเริ่มสร้างสรรค์ โดยมีการวางแผน กำหนดเป้าหมาย ติดตามประเมินผลต่อเนื่อง
- 2) การบริการที่ดี คือ ตั้งใจและเต็มใจให้บริการ และปรับปรุงการบริการให้มีประสิทธิภาพต่อเนื่องในการตอบสนองความต้องการผู้รับบริการ
- 3) การพัฒนาตนเอง คือ หาความรู้อยู่เสมอ ติดตามและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ความรู้ใหม่ๆ ทางวิชาการและวิชาชีพ มีการสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรม เพื่อพัฒนาตนเองและงาน
- 4) การทำงานเป็นทีม คือ ให้ความร่วมมือ สนับสนุนเสริมแรงให้กำลังใจแก่เพื่อนร่วมงาน ปรับตัวเข้ากับทีมงานมีบทบาทการเป็นผู้นำหรือผู้ตามได้อย่างเหมาะสมเมื่อทำงานร่วมกัน
- 5) จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ คือ ประพฤติปฏิบัติตนถูกต้องตามหลักคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน และองค์กร

2.2 สมรรถนะตามสายปฏิบัติงาน (Functional Competency) การกำหนดสมรรถนะที่ พึงประสงค์ของอาจารย์ระดับบัณฑิตศึกษาศาสาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ ตามกรอบ 5 ด้าน ได้แก่

- 1) สมรรถนะด้านผลลัพธ์ผู้เรียน ด้วยการบริหารหลักสูตร การเรียน การสอนและการจัดการเรียนรู้ การมีความสามารถในการสร้างและพัฒนาหลักสูตรการออกแบบการเรียนรู้อย่าง สอดคล้องและเป็นระบบ ใช้และพัฒนาสื่อนวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผลสูงสุด ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาผู้เรียน
- 2) สมรรถนะด้านการวิจัยและนวัตกรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน การพัฒนาผู้เรียน รวมทั้งการวิจัยเพื่อพัฒนางาน พัฒนาสถาบันอย่างเป็นระบบ

3) สมรรถนะด้านบริการวิชาการ ด้วยการนำเอาองค์ความรู้สู่การให้เกิดคุณค่าต่อสังคม ด้วยการให้บริการทางวิชาการให้ความรู้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาชุมชน สังคมและประเทศ

4) สมรรถนะด้านศิลปะวัฒนธรรมและความเป็นไทย เป็นบทบาทของอาจารย์ในการสร้างความสัมพันธ์ และความร่วมมือกับชุมชนในการสืบทอด รักษา ศิลปะวัฒนธรรมและความเป็นไทย ด้วยการประสานความร่วมมือ

5) สมรรถนะด้านการบริหารจัดการ คือ การที่อาจารย์มีคุณลักษณะและพฤติกรรมที่แสดงถึงความสามารถในการบริหารจัดการมหาวิทยาลัยทั้งในระดับภายนอก สถาบันและระดับคณะ สร้างขีดความสามารถในการบริหารจัดการที่เกี่ยวข้องของสัมพันธ์ส่วนบุคคล และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันทั้งภายในและภายนอกก่อให้เกิดพลังแห่งการเรียนรู้

ตารางที่ 1 ผลสัมฤทธิ์ของการกำหนดสมรรถนะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ระดับบัณฑิตศึกษาศาสาครศาสตร์/ศึกษาศาสตร์

สมรรถนะที่พึงประสงค์ด้าน ทักษะที่สำคัญของอาจารย์	ผลสัมฤทธิ์	ความถี่ (N= 30 คน)
ทักษะด้านการสอนใช้ ประสบการณ์เป็นฐานใน การสร้างการเรียนรู้ร่วมกัน ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน	การมีทักษะในการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ในการจัดการสอนในระดับบัณฑิตศึกษาบนฐานทฤษฎีการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ ช่วยให้ผู้ใหญ่เกิดการเรียนรู้ จากการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ของนักศึกษา เน้นนำประสบการณ์มาเป็นเทคนิคในการเรียนการสอน ยึดปัญหาเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้ สร้างแรงจูงใจด้วยการออกแบบการเรียนในนำตื่นเต้นและทันสมัย	27
ทักษะด้านการสร้าง ความสัมพันธ์และ บรรยากาศในการกระตุ้น การเรียนรู้ร่วมกันระหว่าง อาจารย์และผู้เรียน	สร้างความสัมพันธ์ บรรยากาศในการกระตุ้นการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างอาจารย์และนักศึกษาด้วยการเปิดรับแลกเปลี่ยนเรียนรู้รู้สึกพร้อมและมีความสุขในระหว่างการเรียนรู้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ร่วมกัน กระตุ้นความคิดสร้างสรรค์จากการเลือกใช้เทคโนโลยีและสื่อที่นำเสนอในชั้นเรียน ลดความกดดันและมีความสุขในการเรียน	25
การมีความรู้และทักษะการ สอน	การที่อาจารย์มีความรู้และทักษะในเรื่องที่สอนเป็นอย่างดี พัฒนาตนเองจนเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญในเรื่องที่สอนหรือถ่ายทอด	25
การมีทักษะบูรณาการใน การใช้เทคโนโลยี สารสนเทศ	การที่อาจารย์มีทักษะในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีมาช่วยในการจัดการเรียนการสอน บูรณาการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพทันสมัย	24
อาจารย์เป็นผู้กระตุ้นให้ ผู้เรียนเกิดการสร้างองค์ ความรู้ใหม่	อาจารย์เป็นผู้ทำหน้าที่กระตุ้น สนับสนุน สร้างแรงบันดาลใจให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจต่อยอดไปสู่การสร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ ขึ้นได้เองจากการเชื่อมโยงความรู้อื่นที่มีอยู่เข้ากับความรู้และประสบการณ์ใหม่ ๆ ที่ได้รับโดยอาจารย์ทำหน้าที่เป็นผู้สร้างบรรยากาศและกระตุ้นให้เกิดการประยุกต์ความรู้ในชั้นเรียน	23

สมรรถนะที่พึงประสงค์ด้าน	ผลสัมฤทธิ์	ความถี่ (N= 30 คน)
ทักษะที่สำคัญของอาจารย์		
อาจารย์เป็นผู้ประสานการถ่ายทอดและเชื่อมโยง	อาจารย์เป็นผู้สอนที่สามารถจัดกิจกรรมให้เชื่อมโยงระหว่างผู้เรียนด้วยกัน ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนหรือต่างสถานศึกษา รวมถึงความเชื่อมโยงกับชุมชนเพื่อสร้างสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ที่เป็นประสบการณ์ตรงให้แก่ผู้เรียน	21
ทักษะด้านการสื่อสารของอาจารย์	อาจารย์เป็นผู้มีทักษะการสื่อสาร ทั้งการบรรยาย การยกตัวอย่าง การเลือกใช้สื่อ การนำเสนอสื่อ รวมถึงการจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ เพื่อถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม	19
การเป็นนักสร้างสรรค์	อาจารย์ในยุคดิจิทัลจำเป็นต้องสร้างสรรค์กิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย แลกเปลี่ยนจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยเน้นการเรียนรู้ด้วยตนเองให้มากที่สุด	17
อาจารย์มีความปรารถนาและให้ความรู้สึกผ่อนคลายต่อการเรียนในยุคใหม่	อาจารย์ต้องเป็นผู้มีมิติทางจิตต่อผู้เรียน ต้องแสดงออกถึงความรัก ความห่วงใยอย่างจริงใจต่อผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเชื่อใจ ส่งผลต่อการจัดสภาพการเรียนรู้ทำให้รู้สึกผ่อนคลาย ซึ่งเป็นสภาพที่ผู้เรียนจะมีความสุขในการเรียนรู้	15

จากตารางที่ 1 ผลสัมฤทธิ์ได้ข้อค้นพบเกี่ยวกับสมรรถนะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ระดับบัณฑิตศึกษาสาขาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ ด้านทักษะสำคัญสำหรับยุคดิจิทัล AECs-Instructors แบ่งทักษะออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่

1. การมีทักษะด้านการจัดการสอนด้วยการมุ่งเน้นใช้ประสบการณ์เป็นฐาน (Experience based) อาจารย์ต้องมีการพัฒนาตนเองในทักษะการจัดการสอนในระดับบัณฑิตศึกษาด้วยการเรียนแบบผู้ใหญ่ สอดคล้องกับการสอนโดยใช้ประสบการณ์ร่วมกัน (Andragogy) ของ Malcolm & Knowles (1980) ซึ่งเป็นการผสมผสานทั้งศิลป์และศาสตร์ในการช่วยให้ผู้ใหญ่เกิดการเรียนรู้ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ของผู้เรียน (Experience based learning) ซึ่งมีลักษณะของการจัดการสอนโดยปัจจัยเชิงสาเหตุ ดังนี้

1.1 นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามีวุฒิภาวะสูง (Self-Concept) ทั้งร่างกายและจิตใจ พัฒนาจากการพึ่งพาผู้อื่นเป็นการนำตนเอง เป็นตัวของตัวเองด้วยการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้-การวางแผนร่วมกัน-การประเมินผลการเรียนรู้

1.2 นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามีประสบการณ์ (Experience) อย่างกว้างขวางมี Tacit knowledge นั้นเองเป็นฐานสำคัญของการเป็นแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้และพร้อมเปิดกว้างรับสิ่งใหม่-จึงมุ่งเน้นนำประสบการณ์มาเป็นเทคนิคในการเรียนการสอน

1.3 นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามีความพร้อมที่จะเรียน (Readiness) จากการเห็นถึงความสำคัญ 'จำเป็น' ต่อการนำไปปรับประยุกต์ใช้ในการทำงาน การจัดการเวลาในการเรียนรู้และการจัดกลุ่มในการทำงานเป็นทีมในชั้นเรียน

1.4 แนวทางการเรียนรู้ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา (Orientation to learning) จะยึดปัญหาเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้ (Problem based) เน้นการสร้างแรงจูงใจ (Motivation to learn) ด้วยการออกแบบ (design & create)

2. การมุ่งสร้างความสัมพันธ์ (Engagement) ให้เกิดบรรยากาศของสังคมแห่งการเรียนรู้และเครือข่ายร่วมกันระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาต้องเน้นสร้างความสัมพันธ์สอดคล้องตาม กระทรวงศึกษาธิการ (2552) เกี่ยวกับมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ มีดังนี้

2.1 อาจารย์ต้องมั่นใจในการเปิดรับความรู้ใหม่ (Openness) เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (knowledge Sharing) ร่วมกันมากขึ้น

2.2 อาจารย์สร้างความรู้สึกร่วมและความสุขในระหว่างการเรียนรู้ (enjoyment & happiness)

2.3 อาจารย์สร้างความสัมพันธ์ด้วยการกระตุ้นให้เกิดบรรยากาศของสังคมแห่งการเรียนรู้ร่วมกัน (learning community) จากบรรยากาศการกระตุ้นร่วมกันในชั้นเรียนจากการใช้หลักประสบการณ์เป็นฐาน

2.4 อาจารย์มุ่งเน้นให้เกิดการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องและสร้างสรรค์จากการเลือกใช้เทคโนโลยีและสื่อที่นำเสนอในชั้นเรียน (Creative & continuing development)

2.5 อาจารย์ต้องสอนด้วยการลดความกดดันและเสริมสร้างความสุขในการเรียน (happiness) ซึ่งจะนำไปสู่การคิดอย่างมีวิจารณญาณ (critical thinking) สู่การปรับประยุกต์ในการทำงาน

3. ทักษะสำคัญในยุคดิจิทัลของอาจารย์ 7 ด้าน (7 C skills) ได้แก่

3.1 การมีความรู้และทักษะการสอน (Content) คือ การที่อาจารย์มีความรู้และทักษะในเรื่องที่สอนเป็นอย่างดี พัฒนาตนเองจนเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญในเรื่องที่สอนหรือถ่ายทอด

3.2 การมีทักษะบูรณาการในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (Computer Integration) คือ อาจารย์ต้องพัฒนาตนเองในทักษะประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน ออกแบบการเรียนการสอนให้ทันสมัยอยู่เสมอ

3.3 อาจารย์เป็นผู้กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการสร้างองค์ความรู้ใหม่ (Constructionist) คือ อาจารย์เป็นผู้ทำหน้าที่กระตุ้น สนับสนุน สร้างแรงบันดาลใจให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจต่อยอดไปสู่การสร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ ขึ้นได้เองจากการเชื่อมโยงความรู้เดิมที่มีอยู่เข้ากับความรู้ และประสบการณ์ใหม่ ๆ

3.4 อาจารย์ต้องเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการประสานการถ่ายทอดและเชื่อมโยง (Connectivity) อาจารย์เป็นผู้สอนที่สามารถจัดกิจกรรมให้เชื่อมโยงระหว่างผู้เรียนด้วยกัน ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนเพื่อสร้างสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้จากประสบการณ์ (Experience Based) และกระตุ้นให้เกิดการร่วมมือกัน (Collaboration)

3.5 ทักษะด้านการสื่อสารของอาจารย์ (Communication) คือ อาจารย์เป็นผู้มีทักษะการสื่อสาร ทั้งการบรรยาย การยกตัวอย่าง การเลือกใช้สื่อ การนำเสนอสื่อ รวมถึงการจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้

3.6 การเป็นนักสร้างสรรค์ (Creativity) คือ อาจารย์ยุคดิจิทัลมีทักษะในการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนหลายรูปแบบ ทันสมัย จัดสภาพแวดล้อมได้เหมาะสมกับนักศึกษาแบบเน้นให้เรียนรู้ด้วยตนเอง

3.7 อาจารย์มีความปรารถนาและให้ความรู้สึกผ่อนคลายต่อการเรียนในยุคใหม่ (Chilling) คือ อาจารย์มอบความห่วงใยอย่างจริงใจให้นักเรียนเกิดความเชื่อใจเปิดใจที่จะรับความรู้ใหม่ ๆ อย่างสบายใจ

บทสรุป

การกำหนดสมรรถนะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ระดับบัณฑิตศึกษา สาขาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ ซึ่งเป็นผลการวิจัยในวัตถุประสงค์ ข้อที่หนึ่งของงานวิจัย เรื่อง การยกระดับการพัฒนาสมรรถนะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ในระดับบัณฑิตศึกษาศาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์เพื่อพัฒนาครูไทยสู่ยุคดิจิทัล จะเป็นประโยชน์ในการนำมากำหนดแผนงานปรับปรุงและแผนพัฒนาสมรรถนะที่พึงประสงค์ในยุคดิจิทัล สอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ (Andragogy) ของ Malcolm & Knowles (1980) ศิลป์และศาสตร์ในการช่วยให้ผู้ใหญ่เกิดการเรียนรู้ จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากฐานประสบการณ์ของผู้เรียน (Experience based learning) 1) ผู้ใหญ่จะมีวุฒิภาวะสูง (Self-Concept) ที่เติบโตทั้งร่างกายและจิตใจ 2) เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ (Experience) อย่างกว้างขวางมี Tacit knowledge นั้นเองเป็นฐานสำคัญของการเป็นแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้และพร้อมเปิดกว้างรับสิ่งใหม่มุ่งเน้นนำประสบการณ์มาเป็นเทคนิคในการเรียนการสอน 3) มีความพร้อมที่จะเรียน (Readiness) จากการเห็นถึงความสำคัญต่อการนำไปประยุกต์ใช้ในการทำงาน 4) แนวทางการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ (Orientation to learning) จะยึดปัญหาเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้ (Problem based Focus) รวมทั้ง 5) การสร้างแรงจูงใจต่อการเรียน (Motivation to learn) ด้วยการออกแบบ (design & create) ให้มีความทันสมัยต่อสถานการณ์ปัจจุบันและการนำไปใช้ในการปฏิบัติงาน

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้

1. สมรรถนะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ต้องมีสมรรถนะที่มุ่งสร้างความสัมพันธ์ (Engagement) ให้เกิดบรรยากาศของสังคมแห่งการเรียนรู้และเครือข่ายร่วมกันระหว่างอาจารย์และผู้เรียน โดยกระตุ้นการเรียนรู้ร่วมกันด้วยการเปิดรับความรู้ใหม่ เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ อย่างมีความสุขในการเรียน สร้างบรรยากาศของสังคมแห่งการเรียนรู้ร่วมกันเน้นให้เกิดการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง การสอนด้วยการลดความกดดันสร้างความสุขประยุกต์ในการทำงานได้

2. ส่งเสริมพัฒนาทักษะสำคัญในยุคดิจิทัลให้กับอาจารย์ระดับบัณฑิตศึกษา สาขาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ 7 ด้าน (7 C skills) ได้แก่ การมีความรู้และทักษะการสอน (Content) การมีทักษะ

บูรณาการในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (Computer Integration) อาจารย์ต้องเป็นผู้กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการสร้างสรรค์ความรู้ใหม่ (Constructionist) อาจารย์ต้องเป็นผู้ประสานการถ่ายทอดและเชื่อมโยง (Connectivity) ให้เกิดการเรียนรู้ที่เป็นประสบการณ์และกระตุ้นให้เกิดการร่วมมือกัน สร้างทักษะด้านการสื่อสารที่ดี (Communication) กระตุ้นให้อาจารย์เป็นนักสร้างสรรค์ (Creativity) และมีความปรารถนาดีต่อนักศึกษา (Chilling) ห่วงใยอย่างจริงใจให้มีความสุขในการเรียน

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2561). **ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องมาตรฐานการอุดมศึกษา พ.ศ. 2561**. กรุงเทพฯ : [สืบค้นเมื่อ 6 ธันวาคม 2564]. สืบค้นจาก <http://www.mua.go.th/users/bhes/bhes2/ST-Curr/Standard%20of%20Higher%20Education-2018.PDF>.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). **ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ (หลักสูตร 5 ปี)**. กรุงเทพฯ : [สืบค้นเมื่อ 6 ธันวาคม 2564]. สืบค้นจาก http://www.mua.go.th/users/tqfhed/news/FilesNews/FilesNews6/education5year_m1.pdf.
- ไพฑูริย์ สีนลารัตน์. (2550). **อาจารย์มีอาชีพแนวคิด เครื่องมือและการพัฒนา**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มัลลิกา เกตุชรารัตน์. (2558). การศึกษาสมรรถนะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. **วารสารครุศาสตร์ 43** (1).(มกราคม – มีนาคม 2558),112-127, [สืบค้นเมื่อ 6 ธันวาคม 2564]. สืบค้นจาก https://www.kmutt.ac.th/jif/public_html/article_detail.php?ArticleID=169025.
- รักชิต สุทธิพงษ์. (2560). กระบวนทัศน์ใหม่ทางการศึกษากับการพัฒนาครูไทยในยุคดิจิทัล. **วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยนเรศวร 19**(2). (เมษายน-มิถุนายน) 2560. [สืบค้นเมื่อ 6 ธันวาคม 2564]. สืบค้นจาก https://www.tci-thaijo.org/index.php/edujournal_nu/article/download/.../70684/.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2562). **พระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. 2562**. [สืบค้นเมื่อ 7 สิงหาคม 2564]. สืบค้นจาก http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2562/A/057/T_0054.PDF
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2553). **คู่มือการกำหนดสมรรถนะในราชการพลเรือน: คู่มือสมรรถนะหลัก**. นนทบุรี: บริษัทประชุมช่าง จำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). **คู่มือการประเมินสมรรถนะครู**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2557). **บทบาทครูในศตวรรษที่ 21 และคุณลักษณะของนักเรียนในโลกดิจิทัล**. สืบค้น 9 สิงหาคม 2564, จาก <http://www.obec.go.th/news/52484>

- สำนักงานพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม. (2559). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (2560-2564)**. สำนักนายกรัฐมนตรี [สืบค้นเมื่อ 7 มกราคม 2564]. สืบค้นจาก https://www.nesdb.go.th/ewt_dl_link.php?nid=6422
- สำนักงานมาตรฐานและประเมินผลอุดมศึกษา. (2561). **แนวทางการส่งเสริมคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา**. สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพฯ : [สืบค้นเมื่อ 6 มกราคม 2564]. สืบค้นจาก http://www.mua.go.th/users/bhes/pdf/PSF_Book.pdf.
- อุดม คชินทร. (2561). **การเปลี่ยนแปลงของวงการศึกษาในยุคของคนรุ่น Z**. เอกสารประกอบการบรรยาย รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ [สืบค้นเมื่อ 7 มกราคม 2564]. สืบค้นจาก <http://www.cupt.net/docs/cupt03032018.pdf>.
- Knowles, Malcolm S.(1980). **The Modern Practice of Adult Education : From Pedagogy to Andragogy**. New York: Cambridge, The Adult Education Company.
- Spencer, L.M. & Spencer, S.M. (1993). **Competency at work : Models for superior performance**. New York : John Wiley & Sons.
- Sinagatullin, I. & Mesquita, A. (2019). **The impact of globalization on education**. *Advances in Higher Education*, 1(11),37-48. สืบค้นจาก https://www.space-network.org/wp-content/uploads/2019/11/JAHE2019.pdf?fbclid=IwAR3Rjs_Sw_faVfdt9G4r4dy0FtSYWBP5hEYA4QgC_BWmjMUb-Y3Bks-CDT0#page=37
- World Health Organization. (2020). **Checklist to support schools re-opening and preparation for COVID-19 resurgences or similar public health crises**, Retired from <https://www.who.int/publications/i/item/9789240017467>

การจัดการคุณค่าตราสินค้า ไอศกรีมโฮมเมด แบรินด์ (D.I.Y BY Homemade)

Brand Equity Management of Ice cream homemade brand (D.I.Y BY Homemade)

ภัทยศ ลิทธิพร^{1*}, ณปภัช ธีฐชัยกุล², ธนัชฐา สร้อยทอง³,
ชลพรรณ เขาพันธ์กุล⁴ และอภิชาติ หลิมรัตน์⁵

Pattarayos Sittiporn¹, Napapach Theetchaiku², Thanittha Soithong³,
Chonlathorn Yaopunkul⁴ and Apichat Limrat⁵

¹⁻⁵สาขาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

¹⁻⁵Faculty of Business Administration (Management), Bangkokthonburi University

*e-mail: Pattarayos-sit@gmail.com

บทคัดย่อ

การตลาดที่ปรับแต่งตามลูกค้าจำนวนมาก เป็นกลยุทธ์การตลาดร่วมสมัย ที่นิยมใช้กันในปัจจุบัน อันสืบเนื่องมาจากความแตกต่างในเชิงพฤติกรรมและอารมณ์ของผู้บริโภค ผลิตภัณฑ์ที่มีการปรับแต่งนั้นมีความหลากหลายตั้งแต่รถยนต์ เครื่องใช้ในครัวเรือน รวมถึงผลิตภัณฑ์อาหารและเครื่องดื่ม ในส่วนของไอศกรีมโฮมเมด มีการใช้กลยุทธ์นี้ใน 3 ปัจจัยอันประกอบด้วยการจัดการความร่วมมือกับลูกค้า การปรับแต่งผลิตภัณฑ์ และการออกแบบผลิตภัณฑ์ให้เหมาะกับลูกค้า เพื่อไปส่งเสริมให้เกิด คุณค่าตราโฮมเมด การศึกษารังนี้นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบอิทธิพลต่อคุณค่าตราโฮมเมด โดยใช้ตัวแบบเชิงสาเหตุจากการวิเคราะห์ข้อมูลจำนวน 300 ตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ลูกค้าของโฮมเมด ในช่วงอายุ 18 ปีขึ้นไป ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยการออกแบบบรรจุภัณฑ์ให้เหมาะกับลูกค้า มีอิทธิพลรวมเชิงบวกต่อคุณค่าตราโฮมเมด สูงสุด คือ 0.518 ซึ่งสูงกว่าการปรับแต่งผลิตภัณฑ์เพื่อให้เหมาะกับลูกค้าซึ่งมีน้ำหนัก 0.214

คำสำคัญ: การปรับแต่งผลิตภัณฑ์เพื่อให้เหมาะกับลูกค้า, การออกแบบผลิตภัณฑ์ให้เหมาะกับลูกค้า
คุณค่าตราสินค้า

Abstract

Mass customization marketing is a contemporary marketing strategy that is widely used today as a result of differences in behavior and emotions of consumers. The customized products are in a wide range i.e. automobile, kitchen utensils, including food and beverage products. Ice cream homemade brand has implemented this strategy in 3 factors, including customer collaboration management, product customization

and product design to suit customers in order to promote Ice cream homemade brand equity. The objective of this study is to test the influence of these management factors on the homemade brand equity by using a causal model from the analysis of data obtained from 300 samples. The sample used in the research was Ice cream homemade brand customers aged 18 and over. The study found that the packaging design to create a product that is suitable to the customer has a positive influence on the homemade brand equity with the highest value of 0.518, which is higher than the customization of the product to suit the customer with the weight of 0.214.

Keywords: Product Customization to Suit Customers, Product Design to Suit Customers, Brand's Equity

บทนำ

คุณค่าของตราสินค้า (Brand Equity) หมายถึง ตราหรือยี่ห้อของสินค้าที่ผู้บริโภคมองเห็นว่ามีคุณค่า เป็นตราที่ผู้บริโภคมีทัศนคติที่ดีต่อคุณสมบัติของสินค้า และชื่นชอบตราสินค้านั้น การสร้างตราสินค้าให้มีคุณค่าทำได้คือ สร้างความประทับใจในคุณภาพของตราสินค้า (Appreciation of Quality) การที่ผู้บริโภครับรู้ถึงคุณภาพทุกประการของสินค้าหรือบริการ แล้วเกิดความประทับใจในสินค้าหรือบริการนั้น การสร้างความประทับใจ (Appreciation) มีความแตกต่างจากการสร้างความพึงพอใจ (Satisfaction) เมื่อผู้บริโภครับรู้ถึงมูลค่าเพิ่มที่ส่งมอบได้นั้น จะทำให้สินค้าได้รับประโยชน์ดังนี้ ทำให้ลูกค้าหันมาซื้อสินค้า (Reason-to-Buy) ทำให้สินค้ามีตำแหน่งทางการตลาดที่มั่นคง (Strong Position) สินค้าอยู่ในระดับสูง (A Price Premium) ช่องทางการจัดจำหน่ายน่าสนใจ (Channel Member Interest) ทำให้สามารถขยายสายผลิตภัณฑ์ (Brand Extension) ปัจจัยข้อที่เป็นข้อบ่งชี้คุณภาพของสินค้า มีความแตกต่างกับปัจจัยที่เป็นข้อบ่งชี้คุณภาพของบริการดังนี้ *คุณภาพของสินค้า (Product Quality)* ในการรับรู้ของผู้บริโภค ปัจจัยเหล่านี้เป็นข้อบ่งชี้ว่าสินค้านั้นมีคุณภาพ คือ การทำงานของสินค้า (Performance) หมายถึง สินค้านั้นต้องทำงานได้ตามคุณสมบัติของสินค้า เช่น เครื่องซักผ้าสามารถซักผ้าได้สะอาด รูปลักษณ์ (Feature) ดี ในที่นี้หมายถึง การออกแบบรูปร่างลักษณะของสินค้าให้สะดวกในการใช้ น่าเชื่อถือ (Reliability) หมายถึง สินค้านั้นใช้ได้ดีทุกครั้ง เช่น เครื่องตัดหญ้าที่ใช้ตัดหญ้าได้ดีทุกครั้ง ไม่ใช่บางครั้งใช้ได้ บางครั้งใช้ไม่ได้ ความคงทน (Durability) สินค้าไม่แตกหักหรือเสียหายง่าย มีอายุการใช้งานยาวนาน ความสามารถของการบริการ (Service ability) สินค้าที่ต้องการการบริการก่อนหรือหลังการขาย บริการนั้นจะมีประสิทธิภาพ ภาพลักษณ์โดยรวมดูดี (Fit and Finish) สินค้าที่ดูมีคุณภาพเมื่อพิจารณาทุกปัจจัยโดยรวมของสินค้านั้นจะต้องดูว่าเป็นสินค้าที่มีคุณภาพดี

อย่างไรก็ตามเนื่องจากผู้บริโภคนั้นมีความชื่นชอบที่ต่างกันออกไปทั้งในเรื่องของ สไตล์ กระแสนิยม หรือแม้แต่คุณภาพ เป็นต้น ซึ่งในกระบวนการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภคนั้นมีความซับซ้อน

เป็นอย่างมาก (Keller, 2001) ประกอบด้วยกระบวนการตั้งแต่จุดเริ่มต้นไปจนถึงทัศนคติหลังจากที่ได้ใช้สินค้าไปแล้ว และทางผู้วิจัยมีความสนใจในเรื่องความตั้งใจซื้อของผู้บริโภคเป็นพิเศษ ซึ่งความตั้งใจนี้เป็นกระบวนการก่อนที่จะทำการตัดสินใจซื้อสินค้า จะอยู่ในขั้นของการประเมินผู้บริโภคจะจัดลำดับความชอบตราสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ต่างๆ และสร้างความตั้งใจซื้อขึ้นมา โดยความตั้งใจซื้ออาจจะสามารถช่วยพยากรณ์พฤติกรรมการซื้อของผู้บริโภคได้จากการศึกษาค้นคว้าข้อมูลงานศึกษาวิจัยความตั้งใจซื้อของผู้บริโภคก็พบว่า ปัจจัยที่มีส่งผลต่อความตั้งใจซื้อนั้นมักจะมีเรื่องของตราสินค้าและทัศนคติของผู้บริโภคเข้ามาเกี่ยวข้องเป็นส่วนใหญ่ การสร้างคุณค่าตราสินค้าจึงเป็นเป้าหมายในการทำธุรกิจ ซึ่งส่งผลถึงการเจริญเติบโต มีผลกำไร ในส่วนของลูกค้า คุณค่าตราสินค้าเป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้กับลูกค้า/ผู้บริโภคที่มีต่อตราสินค้า ซึ่งเป็นความภักดีต่อตราสินค้า ที่เรียกว่าความภักดีทั้งในเชิงเจตคติและพฤติกรรม (Kumar et al., 2008; Ryals L. 2008) ดังนั้นธุรกิจที่ผลิตสินค้า/บริการทุกประเภทจึงเลือกใช้กลยุทธ์ต่าง ๆ กันในการนำไปสู่การรับรู้คุณค่าตราสินค้า การใช้กลยุทธ์แบบเหมาะสมกับตน (Personalization) และ กลยุทธ์แบบเหมาะสมกับลูกค้า (Customization) นับเป็นกลยุทธ์เชิงรุก (Prahalad & Ramaswamy, 2000) โดยที่นักการตลาดต้องมีความเข้าใจในตัวลูกค้าอย่างลึกซึ้งถึงความต้องการที่แท้จริง ในส่วนของธุรกิจประเภทไอศกรีม ก็มีการนำกลยุทธ์ทางการตลาดแบบเหมาะสมกับลูกค้า (Customization) มาใช้แต่ได้มีการดัดแปลงให้เหมาะสมกับลักษณะธุรกิจคือ กลยุทธ์ทางการตลาดแบบเหมาะสมกับลูกค้าจำนวนมาก (Mass Customization) ธุรกิจไอศกรีม แต่ละแบรนด์มีการประยุกต์กลยุทธ์นี้แตกต่างกันไป ในส่วนของบริษัทโฮมเมด ที่ประกอบธุรกิจร้านไอศกรีม รวมทั้งการมีช่องทางขายในการส่งตรงถึงลูกค้า ก็มีการใช้การตลาดแบบเหมาะสมกับลูกค้าจำนวนมาก ในรูปแบบที่พัฒนาแตกต่างจากแนวคิดทั่วไปของตะวันตก โดยมีการนำมาผสมผสานร่วมกับวัฒนธรรมการบริโภคของไทย

ธุรกิจไอศกรีมถือว่าเป็นธุรกิจที่มีมูลค่ามาก และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในปี ค.ศ. 2022 (ตารางที่ 1) คาดการณ์ว่าจะมีมูลค่าสูงถึงประมาณสองหมื่นล้านบาท ทั้งนี้จากข้อมูลของธุรกิจที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันในกลุ่มนี้ประกอบด้วยโฮมเมด, Cold Stone , Haagen-Dazs , Baskin Robbins ที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน คือ เป็นตราสินค้าจากต่างประเทศ มีการตกแต่งร้านสวยงาม มีผลิตภัณฑ์คล้ายคลึงกัน และมีกลุ่มลูกค้าเดียวกัน โดยตราไอศกรีมต่าง ๆ เหล่านี้จะได้เปรียบในชื่อของตราสินค้าเนื่องจากเป็นตราสินค้าที่คนทั่วโลกรู้จัก รวมทั้งสามารถหาซื้อบริโภคได้ง่ายจากห้างสรรพสินค้าทั่วไป ถือเป็นคู่แข่งทางตรงที่ส่งผลให้เกิดการต่อสู้ในด้านของราคา การนำผลิตภัณฑ์ใหม่เข้าสู่ตลาด รวมทั้งในด้านของการบริการ เพื่อเป็นการเพิ่มโอกาสให้ธุรกิจของตนเอง การทำธุรกิจในกลุ่มนี้ให้ประสบผลสำเร็จจึงต้องมีการใช้กลยุทธ์หลายแบบร่วมกันเช่น การตอบสนองลูกค้าแบบเน้นกลุ่มหรือเจาะกลุ่มลูกค้าที่ชื่นชอบนิยมของหวานประเภทไอศกรีม

การดำเนินธุรกิจอยู่ได้ในปัจจุบันและเติบโตในระยะยาวอย่างมีคุณภาพสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของตลาดหลักทรัพย์ฯ นั้น สิ่งสำคัญอย่างยิ่งคือ “การสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขัน” ทั้งในด้านการจัดการความรู้ของลูกค้า (Customer Knowledge Management) และการจัดการนวัตกรรม (Innovation) (Cepeda-Carrion, Martelo-Landroguez, Leal-Rodríguez & Leal-

Millán, 2017; La Falce, De Muylder & Santos, 2020) ทั้งนี้ความได้เปรียบทางการแข่งขันดังกล่าว บริษัทฯ สามารถพัฒนาขึ้นได้จากการดำเนินธุรกิจที่ให้ความสำคัญต่อการจัดการด้านคุณค่าตราสินค้า (Public Relationship Management) โดยเป็นการสร้างความสัมพันธ์ในรูปแบบของการดูแลรักษาชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อม รวมทั้งสร้างการเติบโตของธุรกิจที่เป็นธรรมและมีธรรมาภิบาลในการบริหารงานในทุกระดับ (Contini, Annunziata, Rizzi & Frey, 2020) นอกจากนี้แนวคิดความสัมพันธ์กับสาธารณชนได้ถูกเชื่อมโยงต่อประเด็นความยั่งยืนขององค์กรระดับโลกโดย UN (United Nations) (Riera, M. & Iborra, M. 2017)

จากที่กล่าวมาทั้งหมด ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาถึง การจัดการด้านคุณค่าตราสินค้าที่ส่งผลต่อความได้เปรียบทางการแข่งขันของตราสินค้า ไอศกรีมโฮมเมด แบรินด์ (D.I.Y BY Homemade) (MAI) ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางในการบริการจัดการเพื่อสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันอย่างมีคุณภาพของตราสินค้า ไอศกรีมโฮมเมด แบรินด์ (D.I.Y BY Homemade) สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของตลาด

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับของบุปปัจจัย คือการจัดการความร่วมมือกับลูกค้า การปรับแต่งผลิตภัณฑ์ เพื่อให้เหมาะกับลูกค้า และการออกแบบบรรจุภัณฑ์ให้เหมาะกับลูกค้า รวมทั้งระดับของปัจจัยตามคือความพอใจด้านกายภาพ ความพอใจด้านอารมณ์ และคุณค่าตราโฮมเมด
2. ศึกษาตัวแบบการจัดการตราสินค้าโฮมเมด ในบริบทของการตลาดที่ปรับแต่งตามลูกค้าจำนวนมาก

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดสำคัญด้านการจัดการความสัมพันธ์กับสาธารณชน มาจาก “กรอบแนวคิดด้านความร่วมมือ” ของ Barnard, C. I. (1938) และ Freeman, R.E. (1984) ได้พัฒนาต่อมาเป็น “ทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสีย” ที่มีความเป็นปัจจุบันและร่วมสมัย เป็นทฤษฎีการจัดการองค์กรและจริยธรรมทางธุรกิจที่กล่าวถึง คุณธรรมและค่านิยมในการจัดการองค์กร โดยมีการศึกษาและทดสอบแนวคิดผู้มีส่วนได้เสียที่ได้เชื่อมโยงถึงปัจจัยที่เป็นกลไกผลักดันให้เกิดการสร้างความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้เสียเพื่อความได้เปรียบทางการแข่งขัน ความไว้วางใจของนักลงทุนที่นำไปสู่ความยั่งยืนขององค์กรในบริบทที่แตกต่างกันในแต่ละองค์กร โดยเฉพาะอย่างยิ่งบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ ที่ผู้มีส่วนได้เสียมีบทบาทและมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขัน ความเชื่อมั่นต่อองค์กร นักลงทุน และทิศทางดำเนินธุรกิจรวมถึงสนับสนุนให้องค์กรประสบความสำเร็จอย่างยั่งยืน

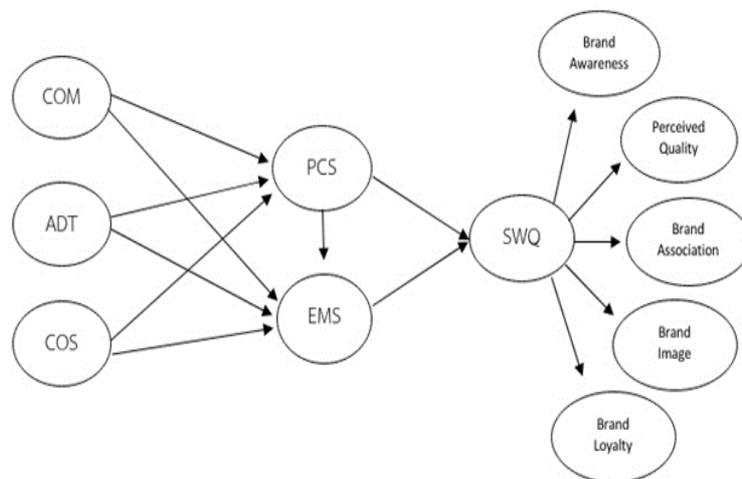
แนวคิดการจัดการด้านคุณค่าตราสินค้า หรือการบูรณาการตามหลักสากลซึ่งรวมถึงด้านชุมชน สังคม สิ่งแวดล้อม (Coulmont, M. & Berthelot, S. & Paul, M., 2017) ที่ธุรกิจจะต้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาที่ยั่งยืนนั้นคือ รูปแบบของความสัมพันธ์ที่เป็นประโยชน์ร่วมกันระหว่างธุรกิจกับสาธารณชน อันได้แก่ ชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยความสัมพันธ์กับสาธารณชนนี้มีความสำคัญ

ต่อการดำเนินธุรกิจเป็นอย่างมากตามที่ Carroll (2015) กล่าวว่า ร้อยละ 83 ของบริษัทในอเมริกาเหนือ และร้อยละ 77 ของบริษัทในยุโรปได้ระบุว่า กลยุทธ์การสร้างความสัมพันธ์กับสาธารณชนที่มุ่งเน้นการดำเนินธุรกิจอย่างมีจิตสำนึกต่อสังคม ชุมชน และสิ่งแวดล้อม จะส่งผลต่อความได้เปรียบทางการแข่งขันและนำมาซึ่งการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืน นอกจากนี้บริษัทที่มีนโยบายการจัดการด้านคุณค่าตราสินค้า มีแนวโน้มที่จะทำให้ลูกค้าเกิดการรับรู้คุณค่าตราสินค้าสามารถเพิ่มมูลค่าให้กับธุรกิจและสร้างความแตกต่างทางการแข่งขัน ซึ่งส่งผลต่อความได้เปรียบทางการแข่งขันที่เพิ่มขึ้น สอดคล้องกับ Hill, C. & Schilling, M. & Jones, G. (2016) กล่าวว่า จากสภาพแวดล้อมทางธุรกิจที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรุนแรงทำให้ธุรกิจมีความเสี่ยงสูงซึ่งหากธุรกิจสามารถสร้างความสัมพันธ์กับสาธารณชน ได้แก่ ชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อม ได้อย่างเหมาะสมจะเป็นประโยชน์ที่จะช่วยให้บริษัทบรรลุผลประโยชน์มากมาย รวมถึงส่งเสริมประสิทธิภาพทางการความได้เปรียบทางการแข่งขันที่เพิ่มมากขึ้น

ผู้วิจัยกำหนดตัวแปรสังเกตได้ที่ใช้ในการอธิบายตัวแปรแฝงด้านการจัดการคุณค่าตราสินค้า คือ 1) บรรษัทภิบาล/ธรรมาภิบาล (Good governance) 2) ความรับผิดชอบต่อสังคม ชุมชน และสิ่งแวดล้อม (Social/Environmental responsibility) และ 3) การปฏิบัติตามแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainability development) (Zhao, Z., Meng, F., He, Y. & Gu, Z., 2019)

สำหรับการสร้างความสามารถทางการแข่งขันของธุรกิจ จากงานวิจัยของ Gyemang, M. & Emeagwali, O. (2020), La Falce, De Muylder & Santos (2020) และ Migdadi, M. (2020) พบว่า ตัวแปรที่สังเกตได้ด้านความสามารถทางการแข่งขันของธุรกิจ คือ 1) การจัดการความรู้ของลูกค้า (Customer Knowledge Management) และ 2) การจัดการนวัตกรรม (Innovation)

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเชิงวิเคราะห์เพื่อทดสอบตัวแบบ โดยใช้ข้อมูลจากแบบสอบถามจากลูกค้าของโฮมเมต จำนวน 300 คน เนื่องจากไม่ทราบขนาดประชากร การกำหนดขนาดตัวอย่างจะยึดเอาตัวแบบเป็นหลักจึงอาศัย ค่าขั้นต่ำที่รับประกันได้ในการทดสอบสมการโครงสร้าง โดยใช้หลักการคำนวณขนาดตัวอย่างขั้นต่ำในการทดสอบสมการโครงสร้าง ของ Westland, (2010) โดยใช้สูตรการคำนวณหา n ดังนี้ $n \geq \left[50 \left(\frac{1}{\alpha} \right)^2 - 450 \left(\frac{1}{\alpha} \right) + 1100 \right]$ โดย J คือ จำนวนตัวแปรเชิงประจักษ์ และ k คือ จำนวน latent Variable ผลการคำนวณได้ขนาดตัวอย่างคือ n ขั้นต่ำ 200 ตัวอย่าง งานวิจัยนี้จะใช้ขนาดตัวอย่าง 300 หน่วย โดยใช้แผนการสุ่มตัวอย่างแบบแผนการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน

ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ แบบสอบถามที่สร้างมาจากการทบทวนวรรณกรรมและใช้มาตรวัดแบบ 5 ระดับที่ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) ตามเกณฑ์ และทดสอบความเที่ยงตรงเชิงมาตรวัด ด้วยการให้ Cronbach's Alpha ที่ค่าตั้งแต่ 0.856 - 0.943 ซึ่ง สูงกว่าค่ามาตรฐาน 0.70 แสดงว่ามีความเหมาะสมของเครื่องมือ

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบปัจจัยที่ศึกษาตามกรอบแนวคิด

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	สัมประสิทธิ์แห่งความผันแปร	ระดับ
การจัดการความร่วมมือกับลูกค้า	3.467	1.316	0.380	ปานกลาง
การปรับแต่งผลิตภัณฑ์เพื่อให้เหมาะกับลูกค้า	4.111	0.708	0.172	มาก
การออกแบบบรรจุภัณฑ์ให้เหมาะกับลูกค้า	3.951	0.799	0.202	มาก
ความพึงพอใจทางกายภาพ	3.978	0.915	0.230	มาก
ความพึงพอใจทางด้านอารมณ์	4.134	0.733	0.177	มาก
คุณค่าตราโฮมเมต	3.954	0.794	0.201	มาก

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 ผลการวิเคราะห์จากตาราง 2 พบว่า การปรับแต่งผลิตภัณฑ์เพื่อให้เหมาะกับลูกค้า มีคะแนนสูงสุด รองลงมาคือ การออกแบบบรรจุภัณฑ์ให้เหมาะกับลูกค้า โดยปัจจัยคั่นกลางระหว่าง ความพึงพอใจทางด้านอารมณ์มีคะแนนสูงกว่ารวมทั้งคะแนนเกาะกลุ่มมากกว่าปัจจัยความพึงพอใจทางกายภาพ จากตารางเปรียบเทียบในแต่ละปัจจัยในภาพรวมทุกปัจจัย มีค่า CV ประมาณ 20 หรือต่ำกว่า เว้นแต่ปัจจัย การจัดการความร่วมมือกับลูกค้า ที่กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นไม่ไปในทิศทางเดียวกันสูงมาก

วัตถุประสงค์ที่ 2 ประกอบด้วยการวิเคราะห์ปัจจัยเชิงยืนยัน (CFA) ในการแบ่งตัวแปรในแต่ละ construct และการปรับตัวปรับแบบเพื่อความเหมาะสม

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยเชิงยืนยันพบว่า Chi-Square/df = 3.606 Normed Fit Index (NFI) = 0.808 Parsimony Normed Fit Index (PNFI) = 0.846 Comparative Fit Index (CFI) = 0.867 Root Mean Square Residual (RMR) = 0.047, Root Mean Square Error Average (RMSEA) = 0.073 Goodness of Fit Index (GFI) = 0.875 จัดว่าความเหมาะสมของตัวแบบในการแบ่งปัจจัยอยู่ในระดับพอใช้ โดยทุกตัวแปรในแต่ละปัจจัยมีค่าน้ำหนักในระดับนัยสำคัญ

ในส่วนของการตัวปรับตัวแบบเพื่อความเหมาะสมและการทดสอบสมมติฐานได้ผลดังนี้

ค่าดัชนีความเหมาะสมมาตรฐาน $\chi^2 / df = 3.334$, RMSEA = 0.073, CFI = 0.877, NFI = 0.828, GFI = 0.827, AGFI = 0.808, IFI = 0.842 และ RMR = 0.045 เมื่อเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานของ Hooper et al. (2008) จัดว่าตัวแบบอยู่ในระดับพอใช้

ตารางที่ 2 การทดสอบสมมติฐานตามกรอบแนวคิดงานวิจัย

สมมติฐาน	ค่าสัมประสิทธิ์	t-test	p-value	สรุปผล
COM -> PYS	0.002	0.021	0.983	ไม่ส่งผล
ADT -> PYS	0.155	1.418	0.156	ไม่ส่งผล
COS -> PYS	0.530***	5.786	0.000	ส่งผลเชิงบวก
COM -> EMS	-0.142	-1.242	0.128	ไม่ส่งผล
ADT -> EMS	0.253***	3.411	0.000	ส่งผลเชิงบวก
COS -> EMS	0.171*	1.997	0.043	ส่งผลเชิงบวก
PYS -> EMS	0.553***	5.894	0.000	ส่งผลเชิงบวก
PYS -> SEQ	0.390***	5.123	0.000	ส่งผลเชิงบวก
EMS -> SEQ	0.381***	6.093	0.000	ส่งผลเชิงบวก

*p=.05, ** p=0.01, ***p=0.001

สรุปผลดังนี้

1) การจัดการความร่วมมือกับลูกค้า (Collaborative Management : COM) ไม่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจทางกายภาพ (Physical satisfaction: PYS) และความพึงพอใจทางด้านอารมณ์ (Emotional satisfaction: EMS)

2) การปรับแต่งผลิตภัณฑ์เพื่อให้เหมาะกับลูกค้า (Adaptive Design: ADT) มีอิทธิพลเชิงบวกต่อความพึงพอใจทางด้านอารมณ์ (Emotional satisfaction: EMS)

3) การออกแบบบรรจุภัณฑ์ให้เหมาะกับลูกค้า (Cosmetic: COS) มีอิทธิพลเชิงบวกต่อความพึงพอใจทางกายภาพ (Physical satisfaction: PYS) และความพึงพอใจทางด้านอารมณ์ (Emotional satisfaction: EMS)

4) ความพึงพอใจทางกายภาพ (Physical satisfaction: PYS) มีอิทธิพลเชิงบวกต่อความพึงพอใจทางด้านอารมณ์ (Emotional Satisfaction: EMS)

5) ความพึงพอใจทางกายภาพ (Physical satisfaction: PYS) และความพึงพอใจทางด้านอารมณ์ (Emotional satisfaction: EMS) อิทธิพลเชิงบวกต่อคุณค่าตราโฮมเมด (Homemade Equity)

อภิปรายผล

ในส่วนของกลยุทธ์การตลาด ที่ปรับแต่งตามลูกค้าจำนวนมากโดยใช้ 3 รูปแบบคือ การจัดการความร่วมมือกับลูกค้า การปรับแต่งผลิตภัณฑ์เพื่อให้เหมาะกับลูกค้า และการออกแบบบรรจุภัณฑ์ให้เหมาะกับลูกค้า พบว่าระดับคะแนนที่กลุ่มตัวอย่างให้กับโฮมเมด ประเด็น การจัดการความร่วมมือกับลูกค้ามีค่าต่ำที่สุด ซึ่งสนับสนุนกับผลการศึกษาว่าปัจจัยนี้ไม่มีอิทธิพลต่อ ปัจจัยคั่นกลางทั้งด้านความพึงพอใจเชิงพฤติกรรมและเชิงอารมณ์ ซึ่งผลการศึกษาดังกล่าวตรงกับผลการเข้าถึงศึกษาข้อมูลจากกลุ่มลูกค้าของโฮมเมด (Homemade fan Page) พบว่ากิจกรรมในการจัดการเรื่อง การจัดการความร่วมมือกับลูกค้าซึ่งต้องเน้นการสื่อสารกับลูกค้าเพื่อเสาะหาความต้องการออกมา เพื่อนำมาสร้างสินค้าตามที่ลูกค้าต้องการ ยังอยู่ในระดับน้อยมาก โดยกิจกรรมส่วนใหญ่มักเน้นไปในการส่งเสริมการขายมากกว่า ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การจัดการความร่วมมือกับลูกค้าตามแนวทางของ Beth Coppinger, Chris Poole & Simon Bailey (2017) ประกอบด้วย 3 ขั้นตอนคือ 1) การธุรกรรมที่มีประสิทธิภาพ (Efficient Transactions) การจัดการการทำงานร่วมกับปัจจัยภายนอกคือลูกค้าโดยการเริ่มต้นด้วยการพัฒนาความสามารถในการทำงานร่วมกันภายในองค์กร 2) ความร่วมมือในการทำธุรกรรม (Transactional Collaboration) เป็นการพัฒนาความสัมพันธ์กับลูกค้าเพื่อที่หาความคาดหวังและความต้องการในการนำสินค้าไปบริโภค เพื่อนำไปกำหนดหน้าที่ต่าง ๆ ในห่วงโซ่การผลิตสินค้าขององค์กร เพื่อให้ลูกค้าได้สินค้าตามที่ตนเองต้องการในเวลาที่กำหนด ในขั้นตอนนี้จะต้องดำเนินการส่วนของ การจัดการความร่วมมือ รวมทั้งการประสานหน้าที่ต่าง ๆ ให้ดำเนินการได้อย่างลื่นไหล อย่างมีประสิทธิภาพและประการที่สำคัญคือต้องสร้างความไว้วางใจในการจัดการความร่วมมือ 3) ความร่วมมือในระยะเปลี่ยนผ่าน (Transitional Collaboration) เป็นการประสานงานภายในระหว่างกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกันในแต่ละขั้นตอนการทำธุรกิจ เพื่อให้เกิดประสิทธิผลและลดค่าใช้จ่าย เพื่อนำความต้องการของลูกค้าไปสู่การผลิตที่ตอบสนองการรับรู้คุณค่าและความพึงพอใจขั้นตอนนี้จะเป็นการสร้างความน่าเชื่อถือ (Trust) ระหว่างหน่วยงานภายในองค์กรและกับลูกค้า 4) ความร่วมมือแบบทวิภาคี (Bilateral Collaboration) ในขั้นตอนนี้ความต้องการของลูกค้าที่แตกต่างกัน หรือเหมือนกันก็จะรวบรวมไว้ เพื่อนำสู่การจัดการระบบการผลิต และนำไปสู่การสร้างความร่วมมือกับผู้ผลิต (Supplier) ที่เกี่ยวข้องต่อไปขั้นตอนนี้มาถึงประสิทธิภาพของห่วงโซ่คุณค่าแบบครบวงจร (Performance of the end-to-end Value Chain) โดยการคำนึงการไหลของเทคโนโลยีเข้าร่วมในการผลิต และ 5) ความร่วมมือแบบพหุภาคี (Multilateral Collaboration) หมายถึง การจัดการความร่วมมือระหว่างผู้ผลิตเป็นแบบพหุภาคี และการจัดการความร่วมมือกับลูกค้า เห็นได้ว่าทั้ง 5 ขั้นตอนค่อนข้างจะต้องใช้การลงทุนที่ สูง ซึ่งในปรากฏการณ์จริงโฮมเมด ก็ยังมีข้อจำกัดในการจัดการเรื่องนี้อย่างเป็นรูปธรรม

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้ประโยชน์และ การวิจัยในอนาคต

การวิจัยในอนาคตสำหรับสิ่งที่เรียกว่าความปกติใหม่ (New Normal) ที่อาจส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการใช้ชีวิตผู้คนในสังคมที่คุ้นเคยกับวิถีชีวิตประจำวันรูปแบบใหม่ การใช้เทคโนโลยี และในด้านการดำเนินธุรกิจ ที่เปลี่ยนแปลงไปไม่เหมือนเดิม ทั้งในวันนี้ และหลัง COVID-19 สิ้นสุดลง ธุรกิจต้องมีการปรับใหม่ตามวิถีชีวิตแบบปกติใหม่ ซึ่งทำให้คนในสังคมมีความผูกพันด้านอารมณ์กับสถานการณ์การแพร่ระบาดอย่างต่อเนื่อง นับตั้งแต่ช่วงแรก ๆ ของการแพร่ระบาด จนถึงทุกวันนี้ ดังนั้นธุรกิจที่จำเป็นต่อการบริโภคพื้นฐาน อาจยังได้รับการตอบสนองแต่รูปแบบบริการเปลี่ยนไป นอกจากนี้ผู้บริโภคก็เริ่มจัดการกับความเสี่ยงด้วยการลดค่าใช้จ่ายในส่วนที่ไม่จำเป็น สิ่งทีกล่าวมาแล้วส่งผลอย่างยิ่งต่อสินค้าที่ไม่จำเป็น เช่น ไอศกรีมที่ทราบกันอยู่ว่าไม่ได้เป็นสิ่งจำเป็นในการดำรงชีวิตเหมือนอาหาร นั่นหมายความว่า กลยุทธ์การตลาดที่เหมาะสมกับ สภาพที่เรียกว่า ทำงานที่บ้าน (Work from Home) หรือการเรียนรู้ที่บ้าน (Study from Home) ควรจะเป็นการปรับแต่งสินค้า โดยออกแบบให้เหมาะกับการบริโภคที่บ้านกับครอบครัวแทน เช่น ลูกค้านำชื่อเฉพาะ “core attributes” คือไอศกรีม ส่วน “Optional attributes” ให้ใช้ผลไม้หรือผลิตภัณฑ์อื่นที่สามารถรับประทานร่วมกับไอศกรีมได้ที่มีอยู่ที่บ้านแทน เป็นต้น

นอกจากนี้ บริษัทที่ประกอบธุรกิจHomemadeสามารถนำผลการวิจัยครั้งนี้ที่พบว่า การปรับแต่งผลิตภัณฑ์เพื่อให้เหมาะกับลูกค้า(Adaptive Design) มีอิทธิพลเชิงบวกต่อความพอใจในด้านอารมณ์ (Emotional satisfaction)ไปใช้ในการวางแผนธุรกิจ เพื่อผลิตผลิตภัณฑ์ที่ตรงต่อความต้องการของลูกค้าที่มากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- Barnard, C. I. (1938). **The functions of the executive**. Cambridge, MA: Harvard University Press.
- Beth Coppinger, Chris Poole & Simon Bailey. (2017). **Focus on Six Capabilities to Master Supply Chain Customer Collaboration for Value Creation**. pp. 1-12. Retrieve 25, Dec 2019 from cmworld.com/wpcontent/uploads/2018/10/focus-on-six-capabilities-to.pdf
- Cepeda-Carrion, Martelo-Landroguez, Leal-Rodríguez & Leal-Millán. (2017). Critical processes of knowledge management: An approach toward the creation of customer value. **European Research on Management and Business Economics** 23(1), 1-7. DOI:10.1016/j.iedeen.2016.03.001
- Carroll, A. (2015). Corporate Social Responsibility (CSR) is on a Sustainable Trajectory. **Journal of Defense Management**. 5(2). 10.4172/2167-0374.1000132.

- Contini, Annunziata, Rizzi & Frey. (2020). Exploring the influence of Corporate Social Responsibility (CSR) domains on consumers' loyalty: An experiment in BRICS countries. **Journal of cleaner production**, **247**(2), 1-10.
- Coulmont, M. & Berthelot, S. & Paul, M. (2017). The Global Compact and its concrete effects. **Journal of Global Responsibility**. **8**(2). 10.1108/JGR-02-2017-0011.
- Freeman, R.E. (1984). **Strategic Management: A Stakeholder Approach**. Pitman, Boston.
- Gyemang, M. & Emeagwali, O. (2020). The roles of dynamic capabilities, innovation, organizational agility and knowledge management on competitive performance in telecommunication industry. **Management Science Letters**. **10**(7). 1533-1542. 10.5267/j.msl.2019.12.013.
- Hill, C. & Schilling, M. & Jones, G. (2016). **Strategic Management: An Integrated Approach**, 12e. Cengage Publishers.
- Keller, K.L. (2001). Building customer-based brand equity: A blueprint for creating strong brands. **Marketing Management**, **10**(2), 14-19
- Kumar, V. & Shah, D. (2008). Building and sustaining profitable customer loyalty for the 21st century. **Journal of Retailing, [e-journal]**, **80**(4), 317-329.
- La Falce, Jefferson & De Muylder, Cristiana & Ferreira Santos, Marcos. (2020). Competitiveness: Theoretical reflections and relation with with innovation. **Revista Horizontes Interdisciplinares da Gestão – HIG**, **4**(2). 1-21.
- Migdadi, M. (2020). Knowledge management processes, innovation capability and organizational performance. **International Journal of Productivity and Performance Management**. ahead-of-print. 10.1108/IJPPM-04-2020-0154.
- Prahalad & Ramaswamy. (2000). Co-opting customer competence. **Harvard Business Review**, **78**, 79–90.
- Riera, M. & Iborra, M. (2017). Corporate social irresponsibility: review and conceptual boundaries. **European Journal of Management and Business Economics**, **26**(2), 146-162.
- Ryals L. (2008). **Managing customers profitably**. John Wiley & Sons: Chichester.
- Zhao, Z., Meng, F., He, Y. & Gu, Z. (2019). The Influence of Corporate Social Responsibility on Competitive Advantage with Multiple Mediations from Social Capital and Dynamic Capabilities. **Sustainability**. **11**(1). 218. 10.3390/ su11010218.

การจัดการด้านสาธารณชนสัมพันธ์เพื่อความได้เปรียบทางการแข่งขันของ
บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ
Public Relationship Management for Competitive Advantages of
Companies listed on the Market for Alternative Investment

นภาพรณ์ อุ่นปรีชาวนิชย์^{1*}, ธเนศ อุ่นปรีชาวนิชย์²

Naphaphon Oonprechavanich¹, Thanet Oonprechavanich²

¹สาขาวิชาการตลาด คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม, โทรศัพท์ 081-379-9551

¹Marketing program in Faculty of Management Science. Pibulsongkram Rajabhat University, Tell 081-379-9551

²สาขาวิชาการตลาด คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม, โทรศัพท์ 089-816-6150

²Marketing program in Faculty of Management Science. Pibulsongkram Rajabhat University, Tell 089-816-6150

*e-mail: naphaphon.o@psru.ac.th

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ การวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุด้านการจัดการสาธารณชนสัมพันธ์ที่ส่งผลต่อความได้เปรียบทางการแข่งขันของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (MAI) เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยใช้เครื่องมือวิจัยเป็นแบบสอบถามในการเก็บข้อมูลจากผู้บริหารของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ จำนวน 123 ราย อาศัยการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ และเลือกตัวอย่างแบบง่าย ทำการวิเคราะห์แบบจำลองสมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling) โดยผลการศึกษา พบว่า (1) แบบจำลองมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยพิจารณาจากค่าสถิติประเมินความกลมกลืนของตัวแบบกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (Chi-square/df=1.542, P-value=0.121, RMR=0.158, GFI=0.960, RMSEA=0.043 และ CFI=0.984) (2) อิทธิพลเชิงสาเหตุด้านการจัดการสาธารณชนสัมพันธ์ของบริษัทส่งผลต่อความได้เปรียบทางการแข่งขันของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ มีค่าเท่ากับ 0.52 หรือร้อยละ 52

คำสำคัญ: สาธารณชนสัมพันธ์ ความได้เปรียบทางการแข่งขัน ตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ

Abstract

This research aims to analyze the public relationship management that affects the competitive advantages of companies listed on the Market for Alternative Investment (MAI). This research was the survey research by using questionnaire to collect data from entrepreneurs in Market for Alternative Investment (MAI) on 123 respondents. The research samples were obtained from stratified random and simple random sampling. According to the analysis on structural equation modeling (SEM). The result of study found that

(1) causal relationship model was congruent with the empirical data (Chi-square/df= 1.542, P-value=0.121, RMR=0.158, GFI=0.960, RMSEA=0.043 and CFI=0.984) (2) the causal relationship of public relationship management affects the competitive advantages of companies listed on the Market for Alternative Investment (MAI) with equal to 0.52.

Keywords: public relationship management, competitive advantages, Market for Alternative Investment (MAI)

บทนำ

ตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ จัดตั้งภายใต้พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ เพื่อเป็นตลาดทางเลือกในการระดมทุนระยะยาวของธุรกิจ ทำหน้าที่เป็นตลาดทุนเพื่อให้บริษัทต่าง ๆ สามารถระดมเงินทุนเพิ่มเติมจากสาธารณะได้ โดยมุ่งเน้นไปที่บริษัทขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ที่มีศักยภาพทางการแข่งขัน มีโอกาสและแนวโน้มการเติบโตได้ในระยะยาว รวมถึงมีความต้องการเงินทุนในการขยายกิจการเพื่อเติบโตต่อไป โดยได้ผ่อนผันหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ลง เปิดโอกาสให้บริษัทขนาดเล็กที่ไม่สามารถจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET) สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้และมีฐานเงินทุนที่แข็งแกร่ง แล้วยังทำให้บริษัทสามารถทราบถึงมูลค่าที่แท้จริงของธุรกิจ เพิ่มโอกาสในการสรรหาบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการบริหาร การสร้างภาพลักษณ์ที่ดีและความน่าเชื่อถือต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง และการสร้างความสามารถทางการแข่งขันได้อีกด้วย (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2564) สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของตลาดหลักทรัพย์ฯ ที่ว่า “การสร้างโอกาสใหม่ของธุรกิจในการเติบโตระยะยาวอย่างมีคุณภาพ”

การที่บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ฯ สามารถดำเนินธุรกิจอยู่ได้ในปัจจุบันและเติบโตในระยะยาวอย่างมีคุณภาพสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของตลาดหลักทรัพย์ฯ นั้น สิ่งสำคัญอย่างยิ่งคือ “การสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขัน” ทั้งในด้านการจัดการความรู้ของลูกค้า (Customer Knowledge Management) และการจัดการนวัตกรรม (Innovation) (Cepeda-Carrion, Martelo-Landroguez, Leal-Rodríguez & Leal-Millán, 2017; La Falce, De Muylder & Santos, 2020) ทั้งนี้ความได้เปรียบทางการแข่งขันดังกล่าว บริษัทฯ สามารถพัฒนาขึ้นได้จากการดำเนินธุรกิจที่ให้ความสำคัญต่อการจัดการด้านสาธารณชนสัมพันธ์ (Public Relationship Management) โดยเป็นการสร้างความสัมพันธ์ในรูปแบบของการดูแลรักษาชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อม รวมทั้งสร้างการเติบโตของธุรกิจที่เป็นธรรมและมีธรรมาภิบาลในการบริหารงานในทุกระดับ (Contini, Annunziata, Rizzi & Frey, 2020; Jeon, Lee & Jeong, 2020) นอกจากนี้แนวคิดความสัมพันธ์กับสาธารณชนได้ถูกเชื่อมโยงต่อประเด็นความยั่งยืนขององค์กรระดับโลกโดย UN (United Nations) (Krisnawati, Yudoko & Bangun, 2014; Riera & Iborra, 2017)

จากที่กล่าวมาทั้งหมด ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาถึง การจัดการด้านสาธารณชนสัมพันธ์ของ บริษัทฯ ที่ส่งผลต่อความได้เปรียบทางการแข่งขันของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ

ไอ (MAI) ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางในการบริการจัดการเพื่อสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันอย่างมีคุณภาพของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (MAI) สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุด้านการจัดการสาธารณสุขชนสัมพันธ์ที่ส่งผลต่อความสามารถทางการแข่งขันของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ

สมมติฐานของการวิจัย

การจัดการสาธารณสุขชนสัมพันธ์มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความสามารถทางการแข่งขันของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดสำคัญด้านการจัดการความสัมพันธ์กับสาธารณสุข มาจาก “กรอบแนวคิดด้านความร่วมมือ” ของ Barnard (1938) และ Freeman (1984) ได้พัฒนาต่อมาเป็น “ทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสีย” ที่มีความเป็นปัจจุบันและร่วมสมัย เป็นทฤษฎีการจัดการองค์กรและจริยธรรมทางธุรกิจที่กล่าวถึง คุณธรรมและค่านิยมในการจัดการองค์กร โดยมีการศึกษาและทดสอบแนวคิดผู้มีส่วนได้เสียที่ได้เชื่อมโยงถึงปัจจัยที่เป็นกลไกผลักดันให้เกิดการสร้างความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้เสียเพื่อความสามารถทางการแข่งขัน ความไว้วางใจของนักลงทุนที่นำไปสู่ความยั่งยืนขององค์กรในบริบทที่แตกต่างกันในแต่ละองค์กร โดยเฉพาะอย่างยิ่งบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ ที่ผู้มีส่วนได้เสียมีบทบาทและมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขัน ความเชื่อมั่นต่อองค์กรนักลงทุน และทิศทางการดำเนินธุรกิจรวมถึงสนับสนุนให้องค์กรประสบความสำเร็จอย่างยั่งยืน

แนวคิดการจัดการด้านสาธารณสุขชนสัมพันธ์ หรือการบูรณาการตามหลักสากลซึ่งรวมถึงด้านชุมชน สังคม สิ่งแวดล้อม (Coulmont, Berthelot & Paul, 2017) ที่ธุรกิจจะต้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาที่ยั่งยืนนั้นคือ รูปแบบของความสัมพันธ์ที่เป็นประโยชน์ร่วมกันระหว่างธุรกิจกับสาธารณสุข อันได้แก่ ชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อม (Epstein & Buhovac, 2014; Meyer, 2015) โดยความสัมพันธ์กับสาธารณสุขนี้มีความสำคัญต่อการดำเนินธุรกิจเป็นอย่างมากตามที่ Carroll (2015) กล่าวว่า ร้อยละ 83 ของบริษัทในอเมริกาเหนือ และร้อยละ 77 ของบริษัทในยุโรปได้ระบุว่า กลยุทธ์การสร้างความสัมพันธ์กับสาธารณสุขที่มุ่งเน้นการดำเนินธุรกิจอย่างมีจิตสำนึกต่อสังคม ชุมชน และสิ่งแวดล้อม จะส่งผลต่อความสามารถในการแข่งขันและนำมาซึ่งการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืน นอกจากนี้บริษัทที่มีนโยบายการจัดการด้านสาธารณสุขชนสัมพันธ์ มีแนวโน้มที่จะทำให้ลูกค้าเกิดการรับรู้คุณค่าตราสินค้าสามารถเพิ่มมูลค่าให้กับธุรกิจและสร้างความแตกต่างทางการแข่งขัน ซึ่งส่งผลต่อความสามารถในการแข่งขันที่เพิ่มขึ้น (Attiany, 2014; Mair, Druckman & Jackson, 2016; Bardos, Ertugrul & Gao, 2020) สอดคล้องกับ Hill, Jones & Schilling (2014) กล่าวว่า จากสภาพแวดล้อมทางธุรกิจที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรุนแรงทำ

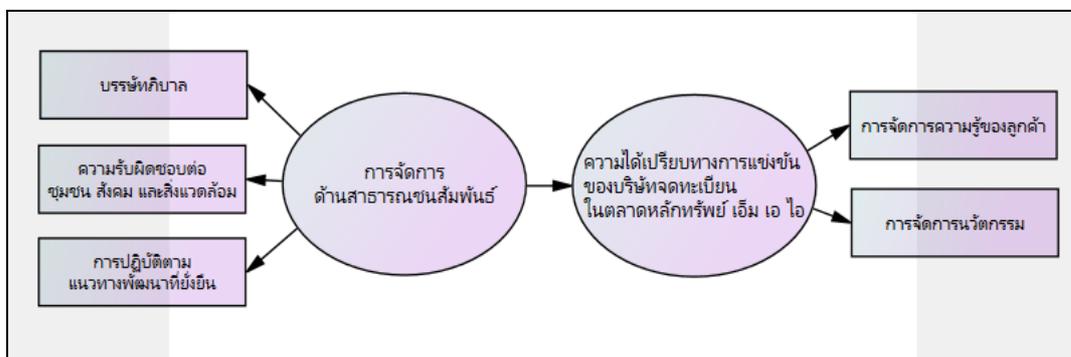
ให้ธุรกิจมีความเสี่ยงสูงซึ่งหากธุรกิจสามารถสร้างความสัมพันธ์กับสาธารณชน ได้แก่ ชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อม ได้อย่างเหมาะสมจะเป็นประโยชน์ที่จะช่วยให้บริษัทบรรลุผลประโยชน์มากมาย รวมถึงส่งเสริมประสิทธิภาพทางการความได้เปรียบทางการแข่งขันที่เพิ่มมากขึ้น

ผู้วิจัยกำหนดตัวแปรสังเกตได้ที่ใช้ในการอธิบายตัวแปรแฝงด้านการจัดการสาธารณชนสัมพันธ์ คือ 1) บรรษัทภิบาล/ธรรมาภิบาล (Good governance) 2) ความรับผิดชอบต่อสังคม ชุมชน และสิ่งแวดล้อม (Social/Environmental responsibility) และ 3) การปฏิบัติตามแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainability development) (Lu et al., 2019 ; Zhao, Meng, He & Gu, 2019; Coulmont, Berthelot & Paul, 2017; Cepeda-Carrion, Martelo-Landroguez, Leal-Rodríguez & Leal-Millán, 2017)

สำหรับการสร้างความสามารถทางการแข่งขันของธุรกิจ จากงานวิจัยของ Gyemang & Emeagwali (2020), La Falce, De Muylder & Santos (2020) และ Migdadi (2020) พบว่า ตัวแปรที่สังเกตได้ด้านความสามารถทางการแข่งขันของธุรกิจ คือ 1) การจัดการความรู้ของลูกค้า (Customer Knowledge Management) และ 2) การจัดการนวัตกรรม (Innovation)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทำให้ผู้วิจัยสามารถกำหนดกรอบแนวคิดของการวิจัยได้ ตามภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาวิจัยนี้ เริ่มตั้งแต่เดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2564 ถึงเดือนมกราคม พ.ศ. 2565 โดยมีวิธีการดำเนินการดังนี้

ประชากรของการวิจัยครั้งนี้คือ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ 8 กลุ่มอุตสาหกรรม จำนวน 177 บริษัท ข้อมูล ณ วันที่ 20 กันยายน พ.ศ. 2564 (ตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ, 2564)

กลุ่มตัวอย่างของการวิจัยครั้งนี้คือ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ จำนวน 123 ราย (Yamane, 1973) ซึ่งสอดคล้องกับ Hair, Black, Babin & Anderson (2010)

แนะนำให้ใช้จำนวน 10-20 กลุ่มตัวอย่างต่อ 1 ตัวแปรที่สังเกตได้ และจำนวนกลุ่มตัวอย่างไม่น้อยกว่า 100 ตัวอย่าง ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการสุ่มตัวอย่างแบบอาศัยความน่าจะเป็น โดยวิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิ และเลือกตัวอย่างแบบง่าย ดังรายละเอียดตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 กลุ่มอุตสาหกรรมบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ จำนวนบริษัทฯ และกลุ่มตัวอย่างของงานวิจัย

กลุ่มอุตสาหกรรม	AGRO	CONS	FINC	INDS	PROP	RESU	SERV	TECH
จำนวน	9	11	10	38	30	14	50	15
กลุ่มตัวอย่าง	6	8	7	26	21	10	35	10

การวิจัยครั้งนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามคือ ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร กรรมการผู้อำนวยการ หรือ กรรมการผู้จัดการของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ

เครื่องมือวิจัย เป็นแบบสอบถามแบบปลายปิด ซึ่งประกอบด้วย ส่วนที่ 1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา สาขาที่สำเร็จการศึกษา และระยะเวลาการทำงาน ส่วนที่ 2) การจัดการด้านสาธารณสุขชนสัมพันธ์ ได้แก่ บรรษัทภิบาล ความรับผิดชอบต่อชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อม รวมถึงการปฏิบัติตามแนวทางพัฒนาที่ยั่งยืน และส่วนที่ 3) ความได้เปรียบทางการแข่งขันของบริษัทฯ ได้แก่ การจัดการความรู้ของลูกค้า และการจัดการนวัตกรรม

การทดสอบเครื่องมือวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน โดยมีค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของรายข้อคำถามอยู่ระหว่าง 0.60 – 1.00 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.50 แสดงว่า แบบสอบถามมีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Rovinelli & Hambleton , 1977) จากนั้นนำไปทดสอบกับบริษัทฯ จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับตัวอย่างที่ศึกษา) จำนวน 30 ราย ผลการวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือของแบบสอบถามในส่วนที่ 2 คือ การจัดการด้านสาธารณสุขชนสัมพันธ์ และส่วนที่ 3 คือ ความได้เปรียบทางการแข่งขันของบริษัทฯ มีค่า Cronbach's Alpha เท่ากับ 0.882 และ 0.904 ตามลำดับ ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.70 แสดงว่าแบบสอบถามมีความเชื่อมั่นสูง (Cronbach, 1970)

แบบสอบถามใช้ในการเก็บข้อมูลในเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2564 โดยการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ให้กับผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 123 ราย (ตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างของงานวิจัย)

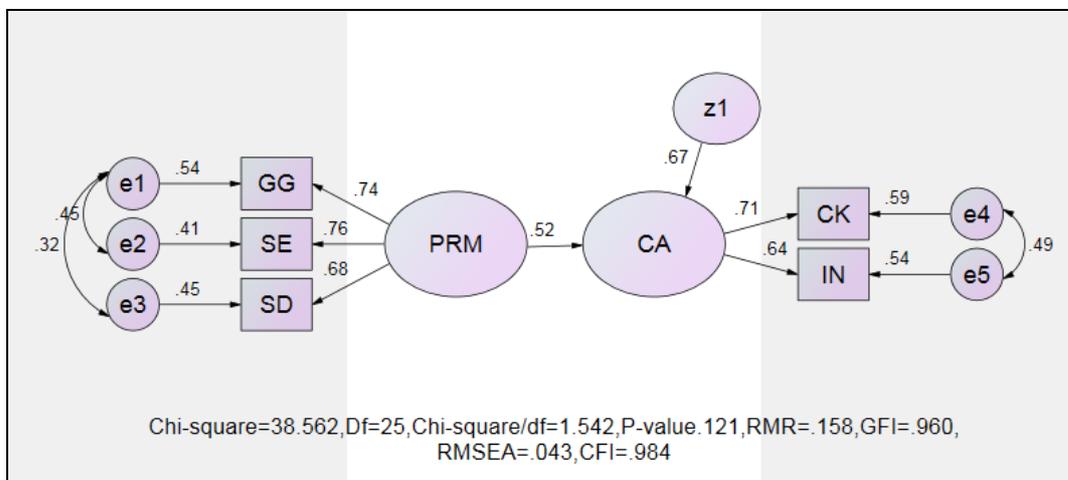
การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์แบบจำลองสมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling) เพื่อทดสอบสมมติฐานของการวิจัยที่ว่า การจัดการสาธารณสุขชนสัมพันธ์มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความสามารถทางการแข่งขันของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (MAI) ที่นัยสำคัญ 0.05 โดยพิจารณาจาก Chi-square/df มีค่า ≤ 2 , P-value มีค่า $.05 < p \leq 1.00$, RMR มีค่า $RMR \leq .05$, GFI มีค่า $.95 \leq GFI \leq 1.00$, RMSEA มีค่า $\leq .05$ และ CFI มีค่า $.95 \leq GFI$

≤ 1.00 เพื่อประเมินความกลมกลืนของตัวแบบกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (Schermelleh-Engel, Moosbrugger & Muller, 2003)

ผลการวิจัย

ผู้ตอบแบบสอบถามมากที่สุดเป็นเพศชาย (ร้อยละ 87.8) มีอายุ 41-50 ปี (ร้อยละ 40.6) มีการศึกษาในระดับปริญญาโท (ร้อยละ 82.9) สำเร็จการศึกษาจากสายสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ (ร้อยละ 71.5) มีประสบการณ์ทำงานระหว่าง 16-30 ปี (ร้อยละ 64.2)

การวิเคราะห์แบบจำลองสมการโครงสร้างของการจัดการด้านสาธารณสุขชนสัมพันธ์ของบริษัท และความได้เปรียบทางการแข่งขันของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ สอดคล้องตามคำแนะนำของ Schermelleh-Engel, Moosbrugger & Muller (2003) โดยค่า Chi-Square=38.562, df=25, Chi-square/df=1.542, P-value=0.121, RMR=0.158, GFI=0.960, RMSEA=0.043 และ CFI=0.984 โดยการจัดการด้านสาธารณสุขชนสัมพันธ์ (PRM) ของบริษัทส่งผลด้านบวกต่อความได้เปรียบทางการแข่งขัน (CA) ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ ด้วยค่าอิทธิพลเท่ากับ 0.52 หรือร้อยละ 52 และสามารถอธิบายความได้เปรียบทางการแข่งขันของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ ได้เท่ากับ 0.67 หรือร้อยละ 67 แสดงตามภาพที่ 2

ภาพที่ 2 แบบจำลองสมการโครงสร้างการจัดการด้านสาธารณสุขชนสัมพันธ์ที่ส่งผลต่อความได้เปรียบทางการแข่งขันของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ หลังการปรับแต่งโมเดล

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของตัวแปรที่สังเกตได้ของการจัดการด้านสาธารณสุขชนสัมพันธ์ของบริษัทฯ (PRM) พบว่า ตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบความสำคัญมากที่สุดคือ ความรับผิดชอบต่อชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อม (SE) (0.76) รองลงมาคือ บรรษัทภิบาล (GG) (0.74) และการปฏิบัติตามแนวทางที่ยั่งยืน (SD) (0.68) ตามลำดับ

สำหรับความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของตัวแปรที่สังเกตได้ของความได้เปรียบทางการแข่งขันของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (CA) พบว่า ตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบความสำคัญมากที่สุดคือ การจัดการความรู้ของลูกค้า (CK) (0.71) และรองลงมาคือ นวัตกรรม (IN) (0.64)

บทสรุป

จากการที่บริษัทฯ ดำเนินธุรกิจอย่างมีบรรษัทภิบาล/ธรรมาภิบาล มีความรับผิดชอบต่อสังคม ชุมชน และสิ่งแวดล้อม ตลอดจนการปฏิบัติตามแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืน ถือเป็นพื้นฐานสำคัญในการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างบริษัทฯ กับสาธารณชน ในการที่จะส่งเสริมให้ชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อมเติบโตไปพร้อมกับธุรกิจ ซึ่งจะส่งผลต่อความได้เปรียบทางการแข่งขันและนำมาซึ่งการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Karaszewski & Lis (2014) โดยความได้เปรียบทางการแข่งขันของบริษัทฯ เกิดขึ้นจากด้านการจัดการความรู้ของลูกค้า หรือเกิดการสร้างความสัมพันธ์ สร้างประสบการณ์ สร้างความผูกพัน และปลูกฝังความภักดีทางทัศนคติของลูกค้าที่มีต่อบริษัท เกิดภาพลักษณ์ที่ดี มีชื่อเสียง และสามารถสร้างผลกำไรให้กับบริษัทในระยะยาวส่งผลให้บริษัทฯ เกิดมูลค่าเพิ่มขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ Mair, Druckman & Jackson (2016) และ Bardos, Ertugrul & Gao (2020) พบว่า การดำเนินธุรกิจที่ให้ความสำคัญต่อการสร้างความสัมพันธ์กับสาธารณชน มีแนวโน้มทำให้ลูกค้าเกิดการรับรู้คุณค่าตราสินค้าสามารถเพิ่มมูลค่าให้กับธุรกิจ และสร้างความแตกต่างทางการแข่งขันซึ่งส่งผลต่อความได้เปรียบทางการแข่งขันที่เพิ่มขึ้น

นอกจากนี้การจัดการสาธารณชนสัมพันธ์ ยังเป็นการสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันด้านนวัตกรรมอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ KPMG (2015) พบว่า บริษัทขนาดใหญ่ในประเทศโปแลนด์จำนวน 56 แห่งจาก 100 แห่ง มีการดำเนินการจัดการด้านสาธารณชนสัมพันธ์ และการจัดการด้านสาธารณชนสัมพันธ์นั้น ทำให้บริษัทบรรลุวัตถุประสงค์ฯ และนำมาซึ่งความได้เปรียบทางการแข่งขันด้านการจัดการนวัตกรรม การจัดการด้านนวัตกรรมสามารถลดการใช้ทรัพยากรและพลังงาน รวมถึงพลังงานทดแทนในการผลิต/แปรรูป การพัฒนาระบบการบริหารตามแนวทางมาตรฐานสากล การพัฒนาผลิตภัณฑ์/บริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เกิดคุณค่าด้านสุขภาพ และความปลอดภัยต่อสังคม สอดคล้องกับความคาดหวังของสาธารณชน รวมถึงความสำนึกในความรับผิดชอบต่อปัญหาสาธารณะรวมถึงเพื่อสร้างความเชื่อมั่น/ไว้วางใจให้เกิดขึ้นกับสังคม ชุมชน ประเทศชาติ สอดคล้องกับ Jugend, Fiorini, Armellini & Ferrari (2020) พบว่า นวัตกรรมนับว่ามีความสำคัญอย่างมากที่จะทำให้ธุรกิจประสบผลสำเร็จและบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ และหากเป็นนวัตกรรมที่พัฒนาขึ้นเพื่อความรับผิดชอบต่อ การสร้างความสัมพันธ์อันดี และสร้างความสมดุลในผลประโยชน์กับทุกกลุ่มร่วมกันย่อมส่งผลดีต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมอย่างยั่งยืน

การจัดการด้านสาธารณชนสัมพันธ์นอกจากจะสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันให้กับบริษัทฯ แล้วยังเป็นเครื่องมือในการพัฒนาศักยภาพองค์กรให้สอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาตลาดหลักทรัพย์ฯ อย่างมีคุณภาพด้วยการสร้างสมดุลทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม หรือการสร้าง

การเติบโตไปพร้อมกันทั้งตลาดทุน สังคม และประเทศชาติอย่างสมดุล มีคุณภาพ และยั่งยืนในระยะยาว อันจะนำไปสู่การยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดีขึ้นอย่างยั่งยืนนั้น

ข้อเสนอแนะ

1. บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ รวมถึงผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมสามารถนำผลการวิจัยเป็นแนวทางในการจัดการด้านสาธารณสุขชนสัมพันธ์เพื่อสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันให้กับบริษัทได้
2. การวิจัยครั้งนี้มุ่งเน้นการจัดการด้านสาธารณสุขชนสัมพันธ์เท่านั้น แต่ในการดำเนินธุรกิจจริง บริษัทฯ ยังต้องให้ความสำคัญต่อการจัดการความสัมพันธ์กับพนักงานในบริษัท ความสัมพันธ์กับธุรกิจคู่ค้า รวมถึงความสัมพันธ์กับลูกค้าอีกด้วย

เอกสารอ้างอิง

ตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ.(2564). **โครงสร้างการจัดกลุ่มอุตสาหกรรมในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ.**

สืบค้นเมื่อ 20 กันยายน 2564, จาก https://www.set.or.th/mai/th/company/industry_group_p1.html

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2564). **พันธกิจและวิสัยทัศน์ตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ.** สืบค้น

เมื่อ 11 สิงหาคม 2564, จาก <https://www.set.or.th/mai/th/about/vision.html>.

Attiany, M. S. (2014). Competitive advantage through benchmarking: field study of industrial companies listed in Amman stock exchange. **Journal of business studies quarterly**, 5(4), 41.

Bardos, K. S., Ertugrul, M., & Gao, L. S. (2020). Corporate social responsibility, product market perception, and firm value. **Journal of Corporate Finance**, 62, 101588.

Barnard, C. I. (1938). **The functions of the executive**. Cambridge, MA Harvard University Press.

Carroll, A. B. (2015). Corporate social responsibility: The centerpiece of competing and complementary frameworks. **Organizational Dynamics**, 44 (2), 87-96.

Cepeda-Carrion, I., Martelo-Landroguez, S., Leal-Rodríguez, A. L., & Leal-Millán, A. (2017). Critical processes of knowledge management: An approach toward the creation of customer value. **European Research on Management and Business Economics**, 23(1), 1-7.

Contini, M., Annunziata, E., Rizzi, F., & Frey, M. (2020). Exploring the influence of Corporate Social Responsibility (CSR) domains on consumers' loyalty: an experiment in BRICS countries. **Journal of Cleaner Production**, 247, 119158.

- Coulmont, M., Berthelot, S., & Paul, M. A. (2017). The Global Compact and its concrete effects. **Journal of Global Responsibility**, 8(2), 300-311.
- Cronbach, L. J. (1970). **Essentials of Psychological Testing**. New York: Harper & Row.
- Epstein, M. J., & Buhovac, A. R. (2014). A new day for sustainability. **Strategic finance**, 96(1), 25.
- Freeman, R.E. (1984). **Strategic management: A Stakeholder approach**. Marshfield, MA7 Pittman Publishing.
- Gyemang, M., & Emeagwali, O. (2020). The roles of dynamic capabilities, innovation, organizational agility and knowledge management on competitive performance in telecommunication industr. **Management Science Letters**, 10(7), 1533-1542.
- Hair, J.F., Black, W.C., Babin, B.J. & Anderson, R.E. (2010). **Multivariate Data Analysis**. (7th ed.). New Jersey: Prentice Hall.
- Hill, C. W., Jones, G. R., & Schilling, M. A. (2014). **Strategic management: theory: an integrated approach**. Cengage Learning.
- Jeon, M. M., Lee, S., & Jeong, M. (2020). Perceived corporate social responsibility and customers' behaviors in the ridesharing service industry. **International Journal of Hospitality Management**, 84, 102341.
- Jugend, D., Fiorini, P. D. C., Armellini, F., & Ferrari, A. G. (2020). Public support for innovation: A systematic review of the literature and implications for open innovation. **Technological Forecasting and Social Change**, 156, 119985.
- Karaszewski, R., Lis, A. 2014. Is Leadership an Antecedent of Corporate Social Responsibility? The Study in the Context of Positive Organisational Potential. **Journal of Corporate Responsibility and Leadership**, 1(1), 53-70.
- KPMG. (2015). **The KPMG Survey of Corporate Social Responsibility Reporting 2015**. <https://home.kpmg/content/dam/kpmg/pdf/2015/12/KPMG-survey-of-CR-reporting-2015.pdf>.
- Krisnawati, A., Yudoko, G., & Bangun, Y. R. (2014). Development path of corporate social responsibility theories. **World Applied Sciences Journal**, 30(30), 110–120.
- La Falce, J. L., De Muylder, C. F., & Santos, M. F. (2020). Competitiveness: Theoretical Reflections and Relation with Innovation. **Revista Horizontes Interdisciplinares da Gestão**, 4(2), 1-21.

- Lu, J., Ren, L., Yao, S., Qiao, J., Strielkowski, W., & Streimikis, J. (2019). Comparative review of corporate social responsibility of energy utilities and sustainable energy development trends in the baltic states. **Energies**, **12**(18), 3417.
- Mair, S., Druckman, A., & Jackson, T. (2016). Global inequities and emissions in Western European textiles and clothing consumption. **Journal of Cleaner production**, **132**, 57-69.
- Meyer, J. M. (2015). **Engaging the everyday: environmental social criticism and the resonance dilemma**. MIT Press.
- Migdadi, M. M. (2020). Knowledge management, customer relationship management and innovation capabilities. **Journal of Business & Industrial Marketing**, **36**(1), 111-124.
- Riera, M., & Iborra, M. (2017). Corporate social irresponsibility: Review and conceptual boundaries. **European Journal of Management and Business Economics**, **26**(2), 146–162.
- Rovinelli, R. J., & Hambleton, R. K. (1977). On the use of content specialists in the assessment of criterion-referenced test item validity. **Dutch Journal of Educational Research**, **2**, 49-60.
- Schermelleh-Engel, K., Moosbrugger, H., & Muller H. (2003). Evaluating the fit of structural equation models: tests of significance and goodness-of-fit models. **Methods of Psychological Research Online**, **8**, 23-74.
- Yamane, T. (1973). **Statistics: An Introductory Analysis**. (3rdEd). New York: Harper and Row Publications.
- Zhao, Z., Meng, F., He, Y., & Gu, Z. (2019). The influence of corporate social responsibility on competitive advantage with multiple mediations from social capital and dynamic capabilities. **Sustainability**, **11**(1), 218.

การจัดการธุรกิจชิ้นส่วนและอะไหล่ยานยนต์ที่ส่งผลต่อความต้องการของลูกค้า ในเขตนนทบุรี

Management of auto parts and spare parts business that affects
the needs of customers in Nonthaburi area

สุรเชษฐ์ โล่ห์ทองคำ¹, พิศุทธิ์ ศรีไพโรจน์², สมพอน ภูษณะมงคล³,
เสนห์ พรมเดช⁴ และธัชกฤต กฤตภาสมาลา⁵

Surachal Lothongkum¹, Pisut Sripairoj², Somporn Pusanamongkol³,
Sanae Promdech⁴ and Thatchakit Krittaphamala⁵

¹สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรม, คณะบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี, โทรศัพท์ 061-7898884

¹Faculty of Business Administration, Bangkok Thonburi University. Tel. 061-7898884

²⁻⁵สาขาวิชาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

²⁻⁵ Faculty of Business Administration (Management), Bangkok Thonburi University

บทคัดย่อ

การวิจัยในเรื่องการจัดการธุรกิจชิ้นส่วนและอะไหล่ยานยนต์ที่ส่งผลต่อความต้องการของลูกค้าในเขตนนทบุรี มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาการจัดการธุรกิจชิ้นส่วนและอะไหล่ยานยนต์ที่ส่งผลต่อความต้องการของลูกค้าในเขตนนทบุรี (2) เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของการจัดการธุรกิจชิ้นส่วนและอะไหล่ยานยนต์ที่ส่งผลต่อความต้องการของลูกค้าในเขตนนทบุรี กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยมี 400 ราย สถิติที่ใช้เป็นเชิงพรรณนา ในการแจกแจงความถี่ในรูปตารางสถิติค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการธุรกิจชิ้นส่วนและอะไหล่ยานยนต์ที่ส่งผลต่อความต้องการของลูกค้าในเขตนนทบุรี อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายข้อก็พบว่าทุกข้อ ทุกด้าน มีผลการวิเคราะห์เฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการบุคคล รองลงมา ด้านการจัดการ และด้านการเงินเดือน ตามลำดับ

คำสำคัญ: การจัดการธุรกิจชิ้นส่วน,อะไหล่ยานยนต์,ความต้องการ

Abstract

The purposes of this research were : 1) Research on the management of auto parts and spare parts business that affects the needs of customers in the region. Nonthaburi's objectives: (1) to study the automotive parts and spare parts business management that affects the needs of customers in Nonthaburi area; (2) to analyze the relationship of the automotive parts and spare parts business management that

affects the customers' demand needs of customers in Nonthaburi. There were 400 samples in the research. The statistics used were descriptive. In the distribution of frequencies in the form of a statistical table, the percentage, mean, and standard deviation.

The results showed that Most of the respondents had their opinions on how the management of auto parts and spare parts business affects the needs of customers in Nonthaburi area. at a high level And when considering each item, it was found that every item in every aspect had a high level of average analysis results, namely the personnel aspect, followed by the management aspect. and salary, respectively.

Keywords: Parts business management, automotive spare parts, demand

บทนำ

อุตสาหกรรมยานยนต์นับเป็นอุตสาหกรรมหลักที่มีความสำคัญสามารถสร้างรายได้ การจ้างงาน การเพิ่มมูลค่าทางการค้าและอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทยได้อย่างต่อเนื่อง เนื่องจากปัจจัย หลายอย่างภายในประเทศเอื้ออำนวยต่อ การเติบโต ทั้งในด้านความต้องการภายใน และภายนอกประเทศ อัตราภาษี วัตถุดิบ ทำเลที่ตั้งของภาคการผลิตการขนส่ง และค่าจ้างแรงงาน รวมทั้งการส่งเสริมจากภาครัฐ หลายมาตรการ ไม่ว่าจะเป็น 1) การกำหนดเป้าหมายให้ไทยมีรถยนต์ไฟฟ้า 1.2 ล้านคัน ภายในปี 2579, 2) การส่งเสริมการลงทุนจาก BOI ให้ไทย เป็นหนึ่งในฐานการผลิตรถยนต์ไฟฟ้าโลก และ 3) การกำหนดอุตสาหกรรมยานยนต์สมัยใหม่ให้เป็น First S-Curve ที่จะมุ่งพัฒนาในโครงการ EEC ซึ่งจะเป็นรากฐาน สำคัญ สำหรับการพัฒนาอุตสาหกรรม ยานยนต์และอุตสาหกรรม เกี่ยวเนื่องทั้งระบบ เพื่อรักษา ความสามารถในการแข่งขัน และศักยภาพในการเป็นฐานการผลิตและส่งออกยานยนต์ ที่สำคัญของโลก รวมถึง การเป็นที่ตั้งสำคัญของผู้ผลิต ชิ้นส่วนยานยนต์ชั้นนำของโลก ทั้งนี้จากข้อมูลการส่งเสริมการลงทุน ของ BOI พบว่าครึ่งแรกของปี 2562 (ม.ค. - มิ.ย.) มีโครงการที่ยื่น ขอรับการส่งเสริมการลงทุนใน อุตสาหกรรมยานยนต์สมัยใหม่ (Next-Generation Automotive) จำนวนทั้งสิ้น 48 โครงการ เพิ่มขึ้นร้อยละ 2 (%yoy) และมีมูลค่าการลงทุนรวม 28,230 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 120 (%yoy) (ที่มา ศูนย์วิจัย ธนาคารอมมสิน, ตุลาคม 2562)

อุตสาหกรรมประเภทชิ้นส่วนและอะไหล่ยานยนต์ของไทยมีพัฒนาการที่เคียงคู่กับอุตสาหกรรมยานยนต์มาตลอดระยะเวลากว่า 40 ปี และมีแนวโน้มการเติบโตที่มากกว่าอุตสาหกรรมยานยนต์อีกด้วย ทั้งนี้เพราะ 1) อุตสาหกรรมชิ้นส่วนและอะไหล่ยานยนต์เป็นหนึ่งในห่วงโซ่อุปทานของอุตสาหกรรมยานยนต์ที่ได้รับการส่งเสริมจากรัฐบาลมาอย่างต่อเนื่อง และ 2) รัฐบาลได้มีการกำหนดมาตรการส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมการผลิตชิ้นส่วนและอะไหล่ยาน

ยนต์ทั้งระบบ ส่งผลให้มีการลงทุนในอุตสาหกรรมชิ้นส่วนและอะไหล่ยานยนต์ที่เกี่ยวข้องกับเครื่องยนต์และชิ้นส่วนอื่นๆ ในประเทศไทยอย่างต่อเนื่องด้วยเหตุนี้อุตสาหกรรมการผลิตชิ้นส่วนและอะไหล่ยานยนต์จึงสามารถตอบสนองความต้องการชิ้นส่วนฯ ภายในประเทศได้อย่างสมบูรณ์ทั้งในตลาดเพื่อการประกอบยานยนต์ (OEM) และตลาดชิ้นส่วนฯ เพื่อการทดแทน (REM) (สุตารัตน์ พงษ์พิทักษ์, 2559)

ปัญหาและอุปสรรคของอุตสาหกรรมยานยนต์สถานประกอบการกิจการในอุตสาหกรรมยานยนต์ส่วนใหญ่มีปัญหาด้านคุณภาพของบุคลากร โดยเฉพาะในระดับของวิศวกร และช่างเทคนิค ที่ขาดความรู้และ ทักษะการทำงาน รวมถึงทัศนคติและความอดทนต่อการทำงานด้วย ส่วนระดับหัวหน้างานและผู้จัดการนั้น สามารถปฏิบัติงานได้ดีในส่วนที่มอบหมายไว้ แต่ยังขาดความมุ่งมั่นในเรื่องการปรับปรุงการทำงาน หรือด้าน การนำเสนอข้อเสนอแนะด้านการปรับปรุงผลิตภัณฑ์เพื่อการลดต้นทุน ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการยกระดับ องค์กรสู่สากล จึงนับเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ศักยภาพในการแข่งขันต่ำลง ยังไม่รวมถึงปัญหาของบุคลากร ในภาคอุตสาหกรรมยานยนต์ส่วนใหญ่ทางด้านทัศนคติในการทำงานและที่มีต่อเพื่อนร่วมงาน ภาษาในการ สื่อสาร ทักษะการบริหารงาน เช่น การวางระบบงานคุณภาพ การเป็นหัวหน้างานด้านการปรับปรุงแก้ไข ปัญหาในการผลิต (สถาบันยานยนต์, 2553) และจากสภาพแวดล้อมจากการชะลอการเติบโตของเศรษฐกิจ การค้าโลกจากสถานการณ์สงครามการค้าระหว่างจีน-สหรัฐ ซึ่งทำให้เศรษฐกิจทั่วโลกชะลอตัว ทำให้ความต้องการและยอดคำสั่งซื้อรถยนต์ลดลงตามไปด้วย ยังมีความเสี่ยง ที่สหรัฐอเมริกาจะขึ้นภาษีนำเข้า สินค้ายานยนต์และชิ้นส่วน ซึ่งจะทำให้การส่งออกยานยนต์และชิ้นส่วนจากประเทศไทยไปยังสหรัฐอเมริกา ได้รับผลกระทบ รวมถึงภัยพิบัติทางธรรมชาติที่ไม่อาจคาดการณ์ได้อย่างเช่น ในช่วงปลายปี 2554 ที่ผ่านมามี อุทกภัยธรรมชาติไทยต้องประสบกับปัญหาน้ำท่วมครั้งใหญ่ที่ได้รับผลกระทบ โดยเฉพาะในส่วนของ ภาคการผลิต จากปัญหาโรงงานผลิตชิ้นส่วนรถยนต์และโรงงานประกอบรถยนต์ที่ได้รับความเสียหาย ทั้งโดยตรงและทางอ้อม จนทำให้ต้องมีการหยุดดำเนินการผลิตหรือลดกำลังการผลิตลงเป็น ช่วงระยะเวลาหนึ่งอันเนื่องมาจากผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อห่วงโซ่อุปทานของอุตสาหกรรมรถยนต์เกือบทั้ง ระบบจากปัญหาดังกล่าว และปัจจุบันยังมีการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 ในประเทศจีน ที่สร้าง ผลกระทบต่อเศรษฐกิจจีน และส่งผลกระทบออกมาสู่เศรษฐกิจทั่วโลกไม่เว้นแม้แต่ประเทศไทย ต้องประสบ กับทิศทางที่หดตัวลง ส่งผลให้ผู้ประกอบการประสบปัญหายอดขายสินค้าส่งออกลดลง

จากสถานการณ์ดังกล่าวย่อมทำให้ผู้ประกอบการธุรกิจชิ้นส่วนฯ เพื่อการทดแทน ย่อมต้องประสบกับปัญหาจาก (1) แนวโน้มความต้องการชิ้นส่วนฯ เพื่อการทดแทนเพิ่มสูงขึ้นตามช่วงเวลา (2) ความต้องการชิ้นส่วนฯ เพื่อการทดแทนไม่สามารถคาดการณ์ได้ (3) ความสัมพันธ์ของการดำเนินธุรกิจระหว่างภาคการผลิต ภาคการค้าส่งและภาคการค้าปลีกเกิดขึ้นภายใต้ความเป็นพลวัต (4) การมีข้อจำกัดด้านกำลังการผลิตของอุตสาหกรรมชิ้นส่วนฯ และ (5) การดำเนินนโยบายของรัฐบาลทั้งทางตรงและทางอ้อมที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงดุลยภาพของตลาดชิ้นส่วนฯ เพื่อการทดแทน ซึ่งย่อมจะส่งผลกระทบต่อการตอบสนองความต้องการชิ้นส่วนฯ เพื่อการ

ทดแทนที่เกิดขึ้น (Braithwaite and Wilding, 2005) โดยเฉพาะกับธุรกิจภาคการค้าส่ง ทั้งนี้จากงานวิจัยของ Baganha และ Cohen (1998); Cachon, Randall และ Schmidt (2007); Rong, Shen และ Snyder (2009) พบว่า การตอบสนองต่อความต้องการของอุตสาหกรรมการผลิต และความต้องการที่ไม่แน่นอนของลูกค้าหรือผู้บริโภคนั้น จะเป็นสาเหตุของการจัดการสินค้าคงคลังของธุรกิจภาคการค้าส่งที่ไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการที่เกิดขึ้น

ผู้วิจัยสนใจศึกษาถึงการจัดการธุรกิจชิ้นส่วนและอะไหล่ยานยนต์ที่ส่งผลต่อความต้องการของลูกค้าในเขตถนนทบุรี ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ประกอบการธุรกิจค้าส่งชิ้นส่วนฯ เพื่อการทดแทน ได้มีการจัดการสินค้าคงคลังที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการที่เกิดขึ้นของลูกค้าแล้ว ยังสามารถสร้างความสัมพันธ์และพัฒนาความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกันต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการจัดการธุรกิจชิ้นส่วนและอะไหล่ยานยนต์ที่ส่งผลต่อความต้องการของลูกค้าในเขตถนนทบุรี
2. เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของการจัดการธุรกิจชิ้นส่วนและอะไหล่ยานยนต์ที่ส่งผลต่อความต้องการของลูกค้าในเขตถนนทบุรี

แนวคิดที่เกี่ยวข้อง

อุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วน ในช่วงเริ่มแรกของอุตสาหกรรมยานยนต์ไทยช่วงปี พ.ศ. 2504-2509 นั้นจะให้ความสำคัญกับการผลิตรถยนต์เอง เพื่อทดแทนการนำเข้าจากต่างประเทศ เมื่อเข้าสู่ช่วงปี พ.ศ. 2510-2512 ได้มีการลดภาษีนำเข้า แต่ยังคงกำหนดอัตราการใช้ชิ้นส่วนในประเทศเพื่อเป็นการส่งเสริม การลงทุน ในปี พ.ศ. 2525-2530 มีการปรับข้อกำหนดในการใช้ชิ้นส่วนในประเทศและส่งเสริมการ ส่งออก ช่วงปี พ.ศ. 2540-2549 รัฐบาลให้มีการจัดตั้งสถาบันยานยนต์ จัดทำแผนแม่บทอุตสาหกรรม ยานยนต์ พ.ศ. 2545-2549 และเริ่มส่งเสริมให้มีการใช้พลังงานทดแทน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 ก็มีการ จัดทำแผนแม่บทอุตสาหกรรมยานยนต์อีก 2 ครั้งคือแผนแม่บทอุตสาหกรรมยานยนต์พ.ศ. 2550-2554 และ พ.ศ. 2555-2559 (ปัจจุบัน) (สถาบันยานยนต์, 2559)

อุตสาหกรรมยานยนต์และอุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์จะมีความเกี่ยวข้องกัน เนื่องจากตลาดอุตสาหกรรมชิ้นส่วนจะประกอบไปด้วยการตลาดผลิตชิ้นส่วนหลัก 2 ประเภท คือ

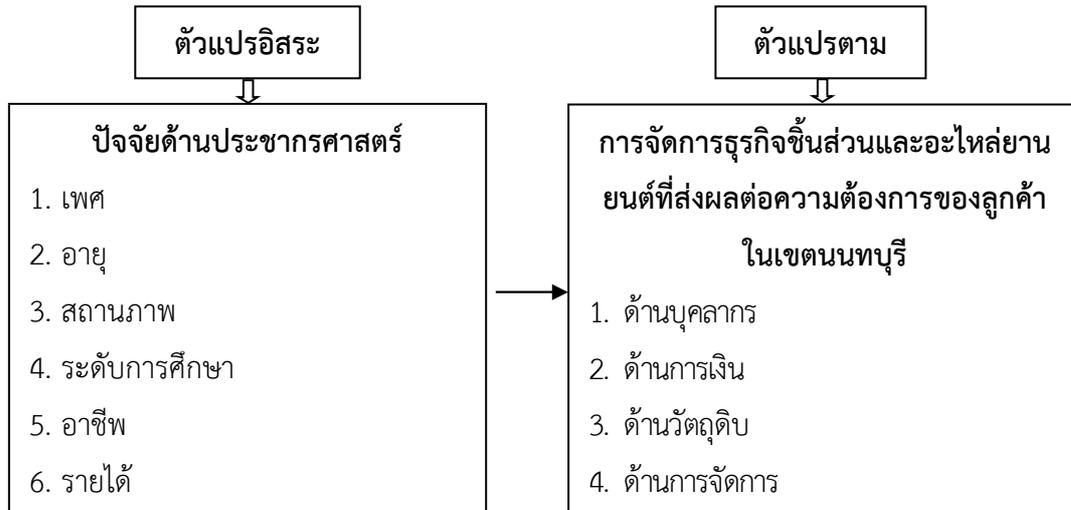
1. ตลาดชิ้นส่วนสำหรับเข้าโรงงานประกอบยานยนต์ (OEM: Original Equipment Market) ซึ่งจะ เป็นชิ้นส่วนหลักทั้งสำหรับประกอบยานยนต์ในประเทศและส่งออก ซึ่งแนวโน้มความต้องการชิ้นส่วน ชนิดนี้จะแปรผันตรงกับปริมาณการผลิตรถยนต์และรถจักรยานยนต์ในขณะ
2. ตลาดชิ้นส่วน ทดแทน หรืออะไหล่ทดแทน (REM: Replacement Equipment Market) จะเป็นตลาดชิ้นส่วนที่ ผลิตขึ้นมาเพื่อทดแทนชิ้นส่วนอะไหล่ที่เดิมที่เสียหาย หรือสึกหรอ

จากการใช้งาน ซึ่งผู้ผลิตชิ้นส่วน ชนิดนี้มีตั้งแต่ผู้ประกอบการขนาดใหญ่จนถึงขนาดเล็ก ทำให้ชิ้นส่วนที่ผลิตได้นั้นมีคุณภาพที่แตกต่างและหลากหลายตามความสามารถในการผลิตของแต่ละที่ โดยแนวโน้มของชิ้นส่วนชนิดนี้จะ มาจากปัจจัยหลัก 2 ด้าน คือ ปริมาณรถยนต์ที่เพิ่มขึ้นและปริมาณการเกิดอุบัติเหตุ (ศูนย์วิจัยกสิกร ไทย, 2558) ซึ่งถ้าทั้ง 2 ส่วนนี้มีปริมาณที่มากขึ้นก็จะทำให้ปริมาณความต้องการชิ้นส่วนทดแทน เพิ่มขึ้นตามไปด้วย นอกจากการแบ่งประเภทของตลาดในอุตสาหกรรมแล้ว ยังสามารถแบ่งโครงสร้าง การผลิตโดยการผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ที่จำแนกตามระดับโครงสร้างการผลิตและลำดับได้ดังนี้ (ศูนย์บริการวิชาการแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2548)

1. ผู้ผลิตชิ้นส่วนลำดับ 1 (First-Tier) เป็นผู้ผลิตชิ้นส่วนประเภทอุปกรณ์ป้อน โรงงานประกอบรถยนต์และรถจักรยานยนต์โดยตรง ซึ่งบริษัทจะต้องมีความสามารถทางเทคโนโลยีในการผลิตชิ้นส่วนให้ได้มาตรฐานตามที่ผู้ประกอบรถยนต์และประกอบจักรยานยนต์กำหนด
2. ผู้ผลิตชิ้นส่วนลำดับ 2 (Second-Tier) เป็นผู้ผลิตชิ้นส่วนย่อยหรือจัดหา วัตถุดิบเพื่อป้อนผู้ผลิตชิ้นส่วนลำดับ
3. ผู้ผลิตชิ้นส่วนลำดับ 3 (Third-Tier) เป็นผู้ผลิตหรือจัดหาวัตถุดิบป้อนผู้ผลิต ชิ้นส่วนลำดับ 1 หรือ 2

อุตสาหกรรมยานยนต์ของโลกยังคงมีการเติบโตอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในกลุ่ม ของประเทศกำลังพัฒนา (กลุ่มอุตสาหกรรมยานยนต์, 2559) ซึ่งประเทศไทยจัดได้ว่าเป็นผู้ผลิตรายใหญ่ที่สุดในกลุ่มอาเซียน นอกจากประเทศไทยจะเป็นผู้นำในด้านการผลิตรถยนต์และรถจักรยานยนต์ แล้ว ประเทศไทยยังเป็นผู้ผลิตชิ้นส่วนยานยนต์รายสำคัญเช่นกัน (กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, 2554, อ่างถึงใน สถาบันยานยนต์, 2559) ซึ่งมีทิศทางที่สอดคล้องกับการผลิตรถยนต์และรถจักรยานยนต์ด้วย เช่นกัน แต่ประเทศอินโดนีเซียกลับเป็นประเทศที่มีอัตราการเติบโตเร็วที่สุด ทำให้มีการเพิ่มกำลังการผลิต มากขึ้น รวมถึงได้รับการสนับสนุนจากนโยบายของรัฐบาลที่จะช่วยพัฒนาอุตสาหกรรมยานยนต์ทำให้ประเทศอินโดนีเซียกลายเป็นคู่แข่งคนสำคัญของประเทศไทยในอุตสาหกรรมยานยนต์ของกลุ่ม อาเซียน (สุเนตรตรา จันทบุรี, 2559) ซึ่งมีอีกแนวคิดที่มองว่าการเติบโตของประเทศอินโดนีเซียเป็น โอกาสที่น่าสนใจที่จะไปลงทุนเพราะประเทศไทยสามารถขยายตลาดส่งออกไปยังคู่แข่งอย่างอินโดนีเซียได้ (หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ, 6 ตุลาคม 2559) ประเด็นที่น่าสนใจคือประเทศไทยจะยังรักษาการเติบโต ของอุตสาหกรรมยานยนต์ได้อย่างต่อเนื่องหรือไม่

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1-1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

การดำเนินการวิจัย

วิจัยนี้เป็นเป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ใช้การศึกษาวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) จากแบบสอบถาม (Questionnaire) โดยสำรวจจากกลุ่มตัวอย่าง (Sample) ได้แก่ ผู้ประกอบชิ้นส่วนและอะไหล่ยานยนต์ในเขตนนทบุรีจำนวนทั้งสิ้น 3,200 ราย โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 345 ราย และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง

ผลการวิจัย

จากการศึกษาเรื่องการจัดการธุรกิจชิ้นส่วนและอะไหล่ยานยนต์ที่ส่งผลต่อความต้องการของลูกค้าในเขตนนทบุรี อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายข้อก็พบว่าทุกข้อ ทุกด้าน มีผลการวิเคราะห์เฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการบุคคล รองลงมา ด้านการจัดการ และด้านการเงินเดือนตามลำดับ

อภิปรายผล

ผลการศึกษาการจัดการธุรกิจชิ้นส่วนและอะไหล่ยานยนต์ที่ส่งผลต่อความต้องการของลูกค้าในเขตนนทบุรี มีความคิดเห็นในระดับมาก มีความสอดคล้องเช่นเดียวกับ นภดล เชนะโยธิน (2540, หน้า 135) อธิบายไว้ว่าทรัพยากรบุคคลนับว่ามีสำคัญยิ่ง เนื่องจากเป็นผู้ที่ใช้ เงิน วัสดุ อุปกรณ์เครื่องมือ ในการบริหารจัดการให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดต่อองค์กร เมื่อบุคลากรในหน่วยงานมีความสำคัญเช่นนี้แล้ว จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารหน่วยงานนั้น ๆ จะต้องธำรงรักษาไว้ซึ่งบุคคล เพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายวัตถุประสงค์และมีประสิทธิภาพสูงสุดชั่วเป็นปัจจัย

อย่างหนึ่ง ที่มีผลต่อองค์กรต่าง ๆ เพราะการที่จะให้บุคคลมีความสนใจที่จะทำงานในองค์กรนั้น องค์กรที่เกี่ยวข้องจะต้องมีวิธีการเพื่อให้ได้คนที่เหมาะสม มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติการ และการที่ให้ผู้ปฏิบัติงานมีกำลังใจในการทำงานมีความจงรักภักดี ต่อหน่วยงานมีความรับผิดชอบ สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากหรือนั้นขึ้นอยู่กับขวัญและกำลังใจตลอดจนปัจจัยต่าง ๆ ซึ่งนำไปสู่ขวัญและกำลังใจในการบริหารงาน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิตยร์ดี โจอาซา (2555) ได้วิจัยความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อกระบวนการบริหารจัดการในองค์กรบริหารส่วน จังหวัดจันทบุรีได้สรุปว่าการทำงานของู้ปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพนั้นขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้บริหารการบริหารจัดการจึงเป็นกระบวนการของกิจกรรม ที่ต่อเนื่องและประสานงานกันซึ่งผู้บริหารจะต้องเข้ามาเป็นผู้กำหนดตายตัวว่าจะใช้กระบวนการใดขึ้นอยู่กับสถานการณ์และเป้าหมายของงานเป็นสำคัญ ผู้บริหารจะต้องมีความรู้ในทุกกระบวนการที่จะนำมาใช้ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมและโอกาส

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาเพิ่มเติมการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกและภายใน เช่น ตลาดต่างประเทศ ศักยภาพการแข่งขันของประเทศไทยและกลยุทธ์การพัฒนาอุตสาหกรรมผลผลิตชิ้นส่วนประกอบรถยนต์ของประเทศไทย ว่ามีอิทธิพลต่อความสำเร็จของผู้ประกอบการยานยนต์ชิ้นส่วนหรือไม่

เอกสารอ้างอิง

- เรวดี อัจหาญ. (2559). ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการประกอบธุรกิจรับเหมาก่อสร้างท่อวาง
ก๊าซธรรมชาติ.
- ประหยัด แซ่หลิม. (2547). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของการเป็นผู้ประกอบการธุรกิจ
ขนาดกลาง และขนาดย่อม (SME) ในเขตธนบุรี.
- ศิริญา ตังนฤมิตร. (2558). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของธุรกิจขนาดกลางและขนาด
ย่อม ในเขต จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ .บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ปิลันธน์ สงวนพงษ์. (2553). ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการประกอบธุรกิจขนาดกลางและ
ขนาดย่อม ในนิคมอุตสาหกรรมแห่งหนึ่ง ในจังหวัดปทุมธานี
- พีรญา กัณทุบุตร. (2559). ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการเป็นผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและ
ขนาดเล็ก: SMEs.
- ธนนทร์ สิมมากุล. (2556). ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของอุตสาหกรรมชิ้นส่วนรถยนต์ ในนิคม
อุตสาหกรรม ประเทศไทย สถาบันยานยนต์ (<http://www.thaiauto.or.th/2012/th>)
กระทรวงอุตสาหกรรม สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดปทุมธานี, รายงานการวิเคราะห์สภาวะ
เศรษฐกิจ อุตสาหกรรม ปี 2562.

การจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ ของนักศึกษาสาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา

Instructional Management for Enhancing Analytical Thinking Skill of Technology and Educational Communication Program Students

รสรินทร์ อรอมรัตน์^{1*}, นันทวัฒน์ ภัทรกรนันท์²

Rossarin Onamornrat^{1*}, Nantawat Pattaragorranan²

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร, โทรศัพท์ 081-571-3455

Faculty of Education, Bangkokthonburi University, Tell. 081-571-3455

*e-mail: rossarin_chula51@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาสาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา 2) วิเคราะห์ทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาสาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา 3) เป็นแนวทางการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาสาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ประชากรประกอบด้วย (1) หัวหน้าโปรแกรมสาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา จำนวน 1 คน (2) อาจารย์ผู้สอนในสาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา จำนวน 6 คน และ (3) นักศึกษาสาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา จำนวน 14 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 21 คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์ชนิดกึ่งโครงสร้าง แบบทดสอบ และแบบสอบถาม รวบรวมข้อมูลโดยการศึกษาเอกสาร (Documentary Study) การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) การทดสอบทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษา การสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ และการจัดสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการจำแนกประเภทข้อมูล เปรียบเทียบข้อมูล และสร้างข้อสรุปเป็นอุปนัย

ผลการวิจัยพบว่า 1) การจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาสาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ประกอบด้วย (1) หลักสูตรมีการจัดสภาพการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ (2) ผู้สอนถ่ายทอดความรู้ ทักษะ เจตคติ และวางแผนการสอนอย่างเป็นระบบ และ (3) กระบวนการเรียนการสอน มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรง เป็นต้น 2) ทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาสาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ประกอบด้วย (1) ทักษะการวิเคราะห์ความสำคัญหรือวิเคราะห์เนื้อหา (2) ทักษะการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ และ (3) ทักษะการวิเคราะห์หลักการ อยู่ในระดับปานกลาง ส่วน (4) ทักษะอื่น ๆ เช่น ทักษะการจับคู่ ทักษะการจัดหมวดหมู่ ทักษะการจับผิด หรือวิเคราะห์สิ่งผิดพลาด ทักษะการสรุปอ้างอิงเป็นหลักการได้ ฯลฯ

อยู่ในระดับมาก และ 3) แนวทางการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาสาขาวิชาเทคโนโลยี และสื่อสารการศึกษา ประกอบด้วย (1) หลักสูตร ควรมีการกำหนดเนื้อหาสาระรายวิชาที่สอดแทรก การฝึกคิดวิเคราะห์โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (2) ผู้สอนควรส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รู้จักเรียนรู้ด้วยตนเอง พัฒนาศักยภาพด้านการแสดงออกและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และ (3) กระบวนการ เรียนการสอน ควรมีการจัดการเรียนการสอน จัดสภาพบรรยากาศการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้ฝึกคิด วิเคราะห์อย่างต่อเนื่อง เช่น ฝึกตั้งคำถาม การสังเกต การสืบค้น การทำนาย ฯลฯ

คำสำคัญ: การเรียนการสอน, ทักษะการคิดวิเคราะห์

Abstract

The objectives of this research were to: 1) Instructional management for enhancing analytical thinking skill of Technology and Educational Communication Program Students 2) study analytical thinking skill of Technology and Educational Communication Program Students and 3) guideline for developing analytical thinking skill of Technology and Educational Communication Program Students. The informants comprised (1) 1 head of Technology and Educational Communication Program (2) 6 mentor teachers of Technology and Educational Communication Program and (3) 14 students, totaling 21 informants. The instruments used for collecting the data consisted of semi-structured interview, testing forms and questionnaire. The data were collected from documentary study, in-depth interview, testing forms, questionnaire and focus group discussion including the collected data from 5 experts. The data analysis was conducted by classifying type of data, data comparison and making inductive inferences.

The research findings were as follows: 1) Instructional management that enhancing critical thinking skills of students in the technology and communication program Education consists of (1) the curriculum provides teaching and learning conditions that were conducive to learning, (2) Instructors transfer knowledge, skills, attitudes and make a systematic teaching plan; and (3) teaching and learning process. There are learning activities that promote learners to gain direct experience, etc. 2) The overall, analytical thinking skills of the students in the Educational Technology and Communication Program were at the moderate level. When considering each aspect, consisting of (1) critical analysis skills or content analysis (2) relationship analysis skills; and (3) principle analysis skills, there were at moderate level; and (4) Other skills such as matching skills, classification skills catching skills or analyze the

error, the skills of summarizing as a principle, etc. were at high level. and 3) Guidelines for developing analytical thinking skills of students in the Educational Technology and Communication Program consist of: (1) Curriculum, there should be a course content that included the practice of analytical thinking with an emphasis on the learner. (2) Instructors should encourage students to learn on their own, developing capacity for self-expression and participation in learning activities; and (3) Instructional process should be instructional management by provide a learning environment for learners to continually practice critical thinking. For example, practice asking questions, observing, investigating, making predictions, etc.

Keywords: Instructional Management, Analytical Thinking Skill

บทนำ

สมรรถนะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 หลักสูตรจะต้องพัฒนาด้านความสามารถในการคิด สามารถคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ นำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับ Learning Thinking Skills และทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ผู้สำเร็จการศึกษาทุกระดับทุกประเภทต้องได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพมาตรฐานอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560: 51-52) ซึ่งนโยบายทางการศึกษาของไทยให้ความสำคัญกับการพัฒนาความสามารถของผู้เรียนในการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์โดยเริ่มตั้งแต่ระดับการศึกษาขั้นปฐมวัย การศึกษาขั้นพื้นฐานไปจนถึงการศึกษาระดับอุดมศึกษา สอดคล้องกับการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ตามบริบทของสังคมโลก ดังที่ Palgrave study skills ได้มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะสำคัญของผู้เรียนในระดับอุดมศึกษาไว้ 3 ด้าน ประกอบด้วย 1) ทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดเชิงวิพากษ์ (Analytical and critical thinking skills) 2) ทักษะการคิดสร้างสรรค์ (Creative thinking skill) และ 3) ทักษะการคิดแก้ปัญหา (Problem solving skill) (Palgrave, 2014)

ทักษะการคิดวิเคราะห์เป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นต่อกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน ครูผู้สอนสามารถพัฒนาให้เกิดขึ้นได้โดยการออกแบบการเรียนรู้ ใช้เทคนิควิธีการสอนที่ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาทักษะการคิดมีด้วยกันหลายรูปแบบ เช่น กระบวนการเรียนรู้และพัฒนาทักษะการคิดทางวิทยาศาสตร์ กระบวนการเรียนรู้และพัฒนาทักษะการคิดแก้ปัญหา กระบวนการเรียนรู้และพัฒนาทักษะการคิดด้านการตัดสินใจ กระบวนการเรียนรู้และพัฒนาทักษะการคิดริเริ่มสร้างสรรค์ กระบวนการเรียนรู้และพัฒนาทักษะการคิดไตร่ตรอง กระบวนการเรียนรู้และพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ ฯลฯ ดังที่ ประเวศ วะสี กล่าวถึงจุดมุ่งหมายการศึกษาของประเทศในการจัดการเรียน

การสอนเพื่อส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน ระบบการเรียน การสอนของสถานศึกษารวมทั้งผู้บริหาร ครูอาจารย์จำเป็นต้องปรับกระบวนการทัศน์ใหม่เพื่อให้ผู้เรียนได้ เกิดการพัฒนากระบวนการเรียนรู้และทักษะการคิดวิเคราะห์ การเรียนการสอนควรให้ผู้เรียนได้มี โอกาสฝึกคิด ฝึกตั้งคำถาม เพราะคำถามเป็นเครื่องมือสำคัญในการได้มาซึ่งกระบวนการเรียนรู้และ พัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ การฝึกให้ผู้เรียนได้ถาม-ตอบจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความแจ่มแจ้งในเรื่อง ที่จะศึกษา ได้ฝึกการใช้เหตุผล การวิเคราะห์ และการสังเคราะห์ ฝึกให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนค้นหาคำตอบ จากเรื่องที่เรียนได้ด้วยตนเอง (ประเวศ วะสี อ่างใน ทิศนา ขัมมณี, 2548: 301-302)

การจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ที่ดีจะเป็นเครื่องมือในการ ประเมินความเข้าใจในการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างเป็นรูปธรรมช่วยให้ครูผู้สอนสามารถวางแผนใน การพัฒนาผู้เรียน พัฒนาการเรียนการสอนในรายวิชาได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่สภาพการศึกษาใน ระดับอุดมศึกษาปัจจุบันมีความเปลี่ยนแปลงเป็นไปตามกระแสสังคมโลกเป็นอย่างมาก ทำให้ทั้ง ผู้เรียนและผู้สอนจำเป็นต้องมีการปรับตัวและพัฒนาตนเองให้ทันกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถ มีทักษะที่จำเป็นในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ สังคมโลกของการทำงานในยุคดิจิทัล สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มาตรา 22 และมาตรา 24 ที่กล่าวถึงการจัดการศึกษาต้องยึดหลักผู้เรียนทุกคนมีความสามารถ เรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการเรียนการสอนต้องส่งเสริมให้ผู้เรียน สามารถพัฒนาเป็นไปตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ การจัดการกระบวนการเรียนรู้ควรให้ สถานศึกษาและหน่วยงานทุกแห่งที่เกี่ยวข้องดำเนินการฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การ เผชิญสถานการณ์ การประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอน สามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนการสอน อำนวยความสะดวก เพื่อให้ผู้เรียนเกิด การเรียนรู้ มีความรอบรู้ และสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ผู้สอนและ ผู้เรียนเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี จัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา โดยมุ่งเน้นความร่วมมือร่วมใจกันพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนให้มีศักยภาพอย่างเต็มเปี่ยม ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์แก่นักศึกษาก่อนที่จะจบการศึกษา ออกไปเป็นบัณฑิตและมหาบัณฑิตที่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ใน 3 หลักสูตร ประกอบด้วย 1) หลักสูตรระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา 2) หลักสูตรระดับปริญญาโท สาขาวิชา การบริหารการศึกษา สาขาวิชาภาวะผู้นำทางการศึกษา และสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน และ 3) หลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย สาขาวิชาพลศึกษา และสาขาวิชา เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ผู้วิจัยในฐานะอาจารย์ผู้สอนของคณะศึกษาศาสตร์ ทั้งระดับ หลักสูตรปริญญาโทและหลักสูตรระดับปริญญาตรี มีบทบาทหน้าที่หลักเกี่ยวกับการเรียนการสอน จัดกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์สอดคล้องกับสมรรถนะวิชาชีพ ครูในศตวรรษที่ 21 ผู้เรียนจะสามารถคิดได้ด้วยตนเองและเกิดความสำเร็จในการเรียนรู้ แต่มีประเด็น ที่น่าสนใจที่จะศึกษาว่า การจัดการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรี สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสาร

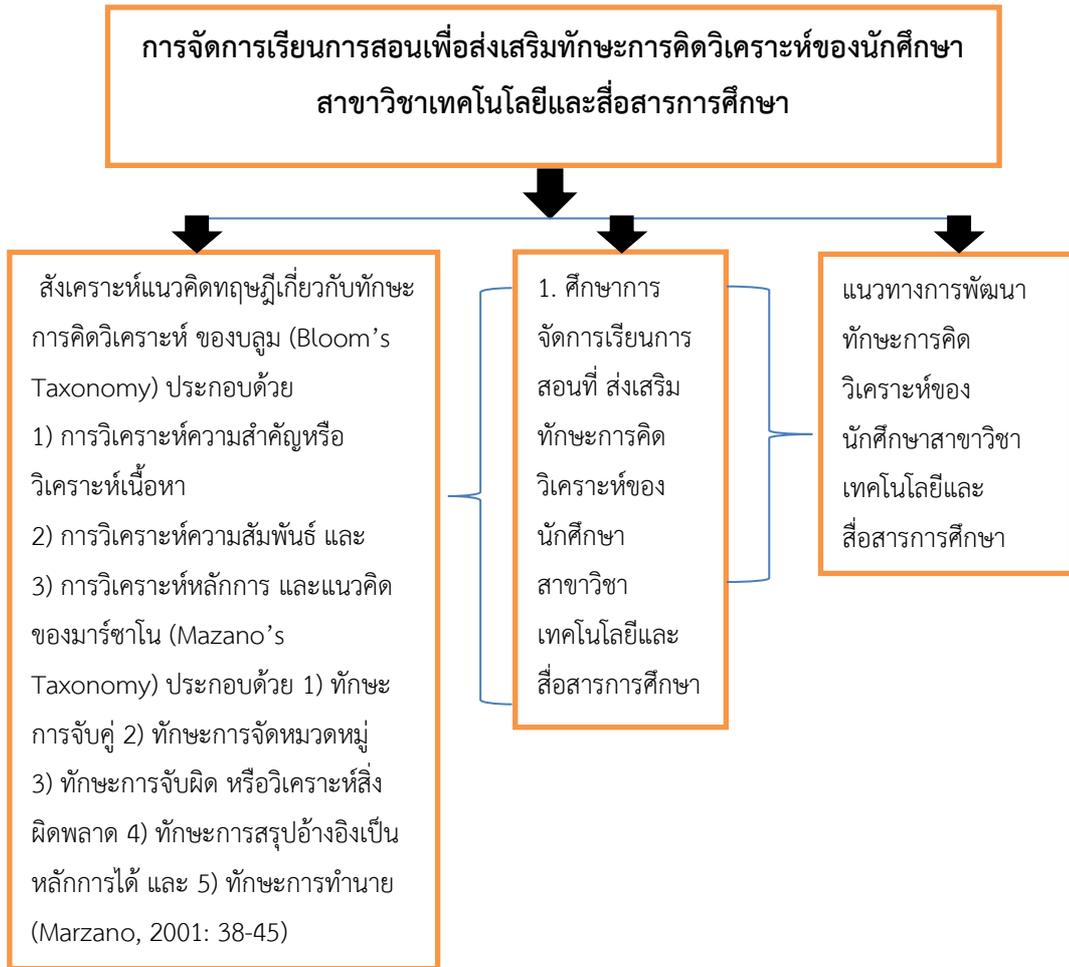
การศึกษา ของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรีมีการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ให้แก่ นักศึกษาอย่างไร เนื่องจากการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์เป็นพื้นฐานและทักษะสำคัญของการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา ดังที่ ศรเนตร อารีโสภณพิเชฐ กล่าว ว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ยังขาดทักษะทางด้านนี้ การส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ทั้งในและนอกชั้นเรียนจึงเป็นกลไกสำคัญที่สถาบันการศึกษาทุกแห่งและทุกระดับต้องปลูกฝัง เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ โดยเฉพาะการศึกษาในระดับอุดมศึกษาเป็นช่วงสุดท้ายของการเตรียมตัวบัณฑิตเข้าสู่สังคมโลกแห่งการทำงานจริง ผู้ที่จบการศึกษาออกไปประกอบอาชีพจะได้อำนาจนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ในชีวิตส่วนตัวและทักษะการทำงาน เพื่อการอยู่ร่วมกันกับคนในสังคมได้เป็นอย่างดี สามารถเรียนรู้ และพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ได้ด้วยตนเอง (ศรเนตร อารีโสภณพิเชฐ, 2557) เพื่อจะได้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนานักศึกษาให้พร้อมเป็นบัณฑิตที่จบออกไปปรับใช้สังคมและประเทศชาติอย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาสาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา
- 2) เพื่อวิเคราะห์ทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาสาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา
- 3) เพื่อเป็นแนวทางการทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาสาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย ทักษะการคิดวิเคราะห์ของบลูม (Bloom's Taxonomy) ประกอบด้วย 1) การวิเคราะห์ความสำคัญหรือวิเคราะห์เนื้อหา 2) การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ และ 3) การวิเคราะห์หลักการ และแนวคิดของมาร์ซาโน (Mazano's Taxonomy) ประกอบด้วย 1) ทักษะการจับคู่ 2) ทักษะการจัดหมวดหมู่ 3) ทักษะการจับผิด หรือวิเคราะห์สิ่งผิดพลาด 4) ทักษะการสรุปอ้างอิงเป็นหลักการได้ และ 5) ทักษะการทำนาย (Marzano, 2001: 38-45) แล้วนำมาสังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิด ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีการวิจัย

รูปแบบการวิจัย/วิธีการวิจัย ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive research) เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research)

ประชากร/กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย หัวหน้าโปรแกรมสาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา จำนวน 1 คน อาจารย์ผู้สอนในสาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา จำนวน 6 คน และนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา จำนวน 7 คน และนักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา จำนวน 7 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น จำนวน 21 คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย 1) แบบสัมภาษณ์ชนิดกึ่งโครงสร้าง ใช้สำหรับการสัมภาษณ์หัวหน้าโปรแกรมสาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา จำนวน 1 ฉบับ และอาจารย์ผู้สอนในสาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา จำนวน 6 ฉบับ 2) แบบทดสอบทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาสาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา จำนวน 14 ฉบับ และ 3) แบบสอบถามชนิดมีโครงสร้างใช้สำหรับสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาของสาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร จำนวน 14

ฉบับ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกหัวหน้าโปรแกรมสาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาและอาจารย์ผู้สอนในสาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา และข้อมูลจากแบบทดสอบทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาสาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ตลอดจนแบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาสาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาเพื่อนำมาวิเคราะห์แบบเชิงคุณภาพ

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยกัน 3 วิธี ประกอบด้วย

- 1) การศึกษาเอกสาร (Documentary Study) จากหนังสือ ตำรา บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2) การวิจัยภาคสนาม (Field Research) จากการสัมภาษณ์หัวหน้าโปรแกรมสาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา และอาจารย์ผู้สอนในสาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา โดยการสัมภาษณ์อย่างเป็นทางการ (Formal Interview) คัดเลือกเฉพาะข้อมูลที่มีความสำคัญในประเด็นที่เกี่ยวข้องและสอดคล้องกับงานวิจัย แล้วนำมาตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลเป็นระยะ ๆ เป็นกรณีศึกษาที่ผู้วิจัยมุ่งเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อตอบคำถามการวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาสาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาสาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา และความคิดเห็นของนักศึกษาสาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาสาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา และ 3) การจัดสนทนากลุ่ม (Focus group Discussion) ผู้ทรงคุณวุฒิ

การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลที่ได้มาจากการศึกษาเอกสารและการวิจัยภาคสนามของงานวิจัยเรื่อง “การจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษา สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา” ครั้งนี้ ผู้วิจัยนำมาดำเนินการวิเคราะห์เนื้อหาโดย 1) จำแนกประเภท 2) เปรียบเทียบข้อมูล และ 3) สร้างข้อสรุปเป็นอุปนัย เพื่อวิเคราะห์การจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาสาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา และทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาสาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ตลอดจนแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาสาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา หลังจากนั้นนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการพรรณนา ตาราง และแผนภาพประกอบ

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาสาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา” สามารถสรุปและอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. การจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาสาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ประกอบด้วย (1) หลักสูตรมีการจัดสภาพการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ (2) ผู้สอนถ่ายทอดความรู้ ทักษะ เจตคติ และวางแผนการสอนอย่างเป็นระบบ และ (3) กระบวนการเรียนการสอน มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรงเป็นต้น

2. ทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาสาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ประกอบด้วย (1) ทักษะการวิเคราะห์ความสำคัญหรือวิเคราะห์เนื้อหา (2) ทักษะการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ และ (3) ทักษะการวิเคราะห์หลักการอยู่ในระดับปานกลาง ส่วน (4) ทักษะอื่น ๆ เช่น ทักษะการจับคู่ ทักษะการจัดหมวดหมู่ ทักษะการจับผิด หรือวิเคราะห์สิ่งผิดพลาด ทักษะการสรุปอ้างอิงเป็นหลักการได้ ฯลฯ อยู่ในระดับมาก

3. แนวทางการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาสาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ประกอบด้วย (1) หลักสูตร ควรมีการกำหนดเนื้อหาสาระรายวิชาที่สอดคล้องกับการฝึกคิดวิเคราะห์โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (2) ผู้สอนควรส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รู้จักเรียนรู้ด้วยตนเอง พัฒนาศักยภาพด้านการแสดงออก และมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และ (3) กระบวนการเรียนการสอน ควรมีการจัดการเรียนการสอน จัดสภาพบรรยากาศการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้ฝึกคิดวิเคราะห์อย่างต่อเนื่อง เช่น ฝึกตั้งคำถาม การสังเกต การสืบค้น การทำนาย ฯลฯ

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง “การจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษา สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา” สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ ดังนี้

การจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาสาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ประกอบด้วย (1) หลักสูตรมีการจัดสภาพการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ (2) ผู้สอนถ่ายทอดความรู้ ทักษะ เจตคติ และวางแผนการสอนอย่างเป็นระบบ และ (3) กระบวนการเรียนการสอน มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรง เป็นต้น สอดคล้องกับ ทิศนา แคมมณี กล่าวถึงการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นกระบวนการคิด ผู้สอนต้องอาศัยสิ่งเร้าและสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม การฝึกทักษะการคิด การใช้ลักษณะการคิดแบบต่าง ๆ รวมทั้งกระบวนการคิดที่หลากหลายจะช่วยให้การคิดอย่างจริงจังและอย่างมีเป้าหมายของผู้เรียนเป็นไปอย่างมีคุณภาพมากขึ้น การดำเนินการเรียนการสอนผู้สอนควรใช้รูปแบบ วิธีการ และเทคนิคการสอนต่าง ๆ กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความคิดขยายต่อเนื่องจากความคิดเดิม (ทิศนา แคมมณี, 2563: 142) และชนาธิป พรกุล การจัดการเรียนการสอน บทบาทของผู้สอนที่เป็นนักคิดเป็นสิ่งสำคัญ ผู้สอนควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน ทั้งเนื้อหา กิจกรรมที่ฝึกให้ผู้เรียนรู้จักคิดมีการส่งเสริมการคิดให้คำแนะนำวิธีคิด ให้โอกาสผู้เรียนได้คิด เพราะผู้เรียนจะไม่สามารถฝึกทักษะการคิด หรือพัฒนาคุณภาพการคิดของตนเองได้ ถ้าไม่มีโอกาสได้ฝึกคิดอย่างสม่ำเสมอ (ชนาธิป พรกุล, 2557: 49)

2. ทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาสาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ประกอบด้วย (1) ทักษะการวิเคราะห์ความสำคัญหรือวิเคราะห์เนื้อหา (2) ทักษะการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ และ (3) ทักษะการวิเคราะห์หลักการอยู่ในระดับปานกลาง ส่วน (4) ทักษะอื่น ๆ เช่น ทักษะการจับคู่ ทักษะการจัดหมวดหมู่ ทักษะการจับผิด หรือวิเคราะห์สิ่งผิดพลาด ทักษะการสรุปอ้างอิงเป็นหลักการได้ ฯลฯ อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ ลัดดา เลิศศรี ผลการวิจัยพบว่า การใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐานและการ

นำผังความคิด (mind map) มาใช้เป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดความคิด สามารถช่วยให้ผู้เรียนแสดงพฤติกรรมที่บ่งชี้ถึงคุณลักษณะของทักษะการคิดวิเคราะห์ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการจำแนก ด้านการจัดหมวดหมู่ ด้านการเชื่อมโยง และด้านการสรุป ได้ระดับคะแนนอยู่ในระดับดีเช่นเดียวกัน (ลัดดา เลิศศรี, 2558: บทคัดย่อ) สะท้อนให้เห็นว่า ทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาสาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาด้านการวิเคราะห์เนื้อหา ด้านวิเคราะห์ความสัมพันธ์ และด้านวิเคราะห์หลักการการจัดการเรียนการสอนของสาขา ฯ ควรต้องมีการปรับปรุงเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการวิเคราะห์การคิดขั้นสูงขึ้น ทั้งนี้ อาจจะเนื่องมาจากสภาพการเรียนการสอนในสถานการณ์ปัจจุบันที่ประสบปัญหาเรื่องโควิด-19 ทำให้มีการเรียนการสอนแบบผสมผสาน (online + onsite) ซึ่งไม่เอื้อต่อการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ ผู้เรียนจึงยังไม่สามารถเชื่อมโยงความคิดในระดับสูงขึ้นได้ ดังนั้นการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพดังที่ ทิศนา ขัมมณี กล่าวถึงทฤษฎีของกลุ่มที่เน้นการรับรู้และการเชื่อมโยงความคิด (Apperception หรือ Herbartianism) ควรจัดให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 เพราะเป็นสิ่งจำเป็นมากต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ช่วยให้ผู้เรียนสร้างความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจ โดยมี 5 ขั้นตอนของแอร์บาร์ตก็จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีและรวดเร็ว ได้แก่ (1) ขั้นเตรียมการ หรือขั้นนำ (2) ขั้นเสนอ (3) ขั้นการสัมพันธ์ความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ (4) ขั้นสรุป และ (5) ขั้นประยุกต์ใช้ และทักษะการคิดที่เป็นแกนสำคัญ เช่น ทักษะการสังเกต การตั้งคำถาม การจำแนก การจัดหมวดหมู่ การเปรียบเทียบ การเชื่อมโยง (ความรู้-ประสบการณ์) การใช้เหตุผล (เชิงนิรนัย-อุปนัย) การขยายความ การตีความ การสรุป เป็นสิ่งที่ผู้สอนควรจัดกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการคิด และกระบวนการคิดต่าง ๆ ตามความเหมาะสมกับพื้นฐานของผู้เรียน (ทิศนา ขัมมณี, 2563: 49-50, 142)

3. แนวทางการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาสาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ประกอบด้วย (1) หลักสูตร ควรมีการกำหนดเนื้อหาสาระรายวิชาที่สอดแทรกการฝึกคิดวิเคราะห์โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (2) ผู้สอนควรส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รู้จักเรียนรู้ด้วยตนเอง พัฒนาศักยภาพด้านการแสดงออกและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และ (3) กระบวนการเรียนการสอน ควรมีการจัดการเรียนการสอน จัดสภาพบรรยากาศการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้ฝึกคิดวิเคราะห์อย่างต่อเนื่อง เช่น ฝึกตั้งคำถาม การสังเกต การสืบค้น การทำนาย การตีความ ฯลฯ สอดคล้องกับ นิตยา เปลื้องนุช กล่าวถึง การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญการเรียนการสอนที่มีประสิทธิผลต้องเน้นที่การสร้างองค์ความรู้ใหม่ เพราะสิ่งที่ผู้เรียนรู้และเชื่อในเวลานั้นมีผลต่อการตีความสารสนเทศใหม่ ความรู้ปัจจุบันก็ช่วยส่งเสริมความรู้ใหม่ แต่บางครั้งก็ขัดขวาง การเรียนรู้ ความพยายามที่จะช่วยผู้เรียนสามารถสร้างความเชื่อมโยงระหว่างความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ ผู้สอนจึงต้องสนใจเป็นพิเศษในเรื่องจุดแข็ง และจุดอ่อนของผู้เรียนแต่ละคน (นิตยา เปลื้องนุช, 2555: 80) และชนาธิป พรกุล กล่าวถึงการสอนกระบวนการคิด สิ่งสำคัญคือการจัดชั้นเรียนที่มีสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ที่เน้นการคิดที่มีลักษณะแตกต่างจากชั้นเรียนทั่ว ๆ ไป 3 ประการ ได้แก่ (1) การสร้างความรู้โดยใช้การคิดระดับสูงอย่างต่อเนื่อง (2) การผูกพันกับเรื่องที่ศึกษาด้วยการใช้สติปัญญาพิจารณา

ไตร่ตรองอย่างรอบคอบ และ (3) มาตรฐานของการสร้างความรู้ และการเรียนรู้อยู่บนพื้นฐานของความเป็นจริงที่สามารถพิสูจน์ความถูกต้องได้ เนื่องจากทั้ง 3 ประการจะถูกหลอมรวมอยู่ในพฤติกรรมของผู้เรียน และผู้สอน ทุกกิจกรรมการเรียนการสอน และทุกสถานการณ์ ซึ่งสามารถสังเกตเห็นได้ (ชนาธิป พรกุล, 2557: 16-17)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 หลักสูตรสาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร สามารถนำผลการวิจัยไปพัฒนาหลักสูตรสาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับนโยบายทางการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา และกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

1.2 อาจารย์ในสาขาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาสามารถนำแนวทางในการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาสาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาไปปรับปรุงการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีทักษะการคิดวิเคราะห์มากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับสมรรถนะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาในสาขาวิชาอื่น ๆ คณะศึกษาศาสตร์ และคณะอื่น ๆ ของมหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานครต่อไป

2.2 ควรมีการประเมินหลักสูตรสาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนทางด้าน บริบทหลักสูตร ปัจจัยนำเข้า กระบวนการจัดการเรียนการสอน และผลผลิตของหลักสูตร เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงประจักษ์ที่เป็นประเด็นชัดเจนมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- ชนาธิป พรกุล. (2557). การสอนกระบวนการคิด ทักษะและการนำไปใช้. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ฉันท ชาติทอง. (2554). สอนคิด การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการคิด. กรุงเทพฯ: เพชรเกษมการพิมพ์.
- ทิตนา แชมมณี. (2563). ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิตยา เป็ลื่องนุช. (2555). การบริหารหลักสูตร Curriculum Administration. ขอนแก่น. โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ. (2556). การพัฒนาการคิด. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ลัดดา เลิศศรี. (2558). การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน เรื่อง การแปรผัน. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาคณิตศาสตร์ศึกษา มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.

ศรเนตร อารีโสภณพิเชฐ. (2557). **การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาโดยการเรียนรู้โดยใช้วิจัยเป็นฐานร่วมกับการใช้แผนที่มโนทัศน์**. ทู่นสนับสนุนจากโครงการวิจัยในชั้นเรียน ศูนย์นวัตกรรม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ภาคการศึกษาปลาย. (เอกสารอัดสำเนา).

ศรเนตร อารีโสภณพิเชฐ. (2557). **การพัฒนากระบวนการเรียนรู้และทักษะการคิดวิเคราะห์ของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา โดยใช้แนวคิดแผนที่มโนทัศน์และแผนที่จิตทัศน์**. ทู่นสนับสนุนจากโครงการวิจัยในชั้นเรียน ศูนย์นวัตกรรม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ภาคการศึกษาต้น. (เอกสารอัดสำเนา).

Bloom, Benjamin S. (1979). **Taxonomy of Education Objectives**. Handbook I: Cognitive Domain: New York: David McKay Company.

Mazano, Robert J. (2001). **Designing a New Taxonomy of Educational Objectives**. Thousand Oaks, California: Corwin Press Inc.

การจัดการศึกษาโดยพัฒนาหลักสูตรสามภาษา

Educational Management by Developing Three Language Curriculum

เพ็ชรรัตน์ ฮีมินกุล

Petcharat Heeminkool

สาขาวิชาการบริหารการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรีโทร.0818214942

Educational Administration Faculty Of Education Tel.0818214942

e-mail: Petch01@live.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1.) เพื่อทราบถึงการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) เพื่อทราบการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาประชากรเป็นผู้บริหารและครูจำนวน 19 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นการสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง สถิติในการวิเคราะห์ (Content Analysis)

ผลการวิจัยพบว่า 1) สถานศึกษาเป็นสถานประเภทเอกชนและเป็นสถานศึกษาสงเคราะห์ของมูลนิธิปรีชาญาณ จัดการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เปิดสอนระดับอนุบาล - ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 นักเรียนทุกคนเป็นลูกหลานแรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่ามีผลการประเมินคุณภาพภายในโดยต้นสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 2 ด้านผู้เรียนไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพการศึกษา เนื่องจากสาระวิชาภาษาไทยผู้เรียนอ่านออกเสียงการพูดภาษาไทยไม่ชัด อีกทั้งผลการประเมินคุณภาพภายนอกโดยองค์กรอิสระจากรอบที่สอง-สถานศึกษาอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับปรับปรุงซึ่งส่งผลให้ผู้บริหารและครูจะต้องเร่งปรับปรุงแก้ไข 2) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเป็นประเด็นสำคัญที่จะต้องดำเนินการในขั้นแรกเนื่องจากหลักสูตรสถานศึกษาเป็นเสมือนเข็มทิศของการพัฒนานักเรียนที่เป็นลูกหลานแรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่า สถานศึกษาได้พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้เป็นหลักสูตรสามภาษาเพื่อใช้ในการพัฒนานักเรียนและสนองต่อความต้องการของนักเรียนในบริบทจริงเพราะนักเรียนตั้งแต่ชั้นอนุบาล - ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทุกคนเป็นลูกหลานของแรงงานต่างด้าวพม่า หลักสูตรสามภาษาประกอบด้วยภาษาไทย ภาษาอังกฤษและภาษาพม่าผลการนำหลักสูตรสามภาษาไปใช้ในการจัดการศึกษาแก่นักเรียนตั้งแต่ชั้นอนุบาล - ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ส่งผลให้สถานศึกษามีผลการประเมินคุณภาพมาตรฐานการศึกษาภายในโดยหน่วยงานต้นสังกัด และมีเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพอยู่ในระดับดี (ด้านผู้เรียน)และดีมาก(ด้านการบริหาร) อีกทั้งมีผลการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบที่สามโดย(องค์กรอิสระ)อยู่ในระดับดี ทั้งยังได้รับการชื่นชมจากองค์กรอิสระว่าสถานศึกษาสามารถแก้ไขปัญหาและพัฒนาการจัดการศึกษาได้ถูกทางและเหมาะสมกับบริบท องค์กรอิสระขอให้นำหลักสูตรสามภาษาไปเผยแพร่ให้สถานศึกษาอื่นๆได้รับทราบแนวทางการจัดการศึกษา ทำให้มีสถานศึกษาหลายแห่งสนใจและขอมาเยี่ยมชมการจัดการศึกษาของสถานศึกษาอีกด้วย ซึ่งสะท้อนให้เห็นเป็นเชิงประจักษ์ได้ว่าการจัดการศึกษาโดยพัฒนาหลักสูตรสามภาษาเป็นหลักสูตรสถานศึกษา(ท้องถิ่น)ที่มีมาตรฐาน

คุณภาพการศึกษาตามเกณฑ์ทั้งของหน่วยงานต้นสังกัดและจากการประเมินคุณภาพภายนอกโดย
องค์กรอิสระ

คำสำคัญ: หลักสูตรสามภาษาพัฒนาหลักสูตรการจัดการศึกษา

Abstract

This research aims to: 1.) to understand the educational management of basic education institutions. 2) To know the development of the curriculum. The population was 19 administrators and teachers. The tools used are semi-structured interviews and statistics in Analysis. (Content Analysis)

The results of the research are as follows: 1) the school is a private institution and is the home of Preechayan foundation. They provide education in Basic Education Level Teaching Kindergarten - Grade 6. All students are descendants of Burmese migrant workers. The results of internal quality assessment by the original affiliation and office of the Primary Education Region 2. The students did not meet the standards of quality education because of the Thai language, students read aloud and their Thai languages are not clear. The results of external quality assessment by independent organizations from the second round: Educational institutions are in the standard of quality education is in the improvement level. So the management and teachers must speed up the process. The development of the curriculum is an important issue to be tackled first. The curriculum is like a compass for the development of students who are descendants of Burmese migrant workers. The school has developed the curriculum into three languages to be used in student development and to respond to students' needs in the real context because the students from kindergarten - grade 6 are all descendants of Burmese migrant workers. Three language curriculum: Thai English and Burmese and the implementation of the three-language curriculum for the education are for students from kindergarten to grade 6. As a result, the institution has the result of evaluating the quality of internal education standards by the original affiliation. The quality standards are good (Student) and very good (management). In addition, the external quality assessment in the third round (independent organization) was at a good level. It is also appreciated by independent organizations that educational institutions can solve problems and develop proper and appropriate education in the context. An independent organization offers three language courses to publish and provide other educational institutions with guidelines for educational management.

Many educational institutions are interested in visiting this educational institution. This is reflected in the fact that the development of the curriculum through the development of three-language curriculum is a curriculum (local) that meets the standards of educational quality by both the original affiliation and the external quality assessment by the independent organization.

Keywords: Educational, Develop, Three Language Curriculum

บทนำ

การจัดการศึกษาเป็นพันธกิจของสถานศึกษาที่จะต้องปฏิบัติ เนื่องจากการศึกษาส่งผลต่อการพัฒนาคน พัฒนาสังคมและพัฒนาประเทศชาติให้มีความพร้อมที่จะก้าวไปสู่สังคมแห่งภูมิปัญญา ซึ่งในปัจจุบันสังคมและสังคมโลกมีการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วอย่างรอบด้าน อีกทั้งประเทศไทยมีข้อผูกพันต่อการเปิดเสรีด้านการค้าและการบริการด้านการศึกษา ภายใต้ความตกลงการค้า บริการของอาเซียน (ASEAN Framework Agreement on Services : AFAS) ซึ่งเป็นการเตรียมความพร้อมการเปิดเสรีการบริการด้านการศึกษา ประเทศไทยจะต้องเร่งปรับตัวในการยกระดับคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 มาตรา 27 วรรคสอง ให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตรตามวัตถุประสงค์ในส่วนของสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ และสนองตอบต่อข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง(พ.ศ. 2552 – 2561)ที่ต้องเร่งพัฒนา ปรับปรุง และต่อยอดคุณภาพผู้เรียน ครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการ และเพิ่มโอกาสทางการศึกษาเนื่องจากมีสถานศึกษาจำนวนมากที่จัดการศึกษาไม่ได้มาตรฐาน ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ต่ำ ขาดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ การคิด วิเคราะห์ ใฝ่เรียนรู้และแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง ขาดแคลนครู คณาจารย์ที่มีคุณภาพ และยังไม่มีการกระจายอำนาจการบริหารจัดการสู่สถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ยังขาดการมีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการศึกษาจากทุกภาคส่วน การพัฒนาหลักสูตรจึงเป็นการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษาในการนำไปใช้เป็นแผนการพัฒนาการจัดการศึกษาในท้องถิ่น โดยเฉพาะโรงเรียนในกลุ่ม Buffer school ท้องถิ่นที่อยู่ไม่ห่างจากประเทศเพื่อนบ้านของไทย อาทิ กัมพูชา ลาว เวียดนาม พม่า อันเป็นการเตรียมความพร้อมด้านบุคคล เพื่อให้มีทักษะทางภาษา ทักษะการใช้ชีวิตตลอดจนการทำงาน การพัฒนาการเรียนการสอนและการพัฒนาหลักสูตรให้มีความก้าวหน้าสอดคล้องกับผู้เรียนในบริบท และการบริการด้านการศึกษาข้ามพรมแดน การอยู่ร่วมกันและส่งเสริมการศึกษาซึ่งกันและกันเพื่อลดปัญหาของสังคม อาเซียนตระหนักดีว่าปัญหาของสิทธิมนุษยชนเป็นปัญหาสำคัญในภูมิภาค เมื่ออาเซียนมีการเตรียมพร้อมเพื่อสร้างประชาคมด้านการเมืองและความมั่นคง ประเด็นสิทธิมนุษยชนจึงเป็นประเด็นหลักที่อาเซียนให้ความสำคัญ มีการจัดตั้งกลไกด้านสิทธิมนุษยชนและพยายามหาทาง

แก้ไขปัญหาสิทธิมนุษยชนในภูมิภาคของกลุ่มประเทศอาเซียน การส่งเสริมประชาธิปไตยของแต่ละประเทศ เผยแพร่ความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับประชาธิปไตยและการรักษาสิทธิเสรีภาพทั้งของตนเองและผู้อื่น ให้มีระเบียบวินัย มีคุณธรรม เคารพกฎหมาย กฎระเบียบสังคม และคาดหวังถึงการสร้างประชาคมความมั่นคงอาเซียนให้เกิดขึ้นจึงเป็นพันธกิจของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดการศึกษาตลอดจนการพัฒนาครูและนักเรียนให้มีความรู้และทักษะ

ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการจัดการศึกษาโดยพัฒนาหลักสูตรสามภาษาของโรงเรียนในบริเวณBuffer school โดยโรงเรียนจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องจัดการศึกษาและเร่งพัฒนาการเรียนรู้อุทิศ พัฒนาหลักสูตร สนองต่อผู้เรียนในบริบท สนับสนุนให้ผู้เรียนมีทักษะทางภาษาทั้งการฟัง การพูด การอ่าน และเขียนและการสื่อสารที่ตรงกันซึ่งจะส่งผลให้มีความเข้าใจที่ดีต่อกันในทุกๆด้าน ซึ่งเกิดจากการพัฒนาทักษะภาษาและการใช้ภาษาในการสื่อสารที่ตรงกัน ย่อมเกิดความเข้าใจตรงกันและลดปัญหาของกลุ่มคนบริเวณ Buffer school และการร่วมมือกันในการพัฒนาด้านอื่นๆในบริบทตามความเหมาะสม ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อทราบถึงการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. เพื่อทราบการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

ทบทวนวรรณกรรม

กูด (Carter V. Good, 1973:157 – 158) ได้ให้ความหมายของหลักสูตร คือ การสร้างโอกาสทางการเรียนด้วยการพัฒนา การปรับปรุงให้เหมาะสมกับโรงเรียนและบริบท การพัฒนาหลักสูตร

ไทเลอร์ (Tyler, 1949 : 53) ให้แนวคิดการพัฒนาหลักสูตรเพื่อนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ออกแบบผู้เรียนที่สนองต่อความต้องการในบริบทจริงเพื่อให้เกิดคุณภาพ สิ่งสำคัญที่ต้องพิจารณา มีดังนี้

1. จุดประสงค์ของการจัดการศึกษาที่สถานศึกษากำหนดมีอะไรบ้าง ที่จะสนองต่อความต้องการและพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนในบริบทของสถานศึกษา
2. ประสบการณ์ทางการศึกษาที่สถานศึกษาสามารถจัดขึ้นเพื่อช่วยให้บรรลุจุดประสงค์ที่กำหนดไว้นั้นให้มีประสิทธิผลและมีประสิทธิภาพมากที่สุด

สาระการเรียนรู้ที่นำไปสู่การจัดระบบประสบการณ์ ที่จะสนองต่อความต้องการและพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียน ที่สถานศึกษาจัดให้มีความเหมาะสมและเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนอย่างมีคุณค่า

4. การประเมินผลการจัดการศึกษาที่สะท้อนถึงประสิทธิภาพของการจัดประสบการณ์ในการเรียน มีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพความเนจจริงตามสถานการณ์ของบริบทที่เป็นจริงและการบรรลุจุดประสงค์ที่กำหนดไว้

หลักสูตรสามภาษาเป็นการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนสันถวไมตรีศึกษา โดยผู้บริหารและคณะครูเพื่อนำไปใช้ในการสอนและพัฒนาผู้เรียนให้มีความเหมาะสมซึ่งผู้เรียนเป็น

ลูกหลานแรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่า ให้มีผลการเรียนรู้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากได้เข้าตรวจและเยี่ยมชมการจัดการศึกษาโดยใช้หลักสูตรสามภาษา สะท้อนเป็นเชิงประจักษ์ถึงการแก้ปัญหาการจัดการศึกษาแก่เด็กนักเรียนได้บรรลุผลสำเร็จ หลักสูตรสามภาษาเป็นหลักสูตรที่สถานศึกษาพัฒนาขึ้นใช้ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสันถวไมตรีศึกษาซึ่งมีภาษาไทย ภาษาอังกฤษและภาษาพม่า

ขอบเขตการวิจัย

ด้านเนื้อหา

การจัดการศึกษาโดยพัฒนาหลักสูตรสามภาษาให้สอดคล้องกับบริบทของผู้เรียนซึ่งมีองค์ประกอบ คือ การกำหนดจุดมุ่งหมาย การกำหนดเนื้อหาสาระ การกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน และการประเมินผล (แนวคิด Tyler:1949)

ประชากร

ประชากรเป็นผู้บริหารและครู เลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โรงเรียนสันถวไมตรีศึกษา อ.แม่สอด จ.ตาก จำนวน 19 คน

ตัวแปรต้น

การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตัวแปรตาม

การจัดการศึกษาโดยพัฒนาหลักสูตรสามภาษา 1.การกำหนดจุดมุ่งหมาย 2.การกำหนดเนื้อหาสาระ 3.การกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน 4.การประเมินผล

ผลการวิจัย

การวิจัยการจัดการศึกษาโดยพัฒนาหลักสูตรสามภาษา มีวัตถุประสงค์คือ 1.) เพื่อทราบถึงการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) เพื่อทราบการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาพบว่า 1) สถานศึกษาเป็นสถานประเภทเอกชนและเป็นสถานศึกษาสงเคราะห์ของมูลนิธิปริชาญาณ จัดการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เปิดสอนระดับอนุบาล – ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 นักเรียนทุกคนเป็นลูกหลานแรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่า มีผลการประเมินคุณภาพภายในโดยต้นสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 ด้านผู้เรียนไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพการศึกษา เนื่องจากสาระวิชาภาษาไทยผู้เรียนอ่านออกเสียง การพูดภาษาไทยไม่ชัด อีกทั้งผลการประเมินคุณภาพภายนอกโดยองค์กรอิสระจากรอบที่สอง-สถานศึกษาอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับปรับปรุงซึ่งส่งผลให้ผู้บริหารและครูจะต้องเร่งปรับปรุงแก้ไข 2) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเป็นประเด็นสำคัญที่จะต้องดำเนินการในขั้นแรกเนื่องจากหลักสูตรสถานศึกษาเป็นเสมือนเข็มทิศของการพัฒนานักเรียนที่เป็นลูกหลานแรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่า สถานศึกษาได้พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้เป็นหลักสูตรสามภาษาเพื่อใช้ในการพัฒนานักเรียนและสนองต่อความต้องการของนักเรียนในบริบทจริงเพราะนักเรียนตั้งแต่ชั้นอนุบาล – ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทุกคนเป็น

ลูกหลานของแรงงานต่างด้าวพม่า หลักสูตรสามภาษาประกอบด้วยภาษาไทย ภาษาอังกฤษและภาษาพม่าผลการนำหลักสูตรสามภาษาไปใช้ในการจัดการศึกษาแก่นักเรียนตั้งแต่ชั้นอนุบาล – ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ส่งผลให้สถานศึกษามีผลการประเมินคุณภาพมาตรฐานการศึกษาภายในโดยหน่วยงานต้นสังกัด และมีเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพอยู่ในระดับดี (ด้านผู้เรียน)และดีมาก(ด้านการบริหาร) อีกทั้งมีผลการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบที่สามโดย(องค์กรอิสระ)อยู่ในระดับดี ทั้งยังได้รับการชื่นชมจากองค์กรอิสระว่าสถานศึกษาสามารถแก้ไขปัญหาและพัฒนาการจัดการศึกษาได้ถูกทางและเหมาะสมกับบริบท องค์กรอิสระขอนำหลักสูตรสามภาษาไปเผยแพร่ให้สถานศึกษาอื่นๆได้รับทราบแนวทางการจัดการศึกษา ทำให้มีสถานศึกษาหลายแห่งสนใจและขอมาเยี่ยมชมการจัดการศึกษาของสถานศึกษาอีกด้วย ซึ่งสะท้อนให้เห็นเป็นเชิงประจักษ์ได้ว่าการจัดการศึกษาโดยพัฒนาหลักสูตรสามภาษาเป็นหลักสูตรสถานศึกษา(ท้องถิ่น)ที่มีมาตรฐานคุณภาพการศึกษาตามเกณฑ์ ทั้งของหน่วยงานต้นสังกัดและจากการประเมินคุณภาพภายนอกโดยองค์กรอิสระ

อภิปรายผล

การจัดการศึกษาประเภทเอกชนโดยมูลนิธิปรีชาญาณ เป็นการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเปิดสอนระดับอนุบาล – ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยมีนักเรียนเป็นผู้ไร้สัญชาติชาวพม่า ตรงกับ มธรรดา สมัยกุล (2557)เนื่องจากประเทศไทยเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน มีชายแดนทางด้านอำเภอแม่สอด จังหวัดตากติดกับประเทศพม่าประกอบกับมีการเคลื่อนย้ายแรงงานอย่างเสรีหลังไหลเข้ามาทำงานและมีลูกหลานของแรงงานติดตามบิดามารดาเข้ามาด้วย ส่งผลให้สถานศึกษาของไทยต้องจัดการศึกษาแก่เด็กกลุ่มดังกล่าวสอดคล้องกับสำนักข่าวแห่งชาติกรมประชาสัมพันธ์ที่ว่าประเทศไทยต้องให้บริการด้านสิทธิมนุษยชน โดยเฉพาะด้านการศึกษาและสิทธิในการเข้าถึงการได้รับการศึกษาเพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถที่เหมาะสมซึ่งเป็นสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานที่มนุษย์ทุกคนควรได้รับ และชัยยุทธ บุญคง(2558)ตามที่ประเทศไทยเป็นสมาชิกกลุ่มอาเซียน อีกทั้ง ชุมพร ปัจจุสานนท์ (2549)กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายในการปรับแก้ระเบียบว่าด้วยหลักฐานการรับนักเรียนนักศึกษาเข้าเรียนในสถานศึกษาเพื่อให้เด็กอพยพต่างด้าวเด็กไร้สัญชาติและเด็กชนเผ่าที่ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎร มีโอกาสได้รับการศึกษา และเพื่อให้สถานศึกษาภายใต้การจัดการศึกษาของมูลนิธิปรีชาญาณ อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ให้การศึกษาแก่เด็กไร้สัญชาติพม่าที่เป็นลูกหลานของแรงงานจึงมีการจัดการศึกษาโดยพัฒนาหลักสูตรสามภาษา ประกอบด้วยภาษาไทย ภาษาอังกฤษและภาษาพม่าในการพัฒนานักเรียน ตรงกับบุบผา อนันต์สุชาติกุล (2 5 5 3)สถานศึกษาต้องประสบกับปัญหาที่เด็กมาเรียนไม่ต่อเนื่องจากการย้ายแรงงานตามฤดูกาล ประเพณีและวัฒนธรรม ภาษาและการสื่อสารมีความแตกต่างกัน ดังนั้นจึงต้องพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับบริบทและสนองต่อต่อเด็กหรือ ลูก หลานแรงงานต่างด้าว สัญชาติพม่า ตรงกับ เปรมใจ วังศิริไพศาล (2553) ที่ว่าการจัดการศึกษาแก่เด็กสัญชาติพม่าในอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ต้องมีการสื่อสารด้วยความเข้าใจตรงกันทั้งครูผู้สอนและนักเรียนและเรนอลด์และริชาร์ด (Reynolds Farley และ Richard Alba :2002)การจัดการศึกษาแก่เด็กต่างด้าวต้องสอดคล้องกับ

บริบทและภาษาที่ใช้ต้องเหมาะสมตามสภาพจริงและ อีจเจ (EijaAsikainen :1994) การพัฒนาหลักสูตรที่เหมาะสมกับเด็ก ประเพณีและวัฒนธรรมทางสังคมจะสะท้อนถึงความเสมอภาคของมนุษย์ ซึ่งญัฐธิดา จันทรมณี (2553)ได้เสนอแนะถึงการพัฒนากฎบัตรควรสอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทและกิจกรรมการสอนเอื้อต่อการดำรงชีวิตและนำทรัพยากรในท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน ตลอดจนปรับวิธีการวัดและประเมินผลให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของบริบท

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

ผลการวิจัยครั้งนี้สามารถนำไปใช้กับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนสันถวไมตรีศึกษา อ.แม่สอด จ.ตาก เท่านั้น

1. ควรนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาหลักสูตรในส่วนที่ต้องปรับปรุงให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น
2. ควรนำผลการวิจัยไปพิจารณาการกำหนดนโยบายการจัดการศึกษาให้ได้มาตรฐานคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดให้สอดคล้องกับบริบท
3. ควรนำผลการวิจัยไปพิจารณาการกำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจให้สอดคล้องกับบริบทและการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น
4. ควรนำผลการวิจัยไปพิจารณาการกำหนดกลยุทธ์และตัวชี้วัดให้ตรงกับเป้าหมายของหลักสูตรตามบริบทจริง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

1. ควรศึกษาถึงความพึงพอใจของผู้ปกครองและผู้รับนักเรียนเข้าศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น
2. ควรศึกษาถึงปัจจัยในการจัดการศึกษาด้วยหลักสูตรสามภาษา

เอกสารอ้างอิง

- ชัยยุทธ บุญคง. (2558). **แนวทางการบริหารจัดการของเขตเศรษฐกิจพิเศษชาย.กรุงเทพฯ :สถาบันส่งเสริมการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี.**
- ชุมพร ปัจจุสานนท์.(2549).**กฎหมายระหว่างประเทศ แผนกคดีบุคคล : สัญชาติ. พิมพ์ครั้งที่ 2 . กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วิญญูชน , 17.**
- ญัฐธิดา จันทรมณี. (2553). **แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับชาวอุร้อกลาไวย์.สืบค้นจาก <http://www.edu.chula.ac.th/ojed/doc/V52/v52d0022.pdf>**
- เปรมไ จวังศิริไพศาล .(2553).**การพัฒนารูปแบบและแนวทางการจัดการศึกษาสำหรับเด็กต่างด้าวกรณีศึกษาอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก .รายงานการวิจัย .กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ.**
- ผลดี บุษผอนันต์สุชาติกุล .(2553).**โครงการรูปแบบและการจัดการศึกษาสำหรับทายาทรุ่นที่สองของผู้ย้ายถิ่นจากประเทศพม่า.รายงานการวิจัย.สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.**

มธุรดา สมัยกุล. (2557). **แนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจการค้าชายแดน กรณีศึกษาตลาดมิตรภาพชายแดนไทย-กัมพูชา**.วารสารวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.25(1) 22-30.

เสถียร อูสาหะ.(2554).**นักเรียนไร้สัญชาติระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในระบบโรงเรียน** .ก รุงเทพ ฯ: ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงกระทรวงศึกษาธิการ, 1.

ศรัณยู หมั่นทรัพย์.(2551). “**การศึกษาเพื่อสร้างพลเมือง:ฐานรากของการเมืองภาคพลเมือง,**” สถาบันพระปกเกล้า 6, 2 (พฤษภาคม - สิงหาคม 2551)

สำนักข่าวแห่งชาติกรมประชาสัมพันธ์.(2549) .**ไร้สัญชาติ แต่ไม่ไร้สิทธิทางการศึกษา...จากนโยบายสู่การปฏิบัติของภาครัฐ**.องค์กรแรงงานระหว่างประเทศ.

EijaAsikainen. (1994). สืบค้นจากhttps://www.researchgate.net/profile/Premjai_Vungsiriphisal/publication/234684786

Reynolds Farley and Richard Alba .(2002). สืบค้นจาก <https://tci-thaijo.org/index.php/OJED/article/download/35540/33513/>

การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความต้องการพิเศษ
โดยการบูรณาการแบบองค์รวม
Education management for people with special needs
through holistic integration

นิตยา ศรีมกุฎพันธุ์¹, พรเทพ เมืองแมน² และเพ็ชรรัตน์ ฮิมินกุล³

Nitaya Srimakutphun¹, Pornthep Muangman² and Petcharat Heminkool³

สาขา การศึกษาปฐมวัย คณะศึกษาศาสตร์ โทร.0818133778

Early Childhood Education Faculty of Education

สาขา การบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ โทร 0815435715

Educational Administration Faculty of Education

สาขา การบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ โทร 0818214942

Educational Administration Faculty of Education

e-mail: nitayasatit@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเพื่อศึกษาการจัดการเรียนการสอนโดยการบูรณาการแบบองค์รวมเพื่อเปรียบเทียบพัฒนาการของบุคคลที่มีความต้องการพิเศษก่อนและหลังการจัดการเรียนการสอนโดยการบูรณาการแบบองค์รวมประชากร ได้แก่ บุคคลที่มีความต้องการพิเศษที่เข้ารับการเรียนรู้ที่บ้านเรียนชวนชื่นจ.ปทุมธานี จำนวน 42 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่บุคคลที่มีความต้องการพิเศษที่ได้มาจากการสุ่มแบบเจาะจง จำนวน 10 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่1.แบบสัมภาษณ์ และสังเกตพฤติกรรมเบื้องต้นของเด็กออทิสติก 2. แผนการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนโดยการบูรณาการแบบองค์รวม 3. แบบประเมินผลในการปฏิบัติกิจกรรม ด้านร่างกาย อารมณ์และจิตใจและสังคม สถิติที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. การจัดการเรียนการสอนโดยการบูรณาการแบบองค์รวมของบ้านเรียนชวนชื่นใช้วิธีการจัดการเรียนรู้โดยการจัดการกิจกรรมเป็นโครงการต่างๆ เช่นกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ กิจกรรมทัศนศึกษา กิจกรรมวันสำคัญต่างๆโดยทุกกิจกรรมเน้นการพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์/จิตใจ และด้านสังคม

2. การเปรียบเทียบพัฒนาการบุคคลที่มีความต้องการพิเศษก่อนและหลังการจัดการกิจกรรมพบว่า

พฤติกรรมด้านร่างกาย กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมด้านร่างกายก่อนปฏิบัติกิจกรรมโดยรวม มีค่าเฉลี่ย3.66 และมีพฤติกรรมด้านร่างกายหลังปฏิบัติกิจกรรมโดยรวมมีค่าเฉลี่ย3.83 สรุปได้ว่าหลังการจัดการกิจกรรมกลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมด้านร่างกายสูงขึ้น

พฤติกรรมด้านจิตใจ / อารมณ์ กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมก่อนปฏิบัติกิจกรรมโดยรวมมีค่าเฉลี่ย 3.60 และมีพฤติกรรมหลังปฏิบัติกิจกรรมโดยรวมมีค่าเฉลี่ย 3.86 สรุปได้ว่าหลังการจัดกิจกรรมกลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมด้านจิตใจ/อารมณ์ สูงขึ้น

พฤติกรรมด้านสังคม กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมก่อนปฏิบัติกิจกรรมโดยรวมมีค่าเฉลี่ย 3.70 และมีพฤติกรรมหลังปฏิบัติกิจกรรมโดยรวมมีค่าเฉลี่ย 4.01 สรุปได้ว่าหลังการจัดกิจกรรมกลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมด้านสังคม สูงขึ้น

คำสำคัญ: บุคคลที่มีความต้องการพิเศษ, การบูรณาการแบบองค์รวม

Abstract

The objectives of this research were 1. To study educational management for people with special needs through holistic Integration and 2. To compare human development of people with special needs through holistic Integration between before and after using educational management through holistic Integration. Research population were 42 people with special needs who studied at Ban Rean Chuan Chuen in Phatumthani Province. The sample were 10 people with special needs selected by purposive sampling. Research instruments were 1. Interview form 2. Learning behavior observation form 3. Learning management plan for holistic integration and 4. Three activities evaluation form in physical, mind and emotion, social. The statistics used in this research were percentage means and standard deviation.

The finding revealed as follow:

Educational management for people with special needs of Ban Rean Chuan Chuen using holistic integrated project which integrated 3 aspects: physical, mind and emotion, social. The projects that were used to develop the students' human development were as follow: art creative activity project, fieldtrip and special day activities.

The sample's behaviors as a whole were at high level and the behaviors after activities were better than before, when consider in each aspect were as follow:

Physical behaviors: the sample's behaviors after doing activities were at high level (mean = 3.83), better than before doing activities which were at high level (mean = 3.66).

Mind and emotion behaviors: the sample's behaviors after doing activities were at high level (mean = 3.86), better than before doing activities which were at high level (mean=3.60).

Social behaviors: the sample's behaviors after doing activities were at high level (mean = 4.01), better than before doing activities which were at high level (mean=3.70).

Keywords: people with special needs, holistic Integration

ความสำคัญของปัญหา

ปัญหาของระบบการศึกษาของรัฐบาลในปัจจุบัน คือ การนำนโยบายสู่การปฏิบัติเป็นไปอย่างล่าช้า เนื่องจากขาดกระบวนการทำความเข้าใจที่เป็นรูปธรรมให้ชัดเจน ขาดความรู้ความเข้าใจ และไม่ให้ความสำคัญในการบริหารจัดการศึกษาเพื่อคนพิการ นอกจากนี้บุคลากรทางการศึกษาพิเศษมีไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียนที่เพิ่มขึ้น และกระบวนการและรูปแบบการจัดการศึกษาไม่ เป็นรูปธรรมที่ชัดเจนและยังไม่ทั่วถึง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2549) ดังนั้น เพื่อตอบสนองต่อปัญหา เหล่านี้ จึงได้มีองค์กรเอกชน องค์กรชุมชน และมูลนิธิต่างๆ เกิดขึ้นอย่างมากมาย เพื่อเข้ามาช่วย เติมเต็มการทำงานของภาครัฐ และเพื่อให้โอกาสทางการศึกษาแก่เด็กกลุ่มนี้อย่างมีประสิทธิภาพ และทั่วถึงมากยิ่งขึ้น โดยมีรูปแบบและแนวทางในการจัดการศึกษาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของ พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 หมวด 3 ระบบการศึกษา และหมวด 4 แนวทางการจัดการศึกษา ที่ระบุว่า “การจัดการศึกษามีสามรูปแบบ คือ การศึกษาในระบบ การศึกษา นอกระบบ และ การศึกษาตามอัธยาศัย” และ “การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความ สามารถในการ เรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการ ศึกษาต้อง ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ” (พระราชบัญญัติการ ศึกษา แห่งชาติ, 2542)

Ornstein and Hunkins. (1988:321-325) ให้แนวคิดการจัดหลักสูตรแบบบูรณาการ (Integrated Curriculum) คือการจัดหลักสูตรเชื่อมโยงความรู้และประสบการณ์ทุกประเภทเข้าด้วยกันในแผนการจัดหลักสูตรโดยเน้นการเชื่อมโยงประเด็นและหมวดหมู่จากเนื้อหาต่างๆ ทั้งหมดเข้าด้วยกันในแนวนอน เพื่อให้ผู้เรียนได้มองเห็นภาพรวมของความรู้และได้เรียนรู้ความหมายที่ลึกซึ้งของสาระวิชาที่เรียน ซึ่งจะต้องมีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นความสัมพันธ์ของแต่ละองค์ประกอบในแนวนอน ในลักษณะเป็นหน่วยเดียวกันไม่แยกเป็นส่วนๆและแต่ละสาขาวิชาต้องเชื่อมโยงเข้ากับวิชาอื่นๆ ในลักษณะที่มีปฏิสัมพันธ์ต่อกันและกัน

การเรียนรู้แบบองค์รวม (holistic learning) เป็นสิ่งที่ตรงข้ามกับการเรียนแบบท่องจำ และเรียนเพื่อสอบอย่างสิ้นเชิง เพราะการเรียนรู้แบบองค์รวมเน้นการเรียนรู้ครบทุกมิติ และเรียนเพื่อให้รู้จักสังคัม โดยเป็นการเชื่อมโยงระหว่างความคิด และข้อมูล ที่สำคัญ ยังเชื่อมโยงกับจิตใจด้วย ดังนั้น

สถานศึกษาจะต้องหันมามองว่า จะทำอย่างไรให้การเรียนแบบเป็นองค์รวมถูกหลอมรวมในโรงเรียน อาจต้องใช้วิธีให้เด็กมองมุมสูงลงมา เพื่อให้เห็นเบื้องลึกของหัวใจ อยู่กับปัจจุบัน และอีกวิธีหนึ่งที่ทำให้เราเรียนรู้แบบองค์รวมได้ คือ ความสัมพันธ์ การมีส่วนร่วมกันและกัน ไม่ใช่เพียงการมีปฏิสัมพันธ์ การพัฒนาแบบองค์รวม (holistic development) นั่นคือการที่ก่อให้เกิดพัฒนาการขึ้นในทุกๆด้าน พร้อมๆกันอย่างสมดุล ไม่ใช่เจาะจงเพียงด้านใดด้านหนึ่งยกตัวอย่างเช่นการพัฒนาของเด็กปฐมวัยซึ่ง ถ้าแบ่งหลักๆแล้วจะแบ่งได้เป็นสี่หมวดใหญ่ๆคือ ด้านร่างกาย ด้านสังคม ด้านอารมณ์/จิตใจ และด้านสติปัญญา และถ้าเจาะจงลึกไปกว่านั้นอีกก็สามารถรวมไปถึงทักษะการอยู่รอด (survival skills) และทักษะชีวิต (life skills) ได้อีกด้วย การเรียนการสอนที่ก่อให้เกิดการพัฒนาแบบองค์รวมนั้นเรียกว่า การศึกษาแบบองค์รวม (holistic education) และการศึกษาแบบองค์รวมนั้นเชื่อว่ามนุษย์ทุกคนสามารถค้นพบตัวตนและจุดหมายของชีวิตได้จากการมีส่วนร่วมในสังคม การเข้าใจธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การมีเมตตากรุณา การเห็นอกเห็นใจผู้อื่น และการมีความรักในสันติสุข

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการจัดการเรียนการสอนโดยการบูรณาการแบบองค์รวม สำหรับบุคคลที่มีความต้องการพิเศษ
2. เพื่อเปรียบเทียบพัฒนาการของบุคคลที่มีความต้องการพิเศษก่อนและหลังการจัดการเรียนการสอนโดยการบูรณาการแบบองค์รวม

สมมุติฐานการวิจัย

พัฒนาการของบุคคลที่มีความต้องการพิเศษหลังการจัดการเรียนการสอนโดยการบูรณาการแบบองค์รวมสูงขึ้นกว่าก่อนได้รับการจัดกิจกรรม

ทบทวนวรรณกรรม

นโยบายของรัฐบาลในการจัดการศึกษาพิเศษ ให้แก่บุคคลที่มีความบกพร่องจากร่างกาย และปัญญา หรือบุคคลที่ “พิการ” มีวิวัฒนาการ ดังนี้

1. แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2520 ได้กำหนดเป็นนโยบายว่า “รัฐพึงจัดและสนับสนุนผู้ยากไร้ ผู้มีความผิดปกติทางจิตใจหรือ สังคมผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษา” ด้านมาตรการระบุไว้ว่า “รัฐพึงจัดทุน ปัจจัย หรือวิธีการอื่น ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ผู้มีความผิดปกติทางร่างกาย จิตใจ หรือสังคม ผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษาให้ได้รับ การศึกษาตามควรแก่ความสามารถและสติปัญญา

2. แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (2560-2564) กระทรวงศึกษาธิการ ได้จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564) สำหรับเป็นเครื่องมือในการกำกับทิศทางการปฏิบัติงานของ กระทรวงศึกษาธิการ และส่วนราชการ/หน่วยงานในสังกัด โดยได้น้อมนำ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้เป็นกรอบในการดำเนินงาน เพื่อสร้างผลผลิต ผลลัพธ์ให้เกิดกับผู้เรียนได้ อย่างมีความสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศในช่วงของ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564) และยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี ซึ่งได้ระบุสาระสำคัญ เกี่ยวกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ และกลยุทธ์ ของกระทรวงศึกษาธิการ ที่สามารถตอบสนอง ต่อเป้าหมายของการพัฒนาประเทศได้ทั้ง มิติความมั่นคง มิติเศรษฐกิจ มิติสังคม และมิติการบริหาร จัดการภาครัฐ ได้อย่างเป็นรูปธรรม

3. แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ.2560-2579) แผนการศึกษาแห่งชาติฉบับนี้เป็นการวางกรอบเป้าหมายและทิศทางการจัดการศึกษาของ ประเทศในการพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของคนไทยทุกช่วงวัยให้เต็มตามศักยภาพ สามารถแสวงหาความรู้และเรียนรู้ได้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยการขับเคลื่อนภายใต้ วิสัยทัศน์ คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21

คำว่า “Autism” มีรากศัพท์มาจากภาษากรีก ว่า “Auto” ซึ่งแปลว่า Self หมายถึง แยกตัว อยู่ตามลำพังในโลกของตัวเอง เปรียบเสมือนมีกำแพงใส หรือกระจกเงากันบุคคลเหล่านี้ออกจากสังคมรอบข้างประวัติความเป็นมาปี ค.ศ.1943 มีการรายงานผู้ป่วยครั้งแรก โดยนายแพทย์ลีโอ แคนเนอร์ (Leo Kanner)จิตแพทย์ สถาบันจอห์น ฮอปกินส์ รายงานผู้ป่วยเด็กจำนวน 11 คน ที่มีอาการแปลกๆ เช่น พูดเสียงเสียว พูดซ้ำ สื่อสารไม่เข้าใจ ทำซ้ำๆ ไม่ชอบการเปลี่ยนแปลง ไม่สนใจคนอื่น เล่นไม่เป็น และได้ติดตามเด็กอยู่ 5 ปี พบว่าเด็กเหล่านี้ต่างจากเด็กปัญญาอ่อน จึงเรียกชื่อเด็กที่มีอาการเช่นนี้ว่า “ออทิสซึม” (Autism)ปี ค.ศ.1934

นายแพทย์ ฮานส์ แอสเพอร์เกอร์ (Hans Asperger) กุมารแพทย์ ชาวออสเตรีย พูดถึงเด็กที่มีลักษณะเข้าสังคมลำบาก หมกมุ่นอยู่กับการทำอะไรซ้ำๆ ประหลาดๆ แต่กลับพูดเก่งมาก และดูเหมือนจะฉลาดมากด้วย แต่ว่าแอสเพอร์เกอร์ ถูกวิฤตหลังสงครามโลกครั้งที่สองกลืนหายจนหมด ชุ่มเสียง ไม่มีใครสานต่องานวิจัยออทิสซึมในความหมายของแอสเพอร์เกอร์ คล้ายคลึงกับของแคนเนอร์มาก นักวิจัยรุ่นหลังจึงสรุปว่า หมอ 2 คนนี้พูดถึงเรื่องเดียวกัน แต่ในรายละเอียดที่แตกต่างกัน ซึ่งในปัจจุบันจัดอยู่ในกลุ่มเดียวกัน คือ ความบกพร่องของพัฒนาการแบบรอบด้าน (Pervasive Developmental Disorders)ลักษณะอาการและการวินิจฉัยเกณฑ์การวินิจฉัยโรคออทิสติก ตามคู่มือการวินิจฉัยโรค DSM-IV โดยสมาคมจิตแพทย์แห่งสหรัฐอเมริกา (The American Psychiatric Association's Diagnostic and Statistic Manual of Mental Disorder - Forth Edition, 1994) จัดโรคออทิสติก (Autistic Disorder) อยู่ในกลุ่ม “Pervasive Developmental Disorders” ซึ่งก็คือ มีความบกพร่องของพัฒนาการแบบรอบด้าน แสดงอาการอย่างชัดเจนในวัยเด็ก ก่อให้เกิดพัฒนาการทางด้านความสัมพันธ์ทางสังคม และการสื่อสาร ไม่เป็นไปตามปกติ มีพฤติกรรม ความสนใจ และกิจกรรมที่ผิดปกติ(ทวิศกดิ์ รัตนเลขา. 2561)

ในปัจจุบันนี้ สามารถช่วยเหลือให้เด็กออทิสติก มีพัฒนาการดีขึ้นได้มาก จนสามารถเรียนรู้ปรับตัว ใช้ชีวิตอยู่ร่วมในสังคม และประกอบอาชีพได้ โดยพึ่งพาผู้อื่นน้อยที่สุด (Independent Living) ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับในอดีตแล้วพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างชัดเจนแนวทางการดูแลรักษาออทิสติก จำเป็นต้องใช้ทีมงานผู้เชี่ยวชาญจากสหวิชาชีพ (Multidisciplinary Team Approach) ซึ่ง

ประกอบด้วย จิตแพทย์เด็กและวัยรุ่น (Child and Adolescent Psychiatrist) นักจิตวิทยา (Psychologist) พยาบาลจิตเวช (Psychiatric Nurse) นักแก้ไขการพูด (Speech Therapist) นักกิจกรรมบำบัด (Occupational Therapist) ครูการศึกษาพิเศษ (Special Education Teacher) นักสังคมสงเคราะห์ (Social Worker) ฯลฯ หัวใจสำคัญของการดูแลรักษาไม่ได้อยู่ที่ผู้เชี่ยวชาญเท่านั้น แต่อยู่ที่ครอบครัวของบุคคลออทิสติกด้วยว่าจะสามารถนำวิธีการบำบัดรักษาต่างๆ ที่ได้รับ มาประยุกต์ใช้ที่บ้านอย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอหรือไม่ การดูแลรักษาบุคคลออทิสติก ไม่มีวิธีการใดที่ดีที่สุด ยอดเยี่ยมที่สุด เพียงวิธีการเดียว และไม่มีรูปแบบที่เป็นสูตรสำเร็จ รูปแบบเดียวที่ใช้ได้กับทุกคน แต่ต้องเป็น “การดูแลรักษาแบบบูรณาการ” กล่าวคือ ใช้วิธีการบำบัดหลายวิธีร่วมกัน โดยทีมงานผู้เชี่ยวชาญสหวิชาชีพ ร่วมกับครอบครัวของบุคคลออทิสติก สุมหัวรวมความคิด ช่วยกันออกแบบการดูแลรักษา ให้เหมาะสมกับความสามารถ และสภาพปัญหาของแต่ละคน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดแนวทางการดูแลรักษา ไม่ว่าจะ เป็นไปในทิศทางใดก็ตาม

Ornstein and Hunkins. (1988:321-325) ให้แนวคิดการจัดหลักสูตรแบบบูรณาการ (Integrated Curriculum) คือการจัดหลักสูตรเชื่อมโยงความรู้และประสบการณ์ทุกประเภทเข้าด้วยกันในแผนการจัดหลักสูตรโดยเน้นการเชื่อมโยงประเด็นและหมวดหมู่จากเนื้อหาต่างๆ ทั้งหมดเข้าด้วยกันในแนวนอน เพื่อให้ผู้เรียนได้มองเห็นภาพรวมของความรู้และได้เรียนรู้ความหมายที่ลึกซึ้งของสาระวิชาที่เรียน ซึ่งจะต้องมีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นความสัมพันธ์ของแต่ละองค์ประกอบในแนวนอน ในลักษณะเป็นหน่วยเดียวกันไม่แยกเป็นส่วนๆ และแต่ละสาขาวิชาต้องเชื่อมโยงเข้ากับวิชาอื่นๆ ในลักษณะที่มีปฏิสัมพันธ์ต่อกันและกัน

การเรียนรู้แบบองค์รวม (holistic learning) เป็นสิ่งที่ตรงข้ามกับการเรียนแบบท่องจำ และเรียนเพื่อสอบอย่างสิ้นเชิง เพราะการเรียนรู้แบบองค์รวมเน้นการเรียนรู้ครบทุกมิติ และเรียนเพื่อให้รู้จักสังคม โดยเป็นการเชื่อมโยงระหว่างความคิด และข้อมูล ที่สำคัญ ยังเชื่อมโยงกับจิตใจด้วย ดังนั้นสถานศึกษาจะต้องหันมามองว่า จะทำอย่างไรให้การเรียนแบบเป็นองค์รวมถูกหลอมรวมในโรงเรียน อาจต้องใช้วิธีให้เด็กมองมุมสูงลงมา เพื่อให้เห็นเบื้องลึกของหัวใจ อยู่กับปัจจุบัน และอีกวิธีหนึ่งที่ทำให้เราเรียนรู้แบบองค์รวมได้ คือ ความสัมพันธ์ การมีส่วนร่วมกันและกัน ไม่ใช่เพียงการมีปฏิสัมพันธ์ การพัฒนาแบบองค์รวม (holistic development) นั่นคือการที่ก่อให้เกิดพัฒนาการขึ้นในทุกๆ ด้านพร้อมๆ กันอย่างสมดุล ไม่ใช่เจาะจงเพียงด้านใดด้านหนึ่งยกตัวอย่างเช่นการพัฒนาของเด็กปฐมวัยซึ่งถ้าแบ่งหลักๆ แล้วจะแบ่งได้เป็นสี่หมวดใหญ่ๆ คือ ด้านร่างกาย ด้านสังคม ด้านอารมณ์/จิตใจ และด้านสติปัญญา และถ้าเจาะจงลึกไปกว่านั้นอีกก็สามารถรวมไปถึงทักษะการอยู่รอด (survival skills) และทักษะชีวิต (life skills) ได้อีกด้วย การเรียนการสอนที่ก่อให้เกิดการพัฒนาแบบองค์รวมนั้นเรียกว่า การศึกษาแบบองค์รวม (holistic education) และการศึกษาแบบองค์รวมนั้นเชื่อว่ามนุษย์ทุกคนสามารถค้นพบตัวตนและจุดหมายของชีวิตได้จากการมีส่วนร่วมในสังคม การเข้าใจธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การมีเมตตากรุณา การเห็นอกเห็นใจผู้อื่น และการมีความรักในสันติสุข

ขอบเขตของงานวิจัย

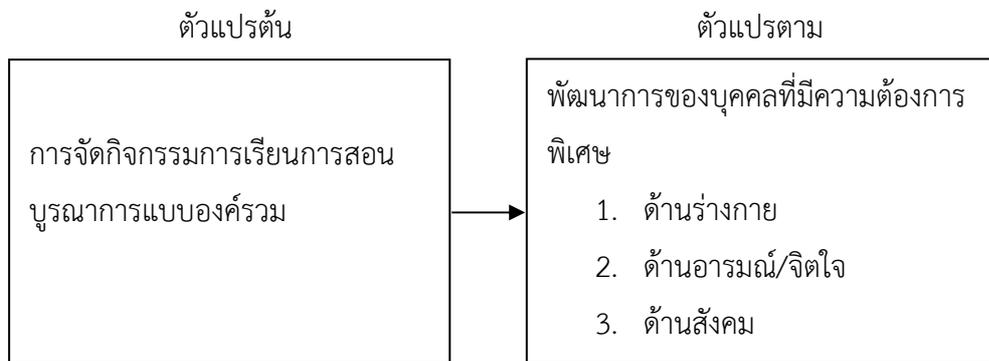
1. ขอบเขตด้านพื้นที่ โครงการวิจัยเรื่อง “การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความต้องการพิเศษ โดยการบูรณาการแบบองค์รวม” มีพื้นที่ในการศึกษาคือ บ้านเรียนชวนชื่น จังหวัดปทุมธานี

2. ขอบเขตด้านประชากร ประชากรที่ทำการศึกษา คือ เด็กออทิสติกในบ้านเรียนชวนชื่น จังหวัดปทุมธานี

3. ขอบเขตด้านเนื้อหา ศึกษาการจัดการศึกษาการเรียนการสอนบูรณาการแบบองค์รวม จากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเด็กออทิสติก

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาและดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ที่ผู้วิจัยเลือก คือ เด็กออทิสติกในบ้านเรียนชวนชื่น จำนวน 10 คน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิด การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนบูรณาการแบบองค์รวม สำหรับบุคคลที่มีความต้องการพิเศษ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสัมภาษณ์ และสังเกตพฤติกรรมเบื้องต้นของเด็กออทิสติก
2. ชุดกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนบูรณาการแบบองค์รวม
3. แบบประเมินผลในการปฏิบัติกิจกรรม

2. การดำเนินการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองและมีผู้ช่วยการวิจัยเป็นบุคลากรผู้สอนในบ้านเรียนชวนชื่น

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลงานวิจัยเรื่องการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความต้องการพิเศษ โดยการบูรณาการแบบองค์รวม จะใช้วิธีการวิเคราะห์ผลจากแบบสอบถามแบบประเมินผล จากนั้นจึงนำมาวิเคราะห์โดยใช้ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเป็นหลักเพื่อหาความเชื่อมโยงด้านต่าง ๆ จากนั้นจึง

แสดงผลออกมาเป็นตาราง (Table) อัตราร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการพรรณนา รวมถึงการบรรยายใต้ตารางและใต้ภาพ

สรุปผลการวิจัย

1. การจัดการเรียนการสอนโดยการบูรณาการแบบองค์รวมของบ้านเรียนชวนชื่นใช้วิธีการจัดการเรียนรู้โดยการจัดกิจกรรมเป็นโครงการต่างๆ เช่นกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ กิจกรรมทัศนศึกษา กิจกรรมวันสำคัญต่างๆโดยทุกกิจกรรมเน้นการพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์/จิตใจ และด้านสังคม

2. การเปรียบเทียบพัฒนาการบุคคลที่มีความต้องการพิเศษก่อนและหลังการจัดกิจกรรมพบว่า

พฤติกรรมด้านร่างกาย กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมด้านร่างกายก่อนปฏิบัติกิจกรรมโดยรวม มีค่าเฉลี่ย3.66 และมีพฤติกรรมด้านร่างกายหลังปฏิบัติกิจกรรมโดยรวมมีค่าเฉลี่ย3.83 สรุปได้ว่าหลังการจัดกิจกรรมกลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมด้านร่างกายสูงขึ้น

พฤติกรรมด้านจิตใจ / อารมณ์ กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมก่อนปฏิบัติกิจกรรมโดยรวมมีค่าเฉลี่ย 3.60 และมีพฤติกรรมหลังปฏิบัติกิจกรรมโดยรวมมีค่าเฉลี่ย3.86 สรุปได้ว่าหลังการจัดกิจกรรมกลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมด้านจิตใจ/อารมณ์ สูงขึ้น

พฤติกรรมด้านสังคม กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมก่อนปฏิบัติกิจกรรมโดยรวมมีค่าเฉลี่ย 3.70 และมีพฤติกรรมหลังปฏิบัติกิจกรรมโดยรวมมีค่าเฉลี่ย4.01 สรุปได้ว่าหลังการจัดกิจกรรมกลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมด้านสังคม สูงขึ้น

อภิปรายผล

การวิจัยเพื่อศึกษาการจัดการเรียนการสอนโดยการบูรณาการแบบองค์รวมสำหรับบุคคลที่มีความต้องการพิเศษ ผู้วิจัยมีประเด็นหลักในการอภิปรายดังนี้

1. การจัดการเรียนการสอนโดยการบูรณาการแบบองค์รวมของบ้านเรียนชวนชื่นใช้วิธีการจัดการเรียนรู้โดยการจัดกิจกรรมเป็นโครงการต่างๆ เช่นกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ กิจกรรมทัศนศึกษา กิจกรรมวันสำคัญต่างๆโดยทุกกิจกรรมเน้นการพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์/จิตใจ และด้านสังคมจะมีความสอดคล้องกับ อภิญา จรุงพัฒนานนท์. (2557). การพัฒนาเด็กแบบองค์รวมในทัศนะของผู้ปกครองเด็ก ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัดไผ่ล้อม อำเภอมือง จังหวัดตราด.ผลการวิจัยพบว่า 1) การพัฒนาเด็กแบบองค์รวมในทัศนะของผู้ปกครองเด็กศูนย์อบรม เด็กก่อนเกณฑ์ในวัดไผ่ล้อม อำเภอมือง จังหวัดตราด พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านสติปัญญา อยู่ในระดับมาก รองลงมาด้านร่างกาย อยู่ในระดับปานกลาง รองลงมา ด้านสังคม อยู่ในระดับปานกลาง และด้านอารมณ์และจิตใจ อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งพบว่าผู้ปกครองต้องการให้พัฒนาเด็กโดยรวมในทุกด้าน

2. การเปรียบเทียบพัฒนาการบุคคลที่มีความต้องการพิเศษก่อนและหลังการจัดกิจกรรมพบว่าพัฒนาการพฤติกรรมด้านร่างกาย พฤติกรรมด้านจิตใจ / อารมณ์ พฤติกรรมด้านสังคม สูงขึ้น

สอดคล้องกับงานวิจัยของนลินทิพย์พิมพ์กัลด์ , นางลักษณทองศรี, จันทิราพร ศิรินนท์, พิสมัย ประชานันท์, อัจฉรา หลาวทอง , จตุพร จันทารัมย์, ฤทัยภัทร ใ้ศิริกุล. (2559) แนวทางการจัดการเรียนรู้แบบองค์รวม งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้โดยองค์รวมและประเมินผลแนวทางการจัดการเรียนรู้โดย องค์รวม ผลการประเมินแนวทางการจัดการเรียนรู้โดยองค์รวมพบว่า มีผู้เรียนจำนวน 6 กลุ่มที่มีแนวโน้มการพัฒนาการเรียนรู้แบบ ไ้ระดับที่ดีขึ้น จำนวน 2กลุ่มที่มีการพัฒนาแนวโน้มแบบก้าวกระโดดจำนวน 2กลุ่มที่มีพัฒนาการเรียนรู้แบบถดถอยโดยภาพรวมคุณภาพการเรียนรู้แบบองค์รวมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.28, S.D. = 0.39$) โดยทักษะระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของปริญทร์ นิตธิธรรมานุสรณ์. (2564)การพัฒนาทักษะทางสังคมของเด็กออทิสติก โดยการใช้เกมกระดานร่วมกับการชี้แนะวัตถุประสงค์: เพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมของเด็กออทิสติกโดยการใช้เกมกระดานร่วมกับการชี้แนะหลังดำเนิน กิจกรรม ครั้งที่ 1 และ 2 การจัดกิจกรรมการเล่นเกมกระดานแบบกลุ่มส่งผลให้เด็กออทิสติกมีความสุขสนุกสนาน มีทักษะทางสังคมที่ดีขึ้น เด็กออทิสติกที่เข้าร่วมเล่นเกมกระดานมีปฏิสัมพันธ์กับ เพื่อนในกลุ่มที่ร่วมเล่นเกมกระดาน และการใช้การชี้แนะเข้ามามีส่วนร่วมในการสอนทักษะทางสังคม ทำให้การจัดกิจกรรมเป็นไปได้อย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

จากผลการจัดการเรียนการสอนโดยการบูรณาการแบบองค์รวมสำหรับบุคคลที่มีความต้องการพิเศษ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาการสร้างแนวทางการจัดการเรียนการสอนให้หลากหลายรูปแบบมากขึ้น เพื่อช่วยเหลือเด็กออทิสติกและ เพื่อมีความเห็นใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเข้าใจพฤติกรรมของเด็กออทิสติกมากขึ้น

2. ภาครัฐ ภาคการศึกษา รวมถึงเอกชน ควรมีการวางแผนนโยบายส่งเสริมกิจกรรมเพื่อสร้างสมรรถภาพด้านต่าง ๆ ของเด็กออทิสติก มากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ.(2542).พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 .กรุงเทพฯ: บริษัทสยามสปอร์ต ซินดิเคท จำกัด.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2549). แนวทางการดำเนินงานปฏิรูปการเรียนการสอนตามเจตนารมณ์ กระทรวงศึกษาธิการ “2549 ปี แห่งการปฏิรูปการเรียนการสอน”. กรุงเทพมหานคร: สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา.

นลินทิพย์พิมพ์กัลด์,นางลักษณทองศรี,จันทิราพร ศิรินนท์, พิสมัย ประชานันท์,อัจฉรา หลาวทอง ,จตุพร จันทารัมย์,ฤทัยภัทร ใ้ศิริกุล.(2559) แนวทางการจัดการเรียนรู้แบบองค์รวม.วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ปีที่ 2 ฉบับที่2 (กรกฎาคม-ธันวาคม 2560)

- นพ.ทวีศักดิ์ สิริรัตน์เรขา. **เมื่อลูกเป็นแอสเพอร์เกอร์ซินโดรม**. สืบค้นเมื่อ 2 เมษายน 2561, จาก <http://www.happyhomeclinic.com/au28-aspergersyndrome.htm>
- ปूरินทร์ นิตธรรมานุสรณ์. (2564). **การพัฒนาทักษะทางสังคมของเด็กออทิสติกโดยการใช้เกม กระดานร่วมกับการชี้แนะ**. วารสารสถาบันจิตเวชศาสตร์สมเด็จพระยา
อภิญญา จรุงพัฒนานนท์. (2557). **การพัฒนาเด็กแบบองค์รวมในทักษะของผู้ปกครองเด็กศูนย์
อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัดไร่ล่อม อำเภอเมือง จังหวัดตราด**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.
(สังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา). จันทบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- Ornstein, A.C., and Hunkins, F. (1993). **Curriculum foundations : Principles and theory**. 2 nd ed. Boston: Allyn and Bacon. Rogers, E.M. (1983).

การจัดการส่งผลงานภาพพิมพ์ประเภทงานกระดาษสู่เวทีระดับนานาชาติ
กรณีศึกษาการจัดการส่งผลงานศิลปะประเภทงานภาพพิมพ์ในนิทรรศการ
Surging wave International Contemporary Art Exchange Exhibition
Transporting management printmaking to abroad: Case study of the
Transporting of art works in the category of printmaking in the exhibition
Surging wave International Contemporary Art Exchange Exhibition

รัตติพร ลิ้พานวงศ์^{1*}, พศุตม์ กรรณรัตนสูตร²

Ruttiporn Leepanuwong¹, Pasutt Kanrattanasutra²

สาขาวิชาการจัดการศิลปกรรม คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี, โทร. 02-800-6800ต่อ4101

Faculty of Fine and applied arts, Bangkokthonburi University, Tel. 02-800-6800ต่อ4101

*e-mailruttiporn1@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความนี้มาจากการวิจัยเพื่อวัตถุประสงค์ 1.ศึกษาและวิเคราะห์การจัดการส่งผลงานภาพพิมพ์ 2.เพื่อสร้างองค์ความรู้ กระบวนการส่งผลงานศิลปะระดับนานาชาติ โดยใช้ทฤษฎีวงจรคุณภาพเดมมิ่ง (P D C A) หรือ วงจรเดมมิ่งมาใช้ในการปฏิบัติงาน ซึ่งในการปฏิบัติงานนั้น จำเป็นต้องมีการวางแผน เพื่อที่จะดำเนินการตามแผนการปฏิบัติงานเพื่อลดความเสียหายและความผิดพลาดที่จะเกิดขึ้นได้ระหว่างการทำงาน และสร้างประสิทธิภาพในการทำงาน วิธีการวิจัยผู้วิจัยได้ทำการวิจัยโดยเลือกวิธีการส่งพัสดุทั้งหมด 4 แบบ ซึ่งเป็นข้อมูลที่ได้มาจากการสอบถามตรงของผู้วิจัย ซึ่งมีรายละเอียดในการจัดส่งผลงานที่มีความแตกต่างกันไป โดยกล่าวสรุปได้ว่า ในการจัดส่งผลงานภาพพิมพ์ในเรื่องของบรรจุภัณฑ์ ผู้วิจัยมีความเห็นว่าการใช้บรรจุภัณฑ์ประเภทวัสดุท่อ PVC มีความแข็งแรง ทนทาน และสามารถป้องกันน้ำได้ ทำให้มีความมั่นใจในด้านความปลอดภัยของตัวผลงานได้มากกว่าบรรจุภัณฑ์ประเภทอื่น แม้ว่าจะจัดส่งด้วยบรรจุภัณฑ์วัสดุท่อ PVC จะมามีราคาแพงที่สุด แต่เป็นบรรจุภัณฑ์ที่ปลอดภัยจากความเสียหายต่อผลงานภาพพิมพ์มากที่สุดในการจัดส่งระหว่างประเทศสำหรับผลงานกระดาษ จึงเป็นองค์ความรู้ที่ได้รับจากงานวิจัยในครั้งนี้เพื่อการจัดส่งผลงานศิลปะไปสู่ระดับนานาชาติ

คำสำคัญ : ศิลปะภาพพิมพ์, การจัดส่งผลงานภาพพิมพ์, นิทรรศการนานาชาติ

Abstract

This article is based on objective research 1. Study and analyze the delivery of prints. 2. To build knowledge on the international art submission process. By using

the Quality Deming Circuit Theory (P DC A) or the operational dimming circuit, which in operational planning is required to implement an action plan to reduce damage and errors that may occur during work and to increase work efficiency. Research Methods, the researcher conducted the research by choosing a total of 4 parcel delivery methods, derived from experience. of the researcher the details of the delivery of the work are different. In summary, in the delivery of printing work in terms of packaging the researcher is of the opinion that the use of PVC pipe packaging material is strong, durable, and waterproof, ensuring product safety more than other types of packaging. Although the cost of packaging with PVC pipe material is the most expensive. But it is the safest packaging for print damage in most international paper shipments. Therefore, the knowledge gained from this research is to deliver works of art to the international level.

Keywords: Printmaking, Transporting of Printmaking, International Exhibition

บทนำ

ศิลปะภาพพิมพ์บนกระดาษเป็นงานศิลปะที่มีมาตั้งแต่ยุคสมัยโบราณทั้งในโลกอารยธรรม ตะวันออกและตะวันตก ไม่ว่าจะเป็นประเทศจีนหรือประเทศญี่ปุ่น รวมถึงประเทศไทยด้วย ต่างเริ่มจากการสร้างรูปภาพ และหนังสือเพื่อนำไปประกอบเรื่องราวในคัมภีร์พุทธศาสนา หลักธรรมคำสอนต่างๆ โดยผลิตเป็นงานภาพพิมพ์รูปแบบภาพพิมพ์แกะไม้เป็นจำนวนมาก ทั้งแบบรูปภาพและแบบตัวอักษร ซึ่งผลงานภาพพิมพ์ของฝั่งตะวันออกที่รู้จักกันมากคือ ภาพพิมพ์ยูกิโยเอะ (ukiyo-e) ในสมัยเอโดะ ของประเทศญี่ปุ่น ซึ่งต่อมาได้ส่งอิทธิพลต่อการพัฒนาศิลปะร่วมสมัยของยุโรป โดยเฉพาะกลุ่มอิมเพรสชันนิสต์ เพราะฉะนั้นไม่อาจปฏิเสธได้เลยว่างานภาพพิมพ์นั้นมีบทบาทในวงการศิลปะอยู่ตลอดทุกยุคทุกสมัย

ซึ่งการเกิดขึ้นของภาพพิมพ์นั้นถือเป็นเทคโนโลยีทางด้านของงานศิลปกรรมเพื่อเผยแพร่ผลงานศิลปกรรม และเพื่อให้เพียงพอต่อความต้องการของนักสะสมผลงานศิลปะ เพราะผลงานภาพพิมพ์สามารถผลิตผลงานในจำนวนที่ต้องการได้และมีคุณภาพเดียวกันทุกชิ้น ผลงานภาพพิมพ์จึงได้รับความสนใจจากศิลปินที่มีชื่อเสียงหลายท่าน เช่น แจสเปอร์ จอห์น (Jasper John), โรเบิร์ต เราชเชนเบิร์ก (Robert Rauschenberg) เป็นต้น ถึงแม้ว่าศิลปินเหล่านั้นจะสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม หรือประติมากรรม แต่ก็เลือกที่จะสร้างสรรค์ผลงานภาพพิมพ์ควบคู่ไปด้วย ซึ่งนักสะสมผลงานศิลปะเองก็ให้ความสนใจและเลือกที่จะสะสมผลงานภาพพิมพ์ ส่วนหนึ่งอาจจะเป็นเพราะผลงานภาพพิมพ์มีราคาย่อมเยากว่าผลงานจิตรกรรมก็เป็นได้ และอีกข้อสันนิษฐานหนึ่งคือ งานภาพพิมพ์ เป็นกระบวนการเชิงเทคนิคที่สามารถผลิตเป็นผลงานสร้างสรรค์ที่มีคุณภาพได้ดีไม่น้อยไปกว่างานจิตรกรรม และงานประติมากรรม รวมไปถึงงานศิลปกรรมในด้านอื่นๆด้วย

ในโลกของศิลปะร่วมสมัยในยุคปัจจุบันจะพบว่าผลงานภาพพิมพ์สามารถที่จะเคลื่อนที่และขนย้ายได้สะดวก จึงนำไปสู่การจัดแสดงนิทรรศการนานาชาติอยู่ตลอดเวลา ในแต่ละปีมีการจัดงานแสดงสำหรับงานภาพพิมพ์อยู่เกือบทุกประเทศ ทั้งนี้ก็อาจเป็นเพราะว่าผลงานที่พิมพ์อยู่บนกระดาษนั้นมีน้ำหนักเบา และมีการขนย้ายที่ง่าย แต่ถึงกระนั้นก็ยังเกิดคำถามที่ทำให้สงสัยว่าจะมีวิธีการอย่างไรที่จะทำให้การขนย้ายผลงานภาพพิมพ์บนกระดาษ จะไม่เกิดการชำรุด เสียหายหรือผิดรูประหว่างการขนส่ง จนทำให้นำไปสู่การทำลายคุณค่าทางด้านงานศิลป์ รวมถึงกระบวนการขั้นตอนในการจัดส่งผลงาน สิ่งเหล่านี้จึงเป็นประเด็นสำคัญที่ผู้วิจัยได้ตั้งคำถาม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์การจัดส่งผลงานภาพพิมพ์
1. เพื่อสร้างองค์ความรู้ กระบวนการส่งผลงานศิลปะภาพพิมพ์สู่ระดับนานาชาติ

ระเบียบวิธีการวิจัย

2. รวบรวมข้อมูลด้านเอกสาร หนังสือ ตำรา งานวิจัย บทความ ที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับงานภาพพิมพ์บนกระดาษ
1. ข้อมูลภาคสนามจากประสบการณ์ของผู้วิจัยในการจัดส่งผลงานภาพพิมพ์สู่ระดับนานาชาติ
2. วิเคราะห์ข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาทั้งหมด เพื่อสังเคราะห์ออกมาเป็นองค์ความรู้ทางวิชาการ

ขอบเขตการวิจัย

1. การศึกษาครั้งนี้ เป็นกรณีศึกษาการจัดส่งผลงานศิลปะประเภทงานภาพพิมพ์ในนิทรรศการ Surging wave International Contemporary Art Exchange Exhibition
2. ผู้วิจัยทำการศึกษาเรื่องการจัดส่งผลงานภาพพิมพ์บนกระดาษสู่งานนิทรรศการระดับนานาชาติ โดยใช้ประสบการณ์ตรงของผู้วิจัยในการศึกษา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบถึงการจัดส่งผลงานภาพพิมพ์สู่ระดับนานาชาติ
2. ได้รับองค์ความรู้ในเรื่องของกระบวนการส่งผลงานศิลปะสู่ระดับนานาชาติ

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

การจัดส่งผลงานภาพพิมพ์ ใช้แนวคิดทฤษฎี ดังต่อไปนี้

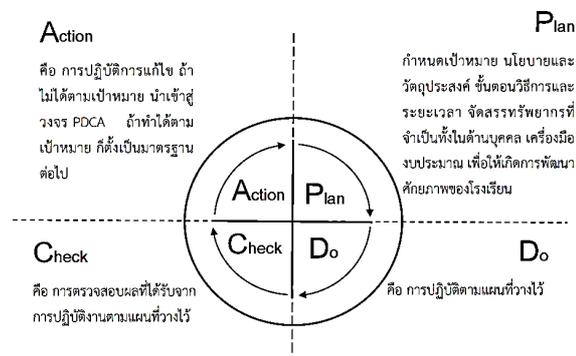
แนวคิดทฤษฎีวงล้อเดมมิ่ง

วงจรรคุณภาพเดมมิ่ง (P D C A) หรือ วงจรเดมมิ่ง วอล์ทเตอร์ ชิวฮาร์ท (Dr. Walter A. Shewhart) นักวิทยาศาสตร์ชาวอเมริกัน เป็นผู้พัฒนาขึ้นเป็นคนแรกในปี ค.ศ. 1939 และเอ็ดวาร์ด เดมมิ่ง (Dr. William Edwards Deming) เป็นผู้นำมาเผยแพร่ในประเทศญี่ปุ่นในปี ค.ศ. 1950 เขา

เป็นคนผลักดันให้ผู้บริหารผู้ป้อนยอมรับแนวคิด ในการจัดการคุณภาพ และเป็นคนแรกที่มีมองว่าการจัดการคุณภาพเป็นกิจกรรมขององค์กรทั้งหมด ไม่ใช่แค่งานตรวจคุณภาพตามที่กำหนดหรือเป็น งานของกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง และเป็นคนแรกที่ระบุว่าคุณภาพเป็นความรับผิดชอบทางการบริหารของผู้บริหาร จนเป็นที่รู้จักกันแพร่หลาย โดยมีกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง 4 ขั้นตอน คือ P D C A (Plan, Do, Check and Act) ที่เป็นกิจกรรมพื้นฐาน ในการพัฒนาประสิทธิภาพและคุณภาพ ในการดำเนินงานขององค์กร (เรื่องวิทย์ เกษสุวรรณ, 2545, หน้า 89-91)

วีรพงษ์ เฉลิมจิระรัตน์ (2547, หน้า 56) กล่าวว่า วงล้อเดมมิ่ง หรือวงล้อ PDCA คือวิธีการที่เป็นขั้นตอน ในการ ทำงานให้งานเสร็จสมบูรณ์อย่างมีประสิทธิภาพ เชื่อถือได้และเป็นที่ยอมรับ ซึ่งประกอบไปด้วยการวางแผน (Plan) การนำแผนไปสู่การปฏิบัติ (Do) การตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน (Check) และการแก้ไขปัญหาที่ทำให้ งานไม่บรรลุตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ (Act) ดังนั้น การหมุนวงล้อเดมมิ่ง (PDCA) อย่างต่อเนื่อง จึงถือเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้การบริหารงานบรรลุ เป้าหมายที่ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

อุทัย บุญประเสริฐ (2545, หน้า76) ได้เสนอว่าวงจรเดมมิ่ง PDCA คือ แนวความคิดในการแก้ปัญหา (Problem Solving) และการพัฒนากระบวนการ (Process Improvement) อย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็น แนวคิดของ ดร. เดมมิ่ง และถือเป็นแนวคิดพื้นฐานของวิธีการต่างๆ ที่มีอยู่ในปัจจุบัน

ภาพที่ 1 : กระบวนการบริหารวงจร PDCA

ที่มา : ธรรมนูญพัชร อ่อนตาม, 2562, หน้า 42

ขั้นตอนการดำเนินงาน

งาน นิ ท ร ร ศ ก า ร Surging Wave International Contemporary Art Exchange Exhibition เป็นงานที่จัดขึ้นที่ไต้หวัน (Taiwan) เมืองเกาสง (Kaoshiung) ซึ่งเป็นเมืองท่าและศูนย์กลางเศรษฐกิจทางภาคใต้และเป็นเมืองที่ใหญ่อันดับสองของไต้หวัน

นิทรรศการนี้จัดขึ้นโดยกระทรวงวัฒนธรรมไต้หวัน และ Bureau of Cultural Affairs Kaohsiung City Government โดยนิทรรศการนี้ถูกจัดขึ้นทุกปี โดยเริ่มตั้งแต่ปี 2561 ซึ่งครั้งนี้ถูกจัดขึ้นเป็นครั้งที่ 4 (2564) แล้ว นิทรรศการเริ่มตั้งแต่วันที่ 17 พฤศจิกายน ถึง 5 ธันวาคม พ.ศ. 2564 และเนื่องจากสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2562 ทำให้ลักษณะการจัดงานต้องมีการ

ปรับเปลี่ยนและคุมเข้มมากกว่าเดิม รวมถึงการคัดเลือกผลงานที่จะนำมาแสดงในงานนิทรรศการ และขั้นตอนในการจัดส่งผลงานเข้าร่วมแสดงด้วยจากนานาชาติ ได้แก่ ไต้หวัน เกาหลี ญี่ปุ่น ฝรั่งเศส อิตาลี เนเธอร์แลนด์ ออสเตรเลีย โปแลนด์ โรมาเนีย กรีซ ออสเตรีย เม็กซิโก โอมาน ตูนิเซีย เวียดนาม ฟิลิปปินส์ ไทย มาเลเซีย และเนปาล ซึ่งมีผลงานที่ส่งเข้าร่วมแสดงมากกว่า 100 ชิ้นงาน

ภาพที่ 2: ภาพรูปทรงกระบอกบรรจุงานภาพพิมพ์ขนาดต่างๆ

ที่มา : www.facebook.com/International Print Biennial Varna

ลักษณะบรรจุภัณฑ์ที่ใช้ในการส่งผลงานภาพพิมพ์

ก่อนจะส่งงานทุกครั้ง สิ่งที่ต้องคำนึงถึงคือ การบรรจุภัณฑ์ เพื่อการจัดส่ง ซึ่งก็มีหลายรูปแบบในการส่งงานประเภทภาพพิมพ์ไปทั้งในประเทศ และต่างประเทศ ผู้วิจัยได้ทดลองบรรจุผลงานภาพพิมพ์ด้วยวัสดุและวิธีการ 4 แบบ พร้อมแสดงตารางเปรียบเทียบข้อดี ข้อเสีย และลักษณะการใช้งาน ดังนี้

ตารางที่ 1 ภาพและข้อมูลเปรียบเทียบการบรรจุภัณฑ์ในการขนส่งผลงานกระดาษสู่เวทีระดับนานาชาติ

แบบบรรจุภัณฑ์	ลักษณะการใช้งาน	ข้อดี	ข้อเสีย
บรรจุภัณฑ์ทรงกระบอกหรือแกนกระดาษ 	นิยมไว้สำหรับใส่บรรจุรูปภาพโปสเตอร์ หรืองานกระดาษทุกชนิด	-มีความแข็งแรง ทนต่อแรงกระแทก -ราคาไม่แพง -มีน้ำหนักไม่มากนัก -เหมาะแก่การขนส่งงานกระดาษทุกประเภท -มีเส้นรอบวงมีขนาดเล็กจนถึงขนาดใหญ่ สามารถเลือกขนาดได้ตามชิ้นงานที่ต้องการจะบรรจุ -สามารถนำมาใช้ซ้ำได้	-หาซื้อยาก สำหรับเส้นรอบวงที่มีขนาดใหญ่ โดยส่วนมากจะเป็นขนาดที่มีเส้นรอบวงเล็ก -ขนาดความยาวของแกนกระดาษไม่แน่นอน -ไม่มีฝาปิดหัวปิดท้าย

แบบบรรจุภัณฑ์	ลักษณะการใช้งาน	ข้อดี	ข้อเสีย
กระบอกพลาสติก แบบมีฝาครอบ 	เป็นกระบอกพลาสติก กระบอกสำหรับงานเขียนแบบ และโปสเตอร์	<ul style="list-style-type: none"> -หาซื้อง่าย ส่วนใหญ่จะพบตามร้านเครื่องเขียน หรือร้านที่ขายวัสดุสำนักงาน -กันน้ำ -สามารถปรับความยาวตามขนาดของตัวผลงานได้ -มีฝาปิด และสามารถถือค้ได้ -สามารถขยายได้หลายระดับ -มีหลายยี่ห้อให้เลือก -มีสายสะพาย สะดวกต่อการพกพา -มีหลายสีส้นให้เลือก -สามารถนำมาใช้ซ้ำได้ 	<ul style="list-style-type: none"> -ราคาแพงปานกลาง -กระบอกแบบนี้มีเนื้อพลาสติกที่บาง ทำให้ไม่เหมาะกับการขนส่งในระยะทางไกล หากมีการทับกันของพัสดุที่มี น้ำหนักมาก กระบอกพลาสติกลักษณะนี้ จะไม่สามารถป้องกันผลงานกระดาษภายในได้เลย
ท่อ PVC 	เป็นกระบอกพลาสติก แบบตรงยาว ผิวเรียบทำจากวัสดุพอลิไวนิลคลอไรด์(Polyvinylchloride) ที่ใช้ในการก่อสร้างและส่งน้ำ	<ul style="list-style-type: none"> -หาซื้อง่าย ตามร้านขายอุปกรณ์วัสดุก่อสร้าง -กันน้ำ -มีความแข็งแรง ทนต่อการกระแทกและการโยนจากการขนส่ง -สามารถจัดใส่ผลงานได้ที่ละหลายชิ้น -มีหลากหลายขนาดและรูปแบบ -สามารถนำมาใช้ซ้ำได้ 	<ul style="list-style-type: none"> -ไม่มีฝาปิดที่เหมาะสมกับการขนส่ง -มีน้ำหนักมาก -ราคาแพง
กล่องกระดาษทรงยาว 	เป็นกล่องกระดาษลอนลูกฟูก ทรงสี่เหลี่ยมยาว นิยมในการขนส่งงานกระดาษ เช่น แผ่นโปสเตอร์ หรือผลงานศิลปะที่เป็นกระดาษ	<ul style="list-style-type: none"> -หาซื้อง่าย -ราคาไม่แพง -มีหลากหลายขนาด -สามารถจัดใส่ผลงานได้ที่ละหลายชิ้น 	<ul style="list-style-type: none"> -ไม่กันน้ำ -รับน้ำหนักได้ไม่มาก -ไม่แข็งแรงมากพอต่อการโยนพัสดุของการขนส่ง

แบบบรรจุภัณฑ์	ลักษณะการใช้งาน	ข้อดี	ข้อเสีย
กล่องทรงสามเหลี่ยม 	เป็นกล่องกระดาษลอน ถูกฟูกทรงสามเหลี่ยมยาว นิยมในการขนส่งงาน กระดาษ เช่น แผ่นโปสเตอร์ หรือผลงานศิลปะที่เป็น กระดาษ	-หาซื้อง่าย -ราคาไม่แพง -มีหลากหลายขนาด -สามารถกันกระแทก ด้านข้างได้ดี	-ไม่กันน้ำ -รับน้ำหนักได้ไม่มาก -ไม่แข็งแรงมากพอ ต่อการโยนพัสดุของ การขนส่ง

จากตารางเปรียบเทียบดังกล่าว จะเห็นได้ว่าการจัดส่งบรรจุภัณฑ์กล่องกระดาษ ไม่ว่าจะ เป็นกล่องทรงสี่เหลี่ยม หรือกล่องทรงสามเหลี่ยม ซึ่งเป็นวัสดุที่หาได้ง่าย แต่ไม่ทนทานเมื่อมีการจัดส่ง ระยะไกลหรือไปต่างประเทศ ในขณะที่บรรจุภัณฑ์รูปทรงกระบอกพลาสติก สามารถหาซื้อได้ง่ายแต่ก็ ไม่เหมาะกับการจัดส่งระยะไกล เพราะวัสดุพลาสติกของกระบอกพลาสติกนี้เป็นวัสดุชนิดบางที่ไม่ ทนทานอาจเกิดการแตกร้าว หรือ หักได้ในระหว่างการจัดส่ง มีความอ่อน แต่ในขณะเดียวกันบรรจุ ภัณฑ์แกนกระดาษ จะมีความแข็งแรงในระดับหนึ่ง ราคาไม่แพง หาซื้อง่ายและมีน้ำหนักเบา แต่ ข้อเสียคือหาบรรจุภัณฑ์แกนกระดาษที่มีเส้นผ่าศูนย์กลางไม่ต่ำกว่า 10 เซนติเมตร ได้ค่อนข้างยาก หากเส้นผ่าศูนย์กลางเล็กเกินไปจะทำให้เวลาบรรจุกระดาษลงไป จะทำให้เกิดความเสียหายแก่ผลง งานได้ บรรจุภัณฑ์ท่อ PVC มีความแข็งแรง ทนต่อการกระแทกและการโยนจากการขนส่ง สามารถ จัดใส่ผลงานได้ที่หลายชิ้น รวมทั้งมีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางที่หลากหลายขนาด หาซื้อได้ง่ายตามร้าน วัสดุก่อสร้าง ทำให้สามารถเลือกขนาดได้ตามความเหมาะสมกับผลงานภาพพิมพ์ และสามารถ นำมาใช้ซ้ำใหม่ได้ เพราะกระบอกที่มีขนาดใหญ่ หรือการหาเส้นรอบวงที่ใส่ผลงานกระดาษได้แบบ พอดีนั้นยากพอสมควรถึงแม้ว่าจะมีหลากหลายขนาด ก็ไม่ได้หมายความว่าเราจะสามารถหาเส้นรอบ วงที่พอดีกับผลงานของเราได้ ดังนั้น บรรจุภัณฑ์ท่อ PVC จึงเหมาะสมกับการจัดส่งผลงานภาพพิมพ์

การห่อบรรจุภัณฑ์งานศิลปะภาพพิมพ์

โดยเริ่มจากการหาคณะกระดาษลอกลาย ซึ่งเป็นกระดาษลักษณะโปร่งแสง มีสีขาวล้วน มาห่อ ผลงาน ด้านนอก และด้านใน ซึ่งกระดาษนี้มีลักษณะบาง ระบายอากาศ และเนื้อละเอียด มีความ เหนียว นุ่ม และที่สำคัญสามารถดูดความชื้นได้ดี และสามารถช่วยในการถนอมกระดาษภาพพิมพ์ ไม่ให้เกิดเป็นจุดสีเหลืองบนกระดาษได้อีกด้วย

ขั้นต่อมา ห่อด้วยกระดาษสีน้ำตาลแบบบาง หรือกระดาษบุฟู่สีน้ำตาล ซึ่งมีคุณสมบัติดูดซับ ความชื้น อีกชั้นหนึ่ง แล้วม้วนให้สามารถใส่เข้าไปในบรรจุภัณฑ์ได้พอดี หากผลงานที่เราส่งมีขนาด เล็กกว่าบรรจุภัณฑ์ที่เราเลือกใช้ แนะนำให้ใส่กระดาษสีน้ำตาล หรือกระดาษลอกลายขยำเป็นก้อนให้ พอดีกับปากกระบอกแล้วใส่ลงไปในช่วงว่างของบรรจุภัณฑ์ แล้วลองเขย่า หากไม่ได้ยินเสียงเคลื่อน ของผลงานภายใน นั่นหมายความว่าใช้ได้แล้ว ห่อด้วยพลาสติกกันกระแทกอีกครั้งรอบนอกเพื่อความ สบายใจของผู้วิจัยว่า อย่างน้อยหากมีการโยน หรือพัสดุตกกระแทกจะเกิดความเสียหายน้อยที่สุด

ตารางเปรียบเทียบการจัดส่งพัสดุอัตราค่าจัดส่งงานกระดาษหรือเอกสารระหว่างประเทศ

โดยผู้วิจัยได้เลือกการบริการจัดส่งพัสดุระหว่างประเทศ (ใต้หวัน) 3 บริษัท ดังนี้

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบการจัดส่งพัสดุอัตราค่าจัดส่งงานกระดาษหรือเอกสารระหว่างประเทศ

รายชื่อบริษัท	น้ำหนัก	อัตรา ค่าบริการ	ข้อดี	ข้อเสีย
ไปรษณีย์ไทย	1,000 กรัม	900 บาท	-ค่าขนส่งปานกลาง -สามารถเช็คค่าจัดส่งได้จาก ในเว็บไซต์ -มีจุดบริการหลายแห่ง มีทุก สำนักงานเขต รวมถึงสาขา ย่อยตามห้างต่างๆ -ขั้นตอนไม่ยุ่งยาก เหมือน ส่งพัสดุภายในประเทศ แค่ กรอกเอกสาร 1 ฉบับ	-ยังไม่สามารถทำแบบออนไลน์ ได้ -ค่าจัดส่งไปยังประเทศ ปลายทางไม่ตรงกับที่ประกาศ ไว้ในเว็บไซต์ -การบริการเร็วหรือช้าขึ้นอยู่กับ กับจำนวนคนที่มาใช้บริการ และพนักงานที่ให้บริการ -ใช้เวลาในการจัดส่งประมาณ 7-10 วัน -ตรวจสอบพัสดุยาก เว็บไซต์ไม่ ปรับปรุงเรื่องของการเดินทาง ของพัสดุ
DHL	1,000 กรัม	3724.14 บาท	-มีบริการออนไลน์ -มีบริการนัดรับพัสดุถึงที่และ ชำระเงินแบบออนไลน์ได้ -ใช้เวลา 3 วัน -ตรวจสอบพัสดุได้	-ราคาสูง -พื้นที่จุดบริการน้อย -การติดต่อขอข้อมูลจาก ตัวแทนยาก โดยเฉพาะในพื้นที่ ต่างจังหวัด เช่นนครปฐม
FedEx	1,000 กรัม	1,550 บาท	-ราคาปานกลาง -มีบริการออนไลน์ -มีบริการนัดรับพัสดุถึงที่และ ชำระเงินแบบออนไลน์ได้ -มี Call Center -มีบริการแพ็คพัสดุ -ใช้เวลา 3 วัน -ตรวจสอบพัสดุได้ -บริการดี ตามมาตรฐานสากล	-ต้องกรอกข้อมูลเยอะ -ต้องสมัครสมาชิก -พื้นที่จุดบริการน้อย

** หมายเหตุ อัตราค่าส่งโดยประมาณ ณ วันที่ 20 มกราคม พ.ศ.2565

จากราคาค่าจัดส่งจะเห็นได้ว่าการจัดส่งโดยไปรษณีย์ไทย มีราคาค่าจัดส่งที่ไม่สูง หากพัสดุมีน้ำหนัก ไม่เกิน 1000 กรัม อัตราค่าส่งจะอยู่ที่ประมาณ 900 บาท โดยทั้งนี้ผู้วิจัยเห็นว่าความคุ้มค่าในการจัดส่งมีความเหมาะสม ไม่ถูกและไม่แพงจนเกินไป ถึงแม้ว่าจะใช้เวลาในการจัดส่งนานกว่าบริษัทอื่น หากผู้ที่ต้องการส่งพัสดุหรือผลงาน ควรจะจัดการเรื่องการวางแผนระยะเวลาของการจัดส่ง จะทำให้ประหยัดค่าใช้จ่ายไปได้มาก

หากกล่าวถึงศิลปินที่มีชื่อเสียงในระดับนานาชาติ เขาจะเลือกใช้ระบบการขนส่งที่นำเชื่อถือหรือเป็นระบบการขนส่งแบบนานาชาติที่มีมาตรฐานสากล เนื่องจากมูลค่าของผลงานนั้นๆ และเพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาในการจัดส่งที่ล่าช้า หรือการตรวจสอบความปลอดภัยในการติดตามผลงานของตนเองก็เป็นอีกปัจจัยในการเลือกใช้บริษัทขนส่งที่ได้รับมาตรฐานระดับนานาชาติ

ซึ่งนิทรรศการที่ผู้วิจัยส่งผลงานไปแสดงนี้ ตั้งอยู่ ณ ประเทศไต้หวัน ผู้วิจัยเลือกใช้การจัดส่งของไปรษณีย์ไทย โดยมีปัจจัยประการแรกคือเรื่อง ราคาของค่าจัดส่ง ประการต่อมาคือความสะดวกในการเดินทาง และช่วงเวลาที่เกิดการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ทำให้บริษัทขนส่งพัสดุหลายบริษัทหยุดการขนส่งพัสดุไปยังหลายประเทศที่มีการแพร่ระบาดรุนแรง ทำให้การจัดส่งผลงานไปต่างประเทศเป็นสิ่งที่ค่อนข้างลำบาก ซึ่งสำหรับไปรษณีย์ไทยใช้เวลาจัดส่งผลงานประมาณ 7-10 วัน ซึ่งแต่ละประเทศจะมีระยะเวลาจัดส่งไม่เท่ากัน ดังนั้นผู้ส่งควรคำนวณเวลาไว้ให้ดี เพราะการจัดส่งอาจจะไม่เป็นไปตามกำหนด หากเป็นไปได้ควรจัดส่งก่อนเวลา และควรเขียนที่อยู่ติดไปบนพัสดุ ระบุหมายเลขโทรศัพท์และชื่อผู้รับ ประเทศที่จัดส่งให้ชัดเจน ถึงแม้ว่าปัจจุบันการขนส่งจะใช้เป็นแท็บสแกนบาร์โค้ดแล้วก็ตาม ส่วนหนึ่งในขั้นตอนการจัดส่ง คือการกรอกรายละเอียดของผลงาน แสดงสถานะของพัสดุที่เรานำมาฝากส่งว่าเป็นสิ่งของอะไร มีมูลค่าเท่าไร ซึ่งโดยส่วนมากทางนิทรรศการที่แสดงงานในต่างประเทศส่วนใหญ่จะกำชับศิลปินทุกคนที่ส่งผลงานมาเข้าร่วมว่า ให้เขียนคำว่า “For Exhibition Only” หรือ เฉพาะการจัดนิทรรศการ เพื่อเป็นการแสดงจุดประสงค์ในการส่งผลงานของศิลปินจากทั่วโลกในการจัดส่งผลงานเข้าร่วมนิทรรศการ เพื่อหน่วยงานที่จัดนิทรรศการนั้น สามารถรับผลงานโดยไม่ต้องเสียภาษีนำเข้า เพราะไม่ใช่การซื้อขายงานศิลปะ เนื่องจากเรื่องเหล่านี้เป็นเรื่องละเอียดอ่อนที่นิทรรศการในหลายๆที่ในต่างประเทศกำหนดขึ้น

การขนส่งผลงานกลับ สำหรับงานภาพพิมพ์จะไม่ค่อยมีปัญหาในเรื่องการขนส่งกลับเมื่อเสร็จสิ้นนิทรรศการแสดงผลงาน เพราะเป็นงานกระดาษ มีน้ำหนักเบา และใช้บรรจุภัณฑ์ที่ไม่ใหญ่ ไม่ต้องใช้พื้นที่ สามารถนำติดตัวไปด้วยได้พร้อมกับการเดินทางของศิลปินเอง หรือหากส่งกลับมาเป็นพัสดุโดยทางอากาศหรือทางน้ำก็สามารถมาถึงได้อย่างสบายใจ โดยไม่ต้องมีใบรับรองการเป็นเจ้าของอย่างผลงานประเภทอื่นๆ ทั้งงานจิตรกรรมและงานประติมากรรมที่มีขนาดใหญ่กว่า เพราะลักษณะของการห่อพัสดุของงานภาพพิมพ์นั้นก็มึลักษณะเช่นเดียวกับการห่อเอกสารแผนที่หรือแผ่นกระดาษ และนิยมจะเขียนจำหน้ามาว่า “เพื่อการแสดงนิทรรศการเท่านั้น” ซึ่งก็เป็นสิ่งที่ยืนยันว่าผลงานในกล่องพัสดุใบนี้ไม่ได้ทำเพื่อการค้า ซึ่งจะแตกต่างจากพัสดุชิ้นใหญ่ ซึ่งหากเป็นผลงานชิ้นใหญ่อย่างงานจิตรกรรมหรืองานประติมากรรมนั้นต้องแจ้งในใบของกรมศุลกากร ว่าจะมีการขนส่งผลงานชิ้นนี้

ทั้งหมดก็ขึ้น แล้วกำหนดวันที่จะนำกลับมาเมื่อการแสดงจบ ซึ่งหากเรามีการร่างเอกสารส่วนนี้ไว้แล้ว
ขนส่งกลับมาตามกำหนดดังกล่าวก็จะมีปัญหาในระหว่างการเดินทาง

อภิปรายผลการวิจัย

การจัดการส่งผลงานภาพพิมพ์ประเภทงานกระดาษสู่เวทีระดับนานาชาติ กรณีศึกษาการ
จัดส่งผลงานศิลปะประเภทงานภาพพิมพ์ในนิทรรศการ Surging wave International
Contemporary Art Exchange Exhibition มีขั้นตอนการจัดเตรียมส่งผลงานภาพพิมพ์ ดังนี้
ขั้นตอนที่ 1 ขั้นตอนการสร้างภาพผลงาน โดยเริ่มจากการร่างแบบผลงานจำลองขึ้นมาก่อน ขั้นตอน
ที่ 2 การนำแบบจำลองไปขยายให้ได้ขนาดเท่าที่เราต้องการ โดยผู้วิจัยเลือกใช้เทคนิคกระบวนการภาพ
พิมพ์แกะไม้ ลงมือสร้างสรรค์ และนำไปสู่กระบวนการพิมพ์ จนกลายเป็นผลงาน ขั้นตอนที่ 3
ขั้นตอนการเลือกบรรจุภัณฑ์ให้เหมาะกับลักษณะของผลงาน รวมถึงความกว้าง และความยาวของ
ชิ้นงานด้วย รวมถึงการบรรจุผลงาน ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนที่สำคัญไม่น้อยไปกว่าขั้นตอนการ
สร้างสรรค์ผลงาน เพราะเป็นขั้นตอนที่ต้องมีความละเอียดอ่อน และต้องให้ความใส่ใจในการบรรจุ
ผลงานเป็นพิเศษ หากรีบร้อนอาจทำให้ผลงานมีรอยยับ ทำให้แผ่นกระดาษไม่เรียบเนียน ซึ่งจะมีผล
ต่อความงามในตัวชิ้นงานเวลาจัดแสดงได้ โดยมีลักษณะบรรจุภัณฑ์ที่ใช้ในการส่งผลงานภาพพิมพ์ คือ
การบรรจุภัณฑ์ทรงกระบอก หรือแกนกระดาษ เช่น กระบอกพลาสติก หรือท่อ PVC สามารถนำมา
ประยุกต์ในการจัดส่งผลงานกระดาษได้ เพราะมีความแข็งแรงมาก ทนต่อการกระแทก การโยนจาก
การขนส่ง และมีหลายขนาดให้เลือก โดยทั่วไปจะเป็นสี่เหลี่ยมหรือสี่ขา และแบบใส ใช้ส่งผลงานได้ที่ละ
หลายๆชิ้นในคราวเดียวกัน มีหลากหลายขนาด แต่ข้อเสียคือ ราคาค่อนข้างสูง และมีน้ำหนักมาก ซึ่ง
ภายหลังไม่ได้เป็นที่นิยมมากนักในการจัดส่งผลงานภาพพิมพ์ประเภทงานกระดาษ เพราะบรรจุภัณฑ์
ทรงกระบอก หรือแกนกระดาษ เป็นวัสดุที่หาได้ง่ายตามท้องตลาดมากขึ้น บรรจุภัณฑ์ประเภทท่อ
PVC จึงถูกลดความนิยมลง เพราะว่ามีราคาที่สูงกว่าแกนกระดาษ แต่มีความทนทานและปลอดภัย
จากความเสียหายมากที่สุด ในการจัดส่งผลงานภาพพิมพ์ ผู้วิจัยเลือกใช้บรรจุภัณฑ์ประเภทท่อ PVC
และใช้บริการการจัดส่งพัสดุของไปรษณีย์ไทย โดยขนส่งทางเครื่องบิน ที่เรียกว่า EMS World เป็น
ลักษณะแบบเหมาจ่าย ซึ่งจะไม่มีการเก็บค่าธรรมเนียมต่างๆเพิ่ม และสามารถตรวจสอบสถานะการ
จัดส่งได้ผ่านแอปพลิเคชันและเว็บไซต์ ผลงานภาพพิมพ์สามารถที่จะเคลื่อนที่และขนย้ายได้สะดวก
และมีน้ำหนักเบา จึงขนส่งไปร่วมแสดงหรือเผยแพร่ในนิทรรศการนานาชาติได้อย่างง่ายดาย

สรุปผลการดำเนินงาน

บทความวิจัยฉบับนี้มีเนื้อหาประเด็นเรื่องของการจัดส่งผลงานภาพพิมพ์เพื่อร่วมแสดงใน
นิทรรศการนานาชาติ ซึ่งเป็นข้อมูลที่ได้มาจากประสบการณ์ตรงของผู้วิจัย โดยได้อธิบายพรรณนา
ตั้งแต่กระบวนการสร้างสรรค์ผลงานภาพพิมพ์ ตลอดจนแง่มุมประสบการณ์การจัดส่งผลงาน เพื่อ
ร่วมแสดงในนิทรรศการนานาชาติ ทั้งนี้รายละเอียดในการจัดส่งผลงานที่มีความแตกต่างกันไปทั้งงาน
กระดาษที่เป็นงานภาพพิมพ์ ทั้งนี้การส่งงานภาพพิมพ์ที่มีขนาดใหญ่หรือศิลปินมืออาชีพ ซึ่งผลงานมี

ราคาแพงก็ต้องใช้กระบวนการเช่นเดียวกันในกระบวนการเหล่านี้จำเป็นต้องอาศัยระบบการวางแผนจัดการ เพราะโดยส่วนมาก การแสดงงานระดับนานาชาติจะถูกจัดขึ้นทุกปี ในแต่ละประเทศ หากเป็นนิทรรศการใหญ่ ก็จะมีการวางแผนล่วงหน้าในการส่งผลงาน เพื่อคัดเลือกมาแสดงงานกับทางนิทรรศการ ดังนั้นการเกิดนิทรรศการงานแสดงศิลปนานาชาติ ทางนิทรรศการจะกำหนดเวลาในการส่งงานแสดงมากกว่า 2 เดือน เพื่อศิลปินที่สนใจ หากศิลปินท่านใดไม่มีผลงานเก็บไว้ก็จะมีเวลาในการสร้างสรรค์ผลงานและส่งได้ทันตามกำหนดการของนิทรรศการ นอกจากการสร้างสรรค์ผลงานศิลปินแล้ว ขั้นตอนการจัดส่งก็สำคัญไม่น้อยไปกว่ากัน เพื่อผลงานที่ศิลปินสร้างสรรค์ขึ้น เดินทางจนถึงสถานที่จัดแสดงงานได้อย่างปลอดภัย และไม่ได้รับความเสียหาย พร้อมทั้งจะถูกเผยแพร่สู่สาธารณชนองค์ความรู้นี้จึงเกิดประโยชน์ต่อการจัดส่งผลงานศิลปะไปสู่เวทีระดับนานาชาติ

ข้อเสนอแนะ

1. ผู้วิจัยคาดว่าในอนาคตอาจจะมีวัสดุทางเลือกสำหรับขนส่งผลงานภาพพิมพ์ที่มีน้ำหนักเบา แข็งแรง ง่ายต่อการขนส่ง
2. ด้วยสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อาจทำให้มีการส่งผลงานจริงเข้าร่วมประกวดน้อยลง แต่ทุกประเทศหันมาจัดแสดงแบบออนไลน์กันมากขึ้น
3. การขนส่งผลงานในลักษณะอื่น เช่น ผลงานประติมากรรม หรืองานวัสดุประเภทไม้ ที่ต้องมีการระวังในเรื่องของการขนส่ง มาตรฐานการขนส่งระหว่างประเทศ ในหลายประเด็นเป็นประเด็นการจัดการที่น่าสนใจ
4. วิธีการ และกฎเกณฑ์การจัดการส่งผลงานที่ไม่ต้องส่งแดงแก่ศุลกากร สำหรับงานศิลปะประเภทต่างๆ เป็นประเด็นการจัดการที่น่าสนใจ

เอกสารอ้างอิง

- ณัฐณิชา อ่อนตาม. (2562). เทคนิคการบริหารงานแบบ PDCA(Deming Cycle). **วารสารสมาคมพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย ปีที่ 1, ฉบับที่ 3 : 39-46.**
- เรืองวิทย์ เกษสุวรรณ. (2545). **การจัดการคุณภาพ : จากTQCถึงTQM,ISO 9000 และการประกันคุณภาพ, พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : บพิธการพิมพ์.**
- วีรพงษ์ เอลิมจิระรัตน์ (2547). **การแก้ปัญหาแบบคิซึ. กรุงเทพฯ : สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี. ไพรชณีย์ไทย. (2564). อัตราค่าบริการไปรษณีย์ด่วนพิเศษระหว่างประเทศ(EMS World). สืบค้นวันที่ 16 มกราคม 2565, เข้าถึงได้จาก www.thailandpost.co.th**
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2545). **การบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์.**
- Hitoshi. (2540). **Management by quality (MBO). แปรจาก Management by Quality. โดย ปรีชา ลีลานุกรม, สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น). กรุงเทพฯ : ส.เอเชียเพรส.**
- Tozava. (2544). **The Idea Gonerator : Quick and Easy. Kaizen : Pcs.**

การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ด้วยวัสดุเหลือใช้เพื่อส่งเสริมทักษะทางสังคม ของเด็กปฐมวัย

An Organizing Creative Art Made From Used Material Activities To Young Children's Social Skills

พิจิตรา เกษประดิษฐ์¹, นุชชฎา ภัทรพฤฒานนท์^{2*}

Pigitra Ketpradit, Nuchada Phatpharuethanon

¹สาขาการศึกษาปฐมวัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี โทรศัพท์ 062-2945463

¹Branch Early Childhood Education Department Education Bangkokthonburi University Tel. 062-2945463

²สาขาการศึกษาปฐมวัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี โทรศัพท์ 065-3292455

²Branch Early Childhood Education Department Education Bangkokthonburi University, Tel. 065-3292455

e-mail : ¹Pigitra.kad@bkkthon.ac.th, ²Nuchada.pha@bkkthon.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการร่วมมือในการทำงาน ด้านการแบ่งปันสิ่งของ และด้านการช่วยเหลือผู้อื่น ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ด้วยวัสดุเหลือใช้ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ เด็กชั้นอนุบาลปีที่ 1 โรงเรียนเพชรเกษม(จตุรงค์สงครามอนุสรณ์) จังหวัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 20 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม ระยะเวลาในการวิจัยทั้งสิ้น 12 สัปดาห์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แผนการจัดประสบการณ์ศิลปะสร้างสรรค์ด้วยวัสดุเหลือใช้ และแบบสังเกตทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test

ผลการวิจัย พบว่า หลังการทดลอง เด็กปฐมวัยมีค่าเฉลี่ยคะแนนทักษะทางสังคมใน 3 ด้าน ได้แก่ด้านการร่วมมือในการทำงาน ด้านการแบ่งปันสิ่งของ และด้านการช่วยเหลือผู้อื่น สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: กิจกรรมสร้างสรรค์ด้วยวัสดุเหลือใช้, ทักษะทางสังคม, เด็กปฐมวัย

Abstract

The Objective of research was to compare Young Children's social skills in 3 aspects which were helping others aspect sharing aspect and collaboration aspect before and after organizing creative art made from waster material activities. The samples were 20 Young Children's in K2. Petchkasem school , Bangkok. Province by using .The research duration was 12 weeks. Research instruments were plans for

creative and made from used material activities and Young Children's social skills observation form. The data were analyzed by mean, standard deviation and t-test.

The research findings were as follows : After the experiment. Young Children's had the Social skills in 3 aspects, which were helping others aspect, sharing aspect and collaboration aspect mean score higher than those of before at .05 level of significance.

Keywords: Creative Art Made from Wasted Material Activities, Social skill, Young Children

บทนำ

สภาพสังคม เศรษฐกิจและการเมืองในยุคปัจจุบันที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและรุนแรง ได้สร้างความกดดันให้เกิดความจำเป็นอย่างยิ่งในการเปลี่ยนแปลงการจัดการศึกษาของไทยให้สามารถผลิตผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งคุณธรรม จริยธรรม อีกทั้งรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง สามารถปรับตัวอยู่ในสังคมที่กำลังเปลี่ยนแปลงอย่างมีคุณภาพ ปัญหาของสังคมไทยอีกประการหนึ่งที่มีผลกระทบต่อเด็กไทย คือ ความอ่อนแอของสถาบันครอบครัวที่ทำหน้าที่ในการเลี้ยงดูเด็ก เด็กปฐมวัยจำนวนหนึ่งอาจได้รับการเลี้ยงดูที่ไม่เหมาะสมอันจะส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตทั้งปัจจุบันและอนาคต นอกจากนี้ปัญหาสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ส่งผลโดยตรงต่อพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย (กระทรวงศึกษาธิการ. 2560 : 1) สภาพสังคมที่มีความก้าวหน้าทางวิชาการ เทคโนโลยี ความรู้การสื่อสารที่พัฒนาและเติบโตอย่างรวดเร็วส่งผลให้มีการเปลี่ยนแปลงในวิถีชีวิตประจำวันมากขึ้น จึงส่งผลกระทบต่อเด็กและเยาวชนจำนวนมากเติบโตมาอย่างโดดเดี่ยว มีโทรทัศน์และคอมพิวเตอร์เป็นเพื่อน จันทน์ บุญคลัง. (2542) กล่าวว่า การที่สังคมจะอยู่ร่วมกันอย่างปกติสุขนั้น สิ่งที่มีความสำคัญประการหนึ่งคือบุคคลจะต้องมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน เพราะเมื่อบุคคลมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันแล้ว ประสบการณ์ในการเข้าสังคมจะกว้างขึ้นตามลำดับ กล่าวคือ ตอนทารก เด็กสัมพันธ์กับพ่อ แม่ บุคคลในครอบครัว เมื่อเข้าโรงเรียนสัมพันธ์กับเพื่อนในวัยเดียวกัน เด็กจะเรียนรู้ว่าจะปฏิบัติตนอย่างไรจึงจะได้เป็นที่ยอมรับของสังคมและอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข อย่างไรก็ตามหากเด็กไม่มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน ไม่มีเพื่อนเล่น ไม่มีใครสนใจจะรู้สึกว่าเขาจะขาดความอบอุ่น จะทำให้ขาดทักษะที่จำเป็นในการเข้าสังคม

ทักษะทางสังคมนั้นมีความจำเป็นต่อมนุษย์เป็นอย่างมาก เพราะมนุษย์ไม่สามารถที่จะดำรงชีวิตอยู่ตามลำพังได้ ต้องมีเพื่อน มีสังคมที่ดำรงชีวิตอยู่ด้วยกัน ตั้งแต่สังคมในครอบครัว สังคมในห้องเรียน ในบ้าน ที่ทำงาน ชุมชน ประเทศและสังคมโลก ทุกสังคมต้องมีการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ทักษะทางสังคมเป็นทักษะที่ควรส่งเสริมและพัฒนาสำหรับเด็กปฐมวัย ในปัจจุบันเป็นที่ยอมรับกันว่า เด็กตั้งแต่วัยแรกเกิดจนถึง 6 ปี เป็นระยะที่สำคัญมากที่สุดในการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา (สุธี ไม้จันทร์.2544 : 1) ดังนั้น ทักษะทางสังคมจึงควรสอดแทรกในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ให้กับเด็กปฐมวัยได้มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ได้ทำกิจกรรมร่วมกับกลุ่มเพื่อน เช่น การทำกิจกรรมศิลปะ การเล่นเกม การแสดงบทบาทสมมติ การเล่นเกม การทำกิจกรรม

กลางแจ้ง เป็นต้น เยาวพา เดชะคุปต์.(2542 : 85) กล่าวว่า เด็กวัย 3 – 6 ปีนั้น เป็นวัยเรียนรู้การอยู่ร่วมกับผู้อื่นและสิ่งรอบตัว เด็กวัยนี้ชอบการเล่นเป็นกลุ่มมากกว่าการเล่นคนเดียว การเล่นถือเป็นกิจกรรมหนึ่งที่เป็นหัวใจสำคัญของชีวิตในวัยเด็กและถือว่าการเล่นอย่างมีจุดมุ่งหมาย เป็นหัวใจสำคัญของการจัดประสบการณ์ให้กับเด็กอีกด้วย

การแสดงออกทางพฤติกรรมในระยะแรกของเด็กปฐมวัย อาจมีปัญหาในเรื่องของการปรับตัวเข้ากับผู้อื่น แต่เมื่อเด็กมีอายุมากขึ้นและมีโอกาสได้ปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นมากขึ้น รวมทั้งได้รับการปลูกฝังลักษณะนิสัยที่เหมาะสมตามกฎเกณฑ์ของสังคม เด็กจะสามารถปรับตัวเข้ากับผู้อื่นและเรียนรู้บทบาทหน้าที่ของตนเองได้ดีขึ้น การที่เด็กมีพฤติกรรมทางสังคมไม่เหมาะสม เช่น การก้าวร้าว ขาดความรับผิดชอบ เอาแต่ใจตนเอง ฯลฯ จะทำให้เด็กปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้ยาก และอาจก่อให้เกิดปัญหาความรุนแรงต่อไปในอนาคตได้ แต่ถ้าเด็กได้รับการอบรมปลูกฝังพฤติกรรมที่เหมาะสมตามเกณฑ์ของสังคม จะส่งผลให้เด็กสามารถปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้และเรียนรู้บทบาทของตนเอง เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม การพัฒนาทางด้านสังคมสำหรับเด็กวัยนี้ต้องฝึกให้เกิดความไว้วางใจในผู้อื่น เมื่ออยู่ร่วมกันการทำงานและเล่นร่วมกับผู้อื่นได้ มีความรับผิดชอบในการทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างง่ายๆ ให้เด็กเข้าใจข้อตกลง กฎเกณฑ์ ฝึกให้เด็กรู้จักการอดทนรอคอย ฝึกให้เด็กรับฟังผู้อื่น รวมถึงการชื่นชมผู้อื่น (เยาวพา เดชะคุปต์, 2542) ซึ่งสอดคล้องกับ พัชรี ผลโยธิน(2551) ที่กล่าวว่าเด็กในช่วง 6 ปีแรกของชีวิตเป็นช่วงเวลาที่สำคัญอย่างยิ่ง และเป็นช่วงเวลาที่มียุทธพลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม เป็นช่วงแห่งการเรียนรู้ในการสร้างมิตรภาพเรียนรู้วัฒนธรรมในสังคมและสภาพแวดล้อมที่เด็กอาศัยอยู่ เรียนรู้ที่จะมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นอย่างมีความหมาย เรียนรู้การปฏิบัติร่วมกับผู้อื่นกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น และเป็นช่วงแห่งการเรียนรู้ประสบการณ์ในการใช้ชีวิตแบบสังคมส่วนรวม ดังนั้นการพัฒนาทักษะทางสังคมจึงควรได้รับการปลูกฝังในช่วงวัยนี้

การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกิจกรรมที่เหมาะสมกับความสามารถ ความสนใจและสอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กไว้เป็นอย่างดี อีกทั้งยังช่วยผ่อนคลายความตึงเครียดทางอารมณ์ ตลอดจนช่วยพัฒนากล้ามเนื้อนิ้วมือและให้มีการทำงานที่ประสานสัมพันธ์กันและความคิดของตนเองในการจัดประสบการณ์

(บุญไท เจริญผล : 2533) เด็กจะได้พัฒนาความสามารถของตนเองในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านร่างกาย โดยการใช้กล้ามเนื้อในการขีดเขียน ซึ่งจะทำให้สามารถควบคุมการทำงานส่วนต่าง ๆ ของร่างกายได้เป็นอย่างดี ด้านอารมณ์เด็กจะได้ความสนุกสนานเพลิดเพลิน ส่งผลให้สุขภาพจิตของเด็กได้รับการพัฒนาได้เป็นอย่างดี ด้านสติปัญญาจะเป็นการส่งเสริมพัฒนาความสามารถของตนเองโดยการแสดงออกทางภาพวาดได้

การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ในปัจจุบันมีรูปแบบที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น ซึ่งแต่รูปแบบล้วนสะท้อนการเจริญเติบโตทั้งด้านการเรียนรู้และพัฒนาการและจิตใจของเด็กปฐมวัย การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ด้วยวัสดุเหลือใช้ ได้แก่ แก้วน้ำพลาสติก ขวดน้ำพลาสติก ไม้ กระดาษ ก่อถ่วงนม ก่อถ่วงนม หลอด ฝาขวดต่างๆ กระจ่างน้ำอัดลม น้ำผลไม้ เศษผ้า ที่ไม่เป็นอันตรายแก่เด็ก โดยนำมาใช้ในการประดิษฐ์หรือสร้างผลงาน ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ เป็นผู้คิดกำหนดวางแผน

ตัดสินใจและลงมือปฏิบัติผลงานทางศิลปะด้วยตนเองผ่านกระบวนการคิดการแก้ปัญหา พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้เด็กได้ฝึกทักษะด้านการคิด จินตนาการ และส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ในการประดิษฐ์ผลงานที่แปลกใหม่ หลากหลายรูปแบบ ส่งผลให้เด็กปฐมวัยได้พัฒนาความคิดสร้างสรรค์ที่ดีต่อไป

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ด้วยวัสดุเหลือใช้เพื่อส่งเสริมทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย โดยเน้นการเปิดโอกาสให้เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนอย่างมีความหมาย ได้ช่วยเหลือครูและเพื่อน ได้แบ่งปันอุปกรณ์และสิ่งของต่างๆ รวมถึงการร่วมมือกันในการทำงานจนสำเร็จ ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นแนวทางให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดประสบการณ์ในระดับปฐมวัย ในการทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ด้วยวัสดุเหลือใช้ไปพัฒนาทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการช่วยเหลือผู้อื่น ด้านการแบ่งปันสิ่งของ และด้านร่วมมือในการทำงาน ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ด้วยวัสดุเหลือใช้
2. เพื่อศึกษาผลของการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ด้วยวัสดุเหลือใช้

การทบทวนวรรณกรรม

งานวิจัยเรื่องนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ด้วยวัสดุเหลือใช้ ซึ่งพัฒนาการทางด้านสังคมของเด็กปฐมวัยนี้มีความสำคัญมาก เด็กที่อายุน้อยจะยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง ยังไม่สามารถเล่นกับผู้อื่นได้ การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ด้วยวัสดุเหลือใช้จะช่วยพัฒนาเด็กปฐมวัยให้สามารถมีทักษะทางสังคมเพิ่มมากขึ้น โดยในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารทั้งหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยเพื่อดูพัฒนาการด้านสังคมและคุณลักษณะตามวัย รวมถึงได้ศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัยจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยโดยใช้การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ด้วยวัสดุเหลือใช้

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **เด็กปฐมวัย** หมายถึง นักเรียนชาย – หญิง ที่มีอายุ 4 - 5 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 โรงเรียนเพชรเกษม(จตุรงค์สงครามอนุสรณ์) สำนักงานเขตบางแค สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 20 คน

2. **การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ด้วยวัสดุเหลือใช้** หมายถึง การจัดกิจกรรมที่ทำให้เด็กปฐมวัยได้เคลื่อนไหวร่างกายในทุกรูปแบบทั้งกล้ามเนื้อเล็ก-ใหญ่ ผ่านสื่ออุปกรณ์ที่เป็นวัสดุเหลือใช้จากการอุปโภคบริโภค ในชีวิตประจำวันและสิ่งเหลือใช้ที่อยู่รอบๆตัว ได้แก่ กล้องต่างๆ ขวดน้ำรูปแบบต่างๆ กระดาษ เพื่อเป็นการกระตุ้นให้เด็กเกิดความสนใจในการสร้างสรรค์ผลงานที่จะ

ทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม มีการวางแผนร่วมกันกับกลุ่ม เพื่อให้เกิดทักษะทางสังคมในด้านของการช่วยเหลือ การให้ความร่วมมือ การเป็นผู้นำผู้ตามและการกล้าแสดงออก โดยมีกระบวนการในการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวพื้นฐานแบบกลุ่มซึ่งมีลำดับขั้นตอนหลักสามขั้นตอนคือ ขั้นนำ ขั้นดำเนินกิจกรรม และขั้นสรุป

ขั้นนำ

ครูนำเข้าสู่บทเรียนด้วยกิจกรรมการเคลื่อนไหวพื้นฐาน โดยการเดิน วิ่ง กระโดด ซึ่งมีนิทาน เพลง คำคล้องจอง และปริศนาคำทาย เพื่อกระตุ้นให้เด็กเกิดความสนใจและมีความพร้อมก่อนเข้าสู่กิจกรรม

ขั้นดำเนินกิจกรรม

เด็กลงมือปฏิบัติกิจกรรมการเคลื่อนไหวพื้นฐานตามจังหวะลักษณะต่างๆ เช่น เร็ว ช้า ดัง ค่อย โดยเด็กมีส่วนร่วมในกิจกรรมมีการวางแผนร่วมกันภายในกลุ่ม รู้จักการร่วมมือกัน มีความเป็นผู้นำผู้ตาม ครูมีบทบาทในการกระตุ้นให้เด็กวางแผนร่วมกัน ปรึกษากัน ช่วยกันแสดงความคิดเห็น ทำให้เด็กกล้าแสดงออกทั้งความคิดและการกระทำ สามารถรับฟังและยอมรับความคิดเห็นของกันและกัน รู้จักการช่วยเหลือ และให้ความร่วมมือกับเพื่อน จนทำให้กิจกรรมที่ทำร่วมกันประสบความสำเร็จ

ขั้นสรุป

ให้เด็กร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวพื้นฐานว่าเป็นอย่างไรและครูก็พูดคุยถึงทักษะทางสังคมให้เด็กทราบ โดยให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายในการทำกิจกรรม

3. ทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย หมายถึง การกระทำที่เด็กแสดงออกมาในการทำกิจกรรมต่าง ๆ โดยมีการปฏิบัติเพื่อและส่วนรวม เช่น ทักษะด้านการช่วยเหลือ ทักษะด้านการให้ความร่วมมือ ทักษะด้านการเป็นผู้นำและ

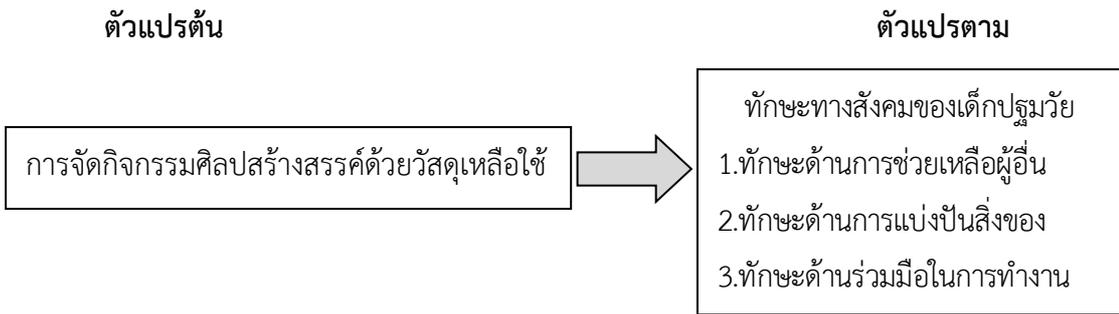
ผู้ตาม และทักษะด้านการแสดงออกทางวาจาท่าทางที่เหมาะสม และเป็นที่ยอมรับของสังคม 3 ด้าน ดังนี้

3.1 การช่วยเหลือผู้อื่น หมายถึง การมีน้ำใจเอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่ การแสดงออกถึงการกระทำหรือคำพูดเพื่อตอบสนองความต้องการของเพื่อน โดยการแนะนำวิธีการหรือสนับสนุน เพื่อให้เพื่อนประสบความสำเร็จในกิจกรรมที่กำลังกระทำอยู่ ทั้งเป็นการขอร้องหรือไม่ขอร้อง

3.2 การให้ความร่วมมือในการทำงาน หมายถึง การแสดงออกของเด็กที่ยอมรับฟังเพื่อน ให้ความร่วมมือพร้อมที่จะทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนให้สำเร็จตามจุดประสงค์

3.3 การแบ่งปันสิ่งของ หมายถึง การที่เด็กปฐมวัยแสดงออกในด้านการแบ่งปันสิ่งของในการทำกิจกรรมต่าง การดำเนินกิจกรรมโดยแสดงออกในการแบ่งของให้เพื่อนเมื่อเพื่อนขอหรือส่งให้เองโดยที่ยังไม่ถูก ร้องขอ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัยเรื่องการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ด้วยวัสดุเหลือใช้ เพื่อส่งเสริมทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย

ระเบียบวิธีการวิจัย

1. การรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งการทดลอง(Quasi-experimental research) ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองแบบกลุ่มเดียว โดยใช้แบบแผนการทดลองแบบ One group pretest-posttest design (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ,2548) ซึ่งผู้วิจัยมีการเก็บรวบรวมข้อมูลดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากครูประจำชั้นอนุบาลปีที่ 1 โรงเรียนเพชรเกษม (จตุรงค์ สงครามอนุสรณ์) เพื่อขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูล และอธิบายรายละเอียดในการดำเนินการวิจัย พร้อมจัดเตรียมสภาพแวดล้อมในสถานที่ทำการทดลองให้เหมาะสม

2. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบ่งออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

2.1 ระยะที่ 1 ระยะการเก็บรวบรวมข้อมูลก่อนการทดลอง

ผู้วิจัยนำแบบสังเกตทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการช่วยเหลือผู้อื่น ด้านการแบ่งปันสิ่งของ และด้านการร่วมมือในการทำงาน มาดำเนินการในการสังเกตเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 1 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 โรงเรียนเพชรเกษม (จตุรงค์สงครามอนุสรณ์) เขต บางแค จังหวัดกรุงเทพมหานคร สังกัดกรุงเทพมหานคร เป็นรายบุคคลการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ด้วยวัสดุเหลือใช้ โดยใช้ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล 1 สัปดาห์ ในกิจกรรมสร้างสรรค์ ระหว่างเวลา 10.00-10.50 แล้วนำมาวิเคราะห์คะแนนด้านทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย ตามเกณฑ์การให้คะแนนที่กำหนดขึ้น

2.2 ระยะที่ 2 ระยะดำเนินการทดลอง

ผู้วิจัยนำแผนการจัดประสบการณ์กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ด้วยวัสดุเหลือใช้ไปทดลองใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เด็กอนุบาลชั้นปีที่ 1 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 โรงเรียนเพชรเกษม (จตุรงค์สงครามอนุสรณ์) เขตบางแค จังหวัดกรุงเทพมหานคร สังกัด

กรุงเทพมหานคร โดยผู้วิจัยใช้ระยะเวลาในการทดลองทั้งสิ้น 10 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน ได้แก่วันจันทร์ วันพุธ และวันศุกร์ ในช่วงกิจกรรมสร้างสรรค์ ระหว่างเวลา 10.00-10.50 น.

2.3 ระยะที่ 3 ระยะการเก็บรวบรวมข้อมูลหลังการทดลอง

ผู้วิจัยนำแบบสังเกตทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการช่วยเหลือผู้อื่น ด้านการแบ่งปันสิ่งของ และด้านการร่วมมือในการทำงาน มาดำเนินการสังเกตเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 1 1 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 โรงเรียนเพชรเกษม (จตุรงค์สงครามอนุสรณ์) เขตบางแค จังหวัดกรุงเทพมหานคร สังกัดกรุงเทพมหานคร เป็นรายบุคคลหลังการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ด้วยวัสดุเหลือใช้ โดยใช้ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล 1 สัปดาห์ ในช่วงกิจกรรมสร้างสรรค์ ระหว่างเวลา 10.00-10.50 น. แล้วนำมาวิเคราะห์คะแนนทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย ตามเกณฑ์การให้คะแนนที่กำหนดขึ้น

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลมีขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยดำเนินการตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้
2. ผู้วิจัยนำคะแนนที่ได้จากแบบสังเกตทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการร่วมมือในการทำงาน ด้านการแบ่งปันสิ่งของ และด้านการช่วยเหลือผู้อื่น ทั้งก่อนและหลังการทดลองมาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ โดยการนำไปหาค่าเฉลี่ย \bar{X} และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) แล้วนำค่าเฉลี่ยคะแนนทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยทั้ง 3 ด้านมาเปรียบเทียบโดยการทดสอบค่าที่

ผลการวิจัย

หลังจากที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ด้วยวัสดุเหลือใช้ เด็กปฐมวัยมีทักษะทางสังคมโดยรวมสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนในรายด้านทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย ทุกด้านสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

การศึกษาผลของการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ด้วยวัสดุเหลือใช้เพื่อส่งเสริมทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย ซึ่งจากผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า เด็กปฐมวัยมีค่าเฉลี่ยคะแนนทักษะทางสังคมในภาพรวมทั้ง 3 ด้าน สูงกว่าก่อนการทดลอง โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยก่อนการทดลองอยู่ในระดับปานกลางและหลังการทดลองอยู่ในระดับดีมาก แสดงถึงประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ด้วยวัสดุเหลือใช้ ที่มีผลต่อทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำงานวิจัยไปใช้
 - 1.1 ครูควรจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ สร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ที่ให้ได้มีความรู้สึกอบอุ่น ผ่อนคลาย เป็นมิตร และจัดเตรียมอุปกรณ์ที่หาได้ง่ายภายในท้องถิ่นของตน
 - 1.2 ครูจะนำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ด้วยวัสดุเหลือใช้ไปจัดให้เด็กปฐมวัยควรศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาให้ลึกซึ้ง รวมทั้งศึกษาพฤติกรรมการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยตามบริบทและสภาพแวดล้อมอย่างเหมาะสม
 - 1.3 ครูควรจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ด้วยวัสดุเหลือใช้ด้วยเทคนิคและวิธีการสอนที่หลากหลายตามความสนใจของผู้เรียนทั้งทำเป็นกลุ่มใหญ่ กลุ่มย่อย หรือรายบุคคล
2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป
 - 2.1 ควรมีการศึกษาทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยจากการทำงานกิจกรรมต่าง ๆ เช่น กิจกรรมเกมการศึกษา กิจกรรมสร้างสรรค์ กิจกรรมกลางแจ้ง
 - 2.2 การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะนักเรียนชั้นอนุบาล 1 จึงควรมีการศึกษาในนักเรียนระดับชั้นอื่น ๆ เพื่อให้เห็นความแตกต่างกันออกไปของทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย ทำให้ได้ข้อมูลหลากหลายมากยิ่งขึ้น
 - 2.3 ควรมีการวิจัยที่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ด้วยวัสดุเหลือใช้ที่ส่งเสริมทักษะด้านอื่นๆให้แก่เด็กปฐมวัย เช่น ทักษะทางภาษา ทักษะการแก้ปัญหา ฯลฯ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). **หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560**. กรุงเทพฯ ฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กุลยา ตันติผลาชีวะ.(2547).**คู่มือเลี้ยงลูกวัยอนุบาลให้เก่งฉลาดเป็นคนดีมีคุณภาพ**.กรุงเทพฯ:สนุกอ่าน.
- พรเพ็ญ บัวทอง. (2555). **ผลการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ด้วยวัสดุธรรมชาติท้องถิ่นที่มีต่อพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย**. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต. สาขาวิชาการศึกษานปฐมวัย ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ).
- พัชรี ผลโยธิน.(2551). “**การจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยด้านอารมณ์ จิตใจและสังคม**” ในประมวลสาระชุดวิชาการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย หน่วยที่ 11 . นนทบุรี:มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมิกราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์.
- พิจิตรา เกษประดิษฐ์.(2552).**ทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ด้วยขนมอบ**.วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต.สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์.

- ปฐมวัย ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.
- เยาวพา เดชะคุปต์.(2542).การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย (พิมพ์ครั้งที่ 3).กรุงเทพฯ : แม็ค.
_____.(2554).กิจกรรมสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน.กรุงเทพฯ:โอเดียนสโตร์.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ.(2548).เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา.(พิมพ์ครั้งที่9).กรุงเทพฯ:สุวี
รียาสาน.
- วรรณิ แกมเกตุ.(2551).วิธีวิทยาการวิจัยทางสังคมศาสตร์.(พิมพ์ครั้งที่2).กรุงเทพฯ.โรงพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิบูลย์ลักษณ์ สารวิจิตร.(2548).ศิลปะสำหรับครูประถม.กรุงเทพฯ:หลักสูตรและการสอน คณะ
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.
- วิรุณ ตั้งเจริญ.(2539).ศิลปะศึกษา.(พิมพ์ครั้งที่2).กรุงเทพฯ:โอเดียนสโตร์.
- สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์.(2550).เอกสารประกอบการเรียนวิชา ECED 201 การศึกษาปฐมวัย
Early Childhood Education.หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย.
_____.(2554).การวัดและประเมินเด็กแนวใหม่ เด็กปฐมวัย.กรุงเทพฯ:คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อโนชา ธีรธำรง.(2550).การใช้รูปแบบกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เพื่อการเรียนรู้ต่อการพัฒนาทักษะ
ทางสังคมของเด็กปฐมวัย. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต.สาขาวิชาการศึกษา
ปฐมวัย ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ).

การใช้หลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน กรณีศึกษา
กรรมการหมู่บ้าน อำเภอมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา

The use of good governance in the performance of the village
headman, the case study of the village committee Mueang
Nakhon Ratchasima District Nakhon Ratchasima Province

ณรงค์ฤทธิ์ เครือไทย^{1*}, เมตต์ เมตต์การณจิต² และพัสกร จิตตรัตน์³

Narongrit Kruethai¹, Met Metkarunchit² and Passakon chittarut³

^{1,2,3}สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ โทรศัพท์ 089-2815118

^{1,2,3}Branch public administration Department liberal arts Tel. 089-2815118

*e-mail: narongrit.t.32@gmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การใช้หลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน กรณีศึกษากรรมการหมู่บ้านเขตอำเภอมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของกรรมการหมู่บ้าน ต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา งานวิจัยฉบับนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) และวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ด้วยโปรแกรมวิเคราะห์สถิติทางสังคมศาสตร์ Windows spss ผลการวิจัย พบว่า

ระดับความคิดเห็นต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน กรณีศึกษาประชาชนเขตอำเภอมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา รวมทั้งทุกด้าน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.38, S.D. = .22$) และเมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนเขตอำเภอมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา โดยจำแนก เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ พบว่าในทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $.05$

คำสำคัญ : หลักธรรมาภิบาล, การปฏิบัติงานของกำนัน, ผู้ใหญ่บ้าน

Abstract

Research study on “Using Good Governance Principles in Operation of Kamnans, Village Headmen, Case Study of Village Directors, Mueang Nakhon Ratchasima District Nakhon Ratchasima Province” aimed to study the opinions of the village committees. towards the use of good governance in the operation of the village headman Mueang Nakhon Ratchasima District Nakhon Ratchasima Province This research is a quantitative research. (Quantitative research) using survey research

(Survey Research) and statistical analysis. With the social science statistics analysis program Windows spss, the results of the research found that

The level of opinion towards the use of good governance in the operation of the village headman, a case study of people in Mueang Nakhon Ratchasima district Nakhon Ratchasima Province, including all aspects, was at a high level ($\bar{x} = 4.38$, S.D. = .22). Nakhon Ratchasima Province by gender, age, education level and occupation found that in all aspects There was a statistically significant difference at .05.

Keywords: good governance, Operation of the village, headman and village headman

บทนำ

ประเทศไทยเกิดความตื่นตัวและให้ความสนใจกับแนวคิด “ธรรมาภิบาล” (good governance) หรือการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะหลังเกิดวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจครั้งรุนแรงในเอเชีย ซึ่งมีผลทำให้รัฐบาลประกาศลอยตัว (ลด) ค่าเงินบาทเมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม พ.ศ. 2540 ประกอบกับหนังสือแสดงเจตจำนงการกู้ยืมเงินจำนวน 17.2 พันล้านดอลลาร์สหรัฐจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) ที่รัฐบาลไทยให้คำ มั่นว่าจะสร้าง “Good Governance” ขึ้นในการบริหารงานภาครัฐ (บวรศักดิ์ อุวรรณโณ, 2542, หน้า 5) ตามนัยนี้ มีนักวิชาการบางกลุ่มเห็นว่าประเทศไทยใช้แนวคิดธรรมาภิบาลเข้ามาแก้ไขวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจ แต่บางกลุ่มเห็นว่าเป็นการครอบงำขององค์กรระหว่างประเทศ เช่น ธนาคารโลกกองทุนการเงินระหว่างประเทศ และประเทศทุนนิยมตะวันตก (สมบูรณ์ ศิริประชัย, 2552, หน้า 91)

หลังประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ก็มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีเอาไว้หมวด 4 มาตรา 74 วรรคแรกที่ระบุเอาไว้ว่า “บุคคลผู้เป็นข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ มีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายเพื่อรักษาประโยชน์ของส่วนรวม อำนาจความสะอาดและให้บริการแก่ประชาชนตามหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี” (สมชาย พงษ์พัฒนาศิลป์ และเผ่าพันธ์ ขอบน้ำตาล, 2553, หน้า 30 - 34)

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) ในฐานะหน่วยงานหลักในการดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาระบบราชการได้กำหนดยุทธศาสตร์และนโยบายที่ชัดเจนเอาไว้ในแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทยพ.ศ. 2551 - 2555 (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2558) มุ่งเน้นให้หน่วยงานของรัฐมีแนวทางปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (good governance) เอาไว้ 10 ประการ ได้แก่ (1) หลักประสิทธิผล (2) หลักประสิทธิภาพ (3) หลักการตอบสนอง (4) หลักการระดมความคิดเห็น (5) หลักความโปร่งใส (6) หลักการมีส่วนร่วม (7) หลักการกระจายอำนาจ (8) หลักนิติธรรม (9) หลักความเสมอภาค และ (10) หลักมุ่งเน้นฉันทามติ

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 มาตรา 3/1 ก็ได้บัญญัติแนวทางการบริหารราชการให้สอดคล้องกับหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2550 มาตรา 55/1 ได้บัญญัติให้จัดตั้ง “คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด” (ก.ธ.จ.) ขึ้นในทุกจังหวัดนอกจากกรุงเทพมหานคร เพื่อทำหน้าที่สอดส่องและเสนอแนะการปฏิบัติงานของหน่วยงานรัฐให้ใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีจนกระทั่งได้ประกาศใช้ “ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด พ.ศ. 2552” (สำนักนายกรัฐมนตรี, 2558) จะเห็นได้ว่าแนวคิดที่ว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีหรือธรรมาภิบาลได้กลายมาเป็น “ธรรมาภิบาลแห่งชาติ” เพื่อให้มีผลใช้บังคับแก่หน่วยงานรัฐทั้งปวง

ธรรมาภิบาล เป็นหลักเกณฑ์การปกครองบ้านเมือง การบริหาร การจัดการการควบคุมดูแลกิจการต่าง ๆ ให้เป็นไปในครรลองธรรม นอกจากนี้ยังหมายถึงการบริหารจัดการที่ดี สามารถนำไปใช้ได้ทั้งภาครัฐและเอกชน ธรรมที่ใช้ในการบริหารงานธรรมาภิบาล เป็นหลักการที่นำมาใช้บริหารงานในปัจจุบันอย่างแพร่หลาย เพราะช่วยสร้างสรรค์และส่งเสริมองค์กรให้มีศักยภาพและประสิทธิภาพ อาทิ พนักงานต่างทำงานอย่างซื่อสัตย์สุจริตและขยันหมั่นเพียร นอกจากนี้แล้วยังทำให้บุคคลภายนอกที่เกี่ยวข้องศรัทธาและเชื่อมั่นในองค์กรนั้นๆ อันจะทำให้เกิดการพัฒนาดังต่อเนื่อง เช่น องค์กรที่โปร่งใส ย่อมได้รับความไว้วางใจในการร่วมทำธุรกิจ รัฐบาลที่โปร่งใสตรวจสอบได้ ย่อมสร้างความเชื่อมั่นให้แก่นักลงทุนและประชาชน ตลอดจนส่งผลดีต่อเสถียรภาพของรัฐบาลและความเจริญก้าวหน้าของประเทศ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับ พ.ศ. 2550 ได้สร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีอันเรียกเป็นศัพท์ภาษาอังกฤษว่า “good governance” โดยมีเป้าหมายร่วมกันอยู่ 3 ประการประกอบด้วย

ประการแรก การบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์เพื่อให้การบริหารงานภาครัฐ มีคุณภาพได้มาตรฐานตามที่ประชาชนต้องการ มีความโปร่งใสในการตัดสินใจและในกระบวนการทำงาน ให้ประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสาร ร่วมแสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในการทำงาน รวมทั้งการประหยัด มีประสิทธิภาพต่อผลงานนั้นแทนการเน้นทำให้ถูกต้องตามกฎหมายและระเบียบเพียงอย่างเดียว

ประการที่สอง การปรับเปลี่ยนบทบาทการทำงานของภาครัฐ โดยเน้นงานในหน้าที่หลักของภาครัฐซึ่งได้แก่ การกำหนดนโยบายที่มองการณ์ไกลการมีบังคับใช้กฎหมายที่ให้ความเสมอภาคเป็นธรรมและองค์การบริหารอย่างเป็นอิสระ มีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการดำเนินการ

ประการที่สาม การบริหารแบบพหุภาคีได้แก่ การบริหารที่ให้ผู้มีส่วนได้เสียเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายตัดสินใจ หรือร่วมปฏิบัติงานโดยไม่ผูกขาดหรือรวมศูนย์อำนาจ

อำเภอเมืองนครราชสีมาแบ่งเขตการปกครองย่อยออกเป็น 25 ตำบล 234 หมู่บ้าน ได้แก่
1. ตำบลในเมือง 2. โพธิ์กลาง 3.หนองจระบก 4.โคกสูง 5.มะเรียง 6.หนองระเวียง 7.ปรางใหญ่ 8.หมื่นไวย
9.พลกรัง 10.หนองไผ่ล้อม 11.หัวทะเล 12.บ้านเกาะ 13.บ้านใหม่ 14.พุดซา 15.บ้านโพธิ์ 16.จอหอ
17.โคกกรวด 18.ไชยมงคล 19.หนองบัวศาลา 20.สุรนารี 21.สีมุ่ม 22.ตลาด 23. พะเนา 24.หนองกระทุ่ม
25.หนองไข่น้ำ (ศูนย์ข้อมูลประเทศไทย, [ออนไลน์], <https://th.wikipedia.org/wiki>, เข้าถึงเมื่อ 23 มกราคม 2565)

จากความเป็นมาดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาวิจัยเรื่อง การใช้หลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของกำนันผู้ใหญ่บ้าน กรณีศึกษาประชาชนเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา เพราะเนื่องจาก กำนันผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้ปกครองที่อยู่ใกล้ชิดประชาชนมากที่สุด โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนตำบลบ้านโพธิ์เกี่ยวกับการปฏิบัติงานของกำนันผู้ใหญ่บ้านตามธรรมาภิบาล เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของกรรมการหมู่บ้านเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของกำนันผู้ใหญ่บ้านตามธรรมาภิบาล และศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการทำงานของกำนันผู้ใหญ่บ้านตำบลบ้านโพธิ์ตามหลักธรรมาภิบาล ทั้งนี้ผลการศึกษานำมาขยายระดับคุณภาพในการทำงานของกำนันผู้ใหญ่บ้าน และเป็นสื่อสารสนเทศที่ดีให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องต่อการปฏิบัติงานเพื่อการพัฒนาปรับปรุงการทำงานในระบบการปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของกำนันผู้ใหญ่บ้าน อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การใช้หลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของกำนันผู้ใหญ่บ้าน กรณีศึกษากรรมการหมู่บ้านเขตอำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา” ได้กำหนดขอบเขตในการศึกษาวิจัยดังนี้

1. เนื้อหา

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การใช้หลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของกำนันผู้ใหญ่บ้าน กรณีศึกษากรรมการหมู่บ้านเขตอำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา” ขอบเขตด้านเนื้อหาประกอบไปด้วย

- 1.1 ความเป็นมาของการปกครองแบบกำนันผู้ใหญ่บ้าน
- 1.2 อำนาจหน้าที่ กรอบการปฏิบัติงานของกำนันผู้ใหญ่บ้าน
- 1.3 สถานภาพ และข้อมูลพื้นฐานของตำบลบ้านโพธิ์
- 1.4 การทำงานตามหลักธรรมาภิบาล ประกอบไปด้วย (1) หลักประสิทธิผล (2) หลักประสิทธิภาพ (3) หลักการตอบสนอง (4) หลักการระดมความคิดเห็น (5) หลักความโปร่งใส (6) หลักการมีส่วนร่วม (7) หลักการกระจายอำนาจ (8) หลักนิติธรรม (9) หลักความเสมอภาค และ (10) หลักมุ่งเน้นฉันทามติ

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การใช้หลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของกำนันผู้ใหญ่บ้าน กรณีศึกษาประชาชนเขตตำบลบ้านโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา” ขอบเขตด้านเนื้อหาประกอบไปด้วย

- 2.1 ประชากรที่ศึกษาได้แก่ กรรมการหมู่บ้านที่อยู่ในเขตอำเภอเมืองนครราชสีมา จำนวน 25 ตำบล (ข้อมูลอำเภอเมืองนครราชสีมา ณ วันที่ 23 มกราคม 2565)

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ คณะกรรมการหมู่บ้านจำนวน 25 ตำบลที่อยู่ในเขตอำเภอเมืองนครราชสีมา จำนวน 175 คน ซึ่งได้จากการสุ่มกลุ่มตัวอย่างของ ยามาเน่ (Yamane) (บุญชม ศรีสะอาด และคณะ, 2551: 21-24) และเป็นตัวแทนของประชาชนทุกชุมชนในเขตอำเภอเมืองนครราชสีมา

3. ระยะเวลา

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การใช้หลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของกำนันผู้ใหญ่บ้านกรณีศึกษาคณะกรรมการหมู่บ้านเขตอำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา” ได้กำหนดระยะเวลาในการจัดทำเครื่องมือ ตรวจสอบ ทดลองใช้ จัดเก็บข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล สรุปและอภิปรายผล ตามขั้นตอนวิธีวิจัยให้แล้วเสร็จในช่วงเดือน ธันวาคม พ.ศ. 2564 ถึงเดือน มกราคม พ.ศ. 2565

การทบทวนวรรณกรรม

1. ความหมาย นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของ ธรรมาภิบาล ไว้ดังนี้ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (กพร.) (ออนไลน์, 2553) ได้ให้ความหมายของคำว่า ธรรมาภิบาล (Good Governance) หมายถึง การปกครอง การบริหารการจัดการ การควบคุมดูแลกิจการต่าง ๆ ให้เป็นไปในครรลองธรรม นอกจากนี้ยังหมายถึงการบริหารจัดการที่ดี ซึ่งสามารถนำไปใช้ได้ทั้งภาครัฐและเอกชน ธรรมที่ใช้ในการบริหารงานนี้ มีความหมายอย่างกว้าง กล่าวคือ หากได้มีความหมายเพียงหลักธรรมทางศาสนาเท่านั้น แต่รวมถึง ศิลธรรม คุณธรรมจริยธรรม และความถูกต้องชอบธรรม ทั้งปวง ซึ่งวิญญูชนพึงมีและพึงประพฤติปฏิบัติ อาทิ ความโปร่งใสตรวจสอบได้ การปราศจากการแทรกแซงจากองค์กรภายนอก เป็นต้น ธรรมาภิบาล เป็นหลักการที่นำมาใช้บริหารงานในปัจจุบันอย่างแพร่หลาย ด้วยเหตุเพราะช่วยสร้างสรรค์และส่งเสริมองค์กรให้มีศักยภาพและประสิทธิภาพ อาทิ พนักงานต่างทำงานอย่างซื่อสัตย์สุจริตและ ขยันหมั่นเพียร ทำให้ผลประกอบการขององค์กรธุรกิจนั้น ขยายตัว นอกจากนี้แล้วยังทำให้บุคคลภายนอกที่เกี่ยวข้อง ศรัทธาและเชื่อมั่นในองค์กรนั้นๆ อันจะทำให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เช่น องค์กรที่โปร่งใส ย่อมได้รับความไว้วางใจในการร่วมทำธุรกิจ รัฐบาลที่โปร่งใสตรวจสอบได้ ย่อมสร้างความเชื่อมั่นให้แก่นักลงทุนและประชาชน ตลอดจนส่งผลดีต่อเสถียรภาพของรัฐบาลและความเจริญก้าวหน้าของประเทศ เป็นต้น

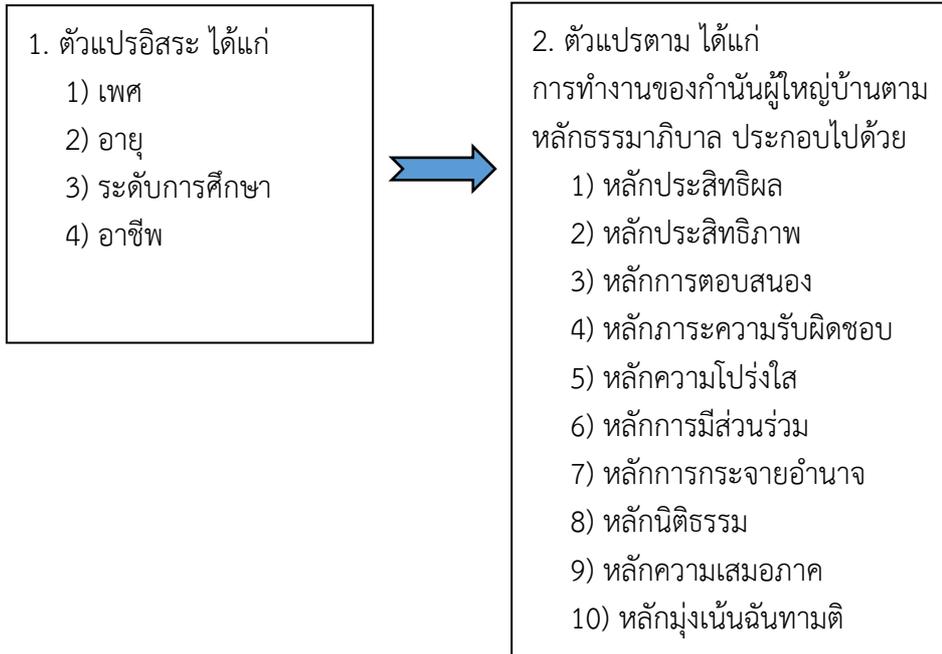
2. แนวความคิดธรรมาภิบาลในพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารราชการที่ดี พ.ศ. 2546 สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (กพร.) (อ้างถึงใน อนุรัตน์ จักรเจริญพรชัย, 2550, หน้า 20 - 21) ได้กล่าวว่า ภายหลังประเทศไทยได้ประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับปี พ.ศ. 2540 ประกอบกับภาวะวิกฤติทางเศรษฐกิจในช่วงเวลาดังกล่าว ธรรมาภิบาลหรือการบริหารจัดการที่ดี นับเป็นแนวคิดที่ได้รับ การกล่าวถึงมากในสังคมไทย ซึ่งต่อมาได้ปรากฏรูปธรรมของแนวทางการปฏิบัติในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2546 ซึ่งมีสาระสำคัญในการทำงานเดียวกันกับระเบียบดังกล่าว อันมุ่งเน้นให้หน่วยงานของรัฐดำเนินงานตามภาระหน้าที่โดยยึดหลักการบนพื้นฐาน 6 ประการ ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความ

โปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า แต่ละหลัก สามารถจำแนกออกเป็น 3 ระดับ คือ ระดับประเทศ ระดับภาครัฐ และระดับองค์กร ซึ่งแต่ละระดับมีความเชื่อมโยงสัมพันธ์ กล่าวคือ องค์กรที่มีการบริหารจัดการที่ดีจะช่วยสนับสนุนการการบริหารจัดการที่ดีของระดับภาครัฐ ภาคธุรกิจ เอกชน และภาคประชาชนในระดับประเทศ จะมีผลกระทบต่อบทบาทภารกิจและการบริหารจัดการของระดับภาครัฐ และระดับองค์กรด้วยดังนี้ 1. หลักนิติธรรม เป็นการปฏิบัติเกี่ยวกับการตรากฎหมาย กฎ ข้อบังคับให้ทันสมัย และเป็นธรรม เป็นที่ยอมรับของชุมชน และชุมชนยินยอมปฏิบัติตามกฎหมาย โดยถือว่าเป็นการปกครองภายใต้กฎหมายมิใช่อำเภอใจหรืออำนาจของตัวบุคคล

3. ลักษณะสำคัญของหลักธรรมาภิบาลในปัจจุบัน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ) สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) มุ่งเน้นและให้ความสำคัญเกี่ยวกับ Good Governance ต่อการพัฒนาระบบราชการไทยอย่างชัดเจนและต่อเนื่อง โดยในแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทย (พ.ศ.2551-2555) ได้ผลักดันในการสร้างระบบราชการไทยให้เป็นกลไกของรัฐที่สำคัญต่อการบริหารกิจการบ้านเมือง ด้วยการขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์ของรัฐบาลเพื่อเพิ่มขีดสมรรถนะข้าราชการให้สามารถเรียนรู้ ปรับตัว และตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในการอำนวยความสะดวก และการให้บริการประชาชนได้อย่างทันกาล ทั้งนี้ ต้องยึดมั่นในหลักจริยธรรมและธรรมาภิบาลโดยการสร้างระบบธรรมาภิบาลสำหรับการกำกับดูแลตนเองที่ดี เพื่อให้เกิดความโปร่งใส ความเชื่อมั่นศรัทธา การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมและมีความรับผิดชอบต่อสังคม เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อให้การปฏิบัติราชการบรรลุเป้าประสงค์ประโยชน์สุขของประชาชนและรักษาผลประโยชน์ของประเทศชาติ ทั้งนี้หลักธรรมาภิบาล มีองค์ประกอบ 10 ประการ สามารถแสดงความหมายสำคัญของ 1) หลักประสิทธิผล (Effectiveness) 2) หลักประสิทธิภาพ (Efficiency) 3) หลักการตอบสนอง (Responsiveness) 4) หลักการรับผิดชอบต่อสังคม (Accountability) 5) หลักความโปร่งใส (Transparency) 6) หลักการมีส่วนร่วม (Participation) 7) หลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) 8) หลักนิติธรรม (Rule of Law) 9) หลักความเสมอภาค (Equity) 10) หลักการมุ่งเน้นฉันทามติ (Consensus Oriented)

การพิจารณาความสำคัญหรือน้ำหนักแต่ละองค์ประกอบของการจัดระดับการกำกับดูแลองค์การภาครัฐตามหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance Rating) นั้น ได้นำข้อมูลจากหลักการและแนวคิดต่างๆ ได้แก่ World Bank, UNDP, OECD, IOD และ IMD รวมถึง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 พ.ร.บ. ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 และ พ.ร.ฎ. ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 รวมถึงแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทย (พ.ศ. 2551-2555) มาพิจารณาประกอบกับการหารือกับผู้ทรงคุณวุฒิด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลองค์การที่ดีภายในประเทศ

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

ระเบียบวิธีการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การใช้หลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของกำนันผู้ใหญ่บ้าน กรณีศึกษาประชาชนเขตตำบลบ้านโพธิ์ อำเภอมะนัง จังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ประชากรที่ศึกษาได้แก่ ประชากรที่มีตำแหน่งเป็นกรรมการหมู่บ้านในเขตอำเภอมะนังนครราชสีมาทั้งหมด 125 หมู่บ้าน 25 ตำบล (ศูนย์ข้อมูลประเทศไทย, [ออนไลน์], <https://th.wikipedia.org/wiki>, เข้าถึงเมื่อ 23 มกราคม 2565) ส่วนกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ คณะกรรมการหมู่บ้านทั้ง 125 หมู่บ้าน ในเขตอำเภอมะนัง นครราชสีมา จำนวน 175 คน ซึ่งได้จากการสุ่มกลุ่มตัวอย่างของ SPSS (บุญชม ศรีสะอาดและคณะ, 2551: 21-24) โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มศึกษาโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency), ค่าร้อยละ (Percentage) และวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้หลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของกำนันผู้ใหญ่บ้าน กรณีศึกษาประชาชนเขตตำบลบ้านโพธิ์ อำเภอมะนัง จังหวัดนครราชสีมา โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาวิจัยเรื่อง “การใช้หลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของกำนันผู้ใหญ่บ้าน กรณีศึกษาคณะกรรมการหมู่บ้านเขตจังหวัดนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา” พบว่าประชาชน

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย จำนวน 130 คน คิดเป็นร้อยละ 74 เป็นเพศหญิง จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 26

ประชาชนผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีอายุมากกว่า 35 ปี บริบูรณ์ จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 50 อายุต่ำกว่า 20 ไม่น้อยกว่า 18 ปีบริบูรณ์ จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 19 อายุ 21 – 25 ปีบริบูรณ์ จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 8 อายุ 26-30 ปี บริบูรณ์ จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 13 และ อายุ 31 – 35 ปี จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 8

ประชาชนผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีระดับการศึกษา ระดับมัธยมหรือเทียบเท่า จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 52 ระดับประถมศึกษา จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 6 ระดับอนุปริญญา หรือเทียบเท่า จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 19 ปริญญาตรี จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 16 และ สูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 5

ประชาชนผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ประกอบอาชีพ เกษตรกร จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 34 รับราชการ จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 16 รัฐวิสาหกิจ จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 21 ธุรกิจส่วนตัว จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 10 และอาชีพอื่นๆ เช่น เกษียณอายุราชการ จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 17

ผลการวิเคราะห์ ระดับความคิดเห็นต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน กรณีศึกษาคณะกรรมการหมู่บ้าน เขตอำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา รวมทุกด้าน อยู่ในระดับมาก ($= 4.38, S.D.=.22$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า หลักการมีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($= 4.58, S.D.=.32$) รองลงมาคือ หลักการตอบสนอง ($=4.50, S.D.=.38$) หลักประสิทธิผล อยู่ในระดับมาก ($= 4.34, S.D.=.34$) หลักประสิทธิภาพ อยู่ในระดับมาก ($= 4.34, S.D.= .34$) หลักการระดมความคิดเห็น อยู่ในระดับมาก ($= 4.34, S.D.=.34$) หลักการกระจายอำนาจ อยู่ในระดับมาก ($= 4.34, S.D.=.34$) หลักนิติธรรม อยู่ในระดับมาก ($= 4.34, S.D.=.34$) หลักความเสมอภาค อยู่ในระดับมาก ($= 4.34, S.D.= .34$) หลักมุ่งเน้นฉันทามติ อยู่ในระดับมาก ($= 4.34, S.D.= .34$) และหลักความโปร่งใส มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($= 4.13, S.D.= .49$) ตามลำดับ

ระดับความคิดเห็นต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน กรณีศึกษาคณะกรรมการหมู่บ้าน เขตอำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามเพศ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นเดียวกัน

ระดับความคิดเห็นต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน กรณีศึกษาคณะกรรมการหมู่บ้าน เขตอำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามอายุ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นเดียวกัน

ระดับความคิดเห็นต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน กรณีศึกษาคณะกรรมการหมู่บ้าน เขตอำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามระดับ

การศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นเดียวกัน

ระดับความคิดเห็นต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ครัวศึกษาคณะกรรมการหมู่บ้าน เขตอำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามเพศ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นเดียวกัน

ระดับความคิดเห็นต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ครัวศึกษาคณะกรรมการหมู่บ้าน เขตอำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามอาชีพ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นเดียวกัน

สรุป

ระดับความคิดเห็นต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ครัวศึกษาคณะกรรมการหมู่บ้าน เขตอำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา รวมทุกด้าน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.38, S.D. = .22$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า หลักการมีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{x} = 4.58, S.D. = .32$) รองลงมาคือ หลักการตอบสนอง ($\bar{x} = 4.50, S.D. = .38$) หลักประสิทธิผล อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.34, S.D. = .34$) หลักประสิทธิภาพ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.34, S.D. = .34$) หลักการระดมความคิดเห็น อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.34, S.D. = .34$) หลักการกระจายอำนาจ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.34, S.D. = .34$) หลักนิติธรรม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.34, S.D. = .34$) หลักความเสมอภาค อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.34, S.D. = .34$) หลักมุ่งเน้นฉันทามติ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.34, S.D. = .34$) และหลักความโปร่งใส มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{x} = 4.13, S.D. = .49$) ตามลำดับ

ระดับความคิดเห็นต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ครัวศึกษาคณะกรรมการหมู่บ้าน เขตอำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามเพศ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นเดียวกัน

ระดับความคิดเห็นต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ครัวศึกษาคณะกรรมการหมู่บ้าน เขตอำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามอายุ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นเดียวกัน

ระดับความคิดเห็นต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ครัวศึกษาคณะกรรมการหมู่บ้าน เขตอำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นเดียวกัน

ระดับความคิดเห็นต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน กรณีศึกษาคณะกรรมการหมู่บ้าน เขตอำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามเพศ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นเดียวกัน

ระดับความคิดเห็นต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน กรณีศึกษาคณะกรรมการหมู่บ้าน เขตอำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามอาชีพ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นเดียวกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ควรศึกษาบทบาทของกำนันผู้ใหญ่บ้านต่อการบริหารจัดการชุมชนโดยยึดหลักธรรมาภิบาล
2. ควรศึกษาหลักใดหลักหนึ่งตามแนวคิดธรรมาภิบาลอย่างเจาะลึกเฉพาะด้าน การศึกษาหลักการมีส่วนร่วมของกำนันผู้ใหญ่บ้าน เป็นต้น
3. การศึกษาวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษา ในหลักการบริหารงาน มากกว่าการทำงาน เพราะ หลักการบริหารงานนั้นจะเห็นภาพรวมในการจัดการและการบริหารงานชุมชนได้ดีกว่า

เอกสารอ้างอิง

- บุญชม ศรีสะอาด และคณะ. (2551). **วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กทม. สีนธุ์ : ประสานการพิมพ์.
- บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. (2542). **การสร้างธรรมาภิบาลในสังคมไทย**. เอกสารวิจัยส่วนบุคคล. หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ 41 ประจำปี พ.ศ. 2541- 2542.
- ศูนย์ข้อมูลประเทศไทย, [ออนไลน์], <http://nakhonratchasima.kapook.com>, เข้าถึงเมื่อ 23 กุมภาพันธ์ 2561.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, (2558). **คู่มือการจัดระดับการกำกับดูแลองค์กรภาครัฐ ตามหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance rating)**. กรุงเทพมหานคร : บริษัทพรีเมียวโพร จำกัด.
- สำนักนายกรัฐมนตรี, (2552). **ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด พ.ศ. 2552**. ประกาศพระราชกิจจานุเบกษา เล่ม 126 ตอนพิเศษ 62 ง.(27 เมษายน 2552).
- สมชาย พงษ์พัฒนาศิลป์ และ เผ่าพันธุ์ ขอบน้ำตาล. (2553). **รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550**. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัดเจริญรัฐการพิมพ์.
- สมบูรณ์ ศิริประชัย (2552). **ธรรมาภิบาลภายใต้โลกาภิวัตน์ : นัยต่อประเทศไทย**. รัฐศาสตร์สาร, 30(2).

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2544). **คู่มือการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมือง และสังคมที่ดี** ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน.

อนูรัตน์ จักรเจริญพรชัย. (2550). **ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลศึกษารณีน้องค์การบริหารส่วนตำบลหมอนนาง อำเภอน้ำสนิคม จังหวัดชลบุรี**. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการบริหารงานท้องถิ่น, วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา.

การตัดสินใจเลือกใช้บริการคลินิกเสริมความงามของผู้หญิงวัยทำงาน ในอำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี

The decision to choose a beauty clinic for working women in Bang Bua Thong District Nonthaburi Province

สุชาติ ปรัถยานนท์^{1*}, ธงชัย เจตบุตร², รัฐนริศร์ บุญจิระอาไพ³,
บันฑิต ผาคำ⁴ และอัศวินท์ หอมอ่อน⁵

Suchart Prakthayanon¹, Thongchai Jetabutr², Ratnarich Boonjiraumpai³,
Bandhit Pakham⁴ and Akhararawin Hormorn⁵

¹ สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรม คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

¹ Faculty of Business Administration, Bangkok Thonburi University

² สาขาวิชาการจัดการเสริมสวยและความงาม คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

² Faculty of Business Administration, Bangkok Thonburi University

³⁻⁵ สาขาวิชาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

³⁻⁵ Faculty of Business Administration (Management), Bangkok Thonburi University

*e-mail: suchat.prak@bkkthon.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาการตัดสินใจเลือกใช้บริการคลินิกเสริมความงามของผู้หญิงวัยทำงานในอำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี (2) เพื่อศึกษาการตัดสินใจเลือกใช้บริการคลินิกเสริมความงามของผู้หญิงวัยทำงานในอำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรีจำแนกตามประชากรศาสตร์ (3) เพื่อศึกษาพฤติกรรมผู้บริโภคที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการคลินิกเสริมความงามของผู้หญิงวัยทำงานในอำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี (4) เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการคลินิกเสริมความงามของผู้หญิงวัยทำงานในอำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี (5) เพื่อศึกษาปัจจัยกลุ่มอ้างอิง ที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการคลินิกเสริมความงามของผู้หญิงวัยทำงานในอำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี (6) เพื่อศึกษาพฤติกรรมผู้บริโภค ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการ และปัจจัยกลุ่มอ้างอิงที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการคลินิกเสริมความงามของผู้หญิงวัยทำงานในอำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ได้แก่ ผู้หญิงวัยทำงานในอำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ที่ใช้บริการคลินิกเสริมความงาม ซึ่งไม่ทราบจำนวนประชากรที่แท้จริงได้ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกใช้บริการคลินิกเสริมความงามของผู้หญิงวัยทำงาน ในอำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ พฤติกรรมผู้บริโภค รองลงมา ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการ และ

ด้านการตัดสินใจเลือกใช้ บริการคลินิกเสริมความงาม ตามลำดับ จากสมมติฐานที่ตั้งไว้ปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการคลินิกเสริมความงามของผู้หญิงวัยทำงาน ในอำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ผลการทดสอบสมมติฐาน เพศ มีความคิดเห็นที่ไม่แตกต่างกัน ตามสมมติฐาน อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือนมีค่ามากกว่านัยสำคัญที่ 0.05 ส่งผลต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการคลินิกเสริมความงามของผู้หญิงวัยทำงาน ในอำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ที่ไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: การตัดสินใจเลือกใช้บริการ,คลินิกเสริมความงาม

Abstract

The objectives of this study were twofold: (1) 1) To study the decision to choose a beauty clinic for working women in Bang Bua Thong District Nonthaburi Province (2) to study the decision to choose beauty clinic services for working women in Bang Bua Thong District Nonthaburi Province classified by demographics (3) to study consumer behavior affecting decision-making in choosing beauty clinic services for working women in Bang Bua Thong District. Nonthaburi Province (4) to study the service marketing mix factors affecting the decision to choose a clinic service enhance the beauty of working women in Bang Bua Thong District Nonthaburi Province (5) to study the factors of the reference group. that affects the decision to choose a beauty clinic for women Working age in Bang Bua Thong District Nonthaburi Province 6) to study consumer behavior service marketing mix and the reference group factors Effects on Decision to Use Beauty Clinic for Working Women in Bang Bua Thong District Nonthaburi Province. The sample group used in the research was a sample group, comprising women of working age in Bang Bua Thong District. Nonthaburi Province who use beauty clinic services which the real population is unknown The statistics used in the data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation. and multiple regression statistics.

The results showed that Most of the respondents had their opinions on their decision to use beauty clinics for working women. in Bang Bua Thong District Nonthaburi Province Overall, it's at a high level. when classified by aspect It was found that it was at a high level in all aspects. When considering each aspect, it was found that The aspect with the highest average was consumer behavior, followed by service marketing mix factors. and the decision-making aspect Beauty clinic services, respectively. Based on the assumptions set, personal factors affecting the decision to use beauty clinic services for working women in Bang Bua Thong District Nonthaburi Province The results of the

hypothesis test, gender, had no different opinions based on the hypothesis, age, status, education level, occupation and monthly income were greater than the significance at 0.05, affecting the factors affecting the decision to use beauty salon services. of working women in Bang Bua Thong District Nonthaburi Province that is no different.

Keywords: Decision to use the service, beauty clinic

บทนำ

ทุกวันนี้ความสวยความงามเป็นค่านิยมที่ผู้บริโภคในสังคมไทยให้ความสำคัญอย่างมาก โดยเฉพาะ กลุ่มผู้หญิงวัยทำงาน เป็นค่านิยมที่ให้ความสำคัญกับความสวยความงามบนใบหน้าและผิวพรรณ เกิดจากวิถีการดำเนินชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม การได้พูดคุย ติดต่อกันในสังคมหรือในธุรกิจต่างๆ ทำให้ ต้องการมีหน้าตาและผิวพรรณที่ดี มีบุคลิกภาพภายนอกที่ดี ซึ่งช่วยสร้างความมั่นใจให้แก่ตนเองมากขึ้น ความสวยความงามจึงเป็นอีกหนึ่งความต้องการของผู้บริโภคในยุคปัจจุบันและมีแนวโน้มที่เพิ่มมากขึ้น ในอนาคตอีกด้วย เพื่อให้ธุรกิจคลินิกเสริมความงามมีความสามารถทางการแข่งขันได้ในยุคปัจจุบันและในอนาคต จึงต้องมีกลยุทธ์ในการแข่งขันที่หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาปรับปรุงผลิตภัณฑ์และบริการที่ ปัจจุบันความก้าวหน้าของเทคโนโลยีทางการแพทย์ที่ทันสมัย ทำให้มีนวัตกรรมใหม่ๆ ในการดูแลหน้าตา รูปร่าง ผิวพรรณ และช่วยแก้ไขปัญหาต่างๆ ประกอบกับประสบการณ์และความเชี่ยวชาญของบุคลากร ทางแพทย์ที่มีคุณภาพ หรือการขยายสาขาเพื่อให้สะดวกต่อการเข้าถึงบริการของผู้บริโภคมากขึ้น และ กลยุทธ์การตลาดต่างๆ เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้บริโภค เช่น การโฆษณาเพื่อให้เกิดการจดจำ การส่งเสริม การขาย เป็นต้น เพื่อสามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริโภคให้ได้เหมาะสม ซึ่งจะส่งผลให้ ธุรกิจสามารถเติบโตได้อย่างยั่งยืนนั่นเอง ดังนั้น

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการตัดสินใจเลือกใช้บริการคลินิกเสริมความงามของผู้หญิงวัยทำงานในอำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี โดยได้แบ่งจำแนกตามประชากรศาสตร์ และศึกษาพฤติกรรมผู้บริโภค, ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการ และปัจจัยกลุ่มอ้างอิง ที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการ โดยหวัง ว่าข้อมูลจากการวิจัยในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการให้บริการ ของคลินิกเสริมความงามและผู้ที่เกี่ยวข้องต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการตัดสินใจเลือกใช้บริการคลินิกเสริมความงามของผู้หญิงวัยทำงานในอำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี
2. เพื่อศึกษาการตัดสินใจเลือกใช้บริการคลินิกเสริมความงามของผู้หญิงวัยทำงานในอำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรีจำแนกตามประชากรศาสตร์

3. เพื่อศึกษาพฤติกรรมผู้บริโภคที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการคลินิกเสริมความงามของผู้หญิงวัยทำงานในอำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี
4. เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการคลินิกเสริมความงามของผู้หญิงวัยทำงานในอำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี
5. เพื่อศึกษาปัจจัยกลุ่มอ้างอิง ที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการคลินิกเสริมความงามของผู้หญิงวัยทำงานในอำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี
6. เพื่อศึกษาพฤติกรรมผู้บริโภค ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการ และปัจจัยกลุ่มอ้างอิงที่มี ผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการคลินิกเสริมความงามของผู้หญิงวัยทำงานในอำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี

แนวคิดที่เกี่ยวข้อง

พฤติกรรมผู้บริโภคมีปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยทางการตลาดที่เรียกว่า ส่วนผสมทางการตลาด และปัจจัยภายในที่เป็นปัจจัยทางจิตวิทยาของบุคคล มารวมกันโดยผ่านความต้องการและแรงจูงใจ (Motivation (การรับรู้) Perception(การการเรียนรู้) Learning (บุคลิกภาพ) Personality (และทัศนคติ (Attitudes) ดังภาพที่ 2 แบบจำลองการตัดสินใจซื้ออย่างง่ายของผู้บริโภค

วิเชียร วิทย์อุดม (2555) กระบวนการตัดสินใจซื้อ ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ซึ่งเกี่ยวกับผู้บริโภคโดยตรง โดยที่ผู้บริโภคนั้นจะต้องตัดสินใจเกี่ยวกับ เราจะซื้อหาอะไร และจะซื้อเมื่อใด จากไหน และจะจ่ายอย่างไร แต่การซื้อของผู้บริโภคจะถูกจำกัดด้วยเรื่องเงินหรือเวลา ทำให้รูปแบบการจัดซื้อเปลี่ยนไปจากความตั้งใจเดิม กระบวนการตัดสินใจซื้อทั้ง 5 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการรับรู้ปัญหา ด้านการค้นหาข้อมูลข่าวสาร ด้านการประเมินทางเลือก ด้านการซื้อหา และด้านการประเมินภายหลังการซื้อ

ฉัตรยาพร เสมอใจ (2550) กระบวนการในการเลือกที่จะทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งจากทางเลือกต่าง ๆ ที่มีอยู่ซึ่งผู้บริโภคมักจะตัดสินใจในทางเลือกต่างๆของสินค้าและบริการอยู่เสมอ โดยที่จะเลือกสินค้าหรือบริการตามข้อตามข้อมูล และข้อจำกัดของสถานการณ์การตัดสินใจจึงเป็นกระบวนการที่สำคัญอยู่ภายในจิตใจของผู้บริโภค

อดุลย์ ตรงคกุล (2550) ได้กล่าวถึงกระบวนการตัดสินใจของผู้ซื้อซึ่งกระบวนการผู้บริโภคจะตัดสินใจนั้นมีขั้นตอนการตัดสินใจอย่างไร ซึ่งกระบวนการตัดสินใจของผู้ซื้อนั้นมีขั้นตอนการตัดสินใจอย่างไร

แคเรีย ภูพัฒน์ (2551) กระบวนการตัดสินใจของผู้บริโภค มีความแตกต่างกันมีความต้องการแตกต่างกัน แต่ผู้บริโภคจะมีรูปแบบ การตัดสินใจซื้อที่คล้ายคลึงกัน

สรุปว่าผู้บริโภคแต่ละกลุ่มจะมีลักษณะที่แตกต่างกัน ซึ่งสามารถแบ่งตามลักษณะของกลุ่มผู้บริโภคตามเขตภูมิศาสตร์ ตามลักษณะประชากร ตามจิตนิสัย และตามพฤติกรรม ซึ่งผู้บริโภคจะมีลักษณะแตกต่างกันนี้ทำให้มีผลในการตัดสินใจบริโภคหรือเลือกซื้อสินค้าและบริการแตกต่างกันออกไป

กระบวนการตัดสินใจซื้อ

1. ปัจจัยนำเข้า (Input) คือ ปัจจัยภายนอกที่ส่งผลต่อกระบวนการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภค ใน 2 ประเด็นหลัก ประกอบด้วย การดำเนินการขององค์การธุรกิจที่ต้องการให้ผู้บริโภคเกิดความ ต้องการด้วยการใช้เครื่องมือส่วนประสมทางการตลาด (Marketing Mix) ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ (Product) ราคา (Price) ช่องทางการจัดจำหน่าย (Place) การส่งเสริมการขาย (Promotion) ส่วนปัจจัยทาง สังคมและวัฒนธรรม เป็นสภาพแวดล้อมรอบตัวที่มีอิทธิพลในการเกิดพฤติกรรมของผู้บริโภค ได้แก่ ครอบครัว กลุ่มอ้างอิง ชนชั้นทางสังคม วัฒนธรรม และแหล่งข้อมูลต่างๆ ทั้งสองปัจจัยจะมีอิทธิพล ร่วมกันในการตัดสินใจ สถานที่ และวิธีการบริโภคสินค้า/บริการของผู้บริโภค

2. กระบวนการ (Process) หมายถึง ขั้นตอนที่แสดงถึงกระบวนการตัดสินใจซื้อของผู้ บริโภค ซึ่งเป็นปัจจัยทางจิตวิทยา ได้แก่ ความต้องการ แรงจูงใจ การรับรู้ การเรียนรู้ บุคลิกภาพ ทักษะคิด ค่านิยม รวมทั้งวิถีชีวิตของผู้บริโภค ล้วนส่งผลในการตระหนักถึงความต้องการ รวมทั้งการ แสวงหาหรือค้นหาข้อมูล จากนั้นจึงประเมินทางเลือกก่อนทำการซื้อ และยังเกี่ยวข้องกับ ประสบการณ์ที่ประเมินหลังจากได้บริโภคผลิตภัณฑ์นั้นๆ

3. ผลลัพธ์ (Output) หมายถึง ขั้นตอนการซื้อที่เป็นขั้นสุดท้าย ได้แก่ การซื้อ การใช้การ กำจัดสินค้าส่วนที่เหลือ การซื้อซ้ำ และการประเมินหลังการบริโภค จะแสดงออกมาในรูปแบบความ พึงพอใจ/ไม่พึงพอใจต่อสินค้าหรือบริการนั้น ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นทำให้ผู้บริโภคจดจำเป็นประสบการณ์ที่มี ต่อการบริโภค และยังส่งผลกับปัจจัยทางจิตวิทยาของผู้บริโภคในระยะถัดไปอีกด้วย

ทั้งนี้ในอีกรูปแบบหนึ่งนักวิชาการส่วนใหญ่แบ่งกระบวนการตัดสินใจออกเป็น 5 ขั้นตอน อย่างเช่น Solomon (2012) ได้แก่ ขั้นการตระหนักปัญหา (Problem Recognition) ขั้นการค้นหา ข้อมูล (Information Search) ขั้นการประเมินทางเลือก (Evaluation of Alternatives) ขั้นการ เลือกสินค้า/ผลิตภัณฑ์ (Product Choice) และขั้นผลลัพธ์ (Outcomes)

การจะซื้อสินค้าใดสินค้าหนึ่ง ผู้บริโภคสามารถตัดสินใจซื้อได้ 3 ประเภท

ประเภทที่ 1 การตัดสินใจซื้อแบบเป็นนิสัยหรือความเคยชิน (Routine Response Behavior) ข้อดี คือ เกิดขึ้นกับสินค้าและบริการราคาถูกและซื้ออยู่เป็นประจำ รวมทั้งคุ้นเคยกับ ประเภทและตราสินค้าของผลิตภัณฑ์ ไม่เสียเวลาในการคิดไตร่ตรอง การตัดสินใจซื้อดังกล่าวเป็นไป เพื่อตอบสนองความต้องการของตนโดยไม่ใช้ความพยายาม และไม่ตระหนักถึงการซื้อ จนภายหลัง อาจเกิดคำถามจากการซื้อสินค้าว่าเพื่อวัตถุประสงค์อะไร

ประเภทที่ 2 การตัดสินใจซื้อด้วยกระบวนการแก้ไขปัญหาง่าย (Limited Problem Solving) ในกรณีนี้มีคุณลักษณะเกี่ยวกับความเสี่ยงและความเกี่ยวพันระดับต่ำ ผู้บริโภคจะเป็นผู้รับ ข้อมูล (passive) ทำให้มีการค้นหาข้อมูลเพียงเล็กน้อย ประเมินผลทางเลือกด้วยการใช้ความเชื่อ บางส่วน เลือกสินค้าและบริการจากเกณฑ์ที่มีความโดดเด่นที่สุด โดยใช้เกณฑ์แบบการประเมินแบบ แยกส่วนที่ไม่สามารถชดเชยได้ การตัดสินใจเกิดขึ้นโดยง่ายและรวดเร็ว เรียกว่า ทางลัดในการ

ตัดสินใจ (ภายในร้านค้า) ทำให้มีเวลาการซื้อสินค้าและบริการแบบจำกัด ตัวอย่างเช่น การบริการตนเอง หรือทางเลือกที่มีอิทธิพลในร้าน ได้แก่ ราคา ประเทศผู้ผลิตสินค้า เป็นต้น

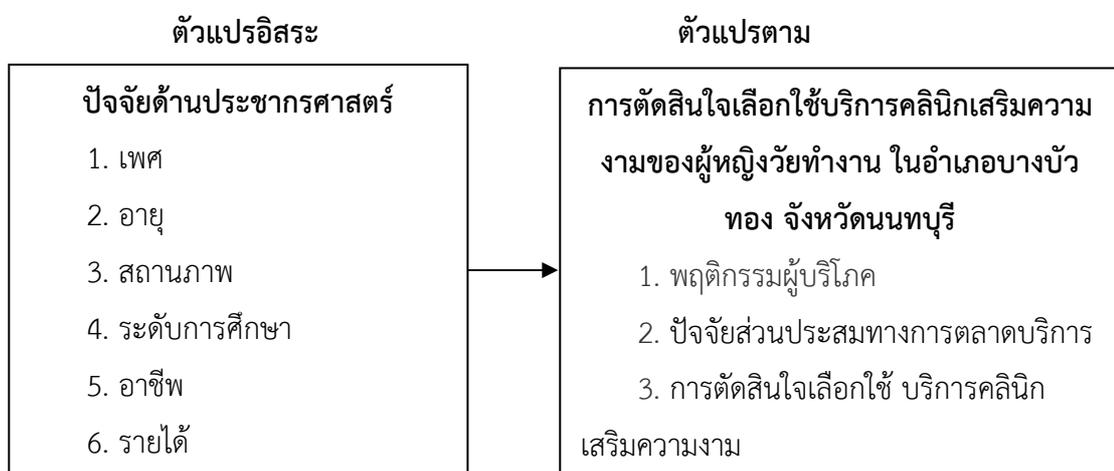
ประเภทที่ 3 การตัดสินใจซื้อแบบซับซ้อน (Extensive Problem Solving) เกี่ยวกับสินค้าและบริการประเภทความเสี่ยงมากและความเกี่ยวพันสูง ซึ่งมีราคาแพงหรือส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของผู้ใช้ เนื่องจากขาดความคุ้นเคยกับผลิตภัณฑ์และตราสินค้า จึงต้องอาศัยการค้นหาข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลายในระดับมาก (active) ร่วมกับการคิดอย่างรอบคอบ ารประเมินผลทางเลือกใช้เกณฑ์จำนวนมากทำให้ทราบถึงความแตกต่างของสินค้าและบริการ ส่งผลให้ผู้บริโภคมีความเชื่อที่แข็งแกร่ง รวมทั้งใช้การตัดสินใจแบบชดเชยได้ที่เน้นความสำคัญของคุณลักษณะ ตราสินค้าใดมีผลรวมสูงที่สุดจะได้รับการตัดสินใจเลือก ผู้บริโภคจะเลือกสินค้าจากหลายราย เพราะสินค้าประเภทนี้มักไม่นิยมซื้อบ่อย

ในขั้นตอนนี้ผู้บริโภคจะเลือกผลิตภัณฑ์หรือตราห้อยที่จะซื้อ การเลือกขึ้นอยู่กับผลการพิจารณาที่ได้ในขั้นตอนการประเมินและปัจจัยอื่นๆ ประกอบด้วย การที่ผลิตภัณฑ์ที่จะจำหน่ายอาจมีอิทธิพลต่อตราห้อยที่จะซื้อ นอกจากนี้ผู้บริโภคจะมีการเลือกจากผู้ขายด้วย การตัดสินใจเลือกผู้ขายอาจมีผลต่อการเลือกผลิตภัณฑ์ในขั้นสุดท้าย นอกจากนี้ยังมีการกำหนดถึงเงื่อนไขการขาย และท้ายที่สุดจะมีการซื้อเกิดขึ้นจริง ในขั้นนี้เว้นแต่ในกรณีที่ผู้บริโภคยกเลิกกระบวนการตัดสินใจซื้อก่อนที่จะถึงจุดนี้

อดุลย์ จาตุรงค์กุล (2550) หมายถึง การซื้อหาพอใจระหว่างสินค้าต่าง ๆ ที่เป็นทางเลือก

และในที่สุดกระบวนการตัดสินใจ ก็มาสิ้นสุดที่การซื้อหาสินค้า โดยพิจารณาจาก 3 ปัจจัย คือ สถานที่ซื้อ เงื่อนไขในการซื้อ และความพร้อมที่จะจำหน่าย กล่าวคือสถานที่ซื้อสถานที่ซื้ออาจจะซื้อที่ร้านจำหน่าย ซื้อที่ทำงาน หรือซื้อที่บ้าน เนื่องจากในปัจจุบันผู้บริโภคมีพฤติกรรมในการซื้อสินค้าและบริการภายในบ้านสูงขึ้น เงื่อนไขในการซื้อ ได้แก่ การซื้อเป็นเงินสด เงินผ่อน ซื้อทางไปรษณีย์ เป็นต้น ส่วนความพร้อมที่จะจำหน่าย หมายถึง ความพร้อมการส่งมอบหรือให้บริการ ซึ่งขึ้นอยู่กับสินค้าว่ามีอยู่ในสต็อกเพียงพอที่จะส่งสินค้าได้ทันหรือไม่ นอกจากนี้ยังคงต้องคำนึงถึงความสะดวกในการขนส่งสินค้าไปยังสถานที่ใช้อีกด้วย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวความคิดการวิจัย

การดำเนินการวิจัย

วิจัยนี้เป็นเป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ใช้ การศึกษาวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) จากแบบสอบถาม (Questionnaire) โดยสำรวจจากกลุ่มตัวอย่าง (Sample) ได้แก่ ผู้หญิงวัยทำงานในอำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ที่ใช้บริการคลินิกเสริมความงาม ซึ่งไม่ทราบจำนวนประชากรที่แท้จริงได้

ผลการวิจัย

การตัดสินใจเลือกใช้บริการคลินิกเสริมความงามของผู้หญิงวัยทำงาน ในอำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ พฤติกรรมผู้บริโภค รองลงมา ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการ และด้านการตัดสินใจเลือกใช้ บริการคลินิกเสริมความงาม ตามลำดับ จากสมมติฐานที่ตั้งไว้ปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการคลินิกเสริมความงามของผู้หญิงวัยทำงาน ในอำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ผลการทดสอบสมมติฐาน เพศ มีความคิดเห็นที่ไม่แตกต่างกัน ตามสมมติฐาน อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือนมีค่ามากกว่านัยสำคัญที่ 0.05 ส่งผลต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการคลินิกเสริมความงามของผู้หญิงวัยทำงาน ในอำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ที่ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากการศึกษาวิจัยเรื่องการตัดสินใจเลือกใช้บริการคลินิกเสริมความงามของผู้หญิงวัยทำงาน ในอำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปัทมพร คัมภีระ (2557) ได้ศึกษาเรื่องพฤติกรรมการซื้อเครื่องสำอางผ่านเว็บไซต์เฟซบุ๊กของนักศึกษาหญิงในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างเป็นผู้หญิงที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยเอกชน และมหาวิทยาลัยรัฐบาล ซึ่งเคยซื้อเครื่องสำอางผ่านเว็บไซต์เฟซบุ๊กส่วนใหญ่ เรียนสาขาวิชาสังคมศาสตร์อยู่ในช่วงอายุ 21 ปีมีรายได้ 10,000 บาทต่อเดือน ผลการวิจัยพบว่ากลุ่ม ตัวอย่างส่วนใหญ่ใช้อินเทอร์เน็ต 5 – 6 ครั้งต่อสัปดาห์และมีระยะเวลาเฉลี่ยในการใช้งานแต่ละครั้ง น้อยกว่า 1 ชั่วโมง การวิเคราะห์ปัจจัยทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อเครื่องสำอาง พบว่าปัจจัยทางการตลาดโดยรวมมีผลต่อพฤติกรรมการซื้อเครื่องสำอางผ่านเว็บไซต์ในระดับมาก นอกจากนี้ยังพบว่า ผลตอบแบบสอบถาม 29% ซื้อเครื่องสำอางผ่านเว็บไซต์ เฟซบุ๊กเฉลี่ย 2 ครั้ง ใน 1 เดือน โดยในแต่ละครั้งซื้อเครื่องสำอางผ่านเว็บไซต์ เป็นจำนวนเงินเฉลี่ย 500 บาท ประเภทของ เครื่องสำอางที่ซื้อผ่านเว็บไซต์ เฟซบุ๊กได้แก่ ผลิตภัณฑ์ และอุปกรณ์ดูแลผิวหน้า (Skin care) สำหรับแต่งหน้า (Make up) รองลงมาได้แก่ ผลิตภัณฑ์ และอุปกรณ์ดูแลผิวหน้า (Skin care) ผลิตภัณฑ์ น้ำหอมผลิตภัณฑ์ และอุปกรณ์ดูแลเส้นผม (Hair care) ผลิตภัณฑ์ และอุปกรณ์ดูแลมือและเล็บ (Hand and nail care) รวมทั้งผลิตภัณฑ์ และอุปกรณ์ดูแลผิวกาย (Body care) ตามลำดับ และมีโอกาสที่ จะซื้อเครื่องสำอาง ผ่านเว็บไซต์ เฟซบุ๊กเมื่อเครื่องสำอางที่เคยใช้เป็นประจำหมด

สำหรับผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการซื้อเครื่องสำอางผ่านเว็บไซต์เฟซบุ๊กได้แก่พฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต และปัจจัยทางการตลาด ซึ่งประกอบด้วยปัจจัยด้านผลผลิตภักดิ์ปัจจัยด้านราคา ปัจจัยด้านช่องทางการจำหน่ายและปัจจัยด้านการส่งเสริมการขาย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการ มีการให้คำแนะนำ/ปรึกษา เกี่ยวกับข้อสงสัยต่าง ๆ ทางร้านค้าควรจะต้องมีการแจ้งรายละเอียดการจัดกิจกรรมให้ลูกค้ามีส่วนร่วมที่ตัดสินใจสั่งซื้อสินค้า เช่น ลดราคาเท่ากับการซื้อที่หน้าร้าน และมีการให้เลือกสินค้าของแถม

ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้ทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัจจัยต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อการใช้บริการซ้ำ (Repurchasing) ในบริการคลินิกเสริมความงามของผู้หญิงวัยทำงาน เนื่องจากการผู้บริโภคถือเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างรายได้ที่ยั่งยืน
2. ควรศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพด้านพฤติกรรมการเลือกใช้บริการ

เอกสารอ้างอิง

- กนกวรรณ ทองรีน. (2555). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการคลินิกเสริมความงาม ของ **ผู้บริโภคในจังหวัดสระบุรี**. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. คณะบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- กุสุมา ดอนสีดา. (2558). **พฤติกรรมและความพึงพอใจของผู้ใช้บริการคลินิกเสริมความงามลักซูรี่ที่ซีคอนสแควร์ ศรีนครินทร์**. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. คณะบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยสยาม.
- จิราพร ฟองขาว. (2560). **พฤติกรรมการเลือกใช้บริการเสริมความงามภายใต้การดูแลของแพทย์**. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. คณะบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต.
- ชัยสมพล ชาวประเสริฐ. (2546). **การตลาดบริการ**. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- นภวรรณ คณานุรักษ์. (2556). **พฤติกรรมผู้บริโภค**. กรุงเทพฯ: คณะบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.

การเตรียมความพร้อมด้านคุณภาพการบริการในสถานการณ์ Covid- 19
สำหรับนักท่องเที่ยวของธุรกิจโรงแรมในอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี
Preparing for service quality in Covid-19 situation to tourists of
hotels in Mueang district, Kanchanaburi

วิชสุดา ร้อยพิลา

Wichsuda Roiphila

สาขาวิชาการโรงแรม คณะศิลปศาสตร์ โทรศัพท์ 0850118660

Faculty of Liberal Art (Hotel) Tel:0850118660

e-mail: wichsuda.roi@bkkthon.ac.th

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการเตรียมความพร้อมด้านคุณภาพการบริการในสถานการณ์ Covid- 19 สำหรับนักท่องเที่ยวของธุรกิจโรงแรมในอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ วิธีการสุ่มตัวอย่างในลักษณะการสุ่มแบบบังเอิญ (Accident Selection) โดยเป็นการสุ่มแบบไม่เฉพาะเจาะจงผู้ใด เพื่อให้ตอบแบบสอบถามตามจำนวนที่กำหนดไว้จนครบจำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics), ค่าเฉลี่ย (Mean), ค่าร้อยละ (Percentage), ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation), การทดสอบสมมติฐาน โดยการใช้วิธีการทดสอบ t-test และ F-test ที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

ผลการวิจัย พบว่าความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการโรงแรมในอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี โดยจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน จำนวน 400 คน พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 18-25 ปี มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี เป็นนักศึกษา และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001-15,000 บาท และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการ โรงแรมในอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรีให้ความคิดเห็นด้านคุณภาพการบริการอยู่ในระดับมาก, ด้านการป้องกัน Covid-19 อยู่ในระดับมาก, ด้านการตอบสนองต่อลูกค้าอยู่ในระดับมาก, ด้านการให้ความเชื่อมั่นต่อลูกค้าอยู่ในระดับมาก, และด้านความปลอดภัยอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

คำสำคัญ: คุณภาพการให้บริการ, สถานการณ์ Covid-19

Abstract

This research aims to study Preparing for service quality in Covid-19 situation to tourists of hotels in Mueang district, Kanchanaburi. This is quantitative research. The

sampling group was used in this research was 400 in Mueang district , Kanchanaburi Area. 400 people and the tool used to collect data for research is a questionnaire. Statistics used to analyze data include descriptive statistics, mean, percentage, standard deviation, hypothesis testing using t-test methods and F-test at a certainty level of 95%.

The results showed that the opinions of tourists who visited the service towards improving the quality of service in accordance with the measures in the Covid-19 situation of hotels in Mueang District, Kanchanaburi province, classified by gender, age, education level, occupation and average monthly income. The majority of them were males between the ages of 18 and 25, with a bachelor's degree, a student, and an average monthly income of 10,001-15,000 baht, and considering that customers who came to the service and the people of Kanchanaburi province gave a very high level of feedback on the quality of service, covid-19 prevention was very high, customer response was very high, Customer confidence is very high, and security is very high, respectively.

Keywords: Service Quality, Covid-19 situation

บทนำ

การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่มีบทบาทสำคัญในระบบเศรษฐกิจ ของประเทศไทยเป็นอย่างมาก ซึ่งในแต่ละปีสามารถนำรายได้เข้าสู่ประเทศปีละหลายแสนล้านบาทด้วยอัตรานักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยวในประเทศไทยเพิ่มจำนวนมากขึ้นทุกปี ส่งผลให้ภาคธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับ การท่องเที่ยวและบริการเติบโตอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะธุรกิจโรงแรมซึ่งในปี2558ธุรกิจโรงแรมยังคงเติบโตได้ท่ามกลางแรงกดดันทางการเมืองโดยมีแรงขับเคลื่อนมาจากการที่นักท่องเที่ยวต่างชาติหันมาท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวในต่างจังหวัดผ่านการเลือกเส้นทางบินตรงไปยังจังหวัดท่องเที่ยวที่มีสนามบินรองรับประกอบกับปัจจัยหนุนจากจำนวนนักท่องเที่ยวยุโรปที่มีแนวโน้มฟื้นตัวขึ้นจากเศรษฐกิจยุโรปที่ดีขึ้นรวมถึงจำนวนนักท่องเที่ยวอาเซียนที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ทั้งนี้ในปี 2558 มีนักท่องเที่ยวจำนวน 29,881,091 คน ขยายตัวร้อยละ 20.44 จากช่วงเวลาเดียวกันของปีที่ผ่านมา ขณะที่รายได้จากการท่องเที่ยวมีมูลค่าเท่ากับ 1,447,158.05 ล้านบาทขยายตัวร้อยละ23.39 จากช่วงเวลาเดียวกันของปี ที่ผ่านมา (สถาบันการพลศึกษาสถาบันพลศึกษา,2560)

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ซึ่งเริ่มตั้งแต่ช่วงเดือนธันวาคม 2562 ส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวไทยและการท่องเที่ยวโลกอย่างมาก ทำให้การเดินทางท่องเที่ยวระหว่างประเทศหยุดชะงัก รวมถึงส่งผลกระทบต่อจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทย โดยจากข้อมูลล่าสุดของกองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

นักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทยสะสมระหว่างเดือนมกราคมถึงเดือนธันวาคม ปี พ.ศ. 2563 มีจำนวน 6.7 ล้านคน ลดลงจากช่วงเดียวกันของปี 2562 ซึ่งอยู่ที่ประมาณ 39.9 ล้านคน หรือหดตัวประมาณร้อยละ 83.2 นอกจากนี้ การแพร่ระบาดของโควิด-19 ส่งผลให้ประเทศไทยสามารถสร้างรายได้จากนักท่องเที่ยวต่างชาติลดลงเป็นอย่างมาก โดยในช่วงเดือนมกราคมถึงธันวาคม 2563 รายได้จากนักท่องเที่ยวต่างชาติอยู่ที่ 332,013 ล้านบาท ลดลงจากช่วงเวลาเดียวกันของปี 2562 ซึ่งอยู่ที่ 1,911,808 ล้านบาท (กองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา, อ้างถึงใน TDRI, 2564)

การแพร่ระบาดของ Covid-19 ไม่เพียงส่งผลกระทบต่อธุรกิจท่องเที่ยวและโรงแรมในระยะสั้น หากยังส่งผลกระทบระยะยาวผ่านการเปลี่ยนแปลงของ Megatrend ซึ่งก่อให้เกิดพฤติกรรมนักท่องเที่ยวที่เปลี่ยนแปลงไป การท่องเที่ยวที่ตอบโจทย์รายบุคคลมากขึ้น การเปลี่ยนแปลงรูปแบบการดำเนินธุรกิจที่เน้นการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้รวมถึงใส่ใจในสุขภาพและอนามัย ภูมิทัศน์ของการท่องเที่ยวที่เปลี่ยนแปลงไปส่งผลต่อรูปแบบความต้องการของนักท่องเที่ยวและรูปแบบทางธุรกิจของผู้ประกอบการโรงแรม ดังนั้น ผู้ประกอบการจึงต้องเร่งปรับตัวเพื่อรักษาระดับรายได้รวมถึงมองหาโอกาสทางธุรกิจใหม่ๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับการท่องเที่ยวตลอดจนสร้างความเชื่อมโยงกับภาคส่วนอื่นๆ ในห่วงโซ่การท่องเที่ยวไม่ว่าจะเป็นชุมชนท้องถิ่นหรือกระท่งธุรกิจอื่นๆ ในระยะข้างหน้าปัจจัยที่กำหนดความสำเร็จของธุรกิจโรงแรมไม่เพียงมาจากสถานที่ตั้ง ห้องพัก ราคา และสิ่งอำนวยความสะดวกเท่านั้น หากยังมาจากความร่วมมือกับชุมชนและธุรกิจอื่นๆ ที่เกี่ยวเนื่อง ความสามารถในการปรับตัวและการบริหารจัดการความเสี่ยง ดังนั้น ผู้ประกอบการจึงควรเร่งปรับกลยุทธ์ทางธุรกิจก่อนที่การเดินทางภายในประเทศและการเดินทางระหว่างประเทศจะกลับสู่สภาวะปกติเพื่อปกป้องธุรกิจท่องเที่ยวและโรงแรมให้กลับมาเติบโตแข็งแกร่งเหมือนเช่นเคย ทั้งยังสร้างความยั่งยืนแก่อุตสาหกรรมท่องเที่ยวในระยะยาว (Puttachard Lunkam, 2564)

จากสถานการณ์การระบาดของโรคติดต่อเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด) ดังกล่าวส่งผลให้ประเทศต่างๆ ทั่วโลกมีการใช้มาตรการจำกัดการเดินทาง (Travel restriction) เพื่อควบคุมการระบาดภายในประเทศ โดยองค์การการท่องเที่ยวโลก (UNWTO) ระบุจุดหมายปลายทางทั่วโลกเริ่มใช้มาตรการจำกัดการเดินทางตั้งแต่เดือนมกราคม พ.ศ. 2563 ซึ่งรวมถึงการห้ามนักท่องเที่ยวเดินทางเข้าสู่ประเทศในเดือนเมษายน พ.ศ. 2563 ซึ่งมีประเทศทั่วโลกถึงร้อยละ 96 ที่ใช้มาตรการจำกัดการเดินทางเพื่อเป็นการสร้างความมั่นคงทางสุขภาพภายในประเทศของตน รวมถึงประเทศตลาดหลักของประเทศไทย ได้แก่ จีน มาเลเซีย รัสเซีย เกาหลีใต้ และอินเดีย เป็นต้น ที่ใช้มาตรการปิดพรมแดนและประกาศให้ประชาชนงดเว้นการเดินทางระหว่างประเทศมากที่สุดพัฒนาภา (ธาดา สิริโชค, 2563)

ในส่วนของจังหวัดกาญจนบุรีจะพบว่าในเรื่องของการท่องเที่ยวจะมีจำนวนนักท่องเที่ยวสูงสุดในภาคตะวันตกและสูงเป็นอันดับสองของประเทศรองจากกรุงเทพมหานคร คือ มีนักท่องเที่ยวประมาณ 4.6 ล้านคน - ครั้ง เป็นนักท่องเที่ยวไทย 4.3 ล้านคน - ครั้ง และนักท่องเที่ยวต่างชาติ 0.3 ล้านคน - ครั้ง โดยมีอัตราการเข้าพักอยู่ในอันดับ 2 ของภาคตะวันตก มีรายได้จากการท่องเที่ยวประมาณ 7,120 ล้านบาท คิดเป็นอันดับ 3 ของภาค โดยการใช้จ่ายต่อคนต่อวันของนักท่องเที่ยวซึ่งต่ำกว่าจังหวัดเพชรบุรี (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2563)

จากที่กล่าวมาข้างต้นทำให้ผู้วิจัยมีความต้องการทราบว่าสถานประกอบการประเภทธุรกิจโรงแรมในอำเภอเมืองจังหวัดกาญจนบุรี มีการเตรียมความพร้อมด้านคุณภาพการบริการในสถานการณ์ Covid-19 สำหรับนักท่องเที่ยวอย่างไรบ้าง ดังนั้น เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมด้านคุณภาพของธุรกิจโรงแรม โดยการนำเรื่องมาตรฐานคุณภาพของการบริการมาใช้ในการทำการวิจัย เพื่อที่จะนำผลที่ได้ไปเป็นประโยชน์ในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในยุคที่ประเพณีสถานการณ์โรคระบาดต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

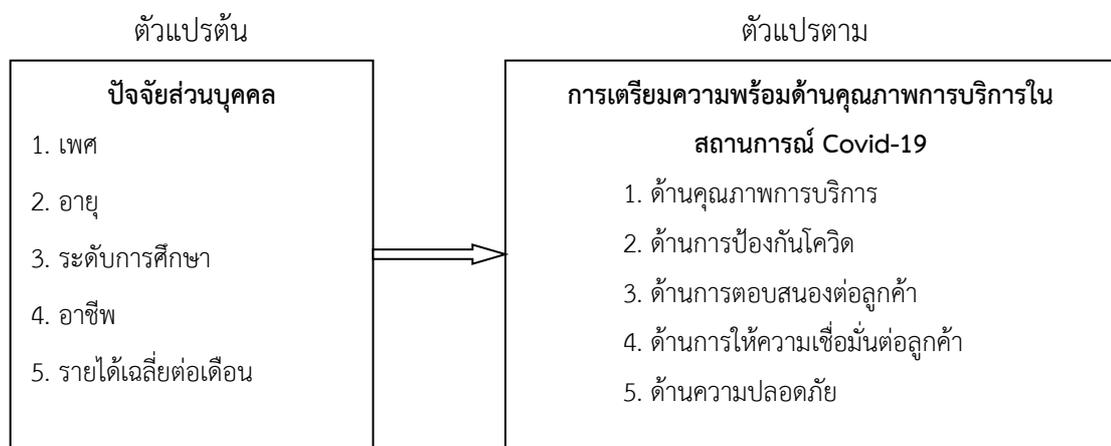
เพื่อศึกษาการเตรียมความพร้อมด้านคุณภาพการบริการในสถานการณ์ Covid-19 สำหรับนักท่องเที่ยวของธุรกิจโรงแรมในอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี

การทบทวนวรรณกรรม แนวคิดและทฤษฎี

วรชยา ศิริวัฒน์ (2547:149) ให้ความหมายของคุณภาพบริการ หมายถึง ความรู้ความเชี่ยวชาญของการให้บริการความถูกต้องแม่นยำของการให้บริการได้รับความน่าเชื่อถือและไว้วางใจจากผู้ให้บริการให้บริการตรงต่อเวลาให้บริการที่รวดเร็วระบบการให้บริการครบถ้วนสมบูรณ์และทันสมัยในการบริการ (อ้างถึงใน น้าลิน เทียมแก้ว.2560)

พิมล เมฆสวัสดิ์ (2550: 11) ให้ความหมายของคุณภาพบริการ หมายถึง การส่งมอบบริการที่ดี เหมาะสมทั้งเวลา สถานที่ รูปแบบ ลักษณะทางจิตวิทยาโดยใช้แรงงานมนุษย์เพื่อสนองตอบความต้องการ และความคาดหวังของผู้ใช้บริการทำให้ผู้ใช้บริการเกิดความพึงพอใจสูงสุดจากการใช้บริการ มีความประทับใจด้านบวกและอยากกลับไปใช้บริการอีก รวมทั้งอยากบอกต่อไปถึงผู้อื่นในทางที่ดีซึ่งส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของบริการที่ดีด้วย (อ้างถึงใน น้าลิน เทียมแก้ว. 2560)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดวิจัยการเตรียมความพร้อมด้านคุณภาพการบริการในสถานการณ์ Covid- 19 สำหรับนักท่องเที่ยวของธุรกิจโรงแรมในอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี

ระเบียบวิธีการวิจัย

1. รูปแบบ/วิธีการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้วิธีการศึกษาเชิงสำรวจ (Survey Research) และการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามปลายปิด (Closed-ended-Questionnaire)

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้เป็นประชากรประชากรกลุ่มตัวอย่างได้แก่นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาใช้บริการโรงแรมจังหวัด กาญจนบุรีซึ่งผู้วิจัยไม่สามารถทราบจำนวนได้อย่างชัดเจน จึงใช้วิธีการเปิดตารางขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Taro Yamane (1973) เพื่อกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยเลือกจากตารางแบบไม่ทราบจำนวนที่แน่นอน จากค่าความคลาดเคลื่อน 5 % ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % โดยผลจากการเปิดตารางของ Taro Yamane (1973) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 400 คน และใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบสะดวก

3. เครื่องมือวิจัย / วิธีการรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎีต่างๆที่เกี่ยวข้อง จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม แบ่งได้ 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วยเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ลักษณะเป็นแบบเลือกคำตอบ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมด้านคุณภาพการบริการในสถานการณ์ Covid- 19 ของนักท่องเที่ยวผู้มาใช้บริการโดยการนำคุณภาพในการให้บริการมาใช้ ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

ผลการวิจัย

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการธุรกิจโรงแรมในอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี สามารถสรุปผลได้ดังนี้

1. ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างที่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมด้านคุณภาพการบริการในสถานการณ์ Covid- 19 สำหรับนักท่องเที่ยวของธุรกิจโรงแรมในอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี จะพบกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชายจำนวน 201 คน คิดเป็นร้อยละ 50.25 เพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 49.75 ในส่วนของอายุจะพบว่า อายุ 18-25 ปี จำนวน 180 คน คิดเป็นร้อยละ 45.00 รองลงมาอายุ 26-35 ปี จำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00 รองลงมาอายุ 36-45 ปี จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 12.80 และน้อยที่สุดคืออายุ 46 ปีขึ้นไป จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 12.20 ตามลำดับ และพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนมากเป็นระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 210 คน คิดเป็นร้อยละ 52.50 รองลงมาเป็นระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 30.50 และน้อยที่สุดคือระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 17.00 ตามลำดับ และในส่วนของอาชีพพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนมากเป็นนักศึกษา จำนวน 140 คน คิด

เป็นร้อยละ 35.00 รองลงมาเป็นธุรกิจส่วนตัว จำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 27.75 รองลงมาเป็นพนักงานบริษัทเอกชน

2. แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นนักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการโรงแรมในพื้นที่อำเภอเมืองกาญจนบุรี เกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมด้านคุณภาพการบริการในสถานการณ์ Covid-19 เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวของโรงแรมในอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี ผลการวิจัยค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการโรงแรมในพื้นที่อำเภอเมืองกาญจนบุรี เกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมด้านคุณภาพการบริการในสถานการณ์ Covid-19 เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวของโรงแรมในอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี โดยรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า กลุ่มตัวอย่างให้ความคิดเห็นด้านคุณภาพบริการอยู่ในระดับมาก (\bar{X} =4.29) ด้านการป้องกัน Covid-19 อยู่ในระดับมาก (\bar{X} =4.25) ด้านการตอบสนองต่อลูกค้าอยู่ในระดับมาก (\bar{X} =4.13) ด้านการให้ความเชื่อมั่นต่อลูกค้าอยู่ในระดับมาก (\bar{X} =4.17) และด้านความปลอดภัยอยู่ในระดับมาก (\bar{X} =4.25) ตามลำดับ

การอภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง จากการศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมด้านคุณภาพการบริการในสถานการณ์ Covid-19 สำหรับนักท่องเที่ยวของธุรกิจโรงแรมในอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง ซึ่งมีจำนวน 201 คน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศุภลักษณ์ สุริยะ (2556) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณภาพการบริการของแผนกต้อนรับส่วนหน้าโรงแรม เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวอาเซียน กรณีศึกษา โรงแรมบูติก กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย และ มีอายุระหว่าง 18-25 ปี ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนาภรณ์ ทศนภักดิ์ (2562) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณภาพการบริการของโรงแรมสวนวรุณ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31-40 ปี และนักท่องเที่ยวโดยส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐพร ดอกบุญนาค (2558) ได้ศึกษาความต้องการเลือกใช้โรงแรมของนักท่องเที่ยวชาวไทย ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี ในส่วนของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอาชีพเป็นนักศึกษา และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 10,001-15,000 บาท ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ นนทินี มีทรัพย์ทวีกุล (2564) ได้ศึกษากระบวนการตัดสินใจเลือกใช้บริการโรงแรมระดับ 3 ดาวของนักท่องเที่ยวชาวไทยใน เขตเมืองพัทยา ผลการวิจัยพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอาชีพพนักงานเอกชนและมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 55,001 บาทขึ้นไป

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาจะเห็นได้ว่า นักท่องเที่ยวได้ให้ความสำคัญโดยการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวการเตรียมความพร้อมด้านคุณภาพการบริการในสถานการณ์ Covid- 19 สำหรับนักท่องเที่ยวของธุรกิจโรงแรมในอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี และจากสถานการณ์ของโรคระบาดนี้ อาจมีผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรม และรีสอร์ท รวมถึงสถานที่ที่มีลักษณะคล้ายกัน ได้รับผลกระทบ และเกิดความเสียหายอย่างมากต่อธุรกิจ ดังนั้นผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรมอาจจะต้องนำผลการศึกษานี้มาช่วยในการเตรียมความพร้อมสำหรับสถานประกอบการของตนเอง

สำหรับจังหวัดกาญจนบุรี ได้มีการออกคำสั่งผ่อนผันการบังคับใช้คำสั่งคณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัดกาญจนบุรี ตามคำสั่งคณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัดกาญจนบุรี ที่ 3757/2564 ลงวันที่ 15 สิงหาคม พ.ศ. 2564 เรื่อง มาตรการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) ระลอกใหม่ ในพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรี นั้น ถ้าหากมีการบังคับใช้คำสั่งโดยเคร่งครัด ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อสภาพเศรษฐกิจในอนาคต และเพื่อให้ผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่จำเป็นจะต้องมาปฏิบัติภารกิจในพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งผ่านการคัดกรองของกระทรวงสาธารณสุขแล้วจะได้มีที่พักแรม เพื่อเป็นการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมไม่ให้เกิดการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัส (COVID - 19) ในพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรี ผู้ว่าราชการจังหวัดกาญจนบุรี ในฐานะผู้กำกับการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉินจังหวัดกาญจนบุรี โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัดกาญจนบุรี จึงมีคำสั่ง ดังนี้ ผ่อนผันให้ผู้ประกอบการที่มีผู้มาพักแรมหรือเช่าที่พักโดยต่อเนื่องระยะยาวให้ดำเนินการต่อไป ตามควรแก่การระงับการสูญเสียของกิจการ โดยให้มีการปฏิบัติตามมาตรการ D-M-H-T-T-A และข้อปฏิบัติด้านสุขอนามัยในเรื่องการคัดกรองผู้ติดเชื้อ การล้างมือ การสวมหน้ากากอนามัย หลักการของการเว้นระยะห่างโดยเคร่งครัด หากผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งนี้โดยไม่มีเหตุอันสมควรจะมีความผิดตามมาตรา 52 แห่งพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2558 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือปรับไม่เกิน 100,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดกาญจนบุรี, 2564)

เอกสารอ้างอิง

- สถาบันพลศึกษา. (2560). **ความสำคัญของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว**. สืบค้นเมื่อ 6 สิงหาคม 2564 ที่มา <https://tourismatbuu.com>
- Natthapat Kamolpollapat. (2563). **New Normal ในอุตสาหกรรมโรงแรมหลัง COVID-19**. ได้จาก <https://techsauce.co/tech-and-biz/new-normal-hotel-after-covid-19>,
- TDRI. (2564). **วิเคราะห์ผลกระทบของโควิด-19 ต่อธุรกิจท่องเที่ยว**. สืบค้นเมื่อ 8 มกราคม 2565 ได้จาก <https://tdri.or.th/2021/02/covid-112>,
- Puttachard Lunkam. (2564). **ธุรกิจท่องเที่ยวและโรงแรมหลังโควิด-19**. สืบค้นเมื่อ 8 มกราคม 2565 ได้จาก <https://www.krungsri.com/th/research/research-intelligence/ri-future-of-tourism-21>

- พัฒนาภา ธาดาศิริโชค.(2563). **กลยุทธ์การปรับตัวด้านบริหารจัดการโรงแรมในสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 กรณีศึกษา โรงแรมเดอะภัทรา พระราม 9.** โครงร่างวิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปกร. สืบค้นเมื่อ 8 มกราคม 2565 ได้จาก http://itthesis-ir.su.ac.th/dspace/bitstream/123456789/3439/1/60601305.pdf?fbclid=IwAR2VgsLGiPNoTaxlgCHysgAPP7YPpy912skr_kvRv4aOJ_PruS7N_85_BKG08.
- สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.(2563). **แผนบูรณาการการพัฒนาจังหวัดกาญจนบุรีให้เป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจภาคตะวันตก.** สืบค้นเมื่อ 15 มกราคม 2565 ได้จาก https://www.nesdc.go.th/ewt_w3c/ewt_dl_link.php?nid=2696,
- ศุภลักษณ์ สุริยะะ.(2556).**แนวทางการพัฒนาคุณภาพการบริการของแผนกต้อนรับส่วนหน้าโรงแรมเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวอาเซียน กรณีศึกษา โรงแรมบูติก กรุงเทพมหานคร.วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์**
- ธนาภรณ์ ทศนภักดี. (2562). **แนวทางการพัฒนาคุณภาพการบริการของโรงแรมสวนวรุณ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.** สืบค้นเมื่อ 15 มกราคม 2565 ได้จาก <http://fulltext.rmu.ac.th/fulltext/2562/M127093/Thatsanapak%20Thanaporn.pdf>,
- ณัฐพร ดอกบุญนาค.(2558). **ความต้องการเลือกใช้โรงแรมของนักท่องเที่ยวชาวไทย ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี.** สืบค้นเมื่อ 25 กันยายน 2564 ได้จาก <https://research.rmutsb.ac.th/fullpaper/2558/2558240240400.pdf>
- นนทินี มีทรัพย์ทวิกุล. (2564). **กระบวนการตัดสินใจเลือกใช้บริการโรงแรมระดับ 3 ดาวของนักท่องเที่ยวชาวไทยใน เขตเมืองพัทยา.** สืบค้นเมื่อ 25 มกราคม 2565 ได้จาก <https://mmm.ru.ac.th/MMM/IS/sat17/6214060088.pdf>
- สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดกาญจนบุรี. (2564). **ข่าวประชาสัมพันธ์.** สืบค้นเมื่อ 25 มกราคม 2565 ได้จาก <https://thainews.prd.go.th/dc/uploads/other/2564/8/6/e5cd5461d152a4be46a64bc7b960d53c.doc>,
- น้ำลีน เทียมแก้ว. 2560. **การศึกษาความพึงพอใจต่อคุณภาพการให้บริการสำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ประจำปีการศึกษา 2560.** สำนักวิทยบริการมหาวิทยาลัยมหาสารคาม. สืบค้นเมื่อ 25 มกราคม 2565 ได้จาก <http://library.msu.ac.th/msugreenlibrary/file/group-5/5.2-7%20%E0%B8%A3%E0%B8%B2%E0%B8%A2%E0%B8%87%E0%B8%B2%E0%B8%99%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B8%A8%E0%B8%B6%E0%B8%81%E0%B8%A9%E0%B8%B2%E0%B8%84%E0%B8%A7%E0%B8%B2%E0%B8%A1%E0%B8%9E%E0%B8%B6%E0%B8%87%E0%B8%9E%E0%B8%AD%E0%B9%83%E0%B8%88%E0%B8%95%E0%B9%88%E0%B8%AD%E0%B8%84%E0%B8%B8%E0%B8%93%E0%B8%A0%E0%B8%B2%E0%B8%9E%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B9%83%E0%B8%AB%E0%B9%89%E0%B8%9A%E0%B8%A3%E0%B8%B4%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3.pdf>

การทำประวัติช่างผู้เชี่ยวชาญด้านเสริมสวยและความงามอย่างมีประสิทธิภาพ ด้วย e-Portfolio

History Filing for Specialist in Beauty with e-Portfolio efficiently

พรประภา ศรีราพร¹, ศุภสุชา เรืองปราษฎ², ประภาพร คงสมเพียร³,
อรพร แสงเงิน⁴ และภัทราวรรณ กระจ่างแจ่ม⁵

Phornprapa Sriraphorn¹, Supphasucha Reonprat², Prapaporn Kongsomphan³,
Oraporn Sangngern⁴ and Phattawan Krajangjam⁵

¹ สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรม คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

¹ Faculty of Business Administration, Bangkok Thonburi University

² สาขาวิชาการจัดการเสริมสวยและความงาม คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

² Faculty of Business Administration, Bangkok Thonburi University

³⁻⁵ สาขาวิชาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

³⁻⁵ Faculty of Business Administration (Management), Bangkok Thonburi University

¹e-mail: pornprapa.sri@bkkthon.ac.th

บทคัดย่อ

โลกในยุคปัจจุบันนี้เป็นช่วงเวลาที่ยุทธศาสตร์ และเทคโนโลยีมีความก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งเทคโนโลยีทางด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีทางการสื่อสารเป็นไปอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง ส่งผลให้เกิดการนำเทคโนโลยีต่าง ๆ เหล่านี้เข้ามาประยุกต์ในการจัดการ การศึกษา เพื่อให้การศึกษามีคุณภาพและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพื่อเป็นการพัฒนาทรัพยากร มนุษย์ รองรับการพัฒนาและสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันในสังคมแห่งการเรียนรู้ (Knowledge-based society)

“สื่อประสม”หรือที่เราคุ้นกันทั่วไปทางการศึกษา ในคำว่า “มัลติมีเดีย” ที่สามารถสร้างโลก ของการเรียนรู้ในรูปแบบใหม่ทำให้ทั้งโลกตื่นตัวกับเทคโนโลยีมัลติมีเดีย คำว่ามัลติมีเดียหรือสื่อ ประสมได้ถือกำเนิดขึ้นเมื่อไม่กี่ทศวรรษที่ผ่านมา ซึ่งมีความหมายถึง การผสมผสานอุปกรณ์สื่อหลาย ชนิด ยกตัวอย่างเช่น การผสมผสานภาพนิ่งให้ตรงกับเสียง และบางครั้งก็อาจเสริมด้วยวิดีโอ อย่างไรก็ตาม ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีได้ช่วยให้เกิดการผสมผสานสื่อทั้งหลายเข้าด้วยกัน จากข้อมูลใน อดีตที่เคยต้องส่งผ่านอุปกรณ์หลายตัว ตอนนี้ได้ถูกนำมารวมกันเป็นอุปกรณ์คอมพิวเตอร์เพียงเครื่อง เดียว คอมพิวเตอร์จึงกลายเป็นสิ่งที่มีความสำคัญในระบบนี้ (Kozma, 1991) อีกทั้งทุกวันนี้การเข้าถึง เครือข่ายอินเทอร์เน็ตกระทำได้ง่ายขึ้นมาก และยังมีค่าเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตที่มีราคาต่ำลงมากกว่าแต่ ก่อนอีกด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสถานการศึกษาระดับอุดมศึกษาทั่วไปได้มีการให้บริการเครือข่าย อินเทอร์เน็ตความเร็วสูงฟรีแก่บุคลากรและนักศึกษาโดยทั่วไป ดังนั้นจึงเป็นการง่ายที่ผู้ที่อยู่ในวัยเรียนจะ สามารถเข้าถึงอินเทอร์เน็ตได้

e-Portfolio ไม่ใช่แฟ้มสะสมงานซึ่งไม่สามารถสะท้อนคุณค่าของผลงานให้กับผู้เรียนได้ทันเวลาและยังเป็นการสะท้อนผลงานรายบุคคลที่ผู้เรียนไม่สามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผลงานของคนอื่นๆได้เลย หรือ “Electronics Learning Portfolio” เรียกสั้นๆได้ว่า “e-Portfolio” (ดร. จันทรทิรา เจียรณีย์ , 2554) ซึ่งหมายถึงการเรียนการสอนอิเล็กทรอนิกส์ที่มีลักษณะหน้าจอ (Interface) และการใช้งาน (Function) คล้ายเฟซบุ๊ก (Facebook) ที่มีเทคโนโลยีทันสมัยและทันต่อกระแสความนิยมของวัยรุ่นไทย

ทฤษฎีเกี่ยวกับประสิทธิภาพ

ประสิทธิภาพ (efficiency) และ ประสิทธิภาพ (effectiveness) เป็นคำที่ถูกนำมาใช้กันอย่างแพร่หลาย จากการประมวลเอกสาร พบว่า มีผู้ให้ความหมายเกี่ยวกับคำทั้งสอง ไว้ในความหมายต่าง ๆ ดังนี้

ความหมายของประสิทธิภาพ

Millet (อ้างถึงใน แสวง รัตนมงคลมาศ, 2514, หน้า 99) ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับ ประสิทธิภาพว่า (efficiency) หมายถึง ผลการปฏิบัติงานที่ก่อให้เกิดความพึงพอใจแก่มวล มนุษย์ และได้รับผลกำไรจากการปฏิบัติงานนั้นด้วย (human satisfaction and benefit produced)

Simon (อ้างถึงใน แสวง รัตนมงคลมาศ, 2514, หน้า 99) ให้ทัศนะเกี่ยวกับ ประสิทธิภาพไว้คล้ายคลึงกัน คือ ถ้าพิจารณาว่างานใดมีประสิทธิภาพสูงสุดให้ดูจาก ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยนำเข้า (input) กับผลผลิต (output) ที่ได้รับออกมา เพราะฉะนั้น ตามทัศนะนี้ ประสิทธิภาพนี้จึงเท่ากับผลผลิตลบด้วยปัจจัยนำเข้า และถ้าเป็นการบริหาร ราชการและองค์กรของรัฐก็ควรบอกความพึงพอใจของผู้รับบริการ (satisfaction) เข้าไป ด้วย ซึ่งอาจเขียนเป็นสูตร ดังนี้

$$E = (O-I) + S$$

E = EFFICIENCY คือ ประสิทธิภาพของงาน

O = OUTPUT คือ ผลผลิตหรืองานที่ได้รับออกมา

I = INPUT คือ ปัจจัยนำเข้าหรือทรัพยากรทางการบริหารที่ใช้ไป

S = SATISFACTION คือ ความพึงพอใจในผลงานที่ออกมา

ประสิทธิภาพ ในวงการธุรกิจ หมายถึง การจัดการที่ได้รับผลกำไรหรือขาดทุนสำหรับการบริหารงานราชการในทางปฏิบัติวัดประสิทธิภาพได้ยากมาก วิธีวัดประสิทธิภาพ ในวงราชการจึงหมายรวมถึง ผลการปฏิบัติงานที่ทำให้เกิดความพึงพอใจและประโยชน์ แก่มวลมนุษย์ ดังนั้น ประสิทธิภาพในทางราชการจะต้องพิจารณาถึง คุณค่าทางสังคมจึง ไม่จำเป็นต้องประหยัดหรือมีกำไร เพราะงานบางอย่างถ้าจะทำอย่างประหยัดอาจไม่มี ประสิทธิภาพก็ได้ (อุทัย หิรัญโต, 2525, หน้า 123)

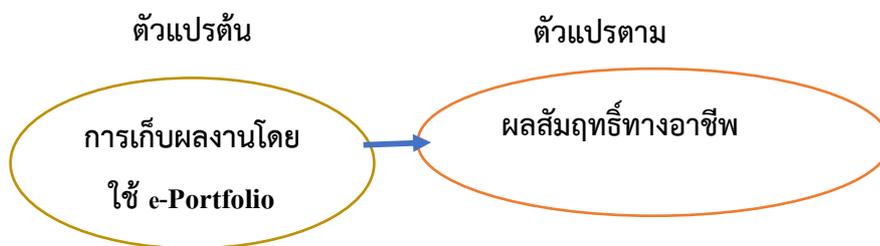
ประสิทธิภาพ หมายถึง การมีสมรรถนะสูง สามารถมีระบบการทำงานที่ก่อให้เกิด ผลได้สูงสุดโดยที่ผลผลิตที่มีมูลค่าสูงกว่าของทรัพยากรที่ใช้ไป (ธงชัย สันติวงษ์ และ ชัยยศ สันติวงษ์, 2535, หน้า 314)

ประสิทธิภาพ เป็นสิ่งที่บ่งบอกผลงานของคนงาน (ปฏิบัติงาน) ในช่วงระยะเวลา หนึ่ง ซึ่งใช้เป็นเครื่องวัดว่ามีการใช้ทรัพยากรขององค์กรหรือหน่วยงานเหมาะสมเพียงไร (วิทยากร เชียงกุล, 2540, หน้า 173)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อให้เจ้าของแฟ้มได้ประเมินตนเองว่า ผลงานที่ทำเป็นอย่างไร ประสบผลสำเร็จระดับใด มีระบบหรือไม่ ควรจะปรับปรุงแก้ไขหรือไม่
2. เพื่อให้ผู้อื่นที่เกี่ยวข้อง ได้ประเมินของแฟ้มว่ามีความสามารถในการปฏิบัติงานเป็นอย่างไร ประสบความสำเร็จในระดับใด ควรจะพัฒนาหรือไม่อย่างไร

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ขอบข่ายและวิธีการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ผู้ใช้บริการเสริมสวยและความงามในกรุงเทพมหานคร

กลุ่มตัวอย่าง คือ มี 2 ส่วน คือ 1) ส่วนของการเก็บข้อมูลคุณภาพ จากลูกค้าที่ใช้บริการจำนวน 30 คน และร้านค้าที่ใช้บริการจำนวน 3 คน โดยคัดเลือกจากร้านค้าที่มีการใช้บริการเสริมสวยเสริมสวยและความงามไม่น้อยกว่า 3 ผู้ประกอบการ และ 2) ผู้บริโภคที่ใช้บริการเสริมสวยและความงามในกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน จากประชาชนที่อาศัยในกรุงเทพมหานคร ทั้งหมด 5,676,648 คน (สำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล กรุงเทพมหานคร, 2561) ดำเนินการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling)

1. การสุ่มตัวอย่างโดยใช้หลักการคำนวณของทาโรยามาเน่ (Taro Yamane)
2. ทำแบ่งเขตกรุงเทพตามการบริหารงาน (ศูนย์สารสนเทศกรุงเทพมหานคร, 2563) ออกเป็น 5 กลุ่ม
3. คำนวณหาสัดส่วนตามเขต ตามที่ได้คัดเลือกไว้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มี 2 เครื่องมือ ดังนี้

1. แบบสัมภาษณ์ แบบสัมภาษณ์ดำเนินการสอบถามการใช้บริการของธุรกิจเสริมสวยและความงาม ใน 5 ประเด็น คือ 1) อำนาจต่อรองจากลูกค้า (Power of Customers) 2) อำนาจต่อรองจากซัพพลายเออร์ (Power of Suppliers) 3) การคุกคามของผู้ประกอบการรายใหม่ (Threat of New Entrants) 4) การคุกคามจากสินค้าทดแทน (Threat of Substitutes) และ 5) การแข่งขันของผู้ที่อยู่ในอุตสาหกรรม (Industry Rivalry) ผลการทดสอบดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (IOC) เท่ากับ 1

2. แบบสอบถาม เกี่ยวกับแรงกดดัน 5 ประการของธุรกิจเสริมสวยและความงาม วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.951

โดยแบ่งข้อคำถามออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ และรายได้ต่อเดือน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการให้บริการเสริมสวยและความงาม ใน 5 ประเด็น คือ 1) อุปสรรคกีดขวางการเข้าสู่ธุรกิจ 2) แรงผลักดันจากผู้ผลิตหรือคู่แข่งที่มีในธุรกิจ 3) อำนาจต่อรองของธุรกิจเสริมสวยเสริมสวยและความงาม 4) อำนาจการต่อรองของกลุ่มลูกค้า และ 5) แรงผลักดันซึ่งเกิดจากการแข่งขัน

โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ของ Likert แบ่งออกเป็น 5 ระดับ โดยมีการกำหนดคะแนนตามสเกล ดังนี้ (ยุทพงษ์ กัยวรรณ. 2545: 141)

ระดับคะแนน 5 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับคะแนน 4 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

ระดับคะแนน 3 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

ระดับคะแนน 2 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย

ระดับคะแนน 1 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

จากหลักเกณฑ์ดังกล่าวสามารถแปลความหมายระดับคะแนนได้ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	1.00 - 1.50	หมายถึง	ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด
	1.51 - 2.50	หมายถึง	ระดับความคิดเห็นน้อย
	2.51 - 3.50	หมายถึง	ระดับความคิดเห็นปานกลาง
	3.51 - 4.50	หมายถึง	ระดับความคิดเห็นมาก
	4.51 - 5.00	หมายถึง	ระดับความคิดเห็นมากที่สุด

วิธีดำเนินการวิจัย การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยวิธีวิจัยหรือรูปแบบการวิจัยแบบผสม (Mixed Method) เกี่ยวกับการศึกษาแรงกดดัน 5 ประการที่มีผลต่อธุรกิจเสริมสวยและความงาม ซึ่งวิธีการดำเนินการวิจัย มีดังนี้

1. การทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. การสร้างแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามพร้อมให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบถาม และทำการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

3. การเก็บข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์

4. วิเคราะห์ข้อมูลแบบสัมภาษณ์ กำหนดประเด็น เพื่อนำมาจัดทำเป็นแบบสอบถาม

5. ดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม

6. ทำการวิเคราะห์ผล และสรุปผลตามที่ได้กำหนดไว้

7. จัดทำรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์

วิธีการรวบรวมข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยวิธีวิจัยหรือรูปแบบการวิจัยแบบผสม (Mixed Method) เกี่ยวกับการศึกษาแรงกดดัน 5 ประการที่มีผลต่อธุรกิจเสริมสวและความงาม ซึ่งวิธีการดำเนินการวิจัย มีดังนี้

1) การทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2) การสร้างแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามพร้อมให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบถาม และทำการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

3) การเก็บข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์

4) วิเคราะห์ข้อมูลแบบสัมภาษณ์ กำหนดประเด็น เพื่อนำมาจัดทำเป็นแบบสอบถาม

5) ดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม

6) ทำการวิเคราะห์ผล และสรุปผลตามที่ได้กำหนดไว้

7) จัดทำรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์แบบสัมภาษณ์

ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นข้อมูลการบรรยาย (Descriptive) ที่ได้จากการสัมภาษณ์ จากนั้นทำการจัดหมวดหมู่ตามประเด็นที่ได้สร้างไว้ ตรวจสอบความถูกต้องข้อมูล และสรุปผลความคิดเห็น

การวิเคราะห์แบบสอบถาม

1) สถิติพรรณนา (Descriptive statistics) ซึ่งเป็นการหาค่าทางสถิติพื้นฐานเพื่อแสดงการกระจายของคำตอบหรือความคิดเห็น และอธิบายลักษณะของข้อมูลในเบื้องต้นโดยใช้การหาร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) ทั้งนี้เพื่อนำมาสรุประดับคุณภาพโดยรวมแต่ละด้าน ซึ่งจะใช้ในการทดสอบความแตกต่างของตัวแปรต่อไป

2) สถิติวิเคราะห์ที่ใช้ทดสอบสมมติฐานการวิจัย การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Linear Regression)

แนวความคิด ทฤษฎีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

โดยทั่วไปแล้ว ประสิทธิภาพ (efficiency) ในการปฏิบัติงานมักจะแยกไม่ออกกับ ประสิทธิภาพ (effectiveness) ในการปฏิบัติงานเพราะการปฏิบัติงานนั้นจะมีประสิทธิภาพ ไม่ได้ ถ้าหากว่าการปฏิบัติงานนั้นไม่มีประสิทธิภาพ ซึ่งหมายความว่า การปฏิบัติงานจะไม่บรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ แต่ในขณะเดียวกัน การปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพก็ไม่จำเป็นว่าการปฏิบัติงานนั้นจะต้องมีประสิทธิภาพเสมอไป เพราะว่า ความหมายโดยตรงของประสิทธิภาพนั้นมีผู้กล่าวไว้หลายท่านด้วยกัน ดังนี้

พีเตอร์สัน และพลาวแมน (Peterson & Plowman อ้างถึงใน คชาวุธ พรหมายน, 2545, หน้า 9) ได้ให้ความหมายของคำว่า ประสิทธิภาพในการบริหารงานด้านทางธุรกิจ ในความหมายอย่างแคบว่าหมายถึง การลดต้นทุนในการผลิต และความหมายอย่างกว้าง หมายถึงคุณภาพของการมีประสิทธิภาพ (quality of effectiveness) และความสามารถในการผลิต (competence and capability) และในการดำเนินงานทางด้านธุรกิจที่จะถือว่ามี ประสิทธิภาพสูงสุด ก็เพื่อสามารถผลิตสินค้า หรือบริการในปริมาณและคุณภาพที่ต้อง การที่เหมาะสมและต้นทุนน้อยที่สุดเพื่อคำนึงถึงสถานการณ์และข้อผูกพันด้านการเงินที่มีอยู่ ดังนั้นแนวความคิดของคำว่าประสิทธิภาพในด้านธุรกิจมีองค์ประกอบ 5 ประการ คือ ต้นทุน (cost) คุณภาพ (quality) ปริมาณ (quantity) และวิธีการ (method) ในการผลิต

มิลเล็ท (Millet อ้างถึงใน สถิต คำลาเลี้ยง, 2544, หน้า 13) ได้ให้ทรรศนะเกี่ยวกับ ประสิทธิภาพ (efficiency) หมายถึง ผลการปฏิบัติงานที่ก่อให้เกิดความพึงพอใจแก่ มวลมนุษย์ และได้รับผลกำไรจากการปฏิบัติงานนั้น (human satisfaction and benefit produced) ซึ่งความพึงพอใจ หมายถึง ความพึงพอใจในการบริการให้กับประชาชน โดย พิจารณาจาก

1. การให้บริการอย่างเท่าเทียม (equitable service)
2. การให้บริการอย่างรวดเร็วและทันเวลา (timely service)
3. การให้บริการอย่างเพียงพอ (ample service)
4. การให้บริการอย่างก้าวหน้า (progression service)

ไซมอน (Simon อ้างถึงใน สถิต คำลาเลี้ยง, 2544, หน้า 13) ได้ให้ทรรศนะเกี่ยวกับ ประสิทธิภาพไว้ว่า กล่าวคือ ถ้าจะพิจารณาว่างานใดจะมีประสิทธิภาพสูงสุดนั้น ให้ดู ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยนำเข้า (input) กับผลผลิต (output) ที่ได้รับ เพราะฉะนั้นตาม ทรรศนะนี้จึงหมายถึง ผลผลิตลบด้วยปัจจัยนำเข้าและถ้าเป็นการบริหารราชการ องค์กร ของรัฐก็บวกความพึงพอใจของผู้รับบริการ (satisfaction) เข้าไปด้วยซึ่งอาจเขียนเป็นสูตรได้ดังนี้

$$E = (O-I) + S$$

E = Efficiency คือ ประสิทธิภาพของงาน

O = Output คือ ผลผลิตหรืองานที่ได้รับออกมา

I = Input คือ ปัจจัยนำเข้าหรือทรัพยากร

S = Satisfaction คือ ความพึงพอใจของผู้รับบริการ

รพี แก้วเจริญ และจิตยา สุวรรณะชฎ (2510, หน้า 5) ได้อธิบายความหมายของ คำว่า ประสิทธิภาพ หมายถึง ความคล่องแคล่วในการปฏิบัติงานให้สำเร็จซึ่งไม่ได้กล่าว ถึงปัจจัยนำเข้าหรือ ความพึงพอใจ

ทิพาวลี เมฆสุวรรณค์ (2538, หน้า2) ชี้ให้เห็นว่าประสิทธิภาพในระบบราชการมี ความหมาย รวมถึงผลิตภาพ และประสิทธิภาพ โดยประสิทธิภาพเป็นสิ่งที่วัดได้หลายมิติ ตามแต่วัตถุประสงค์ที่ ต้องการพิจารณา คือ

1. ประสิทธิภาพในมิติของค่าใช้จ่ายหรือต้นทุนของการผลิต (input) ได้แก่ การ ใช้ทรัพยากร การบริหาร คือ คน เงิน วัสดุ เทคโนโลยี ที่มีอย่างประหยัด คุ่มค่า และ เกิดการสูญเสียน้อยที่สุด
2. ประสิทธิภาพในมิติของกระบวนการการบริหาร (process) ได้แก่ การทำงาน ที่ถูกต้องได้ มาตรฐาน รวดเร็ว และใช้เทคโนโลยีที่สะดวกกว่าเดิม
3. ประสิทธิภาพในมิติของผลผลิตและผลลัพธ์ ได้แก่ การทำงานที่มีคุณภาพเกิด ประโยชน์ต่อ สังคม เกิดผลกำไร ทนเวลา ผู้ปฏิบัติงานมีจิตสำนึกที่ดีต่อการทำงานและ บริการเป็นที่พอใจของลูกค้า หรือผู้มารับบริการ

ทิพาวดี เมฆสุวรรณค์ (อ้างถึงใน ธาณินทร์ สุทธิบุญชชร, 2543, หน้า 10) ได้เสนอ แนวคิดในการ ปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารงานภาครัฐโดยศึกษาการปรับปรุงระบบ ราชการของต่างประเทศที่ ได้รับการยอมรับว่าประสบความสำเร็จได้ดังนี้

1. ต้องกำหนดแนวทางและเป้าหมายของการเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจน หมายถึง บุ่ง การทำงาน ที่มีประสิทธิผลยึดถือผลสำเร็จ หรือผลสัมฤทธิ์ของงาน (results) เป็นหลักใน การดำเนินงานโดยมุ่งที่ ผลลัพธ์ (outcome) โดยมีการประเมินผล และวัดผลสำเร็จของ งานอย่างเป็นรูปธรรมสามารถ ตอบสนองและสร้างความพึงพอใจแก่ลูกค้าผู้มารับบริการ ปรับปรุงโครงสร้าง และระบบงานเพื่อยุบ เลิกงานที่ซ้ำซ้อน โดยสร้างสรรค์กระบวนการ ทำงานใหม่ ลดขนาดกำลังคน เพื่อลดค่าใช้จ่ายของ องค์กรด้านบุคคลากร มีการกระจาย อำนาจการตัดสินใจจากระดับบนสู่ระดับเจ้าหน้าที่

2. ระบบการบริหารงานที่จะยึดผลสำเร็จของงาน และผลลัพธ์ขององค์กรเป็น หลักสำคัญใน การดำเนินการรวมทั้งใช้มาตรการจูงใจและให้รางวัลตอบแทนแก่องค์กรที่ ประสบความสำเร็จ

ธงชัย สันติวงษ์ (2526, หน้า 198)นิยามว่าประสิทธิภาพ หมายถึงกิจกรรมทาง ด้านการ บริหารบุคคลที่ได้เกี่ยวข้องกับวิธีการ ซึ่งหน่วยงานพยายามกำหนดให้ทราบแน่ ชัดว่าพนักงานของตน สามารถปฏิบัติงานได้มีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด

สมพงษ์ เกษมสิน (อ้างถึงใน คชาวุธ พรหมายน, 2545, หน้า 14) ได้กล่าวถึง แนวคิดของ Harring Emerson ที่เสนอแนวความคิดเกี่ยวกับหลักการทำงานให้มี ประสิทธิภาพในหนังสือ "The Twelve Principles of Efficiency" ซึ่งได้รับการยกย่อง และกล่าวขานกันมาก หลัก 12 ประการมี ดังนี้

1. ทำความเข้าใจและกำหนดแนวคิดในการทำงานให้กระจ่าง
2. ใช้หลักสามัญสำนึกในการพิจารณาความน่าจะเป็นไปได้ของงาน
3. คำปรึกษาแนะนำต้องสมบูรณ์และถูกต้อง

4. รักษาระเบียบวินัยในการทำงาน
5. ปฏิบัติงานด้วยความยุติธรรม
6. การทำงานต้องเชื่อถือได้มีความฉับพลัน มีสมรรถภาพและมีการลงทะเลเบียน ไว้เป็นหลักฐาน

7. งานควรมีลักษณะแจ้งให้ทราบถึงการดำเนินงานอย่างทั่วถึง
8. งานเสร็จทันเวลา
9. ผลงานได้มาตรฐาน
10. การดำเนินงานสามารถยึดเป็นมาตรฐานได้
11. กำหนดมาตรฐานที่สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการแก่งานได้
12. ให้บำเหน็จแก่งานที่ดี

ผลการวิจัย

สรุปได้ว่า ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของแต่ละบุคคลเกิดจากสภาพภูมิหลัง ของแต่ละคนที่ไม่เหมือนกัน สภาพร่างกายจิตใจ การศึกษา ความรู้ความสามารถ ความ ถนัดต่าง ๆ โดยมีปัจจัยสนับสนุนให้เกิดความแตกต่างจากการประเมินของผู้บังคับบัญชาแล้วให้คะแนนออกมาในระดับต่ำปานกลาง และระดับสูง ซึ่งมีผลต่อการ ปรับเปลี่ยนวิธีการทำงานให้ข้าราชการผู้นั้นมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานที่มากขึ้น เรื่อย ๆ

มาโนช สุขฤกษ์ และคณะ (อ้างถึงใน สถิต คำลาเลี้ยง,2544,หน้า 18-19) ได้ กล่าวถึง ปัจจัยที่จะก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานว่า ประกอบด้วยปัจจัยหลัก 3 ปัจจัยด้วยกันซึ่งบันทึกเก็บไว้ใน e-Portfolio คือ

1. ปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่
 - 1.1 เพศ
 - 1.2 จำนวนสมาชิกในครอบครัว
 - 1.3 อายุ
 - 1.4 ระยะเวลาในการทำงาน
 - 1.5 สถิติปัญญา
 - 1.6 ระดับการศึกษา
 - 1.7 บุคลิกภาพ
2. ปัจจัยที่ได้รับมาจากงาน ได้แก่
 - 2.1 ชนิดของงาน
 - 2.2 ทักษะความชำนาญ
 - 2.3 สถานภาพทางอาชีพ
 - 2.4 สถานภาพทางภูมิศาสตร์
 - 2.5 ขนาดของธุรกิจ

3. ปัจจัยที่ควบคุมได้โดยฝ่ายบริหาร

- 3.1 ความมั่นคง
- 3.2 รายได้
- 3.3 สวัสดิการ
- 3.4 โอกาสก้าวหน้าในงาน
- 3.5 สภาพการทำงาน
- 3.6 ผู้ร่วมงาน
- 3.7 ความรับผิดชอบ
- 3.8 การจัดการ

สมพงษ์ เกษมสิน(2519,หน้า 271-273) ได้พูดถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อบุคคลใน การปฏิบัติงานว่า มีปัจจัยหลายประการที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมในการปฏิบัติงานของแต่ละบุคคล ซึ่งได้แก่

1. กิจกรรมในงานและนอกรงาน
2. การรับเสถียรการณ์
3. ระดับความปรารถนา
4. กลุ่มอ้างอิง
5. เพศ
6. ภูมิหลังทางวัฒนธรรม
7. การศึกษา
8. ประสบการณ์
9. ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน

อภิปรายผล

1. หากสภาพแวดล้อมในการทำงานขององค์กรนั้น มีความซ้ำซ้อนต่ำ (low task environment complexity) หรือมีความแน่นอน (certain) มีการกำหนดระเบียบ ปฏิบัติในการทำงานขององค์กรอย่างละเอียดถี่ถ้วนแล้ว แน่ชัดว่าจะนำไปสู่ความมี ประสิทธิภาพขององค์กรมากกว่า องค์กรที่มีสภาพแวดล้อมในการทำงานยุ่งยาก และ ซับซ้อนสูง (high task environment complexity) หรือมีความไม่แน่นอน (uncertain)

2. การกำหนดระเบียบปฏิบัติชัดเจนเพื่อเพิ่มผลการทำงานที่มองเห็นได้มีผลทำให้ ประสิทธิภาพมากขึ้นด้วย

3. ผลการทำงานที่มองเห็นได้สัมพันธ์ในทางบวกกับประสิทธิภาพ

4. หากพิจารณาควบคู่กันไปจะปรากฏว่าการกำหนดระเบียบปฏิบัติอย่างชัดเจน และผลการทำงานที่สามารถมองเห็นได้จะมีความสัมพันธ์มากขึ้นต่อประสิทธิภาพมาก กว่าตัวแปรแต่ละตัวตามลำพัง

เบ็คเกอร์ และนิวเฮาเซอร์ ยังเชื่ออีกว่าการสามารถมองเห็นผลการทำงานของ องค์กรได้ (visibility consequences) และมีความสัมพันธ์ของประสิทธิภาพขององค์กร เพราะองค์กรสามารถทดลองและเลือกกระเปียบการปฏิบัติได้ซึ่งกระเปียบการปฏิบัติและ ผลการปฏิบัติงานจะมีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

แคทซ์ และคาร์ทน์ (Katz & Kahn> 1978, pp. 232-240) ซึ่งเป็นนักทฤษฎีที่ศึกษา องค์กรระบบเปิด (open system) เช่นกันก็ได้ศึกษาในเรื่องปัจจัยที่สำคัญต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ซึ่งเขากล่าวว่าประสิทธิภาพ คือ ส่วนประกอบที่สำคัญของ ประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพขององค์กร ถ้าจะวัดจากปัจจัยนำเข้าเปรียบเทียบกับผลผลิต ที่ได้ จะทำให้การวัดประสิทธิภาพคลาดเคลื่อน จากความเป็นจริงขององค์กร หมายถึง การบรรลุเป้าหมาย (goal-attainment) ขององค์กรในการบรรลุเป้าหมายขององค์กร ปัจจัยต่าง ๆ คือ การฝึกอบรม ประสบการณ์ความผูกพัน ยังมีความสำคัญต่อประสิทธิภาพในองค์กรด้วย

นฤมล กิตตะยานนท์(อ้างถึงใน คชาวุธ พรหมายน,2545,หน้า 15-16) ได้เสนอ ว่า การปฏิบัติงานของแต่ละคนจะถูกกำหนดโดย 3 ส่วน ดังนี้

1. คุณลักษณะเฉพาะส่วนบุคคล (individual attributes) แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

1.1 demographic characteristics เป็นลักษณะที่เกี่ยวกับ เพศ อายุ เชื้อชาติ เผ่าพันธุ์

1.2 competence characteristics เป็นลักษณะที่เกี่ยวกับความรู้ความสามารถ ความถนัดและความชำนาญของบุคคลซึ่งคุณลักษณะเหล่านี้จะได้อาจมาจากการศึกษาอบรม และสั่งสมประสบการณ์

1.3 psychological characteristics เป็นคุณลักษณะทางด้านจิตวิทยา ซึ่งได้แก่ ทักษะ คติ คานิยม การรับในเรื่องต่าง ๆ รวมทั้งบุคลิกภาพของแต่ละบุคคลด้วย

2. ระดับความพยายามในการทำงาน (work effort) จะเกิดขึ้นจากการมีแรงจูงใจ ในการทำงาน ได้แก่ ความต้องการ แรงผลักดันอารมณ์ความรู้สึก ความสนใจ ความ ตั้งใจ เพราะว่าคนที่มีแรงจูงใจในการทำงานสูงจะมีความพยายามที่จะอุทิศกำลังกายและ กำลังใจให้แก่การทำงาน มากกว่าผู้ที่แรงจูงใจในการทำงานต่ำ

3. แรงสนับสนุนจากองค์กรหรือหน่วยงาน (organization support) ซึ่งได้แก่ คำตอบแทน ความยุติธรรม การติดต่อสื่อสาร และวิธีการที่จะมอบหมายงานซึ่งมีผลต่อ กำลังใจผู้ปฏิบัติงาน

ข้อเสนอแนะ

เบคเกอร์ และ นิวเฮาเซอร์ (Becker&Neuhauser อ้างถึงใน คชาวุธ พรหมายน, 2545, หน้า 12) ได้เสนอตัวแบบจำลองเกี่ยวกับประสิทธิภาพขององค์กร (model of organization efficiency) โดยกล่าวว่าประสิทธิภาพขององค์กรนอกจากจะพิจารณาถึง ทรัพยากร เช่น คน เงิน วัสดุ ที่เป็นปัจจัยนำเข้า และผลผลิตขององค์กร คือ การบรรลุเป้าหมายแล้วองค์กรในฐานะที่เป็นองค์กรใน

ระบบเปิด (open system) ดังนั้นควรมีการวิเคราะห์ตัวแบบจำลองเกี่ยวกับประสิทธิภาพขององค์กร (model of organization efficiency) ในการวิจัยครั้งต่อไปด้วย

เอกสารอ้างอิง

ศูนย์กลางความรู้แห่งชาติ [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.tkc.go.th/index.aspx?pageid=115&parent=0>

Gerrit Hiddink. 2001. **Solving reusability problems of online learning materials.** Bradford : MCB University Press

Nancy F. Cason. 1998. **AssociationInteractive Multimedia: An Alternative Context for Studying**

Paul F. Velleman, David S. Moore. 1996. **Multimedia for Teaching Statistics: Promises and Pitfalls.** [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.jstor.org/stable/2684658>

Robert B. Kozma. 1991. **Learning with Media.** [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.jstor.org/stable/1170534>

Robert Heinich, Michael Molenda, James D. Russell and Sharon E. Smaldino (2002). **Instructional media and technologies for Learning**, Seventh Edition, N.J. Merrill Prentice Hall., Inc.

ศูนย์วิจัยเพื่ออุตสาหกรรมเสริมสวยและความงาม (2562) **ธุรกิจเสริมสวยและความงามเดลิเวอรี่ในประเทศไทย.** กรุงเทพฯ : สถาบันเสริมสวยและความงาม

E. W. "Buck" Lawrimore (2011) **The 5 Key Success Factors: A Powerful System for Total Business Success.** United Kingdom.

การนำนโยบาย Work from Home ไปปฏิบัติ ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของ ของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) กรณีศึกษา

สำนักงานเขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร

Implementing the Work from Home policy in the epidemic
Situation of the novel corona virus disease 2019 (COVID-19)
case study of Thawee District Office Wattana, Bangkok

อรปภัตร จันทรสาขา

Orapapat Chantharaksa

สาขารัฐประศาสนศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์, โทร 0965436212

Branch: Public Administration Faculty of Political Science Tel. 0965436212

e-mail: Orapapat.9876@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เพื่อศึกษา 1) ศึกษารูปแบบ วิธีการ และเครื่องมือที่ใช้ในการทำงานแบบ Work from Home สำนักงานเขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบาย Work from Home ไปปฏิบัติของสำนักงานเขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร 3) เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการทำงานแบบ Work from Home ประชากรที่ใช้ในการศึกษาเป็นหัวหน้าส่วนราชการที่ปฏิบัติหน้าที่ในที่ทำกรสำนักงานเขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลโดยที่ผู้วิจัยเลือกวิธีการสัมภาษณ์ ผลการศึกษาพบว่า จากการนำนโยบาย Work from Home สำนักงานเขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร ได้รับแนวนโยบายมาจากประกาศกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน เรื่อง แนวทางการให้ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน กรณีการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) โดยใช้กรอบแนวทางการให้ ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน กรณีการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของสำนักงาน ก.พ. เพื่อให้มีความสอดคล้องกับข้อกำหนดและข้อปฏิบัติในสถานการณ์ฉุกเฉินเพื่อป้องกันและยับยั้งการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของรัฐบาล

คำสำคัญ: การนำนโยบาย Work from Home, โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

Abstract

This research is to study 1) Study of patterns, methods and tools used in the Work from Home work style, Thawi Watthana District Office. Bangkok 2) To study the factors affecting the success in implementing the Work from Home policy of the

Thawi Watthana District Office Bangkok 3) to study problems and obstacles in working from home model. Chief of government agencies performing duties at the Thawi Watthana District Office Bangkok The tool used to collect data by the researcher chose the interview method. The population used in the study was Chief of government agencies performing duties at the Thawi Watthana District Office Bangkok The tool used to collect data by the researcher chose the interview method. The results showed that from the implementation of the Work from Home policy, Thawi Watthana District Office Bangkok Received policy guidelines from the announcement of the Department of Labor Protection and Welfare Re: Guidelines for government officials and officers to work. in the case of an epidemic of coronavirus disease 2019 (COVID-19) using the framework of guidelines for civil servants and operational officers The case of the coronavirus disease 2019 (COVID-19) epidemic using the framework of guidelines for giving civil servants and operational officers In the case of the Coronavirus Disease 2019 (COVID-19) epidemic of the Office of the Civil Service Commission, in order to comply with the requirements and procedures in emergency situations to Prevent and stop the spread of the Coronavirus Disease 2019 (COVID-19) by the government.

Keywords: Implementing Work from Home Policy, Coronavirus Disease 2019 (COVID-19)

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่มีการแพร่ระบาดอย่างรวดเร็วไปหลายประเทศทั่วโลก รวมถึงประเทศไทย ทำให้ส่งผลกระทบต่อวงกว้างทั้งในด้านสาธารณสุข เศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคง ตลอดจนการดำรงชีวิตของประชาชน ต่อมาองค์การอนามัยโลก (WHO) ได้ประกาศให้การระบาดของโรคดังกล่าวเป็นภาวะฉุกเฉินทางสาธารณสุขระหว่างประเทศ (Public health emergency of international concern: PHEIC) และประกาศให้การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เป็น “การระบาดใหญ่” หรือ Pandemic หลังจากเชื้อลุกลามไปอย่างรวดเร็วในทุกภูมิภาคของโลก มีจำนวนผู้ป่วยและผู้เสียชีวิตเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมากอย่างรวดเร็ว สำหรับสถานการณ์ในประเทศไทย พบผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ยืนยันรายแรกเมื่อวันที่ 13 มกราคม พ.ศ. 2563 (กระทรวงสาธารณสุข, กรมควบคุมโรค, 2563) จำนวนผู้ป่วยยังมีน้อยตลอดเดือนกุมภาพันธ์ โดยมีผู้ป่วยยืนยัน 40 ราย เมื่อสิ้นเดือน ต่อมาจำนวนผู้ป่วยเพิ่มมากขึ้นในกลางเดือนมีนาคม ซึ่งมีการระบุนสาเหตุจากกลุ่มการแพร่เชื้อหลายกลุ่ม ซึ่งกลุ่มใหญ่ที่สุดเกิดจากการชกมวยไทย ณ สนามมวยเวทีลุมพินี เมื่อวันที่ 6 มีนาคม 2563 กระทรวงสาธารณสุข

ได้ประกาศให้โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เป็นโรคติดต่ออันตรายตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2558 ต่อมามติคณะรัฐมนตรีเห็นชอบประกาศใช้ พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 เพื่อควบคุมการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ตั้งแต่วันที่ 26 มีนาคม พ.ศ. 2563 และได้ขยายระยะเวลาการใช้บังคับประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินไปจนถึงวันที่ 31 พฤษภาคม พ.ศ. 2563

ข้อกำหนด ออกตามความในมาตรา 9 แห่งพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 (ฉบับที่ 1) (2563) มีใจความสำคัญเกี่ยวกับนโยบายการยังคงให้เปิดสถานที่ราชการต่อนึ่งว่า สถานที่ราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นๆ ของรัฐ ยังคงเปิดดำเนินการในวันและเวลาราชการตามปกติ เว้นแต่ที่มีประกาศให้ปิดหรือลดดำเนินการไปก่อนแล้ว เช่น สถาบันการศึกษา ทั้งนี้ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชนและมีให้ประชาชนต้องเสียประโยชน์หรือละเมิดกฎหมายที่มีกำหนดเวลาให้ปฏิบัติ แต่ควรอำนวยความสะดวกแก่ผู้ปฏิบัติงาน เช่น การจัดเหลื่อมเวลาทำงานและพักเที่ยง การทำงานนอกสถานที่ปกติ และให้เพิ่มบริการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน เช่น การจัดประชุมสื่อสารทางไกล การให้บริการด้วยการสื่อสารแบบดิจิทัล การงดเว้นการกำหนดให้ประชาชนต้องมาแสดงตน หรือยกเว้น ขยายเวลา งดหรือลดหย่อนค่าธรรมเนียมภายใต้กรอบของกฎหมาย เพื่อดำเนินการตามข้อกำหนดที่ออกตามความในมาตรา 9 แห่งพระราชกำหนด การบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 (ฉบับที่ 1) กองความปลอดภัยแรงงาน (2563) จึงมีประกาศ เรื่อง แนวทางการให้ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานกรณีการแพร่ระบาดของ โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เพื่อให้การปฏิบัติงานมีความยืดหยุ่น คล่องตัว เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการและการบริการประชาชนได้อย่างต่อเนื่อง โดยคำนึงถึงคุณภาพชีวิตและความปลอดภัยของข้าราชการและเจ้าหน้าที่สำนักงานเขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร

ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษารูปแบบ วิธีการ และเครื่องมือที่ใช้ในการทำงานแบบ Work from Home ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการนํานโยบาย Work from Home ไปปฏิบัติ ตลอดจนถึงปัญหาและอุปสรรคในการทำงานแบบ Work from Home เพื่อนำผลการศึกษาไปใช้ปรับปรุงและพัฒนาแนวทาง การทำงานแบบ Work from Home ของสำนักงานเขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษารูปแบบ วิธีการ และเครื่องมือที่ใช้ในการทำงานแบบ Work from Home สำนักงานเขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการนํานโยบาย Work from Home ไปปฏิบัติของสำนักงานเขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร
3. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการทำงานแบบ Work from Home

แนวคิดที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดทางการบริหารจัดการ (management concepts) การนำเสนอในส่วนนี้ แบ่งการนำเสนอออกเป็น 3 ส่วนย่อยประกอบด้วย แนวคิดการบริหารจัดการที่มีหลักเกณฑ์ (Scientific management) แนวคิดการบริหารจัดการแบบมนุษยสัมพันธ์ 9 (Human relations) และแนวคิดการบริหารจัดการสมัยใหม่ (Modern management concept) ตามรายละเอียด ดังนี้

1) แนวคิดการบริหารจัดการที่มีหลักเกณฑ์ (Scientific management) โซติ บดีรัฐ และ วันชัย มีชาติได้กล่าวถึง แนวคิดของ Frederick Winslow Taylor และ Henri Fayol สรุปได้ว่า แนวคิดทางการบริหารที่มีหลักเกณฑ์ของ Taylor มีพื้นฐานอยู่บนหลักการ ที่สำคัญ 4 ประการ ได้แก่

- (1) การคิดค้นและกำหนดสิ่งที่ดีที่สุด
- (2) การคัดเลือกและพัฒนาคนงาน
- (3) การพิจารณาอย่าง รอบคอบเกี่ยวกับวิธีทำงานควบคู่กับการพิจารณาคนงาน และ
- (4) การประสานงานอย่างใกล้ชิดระหว่าง ผู้บริหารและคนงาน

ผู้บริหารตามแนวคิดของ Taylor จะมีความเป็นผู้นำอย่างแท้จริง ต้องรับภาระหนัก กว่าคนงาน ต้องใช้สมองคิดวิเคราะห์ปัญหาของกลุ่ม จัดเตรียมและกำหนดวิธีการทำงานที่ดีกว่า ง่ายกว่า และได้ผลมากกว่าให้กับกลุ่ม สำหรับ Fayol ได้เขียนหลักการบริหารจากประสบการณ์การเป็นนักบริหารมาเป็นเวลานาน สรุปได้เป็น 3 ส่วน

(1) หน้าที่เกี่ยวกับการบริหาร (management functions) หน้าที่ทางการบริหารแบ่งได้ 5 ประการ ได้แก่ การวางแผน (Planning) การจัดองค์การ (organizing) การบังคับบัญชาสั่งการ (commanding) การประสานงาน (coordinating) และการควบคุม (controlling)

(2) ลักษณะของผู้บริหาร ต้องมีความพร้อมด้วยความสามารถทางร่างกาย จิตใจ ไหวพริบ การศึกษาหาความรู้ เทคนิคในการทำงาน และประสบการณ์ต่าง ๆ

(3) หลักการบริหาร (management principles) สำหรับใช้เป็นแนวทางปฏิบัติสำหรับผู้บริหาร 14 ประการ ได้แก่ หลักอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ (authority and responsibility) หลักของ การมีเอกภาพในการบังคับบัญชา (unity of command) หลักการมีเอกภาพในการสั่งการ (unity of direction) หลักการอ้างไว้ซึ่งสายการบังคับบัญชา (scalar chain) หลักการแบ่งงานกันทำ (division of work) หลักเกี่ยวกับความมีระเบียบวินัย (discipline) หลักการถือผลประโยชน์ของบุคคลเป็นรอง จากผลประโยชน์ส่วนรวม (subordination of individual interest to the general personnel) หลักของการให้ผลประโยชน์ตอบแทน (remuneration) หลักการรวมอำนาจไว้ที่ส่วนกลาง (centralization) หลักของการมีระเบียบข้อบังคับ (order) หลักของความเสมอภาค (equity) หลักของความมีเสถียรภาพ ในการว่าจ้างงาน (stability of tenure of personnel) หลักของความคิดริเริ่ม (initiative) และหลัก ของความสามัคคี (esprit de corps) จากบทสรุปข้างต้น แสดงให้เห็นว่า

ทั้ง Taylor และ Fayol ต่างก็มีความเชื่อตรงกันว่า หากใช้ หลักการทางวิทยาศาสตร์มาจัดการเกี่ยวกับบุคคลและทรัพยากรอื่น ๆ อย่างถูกต้องแล้ว จะนำไปสู่ ความสำเร็จในการบริหาร สำหรับความแตกต่างนั้น Taylor มุ่งเน้นการบริหารในระดับโรงงาน เน้น 10 กลไกการทำงานระหว่างหัวหน้าคนงานและคนงาน ในขณะที่ Fayol ได้แยกแยะหน้าที่ของการบริหาร ลักษณะของผู้บริหาร และหลักการบริหารไว้อย่างชัดเจน 2) แนวคิดการบริหารจัดการแบบมนุษยสัมพันธ์(Human relations)

โชติ บดีรัฐ ได้กล่าวถึงผลการศึกษาของ George Elton Mayo and Fritz Rothberger ที่พบว่า ปัจจัยแวดล้อมต่าง ๆ ส่งผลต่อการทำงานของคนงานทั้งทางด้านกายภาพ เช่น แสงสว่าง อุณหภูมิ ความชื้น ชั่วโมงการทำงาน ระยะเวลาของการหยุดพัก ฯลฯ และทางด้านความรู้สึกที่เป็น เรื่องราวทางจิตใจของคนงาน รวมถึงความสัมพันธ์ระหว่างคนงานด้วยกัน จากข้อค้นพบของ Mayo สรุปได้ 4 ประการคือ

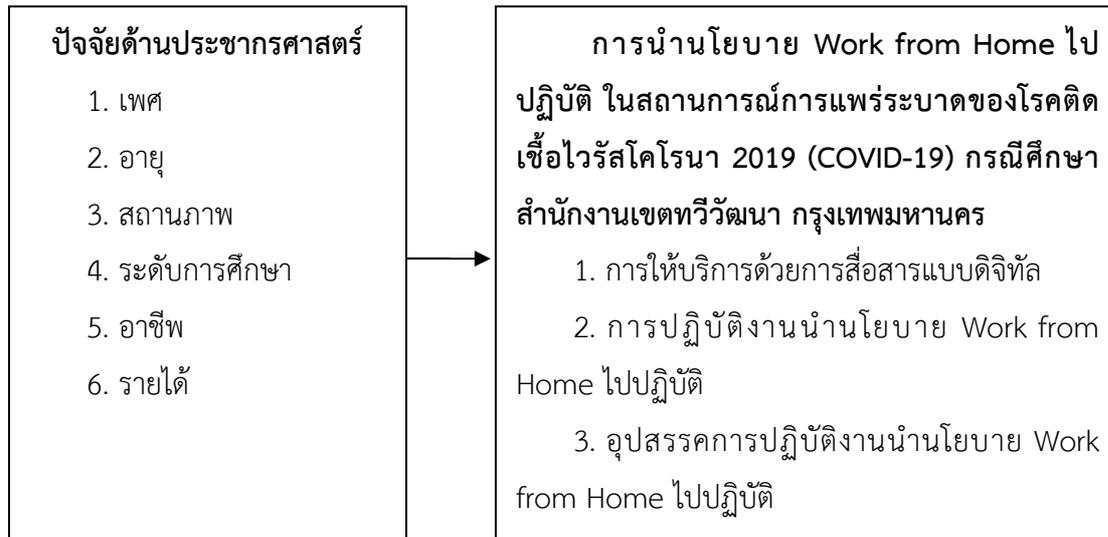
(1) พฤติกรรมของบุคคลในหน้าที่งานที่จัดไว้ให้ นั้น ไม่ได้เกิดจากการตอบสนองที่เป็นตัวเงินเพียงอย่างเดียว แต่มีความต้องการทางด้านจิตใจที่ต้องการการตอบสนองอยู่ด้วย

(2) กลไก ของคนไม่สามารถเทียบให้เป็นหน่วยมาตรฐานเหมือนเครื่องจักรหรือวัตถุใดได้ แต่คนเป็นสิ่งมีชีวิตที่มี จิตใจเมื่อทำงานไประยะหนึ่งก็ต้องการการพักผ่อน ควบคู่กับความ ต้องการที่จะได้เงินมาตอบสนองตาม ต้องการทางด้านร่างกายในเรื่องอาหาร เครื่องนุ่งห่ม ยา รักษาโรค และอื่น ๆ

(3) เพื่อให้คนงานได้รับ ความพึงพอใจ มีขวัญกำลังใจสูง มีความเต็มใจในการทำงานให้ได้ผลผลิตสูง นักพฤติกรรมศาสตร์จึงสนใจ ศึกษาเรื่องราวของบทบาทหน้าที่ ฐานะ สัญลักษณ์ที่แสดงถึงฐานะต่าง ๆ และลักษณะความเป็นไปได้ ของกลุ่มที่ไม่เป็นทางการที่มีผลกระทบต่อองค์การในทรศนะที่กว้างกว่า และ

(4) เรื่องที่ได้รับความ สนใจในการศึกษาต่อมา ได้แก่ ลักษณะของผู้นำการพัฒนา พนักงาน และการติดต่อสื่อสารจากบทสรุป ข้างต้นแสดงให้เห็นว่า แนวคิดการบริหารแบบมนุษยสัมพันธ์เป็นการพยายามเพิ่มประสิทธิภาพของ องค์การโดยการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารทรัพยากรมนุษย์มีการศึกษาถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่มีความสำคัญ ต่อการบริหารคนในองค์การ ได้อย่างทั่วถึง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสัมภาษณ์ โดยสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง หรือการสัมภาษณ์แบบเป็นทางการ (Structured interview or Formal interview) ลักษณะของการสัมภาษณ์เป็นการสัมภาษณ์ที่มีคำถามและข้อกำหนดที่แน่นอนตายตัวจะสัมภาษณ์ผู้ใดก็ใช้คำถามเดียวกัน มีลำดับขั้นตอนเรียงเหมือนกัน (สุภางค์ จันทวานิช, 2561, หน้า 75) และการสัมภาษณ์จะทำการสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล ก่อนการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้ศึกษาได้กำหนดวันนัดหมายวันสัมภาษณ์ โดยได้แจ้งให้ผู้สัมภาษณ์ทราบก่อนล่วงหน้า ในการสัมภาษณ์ทุกครั้งผู้สัมภาษณ์จะทำการจดบันทึกข้อมูลที่ได้จากผู้สัมภาษณ์

ผลการศึกษา

จากการนำนโยบาย Work from Home สำนักงานเขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร ได้รับแนวนโยบายมา จากประกาศกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน เรื่อง แนวทางการให้ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน กรณีการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) โดยใช้กรอบแนวทางการให้ ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน กรณีการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของสำนักงาน ก.พ. เพื่อให้มีความสอดคล้องกับข้อกำหนดและข้อปฏิบัติในสถานการณ์ฉุกเฉินเพื่อ ป้องกันและยับยั้งการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของรัฐบาล

อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่องการนำนโยบาย Work from Home ไปปฏิบัติ ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) กรณีศึกษาสำนักงานเขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร พบว่า สอดคล้องกับ สอดคล้องกับแนวคิด ของ Van Meter and Van Horn (อ้างถึงใน บุญเกียรติ การระเวกพันธุ์, 2562, หน้า 10-11) ได้กล่าว สรุปว่า ลักษณะของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ มีปัจจัยหลายประการที่มีผลต่อความสำเร็จหรือ ความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ได้แก่ 1) จำนวนบุคลากรและความสามารถของบุคลากร ในหน่วยงานที่รับผิดชอบ 2) ระดับของการควบคุมตามลำดับชั้นบังคับบัญชาหน่วยงานย่อยต่างๆ ภายในหน่วยงานที่รับผิดชอบ 3) ทรัพยากรทางการเมืองของหน่วยงานที่รับผิดชอบ 4) ความสำคัญ ของหน่วยงานที่รับผิดชอบ 5) ระดับของการสื่อสารแบบเปิดให้หน่วยงานที่รับผิดชอบได้มี การติดต่อสื่อสารกันอย่างเสรีระหว่างบุคลากรระดับเดียวกันและต่างระดับ 6) สายสัมพันธ์ทั้งที่เป็น ทางการและไม่เป็นทางการที่หน่วยงานที่รับผิดชอบมีกับผู้กำหนดนโยบายในระดับต่างๆ และสอดคล้อง กับแนวคิดของ ศุภชัย ยาวะประภาส (อ้างถึงใน เดช อุณหะจิริงรักษ์, 2563, หน้า 35-37) ได้กล่าว สรุปว่า หน่วยงานที่มีโครงสร้างและลำดับชั้นการบังคับบัญชาน้อย ภาวะผู้นำที่เข้มแข็ง ความสัมพันธ์ ของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติกับหน่วยงานที่กำหนดนโยบายอย่างใกล้ชิด และการสื่อสารแบบ เปิดโอกาสมีผลให้การนำนโยบายไปปฏิบัติประสบความสำเร็จ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิวัฒน์ หิรัญรักษ์ (2560) ได้ศึกษา การนำนโยบายสาธารณสุขมูลฐานไปปฏิบัติ: กรณีศึกษาอำเภอ โกรกพระ จังหวัด นครสวรรค์ผลการวิจัยสรุปว่า หลังจากที่ได้รับมอบนโยบาย หน่วยงานที่มีส่วน เกี่ยวข้องได้มีการนำนโยบายมาชี้แจง ให้ความรู้ ให้ความสำคัญแก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเพื่อให้มี ความเข้าใจที่ถูกต้องตรงกัน รวมถึงการจัดคนที่มีความรู้ความสามารถให้ตรงกับงานที่รับผิดชอบ ย่อมจะส่งผลดีต่อความสำเร็จของงาน

ข้อเสนอแนะ

1. ควรสนับสนุนให้บุคลากรมีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการใช้เทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน เพื่อให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. ควรสนับสนุนการนำเทคโนโลยีสารสนเทศ และนวัตกรรมมาใช้ปรับระบบการทำงานให้ทันสมัยเหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน ใช้ระบบออนไลน์ในการลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน เช่น การยื่นเอกสารผ่านระบบออนไลน์ 15
3. ในการทำวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษารูปแบบ วิธีการ และเครื่องมือที่ใช้ในการทำงานแบบ Work from Home ของหน่วยงานอื่น เพื่อที่จะนำผลของการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในการท างานแบบ Work from Home ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงสาธารณสุข, กรมควบคุมโรค. (2563). คำกล่าวแถลงเรื่อง “ผู้ป่วยติดเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019” โดย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข (นายอนุทิน ชาญวีรกูล) วันที่ 13 มกราคม 2563. ค้นเมื่อ 7 พฤษภาคม 2563, จาก <https://ddc.moph.go.th/viralpneumonia/file/declaration/declaration01.pdf>
- กองความปลอดภัยแรงงาน. (2563). ประกาศกองความปลอดภัยแรงงาน เรื่อง แนวทางการให้ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน กรณีการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) (ประกาศลงวันที่ 24 มีนาคม 2563). กรุงเทพมหานคร.
- ชนิษฐา พัวพันธ์พงษ์. (2560). ความท้าทายของการนโยบายนโยบายไปสู่การปฏิบัติกรณีศึกษาโครงการรถไฟความเร็วสูง เส้นทางกรุงเทพฯ - นครราชสีมา ภายใต้ความร่วมมือระหว่างรัฐบาลไทย - รัฐบาลจีน. สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ยุทธวัฒน์ เพียรดี. (2558). การนโยบายนโยบายไปสู่การปฏิบัติ: ศึกษากรณีโครงการส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพของผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมเพื่อขยายตลาดต่างประเทศ. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2563). แนวทางการให้ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานนอกสถานที่ตั้งของส่วนราชการ กรณีการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19). กรุงเทพมหานคร: ผู้แต่ง.

การนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตของนักศึกษาวิทยาลัย เทคโนโลยีพนมวันท์ จังหวัดนครราชสีมา

Applying Sufficiency Economy Philosophy in the Life of Phanomwan College of Technology Students Nakhon Ratchasima Province

ประสิทธิ์ ทันสมัย¹, พิชัย สารภักดี² และดวงตะวัน ตะสูงเนิน³

Prasit Tansamai¹ Pichai Sarapugdi² and Duangtawan Tasungnoen³

¹สาขาวิชาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์, โทร. 044-955121

¹Accounting, Faculty of Business Administration, Phanomwan College of Technology Tel. 044-955121

²สาขาวิชาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์, โทร.084-600-9103

²Management, Faculty of Business Administration, Phanomwan College of Technology Tel. 084-600-9103

³สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรมและโลจิสติกส์ คณะบริหารธุรกิจ โทรศัพท์ 044-955121

³Branch.Manage industry and logistics. Department business administration Tel. 044-955121

e-mail : Chai2202@hotmail.com

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์การวิจัย 1) เพื่อศึกษาปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลที่ได้นำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตของนักศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์ 2) เพื่อศึกษาการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตของนักศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์ 3) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตของนักศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์ จำแนกตามเพศ คณะที่ศึกษา ชั้นปีที่กำลังศึกษา รายได้ต่อเดือน และรายจ่ายต่อเดือน กลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน เป็นการสุ่มตัวอย่างแบบตามสะดวก (Convenience Sampling) โดยใช้แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่การแจกแจงความถี่ การคำนวณค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบสมมติฐานด้วยค่าที (t-test) และค่าเอฟ (F-test) แบบ One –way ANOVA

ผลการวิจัยพบว่า

กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 66.50 สังกัดคณะบริหารธุรกิจ คิดเป็นร้อยละ 47.10 ศึกษาอยู่ในระดับชั้นปีที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 45.30 มีรายได้ต่อเดือน ตั้งแต่ 3,001 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 34.70 มีรายจ่ายต่อเดือนตั้งแต่ 3,001 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 38.80 แหล่งข้อมูลที่ทำให้นักศึกษาได้รับได้แก่โทรทัศน์ คิดเป็นร้อยละ 39.40 ตามลำดับ

การวิเคราะห์ข้อมูลการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตของนักศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์ พบว่าอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.87$) ได้แก่ ด้านความเข้าใจโดยทั่วไป ($\bar{X} = 3.99$) รองลงมาด้านการดำเนินชีวิตตามหลักความมีเหตุผล ($\bar{X} = 3.89$) ด้านการดำเนินชีวิตตาม

หลักด้วยการเสริมภูมิคุ้มกัน ($\bar{X} = 3.79$) และด้านการดำเนินชีวิตตามหลักด้านความรู้และคุณธรรม ($\bar{X} = 3.78$) และด้านการดำเนินชีวิตตามหลักพอประมาณ ($\bar{X} = 3.77$) มีความสำคัญอยู่ในระดับมาก

การเปรียบเทียบและการทดสอบสมมติฐานพบว่า การนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตของนักศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์ การเปรียบเทียบ จำแนกตามเพศ คณะที่ศึกษา ชั้นปีที่กำลังศึกษา รายได้ต่อเดือน และรายจ่ายต่อเดือนโดยการทดสอบค่าที (t-test) จากข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลด้านเพศ พบว่า ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 และการทดสอบค่าเอฟ (F-test) แบบ One way ANOVA ตามคณะที่ศึกษา ชั้นปีที่กำลังศึกษา รายได้ต่อเดือน และรายจ่ายต่อเดือนที่ต่างกัน พบว่า ไม่แตกต่างกัน และจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่าไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 ตามลำดับ

คำสำคัญ : ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง, การดำเนินชีวิต, นักศึกษา

Abstract

Research objectives 1) To study the individual fundamental factors that have applied the Sufficiency Economy Philosophy in the life of Phanomwan College of Technology students 2) To study the application of the Sufficiency Economy Philosophy in the life of Phanomwan College of Technology students 3) To compare the application of Sufficiency Economy Philosophy in the life of students of Phanomwan College of Technology classified by gender, faculty studied, year of study monthly income and monthly expenses A sample of 400 people was randomized by convenience sampling using questionnaires. The statistic used to analyze the data was the frequency distribution. Calculating percentage, mean, standard deviation Hypothesis testing with t-test and F-test using one-way ANOVA

The research found that

The sample respondents were female. accounted for (66.50%) Under the Faculty of Business Administration accounted for (47.10%), studied at the third year level, representing (45.30%) , had monthly income of 3,001 baht or more, representing (34.70 %), with monthly expenses ranging from 3,001 baht or more accounted for (38.80%) . The source of information that students receive is television. accounted for (39.40 %), respectively.

Data analysis on Applying Sufficiency Economy Philosophy in Life of Phanomwan College of Technology Students It was found that it was at a high level ($\bar{X} = 3.87$), i.e. the aspect of general understanding ($\bar{X} = 3.99$), followed by the rational lifestyle ($\bar{X} = 3.89$). The lifestyle according to the principles of immune boosting ($\bar{X} = 3.79$)

and the aspect of living according to the principles of knowledge and morality ($\bar{X} = 3.78$) and the aspect of operation life according to the principle of moderation ($\bar{X} = 3.77$) was of high importance.

Comparison and hypothesis testing revealed that the application of Sufficiency Economy Philosophy in the life of the students of Phanomwan College of Technology. Comparison and classified by gender, faculty studied, year of study. monthly income and monthly expenditures found to be at a high level and the hypothesis testing results using by t-test from basic personal gender information found no difference. statistically significant at the 0.05 level and the F-test one way ANOVA according to the faculty studied. year of study monthly income and different monthly expenditures found that they were not different. and classified by educational level found no difference statistically significant at the 0.05 level, respectively.

Keywords: Sufficiency Economy Philosophy, Lifestyle, Student.

บทนำ

การดำเนินชีวิตในปัจจุบันของผู้คนต้องพบกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วซึ่งสภาวะเศรษฐกิจของประเทศยังพึ่งพาจากภายนอกและไม่เข้มแข็งพอที่จะมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงจากกระแสโลกาภิวัตน์ จากกระแสบริโภคนิยมของสังคมไทยที่อ่อนแอที่เกิดจากความย่อหย่อนทางคุณธรรมและจริยธรรม การไม่คำนึงถึงคุณค่าศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ ซึ่งนับเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศ ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555 – 2559) จึงได้อัญเชิญปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวปฏิบัติของประชาชนในทุกระดับตั้งแต่ระดับบุคคล ครอบครัว อย่างจริงจังเพื่อให้เกิดการพัฒนาประเทศที่สมดุลเป็นธรรมและยั่งยืนในที่สุด (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2554)

ด้วยเหตุนี้จึงได้มีการจะนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันที่จะทำให้เกิดผลสำเร็จในการกระทำบุคคลต้องมีความรู้และมีความเข้าใจให้เกิดในทุกระดับ โดยอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน การนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตจะต้องมีความประหยัด ลดค่าใช้จ่ายในทุกด้าน ลดความฟุ่มเฟือยในการดำเนินชีวิต ดังพระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 พระราชทานเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา ณ ศาลาดุสิดาลัย สวนจิตรลดา พระราชวังดุสิต ในเรื่องปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ความว่า “การเป็นเสือนั้นไม่สำคัญ สำคัญอยู่ที่เรามีเศรษฐกิจแบบพอมีพอกิน

ดังนั้น แนวทางการดำเนินชีวิตและวิถีปฏิบัติตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลาง และความไม่ประมาท โดยคำนึงถึงหลักการ 3 อย่างคือ พอประมาณ ความมีเหตุผล และการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว โดยมีความรู้ ความรอบคอบ และคุณธรรมเป็นเงื่อนไข

สำคัญในทางปฏิบัติการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ย่อมมีผลทำให้คุณภาพชีวิตของกำลังพลดีขึ้นและปัจจุบัน “คุณภาพชีวิต” ได้รับการกำหนดให้เป็นเป้าหมายสูงสุดในการพัฒนาประเทศ คุณภาพชีวิตเป็นสิ่งที่มีความสำคัญและจำเป็นต่อบุคคลและสังคม เป็นสิ่งที่มนุษย์สามารถกำหนดและสร้างเกณฑ์มาตรฐาน เพื่อให้มนุษย์มีระดับคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และทำให้การพัฒนาตนเองและสังคมไปสู่เป้าหมายที่ปรารถนา จึงต้องมีการพัฒนาตนเองในด้านการศึกษา มีแนวคิดเจตคติที่ดี รู้จักการบริหารตนเอง มีความเอื้ออาทรต่อบุคคลอื่น มีอาชีพ มีรายได้ มีคุณธรรมและจริยธรรม ส่งผลต่อคุณภาพชีวิต จากเหตุที่ได้กล่าวมานี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการนำใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตของนักศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์ในด้านต่าง ๆ ว่ามีการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างไร จึงสามารถน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ให้เกิดผลสำเร็จต่อการดำเนินชีวิต (พลตรี วรพจน์ เราชะสิทธิ์ 2560 : 1-2)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลที่ได้นำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตของนักศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์ จังหวัดนครราชสีมา
2. เพื่อศึกษาการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตของนักศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์ จังหวัดนครราชสีมา
3. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตของนักศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์ จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามเพศ คณะที่ศึกษา ชั้นปีที่กำลังศึกษา รายได้ต่อเดือน รายจ่ายต่อเดือน และการเลือกใช้สื่อ อยู่ในระดับมาก

สมมติฐานของการวิจัย

นักศึกษาที่มีเพศ คณะที่ศึกษา ระดับชั้นปีที่ศึกษา รายได้ต่อเดือน ค่าใช้จ่ายต่อเดือน และการเลือกใช้สื่อที่ต่างกัน มีการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตที่วิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์ จังหวัดนครราชสีมา แตกต่างกัน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลที่ได้นำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตของนักศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์ จังหวัดนครราชสีมา
2. ทำให้ทราบการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตของนักศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์ จังหวัดนครราชสีมา
3. ทำให้ทราบข้อเปรียบเทียบการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตของนักศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์ จังหวัดนครราชสีมาจำแนกตามเพศ คณะที่ศึกษา ชั้นปีที่กำลังศึกษา รายได้ต่อเดือน และรายจ่ายต่อเดือนและการเลือกใช้สื่อ

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งเน้นศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตของนักศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์ จังหวัดนครราชสีมา มี 5 ด้าน ได้แก่ 1.ด้านความรู้และความเข้าใจโดยทั่วไป 2.ด้านการดำเนินชีวิตตามหลักพอประมาณ 3. ด้านการดำเนินชีวิตตามหลักความมีเหตุผล 4. ด้านการดำเนินชีวิตตามหลักด้วยการเสริมภูมิคุ้มกัน 5. ด้านการดำเนินชีวิตตามหลักด้านความรู้และคุณธรรม

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักศึกษาที่ศึกษาในระดับปริญญาตรีที่วิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์ ผู้วิจัยมุ่งเน้นศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตของนักศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์ จำนวน 300 คน จึงได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยการคำนวณจากสูตรของทาโร ยามาเน (Taro Yamane , 1973 p,125) ยุทธ ไกยวรรณ, (2532 : 79) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % ความผิดพลาดไม่เกิน 5% (บุญชม ศรีสะอาด, 2532: 38) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน (Sample) ที่ใช้ในการศึกษาจำนวน 165 คน ผู้วิจัยจึงได้รวบรวมแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 170 คน เป็นการสุ่มตัวอย่างแบบอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยมีการใช้สูตรดังนี้

$$\text{สูตร } n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

$$\begin{aligned} \text{แทนค่า } n &= \frac{300}{1 + 300(0.05)^2} \\ &= 164.7 \text{ คน} \end{aligned}$$

ดังนั้น จากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ 165 คน

n หมายถึง ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N หมายถึง ขนาดของประชากร

e หมายถึง ความคลาดเคลื่อนที่อาจเกิดขึ้นจากการสุ่มตัวอย่างโดยกำหนดให้

$e = 0.05$

ผู้วิจัยขอเก็บแบบสอบถามเพิ่มจำนวน 5 คน รวมเป็น 170 คน

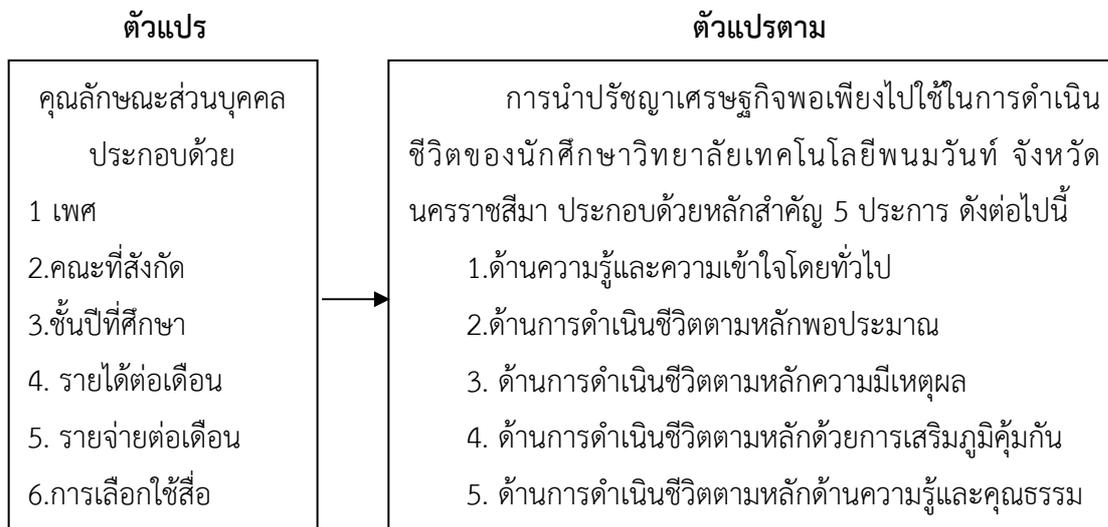
3. ขอบเขตด้านตัวแปรโดยมีการกำหนดการศึกษาตัวแปรต่างๆ เป็น 2 ประเภท คือ

3.1 ตัวแปรอิสระหรือตัวแปรต้น (Independent Variables) ได้แก่ เพศ คณะที่ศึกษา ชั้นปีที่กำลังศึกษา รายได้ต่อเดือน รายจ่ายต่อเดือน และการเลือกใช้สื่อ

3.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variables) หมายถึงการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตของนักศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์ จังหวัดนครราชสีมา ประกอบด้วยหลักสำคัญ 5 ประการ ดังต่อไปนี้ 1.ด้านความเข้าใจโดยทั่วไป 2.ด้านการดำเนินชีวิตตามหลักพอประมาณ 3. ด้านการดำเนินชีวิตตามหลักความมีเหตุผล 4. ด้านการดำเนินชีวิตตามหลักด้วยการเสริมภูมิคุ้มกัน 5. ด้านการดำเนินชีวิตตามหลักด้านความรู้และคุณธรรม

กรอบแนวคิดในการศึกษา

จากการศึกษาแนวความคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตของนักศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์ จังหวัดนครราชสีมา ได้ใช้กรอบแนวคิดในการศึกษา มีดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักศึกษาที่ศึกษาในระดับปริญญาตรีที่วิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์ ผู้วิจัยมุ่งเน้นศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตของนักศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์จำนวน 300 คน จึงได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยการคำนวณจากสูตรของทาโร ยามาเน (Taro Yamane, 1973 p,125) ยุทธ ไภยวรรณ, (2532 : 79) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % ความผิดพลาดไม่เกิน 5% ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน (Sample) ที่ใช้ในการศึกษาจำนวน 165 คน ผู้วิจัยจึงได้รวบรวมแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 170 คน เป็นการสุ่มตัวอย่างแบบอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษานอกสถานที่และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำมาจัดทำแบบสอบถามในการวิจัย ซึ่งมีลักษณะเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลของการศึกษาครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม โดยมีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบรายการ (Checklist) ประกอบด้วยข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผู้ตอบแบบสอบถามในเรื่อง เพศ คณะที่ศึกษา ชั้นปีที่กำลังศึกษา รายได้ต่อเดือน รายจ่ายต่อเดือน และการเลือกใช้สื่อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตของนักศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์ โดยแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list)

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

แหล่งข้อมูลการวิจัยครั้งนี้

1. แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) ได้มาจากแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง จากนักศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์ โดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบอย่างง่าย (Simple Random Sampling) และการสัมภาษณ์

2. แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) ได้มาจากการศึกษาค้นคว้าจากเอกสารตำราวิทยานิพนธ์หรือสารนิพนธ์ ภาคนิพนธ์ หนังสือรายงานวิจัยจากห้องสมุด และจากอินเทอร์เน็ต

การเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ โดยมีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. เตรียมแบบสอบถามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง
2. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักศึกษาและได้นำแบบสอบถามมาตรวจสอบความถูกต้องแบบสอบถามที่ได้รับกลับมาจำนวน 170 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ใช้สถิติเชิงพรรณนา กับข้อมูลทั่วไปและตัวแปรตามเพื่ออธิบายผล
2. ใช้สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ วิเคราะห์ข้อมูลการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตของนักศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์ โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) การวิเคราะห์ทดสอบสมมุติฐาน โดยใช้ค่าที (t-test) และการทดสอบค่าเอฟ (F-test) Analysis of Variance แบบ One way ANOVA แต่ถ้าพบมีความคิดเห็นแตกต่างกันจึงต้องหารายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe) ต่อไป

สรุปผลการวิจัย

การศึกษานำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตของนักศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์ จังหวัดนครราชสีมา พอสรุปได้ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้ความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 66.50 สังกัดคณะบริหารธุรกิจ คิดเป็นร้อยละ 47.10 ศึกษาอยู่ในระดับชั้นปีที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 45.30 มีรายได้ต่อเดือน ตั้งแต่ 3,001 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 34.70 มีรายจ่ายต่อเดือนตั้งแต่ 3,001 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 38.80 แหล่งข้อมูลที่ทำให้นักศึกษาได้รับได้แก่โทรทัศน์ คิดเป็นร้อยละ 39.40 ตามลำดับ

2. วิเคราะห์ข้อมูลการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตของนักศึกษา
วิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์ จังหวัดนครราชสีมาตั้งตาราง

ข้อ	รายการ	การนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ ในการดำเนินชีวิตของนักศึกษา			
		\bar{X}	S.D.	แปลผล	อันดับที่
1	ด้านความรู้และความเข้าใจโดยทั่วไป	3.99	0.61	มาก	1
2	ด้านการดำเนินชีวิตตามหลักพอประมาณ	3.77	0.65	มาก	5
3	ด้านการดำเนินชีวิตตามหลักความมีเหตุผล	3.89	0.60	มาก	2
4	ด้านการดำเนินชีวิตตามหลักด้วยการเสริมภูมิคุ้มกัน	3.79	0.58	มาก	3
5	ด้านการดำเนินชีวิตตามหลักด้านความรู้และคุณธรรม	3.78	0.59	มาก	4
รวมเฉลี่ย		3.87	0.46	มาก	

จากตารางพบว่า การนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตของนักศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์ จังหวัดนครราชสีมา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.87$) เมื่อ พิจารณารายละเอียดในแต่ละด้านพบว่า นักศึกษามีการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตถ้าพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากได้แก่ ด้านความรู้และความเข้าใจโดยทั่วไป ($\bar{X} = 3.99$) รองลงมาด้านการดำเนินชีวิตตามหลักความมีเหตุผล ($\bar{X} = 3.89$) ด้านการดำเนินชีวิตตามหลักด้วยการเสริมภูมิคุ้มกัน ($\bar{X} = 3.79$) ด้านการดำเนินชีวิตตามหลักด้านความรู้และคุณธรรม ($\bar{X} = 3.78$) และด้านการดำเนินชีวิตตามหลักพอประมาณ ($\bar{X} = 3.77$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาตามข้อคำถามแต่ละด้านเป็นดังนี้

2.1 ด้านความรู้และความเข้าใจโดยทั่วไปการวิจัยเรื่องการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตของนักศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์ จังหวัดนครราชสีมาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.99$) เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละข้อ นักศึกษาให้ความสำคัญในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงเป็นเรื่องพุทธธรรมเป็นอันดับแรก ($\bar{X} = 4.06$) ให้ความสำคัญในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงทำให้สามารถพึ่งตนเองได้ ($\bar{X} = 4.04$) ให้ความสำคัญในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงเป็นเรื่องของการเดินสายกลาง ($\bar{X} = 3.94$) ให้ความสำคัญในเรื่องสุดท้าย เศรษฐกิจพอเพียงสามารถมีของหุงหยาได้มากแต่ต้องไม่เบียดเบียนผู้อื่น ($\bar{X} = 3.93$) ตามลำดับ

2.2 ด้านการดำเนินชีวิตตามหลักพอประมาณ การวิจัยเรื่องการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตของนักศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์ จังหวัดนครราชสีมาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.84$) ถ้าพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากได้แก่ระดับรายได้ที่ ได้รับ ($\bar{X} = 3.88$) รองลงมาลำดับที่สองการเข้าชั้นเรียนของนักศึกษา ($\bar{X} = 3.84$) ลำดับที่สามปริมาณการบริโภคของนักศึกษา ($\bar{X} = 3.83$) การบังคับตนเองด้านวินัย ความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม ($\bar{X} = 3.82$) และลำดับสุดท้ายมีการทำบัญชีรายรับรายจ่ายของนักศึกษา ($\bar{X} = 3.68$) ตามลำดับ

2.3 ด้านการดำเนินชีวิตตามหลักความมีเหตุผล การวิจัยเรื่อง การนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตของนักศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์ จังหวัดนครราชสีมา โดยมีค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\bar{X} = 3.89$) ถ้าพิจารณาเป็นรายข้ออยู่ในระดับมากทุกข้อ ได้แก่ มีมีการลดค่าใช้จ่ายฟุ่มเฟือยในตัวเองเช่นการลดเลิกอบายมุข ($\bar{X} = 4.06$) รองลงมาลำดับที่สองการยึดหลักประชาธิปไตยในการทำงานกับเพื่อน ($\bar{X} = 3.94$) ลำดับที่สาม การวางแผนการใช้จ่ายในชีวิตประจำวันของตนเอง ($\bar{X} = 3.92$) ลำดับที่สี่ การใช้ทรัพยากรทุกชนิดอย่างประหยัดและคุ้มค่า ($\bar{X} = 3.80$) และลำดับสุดท้ายการทำกิจกรรมเสริมเช่น เล่นกีฬา ทำงานพิเศษ ฯลฯ ($\bar{X} = 3.74$) ตามลำดับ

2.4 ด้านการดำเนินชีวิตตามหลักด้วยการเสริมภูมิคุ้มกัน การวิจัยเรื่องการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการ ดำเนินชีวิตของนักศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์ จังหวัดนครราชสีมา โดยมีค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\bar{X} = 3.79$) ถ้าพิจารณาเป็นรายข้ออยู่ในระดับมากทุกข้อ ได้แก่ การสร้างครอบครัวให้อบอุ่นเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดี ($\bar{X} = 4.04$) รองลงมาลำดับที่สอง การฝึกสมาธิให้มั่นคงและตั้งมั่นอยู่ในหลักศีลธรรมเพื่อเกิดความมั่นคงกับตนเอง ($\bar{X} = 3.84$) ลำดับที่สาม การวางแผนเพื่อเตรียมความพร้อมต่อเหตุการณ์ที่คาดไม่ถึงที่ถือว่าเป็นภูมิคุ้มกันตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง ($\bar{X} = 3.71$) ลำดับที่สี่ รู้จักการสร้างวินัยในการออมให้กับตนเองเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง ($\bar{X} = 3.67$) และลำดับสุดท้าย รู้จักใช้เวลาว่างในการสร้างอาชีพเสริมให้ให้กับตนเองเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง ($\bar{X} = 3.64$) ตามลำดับ

2.5 ด้านการดำเนินชีวิตตามหลักด้านความรู้และคุณธรรม การวิจัยเรื่องการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตของนักศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์ จังหวัดนครราชสีมา ด้านการดำเนินชีวิตตาม หลักด้านความรู้และคุณธรรม โดยมีค่าเฉลี่ยระดับมาก ($\bar{X} = 3.78$) ถ้าพิจารณาเป็นรายข้ออยู่ในระดับมากทุกข้อ ได้แก่ การใช้ชีวิตอย่างมีคุณธรรมนำความรู้มาจากแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ($\bar{X} = 3.85$) รองลงมาลำดับที่สอง การปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจากการปฏิบัติจริงพร้อมมีการประเมินผลที่ได้จากการปฏิบัติ ($\bar{X} = 3.80$) ลำดับที่สาม มีความซื่อสัตย์สุจริตและนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการดำเนินชีวิต ($\bar{X} = 3.78$) ลำดับที่สี่ การติดตามข่าวสารเพื่อให้เกิดความรู้ให้เท่าทันกับสถานการณ์ในปัจจุบัน ($\bar{X} = 3.77$) และลำดับสุดท้ายมี พัฒนาองค์ความรู้ไปปฏิบัติจริงมีการประเมินผลที่ได้จากการปฏิบัติ ($\bar{X} = 3.71$) ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์การนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตของนักศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์ จังหวัดนครราชสีมา พบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และถ้าพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน ได้แก่

1. ด้านความรู้และความเข้าใจโดยทั่วไป พบว่านักศึกษาให้ความสำคัญในระดับมากมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.99$) โดยให้ความสำคัญในเรื่องพุทธธรรมเป็นอันดับแรก เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงทำให้สามารถพึ่งตนเองได้ เป็นเรื่องของการเดินสายกลาง และเศรษฐกิจพอเพียงสามารถมีของหรรษาได้มากแต่

ต้องไม่เบียดเบียนผู้อื่น สอดคล้องกับงานวิจัยของ อานนตรี ประสมสุข (2561) ได้ศึกษาเรื่องการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามหลักพระพุทธศาสนาของปราชญ์ชาวบ้าน ตำบลชวาว อำเภอสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่าพุทธธรรมมาปฏิบัติซึ่งมีความสอดคล้องกัน โดยใช้ฐานหลักพุทธธรรมในการพัฒนาบุคคลและนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน พอมิ พอกิน พออยู่ พอใช้ พออกพอใจ พอแบ่งไว้ใช้จ่าย และประหยัด การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมในปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของปราชญ์ชาวบ้าน

2. ด้านการดำเนินชีวิตตามหลักพอประมาณ พบว่านักศึกษาให้ความสำคัญในระดับมากมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.84$) โดยให้ความสำคัญในเรื่องพุทธธรรมเป็นอันดับแรก ระดับรายได้ที่ได้รับ การเข้าชั้นเรียนของนักศึกษาปริมาณการบริโภคของนักศึกษา การบังคับตนเองด้านวินัยความรับผิดชอบตนเองและสังคม และการทำบัญชีรายรับรายจ่ายของนักศึกษา ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของขวัญกมล ดอนขวา.(2556) ได้ศึกษาเรื่องการจัดการธุรกิจชุมชนบนพื้นฐานปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พบว่าการผลิตสินค้าในจำนวนที่สอดคล้องกับความต้องการซื้อของลูกค้าสมาชิกกลุ่มซื้อวัตถุดิบเฉพาะที่จำเป็นที่ต้องการใช้เท่านั้น และสมาชิกกลุ่มซื้อวัตถุดิบในจำนวนที่ไม่มากเกินไปตามลำดับ

3. ด้านการดำเนินชีวิตตามหลักความมีเหตุผล พบว่านักศึกษาให้ความสำคัญในระดับมากมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.89$) โดยให้ความสำคัญในเรื่องการลดค่าใช้จ่ายฟุ่มเฟือยในตัวเองเป็นอันดับแรก เช่น การลดเลิกอบายมุข การยึดหลักประชาธิปไตยในการทำงานกับเพื่อน การวางแผนการใช้จ่ายในชีวิตประจำวันของตนเองการใช้ทรัพยากรทุกชนิดอย่างประหยัดและคุ้มค่า และการทำกิจกรรมเสริม เช่น เล่นกีฬา ทำงานพิเศษ ฯลฯ สอดคล้องกับงานวิจัยของขวัญกมล ดอนขวา.(2556) ได้ศึกษาเรื่องการจัดการธุรกิจชุมชนบนพื้นฐานปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า โดยสมาชิกกลุ่มคำนึงถึงความคุ้มค่าของเงินที่ใช้ในการซื้อวัตถุดิบ สมาชิกกลุ่มพิจารณาถึงผลเสียที่เกิดขึ้นกับสังคมและสิ่งแวดล้อม และสมาชิกกลุ่มมีการดำเนินธุรกิจเป็นลำดับขั้นตั้งแต่การซื้อวัตถุดิบ การผลิตและการนำไปขาย

4. ด้านการดำเนินชีวิตตามหลักด้วยการเสริมภูมิคุ้มกัน พบว่านักศึกษาให้ความสำคัญในระดับมากมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.79$) โดยให้ความสำคัญในเรื่อง การสร้างครอบครัวให้อบอุ่นเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีเป็นอันดับแรก การฝึกสมาธิให้มั่นคงและตั้งมั่นอยู่ในหลักศีลธรรมเพื่อเกิดความมั่นคงกับตนเอง การวางแผนเพื่อเตรียมความพร้อมต่อเหตุการณ์ที่คาดไม่ถึงที่ถือว่าเป็นภูมิคุ้มกันตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงรู้จักการสร้างวินัยในการออมให้กับตนเองเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงรู้จักใช้เวลาว่างในการสร้างอาชีพเสริมให้กับตนเองเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง สอดคล้องกับงานวิจัยของขวัญกมล ดอนขวา.(2556) ได้ศึกษาเรื่องการจัดการธุรกิจชุมชนบนพื้นฐานปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า กลุ่มอาชีพดำเนินธุรกิจอยู่บนพื้นฐานวัฒนธรรมท้องถิ่นได้แก่ ความเอื้ออาทรและความร่วมมือร่วมใจของสมาชิกในชุมชนหรือท้องถิ่น สมาชิกกลุ่มใช้ข้อมูลจากปัญหาการดำเนินธุรกิจในอดีต เพื่อเป็นข้อมูลในการป้องกันปัญหาการจัดการธุรกิจในอนาคต สมาชิกกลุ่มให้ความสำคัญกับการจัดสรรกำไรส่วนหนึ่งไว้สำหรับการทำประโยชน์แก่สมาชิกชุมชนและหมู่บ้าน และกลุ่มอาชีพมีการนำแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินงานธุรกิจ

5. ด้านการดำเนินชีวิตตามหลักด้านความรู้และคุณธรรม พบว่านักศึกษาให้ความสำคัญในระดับมากมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.78$) โดยให้ความสำคัญในเรื่องการใช้ชีวิตอย่างมีคุณธรรมนำความรู้มาจากแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นอันดับแรก การปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจากการปฏิบัติจริงพร้อมมีการประเมินผลที่ได้จากการปฏิบัติ มีความซื่อสัตย์สุจริตและนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการดำเนินชีวิตการติดตามข่าวสารเพื่อให้เกิดความรู้ให้เท่าทันกับสถานการณ์ในปัจจุบันและลำดับสุดท้ายมี พัฒนาการความรู้ไปปฏิบัติจริงมีการประเมินผลที่ได้จากการปฏิบัติ สอดคล้องกับงานวิจัยของชวัญมกล ดอนขวา.(2556) ได้ศึกษาเรื่องการจัดการธุรกิจชุมชนบนพื้นฐานปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า สมาชิกกลุ่มดำเนินธุรกิจด้วยความซื่อสัตย์ไม่สร้างความเดือดร้อนให้ผู้อื่นในชุมชน สมาชิกกลุ่มประพฤติปฏิบัติทางกาย วาจา ใจให้ตั้งมั่นอยู่ในความดี และเคารพกฎกติกาของสังคมใน สมาชิกกลุ่มอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติไม่ใช้ไปอย่างสิ้นเปลือง เน้นการประหยัดพลังงาน ได้แก่ น้ำมัน ไฟฟ้า น้ำประปา ที่ใช้ในการดำเนินธุรกิจและในชีวิตประจำวัน

3. ผลการเปรียบเทียบและการทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตของนักศึกษาวិทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์ จังหวัดนครราชสีมา โดยรวมจำแนกตาม เพศ ระดับชั้นปีที่ศึกษา คณะที่ศึกษา รายได้ / เดือน รายจ่าย / เดือน และการเลือกใช้แหล่งข้อมูล เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ได้แก่ 1.ด้านความรู้และความเข้าใจโดยทั่วไป 2.ด้านการดำเนินชีวิตตามหลักพอประมาณ 3. ด้านการดำเนินชีวิตตามหลักความมีเหตุผล 4. ด้านการดำเนินชีวิตตามหลักด้วยการเสริมภูมิคุ้มกัน 5. ด้านการดำเนินชีวิตตามหลักด้านความรู้และคุณธรรม พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน และผลการทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตของนักศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์ จังหวัดนครราชสีมา โดยใช้ค่าที (t-test) จำแนกตามเพศ พบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 และการทดสอบค่าเอฟ (F-test) โดยใช้ค่าความแปรปรวน (Analysis of Variance)แบบ One way ANOVA ได้แก่ ระดับชั้นปีที่ศึกษา คณะที่ศึกษา รายได้/ เดือน รายจ่าย/ เดือนและแหล่งข้อมูล พบว่าไม่มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 แต่ถ้าพบมีความคิดเห็นแตกต่างกันจึงต้องหารายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe) ต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากการศึกษาวิจัย การนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตของนักศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์ จังหวัดนครราชสีมา ได้แก่

1. ด้านความรู้และความเข้าใจโดยทั่วไป ควรมีการให้ความรู้กับนักศึกษาให้มีความเข้าใจและให้ความรู้ทางเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอดออมรู้จักประหยัดเพื่อให้สามารถพึ่งตนเองได้และรู้จักฝึกฝนควบคุมตนเอง

2. ด้านการดำเนินชีวิตตามหลักพอประมาณ ด้านความพอประมาณให้ความรู้กับนักศึกษาในการซื้อสินค้าตามความต้องการไม่ให้เหลือ ซื้อเท่าที่จำเป็น พอเพียง ใช้เท่าที่จำเป็น การเลือกซื้อ

สินค้าที่เหมาะสมกับรายรับ ไม่ใช่จ่ายฟุ่มเฟือย มีความพอดี ไม่น้อยเกินไปไม่มากเกินไป มีความพอดีพอเหมาะ ไม่ใช่จ่ายจนเกินตัว รู้จักประหยัดอดออมใช้ในสิ่งที่จำเป็น อย่าใช้เกินรายได้และให้รู้จักประมาณตนเอง

3. ด้านการดำเนินชีวิตตามหลักความมีเหตุผล คำนวณความมีเหตุผลให้ความรู้เกี่ยวกับการดำรงชีวิตในปัจจุบันเป็นบุคคลที่มีเหตุและผลในการกระทำ ดำรงสติให้มั่นในการดำเนินชีวิตรู้จักคิดรู้เหตุรู้ผลเสมอ

4. ด้านการดำเนินชีวิตตามหลักด้วยการเสริมภูมิคุ้มกัน การมีภูมิคุ้มกันที่ดี มีความรู้มีความเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ ที่มีความจำเป็นและเป็นประโยชน์ จะต้องมีความระมัดระวังในการประพฤติปฏิบัติ มีความรอบคอบในการกระทำ ไม่หลงเชื่อคำโฆษณา ปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เข้าใจสถานการณ์ปัจจุบัน เอาตัวรอดได้ ต้องรู้ว่าสิ่งใดสำคัญและไม่สำคัญ

5. ด้านการดำเนินชีวิตตามหลักด้านความรู้และคุณธรรม วิทยาลัยควรจัดให้มีการเรียนการสอนเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงทั้งทางทฤษฎีและทางปฏิบัติ ควรมีการศึกษาอบรมความรู้ในเรื่องคุณธรรมแก่นักศึกษาอย่างสม่ำเสมอ สอนรู้จักใช้สติและปัญญาในการกระทำ มีความขยันหมั่นเพียร มีความระซื่อสัตย์สุจริต ปฏิบัติตนที่ดีต่อสังคม

6. ควรมีการการรณรงค์การปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น การประชุมสัมมนา การอบรมให้ความรู้ การฝึกปฏิบัติ และวิทยาลัยควรมีนโยบายส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมด้านเศรษฐกิจพอเพียงให้กับนักศึกษา

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมในการดำรงชีวิตของนักศึกษาตลหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

2. ควรมีการศึกษาการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่การปฏิบัติของชุมชนตำบลบ้านโพธิ์อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา

3. ควรมีการศึกษาการจัดการธุรกิจชุมชนที่มีการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินธุรกิจ

เอกสารอ้างอิง

- ขวัญกมล ดอนขวา. (2556). การจัดการธุรกิจชุมชนบนพื้นฐานปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ปีงบประมาณ พ.ศ. 2556. สาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการ สำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.
- คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. (2546). **กรอบแนวคิดทางทฤษฎีเศรษฐกิจศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง**. กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- นายกรัฐมนตรี, สำนักงาน. (2554). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2555 - 2559)**. กรุงเทพฯ: สำนักงานนายกรัฐมนตรี.

- บุญชม ศรีสะอาด. (2532). **การวิจัยเบื้องต้น**. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม: ภาควิชาสถิติพื้นฐาน
การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ยุทธพงษ์ ไกยวรรณ. (2544). **สถิติสำหรับการวิจัย**. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือราชภัฏพระนคร.
- วรพจน์ ไร่เสถียร. พลตรี. **การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต
ของกำลังพล สังกควิทยานักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร**. หลักสูตร วปอ. รุ่นที่
๕๙ ปีการศึกษา 2559 - 2560
- อานนตรี ประสมสุข.(2561).**การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามหลัก
พระพุทธศาสนาของ ประชาชนชาวบ้าน ตำบลชวาว อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด**
วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา บัณฑิต
วิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
- Yamane, Taro. (1973). **Statistics : An Introductory Analysis**. 3 nd. .New York: Harper
and Row, 1973.

การบรรเลงบทเพลงฤดูใบไม้ผลิของ วิวาลดี โดยวงดุริยางค์เครื่องสายจีน Vivaldi's Spring Performed by Chinese String Orchestra

ทรงพล สุขุมวาท

Songphon Sukhumvat

สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์, สังกัดคณะดุริยางคศาสตร์, โทรศัพท์ 0816381865

Branch Music, Department Music Tell. 0816381865

e-mail: songphon.su@gmail.com

บทคัดย่อ

การบรรเลงบทเพลงฤดูใบไม้ผลิของ วิวาลดี โดยวงดุริยางค์เครื่องสายจีนมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบรรเลงบทเพลงฤดูใบไม้ผลิของ วิวาลดี โดยวงดุริยางค์เครื่องสายจีน ใช้ระเบียบวิจัยเชิงคุณภาพและนำหลักการทางดนตรีวิทยาและวิธีการภาคสนามทางมานุษยดนตรีวิทยามาทำการศึกษา รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์และตีความจากข้อมูลจริง จากการบรรเลงจริงและจากสภาพแวดล้อมบริบทจริง

ผลการวิจัยพบว่าเครื่องดนตรีจีนที่ใช้คือ 1.) ซอเกาหู (高胡) 2.) ซอเอ้อหู (二胡): ซอเอ้อหู 1 ซอเอ้อหู 2 3.) ซอจงหู(中胡) 4.) ซอหลู่ตี้จื่อ (笛子) 5.) ซิมหยางฉิน (扬琴) 6.) พิณผีผา (琵琶) และ 7.) กลองตั้งอิน (定音) หน้าที่ของเครื่องดนตรีจีนในการบรรเลงบทเพลงฤดูใบไม้ผลิ movement ที่ 1 พบว่า ห้องที่ 1 - 13 เอ้อหู 1 ตีจื่อ หยางฉินและผีผาเล่นทำนอง เอ้อหู 2 กับเอ้อหู 1 เล่นประสานเสียงแบบ Parallel 3rd จงหูเล่นเสียงประสานเสียงตาม Texture แบบ Homophony ห้องที่ 13 - 27 เกาหู เอ้อหู 1-2 ตีจื่อ หยางฉินและผีผาเล่นเลียนเสียงนกชนิดต่าง ๆ เอ้อหู 2 และจงหูเล่นประสานเสียงและ unison กับเครื่องอื่นตามแบบ Homophony ห้องที่ 27 - 31 ตีจื่อ หยางฉินและผีผาเล่นทำนอง เอ้อหู 1 เอ้อหู 2 เล่น Parallel 3rd กับทำนอง จงหูประสานเสียงตามแบบ Homophony ห้องที่ 31 - 40 เกาหู ตีจื่อ หยางฉิน และผีผาเล่นทำนอง เอ้อหู 1กับเอ้อหู 2 เล่น Parallel 3rd กับทำนอง จงหูประสานเสียงตามแบบ Basso continuo และเล่น Inner Pedal note ตรงท้ายท่อน ห้องที่ 40 - 44 เกาหู ตีจื่อ หยางฉินเล่นทำนอง เอ้อหู 1 เอ้อหู 2 และผีผาเล่น Parallel 3rd กับทำนอง จงหูเล่นประสานตามแบบ Homophony ห้องที่ 44 - 46 เอ้อหู 1 เอ้อหู 2 หยางฉินและผีผาเล่นเสียงพายุฟ้าคะนอง เกาหู เอ้อหู1 เอ้อหู 2 กับตีจื่อ เล่นไล่เสียงสูงขึ้นตามบันไดเสียงล้อยกไป แล้วกลับมาเล่น Unison แบบ Tremolo แบบเดิม ห้องที่ 47 - 55 เกาหูกับหยางฉินแสดง Virtuoso เอ้อหู 1 เอ้อหู 2 จงหูและ ผีผาเล่นเสียงต่ำแบบเสียงรัวใน texture แบบ Homophony ห้องที่ 55 -59 เกาหู ตีจื่อ หยางฉินและผีผา เล่นทำนอง เอ้อหู 1 เอ้อหู 2 และซอจงหู เล่น Parallel 3rd ห้องที่ 59 - 65 เกาหูบรรเลงเดี่ยวเลียนเสียงนกร้องเล่นล้อยกกับพิณผีผาที่เล่น Parallel 3rd กับจงหู ห้องที่ 66 - 70 เกาหู จงหู ตีจื่อ หยางฉินและผีผา เล่นทำนองโดยมีเอ้อหู 1 เอ้อหู 2 เล่น Parallel 3rd กับทำนอง ห้องที่ 70 - 76 เครื่องดนตรี 3 กลุ่มผลัดกันทำหน้าที่เล่นทำนอง ห้องที่ 76 - 82 เป็น Ritornello ส่วนครึ่งหลัง การบรรเลงเครื่องดนตรีใกล้เคียงห้องที่ 7 - 13 ห้องที่ 83 - 86 เกาหู เอ้อหู 1 ตีจื่อ หยางฉินและผีผาเล่นทำนอง ซอเอ้อหู 2 เล่น Parallel 3rd จงหูกับเครื่องดนตรีเชลโล่ ดับเลเบสประสานเสียงไปตาม Texture แบบ Homophony

คำสำคัญ: วิวาลดี, งานสร้างสรรค์, วงดุริยางค์เครื่องสายจีน

Abstract

Vivaldi's Spring Performed by Chinese String Orchestra. The objective is to study the Vivaldi's Spring performed by the Chinese string orchestra. The research methodology is the qualitative methodology by making use of the principle of musicology and ethnomusicology's field work method to gather, to analyse, and to interpret those of real data, the performances, and its contexts.

The research findings were as the following: the orchestra's Chinese instruments were 1.) Gaohu (高胡) fiddle 2.) Erhu (二胡) fiddle; there were 2 parts: Erhu 1, Erhu 2 3.) Zhonghu (中胡) fiddle 4.) Dizi (笛子) flute 5.) Yangqin (扬琴) dulcimer 6.) Pipa (琵琶) lute and 7.) Dingyin (定音) drum.

The role of the orchestra's instruments were found as the following: Measure 1-13; Erhu 1, Dizi, Yangqin, and Pipa acted as the melody, Erhu2 and 1 were in the role of the harmony in parallel 3rd meanwhile Zhonghu was in the role of the homophony texture in harmony. Measure 13-27; Gaohu, Erhu 1-2, Dizi, Yangqin, and Pipa were in the role of depicting the voice of many kind of birds meanwhile Erhu2 and Zhonghu were accompanied by another instruments in the style of homophony texture as in harmony or in unison. Measure 27-31; Dizi, Yangqin, and Pipa acted as the melody, Erhu 1-2, and the melody were in the role of the harmony in parallel 3rd meanwhile Zhonghu was in the role of the homophony texture in harmony. Measure 31-40; Gaohu, Dizi, Yangqin and Pipa acted as the melody, Erhu 1-2 and the melody were in the role of the harmony in parallel 3rd meanwhile Zhonghu was in the style of Basso continuo and Inner Pedal note at the latest 3 bars. Measure 40-44; Gaohu, Dizi, and Yangqin acted as the melody, Erhu 1, Erhu 2, and Pipa and the melody were in the role of the harmony in parallel 3rd meanwhile Zhonghu was in the role of the homophony texture in harmony. Measure 44-46; Erhu 1-2, Yangqin and Pipa were in the role of depicting the storm meanwhile Gaohu, Erhu 1, Erhu2, and Dizi were in moving up scale in the canon style and back to the unison, tremolo style like the former. Measure 47-55; Gaohu and Yangqin were performed in the place of virtuosos, The tremolo-low notes in homophony texture were played by Erhu 1, Erhu 2, Zhonghu, and Pipa. Measure 55-59; Gaohu, Dizi, Yangqin, and Pipa acted as the melody meanwhile Erhu 1, Erhu 2, and Zhonghu were in the role of the harmony in parallel 3rd. Measure 59-65; Gaohu was a soloist who played the melody depicting a singing bird. The melody was accompanied by Pipa and Zhonghu which were in the role of the harmony in parallel 3rd. Measure 66-70; Gaohu, Zhonghu, Dizi, Yangqin, and Pipa acted as melody that were accompanied by Erhu 1 and Erhu 2 in which both parts were in the role of the harmony in parallel 3rd.

Measure 70-76; there were the alternating among 3 groups of instruments to play the melody. Measure 76 -82; this was the 2nd half of the Ritenello theme. The performance of the instruments were nearly same as the measure of 7-13. Measure 83- 86; Gaohu, Erhu 1, Dizi, Yangqin, and Pipa acted as the melody. Erhu 2 and the melody were in the role of the harmony in parallel 3rd. Zhonghu, Cello, and Double bass were in the role of the homophony texture in harmony.

Keywords: Vivaldi, Creative, Chinese String Orchestra

บทนำ

บทเพลงฤดูใบไม้ผลิ (Spring) เป็นเพลงที่หนึ่งของบทเพลง 4 ฤดู (The Four Seasons) ประพันธ์โดย อันโตนิโอ วิวาลดี (Antonio Vivaldi) (c. 1675 – 1741) นักไวโอลินและคีตกวีชาวอิตาลี ยุคสมัยบาโรก (Baroque) บทเพลง 4 ฤดูใช้วิธีการประพันธ์แบบโปรแกรมมิวสิก (Program music) ที่ผู้ประพันธ์ตั้งใจเล่าเรื่องราวด้วยดนตรีซึ่งในที่นี่ วิวาลดี ใช้รูปแบบ คอนเซอร์โต (Concerto) บรรเลงร่วมไปกับการพรรณนาบทกวีที่แต่งไว้ นั่นคือการประพันธ์ดนตรีให้ผู้ฟังจินตนาการเป็นฉากต่าง ๆ ตามที่บทกวีพรรณนาเนื่องจาก วิวาลดี เป็นทั้งนักไวโอลินและนักประพันธ์ คอนเซอร์โต ระดับครูชั้นแนวหน้าแห่งยุค ทำให้บทเพลง 4 ฤดู มีความไพเราะเป็นที่นิยมเล่นและฟังกันมานานหลายยุคหลายสมัยตั้งแต่บาโรกมาจนถึงปัจจุบันนี้ และยังคงอยู่ในความชื่นชอบเป็นอันดับต้น ๆ ของบุคคลในวงการเพลงคลาสสิก หรือแม้แต่บุคคลทั่วไปก็สามารถพบเห็นได้ยินได้ฟังบทเพลงฤดูใบไม้ผลินี้ได้ตามสื่อโฆษณาทางโทรทัศน์ ภาพยนตร์ หรือทางเครือข่ายสังคมออนไลน์ อยู่เป็นประจำ

บทเพลง 4 ฤดู ปรากฏตัวครั้งแรกในปี ค.ศ. 1725 ที่ กรุงอัมสเตอร์ดัม (Amsterdam) อยู่ในชุดของ คอนเซอร์โต 12 บทสำหรับวงดนตรีแบบ strings and continuo ประพันธ์โดย วิวาลดี มีชื่อว่า “Il cimento dell’armonia e dell’invention (The Contest between Harmony and Invention) คอนเซอร์โต 4 บทแรกเป็นบทเพลง 4 ฤดู โดยกำหนดให้ คอนเซอร์โต ที่ 1 แทนฤดูใบไม้ผลิ คอนเซอร์โต ที่ 2 แทน ฤดูร้อน คอนเซอร์โต ที่ 3 แทนฤดูใบไม้ร่วง และ คอนเซอร์โต ที่ 4 แทน ฤดูหนาว ตามลำดับ ในคอนเซอร์โตแต่ละบทนั้นยังแบ่งย่อยออกเป็น 3 ลีลา (movement) บทที่โดดเด่นเป็นที่รู้จักกันโดยทั่วไปเพราะว่ามีความไพเราะติดหูผู้ชมผู้ฟังมากที่สุดคือ คอนเซอร์โต ที่ 1 ฤดูใบไม้ผลิตั้งแต่ทำนองเริ่มต้นเปิดตัวและดำเนินไปเรื่อยจนจบ movement ที่ 1

ในการประพันธ์บทเพลง ฤดูใบไม้ผลิ movement ที่ 1 วิวาลดี ใช้เครื่องดนตรีไวโอลิน บรรเลงให้เห็นภาพของบรรยากาศในฤดูใบไม้ผลิ โดยการเล่นเลียนเสียงนกร้องรับขับขาน เสียงน้ำไหล ลมโชยลมพัดตามธรรมชาติ ทำให้จิตใจผู้ฟังเกิดอารมณ์รื่นรมย์เบิกบานเป็นสุขกับฤดูใหม่ ชีวิตใหม่ มีการใช้เครื่องดนตรีชนิดอื่นของวงดุริยางค์ทำเสียงเลียนแบบเสียงพายุฟ้าคะนองเพื่อเปลี่ยนอารมณ์ของผู้ฟังทำให้เกิดอาการครั่นคร้าม กริ่งเกรงในพลังของธรรมชาติ เป็นต้น ด้วยลักษณะเฉพาะของดนตรีของ วิวาลดี ทำให้เป็นที่สนใจของคีตกวีทั่วไป แม้แต่ บาค (Bach) ยังยกย่องผลงานของ วิวาลดี เป็นอย่างมาก ถึงกับลอกคอนเซอร์โต เอาไว้เป็นสมบัติของตนเองถึง 10 บท

อาจารย์วิรัช จรัสวรลักษณ์ (ลัก) นักดนตรี นักเรียบเรียงเสียงประสานผู้ที่ทำงานสร้างสรรค์แนวดนตรีจีนประยุกต์ให้กับบริษัทค่ายเพลงต่าง ๆ มากมายหลายอัลบั้ม นับเป็นผู้เชี่ยวชาญและมีชื่อเสียงคนหนึ่งในวงการดนตรีจีนในเมืองไทยได้ให้สัมภาษณ์ว่าโดยส่วนตัวมีความชื่นชอบบทเพลงฤดูใบไม้ผลิของ วิวาลดี มาตั้งแต่เด็ก เพราะมีทำนองที่ไพเราะ ชัดเจน น่าจดจำ สื่อถึงฤดูใบไม้ผลิได้อย่างยอดเยี่ยมซึ่งมีความเหมาะสมกับเครื่องดนตรีจีนที่เป็นธรรมชาติอยู่แล้ว จึงนำมาทดลองให้วงดนตรี "จังหว" บรรเลง

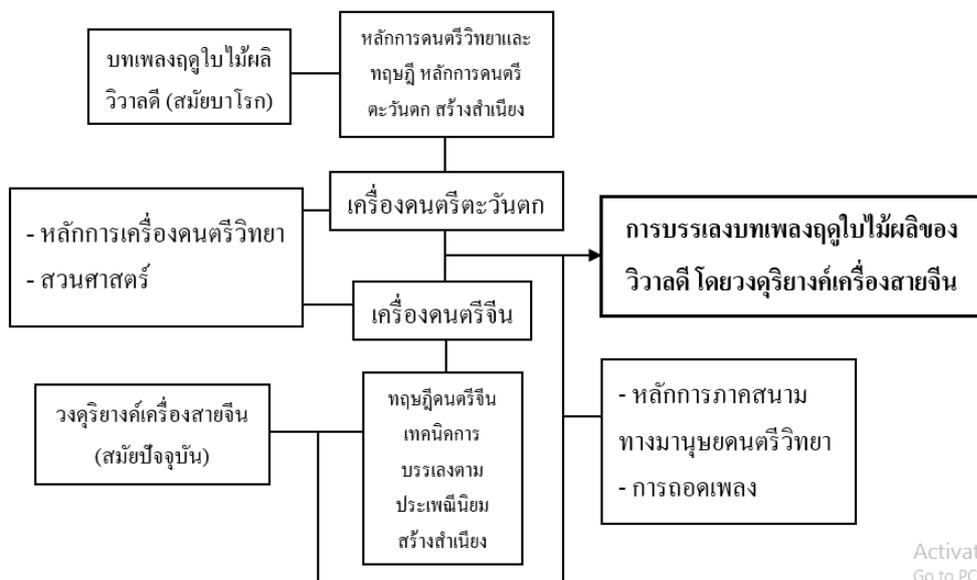
อาจารย์วิรัชสามารถปฏิบัติเครื่องดนตรีได้หลายชนิด โดยเฉพาะอย่างยิ่งซอเอ๋อหู (二胡) ซึ่งเป็นเครื่องดนตรีจีนที่มีประวัติ ๓ มายาวนานนับพันปีและนับตั้งแต่ช่วงปี ค.ศ.1950 ซอเอ๋อหูได้รับการพัฒนามากขึ้น มีคตินิพนธ์คลาสสิกสำหรับบรรเลงด้วยเอ๋อหูมากมาย จนถึงปลายช่วง ค.ศ.1980 และช่วงต้น ค.ศ.1990 เกิดการพัฒนาเทคนิคการเล่นมากขึ้น เอ๋อหูกลายเป็นเครื่องดนตรีหลักของวงเครื่องสายจีน มีนักดนตรีซอและวงซิมโฟนี ออร์เคสตราจีนอยู่เป็นจำนวนมาก แสดงดนตรีอยู่ตามสถานที่ต่าง ๆ ทำให้ ซอเอ๋อหูเป็นที่รู้จักกันไปทั่วโลก

วงออร์เคสตราจีนยังมีเครื่องดนตรีชนิดอื่น ๆ อีกที่นำมาบรรเลงเพลงฤดูใบไม้ผลิร่วมกับซอเอ๋อหู ทำให้ต้องคิดวิธีการเรียบเรียงที่เหมาะสม ในการนี้อาจารย์วิรัชอธิบายว่าเครื่องดนตรีจีนมีโทนเสียงที่สดใสไพเราะไหว เพียงแต่ต้องจัดเลือกแต่ละวรรคเพลงของบทเพลงให้เหมาะสมกับเครื่องดนตรีจีนที่จะแสดงออกให้ได้อย่างเต็มที่ ข้อจำกัดและปัญหาของเครื่องดนตรีจีนมีมากมาย เช่น ช่วงเสียงที่แคบของแต่ละเครื่องดนตรี ปัญหาเรื่องบันไดเสียงสากล คีย์ดั้งเดิมของเพลง สุดท้ายได้ตัดสินใจเปลี่ยนเป็นคีย์ที่เหมาะสมสำหรับเครื่องสายจีน เรียบเรียงเสียงประสานใหม่โดยยึดเอาเนื้อหาของเพลงท่อน "Spring" (ฤดูใบไม้ผลิ) มาเป็นแม่แบบ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาการบรรเลงบทเพลงฤดูใบไม้ผลิของ วิวาลดี โดยวงดุริยางค์เครื่องสายจีน

กรอบแนวคิด

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิด

วิธีการดำเนินงานวิจัย

การศึกษาเรื่อง “การบรรเลงบทเพลงฤดูใบไม้ผลิของ วิวาลดี โดยวงดุริยางค์เครื่องสายจีน” เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เน้นการพรรณนา (Descriptive Analysis) ตีความข้อมูล ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ นำหลักการทางดนตรีวิทยาและวิธีการภาคสนามทางมานุษยดนตรีวิทยามาทำการศึกษา รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์และตีความจากข้อมูลจริง จากการบรรเลงจริง และจากสภาพแวดล้อมบริบทจริงมาใช้อธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นและหาข้อสรุป

วิธีการศึกษา ผู้วิจัยแบ่งวิธีการศึกษาออกเป็น 2 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาจากเอกสาร (Documentary Study) ผู้วิจัยหาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย จากหนังสือ วารสาร บทความวิชาการ และเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องวิจัยเพื่อนำมาเป็นกรอบสำหรับการสรุป อภิปรายผล และเป็นข้อมูลอ้างอิงในงานวิจัย

ขั้นตอนที่ 2 การออกภาคสนาม (Field Study) เพื่อหาคำตอบของปรากฏการณ์และบริบททางดนตรี ผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์และวิธีการสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) โดยใช้เครื่องดนตรีร่วมบรรเลงไปด้วยกันกับวงจังหว

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้แบ่งการเก็บรวบรวมข้อมูลออกเป็น 2 ส่วน คือ การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและการเก็บรวบรวมข้อมูลจากภาคสนาม ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร โดยผู้ศึกษาค้นคว้าแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยจากหนังสือวารสาร บทความวิชาการ และเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยเพื่อนำมาเป็นกรอบสำหรับการสรุป อภิปรายผล และเป็นข้อมูลอ้างอิงในงานวิจัย

การเก็บข้อมูลภาคสนาม ใช้วิธีการสังเกตอย่างมีส่วนร่วม ทำการบันทึกเสียงและภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลเอกสารจากภาคสนามสื่อซีดี วีดิทัศน์ สื่อทางเครือข่ายสังคมออนไลน์ สิ่งพิมพ์ตำรา และสัมภาษณ์บุคคลผู้ให้ข้อมูลได้แก่ อาจารย์วิรัช จรัสวรลักษณ์และนักดนตรีวงดนตรีสมาคมจังหว

การวิเคราะห์ข้อมูล ในการศึกษาการบรรเลงบทเพลงฤดูใบไม้ผลิ movement ที่ 1 ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากขั้นตอนการจัดกระทำกับข้อมูลมาทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามคำถามวิจัยและวัตถุประสงค์ของการศึกษา โดยนำหลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางดนตรี ต่างๆ มาใช้ทำการวิเคราะห์

ผลการวิจัย

1. ซอเกาหู (高胡) เป็นซอ 2 สาย ซอหลักของมณฑลกวางตุ้ง สายในตั้งเสียง g' (G ในช่วงคู่แปดเดียวกับ Middle C) สายนอก d'' เวลาบรรเลง ร้องเป็นเสียง โด (1) ซอล (5) ตามลำดับ พิสัย (Range) ของเสียงซอเกาหูกว้างเท่ากับ 4 ถึง 5 ช่วงคู่แปด มีเสียงสูงที่แหลมคล้ายเสียงไวโอลินในการบรรเลงบทเพลง มีแนวบรรเลงด้วยซอเกาหูอยู่แนวเดียว

2. ซอเอ๋อหู (二胡) เป็นซอ 2 สายที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักทั่วไปอย่างกว้างขวาง สายในตั้งเสียง d' สายนอก a' เวลาบรรเลง ร้องเป็นเสียง ซอล (5) เร (2) ตามลำดับ พิสัย (Range) ของเสียงซอเอ๋อหูกว้างเท่ากับ 4 ช่วงคู่แปด ในการบรรเลง มีแนวบรรเลงด้วยซอเอ๋อหูอยู่ 2 แนว คือแนวซอเอ๋อหู 1 และแนวซอเอ๋อหู 2

3. ซอจงหู (中胡) เป็นซอ 2 สาย สายในตั้งเสียง g สายนอก d' เวลาบรรเลง ร้องเป็นเสียง โด (1) ซอล (5) ตามลำดับ แต่เสียงซอที่เปล่งออกมาต่ำกว่าโน้ตที่บ้านทีกอยู่คู่แปด ดังนั้นที่สกอร์

(Score) จะเขียนเป็น 8 vb กำกับไว้ เช่น ซอจิงหู 8 vb พิสัย (Range) ของเสียงซอจิงหูกว้างเท่ากับ 4 ช่วงคู่แปดแต่นิยมใช้เพียง 2 ช่วงคู่แปด ในการบรรเลง มีแนวบรรเลงด้วยซอจิงหูอยู่แนวเดียว

4. ขลุ่ยตี่จื่อ (笛子) เป็นขลุ่ยผิวทำจากไม้ไผ่ มีรูสำหรับเป่า 1 รู รูนิ้วปิด / เปิด 6 รู รูปิดเยื่อขลุ่ย 1 รู ในการบรรเลง ใช้ขลุ่ยตี่จื่อที่เรียกว่าขลุ่ยตี่จื่อคีย์จี Key G) เมื่อปิดรูนิ้วทั้งหมด 6 รู ร้องเป็นเสียงซอล (5) แต่เสียงขลุ่ยที่เปล่งออกมาจะสูงกว่าโน้ตที่บันทึกอยู่ 2 ช่วงคู่แปด ดังนั้น ที่สกอร์ (Score) จะเขียนเป็น 15 va กำกับไว้ เช่น ขลุ่ยตี่จื่อ 15 va พิสัย (Range) ของเสียงตี่จื่อเท่ากับ 2 ช่วงคู่แปด

5. ขิมหยางฉิน (扬琴) เป็นขิมจีนที่มีชุดนมรองสาย (แถวของสะพานรองสาย) 4 ชุด ชุดซ้ายมือคนตีมีนมมากที่สุดคือ 13 นม ขิมจีนสามารถเล่นได้ถึง 4 ช่วงทบ มีรางรองลูกกลิ้งใช้สำหรับเปลี่ยนบันไดเสียงอยู่ที่ 2 ข้างของตัวขิม (ข้างซ้ายของคนตีเป็นเสียงสูง ข้างขวาเสียงต่ำ) ดังนั้นในการบรรเลงบรรเลงบทเพลงฤดูใบไม้ผลิในบันไดเสียง G Major นักดนตรีปรับเปลี่ยนลูกกลิ้งรองสาย F ที่มีอยู่ทั้ง 2 ข้าง ให้เป็นเสียง F # ก่อนตามเสียงของบันได ไม้ตีขิมจีนใช้ยางใส่ไกรถจักรยานหุ้มหัวไม้เพื่อทำให้เสียงขิมฟังนุ่มนวล ไม่ดังแหลมกังวานเกินไป และเสียงสามารถกลมกลืนกับเครื่องดนตรีอื่นได้

6. พิณผีผา (琵琶) เป็นพิณจีนโบราณ 4 สาย ที่ได้รับความนิยมอย่างสูงในสมัยราชวงศ์ถัง และราชวงศ์ซ่ง (ค.ศ. 618-1279) เดิมใช้ไม้กระดิด (Plectrum) แต่ปัจจุบันใส่เล็บปลอมที่นิ้วมือขวาทั้ง 5 นิ้ว ดัดแทน ทำให้มีเทคนิคการเล่นซับซ้อนมากขึ้น พิสัย (Range) ของเสียงพิณผีผากว้างมากกว่า 3 ช่วงคู่แปด (A - e^{'''}) มีจำนวนของซิดกคิ้ว (Fret) 25 อันที่มีระยะห่างแต่ละอันเป็นไปตามการตั้งเสียงแบบ 12 เสียงแบ่งเท่า สาย 4 เส้นนับจากสายใน (สายใหญ่และเสียงต่ำสุด) ไปสายนอกได้แก่ สาย 4 สาย 3 สาย 2 สาย 1 ตั้งเป็น A d e และ a ตามลำดับ เวลาบรรเลง ร้องเป็นเสียง เร (2) ซอล (5) ลา (6) และ เร (2) ตามลำดับ นักดนตรีวงจวงหัวใช้พิณผีผา 5 สาย เพิ่มสายที่ 5 ตั้งเสียง E (แต่ตามสเปคตัมตั้ง D)

7. กลองตี่งอิน (定音) เป็นกลองใหญ่จีนปรับเสียงก่อนบรรเลงได้ถึงขั้นคู่ 3 Major (G - B) มีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 20 นิ้ว ในการบรรเลงบทเพลงฤดูใบไม้ผลินี้ปรับเป็นเสียง G พบว่า เครื่องดนตรีจีนในวงเครื่องสายจีนจวงหัวมีความเหมาะสมในการบรรเลงบทเพลงฤดูใบไม้ผลิในบันไดเสียง G Major มากกว่าบันไดเสียง E Major แบบต้นฉบับดั้งเดิม

ในส่วนคำตอบของคำถามวิจัยประเด็นบทบาทหน้าที่ของเครื่องดนตรีจีนในการบรรเลงบทเพลงฤดูใบไม้ผลิ movement ที่ 1 พบว่าเมื่อนำบทเพลง ฯ มาทำการถอดเสียง (Transcription) เครื่องดนตรีแต่ละชนิดแล้วนำมาสรุปเขียนเป็นสกอร์โน้ตเชอเว (Cheve') ที่นักดนตรีจีนปฏิบัติเพื่อแสดงผลการวิจัย ปรากฏเป็นผลดังนี้

ห้องที่ 1 ถึงห้องที่ 13

	1	SPRING	Antonio Vivaldi
ซอเกาหู	0	0 0 0 0	0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0
ซอเอ้อหู 1	01	33 3̣21 5 . 54	33 3̣21 5 . 54 345 43 27 51 33 3̣21 5 . 54
ซอเอ้อหู 2	01	11 11 3. 32	11 11 3. 32 123 21 7 05 11 11 3. 32
ซอจิงหู ๑	05	55 55 1 . 34	55 55 1 . 34 55 66 2 03 55 55 1 . 34
ขลุ่ยตี่จื่อ 15va	01	33 3̣21 5 . 54	33 3̣21 5 . 54 345 43 27 51 33 3̣21 5 . 54
ขิมหยางฉิน	01	33 3̣21 5 . 54	33 3̣21 5 . 54 345 43 27 51 33 3̣21 5 . 54
พิณผีผา	01	33 3̣21 5 . 54	33 3̣21 5 . 54 345 43 27 51 33 3̣21 5 . 54

5

ซอเกาหลี	0 0 0 0	0 0 0 0	0 0 0 0	0 0 0 0
ซอเอ๋อหู 1	33 321 5 . 54	345 43 2 01	543 45 6 5 1	543 45 6 5 1
ซอเอ๋อหู 2	11 11 3. 32	123 21 7 01	321 23 4 3 3	321 23 4 3 3
ซอจิงหู ๕๖	55 55 1 . 34	55 66 2 03	1 1 4 1 1	1 1 4 1 1
ขลุ่ยตีจื่อ 15๗๗	33 321 5 . 54	345 43 2 01	543 45 6 5 1	543 45 6 5 1
ฉิมหยางฉิน	33 321 5 . 54	345 43 2 01	543 45 6 5 1	543 45 6 5 1
พิณผีผา	33 321 5 . 54	345 43 2 01	543 45 6 5 1	543 45 6 5 1

9

ซอเกาหลี	0 0 0 0	0 0 0 0	0 0 0 0	0 0 0 0	0 0 0 0
ซอเอ๋อหู 1	6 5 4 321 2	1 01 543 45	6 5 1 543 45	6 5 1 6 5 4	321 2 1 0
ซอเอ๋อหู 2	4 3 2 1 7	1 03 223 23	4 3 3 323 23	4 3 3 4 3 3	1 7 1 0
ซอจิงหู ๕๖	4 1 7 5 5	3 05 1 1	4 1 5 1 1	4 1 1 4 1 7	5 5 3 0
ขลุ่ยตีจื่อ 15๗๗	6 5 4 321 2	1 01 543 45	6 5 1 543 45	6 5 1 6 5 4	321 2 5 5
ฉิมหยางฉิน	6 5 4 321 2	1 01 543 45	6 5 1 543 45	6 5 1 6 5 4	321 2 1 0
พิณผีผา	6 5 4 321 2	1 01 543 45	6 5 1 543 45	6 5 1 6 5 4	321 2 1 0

ห้องที่ 1 ถึงห้องที่ 13: ท่อน ริตอร์เนลโล 1 (Ritornello 1) รูปแบบ A เป็นทำนองหลักของบทเพลง พบว่าวง ฯ บรรเลงแบบเต็มวง (Tutti) ยกเว้นเครื่องเดี่ยว (ซอเกาหลี) ท่อนเพลงแสดงความหมายถึงอารมณ์ที่สดชื่นแจ่มใสเพราะว่าฤดูใบไม้ผลิมาถึงแล้ว ใช้ซอเอ๋อหู 1 ขลุ่ยตีจื่อ ฉิมหยางฉินและพิณผีผาทำหน้าที่ดำเนินทำนอง ส่วนซอเอ๋อหู 2 ทำหน้าที่ประสานเสียงคู่ 3 ขนานแนว (Parallel 3rd) กับซอเอ๋อหู 1 และเมื่อร่วมบรรเลงกับเครื่องดนตรีตะวันตกเชลโลและดับเบิลเบส ซอจิงหูทำหน้าที่เล่นเสียงประสาน ตามแบบเนื้อใน (Texture) ที่เป็น Homophony

ห้องที่ 13 ถึงห้องที่ 27

13

ซอเกาหลี	0 0 0 0	0 0 0 0	55 55 55 55	0 0 0 0
ซอเอ๋อหู 1	321 2 1 0	0434 3 0434 3	55 55 55 55	0434 3 0434 3
ซอเอ๋อหู 2	1 7 1 0	0434 3 0434 3	55 55 55 55	0434 3 0434 3
ซอจิงหู ๕๖	5 5 3 0	0 0 0 0	55 55 55 55	0 0 0 0
ขลุ่ยตีจื่อ 15๗๗	321 2 5 5	5 5 5 5	05432 i 05432 i	55 55 55 55
ฉิมหยางฉิน	321 2 1 0	0 0 0 0	0 0 5 5	5 5 5 567
พิณผีผา	321 2 1 0	0 0 0 0	0 0 0 0	55 55 55 55

17

ซอเกาหลี	0 0 05432 1	0 0 0 0	0 0 3. 4 3. 4	3. 4 3. 4 3434 3434
ซอเอ๋อหู 1	0 0 05432 1	0 0 0 0	0 0 3. 4 3. 4	3. 4 3. 4 3434 3434
ซอเอ๋อหู 2	0 0 05432 1	0 0 0 0	0 0 3. 4 3. 4	3. 4 3. 4 3434 3434
ซอจิงหู ๕๖	0 0 0 0	55 55 55 55	i765 4321 0 0	0 0 0 0
ขลุ่ยตีจื่อ 15๗๗	55 55 55 55	05432 i 55 55	0 oi ii ii	i . i ii ii
ฉิมหยางฉิน	i765 4321 0 0	55 55 55 567	i765 4321 0 i	ii ii i . i
พิณผีผา	55 55 55 55	55 55 55 55	0 oi ii ii	i . i ii ii

21		25		27	
ซอเกาหลี	3̣4̣3̣4̣3̣4̣3̣4̣ / 3̣ 0 3̣ 0 3̣ 0 3̣ 0 5̣ 5̣i56 5̣i56 5i56 5i56	ซอเกาหลี	5i56 5i56 5i 0 i i i - i i i 0	ซอเกาหลี	i i i 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0
ซอเอื้อหู1	3̣4̣3̣4̣3̣4̣3̣4̣ / 3̣ 0 3̣ 0 3̣ 0 3̣ 0 5̣ 5̣i56 5̣i56 5i56 5i56	ซอเอื้อหู1	5i56 5i56 5i 0 i i i - i i i 0i	ซอเอื้อหู1	i i i 0i 543 45 6 5 1 543 45 6 5 1 6 5 4 321 2 112 3232 1212 3232
ซอเอื้อหู2	3̣4̣3̣4̣3̣4̣3̣4̣ / 3̣ 0 3̣ 0 3̣ 0 3̣ 0 5̣ 5̣i56 5̣i56 5i56 5i56	ซอเอื้อหู2	5i56 5i56 5i 0 i i i - i i i 01	ซอเอื้อหู2	i i i 01 543 45 6 5 1 543 45 6 5 1 6 5 4 321 2 112 3232 1212 3232
ซอจิงฮู ^๕	0 0 0 5̣ 0 5̣ 0 5̣ 0 0 0 0 0 3̣ 0 3̣	ซอจิงฮู ^๕	0 3̣ 0 0 0 0 0 0 0 0 0 05	ซอจิงฮู ^๕	0 0 0 05 1 1 4 15 1 1 4 1 5 1 37 5 5 35 55 55 55
ขลุ่ยตีจื่อ ^{๕๗}	ii ii i 3̣ 0 3̣ 0 3̣ 0 3̣ 0 3̣ 0 3̣ 0 3̣	ขลุ่ยตีจื่อ ^{๕๗}	0 3̣ i i i - i i i - 0 01	ขลุ่ยตีจื่อ ^{๕๗}	i - 0 01 543 45 6 5 1 543 45 6 5 1 6 5 4 321 2 134 5454 3434 5454
ฉิมหยางฉิน	i 0 5̣ 5̣i56 5̣i56 5i56 5i56 5i56 5i56 5i 3̣ 0 3̣ 0 3̣	ฉิมหยางฉิน	0 3̣ i i5i2 i i5i2 i5i2 i5i2 i5i2 i5i2 i oi	ฉิมหยางฉิน	i5i2 i5i2 i oi 321 23 4 3 3 321 23 4 3 3 4 3 2 1 7̣ 134 5454 3434 5454
พิณพีผา	ii ii 1 3̣ 0 3̣ 0 3̣ 0 3̣ 3̣ 0 3̣ 0 3̣ 0	พิณพีผา	3̣ 0 1 i1512 1 i1512 1512 1512 1512 1512 1 01	พิณพีผา	1512 1512 101 543 45 6 5 1 543 45 6 5 1 6 5 4 321 2 134 5454 3434 5454

ห้องที่ 13 ถึงห้องที่ 27: ท่อนตอนประกอบ 1 (Episode 1) เป็นทำนองอีกรูปแบบหนึ่ง กำหนดเป็นรูปแบบ B เป็นท่อนเพลงแสดงความหมายถึงเหล่าวิหคส์เสียงร้องขับขานต้อนรับฤดูใบไม้ผลิ พบว่าซอเกาหลี ซอเอื้อหู ขลุ่ยตีจื่อ และฉิมหยางฉิน พิณพีผาแสดงบทบาทเลียนเสียงเป็นนกชนิดต่าง ๆ ที่ร้องรับกันอย่างเบิกบาน โดยการนำ โน้ตประดับ (Ornament) การพรมนิ้ว (Trill) โน้ตสะบัดกลับ (Mordent) โน้ตซ้ำ ๆ (Repeated Note) โน้ตเขบีต 2 ชั้น โน้ตไล่เสียงลง (Descending Scale) โน้ตระดับช่วงเสียงสูง (High Register) แนวล้อ (Imitation) และเนื้อในแบบ Polyphony มาใช้เป็นการองที่ซับซ้อน ในส่วนซอเอื้อหู 2 และซอจิงฮูทำหน้าที่ประสานเสียงและเล่นเสียงเดียวกัน (Unison) กับเครื่องดนตรีอื่น ๆ ตามแบบ Polyphony

ห้องที่ 27 ถึงห้องที่ 31

27	
ซอเกาหลี	i i i 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0
ซอเอื้อหู1	i i i 01 543 45 6 5 1 543 45 6 5 1 6 5 4 321 2 112 3232 1212 3232
ซอเอื้อหู2	i i i 01 543 45 6 5 1 543 45 6 5 1 6 5 4 321 2 112 3232 1212 3232
ซอจิงฮู ^๕	0 0 0 05 1 1 4 15 1 1 4 1 5 1 37 5 5 35 55 55 55
ขลุ่ยตีจื่อ ^{๕๗}	i - 0 01 543 45 6 5 1 543 45 6 5 1 6 5 4 321 2 134 5454 3434 5454
ฉิมหยางฉิน	i5i2 i5i2 i oi 321 23 4 3 3 321 23 4 3 3 4 3 2 1 7̣ 134 5454 3434 5454
พิณพีผา	1512 1512 101 543 45 6 5 1 543 45 6 5 1 6 5 4 321 2 134 5454 3434 5454

ห้องที่ 27 ถึงห้องที่ 31: ท่อน Ritornello 2 เป็น Ritornello ส่วนครึ่งหลัง รูปแบบ A พบว่า วง ๆ บรรเลงแบบเต็มวง (Tutti) ยกเว้นเครื่องเดี่ยว (ซอเกาหลี) โดยมีขลุ่ยตีจื่อ ฉิมหยางฉินและพิณพีผาดำเนินทำนอง ในขณะที่ซอเอื้อหู 1 ซอเอื้อหู 2 ประสานเสียงกับแนวทำนองเป็นชั้นคู่ 3 ขนานแนวกันไป และเมื่อร่วมบรรเลงกับเชลโลและดับเบิลเบส ซอจิงฮูเล่นเสียงประสาน ตามเนื้อในแบบ Homophony

ห้องที่ 31 ถึงห้องที่ 40

31	ชอเกาหู	0 0 0 0 0 0 0 5656 7i7i 2i2i 7i7i 2i2i
	ชอเอ้อหู1	112 3232 1212 3232 1212 3232 1212 3434 5656 7676 5656 7676
	ชอเอ้อหู2	112 3232 1212 3232 1212 3232 1212 3434 5656 7676 5656 7676
	ชอจงหู ^{8⁶}	35 55 55 55 55 55 55 55 5 ² 2 ² 2 ² 2 ²
	ขลุ่ยตีจื่อ ^{15^m}	134 5454 3434 5454 3434 5454 3434 5656 7i7i 2i2i 7i7i 2i2i
	ซิมหยางฉิน	134 5454 3434 5454 3434 5454 3434 5656 7i7i 2i2i 7i7i 2i2i
	พิณพีฟา	134 5454 3434 5454 3434 5454 3434 5656 7i7i 2i2i 7i7i 2i2i
34	ชอเกาหู	7i7i 2i2i 4i4i 2i2i 3i2i 7654 3434 5454 3434 5454 3434 5454
	ชอเอ้อหู1	5656 7i7i 2i2i 7i7i i76 5432 1212 3232 1212 3232 1212 3232
	ชอเอ้อหู2	5656 7i7i 2i2i 7i7i i76 5432 1212 3232 1212 3232 1212 3232
	ชอจงหู ^{8⁶}	2 ² 2 ² 77 77 55 55 55 55 55 55 55 55
	ขลุ่ยตีจื่อ ^{15^m}	7i7i 2i2i 4i4i 2i2i 3i2i 7654 3434 5454 3434 5454 3434 5454
	ซิมหยางฉิน	7i7i 2i2i 4i4i 2i2i 3i2i 7654 3434 5454 3434 5454 3434 5454
	พิณพีฟา	7i7i 2i2i 4i4i 2i2i 3i2i 7654 3434 5454 3434 5454 3434 5454
37	ชอเกาหู	3 0 ³ 4 - 3 - 2 - 3 - 4 - 3 - 2 0 ⁵
	ชอเอ้อหู1	1 0 ¹ 2 - i - 7 - i - 2 - i - 7 0 ⁷
	ชอเอ้อหู2	1 0 ¹ 2 - i - 7 - i - 2 - i - 7 0 ⁷
	ชอจงหู ^{8⁶}	5 - . - 5 - . - 5 - . - 5 - 5 0 ²
	ขลุ่ยตีจื่อ ^{15^m}	3 0 ³ 4 - 3 - 2 - 3 - 4 - 3 - 2 0 ⁵
	ซิมหยางฉิน	3 0 ³ 2 ⁴ - 3 ¹ - 7 ² - 3 ¹ - 4 ² - 3 ¹ - 7 ² 0 ⁵
	พิณพีฟา	1 0 ¹ 2 - 1 ¹ - 7 ¹ - 1 ¹ - 2 ¹ - 1 ¹ - 7 ¹ 0 ⁷
40	ชอเกาหู	3 - 2 0 ⁵ 2i7 i2 3 2 5 2i7 i2 3 2 5 3 2 i 765 6 50 0 0 0
	ชอเอ้อหู1	i - 7 0 ⁷ 765 67 i 7 7 765 67 i 7 7 i 7 6 5 #4 55555555 5* 5* 5*
	ชอเอ้อหู2	i - 7 0 ⁷ 765 67 i 7 7 765 67 i 7 7 i 7 6 5 #4 55555555 5* 5* 5*
	ชอจงหู ^{8⁶}	5 - 5 0 ² 5 5 i 5 2 5 5 i 5 2 15 1#4 2 2 55555555 5* 5* 5*
	ขลุ่ยตีจื่อ ^{15^m}	3 - 2 0 ⁵ 2i7 i2 3 2 5 2i7 i2 3 2 5 3 2 i 765 6 50 0 0 0
	ซิมหยางฉิน	3 ¹ - 7 ² 0 ⁵ 2i7 i2 3 2 5 2i7 i2 3 2 5 3 2 i 765 6 55555555 5* 5* 5*
	พิณพีฟา	1* - 7 0 ⁷ 765 67 1 7 7 765 67 1 7 7 1 7 6 5 #4 55555555 5* 5* 5*

ห้องที่ 31 ถึงห้องที่ 40: ท่อน Episode 2 รูปแบบ C ท่อนเพลงแสดงให้เห็นภาพสายลมพัดผ่านน้ำไหลเบา ๆ เป็นสายธาร พบว่าเครื่องสายจีนทุกเครื่อง (ยกเว้นชอจงหู) เล่นทำนองสลับขึ้นลง 1 ชั้นเป็นคลื่นต่อเนื่องกันไปตามบันไดเสียงจากเสียงสูงค่อย ๆ ลงไปหาเสียงต่ำเลียนแบบเสียงลำธารน้ำไหล เครื่องดนตรีชอเกาหู ขลุ่ยตีจื่อ ซิมหยางฉิน และพิณพีฟาดำเนินทำนองโดยมีชอเอ้อหู 1 ชอเอ้อหู 2 เล่นเสียงเดียวกันคลอประสานเสียงกับแนวทำนองเป็นชั้นคู่ 3 ขนานแนวกันไป ในขณะที่ชอจงหูเล่นประสานเสียงในลีลาเดียวกับแนว Basso continuo ที่เล่นโดยดับเบิลเบส และมีบทบาท Inner Pedal note ในห้องที่ 37 - 39

ห้องที่ 40 ถึงห้องที่ 44

40	ชอเกาหู	3 - 2 0 ⁵ 2i7 i2 3 2 5 2i7 i2 3 2 5 3 2 i 765 6 50 0 0 0
	ชอเอ้อหู1	i - 7 0 ⁷ 765 67 i 7 7 765 67 i 7 7 i 7 6 5 #4 55555555 5* 5* 5*
	ชอเอ้อหู2	i - 7 0 ⁷ 765 67 i 7 7 765 67 i 7 7 i 7 6 5 #4 55555555 5* 5* 5*
	ชอจงหู ^{8⁶}	5 - 5 0 ² 5 5 i 5 2 5 5 i 5 2 15 1#4 2 2 55555555 5* 5* 5*
	ขลุ่ยตีจื่อ ^{15^m}	3 - 2 0 ⁵ 2i7 i2 3 2 5 2i7 i2 3 2 5 3 2 i 765 6 50 0 0 0
	ซิมหยางฉิน	3 ¹ - 7 ² 0 ⁵ 2i7 i2 3 2 5 2i7 i2 3 2 5 3 2 i 765 6 55555555 5* 5* 5*
	พิณพีฟา	1* - 7 0 ⁷ 765 67 1 7 7 765 67 1 7 7 1 7 6 5 #4 55555555 5* 5* 5*

ห้องที่ 40 ถึงห้องที่ 44: ท่อน Ritornello 3 เป็น Ritornello ส่วนครึ่งหลัง รูปแบบ A แต่ย้ายบันไดเสียงไปเป็น Dominant Key ชั่วคราวและบรรเลงแบบ Tutti พบว่า เครื่องดนตรีชอเกาหู

ขลุ่ยตีจ๊อ ซิมหยางฉินมีบทบาทดำเนินทำนอง โดยมีซอเอ้อหู 1 ซอเอ้อหู 2 และพิณฝี่มาทำหน้าที่เป็นเสียงประสานกับแนวทำนองเป็นคู่ 3 ขนานแนวกันไป และซอจงหุมีบทบาทเป็นเสียงประสาน ตามเนื้อในแบบ Homophony

ห้องที่ 44 ถึงห้องที่ 55

44											
ซอเกาหู	50	0	0	0	567i2345	0	567i2345	0	0	0	0
ซอเอ้อหู1	55555555	5*	5*	5*	56712345	0	56712345	0	5*	5*	5*
ซอเอ้อหู2	55555555	5*	5*	5*	56712345	0	56712345	0	5*	5*	4* 4*
ซอจงหุ ^{๙๖}	55555555	5*	5*	5*	50	50	50	50	5*	5*	4* 4*
ขลุ่ยตีจ๊อ ^{๙๗}	50	0	0	0	0	567i2345	0	567i2345	0	0	0
ซิมหยางฉิน	55555555	5*	5*	5*	50	50	50	50	0	0	0
พิณฝี่มา	55555555	5*	5*	5*	50	50	50	50	5*	5*	4* 4*
47											
ซอเกาหู	535151 / 535757 /	6	0	6 ⁴ 6 ² 6 ² /	6 ⁴ 6 ¹ 6 ¹ /	7	0	7 ⁵ 7 ³ 7 ³ /	7 ⁵ 7 ² 7 ² /		
ซอเอ้อหู1	30	0	0	0	4*	4*	#4	0	0	0	5* 5*
ซอเอ้อหู2	30	0	0	0	4*	4*	#4	0	0	0	5* 5*
ซอจงหุ ^{๙๖}	30	0	0	0	4*	4*	#4	0	0	0	5* 5*
ขลุ่ยตีจ๊อ ^{๙๗}	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ซิมหยางฉิน	535151 / 535757 /	6	0	6 ⁴ 6 ² 6 ² /	6 ⁴ 6 ¹ 6 ¹ /	7	0	7 ⁵ 7 ³ 7 ³ /	7 ⁵ 7 ² 7 ² /		
พิณฝี่มา	30	0	0	0	4*	4*	#4	0	0	0	5* 5*
51											
ซอเกาหู	i	0	i	6i	3i	3i	7 ⁵ 7 ³ 7 ³ /	6 ⁴ 6 ² 6 ² /	535151 /	424747 /	
ซอเอ้อหู1	6*	6*	6	0	5*	5*	#4	0	3*	3*	2
ซอเอ้อหู2	6*	6*	6	0	5*	5*	#4	0	3*	3*	2
ซอจงหุ ^{๙๖}	6*	6*	6	0	5*	5*	#4	0	3*	3*	2
ขลุ่ยตีจ๊อ ^{๙๗}	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ซิมหยางฉิน	i	0	i	6i	3i	3i	7 ⁵ 7 ³ 7 ³ /	6 ⁴ 6 ² 6 ² /	535151 /	424747 /	
พิณฝี่มา	6*	6*	6	0	5*	5*	#4	0	6*	6*	5
55											
ซอเกาหู	313636 /	373636 /	373#535 /	6	0	6					
ซอเอ้อหู1	1*	6*	3*	3*	3*	3*	6	0	3		
ซอเอ้อหู2	1*	6*	3*	3*	3*	3*	6	0	3		
ซอจงหุ ^{๙๖}	i*	6*	3*	3*	3*	3*	6	0	3		
ขลุ่ยตีจ๊อ ^{๙๗}	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6	
ซิมหยางฉิน	313636 /	373636 /	373#535 /	6	0	6					
พิณฝี่มา	1*	6*	3*	3*	3*	3*	6	0	3		

ห้องที่ 44 ถึงห้องที่ 55: ท่อน Episode 3 รูปแบบ D ท่อนเพลงแสดงความหมายของท้องฟ้าที่มีดครีမ်ฟ้าแลบปรากฏเสียงพายุฟ้าคะนอง พบว่าห้องที่ 44 - 46 เครื่องดนตรีซอเอ้อหู 1 ซอเอ้อหู 2 ซิมหยางฉินและพิณฝี่มามีบทบาทสร้างเสียงแสดงบรรยากาศดังกล่าวด้วยเทคนิคที่เล่น Unison แบบเสียงรัว (Tremolo) ตามมาด้วยทำนองที่ซอเกาหูซอเอ้อหู 1 ซอเอ้อหู 2 กับขลุ่ยตีจ๊อบรรเลงไล่เสียงสูงขึ้นตามบันไดเสียงลัดกันไป แล้วกลับมาเล่น Unison แบบTremolo แบบเดิม ห้องที่ 47 เป็นการแสดงความสามารถแบบยอดนักดนตรี (Virtuoso) โดยซอเกาหูกับซิมหยางฉิน โดยเล่นทำนองที่เป็นโน้ตสามพยางค์ไล่เสียงสูงขึ้นไปและอยู่บนแนวของซอเอ้อหู 1 ซอเอ้อหู 2 ซอจงหุและพิณฝี่มาที่มีบทบาทเล่นเสียงต่ำแบบเสียงรัวเหมือนกับเชลโล่กับดับเบิลเบสที่เล่นเสียงประสานตามเนื้อในแบบ Homophony

ห้องที่ 55 ถึงห้องที่ 59

	55	
ซอกกาหู	$\underline{\underline{3\dot{7}3^{\#}5\dot{3}\dot{5}}}$ / $\underline{\underline{6\ 0\ 6}}$ $\underline{\underline{3\dot{2}i\ 2\dot{3}\ 4\ 3\ 6}}$ $\underline{\underline{3\dot{2}i\ 2\dot{3}\ 4\ 3\ 6}}$ $\underline{\underline{4\ 3\ 2\ i7\ 6\ 7}}$ $\overset{tr}{\text{}}$ $\underline{\underline{6\dot{3}\ 3\dot{3}\ 3\dot{3}\ 3\dot{3}}}$	
ซอเอื้อหู 1	$3^{\circ}\ 3^{\circ}\ 6\ 0\ 3$ $\underline{\underline{i7\ 6\ 7i\ 2\ i\ i}}$ $\underline{\underline{i7\ 6\ 7i\ 2\ i\ i}}$ $\underline{\underline{2\ i\ 7\ 6\ \#5}}$ $6\ 0\ 0\ 0$	
ซอเอื้อหู 2	$3^{\circ}\ 3^{\circ}\ 6\ 0\ 3$ $\underline{\underline{i7\ 6\ 7i\ 2\ i\ i}}$ $\underline{\underline{i7\ 6\ 7i\ 2\ i\ i}}$ $\underline{\underline{2\ i\ 7\ 6\ \#5}}$ $6\ 0\ 0\ 0$	
ซอจิงหู ^{๙๖}	$3^{\circ}\ 3^{\circ}\ 6\ 0\ 3$ $\underline{\underline{i7\ 6\ 7i\ 2\ i\ i}}$ $\underline{\underline{i7\ 6\ 7i\ 2\ i\ i}}$ $\underline{\underline{2\ i\ 7\ 6\ \#5}}$ $6\ 0\ 0\ 0$	
ขลุ่ยตีจ้อ ^{๖๕๗}	$0\ 0\ 0\ 0\ 6$ $\underline{\underline{3\dot{2}i\ 2\dot{3}\ 4\ 3\ 6}}$ $\underline{\underline{3\dot{2}i\ 2\dot{3}\ 4\ 3\ 6}}$ $\underline{\underline{4\ 3\ 2\ i7\ 6\ 7}}$ $6\ 0\ 0\ 0$	
ฉิมหยางฉิน	$\underline{\underline{3\dot{7}3^{\#}5\dot{3}\dot{5}\ 6\ 0\ 6}}$ $\underline{\underline{321\ 23\ 4\ 3\ 6}}$ $\underline{\underline{321\ 23\ 4\ 3\ 6}}$ $\underline{\underline{4\ 3\ 2\ i7\ 6\ 7}}$ $\overset{tr}{\text{}}$ $6\ 0\ 0\ 0$	
พิณพีนา	$3^{\circ}\ 3^{\circ}\ 6\ 0\ 6$ $\underline{\underline{321\ 23\ 4\ 3\ 6}}$ $\underline{\underline{321\ 23\ 4\ 3\ 6}}$ $\underline{\underline{4\ 3\ 2\ i7\ 6\ 7}}$ $\overset{tr}{\text{}}$ $6\ 0\ 0\ 0$	

ห้องที่ 55 ถึงห้องที่ 59: ท่อน Ritornello 4 เป็น Ritornello ส่วนครึ่งหลังรูปแบบ A แต่อยู่ในบันไดเสียง E minor บรรเลงแบบ Tutti พบว่า เครื่องดนตรีซอกกาหู ขลุ่ยตีจ้อ ฉิมหยางฉินและพิณพีนา ทำหน้าที่เล่นทำนองโดยมีซอเอื้อหู 1 ซอเอื้อหู 2 และซอจิงหูทำหน้าที่เล่นเสียงประสานคู่ 3 ขนานแนวกันไป

ห้องที่ 59 ถึงห้องที่ 65

	59	
ซอกกาหู	$\underline{\underline{6\dot{3}\ 3\dot{3}\ 3\dot{3}\ 3\dot{3}}}$ $\underline{\underline{4\dot{4}\ \#4\dot{4}\ 5\dot{5}\ \#5\dot{5}}}$ $\overset{tr}{\text{}} \underline{\underline{6\ -\ -\ -}}$ $\underline{\underline{6\ -\ -\ -}}$	
ซอเอื้อหู 1	$6\ 0\ 0\ 0$ $0\ 0\ 0\ 0$ $0\ 0\ 0\ 0$ $0\ 0\ 0\ 0$	
ซอเอื้อหู 2	$6\ 0\ 0\ 0$ $0\ 0\ 0\ 0$ $0\ 0\ 0\ 0$ $0\ 0\ 0\ 0$	
ซอจิงหู ^{๙๖}	$6\ 0\ 0\ 0$ $0\ 0\ 0\ 0$ $0\ 0\ 0\ 0$ $0\ 0\ 0\ 0$	
ขลุ่ยตีจ้อ ^{๖๕๗}	$6\ 0\ 0\ 0$ $0\ 0\ 0\ 0$ $0\ 0\ 0\ 0$ $0\ 0\ 0\ 0$	
ฉิมหยางฉิน	$6\ 0\ 0\ 0$ $0\ 0\ 0\ 0$ $0\ 0\ 0\ 0$ $0\ 0\ 0\ 0$	
พิณพีนา	$6\ 0\ 0\ 0$ $0\ 0\ 0\ 0$ $\underline{\underline{06\ 66\ 66\ 67}}$ $\underline{\underline{ii\ ii\ 2\dot{2}\ \#2\dot{2}}}$	

	65	
ซอกกาหู	$\underline{\underline{6\dot{7}\ 6\dot{7}\ 6\dot{7}\ 6\dot{7}}}$ $\underline{\underline{6\dot{7}\ 6\dot{7}\ 6\dot{7}\ 6\dot{7}}}$ $\overset{tr}{\text{}}$ $\underline{\underline{6\dot{7}\ 6\dot{7}\ 6\dot{7}\ 6\dot{7}}}$ $\overset{tr}{\text{}}$	
ซอเอื้อหู 1	$0\ 0\ 0\ 0$ $0\ 0\ 0\ 0$ $0\ 0\ 5\ 5$	
ซอเอื้อหู 2	$0\ 0\ 0\ 0$ $0\ 0\ 0\ 0$ $0\ 0\ 5\ 5$	
ซอจิงหู ^{๙๖}	$\underline{\underline{1\ 1212\ 1\ 1212}}$ $\underline{\underline{1\ 1212}}$ $\overset{tr}{\text{}}$ $\underline{\underline{1\ -\ 5\ -}}$	
ขลุ่ยตีจ้อ ^{๖๕๗}	$0\ 0\ 0\ 0$ $0\ 0\ 0\ 0$ $0\ 0\ 0\ 0$	
ฉิมหยางฉิน	$0\ 0\ 0\ 0$ $0\ 0\ 0\ 0$ $6^{\circ}\ -\ 6^{\circ}\ -$	
พิณพีนา	$\underline{\underline{3\dot{3}\ 3\dot{3}\ 3\dot{3}\ 3\dot{3}\ 3\dot{3}\ 3\dot{3}}}$ $\underline{\underline{3\dot{3}\ 3\dot{3}\ 3\dot{3}\ 3\dot{3}\ 3\dot{3}\ 3\dot{3}}}$ $\underline{\underline{3\dot{3}\ -\ 3\dot{3}\ -}}$	

ห้องที่ 59 ถึงห้องที่ 65: ท่อน Episode 4 รูปแบบ E โดยอยู่ในบันไดเสียง E minor ท่อนเพลงแสดงความหมายของเหล่าบรรดานกน้อยกลับมาร้องขับขานอย่างน่าฟังอีกครั้ง พบว่าซอกกาหู แสดงบทบาท บรรเลงเดี่ยวเลียนเสียงนกร้อง ใช้เทคนิคพรหมณี (Trill) เล่นลือกันกับพิณพีนาที่มีเสียงคู่ 3 ขนานแนวกับซอจิงหัวประสานเข้ามา โดยมีเสียง Pedal note (E) ของเครื่องดนตรีเชลโลและดับเบิลเบส เป็นเนื้อในแบบ Polyphony

ห้องที่ 66 ถึงห้องที่ 70

	66	
ซอกกาหู	$\underline{\underline{3\dot{3}\ 3\dot{2}\ 3\dot{4}\ 4\ 4\dot{3}}}$ $\underline{\underline{2\dot{2}\ 2\dot{1}\ 2\ 3\ 3\dot{4}}$ $\underline{\underline{5\dot{5}\ 5\dot{5}\ 4\ 3\dot{3}\ 3\dot{3}\dot{4}}$ $\underline{\underline{5\dot{5}\ 5\dot{5}\ 4\ 3\dot{3}\ 3\dot{3}\dot{4}}$ $\underline{\underline{5\dot{5}\ 5\dot{4}\dot{3}\ 2\ -}}$	
ซอเอื้อหู 1	$\underline{\underline{11\ 171\ 2\ 21}}$ $\underline{\underline{7\dot{7}\ 7\dot{7}\ 6\ 1\ 12}}$ $\underline{\underline{33\ 3\dot{3}2\ 11\ 112}}$ $\underline{\underline{33\ 3\dot{3}2\ 11\ 112}}$ $\underline{\underline{33\ 321\ 7\dot{5}\ 6\dot{5}\ 7\dot{6}\ 1\dot{7}}}$	
ซอเอื้อหู 2	$\underline{\underline{11\ 171\ 2\ 21}}$ $\underline{\underline{7\dot{7}\ 7\dot{7}\ 6\ 1\ 12}}$ $\underline{\underline{33\ 3\dot{3}2\ 11\ 112}}$ $\underline{\underline{33\ 3\dot{3}2\ 11\ 112}}$ $\underline{\underline{33\ 321\ 7\dot{5}\ 6\dot{5}\ 7\dot{6}\ 1\dot{7}}}$	
ซอจิงหู ^{๙๖}	$\underline{\underline{33\ 323\ 4\ 43}}$ $\underline{\underline{22\ 212\ 3\ 34}}$ $\underline{\underline{55\ 554\ 33\ 334}}$ $\underline{\underline{55\ 554\ 33\ 334}}$ $\underline{\underline{55\ 543\ 2\ -}}$	
ขลุ่ยตีจ้อ ^{๖๕๗}	$\underline{\underline{33\ 323\ 4\ 43}}$ $\underline{\underline{22\ 212\ 3\ 34}}$ $\underline{\underline{55\ 554\ 33\ 334}}$ $\underline{\underline{55\ 554\ 33\ 334}}$ $\underline{\underline{55\ 543\ 2\ -}}$	
ฉิมหยางฉิน	$\underline{\underline{33\ 3234^{\circ}\ 43}}$ $\underline{\underline{22\ 212\ 3^{\circ}\ 34}}$ $\underline{\underline{55\ 554\ 33\ 334}}$ $\underline{\underline{55\ 554\ 33\ 334}}$ $\underline{\underline{55\ 543\ 2\ -}}$	
พิณพีนา	$\underline{\underline{33\ 3234^{\circ}\ 43}}$ $\underline{\underline{22\ 212\ 3^{\circ}\ 34}}$ $\underline{\underline{55\ 554\ 33\ 334}}$ $\underline{\underline{55\ 554\ 33\ 334}}$ $\underline{\underline{55\ 543\ 2\ -}}$	

ห้องที่ 66 ถึงห้องที่ 70: ท่อน Ritornello 5 รูปแบบ A ที่ยึดเอารูปแบบของ Ritornello ครั้งแรกมา แล้วใช้เป็นการเชื่อมสำหรับทำการย้ายบันไดเสียงกลับไปหาบันไดเสียง G Major พบว่าเครื่องดนตรีซอเกาหู ซอจิงหู ซอเอ้อหู 1 ซอเอ้อหู 2 ทำหน้าที่เล่นทำนองโดยมีซอเอ้อหู 1 ซอเอ้อหู 2 เล่น unison ทำหน้าที่เล่นเสียงประสานคู่ 3 ขนานแนวกันไปจนถึงห้องที่ 70 จังหวะจังหวะที่ 3 ที่เริ่มบทบาทเล่นทำนองนกตัวเอกร้อง

ห้องที่ 70 ถึงห้องที่ 76

70			
ซอเกาหู	5̣5̣ 5̣4̣3̣ 2̣ -	0 0 0 0 0 0 3̣i2̣i 3̣i2̣i	
ซอเอ้อหู1	3̣3̣ 3̣2̣1̣ 7̣5̣6̣5̣ 7̣6̣1̣7̣	2̣13̣2̣ 4̣35̣4 0 0 0 0 0 0	
ซอเอ้อหู2	3̣3̣ 3̣2̣1̣ 7̣5̣6̣5̣ 7̣6̣1̣7̣	2̣13̣2̣ 4̣35̣4 0 0 0 0 0 0	
ซอจิงหู ^๙	5̣5̣ 5̣4̣3̣ 2̣ -	0 0 0 0 0 0 3 3	
ซอเอ้อหู ^{๑๕}	5̣5̣ 5̣4̣3̣ 2̣ -	0 0 0 0 0 0 0 0	
ซิมหยางฉิน	5̣5̣ 5̣4̣3̣ 2̣ -	0 0 5̣46̣5̣ 7̣6̣1̣7̣ 2̣13̣2̣ 4̣35̣4 0 0	
พิณพีนา	5̣5̣ 5̣4̣3̣ 2̣ -	0 0 5̣46̣5̣ 7̣6̣1̣7̣ 2̣13̣2̣ 4̣35̣4 0 0	
73			
ซอเกาหู	4̣i2̣i 4̣i2̣i 5̣i2̣i 5̣i2̣i	6̣7̣ i i 5̣i5̣ 6̣5̣i5̣	6̣5̣i5̣ 6̣5̣i5̣ i i 2̣ 5̣4̣3̣ 4̣5̣ 6̣ 5̣ i
ซอเอ้อหู1	0 0 0 0	0 0 i5̣i5̣ 6̣5̣i5̣	6̣5̣i5̣ 6̣5̣i5̣ 1 1 2̣ 5̣4̣3̣ 4̣5̣ 6̣ 5̣ 1
ซอเอ้อหู2	0 0 0 0	0 0 i5̣i5̣ 6̣5̣i5̣	6̣5̣i5̣ 6̣5̣i5̣ 1 1 2̣ 3̣2̣1̣ 2̣3̣ 4̣ 3̣ 3̣
ซอจิงหู ^๙	4 4 3 3	4 5 0 0	0 0 0 0 1 1 4 1 5
ซอเอ้อหู ^{๑๕}	0 0 0 0	0 0 0 0	0 0 0 0 5̣4̣3̣ 4̣5̣ 6̣ 5̣ 1
ซิมหยางฉิน	0 0 0 0	0 0 0 0	0 0 0 0 5̣4̣3̣ 4̣5̣ 6̣ 5̣ 1
พิณพีนา	0 0 0 0	0 0 0 0	0 0 0 0 5̣4̣3̣ 4̣5̣ 6̣ 5̣ 1
76			

ห้องที่ 70 ถึงห้องที่ 76: ท่อน Episode 5 รูปแบบ F เป็นท่อนนกตัวเอกร้อง ทำนองแสดงความสามารถของนักดนตรีเดี่ยวคล้ายกับท่อนจุดพักแสดงเมื่อดพราย (Cadenza) พบว่าเครื่องดนตรีจิงที่บรรเลงแบ่งเป็น 3 กลุ่มได้แก่ กลุ่มที่ 1 คือซอเอ้อหู 1 ซอเอ้อหู 2 เล่นเสียงเดียวกัน กลุ่มที่ 2 คือซิมหยางฉินและพิณพีนาเล่นเสียงเดียวกัน กลุ่มที่ 3 คือซอเกาหูเครื่องเดียว ทั้ง 3 กลุ่มผลัดกันทำหน้าที่บรรเลงทำนองท่อนนี้

ห้องที่ 76 ถึงห้องที่ 86

76			
ซอเกาหู	5̣4̣3̣ 4̣5̣ 6̣ 5̣ i	5̣4̣3̣ 4̣5̣ 6̣ 5̣ i	6̣ 5̣ 4̣ 3̣2̣i 2̣ i o i 5̣4̣3̣ 4̣5̣
ซอเอ้อหู1	5̣4̣3̣ 4̣5̣ 6̣ 5̣ 1	5̣4̣3̣ 4̣5̣ 6̣ 5̣ 1	6̣ 5̣ 4̣ 3̣2̣i 2̣ 1 0 1 5̣4̣3̣ 4̣5̣
ซอเอ้อหู2	3̣2̣1̣ 2̣3̣ 4̣ 3̣ 3̣	3̣2̣1̣ 2̣3̣ 4̣ 3̣ 3̣	4̣ 3̣ 2̣ 1 7 1 0 1 5̣4̣3̣ 4̣5̣
ซอจิงหู ^๙	1 1 4 1 5	1 1 4 1 5	4 1 3 7 5 5 3 0 5 1 1
ซอเอ้อหู ^{๑๕}	5̣4̣3̣ 4̣5̣ 6̣ 5̣ 1	5̣4̣3̣ 4̣5̣ 6̣ 5̣ 1	6 5 4 3 2 2 1 0 1 5̣4̣3̣ 4̣5̣
ซิมหยางฉิน	5̣4̣3̣ 4̣5̣ 6̣ 5̣ 1	5̣4̣3̣ 4̣5̣ 6̣ 5̣ 1	6 5 4 3 2 2 1 0 3 3 2 1 2 3
พิณพีนา	5̣4̣3̣ 4̣5̣ 6̣ 5̣ 1	5̣4̣3̣ 4̣5̣ 6̣ 5̣ 1	6 5 4 3 2 2 1 0 1 5̣4̣3̣ 4̣5̣
80			
ซอเกาหู	6̣ 5̣ i 5̣4̣3̣ 4̣5̣	6̣ 5̣ i 6̣ 5̣ 4̣	3̣2̣i 2̣ i o i 5̣4̣3̣ 4̣5̣ 6̣ 5̣ i
ซอเอ้อหู1	6 5 1 5 4 3 4 5	6 5 1 6 5 4	3 2 1 2 1 0 1 5 4 3 4 5 6 5 1
ซอเอ้อหู2	6 5 1 5 4 3 4 5	6 5 1 6 5 4	3 2 1 2 1 0 3 3 2 1 2 3 4 3 3
ซอจิงหู ^๙	4 3 5 1 1	4 1 5 4 1 3 7	5 5 3 0 3 1 1 4 1 5
ซอเอ้อหู ^{๑๕}	6 5 1 5 4 3 4 5	6 5 1 6 5 4	3 2 1 2 1 0 1 5 4 3 4 5 6 5 1
ซิมหยางฉิน	4 3 3 3 2 1 2 3	4 3 3 4 3 2	1 2 3 1 0 1 5 4 3 4 5 6 5 1
พิณพีนา	6 5 1 5 4 3 4 5	6 5 1 6 5 4	3 2 1 2 1 0 1 5 4 3 4 5 6 5 1

	84		86	
ซอเกาหลี	5̣4̣3̣ 4̣5̣ 6̣ 5̣ 1̣		6̣ 5̣ 4̣ 3̣2̣1̣ 2̣	1̣ ị - . 0
ซอเอื้อหู ¹	5̣4̣3̣ 4̣5̣ 6̣ 5̣ 1̣		6̣ 5̣ 4̣ 3̣2̣1̣ 2̣	1̣ ị - . 0
ซอเอื้อหู ²	3̣2̣1̣ 2̣3̣ 4̣ 3̣ 3̣		4̣ 3̣ 2̣ 1̣ 7̣	1̣ ị - . 0
ซอจงบู ⁶	1̣ 1̣ 4̣ 1̣ 5̣		4̣1̣ 3̣7̣ 5̣ 5̣	3̣ ị - . 0
ขลุ่ยตีจือ ¹⁵	5̣4̣3̣ 4̣5̣ 6̣ 5̣ 1̣		6̣ 5̣ 4̣ 3̣2̣1̣ 2̣	1̣ ị - . 0
ซิมหยางฉิน	5̣4̣3̣ 4̣5̣ 6̣ 5̣ 1̣		6̣ 5̣ 4̣ 3̣2̣1̣ 2̣	1̣ ị - . 0
พิณตีมา	5̣4̣3̣ 4̣5̣ 6̣ 5̣ 1̣		6̣ 5̣ 4̣ 3̣2̣1̣ 2̣	1̣ ị - . 0

ห้องที่ 76 ถึงห้องที่ 82: ท่อน Ritornello 6 เป็น Ritornello ส่วนครึ่งหลังรูปแบบ A การบรรเลงเครื่องดนตรีใกล้เคียงห้องที่ 7 - 13 ห้องที่ 83 ถึงห้องที่ 86 เป็นห้องที่เล่นซ้ำห้องที่ 76 ถึงจังหวะที่ 2 ของห้องที่ 79 พบว่าเครื่องดนตรีจีนทุกเครื่องบรรเลงทั้งวงโดยซอเกาหลี ซอเอื้อหู 1 ขลุ่ยตีจือ และพิณตีมาทำหน้าที่เล่นทำนองโดยมีซิมหยางฉินเสียงประสานเสียงคู่ 3 ขนานแนวกันไป ส่วนซอเอื้อหู 2 ทำหน้าที่เล่นเสียงคู่ 3 ขนานแนวและซอจงหัวกับเครื่องดนตรีเชลโล่ ดับเบิลเบสประสานเสียงไปตามเนื้อในแบบ Homophony

อภิปรายผล

การอภิปรายผลการวิจัยเรื่อง การบรรเลงบทเพลงฤดูใบไม้ผลิของวิวาลดีโดยวงดุริยางค์เครื่องสายจีน ดำเนินการอภิปรายผลที่ได้ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยคือเพื่อศึกษาการบรรเลงบทเพลงฤดูใบไม้ผลิของ วิวาลดี โดยวงดุริยางค์เครื่องสายจีน พบว่ามีประเด็นอภิปราย ดังนี้

ทางด้านเครื่องดนตรีจีนที่ใช้บรรเลง

ประเภทเครื่องดนตรี เนื่องจากวงดุริยางค์เครื่องสายจีนประกอบด้วยเครื่องดนตรีหลายประเภทได้แก่ คอร์โดโฟน คือ ซอเกาหลี ซอเอื้อหู ซอจงหู พิณตีมา ซิมหยางฉิน แอร์โอฟอนคือขลุ่ยตีจือและเมมเบรโนโฟนคือกลองตึงอิน นอกจากนี้ในกลุ่มซอยังมีสีสันเสียงที่แตกต่างกัน ดังนั้นการแสดงอารมณ์ความหมายของทำนองเพลงโดยใช้เครื่องดนตรีจีน สามารถทำได้สดวกกว่าการแสดงอารมณ์ความหมายที่มีแต่กลุ่มเครื่องดนตรีคอร์โดโฟนอย่างเดียวแบบวงของ วิวาลดี ที่ใช้ ไวโอลิน วิโอลา เชลโล่ ดับเบิลเบสและฮาร์ปซิคอร์ด เช่น เสียงนกร้องขับขานที่ใช้ขลุ่ยจีนเลียนเสียงนก เสียงพายุฟ้าร้องฟ้าคะนองที่ใช้กลองตึงอินตีรัวประกอบ เป็นต้น ทำให้เมื่อฟังวงดุริยางค์เครื่องสายจีนบรรเลงแล้วเกิดความเพลิดเพลินใจสำหรับผู้ชื่นชอบ สอดคล้องกับความหมายของวิจิตรศิลป์ตามทฤษฎีศิลปะ (สุเชาว์ นพอมชุม, 2545: 45) แต่อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาในวงกว้าง ความชื่นชอบนี้น่าจะขึ้นอยู่กับรสนิยม ความชอบ ประสบการณ์ส่วนตัวของผู้ฟังที่บางรายชอบแบบวิวาลดี บางรายชอบแบบวงจงหัวและบางรายชอบทั้งสองแบบ

2. ระบบการปรับชุดเสียง (Temperament) ของเครื่องสายจีน เมื่อนักดนตรีวงจงหัวบรรเลงบทเพลงฤดูใบไม้ผลิ ฯ ที่ได้รับการเรียบเรียงให้บรรเลงด้วยบันไดเสียงที่เป็นระบบ 12 เสียงแบ่งเท่าแบบตะวันตก เครื่องดนตรีซิมหยางฉินและพิณตีมาของวง ฯ ได้รับการตั้งระยะห่างระหว่าง Fret เป็นแบบ 12 เสียงแบ่งเท่าไว้เรียบร้อยแล้ว ตามที่ จางเจินเถียน (1988:1) และ จ้าวซง (2003: 1) กล่าวไว้ แต่เครื่องดนตรีประเภทซอ (เกาหลี เอื้อหู และจงหู) ต้องเลื่อนตำแหน่งนิ้วจับสายซอให้ตรงเสียงในระบบ 12 เสียงแบ่งเท่าแบบตะวันตก ส่วนขลุ่ยตีจือ ต้องเลือกขลุ่ยที่ทำมาเป็นระบบแบ่งเท่าแบบตะวันตกโดยเฉพาะ ทั้งนี้เป็นเพราะเครื่องดนตรีประเภทซอที่เล่นโดยนักดนตรีจีน ปกติจะคู้นเคย

กับบันไดเสียงแบบดั้งเดิม (Tradition) ที่ใช้ในการบรรเลงเพลงพื้นเมืองและอุปรากรจีน ส่วนขลุ่ยตีจ้อทำขึ้นตามบันไดเสียงแบบดั้งเดิมดังกล่าว ทำให้ต้องปรับเปลี่ยนวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้สามารถปฏิบัติบทเพลง ๗ ได้ ดังนั้นตามความเห็นของผู้วิจัย ความถูกต้องแม่นยำในการกดตำแหน่งเสียงบนสายชอกับการคัดเลือกให้ได้ขลุ่ยตีจ้อระบบแบ่งเท่าแบบตะวันตกมีส่วนสำคัญมากต่อความชัดเจนของทำนองเสียงประสานและ Texture ของบทเพลง ๗

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยนี้มีข้อเสนอแนะจากผลการศึกษา และข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษา

1.1 เรื่องระบบการปรับชุดเสียง (Temperament) ของเครื่องสายจีน สำหรับนักดนตรีชอจีนชนิดต่าง ๆ เมื่อเวลาบรรเลงดนตรีที่เป็นระบบ 12 เสียงแบ่งเท่าแบบตะวันตกอย่างเช่นบทเพลงฤดูใบไม้ผลินี้ ควรพิถีพิถันในเรื่อง Temperament เพราะชอจีนทำหน้าที่เป็นทั้งเล่นแนวทำนองและเล่นแนวเสียงประสาน ดังนั้นถ้ากดนิ้วบนสายชอผิดตำแหน่งจะเกิดการเล่นทำนองเพี้ยน และเกิด Beat เวลาเล่นเสียงประสาน ทำให้เสียงเพลงไม่สมบูรณ์

1.2 เรื่องการเพิ่มพูนบทบาทหน้าที่ของเครื่องดนตรีจีนในการบรรเลงบทเพลง ๗ เนื่องจากบทเพลงฤดูใบไม้ผลิเป็นเพลงที่มีลักษณะที่แตกต่างไปจากบทเพลงพื้นเมืองของจีนทั่วไป ดังนั้น นักดนตรีวง ๗ ควรได้ฟังบทเพลง ๗ ต้นฉบับแบบวิวาลดีหรือแบบตะวันตกประกอบไปกับโน้ตเครื่องดนตรีของตนให้ขึ้นใจและเข้าใจโครงสร้างของบทเพลง ๗ ในแบบองค์รวมกว้าง ๆ ก่อน

2. ข้อเสนอแนะงานวิจัยครั้งต่อไป บทเพลงฤดูใบไม้ผลิของวิวาลดีเป็น 1 ในบทเพลง 4 ฤดูของวิวาลดี ที่ประกอบด้วยฤดูใบไม้ผลิ ฤดูร้อน ฤดูใบไม้ร่วง และฤดูหนาว ตามลำดับ แต่ละฤดูมีการแสดงเนื้อหา ทำนอง อารมณ์ความหมายในทางดนตรีที่เป็นความรู้แตกต่างกันไป ดังนั้น ในโอกาสต่อไปที่วงดนตรีเครื่องสายจีนมีการบรรเลงฤดูอื่น ๆ ควรมีการดำเนินการศึกษาต่อไปจนครบทุกฤดู

เอกสารอ้างอิง

สุเชาวน์ พลอยชุม. (2545). **สุนทรียศาสตร์ ปัญหาและทฤษฎีเกี่ยวกับความงามและศิลปะ**. พิมพ์ครั้งที่ 2. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิราวุฒวิทยาลัย.

Miller, T.E. & Shahriari, A. (2006). **World Music A Global Journey**. New York: Routledge Taylor & Francis Group.

จาง เจิ้นเถียน. (1988). **วิธีเล่นและฝึกขิม**. พิมพ์ครั้งที่ 2. ปักกิ่ง: โรงพิมพ์ซินหัว.

จ้าว ชง. (2003). **ผู้รู้สอนฝึกขิม**. ปักกิ่ง: สำนักพิมพ์กว๋อจีเหวินฮวา.

เฉียว เจี้ยนจง. (2017). **เรียนดนตรีจีนสบาย ๆ**. ปักกิ่ง: สำนักพิมพ์การเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ.

การบริหารงานตามหลักการว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการ
บ้านเมืองที่ดี(ฉบับที่2)พ.ศ.2562 ของผู้บริหารเทศบาลตำบลท่ามะขาม
จังหวัดกาญจนบุรี

Administration according to the principles of good governance
of the Tha Makham Subdistrict Municipality Administrator
Kanchanaburi

บุษรา มัยอึ้ง

Budsara Muiing

สาขารัฐประศาสนศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ โทร.089-1688011

Branch:Public Administration Faculty of Political Science Tel 0891688011

e-mail:Bamee1977@hotmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา การบริหารงานตามหลักการว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี(ฉบับที่2)พ.ศ.2562 ของผู้บริหารเทศบาลตำบลท่ามะขาม จังหวัดกาญจนบุรี ผลการศึกษาพบว่า มีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก และ เมื่อทำการวิเคราะห์ระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล เป็นรายด้านแล้วพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ด้านหลักความรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการ มีส่วนร่วม ด้านหลักคุณธรรม อันดับน้อยที่สุดคือ ด้านหลักความคุ้มค่า

การศึกษาโดยรวม ทุกระดับการศึกษามีความคิดเห็นว่าการบริหารงานตามหลักการว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี(ฉบับที่2)พ.ศ.2562 ของผู้บริหารเทศบาล อยู่ในระดับมาก สถานภาพ มีความคิดเห็นว่าการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก ยกเว้น วิทยาร่าง/หม้าย มีความคิดเห็นว่าการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล อยู่ในระดับมากที่สุดด้านหลักความคุ้มค่า ผู้ที่มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท มีความคิดเห็นว่าการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล อยู่ในระดับมากที่สุด ทุกตำแหน่ง มีความคิดเห็นว่าการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ:การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล, การบริหารงานตามหลักการว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (ฉบับที่2) พ.ศ.2562, ผู้บริหารเทศบาลตำบล

Abstract

This research study aims to study Administration in accordance with the principles and methods of good public administration (No. 2) B.E. 2 5 6 2 of the administrators of Tha Makham Subdistrict Municipality Kanchanaburi The results of the study found that Administration in accordance with the principles and methods of good public administration (No. 2) B.E. 2562 of the administrators of Tha Makham Subdistrict Municipality Kanchanaburi Province, as a whole, found that There was management in accordance with the principles of good governance at a high level and when analyzing the level of management according to the principles of good governance on each side and found that The mean was at a high level for all items, arranged in descending order as follows: Responsibility have the highest average followed by the rule of law Principles of transparency, principles of participation, principles of morality The lowest ranking is Value principle

Education Overall All educational levels are of the opinion that the administration according to the principles and methods of good public administration (No. 2) B.E. 2562 of municipal administrators At a high level Status Opinion that the administration according to good governance is at a high level. except divorce/widow There is an opinion that Management according to the principles of good governance It is at the highest level in terms of value for money. Those with incomes less than 10,000 baht were of the opinion that the management according to the good governance was at the highest level.

Keywords: administration according to good governance principles, administration according to the principles and methods of good public administration (No. 2) B.E. 2562, Subdistrict Municipality Administrators

บทนำ

เทศบาลตำบลมีหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยและความสะอาด สร้างและบำรุงถนนและท่าเรือ ดับเพลิงและกู้ภัย จัดการศึกษา ให้บริการสาธารณสุข สังคมสงเคราะห์ และรักษาวัฒนธรรม อันดีในท้องถิ่น นอกจากนี้ยังอาจจัดให้มีสาธารณูปโภคและสาธารณูปการอื่น ๆ ได้ตามสมควร เทศบาลตำบลแห่งหนึ่ง ๆ อาจมีเขตครอบคลุมพื้นที่ตำบลอันเป็นที่ตั้งเทศบาลแห่งนั้นทั้งตำบล หรือ ครอบคลุมพื้นที่เพียงบางส่วนของตำบล ส่วนพื้นที่ตำบลเดียวกันซึ่งอยู่นอกเขตเทศบาลนั้นจะอยู่ใน ความดูแลขององค์การบริหารส่วนตำบล หรือบางครั้งเขตเทศบาลยังอาจครอบคลุมไปถึงพื้นที่ บางส่วนหรือทั้งหมดของตำบลอื่นที่อยู่ข้างเคียงก็ได้ เทศบาลตำบล จึงเป็นหน่วยงานของรัฐ ที่อยู่

ใกล้ชิดกับประชาชน และมีผลต่อความเป็นอยู่ของประชาชน ครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศ หากบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลก็จะเกิดผลดีต่อประชาชนและส่งผลกระทบต่อประเทศชาติโดยรวม จากความสำคัญและปัญหาดังกล่าว ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารงานตามหลักการว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี(ฉบับที่2)พ.ศ.2562 ของผู้บริหารเทศบาลตำบลท่ามะขาม จังหวัดกาญจนบุรี เพื่อนำผลการศึกษาเป็นข้อมูลไปประยุกต์ใช้ในการบริหารงานเพื่อนำไปสู่การเป็นท้องถิ่นยุคใหม่

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

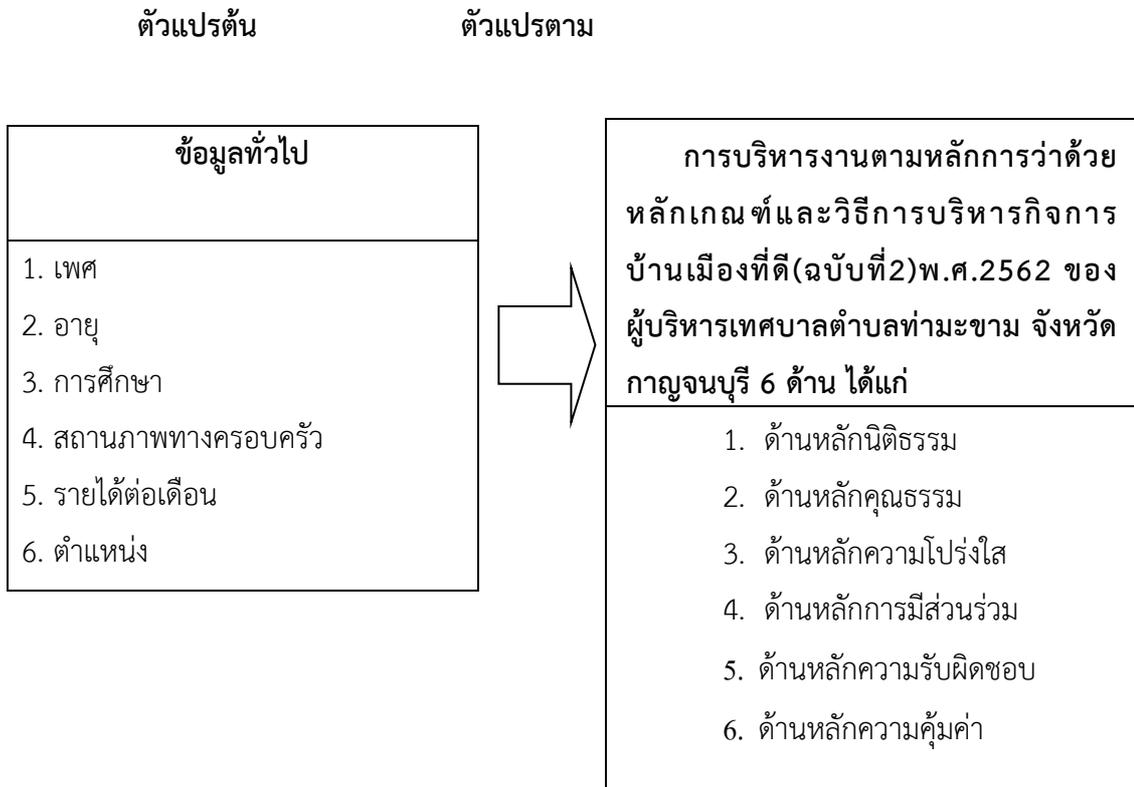
1. เพื่อศึกษาการบริหารงานตามหลักการว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี(ฉบับที่2)พ.ศ.2562 ของผู้บริหารเทศบาลตำบลท่ามะขาม จังหวัดกาญจนบุรี
2. เพื่อนำผลการศึกษาไปแก้ไข ปรับปรุงการบริหารงานตามหลักการว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี(ฉบับที่2)พ.ศ.2562 ของผู้บริหารเทศบาลตำบลท่ามะขาม จังหวัดกาญจนบุรีให้ดีขึ้น

ทบทวนวรรณกรรม

หลักธรรมาภิบาลกับองค์ประกอบส่วนท้องถิ่น

องค์ประกอบส่วนท้องถิ่นรูปแบบต่าง ๆ มีความใกล้ชิดประชาชนมากที่สุดเนื่องจากมีศักยภาพในการบริการสาธารณะ เพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนและตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง ซึ่งความหย่อนประสิทธิภาพในการพัฒนาท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้านี้อาจจะไม่สอดคล้องตามเจตนารมณ์ของการกระจายอำนาจสิ่งที่ทำลายองค์ประกอบส่วนท้องถิ่นอยู่ในขณะนี้คือ การปรับกลยุทธ์ ทศนคติ วิธีคิดวิธีการทำงานของบุคลากรขององค์ประกอบส่วนท้องถิ่น ไปสู่การเป็น “ราชการยุคใหม่” มุ่งปฏิบัติงานเพื่อเป้าหมาย คือ การพัฒนาท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้าและให้พี่น้องประชาชนในท้องถิ่นมีคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้น ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่น ถือว่าเป็นผู้นำท้องถิ่นที่ได้รับความไว้วางใจเชื่อใจจากประชาชนเลือกเข้ามาบริหารในท้องถิ่น ดังนั้น การที่จะปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าว ผู้นำท้องถิ่นควรถึงพร้อม ด้วยหลักต่อไปนี้ อภิบาล หมายถึง การดูแลปกป้องรักษาเป็นที่พึ่งในทุกข์สุข บริบาล หมายถึง การดูแลราษฎรอย่างทั่วถึงรอบด้าน เทศาภิบาล หมายถึง การปกครองท้องที่ ประชาภิบาล หมายถึง การบำบัดทุกข์ บำรุงสุขพี่น้องประชาชนอย่างดียิ่ง ธรรมาภิบาล หมายถึง การปกครองด้วยหลักบริหารจัดการที่ดีงาม

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า

ขอบเขตการวิจัย

เนื้อหา

ศึกษาการบริหารงานตามหลักการว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (ฉบับที่2)พ.ศ.2562 ของผู้บริหารเทศบาลตำบลท่ามะขาม จังหวัดกาญจนบุรี

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ สมาชิกสภาเทศบาลตำบลท่ามะขาม จ.กาญจนบุรี ราชการเทศบาลตำบลท่ามะขาม จ.กาญจนบุรี พนักงานอื่นของเทศบาลตำบลท่ามะขาม จ.กาญจนบุรี รวมทั้งสิ้น 144 คน

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักการว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี(ฉบับที่2)พ.ศ.2562 ของผู้บริหารเทศบาลตำบลท่ามะขาม จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า มีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($= 4.15, S.D. = 0.54$) และ เมื่อทำการวิเคราะห์ระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล เป็นรายด้านแล้วพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทุกข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ด้านหลัก

ความรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด (= 4.20, S.D.= 0.65) ด้านหลักนิติธรรม มีค่าเฉลี่ย (= 4.20,S.D.= 0.60) ด้านหลักความโปร่งใส มีค่าเฉลี่ย (= 4.19,S.D.= 0.61) ด้านหลักการมีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ย (= 4.18,S.D.= 0.65) ด้านหลักคุณธรรม มีค่าเฉลี่ย (= 4.11,S.D.= 0.66) อันดับน้อยที่สุดคือ ด้านหลักความคุ้มค่า มีค่าเฉลี่ย (= 4.03,S.D.= 0.61)

จำแนกตามเพศ โดยรวม เพศชาย และเพศหญิงมีความคิดเห็นว่าการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร อยู่ในระดับมาก (= 4.30, S.D.=.52) และ (= 3.99, S.D.=.62) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทั้งเพศชายและเพศหญิงมีความคิดเห็นว่าการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารอยู่ในระดับมาก ทั้ง 6 ด้าน

จำแนกตามอายุ โดยรวม อายุ 56 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นว่าการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารอยู่ในระดับมากที่สุด (= 4.76, S.D.=.17) และอยู่ในระดับมาก ได้แก่ อายุต่ำกว่า 25 ปี (= 4.25, S.D.=.58)อายุ 46-55 ปี(= 4.20, S.D.=.59) อายุ 26 - 35 ปี (= 4.20, S.D.=.59)และอายุ 26 - 35 ปี(= 4.07, S.D.=.61)

จำแนกตามการศึกษาโดยรวมทุกระดับการศึกษา มีความคิดเห็นว่าการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารอยู่ในระดับมาก โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยดังนี้ การศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี (= 4.45, S.D.=.53) มัธยมศึกษาตอนต้น-ปลาย/ปวช. (= 4.27, S.D.=.67) ปริญญาตรี (= 4.16, S.D.=.61) และการศึกษาอนุปริญญา/ปวท./ปวส. (= 4.09, S.D.=.56) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกระดับการศึกษามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ทั้ง 6 ด้าน

จำแนกตามสถานภาพโดยรวมทุกสถานภาพ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยดังนี้ สถานภาพสมรส (= 4.50, S.D.=.56) สถานภาพหม้าย/หย่าร้าง (= 4.25, S.D.=.50) และสถานภาพโสด (= 4.11, S.D.=.61) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า สถานภาพสมรส หย่าร้าง/หม้าย และโสด มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ทั้ง 6 ด้าน ยกเว้นหย่าร้าง/หม้าย มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุดด้านหลักความคุ้มค่า

จำแนกตามรายได้ต่อเดือน โดยรวม ผู้ที่มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด (= 4.54, S.D.=.42) รองลงมาอยู่ในระดับมาก ได้แก่ รายได้ 20,001 - 30,000 บาท (= 4.22, S.D.=.61) รายได้ 10,001 - 20,000 บาท (= 4.17, S.D.=.46) และรายได้ 31,001 บาทขึ้นไป (= 3.91, S.D.=.57) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า รายได้มีความคิดเห็นต่ำกว่า 10,000 บาท มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ในด้าน ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม และ ด้านหลักความรับผิดชอบ นอกนั้นมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

จำแนกตามตำแหน่งโดยรวมทุกตำแหน่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยดังนี้ ข้าราชการและพนักงาน (= 4.20, S.D.=.54) และสมาชิกสภาเทศบาล (= 4.07, S.D.=.52) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าข้าราชการและพนักงานและสมาชิกสภาเทศบาลตำบลมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ทั้ง 6 ด้าน

อภิปรายผลการศึกษา

ด้านหลักนิติธรรม พบว่า มีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก เพราะผู้บริหารมีการจัดทำข้อบัญญัติเป็นไปตามระเบียบ มีการจัดสรรตำแหน่งการปฏิบัติงานตามโครงสร้างอำนาจหน้าที่ มีการสั่งการภายในหน่วยงานเป็นไปตามขั้นตอนการสั่งงานมีการจัดตั้งหน่วยงานภายในเป็นไปตามระเบียบและข้อบังคับ

ด้านหลักคุณธรรม พบว่า มีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล อยู่ในระดับมาก เพราะผู้บริหารมีการดำเนินงานเรียงลำดับจากความจำเป็นมากถึงความจำเป็นน้อย การติดต่อประสานงานเป็นไปอย่างเสมอภาค การจัดตั้งหน่วยงานภายในเป็นไปตามภารกิจและความจำเป็น

ด้านหลักความโปร่งใส พบว่า มีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก เพราะผู้บริหารมีการประกาศประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึงในการใช้จ่ายงบประมาณประจำปี มีการประกาศประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึงในการรายงานผลการดำเนินงานประจำปี ได้ดำเนินการจัดซื้อ/จัดจ้างด้วยความโปร่งใส และ มีการประกาศให้ประชาชนผู้สนใจได้ทราบโดยทั่วกัน

ด้านหลักการมีส่วนร่วม พบว่ามีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก เพราะผู้บริหารมีการจัดสรรงบประมาณโดยรับฟังความคิดเห็นของผู้แทนชุมชน ซึ่งได้มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าร่วมแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นภายใน

ด้านหลักความรับผิดชอบ พบว่ามีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก เพราะผู้บริหารมีการรายงานผลการปฏิบัติงาน ตามเวลาที่กำหนด มีการอำนวยความสะดวกต่อผู้มารับบริการ

ด้านหลักความคุ้มค่า พบว่า มีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก เพราะผู้บริหารมีการลดขั้นตอนของการทำงานเพื่อความคุ้มค่า มีการรายงานการใช้ทรัพยากร มีการจัดทำโครงการหรือกิจกรรมรณรงค์ให้มีความประหยัดและใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

1.1 หลักนิติธรรม ควรมีการรายงานผลการดำเนินงานประจำปีให้ประชาชนได้ทราบทุกปีงบประมาณตามสื่อต่าง ๆ ให้มากขึ้น

1.2 หลักความโปร่งใส ควรมีการประกาศประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึงเมื่อมีการสั่งการในกรณีที่มีผลกระทบต่อประชาชนในพื้นที่

1.3 หลักการมีส่วนร่วม ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าร่วมประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อเสนอความคิดเห็นในที่ประชุมให้มากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่อื่น ๆ เพื่อให้ได้องค์ความรู้ในการพัฒนาองค์กรต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- สำนักงานคณะกรรมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี. คู่มือการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ, 2551.
- การบริหารแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551. กรุงเทพฯ., 2551.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. คู่มือการสร้างระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ ฯ: สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, 2545.
- หยุด แสงอุทัย. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ประกายพริ้ง, 2535.
- อมรา พงศาพิชญ์. ธรรมนูญและธรรมนูญกับองค์กรประชาสังคม. กรุงเทพฯ ฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.
- Yamane, Taro. (1973). Statistics an Introductory Analysis. 3rd Ed. New York: Harper & Row, 1997.
- Don Hellriegel. Management. third edition, Addison - Wesley Publishing Company. Lmc, 1982.
- Dale Yoder. Personnel Principles and Policies. fourth printing, Englewood Cliffs: New Jersey Prentice - Hall, Inc, 1956.
- E.N. Chapman. Supervisor Survival Kit. second edition, California : Science Research Associates Inc, 1995.

การบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม

Personnel Administration under Good Governance of Nakhon Pathom
Town Municipality, Nakhon Pathom Province

อุไรวรรณ พงศ์สุภากุล^{1*}, ศศิมา วงษ์ชาลี², นิตยา มีบุญ³,
ณัชชา อิทธิเกษมสุข⁴ และณยฎา ศรียุทธเสณี⁵

Uraiwan Pongsupakul¹, Sasima Wongchalee², Nittaya Meeboon³,
Nataha Itthikasemsuk⁴ and Nayada Sorayutsenee⁵

สาขาวิชาสาขารัฐประศาสนศาสตร์ สังกัดคณะ รัฐศาสตร์ โทรศัพท์ 084-9932441

Branch Public Administration Program, Department of Political Science, Tel. 084-9932441

*e-mail : uraiwanjjj@hotmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองนครปฐม เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง ตำแหน่งงาน สถานภาพสมรส และรายได้ และเพื่อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ บุคลากรของเทศบาลเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม จำนวน 63 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าที ค่าเอฟ และวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวน

ผลการศึกษา พบว่าการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐมในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ หลักความคุ้มค่า รองลงมาคือ หลักความรับผิดชอบ หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักคุณธรรม และหลักนิติธรรม ตามลำดับ การเปรียบเทียบการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมาภิบาลจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า บุคลากรที่มีอายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง ตำแหน่งงาน สถานภาพสมรส และรายได้แตกต่างกัน มีการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมาภิบาลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นปัจจัยด้านเพศ มีการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมาภิบาลไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: การบริหารงานบุคคล, หลักธรรมาภิบาล, เทศบาลเมืองนครปฐม

Abstract

This research aims to study the personnel administration according to good governance of town municipalities of Nakhon Pathom province in order to compare the processes by considering the personal aspects consist of gender, age, educational level, length of time in the position, job position, martial status and personal income. To demonstrate the processes of developing personnel administration according to good governance of town municipalities of Nakhon Pathom province.

The research population was the 63 officers from the town municipalities of Nakhon Pathom province. The research instruments were questionnaire. The statistics for analysis prevailed frequency, percentage, mean, standard deviation, T-test, F-test and variance analysis.

The result found that : 1) the personnel administration according to good governance of town municipalities of Nakhon Pathom province in overall aspect appeared on average. However, considering on each of facets showed that the highest average of the personnel administration according to good governance was principles of worthiness, principles of responsibility, principles of transparency, principles of public participation, principles of morality, and principles of legality. 2) The comparison of the personnel administration according to good governance of town municipalities of Nakhon Pathom province categorized under the personal aspects established into the differences in ages, educational levels, length of time in the position, job position, martial status and personal income affected by the statistical significance at the level of 0.5; on the other hand, there was no difference in gender factor.

Keywords: Personnel Administration, Good Governance, Nakhon Pathom Town Municipality

บทนำ

ประเทศไทยมีรัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดในการปกครองประเทศ ซึ่งปัจจุบันรัฐธรรมนูญได้ให้ความสำคัญกับการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะเห็นได้จากการมีบทบัญญัติไว้ว่า รัฐจะต้องให้ความเป็นอิสระแก่ท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่นและส่งเสริมให้ท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำบริการสาธารณะและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาในพื้นที่ โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีอำนาจหน้าที่ในการดูแลและจัดทำบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น และมีอิสระในการกำหนดนโยบายการบริหาร การจัดการบริการสาธารณะ การบริหารบุคคล การเงินและการ

คลัง และมีอำนาจหน้าที่ของตนเองโดยเฉพาะ ซึ่งต้องสอดคล้องกับการพัฒนาของจังหวัดและประเทศ เป็นส่วนรวม (กรมการปกครอง.2560)

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แบ่งออกเป็น 5 รูปแบบ ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด เมืองพัทยา และกรุงเทพมหานคร โดยอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นขึ้นอยู่กับรูปแบบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในส่วนของอำนาจหน้าที่ของเทศบาลนั้น เป็นไปตามพระราชบัญญัติเทศบาล แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 13) พ.ศ.2552 โดยกำหนดให้เทศบาลมีหน้าที่ต้องทำ ได้แก่ การรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน การจัดให้มีและบำรุงทางบกและทางน้ำ การรักษาความสะอาดของถนนหรือทางเดินสาธารณะรวมทั้งการกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล การป้องกันและระงับโรคติดต่อ การจัดให้มีเครื่องใช้ในการดับเพลิง การจัดให้ราษฎรได้รับการศึกษาอบรม ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ การบำรุงศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นและหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของเทศบาล (กฎหมาย สาธ.2554)

สำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารการบ้านเมืองและสังคมที่ดี โดยได้ออกระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้าง ระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีขึ้นในระบบต่าง ๆ ของประเทศทั้งภาครัฐ เอกชน และภาคประชาชน ระเบียบดังกล่าวกำหนดหลักธรรมาภิบาล 6 ประการ ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า โดยหลักธรรมาภิบาล หรือ good governance กำหนดให้ทุกภาคส่วนราชการมีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมาย เพื่อประโยชน์สุขของส่วนรวม อำนาจความสะอาดและให้บริการแก่ประชาชนตามหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ในการปฏิบัติหน้าที่และการปฏิบัติการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับประชาชน เพื่อ ตอบสนองความต้องการของประชาชน และเพื่อให้การดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนและเกิดประโยชน์แก่ประชาชนอย่างแท้จริง จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาล ซึ่งเป็นแนวทางที่สำคัญในการบริหารงานการพัฒนาท้องถิ่น สามารถแก้ไขปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง โดยให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อกำหนดแนวทาง การพัฒนาร่วมกัน (อรทัย ทวีระวงษ์.2557)

เทศบาลเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม เป็นหน่วยงานของรัฐที่มีภารกิจในการส่งเสริมท้องถิ่นให้มีความเข้มแข็งในทุกด้าน เพื่อสามารถตอบสนองเจตนารมณ์ของประชาชนได้อย่างแท้จริง ซึ่งเป็นภารกิจที่มีความหลากหลายและครอบคลุมการดำเนินการในหลายด้าน โดยเฉพาะการบริหารทรัพยากรบุคคล ซึ่งเป็นอีกมิติหนึ่งที่จะขาดการพัฒนาไม่ได้ และถือเป็นกลไกสำคัญในการผลักดันยุทธศาสตร์และพันธกิจให้ประสบความสำเร็จ และถือเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้ภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีตามวัตถุประสงค์ที่วางเอาไว้ เทศบาลเมืองนครปฐมมีนายกเทศมนตรีเป็นผู้บริหารสูงสุด มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบพื้นที่ สามารถกำหนดแผนงานโครงการ และกิจกรรมเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นและเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนในเขต

พื้นที่รับผิดชอบ โดยโครงสร้างของเทศบาล ประกอบไปด้วย สภาเทศบาลทำหน้าที่ด้านนิติบัญญัติ และฝ่ายบริหารทำหน้าที่ด้านการบริหารงาน มีพนักงานหรือข้าราชการของเทศบาลปฏิบัติงานร่วมกัน มีนายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี และปลัดเทศบาล เป็นผู้บังคับบัญชา ตามลำดับ ทั้งนี้ การที่เทศบาลเมืองนครปฐมจะดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ในการตอบสนองและแก้ไขปัญหาให้แก่ประชาชนให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้นั้นขึ้นอยู่กับการปฏิบัติงานของบุคลากรของเทศบาลเมืองนครปฐม ทุกฝ่าย โดยหากองค์กรมีบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ และมีปริมาณเพียงพอต่อการดำเนินการภารกิจ มีความพร้อมที่จะปฏิบัติงานให้แก่องค์กรก็จะสามารถนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายได้ (เทศบาลเมืองนครปฐม. 2563)

ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาเพื่อหาแนวทางในการแนวทางการพัฒนาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม โดยเฉพาะการบริหารงานบุคคลโดยนำระเบียบหลักธรรมาภิบาลของสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นต้นมา โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีในระบบต่าง ๆ ของประเทศทั้งภาครัฐ เอกชน และภาคประชาชน ภายใต้หลัก 6 ประการ ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า เพื่อนำผลการศึกษาเป็นแนวทางในการแก้ไข ปรับปรุง และพัฒนาบุคลากรของเทศบาลเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม ให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้นอีกทั้งยังเป็นแนวทางให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นๆ สามารถนำไปปรับใช้เพื่อให้บุคลากรสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. เพื่อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม

การทบทวนวรรณกรรม

1.แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล

การบริหารงานบุคคลเป็นการนำมนุษย์มาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อองค์กรและด้วยเหตุที่มนุษย์เป็นปัจจัยหลักในการพัฒนาองค์กร ทุกองค์การจึงให้ความสำคัญต่อทรัพยากรมนุษย์เป็นอย่างมาก โดยพยายามนำศักยภาพหรือความสามารถของทรัพยากรมนุษย์มาใช้ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

การบริหารงานบุคคล เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนกำลังคน การสรรหาบุคคล การคัดเลือกบุคคลที่เหมาะสมเข้าทำงาน จัดคนให้เหมาะสมกับงาน รวมทั้งการธำรงรักษาบุคลากร

การพัฒนาบุคลากรและการสร้างแรงจูงใจในการทำงานให้บุคลากรอยู่ในองค์กร การประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร ตลอดจนการให้บุคลากรพ้นจากงาน เป็นต้น ความสำคัญของการบริหารงานบุคคลเป็นปัจจัยที่ช่วยให้องค์กรสามารถไปสู่ความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารต้องมีความรู้ในการบริหารทรัพยากรมนุษย์ มีความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ซึ่งจะช่วยวางแผนให้บุคคลมีความรู้ความสามารถเหมาะสมกับงานในองค์กร และมีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน ก็จะทำให้องค์กรประสบความสำเร็จ

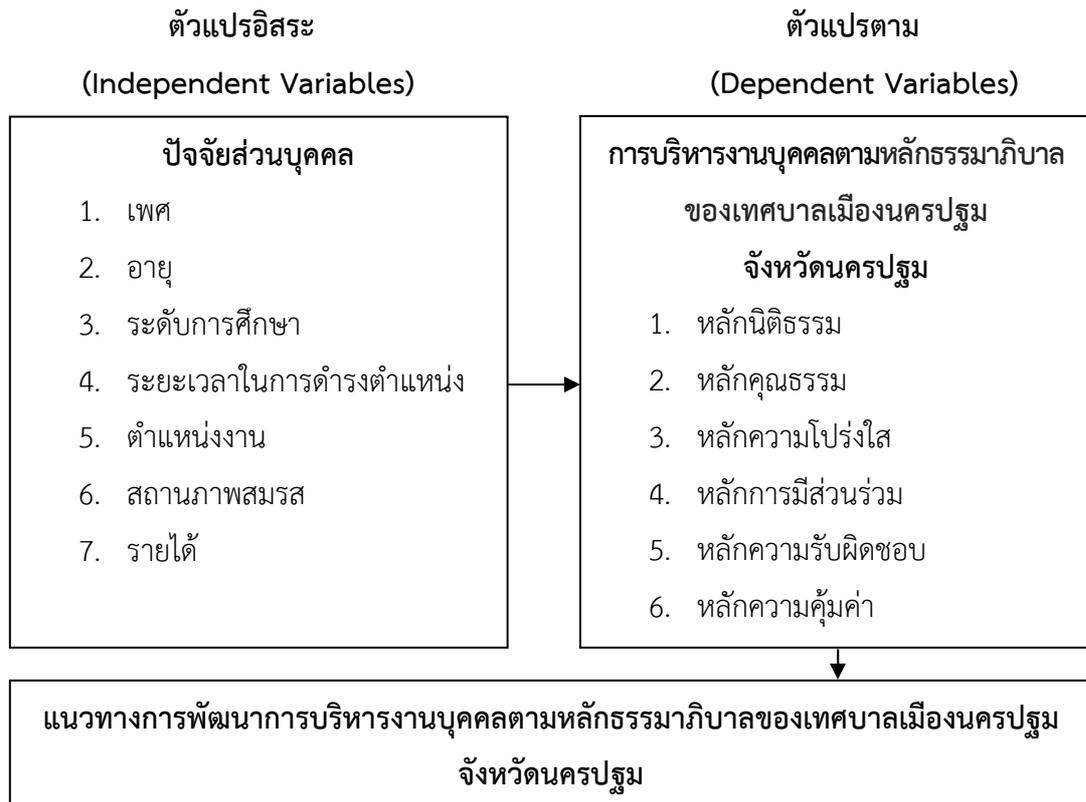
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล

ธรรมาภิบาล เป็นแนวทางสำหรับการดำเนินงานอย่างเป็นระบบขององค์การด้วยหลักการบริหารจัดการที่ดี โดยหลักการดังกล่าวได้ถูกกำหนดจากส่วนกลางโดยเชื่อว่าธรรมาภิบาลจะสามารถช่วยยกระดับและสร้างความน่าเชื่อถือขององค์การได้ในระดับสูง รวมถึงสามารถช่วยเพิ่มขีดศักยภาพขององค์การ เพื่อนำไปสู่การตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้เพิ่มมากขึ้น

องค์ประกอบหลักธรรมาภิบาลตามการกำหนดของสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นหลักในการกำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษา ทั้งนี้ สำนักนายกรัฐมนตรี ได้กำหนดองค์ประกอบตามหลักธรรมาภิบาลไว้ 6 ประการ เพื่อเป็นกรอบแนวทางให้แก่หน่วยราชการถือปฏิบัติ คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้กำหนดเป็นตัวแปรอิสระ คือ ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง สถานภาพสมรส และรายได้ สำหรับตัวแปรตาม คือ การบริหารงานบุคลากรตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม ประกอบด้วยหลัก 6 ประการ ได้แก่ (1) หลักนิติธรรม (2) หลักคุณธรรม (3) หลักความโปร่งใส (4) หลักการมีส่วนร่วม (5) หลักความรับผิดชอบ และ (6) หลักความคุ้มค่า มากำหนดเป็นกรอบแนวคิดของการศึกษา ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาได้กำหนดระเบียบวิธีวิจัยแบ่งได้เป็น 2 ส่วน คือ

การรวบรวมข้อมูล การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นบุคลากรของเทศบาลเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม จำนวน 63 คน ได้มาโดยใช้ตารางกำหนดขนาดตัวอย่างของเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970) โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่สร้างขึ้นโดยปรับปรุงและพัฒนาให้มีความเหมาะสม ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของข้าราชการประจำของเทศบาลเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง ตำแหน่งงาน สถานภาพสมรส และรายได้ มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (checklist) ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมาภิบาล ประกอบด้วยหลัก 6 ประการ ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า และ ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม มีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายเปิดซึ่งเปิดโอกาสให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความเห็นได้อย่างอิสระ

2. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยปัจจัยส่วนบุคคลของข้าราชการประจำของเทศบาลเมืองนครปฐม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage) การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล

ตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม และแนวทางการพัฒนาการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

1. ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุ 41-50 ปี ระดับการศึกษาปริญญาตรี มีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง 6-10 ปี ตำแหน่งข้าราชการ สถานภาพสมรส และมีรายได้ต่อเดือนมากกว่า 35,000 บาทต่อเดือน

2. ระดับการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านหลักความคุ้มค่า รองลงมาคือ ด้านหลักความรับผิดชอบ ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักคุณธรรมและอันดีสุดท้าย คือ ด้านหลักนิติธรรม ตามลำดับ

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในภาพรวมของการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม

(n:63)

หลักธรรมาภิบาล	\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับที่
1. หลักนิติธรรม	2.41	0.65	น้อย	5
2. หลักคุณธรรม	2.78	0.44	ปานกลาง	4
3. หลักการมีส่วนร่วม	3.18	0.89	ปานกลาง	6
4. หลักความโปร่งใส	3.39	0.58	ปานกลาง	3
5. หลักความรับผิดชอบ	3.45	0.49	มาก	2
6. หลักความคุ้มค่า	3.56	0.34	มาก	1
รวม	3.13	0.30	ปานกลาง	

3. การเปรียบเทียบการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ด้านเพศไม่แตกต่างกัน ด้านอายุ ด้านระดับการศึกษา ด้านระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง ด้านตำแหน่งงาน ด้านสถานภาพสมรส และด้านรายได้ ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านหลักนิติธรรมและด้านคุณธรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

การศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม สามารถอภิปรายผลการศึกษาดังรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1. จากผลการศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารงานบุคคลตามหลัก ธรรมาภิบาล ของเทศบาลเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ ภัทรารุณี หนองเรื่อง (2554) ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการปฏิบัติงาน ตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลเกษตรวิสัย อำเภอกเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด โดยมี วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็น เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีเพศ อายุ และ ระดับการศึกษาและความคิดเห็นของประชาชนต่อการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาล ตำบลเกษตรวิสัย อำเภอกเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อ การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลเกษตรวิสัย อำเภอกเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับ บังอร กันสุข (2554) ได้วิจัยเรื่อง การบริหารงาน ตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบล ท่าแร่ อำเภอมือง จังหวัดสกลนคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลท่าแร่ อำเภอมือง จังหวัดสกลนคร ตามความคิดเห็นของประชากรภายในเขตเทศบาลตำบลท่าแร่ ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานตาม หลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลท่าแร่ อำเภอมือง จังหวัดสกลนครโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับ อมร เทียมภักดี (2553) ได้วิจัยเรื่อง ทักษะคติของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลัก ธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลธาตุพนม อำเภธาตุพนม จังหวัดนครพนม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาทักษะคติของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลธาตุพนม อำเภธาตุพนม จังหวัดนครพนม ตามปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจ ในหน้าที่ของเทศบาลตำบลรวมทั้งเพื่อหาแนวทางส่งเสริมการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของ เทศบาลตำบล ผลการวิจัยพบว่า ทักษะคติของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของ เทศบาลตำบลธาตุพนม อำเภธาตุพนม จังหวัดนครพนม โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และ วิโรจน์ สาขา (2553) ได้วิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการ ตามหลักธรร มาภิบาลของเทศบาลตำบลนาจารย์ อำเภอมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความ คิดเห็นและเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลนา จารย์ อำเภอมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ ของประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพแตกต่างกัน ตลอดจนข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล คือ หลักคุณธรรม หลักความรับผิดชอบ และหลักคุณค่า ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนมีความเห็นต่อการบริหารจัดการ ตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลนาจารย์ อำเภอมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยภาพรวมอยู่ใน ระดับปานกลาง

ผลการศึกษาเป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะ เทศบาลเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ หลักเกณฑ์ คำสั่ง และหนังสือสั่งการอย่างเคร่งครัด และยึดหยุ่นได้เมื่อ พิจารณาแล้วว่ามีเหตุผลจำเป็นที่จะต้องแก้ไขปรับปรุง ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม หลักการ มีส่วนร่วม หลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่าตามข้อเสนอแนะของ บุคลากรในหน่วยงาน ผู้บริหารยังไม่ได้นำเอาหลักธรรมาภิบาลมาปฏิบัติอย่างจริงจังจึงทำให้ผล การศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

2. จากการศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม พบว่าบุคลากรของเทศบาลเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม ที่มีอายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง ตำแหน่งงาน สถานภาพสมรส และรายได้ แตกต่างกัน มีแนวทางการพัฒนาการบริหารงานบุคลากรตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นบุคลากรที่มีเพศ แตกต่างกัน มีแนวทางการพัฒนาการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ บังอร เบ็ญจาธิกุล (2563) ทำการศึกษาเรื่องการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองในพื้นที่จังหวัดนครปฐมมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองในจังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็น จำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง พบว่ามีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน และไม่สอดคล้องกับ พระสวัสดี ชินวิโส (เชื้อคำฮวด) (2555) ได้ทำการศึกษาเรื่องการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในการบริหารจัดการของเทศบาลตำบลดงหลวง อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร มีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อศึกษาการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในการบริหารจัดการของเทศบาลตำบลดงหลวง อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร 2) เพื่อเปรียบเทียบระดับการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในการบริหารจัดการของเทศบาลตำบลดงหลวง อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร ที่มีเพศ อายุ และการศึกษา แตกต่างกัน และ 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในการบริหารจัดการของเทศบาลตำบลดงหลวง อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบการนำหลักธรรมาภิบาล ไปใช้ในการบริหารจัดการของเทศบาลตำบลดงหลวง อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหารโดยจำแนกตามเพศ อายุและระดับการศึกษา พบว่าผู้บริหารและบุคลากรผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับเทศบาลตำบลดงหลวง มีการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในการบริหารจัดการของเทศบาลโดยรวมทั้ง 6 ด้าน ไม่แตกต่างกัน

ผลการศึกษาที่เป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม เนื่องจากผู้บริหารยังใช้ระบบอุปถัมภ์หรือระบบเครือญาติมาใช้ในการบริหารงานบุคคลขององค์การ จึงส่งผลให้การเปรียบเทียบระดับการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลไม่แตกต่างกัน

ในส่วนของการเปรียบเทียบการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง ตำแหน่งงาน สถานภาพสมรส และรายได้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องจาก ปัจจุบันเทคโนโลยีได้เจริญก้าวหน้าเป็นอย่างมาก ทำให้บุคลากรเกิดการเรียนรู้ ได้ทั้งในระบบและนอกระบบ ไม่ว่าจะอายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง ตำแหน่งงาน สถานภาพสมรส และรายได้ แตกต่างกันเพียงใด การเรียนรู้หรือการแสวงหาความรู้ในปัจจุบันไม่ใช่เรื่องยากลำบากอีกต่อไป แต่ในขณะเดียวกันก็ยังมีบุคคลที่ไม่อาจเข้าถึงเทคโนโลยี หรือมีข้อจำกัดใน

การที่จะแสวงหาความรู้ ตลอดจนในปัจจุบันมีการแข่งขันทางด้านเศรษฐกิจสูงมาก ทำให้บุคลากรมีภาระหน้าที่หลายอย่างในเวลาเดียวกัน อาจทำให้ประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการทำงานบกพร่องไปบ้าง เหล่านี้ล้วนส่งผลให้บุคคลมีปัจจัยแตกต่างกัน ดังนั้น ทำให้บุคลากรที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกัน มีแนวทางการพัฒนาการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษา

1.1 ด้านโครงสร้างองค์การ จากการศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม พบว่า (1) โครงสร้างการบริหารหน่วยงานเทศบาลควรที่จะเอื้ออำนวยต่อการคล่องตัวในการปฏิบัติงาน และควรจะมีการกำหนดโครงสร้างการบริหารให้ชัดเจนมากกว่านี้ (2) หน่วยงานเทศบาลเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม ควรที่จะมีการกำหนดลักษณะงาน หน้าที่และความรับผิดชอบในแต่ละตำแหน่งไว้อย่างชัดเจน เพื่อที่จะให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น และ (3) จากการศึกษาพบว่า การบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม พบว่า การบริหารงานบุคคลตามหลักนิติธรรมมีค่าเฉลี่ยในการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ดังนั้น ควรที่จะปรับปรุงและแก้ไขในหลักนิติธรรม เช่น การกำหนดกฎ ระเบียบ ข้อบังคับและกติกาต่าง ๆ ให้ชัดเจนและทั่วถึง ตลอดจนมีกระบวนการที่สอดคล้องกับการปฏิบัติงานของบุคลากร การกำกับดูแลและส่งเสริมให้มีการบริหารงานบุคคลให้เป็นไปตามกฎ ระเบียบ และข้อบังคับที่กำหนดไว้อย่างเคร่งครัด เป็นต้น

1.2 ด้านการสนับสนุน จากการศึกษาพบว่า การบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม ในด้านหลักคุณธรรม หลักการมีส่วนร่วม และหลักความโปร่งใส มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น เทศบาลเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม ควรจะมีดำเนินการดังนี้ (1) ควรจะมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แนวคิด วิธีการทำงานซึ่งกันและกัน เช่น ส่งเสริมให้บุคลากรมีการเรียนรู้เพิ่มเติม สนับสนุนและส่งเสริมให้มีการฝึกอบรมในหลักสูตร ต่าง ๆ เพื่อให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน นอกจากนี้ ควรมีการรณรงค์ให้บุคลากรมีการร่วมแรงร่วมใจเพื่อให้การปฏิบัติงานตามแผน/โครงการต่าง ๆ บรรลุผลสำเร็จ เช่น การจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์อันดีภายในหน่วยงาน เป็นต้น

1.3 ด้านการสร้างโอกาสการพัฒนาความสามารถบุคลากรและค่าตอบแทนที่เพียงพอและยุติธรรม ทั้งนี้เพื่อเป็นการรักษาบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถให้อยู่กับองค์กรให้นานที่สุด เช่น เทศบาลเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม ควรจัดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรเพื่อพัฒนาศักยภาพในการทำงาน การส่งเสริมหรือสนับสนุนให้บุคลากรได้มีโอกาสแสดงความรู้ความสามารถ และทักษะในการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ ตลอดจนค่าตอบแทนที่คุ้มค่าเพียงพอต่อการครองชีพในปัจจุบัน ได้แก่ การมีระบบการเลื่อนขั้นเงินเดือนด้วยความเป็นธรรมและเท่าเทียมกัน ลดการใช้ระบบอุปถัมภ์ในการสรรหาบุคลากรหรือการปฏิบัติความดีความชอบ เหล่านี้เป็นต้น

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

2.1 ควรนำผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม ไปใช้เพื่อปรับปรุงและแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลทั้งของเทศบาลเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม และในหน่วยงานอื่น ๆ ต่อไป

2.2 ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมาภิบาลในหน่วยงานอื่น เพื่อเปรียบเทียบว่าควรมีการพัฒนาในด้านใดอีกบ้าง

เอกสารอ้างอิง

- ไชยวัฒน์ คำชู และคณะ. (2545). การบริหารการปกครองที่โปร่งใสด้วยจริยธรรม. กรุงเทพฯ: นำฝนการพิมพ์.
- ชนันรัตน์ สมณศักดิ์. (2559). ปัจจัยด้านบรรยากาศองค์การที่มีต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรปราการ. สารนิพนธ์หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยทองสุข.
- ณัฐภณ ชัยชนะ. (2555). ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของเทศบาลเจ้าพระยาสุรศักดิ์ จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการทรัพยากรเพื่อความมั่นคง). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- เทศบาลเมืองนครปฐม. (2563). นโยบาย กลยุทธ์การบริหาร และการพัฒนาทรัพยากรบุคคล. สืบค้นเมื่อ 1 กันยายน 2563, จาก [www.npt.go.th>upload-files/uploadfile/8/20190605012934.pdf](http://www.npt.go.th/upload-files/uploadfile/8/20190605012934.pdf)
- นิกร ตัมแก้ว. (2556). การดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลห้วยโพธิ์อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (นโยบายสาธารณะ). มหาวิทยาลัยสารคาม, มหาสารคาม.
- บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. (2542). การสร้างธรรมาภิบาล (Good Governance) ในสังคมไทย. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- สมาน รังสิโยกฤษฏ์. (2540). ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล. (พิมพ์ครั้งที่ 18). กรุงเทพฯ: นำกั้งการพิมพ์.
- สุนันทา เลาหนันท์. (2542). การบริหารทรัพยากรมนุษย์. กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- สำนักนายกรัฐมนตรี. (2542). ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ.2542. กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- อรทัย ก๊กผล. (2550). ร่วมคิด ร่วมปฏิบัติ การบริหารงานบุคคลท้องถิ่น. พิมพ์ครั้งที่ 1. นนทบุรี: ส. เจริญ การพิมพ์.

- อัจฉรา สังข์สุวรรณ. (2550). การบริหารงานบุคคล: การศึกษาเฉพาะกรณี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า วิทยาเขตพระนครเหนือ. กรุงเทพฯ: สถาบันเทคโนโลยี พระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- นิตยา วัชชุม. (2556). ประสิทธิภาพการบริหารงานบุคคลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอนาหว้า จังหวัดนครพนม. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิตบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- นิศราวรรณ รักโคตร. (2547). การบริหารงานบุคคลของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดกาฬสินธุ์. วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- บังอร กันสุข. (2554). การบริหารงานหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลห้วยโพธิ์ อำเภอเมืองจังหวัดสกลนคร. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์). มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, สกลนคร.
- ภัทรารุณี หนองเรือ. (2554). ความคิดเห็นของประชาชนต่อการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลเกษตรวิสัย อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (นโยบายสาธารณะ). มหาวิทยาลัยสารคาม, มหาสารคาม.
- วิโรจน์ สาขา. (2553). ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลนาจารย์ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (นโยบายสาธารณะ). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- ศิริพร วงศ์ตาผา. (2557). ความสัมพันธ์ระหว่างระบบบริหารงานบุคคลกับความผูกพันต่อองค์กรของเทศบาลตำบลในเขตอำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

การบริหารงานสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลดอนยาหอม
อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม
Elderly Welfare Administration of Don Yai Hom Subdistrict
Administrative Organization Mueang Nakhon Pathom District
Nakhon Pathom Province

ธนพันธุ์ พูลชอบ¹, อาภรณ์ พันธุ์ทอง², ดร.ณิ หนุอนันต์²,
ศิริมา วิภาตวรรณ⁴ และวราพร วรณะพันธ์⁵

Thanaphan Poolchob¹, Arporn Phuntong², Darunee Noonant³,
Sirima Vipatavana⁴ and Waraporn Woranaphan⁵

สาขาการเมืองการปกครอง คณะรัฐศาสตร์, โทร.084-6550867

Branch: Government Department Political Science, Tel. 084-6550867

e-mail:Tattapol.1133@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เพื่อศึกษา 1. เพื่อศึกษาการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ ขององค์การบริหารส่วนตำบลดอนยาหอม อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม 2. เพื่อทราบข้อเสนอแนะในการพัฒนาการจัดระบบสวัสดิการผู้สูงอายุ ขององค์การบริหารส่วนตำบลดอนยาหอม อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม วิจัยแบ่งออกเป็น 6 ด้าน คือ (1) ด้านนันทนาการ (2) ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล (3) ด้านที่พักอาศัย (4) ด้านประกันรายได้ (5) ด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัว ผู้ดูแลและการคุ้มครอง (6) ด้านการสร้างบริการและเครือข่ายการเกื้อหนุน ประชากรและกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ กลุ่มผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลดอนยาหอม จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อสัมภาษณ์เกี่ยวกับการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลดอนยาหอม ผลการวิจัยพบว่า ด้านนันทนาการ ประกอบด้วยเกณฑ์ประเมิน 4 เกณฑ์ ผลการวิจัยพบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลดอนยาหอม ได้มีการดำเนินงาน มีการจัดกิจกรรมวันผู้สูงอายุและมีการจัดตั้งชมรม กลุ่มของผู้สูงอายุ และกิจกรรมทัศนศึกษาท่องเที่ยวทาง ศาสนา ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล ได้มีการดำเนินงานกิจกรรมที่ทำคือ มีส่วนร่วมกับสถานอนามัยได้จัดทำโครงการที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพผู้สูงอายุ ด้านที่พักอาศัย ได้มีการดำเนินงาน คือได้จัดทำการปรับปรุงซ่อมแซมและสร้างบ้านที่อยู่อาศัยให้กับผู้สูงอายุ พร้อมทั้งจัดหาเครื่องนุ่งห่มให้แก่ผู้สูงอายุ และตัวชีวิตที่ไม่ได้จัดทำเลย คือการออกเยี่ยมเยียนด้านที่พักอาศัย และที่อยู่อาศัยอย่างถูกสุขลักษณะให้กับผู้สูงอายุ ด้านประกันรายได้ ได้มีการดำเนินงานที่มีการบริการเคลื่อนที่ เพื่ออำนวยความสะดวกในการรับเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุทุกคน และได้ประสานกับศูนย์การศึกษาออก

โรงเรียนในการส่งเสริมการประกอบอาชีพที่เหมาะสมให้กับผู้สูงอายุ ด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัวผู้ดูแล และการคุ้มครอง องค์การบริหารส่วนตำบลดอนยาหอม ได้มีการดำเนินงานผู้สูงอายุ พร้อมทั้งได้ดำเนินการสงเคราะห์ในการจัดศพตามประเพณี ให้กับผู้สูงอายุและได้จัดทำโครงการรณรงค์ให้หัวผู้สูงอายุ ด้านการสร้างบริการและเครือข่ายการเกื้อหนุน ได้มีการจัดกิจกรรมที่ดำเนินการ มีการบริการประชาชนเคลื่อนที่พร้อมทั้ง ประสานหน่วยงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด สนับสนุนด้านวิชาการ

คำสำคัญ: สวัสดิการ, องค์การบริหารส่วนตำบล

Abstract

This research to study1. To study elderly welfare management of Don Yai Hom District Administration. To know the recommendations for the development of the elderly welfare system of Don Yai Hom Subdistrict Administration. Mueang Nakhon Pathom District, Nakhon Pathom Province, research is divided into 6 areas: (1) Recreation, (2) Health and Medical Care, (3) Residential, (4) Income Insurance, (5) Social Security, Family, Caregivers and Protection. (6) Service creation and support networking The population and target audiences used in this study were executives and staff involved in the elderly operations of Don Ya Hom District Administration. The tool used to collect the data is an interview form created by the researchers for an interview on the management of the elderly welfare of Don Ya Hom District Administration. The results showed that recreation consisted of four evaluation criteria. The results showed that Don Yahom Subdistrict Administrative Organization has been operating Activities for Senior Citizens Day were organized and clubs were established. group of elderly people and activities to study religious tourism, health and medical treatment There are activities to do, namely Involved with the health center to create a project related to the health of the elderly. Residential There has been an operation, namely, renovating and rebuilding houses for the elderly. as well as providing clothing for the elderly and indicators that are not prepared at all is to visit the accommodation and hygienic housing for the elderly income insurance There have been operations with mobile services. To facilitate the receipt of the elderly's pension every month and has coordinated with the Non-School Education Center to promote suitable occupations for the elderly social security caregiver family and protection Don Yahom Subdistrict Administrative Organization There has been an operation for the elderly as well as a traditional funeral arrangement. for

the elderly and has organized a project to pour water on the black head for the elderly service building and support network There is a mobile public service as well. Coordinate with provincial social development and human security agencies academic support

Keywords: Welfare, Subdistrict Administrative Organization

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โครงสร้างประชากรไทยที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว จากการศึกษาพบว่า โครงสร้างประชากร โดยรวมเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทำให้ปริมาณทางประชากรวัยทำงาน กลายเป็นรูปแฉก สัดส่วนและจำนวนผู้สูงอายุมากขึ้น ในขณะที่เด็กลดลง ถึงแม้ประชากรวัยทำงานจะมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น แต่จะเริ่มลดลงในอีก 10-15 ปีข้างหน้าและมีผลต่อภาวะพึ่งพา (Dependency Ratio) ทำให้เป็นผลสืบเนื่องต่อสถานะเศรษฐกิจ ขนาดและสัดส่วนของผู้สูงอายุมีอัตราเพิ่มที่ รวดเร็วมากในอนาคตอีก 10 ปี ข้างหน้าหรือในปี พ.ศ.2574 ประเทศไทยจะได้ชื่อว่าเป็นสังคม ผู้สูงอายุ จากสถานการณ์และปัญหาของผู้สูงอายุดังกล่าว รัฐบาลได้ดำเนินการให้ความช่วยเหลือต่อผู้สูงอายุ ให้สามารถที่จะดำรงชีพอยู่ในชุมชนสังคมได้ โดยการช่วยเหลือทั้งทางด้านการสงเคราะห์เครื่องอุปโภคบริโภค การจัดหาสถานที่ให้ผู้สูงอายุพักอาศัยอยู่ การสงเคราะห์ทางการเงิน โดยการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพได้อยู่ในความรับผิดชอบของกรมประชาสงเคราะห์ (ปัจจุบันเปลี่ยนเป็นกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์) หลักการดำเนินการได้ให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมพิจารณาคัดเลือกผู้สูงอายุที่มีความเดือดร้อนสมควรที่จะได้รับการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพเดือนละ 300 บาท นับเป็นจำนวนงบประมาณที่ไม่มากนัก แต่ได้ถือว่าเป็นจุดเริ่มต้นการดำเนินงานแบบมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงจากนั้นท้องถิ่นจะเป็นผู้ดำเนินการดูแลงบประมาณที่จะไปจัดฝึกอบรมอาสาสมัครผู้ดูแลผู้สูงอายุ และกิจกรรมต่าง ๆ พร้อมทั้งจัดสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัย โดยทำโครงการซ่อมแซมบ้านผู้สูงอายุที่พักของประชาชนผู้สูงอายุที่อยู่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ (อบต.) ให้มีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นมั่นคงแข็งแรงมากขึ้น เพื่อความสะดวกในการดำเนินชีวิตประจำวัน และลดอัตราการเกิด อุบัติเหตุใด ๆ ที่อาจก่อให้เกิดอันตรายให้ได้มากที่สุด รวมถึงความตระหนักและการให้ความสำคัญ ในเรื่อง การดำเนินงานด้านการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของผู้นำในท้องถิ่นและปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน

ดังนั้นผู้วิจัยเห็นว่า หน่วยงานที่เข้าถึงพื้นที่มากที่สุดและเป็นหน่วยงานที่มีความพร้อม ในระดับหนึ่ง สมควรที่ได้รับการสนับสนุนจากรัฐ อย่างเต็มในการจัดบริหารงานเกี่ยวข้องกับสวัสดิการผู้สูงอายุ ดังนั้นงานวิจัยครั้งนี้จึงสนใจหน่วยงานขนาดเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อย่าง องค์การบริหารส่วนตำบลดอนยายหอม อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม ในการทำวิจัยเพื่อเป็นข้อมูลในการสนับสนุนส่งเสริมการดูแลผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบล

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ ขององค์การบริหารส่วนตำบลดอนยายหอม อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม
2. เพื่อทราบข้อเสนอแนะในการพัฒนาการจัดระบบสวัสดิการผู้สูงอายุ ขององค์การบริหารส่วนตำบลดอนยายหอม อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม

แนวคิดที่เกี่ยวข้อง

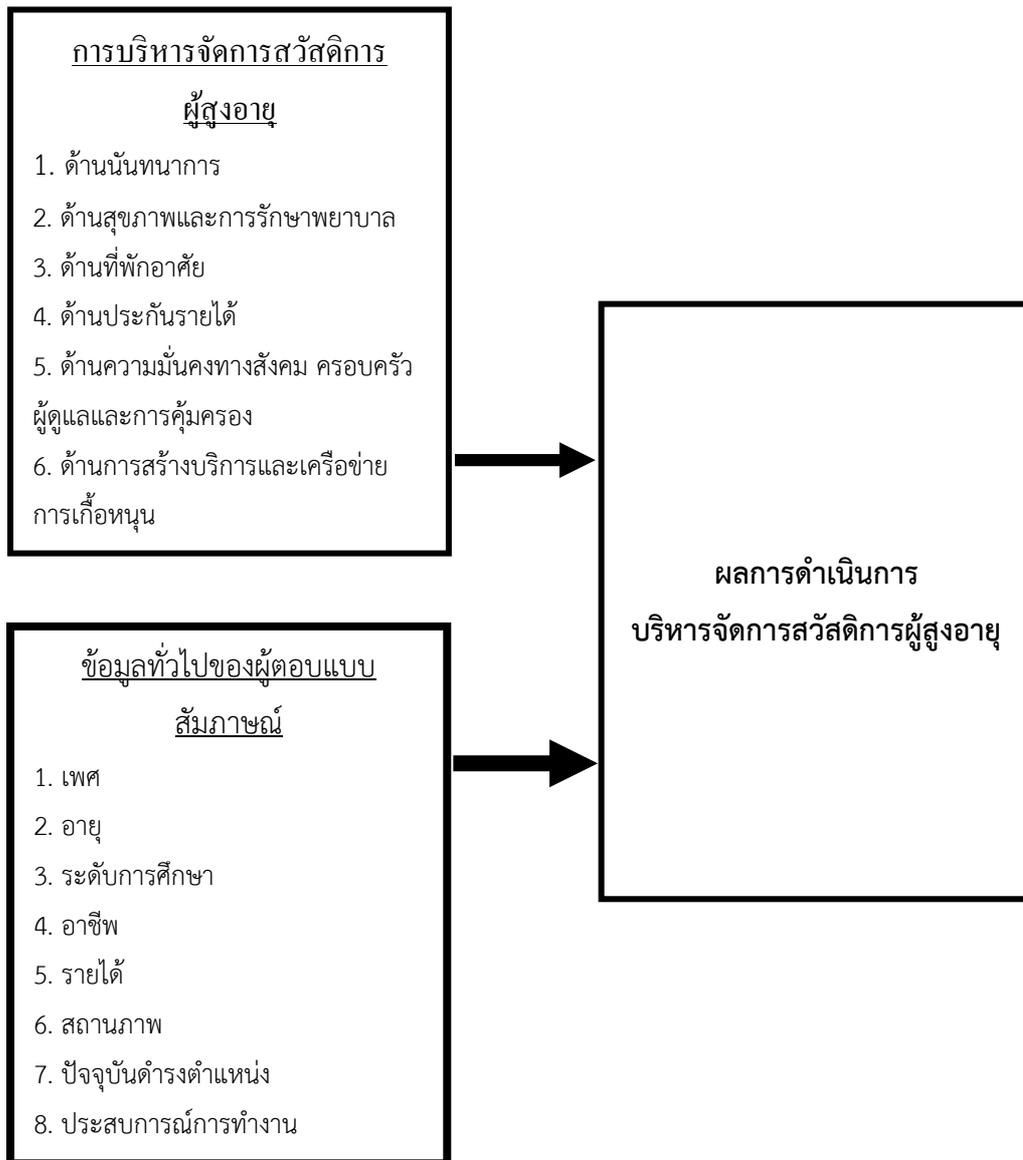
งานสวัสดิการสังคม เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับคนทุกคนในสังคม ตั้งแต่แรกเกิดจนกระทั่งตาย อาจกล่าวได้ว่าวัฏจักรชีวิต (Life Cycle) ของคนในสังคมแต่ละคน ต้องได้รับบริการขั้นพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต เช่น บริการด้านสุขภาพอนามัย บริการด้านการศึกษา บริการด้านที่อยู่อาศัย การจัดสวัสดิการสังคมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลักการดำเนินงานองค์ประกอบเกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตด้านสุขภาพอนามัย ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดให้มีการจัดสวัสดิการให้ผู้สูงอายุ และคนพิการ ด้านส่งเสริมการอยู่ร่วมกัน และสร้างความเข้มแข็งด้านองค์กรผู้สูงอายุ และคนพิการ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการตามแนวทางด้านส่งเสริมอาชีพหรือรายได้ของผู้สูงอายุและคนพิการ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการตามแนวทางด้านส่งเสริมอาชีพหรือรายได้ของผู้สูงอายุและคนพิการ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการตามแนวทาง คือ จัดให้ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ดูแล เข้าร่วมฝึกอาชีพ และให้ความรู้ในอาชีพต่าง ๆ ประสานกับสถานประกอบการและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุและคนพิการที่มีความพร้อมและมีศักยภาพเข้าทำงานด้านการบริหารจัดการระบบพัฒนาคุณภาพชีวิต ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการตามแนวทาง คือ การจัดทำฐานข้อมูลผู้สูงอายุและคนพิการ ในด้านข้อมูลข่าวสารให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประชาสัมพันธ์

แนวคิดทฤษฎีนี้เชื่อว่าโดยธรรมชาติของมนุษย์ต้องการสิ่งต่าง ๆ ทรัพยากรที่จะให้การมีชีวิตอยู่ ความพึงพอใจในการตอบสนองความต้องการของตนเอง และอาจใช้กลไกตลาด หรือรัฐเป็นตัวขับเคลื่อน (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, มปป.: 132 – 136) ได้ให้แนวคิดพื้นฐานของมนุษย์สรุปได้ว่า ความอยู่ดีกินดีมีมากกว่าการปรับตัวที่ดี หรือมีภาวะสมดุลระหว่างความรู้สึกอัดอัดกับสิ่งที่ต้องการ แต่ความอยู่ดีกินดีเป็นภาวะอารมณ์ทางบวกของบุคคล เช่น ความรู้สึกสนุกสนานและการมีภาวะอารมณ์ทางลบน้อย ๆ ดังนั้น ความอยู่ดีกินดีจึงเป็นอัตวิสัย (Subjective) และเป็นอารมณ์ความรู้สึกที่ดี และอาจเปลี่ยนแปลงพลวัตตลอดเวลา และเห็นว่าชีวิตมีขั้นพัฒนาการที่ดีต่อเนื่องตั้งแต่เกิดจนตาย ต้องการการตอบสนองในแต่ละช่วงที่วัยที่ไม่เหมือนกัน ดังนั้น ความอยู่ดีกินดีของมนุษย์ คือการตอบสนองแต่ละขั้นแต่ละวัยอย่างเหมาะสมจะนำไปสู่การพัฒนาของมนุษย์ และความดีต้องในขั้นต่อไป ทั้งหมดสะท้อนถึงความต้องการที่หลากหลายของมนุษย์ โดยสรุป ความอยู่ดีกินดีระดับบุคคลนั้นจึงมีความหลากหลาย ได้แก่ ความต้องการความมั่นคงในชีวิต สวัสดิภาพเสรี และอิสระในการเข้าถึงทรัพยากร อิสระในการมีชีวิตอยู่ความเอกลักษณะ และอัตตลักษณ์แห่งตนการมีนิเวศวิทยาหรือสิ่งแวดล้อมที่ดี

พิมพิสุทธิ์ บัวแก้ว และ รติพร ถึงฝั่ง (2559) การดูแลสุขภาพและภาวะสุขภาพของผู้สูงอายุไทย การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภาวะสุขภาพของผู้สูงอายุไทยและอำนาจในการทำนายภาวะสุขภาพของผู้สูงอายุ ด้วยตัวแปรคุณลักษณะส่วนบุคคล การสนับสนุนทางสังคมและการดูแลสุขภาพ โดยใช้ข้อมูลitudinal จากการศึกษาสำรวจประชากรผู้สูงอายุ ประจำปี พ.ศ.2554 ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ จำนวนตัวอย่างทั้งสิ้น 16,058 คน ผลการศึกษา พบว่าภาวะสุขภาพของผู้สูงอายุไทยอยู่ในระดับปานกลาง ปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล การสนับสนุนทางสังคมและ การดูแลสุขภาพของผู้สูงอายุร่วมกันทำนายภาวะสุขภาพของผู้สูงอายุไทยได้ร้อยละ 11.2 ตัวแปรที่สำคัญที่สุด คือ รายได้ โดยพบว่าระดับรายได้เฉลี่ยต่อปีตั้งแต่ 50,000 บาทขึ้นไป สามารถทำนายภาวะสุขภาพผู้สูงอายุได้มากที่สุด โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน (β) เท่ากับ .174 รองลงมาคือการดูแลสุขภาพของผู้สูงอายุ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย มาตรฐาน (β) เท่ากับ .164 การศึกษานี้เสนอแนะว่าภาครัฐควรที่จะคงไว้ซึ่งนโยบายที่เกี่ยวข้องกับสวัสดิการของผู้สูงอายุ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุและปรับปรุงช่องทางการเข้าถึงสิทธิดังกล่าวให้ครอบคลุมและทั่วถึง รวมทั้งส่งเสริม พฤติกรรมการดูแลสุขภาพของผู้สูงอายุ โดยเน้นการมีส่วนร่วมของครอบครัว

ณัฐวุฒิ ทรัพย์อุบลัมภ์ (2550) ศึกษาเรื่อง การดำเนินงานด้านสุขภาพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ในจังหวัดชลบุรี พบว่า การดำเนินงานด้านสุขภาพผู้สูงอายุอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นใน 3 ประเด็น คือ ด้านส่งเสริมสุขภาพ ด้านการป้องกันโรค ด้านการฟื้นฟูสุขภาพ อยู่ในระดับปานกลาง ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยกับการดำเนินงานด้านสุขภาพผู้สูงอายุของ อบต. พบว่า ปัจจัยประสพการณ์ทางการแพทย์ และสาธารณสุขปัจจัยการสำรวจข้อมูลและการจัดทำแผนพัฒนาผู้สูงอายุของอบต. มีความสัมพันธ์ต่อการดำเนินงานด้านสุขภาพผู้สูงอายุ อบต. ส่วนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาผู้สูงอายุ รายได้การได้รับการสนับสนุนจากบุคคล และหน่วยงานอื่น การประสานความร่วมมือกับบุคคลและหน่วยงานอื่น ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการดำเนินงานด้านสุขภาพผู้สูงอายุของ อบต.

กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ในงานวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ประชากร กลุ่มตัวอย่างและการสุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในศึกษา การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยบุคคล 2 กลุ่ม จำนวน 5 คน ในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลคำหอม อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐมผู้วิจัยใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ศึกษาค้นคว้าจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง โดยศึกษารวบรวมและเก็บข้อมูลจากหนังสือ ตำรา เอกสารทางวิชาการ รายงานการวิจัย เอกสารทางราชการ พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ.2546 และเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องและรวบรวมข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดสวัสดิการและสวัสดิการผู้สูงอายุ ซึ่งในผลงานวิจัยที่มีผู้ศึกษาไว้แล้ว เพื่อให้ได้ข้อมูลความต้องการ ได้รับสวัสดิการและสวัสดิการเพื่อส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต พร้อมทั้งปัญหาการได้รับสวัสดิการการวิเคราะห์ข้อมูลผู้ศึกษาดำเนินการการจัดการและ

ทำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสาร ตำรา หนังสือวิชาการ และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์ จัดเป็นหมวดหมู่ตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา แล้วดำเนินการนำมาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ผลการศึกษา

แนวนโยบาย แผนพัฒนาตำบล และระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ของ อบต.ผ่านมาได้มีการกำหนดรูปแบบกิจกรรมโครงการที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุไว้และได้ดำเนินการสำรวจปัญหาความต้องการได้รับสวัสดิการผู้สูงอายุเพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมให้ตรงกับความต้องการของผู้สูงอายุจัดกิจกรรมให้กับผู้สูงอายุ จัดเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ การซ่อมแซมบ้านและห้องน้ำให้กับผู้สูงอายุที่ยากจนได้จัดกิจกรรมโดยร่วมกับสถานีอนามัย โดยใช้งบประมาณจากองค์การบริหารส่วนตำบลสมทบกับกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับพื้นที่ตำบลดอนยาหอม จัดกิจกรรมออกหน่วยบริการให้คำแนะนำ ปรีกษาให้ความรู้เกี่ยวกับสุขภาพและโรคภัยไข้เจ็บอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง และยังออกบริการตรวจสุขภาพประจำปีแก่ผู้สูงอายุแบบเคลื่อนที่ ได้มีนโยบายและดำเนินการจัดทำปรับปรุงซ่อมแซมที่อยู่อาศัยให้กับผู้สูงอายุ และสร้างบ้านให้กับผู้สูงอายุ ในการโครงการบ้านเทิดไท้องค์ราชันเพื่อจัดหาเครื่องนุ่งห่มให้แก่ผู้สูงอายุ ในการดำเนินการเยี่ยมเยียนด้านที่พักอาศัยและให้คำแนะนำที่อยู่อาศัยอย่างถูกสุขลักษณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลดอนยาหอม ได้อำนวยความสะดวกในการรับเบี้ยยังชีพให้กับผู้สูงอายุ โดยออกบริการเคลื่อนที่ไปตามหมู่บ้านทุกหมู่บ้าน ไม่เกินวันที่ 10 ของทุกเดือน ผู้สูงอายุที่มารับเงินด้วยตนเองไม่ได้ ก็ให้ทำหนังสือมอบอำนาจให้ลูกหลานมารับเงินแทน และมีบางส่วนแจ้งความประสงค์การรับเงินโดยโอนเข้าบัญชีธนาคารด้วย ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความต้องการประสงค์ของผู้สูงอายุที่สะดวกแบบไหน โดยองค์การบริหารส่วนตำบลดอนยาหอม ยึดถือความต้องการของผู้สูงอายุเป็นหลักในการปฏิบัติ แต่ทั้งนี้้องค์การบริหารส่วนตำบลดอนยาหอม ยังขาดในเรื่องอื่น คือ ไม่ได้สนับสนุนในการจัดตั้งกลุ่มกองทุน และการฝึกอาชีพที่เหมาะสมให้กับผู้สูงอายุ เนื่องจากผู้สูงอายุยังไม่มีความพร้อมในการรวมกลุ่มกันเนื่องจากสภาพปัญหาทางครอบครัวและด้วยสภาพทางร่างกายไม่เอื้ออำนวยต่อการประกอบอาชีพหรือฝึกอาชีพได้ อีกทั้งองค์การบริหารส่วนตำบลดอนยาหอม ขาดบุคลากรในการดำเนินทางด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัว ได้ดำเนินการอุดหนุนศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านเพื่อช่วยเหลือผู้สูงอายุ แต่ดำเนินการเพียงครั้งเดียว การดำเนินการด้านสงเคราะห์ในการจัดศพตามประเพณี แต่ทางองค์การบริหารส่วนตำบลดอนยาหอม ไม่ได้ดำเนินการอำนวยความสะดวกและความปลอดภัยในเรื่องต่าง ๆ เหล่านี้ คือ สถานที่ทำการอาคารสถานที่ทางเดินทางเท้าและห้องน้ำสำหรับผู้พิการ ประโยชน์ เพื่อการดูแลผู้สูงอายุให้ทราบ อย่างต่อเนื่องพร้อมทั้งองค์การบริหารส่วนตำบลดอนยาหอม ยังได้จัดโครงการกิจกรรมในการยกย่องเชิดชูให้ชุมชนเห็นคุณค่าและศักดิ์ศรีของผู้สูงอายุเป็นประจำทุกปี เช่น เชิดชูปราชญ์ชาวบ้าน ภูมิปัญญาชาวบ้านด้านการสร้างบริการและเครือข่ายการเกื้อหนุนการหรือประสานหน่วยงานอื่นเพื่อบริการสวัสดิการต่าง ๆ แบบเคลื่อนที่แก่ผู้สูงอายุ

อภิปรายผล

องค์การบริหารส่วนตำบลดอนยายหอม สามารถดำเนินการจัดการทำตามเกณฑ์มาตรฐานการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ ทั้ง ๖ ด้าน ในภาพรวมขององค์การบริหารส่วนตำบลดอนยายหอม สามารถจัดสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุ ได้ครบทุกด้าน ในภาพรวมขององค์การบริหารส่วนตำบลดอนยายหอม สามารถจัดสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุ คือ ด้านนันทนาการ เป็นกิจกรรมจัดสถานที่การออกกำลังกายให้กับผู้สูงอายุและการจัดให้มีกิจกรรมชมรม การจัดกิจกรรมวันผู้สูงอายุประจำปี การจัดสวัสดิการด้านรายได้ สำหรับการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ และการจัดสวัสดิการด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล และในกิจกรรมการให้ความรู้ด้านสุขภาพอนามัยให้กับผู้สูงอายุ และการตรวจสุขภาพผู้สูงอายุประจำปี การจัดสวัสดิการมีการจัดสวัสดิการด้านนันทนาการ การจัดสวัสดิการด้านรายได้ และการจัดสวัสดิการด้านสุขภาพอนามัย ในส่วนที่การจัดสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัย ได้มีการจัดบริการซ่อมแซมที่อยู่อาศัย และสร้างบ้านให้กับผู้สูงอายุที่ยากจน ส่วนด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัว ผู้ดูแลและคุ้มครองดำเนินการมากที่สุดก็ในเรื่องการสงเคราะห์ในการจัดศพตามประเพณี และด้านการสร้างบริการและเครือข่ายการเกื้อหนุนซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ

ข้อเสนอแนะ

1. เมื่อพิจารณาจากข้อมูลวิจัยพบว่าการบริหารอย่างมีประสิทธิภาพและครบทุกด้านตามหลักการศึกษานั้น ถ้ามีหน่วยงานให้ความสำคัญและเพิ่มพูนการให้บริการที่ยกระดับขึ้นไปจะสามารถทำให้การคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุมากขึ้น
2. หน่วยงานท้องถิ่นควรมีการบูรณาการระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการเรื่องคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุมากขึ้นเพิ่มระดับการให้บริการ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการเก็บความสัมภาษณ์เชิงลึก ที่เป็นเป็นความต้องการของผู้สูงอายุ เพราะที่ผ่านมา มีการศึกษาเฉพาะส่วนของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

เอกสารอ้างอิง

- รศรินทร์ เกรย์และคณะ. (2556). **มโนทัศน์ใหม่ของนิยามผู้สูงอายุ มุมมองเชิงจิตวิทยาสังคมและสุขภาพ**. นครปฐม: สถาบันวิจัยประชากรและสังคมมหาวิทยาลัยมหิดล.
- เรวดี สุวรรณพเก้าและรศรินทร์ เกรย์. (2554). **คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในพื้นที่เผ่ากระวังประชากรกาญจนบุรี**. วารสารประชากร, 2, 33-54.
- ลัดดา ดำริการเลิศ. (2555). **การดูแลผู้สูงอายุแบบบูรณาการในชุมชน: ช่วงที่1 สถานการณ์และความต้องการ ดูแลผู้สูงอายุในชุมชน**. นครปฐม: สำนักวิจัยและพัฒนาระบบสุขภาพชุมชน สถาบันพัฒนาสุขภาพ อาเซียนมหาวิทยาลัยมหิดล.

- เล็ก สมบัติ. (2549). **โครงการภาวะการดูแลผู้สูงอายุของครอบครัวในปัจจุบัน**. กรุงเทพมหานคร: มิสเตอร์ ก๊อปปี้.
- วริศา จันทรังสีวรกุล. (2553). พฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพและภาวะสุขภาพของผู้สูงอายุที่สถานสงเคราะห์คนชรา จังหวัดนครสวรรค์. **วารสารวิจัยทางวิทยาศาสตร์สุขภาพ, 4**, 12-20.
- วิชาญ ชูรัตน์และคณะ. 2555. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาวะเสี่ยงการมีปัญหาสุขภาพจิตของผู้สูงอายุ. **วารสารประชากร, 3**, 87-109.
- Klumrat, Khwandao. et al. (2013). Causal Factors of Health Behavior of Elderly in Western Region of Thailand. **Journal of Humanities and Social Sciences Mahasarakham University, 7**, 93-104. (in Thai).
- Kreavavishkit, Nuanchan. et al. (2012). **Factors Affecting Health of the Elderly in Khokkotoa Subdistrict, Muang District, Suphanburi Province**. Bangkok: Faculty of Nursing Suan Dusit Rajabhat University. (in Thai).

การบริหารจัดการสินค้าไม่เคลื่อนไหว กรณีศึกษา ผู้ประกอบการผลิตชิ้นส่วน ยานยนต์แห่งหนึ่ง จังหวัดระยอง

Improving Managing Non Moving Inventory a Case Study of an Auto Parts Manufacturer in Rayong Province.

ธนโรจน์ พงศ์กิตติอิสรา¹, ธาปนา ไนริกุล², โกรภาพ เสนกุปตา³, นิกอร์ ไรดี⁴

Tanaroj Pongkittiisara¹, Thapana Nairikul², Gaurav Sengupta³, Nikorn Raidee⁴

¹⁻⁴คณะวิศวกรรมศาสตร์และเทคโนโลยี วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม, โทรศัพท์ 090-932-9465

¹⁻⁴Faculty of Engineering and Technology, Siam technology College, Tel. 090-932-9465

*e-mail :Narong.R.Yim@gmail.com,

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์การวิจัยครั้งนี้ 1) เพื่อศึกษาปัญหาที่เกี่ยวข้องกับสินค้าไม่เคลื่อนไหวในคลังสินค้าของผู้ประกอบการผลิตชิ้นส่วนยานยนต์แห่งหนึ่ง ในนิคมอุตสาหกรรมอมตะซิตี้จังหวัดระยอง 2) เพื่อหาแนวทางในการบริหารจัดการสินค้าไม่เคลื่อนไหวของในแผนกสต็อกของผู้ประกอบการผลิตชิ้นส่วนยานยนต์แห่งหนึ่ง ในนิคมอุตสาหกรรมอมตะซิตี้จังหวัดระยอง เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ประชากรวิจัย ได้แก่ พนักงาน และผู้จัดการในคลังสินค้า จำนวน 20 คน ใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลใช้ผังเหตุและผล รวมทั้งวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา

ผลการวิจัยปัญหาที่ส่งผลต่อการจัดการสินค้าไม่เคลื่อนไหวในคลังสินค้า พบว่า กระบวนการดำเนินงาน เครื่องยนต์อุตสาหกรรมอุปกรณ์ ในการทำงานไม่เพียงพอ พนักงานปฏิบัติงานผิดพลาด นอกจากนี้ยังพบว่าในคลังสินค้าไม่มีการแบ่งกรุปประเภทสินค้าส่งผลให้ไม่มีการตรวจสอบสินค้าที่มีประสิทธิภาพ สำหรับแนวทางการบริหารจัดการสินค้าไม่เคลื่อนไหว สํารวจตรวจสอบเช็คข้อมูลสินค้าคงคลัง รวมทั้งแยกประเภทของสินค้าด้วยแนวคิด ABC Analysis จัดอบรมพนักงานเพื่อสร้างความเข้าใจในขั้นตอนและวิธีการและวิธีการและวิธีการปฏิบัติงาน จัดเก็บและเบิกจ่ายสินค้าตามหลักการของ FIFO นอกจากนี้นำเทคโนโลยีเข้ามาประยุกต์ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลของลูกค้ํา คำสั่งซื้อ การผลิต การตลาด เพื่อให้สามารถนำมาวิเคราะห์สร้างความสะดวกรวดเร็วมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น จากการศึกษาวิจัยค้นพบว่า องค์กรควรให้ความสำคัญและตระหนักถึงสินค้าไม่เคลื่อนไหวเนื่องจากจะเป็นต้นทุนที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้แก่องค์กร

คำสำคัญ : การบริหารจัดการ, สินค้าไม่เคลื่อนไหว, ผู้ประกอบการผลิตชิ้นส่วนยานยนต์

Abstract

The objectives of this research were 1) to study problems related to non-moving goods in the warehouse of an auto parts manufacturer. In Amata City Industrial Estate, RayongProvince 2) To find a way to manage non-moving products in the store department of an auto parts manufacturer in Amata City Industrial Estate, Rayong Province This was a qualitative research, the research population consisted of 20

employees and warehouse managers. The interview form was used as a data collection tool. Analyze the data using a Cause & Effect diagram. including content analysis

The results of the research, problems affecting the management of non-moving goods in the warehouse, found that the operating process equipment in the work is not enough The worker made a mistake. It was also found that the warehouse was not grouped by category, resulting in ineffective inventory checking. For the management of non-moving goods Check and check inventory information. Including the classification of products using ABC Analysis concept. Organize training for employees to create understanding of operating procedures. Store and disburse goods according to FIFO principles. In addition, technology is applied in collecting customer data, orders, production, marketing so that it can be analyzed to create convenience, speed and efficiency. The research study found that Organizations should pay attention to and be aware of non-moving products as they are costs that do not generate income for the organization

Keywords: management, Non Moving Inventory, Auto parts manufacturer

บทนำ

การแข่งขันทางธุรกิจในปัจจุบันและการเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลันในด้านต่าง ๆ ทั้งด้านทางเทคโนโลยีต่างๆ ซึ่งส่วนใหญ่ได้เข้ามามีส่วนร่วมกับการการทำงานมากขึ้น องค์กรต่างๆ ไม่ว่าจะเป็ภาคเอกชนและภาครัฐบาลจำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยน อาทิเช่น การใช้ศักยภาพที่องค์กรมีอยู่อย่างเต็มที่ การเพิ่มผลผลิตขององค์กรให้ถึงจุดที่สามารถแข่งขันได้อย่างเหมาะสม แต่การเพิ่มผลผลิตมีปัจจัยหลายอย่างมีความจำเป็นและเกี่ยวข้องในการผสมผสานการควบคุมปัจจัยต่าง ๆ โดยการบูรณาการเข้าด้วยกันเพื่อให้เกิดความยั่งยืนภายในองค์กร จากสภาวะเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว องค์กรและห้างร้านต่าง ๆ ต้องเผชิญหน้ากับต้นทุนสินค้าที่สูงขึ้น โดยองค์กรส่วนใหญ่ได้นำกลยุทธ์มาประยุกต์ใช้ในการสร้างประสิทธิภาพในการบริหารการจัดการ การลดต้นทุนที่ไม่จำเป็น เช่น การลดปริมาณสินค้า เนื่องจากหากมีปริมาณสินค้าคงคลังจำนวนมากทำให้ต้นทุนในการดำเนินการสูงมากขึ้น อาจทำให้ธุรกิจไม่สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้สินค้าคงคลัง เป็นสินค้าหรือทรัพยากรที่กิจการเก็บไว้ เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคในอนาคต หรือสินค้า วัสดุที่ทางกิจการเก็บและรักษาไว้เพื่อประโยชน์ต่อไปในอนาคต เป็นการบริการที่เกี่ยวกับปริมาณ การเคลื่อนย้าย การจัดหา การจัดเก็บสินค้า การจ่ายสินค้าคงคลังนั้นมีจุดประสงค์หลัก ๆ เพื่อเก็บสินค้าให้เพียงพอกับความต้องการตามต้นทุนที่เหมาะสม ด้วยการกำหนดปริมาณสินค้าคงคลังที่ต้องการจัดเก็บ ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับปริมาณในการสั่งซื้อสินค้าครั้งละเท่าไร ส่วนใหญ่คลังสินค้ามักจะเก็บสินค้าประเภท วัตถุดิบ สินค้าระหว่างการผลิต และสินค้าสำเร็จรูป เป็นต้น

ในขณะที่เดียวกันธุรกิจนิคมอุตสาหกรรมในไทยช่วงปี 2564-2566 มีแนวโน้มเติบโตหลังจากหดตัวรุนแรงในปี 2563 โดยคาดว่าจะขยายและให้เช่าที่ดินฯ จะขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 20 ต่อปี โดยปัจจัยหนุนจาก 1) ความคืบหน้าของการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานภาครัฐโดยเฉพาะในพื้นที่ EEC ซึ่งจะเหนี่ยวนำให้เกิดการขยายตัวของการลงทุนภาคเอกชน 2) ความเชื่อมั่นของนักลงทุนต่างชาติมีแนวโน้มทยอยฟื้นตัวตามทิศทางเศรษฐกิจโลกและไทย 3) ผู้ประกอบการต่างชาติมีแนวโน้มย้าย/ขยายฐานการผลิตมาไทยมากขึ้น และ 4) มาตรการกระตุ้นการลงทุนจากภาครัฐและการปรับแก้ไขกฎระเบียบให้เอื้อประโยชน์ต่อ

การทำธุรกิจ นอกจากนี้ การปรับเปลี่ยนทางการค้าที่อาจเกิดจากความขัดแย้งทางการค้าระหว่างสหรัฐฯ กับจีน ทำให้มีแนวโน้มที่จะย้ายมาขยายโรงงานผลิตในไทย ซึ่งผู้พัฒนานิคมอุตสาหกรรมกำลังเตรียมตอบสนองความต้องการที่แข็งแกร่งตามการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโดยการพัฒนานิคมอุตสาหกรรมใหม่ในรูปแบบของ “สมาร์ทพาร์ค” ที่จะติดตั้งเทคโนโลยีการผลิตที่ทันสมัยและระบบการสื่อสารและแหล่งจ่ายไฟที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม สำหรับใช้งานในอุตสาหกรรมที่ทันสมัย (ไทยพับลิก้า, 2021)

โดยเฉพาะพื้นที่เขตส่งเสริมระเบียบเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) ตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนากายใต้ไทยแลนด์ 4.0 โดยคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาระเบียบเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกได้กำหนดโซนอีอีซี ครอบคลุมพื้นที่ 3 จังหวัดในภาคตะวันออก ได้แก่ จังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี และระยอง โดยสิทธิประโยชน์ที่ได้รับ เช่น 1) เป็นการดึงดูดนักลงทุนต่างชาติ 2) เศรษฐกิจไทยมีโอกาสที่ขยายตัวจากการลงทุนใหม่ๆ 3) ความยืดหยุ่นเรื่องการเข้ามาของคนต่างด้าว โดยเฉพาะคนต่างด้าวที่มีทักษะความสามารถ ความเชี่ยวชาญที่จะส่งผลบวกให้กับประเทศ ก็จะทำให้ประเทศไทยได้รับองค์ความรู้ใหม่ๆ เข้าสู่ประเทศ (อรุณ ศิริงานสุรณ, 2564) ซึ่งการลงทุนภาคเอกชนจัดเป็นหนึ่งในหัวใจสำคัญของการเติบโตอย่างยั่งยืนทางเศรษฐกิจ แต่สำหรับกรณีของประเทศไทย บทบาทดังกล่าวกลับลดลงมากในช่วงที่ผ่านมา ส่วนหนึ่งจากข้อจำกัดทั้งด้านแรงงาน ด้านเทคโนโลยี และเสถียรภาพทางการเมือง ดังนั้น เพื่อยกระดับศักยภาพการแข่งขันของประเทศในระยะต่อไป ภาครัฐจึงต้องเร่งกระตุ้นให้เกิดการลงทุนครั้งใหญ่รอบใหม่ด้วยโครงการเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) ผ่านการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานขนาดใหญ่เพื่อเพิ่มความน่าดึงดูดของพื้นที่ ประกอบกับการมอบสิทธิประโยชน์เพื่อส่งเสริมการลงทุน โดยเฉพาะสำหรับอุตสาหกรรมเป้าหมายที่มีระดับนวัตกรรมสูง สอดคล้องนโยบาย Thailand 4.0 เพื่อให้เศรษฐกิจไทยขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมในภาพรวม การพัฒนาโครงการ EEC ถือว่ามาถูกทาง เนื่องจากมีคุณสมบัติที่เหมาะสมหลายด้าน ทั้งด้านพื้นที่ที่มีฐานการผลิตขนาดใหญ่และโครงสร้างพื้นฐานตั้งต้น อีกทั้งภาครัฐยังมีการผลักดันโครงการอย่างชัดเจนอย่างไรก็ตาม ข้อจำกัดด้านการลงทุนโดยเฉพาะด้านการขาดแคลนแรงงานที่มีทักษะตรงต่อความต้องการของตลาดยังเป็นความท้าทายสำคัญที่รอการก้าวข้าม เพื่อให้การลงทุนยกระดับขีดความสามารถในครั้งนี้เป็นไปได้อย่างยั่งยืน (ณัชพล จรุงพิพัฒน์กุล, 2562)

จากข้อมูลดังกล่าวส่งผลต่อต้นทุนและเพิ่มค่าใช้จ่ายในการลงทุน ฉะนั้นการศึกษาหาแนวทางการบริหารจัดการสินค้าไม่เคลื่อนไหวจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความสูญเสียจากการขาดสินค้าคงคลัง อาจเนื่องมาจากสินค้าหมดอายุตกทุน ถ้าสมัย หรือเสื่อมสภาพใช้งานไม่ได้ เป็นต้น ส่งผลให้ต้นทุนในการดำเนินการ การบำรุงรักษาสินค้าไม่เคลื่อนไหว ที่อาจส่งผลต่อกระบวนการผลิตและงานซ่อมบำรุงอีกด้วย ดังนั้นจึงมีความจำเป็นในการสำรวจ ตรวจสอบ เพื่อช่วยเพิ่มศักยภาพประสิทธิภาพในการดำเนินงานของผู้ประกอบการผลิตชิ้นส่วนยานยนต์แห่งนี้ ซึ่งผลลัพธ์ หรือข้อค้นพบที่ได้จะทำให้ได้องค์ความรู้ใหม่ วิธีการใหม่ นอกจากจะเป็นประโยชน์ต่อองค์กรผู้ประกอบการผลิตชิ้นส่วนยานยนต์แห่งนี้ ยังส่งผลดีต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศไทย และยังสามารถนำผลการวิจัยไปปรับใช้กับองค์กรธุรกิจภาคการผลิตขนาดกลางและขนาดย่อมได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาที่เกี่ยวกับสินค้าไม่เคลื่อนไหวในคลังสินค้าของผู้ประกอบการผลิตชิ้นส่วนยานยนต์แห่งหนึ่ง ในนิคมอุตสาหกรรมอมตะซิตี้ จังหวัดระยอง
2. เพื่อหาแนวทางในการบริหารจัดการสินค้าที่ไม่เคลื่อนไหวของในแผนกสต็อกของผู้ประกอบการผลิตชิ้นส่วนยานยนต์แห่งหนึ่ง ในนิคมอุตสาหกรรมอมตะซิตี้ จังหวัดระยอง

การทบทวนวรรณกรรม

สินค้าคงคลัง (Inventory)

ขวัญชัย ทักทะเล (2557) กล่าวถึง พัสตุดคงคลัง (Inventory) หมายถึง สินค้าและวัสดุที่เก็บไว้อยู่ในกระบวนการผลิต ทั้งก่อนผลิต ระหว่างผลิต และผลิตสำเร็จรอจำหน่าย สอดคล้องกับ ภิรมย์การณ เกียรติธีรธนา (2557) อธิบายว่า สินค้าคงคลัง หมายถึง วัสดุ หรือสินค้า วัตถุดิบ สินค้าที่อยู่ในระหว่างการผลิต และสินค้าสำเร็จรูป ซึ่งถือว่าสินค้าคงคลังเป็นสินทรัพย์ขององค์กร โดยสินค้าคงคลังมีความจำเป็นต้องมีการจัดการสินค้าคงคลังเพื่อไม่ให้เกิดการดำเนินงานธุรกิจหยุดชะงัก ทั้งนี้สินค้าคงคลังสามารถแบ่งออกได้เป็น 4 ประเภท ประกอบด้วย

1. วัตถุดิบ (Raw Material) คือ วัสดุ หรือสิ่งของ หรือวัตถุดิบ ที่ใช้ในการผลิตสินค้าพร้อมจำหน่ายสำเร็จรูป

2. งานระหว่างทำ (Work-in-Process) คือ วัสดุ หรือชิ้นงานที่อยู่ในกระบวนการ หรืออยู่ระหว่างขั้นตอนและวิธีการและวิธีการและวิธีการผลิต เพื่อที่จะผลิตในขั้นตอนและวิธีการและวิธีการและวิธีการต่อไป

3. วัสดุสิ้นเปลือง (Supplies) คือ วัสดุ หรือวัตถุดิบ ที่องค์กรจัดหามาเพื่อใช้ในการดำเนินงานมากกว่าที่จะนำไปใช้งานเพื่อการผลิตสำหรับสินค้าโดยตรง

4. สินค้าสำเร็จรูป (Finished Goods) คือ เป็นสินค้าที่มีส่วนประกอบและผลิตเสร็จครบบริบูรณ์ตามลักษณะและคุณสมบัติในสภาพพร้อมที่จะนำออกมาจำหน่ายได้

ซึ่งสินค้าคงคลังในกิจการขายปลีกและกิจการที่ทำการผลิตสินค้าเองสินค้าคงคลังของกิจการที่ประกอบธุรกิจการค้าอาจแตกต่างกันไปตามลักษณะของธุรกิจนั้น ๆ ได้แก่

1. กิจการประเภทที่ขายสินค้า สินค้าคงคลังจะประกอบด้วยสินค้าสำเร็จรูป ซึ่งกิจการซื้อมาเพื่อที่จะขายต่อไปในสถานที่ซื้อ บางครั้งกิจการที่ทำการค้าแบบขายปลีกก็ยังมีสินค้าคงคลังประเภทอื่น ๆ ด้วย เช่น ของใช้ประเภทกระดาษห่อของ กล่อง กระดาษแข็ง และเครื่องเขียนตลอดจนเครื่องใช้เบ็ดเตล็ดต่าง ๆ เป็นต้น

2. กิจการประเภทที่ผลิตสินค้า สินค้าคงคลังจะประกอบด้วยสิ่งของหลายชนิดวัตถุดิบ สินค้าที่อยู่ระหว่างการผลิต สินค้าที่ผลิตเสร็จแล้ว และวัสดุสิ้นเปลืองที่ใช้ในโรงงาน

ปัจจัยที่ควรคำนึงถึงในการกำหนดปริมาณของสินค้าคงคลัง

1. พิจารณายอดขายในอดีตของธุรกิจ โดยจะต้องนำยอดขายที่เกิดขึ้นในอดีตมาพยากรณ์ยอดขายที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต เพื่อนำมากำหนดปริมาณการจัดเก็บสินค้าคงคลัง แต่ถ้าเป็นธุรกิจที่ยังไม่เคยมีมาก่อนที่ยังไม่มียอดขายในอดีต ก็สามารถกำหนดระดับของสินค้าคงคลัง ได้จากการประมาณการยอดขายของตน

2. สินค้ามีลักษณะการขายแบบมีฤดูกาล (Seasonal) หรือไม่ เช่น เครื่องปรับอากาศจะขายดีในช่วงฤดูร้อนจึงจำเป็นต้องมีการจัดเก็บสินค้าคงคลังในปริมาณมาก และลดลงในฤดูหนาว แต่นอกเหนือจากฤดูกาลตามธรรมชาติแล้ว ยังมีฤดูกาลอย่างอื่นอีก เช่น ช่วงปิดเทอมเปิดเทอม เทศกาลสำคัญต่างๆ

3. ธุรกิจมีจุดมุ่งหมายอื่นในการเก็บสินค้าคงคลัง นอกเหนือจากการมีสินค้าคงคลังไว้เพื่อสนับสนุนการผลิตให้ราบรื่นหรือไม่ เช่น การเก็งกำไร โดยการเลือกเก็บสินค้าคงคลังในปัจจุบันที่มีราคาถูก เพื่อที่จะนำไปขายต่อไปในราคาที่สามารถทำกำไรสูงขึ้นในอนาคต หรือบางครั้งการได้รับส่วนลดพิเศษ หรือแม้กระทั่งข้อเสนออื่น ๆ จาก Supplier ในกรณีที่มีการสั่งซื้อสินค้าในครั้งปริมาณเป็นจำนวนมากๆ

โดยลักษณะแบบนี้ต้องมีการนำมาเปรียบเทียบกับมูลค่าส่วนลดที่พึงอาจได้รับในการใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการบริหารจัดการสินค้าคงคลังที่เพิ่มมากขึ้น

4. การแบ่งประเภทสินค้าตามยอดจำหน่าย โดยในบางครั้งของธุรกิจอาจมีการผลิตสินค้าหลายชนิดบางชนิดขายดี บางชนิดขายได้น้อย ชนิดได้ขายดีก็สามารถเก็บสินค้าคงคลังปริมาณมากได้ ส่วนชนิดใดขายไม่ดีก็ควรเก็บสินค้าคงคลังในปริมาณน้อย ที่สำคัญควรมีการพิจารณายอดขายจริงของแต่ละ SKU (Stock Keeping Unit) เช่น สินค้าบางชนิดสามารถแยกย่อยได้หลายสีหลายขนาด ก็ต้องพิจารณาความสำคัญในการจัดเก็บสินค้าคงคลังแยกเป็นแต่ละสี แต่ละขนาด ไม่ควรพิจารณาปริมาณการจัดเก็บสินค้าแบบเหมารวมเท่ากับหมดทุก SKU

ต้นทุนสินค้าคงคลัง

การดำเนินงานต้นทุนสินค้าคงคลังที่เกี่ยวข้องสามารถแบ่งได้ 4 ประเภท ดังนี้

1. ค่าใช้จ่ายที่เป็นการสั่งซื้อ ซึ่งหมายถึง ค่าใช้จ่ายที่จำเป็นต้องจ่ายเพื่อให้ได้มา ซึ่งวัสดุ หรือสินค้าคงคลังตามที่ต้องการ โดยจะผันแปรไปตามจำนวนปริมาณครั้งของคำสั่งซื้อ

2. ค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการเก็บรักษา เป็นค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นมาจากการที่มีสินค้าคงคลังที่เก็บการรักษาสินค้าคงคลังเป็นสินค้าคงคลังในรูปที่สามารถใช้งานได้ตามปกติ โดยจะผันแปรไปตามจำนวนสินค้าคงคลังที่ยังคงถือครองตามระยะเวลาในการเก็บรักษาสินค้าคงคลังนั้นไว้ตลอดระยะเวลาที่ถือครอง

3. ค่าใช้จ่ายเนื่องจากสินค้าขาดแคลน เป็นค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นมาจากความไม่เพียงพอของสินค้าคงคลังเพื่อทำการการผลิตหรือ การขาย ส่งผลให้เกิดขาดรายได้ที่ควรได้ การเสื่อมเสียชื่อเสียงขององค์กร การหยุดชะงักของกระบวนการผลิต เป็นต้น

4. ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการตั้งเครื่องยนตอุตสาหกรรมใหม่ เป็นค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการดำเนินงานซึ่งเกิดขึ้นจากการที่เครื่องยนตอุตสาหกรรมมีการเปลี่ยนการทำงานหนึ่งไปทำงานอีกอย่างหนึ่ง ซึ่งจะเกิดภาวะว่างงานที่ไม่ถาวร

การจัดการสินค้าคงคลังโดยใช้ ABC Analysis

แบ่งตามลำดับชั้นความสำคัญออกเป็น 3 ชั้น คือ A B และ C ดังนี้

1. สินค้าคงคลังกรุป A เป็นกรุปที่มีการเบิกใช้งานมากและมูลค่าหมุนเวียนสินค้าคงคลังสูง โดยทั่วไปจะมีสินค้าคงคลังอยู่ที่ร้อยละ 15-20 ของรายการสินค้าคงคลังทั้งหมด แต่มีมูลค่าอยู่ประมาณร้อยละ 75-80 ของมูลค่าสินค้าคงคลังทั้งหมด ต้องได้รับการควบคุมอย่างเข้มงวดมาก อาจจะมีการตรวจสอบทุกสัปดาห์

2. สินค้าคงคลังกรุป B เป็นกรุปที่มีการเบิกใช้งานปานกลางและมูลค่าหมุนเวียนสินค้าคงคลังปานกลาง โดยทั่วไปจะมีสินค้าคงคลังอยู่ที่ร้อยละ 30-40 ของรายการสินค้าคงคลังทั้งหมด แต่มีมูลค่าอยู่ประมาณร้อยละ 15 ของมูลค่าสินค้าคงคลังทั้งหมด ต้องได้รับการควบคุมสินค้าเข้มงวดปานกลาง อาจจะมีการตรวจสอบทุกเดือน

3. สินค้าคงคลังกรุป C เป็นกรุปที่มีการเบิกใช้งานน้อยหรือไม่มีการเบิกใช้งานเลยและมูลค่าหมุนเวียนสินค้าคงคลังต่ำเป็น มีเปอร์เซ็นต์ในการเก็บรักษาที่มาก มีสินค้าคงคลังอยู่ที่ร้อยละ 40-50 ของรายการสินค้าคงคลังทั้งหมด แต่มีมูลค่าอยู่ประมาณร้อยละ 5-10 ของมูลค่าสินค้าคงคลังทั้งหมด การควบคุมอาจจะไม่เข้มงวด อาจจะมีการตรวจสอบทุกๆ ไตรมาส

นอกจากนี้ การจัดการกรุปสินค้าคงคลังด้วยระบบ (ABC Analysis) เป็นการจัดการกรุปสินค้าคงคลังตามแนวคิดที่ให้ความสำคัญกับสินค้าตามกรุปสินค้า โดยการจัดลำดับสินค้าตามมูลค่าสินค้าคงคลังที่ถือครองรวมต่อปีของแต่ละรายการ หรือมูลค่าแต่ละรายการจากการขายสินค้า หรือกำไรจากส่วนแบ่งจาก

สินค้าอื่น ๆ ซึ่งสินค้าคงคลังที่จัดอยู่ในกรุปประเภท A จะประกอบด้วยสินค้าเพียงไม่กี่รายการ หรือมีจำนวนรายการสินค้าที่น้อย ซึ่งเป็นรายการสินค้าคงคลังที่มีมูลค่าการถือครอง หรือมีมูลค่าการขาย หรือส่วนแบ่งกำไรมากที่สุด ส่วนสินค้าที่มีมูลค่าการถือครองหรือมีมูลค่าการขาย หรือส่วนแบ่งกำไรรองลงมา จะได้รับการให้ความสำคัญน้อยลงเป็นกรุปประเภท B และกรุปประเภท C ตามลำดับ ดังแสดงตามตารางด้านล่าง และทำการเขียนกราฟ ABC Analysis ประยุกต์ใช้ในเรื่องการจัดตำแหน่งการวางสินค้า โดยจะจัดกรุปตามการเคลื่อนไหว (Movement) ของสินค้าแต่ละรายการได้อีกด้วย โดยรายการสินค้าคงคลังที่จัดอยู่ในกรุป A เป็นรายการสินค้าที่องค์กรควรให้ความสำคัญและควรมีการติดตาม (Monitor) หรือการจัดการดูแลอย่างใกล้ชิด เพราะเป็นรายการสินค้าที่มียอดจำหน่ายสูง และการจัดตำแหน่งในการจัดเก็บให้อยู่ในตำแหน่งที่สะดวกต่อการจัดเก็บ และสะดวกต่อการหยิบสินค้ามากกว่าสินค้าคงคลังกรุป B และ C ซึ่งในความเป็นจริงการจัดกรุปสินค้าคงคลังอาจมีการแบ่งกรุปสินค้าคงคลังได้มากกว่า 3 กรุปได้ตามความเหมาะสม (เกียรติพงษ์ อุดมชนะธีระ, 2008)

สินค้าไม่เคลื่อนไหว

แย้มจรัส ชาริรักษ์ (2557) กล่าวถึง สินค้าไม่เคลื่อนไหว หมายถึง อะไหล่เครื่องยนต์อุตสาหกรรมที่จัดเก็บไว้ในคลังสินค้าเป็นระยะเวลาจนจนตกรุ่น หรือไม่สามารถนำไปใช้ในกระบวนการผลิตได้ ในขณะที่ จิรากรณ เก้าพิทักษ์กุล (2559) อธิบายถึง สินค้าหรืออุปกรณ์คงคลังไม่เคลื่อนไหว หมายถึง สินค้าหรืออุปกรณ์ที่ถูกจัดเก็บไว้นานเกิน 4 ปี หรือเป็นรายการสินค้าที่เสื่อมคุณภาพ หมดยุติกรุ่น ถ้าสมัยที่ไม่มีความต้องการที่จะใช้ในอนาคต นอกจากนี้ คเชนทร์ จิตต์อำ (2559) อธิบายว่า สินค้าไม่เคลื่อนไหว หมายถึง ชิ้นงานที่คงเหลือและไม่สามารถนำมาผลิตและส่งขายให้กับลูกค้าได้ เนื่องจากลูกค้ามีการเปลี่ยนรุ่นการผลิต

นอกจากนี้ Business Plus (2021) ได้อธิบายถึง สินค้าค้างสต็อก ถือเป็นความท้าทายอย่างหนึ่งในการบริหารธุรกิจเพราะเมื่อธุรกิจมีการสต็อกสินค้า หมายถึง การมีต้นทุนหรือการที่ธุรกิจต้องจ่ายเงินออกไป เมื่อสินค้าขายไม่ออกกลายเป็นสินค้าค้างค้างเป็นเวลานาน จากต้นทุนก็อาจกลายเป็นค่าใช้จ่าย เพราะไม่สามารถขายคืนทุนได้ การบริหาร หรือการจัดการสินค้าคงค้างให้มีประสิทธิภาพจึงเป็นเรื่องสำคัญนั่นเอง โดยสินค้าค้างสต็อก หรือ สินค้าค้าง หมายถึง สินค้าที่ถูกจัดเก็บไว้เพื่อรอการขายมาเป็นเวลานาน แต่ก็ยังไม่สามารถขายออกไปได้ โดยส่วนมากสินค้าจะถูกนับเป็น Dead stock เมื่อไม่มีการเคลื่อนไหวมานานมากกว่า 6 เดือน ซึ่งสาเหตุของการมีสินค้าค้างสต็อกอยู่ก็เกิดได้จากหลายสาเหตุ เช่น 1) สินค้าค้างสต็อกเพราะสินค้าถูกตีคืนจากลูกค้า และขายไม่ได้ 2) สินค้าค้างสต็อกเพราะสินค้าเกิดความเสียหาย 3) สินค้าค้างสต็อกเพราะสินค้าล้าสมัย ทำให้ไม่มีความต้องการอีกต่อไป ขายไม่ออก 4) สินค้าค้างสต็อกเพราะเป็นสินค้าประเภทที่มีความต้องการใช้น้อย หรืออาจมีความต้องการในกรุปลูกค้าที่เจาะจงมาก ๆ เท่านั้น (Niche market) 5) สินค้าค้างสต็อกเพราะสินค้าไม่เคลื่อนไหว (ตลอดกาล) 5) สินค้าค้างสต็อกเพราะสินค้ากลายเป็นเศษซาก หรือของเสีย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

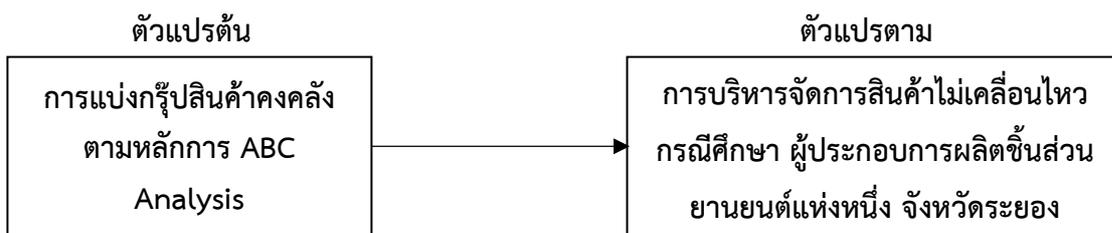
กษภัก วัฒนศิริเดโช (2559) ได้กล่าวสรุปผลการวิจัยจากการศึกษาการปรับปรุงโครงสร้างขององค์กรโดยการปรับปรุงกระบวนการไหลของสินค้าคงคลัง และการใช้ระบบ Excel ในการคำนวณหาจุดสั่งซื้อที่เหมาะสม ซึ่งทำการเก็บรวบรวมข้อมูล และทำการปรับปรุงกระบวนการและขั้นตอนและวิธีการและวิธีการและวิธีการไหลของสินค้าคงคลังและใช้ระบบ Excel พบว่า 1) ปริมาณสินค้าคงคลังลดลง 2) ค่าใช้จ่ายในการขนส่งลดลง และเหมาะสมมากยิ่งขึ้นอย่างต่อเนื่อง

กึ่งกาญจน์ ผลิตกะ และ นพปฎล สุวรรณทรัพย์ (2559) ศึกษาการบริหารสินค้าคงคลังโดยการประยุกต์ใช้ทฤษฎี ABC Classification Analysis โดยใช้เทคนิค EOQ Model และวิธี Silver-Meal : กรณีศึกษา บริษัท XYZ จากผลการประยุกต์ใช้ทฤษฎี ABC Classification Analysis เพื่อใช้การแบ่งประเภท หรือจัดกลุ่ม เรียงลำดับความสำคัญมากไปสู่น้อย ซึ่งจะทำให้องค์กรทราบได้ว่าสินค้าวัสดุ หรือวัตถุดิบรายการใดเป็นสินค้าที่มีความสำคัญ และควรดำเนินการให้ความสนใจในการบริหารจัดการมากที่สุด

วาสนา เจริญศรี (2558) ศึกษาการปรับปรุงการวางแผนการสั่งซื้อในปริมาณที่เหมาะสมและการจัดการวัตถุดิบคงคลังในโซ่อุปทาน กรณีศึกษา บริษัทผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ปรับปรุงในการดำเนินการวางแผนสั่งซื้อวัตถุดิบให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น โดยมีปริมาณวัตถุดิบคงคลังให้มีปริมาณตามที่ต้องการและบรรลุเป้าหมาย ของนโยบายในการสั่งซื้อ และการจัดเก็บวัตถุดิบคงคลัง 2) เพื่อนำเทคนิคต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องมาช่วยให้การตัดสินใจ เลือกนโยบายการดำเนินการสั่งซื้อวัตถุดิบให้มีความสอดคล้องกับเงื่อนไข ที่ใช้ในการสั่งซื้อร่วมกับหลักการจัดการวัตถุดิบคงคลัง และการพยากรณ์ที่มีประสิทธิภาพ 3) เพื่อลดต้นทุนในการดำเนินการสั่งซื้อ และรวมทั้งในการจัดเก็บวัตถุดิบ โดยเฉพาะวัตถุดิบ หรือวัสดุที่ไม่มีการเคลื่อนไหวหรือเคลื่อนไหวช้า อันเนื่องมาจากมีวัตถุดิบที่มีปริมาณเกินความจำเป็นที่ใช้ในการผลิต และเกินปริมาณความต้องการของลูกค้า สรุปผลงานวิจัย ผลจากการเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นระหว่างการสั่งซื้อแบบปัจจุบันและรูปแบบใหม่ โดยการคำนวณหาปริมาณการสั่งซื้อที่เหมาะสมแบบวิธี EOQ พบว่า ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการสั่งซื้อแบบใหม่โดยในแต่ละวิธีมีค่าใช้จ่ายลดลงเมื่อเทียบกับการสั่งซื้อแบบปัจจุบัน แต่เมื่อเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการเก็บรักษา พบว่า การสั่งซื้อแบบใหม่วิธี EOQ โดยกำหนดปริมาณการสั่งซื้อตามจุดสั่งซื้อใหม่มีผลกระทบส่งผลทำให้เกิดค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บรักษาที่สูงกว่าการสั่งซื้อในรูปแบบปัจจุบัน และเมื่อมีการเปลี่ยนนโยบายการสั่งซื้อโดยกำหนดปริมาณการสั่งซื้อหลังจากหักปริมาณการใช้ในแต่ละช่วงเวลาโดยกำหนดปริมาณคงเหลือตามวัตถุดิบคงคลังเพื่อความปลอดภัย พบว่า ค่าใช้จ่ายในการเก็บรักษาน้อยกว่าการสั่งซื้อแบบปัจจุบัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การบริหารจัดการสินค้าไม่เคลื่อนไหวกรณีศึกษาผู้ประกอบการผลิตชิ้นส่วนยานยนต์แห่งหนึ่ง จังหวัดระยองพัฒนาจากแนวคิดการจัดกลุ่มสินค้าด้วยระบบ ABC Analysis โดยประยุกต์งานวิจัย (วาสนา เจริญศรี, 2558; กึ่งกาญจน์ ผลิตกะ และ นพปฎล สุวรรณทรัพย์, 2559; กษภัก วณิชศิริเตโช, 2559) กรอบแนวคิดการวิจัย ดังภาพที่ 1

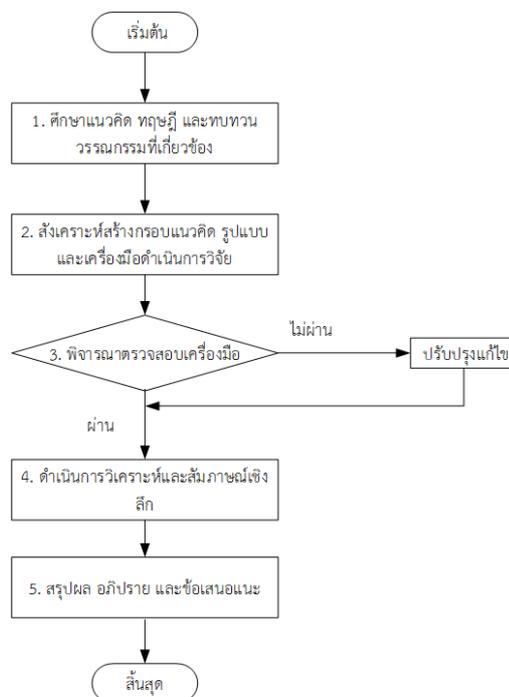

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรเป้าหมายในการวิจัย ได้แก่ ผู้จัดการ และพนักงานในคลังสินค้า จำนวน 20 คน โดยทำการศึกษาทั้งประชากร ใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึกเป็นเครื่องมือรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลใช้ผังเหตุและผล รวมทั้งนำหลักการการแบ่งประเภทสินค้าคงคลังตามแนวคิด ABC Analysis มาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการสินค้าคงคลังที่ไม่เคลื่อนไหว และดำเนินการเก็บข้อมูลสัมภาษณ์เชิงลึกทางออนไลน์ รวมทั้งวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา โดยมีลำดับขั้นตอนและวิธีการและวิธีการในการดำเนินการวิจัย โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการสินค้าคงคลัง คลังสินค้า รวมทั้งการจัดการสินค้าไม่เคลื่อนไหว จากเอกสารทั้งในและต่างประเทศ รวมทั้งฐานข้อมูลออนไลน์
2. จากการศึกษาขั้นตอนและวิธีการและวิธีการและวิธีการที่ 1 นำมาสร้างกรอบแนวคิดในการศึกษาประเด็นปัญหาในการจัดการสินค้าคงคลังที่ไม่เคลื่อนไหว รวมทั้งศึกษาสถิติที่เกิดขึ้นย้อนหลังเพื่อให้เข้าใจในประเด็นปัญหามากยิ่งขึ้น
3. สร้างและประยุกต์เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการวิเคราะห์หาสาเหตุของประเด็นปัญหาที่เกี่ยวกับการจัดการสินค้าคงคลังที่ไม่เคลื่อนไหว รวมทั้งออกแบบสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อให้ได้ข้อมูลในการจัดการสินค้าคงคลังที่ไม่เคลื่อนไหวได้ละเอียดมากขึ้น
4. การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกรู๊ปประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยรูปแบบออนไลน์เนื่องจากภาวะการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด - 19
5. สรุปผล อภิปราย และนำเสนอข้อเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงการจัดการสินค้าคงคลังที่ไม่เคลื่อนไหว ขององค์กร ซึ่งมีรายละเอียดตามภาพที่ 2 ดังนี้

ภาพที่ 2 วิธีดำเนินการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

จากการสังเคราะห์ปัญหาสินค้าคงคลังไม่เคลื่อนไหว โดยวิเคราะห์แผนผังเหตุและผล (Cause & Effect diagram) ซึ่งการศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัญหาที่เกี่ยวกับสินค้าไม่เคลื่อนไหว

ในคลังสินค้าของผู้ประกอบการผลิตชิ้นส่วนยานยนต์แห่งหนึ่ง ในนิคมอุตสาหกรรมอมตะซิตี้ จังหวัดระยอง 2) หาแนวทางในการบริหารจัดการสินค้าที่ไม่เคลื่อนไหวของในแผนกสโตร์ของผู้ประกอบการผลิตชิ้นส่วนยานยนต์แห่งหนึ่ง ในนิคมอุตสาหกรรมอมตะซิตี้ จังหวัดระยอง โดยสามารถสรุปถึงปัจจัยและปัญหาต่าง ๆ ดังนี้

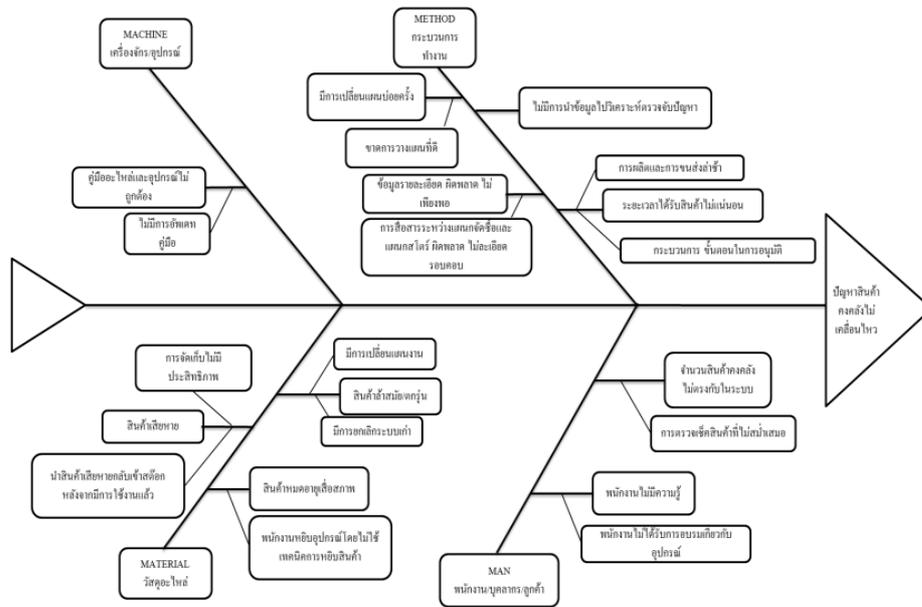
1. ปัจจัยที่ทำให้เกิดปัญหาสินค้าไม่เคลื่อนไหวในปัจจุบัน มีรายละเอียด ดังนี้

1.1 ด้านกระบวนการทำงาน (Method) พบว่า 1) มีการเปลี่ยนแปลงบ่อยครั้ง เนื่องจากราคาและความต้องการของตลาดมีการเปลี่ยนแปลงจึงทำให้ต้องมีการเปลี่ยนแปลงที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอด 2) ระยะเวลาได้รับสินค้าไม่แน่นอน โดยปกติระยะเวลาที่ได้รับสินค้าหลังจากได้รับใบสั่งสินค้าเข้าจากแผนกสโตร์ไม่แน่นอน เริ่มจากขั้นตอนและวิธีการและวิธีการและวิธีการการขออนุมัติการสั่งซื้อของหัวหน้างาน การล่าช้าจากผู้จำหน่ายวัตถุดิบ การผลิตจากโรงงานมีความล่าช้าและในบางครั้งสินค้าอุปกรณ์ไม่ได้คุณภาพ โดยต้องนำสินค้าไปตรวจสอบใหม่อีกครั้ง 3) ข้อมูลผิดพลาด รายละเอียดไม่เพียงพอระหว่างแผนกสโตร์และจัดซื้อ ขั้นตอนและวิธีการและวิธีการและวิธีการในปัจจุบันหลังจากได้รับแผนงานจากฝ่ายผลิตหรือแผนกซ่อมบำรุง หากเป็นอุปกรณ์ที่พิเศษ ทางแผนกสโตร์และจัดซื้อต้องประสานงานกันให้ละเอียด รอบคอบ เพื่อให้ตรงกับความต้องการใช้งานของอะไหล่ชิ้นๆ แต่ในบางครั้งแผนกสโตร์และจัดซื้อไม่มีความรู้ด้านอะไหล่ และการใช้งานอะไหล่เพียงพอ จึงทำให้มีการสั่งสินค้าอุปกรณ์และอะไหล่มาผิดทำให้สินค้าที่ได้รับมานั้นไม่ได้ถูกนำมาใช้งาน จึงทำให้เกิดปัญหาสินค้าไม่เคลื่อนไหว

1.2 เครื่องยนต์อุตสาหกรรมอุปกรณ์ (Machine) พบว่า 1) คู่มือของอุปกรณ์ไม่ถูกต้อง ไม่มีการอัปเดตข้อมูลสินค้าคงคลังที่เข้ามาใหม่ ทำให้ผู้เบิกใช้งานไม่ทราบว่าเมื่อไหร่จะขึ้นอยู่ในระบบ จึงได้ทำการสั่งสินค้าเข้ามาใหม่ ทำให้เกิดสินค้าคงคลังไม่เคลื่อนไหว และเกิดค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ตามมา 2) ไม่มีโปรแกรมที่สามารถเช็คยอดปริมาณสินค้าคงคลัง จึงทำให้มีการสั่งยอดเข้ามาเต็มสต็อกเกินกว่าแผนงาน

1.3 วัสดุอะไหล่ (Material) พบว่า 1) สินค้าอุปกรณ์ล้าสมัย ตกรุ่น เนื่องจากลูกค้ามีการเปลี่ยนแปลงแผนงาน หรือยกเลิกระบบของอุปกรณ์ของโครงการนั้น ๆ หลังจากทีคลังสินค้าได้รับสินค้าอุปกรณ์นั้นแล้ว ทำให้สินค้าอุปกรณ์นั้นถูกเก็บไว้ในสต็อกโดยไม่มีการเคลื่อนไหว 2) สินค้าหมดอายุเสื่อมสภาพ เนื่องจากพนักงานจัดเก็บสินค้าอุปกรณ์ไม่มีการจัดเรียงพื้นที่ให้สำหรับในการใช้หลักการหยิบสินค้า เช่น FIFO, FEFO, LIFO เป็นต้น จึงทำให้สินค้าที่เก็บไว้นานเกิดความเสื่อมสภาพ ซึ่งอุปกรณ์เหล่านั้นต้องได้รับการตรวจสอบและผ่านการทดสอบก่อนนำไปใช้จริงทุกครั้ง 3) สินค้าเสียหาย เกิดจากการจัดเก็บไม่มีประสิทธิภาพ เกิดสนิมและเสียหายได้

1.4 บุคลากร (Man) พบว่า 1) ไม่ทราบจำนวนสินค้าคงคลัง ณ ปัจจุบัน ที่แท้จริง เนื่องจากไม่มีโปรแกรมรองรับในการเช็คยอดสินค้าและในบางครั้งพนักงานไม่มีการอัปเดตข้อมูลการเบิกอะไหล่ลงในใบเบิก ทำให้มีการสั่งสินค้าเข้ามาเกินเกินความจำเป็นทำให้เกิดปัญหาสินค้าคงคลังไม่เคลื่อนไหว 2) พนักงานคลังสินค้าไม่มีความรู้ความเข้าใจในการจัดการสินค้าคงคลัง เนื่องจากไม่ได้รับการอบรมจึงทำให้มีการวางอุปกรณ์ต่างประเภทปะปนกัน และกระจัดกระจาย ทำให้หาอุปกรณ์ไม่เจอ และมีการสั่งอุปกรณ์เพิ่ม 3) พนักงานไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอุปกรณ์ ทำให้มีการสั่งซื้ออุปกรณ์มาผิดทำให้เกิดปัญหาสินค้าคงคลังไม่เคลื่อนไหว ซึ่งจะเห็นได้ว่าสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาสินค้าคงคลังไม่เคลื่อนไหวในปัจจุบันนั้นเกิดจากตั้งแต่กระบวนการการดำเนินงาน เครื่องยนต์อุตสาหกรรมอุปกรณ์ในการทำงานไม่เพียงพอ ข้อมูลผิดพลาดที่เกิดจากพนักงาน เป็นต้น ซึ่งในการบริหารจัดการสินค้าคงคลัง นอกจากจะคำนึงถึงปริมาณการสั่งซื้ออุปกรณ์ที่เหมาะสมแล้ว ยังจำเป็นต้องมีวิธีการในการจัดการกับสินค้าที่ไม่มีการเบิกจ่ายด้วยเพราะหากว่าสินค้าคงคลังนั้น ๆ ไม่ได้มีการตรวจสอบก็จะให้ต้นทุนของสินค้าคงคลังเพิ่มขึ้นด้วย ซึ่งรายละเอียดตามภาพที่ 2

ภาพที่ 2 การวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา

2. แนวทางบริหารจัดการสินค้าไม่เคลื่อนไหว

แนวทางและขั้นตอนและวิธีการและวิธีการและวิธีการในการแก้ไขปัญหาของการทำงานอันเป็นสาเหตุที่ทำให้สินค้าไม่เคลื่อนไหวจะเห็นได้ว่าสาเหตุหลักที่ทำให้เกิดความผิดพลาดในการสั่งซื้อและการวางแผนการผลิตมาจากการทำงานของพนักงานในบริษัทของแต่ละแผนกและการประมาณการณ์ของผู้ใช้งานที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการสั่งซื้อและผลิต จากการวิเคราะห์แล้วพบว่าแนวทางในการในการแก้ไขปัญหาเหล่านี้ คือ มีข้อมูลเกี่ยวกับลูกค้าในแง่ของความต้องการสินค้าที่ไม่แน่นอนทำให้เกิดปัญหาดังกล่าว แนวทางแก้ไขควรมีการคาดการณ์จากฝ่ายการตลาดแล้วนำข้อมูลที่ได้มาเปรียบเทียบกับข้อมูลเดิมที่มีอยู่เพื่อทำการปรับปรุง และจัดทำบัญชีอะไหล่ไม่เคลื่อนไหวหรืออะไหล่เคลื่อนไหวน้อย ไม่ให้มีการสั่งซื้ออะไหล่เพิ่ม นอกจากนี้สำรวจตรวจสอบเช็คข้อมูลสินค้าคงคลัง รวมทั้งจัดอบรมพนักงานเพื่อสร้างความเข้าใจในขั้นตอนและวิธีการและวิธีการและวิธีการปฏิบัติงาน จัดเก็บและเบิกจ่ายสินค้าตามหลักการของ FIFO และที่สำคัญการนำเทคโนโลยีเข้ามาประยุกต์ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลของลูกค้า คำสั่งซื้อ การผลิต การตลาด เพื่อให้สามารถนำมาวิเคราะห์สร้างความสะดวกรวดเร็วมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาสินค้าไม่เคลื่อนไหว 1) ด้านกระบวนการทำงาน ยังพบว่าการเปลี่ยนแผนบ่อยครั้งส่งผลต่อการดำเนินงานที่ไม่แน่นอน ส่งผลให้ระยะเวลาได้รับสินค้าไม่แน่นอน ประกอบกับข้อมูลที่ได้รับมีความผิดพลาดบ่อยครั้ง 2) ด้านเครื่องยนต์อุตสาหกรรมอุปกรณ์ ยังพบว่า ไม่มีการอัปเดตข้อมูลคู่มือของอุปกรณ์ส่งผลสินค้าคงคลังที่เข้ามาใหม่ ทำให้ผู้เบิกใช้งานไม่ทราบข้อมูล และไม่มีการนำโปรแกรมระบบคอมพิวเตอร์มาประยุกต์ใช้ภายในองค์กร 3) ด้านวัสดุอะไหล่ ยังพบว่า สินค้าอุปกรณ์ล้าสมัย ตกรุ่น สินค้าหมดอายุ เสื่อมสภาพ และการหยิบเบิกสินค้า ไม่ได้เป็นไปตามหลักการ FIFO, FEFO และ 4) ด้านบุคลากร ยังพบว่า ไม่ทราบจำนวนสินค้าคงคลัง ณ ปัจจุบัน ที่แท้จริง พนักงานคลังสินค้าไม่มีความรู้ความเข้าใจในการจัดการสินค้าคงคลัง และพนักงานไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอุปกรณ์ ทำให้มีการสั่งซื้ออุปกรณ์มาผิดทำให้เกิดปัญหาสินค้าคงคลังไม่เคลื่อนไหว สอดคล้องกับแนวคิดปัจจัยที่ควรคำนึงต่อการกำหนดขนาด หรือจำนวนปริมาณของสินค้าคงคลัง ที่ต้องพิจารณาโดยนำยอดขายจากอดีตของธุรกิจ การ

แบ่งประเภทของสินค้าตามยอดขาย คุณสมบัติของสินค้า ได้แก่ ขนาด รูปลักษณ์วงจรชีวิต ความคงทนหรืออายุการใช้งาน เป็นต้น และสอดคล้องกับงานวิจัย กษภัก วณิชศิริเดโช (2559) ศึกษาการลดต้นทุนกระบวนการไหลของสินค้าคงคลังเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการสั่งซื้อวัตถุดิบ พบว่า การปรับปรุงโครงสร้างองค์กร การปรับปรุงกระบวนการไหลของสินค้าคงคลัง ในการคำนวณหาจุดสั่งซื้อที่เหมาะสม ทำให้สามารถลดปริมาณสินค้าคงคลังลดลง และมีค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานลดลงต่อเนื่อง

การแก้ไขปัญหาของการทำงานอันเป็นสาเหตุที่ทำให้สินค้าไม่เคลื่อนไหว การนำแนวคิดการแบ่งประเภทสินค้าตามหลักการ ABC Analysis สามารถช่วยให้สามารถบริหารจัดการและดูแลได้อย่างและรวดเร็วขึ้น นอกจากนี้การวางแผนจัดการคำสั่งซื้อที่ถูกต้องและมีประสิทธิภาพแม่นยำ ทำให้องค์กรไม่จำเป็นต้องสต็อกมากเกินไปรวมทั้งจัดเก็บและเบิกจ่ายสินค้าตามหลักการของ FIFO และที่สำคัญการนำเทคโนโลยีเข้ามาประยุกต์ใช้เพื่อให้สามารถสร้างความสะดวกรวดเร็วมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นสอดคล้องกับงานวิจัยของ วาสนา เจริญศรี (2559) การสั่งซื้อแบบวิธี EOQ ช่วยให้ค่าใช้จ่ายในการเก็บรักษาน้อยกว่าการสั่งซื้อแบบปัจจุบัน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิราภรณ์ เ่งพิทักษ์กุล (2559) การนำหลักการ ABC Analysis มาประยุกต์ใช้ในคลังสินค้า พบว่า การดำเนินงานในการแบ่งประเภทสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและรวดเร็วยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 หากพบว่าสินค้าอุปกรณ์ที่ล้าสมัย ตกรุ่นหรือไม่มีแนวโน้มใช้ในอนาคตเนื่องจากมีอุปกรณ์ระบบใหม่ ๆ เข้ามาแทนที่ควรทำรายการแยกออกมาเพื่อเสนอให้ผู้มีอำนาจหรือหัวหน้างานดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใด เช่น ตัดออกจากระบบ หรือทำการกำจัด ขายกลับให้ผู้ขายหรือผู้ที่มีความต้องการในอุตสาหกรรมเดียวกัน

1.2 พิจารณารายการสินค้าคงคลังที่ไม่เคลื่อนไหว พนักงานสโตร์จะต้องทำการพิจารณาและจัดทำบันทึกรวบรวมข้อมูลเสนอต่อผู้มีอำนาจอนุมัติในการพิจารณาการจัดเก็บในปริมาณที่เหมาะสม

2. ข้อเสนอแนะการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ศึกษาการวางแผนการผลิต และการสั่งซื้อวัตถุดิบ เพื่อให้ทราบถึงต้นทุนในการผลิตและการสั่งซื้อ

2.2 ศึกษาความเป็นไปได้ในการนำโปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อใช้ในการจัดการสินค้าคงคลัง

เอกสารอ้างอิง

กษภัก วณิชศิริเดโช. (2558). การลดต้นทุนกระบวนการไหลของสินค้าคงคลังเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการสั่งซื้อวัตถุดิบจากบริษัทผู้ผลิตผ้าห่มเบาะ (งานนิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา)

เกียรติพงษ์ อุดมธนะธีระ. (2008). การจัดการสินค้าคงคลังด้วยระบบ ABC (ABC Analysis). เข้าถึงจาก <https://iok2u.com/index.php/article/logistics-supply-chain/730-lm57-abc-abc-analysis> (สืบค้นเมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2565)

กึ่งกาญจน์ ผลิตะ และ นพปฎล สุวรรณทรัพย์. (2559). การบริหารสินค้าคงคลังโดยการประยุกต์ใช้ทฤษฎี ABC Classification Analysis เทคนิค EOQ Model และวิธี Silver-Meal : กรณีศึกษา บริษัท XYZ. วารสารวิจัยราชภัฏพระนคร สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 11(1), 102 – 114.

- ขวัญชัย หักทะเล. (2557). **การจัดการพัสดุคงคลังอะไหล่เพื่อตอบสนองความต้องการของงานซ่อมบำรุงเชิงป้องกันและเชิงเร่งด่วน** (งานนิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา)
- คเชนทร์ จิตต์อ่ำ. (2559). **การลดต้นทุน โดยรวมจากการประยุกต์ใช้ระบบขนส่งแบบวิ่งรอบ (Milk run Transportation) กรณีศึกษา บริษัท ผลิตชิ้นส่วนยานยนต์** (งานนิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา)
- จิราภรณ์ เ่งพิทักษ์กุล. (2559). **การแก้ไขปัญหาสินค้าคงคลังไม่เคลื่อนไหว กรณีศึกษา บริษัท คำปลีกชิ้นส่วนของอุปกรณ์วาล์วแห่งหนึ่ง สาขาสตึก** (งานนิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา)
- ไทยพับลิก้า. (2021). **วิเคราะห์อุตสาหกรรมไทยปี 2565-2566 ภายใต้เศรษฐกิจฟื้นช้า-ปัจจัยเชิงโครงสร้าง**. เข้าถึงจาก <https://thaipublica.org/2021/07/krungsri-research-view-on-industry-during-2022-2023/> (สืบค้นเมื่อวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2565)
- ณัชพล จรุงพิพัฒน์กุล. (2562). **FOCUSED AND QUICK (FAQ) Issue 155 โครงการ EEC : ความหวังใหม่ในการพลิกฟื้นวัฏจักรการลงทุน**. เข้าถึงจาก [https://www.bot.or.th/Thai/MonetaryPolicy/Article And Research/FAQ/FAQ_155.pdf](https://www.bot.or.th/Thai/MonetaryPolicy/Article%20And%20Research/FAQ/FAQ_155.pdf) (สืบค้นเมื่อวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2565)
- ภิรมย์การ์ณ เกียรติธีรธนา. (2557). **แนวทางการลดปัญหาสินค้าขาดสต็อกของบริษัท ผลิตและจำหน่ายไอศกรีม** (ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต)
- วาสนา เจริญศรี. (2558). **การปรับปรุงการวางแผนการสั่งซื้อในปริมาณที่เหมาะสมและการจัดการวัตถุดิบคงคลังในโซ่อุปทาน กรณีศึกษา บริษัทผลิตชิ้นส่วนยานยนต์**. (งานนิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา)
- แย้มจรัส ชาริรักษ์. (2557). **การลดต้นทุนสินค้าคงคลังในอุตสาหกรรมผลิตเหล็กเส้นรีดร้อน กรณีศึกษา การนำเข้าสินค้าอะไหล่เครื่องยนต์อุตสาหกรรมจากประเทศเยอรมัน** (งานนิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา)
- อรุณ ศิริจานุสรณ์. (2564). **ผ้าพื้นที่ EEC ข้อดี-ข้อเสียที่ประเทศไทยจะได้รับ**. เข้าถึงจาก <https://www.bangkokbiznews.com/business/955773>.
- Business Plus. (2021). **สินค้าค้างสต็อก (Dead Stock) คืออะไร มีวิธีการจัดการอย่างไรบ้าง**. เข้าถึงจาก <https://www.businessplus.co.th/> (สืบค้นเมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2565)
- Logisticafe. (2020). **ความหมายของคลังสินค้า (Warehouse) คืออะไร ?** เข้าถึงจาก <https://www.logisticafe.com/2013/10/warehouse/> (สืบค้นเมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2565)

การบริหารทรัพยากรมนุษย์ขององค์การและการตระหนักถึงผลในอนาคตของ
บุคคลกับพฤติกรรมการทำงานอย่างมีจริยธรรมของพนักงานบริษัทประกันภัย
ในกรุงเทพมหานคร

Organizational Human Resource Administration and Individual
Consideration of Future Consequences, as correlates of Employees'
Moral Work Behaviors in Insurance Companies in Bangkok

จันทร์เพ็ญ วิศัลยาจรเดช¹, วิฑูร อินทจันทร์², ศศิมา วงษ์ชาลี³,
อำไพพรรณ ขาวสว่าง⁴ และดวงพร สุพรรณเพ็ชร⁵

Chanpen Wisanyakhajordej¹ Witoon Inthachan², Wongchalee³,

Ampaipan Kaosawang⁴ and Toungporn Suwannaphet⁵

สาขาวิชาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี, ¹โทร. 081-7791561

^{1,2,4,5}Faculty of Business Administration (Management), Bangkokthonburi University ¹Tel. 081-7791561

³Faculty of Business Administration Program in Innovative Trading Management

e-mail: ¹Chanpen.wis@bkkthon.ac.th, ²Natee_003@gmail.com,

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเกี่ยวข้องของสัมพันธระหว่างการบริหารทรัพยากรมนุษย์ การตระหนักถึงผลในอนาคตของบุคคลและพฤติกรรมการทำงานอย่างมีจริยธรรมของพนักงานบริษัทประกันภัย โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) 4 ตอนคือ 1) แบบสอบถามการบริหารทรัพยากรมนุษย์ 2) แบบสอบถามพฤติกรรมการทำงานอย่างมีจริยธรรม 3) แบบสอบถามการตระหนักถึงผลในอนาคตของบุคคล และ 4) แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 363 คน ผลการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficients) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ศึกษา และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบเพิ่มทีละตัวแปร (Multiple Regression Analysis: Stepwise) เพื่อหาอำนาจในการพยากรณ์ของตัวทำนาย พบว่า 1) พนักงานบริษัทประกันภัยที่มีการรับรู้การบริหารทรัพยากรมนุษย์ขององค์การทั้งโดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับสูง เป็นผู้มีพฤติกรรมการทำงานอย่างมีจริยธรรมโดยรวมสูงด้วย 2) พนักงานที่ตระหนักถึงผลในอนาคตของบุคคลทั้งโดยรวมและรายด้านในระดับที่สูงมีพฤติกรรมการทำงานอย่างมีจริยธรรมมากตามไปด้วยผล 2 ประการที่พบนี้ทำให้บ่งชี้ว่าการที่พนักงานรับรู้เกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรมนุษย์ขององค์การเพิ่มขึ้น และ/หรือมีการตระหนักถึงผลในอนาคตเพิ่มขึ้น พนักงานจะมีพฤติกรรมการทำงานอย่างมีจริยธรรมมากขึ้นด้วย นอกจากนี้การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้พบว่า 3) การบริหารทรัพยากรมนุษย์ และการตระหนักถึงผลในอนาคตของบุคคลสามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการทำงานอย่างมีจริยธรรมได้ร้อยละ 27.6 4) ผลที่พบนี้ทำให้กล่าวได้ว่าการศึกษาครั้งนี้พบความสัมพันธ์เชิงบวกที่เด่นชัดระหว่างการรับรู้การบริหารทรัพยากรมนุษย์ขององค์การ การตระหนักถึงผลในอนาคตของบุคคล กับพฤติกรรมการทำงานอย่างมีจริยธรรม และพบด้วยว่าการรับรู้การบริหาร

ทรัพยากรมนุษย์ขององค์กร ด้านการฝึกอบรมและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์มีส่วนช่วยในการสร้างเสริม
พฤติกรรมการทำงานอย่างมีจริยธรรม

คำสำคัญ: การบริหารทรัพยากรมนุษย์, พฤติกรรมการทำงาน, จริยธรรมของพนักงาน

Abstract

The objectives of this research were to study the relationships among human resource administration, consideration of future consequences, and employees' moral work behaviors in insurance companies. Data was collected from samples of 363 employees in an insurance companies using 4 questionnaires: 1) human resource administration questionnaire 2) moral work behaviors questionnaire 3) consideration of future consequences questionnaire and 4) demographic questionnaire. The results of this study revealed that: 1) employees of the insurance companies who perceived higher degree of human resource administration, reported higher degree of moral work behaviors 2) employees who become more consider of future consequences, demonstrated higher degree of moral work behaviors particularly in the dimension of colleagues' and superior' support, and 3) human resource administration and consider of future consequences, could make 26.7 percent predictive power on moral work behaviors. 4) the results of this study indicated that human resource administration behaviors, consider of future consequences and moral work behaviors had increased or decreased simultaneously, they were the cause or effect of each other. The findings could suggest that to increase consider of future consequences or human resource administration particularly in training and human resource development could help to improve moral work behaviors. Suggestions for further research are to find a way to increase the human resource administration or consider of future consequences and its dimensions which could help to strengthen the moral work behaviors.

Keywords: human resource management, work behavior, employee ethics

บทนำ

สถานการณ์โลกในยุคปัจจุบัน มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ประเทศต่าง ๆ ในโลก รวมทั้งประเทศไทยก็เช่นเดียวกันต่างต้องเผชิญกับกระแสของการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทั้งจากภายในและภายนอกประเทศ ซึ่งเป็นทั้งโอกาสและความท้าทายในการพัฒนาประเทศ ดังจะเห็นได้จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2554) ซึ่งเน้นการพัฒนาและสร้างภูมิคุ้มกัน ให้แก่คน ชุมชน สังคม และประเทศ เพื่อให้สามารถเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น การเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงของบุคคลนั้นมักมีความแตกต่างกันซึ่ง

ความแตกต่างของแต่ละบุคคลเหล่านี้ล้วนเข้ามามีส่วนในการเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้นมากมายในสังคมในยุคปัจจุบัน โดยเฉพาะการแสดงออกทาง พฤติกรรมต่างๆ อาจมีพฤติกรรมที่ถูกต้องเหมาะสม หรือไม่ถูกต้องไม่เหมาะสม ทั้งที่มีการกล่าวถึงหลักจริยธรรมอยู่บ่อยๆ ซึ่งคนส่วนใหญ่มักกล่าวถึงหลักจริยธรรมเมื่อมีการเริ่มต้นอะไรก็ตามการกระทำที่ถูกหรือที่เรียกว่าพฤติกรรมจริยธรรม เริ่มต้นจากการที่มนุษย์ยึดหลักจริยธรรม และสามารถก้าวข้ามความต้องการของตนเอง พุด และรับฟังเสียงของผู้อื่น (Gini, 2011) พนักงานที่มีพฤติกรรมการทำงานอย่างมีจริยธรรมก็ต้องก้าวข้ามความ สะดวกสบาย และปัญหา นานาประการก็ไม่ได้มีสาเหตุมาจากสิ่งเดียว (Dessler, 2013) และโดยทั่วไป พฤติกรรมการทำงานอย่างมีจริยธรรมอยู่เหนือกฎเกณฑ์เกณฑ์ของสังคม และไม่ได้บรรจุอยู่ในกฎหมาย (สำนักงานข้าราชการพลเรือน, 2562)มนุษย์โดยทั่วไปจะรู้ว่าอะไรเป็นสิ่งที่ถูกต้องแต่ก็ไม่สามารถ รับประกันได้ว่าจะส่งผลให้เกิดการกระทำที่ถูกต้องในบางครั้งมนุษย์กลับเลือกกระทำในสิ่งที่ผิดโดยไม่ได้ ตระหนักถึงผลในอนาคตที่อาจเกิดขึ้นกับตนการมีพฤติกรรมการทำงานอย่างมีจริยธรรม ส่วนหนึ่งมาจากการตัดสินใจเลือกว่าสิ่งไหนถูกสิ่งไหนผิด และรับรู้ว่าการตัดสินใจนั้นจะส่งผลอย่างไรในอนาคตการ ตัดสินใจยากขึ้นเมื่ออยู่ในสถานการณ์ที่คลุมเครือ มีข้อมูลที่ไม่ชัดเจน มีตัวเลือกหลายทาง และมีความ ขัดแย้ง กระบวนการในการตัดสินใจทางจริยธรรมจึงขึ้นอยู่กับประสบการณ์ ความฉลาดและความซื่อสัตย์ ของผู้ตัดสินใจ (Andrews, K. R. n.d.) ในการทำงานให้แก่องค์การเมื่อเกิดความขัดแย้งขึ้นระหว่าง ผลประโยชน์ส่วนตัวและผลประโยชน์ขององค์การหรือ ชุมชน หลักจริยธรรมมักจะถูกนำมาใช้ในการ กระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง (ศูนย์ส่งเสริมจริยธรรม สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน, 2562) ความเข้าใจ ในหลักจริยธรรมและการตัดสินใจอย่างถูกต้องเหมาะสมทั้งเพื่อผลในปัจจุบันและอนาคต จึงเป็นปัจจัย สำคัญที่ทำให้เกิดพฤติกรรมการทำงานที่มีจริยธรรม ซึ่งนักพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ได้เข้ามามีบทบาท สำคัญที่ทำให้เกิดพฤติกรรมที่มีจริยธรรมในองค์การด้วย (Lim, Mathis and Jackson, 2010) องค์การ ในปัจจุบันได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ตั้งแต่การวางแผน การฝึกอบรม การสอน และการวิจัยให้มีทักษะ ความสามารถและพฤติกรรมที่เหมาะสม (จินตนา บุญบงการและคณะ, 2556) มี การบอกกล่าวเพื่อให้ทราบถึงกฎระเบียบ ข้อบังคับในองค์การ สภาพแวดล้อมในสถานที่ทำงานโดยใช้การ สื่อสารแบบสองทางที่เปิดเผยและชื่อตรงสิ่งเอื้อ

อำนวยความสะดวกในการทำงาน บรรยากาศทางสังคม เพื่อนร่วมงาน วัฒนธรรมองค์การรวมถึงการฝึกอบรม ด้านต่างๆ รวมถึงการฝึกอบรมด้านจริยธรรม นอกจากนี้ยังมีการจัดตั้งองค์การกลางที่ทำหน้าที่คอย ตรวจสอบ คุณธรรมจริยธรรมและการประเมินผลการปฏิบัติงานสิ่งเหล่านี้จะส่งผลต่อพฤติกรรมในการ ทำงาน (ศูนย์ส่งเสริมจริยธรรมสถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน, 2562) ในการบริหารทรัพยากรมนุษย์ นักพัฒนาทรัพยากรมนุษย์มีอาชีพได้กำหนดจรรยาบรรณสำหรับพนักงาน (Lim, Mathis and Jackson, 2010) โดยบรรจุเรื่องจริยธรรม เป็นกฎระเบียบข้อบังคับสำหรับพนักงานจะเห็นได้จากองค์การที่เพิ่ง เกิดขึ้นใหม่ หรือองค์การที่ดำเนินธุรกิจมาอย่างยาวนานต่างให้ความสนใจโดยมีการจัดฝึกอบรม การ วางแผนการพัฒนาทักษะ ซึ่ความสามารถต่างๆ และประเด็นที่มีความสำคัญเป็นอย่างมากที่หลายสาขา อาชีพได้ให้ความสำคัญโดยเฉพาะหลักการทางจริยธรรมสำหรับผู้ประกอบอาชีพ (ปุระชัย เปี่ยมสมบูรณ์, 2532) เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างถูกต้องมีความเหมาะสมอยู่บนพื้นฐานของการทำงานอย่างมี จริยธรรม ผู้บริหารสามารถดำเนินการเพื่อให้พนักงานมีพฤติกรรมที่มีจริยธรรมในการทำงาน โดยใช้ ขอบข่ายของการบริหารทรัพยากรมนุษย์ ได้แก่การสรรหาและคัดเลือก การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การ

ประเมินผลการปฏิบัติงาน การจ่ายค่าตอบแทน และกฎระเบียบวินัยของพนักงาน องค์กรควรให้โอกาส พนักงานอย่างเท่าเทียมไม่เลือกปฏิบัติโดยนำหลักคุณธรรม จริยธรรม และยุติธรรมมาใช้ในการบริหารงานทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งจะส่งผลให้พนักงานขององค์กรสามารถทำงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต มีความรับผิดชอบในงานของตนอย่างเต็มที่รวมทั้งช่วยรักษาทรัพย์สินของหน่วยงานและองค์กรอีกด้วย (พิชิต เทพวรรณ, 2554) การที่องค์กรนำหลักจริยธรรมมาใช้ในการดำเนินงานบริหารองค์กรจะทำให้ องค์กรสามารถปรับตัวและแข่งขันกับคู่แข่งได้ (อนิวัช แก้วจำนง, 2552) ในองค์กรที่มีพนักงานมีพฤติกรรมการทำงานที่มีจริยธรรมจะแสดงออกถึงพฤติกรรมหรือการกระทำที่ยึดถือผลประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก ทำงานตามหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบทำงานอย่างซื่อสัตย์สุจริตและมีความโปร่งใส (ศุภย์ ส่งเสริมจริยธรรมสถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน, 2562) มีความตระหนักในการทำดีของตนรวมถึงตระหนักถึงผลจากการกระทำของตนซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการมีพฤติกรรมจริยธรรม (Dessler, 2013) โดยบุคคลจะมีความเกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ทั้งความรู้ ความสามารถใหม่ๆ ความรู้สึกใหม่ๆ หรือแม้กระทั่งความคิดเห็นที่แตกต่าง (Danley, J. V., 2005) การตระหนักถึงความเปลี่ยนแปลงและตระหนักถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับตนมีความเชื่อมโยงกับการปรับตัวทางจริยธรรม ตลอดจนการรับรู้ความสำคัญทางจริยธรรมและความรับผิดชอบทางสังคม ในองค์กร (Robbins, 2012) ธุรกิจประกันภัยเป็นธุรกิจที่กำลังเฟื่องฟู เนื่องด้วยบริษัทประกันภัยมีองค์กรของรัฐที่ทำหน้าที่กำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัยคือคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย โดยได้กำหนดให้ตัวแทนหรือนายหน้าบริษัทประกันภัยต้องมีความรู้ใหม่ๆ มีความสามารถในการให้บริการอย่างมีคุณภาพ และมีการทดสอบทางด้านจรรยาบรรณ และมาตรฐานในการปฏิบัติงาน (สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย, 2562) ซึ่งบริษัทประกันภัยในปัจจุบัน ได้ให้ความสำคัญกับการบริหารทรัพยากรมนุษย์ในด้านจริยธรรมโดยได้กำหนดโครงการฝึกอบรม กฎระเบียบทางจริยธรรม จรรยาบรรณ ในการประกอบธุรกิจ เช่นบริษัท กรุงเทพประกันภัย (2560) ได้กำหนดจรรยาบรรณสำหรับพนักงานโดยได้กำหนดหลักจริยธรรมต่อบริษัทต่อเพื่อนร่วมงาน หัวหน้างาน ต่อตนเอง และต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม บริษัท วิริยะประกันภัย จำกัด มหาชน (2562) ประกาศมุ่งเน้นการทำธุรกิจบนพื้นฐานของจริยธรรมและคุณธรรม โดยคาดหวังว่าพนักงานจะมีพฤติกรรมการทำงาน อย่างมีจริยธรรม และเป็นที่ยึดถือไว้วางใจได้ตามที่ระบุไว้ในพันธกิจขององค์กรบริษัท อาคเนย์ ประกันภัย จำกัด มหาชน (2560) ได้กำหนดจรรยาบรรณในการประกอบธุรกิจมีการดำเนินธุรกิจด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต และยุติธรรม การวิจัยครั้งนี้จึงสนใจศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารทรัพยากรมนุษย์ การตระหนักถึงผลในอนาคต และพฤติกรรมการทำงานที่มีจริยธรรมของพนักงาน โดยเน้นศึกษาพนักงานในองค์กรธุรกิจประกันภัยในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัยดังนี้

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารทรัพยากรมนุษย์ และพฤติกรรมการทำงานอย่างมีจริยธรรมของพนักงาน
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการตระหนักถึงผลในอนาคตของบุคคล และพฤติกรรมการทำงานอย่างมีจริยธรรมของพนักงาน

3. เพื่อศึกษาความสามารถในการทำนายพฤติกรรมการทำงานอย่างมีจริยธรรมของพนักงานของ
การบริหารทรัพยากรมนุษย์ และการตระหนักถึงผลในอนาคตของบุคคล

ขอบเขตของการวิจัย

1. ด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาการตระหนักถึงผลในอนาคตของบุคคลการบริหารทรัพยากรมนุษย์
และพฤติกรรมการทำงานอย่างมีจริยธรรมซึ่งประกอบด้วยตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ดังนี้

1) ตัวแปรอิสระ

(1) การบริหารทรัพยากรมนุษย์ ประกอบด้วย- ด้านการสรรหาและคัดเลือกทรัพยากร
มนุษย์

- ด้านการฝึกอบรมและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
- ด้านค่าตอบแทนและผลประโยชน์อื่น
- ด้านความปลอดภัยและสุขภาพ
- ด้านพนักงานและแรงงานสัมพันธ์
- ด้านกฎระเบียบวินัยของพนักงาน
- ด้านการประเมินผลการปฏิบัติงาน

(2) การตระหนักถึงผลในอนาคตของบุคคลประกอบด้วย

- การไม่พิจารณาถึงผลกระทบในทันที
- การพิจารณาถึงผลกระทบในอนาคต

2) ตัวแปรตาม พฤติกรรมการทำงานอย่างมีจริยธรรม ประกอบด้วย

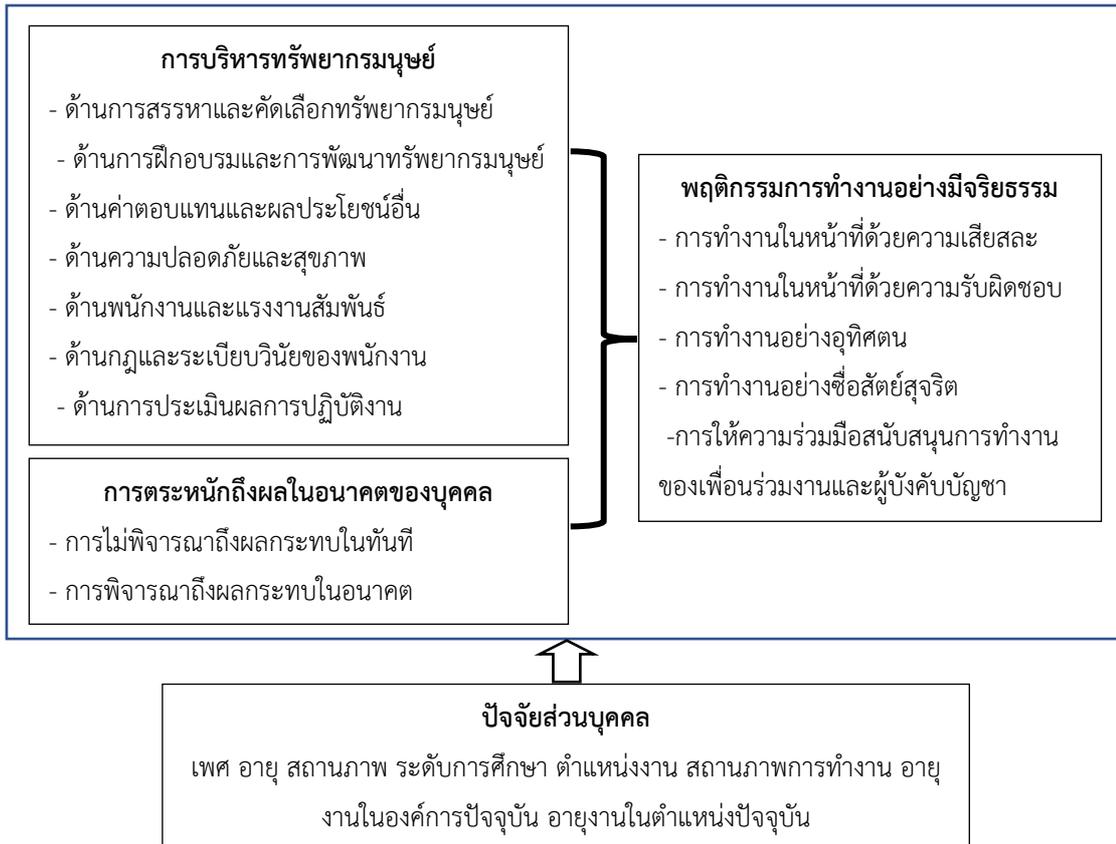
- การทำงานในหน้าที่ด้วยความเสียสละ
- การทำงานในหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบ
- การทำงานอย่างอุทิศตน
- การทำงานอย่างซื่อสัตย์สุจริต
- การให้ความร่วมมือสนับสนุนการทำงานของเพื่อนร่วมงานและผู้บังคับบัญชา

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่พนักงานบริษัทประกันภัยเป็นพนักงานที่
ปฏิบัติงานในสำนักงาน (Back Office) ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลตามข้อมูลของสำนักงาน
คณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (2562) กลุ่มตัวอย่างเป็นพนักงานที่
ปฏิบัติงานในสำนักงาน (Back Office) ในบริษัทประกันภัย ทั้งหมด 8 บริษัท จำนวน 384 คน วิธีการสุ่ม
ตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบตามสะดวก (Convenience Sampling) โดยให้ฝ่ายทรัพยากรมนุษย์
แจกแบบสอบถามให้แก่พนักงานที่ปฏิบัติงานในสำนักงาน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาการบริหารทรัพยากรมนุษย์การตระหนักถึงผลในอนาคตของ
บุคคล และพฤติกรรมการทำงานอย่างมีจริยธรรมโดยมีกรอบแนวคิดในการวิจัยดัง ภาพที่ 1.1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีสมมติฐานการวิจัย 3 ข้อ คือ

สมมติฐานที่ 1 การบริหารทรัพยากรมนุษย์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการทำงานอย่างมีจริยธรรม

สมมติฐานที่ 2 การตระหนักถึงผลในอนาคตของบุคคลมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการทำงานอย่างมีจริยธรรม

สมมติฐานที่ 3 การบริหารทรัพยากรมนุษย์และการตระหนักถึงผลในอนาคตของบุคคลสามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการทำงานอย่างมีจริยธรรมของพนักงานได้

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การวิจัยในครั้งนี้คาดว่าจะได้ประโยชน์ ดังนี้

1. ทำให้เกิดความความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรมนุษย์การตระหนักถึงผลในอนาคตของบุคคล และพฤติกรรมการทำงานอย่างมีจริยธรรมเพิ่มมากขึ้น
2. ทำให้เข้าใจความเกี่ยวข้องสัมพันธ์ระหว่างการบริหารทรัพยากรมนุษย์ การตระหนักถึงผลในอนาคตของบุคคล และพฤติกรรมการทำงานอย่างมีจริยธรรม
3. เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับหน่วยงานหรือองค์กรในการนำข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรมนุษย์การตระหนักถึงผลในอนาคตของบุคคลไปประยุกต์ใช้ในองค์กรเพื่อส่งเสริมหรือพัฒนาให้เกิดพฤติกรรมการทำงานอย่างมีจริยธรรมขึ้น

การทบทวนวรรณกรรม

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวข้องกับด้านประชากรศาสตร์

Shiffman&Kanuk (2007) ให้ความหมายของ”ลักษณะประชากรศาสตร์” หมายถึง ข้อมูลเกี่ยวกับตัวบุคคล เช่น อายุ เพศการศึกษา อาชีพ รายได้ศาสนา และเชื้อชาติ ลักษณะประชากรดังกล่าวมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมผู้บริโภค ซึ่งใช้เป็นลักษณะพื้นฐานที่นักการตลาดนำมาพิจารณา สำหรับการแบ่งส่วนตลาด (Market Segmentation) โดยนำมาเชื่อมกับความต้องการ ความชอบ และอัตราการใช้จ่ายของผู้บริโภค ศิริวรรณ เสรีรัตน์ (2550) กล่าวว่า ลักษณะทางประชากรศาสตร์ (Demographic) ประกอบด้วย อายุ เพศ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน อาชีพ จำนวนสมาชิกในครอบครัวสถานภาพครอบครัว เป็นเกณฑ์ในการแบ่งส่วนการตลาด ลักษณะด้านประชากรศาสตร์ และสถิติที่วัดได้ของประชากรช่วยในการกำหนดตลาดเป้าหมาย รวมทั้งง่ายต่อการวัดมากกว่าตัวแปรอื่น

2. พฤติกรรมการทำงานอย่างมีจริยธรรม

พฤติกรรมการทำงานอย่างมีจริยธรรมนั้นประกอบด้วย 2 คำ คือคำว่าพฤติกรรม และคำว่าจริยธรรม โดยพฤติกรรมหมายถึงการกระทำที่แสดงออกทางร่างกาย ความคิด และความรู้สึกเพื่อตอบสนองสิ่งเร้า ซึ่งในทางจิตวิทยานั้นได้มีการให้แบ่งพฤติกรรมออกเป็น 2 ประเภท คือพฤติกรรมภายใน ได้แก่ความคิด ความเชื่อ ทศนคติ อุดมการณ์ และพฤติกรรมภายนอกได้แก่การแสดงออกทางกายหรือการกระทำโดยมีพื้นฐานมาจากความคิด ความเชื่อ ทศนคติ เมื่อกล่าวถึงพฤติกรรมการทำงานก็เป็นที่น่าสนใจโดยทั่วไปว่าเป็นรูปแบบหนึ่งของการกระทำเพื่อให้ได้ผลลัพธ์หรือผลงาน Ghillyer (2010) เป็นการกระทำที่เกิดขึ้นในองค์การเพื่อให้ได้ผลิตผลตามที่องค์การคาดหวังโดยได้รับค่าตอบแทน พฤติกรรมการทำงานอย่างมีจริยธรรมหมายถึงการกระทำที่ดีที่พึงประสงค์แก่องค์การ การกระทำที่พนักงานแสดงออกในการปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ หรือปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสม ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อตนเองต่อหน่วยงานผู้เกี่ยวข้อง และสังคม นอกจากนี้ จินตนา บุญบงการ.(2561) สรุปได้ว่าพฤติกรรมการทำงานอย่างมีจริยธรรมคือการกระทำในหน้าที่อย่างเสียสละ รับผิดชอบอุทิศตน ซื่อสัตย์สุจริต รวมทั้งการให้ความร่วมมือส่งเสริมสนับสนุนเพื่อนร่วมงานและหัวหน้างาน

3. การบริหารทรัพยากรมนุษย์ การที่พนักงานมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการและองค์การมีความคาดหวังในตัวพนักงานที่จะสามารถทำงานเป็นทีมและมีส่วนร่วม (Lussier and Hendon, 2013) การบริหาร ทรัพยากรมนุษย์ยังเป็นหัวใจหลักของกลยุทธ์ของธุรกิจขององค์การ และความสัมพันธ์ระหว่างพนักงานและผู้จัดการจะมีความสัมพันธ์กันโดยมีเป้าหมายมุ่งไปที่การบรรลุเป้าหมายขององค์การ ร่วมกัน (Gilmore and Williams, 2009) ดังนั้นการบริหารทรัพยากรมนุษย์ได้รับการยอมรับโดย องค์การธุรกิจต่างๆ ซึ่งได้ให้ความสำคัญกับการมุ่งเน้นที่ลูกค้าโดยมองคนเป็นตัวกลางในการขับเคลื่อนให้การบรรลุเป้าหมายขององค์การองค์การจึงได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ทั้งในด้านระบบการวางแผน การฝึกอบรม การสอน การชี้แนะ และการวิจัย

4. การตระหนักถึงผลในอนาคตของบุคคล

Rappange, Brouwer and Van Exal, (2009) กล่าวว่าบุคคลที่ให้ความสนใจมุ่งเน้นผลที่จะเกิดขึ้นในอนาคตและให้ความสำคัญกับการวางแผนที่ดีในอนาคตมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมตระหนักถึงผลในอนาคตสูง Costar (2007) กล่าวว่า การมองอนาคตของบุคคลนั้น ยังเป็นแนวทางที่แต่ละบุคคลใช้นำมาพิจารณาศักยภาพของผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตของพฤติกรรมในปัจจุบันของพวกเขาและแนวทางของพวกเขาจะถูกครอบงำโดยผลลัพธ์ที่อาจจะเกิดขึ้นการมองอนาคตของบุคคลจะเกี่ยวข้องกับความพยายามในบุคคลระหว่างพฤติกรรมในปัจจุบันกับหนึ่งในผลลัพธ์ที่ แสดงออกทันทีและ

หนึ่งในผลลัพธ์ในอนาคต ลักษณะดังกล่าวนี้ใกล้เคียงกับลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนที่ให้ความสำคัญกับผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตมากกว่าผลประโยชน์เพียงเล็กน้อยในปัจจุบันและเป็นผู้มีความอดทนเพื่อที่จะรอผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนจึงเป็นผู้มี ทัศนคติที่มองการณ์ไกล

ระเบียบวิธีการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อศึกษาการบริหารทรัพยากรมนุษย์ขององค์กรและการตระหนักถึงผลในอนาคตของบุคคลกับพฤติกรรมการทำงานอย่างมีจริยธรรมของพนักงานบริษัทประกันภัยในกรุงเทพมหานคร แบ่งออกเป็น 4 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 เป็นคำถามด้านประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษาขั้นสูงสุด ตำแหน่งงาน และสภาพการทำงาน ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์ทั้งหมด 7 ด้าน ดังนี้ ด้านการสรรหาและคัดเลือกทรัพยากรมนุษย์ ด้านการฝึกอบรมและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ด้านค่าตอบแทนและผลประโยชน์อื่น ด้านความปลอดภัยและสุขภาพ ด้านพนักงานและแรงงานสัมพันธ์ ด้านกฎระเบียบและระเบียบวินัยของพนักงาน และด้านการประเมินผลการปฏิบัติงาน ส่วนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับแบบสอบถามพฤติกรรมการทำงานอย่างมีจริยธรรม ด้านพฤติกรรมการทำงานอย่างมีจริยธรรม ด้านการทำงานอย่างซื่อสัตย์สุจริต ด้านการทำงานในหน้าที่ด้วยความเสียสละ ด้านการทำงานหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบ ด้านการทำงานอย่างอุทิศตน ด้านการทำงานอย่างซื่อสัตย์สุจริต และด้านการให้ความร่วมมือสนับสนุนการทำงานของเพื่อนร่วมงานและผู้บังคับบัญชา ส่วนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับการตระหนักถึงผลในอนาคตของบุคคล การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามที่สมบูรณ์จำนวน 363 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างของ Cochran (1977) โดยไม่ทราบขนาดของประชากร ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 384 คน การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปโดยทำการวิเคราะห์ สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่อหาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของลักษณะกลุ่มตัวอย่าง สถิติอนุมาน (Inferential Statistic) เพื่อทดสอบสมมติฐานโดยการใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficients) เพื่อหาค่าความสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆ และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบเพิ่มทีละตัวแปร (Multiple Regression Analysis: Stepwise) เพื่อหาค่าร้อยละในการพยากรณ์ของตัวทำนาย

สรุปผลวิจัย

1. **ปัจจัยส่วนบุคคล** ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุเฉลี่ย 34 ปี มีสถานภาพโสด ระดับการศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับปริญญาตรี อยู่ในตำแหน่งพนักงานระดับปฏิบัติงาน มีสถานะเป็นพนักงานประจำ มีอายุการทำงานในองค์กรปัจจุบันเฉลี่ย 6 ปี 11 เดือน และมีอายุการทำงานในตำแหน่งปัจจุบันเฉลี่ย 3 ปี 8 เดือน

2. **การบริหารทรัพยากรมนุษย์** มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการทำงานอย่างมีจริยธรรม (สมมติฐานที่ 1) ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการบริหารทรัพยากรมนุษย์กับพฤติกรรมการทำงานอย่างมีจริยธรรมพบว่าพนักงานบริษัทประกันภัยที่มีการรับรู้การบริหารทรัพยากรมนุษย์ขององค์กรทั้งโดยรวมและรายด้านในระดับที่สูงเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการทำงานอย่างมีจริยธรรมโดยรวมในระดับที่สูงด้วยจึงสนับสนุนสมมติฐานที่

9.3 การตระหนักถึงผลในอนาคตของบุคคล มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการทำงานอย่างมีจริยธรรม (สมมุติฐานที่ 2) ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการตระหนักถึงผลในอนาคตของบุคคลกับพฤติกรรมการทำงานอย่างมีจริยธรรม พบว่าพนักงานบริษัทประกันภัยที่มีการตระหนักถึงผลในอนาคตของบุคคลทั้งโดยรวมและรายด้านในระดับที่สูง เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการทำงานอย่างมีจริยธรรมโดยรวมอยู่ในระดับที่สูงด้วย จึงสนับสนุนสมมุติฐานที่ 2

9.4 การบริหารทรัพยากรมนุษย์และการตระหนักถึงผลในอนาคตของบุคคล สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการทำงานอย่างมีจริยธรรมของพนักงานได้ (สมมุติฐานที่3) ผลการวิเคราะห์การบริหารทรัพยากรมนุษย์ และการตระหนักถึงผลในอนาคตของบุคคล สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการทำงานอย่างมีจริยธรรมได้ พบว่าการบริหารทรัพยากรมนุษย์ขององค์กรและการตระหนักถึงผลในอนาคตของบุคคล สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการทำงานอย่างมีจริยธรรมของพนักงานบริษัทประกันภัยได้ จากผลการวิจัยจึงสามารถกล่าวสนับสนุนสมมุติฐานที่ 3 ได้

อภิปรายผล

จากผลการศึกษา**การบริหารทรัพยากรมนุษย์**มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการทำงานอย่างมีจริยธรรม ได้แสดงให้เห็นถึงปัจจัยด้านองค์การหัวหน้างาน นโยบายด้าน จริยธรรมขององค์กร และวัฒนธรรมองค์กรที่ส่งผลต่อพฤติกรรมทางด้านจริยธรรม (Dessler, 2013) และการบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์ในด้านการฝึกอบรมที่มีเนื้อหาด้านคุณธรรมจริยธรรม การให้ข้อมูลกับพนักงานในเรื่องผลของการประเมินการปฏิบัติงาน รวมไปถึงระดับของค่าตอบแทนที่พนักงานได้รับมีผลต่อการรับรู้บรรยากาศจริยธรรมในองค์กร (จุฑามาศ ทวีไพบูลย์วงษ์, 2554) จึงสามารถกล่าวได้ว่านักพัฒนาทรัพยากรมนุษย์มีอาชีพทั้งในด้านการบริหารและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ต้องเน้นไปที่การปฏิบัติเพื่อตอบสนองในวงกว้างและปกป้องประโยชน์สาธารณะ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญมากกว่ากฎระเบียบที่องค์กรได้กำหนดไว้(Werner, Schuler and Jackson, 2012)

ผลการศึกษา**การตระหนักถึงผลในอนาคตของบุคคล** มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการทำงานอย่างมีจริยธรรมดังกล่าวนี้อาจสรุปได้ว่าการมองอนาคตของบุคคล มีความเชื่อมโยงกับการปรับตัวทางจริยธรรม ตลอดจนการรับรู้ความสำคัญทางจริยธรรมและความรับผิดชอบทางสังคม ในองค์กร (Robbins, T. L., 2012) ซึ่งสอดคล้องกับจินตนา บุญบังการ และคณะ.(2556) ที่ทำรายงานการวิจัยเรื่องการพัฒนาแนวทางปฏิบัติด้านจริยธรรมของนักธุรกิจไทย. และได้สังเคราะห์งานวิจัยที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนกับพฤติกรรมของบุคคล โดยวิธีการวิเคราะห์ห่อภิมาณผลการศึกษาพบว่าลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมจริยธรรม

ผลการศึกษา**การบริหารทรัพยากรมนุษย์และการตระหนักถึงผลในอนาคตของบุคคล**สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการทำงานอย่างมีจริยธรรมของพนักงานได้ดังกล่าวได้แสดงให้เห็นว่าพนักงานที่มีจิตลักษณะให้ความสำคัญถึงผลที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และพนักงานได้รับการฝึกอบรมและพัฒนาจากองค์กรจำนวนมากส่งผลให้เกิดพฤติกรรมการทำงานอย่างมีจริยธรรมที่สูง และในทางกลับกันพนักงานที่มีจิตลักษณะให้ความสำคัญถึงผลที่จะเกิดขึ้นในปัจจุบัน และพนักงานได้รับการฝึกอบรมและพัฒนาจากองค์กรในจำนวนที่น้อยส่งผลให้เกิดพฤติกรรมการทำงานอย่างมีจริยธรรมน้อยลงตามไปด้วย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะด้านการประยุกต์ใช้ เนื่องจากการศึกษาครั้งนี้พบความสัมพันธ์เชิงบวกที่เด่นชัดระหว่างการบริหารทรัพยากรมนุษย์ขององค์กร การตระหนักถึงผลในอนาคตของบุคคลกับพฤติกรรมการทำงานอย่างมีจริยธรรม โดยการบริหารทรัพยากรมนุษย์ขององค์กรพบว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่องค์กรควรให้การส่งเสริมการบริหารทรัพยากรมนุษย์ของ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบริหารทรัพยากรมนุษย์ขององค์กร ด้านการฝึกอบรมและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์มีส่วนช่วยในการสร้างเสริมพฤติกรรมการทำงานอย่างมีจริยธรรม นอกจากนี้การตระหนักถึงผลในอนาคตของบุคคลยังถือเป็นปัจจัยส่วนบุคคลที่มีส่วนสำคัญที่ส่งเสริมให้เกิดพฤติกรรมการทำงานอย่างมีจริยธรรมขึ้น ควรนำแบบวัดการตระหนักถึงผลในอนาคตของบุคคลมาใช้ในการคัดเลือกพนักงานที่มีจิตลักษณะการตระหนักถึงผลในอนาคตของบุคคลเข้ามาทำงานในองค์กรหรือให้การส่งเสริมพัฒนาพนักงานที่มีอยู่ในองค์กรเพื่อให้พนักงานเกิดลักษณะดังกล่าวขึ้น และองค์กรควรส่งเสริมให้พนักงานรับรู้ถึงการบริหารทรัพยากรมนุษย์อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ โดยเฉพาะให้พนักงานได้รับการฝึกอบรมและพัฒนาซึ่งมีส่วนสำคัญในการช่วยเพิ่มพฤติกรรมการทำงานอย่างมีจริยธรรมให้แก่พนักงานตามไปด้วย

2. ข้อเสนอแนะด้านการศึกษาวิจัยต่อไป มีข้อเสนอแนะด้านการศึกษาวิจัยต่อไปคือเพื่อให้การส่งเสริมตามข้อเสนอแนะได้ผลดีควรทำการศึกษาหาเหตุปัจจัยหรือแนวทางที่จะทำให้พนักงานรับรู้การบริหารทรัพยากรมนุษย์ในด้านต่างๆเพิ่มมากขึ้นหรือหาปัจจัยอื่นที่จะทำให้พนักงานในองค์กรเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการทำงานอย่างมีจริยธรรม และการศึกษาครั้งนี้พบว่าแบบทดสอบมีคุณภาพสูงในการวิจัยครั้งต่อไปจึงควรนำแบบทดสอบไปใช้เพื่อทดสอบความเป็นมาตรฐานของแบบทดสอบต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- จินตนา บุญบงการ.(2561). **การจัดการจริยธรรมทางธุรกิจ**.พิมพ์ครั้งที่ 1 สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- จินตนา บุญบงการและคณะ.รายงานการวิจัยเรื่องการพัฒนาแนวทางปฏิบัติด้านจริยธรรมของนักธุรกิจไทย. นักกองทุนสนับสนุนการวิจัย,2556
- จุฑามาศ ทวีไพบูลย์วงษ์. (2554). **ปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้บรรยากาศจริยธรรมในการทำงาน และบทบาทของการจัดการทรัพยากรมนุษย์ที่มุ่งส่งเสริมจริยธรรมของพนักงาน**. การประชุมทางวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ครั้งที่ 49 สาขาเศรษฐศาสตร์ และบริหารธุรกิจ. กรุงเทพฯ.
- ศุจดเดือน พันธุมนาวิน. (2550). **รายงาน: การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมในประเทศไทยและต่างประเทศ**.รายงานการวิจัยสำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์กรมหาชน). บริษัท กรุงเทพประกันภัย จำกัด. (2560). **จรรยาบรรณสำหรับพนักงาน**. สืบค้นจาก <http://www.bangkokinsurance.com/aboutus/governance5.html>
- บริษัท วิริยะประกันภัย จำกัด (มหาชน). (2562). **นำทางสู่ความสำเร็จ ด้วยธุรกิจบนพื้นฐานของจริยธรรมและคุณธรรม**. สืบค้นจาก <http://www.viriyah.co.th/th/content.php?id=22#VhYLceztlBc>
- บริษัท อากเนย์ประกันภัย จำกัด (มหาชน). (2560). **จรรยาบรรณในการประกอบธุรกิจ**. สืบค้นจาก <http://www.seic.co.th/codeofconduct.php>
- ปุระชัย เปี่ยมสมบูรณ์. (2532). **อุดมคติและจริยธรรมตำรวจ: หลักการและประสบการณ์**. กรุงเทพฯ: สำนักวิจัยสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

- พิชิต เทพวรรณ.(2554). **การจัดการทรัพยากรมนุษย์เชิงกลยุทธ์: แนวคิดและกลยุทธ์เพื่อความได้เปรียบทางการแข่งขัน**. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- มะลิวัลย์ หงษ์สุวรรณ. (2550). **การสังเคราะห์งานวิจัยที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนกับพฤติกรรมของบุคคล โดยวิธีการวิเคราะห์ทอิกมาน**. ภาคนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์. (2550). **การจัดการและพฤติกรรมองค์กร**. กรุงเทพฯ: อีระฟิล์มและไซเท็กซ์.
- ศูนย์ส่งเสริมจริยธรรมสถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน. (2562). **คู่มือ : การพัฒนาและส่งเสริมการปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมข้าราชการพลเรือนสำหรับคณะกรรมการจริยธรรม**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สำนักงานเลขาธิการ สำนักงาน ก.พ.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2554). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555-2559**. กรุงเทพฯ: สหมิตรพรีนติ้งแอนด์ พับลิชชิง.
- สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย. (2562). **คณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย**. สืบค้น จาก <http://www.oic.or.th/th/home/index.php>
- สำนักงานข้าราชการพลเรือน.(2562). **คู่มือการจัดทำจรรยาข้าราชการและแนวทางปฏิบัติเชิงพฤติกรรมตามจรรยาข้าราชการ**. สืบค้นจาก <http://www.prd.go.th/images/janya.pdf>
- อนิวัช แก้วจางง. (2552). **การจัดการทรัพยากรมนุษย์**. สงขลา: นำศิลป์ โฆษณา.
- อนุชาติ ปิยนราวิชญ์ (2559). **การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์กับประสิทธิภาพองค์กรของสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร**. สารนิพนธ์หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะศิลปศาสตร มหาวิทาลัยเกริก
- Andrews, K. R. n.d. **Ethic in Practice**. *Harvard Business Review: Ethics at Work*. (90077): 39-44.
- Cochran, W.G. (1977). **Sampling Techniques**. 3rd ed. New York: John Wiley & Sons.
- Costar, H. (2007). **Creating Persuasive Health Messages: Consideration of Future Consequences and Intention to Pursue Vaccination Against Human Papillomavirus**. Doctoral dissertation, University of Maryland.
- Danley, J. V. (2005). **Ethical Behavior for Today's Workplace**. PACRAO. (June): 1-10. Retrieved May 3, 2015 from <http://www.pacrao.org/docs/resources/writersteam/EthicalBehaviorforTodaysWorkplace.pdf>
- Dessler, G. 2013. **Human Resource Management**. United States: Courier Kendallville.
- Ghillyer (2010). **Buessiness Ethics**. McGraw-Hill International Edition.
- Gilmore, S. and Williams, S. (2009). **Human Resource Management**. New York: OXFORD University Press.
- Gini, A. 2011. **A Short Primer on Moral Courage**. In *Moral Courage in Organizations: Doing The Right Thing at Work*. D. R. Comer and G. Vega, eds. Armonk, N.Y.: M.E. Sharpe. Pp. 25-44.
- Lim, G. S.; Mathis, R. L. and Jackson, J. H. (2010). **Human Resource Management: An Asia Edition**. Singapore: Cengage Learning Asia.

- Lussier, R .N. and Hendon, J. R. (2013). **Human Resource Management**. Canada: SAGE Publications
- Rappange, D. R.; Brouwer W. B. F. and Van Exal, N. J. A. (2009). Back to the Consideration of Future Consequences Scale: Time to Reconsider. **The Journal of Social Psychology**. 149 (5): 562-584.
- Robbins, T. L.(2012) .Linking Consideration of Future Consequences to Ethical Priorities and Orientations. **International Journal of Business Humanities and Technology**. 2 (3): 1-6..
- Robbin, T. and Burlison, J. (2015). Consideration of Future Consequences: A Closer Look at Gender and Cultural Differences. **International Journal of Business and Social Science**. 6 (5): 1-6.
- Schiffman, L.G., & Kanuk, L.L. (2007). **Consumer behavior** (9th ed.). Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- Werner, S.; Schuler, R. S. and Jackson, S. E. (2012). **Human Resource Management**. Canada: Nelson Education.

การประพันธ์บทเพลงเทิดพระเกียรติสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช:
จากอโยธยาสู่นานฟ้าธนบุรี
Composing The Honorarium Music for King Taksin The Great:
from Ayothaya to Thonburi

นิวัฒน์ วรรณธรรม

Niwat Vannatham

สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์, สังกัดคณะดุริยางคศาสตร์, โทรศัพท์ 099-484-4449

Branch Music, Department Music, Tell. 099-484-4449

e-mail: niwatir@gmail.com

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) เพื่อศึกษาพระราชประวัติของสมเด็จพระเจ้าตากสิน และ 2) เพื่อประพันธ์บทเพลงเทิดพระเกียรติสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช “จากอโยธยาสู่นานฟ้าธนบุรี” สำหรับบรรเลงด้วยวงบิ๊กแบนด์ วิธีวิจัยคือการวิจัยเชิงคุณภาพพร้อมกับการสร้างสรรค์ ผลการวิจัยพบว่า 1) สมเด็จพระเจ้าตากสิน ทรงพระราชสมภพในรัชสมัยของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่ยุทธศาสตร์อยุธยาที่มีความเจริญรุ่งเรืองเป็นอย่างมาก เมื่อกรุงศรีอยุธยาเสียเมืองแก่พม่าในปี พ.ศ.2310 พระองค์ทรงกอบกู้เอกราชได้ภายในระยะเวลาเพียง 7 เดือน และทรงสถาปนาราชธานีใหม่ พระราชทานนามว่า “กรุงธนบุรีศรีมหาสมุทร” 2) การประพันธ์บทเพลงเทิดพระเกียรติฯ ผู้วิจัยนำบทเพลงสมัยอยุธยาจำนวนสามเพลง คือ เพลงเพลงดวงพระธาตุ เพลงกราวนอก และ เพลงเต่าเห่ มาปรุงแต่งและเรียบเรียงเพื่อบรรเลงด้วยวงบิ๊กแบนด์

คำสำคัญ: สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช, การสร้างสรรค์บทเพลง, บทเพลงเทิดพระเกียรติ

Abstract

Objectives of this research were: 1) To study the King Taksin's biography and 2) To compose the honorarium music for King Taksin the Great: “From Ayothaya to Thonburi” to be performed by Big-Band. Research method was qualitative and creative research. The Research finding were: 1) King Taksin born in the reign of King Baramakot when Ayuthaya was highly prosperous. Ayuthaya lost for Burmese in war 1767, King Taksin spent only seven months to declared independent and established the new capital city named Thonburi-Srimahasamuth. 2) To compose the new piece, researcher composed by deriving and combining three ancient tunes of Ayuthaya:

Tuang-phra-that, Krao-nok and Tao-hay into the piece entitled “From Ayothaya to Thonburi” to be performed by the western Big-Band.

Keywords: King Taksin the Great, Song creation, Song honer

บทนำ

สมเด็จพระบรมมหากษัตริยาธิราชเจ้าแห่งกรุงสยามในอดีตทุกพระองค์ ล้วนแล้วได้ทรงเสียดลิตพลีชีพเพื่อบ้านเมืองมาตลอดทุกยุคทุกสมัย ได้ทรงอุทิศเวลาทั้งกำลังพระวรกายและพระสติปัญญาเพื่อความเจริญรุ่งเรืองของประเทศและเพื่อความผาสุกของมวลพลสกนิกร อีกทั้งได้ทรงประกอบพระราชกรณียกิจน้อยใหญ่มากมายล้วนแล้วเป็นคุณอนเนกอนันต์ต่อสยามประเทศอย่างล้นพ้น อาทิ การสร้างชาติ การกอบกู้อิสรภาพ การขยายพระราชอาณาจักรกว้างใหญ่ไพศาล การทูลนบารุงบ้านเมือง การรักษาจารีตประเพณีและวัฒนธรรมและการธำรงไว้ซึ่งพระพุทธศาสนาประจำชาติ เป็นต้น สมเด็จพระบรมมหากษัตริย์ไทยทุกพระองค์นอกจากทรงเป็นนักรบกล้าหาญเด็ดเดี่ยวยังทรงยึดมั่นในทศพิธราชธรรม หรือคุณธรรม ๑๐ ประการของผู้ปกครองในการบริหารราชการแผ่นดินและเพื่อความอยู่ดีกินดีของไพร่ฟ้าข้าแผ่นดินอีกด้วย (กิตติพงษ์ วิโรจน์ธรรมมากร. 2564)

สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช ทรงเป็นพระมหากษัตริย์ของไทยอีกพระองค์หนึ่งที่มีความสำคัญต่อการอยู่รอดของคนไทย พระองค์ทรงเป็นแม่ทัพในการขับไล่ข้าศึกผู้รุกรานอย่างกล้าหาญเด็ดเดี่ยว และสามารถกอบกู้อิสรภาพได้ในที่สุด

ราวปี พ.ศ. 2309 ก่อนเสียกรุง พระยาตากได้นำทหารในบังคับบัญชาตีฝ่าวงล้อมของกองทัพพม่าไปทางด้านทิศตะวันออกของกรุงศรีอยุธยา เพื่อรวบรวมผู้คนและยุทโธปกรณ์ต่าง ๆ มาสู้รบกับกองทัพพม่าอีกครั้ง ในระหว่างนั้นยังได้ตั้งตนเป็นเจ้าเมืองระยอง เมื่อ เจ้าตาก เตรียมกำลังรบจนพร้อมสรรพแล้ว จึงได้เคลื่อนพลกลับไปยังกรุงศรีอยุธยาทางด้านปากแม่น้ำเจ้าพระยา เพื่อทำการขับไล่ทหารพม่าที่ยังคงเหลืออยู่ออกไปได้ (<https://th.wikipedia.org/wiki>)

วงดนตรี “บิ๊กแบนด์” (Big band) เป็นวงดนตรีที่สามารถบรรเลงเพลงได้หลากหลายรูปแบบไม่ว่าจะเป็นการบรรเลงโดยใช้เครื่องดนตรีล้วน หรือ การบรรเลงประกอบการขับร้อง ด้วยขนาดของวงไม่เล็กหรือใหญ่มากนัก อีกทั้งเครื่องดนตรีที่ใช้ล้วนเป็นเครื่องดนตรีที่หลายคนรู้จักดี มีให้เห็นกันอย่างแพร่หลาย ประกอบด้วยเครื่องดนตรีหลักในกลุ่มต่าง ๆ 4 กลุ่ม ประกอบด้วย 1. กลุ่มควบคุมจังหวะ (Rhythm) 2. กลุ่มแซกโซโฟน (Saxophone) 3. กลุ่ม ทรอมโบน (Trombone) และ 4. กลุ่มทรัมเปต (Trumpet) (นิวัฒน์ วรรณธรรม. 2557)

ผู้วิจัยเป็นผู้หนึ่งที่ได้ศึกษาและเข้าร่วมกิจกรรมเทิดพระเกียรติของพระองค์ท่าน ทั้งที่จัดโดยภาครัฐและเอกชน มีความชื่นชม ศรัทธาและเลื่อมใสในพระองค์ท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงได้ทำวิจัยสร้างสรรค์ดนตรีเพื่อเทิดพระเกียรติพระองค์ท่าน ในเรื่อง งานสร้างสรรค์บทเพลงเทิดพระเกียรติสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช “จากอโยธยาสู่น่านฟ้าธนบุรี”

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาพระราชประวัติของสมเด็จพระเจ้าตากสิน
2. เพื่อประพันธ์บทเพลงเทิดพระเกียรติสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช “จากอโยธยาสู่น่านฟ้าธนบุรี” สำหรับบรรเลงด้วยวงปี่แบนด์

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยทางดุริยางควิทยา (Musicology) โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitation Research) จากการศึกษาข้อมูลเอกสาร การสัมภาษณ์ และนำข้อมูลทั้งหมดมาทำการวิเคราะห์ คัดเลือกบทเพลง/ท่วงทำนองที่เหมาะสม ร้อยเรียงบทเพลง แต่งทำนองเพลง และเรียบเรียงเสียงประสาน พร้อมนำเสนอเชิงพรรณนาวิเคราะห์ กำหนดระยะเวลาของการวิจัยอยู่ระหว่างเดือนพฤศจิกายน 2564 - เดือนพฤศจิกายน 2565

พระราชประวัติ

ในแผ่นดินของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ เป็นยุคที่บ้านเมืองมีความเจริญรุ่งเรืองเป็นอย่างมาก เช่น ในทางด้านวรรณคดี กวีคนสำคัญอย่างเจ้าฟ้าธรรมาธิเบศไชยเชษฐาสุริยวงศ์ กรมขุนเสนาพิทักษ์ (หรือเจ้าฟ้ากุ้ง) ซึ่งเป็นพระราชโอรส ก็เป็นกวีในแผ่นดินนี้ ด้านการศาสนา ในปี พ.ศ. 2296 พระเจ้ากัรติสิริราชสิงห์ กษัตริย์ลังกา ได้ส่งราชทูตมาขอพระมหาเถระ และคณะสงฆ์ไปช่วยฟื้นฟูพระพุทธศาสนาในลังกา ซึ่งเสื่อมโทรมลงไป สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ จึงโปรดให้ส่งคณะสมณทูตประกอบด้วยพระราชาคณะสองรูปคือพระอุบาลีและพระอรุณมุนี พร้อมคณะสงฆ์อีก 12 รูปไปลังกา เพื่อประกอบพิธีบรรพชา อุปสมบท ให้กับชาวลังกา คณะสงฆ์คณะนี้ได้ไปตั้งสยามนิกายขึ้นในลังกา เป็นต้น และในแผ่นดินของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศนี้เอง บุคคลสำคัญผู้มีคุณูปการยิ่งแก่ประเทศไทยก็ได้ถือกำเนิดขึ้น บุคคลผู้นั้นก็คือ สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช

สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช พระราชสมภพ เมื่อวันอาทิตย์ที่ 17 เมษายน พ.ศ.2277 ในแผ่นดินสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ มีพระนามเดิมว่า สิน พระราชบิดาเป็นชาวจีนชื่อนายไหของหรือ หยง แซ่แต้ เป็นนายอากรบ่อนเบี้ย มีบรรดาศักดิ์เป็นขุนพัฒน์ พระราชชนนีชื่อ นางนกเอี้ยง เมื่อยังทรงพระเยาว์เจ้าพระยาจักรีได้ขอสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชไปเลี้ยงเป็นบุตรบุญธรรม และได้ตั้งชื่อว่า “สิน”(http://www2.nac2.navy.mi.th/index.php/main/detail/content_id/1087)

เมื่ออายุได้ 21 ปี รับราชการเป็นมหาดเล็ก ตำแหน่งหลวงนายศักดิ์ ได้รับความชอบเป็นหลวงยกกระบัตรเมืองตาก แล้วเป็นเจ้าเมืองตาก จึงได้ชื่อว่า พระยาตากสิน ได้รับตำแหน่งเลื่อนขึ้นเป็นเจ้าเมืองกำแพงเพชร และดำรงตำแหน่งเป็น พระยาวชิรปราการ ในรัชกาลสมเด็จพระเจ้าเอกทัศ แต่ยังไม่ทันได้ดูแลเมืองกำแพงเพชรก็เกิดสงครามกับพม่าขึ้นเสียก่อน ด้วยความอ่อนแอในการปกครองของกรุงศรีอยุธยา จึงเป็นเหตุให้พระยาวชิรปราการจำเป็นต้องหนีออกจากกรุงศรีอยุธยา เพื่อหาโอกาสกลับไปต่อสู้ชาติคืนมาอีกครั้ง (http://www.arts.rbru.ac.th/art_old/chan/sin.php)

จากหลักฐานตามพระราชพงศาวดาร พระยาตากได้รวบรวมไพร่พลประมาณ 500 คน มุ่งไปทางฝั่งทะเลทางทิศตะวันออก ระหว่างเส้นทางที่ผ่านไบนั้นได้ปะทะกับกองกำลังของพม่าหลายครั้ง

แต่ก็สามารถตีฝ่าไปได้ทุกครั้ง และสามารถรวบรวมไพร่พลตลอดจนอาวุธยุทโธปกรณ์ได้มากขึ้นเรื่อยๆ และเมื่อมายึดเมืองจันทบุรีได้ ก็ได้ประกาศตั้งตัวเป็นอิสระ จัดตั้งกองทัพขึ้นที่นี่ (http://www.wangdermpalace.org/King%20Taksin_th.html)

พระยาวชิรปราการได้จัดเตรียมกองทัพ สะสมเสบียงอาหารศาสตราวุธ และกองทัพเรืออยู่เป็นเวลา 3 เดือนก็ยกกองทัพเรือเข้ามาทางปากน้ำเจ้าพระยา ตีเมืองธนบุรีแตกจับนายทองอินประหารแล้วเลยไปตีค่ายโพธิ์สามต้นจนแตกยับเยินสุกั้พระนายกองตายในที่รบ ขับไล่พม่าออกไปพ้นแผ่นดินไทยสำเร็จในปี พ.ศ. 2310 ซึ่งใช้เวลากู้อิสรภาพกลับคืนจากพม่า ภายในเวลา 7 เดือนเท่านั้น จากนั้น พระยาวชิรปราการจึงยกทัพกลับมากรุงธนบุรีและปราบดาภิเษกเป็นพระมหากษัตริย์ ทรงพระนามว่า “สมเด็จพระบรมราชาที่ 4” เมื่อวันที่ 28 ธันวาคมพ.ศ. 2311 (<http://www.3armyarea-rta.com/vocation/taksin.html>)

สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช ทรงครองราชย์เป็นเวลา 15 ปี สวรรคตเมื่อ วันเสาร์ที่ 6 เมษายน พ.ศ. 2325 สิริพระชนมายุได้ 48 พรรษา (<https://sites.google.com/site/watkungtaphao/history/taksin>)

ท่วงทำนองเพลง

ท่วงทำนองที่ใช้ในการสร้างสรรค์บทเพลงเทิดพระเกียรติสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช “จากอโยธยาสู่น่านฟ้าธนบุรี” นี้ ประกอบด้วยท่วงทำนอง 2 ประเภท คือ

1. ท่วงทำนองเดิม คือบทเพลงที่มีอยู่ก่อนแล้วนำมาร้อยเรียงแล้วเรียบเรียงเสียงประสานใหม่ ท่วงทำนองเดิมนี เป็นแกนหลักของการรวบรวมความคิดในการสร้างสรรค์ผลงานของผู้วิจัยในครั้งนี้
2. ท่วงทำนองใหม่ เป็นท่วงทำนองที่ผู้วิจัยคิดขึ้นใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นทำนองสำหรับร้อยเรียงทำนองจากเพลงทั้ง 3 เพลงเข้าด้วยกัน ทั้งยังใช้สร้างเป็นทำนองขึ้นต้นและทำนองลงจบของบทเพลงอีกด้วย

ที่มาของบทเพลง

ผู้วิจัยได้รับแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์บทเพลงเทิดพระเกียรติสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช “จากอโยธยาสู่น่านฟ้าธนบุรี” จากวีรกรรมการกู้ชาติของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช โดยมีจุดเริ่มต้นมาจากความรุ่งเรืองของราชอาณาจักรอยุธยา จนถึงการล่องเรือจากอยุธยามาธนบุรี เพื่อตั้งราชอาณาจักรใหม่ ในนาม “กรุงธนบุรีศรีมหาสมุทร”

เพื่อให้ได้กลิ่นอายของบรรยากาศความเป็นอยุธยา บทเพลงที่ผู้วิจัยเลือกมาล้วนเป็นบทเพลงที่สันนิษฐานว่าเกิดขึ้นในสมัยอยุธยาทั้งสิ้น โดยกำหนดเหตุการณ์ขึ้น 3 เหตุการณ์ คือ ความเจริญรุ่งเรืองของราชอาณาจักรอยุธยา การยกทัพ และการล่องเรือกลับจากอยุธยามาสู่เมืองใหม่ ทั้งนี้ได้คัดเลือกบทเพลง 3 บทเพลงเป็นตัวแทนเหตุการณ์ทั้ง 3 ดังนี้

- 1) ความเจริญรุ่งเรืองของราชอาณาจักรอยุธยา ใช้เพลงดวงพระธาตุ
- 2) การยกทัพและการสู้รบ ใช้เพลงกราวนอก
- 3) การล่องเรือกลับจากอยุธยามาสู่การสร้างราชธานีใหม่ ใช้เพลงเต่าเห่

เพลงดวงพระธาตุ

เพลงนี้เป็นเพลงอันดับ 3 ของตำบลโหรี ที่เรียกว่า ตำบลต้นเพลงฉิ่ง พระประดิษฐไพเราะ (ครูมีแขก) เป็นผู้แต่งขึ้นเป็น 3 ชั้น จาก 2 ชั้นของเดิม ความหมายของเพลงจะรู้สึกตามทำนองเพลง ฟังแล้วเพลิดเพลินและนุ่มนวลเกิดความชื่นใจ

บทร้องเพลงดวงพระธาตุ 2 ชั้น จากบทมโหรีเรื่องพระรถเสน

มิได้ทราบเรื่องความโดยคดี เสาวนีย์จึงแจ้งแห่งนุสนธิ์

ว่าบัดนี้พระยอดนฤมล สติบจนแท่นแก้วแล้วหายไป

พบว่าชื่อเพลงดวงพระธาตุ 2 ชั้น เป็นเพลงที่บรรจุอยู่ในบทมโหรีเรื่องพระรถเสนในสมัยอยุธยา ผู้วิจัยนำเพลงนี้มาเป็นตัวแทนความเจริญรุ่งเรือง ความเรียบร้อยสวยงามของราชอาณาจักรอยุธยา

โน้ตเพลงดวงพระธาตุ 2 ชั้น

ท่อน 1

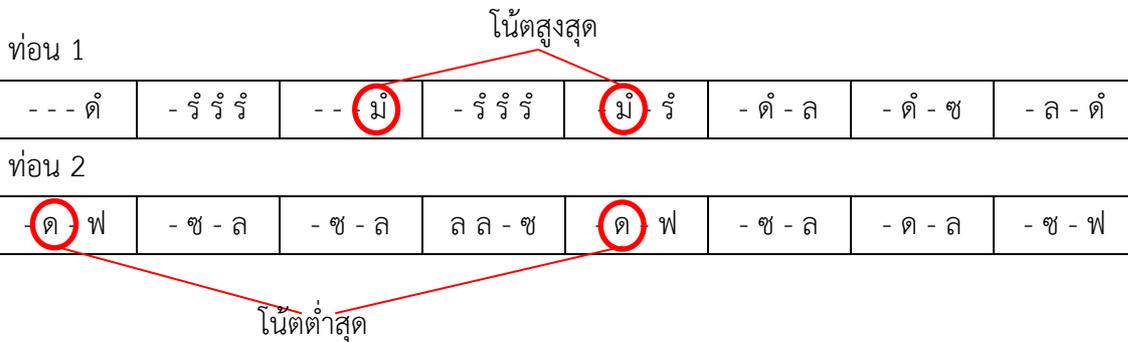
--- ตี	- รี้ รี้ รี้	--- มี่	- รี้ รี้ รี้	- มี่ - รี้	- ตี - ล	- ตี - ซ	- ล - ตี
--- ฟ	--- ซ	--- ล	--- ตี	- รี้ ตี ล	- ซ- ฟ	-- ล ซ	ฟ ซ - ล

ท่อน 2

--- ร	- ฟ ฟ ฟ	--- ซ	- ฟ ฟ ฟ	- ล ล ล	- ซ - ฟ	--- ร	- ต - ฟ
- ต - ฟ	- ซ - ล	- ซ - ล	ล ล - ซ	- ต - ฟ	- ซ - ล	- ต - ล	- ซ - ฟ

เพลงนี้อยู่ในอัตราจังหวะ 2 ชั้น หน้าทับปรบไก่ บทเพลง มี 2 ท่อน (Binary form) ท่อนละ 2 จังหวะหน้าทับ บันไดเสียง F major กลุ่มเสียงหลักที่ใช้คือ F G A C D (Pentatonic scale) ทั้ง 2 ท่อน ยกเว้นหน้าทับแรกของท่อน 1 เป็นกลุ่มเสียง C D E G A บนบันไดเสียงเดิม

ช่วงเสียงจากบทเพลงนี้ มีช่วงเสียงที่ไม่กว้าง โน้ตที่ระดับเสียงสูงสุดในบทเพลงนี้ คือ “E” ในส่วนโน้ตที่ระดับเสียงต่ำสุด คือ “C” ในส่วนของช่วงเสียง ของโน้ตสองตัวนี้ หรือขึ้นคู่ เท่ากับ คู่ 10 โดยโน้ตสูงสุดปรากฏอยู่ในท่อน 1 ส่วนโน้ตต่ำสุดปรากฏอยู่ในท่อน 2

ตัวอย่างที่ 1 โน้ตแสดงช่วงเสียงเพลงดวงพระธาตุ 2 ชั้น

รูปลักษณะของท่วงทำนอง (Melodic contour) เป็นแบบเชื่อมโยงติดต่อกัน (Conjunctive) ขึ้น ๆ ลง ๆ (Undulating) จังหวะตายตัว (Tempo guisto) และสม่ำเสมอ (Isometric) ความเร็ว (Tempo) ♩ = 80

เพลงกราวนอก

เพลงกราวนอก เป็นเพลงในสมัยกรุงศรีอยุธยา จัดอยู่ในเพลงพิณพาทย์โหมโรงเรื่องโขน คำว่า “กราว” จากพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน 2556 ได้อธิบาย ความหมาย ดังนี้ กราว [กราว] น.ชื่อเพลงหน้าพาทย์ ใช้ในเวลา ยกทัพของฝ่ายยักษ์ ครั้นมีเพลงกราวอื่น ๆ ด้วย เพลงนี้ เรียกว่า กราวโน สำหรับบทของมนุษย์ ลิง หรือเทวดา เปลี่ยนเป็นเพลงกราวนอก พบว่ามีใช้ประกอบการแสดงหนังใหญ่ โขน ละคร มาตั้งแต่สมัยอยุธยา (สันติ อุดมศรี. 2561.)

ผู้วิจัยเลือกเพลงกราวนอกมาเป็นตัวแทนการยกทัพของราชอาณาจักรที่ยิ่งใหญ่ทั้งสองราชอาณาจักร คือพม่ากับอยุธยา ท่วงทำนองเพลงแสดงถึงองอาจ เข้มแข็ง และความสง่างามแผ่ของกองทัพทั้งสองฝ่าย

โน้ตเพลงกราวนอก

---ช	-ช-ดํ	---รํ	ดํรํ-มํ	----	---มํ	-มํมํมํ	-มํ-มํ
---ท	---ล	---ช	---ม	-ลชม	ชมรด	-รมช	-ร-ม
----	---ช	--ลช	-ลรม	----	---ม	-มมม	-ม-ม
(:ลลลล	ชชชช	ดํดํดํ	ชชชชม)	ดํลชร	ชลชช	ดํลชร	ชลชช
ดํลชร	ชลชช	ดํลชร	ชลชช	ชรชช	ชรชช	ชรชช	ชรชช
รมชล	ดํชลดํ	ชลดํรํ	มํดํรํมํ	(:ชํมํรํดํ	ชดํรํดํ	ชมํรํด	ชดํรํมํ)
(:ชํมํรํดํ	ชดํรํมํ	ชมํรํด	ชดํรํมํ)	ดํรํดํมํ	ดํรํดํมํ	ดํรํดํมํ	ดํรํดํมํ
(:-ชํ--	มํชํ-มํ	-รํรํรํ	มํชํ-มํ	-ชํ--	มํชํ-มํ	--รํดํ	-ช-ล)
(:ทลชร	ชลทดํ	ทลรํดํ	ทลชล	ทลชร	ชลทดํ	ทลรํดํ	ทลชชม)
-ช--	รช-ดํ	--รํดํ	ทลชล	-ช--	รช-ดํ	--รํดํ	ทลชล
(:-ชํ--	มํชํ-มํ	-รํรํรํ	มํชํ-มํ	-ชํ--	มํชํ-มํ	--รํดํ	-ช-ล)
(:ทลชร	ชลทดํ	ทลรํดํ	ทลชล	ทลชร	ชลทดํ	ทลรํดํ	ทลชชม)
(:รํมํรํดํ	รํมํรํดํ	รํมํรํดํ	-ท--	รํมํรํท	รํมํรํท	รํมํรํท	-ล--
รํทลช	ลทลช	ลทลช	-ม--)	(:ลทลช	รชรช	รทลช	รช--
ชรชช	มลชช	มรชช	มล--	ทชลท	ลรํลท	ลชลท	ดํร--)
(:----	----	รํรํรํ	-ท-มํ	----	-ชํ-มํ	-ชํ-มํ	รํท-รํ)
-ชลท	ลรํลท	ลชลท	ดํร--	ลทลช	รชรช	รทลช	ฟช--
ทชลท	ลรํลท	ลชลท	ดํร--	ลทลช	รชรช	รทลช	รช--
(:ทลชล	ชมมม	(ทลชล	ชมมม)	(:ทลชร	(ทลชร)	ทลชช	(ทลชช)
ชชชช	ชชชช	ชชชช	ชชชช	ชรชช	ชรชช	ชรชช	ชรชช
(:----	-ล-ท	----	-ช-ล	----	-ม-ช	--ลช	ลร-ม)
(:ลทลช	รชรช	รทลช	ฟชชช	(ลทลช	รชรช	รทลช	ฟชชช)
(:ลทลช	ฟชชช	(ลทลช	ฟชชช)	(:รชฟช	(รชฟช)	ลทลช	(ลทลช)
ลทลช	(ลทลช)	ลทลช	(ลทลช)	ลทลช	(ลทลช)	ลทลช	(ลทลช)
ลทลช	ลทลช	ลทลช	ลทลช	-ร-ช	-ชลท	ลชลท	-ดํ-รํ
(:-รํรํรํ	-ดํ-รํ	-มํ-ชํ	-มํ-รํ	-รํรํรํ	-ดํ-รํ	-ดํ-ล	ลล-ช)
(:-ดํดํ	-ล-ช	มชลดํ	-ล-รํ	-ดํดํ	-ล-ช	มชลดํ	-ล-ช)

ม ช ล ดั	ล ดั ล ช	ม ช ล ดั	ล ดั ล ช	ม ช ล ดั	ล ดั ล ช	ม ช ล ดั	ล ดั ล ช
ม ช ล ดั	- ดั ท ดั	- ดั ท ดั	- ดั ท ดั	-- ท ดั	ท ดั ท ดั	ท ดั ท ดั	- ท - ดั
- ล ช ล	ดั ล ช ล	ดั ล ช ล	ดั ล ช ล	(: - มั รื ดั	มั รื ดั ล	ดั ม ช ล	ช ล ดั ล :)
(:ดั ม ช ล	ช ล ดั ล	ดั ม ช ล	ช ล ดั ล :)	ดั ดั ดั ช	ดั ดั ดั ล	ดั ดั ดั ช	ดั ดั ดั ล
ดั ช ดั ล	ดั ช ดั ล	ดั ช ดั ล	ดั ช ดั ล	--- ช	--- ล	--- ดั	--- รื

เพลงนี้อยู่ในอัตราจังหวะ 2 ชั้น หน้าทับพิเศษ (หน้าทับกราวนอก) มีท่อนเดี่ยว (Single form) เป็นเพลงที่มีทำนองที่เรียกว่า “โยน” บันไดเสียง C major จากโน้ตจะเห็นว่า โน้ตบรรทัดที่ 1-12 จะใช้กลุ่มเสียง 5 เสียง คือ C D E G A โดยมีโน้ตตัว B เป็นโน้ตจร (Passing note) โน้ตบรรทัดที่ 13-25 มีการเปลี่ยนกลุ่มเสียงเป็น G A B D E โดยมีโน้ตตัว C กับ F เป็นโน้ตจร และตั้งแต่บรรทัดที่ 26 จนจบ จึงกลับมาใช้กลุ่มเสียง C D E G A โดยมีโน้ตตัว F กับ B เป็นโน้ตจรเช่นเดิม

- ช - -	ร ช - ดั	- - รื ดั	ท ล ช ล	- ช - -	ร ช - ดั	- - รื ดั	ท ล ช ล
(: - ชื - -	มั ชื - มั	- รื รื รื	มั ชื - มั	- ชื - -	มั ชื - มั	- - รื ดั	- ช - ล :)

ตัวอย่างที่ 2 แสดงตัวอย่างโน้ตตัว B เป็นโน้ตจรในกลุ่มเสียง C D E G A

(: - - - -	- - - -	รื รื รื รื	- ท - มั	- - - -	- ชื - มั	- ชื - มั	รื ท - รื :)
- ช ล ท	ล รื ล ท	ล ช ล ท	ดั รื - -	ล ท ร ม	ร ช ร ม	ร ท ร ม	พ ช - -
ท ช ล ท	ล รื ล ท	ล ช ล ท	ดั รื - -	ล ท ร ม	ร ช ร ม	ร ท ร ม	ร ช - -
(:ท ล ช ล	ช ม ม ม	(ท ล ช ล	ช ม ม ม :)	(:ท ล ช ร	(ท ล ช ร)	ท ล ช ม	(ท ล ช ม :)

ตัวอย่างที่ 3 แสดงตัวอย่างโน้ตตัว C กับ F เป็นโน้ตจรในกลุ่มเสียง G A B D E

ช่วงเสียงจากบทเพลงนี้ มีช่วงเสียงที่ค่อนข้างกว้าง โน้ตที่ระดับเสียงสูงสุดในบทเพลงนี้ คือ “G” ในส่วนโน้ตที่ระดับเสียงต่ำสุด คือ “A” ในส่วนของช่วงเสียง ของโน้ตสองตัวนี้ หรือขั้นคู่ เท่ากับ คู่ 14

รื ท ล ช	ล ท ล ช	ล ท ล ช	- ม - - :)	(:ล ท ร ม	ร ช ร ม	ร ท ร ม	ร ช - -
ช ร ม ช	ม ล ม ช	ม ร ม ช	ม ล - -	ท ช ล ท	ล รื ล ท	ล ช ล ท	ดั รื - - :)
(: - - - -	- - - -	รื รื รื รื	- ท - มั	- - - -	- ชื - มั	- ชื - มั	รื ท - รื :)

ตัวอย่างที่ 4 โน้ตแสดงช่วงเสียงเพลงกราวนอก

รูปลักษณ์ของท่วงทำนอง เป็นแบบเชื่อมโยงติดต่อกัน ขึ้นๆลงๆ จังหวะตายตัว และสม่ำเสมอ
ความเร็ว ♩ = 60

เพลงเต่าเห่

ท่อนนำ

(: - - - ช	- ช ช ช	- รื - ท	- ท ท ท	- ล ล ล	- ช - ล	- - - ช	- ช ช ช :)
------------	---------	----------	---------	---------	---------	---------	------------

ท่อน 1

- รี่ - ท	- ล - ช	- - - ล	- - - ท	- ดี่ - รี่	มี รี่ ดี่ ท	ล ช ล ท	- ดี่ - รี่
- - - ดี่	- ดี่ ดี่ ดี่	- ดี่ - รี่	ดี่ มี รี่ ดี่	- มี - ชี่	- มี - รี่	- - - ดี่	- - - ช
- ท - รี่	ดี่ ท ล ช	- ด - ฟ	- ช - ล	ช ฟ ช ล	ช ล ท ดี่	ท ดี่ ช ล	ท รี่ ดี่ ท
- ช ช ช	- รี่ รี่ รี่	- ดี่ ดี่ ดี่	- ท ท ท	- ล ล ล	- ช - ล	- - - ช	- ช ช ช

ท่อน 2

- รี่ รี่ รี่	- ฟี่ - ดี่	- - ท ดี่	- รี่ รี่ รี่	- ชี่ - ฟี่	- รี่ - ดี่	ท ดี่ ช ล	ท รี่ ดี่ ท
- - - ช	- - - รี่	- - - ดี่	- - - ท	- ฟ ช ล	ท ช ล ท	ดี่ ล ท ดี่	รี่ย ท ดี่ รี่
- รี่ รี่ รี่	- ฟี่ - ดี่	- - ท ดี่	- รี่ รี่ รี่	- ชี่ - ฟี่	- รี่ - ดี่	ท ดี่ ช ล	ท รี่ ดี่ ท
- - - ช	- - - รี่	- - - ดี่	- - - ท	- ล ล ล	- ช - ล	- - - ช	- ช ช ช

ท่อน 3

- - - ท	- ท ท ท	- รี่ - ท	- ล - ช	- ช - ล	ท ล ช ฟ	ม ร ม ฟ	ม ฟ ช ล
- - - ฟ	- ฟ ฟ ฟ	- ล - ฟ	- ม - ร	- - - ท	- - - ร	- - - ม	- - - ช

ท่อนเห่

- - - -	- - - ท	- - - -	- - - ล	- - - -	- - - ช	- - - ม	- ช - ล
(- - - -	- - - ท	- - - -	- - - ล	- - - -	- - - ช	- - - ม	- ช - ล)
- - - -	- - - ม	- - - -	- - - ช	- - - -	- - - ล	- ช - ท	- ล - ช
(- - - -	- - - ม	- - - -	- - - ช	- - - -	- - - ล	- ช - ท	- ล - ช)

เพลงนี้้อตรา 2 ชั้นเป็นเพลงเก่าตั้งแต่สมัยอยุธยา บรรจุเป็นเพลงอันดับที่ 2 ในเพลงเรื่องเต่ากินผักบุง ที่เรียกว่า เต่าเห่ เห็นจะเป็นด้วยมีผู้นำมาร้องแล้วแทรกเห่ต่อท้ายอย่างเห่เรือ เพลงนี้สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ กับหลวงเสนาศุริยวงศ์ (ทองดี ทองพิรุฬห์) ได้ร่วมกันปรับปรุงเข้าไว้ในบทคอนเสิร์ตเรื่องนางลอย ขับร้องและบรรเลงลำลองพร้อมกันไปทำให้เกิดรสน่าฟังขึ้นมาก

บทร้องเพลงเต่าเห่ จากบทคอนเสิร์ตเรื่องนางลอย

งามเอียงงามสรรพ	งามกระบวนคิ่งคับแถววิถี
สองกษัตริย์เสด็จจรลี	ไปสงรวารีเล่นเย็นเย็น
สิงหลามตามเสด็จเห็น	เป็นหมวดเป็นหมู่ดูน่าชม
บ้างหาหาบางเกาหู	บ้างจับเลนดูแล้วเด็ดดม
บ้างแล่นไล่ขึ้นไม้ห่ม	บ้างโลดลัมละเลิงใจ
นายหมวดคนหนึ่งจึงร้องห้าม	ว่าอย่าชุ่มช้ำชุกชนไป
ว่าแล้วพากันคลาไคล	ตามเสด็จไปยังฝั่งนที

เพลงเต่าเหื่อนี้อยู่ในอัตราจังหวะ 2 ชั้น หน้าทับปรบไก่ มีทำนองทั้งหมด 5 ส่วน (progressive) ประกอบด้วยท่อนหลัก 3 ท่อน ท่อนนำ และท่อนเห่ เพลงนี้บรรเลงอยู่บนบันไดเสียง G major โดยมีการเปลี่ยนบันไดเสียงเป็น F major กลางท่อน 1 ที่จังหวะหน้าทับที่ 3 จนจบท่อน 2 แล้วกลับมีบรรเลงบนบันไดเสียงเดิม คือ G major ที่ท่อน 3 จนจบ

ท่อน 1 (จังหวะหน้าทับที่ 3)

- ท - รี่	ดํ ทั ล ซ	- ด - ฟ	- ซ - ล	ซ ฟ ซ ล	ซ ล ท ดํ	ท ดํ ซ ล	ท รี่ ดํ ท
- ซ ซ ซ	- รี่ รี่ รี่	- ดํ ดํ ดํ	- ท ท ท	- ล ล ล	- ซ - ล	---	- ซ ซ ซ

ท่อน 2

- รี่ รี่ รี่	- ฟี่ - ดํ	-- ท ดํ	- รี่ รี่ รี่	- ซี่ - ฟี่	- รี่ - ดํ	ท ดํ ซ ล	ท รี่ ดํ ท
---	---	---	---	- ฟ ซ ล	ท ซ ล ท	ดํ ล ท ดํ	รี่ ท ดํ รี่
- รี่ รี่ รี่	- ฟี่ - ดํ	-- ท ดํ	- รี่ รี่ รี่	- ซี่ - ฟี่	- รี่ - ดํ	ท ดํ ซ ล	ท รี่ ดํ ท
---	---	---	---	- ล ล ล	- ซ - ล	---	- ซ ซ ซ

ตัวอย่างที่ 5 โน้ตแสดงทำนองที่บรรเลงบนบันไดเสียง F major

บนบันไดเสียง G major ท่อนนำและท่อนเห่บรรเลงด้วยกลุ่มเสียง 5 เสียงคือ G A B D E ท่อน 1 (เฉพาะ 2 จังหวะหน้าทับแรก) บรรเลงด้วยกลุ่มเสียง 6 เสียง คือ G A B C D E กับท่อน 3 บรรเลงด้วยกลุ่มเสียง 6 เสียง คือ G A B D E F ส่วนบนบันไดเสียง F major บรรเลงด้วยกลุ่มเสียงหลัก 6 เสียง คือ F G A B C D

ช่วงเสียงจากบทเพลงนี้ มีช่วงเสียงที่ค่อนข้างกว้าง โน้ตที่ระดับเสียงสูงสุดในบทเพลงนี้ คือ “G” ในส่วนโน้ตที่ระดับเสียงต่ำสุด คือ “B” ในส่วนของช่วงเสียง ของโน้ตสองตัวนี้ หรือชั้นคู่ เท่ากับ คู่ 13

ท่อน 2

- รี่ รี่ รี่	- ฟี่ - ดํ	-- ท ดํ	- รี่ รี่ รี่	ซี่ ฟี่	- รี่ - ดํ	ท ดํ ซ ล	ท รี่ ดํ ท
---	---	---	---	- ฟ ซ ล	ท ซ ล ท	ดํ ล ท ดํ	รี่ ท ดํ รี่
- รี่ รี่ รี่	- ฟี่ - ดํ	-- ท ดํ	- รี่ รี่ รี่	ซี่ ฟี่	- รี่ - ดํ	ท ดํ ซ ล	ท รี่ ดํ ท
---	---	---	---	- ล ล ล	- ซ - ล	---	- ซ ซ ซ

โน้ตสูงสุด

ท่อน 3

---	- ท ท ท	- รี่ - ท	- ล - ซ	- ซ - ล	ทั ล ซ ฟ	ม ร ม ฟ	ม ฟ ซ ล
---	- ฟ ฟ ฟ	- ล - ฟ	- ม - ร	---	---	---	---

โน้ตต่ำสุด

ตัวอย่างที่ 6 โน้ตแสดงช่วงเสียงเพลงเต่าเห่

รูปลักษณะของท่วงทำนอง เป็นแบบเชื่อมโยงติดต่อกัน ขึ้นๆลงๆ จังหวะตายตัว และสม่ำเสมอ
ความเร็ว $\downarrow = 80$

วงดนตรีที่ใช้บรรเลง

เพื่อให้คุณภาพเสียงที่ได้จากการบรรเลงมีมิติของเสียงที่หลากหลาย (Tone color) บทเพลง
ที่บรรเลงจะสามารถสื่อถึงความเจริญรุ่งเรืองของราชอาณาจักรอยุธยา ความสง่างามของกองทัพและ
การบรรจบระหว่างกองทัพอยุธยากับกองทัพพม่า รวมถึงความเป็นปึกแผ่น สงบร่มเย็นที่มากับสายน้ำได้
เป็นอย่างดี ผู้วิจัยจึงเลือกใช้วงบิกแบนด์ในการถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกดังกล่าว

วงบิกแบนด์เป็นวงดนตรีที่ประกอบด้วยเครื่องดนตรีครบทุกประเภท ดังนี้

1) เครื่องดนตรีที่เสียงเกิดจากการสั่นสะเทือนของกระแสะอากาศ (Aerophones) ได้แก่
เครื่องดนตรีแซกโซโฟน (Single reed) ทรอมโบน และ ทรัมเปท (Cup mouthpiece)

2) เครื่องดนตรีที่เสียงเกิดจากการสั่นสะเทือนของสาย (Chordophones) ได้แก่ กีตาร์ เบส
(Plucked lute: fretted)

3) เครื่องดนตรีที่เสียงเกิดจากการสั่นสะเทือนของมวลวัตถุในตัวเอง (Idiophones) ได้แก่
ฉาบ (Concussion)

4) เครื่องดนตรีที่เสียงเกิดจากการสั่นสะเทือนของแผ่นหนัง (Membranophones) ได้แก่
กลอง (Cylinder)

5) เครื่องดนตรีที่เสียงเกิดจากเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์สร้างเสียงสังเคราะห์ (Electronic
music) ได้แก่ คีย์บอร์ด (Keyboard)

ผลการวิจัย

สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชทรงเป็นแม่ทัพในการขับไล่ข้าศึกผู้รุกรานอย่างกล้าหาญเด็ด
เดี่ยว และสามารถกอบกู้อิสรภาพของชาติไทยได้ในที่สุด คุณูปการที่พระองค์ท่านได้ทรงมอบไว้ให้ชาติ
นั้นควรค่าแก่การสรรเสริญยิ่ง และการสร้างสรรค์บทเพลงเทิดพระเกียรติ สมเด็จพระเจ้าตากสิน
มหาราช “จากอโยธยาสู่น่านฟ้าธนบุรี” ก็เป็นอีกส่วนหนึ่งที่จะร่วมเทิดพระเกียรติพระองค์ท่าน

ผู้วิจัยจึงกำหนดวัตถุประสงค์ไว้ 2 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาพระราชประวัติของสมเด็จพระ
เจ้าตากสิน และ 2) เพื่อประพันธ์บทเพลงเทิดพระเกียรติสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช “จากอโยธยา
สู่น่านฟ้าธนบุรี” สำหรับบรรเลงด้วยวงบิกแบนด์

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยทางดุริยางควิทยา (Musicology) โดยใช้วิธีการวิจัยเชิง
คุณภาพ (Qualitation Research) ระยะเวลาของการวิจัยอยู่ระหว่างเดือนพฤศจิกายน 2564 -
เดือนพฤศจิกายน 2565

ผลการวิจัยพบว่าสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช ทรงพระราชสมภพเมื่อ พ.ศ.2277 อยู่ในรัช
สมัยของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่ว่าราชอาณาจักรอยุธยามีความเจริญรุ่งเรือง
เป็นอย่างมาก ต่อมาเมื่อกรุงศรีอยุธยาต้องตกเป็นเมืองขึ้นของพม่าในปี พ.ศ.2310 ด้วยพระปรีชา

สามารถของพระองค์ท่าน ทรงใช้เวลาเพียง 7 เดือนในการประกาศเอกราชจากพม่า กอบกู้บ้านเมือง
ขึ้นใหม่ ตั้งราชธานีใหม่ พระราชทานนามว่า “กรุงธนบุรีศรีมหาสมุทร”

จากพระราชประวัติดังกล่าวผู้วิจัยจึงนำบทเพลงสมัยอยุธยา ร้อยเรียงและเรียบเรียงเสียง
ประสานใหม่สำหรับบรรเลงด้วยวงปี่กั้นแบนด์ บทเพลงที่นำมาใช้ประกอบด้วย

- 1) เพลงดวงพระธาตุ ใช้บรรยายความเจริญรุ่งเรืองของราชอาณาจักรอยุธยา
- 2) เพลงกราวนอก ใช้บรรยายการยกทัพและการสู้รบ
- 3) เพลงเต่าเห่ ใช้บรรยายการล่องเรือกลับจากอยุธยามาสู่การสร้างราชธานีใหม่

อภิปรายผล

บทเพลงเกิดพระเกียรติ เป็นบทเพลงที่มีวัตถุประสงค์ในการแสดงถึงพระราชประวัติ และพระราช
กรณียกิจของพระองค์ท่านที่มีคุณูปการต่อประเทศชาติผ่านบทเพลง สามารถสร้างสรรค์ได้ 3 วิธี คือ

- 1) สร้างท่วงทำนองขึ้นใหม่ทั้งหมด
- 2) เรียบเรียงจากบทเพลงเดิมที่มีอยู่แล้ว
- 3) ผสมผสานกันระหว่างบทเพลงเดิมกับท่วงทำนองใหม่

ผู้วิจัยเลือกใช้วิธีที่ 3 โดยเลือกบทเพลงที่ล้วนแต่เป็นบทเพลงในสมัยอยุธยาทั้งสิ้น แต่ละเพลง
ก็จะมีท่วงทำนอง ลีลาอารมณ์ที่แตกต่างกัน ตรงตามเหตุการณ์ที่ผู้วิจัยได้วางโครงสร้างเอาไว้

การคัดเลือกบทเพลงที่จะนำมาใช้นั้นเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้สร้างสรรค์ไม่ควรมองข้าม ประการแรก
คือการศึกษาประวัติของบทเพลงโดยการศึกษาจากข้อมูลเอกสารและการสัมภาษณ์ผู้รู้

เมื่อได้รายชื่อเพลงมาแล้ว การฟังก็เป็นความสำคัญในลำดับถัดไป ผู้วิจัยต้องเสาะหาบทเพลง
การบรรเลงในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อหาความจริงหรือแนวทางในการสื่ออารมณ์ผ่านบทเพลงนั้นๆ
ประมวลผลว่าเหมาะสม สอดคล้องกับแนวทางการสร้างสรรค์ผลงานเพลงของตนเองหรือไม่

หลังจากได้บทเพลงและแนวทางสร้างสรรค์แล้ว ผู้วิจัยนำเพลงทั้งหมดมาร้อยต่อกัน ด้วย
ท่วงทำนองที่ประพันธ์ขึ้นใหม่ และการเรียบเรียงเสียงประสานจึงเป็นขั้นรองสุดท้าย ก่อนที่จะให้
ผู้เชี่ยวชาญฟัง ให้คำแนะนำ ปรับแก้ไขในลำดับถัดไป

เมื่อขั้นตอนสมบูรณ์จัดทำขึ้นเป็นที่เรียบร้อยแล้ว จึงนำสู่วงดนตรีเพื่อทำการฝึกซ้อม
รวมทั้งเป็นการตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมของบทเพลงด้วย

ทั้งนี้ การสร้างสรรค์บทเพลงนั้นเป็นงานทางด้านศิลปะ ทั้งผู้ผู้เสพและผู้สร้างสรรค์จำเป็น
จะต้องทำความเข้าใจในเบื้องต้นก่อนว่า ย่อมเป็นการยากที่จะทำให้ทุกคนเข้าถึงงานศิลปะได้ทุกชั้น
ความซาบซึ้งในงานศิลปะของแต่ละบุคคลย่อมมีไม่เท่ากัน ด้วยปัจจัยหลายประการ อาทิ
ประสบการณ์ ความรู้ ตลอดจนอคติที่อาจมีอยู่ในใจ

อย่างไรก็ตาม ความงามก็ได้บังเกิดขึ้นแล้วจากความตั้งใจดี พยายามที่ที่ต้องการประกาศ
คุณงามความดีของคุณคนแก่ชาติบ้านเมือง ถึงแม้ใครบางคนจะยังไม่สามารถค้นพบ
ความงามในศิลปะที่ได้รับการสร้างสรรค์ขึ้น แต่ก็มีได้หมายความว่า ความงามในความตั้งใจของศิลปินผู้
สร้างสรรค์จะถูกดบังจนไม่มีผู้พบเห็น

เอกสารอ้างอิง

- กิตติพงษ์ วิโรจน์ธรรมมากูร. (2564). **10 มหาราชกษัตริย์ไทย**. แหล่งที่มา: <https://www.naiin.com/product/detail>
- ประเวท แดงดา. (2564). **10 มหาราชกษัตริย์ไทย**. แหล่งที่มา: <https://www.naiin.com/product/detail>
- ปัญญา รุ่งเรือง. (2553). **หลักวิชามานุษยดุริยางควิทยา**. ม.ป.ท.
- นิวัฒน์ วรรณธรรม. (2557). **เส้นทางแห่งความเป็นเลิศของวงดนตรีลูกทุ่งมัธยมศึกษาในประเทศไทย**
- มนตรี ตราโมทและวิเชียร กุลตัญญ์. (2555). **ฟังและเข้าใจเพลงไทย**. บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน).
- สันติ อุดมศรี. (2561). **วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์**, 26 (51),
(http://www2.nac2.navy.mi.th/index.php/main/detail/content_id/1087)
(http://www.arts.rbru.ac.th/art_old/chan/sin.php)
(http://www.wangdermpalace.org/King%20Taksin_th.html)
(<http://www.3armyarea-rta.com/vocation/taksin.html>)
(<https://sites.google.com/site/watkungtaphao/history/taksin>)

การประเมินโครงการพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาใน
ท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมศิลปหัตถกรรมการจักสานไม้ไผ่จากชุมชน
สู่ทักษะอาชีพสำหรับนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองไผ่ล้อม

The Assessment of school development as a learning local
wisdom resource to promote the bamboo arts and crafts
from the community advance to career skills for students of

Ban Nong Phai Lom School

สันติ สิงหาพรหม

Santi Singhaphom

สังกัด โรงเรียนบ้านหนองไผ่ล้อม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 โทรศัพท์ 094 – 6249414

Department Ban Nong Pai Lom School, Chaiyaphum Primary Educational Service Area Office 3, Tel. 094 – 6249414

e-mail: dr.santi@nongpailomschool.ac.th

บทคัดย่อ

การประเมินครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อประเมินโครงการพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาในท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมศิลปหัตถกรรมการจักสานไม้ไผ่จากชุมชนสู่ทักษะอาชีพสำหรับนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองไผ่ล้อม ภายใต้กรอบการประเมินเชิงระบบของ CIPPIEST Model ประกอบด้วย การประเมินบริบท (Context Evaluation) การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) การประเมินผลผลิต (Product Evaluation) การประเมินด้านผลกระทบ (Impact Evaluation) การประเมินด้านประสิทธิผล (Effectiveness Evaluation) การประเมินด้านความยั่งยืน (Sustainability Evaluation) และ การประเมินด้านการถ่ายโอนความรู้ (Transportability Evaluation) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลได้แก่ 1) ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน 1 คน ครูที่เป็นคณะกรรมการดำเนินงานโครงการ 3 คน และครูประจำชั้น 3 คน รวมจำนวน 7 คน จากการเลือกแบบเจาะจง 2) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 3 คน จากการเลือกแบบเจาะจง 3) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 34 คน จากการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ 1) แบบประเมินผลโครงการ เป็นลักษณะแบบสอบถามมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 3 ชุด 2) แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง จำนวน 3 ชุด 3) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน เป็นลักษณะแบบสอบถามมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ ทำการประเมินระหว่างวันที่ 1 กรกฎาคม 2563 ถึงวันที่ 9 เมษายน 2564 (ปีการศึกษา 2563) โดยใช้สถิติเชิงพรรณนาในการอธิบายข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการประเมิน พบว่า ภาพรวมของโครงการ มีระดับคุณภาพอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 4.49) นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 4.75) ข้อเสนอแนะ เพื่อให้เกิด

ความต่อเนื่องในการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ผู้รับผิดชอบโครงการจึงควรวางแผนการดำเนินงานโดยอาศัยข้อมูลจากการประเมินในครั้งนี้ เป็นกรอบแนวทางในการดำเนินการ โดยการเตรียมความพร้อมของปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการต่อไป

คำสำคัญ: การประเมินโครงการ, การพัฒนาสถานศึกษา, แหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น

Abstract

The purpose of this project is to evaluate school development as a learning local wisdom resource to promote the bamboo arts and crafts from the community advance to career skills for students of Ban Nong Phai Lom School under the systematic assessment framework of the CIPPIEST Model ,including Context Evaluation, Input Evaluation, Process Evaluation, Product Evaluation, Impact Evaluation, Effectiveness Evaluation, Sustainability Evaluation and Transportability Evaluation. The informant's group is 1.) An Executive director, teachers that project operating committees for 3 persons and 3 class teachers including 7 persons from a specific selection. 2.) 3 persons of Basic Educational Institution Committee from a specific selection. 3.) 34 students in grades 4-6 in the academic year of 2020 from a specific selection. The tools used in this project include 1.) 3 sets of The project evaluation form is a characteristic of 5-level estimation questionnaires. 2.) 3 sets of structured interview form. 3.) The Student Satisfaction Questionnaire is characterized by a 5-level estimation meter questionnaire. The assessment has conducted between July 1, 2020, and April 9, 2021 (the academic year 2020) using descriptive statistics to describe the data, including Mean and Standard deviation. The evaluation results found that the overall quality of the project was at the high level ($\bar{x} = 4.49$). The students participating in the project had the highest level of satisfaction ($\bar{x} = 4.75$). Suggestions for continuity in student quality development, the lead person in charge of the project should plan the implementation based on the information from this assessment. To learn as a framework for the process by using various factors involved in further action.

Keywords: project assessment, school development, learning resources of local wisdom

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 และนโยบายด้านการศึกษาของรัฐบาลได้กล่าวถึงหลักการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคม

แห่งการเรียนรู้และเพื่อให้คนไทยทั้งปวงได้รับโอกาสเท่าเทียมกันทางการศึกษา พัฒนาคนได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สอดคล้องกับธีระ รุญเจริญ (2550 : 213) ที่กล่าวว่า สังคมปัจจุบันเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ แหล่งความรู้มีมากมายมหาศาลเกินกว่าที่จะเรียนรู้ได้หมด โดยมนุษย์สามารถเรียนรู้และพัฒนาตัวเองได้ตลอดเวลา การเรียนรู้และสังคมความรู้ทำการพัฒนาวิชาการต่าง ๆ ให้ก้าวหน้า และที่สำคัญคือ วิชาการที่เป็นความรู้เหล่านั้นมีผลโดยตรงต่อความเป็นอยู่ของมนุษย์โดยทำให้เกิดชีวิตที่มีความสะดวกสบายและแก้ปัญหาต่าง ๆ ด้วยการใช้ความรู้และเก็บสังสมความรู้ รู้จักคิด รู้จักเหตุผล และทำให้การใช้ปัญญาเป็นปัจจัยสำคัญต่อการดำเนินชีวิตในปัจจุบัน และพระมหาสุทิตย์ อากาศโร (2548 : 5-7) ได้ให้แนวคิดว่าการแสวงหาความรู้และกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย เป็นจุดเริ่มต้นของการสร้างนวัตกรรม การจัดการทุกอย่างอยู่บนพื้นฐานของความรู้จริง ซึ่งเป็นความรู้ที่มีการสังสมและประยุกต์ใช้ในลักษณะของเทคนิคและวิธีการสังสม ทุกสังสมจะต้องพัฒนาความสามารถในการสร้างนวัตกรรมจากความรู้ เพื่อเป็นพลังขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลง และยังคงกล่าวอีกว่า การสร้างนวัตกรรมนั้นเป็นกระบวนการถ่ายทอดทางความรู้ ความคิด การกระทำ และสติปัญญาที่ทำให้มนุษย์ได้เรียนรู้ และมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตน การจัดการความรู้ (Knowledge Management) เป็นกลยุทธ์ในการที่จะทำให้คนได้รับความรู้ที่ต้องการภายในเวลาที่เหมาะสม รวมทั้งช่วยให้เกิดการแลกเปลี่ยนและนำความรู้ไปปฏิบัติเพื่อยกระดับและปรับปรุงการดำเนินงานขององค์กร (O'Dell, C. & Grayson, C. J. 1998 : 154-157) ดังนั้น การนำการจัดการความรู้มาใช้ในสถานศึกษาจึงถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่สถานศึกษาควรส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดขึ้น เพื่อแสดงให้เห็นว่าผู้บริหารมีความตระหนักถึงความสำคัญของความรู้ซึ่งถือว่าเป็นสิ่งสำคัญ (สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา, 2548) อีกทั้งสถานศึกษาเป็นองค์กรที่มีบทบาทสำคัญคือการพัฒนาการเรียนรู้ของคนในสังคมทุกระดับให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม ดังนั้นบุคลากรในสถานศึกษาจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้และสามารถจัดการเรียนรู้ให้ครอบคลุมได้ทุกเรื่องที่ได้รับผิดชอบ สามารถทำงานเป็นหมู่คณะได้ โดยจำเป็นต้องนำกระบวนการจัดการความรู้มาใช้ใน การเรียนรู้และแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดการศึกษา (ธีระ รุญเจริญ, 2550 : 213) ด้านสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้เห็นความสำคัญของการจัดการศึกษาที่เน้นให้ทุกโรงเรียนพัฒนากิจกรรมที่ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้รวมทั้งการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องโดยให้สถานศึกษามีการสนับสนุนและใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยมีการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลกับแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น และมีการสนับสนุนให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรระดับสถานศึกษา จากผลการประเมินภายนอกของรอบที่ 3 สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ได้ระบุว่า โรงเรียนบ้านหนองไผ่ล้อมมีภูมิปัญญาในท้องถิ่นที่มีความสามารถในการจักสานไม้ไผ่ได้อย่างหลากหลายเป็นนวัตกรรมหรือตัวอย่างการปฏิบัติที่ดี (Good Practice) ของสถานศึกษาที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างหลากหลาย (โรงเรียนบ้านหนองไผ่ล้อม, 2562) สอดคล้องกับข้อค้นพบตามรายงานการพัฒนาตนเองของสถานศึกษา (Self-Assessment Report) ในระยะเวลา 5 ปีย้อนหลัง (พ.ศ.2558 – 2562) พบว่าโรงเรียนได้ให้ความสำคัญกับการสร้างความร่วมมือในการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นจากปราชญ์ชุมชน

แต่ยังไม่มีแหล่งเรียนรู้ด้านภูมิปัญญาในท้องถิ่นที่เป็นรูปธรรม สำหรับให้ผู้เรียนได้รักษา สืบสานและต่อยอดองค์ความรู้ได้ โรงเรียนจึงได้จัดให้มีการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ภูมิปัญญาในท้องถิ่นมาช่วยสอนทำพัต ทำมวญนึ่งข้าว ชะลอมใส่ผักและผลไม้ ดังนั้น โรงเรียนจึงจัดทำโครงการพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาในท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมศิลปหัตถกรรมการจักสานไม้ไผ่จากชุมชนสู่ทักษะอาชีพสำหรับนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองไผ่ล้อม ขึ้น การประเมินโครงการพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาในท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมศิลปหัตถกรรมการจักสานไม้ไผ่จากชุมชนสู่ทักษะอาชีพสำหรับนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองไผ่ล้อม ใช้กรอบการประเมินเชิงระบบตามรูปแบบ CIPP Model (Stufflebeam, 1983) และได้รับการขยายผลผลิตเป็น IEST อีก จึงเป็น CIPPIEST Model (Stufflebeam and Shinkfield, 2007 อ้างใน มาเรียม นิลพันธุ์ 2553 : 31-32) ประกอบด้วย การประเมินบริบท (Context Evaluation) การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) การประเมินผลผลิต (Product Evaluation) การประเมินด้านผลกระทบ (Impact Evaluation) การประเมินด้านประสิทธิผล (Effectiveness Evaluation) การประเมินด้านความยั่งยืน (Sustainability Evaluation) และ การประเมินด้านการถ่ายโยงความรู้ (Transportability Evaluation) พิจารณาจากผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียนในเชิงพฤติกรรมที่เป็นแบบอย่างให้ผู้อื่นปฏิบัติตามได้ มาเป็นแนวทางในการประเมินเนื่องจากรูปแบบการประเมินแบบ CIPPIEST Model เป็นรูปแบบการประเมินที่ครอบคลุมองค์ประกอบทุกด้านของการประเมินโครงการอย่างมีเหตุผลและเป็นระบบ

วัตถุประสงค์ของการประเมิน

1. เพื่อประเมินโครงการพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาในท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมศิลปหัตถกรรมการจักสานไม้ไผ่จากชุมชนสู่ทักษะอาชีพสำหรับนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองไผ่ล้อม ภายใต้กรอบการประเมินเชิงระบบของ CIPPIEST Model
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาในท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมศิลปหัตถกรรมการจักสานไม้ไผ่จากชุมชนสู่ทักษะอาชีพสำหรับนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองไผ่ล้อม

การทบทวนวรรณกรรม

การประเมินโครงการพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาในท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมศิลปหัตถกรรมการจักสานไม้ไผ่จากชุมชนสู่ทักษะอาชีพสำหรับนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองไผ่ล้อม ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรม แนวคิดทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย แนวคิดเรื่องมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน แนวคิดเรื่องแหล่งเรียนรู้ แนวคิดเรื่องการจัดการความรู้ และแนวคิดเรื่องการประเมินโครงการตามกรอบ CIPPIEST Model ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินโครงการ โดยมีสาระสำคัญดังนี้ จากการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอก รอบ 3 จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์การมหาชน) (โรงเรียนบ้านหนองไผ่ล้อม, 2562)

พบว่า โรงเรียนมีความโดดเด่นในเรื่องศิลปะหัตถกรรมด้านการจักสานไม้ไผ่เพราะนักเรียนได้รับการยกย่องชมเชยจากหน่วยงานต้นสังกัดจากการแข่งขันงานศิลปหัตถกรรมนักเรียน นอกจากนี้ภายในชุมชนมีปราชญ์ท้องถิ่นที่มีความรู้ความสามารถด้านการจักสานไม้ไผ่ พร้อมทั้งจะส่งต่อความรู้ให้แก่ นักเรียน ทางโรงเรียนจึงเห็นว่าควรมีการสืบสานและต่อยอดศิลปหัตถกรรมการจักสานไม้ไผ่ต่อไปผ่านการจัดเป็นแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการที่ได้ออกประกาศกระทรวง เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ ฉบับลงวันที่ 6 สิงหาคม พ.ศ.2561 โดยในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 3 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน มาตรฐานที่ 2 การบริหารและการจัดการ และมาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยพบว่าหากมีการพัฒนาให้มีแหล่งเรียนรู้ขึ้นในสถานศึกษาจะสามารถสนองต่อเป้าหมายการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานทั้ง 3 มาตรฐาน โดยพบว่าแหล่งเรียนรู้มีความสำคัญต่อการจัดการเรียนรู้ที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ต่อผู้เรียนอย่างยั่งยืนและสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเองจากการที่ผู้เรียนได้พบเห็น ได้ปฏิบัติจริงและได้รับประสบการณ์โดยตรง ดังนั้นสถานศึกษาที่มีแหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกเพียงพอและเหมาะสมก็จะทำให้ผู้เรียนพัฒนาการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดีมีประสิทธิภาพ (สาคร ศิริวัฒนาโรจน์, 2558 : 12) โดยในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ครั้งนี้ได้นำแนวคิดการจัดการเรียนรู้มาเป็นแนวทางในการดำเนินการ เนื่องจากการจัดการความรู้มีความสำคัญต่อการผลิตและการพัฒนานวัตกรรมต่าง ๆ ช่วยพัฒนาระบบการเรียนรู้และเผยแพร่ความรู้ของบุคคลภายในองค์กร เกิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ตลอดจนเกิดเครือข่ายความรู้ระหว่างองค์กร เพื่อช่วยในการพัฒนาองค์กรให้ดียิ่งขึ้นเหมาะแก่การรักษา สืบสานและต่อยอดความรู้จากปราชญ์ท้องถิ่นส่งต่อความรู้ให้กับนักเรียนตามกระบวนการจัดการความรู้ภูมิปัญญาในท้องถิ่นเป็นอย่างดี ทั้งนี้ ในการพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาในท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมศิลปหัตถกรรมการจักสานไม้ไผ่จากชุมชนสู่ทักษะอาชีพ มีความจำเป็นที่จะต้องประเมินว่าผลสำเร็จที่เกิดขึ้นเป็นตามที่กำหนดไว้หรือไม่เพียงใดนั้น สอดคล้องกับสุวิมล ว่องวาณิช (2548 : 62) ได้กล่าวไว้ว่า การประเมินเป็นกระบวนการประเมินเพื่อกำหนดความแตกต่างของสภาพที่เกิดขึ้นกับสภาพที่ควรจะเป็น โดยระบุสิ่งที่ต้องการให้เกิดว่ามีลักษณะเช่นใด และประเมินสิ่งที่เกิดขึ้นจริงว่ามีลักษณะเช่นใด จากนั้นนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ประเมินสิ่งที่เกิดขึ้นจริงว่าสมควรเปลี่ยนแปลงอะไรบ้างที่ประเมินหาได้ข้อมูลที่น่าไปสู่การเปลี่ยนแปลงกระบวนการจัดการศึกษาหรือการเปลี่ยนแปลงผลที่เกิดขึ้นปลายทางการเปลี่ยนแปลงอันเนื่องมาจากการประเมินจึงเป็นการเปลี่ยนแปลงในเชิงสร้างสรรค์และเป็นการเปลี่ยนแปลงทางบวก ดังนั้นเพื่อเป็นการตรวจสอบความก้าวหน้าโรงเรียนจึงกำหนดให้มีการประเมินโครงการพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาในท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมศิลปหัตถกรรม การจักสานไม้ไผ่จากชุมชนสู่ทักษะอาชีพสำหรับนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองไผ่ล้อม โดยการประเมินโครงการในครั้งนี้ ผู้ประเมินใช้รูปแบบการประเมินของ Danial L. Stufflebeam ที่มีชื่อว่า CIPP Model (Stufflebeam, 1983) และได้รับการขยายผลผลิตเป็น IEST อีก จึงเป็น CIPPIEST Model (Stufflebeam and Shinkfield, 2007 อ้างใน มาเรียม นิลพันธุ์, 2553 : 31-32) ทั้งนี้ เนื่องจาก

รูปแบบการประเมินแบบ CIPPIEST Model เป็นรูปแบบการประเมินที่ครอบคลุมองค์ประกอบทุกด้านของการประเมินโครงการอย่างมีเหตุผลและเป็นระบบ ไม่เน้นการวิเคราะห์จุดใดจุดหนึ่ง แต่เป็นรูปแบบการประเมินที่มีความต่อเนื่องทำให้ได้ข้อมูลครบถ้วน เป็นแนวทางในการประเมิน

ระเบียบวิธีวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมายในการดำเนินโครงการ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 โรงเรียนบ้านหนองไผ่ล้อม ปีการศึกษา 2563 จำนวน 73 คน

2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่

2.1 ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คน ครูที่เป็นคณะกรรมการดำเนินโครงการ จำนวน 3 คน และครูประจำชั้น จำนวน 3 คน รวม 7 คน จากการเลือกแบบเจาะจง

2.2 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 3 ที่ไม่ใช่ผู้อำนวยการโรงเรียนและครู จากการเลือกแบบเจาะจง

2.3 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 34 คน จากการเลือกแบบเจาะจง

2. ด้านเนื้อหา

กรอบการประเมินโครงการโดยใช้กรอบการประเมินเชิงระบบตามรูปแบบ CIPPIEST Model (Stufflebeam and Shinkfield, 2007 อ้างใน มาเรียม นิลพันธุ์ 2553 : 31-32) ดังนี้ การประเมินบริบท (Context Evaluation) พิจารณาจากความสอดคล้องชัดเจนของความต้องการจำเป็นในการดำเนินโครงการ วัตถุประสงค์ของโครงการกับความเหมาะสมในการนำไปปฏิบัติได้จริง สอดคล้องกับสภาพปัญหาของนักเรียนการประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) พิจารณาจากปัจจัยและทรัพยากรที่เอื้อต่อการดำเนินงานของโครงการในด้านบุคลากร ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครองและนักเรียน งบประมาณ วัสดุ-อุปกรณ์ และสถานที่ การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) พิจารณาจากสภาพการดำเนินงาน ปัญหาจากการบริหารงานโครงการ ตลอดจนการวางแผน การแก้ไข การปฏิบัติการดูแล ติดตาม และการนิเทศการดำเนินงานหรือการบริหารโครงการการประเมินผลผลิต (Product Evaluation) พิจารณาจากผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรมจากการดำเนินโครงการ การประเมินด้านผลกระทบ (Impact Evaluation) พิจารณาจากประเมินผลสะท้อนการยอมรับจากผู้ปกครองและชุมชน การประเมินด้านประสิทธิผล (Effectiveness Evaluation) พิจารณาจากผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียนภายหลังสิ้นสุดโครงการ การประเมินด้านความยั่งยืน (Sustainability Evaluation) พิจารณาจากความรู้ความสามารถของนักเรียนในการนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้จากโครงการไปใช้ในการดำเนินชีวิต การประเมินด้านการถ่ายโอนความรู้ (Transportability Evaluation) พิจารณาจากผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียนในเชิงพฤติกรรมที่เป็นแบบอย่างให้ผู้อื่นปฏิบัติตามได้

3. ระยะเวลา

ทำการประเมินตลอดระยะเวลาในการดำเนินโครงการ คือ ระหว่างวันที่ 1 กรกฎาคม 2563 ถึงวันที่ 9 เมษายน 2564

4. เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 แบบสอบถามชุดคำถามที่ 1 การประเมินความพร้อม และแบบสัมภาษณ์ชุดคำถามที่ 1 การประเมินความพร้อม โดยทั้งแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ได้รับการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ในส่วนของแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นที่ $\alpha = 0.82$

4.2 แบบสอบถามชุดคำถามที่ 2 การประเมินกระบวนการทำงานและแบบสัมภาษณ์ชุดคำถามที่ 2 การประเมินกระบวนการทำงาน โดยทั้งแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ได้รับการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ในส่วนของแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นที่ $\alpha = 0.81$

4.3 แบบสอบถามชุดคำถามที่ 3 การประเมินผลและแบบสัมภาษณ์ชุดคำถามที่ 3 การประเมินผล โดยทั้งแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ได้รับการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ในส่วนของแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นที่ $\alpha = 0.84$

5. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ระยะที่ 1 ข้อมูลก่อนการดำเนินโครงการ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการประชุมบุคลากรทั้งโรงเรียนบ้านหนองไผ่ล้อม และประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในช่วงเดือนกรกฎาคม – เดือนสิงหาคม 2563 เพื่อชี้แจงการดำเนินโครงการพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาในท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมศิลปหัตถกรรมการจักสานไม้ไผ่จากชุมชนสู่ทักษะอาชีพสำหรับนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองไผ่ล้อม จากนั้นดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองจาก กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน คณะกรรมการดำเนินโครงการ ครูประจำชั้น คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทั้งสิ้น 10 คน โดยใช้แบบสอบถามชุดคำถามที่ 1 การประเมินความพร้อม และแบบสัมภาษณ์ชุดคำถามที่ 1 ความพร้อมของโครงการ

ระยะที่ 2 ข้อมูลระหว่างดำเนินโครงการ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนกันยายน 2563 – กุมภาพันธ์ 2564 โดยการนิเทศ ติดตามการดำเนินโครงการ มีการประชุมครูทั้งโรงเรียน จากนั้นดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน คณะกรรมการดำเนินโครงการและครูประจำชั้น รวมทั้งสิ้น 7 คน โดยใช้แบบสอบถามชุดคำถามที่ 2 การประเมินกระบวนการทำงานและแบบสัมภาษณ์ชุดคำถามที่ 2 การประเมินกระบวนการทำงาน

ระยะที่ 3 ข้อมูลหลังเสร็จสิ้นโครงการ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการประชุมบุคลากรทั้งโรงเรียน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในช่วงเดือนมีนาคม – เดือนเมษายน 2564 เพื่อชี้แจงการดำเนินงานโครงการตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา จากนั้นเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน คณะกรรมการดำเนินโครงการ ครูประจำชั้น และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทั้งสิ้น 10 คน โดยใช้แบบสอบถาม ชุดคำถามที่ 3 การประเมินผลและแบบสัมภาษณ์ชุดคำถามที่ 3 การประเมินผล

ในส่วนของนักเรียน ได้มีการประชุมครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 เพื่อ ขอความร่วมมือให้ช่วยเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 ก่อนปิดภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 ในส่วนที่เกี่ยวกับความพึงพอใจของนักเรียนต่อโครงการพัฒนาสถานศึกษาให้เป็น

แหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาในท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมศิลปหัตถกรรมการจักสานไม้ไผ่จากชุมชนสู่ทักษะอาชีพ สำหรับนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองไผ่ล้อม โดยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน ใช้เวลาเก็บรวบรวมข้อมูล 1 วัน เก็บข้อมูลจากนักเรียนจำนวน 34 คน

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การประเมินโครงการพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาในท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมศิลปหัตถกรรมการจักสานไม้ไผ่จากชุมชนสู่ทักษะอาชีพสำหรับนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองไผ่ล้อม ใช้รูปแบบการประเมินแบบ CIPPIEST Model CIPPIEST Model (Stufflebeam and Shinkfield, 2007 อ้างใน มาเรียม นิลพันธุ์ 2553 : 31-32) โดยใช้สถิติเชิงพรรณนาในการอธิบายข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อพรรณนาข้อมูลประกอบการประเมินในครั้งนี้

ผลการวิจัย

1. ภาพรวมของโครงการพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาในท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมศิลปหัตถกรรมการจักสานไม้ไผ่จากชุมชนสู่ทักษะอาชีพสำหรับนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองไผ่ล้อม มีระดับคุณภาพอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.49$) เมื่อพิจารณาเป็นรายได้ พบว่า ด้านบริบทของโครงการ มีความพร้อมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.57$) ด้านปัจจัยนำเข้าของโครงการ มีความพร้อมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.33$) ด้านกระบวนการ มีกระบวนการบริหารงานในการวางแผนและปฏิบัติการของโครงการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.50$) ด้านผลผลิตของโครงการ ทำให้เกิดผลผลิตของโครงการอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.61$) ด้านผลกระทบของโครงการ มีผลสะท้อนในด้านผลกระทบอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.81$) ด้านประสิทธิผลของโครงการ มีประสิทธิผลอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.25$) ด้านความยั่งยืนของโครงการ มีความยั่งยืนอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.37$) ด้านการถ่ายโยงความรู้ มีการถ่ายโยงความรู้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.44$)

2. นักเรียนมีความพึงพอใจที่เข้าร่วมโครงการพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาในท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมศิลปหัตถกรรมการจักสานไม้ไผ่จากชุมชนสู่ทักษะอาชีพสำหรับนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองไผ่ล้อมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.75$)

อภิปรายผล

1. จากการประเมินโครงการพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาในท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมศิลปหัตถกรรมการจักสานไม้ไผ่จากชุมชนสู่ทักษะอาชีพสำหรับนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองไผ่ล้อม โดยใช้กรอบการประเมินตามรูปแบบ CIPPIEST Model พบว่า โครงการมีระดับคุณภาพอยู่ในระดับมาก ซึ่งเมื่อจำแนกตามองค์ประกอบของ CIPPIEST พบว่า ด้านผลกระทบ มีระดับความเหมาะสมมากที่สุด รองลงมาคือด้านผลผลิตโครงการ อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านบริบท อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านกระบวนการ อยู่ในระดับมาก ด้านการถ่ายโยงความรู้ อยู่ในระดับมาก ด้านความยั่งยืนอยู่ในระดับมาก ด้านปัจจัยนำเข้า อยู่ในระดับมาก และด้านประสิทธิผลโครงการ อยู่ในระดับมาก

ตามลำดับ ที่เป็นเช่นนี้ สะท้อนให้เห็นว่าการพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาในท้องถิ่นผ่านกระบวนการจัดการองค์ความรู้ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้เรียนทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจและฝึกฝนปฏิบัติจนเกิดทักษะการทำงานได้จริง เป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาในท้องถิ่นประสบความสำเร็จ เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างปราชญ์ท้องถิ่นและนักเรียน เกิดการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของชุมชน คณะครูได้เข้ามามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนกิจกรรมต่าง ๆ ตามโครงการจนประสบความสำเร็จ นักเรียนเกิดทักษะในงานอาชีพจักสาน นอกจากนี้ยังเกิดทักษะที่จำเป็นอื่น ๆ เช่น ทักษะการสื่อสาร การนำเสนอ การคิดวิเคราะห์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ เป็นต้น นักเรียนสามารถนำประสบการณ์ที่ได้ไปถ่ายทอดให้ผู้อื่นได้ และนักเรียนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เยาวชนในชุมชนได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Sofyan, Dameria Sinaga, And Rubiati (2020: 246-262) ได้ศึกษาการพัฒนาทรัพยากรการเรียนรู้: แหล่งข้อมูลการเรียนรู้ออนไลน์สำหรับครูชาวอินโดนีเซีย สรุปได้ว่าแหล่งข้อมูลการเรียนรู้ออนไลน์ที่จัดทำขึ้นในงานวิจัยนี้สามารถพัฒนาครูได้และนำไปใช้ได้จริง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเบญจวรรณ ระตา (2551) ที่พบว่า การใช้แหล่งเรียนรู้ในการเรียนการสอนบุคลากร สถานที่และกิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัดขึ้นผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนทุกคนได้ดำเนินการใช้แหล่งเรียนรู้ โดยร่วมกันกำหนดนโยบายวางแผนการใช้แหล่งเรียนรู้ กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้และจุดประสงค์การใช้แหล่งเรียนรู้ รวมทั้งแหล่งเรียนรู้มีความเหมาะสมและเป็นประโยชน์ต่อการนำมาใช้ในการเรียนการสอน สอดคล้องกับงานวิจัยของสาคร ศิริวัฒนาโรจน์. (2558) ที่ได้ประเมินโครงการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอก วิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์ พบว่าด้านบริบท มีความเหมาะสมในระดับมาก ด้านปัจจัยเบื้องต้นมีความเหมาะสมในระดับมาก ด้านกระบวนการดำเนินงานมีความเหมาะสมในระดับมาก ด้านประเมินผลผลิต มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน สะท้อนให้เห็นว่า การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษามีความเหมาะสมและเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง

2. จากการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ พบว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ เนื่องจาก ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย มีให้ความสำคัญ ตระหนักและมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนโครงการทุกขั้นตอน ตั้งแต่การวางแผน การวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการจำเป็นในการดำเนินโครงการ นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ตามโครงการอย่างเต็มที่ สามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ มีกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย ซึ่งสอดคล้องกับ บลูม (พิสมัย แก้วทาสี, 2551 : 61; อ้างอิงจาก Bloom. 1976 : 72-74) ที่กล่าวว่า ถ้าสามารถจัดให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมที่ตนต้องการ ก็น่าจะคาดหวังได้แน่นอนว่านักเรียนทุกคนได้เตรียมใจสำหรับกิจกรรมที่ตนเลือกนั้นด้วย ความกระตือรือร้นพร้อมทั้งความมั่นใจเราสามารถสังเกตเห็นความแตกต่างของความพร้อมด้านจิตใจได้ชัดเจน จากการปฏิบัติของนักเรียนต่องานที่เป็นวิชาบังคับกับวิชาเลือกจากสิ่งนอกโรงเรียนที่นักเรียนอยากให้เรียน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับประเสริฐ ศรีแก้ว (2551) ได้รายงานการประเมินโครงการส่งเสริมทักษะอาชีพการทำนาเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนบ้านอมก

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 พบว่า ผลการประเมินโครงการด้านผลผลิตของโครงการส่งเสริมทักษะอาชีพการทำนาเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามความคิดเห็นของนักเรียนโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับคุณวุฒิ พลตรี (2560) ซึ่งประเมินโครงการส่งเสริมทักษะอาชีพนักเรียนโรงเรียนบ้านสันต้นเปา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 3 ผลการประเมิน พบว่าด้านผลผลิตเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ปกครองนักเรียนต่อโครงการส่งเสริมทักษะอาชีพนักเรียนโรงเรียนบ้านสันต้นเปาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. จากการประเมินในครั้งนี้ ผู้รับผิดชอบโครงการ ต้องนำผลการประเมินที่ได้วางแผนการดำเนินงานโดยอาศัยข้อมูลจากการประเมินในครั้งนี้ โดยเฉพาะในด้านที่มีผลการประเมินความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก
2. ในการประเมินโครงการครั้งต่อไป ทางโรงเรียนอาจจะร่วมมือกับชุมชนเพื่อให้มีการศึกษาการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้หรือแหล่งเรียนรู้ขึ้นภายในชุมชน โดยศึกษาภูมิปัญญาในท้องถิ่นทุกมิติ เช่น อาหาร เครื่องใช้ในครัวเรือน เครื่องมือทางการเกษตร เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- กฤษฎา พลตรี. (2560). การประเมินโครงการส่งเสริมทักษะอาชีพนักเรียนโรงเรียนบ้านสันต้นเปาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3. เชียงราย: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3.
- ธีระ รุณเจริญ. (2550). ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษา ยุคปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.
- เบญจวรรณ ระตา. (2551). การใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนเทศบาลดอกเงิน จังหวัดเชียงใหม่. เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ประเสริฐ ศรีแก้ว. (2551). รายงานการประเมินโครงการส่งเสริมทักษะอาชีพการทำนาเพื่อพัฒนาอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนบ้านอมก๋อง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1. เพชรบูรณ์ : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1.
- พระมหาสุทิตย์ อากาศโร. (2548). นวัตกรรมการเรียนรู้ : คน ชุมชน และการพัฒนา. กรุงเทพฯ : โครงการเสริมสร้างการเรียนรู้เพื่อชุมชนเป็นสุข(สรส.).
- พิสมัย แก้วทาสี. (2551). ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยเพื่อการอ่านการเขียนสระเปลี่ยนรูปและสระลดรูปโดยใช้แบบฝึกทักษะประกอบกลุ่มร่วมมือ. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- มาเรียม นิลพันธ์. (2553). “การประเมินหลักสูตรที่เน้นการตัดสินใจโดยใช้วิธีเชิงระบบโดยใช้รูปแบบ CIPP MODEL” **คู่มือการประเมินหลักสูตรระดับบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศิลปากร**. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- โรงเรียนบ้านหนองไผ่ล้อม. (2563). **แผนปฏิบัติการประจำปีการศึกษา 2563**. ชัยภูมิ: โรงเรียนบ้านหนองไผ่ล้อม.
- _____. **รายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ปีการศึกษา 2562**. ชัยภูมิ: โรงเรียนบ้านหนองไผ่ล้อม.
- สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา. (2548). **การจัดการความรู้ในสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- สาคร ศิริวัฒนาโรจน์. (2558). **การประเมินโครงการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกวิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์**. นครสวรรค์: วิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์.
- สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2546). **ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์**. พิมพ์ครั้งที่ 12. กรุงเทพฯ: สามลดา.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2548). **การวิจัยการประเมินความต้องการจำเป็น**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- O’Dell, C. & Grayson, C. J. (1998). If only we knew what we know: identification and transfer of internal best practice. **California Management Review**. (40): 154-157.
- Stufflebeam, D. L. (1983). **The CIPP Model for Program Evaluation**. Boston: Kluwer - Nijhoff.
- Sofyan, Dameria Sinaga, And Rubiati. (2020). Learning Resource Development: An Online - Based Learning Resource for Indonesian Teachers. **Indonesian Research Journal in Education**, 4(1): 246-262.
- Yamane, T. (1973). **Elementary Sampling Theory**. New Jersey: Prentice Hall.

การประเมินโครงการศุภกิจธรรม สุขถึงใจ
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ส่วนกลาง จังหวัดนครปฐม
Evaluation of the Friday to Dharma Project
Mahamakut Buddhist University, Nakhon Pathom Province

สุริยาทิศ โพธิ์ประสิทธิ์¹, วชิรี บุญเม่น² ชัยยะ ทองชู³ และธนะชัย สามอล⁴

Suriyatit Phoprasit¹, Watcharee Boonmen², Chaiya Thongchoo³ and Thanachai Samol⁴

¹นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขา รัฐศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

²Student in Bachelor of Political Science Program in Government, Mahamakut Buddhist University.

³อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

⁴Lecturer, Bachelor of Political Science Program in Government, Mahamakut Buddhist University.

e-mail : ¹jojoe_bodyslam@hotmail.com, ⁴superjames_jjj@hotmail.com

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อประเมินบริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการดำเนินการและผลผลิตของโครงการศุภกิจธรรม สุขถึงใจ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ส่วนกลาง จังหวัดนครปฐม 2) เพื่อเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงโครงการศุภกิจธรรม สุขถึงใจให้เหมาะสมกับนักศึกษา รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ พื้นที่สำหรับวิจัย คือ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ส่วนกลาง จังหวัดนครปฐม กลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาสาขาวิชาการปกครอง ภาคพิเศษ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ส่วนกลาง จังหวัดนครปฐม ประกอบด้วย 1) ชั้นปีที่ 2 จำนวน 12 รูป/คน 2) ชั้นปีที่ 3 จำนวน 25 รูป/คน และ 3) ชั้นปีที่ 4 จำนวน 18 รูป/คน รวมทั้ง 3 ชั้นปีเป็นจำนวน 55 คน ใช้วิธีคัดเลือกแบบแบ่งชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถาม โดยประยุกต์ใช้รูปแบบซีพี (CIPP Model) ของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .96 โดยผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการประเมินด้านบริบท ความสอดคล้องของวัตถุประสงค์กับเป้าหมายของมหาวิทยาลัยและ ความต้องการของนักศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง ผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้าของโครงการ แบ่งออกเป็น ด้านสถานที่และอุปกรณ์ ด้านวิทยากร ด้านการบริการ และด้านระยะเวลา โดยมีภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ผลการประเมินด้านกระบวนการของโครงการ แบ่งออกเป็นด้านการบริหารจัดการ ด้านการจัดกิจกรรมของโครงการ ด้านการดำเนินการบรรยายธรรมเทศนา และด้านการติดตามและประเมินผล โดยมีภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และ ผลการประเมินด้านผลผลิตของโครงการ แบ่งออกเป็น ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติธรรม ความสามารถในการนำหลักธรรม และแนวทางการปฏิบัติธรรมไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของผู้เข้าร่วมโครงการอยู่ในระดับปานกลาง

2. ข้อเสนอแนะจากนักศึกษา สรุปได้ดังนี้ 1) ด้านบริบทของโครงการ มหาวิทยาลัยควรปรับลดจำนวนครั้งของการเข้าร่วมโครงการลงจาก 30 ครั้งตลอดหลักสูตร 2) ด้านปัจจัยนำเข้าของโครงการ นักศึกษามีข้อเสนอแนะให้สถานที่ปฏิบัติธรรมควรปรับปรุงห้องสุขาให้มีจำนวนที่เพียงพอต่อผู้เข้าร่วมปฏิบัติธรรม และในด้านความเหมาะสมของระยะเวลา ควรปรับช่วงเวลาเริ่มกิจกรรมให้เร็วขึ้น 3) ด้าน

กระบวนการของโครงการ นักศึกษามีข้อเสนอแนะให้มีการดูแลด้านสุขอนามัย เช่น มีตู้ยาสามัญไว้ประจำ มีจุดปฐมพยาบาลเบื้องต้น เป็นต้น รวมทั้งปรับปรุงโครงการให้มีประสิทธิภาพอย่างสม่ำเสมอ และ 4) ด้านผลผลิตของโครงการ แม้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้เข้าร่วมโครงการ แต่ไม่ควรถูกจัดให้เป็นกิจกรรมบังคับ แต่ควรเป็นกิจกรรมที่เกิดจากความสมัครใจ ซึ่งจะสอดคล้องกับแนวทางพระพุทธศาสนามากกว่า

คำสำคัญ: การประเมินผล, โครงการ, มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

Abstract

The objectives of this research were 1) to assess the context, input factors, implementation process, and output of the Suk Teung Tam-Suk Teung Jai Project of Mahamakut Buddhist University (Central), Nakhon Pathom Province, 2) to suggest guidelines for improving the Suk Teung Tam-Suk Teung Jai Project to be suitable for students. The research model is quantitative research in which the research area is the Faculty of Social Sciences of Mahamakut University. The sample group was students in the Department of Government (Special Program) of Faculty of Social Sciences consisting of 1) second-year, 12 monk/people, 2) third-year, 25 monk/people, and 3) fourth-year, 18 monk/people, total of 55 people. The researcher used a stratified selection method, and data were collected by a questionnaire based on the application of the CIPP Model of Stufflebeam. In addition, the data were analyzed using the frequency, percentage, mean, standard deviation, with a confidence value of .96. The results of the research found that:

1. The results of the project context assessment showed that the project objectives were consistent with the goals of the university and student needs, which were clear and useful at a moderate level. The assessment results of project inputs were divided into 1) suitability of location and equipment, 2) suitability of speakers, 3) suitability of services, and 4) suitability of duration, which overall is at a moderate level. The results of the project process evaluation were divided into 1) management suitability, 2) project activity suitability, 3) sermon performance suitability, and 4) monitoring and evaluation suitability, which overall is at a moderate level. In addition, the results of the project's productivity evaluation were divided into 1) knowledge and understanding of Buddhist principles, 2) knowledge and understanding of dharma practice, and 3) ability to apply the guidelines and principles of Dharma practice in daily life.

2. Suggestions from students found that 1) context of the project, the university should reduce the number of participants in the program from 30 times throughout the course, 2) inputs of the project, the students suggested that there are enough toilets for the participants to practice the Dharma and should adjust the time of the activities accordingly, 3) process aspect of the project, students have suggestions for taking care of hygiene, such

as having a regular medicine cabinet, having a first aid point, etc., as well as improving the project to be effective regularly, and 4) output of the project, although it benefits the project participants but should not be considered a compulsory activity. Instead, this should be a voluntary activity to be more in line with the Buddhist practice.

Keywords: Evaluation, Project, Mahamakut Buddhist University

บทนำ

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ.2436 (มหามกุฏราชวิทยาลัย, 2555, น.4) สืบเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยได้เปิดให้มีการเรียนการสอนแก่นิสิต นักศึกษาทั้งบรรพชิตและคฤหัสถ์ มีพันธกิจให้การศึกษา วิจัย ส่งเสริมและให้บริการวิชาการทางพระพุทธศาสนาแก่พระภิกษุสามเณรและคฤหัสถ์ รวมทั้งการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม (มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, 2556) โดยใช้หลักทางพระพุทธศาสนาเชื่อมโยงกับสังคมสมัยใหม่ โดยวิสัยทัศน์หลักของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย คือ “ร่วมพัฒนาพลเมืองโลก ด้วยการผสานแก่นแท้ของพระพุทธศาสนาที่มั่นคง ให้ดำรงอยู่ในฐานะโครงสร้างพื้นฐานทางปัญญาของมนุษย์ในอนาคต” (มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, 2556) เพื่อตอบสนองต่อวิสัยทัศน์ดังกล่าว มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยจึงได้จัดให้มีกิจกรรม โดยการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนและนักศึกษาผ่านวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา หนึ่งในกิจกรรมที่สำคัญคือการปฏิบัติกรรมฐาน ภายใต้ชื่อโครงการ ศุภร์ถึงธรรม สุขถึงใจ

โครงการศุภร์ถึงธรรม สุขถึงใจ จัดขึ้นเพื่อฉลองพุทธชยันตี 2,600 ปีแห่งการตรัสรู้ของพระพุทธเจ้า เป็นความร่วมมือกันของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม กับ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย จัดขึ้นเป็นครั้งแรกเมื่อวันที่ 3 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2555 ณ อาคารธรรมสถาน มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศาลายา โดยมีกิจกรรมที่น่าสนใจ ประกอบด้วย การแสดงธรรมเทศนา การสวดมนต์ข้ามคืน ปัจจุบันโครงการศุภร์ถึงธรรม สุขถึงใจ มีอุบาสก อุบาสิกา และนักศึกษา ได้สวดมนต์เย็น ฟังพระธรรมเทศนา และสนทนาธรรมร่วมกันเป็นจำนวนมาก อย่างไรก็ตาม โครงการศุภร์ถึงธรรม สุขถึงใจ ถูกนำมาเป็นกิจกรรมภาคบังคับของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาการปกครอง ภาคพิเศษ เพื่อให้นักศึกษาได้เข้าร่วมปฏิบัติกรรมฐาน สวดมนต์ และฟังพระธรรมเทศนาตามวิถีของพุทธศาสนิกชน นอกจากนี้โครงการดังกล่าวถือเป็นข้อกำหนดประกอบการพิจารณาเพื่อสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี โดยข้อกำหนดเดิมของกิจกรรมคือนักศึกษาต้องเข้าร่วมกิจกรรมจนครบ 15 ครั้ง แต่ในปี พ.ศ.2563 ในการประชุมนักศึกษาสาขาวิชาการปกครอง (ภาคพิเศษ) ทางมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้ปรับข้อกำหนดการเข้าร่วมกิจกรรมใหม่ โดยให้เพิ่มจำนวนการเข้าร่วมกิจกรรมจากเดิม 15 ครั้ง เป็น 30 ครั้ง ซึ่งข้อกำหนดดังกล่าว ส่งผลกระทบต่อบริหารจัดการเรื่องเวลาเข้าร่วมโครงการของนักศึกษา เพื่อเข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าวให้ครบตามข้อกำหนดใหม่ เนื่องจากนักศึกษาสาขาวิชาการปกครอง ภาคพิเศษ ส่วนหนึ่งไม่ได้พำนักอาศัยในบริเวณใกล้เคียงกับมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ซึ่งเป็นสถานที่ในการจัดโครงการดังกล่าว

จากที่มาและความสำคัญดังกล่าว บทความวิจัยนี้จึงนำเสนอ การประเมินโครงการศุภร์ถึงธรรม สุขถึงใจ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ส่วนกลาง จังหวัดนครปฐม จนนำไปสู่ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงโครงการดังกล่าวต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อประเมินบริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการดำเนินการและผลผลิตของโครงการศุภร์ถึงธรรม สุขถึงใจ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ส่วนกลาง จังหวัดนครปฐม
2. เพื่อเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงโครงการศุภร์ถึงธรรม สุขถึงใจให้เหมาะสมกับนักศึกษา

การทบทวนวรรณกรรม

1. การปฏิบัติกรรณฐาน

พระพรหมโมลี (2545) อธิบายความหมายของ กรรณฐาน หรือ กัมมัญฐาน ไว้ว่า การปฏิบัติบำเพ็ญอันเป็นฐานแห่งการบรรลุคุณวิเศษ คือ ฌานและมรรคผลในพระพุทธศาสนา โดยได้วิเคราะห์ศัพท์เอาไว้ว่า กมมเมว วิเสสาธิคมสุส ฐานนติ กมมัญฐานนํ พระพุทธโฆสเถระ (2547) ได้ให้ความหมายของ กรรณฐาน หรือ กัมมัญฐาน ไว้ว่า เหตุไฉนของการปฏิบัติขั้นสูง และ วิโรจน์ อินทนนท์ (2559) กรรณฐาน หรือ กัมมัญฐาน ในภาษาบาลีว่า กมม หมายถึง การงาน การกระทำการปฏิบัติ และคำว่า ฐาน หมายถึง ที่ตั้ง เหตุสำเร็จ เหตุไฉน มีผู้ให้ความหมาย กรรณฐาน

สรุปได้ว่ากรรณฐาน คือ การทำงานจิตในการเจริญภาวนา จุดมุ่งหมายเพื่ออบรมจิตใจ เป็นการปฏิบัติเพื่อให้เกิดสมาธิ บรรลุผลมรรคผล หลักทั่วไปของกรรณฐาน คือ การปฏิบัติโดยอาศัยฐานของการเจริญภาวนาให้เกิดประโยชน์ และการปฏิบัติที่เหมาะสมแก่ผู้ปฏิบัติเองจึงจะทำให้เกิดผลดี โดยอาศัยเอาอารมณ์กรรณฐานทั้ง 40 อย่างเป็นแนวทางในการปฏิบัติ

2. การประเมินผลโครงการ

การประเมิน หมายถึง กระบวนการในการนำไปสู่การปรับปรุง ไม่ใช่เป็นการจับผิดทำให้การประเมินทรงคุณค่าอย่างมากโดยเฉพาะอย่างยิ่งในการบริหารโครงการให้มีประสิทธิภาพสูงสุดจำเป็นต้องอาศัยการประเมินโครงการ (Program Evaluation) อย่างเป็นระบบ (ประเวศ ผ้าเจริญ, 2552, น.11-12)

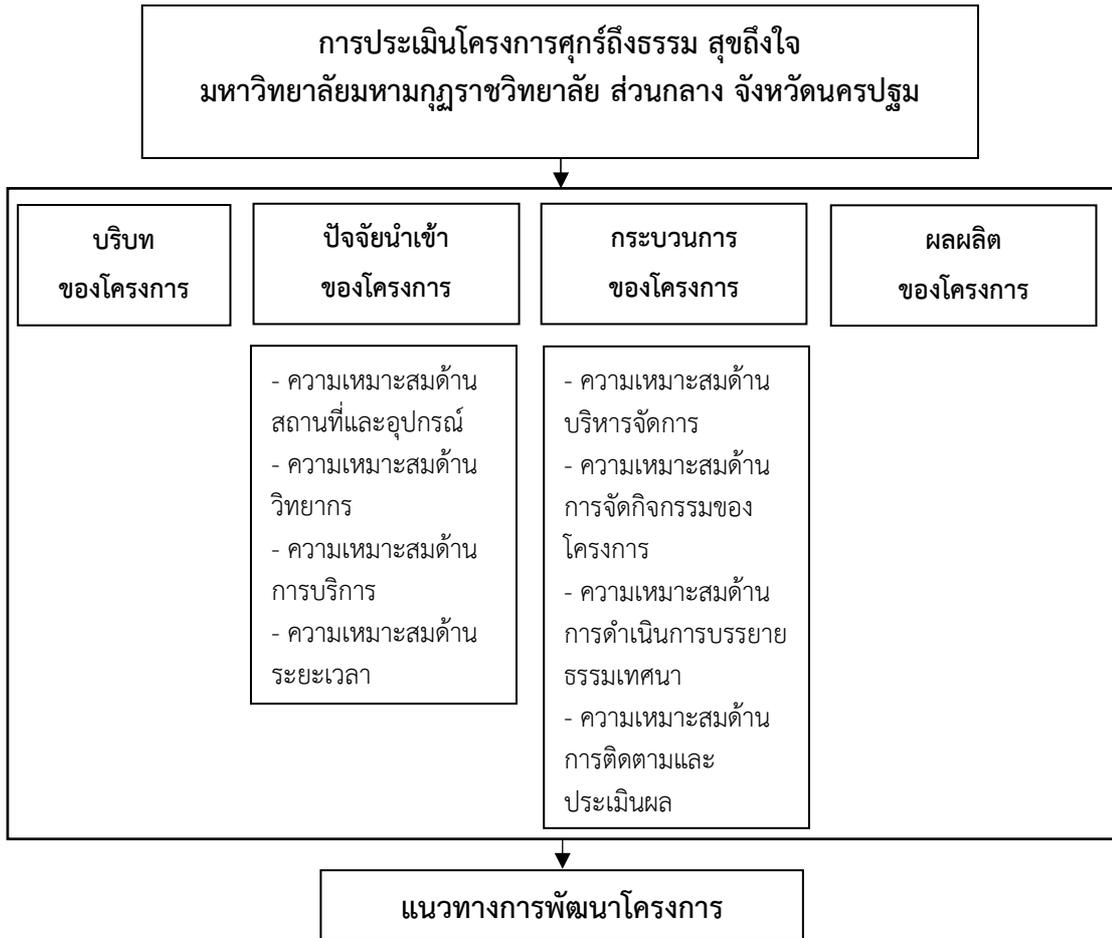
โครงการ หมายถึง แผนงานย่อยซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของแผนงานหรือเป็นกลุ่มของกิจกรรมที่จะดำเนินการในระยะเวลาที่กำหนดเพื่อให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของแผนงานที่ได้ระบุไว้ (สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ , 2544, น.115)

รูปแบบการประเมินโครงการ ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า รูปแบบการประเมินที่สำคัญมี 7 รูปแบบ โดยมีรูปแบบของ ราล์ฟ ดับบลิว ไทเลอร์, มาร์วิน ซี อัลคิน, แมลคอล์ม เอ็ม โพรวิส, ไมเคิล สคริฟเว่น, โรเบิร์ต อี สเตค, แดเนี่ยล แอล สตัฟเฟิลบีม และเคิร์กแพทริค

โดยรูปแบบการประเมินที่งานวิจัยฉบับนี้ได้เลือกใช้คือ รูปแบบการประเมินของแดเนี่ยล แอล สตัฟเฟิลบีม ซึ่งเป็นการประเมินแบบ CIPP ซึ่งในการประเมินดังกล่าวได้มุ่งประเมิน 4 ด้าน คือ การประเมินสภาพแวดล้อม (Context Evaluation) การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation) การประเมินกระบวนการ(Process Evaluation) และการประเมินผลผลิต (Product Evaluation)

กรอบแนวคิดการวิจัย

งานวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ จากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การประเมินโครงการศุภร์ถึงธรรม สุขถึงใจ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ส่วนกลาง จังหวัดนครปฐม มีกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ พื้นที่วิจัย คือ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ส่วนกลาง จังหวัดนครปฐม ประชากร คือ นักศึกษาศาสาวิชาการปกครอง ภาคพิเศษ จำนวน 64 คน กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย 1) ชั้นปีที่ 2 จำนวน 14 รูป/คน 2) ชั้นปีที่ 3 จำนวน 29 รูป/คน และ 3) ชั้นปีที่ 4 จำนวน 21 รูปคน รวมทั้ง 3 ชั้นปีเป็นจำนวน 64 คน ใช้วิธีการคัดเลือกแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified sampling) เพื่อให้เกิดการกระจายตัวของกลุ่มตัวอย่างอย่างครอบคลุมและเท่าเทียม ตามสัดส่วนของจำนวนประชากรทั้งหมด การคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างเพื่อหาจำนวนกลุ่มตัวอย่างตามแต่ละชั้นปี

จากการคำนวณสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่าง ทำให้ได้สัดส่วนของกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้ 1) นักศึกษาชั้นปีที่ 2 จำนวน 12 รูป/คน นักศึกษาชั้นปีที่ 3 จำนวน 25 รูป/คน และ นักศึกษาชั้นปีที่ 4 จำนวน 18 รูป/คน รวมนักศึกษาทั้ง 3 ชั้นปี เป็นจำนวน 55 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม โดยประยุกต์ใช้รูปแบบซีบีบี (CIPP Model) ของสต๊าฟเฟิลบีม (Stufflebeam) เพื่อประเมินผลโครงการศุภร์ถึงธรรม สุขถึงใจ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ส่วนกลาง จังหวัดนครปฐม ซึ่งแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ประกอบด้วย ส่วนที่ 1) ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ ระดับการศึกษา ที่พักอาศัยปัจจุบัน ส่วนที่ 2) การประเมินโครงการศุภร์ถึงธรรม สุขถึงใจ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ส่วนกลาง จังหวัดนครปฐม มุ่งประเมิน 4 ด้าน คือ การ

ประเมินสภาพแวดล้อม การประเมินปัจจัยเบื้องต้น การประเมินกระบวนการ และการประเมินผลผลิต โดยลักษณะของแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนแบบประมาณค่า (Rating Scale) ของ Likert โดยกำหนดค่าน้ำหนักของคะแนน 5 ระดับ และ ส่วนที่ 3 คำถามปลายเปิดสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะ รวบรวมข้อมูลโดย 1) ค้นคว้าหาข้อมูลจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ 2) กำหนดขอบข่ายด้านตัวแปรที่ต้องการศึกษา และสร้างแบบสอบถาม เพื่อเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ ถูกต้อง พร้อมทั้งปรับปรุงแก้ไขจนสมบูรณ์ และ 3) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขจนสมบูรณ์เรียบร้อยแล้วไปเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Analysis) ความถูกต้องเหมาะสม ความครอบคลุมและข้อเสนอแนะเพื่อนำมาพัฒนาแบบสอบถามให้ถูกต้องและสมบูรณ์มากขึ้น โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามนั้นกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย (Index of Item Objective Congruence: IOC) รวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนกันยายน ถึงเดือนตุลาคม พ.ศ.2564 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการสรุปข้อเสนอแนะในรูปแบบการบรรยาย

ผลการวิจัย

1. ผลการประเมินบริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการดำเนินการและผลผลิตของโครงการศุภร์ถึงธรรม สุขถึงใจ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ส่วนกลาง จังหวัดนครปฐม สรุปได้ดังนี้

1) ด้านบริบทของโครงการ ผลการประเมินโครงการศุภร์ถึงธรรม สุขถึงใจ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.48 (.18) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า วัตถุประสงค์ของโครงการ สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของมหาวิทยาลัย มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดที่ 3.67 (.90) รองลงมาคือ วัตถุประสงค์ของโครงการมีความชัดเจน มีค่าเฉลี่ยที่ 3.60 (.97) วัตถุประสงค์ของโครงการ เป็นประโยชน์ สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง มีค่าเฉลี่ยที่ 3.56 (.98) วัตถุประสงค์ของโครงการ มีความสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน มีค่าเฉลี่ย 3.33 (.96) ตามลำดับ และ วัตถุประสงค์ของโครงการ สอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษา มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดที่ 3.25 (.99) 2) ด้านปัจจัยนำเข้าของโครงการ ผลการประเมินโครงการ อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.43 (.28) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ความเหมาะสมด้านวิทยากร มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดที่ 3.74 (.13) รองลงมาคือ ความเหมาะสมด้านการบริการ มีค่าเฉลี่ย 3.45 (.06) ความเหมาะสมด้านสถานที่และอุปกรณ์ มีค่าเฉลี่ย 3.42 (.29) และความเหมาะสมด้านระยะเวลา มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดที่ 3.16 (.24) 3) ด้านกระบวนการของโครงการ ผลการประเมินโครงการ อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.45 (.22) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ความเหมาะสมด้านการดำเนินการบรรยายธรรมเทศนา มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดที่ 3.65 (.14) รองลงมาคือ ความเหมาะสมด้านการจัดกิจกรรมของโครงการ มีค่าเฉลี่ยที่ 3.48 (.15) ความเหมาะสมด้านการบริหารจัดการ มีค่าเฉลี่ยที่ 3.37 (.13) และ ความเหมาะสมด้านการติดตามและประเมินผล มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดที่ 3.12 (.03) และ 4) ด้านผลผลิตของโครงการ ผลการประเมินโครงการศุภร์ถึงธรรม สุขถึงใจ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ด้านผลผลิตของโครงการ อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.39 (.03) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้เข้าร่วมโครงการสามารถนำแนวทางการปฏิบัติธรรมไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดที่ 3.42 (.99) รองลงมาคือ ผู้เข้าร่วมโครงการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา มีค่าเฉลี่ยที่ 3.38 (1.05) ผู้เข้าร่วมโครงการมีความรู้ความเข้าใจ

เกี่ยวกับการปฏิบัติธรรม มีค่าเฉลี่ยที่ 3.4 (.97) และ ผู้เข้าร่วมโครงการสามารถนำหลักธรรมไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดที่ 3.35 (1.02)

2. จากแบบสอบถามการประเมินการศึกษาประสิทธิผลของโครงการศูร์ถึงธรรม สุขถึงใจ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ส่วนกลาง จังหวัดนครปฐม นักศึกษามีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ดังนี้

1) ด้านบริบทของโครงการ ในส่วนของวัตถุประสงค์ของโครงการมีความสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน ข้อเสนอแนะจากนักศึกษาพบว่า สถานการณ์การระบาดของไวรัสโควิด-2019 ส่งผลให้เกิดอุปสรรคในการเก็บจำนวนครั้งต่อการเข้าร่วมกิจกรรม มหาวิทยาลัยจึงควรมีแนวทางปรับปรุงแก้ไขข้อกำหนดให้นักศึกษา เพื่อมิให้เป็นอุปสรรค ที่จะส่งผลกระทบต่อนักศึกษา 2) ด้านปัจจัยนำเข้าของโครงการ ความเหมาะสมด้านสถานที่และอุปกรณ์ ข้อเสนอแนะจากนักศึกษาพบว่า ภายในมหาวิทยาลัยมีจำนวนสุนัขมากเกินไป ส่งผลเรื่องความปลอดภัยต่อนักศึกษาในช่วงเวลาเลิกกิจกรรม อีกทั้งยังรบกวนสมาธิผู้เข้าร่วมปฏิบัติธรรมอีกด้วย อีกทั้งสถานที่ปฏิบัติธรรมควรปรับปรุงด้านห้องสุขา ให้มีจำนวนที่เพียงพอต่อผู้เข้าร่วมปฏิบัติธรรม ความเหมาะสมด้านระยะเวลา นักศึกษามีข้อเสนอแนะว่า ช่วงเวลาของการจัดโครงการ (18.30-06.00น.) ควรปรับช่วงเวลาให้เร็วขึ้น เพื่อที่ช่วงเวลาเลิกกิจกรรมไม่ตึงจนเกินไป อีกทั้งจำนวนครั้งของการเข้าร่วมโครงการ ต่อเงื่อนไขในการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษา มหาวิทยาลัยควรปรับลดจำนวนครั้งให้น้อยลงจาก 30 ครั้งตลอดหลักสูตร และ 3) ด้านกระบวนการของโครงการ จากข้อเสนอแนะของนักศึกษาพบว่า กิจกรรมการปฏิบัติกรรมฐานไม่ควรเป็นกิจกรรมบังคับ ควรเป็นกิจกรรมที่เกิดจากความสมัครใจ ซึ่งจะสอดคล้องกับแนวทางพระพุทธศาสนามากกว่า

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยในครั้งนี้พบว่า นักศึกษาที่ร่วมทำแบบสอบถาม มีความคิดเห็นว่า วัตถุประสงค์ของโครงการสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของมหาวิทยาลัย ซึ่งสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยซึ่งระบุไว้ว่า “ร่วมพัฒนาพลเมืองโลก ด้วยการผานแก่นแท้ของพระพุทธศาสนาที่มั่นคง ให้ดำรงอยู่ในฐานะโครงสร้างพื้นฐานทางปัญญาของมนุษย์ในอนาคต” มหาวิทยาลัยจึงได้จัดให้มีกิจกรรมโดยการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนและนักศึกษา ภายใต้ชื่อโครงการศูร์ถึงธรรม สุขถึงใจ ที่กำหนดจัดขึ้นเวลา 18.30 น. ในวันศุกร์แรกของทุกเดือน

เมื่อพิจารณาในรายด้าน คือ ความเหมาะสมด้านสถานที่และอุปกรณ์ ความเหมาะสมด้านวิทยากร ความเหมาะสมด้านการบริการ ความเหมาะสมด้านระยะเวลา ความเหมาะสมด้านการบริหารจัดการ ความเหมาะสมด้านการจัดกิจกรรมของโครงการ ความเหมาะสมด้านการดำเนินการบรรยายธรรมเทศนา และ ความเหมาะสมด้านการติดตามและประเมินผล สามารถอภิปรายผลเป็นรายด้านได้ ดังนี้

1) **ความเหมาะสมด้านสถานที่และอุปกรณ์** นักศึกษามีความคิดเห็นโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีความคิดเห็นของนักศึกษาที่อยู่ในระดับมาก ได้แก่ สถานที่ในการปฏิบัติธรรมมีความสะอาดเรียบร้อย มีความสงบ ไม่มีเสียงกวนจากภายนอก มีความสะดวกสบาย ไม่แออัด และ วัสดุอุปกรณ์มีจำนวนเพียงพอเหมาะสม และความคิดเห็นของนักศึกษาในระดับปานกลาง ได้แก่ ห้องสุขามีการแยกตามเพศผู้ใช้ ห้องสุขามีความสะอาด และจำนวนที่เพียงพอของห้องสุขาต่อผู้เข้าร่วมปฏิบัติธรรม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษามีความเห็นที่เห็นว่า สถานที่ที่มีความสะดวกและเหมาะสมต่อ

การปฏิบัติธรรม แต่มีข้อสังเกตเรื่องห้องสุขา ซึ่งการประเมินดังกล่าวสอดคล้องกับ หลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติกรรมฐานของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ (2554) ที่กำหนดแนวทางในการพิจารณาคุณภาพของสำนักปฏิบัติธรรม ผลการประเมินในภาพรวมจึงพบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นด้านสถานที่และอุปกรณ์ในระดับปานกลาง

2) ความเหมาะสมด้านวิทยากร นักศึกษามีความคิดเห็นโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีความคิดเห็นในระดับมากทุกข้อตามลำดับ ได้แก่ วิทยากรมีความรู้ความสามารถด้านการบรรยายธรรมเทศนา วิทยากรมีความรู้ความสามารถด้านการปฏิบัติธรรม และวิทยากรในโครงการมีจำนวนที่เพียงพอ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษามีความคิดเห็นว่า วิทยากรมีความรู้ความสามารถมีความแม่นยำของเนื้อหาสาระ ซึ่งสอดคล้องกับ หลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติกรรมฐานของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ (2554) ที่กล่าวถึงคุณสมบัติของวิทยากร ผลการประเมินของนักศึกษาด้านวิทยากรทุกข้อและภาพรวมจึงอยู่ในระดับมาก

3) ความเหมาะสมด้านการบริการ นักศึกษามีความคิดเห็นโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีความคิดเห็นของนักศึกษาที่อยู่ในระดับมาก ได้แก่ เจ้าหน้าที่มีความเต็มใจในการให้บริการ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาเห็นความเต็มใจของเจ้าหน้าที่ในสถานปฏิบัติธรรม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิมล เมขสวัสดิ์ (2550) ที่กล่าวถึง การส่งมอบการบริการที่ดี และความคิดเห็นของนักศึกษาที่อยู่ในระดับปานกลางตามลำดับ ได้แก่ เจ้าหน้าที่ให้ความสะดวกระหว่างการปฏิบัติธรรม และเจ้าหน้าที่มีจำนวนที่เพียงพอ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษามีข้อสังเกตเรื่องจำนวนเจ้าหน้าที่ที่อาจไม่เพียงพอต่อการอำนวยความสะดวกของผู้ร่วมกิจกรรม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรัชยา ศิริวัฒน์ (2547) ที่กล่าวถึง การให้บริการที่รวดเร็ว ตรงต่อเวลา และมีระบบการให้บริการที่ครบถ้วน ผลการประเมินในภาพรวมจึงพบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นด้านการบริการในระดับปานกลาง

4) ความเหมาะสมด้านระยะเวลา นักศึกษามีความคิดเห็นโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีความคิดเห็นในระดับปานกลางทุกข้อตามลำดับ ได้แก่ ระยะเวลาการจัดโครงการในทุกวันศุกร์ต้นเดือนมีความเหมาะสม ช่วงเวลาของการจัดโครงการ (18.30-06.00น.) มีความเหมาะสม และ จำนวนครั้งของการเข้าร่วมโครงการ ต่อเงื่อนไขในการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษามีความเหมาะสม (30 ครั้ง ตลอดหลักสูตร) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษามีข้อสังเกตเกี่ยวกับความเหมาะสมของระยะเวลาจัดกิจกรรม ทั้งช่วงเวลาเริ่มและสิ้นสุดกิจกรรม รวมถึงเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษาที่ไม่เหมาะสม เพราะการกำหนดจำนวนครั้งที่เพิ่มมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2543) ที่กล่าวถึง การใช้เวลาอย่างมีประสิทธิภาพ ควรตั้งเป้าหมายและขั้นตอนในการปฏิบัติให้ชัดเจน ผลการประเมินของนักศึกษาด้านระยะเวลาทุกข้อและภาพรวมจึงอยู่ในระดับปานกลาง

5) ความเหมาะสมด้านการบริหารจัดการ นักศึกษามีความคิดเห็นโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีความคิดเห็นในระดับปานกลางทุกข้อตามลำดับ ได้แก่ มีการจัดเตรียมความพร้อมในการลงทะเบียน การดำเนินโครงการเป็นไปตามกำหนดการที่กำหนดไว้ โครงการมีกฎระเบียบและเผยแพร่ไว้อย่างชัดเจน มีการดูแลรักษาความปลอดภัย ทั้งภายในและภายนอกสถานปฏิบัติธรรม โครงการมีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้เข้าร่วมโครงการรับทราบอย่างทั่วถึง มีการจัดเก็บข้อมูลของผู้เข้าร่วมโครงการอย่างเป็นระบบและสามารถสืบค้นได้โดยสะดวก และ มีการดูแลด้านสุขอนามัย เช่น มีตู้ยาสามัญไว้ประจำ มีจุดปฐมพยาบาลเบื้องต้น เป็นต้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษามีข้อสังเกต

ด้านความพร้อมในการลงทะเบียน และยังไม่สามารถยืนยันความปลอดภัยจากมาตรการการดูแลจากเจ้าหน้าที่ทั้งภายในและภายนอกสถานปฏิบัติธรรม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สยมพร ปุญญาคม (2541) ที่กล่าวถึง การดูแลด้านการรักษาความปลอดภัยทั้งภายในและภายนอกสถานปฏิบัติธรรมและบริเวณโดยรอบ การดูแลด้านสุขอนามัย การจัดทำตารางการปฏิบัติไว้อย่างชัดเจน และมีกฎข้อบังคับหรือระเบียบปฏิบัติที่จัดพิมพ์ไว้เป็นเอกสารเผยแพร่ หรือติดประกาศไว้ ณ บริเวณที่เห็นได้โดยชัดเจน ผลการประเมินของนักศึกษาด้านการบริหารจัดการทุกข้อและภาพรวมจึงอยู่ในระดับปานกลาง

6) ความเหมาะสมด้านการจัดกิจกรรมของโครงการ นักศึกษามีความคิดเห็นโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีความคิดเห็นของนักศึกษาที่อยู่ในระดับมากตามลำดับ ได้แก่ กิจกรรมฟังธรรมเทศนามีความเหมาะสม กิจกรรมทำวัตรเย็นมีความเหมาะสม และความคิดเห็นของนักศึกษาที่อยู่ในระดับปานกลางตามลำดับ ได้แก่ กิจกรรมการปฏิบัติกรรมฐานมีความเหมาะสม และ มีการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่องตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในโครงการ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาเห็นถึงความเหมาะสมของกิจกรรมการฟังธรรมเทศนา แต่พบอุปสรรคความต่อเนื่องของจัดกิจกรรม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สยมพร ปุญญาคม (2541) ที่กล่าวถึง ความสนใจและเห็นความสำคัญของการศึกษาปฏิบัติและเผยแผ่ธรรมอย่างแท้จริงของผู้จัดกิจกรรม และการจัดกิจกรรมการปฏิบัติธรรมอย่างต่อเนื่องตลอดปี ผลการประเมินของนักศึกษาด้านการจัดกิจกรรมของโครงการโดยภาพรวมจึงอยู่ในระดับปานกลาง

7) ความเหมาะสมด้านการดำเนินการบรรยายธรรมเทศนา นักศึกษามีความคิดเห็นโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีความคิดเห็นของนักศึกษาที่อยู่ในระดับมากตามลำดับ ได้แก่ วิทยากรมีความรู้ความสามารถสอดคล้องกับเนื้อหาที่บรรยาย เนื้อหาการบรรยายมีความเหมาะสม สอดคล้องกับหัวข้อการบรรยาย วิทยากรมีบุคลิกภาพที่เหมาะสมระหว่างการบรรยาย วิทยากรมีการเตรียมความพร้อมและวางแผนก่อนการบรรยาย วิทยากรถ่ายทอดองค์ความรู้ได้ตรงประเด็น เข้าใจง่าย และ วิทยากรมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีการสื่อสารอย่างเหมาะสม และความคิดเห็นของนักศึกษาที่อยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ วิทยากรเปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะความเชื่อมั่นในความรู้ความสามารถของวิทยากร รวมถึงนักศึกษาสามารถรับรู้และเข้าใจในเนื้อหาการบรรยายจากวิทยากรได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับ หลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติกรรมฐาน ของ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ (2554) ที่กล่าวถึง ความสามารถและความประพฤติของพระวิปัสสนาจารย์หรือผู้ฝึกสอน ผลการประเมินของนักศึกษาด้านการดำเนินการบรรยายธรรมเทศนาโดยภาพรวมจึงอยู่ในระดับมาก

8) ความเหมาะสมด้านการติดตามและประเมินผล นักศึกษามีความคิดเห็นโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีความคิดเห็นในระดับปานกลางทุกข้อตามลำดับ ได้แก่ มีการประเมินโครงการหลังการเข้าร่วมกิจกรรมทุกครั้ง มีการรายงานผลการประเมินโครงการอย่างเหมาะสม และ นำผลการประเมินมาพัฒนา ปรับปรุงโครงการอย่างต่อเนื่อง ซึ่งอาจเป็นเพราะนักศึกษาไม่มีโอกาส หรือมีโอกาสน้อย ต่อการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลกิจกรรมในแต่ละครั้ง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญมี พันธุ์ไทย (2557) ที่กล่าวถึง หลักเกณฑ์การประเมินผลโครงการ การกำหนดกรอบกลุ่มประชากรที่เหมาะสมในการประเมินโครงการ ผลการประเมินของนักศึกษาด้านการติดตามและประเมินผลทุกข้อและภาพรวมจึงอยู่ในระดับปานกลาง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

ผลจากการศึกษาวิจัยเรื่อง การประเมินโครงการศุภร์ถึงธรรม สุขถึงใจ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ส่วนกลาง จังหวัดนครปฐม ทำให้ทราบถึงข้อคิดเห็นของนักศึกษาในด้านต่าง ๆ และความต้องการของนักศึกษา ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ส่วนกลาง จังหวัดนครปฐม โดยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1.1 ด้านบริบทของโครงการ จากวัตถุประสงค์ของโครงการที่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันนั้น เนื่องด้วยสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-2019 ในปัจจุบัน ส่งผลให้นักศึกษาไม่สามารถดำเนินกิจกรรมโครงการศุภร์ถึงธรรม สุขถึงใจ ได้ตามปกติ เนื่องจากมหาวิทยาลัยมีกำหนดให้ยุติการจัดกิจกรรมชั่วคราว นักศึกษาจึงมีข้อเสนอแนะว่า มหาวิทยาลัยควรปรับลดจำนวนครั้งของการเข้าร่วมโครงการลงจาก 30 ครั้งตลอดหลักสูตร ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ เพื่อมิให้เกิดผลกระทบต่อเงื่อนไขในการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษา

1.2 ด้านปัจจัยนำเข้าของโครงการ นักศึกษามีข้อเสนอแนะให้สถานที่ปฏิบัติธรรมควรปรับปรุงห้องสุขาให้มีจำนวนที่เพียงพอต่อผู้เข้าร่วมปฏิบัติธรรม อีกทั้งภายในมหาวิทยาลัยมีจำนวนสุนัขมากเกินไป ส่งผลเรื่องความปลอดภัยต่อผู้เข้าร่วมปฏิบัติธรรม และในด้านความเหมาะสมของระยะเวลาช่วงเวลาของการจัดโครงการ (18.00-06.00น.) ควรปรับช่วงเวลาเริ่มกิจกรรมให้เร็วขึ้น เพื่อให้ช่วงเวลาเล็กกิจกรรมไม่ตึงจนเกินไป

1.3 ด้านกระบวนการของโครงการ นักศึกษามีข้อเสนอแนะให้มีการดูแลด้านสุขอนามัย เพื่อรองรับอุบัติเหตุหรือสถานการณ์ไม่คาดคิดที่จะเกิดขึ้น รวมทั้งมีข้อเสนอแนะให้ผู้จัดกิจกรรมมีการรายงานผลการประเมินโครงการต่อสาธารณะ และนำผลการประเมินดังกล่าวมาพัฒนา ปรับปรุงโครงการให้มีประสิทธิภาพอย่างสม่ำเสมอ

1.4 ด้านผลผลิตของโครงการ นักศึกษามีข้อเสนอแนะว่า โครงการศุภร์ถึงธรรม สุขถึงใจ แม้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้เข้าร่วมโครงการ แต่โครงการดังกล่าวไม่ควรถูกจัดให้เป็นกิจกรรมบังคับ แต่ควรเป็นกิจกรรมที่เกิดจากความสมัครใจ ซึ่งจะสอดคล้องกับแนวทางพระพุทธศาสนามากกว่า

2) ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาครั้งต่อไป

ผลจากการศึกษาวิจัยเรื่อง การประเมินโครงการศุภร์ถึงธรรม สุขถึงใจ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ส่วนกลาง จังหวัดนครปฐม พบว่ามีข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาครั้งต่อไป ดังนี้

2.1 ควรมีการเก็บข้อมูลการประเมินผลโครงการศุภร์ถึงธรรม สุขถึงใจ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ส่วนกลาง จังหวัดนครปฐม เชิงคุณภาพ ด้วยวิธีการสัมภาษณ์ สทนากลุ่ม หรือการสังเกตพฤติกรรม

2.2 ควรมีการเก็บข้อมูลการประเมินผลโครงการศุภร์ถึงธรรม สุขถึงใจ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ส่วนกลาง จังหวัดนครปฐม จากผู้เกี่ยวข้องหลักให้ครอบคลุม เช่น นักศึกษาทุกชั้นปี นักศึกษาภาคปกติ อาจารย์ผู้สอน ผู้บริหาร ผู้ทรงคุณวุฒิ และบุคคลภายนอกที่เข้าร่วมโครงการศุภร์ถึงธรรม สุขถึงใจ เป็นต้น เพื่อให้การประเมินผลมีความสมบูรณ์ครบถ้วนยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กังสดาร แดงน้อย. (2555). ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดกิจกรรมนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา (รายงานวิจัย). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2543). **บริหารเวลาเพื่อความสำเร็จ**. กรุงเทพฯ : ชัคเชสมิเดย์.
- จิตตินันท์ เคนชะคุปต์. (2543). **เจตคติและความพึงพอใจในการบริการ**. เอกสารประกอบการเรียนการสอน.นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ดวงจันทร์ ทิพย์ปรีชา. (2548). **ศักยภาพความสามารถในการบริหารทรัพยากรบุคคลทางการพยาบาล**.กรุงเทพฯ: พี. เอ. ลิฟวิ่ง.
- ดิเรก ฤกษ์ห่วย. (2528). **ทัศนคติทางบวกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งเป็นความรู้สึกหรือทัศนคติที่ดีต่องานที่ทำของบุคคลที่มีต่องานในทางบวก**. กรุงเทพฯ: เพรส แอนด์ดีไซน์.
- เทพพนม เมืองแมน และ สวิง สุวรรณ. (2540). **ความพึงพอใจเป็นภาวะของความพึงใจหรือภาวะที่มีอารมณ์ในทางบวกที่เกิดขึ้น**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์การพิมพ์.
- นภารัตน์ เสือจงพรู. (2544). **ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกทางบวกความรู้สึกทางลบและความสุขที่มีความสัมพันธ์กันอย่างซับซ้อน**. กรุงเทพฯ: เฮาส์ออฟเคอร์มิสท์.
- นุชา สระสม. (2555). การประเมินโครงการส่งเสริมการเรียนรู้หลักสูตรเกษตรอินทรีย์ตามวิถีภูมิปัญญาไทย โรงเรียนวัดนินสุขาราม. **วารสารบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร 2(2)**. นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร
- บุญมี พันธุ์ไทย. (2557). **ระเบียบวิธีวิจัยการศึกษาเบื้องต้น**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ประเวช ผ้าเจริญ. (2552). **การประเมินผลโครงการตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ สถานีตำรวจภูธรแกลง อำเภอแกลง จังหวัดระยอง**. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารทั่วไป, วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต). (2547). **สัมมาสมาธิและสมาธิแบบพุทธ**. กรุงเทพฯ:ธรรมสภา.
- พระพรหมโมลี (วิลาศ ญาณวโร). (2545). **วิมุตติรัตนมาลี**. กรุงเทพฯ: ดอกหญ้า.
- พระพุทฺธโชสเถระ. (2547). **คัมภีร์วิสุทธิมรรค**. แปลโดย สมเด็จพระพุฒาจารย์ (อาจ อาสภมหาเถร). พิมพ์ครั้งที่ 5 กรุงเทพฯ: บริษัท ธนาเพรส จำกัด.
- พระภุมรินทร์ ตรีภพอารักษ์. (2560). **ความพึงพอใจต่อสำนักปฏิบัติธรรมประจำกรุงเทพมหานคร แห่งที่ 37**. สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสยาม.
- พระมานัส ฐานิสสโร (อุ้นเรื่อน). (2555). **การศึกษาความพึงพอใจของประชาชนต่อการเข้าปฏิบัติธรรมในสำนักปฏิบัติธรรมประจำจังหวัดราชบุรี แห่งที่ 18**. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พิมล เมฆสวัสดิ์. (2550). **การประเมินคุณภาพการบริการสำนักงานหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ-วิโรฒ**. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พุทธทาสภิกขุ. (2545). **การปฏิบัติวิปัสสนาในอริยาบถนอน**. กรุงเทพฯ: ธรรมสภา.

- ภคิน ศิวเมธากุล. (2561). บทความวิจัยเรื่อง การประเมินผลการดำเนินโครงการชุมชนปลอดภัยไร้
อาชญากรรมของตำรวจภูธรภาค 7 ตามแบบจำลอง CIPP MODEL. **วารสารสังคมศาสตร์
บูรณาการ**. นครปฐม : มหาวิทยาลัยมหิดล.
- มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย. (2556). **ประวัติมหาวิทยาลัย**. จาก [https://www.mbu.ac.th/
index.php/aboutmbu/2012-11-14-02-25-50#.YN0xLegzY2w](https://www.mbu.ac.th/index.php/aboutmbu/2012-11-14-02-25-50#.YN0xLegzY2w)
- _____. (2556). **พันธกิจ**. จาก [https://www.mbu.ac.th/index.php/
aboutmbu/2013-07-30-08-38-42/378-2013-07-30-09-03-04#.YN0zmegezY2w](https://www.mbu.ac.th/index.php/aboutmbu/2013-07-30-08-38-42/378-2013-07-30-09-03-04#.YN0zmegezY2w)
- มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม. (2555). **มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ร่วมกับ มหาวิทยาลัยมหามกุฏ
ราชวิทยาลัย จัดโครงการปฏิบัติธรรม "ศุภร์ถึงธรรม สุขถึงใจ"**. จาก [http://www2.npru.ac.th/
webdev/u_news/news_details.php?news_id = 5407&&type_name = %20%A2
%E8%D2%C7%BB%C3%D0%AA%D2%CA%D1%C1%BE%D1%B9%B8%EC](http://www2.npru.ac.th/webdev/u_news/news_details.php?news_id = 5407&&type_name = %20%A2%E8%D2%C7%BB%C3%D0%AA%D2%CA%D1%C1%BE%D1%B9%B8%EC)
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมิกราช. (2539). **จิตวิทยาการบริหาร**. พิมพ์ครั้งที่ 3. นนทบุรี: สาขาวิชาคหกร
รมศาสตร์. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมิกราช.
- รุ่งอรุณ พรเจริญ, นุชนารถ ผ่องพุดิ และทรงสิริ วิชิรานนท์. (2560). ความพึงพอใจของนักศึกษาชั้นปีที่
1 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร (รายงานวิจัย).
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
- วรรษยา ศิริวัฒน์. (2547). ลักษณะผู้ตามที่มีประสิทธิผลกับแนวทางการพัฒนาผู้ตามในยุคปฏิรูประบบ
ราชการ. **วารสารพัฒนาชุมชน**.
- วิโรจน์ อินทนนท์. (2559). **กัมมัญฐานล้านนา रूपแบบและวิธีปฏิบัติ (ฉบับปรับปรุง)**. เชียงใหม่: นันท
กานต์กราฟฟิค.
- ศักดิ์มงคล เชื้อทอง, ประกริต รัชวัตร, จีราภรณ์ ชื่นฉ่ำ และคณะ. (2549). **การประเมินผลโครงการ
เยาวชนสระบุรี รวมพลังจิตอาสาเพื่อสังคม**.
- สมคิด พรหมจ้อย. (2550). **เทคนิคการประเมินโครงการ**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: จตุพรดีไซน์.
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. (2544). **รวมบทความทางการประเมินโครงการ**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- สฤกษ์ดี วิวาสุข. (2564). การประเมินโครงการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนจอมพระ
ประชาสรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 33. **วารสารมหาจุฬานาครธรรม์
8(8)**. นครศรีธรรมราช : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช.
- สยมพร ปญญาคม. (2541). **การบริหารจัดที่ดี (Good Governance) กับลักษณะพระพุทธศาสนา**.
วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ. (2554). **หลักเกณฑ์และแนวทางในการพิจารณาคัดเลือกสำนักปฏิบัติ
ธรรมประจำจังหวัดดีเด่น**. สืบค้นเมื่อ 15 กรกฎาคม 2564, จาก [http://www1.onab.go.th/
index.php?option=com_content&view=article&id=2281:2010-02-08-04-08-15&
catid=76:2009-07-14-04-29-45&Itemid=196](http://www1.onab.go.th/index.php?option=com_content&view=article&id=2281:2010-02-08-04-08-15&catid=76:2009-07-14-04-29-45&Itemid=196)
- สุพักตร์ พิบูลย์ และ กานดา นาคะเวช. (2545). **การประเมินความก้าวหน้าในการประเมินโครงการ**.
นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมิกราช.

- สุภาพร พิศาลบุตร. (2549). **การพัฒนาองค์กร**. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- แสวง รัตน์มงคลมาศ และคณะ. (2537) ความพึงพอใจของประชาชนต่อระบบและกระบวนการให้บริการของกรุงเทพมหานคร : ศึกษากรณีสำนักงานเขต. **รายงานการวิจัยคณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์**.
- อนงค์นาฏ แก้วไพฑูริย์. (2554). ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของฝ่ายทะเบียนที่ว่าการอำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์. **รายงานการวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์**.
- อัจฉราวรรณ ผุดผ่องพรรณ และ สุวิชา จันทร์สุริยกุล. (2549). บทความวิจัยเรื่อง การประเมินผลโครงการป้องกันควบคุมโรคไม่ติดต่อจังหวัดแพร่ ปี 2549. **วารสารสาธารณสุขล้านนา 3(1)**.
เชียงใหม่ : สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 1
- Corral, S And Brewerton, A. (1999). **The Needs Professional's Handbook: Your Guide to Information Service Management**. London: Library Association Publishing.
- Parasuraman, Zeithaml, and Berry(1990) . **Delivering Quality Service: Balancing Customer Perceptions and Expectations**. New York: The free press.

การปรับปรุงกระบวนการทำงานด้วย ECRS ในส่วนการออกแบบและส่วน
เชื่อมต่อฝ่ายผลิต โดยประยุกต์ใช้แนวคิด MUDA MURA MURI เพื่อลดความ
สูญเสียมูลค่า การศึกษา ธุรกิจรับออกแบบและผลิตเครื่องนุ่งห่มสำเร็จรูปแห่งหนึ่ง

Process Improvement with ECRS in Design and Manufacturing Interfaces by Applying The Concept of MUDA MURA MURI to Reduce Waste. A Case Study of a Ready-Made Garment Design and Manufacturing Business

พรนภา ลักษมีสถาพร¹, บุษกร ประกอบศิลป์², สุวัฒน์ ประภาส³,
พิติพงษ์ ภิรมย์กิจ⁴ และจันทน์ สุขสกุลณี⁵

Pornnapha Lakshmisathaporn¹, Butsakon Prakopsin², Suphat Praphat³,

Pitipong Phiromkit⁴ and Janthanee Sooksakunee⁵

¹⁻⁵ สาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

¹⁻⁵ Faculty of Business Logistics Management, Bangkok Thonburi University

* e-mail :Narong.R.Yim@gmail.com, โทรศัพท์ 090-932-9465

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้ได้ทำขึ้นเพื่อปรับปรุงกระบวนการทำงานของพนักงานฝ่ายออกแบบ ของ
บริษัทรับออกแบบและผลิตเครื่องนุ่งห่มสำเร็จรูปแห่งหนึ่ง เพื่อลดความสูญเปล่า ความไม่สม่ำเสมอ
และการผ่นก้างในขั้นตอนการทำงานของพนักงานฝ่ายออกแบบ จากการศึกษาโดยใช้แผนผัง
ก้างปลา แสดงสาเหตุปัญหาในกระบวนการทำงาน พบว่าปัญหาส่วนใหญ่อยู่ที่คนและกระบวนการ
ทำงาน ยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร เมื่อผู้วิจัยได้วิเคราะห์ปัญหา พบว่ามีขั้นตอนการปฏิบัติงานที่
ซ้ำซ้อน เกิดความสูญเปล่า ทำให้ใช้ระยะเวลาในการปฏิบัติงานมากเกินไป จึงได้มีการปรับปรุง
กระบวนการที่เกี่ยวกับวิธีการลดขั้นตอนและเวลาในแต่ละขั้นตอนการทำงานเพื่อให้สะดวก
รวดเร็วยิ่งขึ้น เพื่อลดเวลาในการปฏิบัติงานโดยนำ ไคเซน เข้ามาประยุกต์ใช้ ในการแก้ปัญหาโดยนำ
แนวคิด Muda Mura Muri เข้ามาใช้ในการปรับปรุงการปฏิบัติงาน หลังจากนำข้อมูลมาวิเคราะห์
เปรียบเทียบผลก่อนการดำเนินกิจกรรมและหลังดำเนินกิจกรรม โดยใช้สถิติ t-Test Dependent
โดยได้ผลการวิเคราะห์พบว่า หลัก ECRS สามารถนำมาลดขั้นตอนการทำงานที่เกิดความสูญเปล่าได้
หลังจากการปรับปรุงสามารถลดระยะเวลาในการทำงานซึ่งฝ่ายออกแบบ จากเดิมโดยเฉลี่ยทั้งหมด
276 นาที เหลือ 216.66 นาที และสามารถเพิ่มปริมาณผลิตภัณฑ์เฉลี่ยได้จาก 20.31 ชิ้น เพิ่มขึ้นเป็น
26.58 ชิ้น โดยมีความแตกต่างของค่าเฉลี่ยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติไม่เกิน 0.05

คำสำคัญ: การปรับปรุงกระบวนการทำงาน, มุดะ มุระ มุริ, อี ซี อาร์ เอส

Abstract

This research was done to improve the work processes of the design staff. of a company that designs and manufactures ready-made garments to reduce wastage unevenness and force In the work process of the design staff from the study using fishbone diagram Shows the cause of the problem in the process. Found that most of the problems are people and work processes. Still not as effective as it should be. When the researcher analyzes the problem Found that there are redundant operating procedures. wasted It takes too much time to work. Therefore, the process of how to reduce the steps and time in each step of the work has been improved to make it more convenient and faster. To reduce the time of operation by bringing Kaizen to apply To solve problems by applying Muda Mura Muri concepts to improve operations. After the data was analyzed and compared the results before the activities and after the activities by using t-Test Dependent statistics. The results of the analysis revealed that the ECRS principle can be used to reduce the work process that was wasted. After improvements can shorten the working time of the design department. From the original total average of 276 minutes to 216.66 minutes, and the average product quantity could be increased from 20.31 pieces to 26.58 pieces, with a statistically significant difference of not more than 0.05.

Keywords: Process improvement, Muda Mura Muri, ECRS

บทนำ

ความเป็นมา และความสำคัญของปัญหาวิจัย

ธุรกิจผลิตและออกแบบเครื่องนุ่งห่มตามสั่งสำเร็จรูปมีอัตราการเจริญเติบโตอยู่ในระดับค่อนข้างดี ซึ่งถ้าหากสามารถ ควบคุมหรือลดความสูญเปล่าในขั้นตอนการทำงาน ที่มีผลโดยตรงต่อประสิทธิภาพการทำงานรวมในองค์กร ทำให้องค์กรทุกภาคธุรกิจต้องมุ่งเสนอคุณค่าหรือสิ่งที่สามารถตอบสนองในด้านความรวดเร็ว มีประสิทธิภาพในทุกขั้นตอนการทำงาน และมีความสามารถในการควบคุมหรือลดระยะเวลาจากขั้นตอนการทำงาน ด้วยเหตุนี้จึงนำหลัก ECRS เข้ามาปรับปรุงกระบวนการทำงาน เข้ามาปรับปรุงกระบวนการทำงานในการลดความสูญเปล่า และความไม่สม่ำเสมอของขั้นตอนการทำงานตามหลักแนวคิด Muda Mura Muri

สาเหตุหลักของปัญหาที่เกิดขึ้นคือ 1.ความเสียหายจากงานที่ล่าช้า 2. ความสูญเสียดังกล่าวที่ไม่มีคุณภาพ มีข้อผิดพลาด ไม่ถูกต้อง ใช้การไม่ได้ 3. ความสูญเปล่าเนื่องจากความซ้ำซ้อน ส่งผลต่อการล่าช้า เปลืองทรัพยากร และแรงงานโดยใช่เหตุ 4. ความสูญเสียดังกล่าวเนื่องจากการทำด้วยมือ เคลื่อนที่เคลื่อนย้าย 5. ความไม่สม่ำเสมอของปริมาณงานในแต่ละวัน 6. ความสูญเสียดังกล่าวเนื่องจากขาด

ประสิทธิภาพในการทำงาน ด้วยเหตุนี้ จึงต้องหาวิธีเข้ามาปรับปรุงกระบวนการทำงาน โดยการออกแบบและปรับปรุงขั้นตอนและวิธีปฏิบัติงานใหม่ในการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น บริษัทจึงจำเป็นต้องหาหนทางที่จะช่วยให้ธุรกิจสามารถแข่งขันได้ คือการปรับปรุงกระบวนการทำงานและ ECRS ก็เป็นเทคนิคหนึ่งที่จะช่วยให้ธุรกิจสามารถดำเนินงานไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดย หลักการของ ECRS เป็นเทคนิคที่ช่วยลดขั้นตอนในการทำงาน การปรับเปลี่ยนกระบวนการทำงานใหม่ เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถทำงานได้อย่างสะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น ส่งผลให้ผลผลิตและประสิทธิภาพสูงขึ้น อย่างไรก็ตามการใช้เทคนิค ECRS นั้น ต้องอาศัยประสบการณ์ในการแก้ไขปัญหา อีกทั้งยังต้องอาศัยความคิดสร้างสรรค์ใหม่ ๆ เข้าช่วยในการแก้ไขปัญหาให้ประสบความสำเร็จ และหากองค์กรธุรกิจใดได้นำหลัก ECRS ไปปฏิบัติอย่างต่อเนื่องแล้ว ก็จะส่งผลให้ระดับคุณภาพ ประสิทธิภาพ รวมถึงความปลอดภัยในการทำงานเพิ่มขึ้นอยู่ตลอดเวลา ส่งผลให้ธุรกิจสามารถแข่งขันได้ในสภาพแวดล้อมของการแข่งขันทางธุรกิจเช่นปัจจุบัน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์กระบวนการทำงาน และลดระยะเวลาขั้นตอนการออกแบบ
2. เพื่อลดความสูญเปล่า ความไม่สม่ำเสมอ และการทำงานไม่สอดคล้องกับความสามารถ
3. เพิ่มปริมาณชิ้นงานให้ได้ตามเป้าหมายในแต่ละเดือน

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดแนวทางการศึกษา ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ สภาพปัญหาและสาเหตุที่เกิดขึ้นในกระบวนการทำงานของพนักงานฝ่ายออกแบบ และเพื่อศึกษาแนวทางการลดความสูญสูญเสียจากกระบวนการทำงานของบริษัทออกแบบและรับผลิตเครื่องนุ่งห่มแห่งหนึ่ง

ประโยชน์ที่ได้รับจากวิจัย

- 1) พนักงานฝ่ายออกแบบสามารถลดขั้นตอนการทำงานที่ไม่จำเป็นและไม่เกิดประโยชน์ซึ่งเกิดจากกระบวนการทำงานที่ซ้ำซ้อนลงได้
- 2) พนักงานออกแบบสามารถกำจัดความสูญเปล่า ความไม่สม่ำเสมอ การผิวนำล้งออกจากกระบวนการทำงานได้
- 3) พนักงานออกแบบสามารถเพิ่มปริมาณงานที่ทำในแต่ละเดือนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถที่จะรับงานเพิ่ม หรืองานเร่งด่วนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แนวคิดและทฤษฎี

ECRS คือ แนวคิดในการลดความสูญเปล่าในการดำเนินงาน หรือที่เรียกว่า Waste ซึ่งเป็นต้นทุนที่ไม่สร้างผลตอบแทนหรือประโยชน์ใดๆ โดย องค์ประกอบของ E C R S จะประกอบไปด้วย

E ย่อมาจาก Eliminate หมายถึงการลดขั้นตอนการทำงานที่ไม่จำเป็นในกระบวนการทำงาน จะช่วยการไหลของข้อมูลรวมไปถึงขั้นตอนการทำงานให้ เป็นไปตามขั้นตอนอย่างถูกต้องอย่างโดยอัตโนมัติ ลดระยะเวลา ลดความยุ่งยากซับซ้อนในกระบวนการทำงาน

C ย่อมาจาก Combine หมายถึง การรวมขั้นตอนการทำงาน ที่เป็นกิจกรรมต่อเนื่องกันช่วยให้สามารถรวบรวมขั้นตอนการทำงานในด้านต่างๆ เข้าด้วยกัน เพื่อลดระยะเวลา ลดระยะทางในกระบวนการทำงาน

R ย่อมาจาก Rearrange หมายถึง การจัดลำดับการทำงาน โดยอิงกับขั้นตอนที่ใช้ทำงานจริง ช่วยจัดลำดับขั้นตอนการทำงานที่ถูกต้อง และเหมาะสม ช่วยลดข้อผิดพลาดและเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานมากยิ่งขึ้น

S Simplify ย่อมาจาก การปรับปรุงวิธีการทำงานให้ง่ายขึ้น ด้วยเปลี่ยน วิธีการ หลักคิด หรือ การนำเทคโนโลยีต่างๆ เข้ามาปรับใช้ในกระบวนการทำงานให้เกิดเป็นวิธีการทำงานใหม่ ที่สะดวก รวดเร็ว ปลอดภัย กว่าวิธีการเดิม

หลักการ 3 MUs การปรับปรุงกระบวนการทำงานที่มีเป้าหมายเพื่อลดความสูญเสียและความสูญเปล่าในกระบวนการด้วยการกำจัด 3 MUs อันได้แก่

Muda คือ ความสูญเปล่าในการทำงานที่มีได้เพิ่มคุณค่าและมูลค่า เกิดจากความสูญเปล่าที่เกิดจากกระบวนการทำงาน การรองาน การเคลื่อนย้าย การปรับเปลี่ยน การทำใหม่ การถกเถียง การผลิตที่เกินความจำเป็น การผลิตของเสีย เป็นต้น

Mura คือ ความไม่สม่ำเสมอ หากบุคลากรทำงานด้วยความไม่สม่ำเสมอตั้งแต่กระบวนการทำงาน ปริมาณงาน หรือ อารมณ์ในการทำงาน ผลของงานย่อมเกิดความไม่สม่ำเสมอ กระบวนการที่ถูกขัดจังหวะไม่ราบรื่น โดยเฉพาะตัวบุคคลและการบริหารองค์กร

Muri คือ การฝืนทำอาจจะเกิดจากความเครียด ความเหนื่อยยาก สภาพความพร้อมของปัจจัยด้านต่าง ๆ รวมถึง การดำเนินการที่ไม่สอดคล้องกับข้อกำหนดหรือแนวปฏิบัติที่เหมาะสม การฝืนทำสิ่งใด ๆ ที่สุดวิสัยความสามารถมักจะทำให้เกิดผลกระทบในระยะยาว

ความสูญเปล่า 8 ประการ (Eight Wastes) ได้แก่ 1. ความสูญเปล่าเนื่องจากการผลิตมากเกินไป (Over Production) 2. ความสูญเปล่าเนื่องจากการเก็บวัสดุคงคลัง (Inventory) 3. ความสูญเปล่าเนื่องจากการขนส่ง (Transportation) 4. ความสูญเปล่าเนื่องจากการเคลื่อนไหว (Motion) 5. ความสูญเปล่าเนื่องจากการกระบวนการผลิต (Processing) 6. ความสูญเปล่าเนื่องจากการรอคอย (Delay) 7. ความสูญเปล่าเนื่องจากการผลิตของเสีย (Defect) 8. ความสูญเปล่าเนื่องจากศักยภาพหรือความคิดสร้างสรรค์ของพนักงานที่ไม่ถูกนำมาใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่ (Underutilized People)

แผนผังก้างปลา (Fishbone Diagram) คือการกำหนดปัจจัยบนก้างปลา เราสามารถที่จะกำหนดกลุ่มปัจจัยอะไรก็ได้ แต่ต้องมั่นใจว่ากลุ่มที่เรากำหนดไว้เป็นปัจจัยนั้นสามารถที่จะช่วยให้เราแยกแยะและกำหนดสาเหตุต่างๆ ได้อย่างเป็นระบบ และเป็นเหตุเป็นผล โดยส่วนมากมักจะใช้หลักในการระบุปัญหา 4M 1E เป็นกลุ่มปัจจัย (Factors) เพื่อจะนำไปสู่การแยกแยะสาเหตุต่างๆ ซึ่ง 4M 1E นี้มาจาก อักษรย่อต่อไปนี้ M Man คนงาน หรือพนักงาน หรือบุคลากร M Machine เครื่องจักรหรือ

อุปกรณ์อำนวยความสะดวก M Material วัสดุดิบหรืออะไหล่ อุปกรณ์อื่นๆ ที่ใช้ในกระบวนการ M Method กระบวนการทำงาน E Environment อากาศ สถานที่ ความสว่าง และบรรยากาศการทำงาน

การทบทวนวรรณกรรม

ดุขณี และคณะ (2551) ศึกษาระยะเวลาการผลิตชิ้นส่วนบ้านสำเร็จรูปคอนกรีตโดย ดำเนินการวิเคราะห์หัตถการการผลิต และขั้นตอนการผลิตที่ทำให้เกิดความล่าช้า ด้วยวิธีการศึกษาการทำงาน และ ปรับสมดุลเวลาสายการผลิต เพื่อค้นหาและลดเวลาสูญเสียเปล่าของสถานงานที่เป็นคอขวด ผลการศึกษา พบว่า สามารถเพิ่มกำลังการผลิตชิ้นส่วนบ้านสำเร็จรูปจากเดิม 168 เป็น 207 หลัง/เดือน โดยเฉลี่ย คิดเป็นร้อยละ 23.2 ก่อนการปรับปรุง

กิตติศักดิ์ ไตทอง วรรณลักษณ์ อภินาวิณ และ ณรงฤทธิ์ ยิ้มเจริญพรสกุล (2557) วิเคราะห์กระบวนการ และลดระยะเวลาการปฏิบัติงานที่สูญเสียเปล่า ลดระยะเวลาและขั้นตอนกระบวนการเคลื่อนย้ายสภาพวิชาพยาธิวิทยา หน่วยตรวจและบริการเกี่ยวกับศพบโรงพยาบาลศิริราช จากปัญหาพบว่ามีขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ซ้ำซ้อน เกิดความสูญเสียเปล่า ทำให้ใช้ระยะเวลาในการปฏิบัติงานมากเกินไป จึงได้มีการปรับปรุงกระบวนการที่เกี่ยวกับวิธีการขั้นตอนและเวลาในแต่ละขั้นตอนของการเคลื่อนย้ายเพื่อให้สะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้นลดเวลาในการปฏิบัติงานโดยนำ ลิน เข้ามาประยุกต์ใช้พร้อมเครื่องมือ ลิน ที่ใช้ในการปรับปรุงการปฏิบัติงาน ผลการวิจัยพบว่า เมื่อมีการวิเคราะห์กระบวนการการทำงาน จึงนำเครื่องมือ ลิน ที่ใช้ในการปรับปรุงการปฏิบัติงานที่เรียกว่าทฤษฎี ไคเซ็น มาประยุกต์ใช้ สามารถลดระยะเวลาได้ 30 นาทีจากเดิมใช้เวลา 50 นาที

วิธีดำเนินการวิจัย

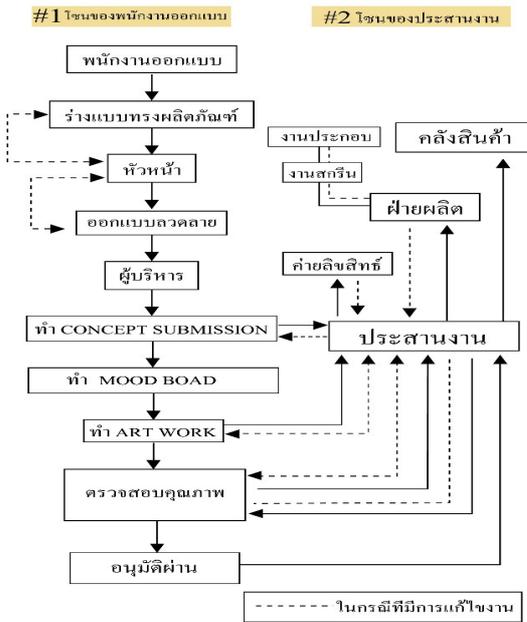
ผู้วิจัยได้ดำเนินการดำเนินการศึกษาและเก็บข้อมูลค้นคว้าด้วยตนเอง โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

ศึกษากระบวนการทำงานของพนักงานออกแบบ

จากการศึกษาและเก็บข้อมูลของกระบวนการทำงานในฝ่ายออกแบบพบว่า กระบวนการทำงานของพนักงานฝ่ายออกแบบ แบ่งออก เป็น 2 ส่วน ได้แก่

1. ส่วนที่ 1 เป็นโซนของพนักงานออกแบบ มีอยู่ 6 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การร่างแบบทรงผลิตภัณฑ์ 2) การออกแบบลวดลายผลิตภัณฑ์ 3) การทำ CONCEPT SUBMISSION 4) การทำ MOOD BOARD 5) การทำ ARTWORK 6) ตรวจสอบคุณภาพชิ้นงาน

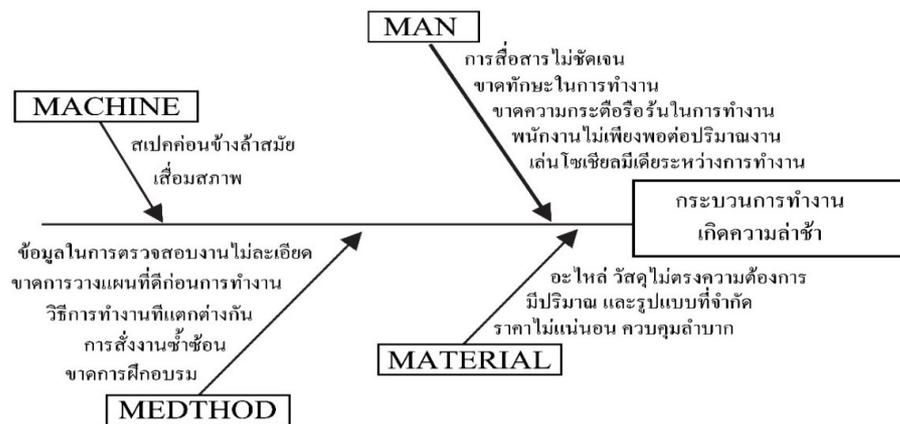
2. ในส่วนที่ 2 เป็นโซนในส่วนงานประสานงาน ที่ทำหน้าที่ติดต่อประสานงานระหว่างพนักงานออกแบบกับฝ่ายผลิต

ภาพที่ 1 กระบวนการทำงานของพนักงานฝ่ายออกแบบ

วิเคราะห์ปัญหาโดยใช้แผนผังก้างปลา

การวิเคราะห์ปัญหา จากการศึกษากระบวนการทำงานของพนักงานออกแบบและกระบวนการทำงานทั้งหมดในฝ่ายออกแบบ พบว่า เกิดความซ้ำซ้อนในกระบวนการทำงานซึ่งทำให้สูญเสียเวลาในกระบวนการทำงาน ซึ่งทำให้พนักงานออกแบบผลิตภัณฑ์ไม่สามารถออกแบบผลิตภัณฑ์ได้ปริมาณตามยอดที่ตั้งไว้ และงานบางชิ้นไม่มีคุณภาพ ส่งผลต่อกระบวนการอื่นๆในฝ่ายออกแบบ จึงทำการวิเคราะห์ปัญหาโดยใช้แผนผังก้างปลาดังรูป

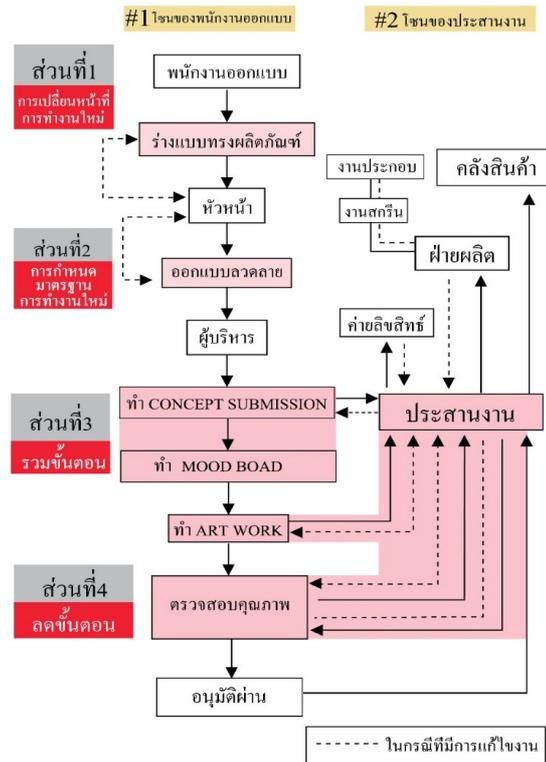

ภาพที่ 2 แผนผังก้างปลาแสดงปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นในกระบวนการทำงาน

จากการวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหา “กระบวนการเกิดความล่าช้า ไม่เป็นระบบ” ซึ่งส่งผลทำให้เกิดความสูญเปล่าในด้านๆต่าง ผู้วิจัยได้หาแนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยนำ ไคเซน มาใช้ ด้วยแนวคิด Muda Mura Muri การลดความสูญเปล่ามาประยุกต์ใช้ ในการปรับปรุงกระบวนการทำให้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยอาศัยเทคนิคที่ใช้ในการปรับปรุง กระบวนการทำงาน ประกอบด้วย การ

ขจัดออกหรือการลดขั้นตอน (Elimination) การรวมงาน (Combine) การปรับเปลี่ยนหน้าที่การทำงานใหม่ (Rearrange) และ การกำหนดมาตรฐานในการทำงานให้ง่ายขึ้น (Simplify) ซึ่งมีเป้าหมายคือการลดความสูญเปล่า ความไม่สม่ำเสมอ และการฝืนกำลัง ซึ่งจะได้ใช้ระยะเวลาในการทำงานที่น้อยลง แต่ได้ปริมาณงานที่มากขึ้น

การนำหลัก ECRS มาใช้แก้ปัญหาในกระบวนการทำงานของพนักงานฝ่ายออกแบบ

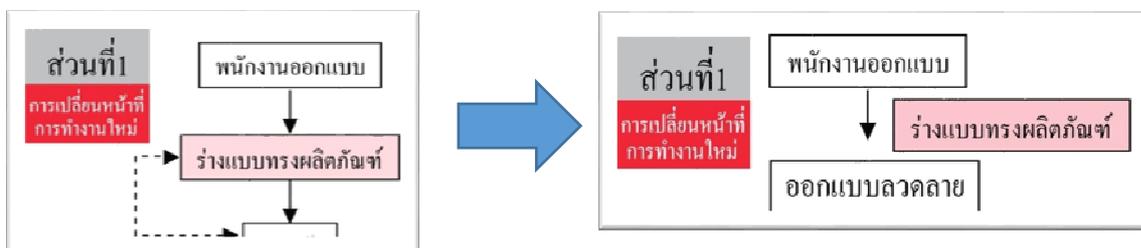
ภาพที่ 3 การหลัก ECRS มาใช้แก้ปัญหาในกระบวนการทำงานของพนักงานฝ่ายออกแบบ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

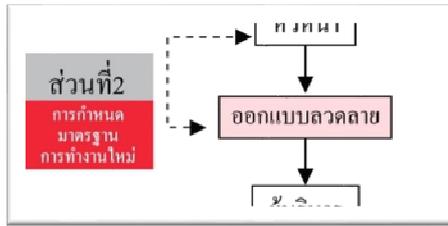
งานวิจัยเรื่อง การปรับปรุงกระบวนการทำงานของพนักงานฝ่ายออกแบบด้วย หลัก ECRS โดยมุ่งลดความสูญเปล่าตามแนวคิด Muda Mura Muri กรณีศึกษา บริษัทรับออกแบบและผลิตเครื่องนุ่งห่มแห่งหนึ่ง ผู้วิจัยสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ของการดำเนินการวิจัย มีดังนี้

ผลการเปรียบเทียบก่อนและหลังการปรับปรุงกระบวนการทำงาน

1) การเปลี่ยนหน้าที่การทำงานใหม่ (Rearrange)

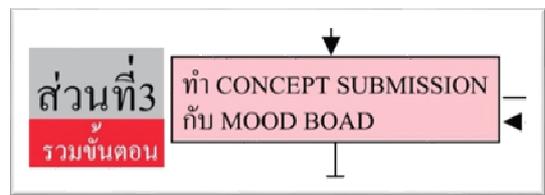
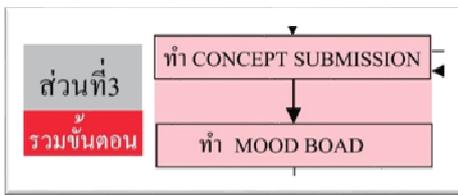
2) การกำหนดมาตรฐานการทำงานใหม่ (Simplify)

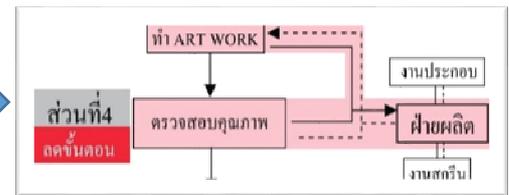
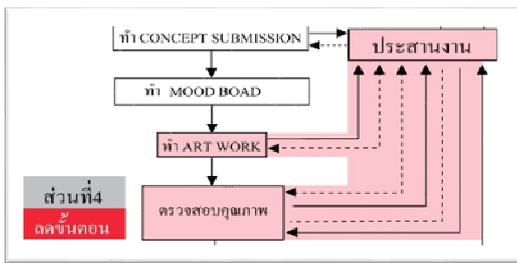
ตารางปรับปรุงกระบวนการทำงานให้เป็นพรูเฟสชัน

ภารกิจระหว่างวันที่	ระยะเวลาในการทำงาน 8.30-18.00									
	8-9	9-10	10-11	11-12	13-14	14-15	15-16	16-17	17-18	
1. ประชุม	■									
2. สัมภาษณ์หน่วยงาน		■								
3. ตรวจสอบและติดตามงานที่ค้างให้เสร็จ		■								
4. ส่งมอบงานตามที่ได้รับมอบหมาย			■	■	■	■	■	■	■	■
5. ตรวจสอบความเรียบร้อย				■						
6. แก้ไขข้อบกพร่องระหว่างวัน					■	■	■	■	■	■
7. แก้ไขงานที่ค้างคั่ง							■	■	■	■
8. ตรวจสอบและตรวจสอบ									■	■
9. สรุปและประเมินผลงานในแต่ละวัน										■
10. ตรวจสอบรายชื่อก่อนเลิกงาน										■

3) การรวมขั้นตอน (Combine)

4) การลดขั้นตอน (Eliminate)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของระยะเวลาก่อนและหลังการปรับปรุงขั้นตอนทั้งหมดของฝ่ายออกแบบ

ขั้นตอนการทำงาน	ก่อน (นาที)	หลัง (นาที)
1.การร่างแบบทรงผลิตภัณฑ์	195	100
2.การออกแบบผลิตภัณฑ์	901	785
3.การทำ ใบ CONCEPT SUBMISSION และ ใบ MOOD BOARD	381	280
4.การตรวจสอบความถูกต้อง	179	135
รวม	1656	1300
Mean	276	216.66
Std. Deviation	337.36	313.10

ตารางที่ 2 แสดงผลวิเคราะห์ทางสถิติ Dependent Samples t-Test ของขั้นตอนทั้งหมดในฝ่าย ออกแบบที่เกิดปัญหาก่อนและหลังปรับปรุง

ขั้นตอนการทำงาน	t	Sig. (2-tailed)
การร่างแบบทรงผลิตภัณฑ์	4.37	0.0054
การออกแบบผลิตภัณฑ์ (ระยะเวลา)	9.24	0.0002*
การออกแบบผลิตภัณฑ์ (ปริมาณ)	7.34	0.0007*
การทำ ใบ CONCEPT SUBMISSION และใบ MOOD BOAD	5.93	0.0046
การตรวจสอบความถูกต้อง	7.37	0.0007*

หมายเหตุ: ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากตารางดังกล่าว สามารถสรุปผลความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระยะเวลาที่ใช้ในการ
ให้บริการทำงานก่อนและ หลังการปรับกระบวนการได้ ดังนี้

1. หลังจากปรับปรุงขั้นตอนการร่างแบบทรงผลิตภัณฑ์ในส่วนที่ 1 ด้วยวิธีการการเปลี่ยน
หน้าที่การทำงานใหม่ (Rearrange) มาใช้หลังจากทำการปรับปรุงแล้ว สามารถลดระยะเวลาในส่วน
นี้ได้จาก 32.5 นาที เหลือ 16.66 นาที โดยมีความแตกต่างของค่าเฉลี่ยอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติ (P-
value = 0.0054) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

2. หลังจากปรับปรุงขั้นตอนการออกแบบลดรายละเอียดผลิตภัณฑ์ในส่วนที่ 2 ด้วยวิธีการกำหนด
มาตรฐานการทำงานใหม่ หลังจากทำการปรับปรุงแล้ว สามารถช่วยลดระยะเวลาที่ใช้ในส่วนนี้ จาก
150.16 นาที เหลือ 130.83 นาที และสามารถเพิ่มปริมาณงานจากเดิม 20.31 ชิ้น เป็น 26.58 ชิ้นโดย
มีความแตกต่างของค่าเฉลี่ยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (P-value = 0.0002 และ 0.0007) ที่ระดับ
ความเชื่อมั่น 95%

3. หลังจากการปรับปรุงขั้นตอนการการทำใบ CONCEPT SUBMISSION และใบ MOOD
BOAD ในส่วนที่ 3 ด้วยวิธีการรวมขั้นตอนเข้าด้วยกัน มาใช้หลังจากการปรับปรุงแล้ว สามารถลด
ระยะเวลาได้จาก 34.5 นาที เหลือ 16.66 นาที โดยมีความแตกต่างของค่าเฉลี่ยอย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติ (P-value = 0.0046) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

4. หลังจากปรับปรุงขั้นตอนการตรวจสอบคุณภาพชิ้นงานในส่วนที่ 4 ด้วยวิธีการลดขั้นตอน
มาใช้ สามารถลดระยะเวลาจาก 29.83 นาที เหลือ 22.5 นาที โดยมีความแตกต่างของค่าเฉลี่ยอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติ (P-value = 0.0007) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

สรุปผลวิจัย

หลังจากนำหลัก ECRS เข้ามาปรับปรุงกระบวนการทำงานของพนักงานฝ่ายแผนกออกแบบ
สามารถลดความสูญเปล่า (Muda) ทางด้านเวลาที่ยึดเยื่อจากการคิดงาน การทำงานที่ซ้ำซ้อน ความ

สูญเสียจากการรอคอย (Waiting) และความสูญเสียเนื่องจากการเกิดของเสีย (Defect) ความไม่สม่ำเสมอจากระยะเวลาในการทำงาน ปริมาณงาน (Mura) และการผิดพลาด (Muri) เนื่องจากมีวิธีการทำงานไม่สอดคล้องกับทักษะการทำงาน หลังจากปรับปรุงกระบวนการทำงานทั้งหมด สามารถลดระยะเวลาจากเดิมทั้งหมด 276 นาที เหลือ 216.66 นาที และสามารถเพิ่มปริมาณผลิตภัณฑ์เฉลี่ยได้จาก 20.31 ชิ้น เพิ่มเป็น 26.58 ชิ้นอีกด้วย

เอกสารอ้างอิง

ฝ่ายการศึกษาและฝึกอบรม สถาบันส่งเสริมเทคโนโลยี. (2545). **Kaizen for Kaizen.**

กรุงเทพมหานคร: สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น).

กิตติพงษ์ กลิ่นกุล. (2550). **การศึกษาปัจจัยแห่งความสำเร็จของกระบวนการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง**

ในองค์กรที่มีการบริหารแบบอเมริกันและแบบญี่ปุ่น. กรณีศึกษาอุตสาหกรรม

อิเล็กทรอนิกส์. กรุงเทพมหานคร : วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

มาซาเอกิ อิโม. (2534). **ไคเซ็น: กุญแจสู่ความสำเร็จแบบญี่ปุ่น. เรียบเรียงโดย อัมพิกา ไกรฤทธิ,**

กรุงเทพมหานคร: ซีเอ็ดยูเคชั่น.

สมคิด บางโม. (2546). **องค์กรและการจัดการ. กรุงเทพมหานคร: วิทยพัฒน์.**

ทิพรัตน์ โคตรชมพู. (2552). **การปรับปรุงคุณภาพด้วยแผนกประกันคุณภาพ กรณีศึกษา: เพิ่มการ**

ประกันคุณภาพผลิตภัณฑ์ ที่แผนกฉีดพลาสติก. การค้นคว้าอิสระปริญญาบริหารธุรกิจ

มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

พรรณทิพา ถาวรเลิศรัตน์. (2551). **ปรับปรุงประสิทธิภาพในการบรรจุผลิตภัณฑ์น้ำผลไม้โดย**

ประยุกต์ใช้แนวคิดการผลิต แบบพอเหมาะ กรณีศึกษา: บริษัท เอ-พลัส โลจิสติกส์แอนด์

เซอร์วิส จำกัด. การค้นคว้าอิสระปริญญา บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี

ราช มงคลธัญบุรี.

การปรับปรุงกระบวนการคัดแยกสินค้า ของ โกดัง เคอรี่ สาขาสนามบินน้ำ

Improving the product sorting process of Kerry Express (Sanam Bin Nam)

จรรยา ทาทอง¹, ณัฐภูมิ งามเนตร² ปัญจรัตน์ เทวอินทรภักดี³,
ชัยภัทร คล่องศิลป์ชัย⁴ และนงรักษ์ ศรีวัชร⁵

Chantima Tathong¹, Natthaphum Ngamnet², Panjarat Taewintharaphakdi³,
Panjarat Taewinthaphakti⁴ and Nongrak Sriwat⁵

¹⁻⁵สาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี, โทรศัพท์ 080-542-2351

¹⁻⁵Faculty of Business Administration, Logistics Management, Bangkok Thonburi University, Tel. 080-542-2351

*e-mail :Tammasiri08@gmail.com

บทคัดย่อ

กรณีศึกษาเรื่อง “การปรับปรุงกระบวนการคัดแยกสินค้า ของโกดัง เคอรี่ สาขาสนามบินน้ำ มีวัตถุประสงค์ 1.เพื่อปรับปรุงกระบวนการคัดแยกสินค้า ให้ระยะเวลาลดลง 2.เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการขนส่งและการค้นหา และ 3.เพื่อการทำงานระหว่างเจ้าหน้าที่ประสานงานและบริการลูกค้ามีการสื่อสารที่ดีขึ้น โดยใช้หลักโปรแกรมโมเซส (Moses) ในการแยกหมวดหมู่สินค้า ตามสถานะงานเพื่อปรับปรุงกระบวนการให้ง่าย มีความเข้าใจมากขึ้น โดยปัจจัยที่นำมาพิจารณาได้แก่ ระยะเวลาความสามารถในการส่งพัสดุชิ้นแรก ปริมาณงานที่พนักงานจัดส่งได้ และปริมาณงานตกค้างสะสมในแต่ละวัน

จากการศึกษาเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับการปรับปรุงกระบวนการคัดแยกสินค้า โดยนำเทคโนโลยี MOSES มาใช้ พบว่าระยะเวลาในการทำงานลดลง ได้แก่ ประสิทธิภาพการจัดส่งสินค้าชิ้นแรกอยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสมตามมาตรฐาน คือ 90-95% ระยะเวลาตั้งแต่ เดือนสิงหาคม – ตุลาคม การค้นหาพัสดุที่ต้องการแก้ไขหรือเพิ่มเติมข้อมูลของพนักงาน จากระยะเวลาที่ค้นหาแบบเดิม 15 นาทีต่อชิ้น เป็น 5 นาที ต่อชิ้น พนักงานมีความเข้าใจกระบวนการทำงานมากขึ้น (แบบสอบถาม) โดยรวมอยู่ในเกณฑ์ระดับปานกลางและน้อย และทำให้เจ้าหน้าที่ประสานกับเจ้าหน้าที่การบริการลูกค้ามีการสื่อสารที่ดีขึ้น

คำสำคัญ: กระบวนการทำงาน, การคัดแยกสินค้า, ระยะเวลาส่งมอบ

Abstract

A case study of “The improvement of Product sorting process of Kerry warehouse (Sanam Bin Nam). The purpose of this study was to improve a product sorting process by reducing a job duration to increasing the efficiency of

transportation and tracking, and the cooperative between coordinator and customer service. The instruments used were the applying Moses program principle to categorized products due to a job status to modify a processing to be eased to work and to understand.

This study aimed at the amount of time and the effectiveness of the first parcel was delivered, the quantity of works that the workers can be delivered, and the amount of residual workloads accumulated each day.

The results of these study showed the period of working time was decreased as follows (1) the effectiveness of the first parcel was delivered has been standard qualified at 90 – 95% from August to October 2020 tested; (2) the tracking and searching of a needed parcel was decreasing from 15 minutes to be 5 minutes; and (3) the workers understand much in working process (considered by questionnaires) average level were at medium and least, and have better cooperation between coordinators and customer services as well.

Keywords: Process, Product Sorting, Lead Time

บทนำ

เนื่องด้วยสถานการณ์ปัจจุบัน ธุรกิจการแข่งขันด้านโลจิสติกส์ มีการแข่งขันสูง และมีผู้ประกอบการที่หลากหลาย ทำให้ผู้บริโภคมีโอกาสในการเลือกใช้บริการได้มากขึ้น และสถานการณ์การระบาดของเชื้อไวรัสโควิด - 19 ทำให้ผู้คนให้ความสนใจกับการใช้บริการธุรกิจอีคอมเมิร์ซ เช่น LAZADA หรือ SHOPPEE มากขึ้น เพื่อเป็นการลดการสัมผัส และปฏิบัติตามมาตรการของรัฐ คือ หยุดเชื้อ เพื่อชาติ ทำให้ช่วงหลังที่ผ่านมา การขนส่งพัสดุต้องทำงานอย่างหนัก เพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้าให้ได้มากที่สุด ไม่ว่าจะเป็น การจัดแบบวันเดียว (SAME DAY) หรือการรับจัดส่งประเภทของสดได้ ส่วนนี้เองเป็นกระดุกสันหลังอย่างระบบโลจิสติกส์ ที่คอยหนุนให้ธุรกิจก้าวต่อไปได้ แน่แน่นอนว่า เรื่องต้นทุนก็ต้องเพิ่มขึ้นมาด้วย ดังนั้น ส่วนที่ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญไม่น้อยเลย คือ การขนส่งและกระจายสินค้าที่ดี

ดังนั้นทางคณะผู้จัดทำจึงให้ความสนใจกับปัญหานี้ จึงจัดทำ กรณีศึกษาเรื่อง การปรับปรุงกระบวนการคัดแยกสินค้า ของ โกดัง เคอรี่ สาขา สนามบินน้ำ เพื่อปรับปรุงกระบวนการคัดแยกสินค้า ที่ส่งผลให้ระยะเวลาในการทำงานลดลงและเพิ่มประสิทธิภาพในการขนส่งหรือการค้นหาเพิ่มขึ้น และเพื่อการทำงานระหว่างเจ้าหน้าที่ประสานงานและบริการลูกค้ามีการสื่อสารที่ดี โดยใช้หลักโปรแกรม โมเซซ (Moses) ในการแยกหมวดหมู่สินค้า ตามสถานะงาน เพื่อปรับปรุงกระบวนการให้ง่าย มีความเข้าใจ โดยปัจจัยที่นำมาพิจารณาได้แก่ ระยะเวลาความสามารถในการส่งพัสดุด่วนแรก ปริมาณงานที่พนักงานจัดส่งได้ และปริมาณงานตกค้างสะสมในแต่ละวัน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อปรับปรุงกระบวนการตัดแยกสินค้า
2. เพื่อลดระยะเวลาการตัดแยก จัดเก็บ ตรวจสอบ และค้นหา สินค้า
3. เพื่อให้การทำงานระหว่างเจ้าหน้าที่ประสานงานและบริการลูกค้ามีการสื่อสารที่ดีขึ้น

ประโยชน์ของการวิจัย

ปรับปรุงกระบวนการตัดแยกสินค้าให้มีประสิทธิภาพ

การทบทวนวรรณกรรม

(วรรณะ กรุดภู, รัตภทร สลิตกุล) การศึกษาแนวทางการลดความผิดพลาดในการส่งมอบสินค้า กรณีศึกษา : โรงงานอาหารสัตว์ โดยตรงการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อลดความผิดพลาดจากการส่งสินค้าผิดประเภทของโรงงานผลิตอาหาร จากการศึกษาข้อมูลพบว่า ความผิดพลาดในการจัดส่งสินค้าผิดให้แก่ลูกค้าสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ การส่งมอบสินค้าผิดประเภทและการส่งมอบสินค้าที่ไม่ตรงตามจำนวน ทางผู้จัด จึงแก้ไขปัญหาโดยในส่วนของคลังสินค้าคือ ปรับเปลี่ยนผนังพื้นที่จัดเก็บสินค้าโดยการวิเคราะห์จากยอดขายของสินค้า และจัดทำเอกสารเพื่อช่วยในการตรวจสอบ ทำให้ฝ่ายตรวจสอบมีประสิทธิภาพมากขึ้น อีกทั้งการปรับปรุงในด้านระบบลำเลียงขนส่ง โดยจัดทำเอกสารข้อมูลแสดงรายละเอียดการจัดแบ่งพื้นที่สำหรับจัดเก็บสินค้าแต่ละประเภท จัดทำแบบฟอร์มการบันทึกข้อมูลการโอนย้ายและพัฒนา Visual Control สำหรับระบุตำแหน่งของสินค้า ซึ่งปัญหาก่อนปรับปรุงคือ การจัดส่งสินค้าผิดจำนวน 16 ครั้ง และมูลค่าความเสียหายเฉลี่ยอยู่ที่ 14,016 บาท หลังการปรับปรุงไม่พบปัญหาการจัดส่งสินค้าผิด คิดเป็นผลต่างร้อยละ 100

(จันทร์เพ็ญ อนุรักษ์นนท์, ประจวบ กล่อมจิตร, อานาจอมฤกษ์, อนุราตี ศิริวรรณ และณัฐชนันท์ ชุสมบัติ) การปรับปรุงประสิทธิภาพการให้บริการลูกค้าของระบบงานจัดส่งพัสดุ โดยการใช้สถานการณ์จำลอง กรณีศึกษา บริษัทจัดส่งพัสดุตัวอย่าง จัดทำขึ้นเพื่อหาแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการลูกค้า โดยใช้ทฤษฎีการศึกษาการทำงาน มาใช้ในการเก็บข้อมูลที่จำเป็นเพื่อการสร้างแบบจำลองสถานการณ์ ประกอบไปด้วย ผังพื้นที่บริษัทจัดส่งพัสดุตัวอย่าง กระบวนการทำงาน และเวลาที่ใช้ในการทำงาน ในที่นี้ได้กำหนดปัจจัยที่ใช้ในการกำหนดทางเลือกประกอบด้วย 2 ปัจจัย คือ ระยะเวลาและต้นทุนเป็นตัวชี้วัด โปรแกรม ProModel เป็นเครื่องมือหลักในการทดสอบการทำงานทั้ง 3 ทางเลือก โดยผลลัพธ์ที่ดีที่สุดนั้น คือ การรวมทางเลือกของทั้ง 3 ทางเลือกเข้าด้วยกัน ทำให้สามารถเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของพนักงานและเครื่องจักรได้ ซึ่งสามารถเพิ่มประสิทธิภาพการส่งออกพัสดุได้มากถึง 24.85% ซึ่งคิดเป็นมูลค่าจากพนักงานที่ลดลงจำนวน 6 คนได้ 117,000 ต่อเดือน

(อนิรุทธ์ ชันธสะอาด, อาจารย์, คณะโลจิสติกส์, มหาวิทยาลัยบูรพา) กรณีศึกษา เรื่อง กระบวนการปรับปรุงคุณภาพและลดต้นทุนความสูญเสียในกิจกรรม บริหารคลังสินค้า สำหรับธุรกิจชิ้นส่วนอะไหล่เครื่องยนต์แก๊สโซลีน ซึ่งเป็นผู้ผลิตชิ้นส่วนอะไหล่ยานยนต์สำหรับแก๊สโซลีน (Gasoline-Automotive spare part) ได้ดำเนินการย้ายคลังสินค้าเพื่อขยายพื้นที่ในการจัดเก็บเพิ่มเติมโดยหลังจากที่ดำเนินการทดสอบการจัดการกระบวนการต่าง ๆ ภายในคลังสินค้าใหม่ ซึ่งทางผู้วิจัยได้พบปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในขั้นตอนการตรวจสอบและการขนส่งสินค้า ได้แก่ การกำหนด Layout ในคลังสินค้า ที่ไม่เป็นไป

ตามมาตรฐาน ไม่มีป้ายประกอบชัดเจน ส่งผลให้ จัดวางสินค้าไม่ตรงตามตำแหน่ง การขนส่งที่ล่าช้า จำนวนไม่ตรงตามระบบ โดยแก้ไขปัญหาโดยการกำหนดตารางเวลาเที่ยวรถ พร้อมจับเวลาขนส่งในแต่ละรอบ (เริ่มตั้งแต่กระบวนการไหลสินค้า จนกระทั่งสินค้าเดินทางถึงสถานีปลายทาง) กำหนด Q-Point สำหรับการส่งสินค้าและดำเนินการตรวจสอบยอดคงเหลือทุกๆ สิ้นวันทำการโดยข้อมูลจะต้องตรงกัน 100% และดำเนินการสร้างพื้นที่สำหรับจัดเก็บสินค้าเสียหาย (Damage zone) และทำการย้ายสินค้าเสียหายไปเก็บในพื้นที่ดังกล่าวพร้อมตรวจสอบการปะปนของสินค้าอีกครั้ง

จากการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล เริ่มตั้งแต่การวิเคราะห์ปัญหา การจัดกลุ่มของปัญหา ตามกระบวนการปฏิบัติงาน พบว่าการบริหารจัดการกระบวนการต่างๆ ในคลังสินค้ามีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น สามารถลดข้อร้องเรียนของลูกค้าลงได้มากกว่าร้อยละ 75 รวมถึงต้นทุนความเสียหายที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ลดลงไป 1,153,782 บาท/ปี หรือประมาณร้อยละ 76 นอกจากนี้ คลังสินค้ายังมีการกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติงาน (Work-Instruction) และมาตรฐานการทำงาน (Q-Point) ที่ชัดเจน เพื่อควบคุมคุณภาพในแต่ละกระบวนการ อีกทั้งยังเป็นต้นแบบในการควบคุมมาตรฐานสำหรับกระบวนการบริหารคลังสินค้าในธุรกิจต่างๆ ได้อีกด้วย

ระเบียบวิธีการวิจัย

กรณีศึกษา เรื่อง การปรับปรุงกระบวนการคัดแยกสินค้า ของ โกดัง เคอรี่ สาขา สนามบินน้ำ มีวัตถุประสงค์เพื่อปรับปรุงกระบวนการคัดแยกสินค้า ลดระยะเวลาการคัดแยก จัดเก็บ ตรวจสอบ และค้นหา สินค้าและให้การทำงานระหว่างเจ้าหน้าที่ประสานงานและบริการลูกค้ามีการสื่อสารที่ดีขึ้นผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนและวิธีการดำเนินงานวิจัย โดยมีขั้นตอนดังนี้

- 3.1.1 ศึกษาขั้นตอนการทำงานเกี่ยวกับกระบวนการคัดแยกสินค้าของโกดัง
- 3.1.2 ศึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในกระบวนการคัดแยกสินค้า
- 3.1.3 ออกแบบเครื่องมือในการวิเคราะห์ปัญหา
- 3.1.4 เก็บข้อมูลจากการ สัมภาษณ์ และ สสำรวจศูนย์กระจายสินค้า
- 3.1.5 วิเคราะห์ปัญหา และ แนวทางแก้ไข
- 3.1.6 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมนั้นทางวิจัยเก็บรวมแบบข้อมูลปฐมภูมิ แบบเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก จำนวน 30 คน และเก็บข้อมูลจากผู้ปฏิบัติงานและ ข้อมูลทุติยภูมิจะได้ศึกษาข้อมูลทางเอกสารวิชาการบทความทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเป็นการศึกษาเพื่อนำข้อมูลจากการวิเคราะห์มาอ้างอิงการดำเนินการศึกษาที่จะนำข้อมูลมาอ้างอิงให้ผลการศึกษาที่มีความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น ตามแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่กล่าวมาข้างต้น และมีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาพื้นที่คลังศึกษา ในด้านอุปกรณ์อำนวยความสะดวกในการเคลื่อนย้ายสินค้า สถานที่ การบริการของพนักงานคลังสินค้า เพื่อกำหนดกลยุทธ์และวิธีการทำงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานให้สะดวกรวดเร็วและตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้ทันที่ โดยพบปัญหามีดังนี้

ตารางที่ 1 กิจกรรมและปัญหาที่พบ

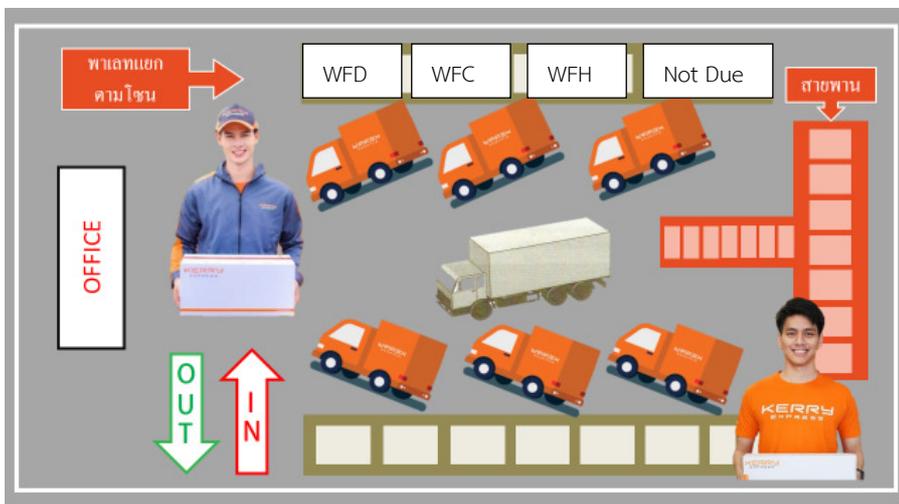
กิจกรรม	ปัญหา
1. รับสินค้า SIP-L	สินค้าไม่ครบล็อต สินค้าแตกเสียหายระหว่างทาง
2. บันทึกข้อมูลในระบบ MDE	ระบบอินเทอร์เน็ตไม่เสถียร
3. คัดแยกสินค้าตามโซนจัดส่ง SOP-D	ขาดการบริหารงานจากหัวหน้าเรื่องปริมาณที่ควรจัดส่ง
4. นำจัดส่งขึ้นรถ DVL	พนักงานไม่เพียงพอ
5. นำสินค้าลงจากรถ	ทรัพยากรมนุษย์ขาดความรู้และทักษะเกี่ยวกับคลังสินค้า
6. สแกนบันทึกข้อมูลลงในระบบ CLS	ขาดเทคโนโลยีสารสนเทศและระบบการจัดการที่ทันสมัย

จากผลการสัมภาษณ์เพิ่มเติม พบว่า มีจำนวน 28 คน ที่แนะนำให้มีการปรับปรุงกระบวนการ รองลงมา คือ ปริมาณที่ได้รับมอบมีความพอดี 27 คน การมีระบบงานที่ซับซ้อน จำนวน 25 คน และต้องทำงานเกินระยะเวลาที่กำหนด 24 คน

วิธีการดำเนินการ

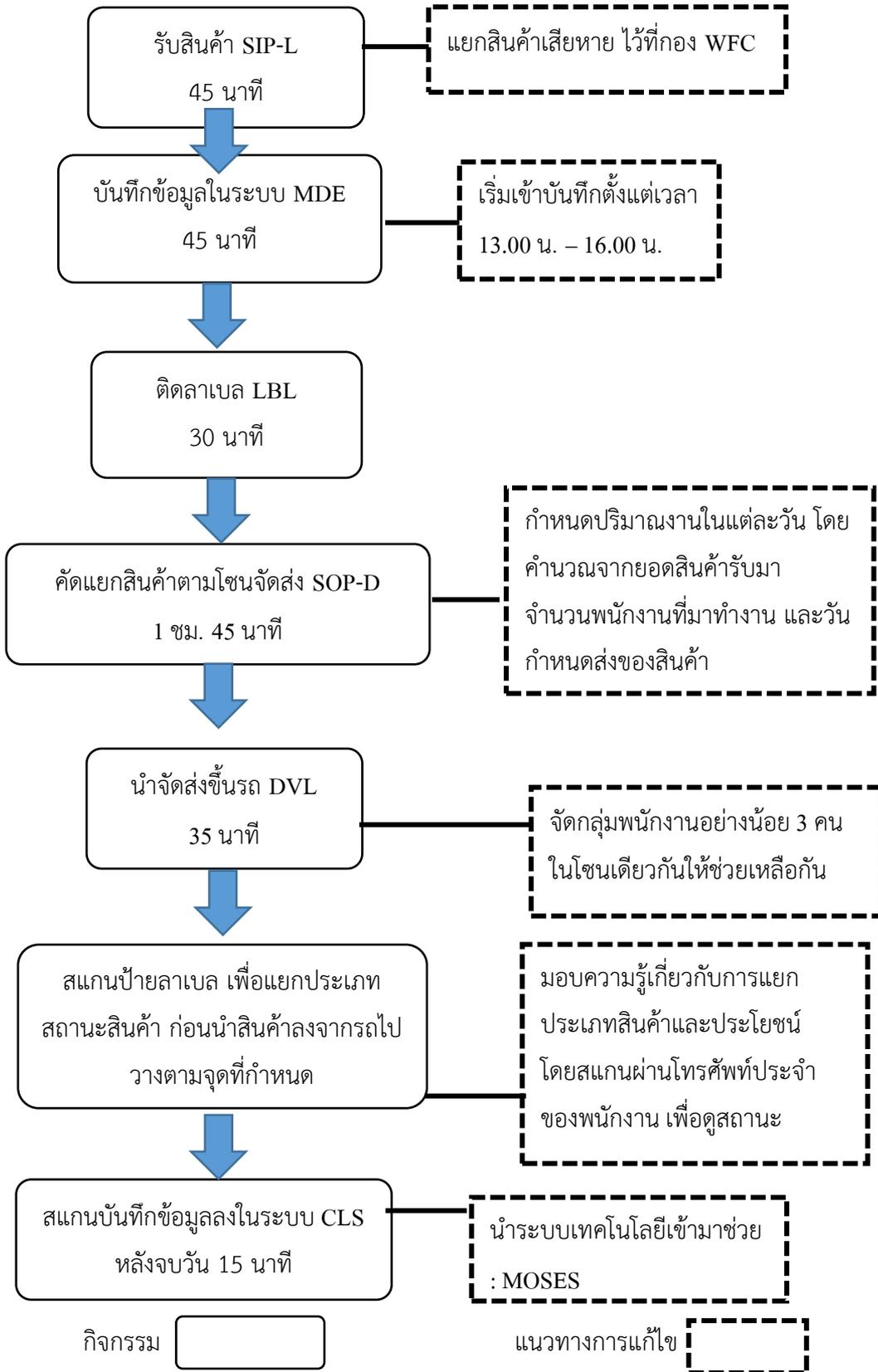
ตารางที่ 2 การแยกสถานะ/โซนของสินค้า

สัญลักษณ์	ความหมาย
WFD	รอจัดส่งอีกครั้ง
WFC	รอเจ้าหน้าที่บริการลูกค้ายืนยันสถานะ (ติด Delay)
WFH	รอศูนย์กระจายจัดการ(Return Reroute Destroy Lost)
Not Due	ยังไม่ถึงกำหนดส่ง (2D , 3D ส่งพรุ่งนี้)

ภาพที่ 1 กำหนดตำแหน่งป้ายแยกสถานะของสินค้า

แผนผังที่ 1 กระบวนการตัดแยกสินค้าและแนวทางแก้ไข

ตารางที่ 2 ระยะเวลาการทำงานก่อนและหลังจากปรับปรุง

การรับสินค้า		
กิจกรรม	ก่อนปรับปรุง	หลังปรับปรุง
รับสินค้า SIP-L	50 นาที	45 นาที
บันทึกข้อมูลในระบบ MDE	45 นาที.	45 นาที
ติดลาเบล LBL	30 นาที	30 นาที
สแกนบันทึกข้อมูลลงที่คลัง CLS	35 นาที	20 นาที
รวม	2 ชม. 40 นาที	2 ชม. 20 นาที
การนำจัดส่ง-นำกลับ		
คัดแยกสินค้าตามโซนจัดส่ง SOP-D	2 ชม.	1 ชม.45 นาที
นำจัดส่งขึ้นรถ DVL	45 นาที	35 นาที
นำสินค้าลงจากรถ (ปรับปรุงคัดแยกตามจุด)	15 นาที	25 นาที
สแกนบันทึกข้อมูลลงในระบบ CLS หลังจบวัน	15 นาที	15 นาที
รวม	3 ชม. 15 นาที	3 ชม.
รวมทั้งหมด	5 ชม. 55 นาที	5 ชม. 20 นาที

เมื่อได้ทดลองนำแนวทางแก้ไขจากวิเคราะห์การสัมภาษณ์แล้วพบว่า กระบวนการรับสินค้าสามารถลดระยะเวลาลดได้ 20 นาที การนำจัดส่ง-นำกลับ สามารถลดระยะเวลาลดได้ 15 นาที โดยรวมระยะเวลาทั้งหมดจาก 5 ชม. 55 นาที เป็น 5 ชม. 20 นาที และได้ปรับปรุงปัญหาต่างๆ ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ดังนี้ ตารางที่ 3 ระยะเวลาการทำงานเฉลี่ยตามกิจกรรม

กิจกรรม	เวลาการทำงานเฉลี่ย	
	ก่อนปรับปรุง	หลังปรับปรุง
1. การค้นหาสินค้า	15 นาที/ชิ้น	10 นาที
2. การประสานงานกับเจ้าหน้าที่	30 นาที	25 นาที
3. การดำเนินการจัดส่ง (คัดแยกและนำขึ้นรถ)	2 ชม. 45 นาที	2 ชม. 40 นาที
รวม	210 นาที / 3.5 ชม.	3 ชม. 15 นาที

จากการศึกษาเกี่ยวกับการปรับปรุงกระบวนการคัดแยกสินค้า ด้วยมีการกำหนดแยกสถานะของสินค้าโดยนำเทคโนโลยี MOSES มาใช้ พบว่าระยะเวลาในการทำงานลดลง ได้แก่ ประสิทธิภาพการจัดส่งสินค้าชิ้นแรกอยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสมตามมาตรฐาน คือ 90-95% ระยะเวลาตั้งแต่ เดือน

สิงหาคม – ตุลาคม การค้นหาพัสดุที่ต้องการแก้ไขหรือเพิ่มเติมข้อมูลของพนักงาน จากระยะเวลาที่ค้นหาแบบเดิม 15 นาทีต่อชิ้น เป็น 5 นาที ต่อชิ้น พนักงานมีความเข้าใจกระบวนการทำงานมากขึ้น (แบบสอบถาม) โดยรวมอยู่ในเกณฑ์ระดับปานกลางและน้อย และทำให้เจ้าหน้าที่ประสานกับเจ้าหน้าที่การบริการลูกค้ามีการสื่อสารที่ดีขึ้น

ผลการวิจัยพบว่า แนวทางที่ใช้ในการวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาปริมาณงานค้างสะสมและเพิ่มประสิทธิภาพการขนส่งนั้น โดยการคัดแยกสินค้าออกเป็นหมวดและตามสถานะ พร้อมทั้งการนำระบบสารสนเทศที่พัฒนาขึ้นใหม่เข้ามาใช้ในการปฏิบัติงาน ทำให้คัดแยกสินค้าภายในการจัดการศูนย์กระจายสินค้าหรือโกดังมีประสิทธิภาพมากขึ้น ดังนี้

1 การค้นหาสินค้า เพื่อทำงานแก้ไขข้อมูล / อัปเดตข้อมูล สามารถทำได้รวดเร็ว ถูกต้อง และแม่นยำมากขึ้น จากระยะเวลาที่ค้นหาแบบเดิม 15 นาทีต่อชิ้น เป็น 5 นาที ต่อชิ้น

2 การประสานงานของเจ้าที่บริการลูกค้าและเจ้าหน้าที่ประสานภายในคลัง มีการสื่อสารที่ดีขึ้น เพราะระยะเวลาการค้นหาที่เร็วขึ้นจากเดิม 30 นาที เป็น 15 นาที ซึ่งส่งผลให้ปริมาณงานสินค้าค้างภายในคลังลดลงด้วย เพราะการได้รับการประสานงานกับเจ้าที่บริการลูกค้าต่อลูกค้าที่ดี

3 ประสิทธิภาพการจัดส่งสินค้าขึ้นแรกอยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสมตามมาตรฐาน คือ 90-95% ระยะเวลาตั้งแต่ เดือนสิงหาคม – ตุลาคม

4 การออกแบบแผนผังโกดังสินค้าและการจัดเก็บสินค้า โดยได้ทำการวิเคราะห์จากพื้นที่คลังสินค้า และปริมาณสินค้าที่เข้ามาในคลังแต่ละวัน ทำการกำหนดตำแหน่งพื้นที่การจัดวางเพื่อแยกสถานะของสินค้าตาม (Delay) ที่แน่นอน ติดป้ายบ่งชี้สถานะ เพื่อให้สะดวกในการค้นหา

5 เปรียบเทียบผลการดำเนินงานว่าก่อนทำและหลังทำให้เกิดประโยชน์มากขึ้น มากหรือน้อยเพียงใดเพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนาต่อไป

6. เป็นการแจกแบบสอบถามความพึงพอใจให้แก่พนักงานภายในโกดังและพนักงานขับรถจัดส่งโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ระดับปานกลางและน้อย

สรุปผลการวิจัย

การคัดเลือก Outsource ควรถูกควบคุมมาตรฐานการทำงานให้อยู่ในระดับเดียวกัน เพื่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลโดยรวมของการทำงาน ตัวอย่างเช่น ปริมาณงานที่นำส่งออกไปและงานที่นำกลับมาเก็บที่คลัง หรือการปฏิบัติงานของพนักงานที่ต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบของบริษัทมากขึ้นกว่านี้

การให้ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีให้แก่พนักงาน และการนั้นเครื่องมือที่ทันสมัยมาใช้ และเพื่อให้เกิดความเข้าใจในระบบไปในทิศทางเดียวกัน ควรมีการประชุมก่อนเริ่มหลังและหลังเลิกงานทุกวัน เพื่อวิเคราะห์และหาแนวทางแก้ไขปัญหามาไม่ให้เกิดขึ้นอีก เพราะเมื่อพนักงานไม่มีความเข้าใจในกระบวนการทำงานแล้ว ย่อมส่งผลให้ประสิทธิภาพการทำงานโดยรวมลดลงไปด้วย

การรักษาความสะอาด และการจัดเรียงอุปกรณ์ภายในสำนักงาน เช่น เอกสาร Invoice หรือ เอกสารนำกลับของลูกค้า หากมีการจัดประเภทอย่างชัดเจน ย่อมทำให้การดำเนินประสานงานทำได้รวดเร็วยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กมลชนก สุทธิวาหนฤพุดิ. 2546. **การจัดการโลจิสติก**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ แมคกรอ-ฮิว อินเตอร์เนชั่น.
- กันตภณ พรวโรสง. **กรณีศึกษาเรื่อง การประยุกต์ใช้อาร์เอฟไอดีเพื่อคัดแยกสินค้าและจัดเก็บ**. ในวารสารสังคมศาสตร์ ปีที่ 4 ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน 2558. จ.นครราชสีมา. สาขาวิชาวิศวกรรมเมคคาทรอนิกส์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล
- คำนาย อภิปรัชญาสกุล. 2546. **โลจิสติกส์และการจัดการซัพพลายเชน “กลยุทธ์ทำให้รายช่วยให้ประหยัด”**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ดวงกมลสมัย.
- จันทร์เพ็ญ อนุรัตน์านนท์ , ประจวบ กล่อมจิตร, อานาจอมฤก, ฌราวดี ศิริวรรณ และณัฐชนันท์ ชูสมบัติ. การปรับปรุงประสิทธิภาพการให้บริการลูกค้าของระบบงานจัดส่งพัสดุ . **ในวารสารข่าวงานวิศวกรรมอุตสาหกรรมไทย (Thai Industrial Engineering Network Journal) . จ.นครปฐม**. ภาควิชาวิศวกรรมอุตสาหกรรมและการจัดการ คณะวิศวกรรมศาสตร์และเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยศิลปากร, จ.กรุงเทพมหานคร. ภาควิชาวิศวกรรมอุตสาหกรรม คณะวิศวกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยอโยธยา (11 หน้า)
- ณามาต ประยงค์. **ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, 2555, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย. การปรับปรุงเพิ่มประสิทธิภาพการขนส่งกระจายสินค้า กรณีศึกษา บริษัท ซี-โปร โลจิสติกส์ แอนด์ ดิสทริบิวชั่น จำกัด (155 หน้า)**
- ไชยยศ ไชยมั่นคง และมยุขพันธ์ ไชยมั่นคง. (2550). **กลยุทธ์โลจิสติกส์และซัพพลายเชนเพื่อแข่งขันในตลาดโลก**. นนทบุรี : ซี.วาย.ซี.ซี.เอ็ม พรีนติ้ง.
- ธัญาดา ใจใหม่คราม. **ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, ธันวาคม 2559, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยกรุงเทพ. การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการคลังสินค้า กรณีศึกษาคลังสินค้า 2 ราษฎร์บูรณะ กรุงเทพมหานคร (90 หน้า)**
- วัฒนา พัฒนพงศ์. **BSC and KPI เพื่อการเติบโตขององค์กรอย่างยั่งยืน**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แปซิฟิก. 2546.
- วรภรณ์ สารอินมูล.(2558), **มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา. การศึกษาความพร้อมของพนักงานแผนกคลังสินค้ากับการใช้โปรแกรมระบบบริหารจัดการคลังสินค้า WMS Warehouse Management System. (103 หน้า)**
- วรรณะ กรุดภู,รภัทภร สลิตกุล. (2560), **วิทยาลัยวิศวกรรมด้านเทคโนโลยีและวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต. การศึกษาแนวทางการลดความผิดพลาดในการส่งมอบสินค้า กรณีศึกษา : โรงงานอาหารสัตว์. (103 หน้า)**
- สุนันทา ศิริเจริญวัฒน์ (2555). **การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการคลังสินค้า กรณีศึกษา บริษัท ภูมิไทย คอมซิส จำกัด**. นนทบุรี. มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย (69 หน้า)
- อนิรุทธ์ ชันธระอาด,อาจารย์, คณะโลจิสติกส์. **กรณีศึกษา เรื่อง กระบวนการปรับปรุงคุณภาพและลดต้นทุนความสูญเสียในกิจกรรม บริหารคลังสินค้า. Journal of Transportation and Logistics No.10 Volume 1 2017 .ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา (18 หน้า)**

การเปรียบเทียบต้นทุนและผลตอบแทนของการปลูกข้าวเกษตรกร ตำบลบ้านชวน อำเภอบำเหน็จณรงค์ จังหวัดชัยภูมิ

Comparison of Cost and Return of rice cultivation for Farmers in Ban Chuan Sub-district, Bamnet Narong District Chaiyaphum

ชฎารัช คำแพงตา¹, สุदारัตน์ เกิดพิกุล², อุดมลักษณ์ วรธนะไพสิฐ³

Chadarat Kumpangta¹, Sudarat Kerdpikul², Udomlux Wattanapaisit³

¹สาขาวิชาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์

¹Accounting Faculty of Business Administration Phanomwan College of Technology

²สาขาวิชาบริหารธุรกิจ คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์

²Business Administration Faculty of Business Administration Phanomwan College of Technology

e-mail: thaweesak26@gmail.com

บทคัดย่อ

การเปรียบเทียบต้นทุนและผลตอบแทนของการปลูกข้าวเกษตรกรในเขตพื้นที่ ตำบลบ้านชวน อำเภอบำเหน็จณรงค์ จังหวัดชัยภูมิ ศึกษาข้อมูล วิเคราะห์เปรียบเทียบต้นทุนและผลตอบแทน โดยการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรตำบลบ้านชวน อำเภอบำเหน็จณรงค์ จังหวัดชัยภูมิแบบหว่านและปักดำ จำนวน 40 ราย และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงพรรณนา

ผลการศึกษา พบว่า ต้นทุนการปลูกข้าวแบบนาหว่านมีการใช้วัตถุดิบทางตรง ค่าแรงทางตรงในปริมาณมากกว่าการปลูกข้าวแบบนาดำ ในส่วนของอัตราผลตอบแทน การปลูกข้าวแบบนาหว่านมีจุดคุ้มทุนที่ 100 กิโลกรัมต่อไร่หากคำนวณเป็นจำนวนเงินเท่ากับ 3,547 บาท ต่อไร่ ส่วนการปลูกข้าวแบบนาดำมีจุดคุ้มทุนที่ 80 กิโลกรัมต่อไร่หากคำนวณเป็นจำนวนเงินเท่ากับ 2,827 บาท เมื่อทำการเปรียบเทียบและการปลูกข้าวแบบนาดำมีอัตรากำไรส่วนเกินมากกว่าการปลูกข้าวแบบนาหว่าน

คำสำคัญ : ต้นทุน, ผลตอบแทน, การปลูกข้าว

Abstract

Comparison of Costs and Returns of Rice Farming in Ban Chuan Subdistrict, Bamnet Narong District Chaiyaphum. Study the data, analyze the cost and return. by interviewing a sample group of agriculture in Ban Chuan Sub-district Bamnet Narong District In Chaiyaphum Province, 40 subjects were seeded and blacked out, and quantitative and descriptive data were analyzed.

The results showed that the cost of rice cultivation uses direct raw materials. The direct labor cost is higher than the black rice cultivation. in terms of the rate of return.

The rice-sown crop has a break-even point of 100 kg per rai if the amount is calculated equal to 3,547 baht per rai. As for the black-field rice cultivation, it has a familiarity point of 80 kilograms per rai if the amount is equal to 2,827 baht. By comparison, the black-field rice cultivation has a higher profit margin than the sow-based rice cultivation.

Keywords: Cost, Return, Rice cultivation

บทนำ

ประเทศที่มีการพัฒนาเศรษฐกิจและการพัฒนาสังคมในหลายๆด้าน ประชากรส่วนใหญ่ก็ยังคงประกอบอาชีพทางการเกษตร ภาคการเกษตรถือว่ามีค่าในอันดับต้นๆของประเทศ การทำเกษตรกรรมที่มีความสำคัญกับประเทศไทย คือ การปลูกข้าว เนื่องจากข้าวถือเป็นอาหารหลักของคนไทยเป็นและอาชีพของคนไทยมาตั้งแต่สมัยโบราณมาแล้ว การทำนาปลูกข้าวเป็นอาชีพหลักของประชาชนในประเทศ ข้าวถือว่าเป็นพืชเศรษฐกิจทางการเกษตรที่สำคัญในระดับต้นๆของประเทศที่สามารถส่งออกสู่ตลาดโลกและยังเป็นพืชเศรษฐกิจที่หลายๆประเทศรู้จักว่าเป็นพืชของประเทศไทย ประเทศไทยมีพื้นที่การปลูกข้าวทั้งนาปีและนาปรังรวมกันประมาณ 68.16 ล้านไร่ (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, ออนไลน์, 2560)

การปลูกข้าวในประเทศไทยจะถูกแบ่งออกตามฤดูกาล คือการปลูกข้าวนาปีและการปลูกข้าวนาปรัง “ข้าวนาปี” เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า “ข้าวไวแสง” คือข้าวที่ปลูกในฤดูฝน ซึ่งจะปลูกปีละ 1 ครั้ง ส่วนข้าวนาปรังคือ การปลูกข้าวนอกฤดูกาล ซึ่งข้าวนาปรังนี้ แสงจะไม่มีผลกระทบต่อการออกดอกของต้นข้าวมากนัก จึงเรียกข้าวนาปรังว่า ข้าวที่ไม่ไวต่อแสง ซึ่งการปลูกข้าวแบบนาปรังนั้นจะสามารถปลูกได้ตลอดทั้งปี ส่วนใหญ่จะปลูกปีละ 2 ครั้ง ถ้ามีน้ำเพียงพอต่อการปลูกข้าว สำหรับพื้นที่ที่น้ำแล้งมักจะใช้วิธีการปลูกข้าวนาปี เพราะจะปลูกข้าวเมื่อมีน้ำฝนตกเข้านา และระบายน้ำออกเมื่อข้าวโตเต็มวัย ในส่วนของรูปแบบวิธีการปลูก เกษตรกรสามารถทำการปลูกข้าวทำได้ 2 แบบ คือ การปลูกข้าวนาดำ เกษตรกรจะต้องมีการตกล้ำเตรียมไว้ก่อน เมื่อต้นกล้าอายุพอเหมาะจึงถอนไปปักดำ (transplanting) ในนาที่เตรียมดินและมีน้ำเข้าข้างไว้แล้ว การทำนาแบบนี้ต้องทำในพื้นที่ที่มีแรงงานพอเพียง อีกวิธีคือการปลูกข้าวนาหว่านและนาหยอด เป็นการทำนาโดยไม่ต้องตกล้ำ เป็นการปลูกหรือหว่านเมล็ดข้าวลงไปในนาโดยตรง (direct seeding) หรือเพาะเมล็ดข้าวในห่อเล็กน้อยแล้วหว่านลงไปหรือนาหรือใช้วิธีการเตรียมหลุมแล้วหยอดเมล็ดพันธุ์ข้าวลงไป ในหลุม การทำนาแบบนี้มีวิธีการเตรียมดินโดยการไถตะ ไถแปร และ คราดดินด้วยวิธีการเดียวกันกับการทำนาดำ พร้อมทั้งมีการไชน้ำเข้านาไว้ก่อนเพื่อให้ดินชุ่มจากนั้นจึงค่อยไชน้ำออกก่อนจะหว่านหรือหยอดเมล็ดพันธุ์ จะเห็นได้ว่าทั้งสองวิธีมีปัจจัยในการผลิตที่แตกต่างกันซึ่งจะส่งผลต่อต้นทุนการผลิตที่ต่างกันด้วย

ดังนั้นเพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนการผลิต รายได้ และผลตอบแทนจากการปลูกข้าวของเกษตรกรทั้งแบบหว่าน และปักดำ และนำข้อมูลดังกล่าว มาวิเคราะห์ที่โครงสร้างต้นทุนและผลตอบแทนในการปลูกข้าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาวิจัยเพื่อเปรียบเทียบต้นทุนและผลตอบแทนของการ

ผลิตข้าวของเกษตรกรในเขตพื้นที่ตำบลบ้านชวน อำเภอบำเหน็จณรงค์ จังหวัดชัยภูมิ โดยวิธีการปลูกข้าวแบบหว่านและวิธีปักดำ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อเกษตรกรและเป็นประโยชน์ต่อส่วนราชการในการส่งเสริมการปลูกข้าว เพื่อให้เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีต้นทุนการผลิตที่ต่ำลงและมีกำไรที่สูงขึ้น ในการปลูกข้าวของเกษตรกรในเขตพื้นที่ตำบลบ้านชวน อำเภอบำเหน็จณรงค์ จังหวัดชัยภูมิ

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาข้อมูล วิเคราะห์เปรียบเทียบต้นทุนและผลตอบแทน และเพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคจากการปลูกข้าวแบบหว่านและปักดำของเกษตรกรเขตพื้นที่ ตำบลบ้านชวน อำเภอบำเหน็จณรงค์ จังหวัดชัยภูมิ

การทบทวนวรรณกรรม

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเอกสารแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องดังนี้

ต้นทุน (Cost) หมายถึง ทรัพยากรที่สูญหายไปเพื่อให้ได้มาซึ่งสินค้าหรือบริการ โดยจะต้องสามารถวัดเป็นหน่วย เงินตราได้ (สุพะยอม นาจันทร์และคณะ.2562) มูลค่าของทรัพยากรที่สูญหายไป เพื่อให้ได้สินค้าหรือบริการ โดยมูลค่านั้นจะต้องสามารถวัดได้เป็นหน่วยเงินตรา โดยมีหลักฐาน ในการเกิดต้นทุนอย่างชัดเจน ซึ่งอาจทำให้เกิดการลดลงในสินทรัพย์หรือเพิ่มขึ้นในหนี้สิน ต้นทุนที่เกิดขึ้นอาจจะให้ประโยชน์ในปัจจุบันหรือในอนาคตก็ได้ (รชต สวนสวัสดิ์.2559)

การรับรู้มูลค่าต้นทุน มี 2 ลักษณะ คือ การรับรู้เป็นสินทรัพย์ ถ้ากิจการยังไม่ได้ใช้ประโยชน์จากสิ่งที่ได้รับให้รับรู้เป็นสินทรัพย์ และการรับรู้เป็นค่าใช้จ่าย ถ้ากิจการได้ใช้ประโยชน์จากสิ่งที่ได้รับมาแล้วหรือสิ่งที่ไม่ได้รับไม่ เกิดประโยชน์ให้รับรู้เป็นค่าใช้จ่าย วิธีจำแนกประเภทของต้นทุนตามส่วนประกอบของผลิตภัณฑ์ จำแนกออกเป็น 3 ชนิด คือ 1. วัตถุดิบ ทางตรง 2. ค่าแรงงานทางตรง 3. ค่าใช้จ่ายการผลิตซึ่งประกอบด้วยต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการผลิตสินค้า รวมถึง วัตถุดิบทางอ้อมและค่าแรงงานทางอ้อม ค่าใช้จ่ายการผลิตจัดเป็นต้นทุนการผลิตทางอ้อม เนื่องจากไม่สามารถคำนวณเข้าเป็นต้นทุนของผลิตภัณฑ์ได้โดยตรง(สุพะยอม นาจันทร์และคณะ.2562)

การวิเคราะห์พฤติกรรมต้นทุน (cost behavior analysis) เป็นการวิเคราะห์ต้นทุนที่เกิดขึ้น มีความสัมพันธ์กับระดับกิจกรรมอย่างไร เมื่อระดับกิจกรรมมีการเปลี่ยนแปลงไป ต้นทุนนั้นมีการเปลี่ยนแปลงตามหรือไม่ พฤติกรรมต้นทุน สามารถแบ่งออกเป็น 4 ชนิด คือ 1. ต้นทุนผันแปร (variable costs) หมายถึง ต้นทุนที่จำนวน รวมเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกันกับระดับกิจกรรม 2. ต้นทุนคงที่ (fixed costs) หมายถึง ต้นทุนที่จำนวนรวม ไม่เปลี่ยนแปลงไปตามระดับกิจกรรม ในช่วงของการผลิตระดับหนึ่ง แต่ต้นทุนคงที่ต่อหน่วยจะเปลี่ยนแปลงไปใน ทางตรงข้ามกับระดับกิจกรรม 3. ต้นทุนกึ่งผันแปร (semi-variable costs) หมายถึง ต้นทุนที่ประกอบด้วยต้นทุน 2 ประเภทรวมกัน กล่าวคือส่วนหนึ่งเป็นต้นทุนคงที่ และอีกส่วนหนึ่งเป็นต้นทุนผันแปร เรียกต้นทุนชนิดนี้ว่าต้นทุน ผสม (mixed costs) 4. ต้นทุนกึ่งคงที่ (semi-fixed costs) หรือต้นทุนขั้นบันได (step costs) หมายถึง ต้นทุนที่ คงที่ ณ ช่วงระดับกิจกรรมหนึ่ง ๆ เมื่อช่วงระดับกิจกรรมเปลี่ยนไปจำนวน

ต้นทุนคงที่ก็จะเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย และจะ คงที่อยู่ในช่วงระดับกิจกรรมใหม่และเมื่อช่วงระดับกิจกรรม เปลี่ยนไปอีก ต้นทุนคงที่ก็จะเปลี่ยนแปลงตาม

ในการวิเคราะห์ต้นทุน ปริมาณ และกำไร ผู้บริหารจะนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในวิเคราะห์ เพื่อวางแผนกำไร กล่าวคือข้อมูลของต้นทุน ปริมาณ และกำไร จะทำให้ทราบถึง ยอดขาย ที่จะทำ อย่างไรถึงจะได้กำไรตามที่วางแผนไว้ และทางด้านการวิเคราะห์จุดคุ้มทุน จุดคุ้มทุน (break-even points) หมายถึง จุดที่รายได้จากการขายเท่ากับต้นทุนรวม ซึ่งกิจการจะไม่ได้กำไรและไม่ขาดทุน การวิเคราะห์จุดคุ้มทุนเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่ ผู้บริหารมักใช้สำหรับการตัดสินใจเกี่ยวกับการกำหนด ระดับการขายให้เท่ากับต้นทุน ถ้าขายสินค้าได้สูงกว่าจุดคุ้มทุน กิจการก็จะได้กำไร แต่ถ้าขายสินค้าได้ ต่ำกว่าจุดคุ้มทุนกิจการก็จะขาดทุน การวิเคราะห์จุดคุ้มทุนเป็นการวิเคราะห์โดยใช้ความสัมพันธ์ ระหว่างรายได้ ต้นทุนคงที่ และต้นทุนผันแปร เพราะทั้ง 3 ปัจจัยนี้มีผลกระทบโดยตรงต่อกำไรของ กิจการ เมื่อปัจจัยเหล่านี้เปลี่ยนแปลงจะส่งผลกระทบต่อกำไรของกิจการเปลี่ยนแปลงไปด้วย

การวิเคราะห์ผลตอบแทนเป็นการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างต้นทุนขายกับขายสุทธิ อัตราส่วนที่ นิยมใช้ในการวิเคราะห์ผลตอบแทน ประกอบด้วย 1.อัตราส่วนต้นทุนขายต่อยอดขายสุทธิ 2. อัตราส่วนกำไรจาก การดำเนินงานต่อยอดขายสุทธิ และ 3.การวิเคราะห์ความสามารถในการทำกำไร ซึ่ง การวิเคราะห์ความสามารถ ในการทำกำไรจะสามารถพิจารณาได้จาก 5 อัตราส่วน(ฐาปนา ฉินไพศาล, 2553) ได้แก่ 1. อัตราส่วนกำไร ขั้นต้นต่อยอดขาย เป็นอัตราส่วนที่จะบอกให้ทราบว่า กิจการมี ความสามารถในการทำกำไรขั้นต้นเป็นร้อยละ เท่าไรเมื่อเปรียบเทียบกับยอดขายสุทธิ อัตราส่วนนี้ยิ่งสูงยิ่งดี แสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพในการ บริหารงานและการจัดซื้อสินค้า รวมทั้งนโยบายการผลิตและ การตั้งราคาขาย 2. อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อยอดขาย สุทธิเป็นอัตราส่วนที่จะทำให้ทราบว่ากิจการมี ความสามารถในการทำกำไรสุทธิเป็นร้อยละเท่าไรของยอดขายสุทธิ อัตราส่วนนี้ยิ่งสูงยิ่งดี แสดงว่ากิจการ สามารถบริหารจัดการได้ดี 3. อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น เป็น อัตราส่วนที่ทำให้ทราบว่า กิจการได้นำส่วนของเจ้าของไปบริหารเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์แก่ธุรกิจอย่างไร อัตราส่วนนี้ยิ่งสูงยิ่งดี 4. อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน เป็นการเปรียบเทียบระหว่างกำไรสุทธิต่อสินทรัพย์ที่มี ตัวตน อัตราส่วน นี้ทำให้ทราบว่ากิจการใช้เงินไปลงทุนในสินทรัพย์แล้วก่อให้เกิดประโยชน์หรือผลตอบแทนแก่ กิจการมาก น้อยเพียงใด อัตราส่วนนี้ยิ่งสูงยิ่งดีเช่นเดียวกัน นอกจากนี้อัตราส่วนนี้ยังสูงยิ่งดี ก็ถือเป็นส่วนหนึ่งของ การ วิเคราะห์ผลตอบแทน เป็นอัตราส่วนเปรียบเทียบระหว่างกำไรที่เกิดขึ้นหลังจากหักค่าใช้จ่ายและภาษีออก จ่ายรายได้แล้ว โดยนำมาเปรียบเทียบกับต้นทุนการผลิตทั้งสิ้น อัตราส่วนนี้ยิ่งสูงยิ่งดี และ 5. อัตรากำไร สุทธิต่อต้นทุนรวม เป็นอัตราส่วนเปรียบเทียบระหว่างกำไรที่เกิดขึ้นหลังจากหักค่าใช้จ่ายและภาษีออก จ่ายรายได้แล้ว โดย นำมาเปรียบเทียบกับต้นทุนการผลิตทั้งสิ้น อัตราส่วนนี้ยิ่งสูงยิ่งดี

ศศิวิมล มีอำพล. (2560). กำไรจากการขายผลผลิต คือ ตัวชี้วัดที่ดีตัวหนึ่งสำหรับวัดการ ประสบความสำเร็จและ ความยั่งยืนในการประกอบธุรกิจ

อัตรากำไรสุทธิต่อต้นทุน เป็นการวัดอัตราส่วนทางการเงินระหว่างผลกำไรสุทธิต่อต้นทุน ซึ่งเป็นอัตราส่วนที่บอกถึงความสามารถการทำกำไรสุทธิของกิจการ บอกถึงประสิทธิภาพการดำเนินงาน ของกิจการ สามารถคำนวณได้โดย

อัตรากำไรต่อต้นทุน = กำไรสุทธิเฉลี่ยต่อไร่ $\times 100 /$ ต้นทุนเฉลี่ยต่อไร่

อัตรากำไรสุทธิต่อยอดขาย เป็นการวัดอัตราส่วนทางการเงินระหว่างผลกำไรสุทธิกับยอดขาย ซึ่งเป็นอัตราส่วนที่บอกถึงความสามารถในการทำกำไรสุทธิของกิจการ บอกถึงประสิทธิภาพการดำเนินงานของกิจการ สามารถคำนวณได้โดย

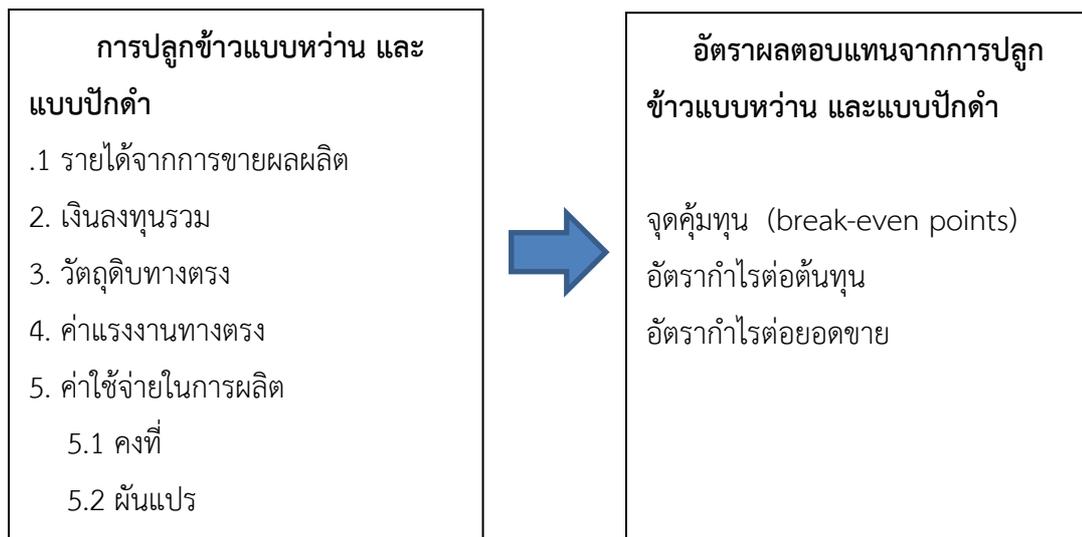
อัตรากำไรต่อยอดขาย = กำไรสุทธิเฉลี่ยต่อไร่ $\times 100 /$ รายได้เฉลี่ยต่อไร่

อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน (ROI) คือ ผลตอบแทนจากการลงทุนที่กลับคืนมาจากเงินที่จ่ายไป สามารถคำนวณได้โดย

อัตราผลตอบแทนจากเงินลงทุน = กำไรสุทธิเฉลี่ยต่อไร่ $\times 100 /$ เงินลงทุน

จุดคุ้มทุน หมายถึง จุดขายแสดงในรูปปริมาณหน่วยขายหรือราคาขายรวม ณ จุดที่ไม่เกิด กำไรหรือขาดทุน สามารถคำนวณได้โดย มูลค่า ณ จุดคุ้มทุน (บาท) = ต้นทุนคงที่ \div อัตรากำไรส่วนเกิน

กรอบแนวความคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวความคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) ซึ่งการเก็บรวบรวมข้อมูลที่สนใจ ศึกษา แล้วนำมาเขียนอธิบายข้อเท็จจริงในลักษณะที่เรียกว่า “การศึกษาสำรวจ” (Survey Studies) โดยมี ระเบียบวิธีวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ เกษตรกรผู้ปลูกข้าวในเขตพื้นที่ตำบลบ้านชวน อำเภอบำเหน็จณรงค์ จังหวัดชัยภูมิ โดยกำหนดให้กลุ่มตัวอย่างเป็นเกษตรกรผู้ปลูกข้าวแบบปักดำ และแบบหว่านทำการสุ่มตัวอย่างแบบไม่อาศัยความน่าจะเป็น (Nonprobability Sampling) โดยใช้หลักเกณฑ์การสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 40 ราย

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้อธิบายลักษณะข้อมูลที่รวบรวม ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย และค่าร้อยละ

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 แสดงความถี่และร้อยละของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวแบบปักดำและปลูกข้าวแบบนาหว่านของเกษตรกร ตำบลบ้านชวน อำเภอบำเน็จณรงค์ จังหวัดชัยภูมิ

ตัวแปร	การปลูกข้าวแบบนา หว่าน		การปลูกข้าวแบบนา ปักดำ		
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
	เพศ	ชาย	8	40.00	6
	หญิง	12	60.00	14	70.00
ช่วงอายุ	31-40 ปี	2	10.00	4	20.00
	41-50 ปี	8	40.00	6	30.00
	มากกว่า50ปีขึ้นไป	10	50.00	10	50.00
ระดับการศึกษา	ประถมศึกษา	8	40.00	2	10.00
	มัธยมศึกษาขึ้นไป	12	60.00	18	90.00
แหล่งเงินทุน	เงินทุนส่วนตัว	4	20.00	6	30.00
	กู้ยืม	16	80.00	14	70.00
กรรมสิทธิ์ในพื้นที่	เจ้าของที่ดิน	6	30.00	4	20.00
เพาะปลูก	เช่าที่ดิน	14	70.00	16	80.00
	พื้นที่ในการปลูก ข้าว	ต่ำกว่า10ไร่	0	0.00	2
	10-20 ไร่	14	70.00	8	40.00
	21-30 ไร่	6	30.00	10	50.00

ตารางที่ 2 แสดงต้นทุนการปลูกข้าวเฉลี่ยต่อไร่ของเกษตรกร

ต้นทุนการปลูกข้าว	การปลูกข้าวแบบนาหว่าน			การปลูกข้าวแบบนาดำ		
	จำนวนเงิน	เฉลี่ยต่อไร่	ร้อยละ	จำนวนเงิน	เฉลี่ยต่อไร่	ร้อยละ
วัตถุดิบทางตรง	333,904.00	417.38	19.90	246,992.00	308.74	16.47
ค่าแรงงานในการเตรียมดิน	160,000.00	200.00	9.54	200,000.00	250.00	13.33
ค่าแรงตนเอง	200,000.00	250.00	11.92	200,000.00	250.00	13.33
ค่าแรงงานในการปลูก	160,000.00	200.00	9.54	200,000.00	250.00	13.33
รวมค่าแรงงานทางตรง	520,000.00	650.00	30.99	600,000.00	750.00	40.00
ค่าปุ๋ย	480,000.00	600.00	28.61	416,000.00	520.00	27.73
ค่ายาปราบศัตรูพืช	176,000.00	220.00	10.49	80,000.00	100.00	5.33
ค่าเช่าที่ดิน	28,000.00	80.00	3.81	28,000.00	70.00	3.73
ค่าเช่ารถไถ	24,000.00	30.00	1.43	24,000.00	30.00	1.60
ค่าวัสดุสิ้นเปลือง	28,000.00	35.00	1.67	25,000.00	31.25	1.67
ค่าเช่ารถเกี่ยวข้าว	40,000.00	50.00	2.38	40,000.00	50.00	2.67
ค่าเสื่อมราคาเครื่องจักร	12,000.00	15.00	0.72	12,000.00	15.00	1.84
รวมค่าใช้จ่ายการผลิต	788,000.00	1,030.00	49.11	625,000.00	816.25	
รวมต้นทุนการผลิต	1,641,904.00	2,097.38	100.00	1,471,992.00	1,874.99	100.00

ตารางที่ 3 แสดงผลผลิตและรายได้ของเกษตรกร ตำบลบ้านชวน อำเภอบำเน็จณรงค์ จังหวัดชัยภูมิ

ผลผลิตจากการปลูกข้าว	การปลูกข้าวแบบนาหว่าน	การปลูกข้าวแบบนาดำ
จำนวนผลผลิต	508000.00	480000.00
ผลผลิต(กิโลกรัมต่อไร่)	635.00	600.00
รายได้จากการจำหน่าย	2641600.00	2664000.00
รายได้เฉลี่ยต่อไร่	3302.00	3330.00
รายได้เฉลี่ยต่อกิโลกรัม	5.20	5.55

ตารางที่ 4 แสดงกำไร(ขาดทุน)จากการปลูกข้าวแบบนาหว่านและการปลูกข้าวแบบนาดำ

รายการ	การปลูกข้าวแบบนาหว่าน	การปลูกข้าวแบบนาดำ
รายได้จากการปลูกข้าว	3,302.00	3,330.00
หัก ต้นทุนผลิต	2,052.38	1,839.99
กำไรขั้นต้น	1,249.62	1,490.01
หัก ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน 40%ของกำไรขั้นต้น	499.85	596.00
กำไรสุทธิ	749.77	894.01

ตารางที่ 5 แสดงประเภทต้นทุนเพื่อการวิเคราะห์จุดคุ้มทุนเฉลี่ยต่อไร่ ของเกษตรกร

ต้นทุนการผลิตผันแปร	การปลูกข้าวแบบนาหว่าน	การปลูกข้าวแบบปักดำ
วัตถุดิบทางตรง	417.38	308.74
ค่าแรงงานในการเตรียมดิน	200.00	250.00
ค่าแรงตนเอง	250.00	250.00
ค่าแรงงานในการปลูก	200.00	250.00
ค่าปุ๋ย	600.00	520.00
ค่ายาปราบศัตรูพืช	220.00	100.00
ค่าเช่ารถไถ	30.00	30.00
ค่าวัสดุสิ้นเปลือง	35.00	31.25
รวมต้นทุนการผลิตผันแปร	1952.38	1739.99
ต้นทุนการผลิตคงที่		
ค่าเช่าที่ดิน	80.00	70.00
ค่าเช่ารถเกี่ยวข้าว	50.00	50.00
ค่าเสื่อมราคาเครื่องจักร	15.00	15.00
รวมต้นทุนการผลิตคงที่	145.00	135.00

ตารางที่ 6 แสดงผลตอบแทนจากการปลูกข้าวแบบนาหว่านและการปลูกข้าวแบบปักดำของเกษตรกร

อัตราส่วน	การปลูกข้าวแบบนาหว่าน	การปลูกข้าวแบบปักดำ
ปริมาณการขาย ณ จุดคุ้มทุน	100 กิโลกรัมต่อไร่	80 กิโลกรัมต่อไร่
อัตรากำไรส่วนเกิน	40.87 %	47.74 %
มูลค่า ณ จุดคุ้มทุน	3,547.59 บาทต่อไร่	2,827.30 บาทต่อไร่

การอภิปรายผล

ต้นทุนการปลูกข้าวแบบนาหว่านและการปลูกข้าวแบบปักดำของเกษตรกรตำบลบ้านชวน อำเภอบำเหน็จณรงค์ จังหวัดชัยภูมิ ประกอบด้วย 3 ส่วนที่สำคัญ ได้แก่ วัตถุประสงค์ทางตรงในการปลูกข้าวคือเมล็ดพันธุ์ข้าว การปลูกข้าวแบบปักดำวัตถุประสงค์ทางตรง คิดเป็นร้อยละ 19.90 ส่วนการปลูกข้าวแบบปักดำคิดเป็นร้อยละ 16.40 ทั้งนี้เกิดจากกระบวนการปลูกข้าวที่แตกต่างกัน การปลูกข้าวแบบนาหว่าน เป็นการปลูกข้าวโดยเอาเมล็ดพันธุ์หว่านลงไปในพื้นที่นาที่ได้ไถเตรียมดินไว้ การเตรียมดินก็มีการไถตะและไถแปรปกติชาวบ้านจะเริ่มไถนา เพื่อปลูกข้าวนาหว่านตั้งแต่เดือนเมษายน เนื่องจากพื้นที่นาสำหรับปลูกข้าวนาหว่านไม่มีคันนากันแบ่งออกเป็นผืนเล็กๆ จึงสะดวกแก่การไถด้วยรถแทรกเตอร์ขนาดใหญ่ อย่างไรก็ตาม ยังมีชาวบ้านอีกจำนวนมากที่ใช้แรงวัวและควายไถนา การปลูกข้าวนาหว่านมีหลายวิธีด้วยกัน เช่น การหว่านสำรวย การหว่านคราดกลบหรือไถกลบ การหว่านหลังซี้ไถ และการหว่านน้ำตม ส่วนกระบวนการปลูกข้าวแบบปักดำมีวิธีการปลูกแบ่งออกได้เป็นสองส่วน ตอนแรก ได้แก่ การตกกล้าในแปลงขนาดเล็ก และตอนที่สอง ได้แก่ การถอนต้นกล้าเอาไปปักดำในนาผืนใหญ่ จึงมีปริมาณการใช้วัตถุประสงค์ที่ต่างกัน ส่วนประกอบที่คือค่าแรงงานทางตรง ในการปลูกข้าวค่าแรงงานตรงได้แก่ ค่าแรงงานในการเตรียมดิน ค่าแรงตนเอง ค่าแรงงานในการปลูก การปลูกข้าวแบบนาหว่านคิดเป็นร้อยละ 30.99 ส่วนการปลูกข้าวแบบปักดำคิดเป็นร้อยละ 40.00 เนื่องจากกระบวนการและขั้นตอนการปลูกมีมากกว่าจะมีค่าแรงงานทางตรงที่มากกว่า แต่ในส่วนค่าใช้จ่ายการผลิต การปลูกข้าวแบบนาหว่านคิดเป็นร้อยละ 49.11 ส่วนการปลูกข้าวแบบปักดำคิดเป็นร้อยละ 44.57 เมื่อเปรียบเทียบแล้วพบว่ามีส่วนค่าใช้จ่ายการผลิตมากซึ่งสอดคล้อง กับงานวิจัยของทรงศักดิ์ ปาใจและคณะ (2559) ที่ศึกษาการศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนจากการปลูก ข้าวหอมมะลิ 105 ของเกษตรกรหมู่ที่ 6 ตำบลคือเวียง อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา ที่พบว่ามีส่วน ค่าใช้จ่ายในการผลิตมากที่สุดเช่นกัน เนื่องจากเกษตรกร ในเขตหมู่บ้านโป่งศรีนคร ตำบลโรงช้าง อำเภอป่าแดด จังหวัดเชียงราย มีการเช่าที่ดิน และ การเช่ารถไถ มากทำให้ต้นทุนในการผลิตเพิ่มขึ้น

ผลตอบแทนในการปลูกข้าวของของเกษตรกรตำบลบ้านชวน อำเภอบำเหน็จณรงค์ จังหวัดชัยภูมิ การปลูกแบบนาหว่านมีจุดคุ้มทุนที่ 100 กิโลกรัมต่อไร่หากคำนวณเป็นจำนวนเงินเท่ากับ 3,547 บาท ต่อไร่ ส่วนการปลูกข้าวแบบนาหว่านมีจุดคุ้มทุนที่ 80 กิโลกรัมต่อไร่หากคำนวณเป็นจำนวนเงินเท่ากับ 2,827 บาท จึงแสดงให้เห็นว่าปริมาณการปลูกข้าวทั้งสองแบบของเกษตรกรยังอยู่ในจุดคุ้ม สอดคล้องกับ รัชสรณ์ คงธนจารุอนันต์และอารีย์ เชื้อเมืองพาน. (2561). แสดงให้เห็นว่ายังมี

ปัจจัยอื่นที่ทำให้ได้จุดคุ้มทุนที่แตกต่างกัน ทั้งนี้ข้าวที่ปลูกมีคุณภาพที่สูงจะส่งผลให้ราคาข้าวสูงตามด้วย กระบวนการผลิตยังส่งผลต่อปริมาณการผลิต เนื่องจากทั้งสองวิธีมีการผลิตที่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. จากการวิจัยพบว่ากระบวนการปลูกข้าวที่แตกต่างกัน ทำให้ได้ข้อมูลต้นทุนผลิตที่ต่างกันไป โดยเฉพาะในเรื่องของวัตถุดิบทางและค่าแรงงานทางตรง หากปลูกข้าวแบบนาหว่าน
2. เกษตรกรควรมีการบันทึกบัญชีเพื่อที่จะได้คำนวณต้นทุนในการปลูกข้าวและวางแผนการปลูกข้าวให้เพื่อที่จะได้ลดต้นทุนในการผลิตและสามารถปลูกข้าวให้ได้คุณภาพที่ดี ผลิตได้ปริมาณที่สูงตามลักษณะของพื้นที่และกระบวนการที่เราเลือกในการผลิตแต่ละฤดูกาล
3. ปัญหาเรื่องราคาข้าวที่ตกต่ำจะส่งผลต่อต้นทุนการผลิตซึ่งเป็นปัญหาที่เกษตรกรไม่สามารถควบคุมได้อันจะส่งผลต่อจุดคุ้มทุน

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมการเกษตรการปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร <http://www.farmer.doae.go.th/> [สืบค้นเมื่อ 8 สิงหาคม 2563]
- จรินทร์ นามขาน และคณะ. (2560). การวิเคราะห์โครงสร้างต้นทุนและผลตอบแทนการทำนา ข้าวของเกษตรกร เพื่อสร้างผลตอบแทนสูงสุด. วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี.
- ทรงศักดิ์ ปาใจและคณะ (2559). ศึกษาการศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนจากการปลูก ข้าวหอมมะลิ 105 ของเกษตรกรหมู่ที่ 6 ตำบลคือเวียง อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา. การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยพายัพ 2559. (610-623) เชียงใหม่ สำนักวิจัยเชียงใหม่.
- พิธาน แสนภักดี. (2564). ต้นทุนและผลตอบแทนในการลงทุนปลูกข้าวหอมมะลิของเกษตรกรอำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี. บทความวิจัย. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุพรรณบุรี. ปีที่ 7 ฉบับที่ 1 (มกราคม-เมษายน 2564).
- พงศ์ศิริภาพ ทองศิริวิสุรเกตุและคณะ (2559) การวิเคราะห์เปรียบเทียบระหว่างต้นทุนการผลิตและผลตอบแทนการปลูกข้าวของกลุ่มเกษตรกรในจังหวัดกาญจนบุรี, งานวิจัย, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์.
- พิรานันท์ ยาวิชัยและคณะ. (2561). ต้นทุนในการลงทุนปลูกข้าวพันธุ์ กข15 ของเกษตรกรในเขตหมู่บ้านโป่งศรีนคร ตำบลโรงช้าง อำเภอป่าแดด จังหวัดเชียงราย. วารสารปริทัศน์ ปีที่ 10 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน)
- ธนิดา อัจจारी (2555) การเปรียบเทียบต้นทุนและผลตอบแทนระหว่างการทำนาข้าวหอมมะลิอินทรีย์กับข้าวหอมมะลิแบบใช้สารเคมี ตำบลนาเวียง อำเภอสวนานิคม จังหวัดอำนาจเจริญ, การศึกษาค้นคว้าอิสระ, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

สำนักงานเกษตร จังหวัดชัยภูมิ <http://www.khorat.doea.go.th/> [สืบค้นเมื่อ 10 สิงหาคม 2560]

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร <http://www.oae.go.th/> [สืบค้นข้อมูล 12 สิงหาคม 2560]

สมนึก เอื้อจิระ พงษ์พันธ์. (2544). **การบัญชีเพื่อการจัดการและการบริหารเชิงกลยุทธ์.**

กรุงเทพมหานคร : บริษัท สำนักพัฒนาการบริหารธรรมนิติจำกัด.

สุพะยอม นาจันทร์ ปทุมพร หิรัญสาตี และคณะ.(2562) **ต้นทุนและผลตอบแทนในการลงทุนของ**

กลุ่มเกษตรกรบ้านชุมพอ ตำบลเกาะแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา. การประชุม

วิชาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ระดับชาติ ครั้งที่ 2 “มนุษยศาสตร์และ

สังคมศาสตร์ นวัตกรรมสร้างสรรค์สังคม” มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา 5-6 สิงหาคม 2562.

รภัทสรณ์ คงจนจารุอนันต์และอารีย์ เชื้อเมืองพาน. (2561). **ประสิทธิภาพการผลิตข้าวระหว่างนา**

ดำและนาหว่าน ของเกษตรกรในภาคเหนือตอนบน *Journal of Agri. Research &*

Extension 35(3): 1-8

ศศิวิมล มีอำพล. (2560). **การบัญชีเพื่อการจัดการ.** (พิมพ์ครั้งที่ 19). กรุงเทพมหานคร : บริษัท

อินโฟไมนิ่ง จำกัด.

ดวงมณี โกมารทัต. (2559). **การบัญชีต้นทุน.** กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย.

มนวิภา ผลงสิทธิ. (2556). **การบัญชีต้นทุน.** (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพมหานคร : พิสิกส์เซ็นเตอร์. เบนี

โตเอสเวอ.

โชษิตา เปสตันยี (2558) **การศึกษาแนวคิดและเปรียบเทียบผลการดำเนินงานของการปลูกข้าว**

อินทรีย์และการปลูกข้าวใช้สารเคมีในอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์, วิทยานิพนธ์,

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

การเปรียบเทียบต้นทุนและผลตอบแทนการเลี้ยงสุกรขุน แบบอิสระและแบบรับจ้างเลี้ยงในจังหวัดมุกดาหาร

Comparison of cost and return of independent and contracted pig raising in Mukdahan Province

วสันต์ ลีนจี¹, ธิติยา คำนนท์², กมลเดช อรามรัตนชัย³ และสุทธดา ชาวนาผือ⁴

Wasan linjee¹, Thitiya Khumnon², Kamoldej Aramrattanachi³ and Suttada Chaonaphue⁴

¹วิทยาลัยอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร, 091-765-9797

¹Krungthep Business Vocational College, 091-765-9797

^{2,3}คณะบัญชี มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี, ²080-619-7562, ³089-558-1884

^{2,3}Faculty of Accounting Bangkokthonburi University, ²080-619-7562, ³089-558-1884

⁴วิทยาลัยอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร, 091-765-9797

⁴Krungthep Business Vocational College, 080-619-7562

¹tonkmutt@hotmail.com, ²Thitiya.ch@hotmail.com, ³Kamoldej@hotmail.com ⁴Sutida@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เพื่อศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนจากการเลี้ยงสุกรขุน ในรูปแบบการเลี้ยงแบบอิสระและแบบรับจ้างเลี้ยง (2) เพื่อเปรียบเทียบต้นทุนและผลตอบแทนจากการลงทุน ในฟาร์มสุกรขุนในรูปแบบการเลี้ยงแบบอิสระและแบบรับจ้างเลี้ยง รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง คือ เกษตรกรเลี้ยงสุกรขุนเป็นอาชีพเสริม ในจังหวัดมุกดาหารจำนวน 40 ราย ใช้กลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย หาผลตอบแทนโดยหาต้นทุนรวม (ต้นทุนผันแปร + ต้นทุนคงที่), ผลตอบแทนได้แก่ จำหน่ายหมู ค่าจ้าง อื่นๆ เพื่อหากำไรสุทธิต่อตัว

ผลการวิจัย พบว่า (1) ต้นทุนรวมของการเลี้ยงสุกรขุนแบบอิสระเท่ากับ 6,222.05 บาท/ตัว ผลตอบแทนเฉลี่ย เท่ากับ 8,65.46 บาท/ตัว จะมีกำไรสุทธิเท่ากับ 1,843.41 บาท/ตัว คิดเป็นร้อยละ 22.85 ของรายได้รวม และต้นทุนรวมของการเลี้ยงสุกรขุนแบบรับจ้างเลี้ยงเท่ากับ 491.26 บาท/ตัว ผลตอบแทนเฉลี่ย เท่ากับ 1,019.99 บาท/ตัว จะมีกำไรสุทธิเท่ากับ 528.73 บาท/ตัว คิดเป็นร้อยละ 51.83 ของรายได้รวม (2) การเลี้ยงสุกรขุนแบบอิสระจะมีกำไรสุทธิมากกว่าการเลี้ยงสุกรขุนแบบรับจ้างเลี้ยง 1,314.68 บาท/ตัว

คำสำคัญ: ต้นทุนและผลตอบแทน, การเลี้ยงสุกรขุนแบบอิสระ, การเลี้ยงสุกรขุนแบบรับจ้าง

Abstract

The objectives of this research were (1) to study the cost and return of raising fattening pigs. in the form of independent farming and contract farming (2) to

compare costs and return on investment In the fattening pig farm in free and contract farming The research model is quantitative research. The sample group was farmers raising fattening pigs as a supplementary occupation. In Mukdahan Province, 40 cases were used as a specific sample. The interview form was used as a tool for collecting information. The statistics used in the research were percentage, mean, and total cost return. (variable cost + fixed cost), the return is selling pigs, wages, etc. for net profit per unit.

The results of the research found that (1) the total cost of independent fattening pigs was (6,222.05 baht/unit) the average return was (8,65.46 baht/unit) and the net profit was (1,843.41 baht/unit) representing 22.85% of the total income. and the total cost of raising fattened pigs by contract farming was (491.26 baht/unit) the average return was (1,019.99 baht/unit) and net profit was 528.73 baht/head, or 51.83% of the total income. Independent will have a higher net profit than raising fattening pigs with contract farming at (1,314.68 baht/unit).

Keywords: Cost and return, Independent raising of fattening pigs, Contracted fattening pigs

บทนำ

ศูนย์วิจัยกสิกรรมไทย ระบุว่า โรคระบาดในสุกร ต้นทุนการผลิตที่เพิ่มขึ้น ทั้งต้นทุนค่าขนส่งที่เพิ่มขึ้นตามราคาน้ำมัน ต้นทุนค่าอาหารสัตว์ที่ปรับสูงขึ้น รวมทั้งยังมีต้นทุนในการควบคุมและป้องกันโรคระบาดในฟาร์ม และการลดลงของเกษตรกรเลี้ยงสุกรรายย่อยประกอบกับ Pent-up demand ภายหลังจากกิจกรรมทางเศรษฐกิจกลับมาฟื้นตัว ต่างผลักดันให้ราคาเนื้อสุกรในปี 2565 มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น (ศูนย์วิจัยกสิกรรมไทย สืบค้นเมื่อ 20 ธันวาคม 2564)

ทั้งนี้ ปัจจัยที่ทำให้ราคาเนื้อสุกรปรับตัวสูงขึ้นเป็นผลมาจากทั้งด้านอุปสงค์และอุปทาน โดยภายหลังการผ่อนคลายมาตรการล็อกดาวน์ทำให้เกิด Pent-up demand ประกอบกับมีความต้องการบริโภคเนื้อสุกรในช่วงเทศกาลปลายปี ขณะที่ปริมาณเนื้อสุกรมีไม่เพียงพอต่อความต้องการของตลาด โดยมีสาเหตุมาจากปัญหาโรคระบาดในสุกรที่กระจายเป็นวงกว้าง ทำให้จำเป็นต้องกำจัดสุกรที่มีความเสี่ยงจำนวนมากเพื่อควบคุมโรคภัยกีดกันให้ปริมาณสุกรขาดตลาดมากยิ่งขึ้น ขณะเดียวกันยังมีความเสี่ยงต่อโรคคอหิวคอตแอฟริกันในสุกร (ASF) ที่กำลังแพร่ระบาดในประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งโรคดังกล่าวยังไม่มีวัคซีนป้องกันและยารักษาโรค จึงทำให้ต้นทุนการผลิตเนื้อสุกรปรับเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทั้งต้นทุนค่าขนส่งที่ปรับตัวสูงขึ้นตามราคาน้ำมัน และต้นทุนค่าอาหารสัตว์ซึ่งคิดเป็นกว่า 70% ของต้นทุนทั้งหมดก็ปรับเพิ่มขึ้น โดยวัตถุดิบที่ใช้ผลิตอาหารสัตว์ส่วนใหญ่ต้องนำเข้าจากต่างประเทศซึ่งมีราคาแพงขึ้นตามค่าขนส่งและยังต้องเสียภาษีนำเข้า เช่น ราคากากถั่วเหลืองปรับเพิ่มขึ้นกว่า 30% ตลอดจนต้นทุนในการควบคุมและป้องกัน

โรคระบาดในฟาร์มที่ต้องเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น ดังนั้น เกษตรกรผู้เลี้ยงสุกร โดยเฉพาะรายย่อยลดการเลี้ยงสุกรลง บางส่วนปิดกิจการหรืออาจจะยังไม่มี ความมั่นใจที่จะกลับมาเลี้ยงสุกรเต็มกำลัง เนื่องจากความต้องการบริโภคเนื้อสุกรในช่วงล็อกดาวน์จากแพร่ระบาดของโควิด-19 ระลอกสาม ประกอบกับในช่วงก่อนหน้าภาครัฐขอให้ตรึงราคาเนื้อสุกรไว้เกษตรกรจึงต้องแบกรับต้นทุนจำนวนมากและเกิดภาวะขาดทุนสะสมมาอย่างต่อเนื่อง และผู้ประกอบการขายปลีกเนื้อสุกร (หมู เชียง) โดยเฉพาะรายย่อยที่มีจำนวนไม่ต่ำกว่า 5,000 รายทั่วประเทศไม่สามารถแบกรับต้นทุนทั้งราคาเนื้อสุกรหน้าฟาร์มที่แพงขึ้นและการเพิ่มขึ้นของค่าขนส่ง ตลอดจนไม่สามารถแข่งขันราคาได้เหมือนผู้ประกอบการรายใหญ่ นอกจากนี้ผู้บริโภคบางรายอาจเปลี่ยนไปบริโภคเนื้อสัตว์ประเภทอื่นที่ราคาถูกกว่าแทน ทำให้ขายได้ปริมาณน้อยลงจนอาจทำให้จำเป็นต้องปิดกิจการ ในด้านผู้ประกอบการร้านอาหาร โดยเฉพาะร้านอาหารที่ใช้เนื้อสุกรเป็นวัตถุดิบหลัก เช่น ร้านชาบู-หมูกะทะ เป็นต้น จะเป็นกลุ่มที่ได้รับผลกระทบโดยตรง แม้ในช่วงที่ผ่านมาธุรกิจร้านอาหารอาจจะเริ่มฟื้นตัวบ้างภายหลังกิจกรรมทางเศรษฐกิจต่างๆ ททยอยกลับมาฟื้นตัว แต่กลับต้องมาเผชิญกับต้นทุนวัตถุดิบที่ปรับตัวสูงอีกทำให้หลายรายจำเป็นต้องปรับเพิ่มราคาอาหาร ผู้บริโภคจะต้องเผชิญกับภาระค่าใช้จ่ายด้านอาหารที่เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะผู้บริโภคมีสัดส่วนค่าใช้จ่ายอาหารสดต่อคนต่อเดือนที่เพิ่มมากขึ้น

ปัจจุบันพบว่าเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนในจังหวัดมุกดาหาร ส่วนใหญ่ตัดสินใจเข้าสู่ระบบเกษตรพันธสัญญาเพราะคิดว่ามีรายได้ดี มีมั่นคงและมีตลาดรองรับ อีกทั้งมั่นใจในการดูแลของบริษัทเอกชนคู่สัญญา มีความสะดวกในการจัดหาปัจจัยการผลิต ซึ่งในการตัดสินใจเกษตรกรอาจไม่ได้พิจารณาผลได้และผลเสียเชิงเศรษฐกิจอย่างรอบคอบ และเมื่อเกษตรกรได้เข้าสู่ระบบเกษตรพันธสัญญาบางรายยังระบุไว้ว่าไม่สามารถออกจากระบบพันธสัญญาได้ (เกษตรกรผู้เลี้ยงหมูเป็นอาชีพเสริมในจังหวัดมุกดาหาร) เนื่องจากลงทุนไปแล้วและมีภาระหนี้สินที่ต้องชำระอยู่ อย่างไรก็ตามเกษตรกรในจังหวัดมุกดาหารก็ยังคงมีการเลี้ยงสุกรขุนแบบพันธสัญญาอยู่ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาเปรียบเทียบต้นทุนและผลตอบแทนของการลงทุนเลี้ยงสุกรขุนระหว่างการเลี้ยงสุกรขุนแบบพันธสัญญาและแบบอิสระ และอีกทั้งยังมีจำนวนผู้ศึกษาในเรื่องนี้ไม่มากนัก และยังจำกัดอยู่เพียงเฉพาะบางพื้นที่เท่านั้น ซึ่งมีปริมาณในการผลิตสุกรเป็นสัดส่วนที่สูงของประเทศ เช่น ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคเหนือ

จากปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนจากการเลี้ยงสุกรขุนระหว่างการเลี้ยงแบบอิสระและแบบรับจ้างเลี้ยง โดยมุ่งเน้นการวิเคราะห์ความแตกต่างด้านต้นทุน และผลตอบแทนที่เกษตรกรจะได้รับเพื่อเป็นการขยายผลการศึกษาคงเปรียบเทียบรายได้ของการเลี้ยงสุกรทั้งสองวิธีให้กว้างขวางยิ่งขึ้น ทั้งนี้เพื่อนำผลการวิจัยไปเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนหรือผู้สนใจที่จะลงทุนทำฟาร์มเลี้ยงสุกรขุน รวมถึงยังเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานภาครัฐสามารถนำข้อมูลไปใช้ประกอบการส่งเสริมและพัฒนาการเลี้ยงสุกรขุนในจังหวัดมุกดาหาร โดยเฉพาะเกษตรกรรายย่อยเพื่อใช้เป็นข้อมูลการตัดสินใจในการเลือกเลี้ยงสุกรขุนแบบอิสระและแบบรับจ้าง เพื่อการได้รับประโยชน์สูงสุดจากการลงทุน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนจากการเลี้ยงสุกรขุน ในรูปแบบการเลี้ยงแบบอิสระและแบบรับจ้างเลี้ยง
2. เพื่อเปรียบเทียบต้นทุนและผลตอบแทนจากการลงทุน ในฟาร์มสุกรขุนในรูปแบบการเลี้ยงแบบอิสระและแบบรับจ้างเลี้ยง

การทบทวนวรรณกรรม

อาหารที่ใช้เลี้ยงสุกรขุน มี 3 รูปแบบ คือ (1) ผสมอาหารใช้เองในฟาร์ม โดยมีวัตถุดิบหลัก ๆ ได้แก่ กากถั่วเหลือง ปลาป่น ปลายข้าว ข้าวโพด รำละเอียด และวิตามิน แร่ธาตุในรูปของพรีมิกซ์ แล้วนำวัตถุดิบมาผสมตามสูตรและความต้องการของสุกรแต่ละขนาด วิธีนี้จะประหยัด สามารถเลือกใช้อาหารราคาถูก หาได้ง่ายในท้องถิ่น และสามารถลดต้นทุนการผลิตได้มาก (2) ใช้อาหารเม็ดสำเร็จรูป ข้อดีคือ สะดวกในการใช้และจัดหา ซึ่งอาหารสำหรับสุกรแต่ละขนาด จะมีจำหน่ายตามท้องตลาด ข้อเสียคือ ราคาแพง และผู้ใช้ไม่ทราบชัดเจนว่าอาหารเม็ดสำเร็จรูปประกอบด้วยวัตถุดิบอะไรบ้าง (3) ใช้หัวอาหารสำเร็จรูป ซึ่งส่วนใหญ่จะมีโปรตีนประมาณ 32 - 36% ผสมวิตามินแร่ธาตุไว้แล้ว และผสมกับปลายข้าว ข้าวโพด รำละเอียด ตามอัตราส่วนที่ระบุไว้ตามฉลากที่ดูอาหาร โดยการใช้ในสุกรแต่ละขนาดจะต้องคำนึงถึงเปอร์เซ็นต์โปรตีนในอาหารผสมด้วย (กรมปศุสัตว์, 2558)

รูปแบบการเลี้ยงสุกรในประเทศไทยมี 2 แบบ คือ เกษตรแบบอิสระ คือ เกษตรกรที่ไม่ได้ทำสัญญาหรือข้อตกลงกับบริษัทเอกชน โดยลักษณะการเลี้ยงจะขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของเกษตรกรแต่ละราย และไม่มีกฎระเบียบข้อบังคับที่ต้องปฏิบัติและ (2) เกษตรแบบรับจ้างเลี้ยงหรือมีพันธสัญญา (Contract Farming) ซึ่งเป็นการจัดการระหว่างเกษตรกรที่เป็นผู้ผลิตกับผู้รับซื้อร่วมกัน ดำเนินงานภายใต้หน่วยธุรกิจเดียวกัน มีการประสานงานและตัดสินใจร่วมกัน ภายใต้สัญญาหรือข้อตกลงต่าง ๆ ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาระบบการผลิตการจัดการผลผลิตที่ถูกต้องและเหมาะสมให้กับเกษตรกรที่ทำการผลิต (เบญจพรหมและคณะ, 2555) โดยระบบเกษตรพันธสัญญานำมาใช้อย่างกว้างขวางในประเทศกำลังพัฒนาเพื่อเป็นเครื่องมือในการช่วยเหลือเกษตรกรรายย่อยในการเข้าถึงตลาด รวมทั้งช่วยลดความเสี่ยงด้านราคา (Sriboonchitta & Wiboonpoongse, 2008) ระบบเกษตรพันธสัญญาถูกมองว่าทั้งบริษัทเอกชนและเกษตรกรต่างก็ได้รับประโยชน์ร่วมกัน คือ ช่วยให้ธุรกิจการเกษตรมีความมั่นใจว่าจะได้ผลผลิตในปริมาณและคุณภาพที่กำหนด รวมถึงลดความเสี่ยงในการทำการผลิตด้วยตนเองซึ่งมักมีต้นทุนที่สูงกว่าการจ้างเกษตรกรทำการผลิตให้ โดยบริษัทเอกชนไม่จำเป็นต้องลงทุนในที่ดิน โรงเรือนและอุปกรณ์ อีกทั้งยังช่วยลดความยุ่งยากด้านการจัดหาบุคลากรและลดค่าใช้จ่ายในการจ้างแรงงาน ซึ่งเป็นต้นทุนการผลิตที่มีสัดส่วนสูง ในขณะที่ฝ่ายเกษตรกรก็ได้รับประโยชน์จากการเข้าร่วมในระบบเกษตรพันธสัญญา เนื่องจากไม่ต้องรับภาระค่าใช้จ่ายในการจัดหาวัตถุดิบในการผลิตและทำการตลาด ได้รับความช่วยเหลือด้านความรู้เชิงเทคนิค รวมทั้งยังไม่ต้องรับภาระความเสี่ยงจากการผันผวนของราคาสุกรด้วยตนเอง (ปิติพีร์ รวมเมฆ, 2557)

ต้นทุนและผลตอบแทนจากการเลี้ยงสุกร

1. ต้นทุนการเลี้ยงสุกรขุน จากการทบทวนวรรณกรรมสามารถสรุปได้ว่า ต้นทุนในการเลี้ยงสุกรขุน มีองค์ประกอบของค่าใช้จ่ายโครงการลงทุน 2 ส่วนคือ (1) ค่าใช้จ่ายในการลงทุนเบื้องต้น (Initial Investment) ได้แก่ ค่าใช้จ่ายในการเตรียมพื้นที่การเลี้ยงการสร้างโรงเรือนอุปกรณ์และเครื่องมือทางการเกษตรที่มีอายุการใช้งานหลายปี และ (2) ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน (Operating and Maintenance Cost) เป็นค่าใช้จ่ายประจำที่เกิดขึ้นทุกปีหรือเป็นระยะ เพื่อให้การดำเนินการผลิตเป็นไปอย่างต่อเนื่อง เช่น ค่าพันธุ์สุกร ค่าแรงงาน ค่าอาหาร ค่าเวชภัณฑ์ ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง ค่าไฟฟ้า ค่าซ่อมแซมบำรุงรักษาเครื่องมืออุปกรณ์ทางการเกษตร เป็นต้น ซึ่งค่าใช้จ่ายในการลงทุนและการดำเนินงาน สามารถจำแนกออกเป็น 2 ประเภท ตามหลักการจัดประเภทต้นทุน คือ ต้นทุนคงที่และต้นทุนผันแปร (Raibom, Kinney, and Prather-Kinsey, 2006) โดยต้นทุนคงที่ (Fixed Cost) ได้แก่ ค่าเสื่อมราคาอาคารโรงเรือนและอุปกรณ์การเกษตรหรืออุปกรณ์ที่ใช้ในการเลี้ยงที่เป็นสิ่งคงทนที่มีอายุการใช้งานนาน ซึ่งเกิดจากการลงทุนเริ่มแรก ซึ่งคิดเฉพาะค่าใช้จ่ายเพื่อการลงทุนซื้อหรือสร้างอุปกรณ์ที่ใช้ในการเลี้ยงประกอบด้วย โรงเรือนเลี้ยงสุกร โรงเก็บและผสมอาหาร เครื่องผสมอาหาร เครื่องสูบน้ำและระบบการให้น้ำ เครื่องชั่งน้ำหนัก รถเข็นอาหาร ถัง อาหารและเครื่องพ่นยาฆ่าเชื้อ เป็นต้น สำหรับต้นทุนการดำเนินงานระหว่างการดำเนินการเลี้ยงสุกรขุน ประเภท ต้นทุนผันแปร (Variable Cost) ประกอบด้วย ต้นทุนค่าพันธุ์สุกร ต้นทุนค่าอาหาร ต้นทุนค่าไฟฟ้า ต้นทุนค่าแรงงาน และต้นทุนอื่น ๆ เช่น ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงค่าซ่อมแซม ค่าภาษีโรงเรือน ดอกเบี้ยจ่าย เป็นต้น โดยปกติระยะการเลี้ยงสุกรขุน 1 รอบ ใช้เวลาในการเลี้ยงโดยเฉลี่ย 5 -6 เดือน หรือเลี้ยงได้ 2 รอบใน 1 ปี ในการเลี้ยงสุกรขุนแบบอิสระนั้น เกษตรกรต้องรับผิดชอบต้นทุนในการเลี้ยงทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นต้นทุนเงินลงทุนในโรงเรือนและอุปกรณ์ และค่าใช้จ่ายการดำเนินงาน เช่น ค่าพันธุ์ค่าอาหาร ค่ายาและเวชภัณฑ์ ในขณะที่การเลี้ยงแบบรับจ้างเลี้ยงนั้น เกษตรกรเป็นผู้รับผิดชอบเฉพาะการเลี้ยงเป็นหลัก โดยบริษัทเอกชนผู้ว่าจ้างมีหน้าที่รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการจัดหาวัตถุดิบสำหรับการเลี้ยง และให้ความช่วยเหลือด้านเทคนิค (Know-How) แก่เกษตรกรทั้งในด้านการใช้ยาและเวชภัณฑ์การรักษาสุกร การกำหนดโปรแกรมการให้อาหารและการตรวจสอบมาตรฐานการเลี้ยงของเกษตรกร ส่วนเกษตรกรมีหน้าที่ปฏิบัติตามมาตรฐานการเลี้ยงสุกรของบริษัทอย่างเคร่งครัด และรับผิดชอบค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการเลี้ยง เช่น ค่าไฟฟ้า ค่าแรงงาน อีกทั้งจะต้องบำรุงรักษาฟาร์มให้อยู่ในสภาพที่เหมาะสม และดูแลรักษาทรัพย์สินของบริษัทเอกชนผู้ว่าจ้าง เช่น คลังอาหารสุกร ยาและเวชภัณฑ์

2. ผลตอบแทนจากการเลี้ยงสุกรขุน ผลตอบแทนที่เกษตรกรจะได้รับจากการเลี้ยงสุกรขุนขึ้นอยู่กับรูปแบบการเลี้ยง ในกรณีการเลี้ยงสุกรแบบอิสระ เกษตรกรจะได้รับรายได้จากการขายผลผลิตสุกร(น้ำหนักสุกร x ราคาขาย) อย่างไรก็ตาม เกษตรกรจะต้องรับภาระความผันผวนของราคาตลาด ในขณะที่ผลตอบแทนจากการเลี้ยงสุกรขุนแบบรับจ้างเลี้ยงนั้น บริษัทเอกชนผู้ว่าจ้างจะจ่ายผลตอบแทนในรูปแบบ "ค่าจ้างเลี้ยง" (น้ำหนักส่วนเพิ่ม x อัตราค่าจ้างเลี้ยง) แก่เกษตรกรทุกสิ้นรอบการเลี้ยง โดยเมื่อสุกรมีน้ำหนักถึงเกณฑ์หรือถึงกำหนดครบรอบการเลี้ยง บริษัทเอกชนผู้ว่าจ้างจะมารับสุกรเพื่อไปส่งยังโรงงานแปรรูป และประเมินผลตอบแทนการเลี้ยง โดยพิจารณาจากน้ำหนักส่วน

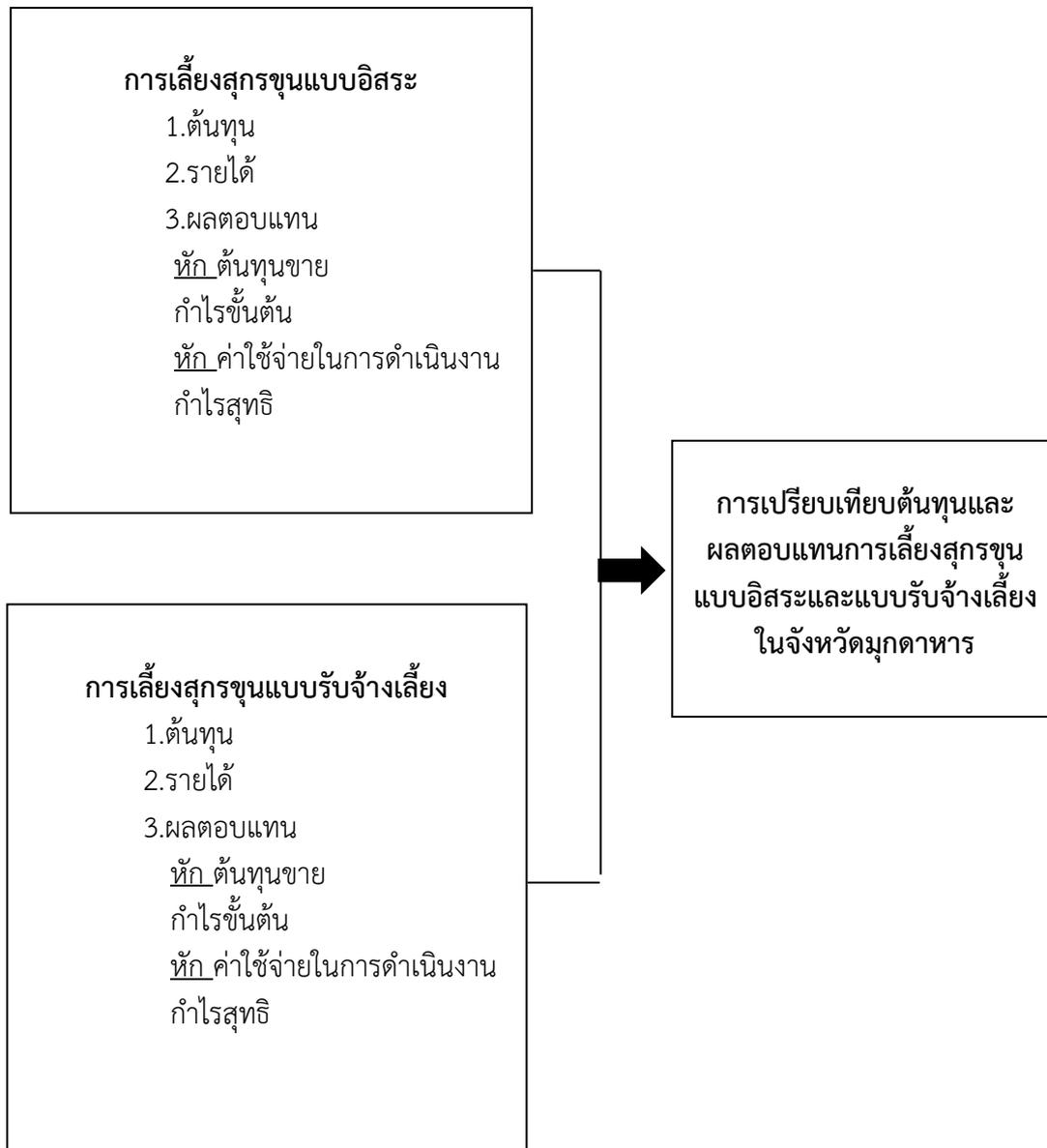
เพิ่ม (น้ำหนักสุกรรับเข้าเปรียบเทียบกับน้ำหนักสุกรออก) เรียกว่า รายได้ จากน้ำหนักส่วนเพิ่ม โดยเกษตรกรผู้รับจ้างเลี้ยงยังได้รับรายได้จากอัตรแลกเนื้อ รายได้จากการให้ความร่วมมือและรายได้จากการเลี้ยงรอดเกินค่ามาตรฐาน (ปีติพีร์ รวมเมฆ, 2557) นอกจากนี้เกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนยังมีรายได้อื่น ๆ เช่น รายได้จากการขายมูลสุกร รายได้จากการขายกระสอบอาหาร และรายได้จากการขายสุกรตัดทิ้ง เป็นต้น

3. กำไรจากการเลี้ยงสุกร กำไรจากการเลี้ยงสุกรขุนเกิดจากการที่เกษตรกรสามารถสร้างรายได้ (Revenue) มากกว่าต้นทุน (Cost) ที่เกิดขึ้นโดยกำไรจากการเลี้ยงสุกรขุนแบบอิสระมาจากรายได้จากการขายผลผลิตสุกรหักด้วยต้นทุนคงที่และต้นทุนผันแปรทั้งหมดจากการดำเนินงาน ในขณะที่กำไรจากการเลี้ยงสุกรขุนแบบรับจ้างเลี้ยง มาจากรายได้ค่าจ้างเลี้ยงที่เกษตรกรได้รับจากบริษัทเอกชนผู้ว่าจ้างหักด้วยต้นทุนคงที่และต้นทุนผันแปรจากการดำเนินงานทั้งหมด (ไม่รวมต้นทุนค่าพันธุ์สุกร ต้นทุนค่าอาหาร ต้นทุนค่ายาและเวชภัณฑ์) จากการทบทวนวรรณกรรม พบว่าเกษตรกรมีกำไรเพียงเล็กน้อยจากการเลี้ยงสุกรขุนตามระบบรับจ้างเลี้ยงและการลงทุนเลี้ยงสุกรขุนแบบอิสระจะให้ผลกำไรแก่เกษตรกรสูงกว่าการเลี้ยงสุกรแบบรับจ้างเลี้ยง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ปาริชาติ มณีมัย และคณะ (2558) ต้นทุนผันแปรในการเลี้ยงสุกรขุนแบบรับจ้างเลี้ยงเท่ากับ 390 บาท/ตัว ซึ่งต่ำกว่าฟาร์มแบบอิสระที่มีต้นทุนผันแปร เท่ากับ 7,084 บาท/ตัว เนื่องจากผู้ว่าจ้างจะรับภาระต้นทุนค่าพันธุ์สุกรและค่าอาหาร ในขณะที่ฟาร์มแบบรับจ้างเลี้ยงจะมีต้นทุนคงที่ เท่ากับ 97 บาท/ตัว ซึ่งสูงกว่าฟาร์มแบบอิสระที่มีต้นทุนคงที่ เท่ากับ 92 บาท/ตัว เนื่องจากมีการก่อสร้างอาคารโรงเรือนแบบปิดที่ต้องลงทุนสูง ด้านผลตอบแทน พบว่า เกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนแบบอิสระมีรายได้จากการจำหน่ายผลผลิตสุกร ตัวละ 8,272 บาท สูงกว่าเกษตรกรแบบรับจ้างเลี้ยงที่ได้เฉพาะค่าจ้างเลี้ยงในราคาตัวละ 451 บาท และเมื่อพิจารณาผลตอบแทนของโครงการ พบว่า การเลี้ยงสุกรแบบอิสระให้ผลตอบแทนสูงกว่าแบบรับจ้างเลี้ยงทั้งในวิธีมูลค่าปัจจุบันสุทธิอัตราส่วนของผลตอบแทนต่อต้นทุน อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน และอัตราผลตอบแทนทางบัญชี อีกทั้งมีระยะเวลาคืนทุนเร็วกว่า

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยที่เลี้ยงสุกรขุนเป็นอาชีพเสริม ในจังหวัดมุกดาหารจำนวน 40 คน ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 40 ราย กลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เนื่องจากทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 จำนวนเกษตรกรและจำนวนสุกรขุนที่เลี้ยงในพื้นที่จังหวัดมุกดาหาร (เก็บข้อมูลเดือนสิงหาคม 2564 ถึง เดือนกุมภาพันธ์ 2565)

พื้นที่	จำนวน เกษตรกรเลี้ยง สุกรขุนแบบ อิสระ (คน)	จำนวนสุกรขุน เลี้ยงแบบ อิสระ (ตัว)	จำนวนเกษตรกร เลี้ยงสุกรขุนแบบ รับจ้างเลี้ยง (คน)	จำนวนสุกรขุน เลี้ยงแบบ รับจ้างเลี้ยง (ตัว)
อำเภอเมือง	3	123	2	95
อำเภอดอนตาล	2	83	4	203
อำเภอนิคมน้ำอ้อย	3	142	2	109
อำเภอหว้านใหญ่	3	94	3	164
อำเภอหนองสูง	4	157	2	86
อำเภอดงหลวง	3	114	3	141
อำเภอคำชะอี	2	65	4	175
รวม	20	778	20	973

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ของการวิจัยครั้งนี้คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ใช้ในการสัมภาษณ์เกษตรกร ข้อมูลทั่วไป ต้นทุนและรายได้ในการเลี้ยงสุกรขุนแบบอิสระและแบบรับจ้างเลี้ยง โดยแบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้กรอกแบบสอบถาม ซึ่งประกอบไปด้วย ข้อมูลเกี่ยวกับ เพศ อายุ ประสบการณ์เลี้ยงสุกร ระยะเวลาที่ใช้เลี้ยงสุกรขุน

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนและรายได้ในการเลี้ยงสุกรขุนแบบอิสระและแบบรับจ้างเลี้ยง ของเกษตรกรในจังหวัดมุกดาหาร ได้แก่ ค่าพันธุ์สุกร ค่าอาหาร ค่าน้ำ/ค่าไฟฟ้า ค่ายารักษาโรค ค่าโทรศัพท์ ค่าแรงงาน และค่าใช้จ่ายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง และรายได้จากการขายสุกรขุน

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบต้นทุนและผลตอบแทนจากการลงทุน การเลี้ยงสุกรขุนแบบอิสระและแบบรับจ้างเลี้ยงของเกษตรกรในจังหวัดมุกดาหาร

คำนวณได้จาก

$$\text{รายได้จากการจำหน่ายสุกรขุน} = \text{น้ำหนัก} \times \text{ราคาขาย}$$

ผลการวิจัย**1. ข้อมูลทั่วไป**

ผลการวิจัยข้อมูลทั่วไป พบว่า เกษตรกรเป็นเพศชาย ร้อยละ 80 มีอายุระหว่าง 40-50 ปี มีประสบการณ์ในการเลี้ยงสุกรขุน 1 – 5 ปี ระยะเวลาที่ใช้เลี้ยงสุกรขุน 4 – 5 เดือน

2. ข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนและรายได้ในการเลี้ยงสุกรขุนแบบอิสระและแบบรับจ้างเลี้ยง ได้แก่ ค่าพันธุ์สุกร ค่าอาหาร ค่าน้ำ/ค่าไฟฟ้า ค่ายารักษาโรค ค่าโทรศัพท์ ค่าแรงงาน และค่าใช้จ่ายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

ตารางที่ 2 ต้นทุนและรายได้ในการเลี้ยงสุกรขุนแบบอิสระและแบบรับจ้างเลี้ยง (หน่วย: บาทต่อตัว)

	ต้นทุน	แบบอิสระ	แบบรับจ้างเลี้ยง
ต้นทุนผันแปร:			
ค่าพันธุ์สุกร		1,600	-
ค่าอาหาร		4,090	-
ค่าน้ำ/ค่าไฟฟ้า		86.53	97.45
ค่ายารักษาโรค		57.25	-
ค่าโทรศัพท์		20.78	23.56
ค่าแรงงาน		209.44	167.28
ค่าใช้จ่ายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง		81.23	113.45
ต้นทุนผันแปรรวม		6,145.23	401.74
ต้นทุนคงที่:			
ค่าเสื่อมราคาโรงเรือนและอุปกรณ์		76.82	89.52
ต้นทุนคงที่รวม		76.82	89.52
ต้นทุนรวม		6,222.05	491.26
ผลตอบแทน:			
รายได้จากการจำหน่ายสุกรขุน		7,980.19	-
รายได้ค่าจ้างเลี้ยง		-	948.54
รายได้อื่น		85.27	71.45
รายได้รวม		8,065.46	1,019.99
กำไรสุทธิ		1,843.41	528.73

หมายเหตุ: กำหนดให้ อาคารโรงเรือน มีอายุการใช้งานเท่ากับ 20 ปี และอุปกรณ์อื่นๆมีอายุการใช้งาน 10 ปี

จากตารางที่ 2 ต้นทุนการเลี้ยงสุกรทั้ง 2 รูปแบบ พบว่า ต้นทุนรวมของการเลี้ยงสุกรขุนแบบอิสระต่อตัวเท่ากับ 6,222.05 บาท ประกอบด้วยต้นทุนผันแปร 6,145.23 บาท และต้นทุนคงที่ 76.82 บาท ต้นทุนรวมของการเลี้ยงสุกรขุนแบบรับจ้างเลี้ยงต่อตัวเท่ากับ 491.26 บาท ประกอบด้วยต้นทุนผันแปร 401.74 บาท และต้นทุนคงที่ 89.52 บาท

ผลตอบแทนจากการเลี้ยงสุกรขุน พบว่า การเลี้ยงสุกรขุนแบบอิสระมีผลตอบแทนเป็นรายได้จากการจำหน่ายสุกรเฉลี่ยต่อตัว เท่ากับ 8,65.46 บาท (น้ำหนักสุกร X ราคาสุกรเฉลี่ย กิโลกรัมละ 75 บาท) ในขณะที่การเลี้ยงสุกรขุนแบบรับจ้างเลี้ยงจะมีผลตอบแทนมาจากรายได้ค่าจ้างเลี้ยงเฉลี่ย กิโลกรัมละ 5 บาท รวมรายได้เฉลี่ย 1,019.99 บาทต่อตัว นอกจากนี้เกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนทั้ง 2 รูปแบบ ยังได้รับผลตอบแทนที่เป็นผลพลอยได้จากการเลี้ยงสุกร ได้แก่ ผลตอบแทนจากการขายมูลสุกรแห้ง กระสอบอาหาร และการขายสุกรคัดทิ้ง โดยสรุป การเลี้ยงสุกรขุนแบบอิสระจะมีกำไรสุทธิเท่ากับ 1,843.41 บาทต่อตัว คิดเป็นร้อยละ 22.85 ของรายได้รวม และการเลี้ยงสุกรขุนแบบรับจ้างเลี้ยงมีกำไรสุทธิ เท่ากับ 528.73 บาทต่อตัว คิดเป็นร้อยละ 51.83 ของรายได้รวม

3. เปรียบเทียบต้นทุนและผลตอบแทนจากการลงทุน การเลี้ยงสุกรขุนแบบอิสระและแบบรับจ้างเลี้ยงของเกษตรกรในจังหวัดมุกดาหาร พบว่า การเลี้ยงสุกรขุนแบบอิสระจะมีกำไรสุทธิเท่ากับ 1,843.41 บาทต่อตัว คิดเป็นร้อยละ 22.85 ของรายได้รวม และการเลี้ยงสุกรขุนแบบรับจ้างเลี้ยงมีกำไรสุทธิ เท่ากับ 528.73 บาทต่อตัว คิดเป็นร้อยละ 51.83 ของรายได้รวม โดยสรุปการเลี้ยงสุกรขุนแบบอิสระจะมีกำไรสุทธิมากกว่าการเลี้ยงสุกรขุนแบบรับจ้างเลี้ยง 1,314.68 บาทต่อตัว

อภิปรายผล

อภิปรายผลการวิจัย เรื่อง การเปรียบเทียบต้นทุนและผลตอบแทนการเลี้ยงสุกรขุนแบบอิสระและแบบรับจ้างเลี้ยงในจังหวัดมุกดาหาร สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้ การเลี้ยงสุกรขุนแบบอิสระจะมีกำไรสุทธิมากกว่าการเลี้ยงสุกรขุนแบบรับจ้างเลี้ยง 1,314.68 บาทต่อตัว ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปาริชาติ มณีมัย และคณะ (2558) ต้นทุนผันแปรในการเลี้ยงสุกรขุนแบบรับจ้างเลี้ยง เท่ากับ 390 บาท/ตัว ซึ่งต่ำกว่าฟาร์มแบบอิสระที่มีต้นทุนผันแปร เท่ากับ 7,084 บาท/ตัว เนื่องจากผู้ว่าจ้างจะรับภาระต้นทุนค่าพันธุ์สุกรและค่าอาหาร ในขณะที่ฟาร์มแบบรับจ้างเลี้ยงจะมีต้นทุนคงที่ เท่ากับ 97 บาท/ตัว ซึ่งสูงกว่าฟาร์มแบบอิสระที่มีต้นทุนคงที่ เท่ากับ 92 บาท/ตัว เนื่องจากมีการก่อสร้างอาคารโรงเรือนแบบปิดที่ต้องลงทุนสูง ด้านผลตอบแทน พบว่า เกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรขุนแบบอิสระมีรายได้จากการจำหน่ายผลผลิตสุกร ตัวละ 8,272 บาท สูงกว่าเกษตรกรแบบรับจ้างเลี้ยงที่ได้เฉพาะค่าจ้างเลี้ยงในราคาตัวละ 451 บาท และเมื่อพิจารณาผลตอบแทนของโครงการ พบว่า การเลี้ยงสุกรแบบอิสระให้ผลตอบแทนสูงกว่าแบบรับจ้างเลี้ยงทั้งในวิธีมูลค่าปัจจุบันสุทธิอัตราส่วนของผลตอบแทนต่อต้นทุน อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน และอัตราผลตอบแทนทางบัญชี อีกทั้งมีระยะเวลาคืนทุนเร็วกว่า

ข้อเสนอแนะ**ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้**

การศึกษาการเปรียบเทียบต้นทุนและผลตอบแทนการเลี้ยงสุกรขุนแบบอิสระและแบบรับจ้างเลี้ยงในจังหวัดมุกดาหาร พบว่าการเลี้ยงสุกรขุนแบบอิสระได้กำไรมากกว่าการเลี้ยงสุกรขุนแบบรับจ้างเลี้ยง ดังนั้นแล้วควรนำผลการวิจัยในครั้งนี้เสนอต่อ กรมปศุสัตว์จังหวัดมุกดาหาร เพื่อเป็นข้อมูลให้กับเกษตรกรที่จะตัดสินใจเลี้ยงสุกรขุนในอนาคต

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

เพื่อให้การศึกษากว้างขึ้นควรเพิ่มกลุ่มประชากรในจังหวัดใกล้เคียง และเพิ่มระยะเวลาในการเก็บข้อมูลให้มากขึ้น และควรศึกษาหาแนวทางเพื่อเป็นการลดต้นทุนในการเลี้ยงสุกรขุนด้วย

เอกสารอ้างอิง

- กรมปศุสัตว์. (2558). อาหารที่ใช้เลี้ยงสุกรขุน
- เบญจพรพรณและคณะ. (2555). **ความเสี่ยงในการเกษตรระบบพันธะสัญญา ในจังหวัดเชียงใหม่ และลำพูน**. คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ปาริชาติ มณีมัย และคณะ. (2558). **ต้นทุนและผลตอบแทนการเลี้ยงสุกรขุนของฟาร์มขนาดกลาง และขนาดย่อม กรณีการเลี้ยงสุกรแบบอิสระและแบบรับจ้างเลี้ยงในจังหวัดพัทลุง**. วารสารจัดการสมัยใหม่ ปีที่ 13 ฉบับที่ 1 เดือน มกราคม – มิถุนายน 2558.
- ปิติพีร์ รวมเมฆ. (2557). **รูปแบบและปัจจัยแห่งความสำเร็จของ Contract Farming ในประเทศไทย: กรณีศึกษา Contract Farming สุกร**. วารสารบริหารธุรกิจ. 37(141). 48-71.
- ศูนย์วิจัยกสิกรไทย. สืบค้นเมื่อ 20 ธันวาคม 2564
- Raibom, C., Kinney, M., & Prather-Kinsey. (2006). **Cost Accounting Singapore: Thomson South-Western.**
- Sriboonchitta, S. & Wiboonpoongse, A. (2008). **Overview of Contract Farming in Thailand Lessons Learned Discussion Paper No Retrieved 9 October 2013**. From <http://www.fao.org/uploads/media/ADE20contract%20faming%20thailand.pdf>.
- Vernimmen, Pierre. (2005). **Corporate Finance: Theory and Practice**. Chichester: Wiley.

การพัฒนาการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมกลางแจ้ง Outdoor Games Activities on the Problem - Solving Ability of Young Children

ปาริชาติ พงศ์พรหม¹, วิราณี แสงสำฤทธิ์²

Parichat Pongprom¹, Wiranee Sangsumrit²

¹สาขาการศึกษาปฐมวัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี, โทรศัพท์ 089-2918539

¹Branch Early Childhood Education Department Faculty of Education Bangkok Thonburi University, Tel. 089-2918539

²สาขาการศึกษาปฐมวัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี, โทรศัพท์ 047-6631875

²Branch Early Childhood Education Department Faculty of Education Bangkok Thonburi University, Tel. 047-6631875

e-mail : ¹parichat.pong@bkkthon.ac.th , ²wiranee.san@bkkthon.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาผลของการจัดกิจกรรมกลางแจ้งที่มีต่อการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัย และ 2) เพื่อเปรียบเทียบการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมกลางแจ้ง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ เด็กนักเรียนชาย - หญิงที่มีอายุระหว่าง 4 - 5 ปีที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 ของโรงเรียนบางแค (เนื่องสังวาลย์อนุสรณ์) สำนักงานเขตบางแค กรุงเทพมหานคร จำนวน 12 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แผนการจัดกิจกรรมกลางแจ้งและแบบทดสอบวัดการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t - test แบบ Dependent Sample

ผลการวิจัยพบว่า การแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยหลังการจัดกิจกรรมกลางแจ้งสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1 และมีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นจากก่อนการทดลองในทุกด้าน

คำสำคัญ : การแก้ปัญหา, เด็กปฐมวัย, กิจกรรมกลางแจ้ง

Abstract

The purposes of this research were 1) To study the solving ability to young children after outdoor games activities 2) To study level of young children solving ability after outdoor games activities. Subjects were preschool children, aged 4 - 5 years old in kindergarten I , semester 2, academic year 2021 at Bangkhae Nuang Sangwan school , Lak song , Bang khae , Bangkok. The 12 lowest scored children were assigned for experimental group. The research instruments were Lesson plan of outdoor games

activities and problem - solving ability record form of young children. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation and t-test.

The research findings were as follows : The problem - solving ability of young children after outdoor games activities higher than they was before at .01 level. and the change increased from baseline in all aspects.

Keywords: Outdoor Games Activities , Solving Ability , Young Children

บทนำ

โลกในปัจจุบันนั้นเป็นโลกของเทคโนโลยี วิทยาศาสตร์หรือวิทยาการสมัยใหม่ที่เข้ามาอำนวยความสะดวกทั้งในชีวิตประจำวันและชีวิตความเป็นอยู่ของมนุษย์ มนุษย์จะต้องดำรงชีวิตและทำงานอยู่ภายใต้ความกดดัน การเปลี่ยนแปลงและความเครียดที่เพิ่มขึ้นจากการทำงาน บุคคลที่เป็นเยาวชนรุ่นใหม่จะต้องมีความแข็งแกร่งทั้งทางด้านจิตใจ โดยเฉพาะด้านสติปัญญาที่เด็กจะต้องพร้อมในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันได้ เพื่อให้เกิดความพร้อมทางด้านสติปัญญา พัฒนาตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพและดำรงชีวิตได้เป็นอย่างดี (นงเยาว์ แข่งเพ็ญแข.2538 : 29)

เด็กเป็นทรัพยากรที่มีค่ามากและเป็นความหวังของพ่อแม่ ผู้ปกครอง เป็นผู้มีพลังในการสร้างสรรค์และเป็นความหวังของการพัฒนาประเทศชาติ เด็กที่มีความสมบูรณ์ทั้งพัฒนาการทั้ง 4 ด้านไม่ว่าจะเป็นพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา มีความพร้อมทางด้านคุณธรรม จริยธรรมจะเป็นเด็กที่สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขและเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติต่อไปในอนาคต (เยาวพา เดชะคุปต์.2542ก : 12) จากปัจจัยที่สำคัญที่จะทำให้เด็กสามารถพัฒนาเป็นกำลังของชาติได้นั้น ควรเริ่มต้นที่การให้ความสำคัญกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีพัฒนาการในทุกด้านที่มีความพร้อม ดังนั้น ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาปฐมวัยจะต้องคำนึงถึงการพัฒนาเด็กปฐมวัยที่จะต้องเริ่มพัฒนาตั้งแต่แรกเกิดจนกระทั่งถึงอายุ 6 ปี ซึ่งจะถือว่าช่วงนี้เป็นวัยทองของชีวิตเด็ก เนื่องจากสมองมีการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว หากเด็กได้รับการพัฒนาอย่างถูกวิธีจะทำให้เด็กมีความพร้อมทั้งพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ.2543 : 16) การที่จะส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยมีความพร้อมในทุกด้านจะต้องเริ่มจากการอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัว การจัดการศึกษาที่ถูกต้องของสถานศึกษาที่มุ่งพัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวม ดังที่วิสัยทัศน์ของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ที่ได้กำหนดไว้ถึงการที่จะสะท้อนความคาดหวังที่จะเป็นจริงได้ในอนาคต ในการที่จะให้เด็กปฐมวัยเกิดการพัฒนาและเรียนรู้อย่างมีความสุข ดังนี้ “หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยมุ่งพัฒนาเด็กทุกคนให้ได้รับการพัฒนาด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ จิตใจ ด้านสังคมและด้านสติปัญญา อย่างมีคุณภาพและต่อเนื่อง ให้เด็กได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีความสุขและเหมาะสมตามวัย มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นคนดี มีวินัยและมีความสำนึกในความเป็นไทย โดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา พ่อแม่ ครอบครัว ชุมชนและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็ก”

(กระทรวงศึกษาธิการ, 2560 : 2) จากวิสัยทัศน์ของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 จะเห็นได้ว่า การที่จะพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีพัฒนาการทั้ง 4 ด้านนั้นจะต้องเริ่มจากการจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมให้แก่เด็กและให้เด็กปฐมวัยเกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุข (วิชาการอนุบาลรักลูก.2534 : คำนำ) เมื่อเด็กได้รับการพัฒนาอย่างเหมาะสมและเป็นไปตามวัยและวุฒิภาวะแล้ว เด็กจะเป็นคนที่มีความเก่ง เป็นคนดีและมีความสุข เป็นที่ต้องการของสังคมซึ่งสอดคล้องกับศิริกาญจน์ โกสุมภ์และดารณี คำวัจฉ (2544 : 5 - 6) ที่ได้กล่าวว่า คุณสมบัติที่สำคัญของเด็กปฐมวัยนั้นจะต้องเป็นบุคคลที่คิดเป็น ทำเป็นและแก้ปัญหาเป็น อีกทั้งเด็กยังจะต้องประยุกต์เอาความรู้จากประสบการณ์ตรงของตนเองนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

การเรียนรู้เป็นกลไกของการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของมนุษย์เป็นการเปลี่ยนแปลงศักยภาพของพฤติกรรมที่ถาวรโดยมาจากประสบการณ์ที่ได้รับและประสบการณ์นั้นทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมขึ้น การเรียนรู้เป็นการจัดทำสารสนเทศของสมองในการซึมซับเข้าไปกลายเป็นองค์ความรู้ที่นำมาสะสมไว้ในสมอง เมื่อต้องการนำมาใช้จึงถ่ายทอดสารสนเทศนั้นออกมาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพซึ่งบลูม (Bloom, 1964 อ้างถึงใน ประภาณีช เพียรไพฑูรย์, 2553 : 46) กล่าวว่าสติปัญญาของเด็กปฐมวัยนั้นจะได้รับการพัฒนาตั้งแต่อยู่ในครรภ์มารดา เมื่อเด็กอายุ 1 ปี จะมีการพัฒนาด้านสติปัญญาร้อยละ 20 อายุ 4 ปี จะมีการพัฒนาด้านสติปัญญาร้อยละ 50 และเมื่อเด็กอายุมากขึ้นจนกระทั่งอายุ 6 ปี จะมีการพัฒนาด้านสติปัญญาที่มากขึ้นจนถึงร้อยละ 75 จะเห็นได้ว่าการที่จะพัฒนาเด็กปฐมวัยให้เกิดการเรียนรู้ที่ดี มีพัฒนาการทางด้านสติปัญญาที่ดีและมีประสิทธิภาพนั้นเด็กควรที่จะได้รับการพัฒนาตั้งแต่ตอนที่อยู่ในวัยปฐมวัยหรือตั้งแต่อยู่ในครรภ์มารดา การแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยนั้นเป็นสิ่งที่มีความสำคัญมากเพราะเป็นการส่งเสริมความสามารถในกระบวนการคิด (ฉันทนา ภาคบงกช, 2528 : 53 อ้างถึงใน ธัญญ์นรี ชานิกประดิษฐ์, 2558 : 1) เมื่อเด็กปฐมวัยเจริญเติบโตขึ้นจะมีขนาดของสมองที่ใหญ่ขึ้นมีขนาดประมาณครึ่งหนึ่งของวัยผู้ใหญ่ การทำงานของเซลล์ประสาทจะทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นหากเด็กได้รับประสบการณ์ตรงผ่านการกระทำ การปฏิบัติจริง การทดลองหาคำตอบที่ต้องการรู้อย่างจะทำให้เด็กได้พัฒนากระบวนการทำงานของสมองในการคิดแก้ปัญหาให้มากยิ่งขึ้น

คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2561 : 20) ได้กำหนดสภาพที่พึงประสงค์ของมาตรฐานที่ 10 มีความสามารถในการคิดที่เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ ตัวบ่งชี้ที่ 10.3 มีความสามารถในการคิดแก้ปัญหาและตัดสินใจ สำหรับเด็กอายุ 3 - 6 ปีไว้ จึงจะเห็นได้ว่าการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยเป็นกระบวนการคิดที่มีความสำคัญมากกับเด็ก เด็กปฐมวัยมีวิธีการแก้ปัญหาด้วยตนเองผ่านการลองผิด ลองถูก เด็กในวัยนี้ยังไม่สามารถคิดแก้ปัญหาที่เป็นระบบได้ เนื่องจากเด็กยังมีประสบการณ์และไม่มีวุฒิภาวะในการเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ ที่มากพอ ดังนั้น ครูจึงเป็นผู้มีส่วนสำคัญในการจัดประสบการณ์ให้เด็กฝึกทดลองการแก้ปัญหาผ่านกิจกรรมประจำวันที่ได้ปฏิบัติอยู่แล้วด้วยตนเอง เช่น กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ เด็กจะต้องแก้ปัญหาในการหาพื้นที่ที่จะเคลื่อนไหว กิจกรรมเกมการศึกษาเด็กต้องแก้ไขปัญหาในการเล่นเกมที่ถูกต้อง กิจกรรมกลางแจ้งเด็กต้องแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างทำกิจกรรม

การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยในช่วงอายุ 3 – 6 ปีนั้น เป็นลักษณะการบูรณาการผ่านการเล่นโดยการที่เด็กต้องลงมือปฏิบัติจริง เพื่อให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรงที่หลากหลาย เกิดการเรียนรู้และได้รับการพัฒนาทั้งทางด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคมและด้านสติปัญญา กิจกรรมกลางแจ้งเป็นกิจกรรมที่เด็กได้ออกจากห้องเรียนไปสู่สนามทั้งที่เป็นสนามกลางแจ้งและสนามในร่ม เป็นการเปิดโอกาสให้เด็กได้ออกกำลังกาย เคลื่อนไหวร่างกายอย่างอิสระ โดยคำนึงถึงความสนใจและความสามารถของเด็กแต่ละคนเป็นหลัก กิจกรรมกลางแจ้งนี้มีจุดประสงค์ทั้งการพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ให้เคลื่อนไหวได้อย่างคล่องแคล่ว ส่งเสริมให้เด็กมีความสุขพดีและเกิดความสนุกสนาน ส่งเสริมการปรับตัวเข้ากับผู้อื่น รู้จักรักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่นทั้งพัฒนาการตัดสินใจ และการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยอีกด้วย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2561 : 77)

เมื่อเด็กปฏิบัติกิจกรรมกลางแจ้ง นอกจากจะเป็นการส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้านของเด็กปฐมวัยแล้ว สิ่งที่เด็กจะพบเจอจากการปฏิบัติกิจกรรมคือทักษะในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น (เพชรวรรณ จันทรางศุ, 2535 : 65) จากการค้นคว้าของไฉไลรัตน์ รูปชัยภูมิ (2549 : 52) พบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมกลางแจ้งมีความสามารถในการแก้ปัญหาสูงขึ้น เนื่องจากขณะที่เด็กเล่นเด็กจะได้พบกับสถานการณ์ที่ท้าทายในการแข่งขันเกมกับเพื่อนและทำให้เด็กได้พัฒนาการแก้ไขปัญหาด้วยตนเองจากประสบการณ์ที่ได้รับ อีกทั้งความหลากหลายของกิจกรรมกลางแจ้งที่มีการสลับสับเปลี่ยนหมุนเวียนกิจกรรมกันไปในแต่ละวัน การที่เด็กได้ทดลอง สังเกต สัมผัสกับอุปกรณ์จะยิ่งสร้างความท้าทายในการแก้ปัญหาให้กับเด็กปฐมวัยให้มากขึ้น

การจัดกิจกรรมกลางแจ้งเป็นกิจกรรมที่น่าสนใจและมีประโยชน์กับเด็กปฐมวัยเป็นอย่างมาก นอกจากเด็กปฐมวัยจะได้รับประโยชน์ในด้านของพัฒนาการทางด้านร่างกายแล้ว ยังส่งผลให้เด็กได้มีประสบการณ์ในการเล่นที่กว้างไกล เด็กได้มีโอกาสสังเกต คิดค้นและแก้ปัญหาด้วยตนเอง โดยมีครูเป็นผู้ชี้แนะหากเด็กไม่สามารถแก้ปัญหาเองได้ (ทวีพร ณ นคร, 2533 : 44) อีกทั้งควรจะมีการสับเปลี่ยนหมุนเวียนกิจกรรมการเล่นกลางแจ้งไปในทุก ๆ วัน ทั้งการเล่นเครื่องเล่นสนาม การเล่นบ่อน้ำ บ่อทราย การเล่นบ้านจำลอง การเล่นในมุมช่างไม้และการเล่นเกมการละเล่นไทย ซึ่งการที่ครูมีการหมุนเวียนสับเปลี่ยนการเล่นกลางแจ้งนี้จะทำให้เด็กปฐมวัยได้พัฒนาการแก้ปัญหาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ด้วยเหตุผลและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการพัฒนาการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมกลางแจ้ง โดยให้เด็กได้ปฏิบัติกิจกรรมกลางแจ้งที่หลากหลาย กิจกรรมมีการสับเปลี่ยนหมุนเวียนกันไปในแต่ละวัน เพื่อให้เด็กได้ใช้ทักษะการแก้ปัญหาของตนเอง ซึ่งจะเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมให้กับครูและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาให้แก่เด็กปฐมวัยในการนำกิจกรรมนี้ไปพัฒนาการแก้ปัญหาสำหรับเด็กปฐมวัยต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลของการจัดกิจกรรมกลางแจ้งที่มีต่อการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัย
2. เพื่อเปรียบเทียบการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมกลางแจ้ง

การทบทวนวรรณกรรม

งานวิจัยเรื่องนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาการพัฒนาการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมกลางแจ้ง ซึ่งการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยนี้มีความสำคัญมาก เพราะเป็นพื้นฐานในการที่เด็กจะนำไปแก้ปัญหาจากสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เด็กได้พบเจอในอนาคต โดยในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารทั้งหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 งานวิจัย เอกสารทางวิชาการ เพื่อศึกษาการจัดกิจกรรมกลางแจ้ง ซึ่งมีหลายรูปแบบนำมาประยุกต์ใช้กับเด็กปฐมวัยให้หลากหลายแต่หมุนเวียนเปลี่ยนกิจกรรมกันไปในทุกวันเพื่อที่เด็กปฐมวัยจะเกิดความท้าทายและพัฒนาการแก้ปัญหาได้เป็นอย่างดี

นิยามศัพท์เฉพาะ

1.เด็กปฐมวัย หมายถึง เด็กนักเรียนชาย - หญิงที่มีอายุระหว่าง 4 - 5 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 ของโรงเรียนบางแค (เนื่องสังวาลย์อนุสรณ์) สำนักงานเขตบางแค กรุงเทพมหานคร

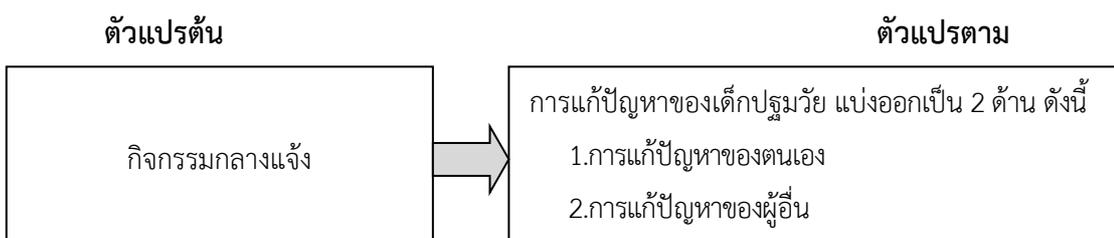
2.การแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัย หมายถึง ความสามารถของเด็กในการเลือกทำหรือการปฏิบัติเพื่อให้ผ่านพ้นอุปสรรคจนทำให้เกิดความพึงพอใจในสถานการณ์นั้น ๆ การแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัย แบ่งออกเป็น 2 ด้าน ดังนี้

2.1การแก้ปัญหาของตนเอง หมายถึง การที่เด็กสามารถแก้ไขปัญหหรืออุปสรรคที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับตนเองโดยที่ไม่เกี่ยวข้องกับผู้อื่น

2.2การแก้ปัญหาของผู้อื่น หมายถึง การที่เด็กสามารถแก้ไขปัญห อุปสรรคหรือสถานการณ์ที่เกิดขึ้นกับตนเอง โดยที่เด็กจะต้องพึ่งพาผู้อื่นในการแก้ไขปัญห เช่น ครู เพื่อน ผู้ปกครอง หรือบุคคลที่ใกล้ชิดเด็ก

3.กิจกรรมกลางแจ้ง หมายถึง กิจกรรมที่จัดขึ้นนอกห้องเรียน เป็นการพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็กและการพัฒนาอวัยวะต่าง ๆ กิจกรรมกลางแจ้ง ได้แก่ การเล่นเครื่องเล่นสนาม การเล่นบ่อน้ำ บ่อทราย การเล่นบ้านจำลอง การเล่นในมุมช่างไม้และการเล่นเกมการละเล่นไทย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัยเรื่องการพัฒนาการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมกลางแจ้ง

ระเบียบวิธีการวิจัย

1.การรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

- 1.แผนการจัดกิจกรรมกลางแจ้ง
- 2.แบบทดสอบวัดการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัย แบ่งออกเป็น 2 ด้าน ดังนี้
 - 2.1การแก้ปัญหาของตนเอง
 - 2.2การแก้ปัญหาของผู้อื่น

2.การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบวัดการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยด้วยแบบทดสอบวัดการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมกลางแจ้ง โดยมีรายละเอียด ดังนี้

- 1.การวิเคราะห์หาค่าสถิติพื้นฐานของการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัย ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
- 2.นำคะแนนของการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยมาเปรียบเทียบ ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมกลางแจ้ง โดยใช้ T – test แบบ Dependent Sample

ผลการวิจัย

หลังจากที่เด็กปฐมวัยได้รับการจัดกิจกรรมกลางแจ้ง เด็กปฐมวัยมีการแก้ปัญหา ในภาพรวมสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมกลางแจ้งอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนรายด้านของการแก้ปัญหา พบว่า สูงขึ้นกว่าก่อนการทดลองทุกด้าน ในด้านของการแก้ปัญหาของตนเองและการแก้ปัญหาของผู้อื่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาผลของการจัดกิจกรรมกลางแจ้งที่มีต่อการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยและเพื่อเปรียบเทียบการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมกลางแจ้ง ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยที่ทำกิจกรรมกลางแจ้งหลังการทดลองมีการแก้ปัญหาในภาพรวม หลังการทดลองสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลอง ทั้งนี้เนื่องจากขณะที่เด็กปฐมวัยทำกิจกรรมกลางแจ้งนั้น เด็กจะพบเจอปัญหาขึ้นมากมาย อีกทั้งการทำกิจกรรมกลางแจ้งซึ่งเป็นกิจกรรมที่เด็กปฐมวัยชื่นชอบมาก เพราะมีความสุขตื่นเต้น มีกฎ กติกาในการเล่นมากมาย ทำให้เด็กปฐมวัยไม่รู้สึกเบื่อหน่ายและเกิดความท้าทายในการเล่น ลักษณะของการทำกิจกรรมกลางแจ้งนั้นมีลักษณะของการทำกิจกรรมทั้งเดี่ยวและกลุ่ม จึงทำให้เด็กปฐมวัยได้พัฒนาการแก้ปัญหาที่หลากหลายทั้งการแก้ปัญหาของตนเองและการแก้ปัญหาของผู้อื่น (บุบผา พรหมศร.2542 : 93) ซึ่งสอดคล้องกับไฉไลรัตน์ รูปชัยภูมิ(2549 : 52) ที่ได้ทำการศึกษาค่าการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นไทย พบว่าหลังจากที่เด็กปฐมวัยทำกิจกรรมการเล่นไทย เด็กมีการแก้ปัญหาที่สูงขึ้น

ข้อเสนอแนะ

- 1.ควรมีการศึกษาผลของกิจกรรมกลางแจ้งที่แตกต่างกันออกไปจากการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัย เช่น พัฒนาการทางด้านร่างกาย ทักษะทางสังคม มิติสัมพันธ์ การกล้าแสดงออก ภาษา เป็นต้น
- 2.ควรมีการศึกษาการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยในกิจกรรมอื่นที่เด็กปฐมวัยได้ปฏิบัติอยู่แล้ว เช่น กิจกรรมการประกอบอาหาร กิจกรรมเกมการศึกษา กิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์ เป็นต้น
- 3.กิจกรรมกลางแจ้งที่ครูจัดควรเป็นกิจกรรมที่ให้เด็กปฐมวัยได้พัฒนาทักษะการแก้ปัญหาทั้งกิจกรรมเดี่ยวและกิจกรรมกลุ่มเล็ก กลุ่มใหญ่ เพื่อการพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาที่แตกต่างกันออกไปตามสถานการณ์ ทั้งการแก้ปัญหของตนเองและการแก้ปัญหของผู้อื่น
- 4.ควรมีการศึกษาผลของการจัดกิจกรรมกลางแจ้งเพื่อพัฒนาการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยในเด็กระดับชั้นอื่นหรือเด็กที่มีความต้องการพิเศษด้วย

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ.(2561).คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 สำหรับเด็กอายุ 3 – 6 ปี. กรุงเทพฯ ฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- .(2560).หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560.กรุงเทพฯ ฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- ฉันทนา ภาคบงกช.(2528).สอนให้เด็กคิดโมเดลการพัฒนาทักษะการคิดเพื่อคุณภาพชีวิตและสังคม.กรุงเทพฯ ฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ไฉไลรัตน์ รูปชัยภูมิ.(2549).ความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นไทย.ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย).กรุงเทพฯ ฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.
- ทวีพร ณ นคร.(2533).การศึกษาการเล่นสร้างสรรค์กลางแจ้งแบบอิสระกับแบบกึ่งชี้แนะที่มีต่อผลความสามารถในการสังเกตและการจำแนกของเด็กปฐมวัย.ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ ฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.
- ธนากร เทียมทัน.(2557).การพัฒนาพฤติกรรมความร่วมมือของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมกลางแจ้งโดยใช้วัสดุท้องถิ่น โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.วิทยานิพนธ์ (ค.ม.). (การจัดการปฐมวัยศึกษา).กรุงเทพฯ ฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- ธัญญ์นรี ชานิกรประดิษฐ์.(2558).ความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเชิงปฏิบัติการ.ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย).กรุงเทพฯ ฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.
- นงเยาว์ แข่งเพ็ญแข.(2538).เทคนิคพัฒนากระบวนการคิดและเรียนรู้เด็กปฐมวัยให้ถึงขีดสุดศักยภาพและยั่งยืน.สารพัฒนาหลักสูตร.14 (120) : มกราคม – มีนาคม.

- บุบผา พรหมศร.(2542).**ความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นเกมกลางแจ้งและกิจกรรมการเล่นเครื่องเล่นสนาม**.ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย).กรุงเทพฯ ฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.
- ประภาณีช เพียรไพฑูรย์.(2553).**ความสามารถในการคิดเชิงเหตุผลของเด็กปฐมวัยที่เล่นเกมการศึกษาอนุกรมมิติ**.ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย).กรุงเทพฯ ฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.
- เยาวพา เดชะคุปต์.(2542ก).**การศึกษาปฐมวัย**.กรุงเทพฯ ฯ : เอพี กราฟฟิคดีไซน์.
- วิชาการอนุบาลรักลูก.(2534).**เรียนรู้ผ่านร่างกาย**.กรุงเทพฯ ฯ : แพลนพับลิชชิง.
- ศิริกาญจน์ โกสุมภ์และดารณี คำวังนัง.(2544).**สอนเด็กให้คิดเป็น**.กรุงเทพฯ ฯ : บริษัททีปส์พับบลิชเคชั่น.
- สถิรมน พงษ์พัฒน์.(2556).**ผลการเล่นตามมุมประสบการณ์ด้วยสื่อธรรมชาติที่มีต่อพฤติกรรมอิทธิบาท 4 ของเด็กปฐมวัย**.วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.ปีที่ 35 ฉบับที่ 1. มกราคม – มีนาคม.หน้า 76 – 85.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ.(2543).**การปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนเป็นสำคัญที่สุด**.กรุงเทพฯ ฯ : cursสภาลาดพร้าว.
- สุมาลี บัณฑลวง.(2557).**ผลของการใช้เกมการเล่นกลางแจ้งที่มีต่อพฤติกรรมความร่วมมือของเด็กปฐมวัย**.วิทยานิพนธ์ ศษ.ด. (เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา).ปทุมธานี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.ถ่ายเอกสาร.
- อายุพร สาชาติ.(2548).**พฤติกรรมในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติ**.ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย).กรุงเทพฯ ฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.
- Bloom,B.S.(1964).**Stability and Change in Human characteristics**.New York : Wiley.

การพัฒนาการจัดการเรียนรู้วิชาการพัฒนาบุคลิกภาพสำหรับนักศึกษา
ระดับปริญญาตรีโดยใช้การสอนด้วยกระบวนการคิดสร้างสรรค์
และการอภิปรายกลุ่ม

The Development of Learning Management in the subject of
Personality Development for Students Bachelor's Degree using
Creative The Teaching and Group Discussion

วิบูลย์ ลีอมงคล^{1*}, ทวีพร ตูंपจ² และสุมาลี เริงสุขพิพัฒน์³

Viboon Luemongkhon^{1*}, Taveporn Toopoj² and Sumalee Loengsukphiphathana³

^{1,2}สาขาวิชาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจ โทรศัพท์ 044-955-121

^{1,2}Management Faculty of Business Administration Telephone 044-955-121

³สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ โทรศัพท์ 044-955-121

³Branch public administration Department liberal arts Tel. 044-955-121

¹e-mail: tavepron.tu1234@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อเสนอแผนการจัดการเรียนรู้วิชาการพัฒนาบุคลิกภาพสำหรับ
นักศึกษาระดับปริญญาตรีด้วยกระบวนการคิดสร้างสรรค์และการอภิปรายกลุ่ม เพื่อศึกษาความพึง
พอใจของผู้เรียนที่มีต่อแผนการจัดการเรียนรู้ แบบกระบวนการคิดสร้างสรรค์ร่วมกับการอภิปราย
กลุ่ม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นนักศึกษาสาขาการจัดการชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์ ภาคเรียน
ที่ 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 20 คน ที่ได้รับการสุ่มแบบเจาะจง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แผนการจัดการเรียนรู้วิชาการพัฒนาบุคลิกภาพโดยใช้
กระบวนการคิดสร้างสรรค์และการอภิปรายกลุ่ม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือการหาค่าสถิติ
พื้นฐานได้แก่ คะแนนเฉลี่ย และใช้บรรยายความเรียง ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาได้เรียนรู้ด้านการ
พัฒนาบุคลิกภาพผ่านการเรียนการสอนด้วยกระบวนการคิดสร้างสรรค์และการอภิปรายกลุ่ม

คำสำคัญ: การพัฒนาการเรียนรู้, กระบวนการคิดสร้างสรรค์, การอภิปรายกลุ่ม

Abstract

The objective of this research was to propose a learning plan for personality
development subjects for undergraduate students through a creative process and
group discussion. To study the students' satisfaction with the learning management
plan. creative process model with group discussion The sample used was 20

students in the field of management, Panomwan College of Technology, semester 1 of the academic year 2020, who were randomly assigned.

The research instrument was a learning management plan for personality development by using creative thinking and group thinking. The statistics used in the data analysis were to find the basic statistical values such as average scores and to describe the essays. The results showed that Students learn about personality development through creative teaching and group thinking.

Keywords: Development Learning Management, Creative Process, Group Discussion

บทนำ

สำหรับสังคมไทยนั้นได้ให้ความสำคัญกับการพิจารณาบุคลิกภาพมาเป็นเวลาช้านานแล้วโดยเชื่อกันว่าลักษณะที่มองเห็นจากรูปลักษณ์ภายนอกนั้น สามารถบ่งบอกถึงนิสัยใจคอของบุคคลแต่ละคนได้ เมื่อบุคคลได้มีโอกาสพบกันครั้งแรกความประทับใจระหว่างกันจะเกิดขึ้นหรือไม่นั้นย่อมขึ้นอยู่กับบุคลิกภาพของแต่ละคนแสดงออกมา จึงอาจกล่าวได้ว่าบุคลิกภาพนั้นมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อบุคคลในทุก ๆ ด้าน ทั้งด้านการศึกษา ด้านส่วนตัว และชีวิตการทำงาน ส่วนในวงการจิตวิทยา ก็เช่นเดียวกันที่กว่าครึ่งศตวรรษได้พยายามศึกษาค้นคว้าหาคำตอบ เพื่อให้ทราบถึงกระบวนการและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพของแต่ละบุคคล ทั้งนี้เพื่อนำความรู้ที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงบุคลิกภาพให้สอดคล้องกับการศึกษา การงานอาชีพ การเลือกคู่ครอง ตลอดจนการสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่นเพื่อการดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุขตลอดไป

ปัจจุบันสังคมให้ความสำคัญเกี่ยวกับเรื่องของบุคลิกภาพเป็นอย่างมาก เพราะเชื่อว่าบุคลิกภาพที่ดีสามารถสร้างโอกาสและความสำเร็จในชีวิตให้กับบุคคลได้โดยไม่ยากนัก ทั้งนี้เนื่องจากถึงแม้จะเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถสูง แต่หากมีบุคลิกภาพที่ไม่เหมาะสม เช่น ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง มีการวางตัวในสังคมที่ไม่เป็นที่ยอมรับ แต่งกายไม่ถูกต้องตามกาลเทศะ เหล่านี้ล้วนแล้วแต่เป็นอุปสรรคต่อความก้าวหน้าในชีวิตได้เช่นกัน ด้วยเหตุนี้เองในปัจจุบันจึงมีการก่อตั้งสถาบันเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลิกภาพต่าง ๆ เกิดขึ้นมากมาย เพื่อเปิดหลักสูตรการเรียนการสอนและการฝึกอบรมพัฒนาบุคลิกภาพทั้งด้านการปฏิบัติตัว การแสดงกิริยาท่าทางต่าง ๆ รวมทั้งการแต่งกาย การนั่ง การยืน การเดิน การพูด การรับประทานอาหาร เป็นต้น เพื่อให้บุคคลที่ต้องการพัฒนาตนเองได้เรียนรู้การแสดงออกอย่างถูกต้องเหมาะสม เป็นที่ยอมรับของสังคม จนอาจนำไปสู่ความสำเร็จทั้งด้านการศึกษาเล่าเรียน การทำงานและชีวิตส่วนตัว จึงอาจสรุปได้ว่า บุคลิกภาพที่เหมาะสมย่อมมีส่วนสำคัญต่อการกำหนดอนาคตและความสำเร็จของบุคคลได้

ความคิดสร้างสรรค์ เป็นความสามารถ อย่างหนึ่งของมนุษย์ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้มนุษย์มีการพัฒนาอย่างไม่หยุดยั้ง ความคิดสร้างสรรค์สามารถ พัฒนาได้ เรียนรู้กันได้ การจัดการเรียนการสอน เป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ขึ้นมาได้ การพัฒนา

บุคลิกภาพเป็นกระบวนการจัดการศึกษาให้แก่ผู้เรียนเพื่อช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีโอกาสได้ประมวลเอาความคิดสร้างสรรค์ มีจินตนาการ และประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ได้รับ แสดงออกมาในรูปของผลงานในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ดังนั้นในการจัดการเรียนการสอนแบบอภิปรายกลุ่มย่อย ผู้สอนต้องเป็นผู้จุดประกายให้ผู้เรียนเกิดประเด็นปัญหาที่นำไปสู่การอภิปรายเพื่อหาข้อสรุปร่วมกัน การเป็นผู้เรียนซึ่งเป็นสมาชิกกลุ่ม ต้องการให้กลุ่มยอมรับข้อเสนอ ความคิดเห็นตนนั้นต้องมีข้อมูลสนับสนุนมากพอ ผู้เรียนจึงต้องมีการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเพื่อการนำไปสู่การเรียนรู้ด้วย ส่วนการเรียนรู้ด้วยตนเองผู้เรียนต้องแสวงหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเองโดยไม่ต้องมีผู้ใดบังคับ ซึ่งเป็นการเรียนจากใจที่รักและชอบ เกิดจากแรงจูงใจภายในของบุคคลเพื่อเป็นความพึงพอใจที่เกิดจากกิจกรรมการเรียน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาการพัฒนาการจัดการเรียนรู้วิชาการพัฒนาบุคลิกภาพโดยใช้กระบวนการคิดสร้างสรรค์และการอภิปรายกลุ่ม

สมมติฐานการวิจัย

การพัฒนาการจัดการเรียนรู้วิชาการพัฒนาบุคลิกภาพโดยใช้กระบวนการคิดสร้างสรรค์และการอภิปรายกลุ่ม แตกต่างกัน

การทบทวนวรรณกรรม

บุคลิกภาพ (Personality) มีรากศัพท์มาจากภาษาละตินว่า Persona หมายถึง หน้ากาก (mask) ที่ตัวละครในสมัยกรีกโบราณใช้สวมใส่เวลาออกแสดง เพื่อให้มีบุคลิกที่แตกต่างกันไปตามบทบาทที่ถูกกำหนดมา ส่วนในโลกแห่งความเป็นจริง มนุษย์ทุกคนล้วนแสดงละครเช่นกัน เพื่อจะได้แสดงไปตามหน้าที่ที่ตนได้รับมอบหมาย แต่เมื่อแสดงผิดไปจากบทบาทตน ก็จะไม่เป็นที่ยอมรับของบุคคลอื่น แต่ถ้าแสดงได้ถูกต้องและเหมาะสมกับสถานภาพ บุคคลนั้นก็ได้รับการยกย่องสรรเสริญจากคนในสังคม สอดคล้องกับงานวิจัยของ เพลโต 427-347 B.C. อ้างจาก ศักดา ปันหน่งเพชร (2552) แต่ในชีวิตจริงแต่ละคนล้วนมีความจำเป็นต้องแสดงสีหน้า ท่าทาง คำพูดไปตามสถานภาพที่ได้รับไม่สามารถละทิ้งไปได้ จึงจำเป็นที่บุคคลจะต้องเรียนรู้เทคนิควิธีการพัฒนาและปรับปรุงบุคลิกภาพของตนตามบทบาทที่ได้รับ ให้เป็นที่ยอมรับของผู้อื่นเพื่อการดำเนินชีวิตอย่างเป็นสุขในสังคม

จิราภรณ์ ตั้งกิตติภรณ์ (2556) นิยามว่า บุคลิกภาพ คือ แบบแผนของพฤติกรรมภายนอกและภายในซึ่งเป็นเอกลักษณ์ประจำตัวที่ปัจเจกบุคคลใช้เป็นแนวทางในการปรับตัวกับสถานการณ์แวดล้อมอย่างสม่ำเสมอ

กล่าวโดยสรุป บุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะที่แสดงออกมาทั้งภายนอกและภายในของแต่ละบุคคลที่แตกต่างกัน อันเป็นผลมาจากพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อม จนกลายเป็นลักษณะเอกลักษณ์เฉพาะตัวของแต่ละบุคคลไปในที่สุด

แนวคิดในการพัฒนาบุคลิกภาพตามแนวคิดของ Rogers

คาร์ล โรเจอร์ (Carl Rogers, 1902-1987) นักจิตวิทยากลุ่มมนุษยนิยม มีความเชื่อเกี่ยวกับมนุษย์ในแง่สร้างสรรค์ที่ว่า ทุกคนเกิดมาพร้อมกับการมองเห็นถึงศักยภาพและคุณค่าในตนเอง มีเหตุผล เป็นตัวของตัวเองสามารถตัดสินใจและพร้อมจะรับผิดชอบต่อการตัดสินใจของตน มีแรงจูงใจที่จะพัฒนาตนเองในทุก ๆ ด้าน โดยเฉพาะด้านบุคลิกภาพ เพื่อให้ไปสู่ระดับสูงสุดเท่าที่ศักยภาพของแต่ละคนจะมีอยู่ โรเจอร์เชื่อว่า จะต้องเริ่มต้นจากการพัฒนาตัวตน (Self) ตามทฤษฎีตัวตน(Self-theory) กล่าวว่า ปัจจัยสำคัญต่อการสร้างตัวตนได้แก่ ประสบการณ์ที่ผู้มันได้รับในวัยเด็กจากผู้ใกล้ชิดจะส่งผลต่อการรับรู้ตนเอง ในทางบวกและลบได้เสมอ หากบุคคลใดมีการรับรู้ตนเองเอาไว้ได้อย่างไร บุคลิกภาพของเขาจะพัฒนาไปตามอัตโนมัตินที่ตนรับรู้ไว้

ความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) เป็นสิ่งที่มีอยู่ในตัวของมนุษย์เอง ซึ่งบางคนก็มีมากบางคนก็มีน้อยหรือที่เข้าใจว่า ความคิดสร้างสรรค์อยู่ในความถนัด (Aptitude) หรือความสามารถ (Ability) ความคิดสร้างสรรค์นอกจากจะเกิดมาเฉพาะตัวบุคคลแล้วยังสามารถเกิดขึ้นได้ จากการสะสมประสบการณ์ และการแก้ปัญหา (เกษร ธิตะจारी, 2550) “ความคิดสร้างสรรค์” ได้มีผู้ศึกษาและให้คำจำกัดความไว้หลายท่าน ดังเช่น Torrance (1963) กล่าวว่า “ความคิดสร้างสรรค์ คือความสามารถของบุคคลในการคิด แก้ปัญหา ด้วยการคิดอย่างลึกซึ้งที่นอกเหนือไปจากลำดับขั้นการคิดอย่างปกติธรรมดาเป็นลักษณะ ภายในของบุคคลที่จะคิดหลายแง่หลายมุม ประสมประสานกันจนได้ผลผลิตใหม่ที่ถูกต้องสมบูรณ์”

การพัฒนาการเรียนรู้และการพัฒนานักเรียน เป็นปัจจัยหลักที่สำคัญในการจัดกระบวนการให้ผู้เรียนเข้าสู่มาตรฐานและได้รับการพัฒนาตนเอง กระบวนการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถ พัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ” ผู้สอนจึงจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนบทบาทของตนเองจากการเป็นผู้บอกความรู้ให้จบไปในแต่ละครั้งที่เข้าสอนมาเป็นผู้เอื้ออำนวยความสะดวก(Facilitator)ในการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน

กล่าวคือเป็นผู้กระตุ้นส่งเสริมสนับสนุนจัดสิ่งเร้าและจัดกิจกรรมให้ผู้เรียน เกิดการพัฒนาให้เต็มตามศักยภาพ ความสามารถ ความถนัด และความสนใจของแต่ละบุคคล การจัดกิจกรรมจึงต้องเป็นกิจกรรมที่ ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์ วิจัย สร้างสรรค์ศึกษาและค้นคว้าได้ลงมือปฏิบัติจนเกิดการเรียนรู้และค้นพบความรู้ด้วยตนเองเป็นสาระ ความรู้ ด้วยตนเอง รักการอ่าน รักการเรียนรู้อันจะนำไปสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต(Long-life Education) และเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ (Learning Man) ผู้สอนจึงต้องสอนวิธีการแสวงหาความรู้ (Learn how to learn) มากกว่าสอนตัวความรู้

การพัฒนาเพื่อยกระดับคุณภาพนักเรียนจึงต้องจัดระเบียบและขั้นตอนดังนี้

1. วิเคราะห์สภาพทั่วไปของสถานที่ ห้องเรียนและตัวผู้เรียน

2. พัฒนาโดยการวิเคราะห์หลักสูตร เพื่อพัฒนานวัตกรรมในแต่ละบทเรียนโดยเน้นด้านความรู้และด้านกระบวนการ

3. พัฒนาจัดหาสื่อ เครื่องมือช่วยในการใช้สื่อการสอน ICT ช่วยในการจัดการเรียนรู้

4. สร้างและพัฒนานวัตกรรมและกิจกรรมที่หลากหลายให้ผู้เรียนได้รับองค์ความรู้และสนุกสนานกับการเรียนรู้กิจกรรมต่าง ๆ

5. ปรับเปลี่ยนห้องเรียนให้มีบรรยากาศเป็นห้องเรียนแห่งการเรียนรู้

6. เชื่อมโยงห้องเรียนให้มียุคความรู้ในห้องและนอกห้องเรียนสู้องค์ความรู้ที่เป็นสากลโดยใช้สื่อที่จัดทำขึ้นเองและสื่อออนไลน์

7. มีการวัดผลประเมินผลเพื่อการพัฒนาผู้เรียนไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ ตลอดจนสนับสนุนผู้ที่เรียนดี เก่ง ให้ได้ศึกษาและซ่อมเสริมนักเรียนที่อ่อนโดยใช้บทเรียนออนไลน์และบทเรียนสำเร็จรูปร่วมกับผู้ปกครอง

8. ประเมินผลทุกระยะ เพื่อให้ทราบสภาพจริง แก้ไขและวางแผนพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

การจัดการเรียนรู้ที่ใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับเทคนิคการอภิปรายกลุ่มย่อย หมายถึง การจัดการเรียนรู้ที่ใช้ปัญหาเป็นฐาน โดยการนำเอาปัญหามาเป็นเครื่องมือช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามเป้าหมาย ผ่านการนำเสนอสถานการณ์ปัญหาให้นักเรียนเป็นขั้นตอนแรกของการจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนสำรวจเพื่อ ตอบคำถาม และทำความเข้าใจในปัญหาซึ่งลักษณะปัญหาที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้จะมีลักษณะเป็นปัญหา ที่นักเรียนพบเจอได้ในชีวิตประจำวัน โดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียนร่วมกันเรียนเป็นกลุ่มย่อยประมาณ 4-6 คน ช่วยกันศึกษาค้นคว้า โดยมีครูทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวก หรือให้คำแนะนำ โดยการประชุม ในกลุ่มจะประชุมตามประเด็นที่กำหนดไว้รวมไปถึงการหาข้อสรุปในเรื่องนั้น ๆ จาก วรรทยา แซมเพชรและคณะ. (2564)

ทิตินา แซมมณี (2560) และนันทน์ภัส นิยมทรัพย์ (2560) ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่

1) ครูจัดนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อย กลุ่มละประมาณ 4-6 คน

2) ครูกำหนดข้อ ปฏิบัติ บทบาทของกลุ่ม และประเด็นหรือคำถามที่ใช้สำหรับในการอภิปราย

3) นักเรียนมีการแลกเปลี่ยนพูดคุยประเด็นในการอภิปรายที่กำหนด

4) นักเรียนสรุปประเด็นในการอภิปรายเป็นข้อสรุปของกลุ่มจนนำมาสู่การจัดการเรียนรู้ที่ใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับเทคนิคการอภิปรายกลุ่มย่อย ซึ่งประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้

การจัดการเรียนรู้ที่ใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับเทคนิคการอภิปรายกลุ่มย่อย ซึ่งประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ทำความเข้าใจปัญหา หมายถึง ขั้นตอนที่ครูจัดนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อย กลุ่มละประมาณ 4-6 คน โดยครูกำหนดข้อปฏิบัติ บทบาทหน้าที่ของกลุ่ม เพื่อให้นักเรียนร่วมมือกันเพื่อช่วยให้กลุ่มทำงานให้ ประสบผลสำเร็จ และครูกำหนดประเด็นในการอภิปราย โดยให้นักเรียนช่วยกันอ่านสถานการณ์ปัญหาที่ได้รับ และทำความเข้าใจกับสถานการณ์ปัญหาและคำศัพท์ที่ปรากฏ โดยส่วนใดที่นักเรียนยังไม่เข้าใจครูจะอธิบาย เพิ่มเติมเพื่อให้นักเรียนมีความเข้าใจปัญหาที่ตรงกัน

ขั้นที่ 2 ระดมสมองวิเคราะห์ หมายถึง ขั้นตอนที่สมาชิกในกลุ่มช่วยกันระดมสมอง ร่วมกัน แลกเปลี่ยน พูดคุยเกี่ยวกับประเด็นปัญหาที่กำหนดไว้ โดยการพยายามทำความเข้าใจปัญหาว่าเกิดจากสาเหตุใดได้บ้าง ผ่านการคิดวิเคราะห์ปัญหาออกเป็นประเด็นย่อย ๆ และระบุสาเหตุของปัญหาที่แท้จริงลงในผังก้างปลาเมื่อ ทราบสาเหตุปัญหาที่แท้จริงก็จะนำไปสู่การหาวิธีการในการคิดแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้อง

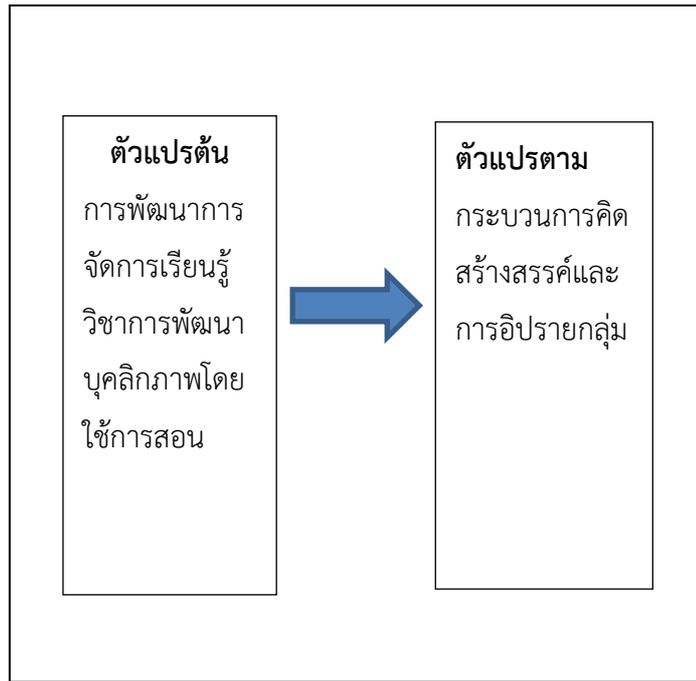
ขั้นที่ 3 ร่วมแสวงหาคำตอบ หมายถึง ขั้นตอนที่สมาชิกในกลุ่มแลกเปลี่ยนความรู้ด้านกฎหมาย ประเด็นการเรียนรู้และกำหนดสิ่งที่ต้องการนำมาใช้ในการคิดแก้ปัญหา และช่วยกันศึกษาค้นคว้าหาความรู้ จากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ สำหรับมาอธิบายการคิดแก้ปัญหา

ขั้นที่ 4 อภิปรายและสรุป หมายถึง ขั้นตอนที่สมาชิกในกลุ่มนำความรู้ที่ได้มาอภิปรายและแลกเปลี่ยนความรู้ร่วมกัน รวมไปถึงประเมินความถูกต้องของประเด็นการเรียนรู้ ที่ต้องการนำมาใช้ในการคิดแก้ปัญหาจนนำไปสู่การสรุปวิธีการคิดแก้ปัญหาที่ได้จากการศึกษา

ขั้นที่ 5 วิเคราะห์และประเมินแนวทางการแก้ปัญหา หมายถึง ขั้นตอนที่สมาชิกในกลุ่มร่วมกัน สะท้อนความคิดของสิ่งที่ได้เรียนรู้ และประเมินความเป็นไปได้ของวิธีการคิดแก้ปัญหา สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฉวี เบาทรวงและคณะ. (2554). ผลการวิจัย พบว่าภายหลังการจัดการเรียนการสอนแบบอภิปรายกลุ่ม กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนความรู้ทางการผดุงครรภ์สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.001$) กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 74.39 มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดต่อการจัดการเรียนการสอนแบบอภิปรายกลุ่มในภาพรวมเท่ากันทั้งด้านเนื้อหาการสอน ด้านรูปแบบการสอน และด้านนำไปใช้ และกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 68.54 มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดต่อการจัดการเรียนการสอนแบบอภิปรายกลุ่มทั้งหมดโดยเฉลี่ย ผลการวิจัยแสดงว่า การจัดการเรียนการสอนแบบอภิปรายกลุ่มสามารถใช้เป็นทางเลือกในการสอนเพื่อส่งเสริมการบูรณาการความรู้ภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติทางการผดุงครรภ์

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัยที่แสดงขั้นตอน หรือความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ใช้ ตัวแปรต้น ตัวแปรตาม

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิด

ระเบียบวิธีการวิจัย

วิธีการรวบรวมข้อมูล และวิธีการดำเนินการเกี่ยวกับการวิจัยว่ามีขั้นตอน แบ่งได้เป็น 2 ส่วน คือ

1. การรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

ประชากร

ได้แก่ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 หลักสูตรบริหารธุรกิจ สาขาการจัดการ วิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวนนักศึกษาทั้งหมด 40 คน จำนวน 2 ห้องเรียน

กลุ่มตัวอย่าง

ได้แก่ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 หลักสูตรบริหารธุรกิจ สาขาการจัดการ วิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบเจาะจง จำนวน 1 ห้องจำนวน 20 คน

ตัวแปรในการศึกษา

1. ตัวแปรต้น ได้แก่ การพัฒนาการจัดการเรียนรู้วิชาการพัฒนาบุคลิกภาพโดยใช้การสอน
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ กระบวนการคิดสร้างสรรค์และการอภิปรายกลุ่ม

เครื่องมือในการศึกษา

1. แผนการจัดการเรียนรู้
2. แบบบันทึกการสนทนากลุ่มย่อย
3. แบบสำรวจความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการสอนแบบกระบวนการคิดสร้างสรรค์ ร่วมกับการอภิปรายกลุ่ม

4. ทักษะการคิดที่มีต่อการเรียนวิชาการพัฒนาบุคลิกภาพ
5. แบบประเมินงานวิชาการพัฒนาบุคลิกภาพด้านกระบวนการคิดสร้างสรรค์และการอภิปรายกลุ่ม

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์แบบประเมินโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหาแล้วสรุปเป็นความเรียง
2. วิเคราะห์แบบประเมินและแบบวัดความพึงพอใจของผู้เรียนโดยหาค่าเฉลี่ย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ
การหาค่าความเที่ยงตรงของเนื้อหาโดยความเห็นชอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ (IOC)
2. สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย (Mean), ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

(Standard Deviation)

ผลการวิจัย

ผลการวิจัย พบว่า นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาการจัดการ ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 20 คน ได้เรียนรู้ด้านการคิดผ่านการเรียนการสอนด้วยกระบวนการคิดสร้างสรรค์ และการอภิปรายกลุ่ม มีพัฒนาการด้านการออกแบบความคิดสร้างสรรค์ดีขึ้น เห็นถึงพัฒนาการด้านความคิดสร้างสรรค์ ผลจากการประเมินผู้เรียนพบว่า ในระยะแรกนักศึกษาจะมีความกังวลในการออกแบบชิ้นงานทางการนำเสนอหน้าชั้นเรียนหรือชิ้นงานประกอบการนำเสนอ ซึ่งเป็นกิจกรรมง่าย ๆ แต่นักศึกษายังยึดติดกับชิ้นงานหรือผลงานที่ต้องดี คิดว่าตนเองไม่มีความสามารถและไม่สามารถทำได้ จึงไม่กล้าแสดงออกเท่าที่ควร ได้เรียนรู้การสอนที่ผ่านกระบวนการที่เน้นความคิดสร้างสรรค์ จะค่อย ๆ เปลี่ยนเป็นบุคคลจะเกิดความคิดเห็นที่สร้างสรรค์แตกต่างไปจากเดิมได้ ถ้าหากได้มีโอกาสไดลองนึกคิด แก้ปัญหาด้วยวิธีที่ไม่เคยคิดมาก่อน จากกลุ่มประสบการณ์ ถ้าเป็นบุคคลจากหลายกลุ่มประสบการณ์มาช่วยกันแก้ปัญหา ก็จะได้หลากหลายวิธีขึ้น

อภิปรายผล

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน แบบอภิปรายกลุ่ม กระตุ้นให้นักศึกษาได้ใช้ความคิดอย่างมีเหตุผลมากยิ่งขึ้น เป็นการส่งเสริมให้นักศึกษาได้แลกเปลี่ยนความรู้กับเพื่อน ๆ เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ เป็นการช่วยให้นักศึกษาได้ค้นพบความรู้ด้วยตนเอง และได้กระตุ้นให้นักศึกษากล้าแสดงความคิดเห็น กล้าที่จะถามและกล้าตอบคำถามจากเพื่อน ๆ ที่ถามสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนาธิป พรกุล (2545) กล่าวว่า การสอนแบบอภิปรายเป็นการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นที่นำไปสู่การเรียนรู้ โดยผู้เรียนจะได้พัฒนาด้านความรู้ เจตคติ และทักษะการเรียน ด้านการบรรยายในการเรียนรู้ ช่วยให้นักศึกษาสนใจและมีความกระตือรือร้นในการเรียน ทำให้นักศึกษามาร่วมปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมชั้น จึงทำให้นักศึกษาทุกคนมีส่วนร่วมในการเรียน ทำให้นักศึกษาเรียนด้วยความสนุกสนาน มีความเป็นกันเองระหว่างเพื่อนและทำให้มีความสุขในการ

เรียน สอดคล้องกับโรเบิร์ต มิเชล และเจมส์ (Robert, Michael and James, 1993) กล่าวว่า การอภิปรายเป็นวิธีการพูดคุย หรือสนทนาระหว่างนักศึกษากับนักศึกษา และเป็นกระบวนการสอนที่สำคัญ ซึ่งสามารถอธิบายเป็นรายบุคคล เป็นกลุ่มเล็กหรือกลุ่มใหญ่ก็ได้และการอภิปรายนั้นสามารถทำให้เกิดความรู้ เกิดทักษะ และเจตคติที่ดีภายในกลุ่มของนักศึกษาด้วยกัน เพราะการอภิปรายจะช่วยให้ศึกษาร่วมมือกันเรียนรู้และสามารถใช้ได้กับบุคคลทุกกลุ่มอายุเช่นเดียวกับ วิชัย วงใหญ่ (2554) วิธีการสอนโดยใช้การอภิปรายกลุ่ม เป็นวิธีการที่มุ่งช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างทั่วถึง มีโอกาสแสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ อันจะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในเรื่องที่เรียนกว้างขึ้น ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้ ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่ชัดเจนและเกิดความมั่นคงในการเรียนรู้ ช่วยให้เกิดความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตน ช่วยให้เข้าถึงความสำคัญของกระบวนการทำงานกลุ่มมากขึ้นช่วยให้นักศึกษาสามารถวางแผนการปฏิบัติงานได้ด้วยตนเอง ช่วยให้นักศึกษาพัฒนาความคิดได้อย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับ อภรณ์ ใจเที่ยง (2546)

กล่าวไว้ว่า วิธีสอนแบบอภิปราย มุ่งให้ผู้เรียนได้มีโอกาสสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือพิจารณาหัวข้อที่กลุ่มมีความสนใจร่วมกัน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อหา คำตอบ แนวทาง หรือเพื่อแก้ปัญหา วิธีสอนแบบอภิปรายจึงเป็นวิธีสอนที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียน คือ ได้คิด ได้แก้ปัญหา และได้ฝึกการทำงานร่วมกัน สอดคล้องกับ พิจิตรา เกษประดิษฐ์ (2561) กล่าวไว้ว่าหลังจากที่ได้เรียนรู้การสอนที่ผ่านกระบวนการที่เน้นความคิดสร้างสรรค์ จากเดิมทำให้การคิดของตนเองไม่ดีและไม่สร้างสรรค์ จะค่อย ๆ เปลี่ยนเป็นบุคคลจะเกิดความคิดเห็นที่สร้างสรรค์แตกต่างไปจากเดิมได้ ถ้าหากได้มีโอกาสได้ลองนึกคิด แก้ปัญหาด้วยวิธีที่ไม่เคยคิดมาก่อน หรือคิดโดยสมมติว่าตนเองเป็นคนอื่นจากกลุ่มประสบการณ์ ถ้าเป็นบุคคลจากหลายกลุ่มประสบการณ์มาช่วยกันแก้ปัญหาก็จะทำให้ยิ่งได้หลากหลายวิธีขึ้นและจะทำให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นด้วย

ข้อเสนอแนะ

การนำผลที่ได้จากการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. เพื่อฝึกการเป็นผู้นำ ผู้ตามและหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ควรหมุนเวียนสับเปลี่ยนกันในกลุ่ม
2. ผู้สอนควรกระตุ้นให้ผู้เรียนกล้าแสดงออก

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2540). การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพมหานคร
วิทยา แซมเพชรและคณะ (2564). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการ
คิดแก้ปัญหาของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยการจัดการเรียนรู้ที่ใช้ปัญหาเป็น
ร่วมกับเทคนิคการอภิปรายกลุ่มย่อย. วารสารสังคมศาสตร์วิจัย. 12 (1) (มกราคม-มิถุนายน
2564).129-148.
- วิชัย วงใหญ่ (2554). พัฒนาหลักสูตรและการสอน. ภาควิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยศรี
นครินทรวิโรฒประสานมิตร.

- ธัญญาภัทร์ เลิศจันทรางกูร. **เทคนิคการพัฒนาบุคลิกภาพ**. กรุงเทพมหานคร : ซีเอ็ดดูเคชั่น, 2562.
- ชนาธิป พรกุล (2545). **รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทีศนา แคมมณี (2560). **ศาสตร์การสอน องค์กรความรู้เพื่อการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ** (พิมพ์ครั้งที่ 21). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิจิตรา เกษประดิษฐ์ (2561). **การพัฒนาการจัดการเรียนรู้วิชาศิลปะสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัยโดยการสอนด้วยกระบวนการคิดสร้างสรรค์และการอภิปรายกลุ่ม**. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี.
- ฉวี เบาทรวงและคณะ. (2554). **ผลของการสอนแบบอภิปรายกลุ่มต่อความรู้ทางการผดุงครรภ์และความพึงพอใจของนักศึกษาพยาบาล**. คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- อาภรณ์ ใจเที่ยง (2546). **หลักการสอน**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์
- น้อย. (2564). **การพัฒนาการเรียนรู้** [เว็บไซต์]. สืบค้นจาก <https://www.gotoknow.org/user/aganitkh/profile>

การพัฒนาเกมเพื่อการเรียนรู้ รายวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการอาชีพ
เรื่อง อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ วิทยาลัยเทคโนโลยีอาชีวศึกษานครราชสีมา
The Development of the Game for Learning for Information
Technology for Works - Hardware Computer Subject, Nakhon
Ratchasima Vocational College Of Technology

ศุภชัย ชัยประเสริฐ^{1*}, ศิราพร แซ่ตั้ง² และพงษ์พัฒน์ พิมพีดี³

Supachai Chaiprasert¹, Siraporn Sae-tang² and Pongpat Pimdee³

^{1,3}สาขาวิชาการระบบสารสนเทศ คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์, โทร. 044-955121

^{1,3}Branch Information system Department Bussiness, Tel. 044-955121

²สาขาวิชาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์

²Branch Accounting Department Bussiness, Tel 044-955121

*e-mail: Chai-pra-sert@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) หาประสิทธิภาพโดยใช้เกณฑ์ 80/80 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระหว่างก่อนการเรียนและหลังการเรียน 3) ศึกษาดัชนีประสิทธิผล 4) ประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาที่เรียนโดยการใช้เกมเพื่อการเรียนรู้ ประชากรได้แก่ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีอาชีวศึกษานครราชสีมา จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย (1) เกมเพื่อการศึกษา เรื่อง อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ (2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (3) แบบทดสอบกิจกรรมระหว่างเรียน (4) แบบประเมินความพึงพอใจของนักศึกษา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test (Independent Samples)

ผลการวิจัยพบว่า

1. การพัฒนาเกมเพื่อการเรียนรู้ เรื่อง อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ มีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.00/83.67 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เปรียบเทียบการเรียนหลังการเรียนสูงกว่าก่อนการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. ดัชนีประสิทธิผลของเกมเพื่อศึกษามีค่า 0.5545 หรือ คิดเป็นร้อยละ 55.45 (E.I. = 0.5545)
4. ความพึงพอใจของนักศึกษายู่ในระดับดีมาก ($\bar{x} = 4.56$, S.D. = 0.56)

คำสำคัญ : การพัฒนาเกม, เกมเพื่อการเรียนรู้, อุปกรณ์คอมพิวเตอร์

Abstract

The purposes of the research were 1) to find efficiency according to criteria 80/80, 2) to compare the learning achievement of before and after using educational game, 3) to find the effectiveness index of Game for Learning and 4) to study satisfaction of students. The population of this research was 10 sophomore diploma in vocational Education students of Computer Business, Nakhon Ratchasima Vocational College Of Technology. The tools used in this research consisted of (1) the educational game on learning course of Computer Application in Business - Hardware Computer and Communication Subject, (2) the Academic Achievement Test, (3) the Activity Test during the lesson and (4) the assessment of students' satisfaction. The statistics used for data analysis were percentage, mean, standard deviation and t-test (Independent Samples).

The researcher found that:

1. The Development of the Game for Learning for Hardware Computer Subject, Nakhon Ratchasima Vocational College Of Technology which the researcher had created, the results were 80.00/83.67.
2. The students' learning achievement showed that result of post-test was higher than pre-test at the significant level of .01.
3. The educational game effective index was 0.5545 or 55.45 % (E.I.= 0.5545).
4. The average of students' satisfaction was at the highest level of 4.56 and the standard deviation was at 0.56.

Keywords : The Development of the Game, Game for Learning, Hardware Computer and Communication

บทนำ

การเรียนรู้ผ่านเกม (Game-Based Learning หรือ GBL) เป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายมากขึ้นเรื่อยๆในปัจจุบัน เป็นเพราะการที่ผู้เรียนเกิดมาในยุคที่เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ต่างๆและเครื่องมือสื่อสารที่พัฒนาอย่างไม่หยุดยั้ง จึงมีผลทำให้ความชอบ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียนต่อรูปแบบการเรียนรู้และการที่ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมและลงมือปฏิบัติจะทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการเรียนรู้ ซึ่งเกมเพื่อการเรียนรู้ นับเป็นนวัตกรรมสื่อการเรียนรู้รูปแบบใหม่ที่ออกแบบและสอดแทรกเนื้อหาบทเรียนลงไปในเกม ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ลงมือเล่นและฝึกปฏิบัติในการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยในขณะที่ลงมือเล่นผู้เรียนจะได้รับทักษะ และความรู้จากเนื้อหาบทเรียนไปด้วยขณะที่เล่น (ประหยัด จิระวรพงศ์. 2559 : ออนไลน์)

ซึ่งสถานศึกษาเริ่มมีการใช้วิธีการเรียนรู้ผ่านเกม (Game-Based Learning หรือ GBL) เป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายมากขึ้นในปัจจุบัน ทั้งนี้มีสาเหตุมาจากการที่ผู้เรียนในวัย

เด็กยุคนี้เกิดและเติบโตมาพร้อมกับยุคที่เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ต่างๆและเครื่องมือสื่อสาร มีการพัฒนาในช่วงเวลาเดียวกัน จึงมีผลทำให้เกิดเป็น ความชอบ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียนต่อรูปแบบการเรียนรู้ประกอบกับการที่ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมและลงมือปฏิบัติการต่างๆด้วยเกม ทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการเรียนรู้นอกจากนี้การเรียนรู้ผ่านเกม (Game-Based Learning หรือ GBL) ยังเป็นนวัตกรรมทางการศึกษาที่ได้นำเอาความสนุกสนานของเกมในรูปแบบใหม่ๆผสมผสานเนื้อหาเข้ากับบทเรียนวิชาต่างๆเข้าด้วยกันได้ไม่ยาก ทั้งยัง ทำให้ผู้เรียนเกิดความเพลิดเพลินมีความสุขกับการเรียนรู้และได้รับความรู้ไปด้วย โดยเฉพาะเกมที่มีสถานการณ์จำลองมีความสนุกสนานเพลิดเพลินและมีความท้าทายทำให้การเรียนรู้ไม่น่าเบื่อ การเรียนการสอนลักษณะนี้ เรียกว่าเกมมิฟิเคชัน (Gamification) ซึ่งหมายถึง การใช้เทคนิคในรูปแบบของเกมโดยไม่ใช้ตัวเกม เพื่อเป็นสิ่งที่ช่วยในการกระตุ้นและสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน แต่ทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่สนุกสนานใช้กลไกของเกมเป็นตัวดำเนินการอย่างไม่น่าเบื่อ อันจะทำให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรม ตรวจสอบ ปรับปรุงและหาวิธีการแก้ไขปัญหา รวมไปถึงการนำเอาหลักการพื้นฐานในการออกแบบเกม กลไกการเล่นเกม มาใช้ในบริบทอื่นที่ไม่ใช่การเล่นเกมนั้น โดยแนวคิดนี้เป็นวิธีที่ช่วยเพิ่มความผูกพันแก่ผู้เข้าร่วมกิจกรรม ที่ได้รับความนิยมและประสบความสำเร็จเป็นอย่างมากในภาคธุรกิจรวมทั้งในวงการการศึกษาได้มีการศึกษาวิจัยเพื่อนำเอาแนวคิดนี้มาช่วยยกระดับคุณภาพของผู้เรียนเช่นกัน การนำแนวคิดเกมมิฟิเคชันมาใช้ในการจัดการการเรียนรู้เป็นหนึ่งในวิธีการและเทคนิคทางการศึกษาที่สามารถสร้างแรงจูงใจและความผูกพันในการเรียนของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี (Karl M.Kapp อ้างอิงจาก ชนัตถ์ พูนเดช, ธนิตา เลิศพรกุลรัตน์. 2559)

ทำให้ปัจจุบันการจัดการเรียนการสอนร่วมกับเทคโนโลยีโดยการใช้เกมเพื่อการเรียนรู้บูรณาการกับการเรียนการสอนถือว่ามียุคทองมาก เกมช่วยพัฒนาทักษะให้แก่ผู้เรียนโดยมีผู้เรียนเป็นศูนย์กลางที่สามารถเปลี่ยนบทบาทการเรียนรู้จากการฟังบรรยายในการเรียนการสอนแบบปกติผ่านการฝึกปฏิบัติด้วยตนเองโดยมีเกมเป็นสื่อกลาง ซึ่งสื่อการสอน ประเภทเกมเพื่อการเรียนรู้ถือเป็นสื่อการสอนประเภทหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น ช่วยพัฒนาความรู้ ทักษะ กระบวนการคิด ด้วยจุดประสงค์หลักของการสร้างเกมทุกชนิดต่างมุ่งหวังใช้เป็นสื่อกลางที่ช่วยให้ผู้เล่นรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของเกม ช่วยกระตุ้นจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์แก่ผู้เล่น ตลอดจนให้ผู้เรียนรู้สึกผ่อนคลายและพึงพอใจในการเล่น

ผู้วิจัยพบว่าผู้เรียนยังให้ความสนใจในการเรียนการสอนไม่เต็มที่เท่าที่ควร ผู้เรียนบางกลุ่มยังขาดการใช้ทักษะกระบวนการแก้ปัญหา ซึ่งอาจเกิดจากความสับสนในเนื้อหาวิชาที่เรียน ประกอบกับเนื้อหาที่เรียนมากเกินไป อาจทำให้ผู้เรียนเบื่อหน่าย และไม่สนใจในการเรียน ส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผู้สอนได้วัดประเมินท้ายหน่วยเรียน จากการศึกษาทฤษฎีการจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการ Gamification พิจารณาเห็นว่าการนำเอาเทคนิค หรือ องค์ประกอบของเกมมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน จะช่วยสร้างแรงจูงใจและความน่าตื่นเต้นในการเรียนรู้ อีกทั้งยังทำให้เกิดสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ที่ดีเนื่องจากมีกระบวนการที่ง่ายต่อการเข้าใจในสิ่งที่ซับซ้อน โดยใช้เหตุการณ์ในชีวิตประจำวันในความเป็นจริง มาจัดเป็นกิจกรรมในลักษณะของเกม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เป็นการพัฒนาเกมเพื่อการเรียนรู้ รายวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการอาชีพ เรื่อง อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ วิทยาลัยเทคโนโลยีอาชีวศึกษานครราชสีมา เพื่อ

1. ทดสอบประสิทธิภาพการออกแบบสเกมนเพื่อการเรียนรู้ ตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน
3. เพื่อศึกษาดัชนีประสิทธิของเกมเพื่อการเรียนรู้
4. เพื่อประเมินความพึงพอใจของนักศึกษา ต่อการใช้เกมเพื่อการเรียนรู้

กรอบแนวคิดในการทำวิจัย

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา เปรียบเทียบระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนมีพัฒนาการสูงขึ้นขอบเขตของการวิจัย

1. เนื้อหาที่ใช้ในการสร้างสื่อ

- 1.1 ความรู้เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์พื้นฐาน
- 1.2 ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ
- 1.3 อุปกรณ์คอมพิวเตอร์

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

- 2.1 ประชากร ได้แก่ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขา

คอมพิวเตอร์ธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีอาชีวศึกษานครราชสีมา จำนวน 30 คน

3. ตัวแปรของการวิจัย

ตัวแปรอิสระ ได้แก่	เกมเพื่อการเรียนรู้เรื่อง อุปกรณ์คอมพิวเตอร์
ตัวแปรตาม ได้แก่	- ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา
	- ความพึงพอใจของนักศึกษา

4. อุปกรณ์คอมพิวเตอร์และโปรแกรมที่ใช้ในการออกแบบและพัฒนา

- Application Canva , Application Wordwall , Application Quizizz

ระเบียบวิธีการวิจัย

ระเบียบวิธีการวิจัย

1. การออกแบบสื่อการสอนด้วยเกมเพื่อการเรียนรู้ เรื่อง อุปกรณ์คอมพิวเตอร์
 2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์เรื่องอุปกรณ์คอมพิวเตอร์แบบปรนัย 4 ตัวเลือกจำนวน 30 ข้อ
 3. แบบทดสอบระหว่างเรียน ประจำหน่วย 3 หน่วย ๆ ละ 20 ข้อ รวม 60 ข้อ
 4. แบบประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการใช้สื่อการสอนด้วยเกมเพื่อการศึกษา
- การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้สร้าง ตามขั้นตอน ดังนี้

1. การออกแบบสื่อการสอนด้วยเกมเพื่อการศึกษา เรื่อง อุปกรณ์คอมพิวเตอร์

- 1.1 ขั้นตอนการพัฒนาสื่อด้วยหลักการ ADDIE Model ซึ่งสามารถอธิบายแต่ละขั้นตอนได้ ดังต่อไปนี้

1. Analysis (การวิเคราะห์)ดำเนินการวิเคราะห์ในประเด็นต่อไปนี้

1.1.1 วิเคราะห์กลุ่มนักศึกษา (Students Analysis) วิเคราะห์กลุ่มนักศึกษาจากการสังเกตพฤติกรรมการเรียน เพื่อหาความแตกต่างระหว่างบุคคลระดับความรู้พื้นฐาน บุคลิกลักษณะพิเศษ ความสนใจ เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวมาเป็นแนวทางการกำหนดรูปแบบการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียน และจากการศึกษาข้อมูลพบว่า นักศึกษามีความรู้ความสามารถทางคอมพิวเตอร์แตกต่างกัน ซึ่งส่วนใหญ่ นักศึกษาขาดทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์โดยเฉพาะในเรื่องการใช้งานโปรแกรมใหม่ๆ ที่นักศึกษาไม่เคยพบเห็นมาก่อน และขาดความกระตือรือร้นในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียน แต่พบว่านักศึกษาสงสัยกับการใช้สื่อออนไลน์ โดยเฉพาะการเล่นเกมทางอินเทอร์เน็ต ซึ่งขอความตื่นตัวและท้าทายในการเรียนขอการแข่งขัน ผู้วิจัยจึงนำข้อมูลดังกล่าวมาเป็น แนวทางในการพัฒนาเกมคอมพิวเตอร์เพื่อใช้ในการศึกษา โดยมีเป้าหมายเพื่อให้นักศึกษาเกิด การเรียนรู้ด้วยความสุข ผ่านการเล่นเกมคอมพิวเตอร์ซึ่งจะทำให้ให้นักศึกษาได้เรียนรู้และได้เล่นไปพร้อมกัน

1.1.2 วิเคราะห์เป้าหมายของเกมคอมพิวเตอร์ (Target Analysis) วิเคราะห์เป้าหมายของเกมคอมพิวเตอร์ ที่มุ่งผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถและทักษะในด้านคอมพิวเตอร์ และหลักการทางธุรกิจ โดยมุ่งเน้นความรู้ในทั้งทฤษฎีและหลักการพื้นฐานทางคอมพิวเตอร์ ควบคู่ไปกับการสอนหลักการทำธุรกิจ การบริหารจัดการองค์กรธุรกิจ โดยเสริมสร้างศักยภาพในการนำความรู้ทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและคอมพิวเตอร์ไปประยุกต์รวมกับความรู้ทางด้านธุรกิจ เพื่อมีความรู้ความสามารถและทักษะในการวิเคราะห์ระบบงานธุรกิจ การเลือกและจัดทำระบบงานคอมพิวเตอร์ที่เหมาะสมกับธุรกิจนั้นๆ ตลอดจนบริหารจัดการให้มีการใช้ระบบงานคอมพิวเตอร์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ยังมุ่งเน้นทักษะการทำงานเป็นทีมและความรับผิดชอบในการทำงานเพื่อการแข่งขันกับต่างประเทศ อันส่งผลต่อความเจริญทางด้านเศรษฐกิจของประเทศไทย รวมทั้งสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาองค์กรให้มีประสิทธิภาพ

1.1.3 วิเคราะห์เนื้อหาของเป้าหมาย (Content Analysis) การนำเกมคอมพิวเตอร์มาใช้ทางการศึกษาเพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคอมพิวเตอร์เรื่อง อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ นั้นนักศึกษาจำเป็นต้องเรียนรู้เนื้อหาที่สำคัญ คือ (1) ความรู้เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์พื้นฐาน (2) ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ (3) อุปกรณ์คอมพิวเตอร์

2. Design (การออกแบบ) ดำเนินการออกแบบในประเด็นต่อไปนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎี Gamification เพื่อนำหลักการต่างๆ มาประยุกต์ใช้ในการสร้างสื่อการสอนด้วยเกมเพื่อการศึกษาในครั้งนี้ ซึ่งเกมมิฟิเคชันเป็นการนำเอากลไกของเกมมาสร้างความน่าสนใจในการเรียนรู้ เพื่อสร้างแรงจูงใจและความน่าตื่นตัวในการเรียนรู้ ทำให้เกิดเป็นสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ดี มีกระบวนการที่ง่ายต่อการเข้าใจในสิ่งที่ซับซ้อน โดยใช้เหตุการณ์ในชีวิตประจำวันในความเป็นจริง มาจัดเป็นกิจกรรมในลักษณะของเกม (Karl M. Kapp อ้างอิงจาก ชนัตถ์ พูนเดช, ธนิตา เลิศพรกุลรัตน์. 2559) เพื่อนำหลักการต่างๆ มาประยุกต์ใช้ในการสร้างสื่อเกมเพื่อการศึกษาในครั้งนี้

2.1 การทำเกมมิฟิเคชัน (หรือเรียกว่า Gamify) คือ การบูรณาการของกลศาสตร์เกมเข้าไปในการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยใช้รางวัลเพื่อจูงใจให้กับผู้เล่นที่ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ อาจจะเป็นแต้ม(Point) เข็มหรือตรารับรอง (Badge) หรือการได้เลื่อนระดับขั้น (Level) โดยมี 6 ขั้นตอนดังนี้

2.1.1 ระบุผลการเรียนรู้ (Identify Learning Outcomes) ผู้วิจัยดำเนินการกำหนดจุดประสงค์ใน การพัฒนาเกมคอมพิวเตอร์ครั้งนี้ ตามขั้นตอนที่ 1 ในการวิเคราะห์เป้าหมายของ เนื้อหาคือเพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา โดยการใช้เกมเพื่อการศึกษา ทำให้นักศึกษามี ความรู้ความสามารถและความชำนาญในการใช้กระบวนการต่าง ๆ ทางสมองเพื่อแก้ปัญหาต่างๆ รวมไปถึง เพิ่มทักษะการใช้งานคอมพิวเตอร์ของนักศึกษา

2.1.2 เลือกแนวคิดที่ยิ่งใหญ่ (Choose a Big Idea) ผู้วิจัยได้ใช้หลักการของ เกมมาประยุกต์ใช้ในหัวข้อนี้ โดยในแต่ละเกม จะมีรูปแบบที่แตกต่างกันไปเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนได้ใช้ กระบวนการทางความคิดของผู้เรียนเพื่อที่จะทำให้ผ่านไปได้ ซึ่งในเกมผู้วิจัยได้เพิ่มรูปแบบการเล่นที่ หลากหลายเพื่อให้ผู้เล่นไม่รู้สึกเบื่อหน่ายในการเล่นและมีรางวัลให้กับผู้ที่ได้รับคะแนนสูงสุด

2.1.3 เรื่องราวของเกม (Storyboard the Game) จากแนวคิดข้อที่ 2 สื่อเกม เพื่อการศึกษานี้ ได้ประยุกต์ใช้กิจกรรมการเรียนรู้มาช่วยให้เกมสนุกยิ่งขึ้น เช่น เรื่อง อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ โดยรูปแบบของเกมที่จะมีรูปแบบการเล่นเกมที่หลากหลายสามารถประยุกต์ใช้ได้กับทุกสถานการณ์ ซึ่งทำให้ ผู้เรียนจะตั้งใจและเกิดความท้าทายแก่ผู้เรียนมากยิ่งขึ้น โดยลักษณะการเล่นจะเป็นการเก็บคะแนนและ เวลาของผู้เล่นที่ตอบคำถามในการเล่นได้มากที่สุดและสามารถเก็บสถิติย้อนหลังได้ทุกครั้งที่จบเกม

2.1.4 ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ (Design Learning Activities) จากที่ ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎี Gamification เพื่อนำหลักการต่างๆ มาประยุกต์ใช้ในการสร้างสื่อเกมเพื่อ การศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงได้นำองค์ประกอบของเกมมิฟิเคชัน มาใช้ในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้

2.1.5 สร้างทีม (Build Teams) เกมเพื่อการศึกษาเรื่องนี้สามารถเล่นเป็น รายบุคคลหรือเล่นเป็นทีมได้ ซึ่งขึ้นอยู่กับรูปแบบเกม ซึ่งการเล่นแบบทีมจะช่วยให้เกิดสังคมของการ เรียนรู้ได้มากกว่า การเล่นแบบรายบุคคล

2.1.6 ประยุกต์ใช้พลวัตของเกม (Apply Game Dynamics) จากหลักการ ในการประยุกต์ใช้พลวัตของเกม ผู้สร้างเกมเพื่อการศึกษาจะต้องตรวจสอบให้แน่ใจว่า เกมเพื่อการศึกษา ที่สร้างขึ้นอยู่ในมาตรฐานของเกม เช่น มีแรงจูงใจ ระดับ การแข่งขัน การยอมรับความพ่ายแพ้ มีความท้าทาย มีรางวัล และมีอิสระในการอธิบายเป็นรายบุคคล ซึ่งผู้วิจัยได้นำหลักการดังกล่าวไปประยุกต์ใช้ในสื่อ เกมเพื่อการศึกษาเรื่องนี้ อย่างครบถ้วน

2.2 การออกแบบเกมจากการวิเคราะห์เนื้อหาของเกมเพื่อการศึกษา ผู้วิจัยได้แบ่ง เนื้อหาออกเป็น 3 หัวข้อ ดังนี้ (1) ความรู้เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์พื้นฐาน (2) หลักการทำงานของ คอมพิวเตอร์ (3) อุปกรณ์คอมพิวเตอร์

2.3 การออกแบบเกมผู้วิจัยสามารถเลือกรูปแบบในการเล่นได้หลายรูปแบบ เช่น เกมแบบทดสอบ, เกมจับคู่, เกมเรียงลำดับ, เกมอักษรไขว้ เป็นต้น

3. Development (การพัฒนา) ผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนา ตามขั้นตอนต่อไปนี้

3.1 ผู้วิจัยได้พัฒนาเกมตามแผนที่ออกแบบไว้ เมื่อพัฒนาแล้วเสร็จจึงนำไปหาคุณภาพ โดยส่งเข้ารับการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน พบว่ามีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.42$, $S.D. = 0.68$) จากนั้นนำข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ ไปแก้ไขและพัฒนาเกมให้มีคุณภาพตาม ข้อเสนอแนะ ก่อนนำไปใช้กับกลุ่มทดลอง

3.2 ผู้วิจัยทำการทดลองใช้สื่อเกมเพื่อการศึกษา เพื่อหาข้อบกพร่องและทำการปรับปรุง โดยใช้กระบวนการหาประสิทธิภาพนวัตกรรม โดยการแสดงให้เห็นค่าทดสอบประสิทธิภาพ 3 แบบ คือ 1) ทดสอบการใช้กับผู้เรียนแบบเดี่ยว (1:1) ทดลองกับนักศึกษา 3 คน โดยใช้นักศึกษาที่มีผลการเรียนอ่อนปานกลาง และเก่ง และเมื่อคำนวณหาประสิทธิภาพแล้ว ให้ทำการปรับปรุงพัฒนาให้ดีขึ้นโดยในขั้นตอนนี้ กำหนดค่า (E1/E2) ที่ได้ จะมีค่าประมาณ 60/60 2) ทดสอบการใช้กับผู้เรียนแบบกลุ่มเล็ก (1:10) ทดสอบกับผู้เรียน 6-10 คน (คณะผู้เรียนที่เก่ง กลางอ่อน) คำนวณหาประสิทธิภาพแล้วปรับปรุงพัฒนา ในคราวนี้ คะแนนของผู้เรียนจะเพิ่มขึ้นอีก เกือบเท่าเกณฑ์โดยเฉลี่ยจะห่างจากเกณฑ์ประมาณ 10 % นั่นคือ (E1/E2) ที่ได้ จะมีค่าประมาณ 70/70 3) ทดสอบการใช้กับผู้เรียนในสภาพจริง หรือการทดลองภาคสนาม ในขั้นตอนนี้ เมื่อคำนวณหาประสิทธิภาพแล้ว ผลลัพธ์ที่ได้ควรใกล้เคียงกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ แต่หากต่ำกว่าเกณฑ์ไม่เกิน 2.5% ก็ยอมรับได้ หากแตกต่างกันมาก ผู้สอนจะต้องกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพของนวัตกรรมใหม่ โดยยึดสภาพความเป็นจริงเป็นเกณฑ์ หรือกลับไปปรับปรุงพัฒนาสื่อใหม่อีกครั้ง

3.2.1 ขั้นตอนการทดลองหนึ่งต่อหนึ่ง (One to One Testing)

1. ดำเนินการทดลองกับนักศึกษานักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีอาชีวศึกษานครราชสีมา ที่ไม่ใช่กลุ่มทดลอง จำนวน 3 คน โดยดำเนินการเช่นเดียวกับการทดลองปกติ ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ประสิทธิภาพของสื่อ (E1/E2) มีค่าเท่ากับ 72.22/77.78 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ของการทดสอบครั้งแรก หลังการทดลองผู้วิจัยสอบถามความคิดเห็น เกี่ยวกับการใช้งานและสังเกตพฤติกรรมการแสดงออกในการเล่น เกม ได้รับข้อเสนอแนะในเรื่องของการออกแบบรูปแบบของ เกม ให้เกิดความหลากหลายในการเล่น การเล่นเกมมีการ error ในบางครั้ง ทำให้การเก็บคะแนนไม่ตรงตามผลลัพธ์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการแก้ไขตามข้อคิดเห็นดังกล่าว ก่อนที่จะนำไปทดลองกับกลุ่มต่อไป

3.2.2 ขั้นตอนการทดลองกลุ่มเล็ก (Small Group Testing)

1. ดำเนินการทดลองกับนักศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีอาชีวศึกษานครราชสีมา ที่ไม่ใช่กลุ่มทดลอง จำนวน 10 คน ดำเนินการทดลองด้วยวิธีการเดียวกันกับการทดลองจริง ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ประสิทธิภาพของสื่อ (E1/E2) มีค่าเท่ากับ 73.17/79.67 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่คาดการณ์ได้สำหรับการทดลองครั้งที่ 2 หลังการทดลองพบข้อเสนอแนะที่ต้องปรับปรุงจากการสังเกตพฤติกรรมผู้เรียนพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เกิดความสุขสนุกสนานกับเกม แต่มีบางคนแสดงท่าทางไม่เข้าใจ เนื่องจากมีการอธิบายกติกาการเล่น เกมไม่ชัดเจน ผู้วิจัยนำข้อสังเกตที่พบมาทำการปรับปรุง เพื่อให้เข้าใจง่ายมากยิ่งขึ้น

3.2.3 ขั้นตอนการทดลองแบบกลุ่มใหญ่

1. ดำเนินการทดลองกับนักศึกษาวិทยาลัยเทคโนโลยีอาชีวศึกษานครราชสีมา ที่ไม่ใช่กลุ่มทดลอง จำนวน 30 คน โดยใช้วิธีการเดียวกันกับการทดลองจริง ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ประสิทธิภาพของสื่อ (E1/E2) มีค่าเท่ากับ 80.06/83.00 แสดงว่าเกมเพื่อการศึกษา มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ (80/80) สามารถนำไปใช้ภาคสนามได้ และเมื่อสอบถามความคิดเห็นของกลุ่มทดลองเกี่ยวกับการใช้งานสื่อเกมเพื่อการศึกษา มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม คือ ควรปรับคำถามให้หลากหลายมากยิ่งขึ้นเพื่อความตื่นตัวของผู้เรียนและจากการสังเกตพฤติกรรมผู้เรียน พบว่า

นักศึกษาบางคนยังมีปัญหาในการเลือกคำตอบโดยเฉพาะการพิมพ์คำตอบของเกมที่เป็นลักษณะเกมอักษรไขว้ ผู้วิจัยได้นำข้อคิดเห็น และจากการสังเกตพฤติกรรมนำไปแก้ไข เพื่อให้พร้อมต่อการนำไปใช้กับการทดลองภาคสนามต่อไป

4. Implementation (การนำไปใช้) ผู้วิจัยได้ดำเนินการนำสื่อออกไปใช้ ทดลองภาคสนาม

4.1. ขั้นตอนการทดลองภาคสนาม(Field Testing)

4.1.1. ดำเนินการทดลองกับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีอาชีวศึกษานครราชสีมา จำนวน 30 คน โดยทำการทดสอบความรู้ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียน แบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ จากนั้นจึงดำเนินการทดลองใช้สื่อเกมเพื่อการศึกษา โดยแบ่งการทดลองใช้ออกเป็น 3 หน่วย หน่วยที่ 1 : เรื่องความรู้เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์พื้นฐาน หลังจากเรียนจบให้นักศึกษาทำแบบทดสอบกิจกรรมประจำหน่วย ด้วย Application Quizizz แล้วเรียนหน่วยที่ 2 : เรื่องหลักการทำงานของคอมพิวเตอร์ และทำแบบทดสอบกิจกรรมประจำหน่วย ด้วย Application Quizizz พร้อมตรวจให้คะแนน หน่วยที่ 3 : เรื่องอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ และทำแบบทดสอบกิจกรรมประจำหน่วย ด้วย Application Quizizz พร้อมตรวจให้คะแนน หลังจากเรียนจบ 3 หน่วยการเรียนให้นักศึกษาทำการทดสอบความรู้หลังเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ชุดเดียวกันกับการทดสอบก่อนเรียนจากนั้นนำไปตรวจให้คะแนนเพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

5. Evaluation (การประเมินผล) ผู้วิจัยนำคะแนนที่ได้ทั้งหมดไปทำการประมวลผล และวิเคราะห์ค่าสถิติ การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์หาคุณภาพเครื่องมือโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปและโปรแกรมตารางคำนวณ

5.1. หาประสิทธิภาพของสื่อการสอนเกมเพื่อการศึกษา ตามเกณฑ์ 80/80 โดยใช้สูตร E1/E2 (ชัยยงค์ พรหมวงศ์ อ้างอิงจาก มานิตย์ อาษานอก. 2561)

5.2. การคำนวณหาค่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพิจารณาจากผลการทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียน โดยใช้สถิติ t-test แบบ dependent

5.3. ค่าดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness index : E.I.) หาโดยใช้คะแนนรวมของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด (บุญชม ศรีสะอาด, 2553, หน้า 159)

5.4. หาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานจากผลการประเมินความพึงพอใจ

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาเกมเพื่อการเรียนรู้ รายวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการจัดการอาชีพ เรื่อง อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ วิทยาลัยเทคโนโลยีอาชีวศึกษานครราชสีมา ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. ผลการการพัฒนาเกมเพื่อการเรียนรู้ เรื่อง อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ วิทยาลัยเทคโนโลยีอาชีวศึกษานครราชสีมา ตามเกณฑ์ 80/80

ตารางที่ 1 แสดงผลการหาประสิทธิภาพของการเป็นการพัฒนาเกมเพื่อการเรียนรู้ รายวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการอาชีพ เรื่อง อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ วิทยาลัยเทคโนโลยีอาชีวศึกษานครราชสีมา ตามเกณฑ์ 80/80

นักศึกษาคนที่	คะแนนแบบฝึกหัดระหว่างเรียน	คะแนนแบบทดสอบหลังเรียน
	จำนวน 60 คะแนน	จำนวน 30 คะแนน
1	47.00	28.00
2	42.00	26.00
3	55.00	27.00
4	52.00	25.00
5	53.00	25.00
6	40.00	25.00
7	42.00	23.00
8	49.00	24.00
9	50.00	24.00
10	51.00	24.00
11	48.00	27.00
12	47.00	26.00
13	51.00	26.00
14	52.00	28.00
15	51.00	24.00
16	49.00	25.00
17	52.00	25.00
18	42.00	24.00
19	49.00	23.00
20	51.00	25.00
21	52.00	24.00
22	44.00	23.00
23	45.00	24.00
24	45.00	25.00
25	45.00	26.00
26	47.00	27.00
27	42.00	27.00
28	46.00	24.00
29	50.00	21.00
30	51.00	28.00
ผลรวม	1440.00	753.00
ค่าเฉลี่ย	48.00	25.10
ร้อยละ	80.00	83.67

จากตารางที่ 1 สรุปได้ว่า การพัฒนาเกมเพื่อการเรียนรู้ รายวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการอาชีพ เรื่อง อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 80.00/83.67 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80 ตรงตามความมุ่งหมายของการวิจัย

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียน ของนักศึกษา นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีอาชีวศึกษานครราชสีมา จากการพัฒนาเกมเพื่อการเรียนรู้ รายวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการอาชีพ เรื่อง อุปกรณ์คอมพิวเตอร์

ตารางที่ 2 แสดงผลสัมฤทธิ์การพัฒนาเกมเพื่อการเรียนรู้ รายวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการอาชีพ เรื่อง อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ วิทยาลัยเทคโนโลยีอาชีวศึกษานครราชสีมา

คะแนนทดสอบ	Mean	S.D.	ค่าเฉลี่ยผลต่าง	S.D.ค่าเฉลี่ยผลต่าง	T	df	Sig 1 tailed
ก่อนเรียน	19.00	1.414	6.1	1.647	20.28	29	0.000
หลังเรียน	25.10	1.689					

จากตารางที่ 2 พบว่าการทดสอบคะแนนของผู้เรียนมีคะแนนก่อนเรียน เฉลี่ยเท่ากับ 19.00 คะแนน และมีคะแนนหลังเรียน เฉลี่ยเท่ากับ 25.10 คะแนน เมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนสอบทั้งสองครั้ง พบว่า คะแนนสอบหลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นไปตามสมมุติฐานที่กำหนด

3. ดัชนีประสิทธิผลการพัฒนาเกมเพื่อการเรียนรู้ รายวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการอาชีพ เรื่อง อุปกรณ์คอมพิวเตอร์

ตารางที่ 3 แสดงผลการหาดัชนีประสิทธิผล การพัฒนาเกมเพื่อการเรียนรู้ รายวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการอาชีพ เรื่อง อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ วิทยาลัยเทคโนโลยีอาชีวศึกษานครราชสีมา

จำนวนผู้เรียน	คะแนนเต็ม	ผลรวม		ดัชนีประสิทธิผล	
		ก่อนเรียน	หลังเรียน	E.I.	ร้อยละ
30	30	570	753	0.5545	55.45

4. ผลการประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการพัฒนาเกมเพื่อการเรียนรู้ รายวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการอาชีพ เรื่อง อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ วิทยาลัยเทคโนโลยีอาชีวศึกษานครราชสีมา

ตารางที่ 4 แสดงผลการประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการพัฒนาเกมเพื่อการเรียนรู้ รายวิชา เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการอาชีพ เรื่อง อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ วิทยาลัยเทคโนโลยีอาชีวศึกษานครราชสีมา

รายการประเมิน	\bar{x}	SD	ระดับคุณภาพ
1.ด้านลักษณะทั่วไปของเกมคอมพิวเตอร์			
1.1 การใช้งานเกมคอมพิวเตอร์ง่ายและสะดวก	4.63	0.49	ดีมาก
1.2 ความเหมาะสมในการใช้งาน	4.47	0.63	ดี
1.3 ความเหมาะสมของขนาดรูป	4.67	0.48	ดีมาก
1.4 ความสัมพันธ์ของภาพประกอบ	4.57	0.57	ดีมาก
รวม	4.58	0.54	ดีมาก
2. ด้านภาพรวมของเกม			
2.1 เกมคอมพิวเตอร์ครอบคลุมในการปฏิบัติกิจกรรม	4.67	0.48	ดีมาก
2.2 ภาษาที่ใช้ในเกมอ่านและเข้าใจง่าย	4.47	0.51	ดีมาก
2.3 เกมส์คอมพิวเตอร์มีภาพประกอบที่ชัดเจน	4.43	0.57	ดี
2.4 เกมคอมพิวเตอร์มีภาพประกอบที่เหมาะสม	4.57	0.77	ดีมาก
2.5 เกมคอมพิวเตอร์มีเสียงประกอบที่เหมาะสม	4.57	0.50	ดีมาก
รวม	4.54	0.57	ดีมาก
รวมทั้งสิ้น	4.56	0.56	ดีมาก

จากตารางที่ 4 พบว่า ความพึงพอใจของนักศึกษาเกมเพื่อการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{x} = 4.56, S.D. = 0.56$) และเมื่อพิจารณารายด้าน ด้านลักษณะทั่วไปของเกมคอมพิวเตอร์ คุณภาพอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{x} = 4.58, S.D. = 0.54$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ความเหมาะสมของขนาดรูปด้านที่มีค่าน้อยที่สุด ได้แก่ ความสัมพันธ์ของภาพประกอบ ตามลำดับ ส่วนในด้านภาพรวมของเกมคอมพิวเตอร์ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{x} = 4.54, S.D. = 0.57$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ เกมคอมพิวเตอร์ครอบคลุมในการปฏิบัติกิจกรรม ส่วนข้อที่มีค่าน้อยที่สุด ได้แก่ เกมคอมพิวเตอร์มีภาพประกอบที่ชัดเจน

อภิปรายผลและสรุปผล

การพัฒนาเกมเพื่อการเรียนรู้ รายวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการอาชีพ เรื่อง อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ วิทยาลัยเทคโนโลยีอาชีวศึกษานครราชสีมา พบประเด็นที่ควรนำมาอภิปราย ดังนี้

1. ประสิทธิภาพของเกมเพื่อการศึกษาเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 โดยผลการวิเคราะห์ที่มีค่าเท่ากับ 80.17/83.33 ซึ่งผลวิจัยข้างต้น 80 ตัวแรก (E1) คือ การที่ผู้เรียนทั้งหมดทำแบบทดสอบย่อยของแต่ละหน่วยการเรียนรู้ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80.17 ถือเป็นประสิทธิภาพของกระบวนการส่วนตัวเลข 80

ตัวหลัง (E2) คือ การที่ผู้เรียนทั้งหมดทำแบบทดสอบหลังเรียนได้คะแนนร้อยละ 83.33 ถือเป็นประสิทธิภาพของผลลัพธ์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กิตติพงศ์ ม่วงแก้ว (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาเกมเพื่อการศึกษา รายวิชาคอมพิวเตอร์ เรื่อง โครงงานคอมพิวเตอร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนยางตลาดวิทยาคาร ที่มีประสิทธิภาพ 80.11/80.89 ตามเกณฑ์ที่กำหนด (80/80) อภิปรายผลในประเด็นการหาประสิทธิภาพของเกมคอมพิวเตอร์จากเกณฑ์ (E1/E2) ยอมรับได้ว่าการหาประสิทธิภาพสื่อโดยใช้คะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบหรือกิจกรรมระหว่างเรียนมาคำนวณร้อยละซึ่งเรียกว่า E1 มาเปรียบเทียบกับคะแนนเฉลี่ยในรูปของร้อยละจากการทำแบบทดสอบหลังเรียนซึ่งจะเรียกว่า E2 สะท้อนให้เห็นประสิทธิภาพสื่อที่พัฒนาขึ้นจริง

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เมื่อพิจารณาผลการทดสอบก่อนและหลังเรียน พบว่าการทดสอบคะแนนของผู้เรียนมีคะแนนก่อนเรียน เฉลี่ยเท่ากับ 19.03 คะแนน และมีคะแนนหลังเรียน เฉลี่ยเท่ากับ 25.00 คะแนน เมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนสอบทั้งสองครั้ง พบว่า คะแนนสอบหลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนสาร รุจิรา (2559 : 206) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง เกมส่งเสริมการเรียนรู้แบบผสมผสาน เรื่อง การประกอบเครื่องคอมพิวเตอร์ ผลการวิจัยพบว่า เกมส่งเสริมการเรียนรู้แบบผสมผสานเรื่องการประกอบเครื่องคอมพิวเตอร์ ประกอบด้วย 4 โมดูล ได้แก่ โมดูลหลัก โมดูลเนื้อหา โมดูลสร้างโครงสร้างและปัญหา และโมดูลส่วนต่อประสาน การประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 8 คน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.65$, S.D. = 0.44) และรายด้าน พบว่า ด้านการออกแบบ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.66$, S.D. = 0.43) และด้านระบบ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.42$, S.D. = 0.47)

3. การหาดัชนีประสิทธิผลของเกมเพื่อการศึกษา (E.I.) มีค่า 0.5545 หรือ คิดเป็นร้อยละ 55.45 แสดงว่าเกมเพื่อการศึกษา เรื่อง อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ ทำให้นักศึกษามีความก้าวหน้าในการเรียนร้อยละ 55.45 อภิปรายผลค่าดัชนีประสิทธิผลทำให้สามารถพิจารณาพัฒนาผลการเรียนที่เพิ่มขึ้นได้ ซึ่งผลการทดลองพบว่าผู้เรียนมีผลการเรียนเพิ่มมากขึ้น ด้วยคุณลักษณะของสื่อเกมเพื่อการศึกษาที่เปลี่ยนเนื้อหาที่ยากให้ดูง่ายขึ้น ผ่านการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ Gamification ที่ช่วยในการกระตุ้นและสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่สนุกสนาน

จากการที่ผู้วิจัยได้สังเกตพฤติกรรมการณ์การเรียนของผู้เรียนที่เรียนจากเกมเพื่อการเรียนรู้ ทั้งจากกลุ่มทดลองที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง รวมถึงการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างเอง พบว่านักศึกษาสนใจใฝ่เรียน มากขึ้น แตกต่างจากการสอนด้วยวิธีปกติ ทั้งนี้ สาเหตุมาจากวัยของผู้เรียนมีการให้ความสนใจในเรื่องนี้เป็นกรณีพิเศษเป็นทุนเดิม จึงทำให้ผลการทดสอบประสิทธิภาพพัฒนาขึ้นตามเกณฑ์ที่กำหนด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การพัฒนาเกมเพื่อการศึกษาสำหรับใช้ในการเรียนการสอน ควรจะคำนึงถึงศักยภาพของเครื่องคอมพิวเตอร์และพื้นฐานทักษะเกี่ยวกับการใช้เครื่องมือในการเล่นเกมคอมพิวเตอร์ของผู้เรียนควบคู่กันทั้งสองด้านเพื่อลดปัญหาในการใช้งาน

1.2 การใช้เกม ผู้สอนต้องมีความสนใจและมีความรู้เกี่ยวกับการใช้เกมในการกระตุ้นการเรียนรู้และต้องสามารถอธิบายวิธีการเล่น กฎ กติกาให้ผู้เรียนปฏิบัติตามภารกิจได้ทุกภารกิจ เพื่อจะได้เป็นไปตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 นำการพัฒนาเกมคอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษา ไปใช้ในรายวิชาอื่นๆ

2.2 ควรมีการพัฒนาเกมคอมพิวเตอร์ที่สามารถเล่นเป็นกลุ่มในรูปแบบเกมหมู่ หรือการแข่งขันระหว่างกลุ่ม

เอกสารอ้างอิง

- กิตติพงษ์ ม่วงแก้ว (2562) เรื่อง การพัฒนาเกมเพื่อการศึกษา รายวิชาคอมพิวเตอร์ เรื่อง **โครงการคอมพิวเตอร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนยางตลาดวิทยาคาร** วารสารเทคโนโลยีและการสื่อสารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม 2 (4) มกราคม - เมษายน. 108-119
- ทิพรัตน์ สิทธิวงศ์ (2560). **เรื่องการพัฒนาเกมคอมพิวเตอร์จำลองสถานการณ์เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดเชิงกลยุทธ์ของนิสิตระดับอุดมศึกษา** วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร 19 (3) กรกฎาคม - กันยายน. 16-33
- ธนสาร รุจิรา. (2558). **เกมส่งเสริมการเรียนรู้แบบผสมผสาน เรื่อง การประกอบเครื่องคอมพิวเตอร์.** เอกสารการประชุมวิชาการระดับชาติการจัดการเทคโนโลยีและนวัตกรรมครั้งที่ 1, 206.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2543). **เรื่องการวิจัยเบื้องต้น.** พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น (2545). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- มานิตย์ อาษานอก. (2561). **เรื่องการพัฒนาและหาประสิทธิภาพ ประสิทธิผลนวัตกรรมสำหรับการเรียนรู้ด้วยตนเอง.** วารสารเทคโนโลยีและการสื่อสารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 1(2) พฤษภาคม - สิงหาคม, 9-18.
- อภิเชษฐ์ ขาวเผือก.(2559). **เรื่องการพัฒนาเกมการศึกษาบนแท็บเล็ตโดยใช้เทคนิคช่วยจำเพื่อส่งเสริมความคงทน ในการจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดสะแกงาม** วารสาร สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 9(2) พฤษภาคม - สิงหาคม, 1-16.
- Karl M. Kapp. (2012). **The Gamification of Learning and Instruction.** อ้างอิงจาก ชนัตต์ พูนเดชและ ธนิตา เลิศพรกุลรัตน์ (2559). **แนวทางการจัดการเรียนรู้ด้วยแนวคิดเกมมิฟิเคชัน.** วารสารคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร, 18(3) กรกฎาคม - กันยายน, 331-339.

การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรม ศิลปะสร้างสรรค์ การต่อเติมภาพด้วยลายเส้น

The Creativity of Young Children Resulting from Creative Drawing Activities

ปิยกานต์ ปานอุไร

Piyakarn Parnurai

สาขาการศึกษาปฐมวัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี , โทรศัพท์ 081-8516765

Branch Early Childhood Education Department Faculty of Education BangkokThonburi University ,Tell. 081-8516765

e-mail : piyakarn.par@bkkthon.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาผลของการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การต่อเติมภาพด้วยลายเส้นที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย และ 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การต่อเติมภาพด้วยลายเส้น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ เด็กนักเรียนชาย – หญิง ที่มีอายุระหว่าง 4 – 5 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 ของโรงเรียนวัดศาลาแดง สำนักงานเขตบางแค กรุงเทพมหานคร จำนวน 10 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แผนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การต่อเติมภาพด้วยลายเส้นและแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test

ผลการวิจัยพบว่า ความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยหลังได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การต่อเติมภาพด้วยลายเส้น สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1 และมีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นจากก่อนการทดลองในทุกด้าน

คำสำคัญ : ความคิดสร้างสรรค์, เด็กปฐมวัย, กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การต่อเติมภาพด้วยลายเส้น

Abstract

The purposes of this research were 1) To study the result of the creativity thinking to Young Children Creative Drawing Activities. 2) To study level of young children creativity thinking after Creative Drawing Activities. Subjects were preschool children, aged 4 – 5 years old in kindergarten I , semester 2 , academic year 2021 at Watsaladaeng school , Bang Phai , Bang khae , Bangkok. The 10 lowest scored children were assigned for experimental group. The research instruments were lesson plan of creative drawing activities and test for creativity thinking drawing record form for young

children. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation and t-test.

The research findings were as follows: The creativity thinking of young children after creative drawing higher than they was before at .01 level. and the change increased from baseline in all aspects.

Keywords : Creativity, Young Children, Creative Drawing Activities

บทนำ

ทรัพยากรมนุษย์นั้น เป็นทรัพยากรที่มีความสำคัญอย่างมากในการพัฒนาประเทศชาติ ประเทศใดที่คนมีความรู้มากจะทำให้ประเทศนั้นเกิดความรุ่งเรืองและพัฒนาไปได้อย่างก้าวไกล ด้วยเหตุนี้ประเทศต่าง ๆ จึงให้ความสำคัญกับการพัฒนาและการให้การศึกษาแก่คนในประเทศชาตินั้น ๆ เพราะการศึกษาจะเป็นการพัฒนาคนที่มีความรู้ นำความรู้ไปสร้างให้ตนเองมีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมสูงขึ้นซึ่งจะเป็นการสร้างความสำเร็จรุ่งเรืองในชาติได้ (สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, 2542 : 86) ซึ่งในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์นั้นจะเริ่มจากการพัฒนาเด็กปฐมวัย เด็กจึงเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีค่ายิ่งเพราะเด็กจะเป็นผู้สืบทอดวัฒนธรรมและความเป็นมนุษย์ซึ่งจะเป็นหลักสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติต่อไปในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (2561 : 12) ที่ได้กล่าวถึงปรัชญาการศึกษาปฐมวัยไว้ว่า “การศึกษาปฐมวัย เป็นการพัฒนาเด็ก ตั้งแต่เด็กแรกเกิดจนกระทั่งถึง 6 ปีบริบูรณ์ อย่างเป็นเป็นองค์รวม บนพื้นฐานของการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อธรรมชาติและมีพัฒนาการตามวัยของเด็กแต่ละคนให้เต็มตามศักยภาพ ภายใต้บริบทของสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคนเพื่อเป็นการสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กได้พัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ”

การพัฒนาเด็กปฐมวัยนั้นคือจะมีการพัฒนาตั้งแต่อายุแรกเกิดจนกระทั่งถึง 6 ปีบริบูรณ์ โดยให้ความสำคัญของการพัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวม คำนึงถึงความสมดุลและครอบคลุมพัฒนาการของเด็กปฐมวัยให้ครบทุกด้านอีกทั้งการจัดการเรียนรู้จะต้องสอดคล้องกับพัฒนาการ ความสนใจ ความถนัดของเด็กเป็นสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีกระบวนการขยายโครงสร้างทางสติปัญญาของปีอาเจต์ (Piaget) ที่ได้กล่าวว่า กระบวนการในการนำเอาประสบการณ์เข้ามาปรับเพื่อที่จะนำไปเรียนรู้ของมนุษย์นั้น เริ่มต้นจากการที่นำเข้าไปเก็บสะสมไว้ในรูปแบบของโครงสร้างทางสติปัญญา การปรับตัวนั้นเริ่มจากกระบวนการพื้นฐานที่ทำงานต่อเนื่องกัน เป็นการเตรียมความพร้อมที่จะรับการเปลี่ยนแปลงในขั้นที่สูงขึ้นต่อไป (วิณา ประชากุล, 2547 : 1 อ้างอิงจาก นิรมล ชยุตสาหกิจ, 2527 : 14) ดังนั้นการจัดการเรียนรู้ที่จะพัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวม ควรจะเป็นการเรียนรู้ที่เด็กปฐมวัยได้มีประสบการณ์ร่วมอยู่ในสถานการณ์นั้น ๆ เด็กได้เล่น ได้สัมผัสกับสื่อที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัยโดยตรง ได้ใช้กระบวนการในการสืบเสาะตามความสนใจและความต้องการของเด็กเอง อีกทั้งเด็กยังจะต้องได้

เรียนรู้จากการลงมือกระทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเองจนทำให้เกิดความเข้าใจและนำความรู้ที่ได้รับไปพัฒนาตนเองได้ในอนาคต (กุลยา ตันติผลาชีวะ.2545 : 46)

การพัฒนาเด็กปฐมวัยนั้นจะต้องพัฒนาให้ครอบคลุมทั้งด้านร่างกาย ด้านอารมณ์-จิตใจ ด้านสังคมและด้านสติปัญญา ความคิดสร้างสรรค์เป็นส่วนหนึ่งของพัฒนาการทางด้านสติปัญญา ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่ติดตัวของบุคคลมาตั้งแต่แรกเกิด ซึ่งความคิดสร้างสรรค์นี้สามารถส่งเสริมและพัฒนาให้เกิดการสร้างผลผลิตที่หลากหลายที่จะเป็นประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ (ตฤณ แจ่มถิ่น,2561 : 1) กระบวนการคิดสร้างสรรค์ของมนุษย์นั้นเป็นการแสดงออกทางความคิดในการผลิตสิ่งใหม่ออกมา ซึ่งอาจเป็นการกระทำใหม่ ๆ การดัดแปลงสิ่งที่มีอยู่แล้วให้เป็นสิ่งใหม่ สำหรับผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์นี้จะต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถทางสมอง เป็นผู้ที่มีความคิดแบบอเนกนัย คิดคล่อง คิดยืดหยุ่น ลื่นไหลอยู่เสมอ จนทำให้เกิดกระบวนการคิดที่สร้างสรรค์ขึ้น (Creativity) ซึ่งการที่บุคคลอยู่ในภาวะความคิดสร้างสรรค์จะเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นทันทีโดยที่เด็กสามารถเลือกใช้ความรู้หรือใช้การกระทำที่มีมาก่อนนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในกระบวนการคิดหรือการกระทำใหม่ ๆ เมื่อเด็กอยู่ในสภาวะที่ทำกิจกรรมที่สนใจจะช่วยให้เด็กได้พัฒนาความคิดสร้างสรรค์ให้เกิดมากยิ่งขึ้น (Smith,1999 : 15) ความคิดสร้างสรรค์จะเป็นภาวะทางปัญญาที่นำไปสู่พฤติกรรมต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นตามมา ซึ่งจะมีความฉลาดของบุคคลที่จะแสดงถึงความลุ่มลึกในกระบวนการคิด การแก้ปัญหา การค้นคว้า การทบทวน การมองเห็นความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ ซึ่งความคิดสร้างสรรค์จะทำให้สมองเกิดกระบวนการทำงานในการคิดค้น การเรียนรู้ ถ่ายโยงสารสนเทศ ข้อมูลเพื่อที่จะนำไปวิเคราะห์และสังเคราะห์ต่อไป

ความคิดสร้างสรรค์นั้นสามารถให้เกิดขึ้นในตัวเด็กปฐมวัยได้ โดยจัดกิจกรรมให้เด็กปฐมวัยได้มีอิสระในการคิด การสังเกต การเก็บรวบรวมข้อมูลจากประสบการณ์ที่เด็กพบเจอและกระบวนการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์นั้นจะต้องให้เด็กได้อยู่ในบรรยากาศที่อิสระ โดยที่ไม่มีผู้ใหญ่จะต้องบังคับหรือตีกรอบกระบวนการคิดของเด็ก สำหรับเด็กปฐมวัยนั้นการจัดให้เด็กปฐมวัยได้พัฒนาความคิดสร้างสรรค์ควรจะเป็นรูปแบบของกิจกรรมที่เด็กได้มีส่วนร่วมในการกระทำกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น กิจกรรมเคลื่อนไหวเชิงสร้างสรรค์ กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ กิจกรรมทนายปัญหาหรือตอบคำถามปลายเปิด เป็นต้น ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการ (2540 : 32) ได้เสนอแนวทางในการนำเอากิจกรรมศิลปะมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์แก่เด็กปฐมวัย เช่น กิจกรรมการวาดภาพ ระบายสี การฉีกกระดาษปะภาพ การปั้น การประดิษฐ์เศษวัสดุ เป็นต้น

กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกิจกรรมที่มุ่งพัฒนาความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัยได้เป็นอย่างดี เนื่องจากกิจกรรมนี้เป็นการรับรู้เกี่ยวกับความงามและส่งเสริมกระตุ้นให้เด็กปฐมวัยได้แสดงออกทางอารมณ์ความรู้สึก ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และจินตนาการ โดยผ่านการทำงานศิลปะ เช่น การประดิษฐ์ การวาดภาพ ระบายสี การปั้น การพิมพ์ภาพ การพับ ฉีก ปะ เป็นต้น (กระทรวงศึกษาธิการ,2561 : 72) กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัยนั้นมีจุดมุ่งหมายหลักเพื่อให้เด็กได้พัฒนากล้ามเนื้อมือและตา ชื่นชมและแสดงออกสิ่งที่สวยงาม มีความมั่นใจในตนเองในการถ่ายทอดผลงานและความคิดของตนเองออกมา กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์นั้นมีหลายประเภทมาก ซึ่งเด็กปฐมวัยสามารถเลือกทำกิจกรรมได้หลากหลายตามความสนใจ เช่น การวาดภาพระบายสี การ

เล่นกับสีน้ำ การพิมพ์ภาพ การปั้น การประดิษฐ์ การร้อยวัสดุ การสอน เป็นต้น (กุลยา ตันติผลาชีวะ. 2547 : 7)

กิจกรรมศิลปะมีบทบาทสำคัญเป็นอย่างมากในการเสริมสร้างจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ในการทำกิจกรรมศิลปะเด็กจะได้แสดงความคิดสร้างสรรค์ของตนเอง ออกมาผ่านกิจกรรมต่าง ๆ กิจกรรมการวาดรูป ระบายสีเป็นกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์พื้นฐานที่เด็กได้ปฏิบัติเป็นประจำอยู่แล้ว (สตัยา สายเชื้อ, 2541 : 43) การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การต่อเติมภาพด้วยลายเส้นเป็นการเปิดโอกาสให้เด็กได้ปฏิบัติกิจกรรมการต่อเติมเส้นที่เด็กใช้วาดที่เป็นพื้นฐาน ซึ่งนับว่าจะเป็นกิจกรรมศิลปะในอีกรูปแบบหนึ่งที่จะช่วยส่งเสริมให้เด็กได้ทำการสังเกต ค้นคว้า สำรวจ และได้ใช้ความคิด จินตนาการของตนเองอย่างอิสระในการต่อเติมภาพ ให้มีความหลากหลายนอกกรอบพื้นที่ของภาพเดิมที่กำหนดไว้ เด็กจะได้พัฒนากระบวนการคิดเชื่อมโยง โดยการนำประสบการณ์ที่เคยพบเห็นมาต่อเติมเป็นภาพที่มีความแตกต่างไปจากเดิม ซึ่งจะมีความหมายและมีความแตกต่างกันออกไปตามประสบการณ์ของเด็กแต่ละคน ซึ่งสอดคล้องกับโลเวนเฟลด์ (ลัดดา ลีตระกูล, 2531 : 16 ; อ้างอิงจาก Lowenfeld, 1962 : 89 – 144) ที่ได้ทำการศึกษาวาดภาพของเด็กวัย 4 – 7 ปี พบว่าเด็กที่อยู่ในวัยนี้มีทักษะในการวาดภาพที่เกิดจากการใช้เส้นเป็นพื้นฐานและการนำรูปทรงเรขาคณิตเข้ามาในภาพ นำมาสร้างสรรค์เป็นสัญลักษณ์ที่ตนเองได้สร้างขึ้นมา แต่การวาดภาพของเด็กนั้นจะขึ้นอยู่กับประสบการณ์ที่เด็กแต่ละคนได้รับและสิ่งที่สั่งสมเข้ามาอยู่ในความทรงจำของเด็ก ซึ่งทุกสิ่งเหล่านี้ล้วนมีความหมายสำหรับเด็กในการวาดภาพ (วิรุณ ตั้งเจริญ, 2526 : 19)

กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การต่อเติมภาพด้วยลายเส้นเป็นกิจกรรมหนึ่งที่เด็กปฐมวัยมีความคุ้นเคยและได้ทำในกิจกรรมสร้างสรรค์อยู่แล้ว ในขณะที่เด็กทำกิจกรรมเด็กจะได้พัฒนากล้ามเนื้อเล็ก พัฒนาการประสานสัมพันธ์ระหว่างมือ - ตา และพัฒนาจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ของตนเองในการวาดภาพต่อเติมผลงาน อีกทั้งเด็กยังได้สร้างภาพและต่อเติมภาพจากชิ้นงานสร้างสรรค์ของกิจกรรมศิลปะอื่น ๆ ที่นำเข้ามาผสมผสานเข้ามาสร้างสรรค์เป็นผลงานใหม่โดยใช้การต่อเติมเส้นต่าง ๆ มาประกอบเป็นภาพตามความคิดสร้างสรรค์ของเด็กเอง ในขณะที่เด็กทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การต่อเติมภาพจากลายเส้นนี้ เด็กจะได้พัฒนาสุขภาพจิตของเด็กให้ดียิ่งขึ้น และเรียนรู้การใช้เทคนิคต่าง ๆ ในการทำงานศิลปะ หากเด็กได้รับการสนับสนุนให้ทำกิจกรรมเช่นนี้ อย่างสม่ำเสมอ เด็กจะสามารถพัฒนาความสามารถทางด้านสติปัญญาและความคิดสร้างสรรค์ของตนเองได้เป็นอย่างดี (บุญไท เจริญผล, 2533 : 2) ซึ่งการทำกิจกรรมกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การต่อเติมภาพด้วยลายเส้นนี้สามารถส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยได้เป็นอย่างดี

ด้วยเหตุผลและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การต่อเติมภาพด้วยลายเส้น โดยให้เด็กได้ปฏิบัติกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ด้วยตนเอง เพื่อให้เด็กได้ใช้ความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการในการต่อเติมภาพด้วยลายเส้น ซึ่งจะเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมให้กับครูและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาให้แก่เด็กปฐมวัยในการนำกิจกรรมนี้ไปพัฒนาความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัยต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลของการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การต่อเติมภาพด้วยลายเส้นที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การต่อเติมภาพด้วยลายเส้น

การทบทวนวรรณกรรม

งานวิจัยเรื่องการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การต่อเติมภาพด้วยลายเส้น ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเนื่องจากพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยนั้นมีความสำคัญมาก เพราะเด็กปฐมวัยควรมีความคิดสร้างสรรค์ในการทำสิ่งต่าง ๆ อีกทั้ง ความคิดสร้างสรรค์เป็นหนึ่งในกระบวนการคิดและการทำงานของสมอง โดยในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารทั้งหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 งานวิจัย เอกสารทางวิชาการ เพื่อศึกษากระบวนการในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย อีกทั้งได้การศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัยเพื่อที่จะนำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การต่อเติมภาพด้วยลายเส้นมาทดลองเพื่อที่จะทำพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1.เด็กปฐมวัย หมายถึง เด็กนักเรียนชาย – หญิง ที่มีอายุระหว่าง 4 – 5 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 ของโรงเรียนวัดศาลาแดง สำนักงานเขตบางแค กรุงเทพมหานคร

2.ความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง ความสามารถที่มีอยู่ในตัวบุคคล ซึ่งแสดงออกมาในรูปแบบของการกระทำ การผลิตการตกแต่งหรือการแสดงความคิดที่แปลกใหม่ที่แตกต่างกันออกไปจากรูปแบบเดิม ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ได้จำแนกความคิดสร้างสรรค์ออกเป็นทั้งหมด 4 ด้าน ได้แก่

2.1ด้านความคิดริเริ่ม หมายถึง ความคิดที่มีความแตกต่างกันออกไปจากความคิดเดิมหรือการทำผลงานที่มีความแตกต่างกันออกไป

2.2ด้านความคิดคล่องแคล่ว หมายถึง ความคิดที่สามารถเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็ว

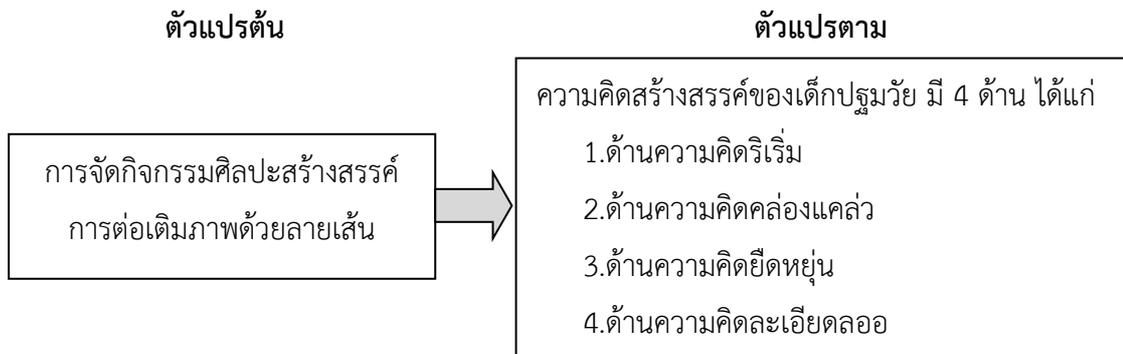
2.3ด้านความคิดยืดหยุ่น หมายถึง ความคิดที่สามารถคิดได้หลากหลาย หลายแบบ หลายแง่มุม ในการทำงานหรือสร้างสรรค์ผลงานชิ้นเดียวกัน

2.4ด้านความคิดละเอียดลออ หมายถึง ความคิดที่มีรายละเอียดแปลกใหม่ในผลงานที่สร้างสรรค์ขึ้นและเป็นการสร้างผลงานที่แปลกใหม่เป็นพิเศษขึ้นมา

3.กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การต่อเติมภาพด้วยลายเส้น หมายถึง การจัดประสบการณ์ในกิจกรรมสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัยมาใช้ในการต่อเติมภาพจากการผสมผสานงานศิลปะเข้าด้วยกัน

กับลายเส้น กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การต่อเติมภาพด้วยลายเส้น ได้แก่ การประดิษฐ์ การวาดภาพ ระบายสี การกลิ้งสี การพิมพ์ภาพ การปั้น การพับ เป็นต้น

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัยเรื่องการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์

ระเบียบวิธีการวิจัย

1.การรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

- 1.แผนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การต่อเติมภาพด้วยลายเส้น
- 2.แบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย แบ่งออกเป็นทั้งหมด 4 ด้าน ดังนี้
 - 2.1ด้านความคิดริเริ่ม
 - 2.2ด้านความคิดคล่องแคล่ว
 - 2.3ด้านความคิดยืดหยุ่น
 - 2.4ด้านความคิดละเอียดลออ

2.การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยด้วยแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การต่อเติมภาพด้วยลายเส้น ดังนี้

- 1.วิเคราะห์หาค่าสถิติพื้นฐานของแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การต่อเติมภาพด้วยลายเส้น โดยการนำข้อมูลวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

- 2.นำคะแนนของความคิดสร้างสรรค์มาเปรียบเทียบ ในภาพรวมก่อนและหลังการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การต่อเติมภาพด้วยลายเส้น โดยใช้ T – distribution แบบ Dependent Sample

3. นำคะแนนของความคิดสร้างสรรค์มาเปรียบเทียบ ในรายด้านก่อนและหลังการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การต่อเติมภาพด้วยลายเส้น โดยใช้ T – test แบบ Dependent Sample

ผลการวิจัย

หลังจากที่เด็กปฐมวัยได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การต่อเติมภาพด้วยลายเส้น เด็กปฐมวัยมีความคิดสร้างสรรค์ ในภาพรวมสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนรายด้านของความคิดสร้างสรรค์ พบว่า ด้านความคิดริเริ่ม ด้านความคิดคล่องแคล่ว ด้านความคิดยืดหยุ่นและด้านความคิดละเอียดลออ ทุกด้านสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาผลของการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การต่อเติมภาพด้วยลายเส้นที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยและเพื่อเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การต่อเติมภาพด้วยลายเส้น จากผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การต่อเติมภาพด้วยลายเส้นมีความคิดสร้างสรรค์ในภาพรวม หลังการทดลองสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลอง ทั้งนี้เนื่องจากกิจกรรมนี้เด็กปฐมวัยได้มีอิสระในการทำกิจกรรม ได้สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองและในขณะที่ทำงานเด็กปฐมวัยจะได้ใช้จินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ของตนเองในการต่อเติมภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัชฎากร พันธุ์ไพโร (2557 : บทคัดย่อ) ที่กล่าวว่า เด็กปฐมวัยมีความคิดสร้างสรรค์สูงขึ้นหลังจากที่ทำการกิจกรรมการปั้นทั้งในภาพรวมและรายด้าน

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการศึกษาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมอื่น เช่น กิจกรรมเคลื่อนไหวเชิงสร้างสรรค์ การตอบคำถามปลายเปิดจากการจัดประสบการณ์ในห้องเรียน เป็นต้น
2. ควรทำการศึกษาการจัดกิจกรรมกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อที่จะพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย
3. ควรมีการศึกษาผลของศิลปะสร้างสรรค์การต่อเติมภาพด้วยลายเส้นเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ในเด็กที่มีความต้องการพิเศษด้วย
4. การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะนักเรียนชั้นอนุบาล 1 จึงควรมีการศึกษาในนักเรียนระดับชั้นอื่น ๆ เพื่อให้เห็นความแตกต่างกันออกไปของความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ทำให้ได้ข้อมูลหลากหลายมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ.(2561).คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 สำหรับเด็กอายุ 3 – 6 ปี. กรุงเทพฯ ฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
-(2560).หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560.กรุงเทพฯ ฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กุลยา ตันติผลาชีวะ.(2547).รูปแบบการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์เพื่อการเรียนรู้.กรุงเทพฯ ฯ : ภาควิชาหลักสูตรและการสอน สาขาการศึกษาปฐมวัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.อัดสำเนา.
-(2545).รูปแบบการเรียนการสอนปฐมวัยศึกษา.กรุงเทพฯ ฯ : เอดิชั่น เพรสโพรดักส์ จำกัด.
-(2545,ตุลาคม).ศูนย์หรือมุมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย.วารสารการศึกษาปฐมวัย.6(3) : 37 – 47.
- ชนิษฐา บุนนาค.(2558).ผลการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์งานปั้นแบบร่วมมือที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ของ
- เด็กปฐมวัยโรงเรียนไทยคริสเตียน สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร.**
วิทยานิพนธ์ปริญญาโท ค.ม.(การจัดการปฐมวัยศึกษา).กรุงเทพฯ ฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- ตฤณ แจ่มถิ่น,(2561).เอกสารประกอบการสอนเด็กปฐมวัยกับการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์.สาขาการศึกษา.ปฐมวัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.
- นิรมล ชยุติสาทกิจ.(2527).ทฤษฎีการเล่นเพื่อการพัฒนาการทางสติปัญญา.วารสารศูนย์บริการนิตเพื่อการศึกษา.8 : (3-4) กรกฎาคม – ธันวาคม 2527.13 - 18.
- บุญไท เจริญผล.(2533).ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถทางสติปัญญากับทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย.ปริญญาโท ค.ม. (การศึกษาปฐมวัย).กรุงเทพฯ ฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.
- ประสิทธิ์รักษ์ เจริญผล.(2547).ความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ต่อเติมด้วยลายเส้น.ปริญญาโท ค.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ ฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.
- รัชฎากร พันธุ์ไพร.(2557).ความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการปั้น.ปริญญาโท ค.ม. (การศึกษาปฐมวัย).กรุงเทพฯ ฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.
- รัตนา นิสมกุล.(2550).การคิดเชิงเหตุผลของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ด้วยน้ำตาสอ.ปริญญาโท ค.ม. (การศึกษาปฐมวัย).กรุงเทพฯ ฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.

- ลัดดา ลีตระกูล.(2531).ความสามารถทางการวาดภาพของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์
ต่างกัน. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย).กรุงเทพฯ ฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.
- วนิดา เกื้อแก้ว.(2546).การศึกษาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กที่มีความสามารถพิเศษระดับปฐมวัย
จากการใช้ชุดฝึกความคิดสร้างสรรค์.ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาพิเศษ).กรุงเทพฯ ฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.
- วิรุณ ตั้งเจริญ.(2526).“การสร้างเสริมลักษณะนิสัยเด็กปฐมวัยด้านศิลปะ”ในเอกสารการสอนชุด
วิชาการสร้างเสริมทักษะนิสัยเด็กระดับปฐมวัยศึกษา.กรุงเทพฯ ฯ : สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วีณา ประชากุล.(2547).ผลของการเล่นวัสดุปลายเปิดที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย.
ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย).กรุงเทพฯ ฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนคริน
ทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.
- สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี.(2542).แนวการจัดการเรียนการสอนเพื่อการ
เรียนรู้ในศตวรรษหน้า ในรัตนพิบินิจนิตการศึกษา.กรุงเทพฯ ฯ : อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับ
ลิชชิ่ง.
- สัทยา สายเชื้อ.(2541).กิจกรรมศิลปะสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน.กรุงเทพฯ ฯ : โอเดียนสโตร์.
- สุรางค์ ไคว้ตระกูล.(2564).จิตวิทยาการศึกษา.กรุงเทพฯ ฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Lowen,feld Victor & Brettain,W Lambent..(1962).**Guiding Creative Talent**.New Jarsey
: Prentice Hall.
- Smith,M.K.(1999) . **Fostering Creativity in the Early Childhood Classroom in**
A.N.N.U.A.L.E.D.I.T.I.O.N.S.Early Childhood Education 99/00.Connecticut :
Dushkin/McGraw – Hill : 152 – 158.

การพัฒนาความผูกพันของพนักงานเทศบาลไทย Development of Employee Engagement in Municipality of Thai

ชัยรัตน์ จันทนดิษฐ์¹, ภาณุรัตน์ โนนภาส², ศิษณุ สายธรรม³,
นฤชิต พิณฑทอง⁴ และสุชาดา จันเจือ⁵

Chairat Juntanadit, Panod Rattanopas², Sithun Saitum³,
Naruchit Pinthong⁴ and Suchada Japnjuea⁵

สาขาวิชาการเมืองการปกครอง คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร, โทรศัพท์. 0846550867

Major in Politics and Government, Faculty of Political Science, Bangkokthonburi University, Tel. 0649769789

e-mail: chairatjundatanadit@gmail.com

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความผูกพันของพนักงานเทศบาลตำบล จังหวัดนนทบุรี เพื่อปัจจัยที่ส่งผลต่อความผูกพันของพนักงานเทศบาลตำบล จังหวัดนนทบุรี และเพื่อเสนอแนะแนวทางการสร้างความผูกพันของพนักงานเทศบาลตำบล จังหวัดนนทบุรี งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ เครื่องมือสำหรับการวิจัยคือแบบสอบถามที่ถูกสร้างขึ้นและได้รับการทดสอบเครื่องมือแล้ว นำมาใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับพนักงานงานเทศบาลจำนวน 226 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ multiple regression ผลการวิจัยพบว่า

ระดับความผูกพันของพนักงานเทศบาลตำบล จังหวัดนนทบุรีอยู่ในระดับมาก (\bar{x} = 3.69) เมื่อพิจารณารายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยดังนี้ ด้านความเต็มใจเพื่อประโยชน์องค์กร อยู่ในระดับ (\bar{x} = 3.70) ด้านความเชื่อมั่นอย่างแรงกล้า และด้านความปรารถนาความมั่นคงในงานอยู่ในระดับมาก (\bar{x} = 3.69) อย่างไรก็ตาม ปัจจัยที่ส่งผลต่อความผูกพันของพนักงานเทศบาลตำบล จังหวัดนนทบุรี ได้แก่ ลักษณะงาน และประสบการณ์ในงาน และข้อเสนอแนะแนวทางการสร้างความผูกพันของพนักงานเทศบาลตำบล จังหวัดนนทบุรี ดังนี้ ผู้บริหารควรเน้นการทำงานเป็นทีม (54 คน) ผู้บริหารควรสร้างวัฒนธรรมแห่งความผูกพัน (35 คน) และ ผู้บริหารควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการบริหาร (28 คน)

คำสำคัญ: ความผูกพัน, องค์กร, พนักงาน

Abstract

The objective of this research was to study the relationship of employees in the sub-district municipality. Nonthaburi Province for factors affecting the engagement of the sub-district municipality staff Nonthaburi Province and to suggest guidelines for building the bonds of employees of the sub-district municipality Nonthaburi Province This research is quantitative research. The research tool was a

questionnaire that was created and tested. The instrument was then used to collect data on 226 municipal workers. The statistics used for the data analysis were mean, standard deviation, and multiple regression. Research results were found that

The level of commitment of the sub-district municipality staff Nonthaburi Province was at a high level (\bar{x} = 3.69) considering each aspect in order of averages as follows: The willingness to benefit the organization was at the level (\bar{x} = 3.70). and the desire for job security was at a high level (\bar{x} = 3.69). Nonthaburi Province, namely the nature of work and work experience and suggestions on ways to build relationships of employees of the sub-district municipality Nonthaburi Province as follows: Executives should focus on teamwork (54 people), executives should create a culture of engagement (35 people) and executives should promote management participation (28 people).

Keywords: Student Democracy Perspectives, Leadership

บทนำ

ความผูกพันในองค์การมีนัยยะสำคัญต่อความสำเร็จและเจริญก้าวหน้าของ องค์การ เพราะทำให้องค์กรได้มาซึ่งพนักงานที่ทุ่มเทกำลังกาย กำลังใจ ตั้งใจและเต็มใจที่จะ ปฏิบัติงานให้กับองค์กร ทำให้องค์กรได้รับประโยชน์มากมาย ทั้งด้านอัตราการขาดงาน อัตราการลาออกหรือเปลี่ยนงานและการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้บรรลุ เป้าหมายขององค์กร ก่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

องค์การ หมายถึง การทำงานร่วมกันของคนเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์เดียวกันโดยมีกฎระเบียบที่ควบคุมให้มีพฤติกรรมในแนวทางเดียวกัน ซึ่งองค์การในที่นี้หมายถึงองค์การเทศบาลอันเป็นหน่วยงานรัฐบาลท้องถิ่นที่จะต้องให้บริการสาธารณะแก่ประชาชนให้ครอบคลุม (สมคิด บางโม, 2538)

นอกจากการบริการประชาชนแล้ว หน่วยงานเทศบาลยังมีภารกิจในการสร้างความผูกพันในองค์การ อันจะส่งผลต่อประสิทธิภาพในการทำงาน ดังนั้น พนักงานในองค์การจึงเป็นปัจจัยสำคัญในการทำให้วัตถุประสงค์ขององค์การบรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพ จึงถือได้ว่า พนักงานหรือคนเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดในองค์การ ผู้บริหารจึงต้องให้ความสำคัญกับการทำงานของคนในองค์การให้มากขึ้น (วิรัช สวงนวนศ์วาน, 2521)

หลักการบริหารคนประการหนึ่งที่ อรุณ รักธรรม (2528) ได้ชี้ให้เห็นถึงคุณค่าของคนคือ หลักด้านมนุษยสัมพันธ์อันเป็นหลักการที่ทำให้คนมาอยู่ร่วมกันโดยมีเป้าหมายองค์การเป็นเครื่องมือในการหล่อหลอมพฤติกรรมของคนในทิศทางเดียวกัน เพื่อให้ได้ตามที่องค์การคาดหวัง โดยให้ความสำคัญ

กับการสร้างกระบวนการจูงใจและความผูกพันกันในองค์กร อันเป็นการสร้างความสามัคคีในองค์กร เพื่อให้องค์กรนั้นอยู่รอดในทุกสถานการณ์

ในทางตรงกันข้าม หากองค์กรไม่สามารถสนองต่อความต้องการของพนักงานในองค์กรได้ ก็จะทำให้เกิดความขัดแย้ง ความแตกแยกหรือแปลกแยก ซึ่งส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการทำงาน (Grusky, 1966)

จากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความผูกพันของพนักงาน ได้แก่ ลักษณะส่วนบุคคลของผู้ปฏิบัติงาน (Personal Characteristic) ลักษณะงาน (Job Characteristic) และ ประสบการณ์ในงาน (Work Experience) (Steers, 1977) ซึ่งถูกนำมาใช้เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยเพื่อศึกษาว่า ปัจจัยดังกล่าวส่งผลตามที่วรรณกรรมยืนยันหรือไม่อย่างไร ด้วยเหตุนี้ จึงสนใจศึกษาการพัฒนาความผูกพันของพนักงานเทศบาลตำบล จังหวัดนนทบุรี

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความผูกพันของพนักงานเทศบาลตำบล จังหวัดนนทบุรี
2. เพื่อปัจจัยที่ส่งผลต่อความผูกพันของพนักงานเทศบาลตำบล จังหวัดนนทบุรี
3. เพื่อเสนอแนะแนวทางการสร้างความผูกพันของพนักงานเทศบาลตำบล จังหวัดนนทบุรี

การทบทวนวรรณกรรม

ความผูกพันองค์กร

เกศรา รักชาติ (2550) ให้ความหมายของความผูกพันในองค์กรว่า พนักงานที่ทำงานด้วยใจรักจะทุ่มเทที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถและรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งขององค์กรเพื่อพัฒนาองค์กรให้บรรลุเป้าหมายสูงสุด

Porter et al., (1976) ได้จำแนกความผูกพันในองค์กรออกเป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

1) ความเชื่อมั่นอย่างแรงกล้าและการยอมรับเป้าหมายและค่านิยมขององค์กร เป็นลักษณะของบุคคลผู้มีทัศนคติต่อองค์กรในด้านบวก มีความผูกพันต่อค่านิยมและเป้าหมายขององค์กร สนับสนุนภารกิจขององค์กรเสมือนกับเป็นเป้าหมายของตน เชื่อมั่นในองค์กรและภาคภูมิใจในงานที่ทำ

2) ความเต็มใจที่จะทุ่มเทความพยายามอย่างมากเพื่อประโยชน์ขององค์กร เป็นคุณลักษณะของพนักงานต่อการทำงานอย่างมุ่งมั่น ใส่ใจต่อการทำงานเต็มความสามารถเพื่อให้องค์กรประสบความสำเร็จ บรรลุเป้าหมาย เกิดประโยชน์ต่อองค์กร และมีความหวังโยต่อความเป็นไปขององค์กร

3) ความปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะคงไว้ซึ่งความเป็นสมาชิกภาพขององค์กร เป็นคุณลักษณะของพนักงานในการทำงานด้วยความจงรักภักดีต่อองค์กรและสนับสนุนภารกิจองค์กรให้ก้าวหน้า

กล่าวโดยสรุป ความผูกพันต่อองค์กรมีองค์ประกอบ 3 ประการได้แก่ ความเชื่อมั่นอย่างแรงกล้า ความเต็มใจทำงานเพื่อประโยชน์องค์กร และความปรารถนาความมั่นคงในงาน

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความผูกพัน

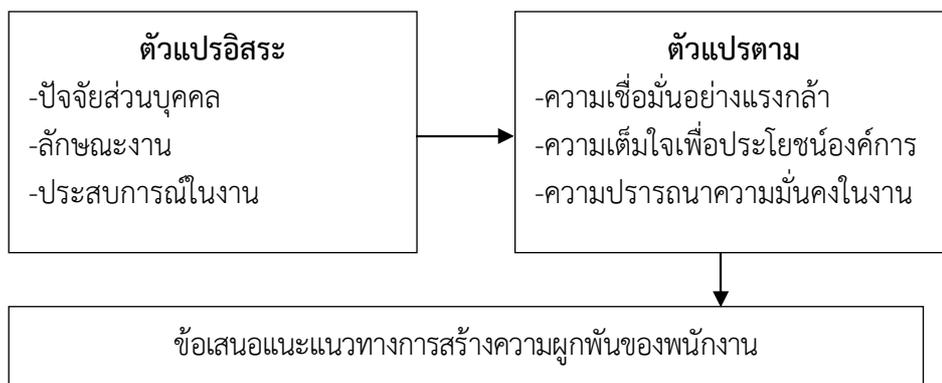
Steers (1977) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความผูกพันในองค์การดังนี้

- 1) ลักษณะส่วนบุคคลของผู้ปฏิบัติงาน (Personal Characteristic) ประกอบด้วย อายุ เพศ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ระยะเวลาปฏิบัติงาน ระดับตำแหน่งและอัตราเงินเดือน
- 2) ลักษณะงาน (Job Characteristic) หมายถึง รายละเอียดของงานในองค์การที่ถูกจัดสรรตามภารกิจ
- 3) ประสบการณ์ในงาน (Work Experience) หมายถึง ทักษะหรือสมรรถนะตามช่วงเวลาในการปฏิบัติงาน

กล่าวโดยสรุป ปัจจัยที่ส่งผลต่อความผูกพันในงานประกอบด้วย ลักษณะส่วนตัวของพนักงาน ลักษณะงาน และประสบการณ์ในงาน อันเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อประสิทธิภาพของการทำงานในองค์การ ดังนั้น การทำงานให้มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารจำเป็นต้องส่งเสริมความผูกพันในการทำงานและมอบหมายงานให้เหมาะสมกับศักยภาพของแต่ละบุคคล

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ความผูกพันในองค์การของพนักงานเทศบาลตำบลประกอบด้วย ความเชื่อมั่นอย่างแรงกล้า ความเต็มใจเพื่อประโยชน์องค์การ ความปรารถนาความมั่นคงในงาน (Porter, et al., 1976) และปัจจัยที่ส่งผลต่อความผูกพันในองค์การได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ลักษณะงาน และประสบการณ์ในงาน (Steer, 1977) ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ

ความผูกพันในองค์การ ประกอบด้วย 1. ด้านความเชื่อมั่นอย่างแรงกล้า 2. ด้านความเต็มใจเพื่อประโยชน์องค์การ 3. ด้านความปรารถนาความมั่นคงในงาน

ปัจจัยที่ส่งผลต่อองค์การแห่งการเรียนรู้ ประกอบไปด้วย ปัจจัยส่วนบุคคล ลักษณะงาน
ประสบการณ์ในงาน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ พนักงานเทศบาลตำบล จังหวัดนนทบุรี
จำนวน 552 คน ผู้วิจัยได้เปิดตารางสำเร็จรูปของเครชีและมอร์แกนซึ่งกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
95 % ได้กลุ่มตัวอย่าง 226 คน ดังนี้

เทศบาลตำบล	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
เทศบาลตำบลไทรน้อย	35	14
เทศบาลตำบลศาลากลาง	38	16
เทศบาลตำบลปลายบาง	37	15
เทศบาลตำบลบางสีทอง	40	16
เทศบาลเมืองบางกรวย	42	16
เทศบาลเมืองพิมลราช	43	18
เทศบาลเมืองบางบัวทอง	45	18
เทศบาลตำบลบางใหญ่	42	17
เทศบาลตำบลเสาธงหิน	46	19
เทศบาลตำบลบางเลน	48	20
เทศบาลตำบลบ้านบางม่วง	43	18
เทศบาลตำบลบางพลับ	46	19
เทศบาลตำบลไทรม้าย	47	20
รวม	552	226

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่
 - 1.1 อายุ
 - 1.2 เพศ
 - 1.3 สถานภาพสมรส
 - 1.4 ระดับการศึกษา
 - 1.5 ระยะเวลาปฏิบัติงาน
 - 1.6 ระดับตำแหน่งและอัตราเงินเดือน
2. ตัวแปรอิสระ คือ
 - 2.1 ปัจจัยส่วนบุคคล
 - 2.2 ลักษณะงาน
 - 2.3 ประสบการณ์ในงาน

3. ตัวแปรตาม คือ ความผูกพันในองค์กร จำแนกตามด้าน ดังนี้

- 3.1 ด้านความเชื่อมั่นอย่างแรงกล้า
- 3.2 ด้านความเต็มใจเพื่อประโยชน์ขององค์กร
- 3.3 ด้านความปรารถนาความมั่นคงในงาน

เครื่องมือวิจัยและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม แบ่งเป็น 4 ตอน ประกอบด้วย

1 สภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ อายุ เพศ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา และ ระยะเวลาปฏิบัติงาน

2. ด้านความเชื่อมั่นอย่างแรงกล้า เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นมาตราวัด 5 ระดับ (Rating Scales) จำนวน 5 ข้อ

3. ด้านความเต็มใจเพื่อประโยชน์ขององค์กร เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นมาตราวัด 5 ระดับ (Rating Scales) จำนวน 5 ข้อ

4. ด้านความปรารถนาความมั่นคงในงาน เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นมาตราวัด 5 ระดับ (Rating scales) จำนวน 5 ข้อ

5. ลักษณะงานเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นมาตราวัด 5 ระดับ (Rating Scales) จำนวน 5 ข้อ

6. ประสพการณ์ในงาน เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นมาตราวัด 5 ระดับ (Rating Scales) จำนวน 5 ข้อ

7. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการสร้างความผูกพันของพนักงานเทศบาลตำบล จังหวัดนนทบุรี เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นปลายเปิด (Opened Questions)

การสร้างเครื่องมือและการตรวจสอบเครื่องมือ ทีมผู้วิจัยใช้การสร้างเครื่องมือตามกรอบแนวคิดทฤษฎี จากนั้นนำมาเครื่องมือที่สร้างตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ค่า IOC จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านได้ค่า IOC เท่ากับ .60 – 1.00 ทุกข้อคำถาม จากนั้นทีมผู้วิจัยนำเครื่องมือที่ได้ไปทดลองใช้กับกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกับตัวอย่างจำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นอัลฟ่า (Cronbach's Alpha) 0.89 แสดงว่าเครื่องมือสามารถนำไปใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างได้

เก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างด้วยแบบสอบถามจำนวน 226 ฉบับ ได้กลับคืนมา 226 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ อายุ เพศ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา และ ระยะเวลาปฏิบัติงาน วิเคราะห์โดยหาค่าความถี่และร้อยละ

ข้อมูลความคิดเห็นได้แก่ ความเชื่อมั่นอย่างแรงกล้า ความเต็มใจเพื่อประโยชน์องค์กร และความปรารถนาความมั่นคงในงาน และ ลักษณะงาน และ ประสบการณ์ในงานใช้การวิเคราะห์โดยวิธีการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยมีเกณฑ์ในการวัดระดับความคิดเห็นดังนี้

ระดับ	ความหมาย
4.21 - 5.00	มากที่สุด
3.41 - 4.20	มาก
2.61 - 3.40	ปานกลาง
1.81 - 2.60	ต่ำ
1.00 - 1.80	ต่ำที่สุด

ในการกำหนดเกณฑ์ที่ผู้วิจัยได้ยึดหลักว่า ให้ช่วงห่างหรือพิสัยของคะแนนทุกระดับเท่ากัน ซึ่งเมื่อกำหนดน้ำหนักคะแนนระดับมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และ น้อยที่สุด เป็น 5, 4, 3, 2 และ 1 ตามลำดับ พิสัยเป็น $5-1 = 4$ เฉลี่ยแต่ละช่วงห่างกัน $4/5 = 0.8$ (Best, 1977: 14)

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร วิเคราะห์โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

การศึกษาอำนาจพยากรณ์ของตัวแปรที่ส่งผลต่อความผูกพันในองค์กร โดยใช้สถิติการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ข้อมูลข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาแนวทางการสร้างความผูกพันของพนักงานเทศบาลตำบล จังหวัดนนทบุรี ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เรียงลำดับความถี่

ผลการวิจัย

1. พนักงานส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 53.5 อายุเฉลี่ย 41.89 ปี มีสถานภาพสมรสคิดเป็นร้อยละ 37.6 มีระดับการศึกษาปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 23.0 มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 5 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 53.1 และมีเงินประจำเดือนเฉลี่ย 13,257.22 บาท

2. ระดับความผูกพันของพนักงานเทศบาลตำบล จังหวัดนนทบุรีอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.69$) เมื่อพิจารณารายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยดังนี้ ด้านความเต็มใจเพื่อประโยชน์องค์กร อยู่ในระดับ ($\bar{x} = 3.70$) ด้านความเชื่อมั่นอย่างแรงกล้า และด้านความปรารถนาความมั่นคงในงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.69$)

3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความผูกพันของพนักงานเทศบาลตำบล จังหวัดนนทบุรี ได้แก่ ลักษณะงาน เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความผูกพันในองค์กรซึ่งสามารถพยากรณ์ได้ร้อยละ 41.4 และประสบการณ์ในงาน เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความผูกพันในองค์กรซึ่งสามารถพยากรณ์ได้ร้อยละ 49.7

4. ข้อเสนอแนะแนวทางการสร้างความผูกพันของพนักงานเทศบาลตำบล จังหวัดนนทบุรี ดังนี้ ผู้บริหารควรเน้นการทำงานเป็นทีม (54 คน) ผู้บริหารควรสร้างวัฒนธรรมแห่งความผูกพัน (35 คน) และ ผู้บริหารควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการบริหาร (28 คน)

อภิปรายผล

พนักงานส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 53.5 อายุเฉลี่ย 41.89 ปี มีสถานภาพสมรสคิดเป็นร้อยละ 37.6 มีระดับการศึกษาปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 23 มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 5 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 53.1 และมีเงินประจำเดือนเฉลี่ย 13,257.22 บาท ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าหน่วยงานเทศบาลมีพนักงานที่ยังไม่ได้รับการบรรจุเป็นพนักงานเทศบาล แต่เป็นพนักงานอัตราจ้างที่ใช้งบประมาณจากสำนักงานในการจัดจ้าง จึงขึ้นอยู่กับงบประมาณที่มีอยู่ในหน่วยงานในการจัดอัตราค่าจ้างให้เหมาะสมกับองค์การ

ระดับความผูกพันของพนักงานเทศบาลตำบล จังหวัดนนทบุรีอยู่ในระดับมาก (\bar{x} = 3.69) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า หน่วยงานเทศบาลเป็นหน่วยงานขนาดกลางมีจำนวนพนักงานไม่มาก ทำให้การทำงานต้องอาศัยความร่วมมือกันจึงเกิดความผูกพันและช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของวรรณิช ดวงภมร (2562) ที่พบว่า ขนาดขององค์การมีส่วนทำให้พนักงานใกล้ชิดกันและช่วยเหลือเกื้อกูลกัน

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความผูกพันของพนักงานเทศบาลตำบล จังหวัดนนทบุรี ได้แก่ ลักษณะงานเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความผูกพันในองค์การซึ่งสามารถพยากรณ์ได้ร้อยละ 41.4 และประสบการณ์ในงานเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความผูกพันในองค์การซึ่งสามารถพยากรณ์ได้ร้อยละ 49.7 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าลักษณะงานในหน่วยงานเทศบาลมีลักษณะเป็นงานบริการแก่ประชาชนและพนักงานส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 5 ปี จึงทำให้เกิดความผูกพันกันมา อีกทั้งกฎระเบียบที่ออกมาใช้บังคับไม่ซับซ้อน จึงทำให้พนักงานทำงานร่วมกันได้อย่างเหมาะสมซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาวิจัยของนิตยา ปาปะเถ (2560) ที่พบว่า การทำงานอยู่ในลักษณะเดียวกันจะช่วยให้พนักงานในองค์การมีความผูกพันกัน ยิ่งอยู่ด้วยกันนานเท่าใด ความผูกพันกันย่อมมากขึ้นเท่านั้น ด้วยเหตุนี้ ความผูกพันจึงมักสัมพันธ์กับประสบการณ์ในการทำงาน ในขณะที่พบข้อเสนอแนะให้ผู้บริหารควรเน้นการทำงานเป็นทีม (54 คน) ผู้บริหารควรสร้างวัฒนธรรมแห่งความผูกพัน (35 คน) และ ผู้บริหารควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการบริหาร (28 คน)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากผลการวิจัยพบว่า ด้านความปรารถนาความมั่นคงในงานอยู่ในระดับมาก (\bar{x} = 3.77) และปัจจัยที่ส่งผลต่อความผูกพันในองค์การได้แก่ ลักษณะงานและประสบการณ์ในงาน ด้วยเหตุนี้ จึงมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบายแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดังนี้

- 1.ผู้บริหารองค์การควรยึดมั่นในแนวทางการปฏิบัติที่ส่งเสริมความผูกพันในองค์การ โดยส่งเสริมการจัดกิจกรรมที่มีเป้าหมายเพื่อสร้างความมั่นคงในงาน สร้างพื้นที่แห่งความสุขในที่ทำงาน
- 2.ผู้บริหารองค์การควรส่งเสริมวัฒนธรรมองค์การที่สร้างเสริมความผูกพันในองค์การ โดยเน้นกระบวนการระดมสมองในที่ทำงานและเน้นการสร้างทีมในการทำงาน

3.ผู้บริหารองค์การควรส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมในองค์การในทุกภาคส่วน ผู้บริหารควรรับฟังความคิดเห็น สร้างระบบคุณธรรมอันเป็นการสร้างระบบความยุติธรรมในที่ทำงาน

4.ผู้บริหารองค์การควรมอบหมายงานให้เหมาะสมกับลักษณะงานและประสบการณ์ในงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

1.เนื่องจากงานวิจัยชิ้นนี้มีการศึกษาเพียงแค่สามตัวแปร ดังนั้นเพื่อขยายขอบเขตให้กว้างขึ้น ควรศึกษาตัวแปรอื่นๆ เพิ่มเติม

2.ควรศึกษากระบวนการสร้างความผูกพันในองค์การ

เอกสารอ้างอิง

เกศรา รักชาติ. (2550, 20). **ความผูกพันของพนักงาน**. กรุงเทพฯ: กรุงเทพฯธุรกิจ.

สมคิด บางโม. (2538). **หลักการจัดการ**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วิทย์พัฒนา.

วรรณวนิช ดวงภมร. (2562). ความผูกพันต่อองค์กรของบุคลากรในบริษัท ยูนิค เอ็นจิเนียริงแอนด์คอนสตรัคชั่นจำกัด (มหาชน). **วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต: มหาวิทยาลัยรามคำแหง**.

อรุณ รักธรรม. (2528). **การศึกษาพฤติกรรมมนุษย์ในองค์การ**. เอกสารประกอบการสอนชุดวิชาพฤติกรรมมนุษย์ ในองค์การ หน่วยที่" 1 – 7 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

Grusky, O. (1966). **Career mobility and organizational commitment**. Administrative Science Quarterly, 10, 188-190.

Manivannan, S.K., & Sanchita, YRM. (2020). Factors Influencing Employee Engagement in Educational Organization. **International Journal of Psychosocial Rehabilitation**, 24 (6), 1569-1574.

Porter, L. W., Crampon, W. J., & Smith, F. J. (1976). Organizational commitment and managerial turnover: A longitudinal study. **Organizational behavior and human performance**, 15 (1), 87-98.

Steers, R.M. (1977). **Organization Effectiveness**. California: Goodyear Publishers Inc.

การพัฒนาความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้กิจกรรมปฏิสัมพันธ์
Developing of English Communication Ability for Primary 4
Students by Using Interactive Activities

นิติกานต์ ศรีโมรา

Nitikan Srimora

โรงเรียนวัดดาปานนิมิตมิตรภาพที่ 142

Watdapannimitmittraphabtee 142 school

Nitikan_ni@hotmail.com 0892597250

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) พัฒนาความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้กิจกรรมปฏิสัมพันธ์ (2) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่4 ที่ได้รับการสอนภาษาอังกฤษโดยใช้กิจกรรมปฏิสัมพันธ์ ประชากรเป็นนักเรียนระดับ ชั้นประถมศึกษาปีที่4 โรงเรียนวัดดาปานนิมิตมิตรภาพที่142 จังหวัดกาญจนบุรี ปี การศึกษา 2564 จำนวน 21 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ประกอบด้วย 1)แผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษโดยใช้กิจกรรมปฏิสัมพันธ์

จำนวน 4แผน 2)แบบทดสอบวัดความสามารถทางการสื่อสารภาษาอังกฤษก่อนและหลังเรียน 3) แบบถามตอบปากเปล่า Q&A (Question and Answer) 4) แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนชั้นปีที่ 4 ที่มีต่อการเรียนรู้การสื่อสารภาษาอังกฤษ โดยใช้กิจกรรมปฏิสัมพันธ์สถิติที่ใช้ในการวิจัยใช้ค่าเฉลี่ย(μ)และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)

ผลการศึกษาพบว่า 1) ผลการทดสอบความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่4 โดยใช้กิจกรรมปฏิสัมพันธ์พบว่านักเรียนที่มีคะแนนผ่านเกณฑ์ร้อยละ80.00 มีจำนวน14 คน โดยคิดเป็น ร้อยละ67.00 และมีนักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์จำนวน 7คน คิดเป็นร้อยละ 33.00 2) ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่4 ที่ได้รับการสอนภาษาอังกฤษโดยใช้กิจกรรมปฏิสัมพันธ์พบว่าภาพรวมของความพึงพอใจอยู่ในระดับ มาก($\mu = 4.28$, $\sigma = 0.73$)

คำสำคัญ: ความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษ,กิจกรรมปฏิสัมพันธ์

Abstract

This experimental research aimed to 1) develop English communication ability by using interactive activities 2) study the students' satisfaction towards English interactive activities. Samples were Primary 4 students of Watdapannimitmittraphabtee

142 school, kanjanaburi studying in the first semester of the academic year 2021. The population with 21 students. Instruments used in this research were 1) English lesson plans using interactive activities 2) English Communication tests; Paper-based test and Oral test 3) Q&A (Question & Answer) 4) Questionnaire on students' satisfaction towards English interactive activities. Data were analyzed using percentage, mean score, standard deviation.

The results showed that 1) the English communication ability of all students, accounting for 67% passed the criterion score at 80%, 2) the students' satisfaction towards English interactive activities were generally at the high level ($\mu = 4.28$, $\sigma = 0.73$)

Keywords: English communication ability, Interactive activities

บทนำ

สังคมปัจจุบันเป็นสังคมข้อมูลข่าวสาร ความก้าวหน้า ความเคลื่อนไหวและการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ และวัฒนธรรม มีผลกระทบอย่างทั่วถึงรวดเร็ว บุคคลในสังคมต้องติดต่อพบปะสื่อสาร เพื่อดำเนินกิจการทางสังคมหรือเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น ภาษาต่างประเทศจึงกลายเป็นเครื่องมือสำคัญ ยิ่งในการสื่อสาร (กรมวิชาการ, 2550) ถึงแม้ว่า ช่วงที่ผ่านมารัฐบาลได้กำหนดแผนยุทธศาสตร์และนโยบาย ในการพัฒนาเพื่อยกระดับ ความสามารถทางทักษะภาษาอังกฤษของประชาชนทุกกลุ่มมาอย่าง ต่อเนื่อง ก็ตามแต่การนำนโยบายไปสู่ การปฏิบัตินั้นดูเหมือนจะยังไม่เห็นผลเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน และถือว่าประสบความสำเร็จน้อย ซึ่งสะท้อนจาก ข้อมูลผลการจัดอันดับทักษะการใช้ภาษาอังกฤษของไทยจากการสำรวจของสำนักงานจัด อันดับทักษะการใช้ภาษาอังกฤษของ EF (Education First) โดยการทดสอบประชากรจำนวน 910,000 คนในประเทศที่ไม่ได้ ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่จำนวน 70 ประเทศ ประเทศไทยถูกจัดให้อยู่ในอันดับที่ 62 นำสูงกว่าการ์ตา มองโกเลีย คูเวต อีรักอัลจีเรีย ซาอุดีอาระเบีย กัมพูชาและลิเบียซึ่งอยู่ในกลุ่มที่มีทักษะภาษาอังกฤษ “ระดับ ต่ำมาก” (ไทยรัฐออนไลน์, 2558) เมื่อเทียบสัดส่วนการใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารของประเทศในอาเซียนพบว่าคนไทยที่สื่อสารด้วย ภาษาอังกฤษได้มีเพียง ร้อยละ 10 เท่านั้น ซึ่งทำให้ไทยอยู่ในอันดับ ที่ 5 จาก 10 ประเทศ รองจากสิงคโปร์ที่มีจำนวน คนใช้ภาษาอังกฤษได้ถึงร้อยละ 71 ฟิลิปปินส์ร้อยละ 55.49 บรูไนดารุสซาลามร้อยละ 37.73 และ มาเลเซียร้อยละ 27.24 อีกทั้งเมื่อเปรียบเทียบคะแนน TOEFL ของบัณฑิตจากประเทศอาเซียน พบว่าชาติที่ ได้คะแนนเฉลี่ยสูงกว่า 550 ได้แก่ สิงคโปร์และฟิลิปปินส์คะแนนเฉลี่ย สูงกว่า 500 ได้แก่ เมียนมา เวียดนาม และกัมพูชา ส่วนไทยมีคะแนนเฉลี่ย ของบัณฑิตต่ำกว่า 500 คะแนน ซึ่งอยู่ในระดับเดียวกับบัณฑิตจาก ประเทศลาว (สำนักบรรณสารสนเทศมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2558) และหากดูผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ภาษาอังกฤษทุกระดับจากผลการประเมินการจัดการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (ONET) พบว่า ใน

ปีการศึกษา 2558 วิชาภาษาอังกฤษมีคะแนนเฉลี่ยลดลงเมื่อเทียบกับคะแนนเฉลี่ยของปี ที่ ผ่านมาซึ่งมีค่าเฉลี่ยต่ำอยู่แล้ว (ไทยรัฐออนไลน์,2559)

สมยศ เม่นแยม (2543) กล่าวว่าการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเป็นการสอนที่เน้นการใช้ ภาษาของผู้เรียนเป็นหลัก โดยอาศัยหลักการของภาษาศาสตร์สังคม (Sociolinguistics) ซึ่งว่าด้วยบริบท (Context) ภาษาและวัฒนธรรมที่แตกต่างกันในแต่ละชุมชนอาจมีการใช้ภาษาที่แตกต่างกันไป ตาม สภาพแวดล้อม และ มัวรานาน(Mauranen, 2006 : 144) กล่าวว่าโดยธรรมชาติของภาษานั้น ภาษาพูดไม่ใช่ภาษาที่เป็นลาย

ลักษณะอักษรหากแต่เป็นภาษาที่เป็นความจำเป็นพื้นฐานของมนุษย์ที่ต้องใช้ในการสื่อสาร การพูดเป็นสิ่งแรกที่เด็กได้รับภาษาและเป็นสื่อกลางของการสื่อสาร จากการศึกษางานวิจัยพบว่า การใช้กิจกรรมปฏิสัมพันธ์ในการสอนภาษาอังกฤษนั้น สามารถช่วยพัฒนาทักษะการสื่อสารของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

มามิโกะ โอริอากิตะ (Mamiko OriiAkita,2013) ได้ทำการศึกษาประสิทธิภาพการสอนฟังเพื่อความเข้าใจ (Listening comprehension) โดยใช้ การเปรียบเทียบวิธีการสอนเพื่อความเข้าใจ (Listening comprehension) สามรูปแบบคือ การสอนฟังโดยใช้ รูปแบบBottom-up, การสอนฟังโดยใช้รูปแบบ Top-down และการสอนฟังโดยใช้รูปแบบปฏิสัมพันธ์ สำหรับนักศึกษาญี่ปุ่นที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง พบว่านักศึกษาที่ได้รับการสอนโดยใช้วิธีแบบ ปฏิสัมพันธ์มีการพัฒนาการฟังเพื่อความเข้าใจอย่างต่อเนื่องและยังยืนยันว่าการสอนโดยใช้รูปแบบBottom up และรูปแบบ Top-downเช่นเดียวกับ งานวิจัยของ

ฟารซานา นาฮีด (Farzana Naheed, 2015) ได้ทำการศึกษาเรื่องการใช้ กิจกรรมปฏิสัมพันธ์ในการสอนภาษาอังกฤษ และผลของแนวทางการสอนโดยใช้กิจกรรมปฏิสัมพันธ์ที่มีต่อการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษของผู้เรียน ผลการวิจัย พบว่าผู้เรียนที่ได้รับการสอนโดยการจัดกิจกรรมปฏิบัติสัมพันธ์เปรียบเทียบกับการสอนภาษาอังกฤษที่ใช้แนวทางเดิม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ .01 พร้อมทั้งเสนอแนะว่าครูสอนภาษาอังกฤษควรนำแนวทางการสอนภาษาอังกฤษโดยการใช้ กิจกรรมปฏิสัมพันธ์ไปปรับใช้ในชั้นเรียน และ การสอนทักษะแต่ละทักษะควรมีการใช้ กิจกรรมที่หลากหลายเพื่อให้เกิดปฏิสัมพันธ์สูงสุดในชั้นเรียน การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองโดยใช้กิจกรรมปฏิสัมพันธ์ ในห้องเรียนนั้น มีส่วนช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียน ได้ฝึกความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษได้อย่างถูกต้อง และเหมาะสมตามสถานการณ์รวมทั้ง ผู้เรียนจะสนุกและมีความสุขกับการเรียนภาษาอังกฤษ ซึ่งจะทำให้ผู้เรียน เกิดความพึงพอใจในการเรียนภาษาอังกฤษเพิ่มมากขึ้นและสามารถพัฒนาความสามารถในการสื่อสาร ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ดังนั้นผู้วิจัยจึงเลือกทำการวิจัยในเรื่อง การพัฒนาความสามารถในการสื่อสาร ภาษาอังกฤษ โดยใช้กิจกรรมปฏิสัมพันธ์ เพื่อพัฒนาความสามารถในการสื่อสารของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 4

โรงเรียนวัดดาปานนิมิตรมิตรภาพที่142

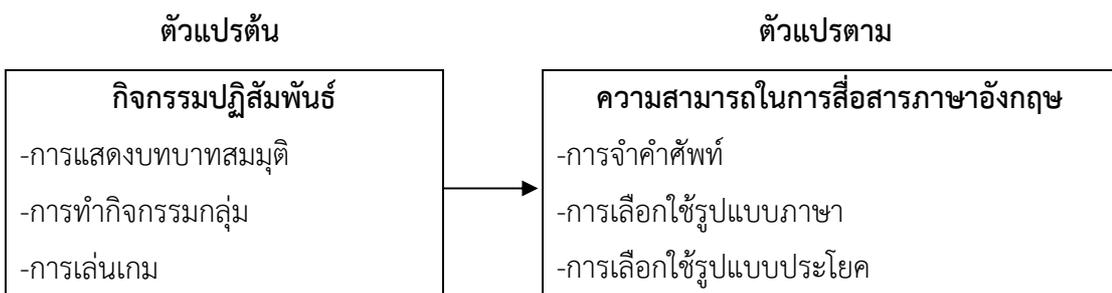
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่4 ด้วย กิจกรรมการสอนภาษาอังกฤษแบบปฏิสัมพันธ์
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่4 ที่ได้รับการสอนภาษาอังกฤษ โดย ใช้กิจกรรมปฏิสัมพันธ์

สมมติฐานของการวิจัย

1. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนภาษาอังกฤษโดยใช้กิจกรรมปฏิสัมพันธ์มีคะแนนความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษ ไม่ต่ำกว่าร้อยละ80
2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนภาษาอังกฤษโดยใช้กิจกรรมปฏิสัมพันธ์มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

กรอบแนวคิดการวิจัย

ทบทวนวรรณกรรม

การสื่อสาร หมายถึง การถ่ายทอดข้อมูลจากคนหนึ่งไปสู่อีกคนหนึ่งเพื่อให้ทั้งสองคนนั้นเกิดความ เข้าใจที่ตรงกัน การสื่อสารนั้นไม่ได้มีแค่เพียงการใช้ภาษาพูดหรือว่าภาษาเขียน แต่ยังรวมถึงการใช้สัญลักษณ์ การใช้ภาพวาด เสียงดนตรี รวมถึงการแสดงออกทางสีหน้าและท่าทางของเราด้วย การสื่อสารเป็นสิ่งที่เราทุกคนพบเจออยู่ทุกวันเริ่มตั้งแต่ตื่นนอนจนเข้านอน ในด้านการดำเนินชีวิต หากเรามีทักษะการสื่อสารที่ดีจะส่งผล ให้กระบวนการท างานภายในองค์กร, บริษัทเป็นไปตามระบบแบบแผนที่วางไว้หรือการสื่อสารกับบุคคลอื่นทำให้สามารถเข้าใจในความต้องการของกันและกันได้เป็นอย่างดี แต่ถ้าหากว่าเราไม่มีทักษะการสื่อสารที่ดี จะ ประสบกับปัญหาในเรื่องของการสื่อสารกับบุคคลอื่นหรือการออกคำสั่งกับกลุ่มบุคคลที่อยู่ในองค์กร, บริษัท เพราะในการทำงานในยุคปัจจุบันเราจะเห็นได้ชัดเจนว่าภาษาที่เราใช้ติดต่อสื่อสารกันในชีวิตประจำวันนั้นมีหลากหลาย ออกคำสั่งจำเป็นต้องใช้การสื่อสารที่รวดเร็ว แน่นนอนและถูกต้องและแตกต่างกัน เนื่องจากคนเราจำเป็นต้องสื่อสารกันในเรื่องต่าง ๆ และต้องการให้อีกฝ่ายมีความเข้าใจใน ความหมายของการสื่อสารที่ตรงกัน ถ้าหากว่าภาษาที่เรานำมาใช้ในการสื่อสารนั้น เป็นสิ่งที่ทุกคนในกลุ่มตกลง กันเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในเรื่องราวต่าง ๆ ซึ่งการสื่อสารนั้นมีรูปแบบที่ต่างกันออกไป เช่น การใช้ภาษา พูด

การใช้ภาษาสัญลักษณ์ เป็นต้น ซึ่งการใช้ภาษาในการติดต่อสื่อสารนั้นมีวิธีการแตกต่างกันออกไป หลากหลาย มีการจำแนกประเภทของการสื่อสารโดยอาศัยเกณฑ์ในการจำแนกที่สำคัญ ดังนี้ (ระวีวรรณ ประกอบผล, 2540)

1. การจำแนกตามกระบวนการของข่าวสาร เป็นการจำแนกตามกระบวนการของข่าวสาร แบ่งได้ 2 ประเภทดังนี้

1.1 การสื่อสารทิศทางเดียว (One-way communication) เป็นการสื่อสารในลักษณะทางเดียวซึ่ง ข่าวสารดังกล่าวจะถูกส่งไปยังผู้รับสารในลักษณะทิศทางเดียวโดยไม่มีการตอบโต้กลับของผู้รับสาร ดังเช่น การสื่อสารผ่านทางวิทยุกระจายเสียง การออกข่าวทางโทรทัศน์หรือหนังสือพิมพ์ การออกหนังสือคำสั่ง เป็น การสื่อสารโดยที่ผู้รับสารไม่สามารถแสดงความคิดเห็นผู้รับสารอาจไม่เข้าใจหรือเข้าใจในสารนั้นไม่ถูกต้องตาม เจตนาของผู้ส่งสารและผู้ส่งสารเองก็ไม่สามารถทราบได้ว่าผู้รับสารนั้นเข้าใจหรือไม่ ซึ่งการสื่อสารประเภทนี้จึง เหมาะกับข่าวสารที่สามารถเข้าใจได้ง่าย

1.2 การสื่อสารสองทิศทาง (Two-way communication) คือการสื่อสารที่มีการส่งสารไปมาระหว่าง ผู้ส่งสารและผู้รับสาร โดยมีการสื่อสารของแต่ละส่วนจึงทำหน้าที่เป็นผู้ส่งและทำหน้าที่เป็นผู้รับในเวลาเดียวกัน ดังนั้นผู้ส่งสารเองต้องรับรู้การตอบสนองระหว่างกันซึ่งทำให้รู้ได้ว่าการสื่อสารสำเร็จตามวัตถุประสงค์หรือไม่ จึงทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเพื่อให้เข้ากับสถานการณ์ในขณะนั้น ตัวอย่างการสื่อสารสองทิศทาง เช่น การพูดคุยตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป การสื่อสารสองทิศทางจึงเป็นการสื่อสารที่จะสามารถเกิดผลสำเร็จทางด้าน การสื่อสารได้ดีกว่าการสื่อสารทิศทางเดียว จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมีผู้เชี่ยวชาญทางด้านจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ

หลายคนได้เสนอแนวคิดและความหมายของความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษ ดังนี้ วาเอ็ต (Valette, 1997) กล่าวถึงการพูดเพื่อการสื่อสารไว้ว่าไม่ได้มีแค่การออกเสียงในประโยคแค่นั้น ซึ่งเป็นการพูดเพื่อทำตามหน้าที่ของภาษาเพื่อสื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ในสิ่งที่เราพูดและถ้าเป็นการ พูดของผู้พูดที่มีอายุอยู่ในระดับที่สูงขึ้นไปก็ต้องเลือกใช้สำนวนภาษาหรือคำพูดให้ถูกต้องเหมาะสมตาม กาลเทศะและต้องเป็นที่ยอมรับของเจ้าของภาษาด้วย

ขวัญฤทัย เชิดชู (2550) สรุปความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษว่าเป็นความสามารถในการพูด สื่อสารด้วย การปฏิสัมพันธ์ทางคำพูดระหว่างบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป ซึ่งได้แก่ผู้พูดและผู้ฟัง ซึ่งเป็นการแสดง เจตนาของผู้พูดในการสื่อสาร โดยที่ผู้พูดจะต้องมีความสามารถในการคาดคะเน ความรู้และความรู้สึกของผู้ฟัง ที่สามารถพูดให้ผู้ฟัง เข้าใจในข้อมูลที่ต้องการสื่อสารได้

- จึงเสนอแนวทางในการใช้ภาษาอังกฤษกับทักษะในการดำเนินชีวิต ในศตวรรษที่ 21 ดังนี้
1. เปลี่ยนให้ตนเองมีทัศนคติที่ดีต่อภาษาอังกฤษ
 2. ศึกษาถึงข้อดีและข้อเสียในการมีทักษะภาษาอังกฤษที่ดีและมีความมั่นใจตัวในเรื่องของการสื่อสาร ภาษาอังกฤษอยู่เสมอ
 3. สร้างแรงจูงใจในการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษของตนเอง
 4. นำภาษาอังกฤษมาประยุกต์ใช้ให้เข้ากับทักษะ ในศตวรรษที่ 21

5. การจะเป็นผู้นำที่ดีจะต้องมีความรับผิดชอบและความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษที่ดี

6. ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลางในการอัปเดตทุกข้อมูลข่าวสารทั่วโลก

7. ใช้ภาษาอังกฤษในการติดต่อสื่อสารกับชาวต่างชาติที่อยู่ในประเทศไทยหรือต่างประเทศ

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่4 โรงเรียนวัดคาปานนิมิตมิตรภาพที่142 จ.กาญจนบุรี จำนวน 21 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น กิจกรรมปฏิสัมพันธ์

ตัวแปรตาม

1. ความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่4

2. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่4 ต่อกิจกรรมปฏิสัมพันธ์

3. ขอบเขตด้านเนื้อหา สาระภาษาอังกฤษระดับชั้นประถมศึกษาปีที่4 จำนวน 15 ชั่วโมง 1. Unit 1: In the Garden (3 ชั่วโมง) 2. Unit 2 : Home Time (4 ชั่วโมง) 3. Unit 3: At School (3 ชั่วโมง) 4. Unit 4: My Day (5 ชั่วโมง)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ประกอบด้วย

1) แผนการจัดกิจกรรมวิชาภาษาอังกฤษโดยใช้กิจกรรมปฏิสัมพันธ์จำนวน 4แผน

2) แบบทดสอบวัดความสามารถทางการสื่อสารภาษาอังกฤษก่อนหลังเรียน

3) แบบแบบทดสอบวัดความสามารถทางการสื่อสารภาษาอังกฤษหลังเรียน แบบถามตอบปากเปล่า Q&A-Question and Answer

4) แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่4 ที่มีต่อการการเรียนรู้การสื่อสารภาษาอังกฤษ โดยใช้กิจกรรมปฏิสัมพันธ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. การวิเคราะห์ผลการพัฒนาความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4โดยใช้กิจกรรมปฏิสัมพันธ์โดยใช้คะแนนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80

2. การวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษโดยใช้กิจกรรมปฏิสัมพันธ์ใช้ค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปผลได้ดังนี้

1. ผลการทดสอบความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้กิจกรรมปฏิสัมพันธ์พบว่านักเรียนที่มีคะแนนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80.00 มีจำนวน 14 คน โดยคิดเป็น ร้อยละ 67.00 และมีนักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 33.00
2. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนภาษาอังกฤษ โดยใช้กิจกรรมปฏิสัมพันธ์พบว่า ภาพรวมของความพึงพอใจอยู่ในระดับ มาก ($\mu = 4.28$) เมื่อ พิจารณารายด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านประโยชน์ที่ได้รับ ($\mu = 4.32$) ด้านสื่อการเรียนรู้ ($\mu = 4.29$) และด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ($\mu = 4.24$) ตามลำดับ

อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษโดยใช้กิจกรรมปฏิสัมพันธ์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 อภิปรายผลได้ดังนี้

1. ความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้กิจกรรม ปฏิสัมพันธ์พบว่าผลการทดสอบหลังเรียนในแต่ละหน่วยจำนวน 4 หน่วยนักเรียนที่มีคะแนนไม่ต่ำ กว่าร้อยละ 80.00 ผ่านเกณฑ์มีจำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 67.00 และนักเรียนที่มีคะแนนไม่ผ่านเกณฑ์จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 33.00 สอดคล้องกับงานวิจัยของปิยภัทร พลัฒลา (2559) ได้ทำการวิจัยพัฒนา รูปแบบการสอนภาษาอังกฤษแบบมุ่งเน้นประสบการณ์ทางภาษาและหลักการเรียนรู้แบบร่วมมือ เพื่อ ส่งเสริมความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดหนองจับเต่าสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 3 พบว่า ความสามารถในการสื่อสาร ภาษาอังกฤษหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองที่เรียนตามรูปแบบการสอนภาษาอังกฤษแบบมุ่งเน้น ประสบการณ์ทางภาษาและหลักการเรียนรู้แบบร่วมมือ มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่เรียนรู้ตามรูปแบบการสอนปกติอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01 และ สอดคล้องกับ ธวัชพร ตันตระกูล (2557) ที่ได้ศึกษา เรื่องการพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน โดยใช้บทฝึกสนทนาภาษาอังกฤษ พบว่า นักศึกษามีพัฒนาการความสามารถด้านการพูดหลังการใช้กิจกรรมการพูดเพื่อการสื่อสารสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยยะสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวว่าการฝึกที่ใช้ในการฝึกการสื่อสารควรเป็นกิจกรรม ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาในการสื่อสารมากที่สุดซึ่งจะช่วยให้เข้าใจและส่งผลให้ผู้เรียนกล้าคิด กล้าทำ ตลอดจนกล้าแสดงออก

2. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนภาษาอังกฤษ โดยใช้กิจกรรมปฏิสัมพันธ์พบว่าภาพรวมของความพึงพอใจอยู่ในระดับ มาก ($\mu = 4.28$) จากการที่นักเรียนได้ตอบแบบสอบถามความพึงพอใจว่าเรียนอย่างมีความสุข กิจกรรมมีความสนุก น่าสนใจ สื่อที่ใช้ในการทำกิจกรรมมีความหลากหลาย มีความชัดเจนเข้าใจง่าย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทศพร ไตรรัตน์ (2559) ได้ทำการศึกษา เรื่องการพัฒนาชุดการสอนภาษาอังกฤษเพื่อ

ส่งเสริมทักษะภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่าค่าดัชนีประสิทธิผลของชุดการสอนภาษาอังกฤษเพื่อส่งเสริมทักษะภาษาอังกฤษสำหรับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่4 มีค่าเท่ากับ 0.71 แสดงว่านักเรียนมีความก้าวหน้าในการเรียนเพิ่มขึ้น ร้อยละ 71.37 และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อชุดการสอนไวยากรณ์ภาษาอังกฤษโดยรวมอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

1. การใช้กิจกรรมปฏิสัมพันธ์เพื่อพัฒนาความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียน ผู้สอนต้องเตรียมอุปกรณ์ให้พร้อมหากต้องใช้สื่อที่เป็น Multimedia
2. การจัดกิจกรรมนี้ครูจะต้องใช้ภาษาอังกฤษหลายๆครั้งเพื่อให้นักเรียนได้ฝึกการโต้ตอบภาษาอังกฤษอย่างต่อเนื่อง และเพื่อเป็นการส่งเสริม ให้นักเรียนได้ฝึกพูดภาษาอังกฤษและถ่ายโอนสิ่งที่เรียนรู้สู่การนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน
3. ควรใช้เวลาในการทำกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ตลอดปีการศึกษา เพื่อให้เกิดพัฒนาการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักเรียนอย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยเพื่อเปรียบเทียบผลการพัฒนาผู้เรียนภาษาอังกฤษโดยใช้กิจกรรมปฏิสัมพันธ์ในด้านการเขียนและอ่าน
2. ควรใช้กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาให้มีขนาดเล็กและควรศึกษาเปรียบเทียบผลการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษโดยใช้กิจกรรมปฏิสัมพันธ์นี้กับผู้เรียนที่มีระดับความสามารถแตกต่างกัน โดยแบ่งเป็นนักเรียนกลุ่มเก่ง ปานกลางและอ่อน

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ. (2550). การจัดกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศตามหลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ:องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุ.
- ขวัญฤทัย เชิดชู. (2545). การศึกษากลวิธีการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 โปรแกรมภาษาอังกฤษสถาบันเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร
- ทัศนพร ไตรรัตน์ (2559) การพัฒนาชุดการสอนภาษาอังกฤษเพื่อส่งเสริมทักษะภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ. มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ไทยรัฐออนไลน์ (4 พฤศจิกายน 2558) <https://www.thairath.co.th/content/536930> (สืบค้นเมื่อวันที่ 03 มกราคม 2561)
- ไทยรัฐออนไลน์ (22 มีนาคม 2559) <https://www.thairath.co.th/content/594218> (สืบค้นเมื่อวันที่ 03 มกราคม 2561)

- ธวัชพร ตันตระกูล (2557) การพัฒนาการพูดภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันโดยใช้บทสนทนา
ภาษาอังกฤษ. สถาบันภาษาและวัฒนธรรม. มหาวิทยาลัยศรีปทุม
- ปิยภัทร พลัฒา.(2559). การพัฒนารูปแบบการสอนภาษาอังกฤษแบบมุ่งเน้นประสบการณ์ทาง
ภาษาและ หลักการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสาร
ภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. ดุษฎีนิพนธ์.มหาวิทยาลัยบูรพา
- ระวีวรรณ ประกอบผล. (2540). องค์ประกอบและกระบวนการสื่อสาร, ในหลักและทฤษฎีการ
สื่อสาร หน่วย ที่ 1-8. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- สมยศ เม่นแย้ม .(2543). ครูไทยสอนภาษาอังกฤษ. กรุงเทพฯ:เคเส็ดไทย
- Farzada Naheed. (2015) **Interactive Approach in English Language Learning and Its
Impact on Developing Language Skills Dialogue (1819-6462)**. Jan-Mar2015,
Vol. 10 Issue 1, p93-101.
- Mamiko Orii-Akita. (2014) **The Effectiveness of Interactive Teaching Methods in ELF
Classrooms : A comparison with Bottom-Up and Top-Down Methods**. COPAL.
- Mauranen, A. , (2006) **Speaking the discipline**. In K. Hyland and M. Bondi (eds)
Academic Discourse Across Disciplines. Bern: Peter Lang.
- Valette, Rebecca M. (1977). **Modern language testing, a handbook 1**. New York:
Harcourt.

การพัฒนาฐานความรู้เชิงความหมายของภาษาที่ใช้ในการพัฒนาเว็บไซต์ สำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยิน

The development of semantic knowledge base in the language
of website development for the hearing impairment

สุภัทรา เหมือนจันเชย^{1*}, พิพัฒน์พล ศุภรัตน์าวงศ์², พัชรี วิชัยดิษฐ์³,
สลิดา อรุณรักษ์สมบัติ⁴ และปวีณา วงศ์วิทยาศักดิ์⁵

Supattra Maunjunchey¹, Pipatpol Suparatanawong², Patcharee Wichaidit³,
Salida Arunraksombat⁴ and Paweena Wongwittayasuk⁵

^{1,2}สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี โทรศัพท์ 086-672-8910

^{1,2}Branch Business Computer Department Business Administration Bangkokthonburi University Tel 086-672-8910

³⁻⁵สาขาวิชาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

³⁻⁵Branch Management Department Business Administration Bangkokthonburi University

*e-mail : Supattra.M.bkkthon.ac.th

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาออนโทโลยี (Ontology) เชิงสัมพันธ์ วิเคราะห์และออกแบบจำลองฐานความรู้คำศัพท์เว็บไซต์ HTML และ CSS โดยวิธีออนโทโลยี ด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหาจาก เว็บไซต์ www.w3school.com ผลของกระบวนการทำงานของข้อมูลออนโทโลยี ซึ่งจะประกอบด้วย คำศัพท์ HTML และ CSS ทั้งหมด 39 คลาส เช่น คลาสพื้นหลัง (Background) คลาสตาราง (Table) คลาสรูปภาพ (Image) คลาสเชื่อมโยงข้อมูล (Link) คลาสหัวข้อเรื่อง (Heading) คลาสป้อนข้อมูลเข้า (Input) คลาสเส้น (Border) คลาสขอบ (Margin) คลาสข้อความ (Text) คลาสตำแหน่ง (Position) คลาสเส้นรูปภาพ (Border-Image) คลาสหน่วย (Unit) คลาสสี (Color) คลาสประเภท (Entity) โดยจะกำหนดเป็นชนิด String ตาม Domain ของ คลาส Formatting ฯลฯ

ผลการประเมินออนโทโลยีพบว่า กระบวนการพัฒนามีความเหมาะสมทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ กระบวนการระบุนิยามขอบเขตและวัตถุประสงค์ของการพัฒนา (ค่าคะแนน = 0.83) กระบวนการกำหนด แนวคิด/คลาส (ค่าคะแนน = 0.88) กระบวนการกำหนดคุณสมบัติของคลาส (ค่าคะแนน = 0.70) กระบวนการ สร้างตัวอย่างข้อมูลหรือตัวแทน (ค่าคะแนน = 0.84) และการประยุกต์เพื่อนำไปใช้และแนวทางการพัฒนาออนโทโลยี (ค่าคะแนน = 1.00)

คำสำคัญ : ออนโทโลยี, HTML , CSS

Abstract

This research aims to analyze and design the knowledge base of HTML and CSS language using the ontology method. The contents used in analysis are from www.w3School.com. The research has resulted in a semantic ontology of knowledge

domain of HTML and CSS which consists of 39 classes for example: Background, Table, Image, Link, Heading, Input, Border, Margin, Text, Position, Border-Image, Unit, Color, Entity.

The ontology evaluation found that the overall ontology development process was appropriated in 5 processes: Definition, scope, and purpose of development (score = 0.83), Definition of concepts/classes (score = 0.88), Definition of properties (score = 0.70), Definition of instances (score = 0.84), and Application and the ontology development approach in the future (score = 1.00).

Keywords: Ontology, HTML, CSS

บทนำ

ความผิดปกติทางการได้ยินในเด็ก เป็นความผิดปกติที่เกิดขึ้นตั้งแต่ระยะที่ไข่อสุภผสม ซึ่งรวมถึงผู้ที่มีการถ่ายทอดทางกรรมพันธุ์ และผู้ที่มีความผิดปกติในภายหลัง ที่มีสาเหตุของความผิดปกติเกิดขึ้นขณะที่เด็กอยู่ในครรภ์มารดา ช่วงคลอด และหลังคลอด ส่วนความผิดปกติทางการได้ยินในผู้ใหญ่ เป็นการสูญเสียการได้ยิน หรือมี ความบกพร่องทางการได้ยินจากโครงสร้าง หรือระบบการได้ยินที่มีผลกระทบต่อสื่อสารในชีวิตประจำวัน (สถาบันสิรินธรเพื่อการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์แห่งชาติ กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข, 2558: 1) จากรายงานข้อมูลสถานการณ์ด้านคนพิการในประเทศไทย พบว่า ลำดับที่ 1. ทางกายเคลื่อนไหวหรือทางร่างกาย จำนวน 986,583 คน (ร้อยละ 49.43) ลำดับที่ 2. ทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย จำนวน 372,189 คน (ร้อยละ 18.65) ลำดับที่ 3. ทางการเห็น จำนวน 196,081 คน (ร้อยละ 9.82) ลำดับที่ 4. ทางจิตใจหรือพฤติกรรม จำนวน 151,495 คน (ร้อยละ 7.59) ลำดับที่ 5. ทางสติปัญญา จำนวน 135,085 คน (ร้อยละ 6.77) ลำดับที่ 6. ออทิสติก จำนวน 12,892 คน (ร้อยละ 0.65) ลำดับที่ 7. ทางการเรียนรู้ จำนวน 10,533 คน (ร้อยละ 0.53) คนพิการที่ได้รับการศึกษา จำนวน 1,911,996 คน คิดเป็นร้อยละ 95.80 (ของคนพิการที่มีบัตรประจำตัวคนพิการ) มีการศึกษาในระดับประถมศึกษา มากที่สุด จำนวน 1,188,012 คน (ร้อยละ 62.13) รองลงมาคือ การศึกษานอกระบบและอื่นๆ จำนวน 508,253 คน (ร้อยละ 26.58) มัธยมศึกษา จำนวน 152,580 คน (ร้อยละ 7.98) ระดับระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช. /ปวส. /ปวท.) จำนวน 30,870 คน (ร้อยละ 1.27) ระดับปริญญาตรี จำนวน 3,886 คน (ร้อยละ 0.20) ระดับสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 3,365 คน (ร้อยละ 0.18) คนพิการได้รับการศึกษาระดับอนุปริญาณ์น้อยที่สุด จำนวน 670 คน (ร้อยละ 0.04) (ข้อมูลสิ้นสุด ณ วันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2562) (กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ)

ออนโทโลยีเป็นการนิยามหรือเป็นคำจำกัดความในเรื่องที่เราสนใจซึ่งจะประกอบด้วยเนื้อหา และรายละเอียดต่าง ๆ ที่อธิบายความหมายของคำศัพท์นั้นหรือแนวคิด คุณลักษณะ รวมถึง

ความสัมพันธ์ของคำศัพท์เหล่านั้น เพื่อให้คอมพิวเตอร์และมนุษย์ทั่วไปสามารถเข้าใจความหมายของสิ่งนั้น ๆ ได้เหมือนกัน อีกทั้งยังเป็นการกำจัดปัญหาความขัดแย้งกันในเชิงความหมายของข้อมูล (Gruber, 1993; Uschold & Gruninger, 1996; Arch-int, 2012; Butdisuwan, 2013) บทบาทที่สำคัญของคำว่า ออนโทโลยีนั้น ก็คือ การอธิบายเชิงความหมาย ความสัมพันธ์ เพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันในขอบเขตความรู้เรื่องใดเรื่องหนึ่งให้เกิดความสอดคล้องตรงกันโดยใช้แนวคิดเดียวกัน เพื่อลดความสับสนที่อาจเกิดขึ้นจากคำศัพท์ที่คลุมเครือ (Uschold & Gruninger, 1996) ทั้งยังให้การสนับสนุนการแลกเปลี่ยน การเรียกดู และค้นคืนสารสนเทศ (Hunter, 2001; Fensel, 2004) อีกทั้งยังมีความสำคัญต่อการพัฒนาระบบฐานความรู้ และช่วยให้การสืบค้นหาข้อมูลคำศัพท์ที่มีความหมายเหมือนกันแต่ใช้ต่างกันได้อีกด้วย

จากการที่ผู้วิจัย สอนในรายวิชาการเขียนโปรแกรมและพัฒนางานบนเว็บ พบปัญหาบ่อยที่สุดสำหรับนักศึกษาที่บกพร่องทางการได้ยิน คือ ไม่สามารถเข้าใจภาพรวมของเนื้อหา การจะเรียนรู้ได้อย่างเข้าใจนั้นจำเป็นต้องเข้าใจคอนเซ็ป (Concept) ของกระบวนการแต่ละขั้นตอน ที่เราต้องการจะค้นหา จึงจะสามารถนำเนื้อหารายละเอียดต่าง ๆ นั้นมาเติมลงในภาพรวมแต่ละส่วนได้ หากไม่สามารถเข้าใจความหมายคำศัพท์ HTML และ CSS ได้อย่างถูกต้อง อย่างเช่นคำว่า Class คืออะไร ส่วนประกอบของ Sub Class มีอะไรบ้าง แอททริบิวต์ (Attribute) คือส่วนใด เวก์ลู (Value) เขียนอย่างไร และ Element มีวิธีการเขียนอย่างไร ก็จะไม่สามารถพัฒนาเว็บไซต์ได้ ดังนั้น ผู้วิจัยได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของปัญหาที่เกิดขึ้นจึงมีแนวคิดเพื่อจะวิเคราะห์และออกแบบจำลองฐานความรู้ คำศัพท์ เว็บไซต์โดยวิธีออนโทโลยี (Ontology) โดยนำคำศัพท์มาจาก เว็บไซต์ www.w3school.com มาประยุกต์ใช้ เพื่อเป็นสื่อการสอนสำหรับนักศึกษาที่เรียนวิชาการเขียนโปรแกรมและพัฒนางานบนเว็บ (BC 321) ทั้งนักศึกษาปกติและบกพร่องทางการได้ยิน ที่ยังไม่เข้าใจเกี่ยวกับคำศัพท์และความสัมพันธ์เพื่อให้เกิดประโยชน์กับนักศึกษา

วัตถุประสงค์

เพื่อพัฒนาระบบฐานความรู้เชิงความหมายของภาษาที่ใช้ในการพัฒนาเว็บไซต์ สำหรับผู้พิการทางการได้ยิน ระบบจะจัดเก็บและสืบค้นข้อมูลคำสั่งภาษา HTML และ CSS ในการพัฒนาเว็บไซต์โดยใช้วิธีออนโทโลยี ทำให้ผู้พิการทางการได้ยินสามารถสืบค้น คำสั่งภาษา HTML และ CSS ได้ง่ายตรงตามความต้องการ และสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการสืบค้นไปพัฒนาเว็บไซต์ต่อไป

การทบทวนวรรณกรรม

ออนโทโลยี (Ontology)

ผศ.บุญญลักษณ์ ตำนานจิตร (2557:2) ออนโทโลยีเป็นการนิยามหรือเป็นคำจำกัดความในเรื่องที่เราสนใจซึ่งจะประกอบด้วยเนื้อหาและรายละเอียดต่าง ๆ ที่อธิบายความหมายของคำศัพท์นั้น หรือแนวคิด คุณลักษณะ รวมถึงความสัมพันธ์ของคำศัพท์เหล่านั้น ซึ่งออนโทโลยี นี้ได้ถูกกล่าวถึงในหลายองค์กรโดยเฉพาะในกลุ่มนักปัญญาประดิษฐ์นั้นมีการใช้งานมานานแล้ว การนิยามรูปแบบ

แนวคิดของโครงสร้างฐานข้อมูล ออนโทโลยี เป็นเทคโนโลยีทางการพัฒนาภาษาเชิงความหมายสมัยใหม่โดยใช้เป็นภาษาที่เครื่องคอมพิวเตอร์สามารถตีความหมายและทำตามคำสั่ง ลักษณะของออนโทโลยี คือโครงสร้างลำดับชั้น (ให้นึกถึง tree) ที่ใช้ในการจำแนกกลุ่มของวัตถุหรือจัดการฐานความรู้และถูกนำมาประยุกต์ใช้กับงานระบบต่าง ๆ ที่พัฒนาขึ้นบนเว็บไซต์เชิงความหมายเพื่อช่วยในการจัดเก็บข้อมูล และค้นคว้าหาความรู้และการแลกเปลี่ยน เพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

องค์ประกอบหลักของออนโทโลยี (Ontology)

บุญญลักษณ์ ตำนานจิตร (2557: 4) ออนโทโลยีเป็นการแสดงโครงสร้างของแนวความคิดที่บรรยายของขอบเขตองค์ความรู้ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งประกอบไปด้วยการนิยามความหมายหรือแนวคิด (Concepts) ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการสร้างฐานความรู้ โดยแนวคิดเหล่านี้จัดเรียงอยู่ในลำดับชั้นของการถ่ายทอดความสัมพันธ์ ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้ 1. แนวคิด (Concepts) คือ ขอบเขตของความรู้ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งและสามารถอธิบายรายละเอียดได้ เช่น ID, Class, Attribute, Value, Description เป็นต้น 2. คุณสมบัติ (Properties) คือ คุณสมบัติต่าง ๆ สามารถนำมาอธิบายรายละเอียดของแนวความคิดของออนโทโลยี 3. ความสัมพันธ์ (Relationship) คือ รูปแบบการแสดงความสัมพันธ์ระหว่างแนวความคิด

การประยุกต์ใช้ออนโทโลยีมีมุ่งเน้นไปที่การสร้างความเข้าใจพื้นฐานร่วมกันระหว่างผู้ใช้งานที่อยู่ในโดเมนเดียวกัน หรือการสร้างข้อตกลง (Agreement) ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องนั้นยึดถือเป็นมาตรฐานในรูปแบบเดียวกัน มีผู้ได้ให้ความหมาย ของออนโทโลยีในแง่มุมต่าง ๆ (อภิเชษฐ์ ยาใจ 2555) ออนโทโลยี (Ontology) เป็นหัวข้องานวิจัยที่ถูกนำไปใช้ในงานวิจัยในหลาย ๆ สาขาวิชาเช่น การผนวกสารสนเทศอย่างชาญฉลาด (Intelligent Information Integration) ระบบสารสนเทศเพื่อการประสานงาน (Cooperative Information Systems) กระบวนการภาษาทางธรรมชาติ (Natural Language-processing) การจัดการความรู้ (Knowledge Management) และ วิศวกรรมความรู้ (Knowledge Engineering)

ภาษาเชิงความหมาย

ภาษาเชิงความหมาย หมายถึงภาษาซึ่งมีความสามารถในการบรรยายหรือพรรณนา (Descriptive language) เช่น ภาษา XML RDF RDF Schema DAML+OIL และ OWL เป็นต้น RDF (Resource Description Framework) (Lassila และ Swick, 1999) เป็นภาษาที่นำเสนอโดยองค์กร W3C (World Wide Web Consortium) ซึ่งถูกนำมาใช้ในการ อธิบายข้อมูลในเชิงกราฟ ซึ่งการอธิบายข้อมูลอยู่ในรูปแบบของประโยค (RDF Statement) ที่ ประกอบด้วย

- ซับเจกต์ (Subject) คือริชอร์สที่ต้องการอธิบายซึ่งอ้างอิงได้ด้วย URI
- พรีดิเคต (Predicate) คือ พร็อพเพอร์ตี้หรือคุณสมบัติของสิ่งที่ต้องการอธิบาย
- ออบเจกต์ (Object) คือริชอร์ส ที่แสดงค่าของพร็อพเพอร์ต

OWL (Web Ontology Language) (McGuinness และ Harmelen, 2004) ภาษา OWL ถูกนำเสนอโดย W3C เพื่อเป็นภาษามาตรฐานสำหรับการสร้างออนโทโลยีบนเว็บ ภาษา OWL ครอบคลุมความสามารถในการอธิบายข้อมูลของภาษา RDFS (RDF Schema)

ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิเคราะห์และออกแบบจำลองฐานความรู้คำศัพท์เว็บไซต์ HTML และ CSS โดยวิธีออนโทโลยี (Ontology) โดยนำคำศัพท์จากเว็บไซต์ W3School มาประยุกต์ใช้ เพื่อให้การจัดเก็บข้อมูลมีประสิทธิภาพอย่างสูงสุด และเกิดความผิดพลาดน้อยที่สุด จึงได้ดำเนินงานออกเป็น 3 ขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับฐานความรู้ระบบออนโทโลยี (Ontology)

การวิเคราะห์และออกแบบจำลองฐานความรู้คำศัพท์เว็บไซต์ HTML และ CSS โดยวิธีออนโทโลยีนั้น เป็นการนำเสนอวิธีการรวบรวมข้อมูลคำศัพท์ HTML และ CSS โดยก่อนการรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ศึกษาและสร้างกระบวนการค้นหาข้อมูลโดยผ่านเว็บไซต์ w3schools ทั้งในเรื่องของข้อมูลที่เป็นภาษา HTML และ CSS เกี่ยวกับวิธีการเขียนของ Element โดยเรียงลำดับจาก Class ไปยัง Subclass ต่างๆทางด้านกรอธิบาย และความสัมพันธ์ ทั้งนี้การเข้าถึงข้อมูลจากแหล่งข้อมูลจะถูกรวบรวมและนำเสนอข้อมูลในโปรแกรม Protégé Version 4.3 ที่ทำงานร่วมกับ โปรแกรม Fuseki Version 2.0.0 ซึ่งต้องการผลลัพธ์ผ่านทางกรออกแบบจำลองระบบออนโทโลยีแบบจำลองขึ้นเพียงระบบเดียว ทั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมและเนื้อหาครบถ้วน จึงได้อธิบายการจัดหมวดหมู่ข้อมูลของคำศัพท์ HTML และ CSS เป็นหมวดหลักได้ดังต่อไปนี้

1.1 ข้อมูลที่เกี่ยวข้องรายละเอียดทางด้านโครงสร้างของ HTML และ CSS เช่น รหัสคำ ศัพท์ (ID) หมวดยุ่คำศัพท์ (Class) คุณลักษณะคำศัพท์ (Attribute) ค่าของคำศัพท์ (Value) และคำอธิบายของกลุ่มคำศัพท์

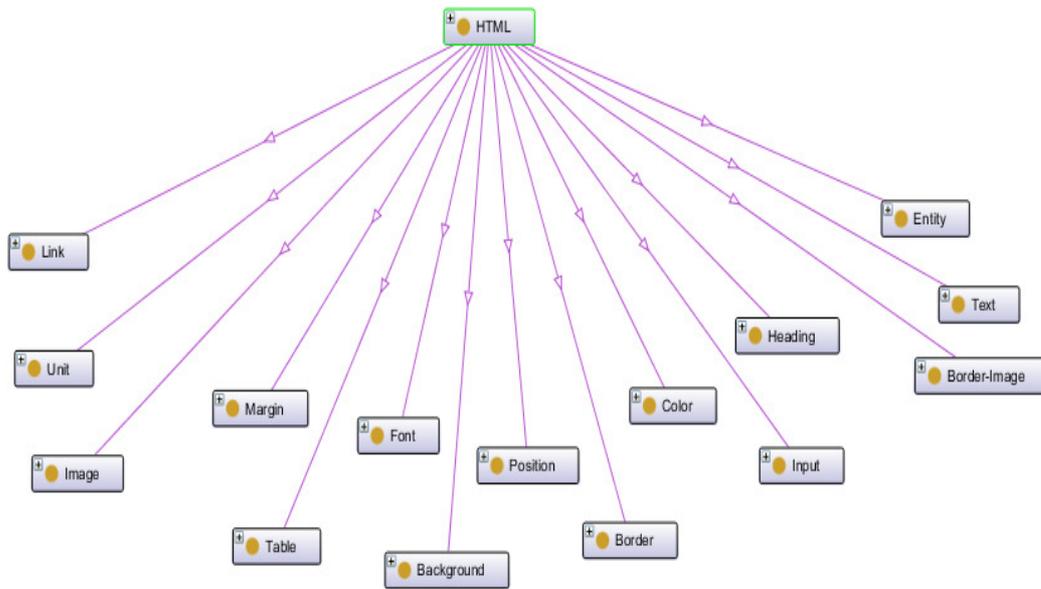
1.2 ข้อมูลการจัดหมวดหมู่ในการเรียงเรียงคำศัพท์เพื่อนำคำศัพท์ไปใช้ในการเชื่อมโยงฐานความรู้ข้อมูลในโปรแกรม Protégé Version 4.3 คำศัพท์ HTML และ CSS มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถนำไปสร้างเว็บไซต์ได้ซึ่งประกอบด้วย กลุ่มคำศัพท์ โครงสร้างคำศัพท์ความสัมพันธ์ของกลุ่มคำศัพท์ และคำอธิบายวิธีการเขียน Element

2. การกำหนดขอบเขตความรู้และแนวทางของออนโทโลยี

การวิเคราะห์และออกแบบจำลองฐานความรู้คำศัพท์เว็บไซต์โดยวิธีออนโทโลยี (Ontology) โดยกำหนดโดเมนของ Ontology ครอบคลุมข้อมูลของคำศัพท์ HTML และ CSS ทั้งนี้คลาสทั้ง 39 คลาสถูกกำหนดให้เป็นคลาสหลักหรือที่เรียกว่าเป็นคลาสแม่ (Super Class) ของ ออนโทโลยีคำศัพท์ HTML และ CSS นอกจากนี้เมื่อกำหนดคลาสหลักซึ่งเป็นกลุ่มข้อมูลจำเป็นที่จะต้องกำหนดคลาย่อย (Sub Class) โดยแต่ละคลาสจะมีกลุ่มคำศัพท์และวิธีการเขียน Element

3. ออกแบบขั้นตอนการทำงานของ Ontology และ Data Flow Diagram

จากการรวบรวมข้อมูลตามความต้องการแล้ว จากนั้นผู้วิจัยได้ทำการเริ่มออกแบบฐานความรู้คำศัพท์เว็บไซต์ HTML และ CSS โดยใช้ซอฟต์แวร์ของโปรแกรมการพัฒนาออนโทโลยี (Protégé version 4.3) และโปรแกรมสำหรับเขียนภาษาทางคอมพิวเตอร์ (PHP) โดยแต่ละขั้นตอนมีรายละเอียดดังภาพ ต่อไปนี้

ภาพที่ 1 ฐานความรู้คำศัพท์ HTML และ CSS เชิงความสัมพันธ์แบบลำดับชั้น

ผลการออกแบบจำลองฐานความรู้คำศัพท์

ผลของกระบวนการทำงานของข้อมูลออนไลน์บนโปรแกรมการจัดการฐานข้อมูล Protégé 4.3 ซึ่งจะประกอบด้วย คำศัพท์ HTML และ CSS ทั้งหมด 39 คลาส เช่น คลาสพื้นหลัง (Background) คลาสตาราง (Table) คลาสรูปภาพ (Image) คลาสเชื่อมโยงข้อมูล (Link) คลาสหัวข้อเรื่อง (Heading) คลาสป้อนข้อมูลเข้า (Input) คลาสเส้น (Border) คลาสขอบ (Margin) คลาสข้อความ (Text) คลาสตำแหน่ง (Position) คลาสเส้นรูปภาพ (Border-Image) คลาสหน่วย (Unit) คลาสสี (Color) คลาสประเภท (Entity) โดยจะกำหนดเป็นชนิด String ตาม Domain ของ คลาส Formatting ฯลฯ

HTML Search Data

Backgrounds

Result Search

No	Class	Tag	Attributes	Value	Description
1	Backgrounds	Backgrounds	Backgrounds-color	color	{background-color: coral;}
2	Backgrounds	Backgrounds	Backgrounds-image	image	{background-image: url("paper.gif");}
3	Backgrounds	Backgrounds	Backgrounds-position	position	{background-position: center; }
4	Backgrounds	Backgrounds	Backgrounds-size	size	{background-size: 300px 100px;}
5	Backgrounds	Backgrounds	Backgrounds-repeat	repeat	{background-repeat: repeat-y;}
6	Backgrounds	Backgrounds	Backgrounds-origin	origin	{background-origin: content-box;}
7	Backgrounds	Backgrounds	Backgrounds-clip	clip	{background-clip: padding-box;}
8	Backgrounds	Backgrounds	Backgrounds-attachment	attachment	{background-attachment: fixed;}

ภาพที่ 2 ข้อมูลพื้นหลัง (Background)

จากภาพที่ 2 แสดงรายการข้อมูลของคำศัพท์ Tag Background ประกอบด้วย Tag Background, Attribute, Value และวิธีการเขียน Tag Element

HTML Search Data
Tables Search

Result Search

No	Class	Tag	Attributes	Value	Description
1	Tables	<table>	align	left	<table align='left'></table>
2	Tables	<table>	align	center	<table align='center'></table>
3	Tables	<table>	align	right	<table align='right'></table>
4	Tables	<th>	align	left	<th align='left'>Month</th>
5	Tables	<th>	align	right	<th align='right'>Month</th>
6	Tables	<th>	align	center	<th align='center'>Month</th>
7	Tables	<th>	align	justify	<th align='justify'>Month</th>
8	Tables	<th>	align	char	<th align='char'>Month</th>
9	Tables	<th>	scope	col	<th scope='col'>Month</th>
10	Tables	<th>	scope	colgroup	<th scope='colgroup'>Month</th>
11	Tables	<th>	scope	row	<th scope='row'>Month</th>
12	Tables	<th>	scope	rowgroup	<th scope='rowgroup'>Month</th>
13	Tables	<th>	valign	top	<th valign='top'>Month</th>
14	Tables	<th>	valign	middle	<th valign='middle'>Month</th>
15	Tables	<th>	valign	bottom	<th valign='bottom'>Month</th>
16	Tables	<th>	valign	baseline	<th valign='baseline'>Month</th>
17	Tables	<tr >	align	left	<tr align='left' ></tr>
18	Tables	<tr >	align	right	<tr align='right' ></tr>
19	Tables	<tr >	align	center	<tr align='center' ></tr>
20	Tables	<tr >	align	justify	<tr align='justify' ></tr>
21	Tables	<tr >	align	char	<tr align='char' ></tr>
22	Tables	<tr >	valign	top	<tr valign='top' ></tr>
23	Tables	<tr >	valign	middle	<tr valign='middle' ></tr>

ภาพที่ 3 ข้อมูลตาราง (Table)

จากภาพที่ 3 แสดงรายการข้อมูลของคำศัพท์ Tag Table ประกอบด้วย Tag Table, Attribute, Value และวิธีการเขียน Tag Element

อภิปรายผล

1. กระบวนการระบุนิยาม ขอบเขตและวัตถุประสงค์ของการพัฒนา พบว่ามีความเหมาะสม (ค่าคะแนน = 0.83) ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ความเหมาะสมในการสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาต้นแบบระบบสืบค้นเชิงความหมาย (ค่าคะแนน = 1.00) ความครอบคลุมและความสอดคล้องกับขอบเขตความรู้ (ค่าคะแนน = 0.84)

2. กระบวนการกำหนดแนวคิด/คลาส พบว่า มีความเหมาะสม (ค่าคะแนน = 0.88) โดยเฉพาะในด้านการจัดแบ่งคลาสหลัก (ค่าคะแนน = 1.00) รองลงมาคือ การกำหนดคลาสที่สามารถอธิบายรายละเอียดของความรู้ และการกำหนดคำศัพท์ (ค่าคะแนน = 0.84) การกำหนดข้อจำกัดของคลาส (ค่าคะแนน = 0.67)

3. กระบวนการกำหนดคุณสมบัติของคลาส พบว่า มีความเหมาะสม (ค่าคะแนน = 0.70) ในทุกด้าน โดยเฉพาะการกำหนดคุณสมบัติต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันในการอธิบายคลาสมีความเหมาะสมมากที่สุด (ค่าคะแนน = 1.00) รองลงมาคือ กำหนดความสัมพันธ์ระหว่างคลาสที่เกี่ยวข้อง

สัมพันธ์กันในการอธิบายคลาส(ค่าคะแนน = 0.76) และการกำหนดค่าของคุณสมบัติของคลาส (ค่าคะแนน = 0.67)

4. กระบวนการสร้างตัวอย่างข้อมูลหรือตัวแทน พบว่า มีความเหมาะสม (ค่าคะแนน = 0.84)โดยเฉพาะในด้านการกำหนดตัวอย่างข้อมูลที่มีภาษาของคำหรือไวยากรณ์ที่ถูกต้องเหมาะสม (ค่าคะแนน = 1.00)

5. การประยุกต์เพื่อนำไปใช้และแนวทางการพัฒนาออนไลน์ในอนาคต พบว่า เหมาะสม (ค่าคะแนน = 1.00) ทั้งในด้านความถูกต้องและน่าเชื่อถือ และด้านการนำไปประยุกต์ใช้เพื่อการพัฒนาาระบบอื่น ๆ ที่ต่อไปได้ (ค่าคะแนน = 1.00)

ข้อเสนอแนะ

1. เนื้อหาที่ผู้วิจัยนำมาพัฒนาระบบในครั้งนี้ยังไม่ครอบคลุมคำสั่งทั้งหมดที่ใช้ในการพัฒนาเว็บไซต์โดยผู้วิจัยได้นำเฉพาะคำสั่งภาษา HTML และ CSS ดังนั้นการทำวิจัยครั้งถัดไปควรเพิ่มเนื้อหาให้ครอบคลุม เช่น ภาษา PHP ภาษา SQL

2. ควรมีการเพิ่มเทคนิคอื่น ๆ ของการค้นคืนข้อมูลสารสนเทศ เช่น การหาค่าความคล้ายของคำ (Vector Space Model) โดยนำมาใช้เปรียบเทียบความคล้ายกันใน Index เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในด้านความแม่นยำ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

บุญญลักษณ์ ตำนานจิตร และคณะ. (2557:118-122). **ออนโทโลยี: แนวโน้มการจัดระบบ**

สารสนเทศ. กรุงเทพฯ. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.

สถาบันสิรินธรเพื่อการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์แห่งชาติ กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข.

(2558). **การดูแลผู้ป่วยและคนพิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย.** พิมพ์ครั้งที่ 1.

นนทบุรี :สถาบันสิรินธรเพื่อการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์แห่งชาติ กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข.

รายงานข้อมูลสถานการณ์ด้านคนพิการในประเทศไทย. (2562). **กระทรวงการพัฒนาสังคมและ**

ความมั่นคงของมนุษย์ กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ. แหล่งที่มา:

<http://dep.go.th/uploads/Docutents/4700c4a5-791d-47c1-b8be-25e55a3559d%E0%B8%AA%E0%B8%96%E0%B8%B2%E0%B8%99%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B8%93%E0%B9%8C%E0%B8%84%E0%B8%99%E0%B8%9E%E0%B8%B4%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%20%E0%B8%A1%E0%B8%B5%E0%B8%84.62.pdf>. [1 พฤษภาคม 2562]

สำนักยุทธศาสตร์สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน) กระทรวงดิจิทัลเพื่อ

เศรษฐกิจและสังคม. (2562). **รายงานผลการสำรวจพฤติกรรมผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทย**

ไทย ปี 2561 Thailand Internet User Profile 2018.พิมพ์ครั้งที่ 1: กรุงเทพมหานคร

- นิรนาม W3school.com. <https://www.w3schools.com/howto/default.asp>. [วันที่ 15 พฤศจิกายน 2563]
- อภิเชษฐ์ ยาใจ. (2555). **การตรวจสอบความถูกต้องของฐานข้อมูลเชิงสัมพันธ์ด้วยการอนุมานอัตโนมัติ**. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
- Gruber, T.R. **A Translation Approach to Portable Ontology Specifications**. Knowledge Acquisition. (1993) : 199-220.
- Guarino, N. **Formal Ontology in Information Systems**. Proceedings of the International Conference on Formal Ontology in Information Systems (FOIS'98) In conjunction with the 6th International Conference on Principles of Knowledge Representation and Reasoning KR'98. (1998): 3-15.
- Lassila, O. and Swick, R. R. **Resource Description Framework (RDF) Model and Syntax Specification**. [Online] 1999. [cited 2019, February 6]. Available from: <http://www.w3.org/TR/1999/REC-rdf-syntax-19990222/>
- McGuinness, D. L. and Harmelen F. van. **OWL Web Ontology Language Overview**. [Online] 2004, February 10 [cited 2019, February 6] Available from: <http://www.w3.org/TR/owl-features/>
- Noy, N.F. and McGuinness, D.L. **Ontology Development 101 : A Guide to Creating Your First Ontology**. Stanford Knowledge Systems Laboratory Technical Report KSL-01-05. (2001) : 441-464.

การพัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยที่เล่นเกมการศึกษา คณิตศาสตร์

Young Children's Mathematics Basic Skills through Mathematics Didactic Games

สุดาพร วิชิตชัยชาคร¹, อารยา ล้อมสาย²

Sudaporn Wichitchaichakorn¹, Araua Lomsai²

¹สาขาการศึกษาปฐมวัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี , โทรศัพท์ 089-7679438

¹Branch Early Childhood Education Department Faculty of Education Bangkok Thonburi University ,Tell. 089-7679438

²สาขาการศึกษาปฐมวัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี , โทรศัพท์ 084-2569971

²Branch Early Childhood Education Department Faculty of Education Bangkok Thonburi University ,Tell. 065-8846932

¹e-mail : piyakarn.par@bkkthon.ac.th, ²: araya.lom@bkkthon.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาผลของการเล่นเกมการศึกษาคณิตศาสตร์ที่มีต่อทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย และ 2) เพื่อเปรียบเทียบทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการเล่นเกมการศึกษาคณิตศาสตร์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ เด็กนักเรียนชาย - หญิงที่มีอายุระหว่าง 4 - 5 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 วัดบูรณาวาส สำนักงานเขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร จำนวน 15 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แผนการจัดกิจกรรมเกมการศึกษาคณิตศาสตร์และแบบทดสอบวัดทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test ใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำ

ผลการวิจัยพบว่า ทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยหลังการจัดกิจกรรมเกมการศึกษาคณิตศาสตร์สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1 และมีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นจากก่อนการทดลองในทุกด้าน

คำสำคัญ: ทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์, เด็กปฐมวัย, เกมการศึกษาคณิตศาสตร์

Abstract

The purposes of this research were 1) To study the result of mathematical basic skills to young children mathematics didactic games. 2) To study level of young children mathematical basic skills after mathematics didactic games. Subjects were preschool children, aged 4 - 5 years old in kindergarten 1 , semester 2 , academic year 2021 at Watpuranawat school , Salathammasop , Thawiwatthana , Bangkok. The 15 lowest scored

children were assigned for experimental group. The research instruments were Lesson plan of mathematics didactic games and mathematical basic skills record form for young children. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation and t-test.

The research findings were as follows : The mathematical basic skills of young children after mathematics didactic games higher than they was before at .01 level. and the change increased from baseline in all aspects.

Keywords : Mathematics Basic Skills , Young Children , Mathematics Didactic Games

บทนำ

อนาคตของประเทศชาติในวันหน้านั้นขึ้นอยู่กับเด็กและเยาวชนในวันนี้ ในโลกยุคใหม่จะเกิดการแข่งขันที่มากขึ้น อนาคตของประเทศจะเป็นอย่างไรนั้นจะต้องขึ้นอยู่กับคนในชาติ ดังนั้นควรให้ความสำคัญกับเด็กให้มากขึ้น เนื่องจากเด็กเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าอย่างมากในการพัฒนาประเทศชาติ จึงควรให้เด็กได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและครบถ้วนทั้งในด้านของการเลี้ยงดู การดูแลเอาใจใส่ การให้ความรัก การให้ความอบอุ่น อีกทั้งจะต้องปลูกฝังการเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศชาติ เพราะประสบการณ์หรือสิ่งที่เด็กได้รับในช่วง 6 ปีแรกของชีวิตนั้นจะมีความสำคัญมากเพราะเป็นการวางรากฐานทางระบบประสาทที่สำคัญมากต่อพัฒนาการด้านต่าง ๆ เมื่อเด็กเติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ในอนาคต (คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2545 : 3) ซึ่งสอดคล้องกับบลูม (Bloom, 1964 อ้างถึงใน ประภาณีช เพียรไพฑูรย์, 2553 : 46) กล่าวว่า สติปัญญาของเด็กปฐมวัยนั้นจะได้รับการพัฒนาตั้งแต่อยู่ในครรภ์มารดา เมื่อเด็กอายุ 1 ปี จะมีการพัฒนาด้านสติปัญญาร้อยละ 20 อายุ 4 ปี จะมีการพัฒนาด้านสติปัญญาร้อยละ 50 และเมื่อเด็กอายุมากขึ้นจนกระทั่งอายุ 6 ปี จะมีการพัฒนาด้านสติปัญญาที่มากขึ้นจนถึงร้อยละ 75 จะเห็นได้ว่าการที่จะพัฒนาเด็กปฐมวัยให้เกิดการเรียนรู้ที่ดี มีพัฒนาการทางด้านสติปัญญาที่ดีและมีประสิทธิภาพนั้นเด็กควรที่จะได้รับการพัฒนาตั้งแต่ตอนที่อยู่ในวัยปฐมวัยหรือตั้งแต่อยู่ในครรภ์มารดา ดังที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543 : 17) ที่ได้กล่าวว่า เด็กที่อยู่ในช่วงวัยแรกเกิด - 6 ปีนั้น จะเป็นโอกาสทองแห่งการเรียนรู้ เพราะวัยนี้ จะมีการเจริญเติบโตของสมองอย่างรวดเร็ว หากเด็กได้รับการกระตุ้นและพัฒนาอย่างถูกวิธีจะทำให้เซลล์สมองของเด็กมีการพัฒนามากยิ่งขึ้น ซึ่งจะส่งผลต่อสติปัญญาและกระบวนการคิดของเด็กได้เป็นอย่างดี

การพัฒนาเด็กปฐมวัยในปัจจุบันนี้มุ่งพัฒนาเด็กปฐมวัยทั้ง 4 ด้านให้ครอบคลุมทุกด้านและพัฒนาอย่างเป็นองค์รวมผ่านกิจกรรมที่หลากหลาย ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการที่ครอบคลุมเด็กปฐมวัยทุกคน เพื่อให้เด็กแต่ละคนได้มีการพัฒนาตนเองตามลำดับขั้นของพัฒนาการที่สูงสุดตามศักยภาพของตนเอง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2561 : 13) การพัฒนาเด็กในวัยนี้ควรให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรงผ่านการปฏิบัติกิจกรรมและการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมที่อยู่ใกล้ตัวเพื่อให้

เด็กได้พัฒนากระบวนการคิด การสังเกต การค้นคว้าหาคำตอบที่ต้องการ ซึ่งประสบการณ์เหล่านี้จะทำให้เด็กได้มีความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ รอบตัว (สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์.2544 : 154) เด็กในวัยนี้จะต้องได้รับการพัฒนาในทักษะด้านต่าง ๆ อย่างหลากหลาย เช่น ทักษะภาษา ทักษะการเข้าสังคม ทักษะกระบวนการคิด ควบคู่ไปกับการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม เพื่อให้เด็กได้เกิดความรู้สึกที่ดีต่อการเรียนรู้ รักธรรมชาติรอบตัวและพร้อมที่จะเรียนรู้ประสบการณ์ใหม่ ๆ

ความสามารถทางด้านสติปัญญาของเด็กปฐมวัย เป็นพัฒนาการที่สำคัญไม่แตกต่างจากพัฒนาการทางด้านอื่น ๆ เนื่องจากเด็กปฐมวัยเป็นวัยของการพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ เด็กจะมีพัฒนาการทางด้านสติปัญญาที่สูงขึ้นหากได้รับการพัฒนาที่เหมาะสม เด็กปฐมวัยเป็นช่วงวัยที่เริ่มพัฒนาการคิดของตนเองได้มากขึ้นตามวัย มีจินตนาการ สามารถให้เห็นผลในสิ่งที่เรียนรู้ได้ เด็กปฐมวัยสามารถเรียนรู้เรื่องของตัวเอง การจำแนก การจัดหมวดหมู่ การเปรียบเทียบ การนับ ฯลฯ ซึ่งความสามารถเหล่านี้ล้วนเป็นทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ทั้งสิ้น การเรียนรู้คณิตศาสตร์ของมนุษย์นั้นเริ่มตั้งแต่แรกเกิด โดยที่เด็กแสดงพฤติกรรมการกระชากในการจับขวดนม การเอื้อมคว้าโมบายที่แขวนอยู่บนเปล การนับเมื่อเล่นจ๊ะเอ๋ (กุลยา ตันติผลาชีวะ.2551 : 154) ดังนั้น ทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์จึงมีความสำคัญมากกับเด็กปฐมวัยและเป็นทักษะที่อยู่ในการดำรงชีวิตของเด็ก หากมองไปรอบตัวจะเห็นได้ว่าคณิตศาสตร์มีความเกี่ยวข้องกับมนุษย์ตั้งแต่แรกเกิดจนกระทั่งเสียชีวิต ไม่ว่าจะเป็นการดูนาฬิกา การบอกวันที่ การคมนาคม การสื่อสาร การซื้อขาย ฯลฯ ซึ่งเด็กปฐมวัยจะได้สัมผัสกับคณิตศาสตร์ที่อยู่ในชีวิตประจำวันอยู่แล้ว (วาโร เพ็งสวัสดิ์.2542 : 72)

ทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัยมีความเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน เนื่องจากเด็กปฐมวัยมีความสนใจคณิตศาสตร์ตั้งแต่เด็ก หากแต่การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยมีความแตกต่างจากเด็กที่อยู่ในวัยประถมศึกษาหรือมัธยมศึกษาเป็นอย่างมาก โดยที่การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยนั้นเป็นการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมต่าง ๆ ที่เด็กได้สัมผัสในชีวิตประจำวัน ลักษณะของการเรียนรู้คณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยจะเป็นการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติการ เด็กได้ลงมือทำกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเองที่จะเป็นการส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์อย่างเป็นองค์รวม (Brewer,1995 : 246 - 247) การพัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ให้เกิดขึ้นในเด็กปฐมวัยนั้นสามารถทำได้หลากหลายวิธี เช่น การฝึกนับจำนวน การเรียงลำดับขนาด เรียงลำดับเหตุการณ์ การบอกเวลา การอ่าน เช่น การอ่านเหรียญ ธนบัตร ตัวเลข การนับเพิ่ม การนับลด การบอกเหตุผล การชั่ง ตวง วัด ฯลฯ ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้เด็กปฐมวัยสามารถเรียนรู้ได้จาก 6 กิจกรรมหลักที่เด็กเรียนรู้ในแต่ละวัน โดยที่ครูจะต้องสอดแทรกพื้นฐานทางคณิตศาสตร์เหล่านี้เข้าไปในกิจกรรมต่าง ๆ เปิดโอกาสให้เด็กได้สร้างความรู้ด้วยตนเองจากกิจกรรมที่หลากหลาย จากการที่เด็กได้ปฏิบัติจริงในการลงมือค้นคว้าหาคำตอบด้วยตนเอง (คณะกรรมการดำเนินการประเมินผล แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ.2539 : 56) ดังนั้น การส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ให้กับเด็กปฐมวัย จึงมีความสำคัญเป็นอย่างมาก โดยให้เด็กได้คิดเป็น ทำเป็นและแก้ปัญหาเป็น ค้นคว้าหาคำตอบที่ต้องการด้วยตนเองเพื่อที่เด็กปฐมวัยมีทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ที่สามารถเป็นพื้นฐานในการเรียนในระดับที่สูงขึ้นในอนาคต

กิจกรรมเกมการศึกษาคณิตศาสตร์ เป็นกิจกรรมที่เด็กได้เล่นเพื่อพัฒนาสติปัญญา ช่วยส่งเสริมให้เด็กได้เรียนรู้การสังเกต การคิดหาเหตุผล การเกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสี รูปร่าง รูปทรง จำนวน การจัดประเภท การจัดหมวดหมู่ การกระยะ การหาเหตุผลในสิ่งที่สัมพันธ์กัน การเรียงลำดับ เป็นต้น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2561 : 79) ซึ่งเกมการศึกษาคณิตศาสตร์นี้จะมี ความแตกต่างจากเกมการศึกษาทั่วไป โดยที่เกมการศึกษาชนิดนี้จะเน้นให้เด็กได้เรียนรู้ทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์เพียงอย่างเดียว พัฒนา ชัชพงศ์ (2530 : 20) กล่าวว่า กิจกรรมเกมการศึกษาคณิตศาสตร์ จะช่วยพัฒนาเรื่องของการแยกประเภท การจัดหมวดหมู่ การพัฒนาการเรียงลำดับ ซึ่งเป็นทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์เบื้องต้นที่เด็กปฐมวัยจะต้องเรียนรู้จากเกมการศึกษา อีกทั้งการเล่น เกมการศึกษาจะเป็นการทบทวนบทเรียนและพัฒนาความรับผิดชอบในตัวเด็กปฐมวัยอีกด้วย

การพัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมเกมการศึกษานั้น เป็นการเปิดโอกาสให้เด็กได้เล่นเกมการศึกษาในช่วงกิจกรรมเกมการศึกษาโดยลักษณะของเกม การศึกษานี้จะเป็นเกมที่มีความแตกต่างกันไปในแต่ละวันโดยจะมีเนื้อหาเป็นการเรียงลำดับ การเปรียบเทียบ การนับ ฯลฯ ซึ่งการเล่นเกมการศึกษาจะช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้และพัฒนาได้หลาย ๆ ด้าน ดังที่ วรรณิ วัฒนสวัสดิ์ (2552 : 55) ได้กล่าวว่า เกมการศึกษาช่วยให้เด็กได้พัฒนาทักษะในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ ที่เป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาพัฒนาการ ทางด้านสติปัญญา อีกทั้งเกมการศึกษายังช่วยให้เด็กได้มีการสังเกตที่ดี ช่วยให้พัฒนากระบวนการคิด ซึ่งเกมการศึกษาคณิตศาสตร์นั้นมีความแตกต่างจากกิจกรรมอื่นที่เด็กได้ปฏิบัติเป็นประจำ เช่น การ เล่นเครื่องเล่นสนาม การเล่นกิจกรรมกลางแจ้ง อีกทั้งการที่เด็กเล่นเกมการศึกษาคณิตศาสตร์ยังช่วย ให้เด็กได้พัฒนาความรับผิดชอบในการเก็บเกมการศึกษาเข้าที่ พัฒนาการทำงานอย่างเป็นระเบียบ พัฒนามือและตาในการทำงานให้ประสานสัมพันธ์กัน เมื่อเด็กเล่นเกมการศึกษาร่วมกันเป็นกลุ่ม เด็ก จะได้พัฒนาการทำงานร่วมกัน เป็นพื้นฐานของการพัฒนาทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2561 : 80) อีกทั้งเกมการศึกษาคณิตศาสตร์ยังช่วยให้เด็กได้พัฒนาศักยภาพ ในตนเองและพัฒนาการเคารพกฎ กติกาของการเล่นเกม ซึ่งเกมการศึกษาคณิตศาสตร์นี้เป็นการบูรณาการเนื้อหาคณิตศาสตร์ที่เด็กปฐมวัยจะต้องเรียนรู้ตามหลักสูตรที่กำหนดไว้อย่างครบถ้วน

ด้วยเหตุผลและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการพัฒนาทักษะ พื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยที่เล่นเกมการศึกษาคณิตศาสตร์ โดยให้เด็กปฐมวัยได้ปฏิบัติ กิจกรรมเกมการศึกษาคณิตศาสตร์ด้วยตนเอง เพื่อที่เด็กจะได้รับประสบการณ์จากการเล่นเกมในเรื่อง ของจำนวน การเรียงลำดับ การเปรียบเทียบ การจัดหมวดหมู่ ซึ่งทักษะเหล่านี้เป็นทักษะพื้นฐานทาง คณิตศาสตร์มีความจำเป็นต่อการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย ซึ่งการจัดกิจกรรมการพัฒนาทักษะพื้นฐาน ทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยที่เล่นเกมการศึกษาคณิตศาสตร์นี้จะเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรม ให้กับครูและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาให้แก่เด็กปฐมวัยในการนำกิจกรรมนี้ไปพัฒนา ทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัยต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลของเกมการศึกษาคณิตศาสตร์ที่มีต่อทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย
2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการเล่นเกมการศึกษาคณิตศาสตร์

การทบทวนวรรณกรรม

งานวิจัยเรื่องการพัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยที่เล่นเกมการศึกษาคณิตศาสตร์ ซึ่งทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยนี้มีความสำคัญมาก เพราะเด็กได้พบเจอคณิตศาสตร์อยู่ในชีวิตประจำวันอยู่แล้ว ครูเพียงแค่พัฒนาเกมการศึกษาที่เด็กเล่นอยู่แล้วเป็นประจำทุกวัน เพื่อให้เด็กปฐมวัยได้มีทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ที่ดีขึ้นกว่าเดิม โดยในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารทั้งหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 งานวิจัย เอกสารทางวิชาการ เพื่อศึกษาและจัดทำเกมการศึกษาคณิตศาสตร์ที่ถูกต้องและสามารถพัฒนาเด็กปฐมวัยได้

นิยามศัพท์เฉพาะ

1.เด็กปฐมวัย หมายถึง เด็กนักเรียนชาย - หญิงที่มีอายุระหว่าง 4 - 5 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 วัดบูรณาวาส สำนักงานเขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร

2.ทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ หมายถึง การแสดงออกถึงความสามารถในการใช้ทักษะคณิตศาสตร์ของเด็กในด้านทักษะด้านการนับ ทักษะด้านการเปรียบเทียบและทักษะด้านการจัดลำดับ ซึ่งเด็กจะได้พัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์นี้จากการเล่นเกมการศึกษาคณิตศาสตร์ ซึ่งทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย แบ่งเป็น 3 ทักษะ ดังนี้

2.1ทักษะด้านการนับ หมายถึง ความสามารถในการรู้ค่าจำนวนและสามารถในการจับคู่ระหว่างจำนวนนั้น ๆ กับจำนวนของสิ่งของที่กำหนดให้ได้ เช่น เกมโดมิโนจำนวน

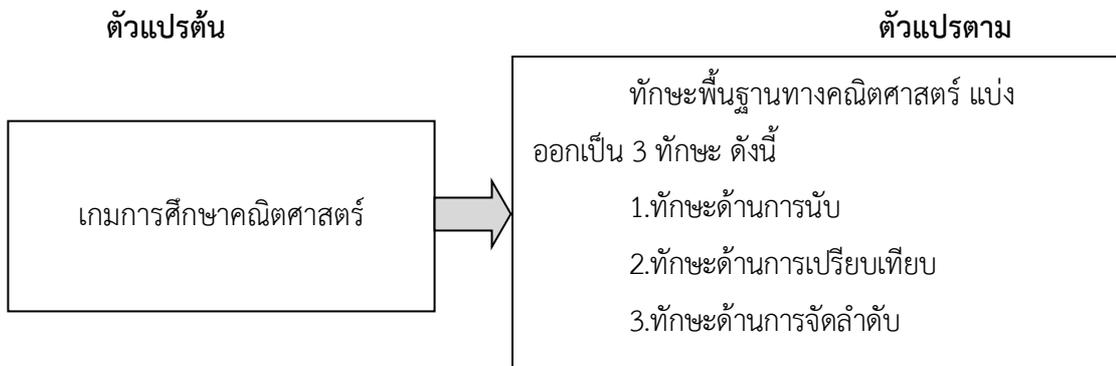
2.2ทักษะด้านการเปรียบเทียบ หมายถึง ความสามารถในการเปรียบเทียบ โดยอาศัยความสัมพันธ์ระหว่าง 2 สิ่งหรือมากกว่า ที่มีลักษณะที่แตกต่างกันออกไป เช่น ไกล - ใกล้ สั้น - ยาว หนัก - เบา มาก - น้อย สูง - ต่ำ เท่ากัน - ไม่เท่ากัน

2.3ทักษะด้านการจัดลำดับ หมายถึง ความสามารถในการหาความสัมพันธ์ของสิ่งที่กำหนดให้และนำมาจัดเรียงลำดับสิ่งของตามความสัมพันธ์นั้น เช่น การจัดลำดับการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์และตัวเลขให้มีความสัมพันธ์กัน เช่น การเรียงลำดับสูง - ต่ำของไม้บล็อก 5 แท่ง การเรียงลำดับสถานที่จากใกล้ - ไกล

3.เกมการศึกษาคณิตศาสตร์ หมายถึง เกมบัตรภาพที่จัดทำขึ้นโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เด็กปฐมวัยได้พัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ โดยจัดให้เด็กเล่นเป็นรายบุคคลและกลุ่มเล็ก เด็กจะ

ได้พัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ผ่านการสังเกต ความสัมพันธ์ของภาพ สี รูปร่าง จำนวน เช่น เกมโดมิโนจำนวน เกมอนุกรมมิติ เกมเรียงลำดับขนาด เป็นต้น

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัยเรื่องการพัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์
ของเด็กปฐมวัยที่เล่นเกมการศึกษาคณิตศาสตร์

ระเบียบวิธีการวิจัย

1.การรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

- 1.แผนการจัดกิจกรรมเกมการศึกษาคณิตศาสตร์
- 2.แบบทดสอบวัดทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย แบ่งออกเป็นทั้งหมด 3 ด้าน

ดังนี้

ด้านที่ 1 ทักษะด้านการนับ	จำนวน	10	ข้อ
ด้านที่ 2 ทักษะด้านการเปรียบเทียบ	จำนวน	10	ข้อ
ด้านที่ 3 ทักษะด้านการจัดลำดับ	จำนวน	10	ข้อ

2.การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ประเมินทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยด้วยแบบทดสอบวัดทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย ก่อน-หลังการเล่นเกมการศึกษาคณิตศาสตร์ ดังนี้

1.การหาค่าสถิติพื้นฐานของทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และหาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2.วิเคราะห์ข้อมูลโดยการนำทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย มาเปรียบเทียบในภาพรวมก่อนและหลังการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การต่อเติมภาพด้วยลายเส้น โดยใช้ T – distribution แบบ Dependent Sample

3.วิเคราะห์ข้อมูลโดยการนำทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย มาเปรียบเทียบ ในรายด้านก่อนและหลังการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การต่อเติมภาพด้วยลายเส้น โดยใช้ T – distribution แบบ Dependent Sample

ผลการวิจัย

หลังจากที่เด็กปฐมวัยได้เล่นเกมการศึกษาคณิตศาสตร์ เด็กปฐมวัยมีทักษะพื้นฐานทางด้านคณิตศาสตร์ ในภาพรวมสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนรายด้านของทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ พบว่า ทักษะด้านการนับ ทักษะด้านการเปรียบเทียบ ทักษะด้านการจัดลำดับทุกด้านสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยที่ด้านที่มีการเปลี่ยนแปลงมากที่สุด คือทักษะด้านการนับ รองลงมาคือทักษะด้านการจัดลำดับและทักษะการเปรียบเทียบตามลำดับ

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาผลของเกมการศึกษาคณิตศาสตร์ที่มีต่อทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยและเพื่อเปรียบเทียบทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการเล่นเกมการศึกษาคณิตศาสตร์ จากผลการวิจัย พบว่า หลังจากที่ได้เล่นเกมการศึกษาคณิตศาสตร์ เด็กปฐมวัยมีทักษะพื้นฐานทางด้านคณิตศาสตร์ ในภาพรวมและรายด้านสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลอง ทั้งนี้ เนื่องจาก ขณะที่เด็กปฐมวัยเล่นเกมการศึกษา เด็กปฐมวัยจะใช้กระบวนการคิด ใช้ประสาทสัมผัส กระบวนการสร้างองค์ความรู้ในตัวเอง เช่น เรื่องของการเปรียบเทียบขนาดของรูปในเกม การนับจำนวน การบอกตำแหน่ง การเรียงลำดับ เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวราภรณ์ วราห์ (2556 : บทคัดย่อ) ที่ทำการศึกษาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยที่ทำกิจกรรมการปั้นกระดาษและพบว่า หลังจากที่ได้ทำกิจกรรมการปั้นกระดาษเด็กปฐมวัยจะมีทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ที่สูงขึ้น เนื่องจากขณะที่เด็กทำกิจกรรม เด็กปฐมวัยจะมีการปั้นกระดาษเป็นรูปร่างต่าง ๆ ฝึกกระบวนการนับจากกระดาษที่ปั้นอีกด้วยและยังสอดคล้องกับเพ็ญจันทร์ เกือบประเสริฐ (2542 : 14 – 18) ที่กล่าวว่า คณิตศาสตร์นั้นมีความสำคัญมากสำหรับเด็กปฐมวัย เด็กจะสนใจเรื่องของจำนวน การเปรียบเทียบ การเรียงลำดับและเด็กจะนำพื้นฐานความเข้าใจนี้ใช้เป็นพื้นฐานการเรียนรู้คณิตศาสตร์เมื่อโตขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1.ควรมีการศึกษาทักษะพื้นฐานทางด้านคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย โดยการใช้กิจกรรมอื่นนอกจากเกมการศึกษา เช่น การประกอบอาหาร กิจกรรมกลางแจ้ง กิจกรรมการเล่านิทานคณิตศาสตร์ เป็นต้น

2.ควรมีการศึกษาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย ในระดับอื่น ๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความหลากหลาย

3.ควรมีการเปลี่ยนกิจกรรมเกมการศึกษาให้มีรูปแบบที่หลากหลายในการพัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย เช่น เกมเรขาคณิต เกมลီออตโต เกมเรียงลำดับเหตุการณ์ เป็นต้น

4.ควรมีการศึกษาผลของการจัดเกมการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย ในเด็กที่มีความต้องการพิเศษด้วย

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ.(2561).คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 สำหรับเด็กอายุ 3 – 6 ปี. กรุงเทพฯ ฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

-----.(2560).หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560.กรุงเทพฯ ฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

กุลยา ตันติผลาชีวะ.(2551).การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ ฯ: เบริน-เบส บุ๊คส์.

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ.(2545)).พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2)พ.ศ.2545.กรุงเทพฯ ฯ : พริกหวานกราฟฟิค.

คณะกรรมการดำเนินการประเมินผล.แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8.(พ.ศ.2540 - 2544).

ทัศนีย์ การเร็ว.(2559).ผลการจัดกิจกรรมการเกษตรที่มีต่อทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย.วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.ปีที่ 34 ฉบับที่ 3 – 4.หน้า 21 – 30.

ปณิชา มโนสิทธิ์ยากร.(2553).ทักษะพื้นฐานคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยที่เล่นเกมการศึกษานั้น
เศษส่วนของรูปเรขาคณิต.ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย).กรุงเทพฯ ฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.

ปนัดดา แสงทอง,นทนชนนปภพ ปาลินทร์,อภิรดี ไชยกาล,ชลลลลา บุขบงก์และจิตโสภิน โสหา.
(2564). ผลการใช้กิจกรรมเกมการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะพื้นฐานด้านคณิตศาสตร์ของ
เด็กปฐมวัย.วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยา
เขตอุบลราชธานี,6(2),77 – 88.

ประภาณีช เพียรไพฑูรย์.(2553).ความสามารถในการคิดเชิงเหตุผลของเด็กปฐมวัยที่เล่นเกม
การศึกษานุกรมมิติ.ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย).กรุงเทพฯ ฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.

พัฒนา ชัชพงค์.(2530).การจัดประสบการณ์และกิจกรรมระดับปฐมวัย.ในเอกสารการบรรยายชุดที่
8 แผนการศึกษาปฐมวัย.กรุงเทพฯ ฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

เพ็ญจันทร์ เจียบประเสริฐ.(2542).คณิตศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย.ในเอกสารประกอบการสอน.หน้า
19 – 25.

วรรณิ วัจนสวัสดิ์.(2552).ทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยด้วยกิจกรรมเกมการศึกษา
ลอตโต.ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย).กรุงเทพฯ ฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- วราภรณ์ วราหน.(2556).**ทักษะพื้นฐานคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการปั้นกระดาษ**.ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย).กรุงเทพฯ ฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วาโร เฟิงส์วีสดี.(2542).**การวิจัยทางการศึกษาปฐมวัย**.สกลนคร : โปรแกรมวิชาการวัดผลการศึกษา คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏสกลนคร.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.(2543).**ปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด**.กรุงเทพฯ ฯ : โรงพิมพ์ คุรุสภา.
- สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์.(2544).**การประเมินแนวใหม่ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ : การประเมินสร้างความรู้จักนักเรียน (เอกสารประกอบการสอน)**.กรุงเทพฯ ฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.
- Bloom,B.S.(1964).**Stability and Change in Human characteristics**.New York : Wiley.
- Brewer,J.A.(1995) . **Introduction to early childhood education : preschool to Primary grades**.Boston : Allyn an Bacon.

การพัฒนาระบบบริหารจัดการการผลิตเสื้อผ้า

Development of a management system for the production of garments

ขวัญวรา โพธิวาระ^{1*}, รัฐวิทย์ ช่างเหล็ก², ศิริชัย พรหมทอง³,
อิสระ สุขน้อย⁴ และจิรัฏฐวัฒน์ ศิริบุตร⁵

Khuanwara Potiwara¹, Rattawit Changlek², Sirichai Promthong³,
Issara Suknoi⁴ and Chirattawat Siributra⁵

¹สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี โทรศัพท์ 086-672-8910

¹Branch Business Computer Department Business Administration Bangkokthonburi University Tell 086-672-8910

²⁻⁵สาขาวิชาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

²⁻⁵Branch Management Department Business Administration Bangkokthonburi University

*e-mail: khuanwara@bkkthon.ac.th

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาระบบบริหารจัดการการผลิตเสื้อผ้า ผู้วิจัยได้แบ่งขั้นตอนการทำงานออกเป็น 5 ขั้นตอนได้แก่ 1) ศึกษาระบบการทำงานและวิเคราะห์ปัญหา 2) ออกแบบระบบ 3) พัฒนาระบบ 4) ทดสอบระบบ 5) นำไปใช้และบำรุงรักษา ระบบที่พัฒนาขึ้นรองรับการทำงานของ 4 ฝ่าย คือ 1) ฝ่ายจัดซื้อ 2) ฝ่ายผลิต 3) ฝ่ายคลังสินค้า และ 4) ฝ่ายการเงิน พัฒนาออกมาเป็นรูปแบบ Web Application เพื่ออำนวยความสะดวก และรวดเร็วสำหรับพนักงาน บริษัทคู่ค้า และสนับสนุนให้ผู้บริหารได้รับข้อมูลจากระบบที่พัฒนาขึ้นได้ถูกต้องและรวดเร็ว ผู้วิจัยจึงพัฒนารูปแบบข้อมูล เพื่อธุรกิจอัจฉริยะขึ้น โดยใช้หลักการของเทคนิคการแลกเปลี่ยนข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ และการจัดการฐานข้อมูลตามรูปแบบของ Extract, Transform, Load (ETL) สำหรับใช้ในการวิเคราะห์ และพัฒนารายงาน

ระบบที่พัฒนาขึ้นสามารถปฏิบัติงานผ่านเว็บเบราว์เซอร์ (Web Browser) ใช้ภาษา PHP Hypertext Preprocessor , XAMPP และโปรแกรม My SQL ในการจัดเก็บฐานข้อมูล ผลการประเมินคุณภาพของผู้ใช้งานจำนวน 15 ท่าน อยู่ในระดับดีโดย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.56 ซึ่งการประเมินการพัฒนาระบบนี้โดย ภาพรวมอยู่ในระดับดี เหมาะแก่การนำไปประยุกต์ใช้ในการบริหารงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศได้ อย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ: ระบบบริหารจัดการ, ซอฟต์แวร์ประยุกต์, เสื้อผ้า

Abstract

The purpose of this research is to develop a management system for the production of export garments. The researcher has divided the work process into 5 steps: 1) system study and problem analysis 2) system design 3) system development 4) system test 5) implementation and maintenance. The developed system supports the operation of 4 departments: 1) purchasing, 2) production, 3) warehouse and 4)

finance department. The research results that Web Application which is accelerative and convenient for supply officers, vendor and support executive manager to receive information from the system quickly and accurately. As, nowadays, there are often delays in submitting orders. The researcher has developed a data model for Business Intelligence (BI) by using the principal of Electronic Data Interchange (EDI) and database management according to the form of Extract, Transform and Load (ETL) for applying in analysis and report development.

The system was developed to operate by using web browser that using PHP Hypertext Preprocessor, XAMPP and using MySQL to store database. The results of the 15 end-users' qualitative assessments were good, with an average was 4.33 and the standard deviation was 0.56. This assessment of the development of the system is overall at a good level that suitable for application in the management of information technology effectively.

Keywords: Management System, Application Software, Garments

บทนำ

วงจรของการ "ซื้อ-ผลิต-เคลื่อนย้าย-จัดเก็บ-จัดจำหน่าย" รวมเรียกว่าห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain) ในห่วงโซ่อุปทานจะมีการแบ่งปันข้อมูล ระหว่างหน่วยงานต่างๆ ภายในองค์กรและคู่ค้าภายนอก ซึ่งรวมถึงข้อมูลการตรวจสอบจำนวนของผลิตภัณฑ์ วัตถุดิบในคลังสินค้า แผนการผลิต การวิเคราะห์เส้นทางขนส่งสินค้า และการตรวจสอบการสั่งซื้อและการจัดส่งสินค้า

การบริหารจัดการห่วงโซ่อุปทาน ต่างต้องมีเอกสารประกอบเป็นหลักฐานสำคัญในการดำเนินงาน ดังนั้นเรื่องเอกสารจึงเป็นเรื่องสำคัญจำเป็นต้องแม่นยำและชัดเจนผิดพลาดน้อยที่สุด เพื่อที่จะได้ลดปัญหาให้แก่ไขตามมาภายหลัง เพื่อให้องค์กรมีความน่าเชื่อถือในการทำงานด้านต่างๆ จึงจำเป็นต้องมีการนำเอาระบบเข้ามาช่วยเพื่อลดข้อผิดพลาดที่อาจจะเกิดขึ้นในฝ่ายต่าง ๆ เช่น ฝ่ายจัดซื้อ ได้มีการพัฒนาระบบจัดซื้อ "ใบสั่งซื้อ" (Purchase Order) หรือจะเรียกสั้น ๆ ว่า PO คือ เอกสารที่แสดงถึงข้อตกลงของผู้จัดจำหน่าย ในการซื้อสินค้า หรือบริการ ซึ่งภายในเอกสารจะระบุถึงรายละเอียดในการสั่งซื้อสินค้า จำนวนของสินค้าที่ถูกสั่งซื้อ ราคาของสินค้า ใบสั่งซื้อเป็นหนึ่งในเอกสารที่สามารถใช้เป็นหลักฐานในการยืนยันข้อตกลงระหว่างการทำธุรกิจได้เป็นอย่างดีหากเกิดข้อโต้แย้งในการซื้อขาย เอกสารใบสั่งซื้อจะเป็นตัวยืนยันความต้องการของทั้งสองฝ่ายได้อย่างชัดเจน ฝ่ายคลังสินค้า พัฒนาระบบบริหารด้านวัตถุดิบ "ใบเบิกวัตถุดิบ" เป็นการบันทึกรายการเบิกวัตถุดิบ อะไหล่และวัสดุสิ้นเปลืองต่างๆ เพื่อใช้ในการดำเนินงาน เช่น การเบิกเพื่อใช้ , เบิกเพื่อทำการผลิต หรือ เบิกเพื่อตัดชำระ เป็นต้น "ใบรับเข้าวัตถุดิบ" เป็นการบันทึกรายการรับเข้าวัตถุดิบทั้งหมด ระบุ สี, ไซส์, จำนวน, รหัสวัตถุดิบที่รับเข้า และ ชื่อร้านค้าต่าง ๆ ที่ทำการจัดซื้อวัตถุดิบมาเพื่อใช้ใน

การผลิตออเดอร์นั้นๆ ดังนั้นใบรับเข้าเบิกจ่ายวัตถุดิบเป็นเอกสารสำคัญที่สามารถตรวจสอบจำนวนวัตถุดิบทั้งหมดที่รับเข้า หรือ จำนวน วัตถุดิบคงเหลือของแต่ละรายการในใบสั่งซื้อวัตถุดิบนั้น ๆ จะช่วยลดข้อผิดพลาด ระบบการผลิต จะรวบรวมและจัดการข้อมูลต่างๆ ที่ได้จากระบบการผลิต ไม่ว่าจะเป็นอัตราการผลิต, ระดับของวัตถุดิบและ ข้อมูลอื่นๆ ซึ่งข้อมูลเหล่านี้จะถูกส่งไปยังแผนกต่างๆ ในฝ่ายการผลิตเพื่อการวิเคราะห์ การจัดเตรียมอุปกรณ์ การวางแผนการผลิต การจัดการด้านระบบส่งสินค้า และจัดเตรียมการส่งสินค้า นอกจากนี้ระบบจัดการด้านการผลิตนี้ ยังมีส่วนช่วยอย่างมากในการดำเนินธุรกิจ โดยสามารถดูแลการสั่งซื้อของลูกค้าให้เข้ากับความสามารถในการผลิตและสื่อสารข้อมูลต่างๆ เหล่านี้ไปยังผู้จัดการโรงงาน ฝ่ายวางแผนการผลิต เครือข่ายการจัดส่งสินค้า

ผู้วิจัยจึงมีแนวความคิดที่จะพัฒนาระบบบริหารจัดการการผลิตเสื้อผ้า เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพความแม่นยำให้กับทุกฝ่ายในการดำเนินงานตั้งแต่ ฝ่ายจัดซื้อ ฝ่ายผลิต ฝ่ายคลังสินค้า และ ฝ่ายการเงิน ให้เกิดข้อผิดพลาดในการทำงานน้อยที่สุดโดยการนำเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เข้ามาช่วยในการบริหารจัดการข้อมูลต่าง ๆ ช่วยลดความล่าช้าและเพิ่มความแม่นยำเพื่อให้ง่ายต่อการทำงานและการตรวจสอบ

วัตถุประสงค์

1. พัฒนาระบบบริหารจัดการการผลิตเสื้อผ้า
2. เพิ่มประสิทธิภาพ ความแม่นยำให้กับทุกฝ่ายในการดำเนินงานตั้งแต่ ฝ่ายจัดซื้อ ฝ่ายผลิต ฝ่ายคลังสินค้า และ ฝ่ายการเงิน ให้เกิดข้อผิดพลาดในการทำงานน้อยที่สุดโดยการนำเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เข้ามาช่วยในการบริหารจัดการข้อมูลต่าง ๆ ช่วยลดความล่าช้าและเพิ่มความแม่นยำเพื่อให้ง่ายต่อการทำงานและการตรวจสอบ

การทบทวนวรรณกรรม

ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ

จินตปาทิ พรหมสวัสดิ์ ได้กล่าวถึง ระบบสารสนเทศ ไว้ว่า สารสนเทศ (information) คือ การนำข้อมูลมาผ่านระบบการประมวลผล คำนวณ วิเคราะห์และแปลความหมายเป็นข้อความที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในด้านต่าง ๆ ได้มากมายทำให้คำว่า สารสนเทศมีความหมายที่กว้างและหลากหลาย ทั้งความหมายในเชิงเทคนิคและความหมายของสารสนเทศในชีวิตประจำวัน เช่น สารสนเทศที่เป็นความรู้จากเครือข่ายคอมพิวเตอร์ จากโทรศัพท์มือถือ สารสนเทศระบบสื่อสารโทรคมนาคมสมัยใหม่ เช่น การฝาก ถอนเงินผ่านเครื่อง เอทีเอ็ม (ATM) การจองตั๋วเครื่องบิน และอื่น ๆ

ดังนั้นความหมายของคำว่า “สารสนเทศ” จึงหมายถึง ความรู้หรือข้อมูลที่ได้ประมวลผลและมีสาระอยู่ในตัวสามารถสื่อความหมายให้เกิดความเข้าใจกับผู้ที่ต้องการใช้ข้อมูลนั้น อีกทั้งยังเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์สามารถนำไปใช้ประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ได้

เทคโนโลยีธุรกิจอัจฉริยะ (Business Intelligence (BI))

ศราวุธ แซ่ลิ้ม (2560) ธุรกิจอัจฉริยะ (Business Intelligence : BI) คือ ระบบหรือกลุ่มซอฟต์แวร์ (Software) ที่ถูกพัฒนาขึ้นมาสำหรับเป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้เก็บรวบรวมไว้ในคลังข้อมูล (Data Warehouse) เพื่อสนับสนุนการวางแผนการตัดสินใจและการบริหารงานของผู้บริหารผ่านการประมวลผลออนไลน์เชิงวิเคราะห์ (Online Analytical Processing) ทำให้องค์กรสามารถคาดการณ์ พยากรณ์ความต้องการของผู้บริโภคได้อย่างถูกต้องแม่นยำ ส่งผลให้ประสิทธิภาพการทำงานขององค์กรเพิ่มสูงขึ้น แต่อย่างไรก็ตามการนำระบบธุรกิจอัจฉริยะมาใช้งานนั้น ผู้บริหารจะต้องกำหนดกลยุทธ์ในการนำระบบมาใช้งานที่ชัดเจน มิเช่นนั้นธุรกิจอาจประสบกับความล้มเหลวในการนำระบบมาใช้งานได้ (เพ็ญศิริ มโนมัยสุพัฒน์ , 2557)

ขอบเขตการดำเนินงาน

ฝ่ายจัดซื้อ

1. ทำหน้าที่รับออเดอร์จากลูกค้า
2. จัดเก็บและบันทึกข้อมูลของลูกค้าแต่ละราย บันทึกข้อมูลพนักงานในบริษัทรวมถึงข้อมูลวัตถุดิบต่างๆ ที่ต้องสั่งซื้อ
3. ส่งต่อข้อมูลออเดอร์ไปยังฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง
4. ทำหน้าที่วิเคราะห์ คำนวณวัตถุดิบต่างๆ และทำการจัดซื้อวัตถุดิบทั้งหมด
5. พิมพ์รายงานเกี่ยวกับการจัดซื้อการรับและส่งคืนสินค้าเพื่อให้ทราบถึงสถานะความเคลื่อนไหวและเตรียมการเพื่อรับสินค้าล่วงหน้า
6. พิมพ์รายงานออเดอร์ทั้งหมดของแต่ละปี

ฝ่ายผลิต

1. ทำหน้าที่รับข้อมูลการสั่งซื้อออเดอร์จากฝ่ายจัดซื้อ
2. ทำหน้าที่ตั้งเป้าหมายในการผลิตต่อ 1 วัน
3. ทำหน้าที่วางแผนการผลิตของแต่ละออเดอร์เพื่อส่งให้ทันกำหนดส่งสินค้าที่ลูกค้ากำหนด
4. ทำหน้าที่เบิกจ่ายวัตถุดิบต่างๆ จากสต็อกเพื่อทำการผลิต
5. แจ้งกำหนดผลิตสินค้าเสร็จกลับไปแจ้งฝ่ายจัดซื้อเพื่อแจ้งสินค้าให้กับลูกค้า
6. สรุปผลการผลิตประจำปีให้ฝ่ายจัดซื้อ

ฝ่ายคลังสินค้า

1. ทำหน้าที่รับข้อมูลการสั่งซื้อออเดอร์จากฝ่ายจัดซื้อ
2. ทำหน้าที่รับสินค้าทุกอย่างที่ฝ่ายจัดซื้อสั่งซื้อและเช็คจำนวนตามใบสั่งซื้อ
3. บันทึกรับเข้าสินค้าว่าครบตามใบสั่งซื้อหรือไม่ลงในระบบเพื่อให้ฝ่ายจัดซื้อดึงข้อมูลไปใช้งานได้ในกรณีเช็คสต็อกสินค้าเพื่อสั่งซื้อส่วนที่ขาดเข้ามาเพื่อใช้งาน
4. เบิกจ่ายสินค้าแต่ละรายการตามที่ฝ่ายผลิตได้ทำการเบิก
5. ทำหน้าที่กรอกข้อมูลตัดจ่ายเข้าในระบบด้วยเพื่อที่จัดซื้อจะดึงข้อมูลไปใช้งานได้

6. ดูแลอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ทั้งหมดในโรงงาน
7. แจ้งสต็อกคงค้างให้ฝ่ายจัดซื้อในสิ้นปีทุกๆปี

ฝ่ายการเงิน

1. ทำหน้าที่รับวางบิลคิดเงินสินค้าที่ส่งออกไปยังลูกค้าแต่ละราย
2. กำหนดเครดิตการชำระเงิน
3. สรุปยอดกำไรขาดทุนประจำปีของบริษัท
4. จัดทำรายงานประจำปี

ผลการดำเนินงาน

ภาพที่ 1 แสดงหน้าจอการรับออเดอร์ที่ลูกค้าสั่งซื้อ

ภาพที่ 1 แสดงหน้าจอการรับออเดอร์ที่ลูกค้าสั่งซื้อ ให้ผู้ใช้งานทำการกรอกรายละเอียด รหัสสินค้าสำเร็จรูป/ชื่อ/สี/ยี่ห้อสินค้า/วัตถุดิบ/ไซส์/ไซส์/จำนวน/ราคาขาย/ส่วนลดที่ลูกค้าได้รับ/เงินมัดจำ/ รหัสลูกค้า/วันที่กำหนดส่งสินค้าลงไปในระบบ และหลังจากนั้นกดบันทึกข้อมูล และระบบจะทำการบันทึกข้อมูลทั้งหมดลงไป

รหัสวัตถุคืบ	ชื่อวัตถุคืบ	สีวัตถุคืบ	ประเภทวัตถุคืบ	รูปวัตถุคืบ	รหัสผู้ขาย
LBSA00001	ผ้าคอตตอน	สีขาว	ผ้า		A007
PCSD00002	ผ้าขนสัตว์	สีน้ำตาล	ผ้า		B119
BOHD00003	ผ้าลินิน	สีขี้เอย	ผ้า		C3032

ภาพที่ 2 แสดงหน้าจอรข้อมูลวัตถุคืบทั้งหมด

ภาพที่ 2 แสดงหน้าจอรข้อมูลวัตถุคืบทั้งหมด โดยขั้นตอนนี้ผู้ใช้งานต้องป้อนข้อมูลรายละเอียดวัตถุคืบที่ต้องการจะสั่งซื้อทั้งหมดลงไปในระบบ จากนั้นระบบจะทำการรันรหัสของวัตถุคืบแต่ละประเภทไปยังรายการต่างๆที่เกี่ยวข้อง

เลขกำกับสินค้า	สถานที่จัดส่งสินค้า	เบอร์โทรศัพท์	จำนวนใบห่อสินค้า	บัญชีราคาสินค้า	ชื่อผู้จัดส่งสินค้า	ชื่อผู้รับสินค้า	เอกสารใบกำกับภาษี
A0001	HV/444 บางเขน กรุงเทพฯ	081-112236	1	-	สำราญ อิน	อิน	-
B0002	HV/444 บางเขน กรุงเทพฯ	082-1123210	1	-	สำราญ อิน	อิน	-
-	-	-	-	-	-	-	-

ภาพที่ 3 แสดงหน้าจอรการส่งออกสินค้า

ภาพที่ 3 จะแสดงหน้าจอรการส่งออกสินค้า โดยผู้ใช้งานหน้าจอรนี้ทำหน้าที่กรอกข้อมูลเลขที่ใบสั่งซื้อเข้าไป และระบบจะรันข้อมูลสินค้าทั้งหมดให้ก่อน และหลังจากนั้นผู้ใช้ระบบค่อยกรอกจำนวนหีบห่อสินค้าที่จัดส่ง / ชื่อผู้จัดส่ง / ชื่อผู้รับสินค้า และส่งบันทึกรายการระบบจะทำการบันทึกรายการลงในระบบอัตโนมัติ

ชื่อรับเงิน ที่อยู่รับเงิน	เบอร์โทร สาขา	ชื่อผู้หัก เลขประจำตัวผู้เสียภาษี	จำนวนเงินหัก จำนวนเงินต้น	ธนาคารที่จ่ายเงิน	เลขที่เช็ค/บัตรเครดิต	ผู้รับเงิน
สม. จำรัส 16/161 รามรุณ กรุงเทพฯ	02-0001100 รามรุณ	ชาติชาย กำยำ 1120032181	1500 7500	ธนาคารกรุงไทย	021-9-97846-3	300

ภาพที่ 4 แสดงหน้าจอการสร้างเลขที่ใบเสร็จรับชำระเงิน

ภาพที่ 4 แสดงหน้าจอการสร้างเลขที่ใบเสร็จรับชำระเงิน โดยผู้ใช้งานต้องทำการกรอกข้อมูลรหัสลูกค้า และระบบจะรันข้อมูลทั้งหมดขึ้นมา และทำการกรอกจำนวนเงินที่ต้องชำระทั้งหมดลงไป หลังจากนั้นทำการบันทึกที่ระบบจะบันทึกอัตโนมัติเพื่อนำข้อมูลไปใช้ในส่วนต่อไป

ลำดับที่	รหัสวัดฤดี	รายละเอียด	ไซส์	จำนวน	ราคา	หน่วย	จำนวนสินค้าที่รับเข้า	ยอดเพิ่ม/ลด
1	BB001	MCCOTTON/M	M	100	50	PCS	102	+2
2	BB001	MCCOTTON/L	L	100	50	PCS	100	-
3	BB001	MCCOTTON/HL	HL	100	50	PCS	100	-
รวม				300			302	

ภาพที่ 5 แสดงหน้าจอการรับเข้าวัดฤดี

ภาพที่ 5 แสดงหน้าจอการรับเข้าวัดฤดี โดยผู้ใช้งานต้องกรอกเลขที่ใบสั่งซื้อ ข้อมูลที่ทำการสั่งซื้อจะโชว์ขึ้นมา ผู้ใช้งานทำหน้าที่คีย์จำนวนตัวเลขที่รับเข้า แล้วระบบจะแสดงส่วนต่างของจำนวนรับเข้าว่าสินค้าส่งเกินกี่ชิ้น ขาดกี่ชิ้น (ยอดเพิ่ม+ลด) แล้วลงชื่อผู้รับเข้า, ชื่อผู้ส่งสินค้า และเลขที่บิลส่งของ แล้วดำเนินการบันทึกข้อมูลเพื่อใช้งานในลำดับต่อไป

ลำดับ	รหัสสินค้า	ชื่อสินค้า	หน่วย	จำนวนในหน่วย	เปรียบ	คงเหลือ	รูปสินค้า
1	CTS0001	เสื้อคอกลม MC สีขาว	PCS	1,000	50	950	
2							
3							
4							
5							
6							
7							

ภาพที่ 6 แสดงหน้าจอการส่งออกสินค้าทั้งหมด

ภาพที่ 6 จะแสดงหน้าจอการส่งออกสินค้าทั้งหมด โดยผู้ใช้งานหน้าจอนี้ทำหน้าที่กรอกข้อมูลเลขที่ใบสั่งซื้อเข้าไป ระบบจะทำหน้าที่รันข้อมูลส่งออกทั้งหมดขึ้นมาบนหน้าจอ

สรุปผลการดำเนินงาน

การบริหารงานการผลิตเสื้อผ้า ในการปฏิบัติงานทางบริษัทได้พบปัญหาหลักๆ คือ

- 1) การผิดพลาดในการเก็บข้อมูลของฝ่ายจัดซื้อ ฝ่ายผลิต ฝ่ายสต็อก ฝ่ายการเงิน
- 2) ข้อผิดพลาดในการจัดทำเอกสาร
- 3) ความล่าช้าในการตรวจสอบข้อมูลของฝ่ายต่างๆ
- 4) การสูญหายของเอกสารต่างๆ เช่น บิลส่งของ, บิลเบิก-จ่ายวัตถุดิบ เป็นต้น
- 5) เพิ่มข้อมูลมีความซ้ำซ้อนมาก

ซึ่งเมื่อเกิดการสูญหายหรือเกิดการผิดพลาดต่าง ๆ เหล่านี้ขึ้นมาทำให้การจัดซื้อ การผลิต หรือการเบิก-จ่าย เกิดความล่าช้ากว่ากำหนด และส่งผลเสียในหลาย ๆ ด้านตามมา อาทิเช่น ส่งสินค้าไม่ตรงเวลา สินค้าไม่ตรงกำหนด เป็นต้น

ดังนั้นการพัฒนาระบบบริหารงานการผลิตเสื้อผ้า จะมาช่วยจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้น โดยระบบที่พัฒนาขึ้นจะรองรับการทำงานของ ฝ่ายจัดซื้อ ฝ่ายผลิต ฝ่ายคลังสินค้า ฝ่ายการเงิน เพื่อลดอัตราการผิดพลาดในการเก็บข้อมูลของฝ่ายต่าง ๆ ให้ข้อมูลรวมเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และใช้ประโยชน์จากข้อมูลร่วมกัน ระบบที่พัฒนาขึ้นมาจะช่วยให้ ทั้ง 4 ฝ่าย ทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ลดข้อผิดพลาดในการจัดทำเอกสาร ข้อมูลที่แต่ละฝ่ายได้รับจะเป็นข้อมูลเดียวกัน และการทำงานของพนักงานแต่ละฝ่ายมีความสะดวกมากยิ่งขึ้น

เทคโนโลยีที่ใช้ในการพัฒนาระบบสำหรับใช้ในองค์กรในครั้งนี้ทางคณะผู้จัดทำได้ใช้โปรแกรม Adobe Dreamweaver 2021 v21.2.0.15523 ในการออกแบบหน้าจอรระบบ และได้ใช้

ภาษา PHP Hypertext Preprocessor , My SQL และโปรแกรม XAMPP ในการจัดเก็บฐานข้อมูล ในการจัดเก็บข้อมูล โดยโปรแกรมทั้งหมดนี้สามารถทำงานได้สอดคล้องและมีประสิทธิภาพ

อภิปรายผล

จากวัตถุประสงค์ของการทำวิจัยในหัวข้อการพัฒนากระบวนการจัดการการผลิตเสื้อผ้า โดยการสอบถามความคิดเห็นของผู้ใช้งานที่มีต่อระบบที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นสำหรับช่วยในการอำนวยความสะดวกและเป็นจุดศูนย์กลางของการให้ความช่วยเหลือด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยการทดสอบการใช้งานระบบและตรวจสอบระบบแล้วทำการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อระบบจากผู้ใช้งานจำนวน 15 ท่าน แบ่งการประเมินออกเป็น 4 ด้าน ประกอบด้วยด้านฟังก์ชันการทำงานของระบบ ด้านการใช้งาน ด้านความยากง่ายของระบบ และด้านประโยชน์ของระบบ ซึ่งผลการประเมินตามลำดับดังนี้ ค่าเฉลี่ย 4.37 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.60), ค่าเฉลี่ย 4.25 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.59), ค่าเฉลี่ย 4.40 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.54) และ ค่าเฉลี่ย 4.31 (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.55) ตามลำดับ ซึ่งผลการประเมินของแต่ละด้านอยู่ในระดับดี

ผลสรุปจากการหาคุณภาพจากผู้ใช้งานการพัฒนากระบวนการจัดการการผลิตเสื้อผ้า ที่พัฒนาขึ้นสามารถตอบสนองต่อการสนับสนุนการช่วยเหลือการทำงานของฝ่ายจัดซื้อ ฝ่ายผลิต ฝ่ายคลังสินค้า และฝ่ายการเงิน ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพ ลดภาระการทำงาน จึงเหมาะสมที่จะนำระบบที่พัฒนาขึ้นไปใช้ในองค์กร

ข้อเสนอแนะ

ผลจากการพัฒนาระบบบริหารงานการผลิตเสื้อผ้า มีข้อเสนอแนะในการพัฒนาระบบเพื่อต่อยอดดังนี้

1. พัฒนาระบบให้สามารถแจ้งเตือนกำหนดการส่งสินค้าให้ลูกค้าก่อนกำหนด 10 วัน
2. พัฒนาระบบให้ฝ่ายผลิตมีบทบาทในการใช้ระบบให้มากขึ้น เช่น สามารถทำการแจ้งการชำรุด แจ้งซ่อมของเครื่องมือและอุปกรณ์
3. พัฒนาระบบให้สามารถแสดงตารางเก็บข้อมูลการแจ้งซ่อม พนักงานสามารถดูรายละเอียดและประวัติการการแจ้งซ่อมที่ผ่านมา เพื่อสามารถลดข้อผิดพลาดของข้อมูลในการทำงาน

เอกสารอ้างอิง

จินตปatee พรมสวัสดิ์. ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการสมัยใหม่. สืบค้นจาก : <https://jintapatee2mis.blogspot.com> [เข้าถึงข้อมูล 16 กรกฎาคม 2564]

ปรียาภรณ์ สุขงาม (2560) . การพัฒนาระบบการเชื่อมโยงข้อมูลการสั่งซื้อใน SAP ด้วยเทคนิคการแลกเปลี่ยนข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ . ปัญหาพิเศษ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชา ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.

เพ็ญศิริ มโนมัยสุพัฒน์ (2557). **ธุรกิจอัจฉริยะกับความท้าทายในการพัฒนาเพื่อใช้ในองค์กร**. ปีที่ 5, ฉบับที่ 2, หน้า 236-245

ศรายุทธ แซ่ส้ม (2560) . **การพัฒนาระบบรับเรื่องปัญหาภาครัฐผ่าน Mobile application กรณีศึกษาปัญหาด้านนำของกรมชลประทาน** . ปัญหาพิเศษ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชา ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.

อำนาจ กองสุข (2559). **การพัฒนาระบบสนับสนุนการตัดสินใจเพื่อช่วยมอบหมายงานให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ**. สาขาวิชา ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.

B. Jardini, M. El kyal และ M. Amri. (2 5 5 8) . **The Complexity of Electronic Data Interchange (EDI) Compliance for Automotive Supply Chain**. Published in: Industrial Engineering and Engineering Management (IEEM), IEEE International Conference on singapore, Singapore

การพัฒนาระบบบริหารจัดการสถานที่ออกกำลังกาย Development of a fitness facility management system

กนกวรรณ ปิยานุวัฒน์กุล^{1*}, ณัจญา แก้วนุ้ย², นริศรา ภูยงค์³,
วรพล รมยวรวรพล⁴ และศักดิ์ชัย ธนบดีจิรพงศ์⁵
kanokwan Piwanuwatkun^{1*}, Natjaya Kaewnui², Narisara Pooyong³,
Voraphon Romyavorapon⁴ and Sakchai Tanabodeejirapong⁵

¹สาขาวิชาการจัดการการกีฬา คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี โทรศัพท์ 086-877-0736

¹Branch Sports Management Department Business Administration Bangkokthonburi University Tell 086-877-0736

²⁻⁵สาขาวิชาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

²⁻⁵Branch Management Department Business Administration Bangkokthonburi University

*e-mail : kanokwan.P@bkkthon.ac.th

บทคัดย่อ

สถานการณ์ผู้ติดเชื้อโควิด-19 ของประเทศไทย ณ วันนี้อย่างคงเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง สภาพโดยรวมยังคงต้องเฝ้าระวังและป้องกันตนเองอย่างสูงเพื่อไม่ให้ตนเองเป็นหนึ่งในผู้ติดเชื้อ ผู้วิจัยได้เล็งเห็นถึงความปลอดภัย สุขอนามัย ผู้มาใช้บริการสถานที่ออกกำลังกาย โดยได้นำระบบสารสนเทศเข้ามาใช้ในการบริหารจัดการ ระบบบริหารจัดการสถานที่ออกกำลังกายประกอบด้วยฟังก์ชัน เก็บข้อมูลผู้มาใช้บริการ จองเครื่องออกกำลังกาย การตรวจสอบสถานะเครื่องออกกำลังกาย การจองเทรนเนอร์ ตรวจสอบจำนวนผู้มาใช้บริการในขณะนั้น และ ระบบการเงิน

การพัฒนาระบบใช้กระบวนการ System Development Life Cycle (SDLC) เทคนิคดาต้าโฟลว์ไดอะแกรม (Data flow Diagram : DFD) และแสดงความสัมพันธ์โดย E-R Model (Entity Relationship Model) ใช้ภาษา PHP เป็น Software Tools และใช้ MySQL เป็นระบบฐานข้อมูลบนระบบปฏิบัติการ Windows เครื่องมือที่ใช้ในการทดสอบเพื่อหาประสิทธิภาพของระบบ โดยทดสอบจากกลุ่มพนักงาน และผู้ให้บริการ ได้ประเมินด้าน Function Requirement Test, Function Test, Usability Test, Performance Test and Security Test ใช้แบบสอบถามมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ โดยใช้วิธี Black-Box Technique ผลการประเมินโดยพนักงาน และผู้ให้บริการ ได้ค่าเฉลี่ย 4.09 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.65 และ ค่าเฉลี่ย 4.08 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.65 ตามลำดับ สรุปได้ว่า ระบบที่พัฒนาขึ้นมามีประสิทธิภาพในระดับดีและสามารถที่จะนำไปใช้ในงานจริงได้อย่างเหมาะสม

คำสำคัญ : ระบบบริหารจัดการ, ซอฟต์แวร์ประยุกต์, สถานที่ออกกำลังกาย

Abstract

The situation of COVID-19 cases in Thailand as of today continues to increase, the overall condition still requires high surveillance and self-protection in order not to be one of those infected. The researcher has foreseen the safety, sanitation, and

the use of exercise facilities by using information systems for management. The fitness facility management system has the function of collecting user data, booking exercise equipment, checking the status of exercise equipment, booking trainers, and users can check the number of people using the service at that time.

The system was developed using System Development Life Cycle (SDLC) concept, DFD (Data Flow Diagram) and the relational database design based on E-R Model (Entity Relationship Model). PHP program was used as the software tool and MySQL database management system was used for database system on Windows operating system. The users were divided into 2 group, employees and users, which evaluated the system performance in 5 aspects; Functional Requirement Test, Functional Test, Usability Test, Performance Test and Security Test. In the evaluation phase, the developed system was evaluated by using a five-level rating scale questionnaire based on the Black-Box testing technique. The results of evaluation from employees and users showed the \bar{x} = 4.09 (SD = 0.65) and \bar{x} = 4.08 (SD = 0.55) respectively. From the evaluation results, it can be concluded that the quality of the developed system was acceptable at a good level and it can be utilized in the real work efficiently.

Keywords: Management system, Application Software, Fitness

บทนำ

สถานการณ์ผู้ติดเชื้อโควิด-19 ของประเทศไทย ณ วันนี้อย่างคงเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง สภาพโดยรวมยังคงต้องเฝ้าระวังและป้องกันตนเองกันอย่างสูงเพื่อไม่ให้ตนเองเป็นหนึ่งในผู้ติดเชื้อ แม้ในปัจจุบันสายพันธุ์เดลตาจะยังเป็นสายพันธุ์หลักที่แพร่ระบาดหนักไปทั่วโลก แต่สิ่งที่ยังคงต้องจับตาคือ การกลายพันธุ์ใหม่ๆ อยู่ตลอดเวลาของเชื้อไวรัส จนล่าสุดได้มีการค้นพบ โควิด19 สายพันธุ์ใหม่ ถึง 6 สายพันธุ์ ที่ระบาดไกลและรวดเร็ว ประกอบด้วยสายพันธุ์เดลตา พลัส (Delta Plus หรือ AY.1) สายพันธุ์เดลตา 4 สายพันธุ์ย่อย (AY.4, AY.6, AY.10, AY.12) สายพันธุ์โควิด แลมบ์ดา (Lambda หรือ C.37) สายพันธุ์โควิด เอปซิลอน (Epsilon หรือ B.1.427 และ B.1.429) สายพันธุ์โควิด โคลอมเบีย (Colombia หรือ B.1.621) สายพันธุ์โอไมครอน หรือโอไมครอน (Omicron หรือ B.1.1.529) (ที่มา : <https://www.cigna.co.th/covid-mutation-health-crisis-should-be-understand>) โดยประเทศไทยเองก็มีสายพันธุ์โควิดกลายพันธุ์อยู่ไม่น้อย ซึ่งมีความรุนแรงถึงขั้นเสียชีวิตได้

สนามกีฬา สถานที่เพื่อการออกกำลังกาย ยิม ฟิตเนส เป็นอีกหนึ่งสถานที่ที่รัฐบาลให้ความสำคัญในการควบคุมดูแลเป็นอย่างดี เนื่องจากสถานที่เหล่านี้บางแห่งเป็นสถานที่ปิด อากาศไม่ถ่ายเท กีฬาบางชนิดจะมีการใกล้ชิด หรือสัมผัสตัวกัน ผู้ที่มาออกกำลังกายจะมีเหงื่อ หรือ ละอองฝอย

จากการหายใจ ตรงนี้ก็ยังมีโอกาสที่จะทำให้ผู้ที่มาใช้บริการสนามกีฬา สถานที่เพื่อการออกกำลังกาย ยิม ฟิตเนส ติดเชื้อโควิด 19 ได้

จากข้อมูลข้างต้น ผู้วิจัยได้สังเกตเห็นถึงความปลอดภัย สุขอนามัย การจำกัดจำนวนของผู้มาใช้บริการสถานที่ออกกำลังกาย โดยได้นำระบบสารสนเทศและเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เข้ามาใช้ในการสร้างต้นแบบระบบบริหารจัดการสถานที่ออกกำลังกาย เช่น ยิม ฟิตเนส จึงได้ออกแบบโปรแกรมบริหารจัดการฟิตเนสในช่วงที่โรคโควิด 19 กำลังระบาดและจะอยู่กับเราไปอีกยาวนาน โดยโปรแกรมที่ออกแบบมานี้ประกอบด้วยฟังก์ชัน เก็บข้อมูลผู้มาใช้บริการ การจองเครื่องออกกำลังกาย การตรวจสอบสถานะเครื่องออกกำลังกาย การจองเทรนเนอร์ ผู้ใช้สามารถตรวจสอบจำนวนผู้มาใช้บริการในขณะนั้น และระบบยังสามารถติดตามผู้มาใช้บริการที่ติดเชื้อโควิด 19 ได้อีกด้วย เพื่อให้สถานที่เพื่อการออกกำลังกายมีการทำงานที่เป็นระบบ มีความปลอดภัยและมีความน่าเชื่อถือมากขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อออกแบบและพัฒนาระบบบริหารจัดการสถานที่เพื่อการออกกำลังกาย ทำให้สถานที่เพื่อการออกกำลังกายมีการทำงานที่เป็นระบบ มีความปลอดภัยและมีความน่าเชื่อถือมากขึ้น

การทบทวนวรรณกรรม

กลยุทธ์การแข่งขัน

ทรรศนะ บุญขวัญ (2555) ได้อธิบายเกี่ยวกับกลยุทธ์การแข่งขันดังนี้

กลยุทธ์การแข่งขัน หมายถึง การกำหนดทิศทางของการดำเนินงานในหน่วยธุรกิจที่จะสามารถช่วยให้บริษัทประสบความสำเร็จตามวิสัยทัศน์และกลยุทธ์การแข่งขันของหน่วยธุรกิจสามารถแบ่งกลยุทธ์ ดังนี้

กลยุทธ์สร้างความแตกต่าง (Differentiation strategy)

เป็นกลยุทธ์ซึ่งองค์กรทำการแข่งขันโดยจัดหาผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีลักษณะเฉพาะ ซึ่งลักษณะเฉพาะนั้นสามารถสร้างคุณค่าแก่ลูกค้า การสร้างความรับรู้ถึงความแตกต่าง ทำให้ลูกค้าเกิดความเต็มใจที่จะจ่ายในราคาค่อนข้างสูง หรือเป็นความสามารถในการจัดหาสิ่งที่มีลักษณะเฉพาะ และคุณค่าที่เหนือกว่าให้กับผู้ซื้อ (Wheelen and Hunger, 2002 : 13)

กลยุทธ์ความเป็นผู้นำทางต้นทุน

กลยุทธ์ความเป็นผู้นำทางต้นทุน (Cost leadership strategy) หรือกลยุทธ์ต้นทุนต่ำ (Low – Cost strategy) ได้แก่การดำเนินงานที่ทำให้ต้นทุนในการผลิตสินค้าหรือบริการต่ำกว่าคู่แข่ง ไม่ใช่การทำให้ต้นทุนทั้งหมดต่ำอย่างแท้จริง การทำให้ต้นทุนต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับคู่แข่งขณะเดียวกันก็ได้สินค้าที่มีมาตรฐานไม่ใช่คุณภาพสินค้าหรือบริการต่ำกว่าคู่แข่ง ลูกค้าจะพิจารณาคุณค่าของสินค้าหรือบริการที่ได้รับไม่ใช่พิจารณาต้นทุนอยู่เพียงอย่างเดียว ลูกค้าจะประเมินต้นทุนในรูปแบบของการเปรียบเทียบต้นทุนกับประโยชน์ที่ได้รับจากสินค้าและบริการ และเปรียบเทียบกับต้นทุนของคู่แข่งด้วย วรภพ ลิ้มสุวรรณ (2556)

การวิเคราะห์และออกแบบระบบ

อำไพ พรประเสริฐสกุล (2544, 17) ได้อธิบาย วงจรการพัฒนาระบบ (Systems Development Life Cycle) มีอยู่ด้วยกัน 7 ขั้นตอน คือ 1) เข้าใจปัญหา (Problem Recognition) เข้าใจในปัญหา หาโอกาสและเป้าหมายที่ชัดเจนของงานต่างๆ หรือความต้องการที่แท้จริงก่อน 2) ศึกษาความเป็นไปได้ (Feasibility Study) การกำหนดว่าปัญหาคืออะไรและตัดสินใจว่าจะพัฒนาระบบสารสนเทศขึ้นมาใหม่หรือแก้ไขระบบสารสนเทศเดิมที่มีอยู่ โดยเสียค่าใช้จ่ายและเวลาน้อยที่สุด และได้ผลเป็นที่น่าพอใจ 3) การวิเคราะห์ (Analysis) โดยรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้จากขั้นตอนการศึกษาความเป็นไปได้นำมาเขียนเป็น แผนภาพการไหลของข้อมูล (Data flow diagrams) พจนานุกรมข้อมูล (Data Dictionary) และโครงสร้างการตัดสินใจ (Structured Decision) มาช่วยในการวิเคราะห์ 4) การออกแบบ (Design) หลังจากที่เข้าใจปัญหา ศึกษาความเป็นไปได้ วิเคราะห์ระบบโดยรวม จากนั้นทำการออกแบบจัดโครงสร้างของระบบ การเชื่อมการทำงานระหว่างระบบ และในการออกแบบต้องคำนึงถึงความปลอดภัยของระบบ สิ่งนี้เป็นสิ่งที่สำคัญมากเพื่อป้องกันการผิดพลาดที่อาจจะเกิดขึ้นได้ 5) การพัฒนาระบบ (Construction) ในขั้นตอนนี้ อาจจะมีการพิจารณาในการซื้อซอฟต์แวร์ใหม่ หรือพัฒนาโปรแกรมขึ้นมาเองทั้งหมด หรือปรับปรุงจากเดิมที่มีอยู่แล้ว 6) การปรับเปลี่ยน (Conversion) การนำระบบเข้ามาควรจะทำอย่างค่อยเป็นค่อยไปที่ละน้อย ใช้ระบบใหม่ควบคู่ไปกับระบบเก่าไปสักระยะหนึ่งแล้วใช้ระบบใหม่ต่อไป 7) การบำรุงรักษา (Maintenance) ได้แก่ การแก้ไขโปรแกรมในส่วนที่ไม่สามารถทำงานได้ตรงตามความต้องการของผู้ใช้หลังจากการใช้งานแล้ว สาเหตุที่ต้องแก้ไขระบบส่วนใหญ่มิ 2 ข้อ คือ 1. ผู้พัฒนาระบบเขียนโปรแกรมผิดพลาด (Bug) 2. ผู้ใช้งานมีความต้องการระบบการทำงานที่เปลี่ยนไป

ระเบียบวิธีการวิจัย

การพัฒนาระบบบริหารจัดการสถานที่ออกกำลังกาย ผู้วิจัยมีวิธีดำเนินงานตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษาและรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาและรวบรวมข้อมูลการบริหารจัดการสถานที่ออกกำลังกาย ในช่วงสถานการณ์ โควิด 19 โดยการเก็บข้อมูลจากสถานที่จริง ทำการสัมภาษณ์และเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร สัมภาษณ์ผู้บริหาร พนักงาน เทรนเนอร์ และผู้มาใช้บริการ ระบบบริหารจัดการสถานที่ออกกำลังกายที่พัฒนาขึ้น ทำให้องค์กรมีการทำงานที่เป็นระบบ มีการเก็บข้อมูลผู้มาใช้บริการ การจองเครื่องออกกำลังกาย การตรวจสอบสถานะเครื่องออกกำลังกาย การจองเทรนเนอร์ และผู้ใช้สามารถตรวจสอบจำนวนผู้มาใช้บริการในขณะนั้น สามารถติดตามและควบคุมจำนวนผู้มาใช้บริการ ทำให้มีความปลอดภัยและมีความน่าเชื่อถือมากขึ้น

2. วิเคราะห์ระบบ

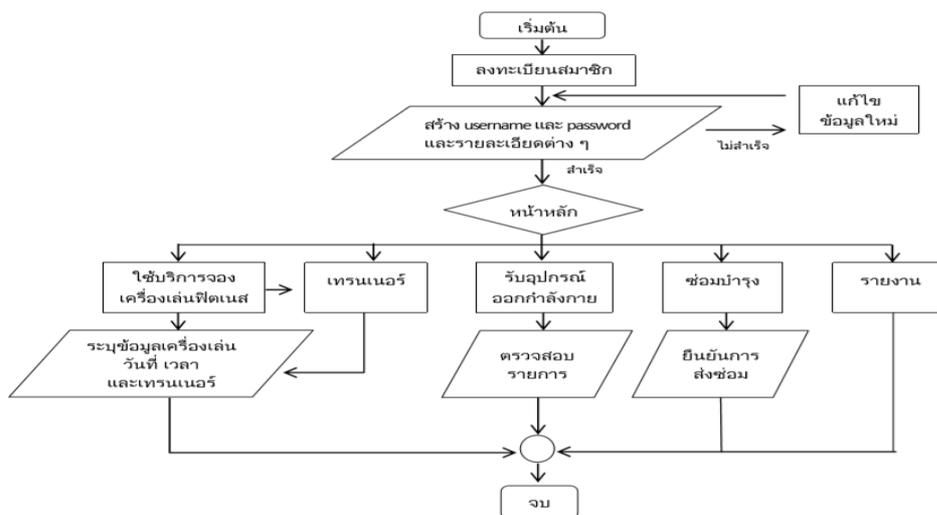
ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ และออกแบบระบบบริหารจัดการสถานที่ออกกำลังกาย โดยแบ่งผู้ใช้งานออกเป็น 4 ส่วน คือ ผู้ดูแลระบบ เทรนเนอร์ สมาชิก และช่างซ่อมบำรุง โดยผู้ดูแลระบบ

จะเป็นคนคอยดูภาพรวมการทำงานของระบบต่าง ๆ เพื่อให้สามารถใช้งานระบบได้ ทั้งนี้ ระบบยังสามารถให้สมาชิกที่มาใช้บริการได้เลือกเทรนเนอร์คอยให้คำปรึกษาในการออกกำลังกาย ตลอดจนระบบจะมีการแจ้งเตือนวงรอบกำหนดการซ่อมบำรุงประจำปี และมีเจ้าหน้าที่ช่างซ่อมบำรุงคอยตรวจสอบจากระบบตลอด สำหรับรายละเอียดย่อยในแต่ละส่วนการทำงานมี ดังนี้

1. ผู้ดูแลระบบ มีหน้าที่เฝ้าดูแลระบบต่าง ๆ เช่น การสมัครสมาชิก เทรนเนอร์ และช่างซ่อมบำรุง ดูจำนวนสมาชิกที่มาใช้บริการ ดูจำนวนเครื่องเล่นที่ใช้งานและไม่ได้ใช้งาน บันทึกการรับเข้า การแจ้งซ่อมเครื่องออกกำลังกายตลอดจนสร้างรายงานสรุยอดในแต่ละวัน เป็นต้น
2. สมาชิกที่จะจองเครื่องออกกำลังกายเริ่มจากการสมัครสมาชิก เลือกวัน เวลา เครื่องออกกำลังกาย และยังสามารถเลือกเทรนเนอร์ เพื่อมาช่วยในการให้ความรู้ในการออกกำลังกาย
3. เทรนเนอร์ คือ ผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการออกกำลังกายและเครื่องเล่นต่าง ๆ ที่ต้องการมาคอยช่วยเหลือสมาชิกในการออกกำลังกายอย่างถูกต้อง การใช้งานในระบบเริ่มจากสมัครสมาชิก จากนั้นเทรนเนอร์จะทำการกำหนดตารางเวลาในการเทรน หรือระบุความเชี่ยวชาญในเครื่องเล่น หรือกีฬาต่าง ๆ เพื่อเป็นทางเลือกให้กับสมาชิก และเทรนเนอร์จะสามารถดูตารางเวลาการจองเทรน
4. ช่างซ่อมบำรุง การใช้งานในระบบเริ่มจากการสมัครสมาชิก ช่างซ่อมบำรุงจะรับเรื่องแจ้งซ่อมจากผู้ดูแลระบบ เมื่อรับเครื่องมาซ่อมจะบันทึกอาการเสียของเครื่อง ค่าใช้จ่ายในการซื้ออุปกรณ์เพื่อมาซ่อมแซม เมื่อซ่อมเสร็จแล้วจะแจ้งกลับไปยังผู้ดูแลระบบ และยังมีระบบแจ้งเตือนวงรอบกำหนดการซ่อมบำรุงประจำปี

3. ออกแบบระบบ

จากการวิเคราะห์ระบบที่กล่าวมา ผู้วิจัยได้ทำออกแบบระบบในรูปแบบของ System Flowchart โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ภาพที่ 1. Flow Chart แสดงวิธีการทำงานระบบบริหารจัดการสถานที่ออกกำลังกาย

ผลการวิจัย

จากการพัฒนาระบบบริหารจัดการสถานที่ออกกำลังกาย ผู้วิจัยได้ทำการออกแบบเป็น 2 ระบบ คือ 1. ระบบหน้าเว็บไซต์ เป็นหน้าหลักเมื่อมีผู้เข้ามาใช้บริการสถานที่ออกกำลังกาย ได้ออกแบบให้มีการใช้งานต่อการใช้ และ 2. ระบบหลังเว็บไซต์ คือ ส่วนของการจัดการฐานข้อมูล ผู้ดูแลระบบใช้งานในการแก้ไข ปรับปรุงข้อมูลต่าง ๆ มีรายละเอียดแต่ละหน้าจอ ดังนี้

1. ระบบหน้าเว็บไซต์

หน้าจอสมัครสมาชิก

เมื่อกรอกข้อมูลเรียบร้อย ครบถ้วนแล้วให้กดสมัครสมาชิกและทำการเข้าสู่ระบบ

**** สมัครสมาชิก ****

Username (ชื่อผู้ใช้งาน) supersport

Password (รหัสผ่าน) ●●●●●●

ยศ

ชื่อ

นามสกุล

รหัสข้าราชการ

ที่อยู่

เพศ ชาย

เบอร์โทร 081 - 123 - 4567

สมัครสมาชิกสำเร็จ

1/1 กรุงเทพ 10120

สมัครสมาชิก

ภาพที่ 2 หน้าจอสมัครสมาชิก

หน้าจอการใช้บริการ

หน้าจอยืนยันการใช้บริการ ให้ผู้ใช้บริการยืนยันข้อมูลตามที่กรอกไว้

**** การยืนยันการใช้บริการ ****

รหัสการใช้บริการ	0001
ชื่อผู้มาใช้บริการ	ส.อ.สุวิง เหนือยง
รหัสข้าราชการ	1234567890
เครื่องออกกำลังกาย	ลู่วิ่งออกกำลังกาย no1
เทรนเนอร์	ส.ต.แข็งแรง สมบูรณ์
วัน/เวลาที่ใช้บริการ	01 ม.ค. 2563 09:00 - 11:00

ภาพที่ 3 หน้าจอการยืนยันการใช้บริการ

หน้าจอตารางงานของเทรนเนอร์

หน้าจอตารางงานของเทรนเนอร์ เพื่อให้สมาชิกตรวจสอบตารางงานของเทรนเนอร์เพื่อต้องการใช้บริการ

วัน	เวลา	เครื่องออกกำลังกาย	เทรนเนอร์
จันทร์	08:00-09:00	ลู่วิ่งไฟฟ้า	ว่าง
จันทร์	09:00-10:00	ส.อ.ชัยเมฆา	ว่าง
จันทร์	10:00-11:00	ส.อ.ชัยเมฆา	ว่าง
จันทร์	11:00-12:00	ลู่วิ่งไฟฟ้า	ว่าง
จันทร์	12:00-13:00	ส.อ.ชัยเมฆา	ว่าง
จันทร์	13:00-14:00	ลู่วิ่งไฟฟ้า	ว่าง
จันทร์	14:00-15:00	ส.อ.ชัยเมฆา	ว่าง
จันทร์	15:00-16:00	ลู่วิ่งไฟฟ้า	ว่าง
จันทร์	16:00-17:00	ส.อ.ชัยเมฆา	ว่าง
จันทร์	17:00-18:00	ลู่วิ่งไฟฟ้า	ว่าง

ภาพที่ 4 หน้าจอตารางงานของเทรนเนอร์

2. ระบบหลังเว็บไซต์

หน้าจอรายงานการซ่อม

หน้าจอรายงานการซ่อมเป็นหน้าที่ของช่างที่ต้อง ซ่อม ตรวจสอบ แก้ไข อุปกรณ์ภายในสถานที่ออกกำลังกาย

** รายงานการซ่อม **			
รหัสเครื่องเล่น	001	เครื่องเล่น	ลู่วิ่ง NO. 01
อาการเครื่องเล่น	สายพานชำรุด ไฟฟ้าไม่เสถียร		
รับมาซ่อมเมื่อ	01 ม.ค.63	ซ่อมเสร็จเมื่อ	02 ม.ค.63
ที่อยู่ฟิตเนส	56/96 สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม		
เบอร์โทร	02 - 123 - 4567		
ชื่อช่าง	ส.ต.ซ่อม บำรุง		
รายละเอียด	ไม่ควรใช้งานติดต่อกัน 4 ชั่วโมงขึ้นไป		
<input type="button" value="ยืนยัน"/>			

ภาพที่ 5 หน้าจอรายงานการซ่อม

อภิปรายผล

จากการพัฒนาระบบบริหารจัดการสถานที่ออกกำลังกายในครั้งนี้ สามารถสรุปผลการประเมินประสิทธิภาพของโปรแกรมทั้ง 5 ด้าน ได้ผลลัพธ์ดังต่อไปนี้

1. ความเห็นด้าน Function Requirement Test เป็นการประเมินด้านความเหมาะสมในหน้าที่การทำงานของโปรแกรมจากกลุ่มพนักงานได้ค่าเฉลี่ย 4.00 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.61 ประสิทธิภาพอยู่ในระดับดี กลุ่มผู้ใช้บริการได้ค่าเฉลี่ย 4.02 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.66 ประสิทธิภาพอยู่ในระดับดี ผู้ประเมินทั้งสองกลุ่มยอมรับประสิทธิภาพของโปรแกรมด้านความเหมาะสมในหน้าที่การทำงานของโปรแกรม

2. ความเห็นด้าน Function Test เป็นการประเมินด้านความถูกต้องในการทำงานของโปรแกรมจากกลุ่มพนักงานได้ค่าเฉลี่ย 4.04 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.65 ประสิทธิภาพอยู่ในระดับดี กลุ่มผู้ใช้บริการได้ค่าเฉลี่ย 4.26 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.67 ประสิทธิภาพอยู่ในระดับดี ผู้ประเมินทั้งสองกลุ่มยอมรับประสิทธิภาพของโปรแกรมด้านความถูกต้องในการทำงานของโปรแกรม

3. ความเห็นด้าน Usability Test เป็นการประเมินด้านความสะดวกและความง่ายในการใช้โปรแกรม จากกลุ่มพนักงานได้ค่าเฉลี่ย 4.14 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.69 ประสิทธิภาพอยู่ในระดับดี กลุ่มผู้ใช้บริการได้ค่าเฉลี่ย 4.02 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.66 ประสิทธิภาพอยู่ในระดับดี ผู้ประเมินทั้งสองกลุ่มยอมรับประสิทธิภาพของโปรแกรมด้านความสะดวกและความง่ายในการใช้งานของโปรแกรม

4. ความเห็นด้าน Performance Test เป็นการประเมินด้านความเร็วในการทำงานของโปรแกรมจาก กลุ่มพนักงานได้ค่าเฉลี่ย 4.09 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.63 ประสิทธิภาพอยู่ในระดับดี กลุ่มผู้ใช้บริการได้ค่าเฉลี่ย 4.10 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.65 ประสิทธิภาพอยู่ในระดับดี ผู้ประเมินทั้งสองกลุ่มยอมรับประสิทธิภาพของโปรแกรมด้านความความเร็วในการทำงานของโปรแกรม

5. ด้าน Security Test เป็นการประเมินผลด้านการรักษาความปลอดภัย จากกลุ่มพนักงานได้ค่าเฉลี่ย 4.20 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.67 ประสิทธิภาพอยู่ในระดับดี กลุ่มผู้ใช้บริการได้ค่าเฉลี่ย 4.03 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.63 ประสิทธิภาพอยู่ในระดับดี ผู้ประเมินทั้งสองกลุ่มยอมรับประสิทธิภาพของโปรแกรมด้านการรักษาความปลอดภัยของโปรแกรม

ข้อเสนอแนะ

จากการพัฒนาระบบบริหารจัดการสถานที่ออกกำลังกาย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการทำงานของระบบ เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาครั้งต่อไป คือ ในส่วนของระบบการเงินที่พัฒนาขึ้นมาจะทำงานได้เฉพาะการเก็บค่าสมาชิก ค่าใช้บริการ หรือ ค่าบริการอื่น ๆ แต่ไม่สามารถจัดการเกี่ยวกับรายจ่ายได้ เช่น เก็บข้อมูลค่าซ่อมอุปกรณ์ ค่าซื้ออุปกรณ์เข้ามาเพิ่ม หรือ ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่สถานที่ออกกำลังกายต้องจ่ายไป ดังนั้นหากผู้ที่สนใจที่จะพัฒนาระบบเพิ่มเติม ควรจะเพิ่มในส่วนของการจัดการรายจ่ายเพื่อที่จะดูรายรับรายจ่าย งบดุลในแต่ละปีได้

เอกสารอ้างอิง

- ทรรศนะ บุญขวัญ. (2555). **การจัดการเชิงกลยุทธ์**. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รุจิพจน์ อินทร์สุวรรณ. (2555). **ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการใช้บริการศูนย์ออกกำลังกายอนันต์ไลน์ฟิตเนสของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วรภพ ลิ้มสุวรรณ (2556). **อิทธิพลของกิจกรรมทางการตลาดมุ่งเน้นลูกค้าและความพอใจในคุณภาพของกลยุทธ์การแข่งขัน ที่มีผลกระทบต่อความภักดีของลูกค้าที่ใช้บริการฟิตเนสเซ็นเตอร์ในเขตบางแค กรุงเทพมหานคร**. บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการประกอบการ มหาวิทยาลัยศิลปากร
- อำไพ พรประเสริฐสกุล. (2544). **การวิเคราะห์และออกแบบระบบ**. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม .
- Wheelen, Thomas L. and J. David Hunger. (2 0 0 2). **Strategic Management and Business Policy**. 8th ed. New York: Wesley Longman, Inc.

การพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวลุ่มแม่น้ำจังหวัดชัยนาท

Tourism Development of the River in Chainat Province

ภัทรพร กิจชัยนุกูล¹, สถาพร ถาวรธิวาสน์²Pataraporn Kijchainukoon¹, Sathaporn Thavornathiwas²¹ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์¹ National Institute of Development Administration² มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม² Chantarakasem Rajabhat Universitye-mail: ¹yingpatta.k@gmail.com, ²stap35@hotmail.com

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวลุ่มแม่น้ำจังหวัดชัยนาท โดยการสำรวจและประเมินศักยภาพสถานที่ท่องเที่ยวลุ่มแม่น้ำจังหวัดชัยนาท จัดทำคู่มือการท่องเที่ยวลุ่มแม่น้ำจังหวัดชัยนาท การจัดอบรมนักท่องเที่ยวท้องถิ่น และการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวลุ่มแม่น้ำจังหวัดชัยนาท ประชากรเป้าหมาย มีทั้งหมด 3 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มสถานธรรม ทั้งหมด 70 แห่ง 2) กลุ่มวิสาหกิจชุมชน/ผู้ประกอบการ จำนวน 152 แห่ง และ 3) นักสื่อความหมายท้องถิ่น จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว คู่มือการท่องเที่ยวลุ่มแม่น้ำจังหวัดชัยนาท และแบบทดสอบก่อนและหลังฝึกอบรม วิเคราะห์ข้อมูล โดยค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation: S.D.)

ผลการวิจัยมีดังนี้ 1) การประเมินศักยภาพการท่องเที่ยว พบว่า การสำรวจสถานธรรม ทั้งหมด 70 แห่ง พบว่า มีสถานธรรมที่มีศักยภาพระดับดีเยี่ยม 7 แห่ง ระดับดีมาก 14 แห่ง และระดับดี 49 แห่ง และจากการสำรวจแหล่งท่องเที่ยวเชื่อมโยง พบว่า มีร้านที่มีสินค้าหนึ่งผลิตภัณฑ์หนึ่งชุมชน จำนวน 5 แห่ง ที่พัก จำนวน 1 แห่ง ร้านอาหารและแหล่งท่องเที่ยวเชื่อมโยงอื่นๆ จำนวน 7 แห่ง สามารถทำการคัดเลือกแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพจัดทำเส้นทางท่องเที่ยวได้จำนวน 4 เส้นทาง และทั้ง 4 เส้นทางสามารถเชื่อมโยงสถานธรรม ร้านที่มีสินค้าหนึ่งผลิตภัณฑ์หนึ่งชุมชน ร้านค้า และตลาด ในเส้นทางท่องเที่ยว 2) การจัดทำคู่มือการท่องเที่ยวลุ่มแม่น้ำจังหวัดชัยนาท มีข้อมูลประวัติศาสตร์เมืองชัยนาท ประวัติศาสตร์เมืองสรรคบุรี ข้อมูลของสถานธรรมลุ่มแม่น้ำจังหวัดชัยนาท แหล่งท่องเที่ยวเชื่อมโยง และเส้นทางท่องเที่ยวลุ่มแม่น้ำจังหวัดชัยนาท 3) การจัดอบรมนักสื่อความหมายท้องถิ่น พบว่า คะแนนหลังการฝึกอบรมมีค่าสูงกว่าคะแนนก่อนการฝึกอบรม 4) การประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวลุ่มแม่น้ำจังหวัดชัยนาท ได้มีการจัดทำเว็บไซต์ซึ่งเป็นแหล่งการประชาสัมพันธ์ข้อมูล แผ่นพับ และยังมีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลไปยังแหล่งอื่น ๆ

คำสำคัญ : ลุ่มแม่น้ำจังหวัดชัยนาท นักสื่อความหมายท้องถิ่น เส้นทางท่องเที่ยว

Abstract

The objective of this research was to develop the potential of river basin tourism in Chainat Province by surveying and evaluating the potential of tourist attractions at the river basins in Chainat, preparing a tourism guidebook of river basins in Chainat, arranging training programs for local guides, and doing public relations of river basin tourism in Chainat. The target population comprised of three groups: 70 dhamma retreats, 152 community enterprises/entrepreneurs, and 30 local guides. The research tools included Tourism Potential Evaluation Form, Tourism Guidebook of River Basins in Chainat, and Pre-test & Post-test. Mean and Standard Deviation were used for data analysis.

The results of this research were: 1) In terms of tourism potential evaluation, according to surveying 70 dhamma retreats, it was found that seven places had excellent potential, 14 places had very good potential, and 49 places had good potential. According to surveying connected tourist sites, there were five one community - one product shops, one accommodation, restaurants and other connected tourist sites, totaling seven places. In addition, four routes were selected to be potential tourist sites and all these routes are able to connect dhamma retreats, one community - one product shops, retail shops and markets. 2) In terms of preparing Tourism Guidebook of River Basins in Chainat, this guidebook included the history of Chainat Province and Sankhaburi District, the information of dhamma retreats at the river basins in Chainat, the information of connected tourist sites and travel routes of river basins in Chainat. 3) According to the results of local guide training, the scores after training were higher than the scores before training. 4) Websites and brochures were arranged for giving information of river basin tourism in Chainat.

Keywords: River basins in Chainat, local guides, travel route

บทนำ

จังหวัดชัยนาทเป็นจังหวัดหนึ่งที่มีประวัติศาสตร์มาอย่างยาวนาน เดิมเป็นเมืองโบราณเมืองหนึ่ง ตัวเมืองเดิมตั้งอยู่ทางฝั่งขวาของแม่น้ำเจ้าพระยา ที่ปากคลองแพรกรศรีราชาใต้ปากลำน้ำเก่า เป็นเมืองหน้าด่านของสุโขทัย สร้างในสมัยพระยาเลอไทยแห่งกรุงสุโขทัย ระหว่าง พ.ศ. 1860 – 1879 เมืองนี้จึงได้ชื่อว่า “เมืองแพรก” หรือ “เมืองสรรคร์” มีฐานะเป็นเมืองหน้าด่านทางใต้ เมื่อกรุงสุโขทัยเสื่อมอำนาจลง เมืองแพรกได้กลายเป็นเมืองหน้าด่านทางตอนเหนือของกรุงศรีอยุธยา ต่อมาได้เกิดชุมชนใหม่ไม่ไกลจากเมือง มีเจ้าสามพระยาเป็นผู้ครองเมือง ซึ่งต่อมาได้ขึ้นครองกรุงศรีอยุธยา ทรงพระนามว่าสมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ 2 เมืองที่เกิดขึ้นใหม่นี้มีชื่อว่า ชัยนาท (การท่องเที่ยวแห่ง

ประเทศไทย, 2559) นอกจากแม่น้ำเจ้าพระยาที่เป็นแม่น้ำสายหลักที่หล่อเลี้ยงชุมชนแล้ว จังหวัดชัยนาทยังมีแม่น้ำอีก 2 สาย คือ แม่น้ำท่าจีน และแม่น้ำน้อยที่แยกจากแม่น้ำเจ้าพระยาซึ่งริมฝั่งแม่น้ำทั้งสามสายนี้ อีกทั้งเป็นสายน้ำที่ก่อให้เกิดวิถีของชุมชนต่าง ๆ ที่อาศัยอยู่บริเวณริมแม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำท่าจีน และแม่น้ำน้อย

จังหวัดชัยนาทนอกจากจะมีประวัติศาสตร์อย่างยาวนานแล้ว ยังมีศิลปะและวัฒนธรรม และวิถีชุมชนต่าง ๆ ที่สามารถเป็นแหล่งท่องเที่ยวได้มากมาย แต่จังหวัดชัยนาทยังคงมีจำนวนนักท่องเที่ยวน้อยกว่าจังหวัดใกล้เคียง ดังที่สำนักงานสถิติ (2559) ได้สรุปสถิตินักท่องเที่ยวในปี 2558 ของจังหวัดชัยนาท มีจำนวนนักท่องเที่ยว 188,723 คน ซึ่งน้อยกว่าจังหวัดใกล้เคียงเมื่อเทียบกับจังหวัดใกล้เคียง เช่น จังหวัดลพบุรี มีจำนวนนักท่องเที่ยว 654,094 คน จังหวัดอ่างทอง มีจำนวนนักท่องเที่ยว 270,000 คน และจังหวัดสุพรรณบุรี มีจำนวนนักท่องเที่ยว 471,341 คน จังหวัดชัยนาทมีจำนวนนักท่องเที่ยวจำนวนน้อยกว่า นอกจากนี้ ปัญหาอุทกภัยก็ยังส่งผลให้การท่องเที่ยวของจังหวัดซบเซาลง ส่งผลให้จำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้จากการท่องเที่ยวของจังหวัดลดลงอย่างต่อเนื่อง

จากปัญหาที่กล่าวมาข้างต้นจึงเป็นปัญหาสำคัญที่ต้องทำการประเมินแหล่งท่องเที่ยวสำคัญทางประวัติศาสตร์ และความเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวกับกลุ่มวิสาหกิจชุมชน/ผู้ประกอบการ สวนเกษตร ร้านอาหารที่ขึ้นชื่อของจังหวัดชัยนาท สำหรับสร้างเป็นเส้นทางท่องเที่ยว เพื่อการส่งเสริมการกระจายรายได้สู่ชุมชนท้องถิ่นจังหวัดชัยนาท ซึ่งการวิจัยในครั้งนี้จะทำการสำรวจแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดชัยนาทตามลุ่มแม่น้ำ และพร้อมทั้งประเมินศักยภาพความพร้อมในการรองรับการท่องเที่ยว พร้อมกำหนดเส้นทางท่องเที่ยว อบรมนักร้องสื่อความหมายท้องถิ่นสำหรับการเตรียมความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยว

วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1) เพื่อสำรวจและประเมินศักยภาพการท่องเที่ยวลุ่มแม่น้ำจังหวัดชัยนาท
- 2) เพื่อพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวลุ่มแม่น้ำจังหวัดชัยนาท
- 3) เพื่อจัดอบรมนักร้องสื่อความหมายท้องถิ่น เกี่ยวกับการท่องเที่ยวลุ่มแม่น้ำจังหวัดชัยนาท

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

การดำเนินการวิจัย

1. ประชากรเป้าหมาย

ประชากรเป้าหมาย มีทั้งหมด 3 กลุ่ม ที่มีสถานที่ตั้งอยู่บริเวณแม่น้ำเจ้าพระยาแม่น้ำท่าจีน และแม่น้ำน้อย ดังนี้ คือ 1) กลุ่มสถานธรรม 2) กลุ่มวิสาหกิจชุมชน/ผู้ประกอบการ และ 3) นักสื่อความหมายท้องถิ่น ดังนี้

1) สถานธรรม ทำการเลือกแบบเจาะจงจากวัดที่อยู่ติดริมแม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำท่าจีน และแม่น้ำน้อยทั้งหมด ทั้งหมด 70 แห่ง ดังนี้

- 1.1) แม่น้ำเจ้าพระยา สถานธรรม จำนวน 39 แห่ง
- 1.2) แม่น้ำท่าจีน สถานธรรม จำนวน 17 แห่ง
- 1.3) แม่น้ำน้อย สถานธรรม 14 แห่ง

2) กลุ่มวิสาหกิจชุมชน/ผู้ประกอบการ ทำการเลือกแบบเจาะจงกลุ่มวิสาหกิจชุมชน/ผู้ประกอบการ จากรายชื่อหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จำนวน 152 แห่ง ทำการคัดเลือกแบบเจาะจงเฉพาะกลุ่มที่มีเส้นทางริมแม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำท่าจีน และแม่น้ำน้อย และจากคำแนะนำของพัฒนาการชุมชนในพื้นที่

3) กลุ่มนักสื่อความหมายท้องถิ่น โดยการรับสมัคร จำนวน 30 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลมีทั้งหมด 2 เครื่องมือ ดังนี้

1. แบบประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว ในการประเมินแบบประเมินศักยภาพสถานที่ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม จะดัดแปลงแบบประเมินมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม โดยกรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ร่วมกับสถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (สำนักพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว, 2556)

2. แบบทดสอบก่อนและหลังฝึกอบรม ทำการสร้างแบบทดสอบประเภทเลือกตอบแบบถูก-ผิด โดยใช้รายละเอียดเนื้อหาจากคู่มือการท่องเที่ยวลุ่มแม่น้ำจังหวัดชัยนาท โดยมีการหาคุณภาพแบบทดสอบก่อนและหลังอบรม การหาคุณภาพ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา และให้คะแนนค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Object: IOC) ซึ่งข้อคำถามทุกข้อมีคะแนนอยู่ในช่วง 0.67 – 1

วิธีดำเนินการวิจัย

1. จัดสร้างเครื่องมือสำหรับใช้ในการประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว

2. การสำรวจและประเมินศักยภาพสถานที่ท่องเที่ยว

2.1 ดำเนินการสำรวจและประเมินสถานการณ์โดยใช้แบบประเมินศักยภาพสถานที่ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ทั้งหมด 70 แห่ง ดังนี้

2.1.1 แม่น้ำเจ้าพระยา สถานธรรม จำนวน 39 แห่ง

2.1.2 แม่น้ำท่าจีน สถานธรรม จำนวน 17 แห่ง

2.1.3 แม่น้ำน้อย สถานธรรม 14 แห่ง

โดยกำหนดเกณฑ์การคัดเลือกดังนี้

เกรด A หมายถึง มีศักยภาพการท่องเที่ยวดีเยี่ยม

เกรด B หมายถึง มีศักยภาพการท่องเที่ยวดีมาก

เกรด C หมายถึง มีศักยภาพการท่องเที่ยวปานกลาง

เกรด D หมายถึง มีศักยภาพการท่องเที่ยวน้อย

เกรด E หมายถึง ไม่มีศักยภาพการท่องเที่ยว

2.2 การคัดเลือกผลิตภัณฑ์จากโครงการผลิตภัณฑ์หนึ่งผลิตภัณฑ์หนึ่งชุมชน ที่พักร้านอาหาร คัดเลือกจากคำแนะนำพัฒนาชุมชนจังหวัด

3. การจัดอบรมนักสื่อความหมายท้องถิ่น ดำเนินการรับสมัครนักสื่อความหมายท้องถิ่น จำนวน 30 คน เข้าอบรมการท่องเที่ยวลุ่มแม่น้ำจังหวัดชัยนาท โดยใช้คู่มือประกอบการอบรม พร้อมทั้งทำการวัดความรู้ก่อนการอบรมและหลังการอบรม

4. การสรุปผลการวิเคราะห์การพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวลุ่มแม่น้ำจังหวัดชัยนาท ในภาพรวมทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสำรวจและประเมินศักยภาพ และแบบทดสอบความรู้ก่อนการอบรมและหลังอบรม ทำการวิเคราะห์ด้วยสถิติพรรณนา (Descriptive statistics) โดยการหาค่าทางสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation: S.D.)

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวลุ่มแม่น้ำจังหวัดชัยนาท สามารถสรุปผลโดยแบ่งออกเป็น 4 ประเด็นดังนี้

1. การสำรวจและประเมินศักยภาพการท่องเที่ยวลุ่มแม่น้ำจังหวัดชัยนาท

ในการสำรวจและประเมินศักยภาพการท่องเที่ยวลุ่มแม่น้ำจังหวัดชัยนาท ได้ทำการสำรวจสถานธรรมทั้งหมด 70 แห่ง โดยแบ่งเป็น ริมน้ำเจ้าพระยา 39 แห่ง ริมน้ำท่าจีน 17 แห่ง และริมน้ำน้อย 14 แห่ง ผลการประเมินพบว่า

1.1 แม่น้ำน้อย

แม่น้ำน้อย เป็นแม่น้ำที่แยกจากแม่น้ำเจ้าพระยา บริเวณ อำเภอเมือง สุทจังหวัดชัยนาท ที่ตำบลดอนกำ อำเภอสรรคบุรี มีวัดจากการสำรวจทั้งหมด 14 วัด มีผลการประเมินศักยภาพดังนี้

เกรด A มีศักยภาพการท่องเที่ยวดีเยี่ยมจำนวน 3 วัด

เกรด B มีศักยภาพการท่องเที่ยวระดับดีมาก จำนวน 3 วัด

เกรด C มีศักยภาพการท่องเที่ยวระดับดีจำนวน 8 วัด

1.2 แม่น้ำเจ้าพระยา

แม่น้ำเจ้าพระยา เริ่มต้นจากตำบลท่าฉนวน อำเภอ มโนรมย์ ชัยนาท มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดนครสวรรค์ สิ้นสุดที่ตำบลโพธิ์นางดำตอก อำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท มีวัดจากการสำรวจทั้งหมด 39 วัด มีผลการประเมินศักยภาพดังนี้

เกรด A มีศักยภาพการท่องเที่ยวดีเยี่ยมจำนวน 1 วัด

เกรด B มีศักยภาพการท่องเที่ยวระดับดีมาก จำนวน 7 วัด

เกรด C มีศักยภาพการท่องเที่ยวระดับดีจำนวน 31 วัด

1.3 วัดแม่น้ำท่าจีน

แม่น้ำท่าจีน เป็นแม่น้ำเจ้าพระยาบริเวณวัดมะขามเฒ่า สุทจังหวัดชัยนาท ที่อำเภอหันคา มีวัดจากการสำรวจทั้งหมด 17 วัด มีผลการประเมินศักยภาพดังนี้

เกรด A มีศักยภาพการท่องเที่ยวดีเยี่ยมจำนวน 3 วัด

เกรด B มีศักยภาพการท่องเที่ยวระดับดีมาก จำนวน 4 วัด

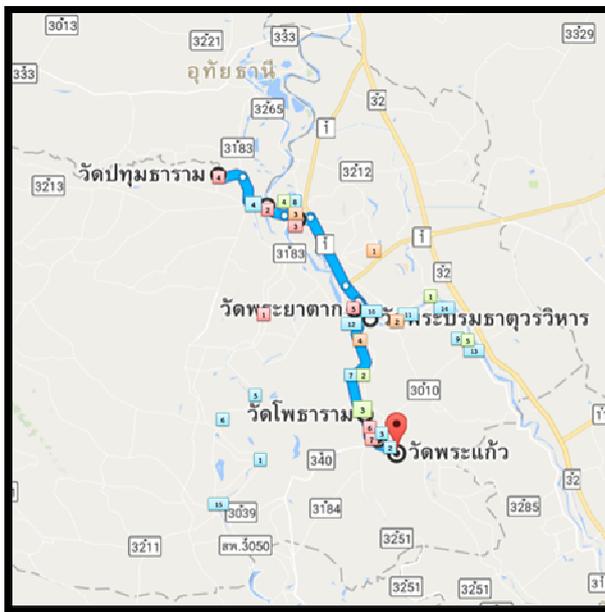
เกรด C มีศักยภาพการท่องเที่ยวระดับดีจำนวน 10 วัด

สำหรับแหล่งท่องเที่ยวเชื่อมโยง พบว่า มีร้านวิสาหกิจชุมชน/ร้านค้า จำนวน 9 แห่ง มีตลาด 2 แห่ง คือ ตลาดวัดธรรมามูล และตลาดเขื่อนเจ้าพระยา ที่พัก จำนวน 1 แห่ง และร้านอาหาร จำนวน 3 ร้าน ที่มีศักยภาพในการรองรับนักท่องเที่ยว

2. การพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวลุ่มแม่น้ำจังหวัดชัยนาท

จากการการสำรวจและประเมินศักยภาพการท่องเที่ยวลุ่มแม่น้ำจังหวัดชัยนาทได้ ดำเนินการคัดเลือกแหล่งท่องเที่ยว และสถานที่เชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพในการรองรับนักท่องเที่ยว มาจัดทำเส้นทางสำหรับการท่องเที่ยวทั้งหมด 4 เส้นทาง ดังนี้

2.1 เส้นทางท่องเที่ยวที่ 1

สถานที่ท่องเที่ยว

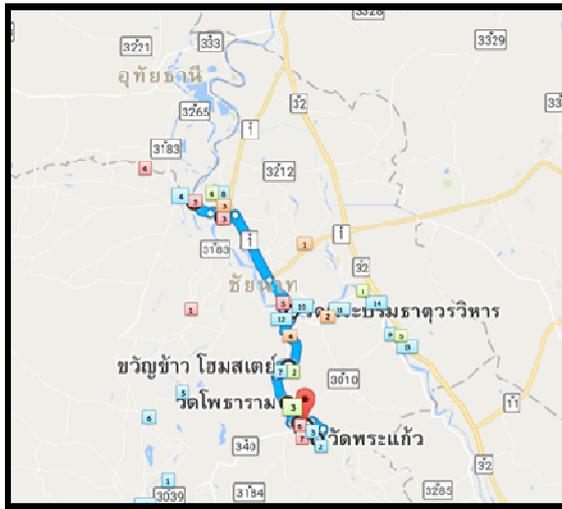
1. วัดปทุมธาราม
2. วัดปากคลองมะขามเฒ่า
3. วัดธรรมามูล
เชื่อมโยงตลาดน้ำวัดธรรมามูล
4. วัดพระยาดก
5. วัดพระบรมธาตุวรวิหาร
เชื่อมโยงร้านประชารัฐ
เชื่อมโยงร้านอาหาร M.A.D
6. วัดโพธาราม
เชื่อมโยงร้านผลิตผลิตภัณฑ์
OTOP ร้านชัยนาทเซรามิก
7. วัดสองพี่น้อง
8. วัดมหาธาตุ
9. วัดพระแก้ว

ภาพที่ 1 เส้นทางท่องเที่ยวที่ 1

ที่มา: แผนที่จาก Google

จัดทำเส้นทางจากการคัดเลือกสถานที่ที่มีผลการประเมินแหล่งท่องเที่ยวอยู่ในดีเยี่ยมมากที่สุด โดยเส้นทางจะผ่านสถานที่ที่มีผลการประเมินแหล่งท่องเที่ยวระดับดีเยี่ยม จำนวน 6 แห่ง และแหล่งท่องเที่ยวที่มีผลการประเมินแหล่งท่องเที่ยวอยู่ในระดับดีมาก จำนวน 3 แห่ง และผ่านร้านผลิตผลิตภัณฑ์ OTOP จำนวน 1 แห่ง ผ่านแหล่งท่องเที่ยวเชื่อมโยงตลาด ร้านอาหารใช้เวลาการท่องเที่ยว 1 วัน

2.2 เส้นทางท่องเที่ยวที่ 2

สถานที่ท่องเที่ยว

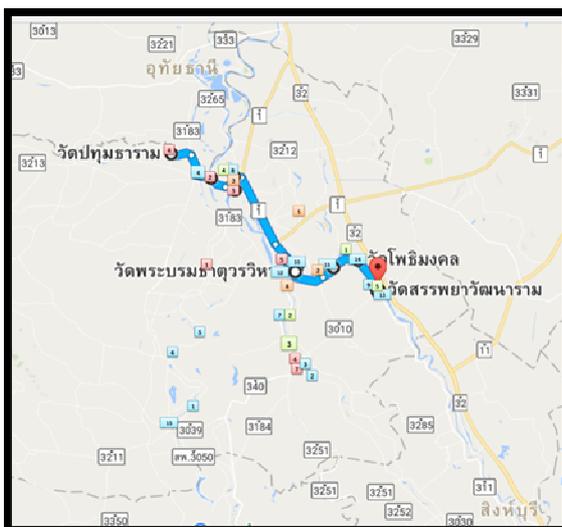
1. วัดปากคลองมะขามเฒ่า
2. วัดธรรมามูลวรวิหาร
เชื่อมโยงตลาดน้ำวัดธรรมามูล
3. วัดบรมธาตุวรวิหาร
เชื่อมโยงร้านประชาชนรัฐ
4. ขวัญข้าวโฮมสเตย์
5. วัดโพธาราม
เชื่อมโยงร้านผลิตผลิตภัณฑ์
OTOP ร้านชัยนาทเซรามิก
6. วัดสองพี่น้อง
7. วัดโดนดหลาย
8. วัดมหาธาตุ
9. วัดพระแก้ว
10. วัดวิหารทอง

ภาพที่ 2 เส้นทางท่องเที่ยวที่ 2

ที่มา: แผนที่จาก Google

จัดทำเส้นทางจากการคัดเลือกสถานธรรมที่มีผลการประเมินแหล่งท่องเที่ยวอยู่ในระดับดีเยี่ยม และดีมาก โดยเส้นทางจะผ่านสถานธรรมที่มีผลการประเมินแหล่งท่องเที่ยวระดับดีเยี่ยม จำนวน 5 แห่ง และแหล่งท่องเที่ยวที่มีผลการประเมินแหล่งท่องเที่ยวอยู่ในระดับดีมาก จำนวน 4 แห่ง ผ่านร้านผลิตผลิตภัณฑ์ OTOP จำนวน 1 แห่ง ที่พัก และผ่านแหล่งท่องเที่ยวเชื่อมโยงตลาดร้านอาหาร ใช้เวลาการท่องเที่ยว 2 วัน

2.3 เส้นทางท่องเที่ยวที่ 3

สถานที่ท่องเที่ยว

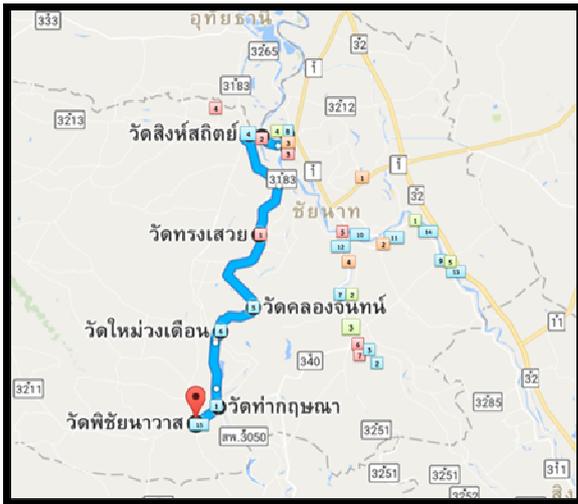
1. วัดปทุมธาราม
2. วัดปากคลองมะขามเฒ่า
3. วัดธรรมามูล
เชื่อมโยงตลาดน้ำวัดธรรมามูล
4. วัดดักคณน
5. วัดป่าเจ้าพระยา
6. วัดพระบรมธาตุวรวิหาร
เชื่อมโยงตลาดเขื่อนเจ้าพระยา
เชื่อมโยงร้านอาหารต้นตะขบ
7. วัดโพธิ์งาม
เชื่อมโยงกลุ่มผลิตผลิตภัณฑ์ OTOP แชมพู
ทำทราย
8. วัดโพธิ์มงคล
9. วัดสรพยาวัฒนาราม
เชื่อมโยงกลุ่มผลิตผลิตภัณฑ์ OTOP สรรพยา
บาติก

ภาพที่ 3 เส้นทางท่องเที่ยวที่ 3

ที่มา: แผนที่จาก Google

จัดทำเส้นทางจากการคัดเลือกสถานธรรมที่มีผลการประเมินแหล่งท่องเที่ยวอยู่ในระดับดีเยี่ยม และดีมาก โดยเส้นทางจะผ่านสถานธรรมที่มีผลการประเมินแหล่งท่องเที่ยวอยู่ในระดับดีเยี่ยม จำนวน 4 แห่ง และแหล่งท่องเที่ยวที่มีผลการประเมินแหล่งท่องเที่ยวอยู่ในระดับดีมากจำนวน 5 แห่ง ผ่านกลุ่มผลิตภัณฑ์ OTOP ผ่านแหล่งท่องเที่ยวเชื่อมโยงตลาด ร้านอาหาร

8.4 เส้นทางท่องเที่ยวที่ 4

สถานที่ท่องเที่ยว

1. วัดธรรมมามูล
เชื่อมโยงตลาดน้ำวัดธรรมมามูล
2. วัดดักคะนน
3. วัดปากคลองมะขามเฒ่า
4. วัดสิงห์สถิต
เชื่อมโยงร้านค้า และร้านอาหาร เช่น ก๋วยเตี๋ยวเรือลือเลื่อง ร้านเป็ดขนมไทย
5. วัดทรงเสวย
6. วัดคลองจันทร์
7. วัดใหม่วงเดือน
8. วัดท่ากฤษณา
เชื่อมโยงวัดพิชยนาวาส

ภาพที่ 4 เส้นทางท่องเที่ยวที่ 4

ที่มา: แผนที่จาก Google

จัดทำเส้นทางจากการคัดเลือกสถานธรรมที่มีผลการประเมินแหล่งท่องเที่ยวอยู่ในระดับดีเยี่ยม และดีมาก โดยเส้นทางจะผ่านสถานธรรมที่มีผลการประเมินแหล่งท่องเที่ยวอยู่ในระดับดีเยี่ยม จำนวน 3 แห่ง และแหล่งท่องเที่ยวที่มีผลการประเมินแหล่งท่องเที่ยวอยู่ในระดับดีมาก จำนวน 4 แห่ง และวัดเชื่อมโยง จำนวน 1 แห่ง ผ่านแหล่งท่องเที่ยวเชื่อมโยงตลาด ร้านอาหาร รายละเอียดมีดังนี้

3. การจัดอบรมนักสื่อความหมายท้องถิ่น

การจัดอบรมนักสื่อความหมายท้องถิ่น โดยตั้งเป้าหมายรับผู้เข้าร่วมการอบรมทั้งหมด 30 คน ซึ่งมีผู้เข้าร่วมกิจกรรมทั้งหมด 45 คน โดยรายละเอียดกิจกรรมมีดังนี้

1. การประเมินความรู้ก่อนการอบรม
2. การอบรมและทำกิจกรรมในหัวข้อ “นักสื่อความหมายท้องถิ่น และความต้องการของนักท่องเที่ยว”
3. การอบรมและทำกิจกรรมในหัวข้อ “การท่องเที่ยวลุ่มแม่น้ำจังหวัดชัยนาท”
4. การประเมินความรู้หลังการอบรม

ผลการจัดอบรมนักร้องสื่อความหมายท้องถิ่น ผลการเปรียบเทียบความรู้ก่อนและหลังการอบรมสื่อความหมายท้องถิ่นเกี่ยวกับการท่องเที่ยวลุ่มแม่น้ำจังหวัดชัยนาท พบว่า คะแนนเฉลี่ยความรู้ของเยาวชนก่อนการฝึกอบรมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 8.09 และหลังฝึกอบรมมีค่าเท่ากับ 12.02 โดยคะแนนหลังการฝึกอบรมมีค่าสูงกว่าคะแนนก่อนการฝึกอบรม

ตารางที่ 1 ตารางเปรียบเทียบความรู้ก่อนและหลังการอบรมสื่อความหมายท้องถิ่นเกี่ยวกับการท่องเที่ยวลุ่มแม่น้ำจังหวัดชัยนาท

การฝึกอบรม	คะแนนสูงสุด	คะแนนต่ำสุด	N	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ก่อนการอบรม	12	5	45	8.09	1.58
หลังการอบรม	15	8	45	12.02	2.38

จากตาราง 1 พบว่า คะแนนเฉลี่ยความรู้ของเยาวชนก่อนการฝึกอบรมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 8.09 และหลังฝึกอบรมมีค่าเท่ากับ 12.02 โดยคะแนนหลังการฝึกอบรมมีค่าสูงกว่าคะแนนก่อนการฝึกอบรม

อภิปรายผล

1. การสำรวจและประเมินศักยภาพการท่องเที่ยวลุ่มแม่น้ำจังหวัดชัยนาท พบว่า สถานการณ์ส่วนมากขาดการเชื่อมโยงกับชุมชน การพัฒนาร้านค้า หรือร้านอาหารเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว นอกจากนี้ สถานการณ์หลายแห่งมีประวัติความเป็นมายาวนาน มีเรื่องเล่าทางประวัติศาสตร์ แต่ยังคงขาดการประชาสัมพันธ์ภายในพื้นที่ เช่น ป้ายระบุความเป็นมาของสถาปัตยกรรมต่าง ๆ เป็นต้น สอดคล้องกับ ปาริฉัตร สิงห์ศักดิ์ตระกูล และพัชรินทร์ เสริมการดี (2556) ได้ทำการศึกษาศักยภาพและแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ของชุมชนบ้านทุ่งมะปราง อำเภอกวนโดนและบ้านโตนป่าหน้น อำเภอกวนกาหลง จังหวัดสตูล ผลการวิจัยพบว่า ด้านความพร้อมทางการท่องเที่ยว ควรจัดสิ่งอำนวยความสะดวกจัดทำสื่อความหมายทางธรรมชาติและวัฒนธรรม และยังคงสอดคล้องกับ วงศ์ธีรา สุวรรณิน และคณะ (2557) การศึกษาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของวัดในจังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า สิ่งอำนวยความสะดวกด้านสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ เช่น ประปา ไฟฟ้า ถนนหนทาง ห้องสุขา และระบบรักษาความปลอดภัยอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากวัดในจังหวัดปทุมธานีมีจำนวนนักท่องเที่ยวน้อยกว่าจังหวัดอื่น

2. การพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวลุ่มแม่น้ำจังหวัดชัยนาท พบว่า การกำหนดเส้นทางการท่องเที่ยวโดยคำนวณจากเส้นทางเดินทางให้ผ่านแหล่งท่องเที่ยวที่ได้กำหนดจุดไว้ โดยเน้นที่แหล่งท่องเที่ยวที่มีผลการประเมินระดับดีเยี่ยม รองลงมาคือ ผ่านแหล่งท่องเที่ยวที่มีผลการประเมินระดับดีมาก และเส้นทางจึงเชื่อมโยงกับร้านผลิตผลิตภัณฑ์ OTOP ที่พัก และร้านเชื่อมโยงต่าง ๆ สามารถ

กำหนดเส้นทางการท่องเที่ยวได้ทั้งหมด 4 เส้นทาง แต่ละเส้นทางสามารถกำหนดได้ครบ 9 วัด และเชื่อมโยงกับร้านค้า และตลาดได้ทุกเส้นทาง สอดคล้องกับ วงศ์ธีรรา สุวรรณิน และคณะ (2557) การศึกษาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของวัดในจังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า เส้นทางการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจากการวิเคราะห์สามารถจัดทำเส้นทาง การท่องเที่ยววัดเลือกจากที่วัดที่ใกล้เคียงกันและอยู่บนเส้นทางคมนาคมที่เชื่อมโยงกัน พร้อมทั้งพิจารณาสถานที่แวะรับประทานอาหารกลางวัน และเดินทางกลับให้เป็นวงจร ทำให้สามารถจัดทำแผนที่เส้นทางการท่องเที่ยวได้สองเส้นทาง เส้นทางแรกมี 6 วัด และ เส้นทางที่สองมี 5 วัด

3. การจัดอบรมนักท่องเที่ยว ผลการเปรียบเทียบการประเมินก่อนและหลังการอบรมพบว่า คะแนนหลังการฝึกอบรมมีค่าสูงกว่าคะแนนก่อนการฝึกอบรม อีกทั้งการจัดกิจกรรมเป็นการกระตุ้นเยาวชนให้รู้จักสถานที่ท่องเที่ยว สามารถให้ความรู้กับนักท่องเที่ยวได้ เป็นการพัฒนาศักยภาพด้านบุคลากรเพื่อรองรับด้านการท่องเที่ยว สอดคล้องกับ ปาโรฉัตร สิงห์ศักดิ์ตระกูล และพัชรินทร์ เสริมการดี (2556) ได้ทำการศึกษาศักยภาพและแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของชุมชนบ้านทุ่งมะปราง อำเภอกวนโดนและบ้านโดนพานัน อำเภอกวนกาหลง จังหวัดสตูล ผลการวิจัยพบว่า ด้านความพร้อมทางการท่องเที่ยว ควรจัดสิ่งอำนวยความสะดวกจัดทำสื่อความหมายทางธรรมชาติและวัฒนธรรมและจัดเตรียมมัคคุเทศก์ท้องถิ่นสำหรับการถ่ายทอดความรู้ และเรื่องราวของแหล่งท่องเที่ยว และสอดคล้องกับภัทรพร กิจชัยนุกูล (2556) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาสภาพปัญหาท้องถิ่นจังหวัดชัยนาทเพื่อพัฒนาโจทย์วิจัยตามนโยบายหนึ่งมหาวิทยาลัยหนึ่งจังหวัด ผลการวิจัยพบว่า เมื่อเปรียบเทียบกับจังหวัดอื่น ๆ การท่องเที่ยวของจังหวัดชัยนาทยังมีอยู่จำนวนน้อย และไม่หลากหลายเท่าที่ควร ทำให้ขาดแรงจูงใจนักท่องเที่ยว นอกจากนี้ ปัญหาภัยธรรมชาติก็ส่งผลให้การท่องเที่ยวของจังหวัดชลบเซาหลง ส่งผลให้จำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้จากการท่องเที่ยวของจังหวัดลดลงอย่างต่อเนื่อง สามารถนำมาพัฒนาโจทย์การวิจัย คือ การพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อส่งเสริมรายได้ของชุมชน การพัฒนามัคคุเทศก์ท้องถิ่นนำเที่ยวของจังหวัดชัยนาทเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวและ การพัฒนาการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวจังหวัดชัยนาท

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการปฏิบัติ

1.1 จากการสำรวจสถานการณ์ พบว่า ยังมีสถาปัตยกรรมหลายแหล่งที่มีประวัติความเป็นมายาวนาน และเรื่องเล่าทางประวัติศาสตร์ แต่ยังคงขาดการดูแลจากภาครัฐ หรือส่วนงานที่เกี่ยวข้อง จนเริ่มทรุดโทรม ดังนั้น การพัฒนาสถาปัตยกรรมต่าง ๆ ให้อยู่ในสภาพที่ดี มีการวางแผนการพัฒนาอย่างเป็นระบบ จะทำให้เกิดความดึงดูดใจจากนักท่องเที่ยวในการสัมผัสกับวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ของเมืองชัยนาท

1.2 จากผลการวิจัยพบว่า แหล่งท่องเที่ยวยังขาดการเชื่อมโยงกับชุมชน ซึ่งบริหารจัดการการท่องเที่ยวร่วมกับชุมชนเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่จะสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวได้ นอกจากนี้จะทำให้เกิดความเข้มแข็ง และเกิดการการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว อีกทั้งยังก่อให้เกิดรายได้แก่ชุมชน

1.3 จากผลการวิจัย พบว่า กลุ่มวิสาหกิจชุมชน หรือร้านค้าได้ปิดตัวลงไปเป็นจำนวนมาก สาเหตุหนึ่งเนื่องจากขาดการสนับสนุนในการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน และการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่เคยมีการส่งเสริมมาตั้งแต่ในอดีต ทำให้ผลิตภัณฑ์ที่มาจากชุมชน ลดน้อยลง ดังนั้น การส่งเสริมการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน หรือร้านค้าอย่างต่อเนื่อง เป็นอีกกระบวนการหนึ่งที่ส่งเสริมให้เกิดผลิตภัณฑ์ใหม่ที่ตลาด เป็นการเตรียมความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยวอีกทางหนึ่ง

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 จากผลการวิจัย พบว่า แหล่งท่องเที่ยวที่ยังขาดการเชื่อมโยงกับชุมชนซึ่งการจัดการแหล่งท่องเที่ยวโดยชุมชนจะส่งผลให้เกิดความเข้มแข็งของแหล่งท่องเที่ยว การทำวิจัยเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชน ในจังหวัดชัยนาท จะเป็นการส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว สร้างกิจกรรม ส่งผลต่อความยั่งยืนและรายได้ของชุมชน

2.2 จากการอบรมนักสื่อความหมายท้องถิ่น พบว่า เยาวชนส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ด้านพื้นที่ที่ตนอาศัยอยู่ จะมีเพียงเยาวชนบางกลุ่มที่ได้รับการฝึกเพื่อเป็นยุวมัคคุเทศก์ที่มีความรู้ในแหล่งท่องเที่ยว ดังนั้น การวิจัยพัฒนาหลักสูตรประวัติศาสตร์ของจังหวัดชัยนาทเป็นอีกกระบวนการหนึ่งที่จะส่งเสริมให้เยาวชนได้รู้จักพื้นที่ของตนเองเพิ่มมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กรมการพัฒนาชุมชน. (2556) **คู่มือแนวทาง และหลักเกณฑ์การคัดสรรสุดยอดผลิตภัณฑ์ OTOP**
เด่นของจังหวัดชัยนาท ปี พ.ศ. 2556. นนทบุรี : บริษัท อัทธยุ ครีเอทีฟ จำกัด
กองพระพุทธศาสนา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ (2554) **ประวัติวัดทั่วราชอาณาจักร เล่ม 6.**
กรุงเทพฯ : สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
กาญจนา สุระ (2558) **การพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการการท่องเที่ยว ของชุมชนท่องเที่ยว**
จังหวัดเชียงใหม่. คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
กุลวดี ละม้ายเงิน. (มปป.). **องค์ประกอบของการท่องเที่ยว .** เอกสารประกอบการสอนรายวิชา
วัฒนธรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
ฉันทิช วรรณถนอม. (2559). **การวางแผนจัดนำเที่ยว.** นนทบุรี: หจก.เฟิร์นข้าหลวง פריןตั้งแอนด์พับลิชชิง
นาคยา ธนพลเกียรติ. (2547). **การประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรมในอำเภอวัง**
น้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา. กรุงเทพฯ : ฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ไทย
บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา และพรภัทรวดี วงศ์ปั้นทะนัน. (2557). **จิตวิทยาและคุณภาพการบริการ**
ท่องเที่ยว. นนทบุรี : หจก.เฟิร์นข้าหลวง פריןตั้งแอนด์พับลิชชิง
บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา.(2548). **การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน.** กรุงเทพฯ: เพรส แอนด์ ดีไซน์
ปาริฉัตร สิงห์ศักดิ์ตระกูล และ พัชรินทร์ เสริมการดี.(2553). **การศึกษาศักยภาพและแนวทางการ**
ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของชุมชนบ้านทุ่งมะปราง อำเภอกวนโดน และบ้านโดนปานัน
อำเภอกวนกาหลง จังหวัดสตูล. วารสารสุทธิปริทัศน์. ปีที่ 27 ฉบับที่ 83 กรกฎาคม -
กันยายน 2556

- พิศมัย จารุจิตติพันธ์ (2557) ได้ทำการศึกษาเรื่องศักยภาพของการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศใน
เกาะสมุย. วารสารสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ปีที่ 17 ฉบับเดือน 17
มกราคม-ธันวาคม 2557
- ภัทรพร กิจชัยนุกูล. (2556). การศึกษาสภาพปัญหาท้องถิ่นจังหวัดชัยนาทเพื่อพัฒนาโจทย์วิจัย
ตามนโยบายหนึ่งมหาวิทยาลัยหนึ่งจังหวัด. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม
- ภาณุรังษี เตือนโง้ง (2550) การศึกษาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหารให้เป็น
เมืองท่องเที่ยวชายแดน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. วท.ม. (การวางแผนและการจัดการการ
ท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- มาฆะ ชิตตะสังคะ และคณะ (2557) การพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิง
วัฒนธรรมในพื้นที่ ภาคเหนือตอนบน กรณีศึกษาจังหวัดเชียงราย เชียงใหม่ และ
แม่ฮ่องสอน. วิทยาลัยนานาชาติภูมิภาคกลุ่มน้ำโขง
- วงศ์ธีรา สุวรรณิน และคณะ (2557) การศึกษาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของวัดในจังหวัด
ปทุมธานี. วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรม
ราชูปถัมภ์.ปีที่ 8 ฉบับที่ 3 กันยายน-ธันวาคม 2557
- วชิรวีชร งามละม่อม. (2558). แนวคิดวิสาหกิจชุมชน. สืบค้นเมื่อ 18 กรกฎาคม 2559 จาก
http://file.siam2web.com/trdm/article/2013328_38233.pdf
- ศิรินันท์ พงษ์นิรันดร และคณะ (2559) แนวทางในการพัฒนาศักยภาพการจัดการท่องเที่ยว อำเภอ
วังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา. วารสารวิทยาลัยบัณฑิตศึกษาการจัดการ. ปีที่ 9 ฉบับที่ 1
มกราคม – มิถุนายน 2559
- สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน.(2532). เอกสารประกอบการบรรยาย เรื่อง "กระบวนการ
ฝึกอบรม" , การฝึกอบรมความรู้พื้นฐานด้าน การฝึกอบรม, , สำนักงาน ก.พ., ธันวาคม
2532, หน้า 1
- สถาพร ถาวรธิดาสน์ และภัทรพร กิจชัยนุกูล. (2550). เส้นทางสถานธรรมและวิสาหกิจชุมชนกลุ่ม
แม่น้ำน้อย จังหวัดชัยนาท สิงห์บุรี และอ่างทอง. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม
- สถาพร ถาวรธิดาสน์ และภัทรพร กิจชัยนุกูล. (2553). เส้นทางท่องเที่ยวสถานธรรมและกลุ่มวิสาหกิจ
ชุมชนกลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดชัยนาท. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม
- สถาพร ถาวรธิดาสน์ และภัทรพร กิจชัยนุกูล. (2554). การพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวทาง
วัฒนธรรมตามวิถีชุมชนกลุ่มแม่น้ำท่าจีนจังหวัดชัยนาท. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏ
จันทรเกษม
- สำนักงานสหกรณ์จังหวัดชัยนาท. (2551). ความหมายของวิสาหกิจชุมชน. สืบค้นเมื่อ 18 กรกฎาคม
2559 จาก http://www.chainat.go.th/sub/cpd/coop_data/coop_015.htm#
- สำนักพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว กรมการท่องเที่ยว. (2552). คู่มือการประเมินมาตรฐานคุณภาพแหล่ง
ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม. กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

อมราวดี คำบุญ. (2556). การประเมินความพร้อมทางการท่องเที่ยวของเมืองท่องเที่ยวขนาดเล็ก
อำเภอเขมราฐ จังหวัดอุบลราชธานี. **วารสารการบริการและการท่องเที่ยวไทย**.ปีที่ 8 ฉบับที่
2 (กรกฎาคม – ธันวาคม 2556) หน้า 3-22

Buhalis, D. (2000). Marketing the competitive destination of the future. **Tourism
Management**,21(1), 97-116

Collier, A. & Harraway, S. (1997). **Principle of Tourism**. Auckland: Longman.

การพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลบางพลีใหญ่ จังหวัดสมุทรปราการ

Development of personnel competency in Bang Phli Yai Subdistrict Administrative Organization Samut Prakan Province

สมเกียรติ ฉัตรแก้วบริบูรณ์, สรพล พยุงวีระน้อย, เจษฎาภรณ์ เรืองสา
และกัณตินันท์ จิตรระออน

Somkiat Chatkaewbribun, Sorapon Pyungweeranoi, Jesadaporn Ruangsa
and Kuntinun Jitraoon

สาขารัฐประศาสนศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์, โทร 0953939237

Branch: Public Administration Faculty of Political Science Tell. 0953939237

e-mail: Kantinan.987@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เพื่อศึกษา 1) เพื่อศึกษาการพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลบางพลีใหญ่ จังหวัดสมุทรปราการ 2) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะการพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลบางพลีใหญ่ จังหวัดสมุทรปราการ ประชากรที่ใช้ในการศึกษาเป็นบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลบางพลีใหญ่ จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 120 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลโดยที่การหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลบางพลีใหญ่ จังหวัดสมุทรปราการ ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การทำงานมุ่งผลสัมฤทธิ์ รองลงมาได้แก่ การมุ่งเน้นบริการที่ดี และค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ คุณธรรมจริยธรรม ตามลำดับ อยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

คำสำคัญ: การพัฒนาสมรรถนะ, การปฏิบัติงาน

Abstract

This research is to study 1) the development of personnel competency in Bang Phli Yai Subdistrict Administrative Organization Samut Prakan Province 2) [the recommendations for the development of personnel competency in Bang Phli Yai Subdistrict Administrative Organization Samut Prakan Province. The population used in the study was Personnel in Bang Phli Yai Subdistrict Administrative Organization Samut Prakan Province, 120 people. and standard deviation. The results showed that The respondents had their opinions about personnel in Bang Phli Yai Subdistrict

Administrative Organization. Samut Prakan Province as a whole is at a high level. When considering each aspect, it was found that all aspects were at a high level. The highest mean is results-oriented work. followed by good service focus and the lowest mean was moral and ethical, respectively, at the same high level.

Keywords: performance development, performance

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

บุคลากรจัดเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดในการบริหารงาน องค์กรใดก็ตามจะสามารถปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้ ย่อมขึ้นอยู่กับคุณภาพ และศักยภาพของบุคลากร ซึ่งหมายถึง บุคลากรต้องมีความรู้ ความสามารถ ความชำนาญ และทัศนคติที่เหมาะสมกับการปฏิบัติหน้าที่ของแต่ละหน้าที่ การคัดเลือกสรรหาบุคลากรเข้าทำงาน นั้นมีจุดมุ่งหมายที่จะให้ได้คนดี มีความรู้ ความสามารถเหมาะสมกับงาน แต่เนื่องจากสภาพแวดล้อมปัจจุบันทั้งภายนอกและภายในองค์กรมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ตลอดจนมีการค้นพบวิทยาการ เทคโนโลยีใหม่ ๆ ด้านการบริหารงานและด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องทำให้บุคลากรที่เลือกสรรเข้ามาในองค์กรที่เห็นว่ามีเหมาะสมในการทำงานในขณะหนึ่งก็อาจจะกลับกลายเป็นผู้ที่ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ดี จึงเป็นหน้าที่ขององค์กรที่ต้องพัฒนาบุคลากรเหล่านั้นให้มีคุณภาพและศักยภาพเพิ่มขึ้นให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมต่าง ๆ เพื่อให้องค์กรสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

ระบบราชการของประเทศไทยเป็นระบบที่มีความสำคัญและถือเป็นแกนหลักในการพัฒนาประเทศตลอดมา ซึ่ง วรเดช จันทรรศ(2540)กล่าวว่า ระบบราชการไทย มีความสำคัญต่อความอยู่รอดของบ้านเมืองตลอดจนเป็นเงื่อนไขหลักในการสร้างความเจริญของประเทศ แต่ระบบราชการไทยยังมีปัญหามากมายที่เป็นอุปสรรคในการสนองตอบต่อประชาชนผู้รับบริการ และในการพัฒนาประเทศ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะราชการเป็นองค์กรที่มีขนาดใหญ่ มีกฎระเบียบมากมาย ความเกะลำสับย์ของระบบ รวมทั้งมีขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ยุ่งยากซับซ้อน กำลังคนไม่มีคุณภาพ ช่วงระยะเวลาที่ผ่านมาราชการเน้นความถูกต้องตามกฎระเบียบมากกว่าผลลัพธ์หรือความต้องการของสังคม ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐถูกสั่งสอนให้ยึดถือประเพณีการปฏิบัติงานที่เป็นไปตามกฎเกณฑ์และระเบียบแบบแผนที่ทางราชการวางไว้ส่งผลให้ระบบราชการไม่สามารถเป็นที่พึงให้กับประชาชนได้อย่างแท้จริง ส่วนธีรยุทธ์หล่อเลิศรัตน์(2542) ได้กล่าวว่าระบบราชการกลายเป็นจำเลยของสังคมมาโดยตลอด ทั้งในแง่ของความยุ่งยากซับซ้อนของระบบการบริหารงาน ความไร้ประสิทธิภาพของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน การทุจริตประพฤติมิชอบในวงราชการและปัญหาอื่นอีกมากมายหลายประการ ซึ่งส่วนใหญ่ล้วนแสดงและสะท้อนภาพลักษณ์ของระบบดังกล่าวในเชิงลบ จากข้อเท็จจริงเหล่านี้ทำให้เกิดกระแสของความต้องการในการปฏิรูประบบราชการมาโดยตลอด

องค์การบริหารส่วนตำบลบางพลีใหญ่จังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งเป็นหน่วยงานในสังกัดกรมการปกครอง มีความตระหนักถึงความสำคัญ ในการตอบสนองนโยบายการปฏิรูประบบบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ที่เน้นการทำงานโดยยึดผล ลัพท์เป็นหลัก มีการวัดผลงาน อย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรม มีการพัฒนาหรือปฏิรูปองค์การอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ ทันท่วงทีของการเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบัน จึงนำแนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะมาใช้ในการบริหารและพัฒนาบุคลากร ส่งผลให้บุคลากรใน หน่วยงานต้องพัฒนาตนเองให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ประกอบกับนโยบายสำคัญขององค์การในการที่จะพัฒนาบุคลากรให้เป็นบุคคลที่มีสมรรถนะในการปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดผล สมฤทธิ์ตามแนวคิดของการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ ให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์พันธกิจ เป้าหมายขององค์การและประโยชน์สุขที่แท้จริงของประชาชน

จากความเป็นมาดังกล่าวข้างต้น ผู้ศึกษาซึ่งเป็นบุคลากรของในองค์การบริหารส่วนตำบลบางพลีใหญ่

จังหวัดสมุทรปราการ จึงสนใจที่จะทำการศึกษาถึงการพัฒนาบุคลากรที่มีสมรรถนะเพื่อทราบ กระบวนการและแนวทางการพัฒนาบุคลากรที่มีสมรรถนะสูง รวมถึงข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาบุคลากรที่มีสมรรถนะขององค์การบริหารส่วนตำบลบางพลีใหญ่ จังหวัดสมุทรปราการ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลบางพลีใหญ่ จังหวัดสมุทรปราการ
2. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะการพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลบางพลีใหญ่จังหวัดสมุทรปราการ

แนวคิดที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาบุคลากร

ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ (Maslow, s hierarchy of needs) (อ้างถึงในศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ 2545: 311) มาสโลว์มองความต้องการของมนุษย์เป็นลักษณะลำดับขั้น ระดับต่ำสุดไปยังระดับสูงสุด และสรุปว่า เมื่อความต้องการในระดับหนึ่งได้รับการตอบสนองมนุษย์ก็จะมีความต้องการอื่นในระดับที่สูงขึ้นต่อไป โดยมีลำดับขั้นความต้องการ ดังนี้

1. ความต้องการของร่างกาย (physiological needs) เป็นความต้องการขั้นพื้นฐานเพื่อความอยู่รอด เช่น อาหาร ที่อยู่อาศัย เป็นต้น ซึ่งมาสโลว์ได้กำหนดตำแหน่งความต้องการเหล่านี้ได้รับการตอบสนองในระดับที่มีความจำเป็นเพื่อให้ชีวิตอยู่รอด และความต้องการอื่นจะกระตุ้น

2. ความต้องการความมั่นคงหรือความปลอดภัย (security or safe needs) ความต้องการเหล่านี้เป็นความต้องการที่จะเป็นอิสระจากอันตรายทางกายและความกลัวจากตัวเอง และจากต่อการสูญเสียตำแหน่งหน้าที่การงาน ทรัพย์สินหรือที่อยู่อาศัย

3. ความต้องการการยอมรับ หรือความผูกพัน หรือความต้องการทางสังคม (affiliation or acceptance needs) เป็นความต้องการได้รับการยอมรับจากบุคคลอื่นในสังคม

4. ความต้องการการยกย่อง (esteem needs) เมื่อมนุษย์ได้รับการตอบสนองความต้องการ การยอมรับแล้วจะต้องการการยกย่องจากตัวเองและจากบุคคลอื่นความต้องการนี้เป็นการพึงพอใจในอำนาจ (power) ความภาคภูมิใจ (prestige) สถานะ (status) และความเชื่อมั่นในตนเอง (self - confidence)

5. ความต้องการความสำเร็จในชีวิต (need for self -actualization) เป็นความต้องการในระดับสูงสุด เป็นความปรารถนาที่จะประสบความสำเร็จเพื่อให้มีศักยภาพและบรรลุความสำเร็จในสิ่งหนึ่งสิ่งใดในระดับสูงสุด

ทฤษฎีความต้องการ : ทฤษฎีการจูงใจ ERG ของ อัลเดอร์เฟอร์(Alderfer)

อัลเดอร์เฟอร์ (Alderfer) ได้ชี้ความแตกต่างระหว่างความต้องการซึ่งกำหนดลำดับขั้นตอนความต้องการในระดับต่ำและความต้องการในระดับสูงซึ่งเกี่ยวข้องกับความต้องการของมาสโลว์ 5 ประเภท เหลือเพียง 3 ประเภท ดังนี้

1. ความต้องการในการอยู่รอด (Existence needs: E) เป็นความต้องการในระดับต่ำสุดและมีลักษณะเป็นรูปธรรม ประกอบด้วยความต้องการตามทฤษฎีมาสโลว์ คือ ความต้องการของร่างกาย (physiological needs) และความต้องการความมั่นคงหรือความปลอดภัย (security or safe needs)

2. ความต้องการความสัมพันธ์ (Related needs: R) ประกอบด้วยความต้องการตามทฤษฎีมาสโลว์ ด้านสังคม ความต้องการการยอมรับ ความต้องการการยกย่อง (esteem needs)

3. ความต้องการความเจริญก้าวหน้า (Growth needs: G) ประกอบด้วยส่วนที่เป็นความต้องการการยกย่องและความต้องการประสบความสำเร็จตามทฤษฎีมาสโลว์อัลเดอร์เฟอร์ (alderfer) ไม่เชื่อว่าบุคคลจะต้องได้รับการตอบสนองความพึงพอใจอย่างสมบูรณ์ในระดับของความต้องการก่อนที่จะก้าวหน้าไปสู่ความต้องการในระดับอื่น เขาพบว่าบุคคลจะได้รับการกระตุ้น โดยความต้องการมากกว่าหนึ่งระดับ ตัวอย่าง เช่น ความต้องการได้รับเงินเดือนที่เพียงพอ ในขณะที่เดียวกัน จะเกิดความต้องการการยอมรับ ความพอใจความต้องการทางสังคมและอาจเกิดความต้องการการสร้างสรรค์ ต้องการความก้าวหน้าไปพร้อม ๆ กัน ยิ่งกว่านั้นอัลเดอร์เฟอร์(alderfer) ค้นพบว่า ลำดับของประเภทความต้องการจะแตกต่างกันใน แต่ละบุคคล บุคคลจะแสวงหาความยกย่องนับถือซึ่งเป็นความต้องการความ

ก้าวหน้าเจริญเติบโต ก่อนที่ จะคำนึงถึงความต้องการด้านรูปธรรม ซึ่งเป็นความต้องการการอยู่รอดเป็นต้น

ความต้องการของพนักงานเทศบาล ลูกจ้างประจำ และพนักงานจ้าง ต่างมีพื้นฐานครอบคลุมคร่าว ๆ ใกล้เคียงกัน การศึกษาความเป็นอยู่แตกต่างกัน เมื่อเข้ามาสู่องค์กรเดียวกันก็ยังคงมีความแตกต่างในการเข้าสู่ตำแหน่ง และประเภทงานที่ต่างกันย่อมมีความต้องการที่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นหน้าที่ของผู้บังคับบัญชาที่จะต้องพัฒนาบุคลากร เพื่อให้มีทักษะด้านความรู้ความสามารถ และส่งเสริมให้มีคุณธรรม จริยธรรม เพื่อให้เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ที่ได้รับรวมไปถึงการเปลี่ยนแปลงด้านทัศนคติในการทำงานในยุคปัจจุบันด้วย เมื่อได้กล่าวถึงความต้องการของมนุษย์แล้วสิ่งที่จะนำเสนอต่อไปจะเสนอในเรื่องการพัฒนาคน

ทฤษฎีความต้องการของบุคคล

ทฤษฎีลำดับขั้นของความต้องการ (Hierarchy of needs theory) ของ Abraham Maslow มาสโลว์ (Maslow, 1954 อ้างถึงใน พิทยา บวรวัฒนา, 2550 , หน้า30) หลักของทฤษฎีนี้ มีว่าความต้องการของมนุษย์สามารถจัดเป็นลำดับขั้นได้ 5 ขั้น ตามลำดับความสำคัญมาก่อนมา หลังได้ดังนี้

1. ความต้องการทางกายภาพ (Physiological needs) ได้แก่ อาหาร น้ำดื่ม ความต้องการ ที่อยู่อาศัย ความต้องการทางเพศ และความต้องการอื่น ๆ ของร่างกาย
2. ความต้องการความปลอดภัย (Safety needs) ได้แก่ ความต้องการความมั่นคง และการป้องกันภัยอันตรายจากสิ่งรอบตัวและจากการทำร้ายจิตใจ
3. ความต้องการที่จะผูกพันในสังคม (Social needs) ได้แก่ ความรัก ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของสังคม การได้รับการยอมรับและมิตรภาพ
4. ความต้องการที่จะมีฐานะเด่นและได้รับการยกย่องจากสังคม (Esteem needs) ได้แก่ การเคารพนับถือตัวเอง การเป็นตัวของตัวเองและการประสบความสำเร็จ การมีฐานะในวงสังคม การได้รับการยอมรับจากคนอื่นและการได้รับความสนใจจากคนอื่น
5. ความต้องการที่จะประจักษ์ตน (Self-actualization needs) ได้แก่ แรงผลักดันที่ทำให้ คนสามารถเป็นในสิ่งที่ตนเป็นได้ดีที่สุด ซึ่งรวมถึงการเจริญเติบโต การได้ใช้ศักยภาพของตน อย่างเต็มที่และความสมปรารถนา

Maslow อธิบายไว้ว่า ในขณะที่ความต้องการขั้นหนึ่งได้รับการตอบสนองพอสมควรแล้วความต้องการที่สูงขึ้นถัดไปจะทำหน้าที่เป็นแรงผลักดันที่จูงใจให้มนุษย์ทำงาน

ทฤษฎีความต้องการสามประการ (Three-needs theory) เสนอโดย David McClelland (1961 อ้างถึงใน พิทยา บวรวัฒนา, 2550 , หน้า32) นักวิชาการท่านนี้มี ความคิดว่า ในที่ทำงานนั้นมีแรงจูงใจหรือความต้องการอยู่ 3 ประการ คือ

1. ความต้องการที่จะประสบความสำเร็จ (Achievement) หมายถึง พลังผลักดันที่ต้องการแสดงออกถึงความดีเด่น ความต้องการที่จะทำอะไรให้สำเร็จได้ดีกว่าคนอื่นหรือดีกว่ามาตรฐานทั่วไป ความมุ่งมั่นพยายามต่อสู้ฝ่าฟันเพื่อความสำเร็จ คนที่มีความต้องการแบบนี้

เป็นคนที่ปรารถนาจะทำอะไรให้ได้ดีกว่าคนอื่น เป็นคนที่ถือว่างานเป็นเรื่องที่ท้าทาย และเป็นคนที่ รับผิดชอบต่อความสำเร็จ หรือความล้มเหลวต่อการทำงานของตน

2. ความต้องการที่จะมีอำนาจ (Power) หมายถึงความต้องการที่จะมีอิทธิพลและเข้าไป ควบคุมกำกับคนอื่นให้กระทำตามที่ตนต้องการ คนพวกนี้ชอบทำตัวเป็นคนคุมเกมส์ชอบมีอำนาจ ชอบศักดิ์ศรีมากกว่าที่จะให้ความสำคัญต่อการทำงานที่ดี และชอบทำงานในลักษณะที่ แข่งขันกับ คนอื่น

3. ความต้องการที่จะผูกพัน (Affiliation) หมายถึง ความต้องการที่จะให้คนอื่นชอบ และ เป็นมิตรด้วย คนพวกนี้ต้องการบรรยากาศการทำงานแบบต่างฝ่ายต่างเข้าใจและร่วมมือ กันทำงาน

ทฤษฎีการจูงใจ ERG (Existence-relatedness-growth theory) พัฒนาโดย Clayton P. Alderfer

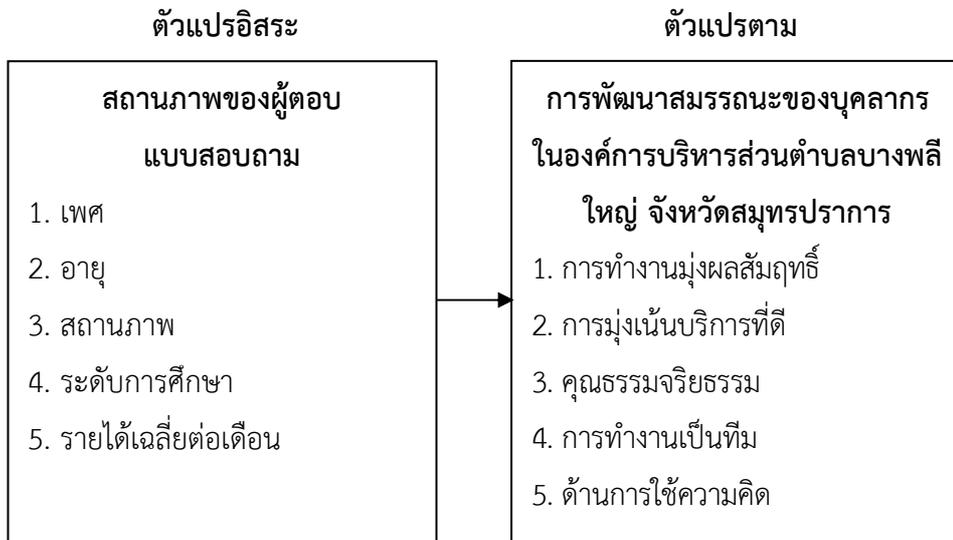
Alderfer (1972) แบ่งความต้องการของมนุษย์ออกเป็น 3 ประการ ดังนี้

1. ความต้องการในการอยู่รอด (Existence needs) เป็นความต้องการของบุคคลใน ระดับ ต่ำสุดที่ต้องการการตอบสนองทางกาย เช่น ต้องการอาหาร เสื้อผ้า ที่อยู่อาศัย ยา รักษาโรค เพื่อให้ ดำรงชีวิตอยู่ได้ ผู้บริหารจึงควรตอบสนองความต้องการของบุคคลด้วยการ ให้ค่าตอบแทนที่เป็น ธรรม เช่น เงินโบนัส สวัสดิการอื่น ๆ รวมถึงความรู้สึกมั่นคงปลอดภัย จากการทำงาน เช่น มีการทำสัญญาว่าจ้างการทำงาน เป็นต้น

2. ความต้องการด้านความสัมพันธ์ (Relatedness needs) เป็นความต้องการของ บุคคล ที่จะมามีมิตรไมตรี และมีความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลที่อยู่แวดล้อม ในการทำงานผู้บริหาร ควรส่งเสริม ให้บุคลากรในองค์กรมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ตลอดจนสร้างความสัมพันธ์ที่ดี ต่อบุคคลภายนอก ด้วย เช่น การจัดกิจกรรมที่ทำให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารและ พนักงาน เพื่อให้สถานภาพ เป็นที่ยอมรับทางสังคม

3. ความต้องการความเจริญก้าวหน้า (Growth needs) เป็นความต้องการสูงสุดของ บุคคล ได้แก่ ความต้องการได้รับการยกย่อง และต้องการความสำเร็จในชีวิต ผู้บริหารควร สนับสนุน ให้พนักงานพัฒนาตนเองให้เจริญก้าวหน้าด้วยการพิจารณาการเลื่อนขั้น เลื่อน ตำแหน่ง หรือ มอบหมายให้รับผิดชอบงานในระดับสูงขึ้น อันจะเป็นโอกาสในการก้าวหน้า ไปสู่ความสำเร็จของ พนักงาน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยการพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลบางพลีใหญ่ จังหวัดสมุทรปราการ การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ มุ่งศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาความรู้ กระบวนการวิธีปฏิบัติต่างๆ ผ่านกระบวนการถ่ายทอดความรู้และให้ความหมายของผู้ที่มีประสบการณ์ตรงในชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรมาใช้ รวมทั้งศึกษารูปแบบ และวิธีการพัฒนาชุมชน ครอบคลุมถึงด้านต่าง ๆ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลบางพลีใหญ่ จังหวัดสมุทรปราการ

ผลการศึกษา

บุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลบางพลีใหญ่ จังหวัดสมุทรปราการ ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การทำงานมุ่งผลสัมฤทธิ์ รองลงมาได้แก่ การมุ่งเน้นบริการที่ดี และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ คุณธรรมจริยธรรม ตามลำดับ

อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่องการพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลบางพลีใหญ่ จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า สอดคล้องกับการงานวิจัยของ พงณา วรณเสวี (2546:45) ทำการศึกษาเรื่อง ความต้องการพัฒนาบุคลากรของข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดตาก การศึกษาระดับความต้องการพัฒนาในภาพรวมพบว่าข้าราชการมีความต้องการพัฒนาโดยรวมมากทุกด้าน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ความต้องการพัฒนาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ มีระดับความต้องการมาก รองลงมาตามลำดับคือ ด้านความรู้และทักษะเฉพาะของงาน แต่ละตำแหน่ง ด้านความรู้ทั่วไปในการ

ปฏิบัติงาน ด้านภาษาอังกฤษ ด้านการบริหาร ด้านคุณสมบัติส่วนตัว คุณธรรม และจริยธรรมและ กิจกรรมที่มีความต้องการน้อยที่สุดคือ ด้านนันทนาการ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ในโลกปัจจุบันเป็นยุค ข้อมูลข่าวสาร การพัฒนาเทคโนโลยีเป็นสิ่งจำเป็นในองค์กรสมัยใหม่ จึงต้องมีการพัฒนาด้าน เทคโนโลยีเป็นอันดับแรก มากกว่าด้านความรู้ ทักษะเฉพาะของแต่ละตำแหน่งซึ่งเป็นการปฏิบัติงาน ประจำซึ่งมีพื้นฐานสามารถปฏิบัติงานได้ในระดับหนึ่งอยู่แล้ว สำหรับด้านนันทนาการมีความต้องการ เป็นลำดับสุดท้ายอาจเป็นเพราะเป็นกิจกรรมผ่อนคลายจากการทำงาน ซึ่งไม่มีผลต่อการก้าวหน้า ในหน้าที่การงาน เมื่อเปรียบเทียบความต้องการพัฒนาที่มีความแตกต่างกันด้าน เพศ อายุ อายุราชการ วุฒิการศึกษาและประเภทงานมีความต้องการพัฒนาไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

ควรนำผลการศึกษาที่ได้ ไปพัฒนาบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลบางพลีใหญ่จังหวัด สมุทรปราการให้ดียิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเรื่องความเข้าใจการบริหารงานของบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบล บางพลีใหญ่จังหวัดสมุทรปราการ
2. ควรมีการศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการพัฒนาบุคลากรของบุคลากรในองค์การบริหาร ส่วนตำบลบางพลีใหญ่จังหวัดสมุทรปราการ และควรมีการประเมินผลการพัฒนาตนเองอย่าง สม่าเสมอ
3. ควรมีการศึกษาเรื่องขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรในองค์การบริหาร ส่วนตำบลบางพลีใหญ่จังหวัดสมุทรปราการ

เอกสารอ้างอิง

- มยุรี ทิพย์สิงห์. (2541). การพัฒนาระบบบริหารงบประมาณ : กรณีศึกษามหาวิทยาลัย ขอนแก่น. รายงาน การศึกษาอิสระปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การพัฒนา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. (2545). พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาสารคาม พ.ศ. 2545. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม : (ม.ป.พ.). (เอกสารอัดสำเนา).
- วรเดช จันทรศร. (2540). การพัฒนาระบบราชการไทย. เอกสารทางวิชาการ ปีแห่งการส่งเสริม การบริการประชาชนภาครัฐ. กรุงเทพฯ : กราฟฟิคพอร์แมท (ไทยแลนด์).

ราชบัณฑิตสถาน. (2542). **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542**. กรุงเทพฯ : อักษร
เจริญทัศน์. วิทยา จันทร์ศิริ.(2551).**การพัฒนาสมรรถนะหลักของผู้บริหารสายสนับสนุนใน
มหาวิทยาลัยของรัฐ**. วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต สาขาบริหารและพัฒนาการศึกษา บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

การพัฒนาสื่อการสอนด้วยโปรแกรม Canva สำหรับการเรียนรู้ด้วยตนเอง
รายวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศกับการเรียนรู้ วิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์
The Development of Instructional Media with Canva Program
for Self-learning in Information Technology and Learning
Subject, Phanomwan College of Technology

ศุภชัย ชัยประเสริฐ¹, ยุธิภรณ์ วิวัฒน์ยรรยง² และพงษ์พัฒน์ พิมพีดี³

Supachai Chaiprasert¹, Yuthipon Wiwatanayunyong² and Pongpat Pimdee³

¹สาขาวิชาระบบสารสนเทศ คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์

¹Branch Information system Department Bussiness, Tel 044-955121

²สาขาวิชาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์

²Branch Management Department Bussiness, Tel 044-955121

³สาขาวิชาระบบสารสนเทศ คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์

³Branch Information system Department Bussiness, Tel 044-955121

e-masil: Chai-pra-sert@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาสื่อการสอนด้วยโปรแกรม Canva สำหรับการเรียนรู้ด้วยตนเอง รายวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศกับการเรียนรู้ 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยสื่อการสอนที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น 3) ประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อสื่อการสอนที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น ประชากรได้แก่ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 จำนวน 48 คน วิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ สื่อการสอนที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น แบบประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบประเมินความพึงพอใจของนักศึกษา สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (t-test)

ผลการวิจัยพบว่า 1) นักศึกษาที่เรียนด้วยสื่อการสอนที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อสื่อการสอนที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.57$, S.D. = 0.69)

คำสำคัญ: สื่อการสอน การเรียนรู้ด้วยตนเอง

Abstract

The objectives of this research were 1) to develop the instructional media with captivate program for self-learning in information and communication technology subjects, 2) to compare the learning achievement of students who studied with the

instructional media developed by researcher, and 3) to study satisfaction of students. The population of this research was 48 sophomore students of Phanomwan College of Technology. The research tools used in this study were the instructional media developed by researcher, the assessment form of the content, the assessment form of the techniques and methodology, the learning achievement test and the assessment form of student satisfaction. Statistics used for data analysis were percentage, mean, standard deviation and t-test.

The research results revealed as follows: 1) the students who studied with the instructional media developed by researcher had post-test scores higher than pre-test scores at 0.05 significance level, and 2) the students satisfied with the instructional media developed by researcher at the highest level ($\bar{x} = 4.57$, S.D. = 0.69).

Keyword: Instructional Media, Self-learning

บทนำ

จากการสังเกตและการมีส่วนร่วมปฏิบัติงานในสถานศึกษาพบว่านักเรียนประสบปัญหาในการเรียนรายวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และจากการสอบถามครูผู้สอนและนักเรียนพบสาเหตุของปัญหาเนื่องมาจากนักเรียนไม่ได้มีการเตรียมตัวก่อนเข้าเรียนในแต่ละสัปดาห์ ทำให้นักเรียนไม่มีความพร้อมในการเรียนรู้ส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของแผนการจัดการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ การเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นแนวคิดหนึ่งที่ถูกนำมาใช้ในการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน ช่วยให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าหาความรู้ใหม่ ๆ ด้วยตนเอง ช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้ดีขึ้น และความรู้ที่ได้รับจะจดจำได้นาน

จากการศึกษางานวิจัยสื่อมัลติมีเดียเพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง ข้อมูลและสารสนเทศ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่าผลการเรียนรู้ด้วยตนเองหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อสื่อมัลติมีเดียเพื่อการเรียนด้วยตนเอง อยู่ใน ระดับมาก (สุพรรณษา, 2555) ตรงกับงานวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการนวดไทย ที่พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีความพึงพอใจอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก (ดำรงศักดิ์, 2553) และสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ด้วยตนเองด้วยกิจกรรมการรู้คิดในการอ่านภาษาอังกฤษ สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาอุตสาหกรรม ที่พบว่า คะแนนความสามารถในการอ่านอังกฤษของกลุ่มตัวอย่างหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (ฉลวย, 2553)

จึงกล่าวได้ว่า การเรียนรู้ด้วยตนเองทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนสูงขึ้นจริง จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความคิดที่จะพัฒนาสื่อการสอนด้วยโปรแกรม Canva สำหรับการเรียนรู้

ด้วยตนเอง รายวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศกับการเรียนรู้ สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถศึกษาจากสื่อการสอนได้ด้วยตนเอง สามารถศึกษาได้หลายครั้งตามความต้องการ และสามารถศึกษาได้ในทุกสถานที่และทุกเวลา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาสื่อการสอนด้วยโปรแกรม Canva สำหรับการเรียนรู้ด้วยตนเอง รายวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศกับการเรียนรู้ สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยสื่อการสอนที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อสื่อการสอนที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น

กรอบแนวคิดในการทำวิจัย

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา เปรียบเทียบระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนมีพัฒนาการสูงขึ้นขอบเขตของการวิจัย

1. เนื้อหาที่ใช้ในการสร้างสื่อ
 - 1.1 ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ
 - 1.2 หลักการทำงานของคอมพิวเตอร์
 - 1.3 คอมพิวเตอร์ และการสื่อสาร
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 2.1 ประชากร ได้แก่ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์ จำนวน 48 คน
3. ตัวแปรของการวิจัย
ตัวแปรอิสระ ได้แก่ สื่อการสอน รายวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศกับการเรียนรู้
ตัวแปรตาม ได้แก่
 - ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา
 - ความพึงพอใจของนักศึกษา
4. อุปกรณ์คอมพิวเตอร์และโปรแกรมที่ใช้ในการออกแบบและพัฒนา
 - Application Canva
 - Google Chrome

ระเบียบวิธีการวิจัย

- 4.1 การสร้างและการพัฒนาสื่อการสอน มีขั้นตอนดังนี้
 - 4.1.1 ขั้นตอนการศึกษาเนื้อหารายวิชา ผู้วิจัยได้ศึกษาเนื้อหา คำอธิบายรายวิชา และวัตถุประสงค์รายวิชาจากตำราและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

4.1.2 ขั้นตอนการสร้างแผนการสอน ประกอบด้วยวัตถุประสงค์ เนื้อหา ขั้นตอนการเรียนรู้ ใบงาน เกณฑ์การให้คะแนน แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

4.1.3 ขั้นการออกแบบสื่อการสอน ผู้วิจัยได้ออกแบบหน้าจอนำเสนอเนื้อหาของสื่อการสอน และได้กำหนดการนำเสนอเป็นแบบเรียงลำดับเชิงเส้น

4.1.4 ขั้นการพัฒนาสื่อการสอน เป็นการพัฒนาสื่อการสอนตามที่ได้ออกแบบไว้ด้วยโปรแกรม Canva

4.1.5 ขั้นการตรวจสอบสื่อการสอน ผู้วิจัยตรวจสอบสื่อการสอนโดยการทดลองใช้เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา และความถูกต้องในการทำงานของสื่อการสอน

4.2 กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากร คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์ จำนวน 48 คน

4.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาคอมพิวเตอร์ สื่อการสอน แบบประเมินด้านเนื้อหา แบบประเมินด้านเทคนิคและวิธีการ แบบประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ และแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียน

4.4 การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือวิจัย

4.4.1 ผู้วิจัยได้จัดทำแบบประเมินด้านเนื้อหา แบบประเมินด้านเทคนิคและวิธีการ และแบบประเมินความพึงพอใจ

4.4.2 ผู้วิจัยได้จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ และแบบประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากนั้นนำไปประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ และประเมินแบบทดสอบเพื่อหาความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

4.5 ดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยนำบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมาทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบแผนการทดลองแบบ One Group Pretest Posttest Design มีขั้นตอนดังนี้

4.5.1 ผู้สอนบอกจุดประสงค์ของการวิจัย ชี้แจงขั้นตอนการเรียนรู้ และสาธิตการใช้งานสื่อการสอน

4.5.2 นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน เพื่อทดสอบความรู้ก่อนเรียนของนักเรียน

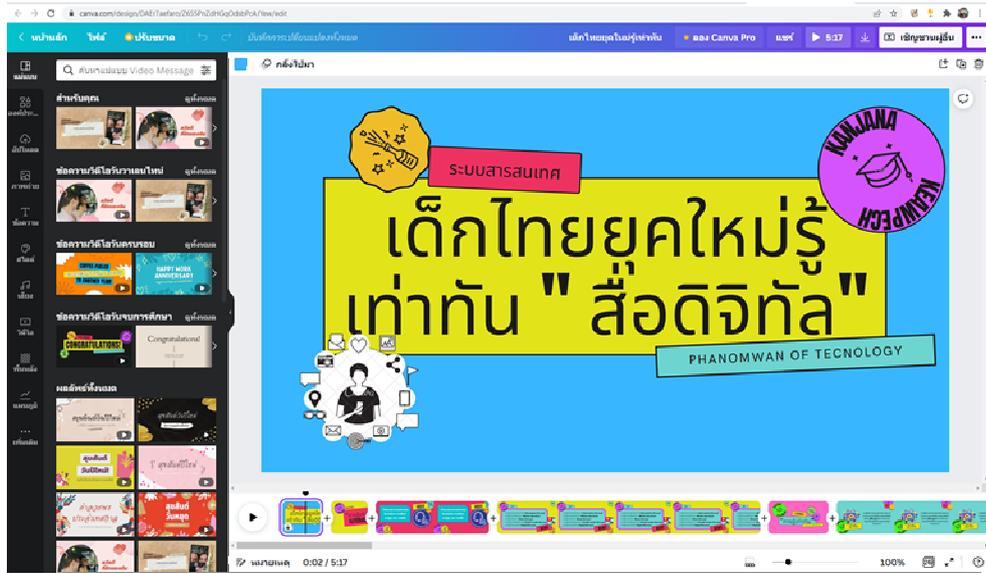
4.5.3 นักเรียนศึกษาเนื้อหาจากสื่อการสอนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น

4.5.4 นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน เพื่อทดสอบความรู้ของนักเรียนหลังจากได้ศึกษาด้วยสื่อการสอนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น

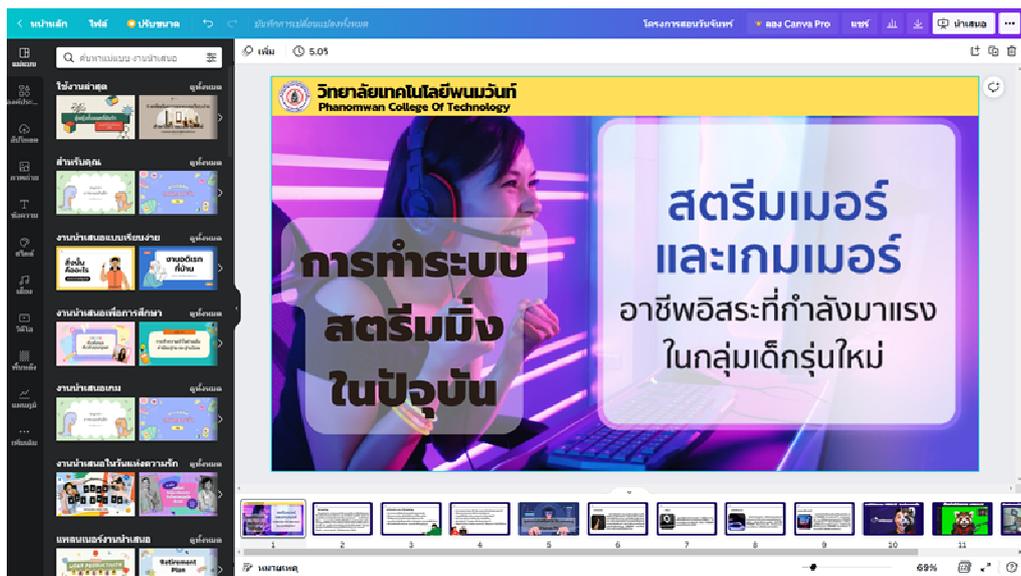
4.5.5 นักเรียนทำแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อสื่อการสอนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น

ผลการวิจัย

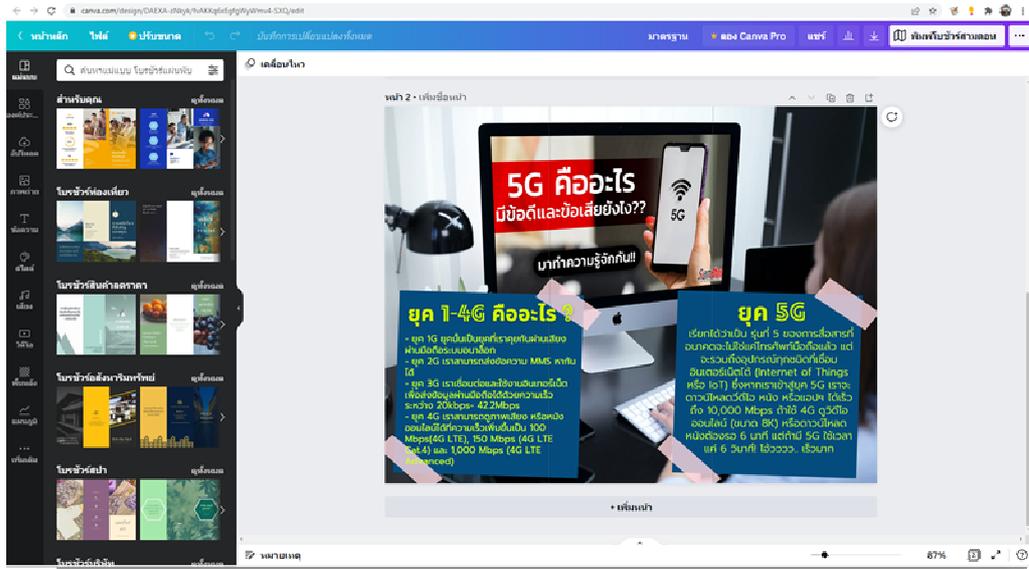
1. ผลการพัฒนาสื่อการสอนด้วยโปรแกรม Canva สำหรับการเรียนรู้ด้วยตนเอง รายวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศกับการเรียนรู้

ภาพที่ 1 ภาพแสดงการออกแบบสื่อการสอนในรูปแบบ Video

ภาพที่ 2 ภาพแสดงการออกแบบสื่อการสอนแบบสร้าง แบบภาพนิ่ง

ภาพที่ 3 ภาพแสดงการออกแบบสื่อการสอนแบบสร้าง แบบแผ่นพับ

2. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยสื่อการสอนที่
ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ปรากฏผลดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากสื่อการสอนด้วยโปรแกรม Canva สำหรับการเรียนรู้
ด้วยตนเอง รายวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศกับการเรียนรู้

การทดสอบ	จำนวน	\bar{X}	S.D.	t	Sig
ก่อนเรียน	48	15.93	1.928		
หลังเรียน	48	22.66	5.037	-10.406	0.000

จากตารางที่ 1 พบว่าการทดสอบคะแนนของผู้เรียนมีคะแนนก่อนเรียน เฉลี่ยเท่ากับ 15.93
คะแนน และมีคะแนนหลังเรียน เฉลี่ยเท่ากับ 22.66 คะแนน เมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนสอบทั้ง
สองครั้ง พบว่า คะแนนสอบหลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 2 การประเมินความพึงพอใจสำหรับสื่อการสอนด้วยโปรแกรม Canva สำหรับการเรียนรู้ด้วยตนเอง รายวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศกับการเรียนรู้

ด้าน	โดยภาพรวมทุกด้าน	ผู้ให้ข้อมูล (N = 48)		ระดับความพึงพอใจ
		\bar{x}	S.D.	
1	ด้านเนื้อหาของสื่อการสอน	4.65	0.56	มากที่สุด
2	ด้านภาพ ภาษา และเสียงของสื่อการสอน	4.53	0.67	มากที่สุด
3	ด้านอักษรและสีของสื่อการสอน	4.56	0.71	มากที่สุด
4	ด้านจัดการนำเสนอของสื่อการสอน	4.55	0.69	มากที่สุด
โดยรวมทุกด้าน		4.57	0.69	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 จากตารางพบว่าระดับความพึงพอใจสำหรับสื่อการสอนด้วยโปรแกรม Canva สำหรับการเรียนรู้ด้วยตนเอง รายวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศกับการเรียนรู้ โดยภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.57$) และเมื่อพิจารณา เป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านเนื้อหาของสื่อการสอน ($\bar{x} = 4.65$) รองลงมา คือ ด้านอักษรและสีของสื่อการสอน ($\bar{x} = 4.56$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ด้านภาพ ภาษา และเสียงของสื่อการสอน ($\bar{x} = 4.53$)

อภิปรายผล

1. การพัฒนาสื่อการสอนด้วยโปรแกรม Canva สำหรับการเรียนรู้ด้วยตนเอง รายวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศกับการเรียนรู้ จะมีเนื้อหาประกอบไปด้วย 1) ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ 2) หลักการทำงานของคอมพิวเตอร์ 3) คอมพิวเตอร์และการสื่อสาร ซึ่งเป็นสื่อการสอนที่มีคุณภาพ มีเนื้อหาเข้าใจง่ายและสามารถเสริมสร้างทักษะได้มากขึ้น

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เมื่อพิจารณาผลการทดสอบก่อนและหลังเรียน พบว่าการทดสอบคะแนนของผู้เรียนมีคะแนนก่อนเรียน เฉลี่ยเท่ากับ 15.93 คะแนน และมีคะแนนหลังเรียน เฉลี่ยเท่ากับ 22.66 คะแนน เมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนสอบทั้งสองครั้ง พบว่า คะแนนสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้ที่มีต่อการพัฒนาสื่อการสอนด้วยโปรแกรม Canva สำหรับการเรียนรู้ด้วยตนเอง รายวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศกับการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้วยค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.57 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.69 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้วิจัยได้ศึกษาการออกแบบสื่อการสอน ในการนำเสนอเนื้อหาที่มีลำดับขั้นตอน ผู้ใช้สามารถอ่านและทำความเข้าใจในเนื้อหาได้ด้วยตนเอง และสื่อการสอนที่ผู้วิจัยที่ออกแบบให้ทั้งความรู้ความเพลิดเพลินทำให้น่าสนใจมากขึ้น สามารถสร้างแรงจูงใจให้กับผู้ใช้ ทำให้ผู้ใช้เกิดความกระตือรือร้น

ใช้งานง่าย สะดวก การแสดงผลมีความชัดเจน สีเส้นและรูปแบบมีความน่าสนใจ ประกอบกับการออกแบบตัวอักษร ขนาดของตัวอักษร และสีของตัวอักษร รวมทั้งรูปภาพและคำบรรยายในเนื้อหา มีความสอดคล้องกัน ส่งผลให้ผู้เรียนมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการศึกษาผลของการใช้สื่อการสอนร่วมกับการจัดการเรียนการสอนแบบต่าง ๆ ทั้งรูปแบบ Online และ Onsite ตามสถานการณ์ในปัจจุบัน
2. หลังจากผู้เรียนทดลองใช้สื่อการสอนเพื่อการศึกษาแล้วผู้สอนควรจะให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และสะท้อนความคิด ประสพการณ์ระหว่างกันเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่
3. นำการพัฒนาสื่อการสอน ไปใช้ในรายวิชาอื่นๆ

เอกสารอ้างอิง

- มานิตย์ อาษานอก. (2561). **เรื่องการพัฒนาและหาประสิทธิภาพ ประสิทธิผลนวัตกรรมสำหรับ การเรียนรู้ด้วยตนเอง**. วารสารเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 1(2) พฤษภาคม – สิงหาคม, 9-18.
- เอมย์วิภา พุทธิรักษา, ธานิล ม่วงพูล, อวยไชย อินทรสมบัติ และปิติพล พลบูล. (2560). **“การพัฒนาสื่อการเรียนรู้เรื่องคำราชาศัพท์บนระบบปฏิบัติการแอนดรอยด์”**. ในการประชุมวิชาการระดับชาติ "การจัดการเทคโนโลยีและนวัตกรรม" ครั้งที่ 3 มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, จังหวัดมหาสารคาม
- สุพรรณษา ครุฑเงิน. (2555). **สื่อมัลติมีเดียเพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง ข้อมูลและสารสนเทศ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา. คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2554). **การวิเคราะห์สถิติเพื่อการตัดสินใจ(พิมพ์ครั้งที่ 5)**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ฉลวย ม่วงพรวน. (2553). **การพัฒนาแบบการการเรียนรู้ด้วยตนเองด้วยกิจกรรมการรู้คิดในการอ่านภาษาอังกฤษสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาอุตสาหกรรม**. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยศิลปากร.

**การพัฒนาสื่อมัลติมีเดียเพื่อเสริมการเรียนรู้เรื่อง กรีนไอที (Green IT)
สำหรับนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์**
**Development of Multimedia to enhance Green IT Learning for
Students of the Faculty of Business Administration, Phanomwan
College of Technology**

นัทธิตรา โยโพธิ์^{1*}, กฤษณะ เซ็นจะบก² และเลิศลักษณ์ มุลตา³
Nattira Yopho¹, Kritsana Senjabok² and Lerdluk Moolta³

¹สาขาวิชาระบบสารสนเทศทางคอมพิวเตอร์ สังกัดคณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์, โทรศัพท์ 0815570655

¹Branch Computer Information Systems Department Faculty of Business Administration Phanomwan College of Technology, Tel. 0815570655

²โทรศัพท์ 0621382532

²Tel. 0621382532

³สาขาวิชาการบัญชี สังกัดคณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์, โทรศัพท์ 044-955121

³Branch Accounting Department Faculty of Business Administration Phanomwan College of Technology, Tel. 044-955121

*email: yotanboom@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้ คือ 1) เพื่อพัฒนาสื่อมัลติมีเดียเพื่อเสริมการเรียนรู้เรื่อง กรีนไอที (Green IT) สำหรับนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์ 2) เพื่อเผยแพร่สื่อมัลติมีเดียเพื่อเสริมการเรียนรู้เรื่อง กรีนไอที (Green IT) 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อสื่อมัลติมีเดียเพื่อเสริมการเรียนรู้เรื่อง กรีนไอที (Green IT) กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ นักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์ สาขาระบบสารสนเทศทางคอมพิวเตอร์ ชั้นปีที่ 3 จำนวน 10 คน และ สาขาการจัดการ ชั้นปีที่ 2 จำนวน 10 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ สื่อมัลติมีเดียเรื่อง กรีนไอที (Green IT) แบบประเมินประสิทธิภาพของสื่อมัลติมีเดียเรื่อง กรีนไอที (Green IT) และแบบสอบถามความพึงพอใจสื่อมัลติมีเดียเรื่อง กรีนไอที (Green IT) สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพสื่อมัลติมีเดียอยู่ในระดับดีมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.67 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.52 ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อสื่อมัลติมีเดียอยู่ในระดับความพึงพอใจมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.21 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.86

คำสำคัญ: กรีนไอที, สื่อมัลติมีเดีย, วิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์

Abstract

The objectives of this research were: 1) to develop multimedia to enhance Green IT learning for students of the Faculty of Business Administration, Phanomwan College of Technology, 2) to disseminate multimedia to enhance Green IT learning and 3) to study students' satisfaction with multimedia to enhance Green IT learning. The sample group in this research was students of the Faculty of Business Administration, Phanomwan College of Technology. They were 10 junior (3rd year) students in Computer Information Systems and 10 sophomore students in Management. The tools used in the research were Multimedia Green IT, Multimedia Performance Assessment Form on Green IT and Multimedia Satisfaction Questionnaire on Green IT. The statistics used in the research were mean and standard deviation. The results showed that Multimedia performance was at very good level. The mean was 4.67 and the standard deviation was 0.52. The students' satisfaction with multimedia was at high level of satisfaction. The mean was 4.21 and the standard deviation was 0.86.

Keywords: Green IT, Multimedia, Phanomwan College of Technology

บทนำ

การใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology) ที่ขยายตัวอย่างรวดเร็วเป็นสาเหตุสำคัญที่ก่อให้เกิดสภาวะโลกร้อน (Global Warming) ซึ่งเกิดขึ้นจากการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ จากการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ขององค์กร ก่อให้เกิดปรากฏการณ์เรือนกระจก (Greenhouse effect) ซึ่งเป็นปัญหาใหญ่ของโลกในปัจจุบัน ดังนั้นจึงไม่ใช่เรื่องแปลกที่องค์กรต่างๆ ทั่วโลกได้ตื่นตัวและรณรงค์ในเรื่องการสร้างความตระหนักในปัญหาสิ่งแวดล้อม และเพื่อแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งเป็นประเด็นที่สำคัญสำหรับองค์กรรัฐบาลและสังคมที่มีความเอื้ออาทรด้านปัญหาสิ่งแวดล้อมและการใช้วิถีปฏิบัติที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม องค์กรทุกองค์กรจึงมีความต้องการดำเนินการในด้านกรีนไอทีเพื่อตอบสนองการใช้คอมพิวเตอร์ ความต้องการและการใช้งาน

เนื่องจากปัจจุบันภาวะโลกร้อนเป็นเรื่องที่กำลังได้รับความสนใจมากที่สุดเรื่องหนึ่งก็ว่าได้ เพราะฉะนั้นวงการไอทีเองก็ตระหนักถึงประเด็นดังกล่าว และต้องการมีส่วนร่วมในการลดภาวะโลกร้อนเพื่อให้โลกของเราน่าอยู่มากขึ้น จึงได้มีการนำ concept ของ Green IT มาประยุกต์ใช้ในองค์กรหรือหน่วยงานต่างๆ แนวทางการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมกำลังได้รับความสนใจศึกษาจากทั่วโลกภายใต้คำนิยามใหม่ เรียกว่า เทคโนโลยีสารสนเทศสีเขียว หรือ กรีนไอที (Green IT) ซึ่งปัจจุบันหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ได้ดำเนินการกรีนไอทีเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม

ปัจจุบันการใช้สื่อดิจิทัลมาเป็นเทคโนโลยีในการสื่อสารที่ช่วยกระตุ้นให้เกิดการจดจำและเกิดทักษะการเรียนรู้ที่มากขึ้น ซึ่งมีบทบาทในสังคมไทยเป็นอย่างมากตามนโยบายไทยแลนด์ 4.0 ดังนั้นต้องอาศัยสื่อที่มีความหลากหลายและน่าสนใจ เพื่อดึงดูดความสนใจผู้ชมให้เกิดสมาธิในการเรียนรู้ โดยใช้สื่อมัลติมีเดียที่มีการแสดงตัวอักษร ภาพกราฟิก ภาพเคลื่อนไหว เสียง หรือใช้ร่วมกับสิ่งอื่นๆ ในลักษณะสื่อประสมมาประกอบการเรียนรู้ จากเนื้อหาเกี่ยวกับเทคโนโลยีสีเขียวเป็นเนื้อหาหลักขณะบรรยายให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยส่วนมากเนื้อหาบรรยายจะทำให้ นักศึกษามีความรู้สึกร่วมกับเนื้อหา เพราะไม่ได้มีภาพประกอบ หรือเสียงที่ช่วยดึงดูดความสนใจ ดังนั้นในการใช้สื่อมัลติมีเดียมาช่วยในการเรียนรู้จึงเป็นแรงกระตุ้นให้สนใจเนื้อหาที่เรียนมากขึ้น นอกจากนี้ นักศึกษายังสามารถทบทวนเนื้อหาได้ด้วยตนเอง และเป็นสื่อที่มีปฏิสัมพันธ์กับนักศึกษาอีกด้วย

ดังนั้น เพื่อให้ นักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์ ได้ตระหนักถึงความสำคัญของกรีนไอที (Green IT) ผู้วิจัยจึงได้มีแนวความคิดพัฒนาสื่อมัลติมีเดียเพื่อเสริมการเรียนรู้เรื่อง กรีนไอที (Green IT) นี้ขึ้น เพื่อเผยแพร่ความรู้สู่ นักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์ เพื่อให้มีแนวทางในการจัดการและเลือกใช้เทคโนโลยีที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมนำไปสู่การปฏิบัติตนเพื่อลดการใช้พลังงาน อย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาสื่อมัลติมีเดียเพื่อเสริมการเรียนรู้เรื่อง กรีนไอที (Green IT) สำหรับ นักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์
2. เพื่อเผยแพร่สื่อมัลติมีเดียเพื่อเสริมการเรียนรู้เรื่อง กรีนไอที (Green IT) สำหรับ นักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อสื่อมัลติมีเดียเพื่อเสริมการเรียนรู้เรื่อง กรีนไอที (Green IT) สำหรับ นักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์

การทบทวนวรรณกรรม

1. ทฤษฎีเรื่องสื่อมัลติมีเดียเพื่อการรู้

1.1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับมัลติมีเดีย มัลติมีเดียเป็นเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ที่มีการพัฒนาต่อเนื่องมาโดยตลอดทั้งด้านฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์ ต้นทุนในการผลิตและจัดหามัลติมีเดียถูกลงอย่างมากเมื่อเทียบกับในอดีต ในขณะที่ประสิทธิภาพการแสดงผลทั้งภาพและเสียงถูกพัฒนาให้มีคุณภาพสูงขึ้น ผู้ใช้ก็สามารถเข้าถึงได้ง่ายจากสถานที่ต่าง ๆ อีกทั้งยังมีการพัฒนาซอฟต์แวร์ให้สามารถใช้งานได้ง่ายสะดวกรวดเร็วขึ้นด้วย จึงทำให้มัลติมีเดียถูกนำไปใช้ประโยชน์ในงานด้านต่าง ๆ แทบจะทุกแขนงไม่ว่าจะเป็นด้านวิทยาศาสตร์ ด้านการแพทย์และสาธารณสุข ด้านวิศวกรรม สถาปัตยกรรม ด้านธุรกิจการค้า ด้านสื่อสารมวลชน และโดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการศึกษาที่มีการพัฒนานำไปใช้ในการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ

การใช้งานคอมพิวเตอร์ในปัจจุบัน ซอฟต์แวร์ต่างๆ ที่เราใช้ส่วนใหญ่จะเป็นประกอบด้วยสื่อหลายๆ แบบ ไม่ว่าจะเป็น ข้อความ รูปภาพ เสียง และอื่นๆ และแนวโน้มของการพัฒนาซอฟต์แวร์ก็จะมีสื่อต่างๆ เหล่านี้มาใช้ร่วมกันมากยิ่งขึ้น ซึ่งเราไม่สามารถหลีกเลี่ยงสิ่งเหล่านี้ได้ เพื่อให้ผู้ใช้งานสามารถใช้งานได้สะดวก เพิ่มสีสันของการใช้งาน เกิดการใช้แบบปฏิสัมพันธ์ (Interactive) ระหว่างซอฟต์แวร์และผู้ใช้ และยังทำให้เกิดประโยชน์ในการใช้งานสูงสุด (ดิเรก อธิระภูธร, 2555)

2. หลักการด้านกรีนไอที (Green IT)

2.1 ความหมาย Green IT หรือ เทคโนโลยีสีเขียว คือ แนวคิดในการบริหารจัดการ และเลือกใช้เทคโนโลยีที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการการใช้พลังงาน ลดการใช้พลังงาน ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ลดการสร้างขยะ รวมถึงการนำขยะอิเล็กทรอนิกส์มารีไซเคิลใหม่

เป้าหมายสูงสุด คือ อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ หรือขยะอิเล็กทรอนิกส์ต้องถูกนำกลับมาใช้ใหม่ได้ทั้งหมด และไม่มีส่วนประกอบที่ทำจากสารพิษ อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ต้องใช้พลังงานน้อยลง แต่ความสามารถมากขึ้น ตามแนวคิดที่ว่า “Maximum Megabytes for Minimum Kilowatts” (วิกิร ปรัชญพฤทธิ, 2562)

Green Computer เครื่องคอมพิวเตอร์ที่รับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรอื่นๆ ประกอบไปด้วยพลังงานหน่วยประมวลผลศูนย์กลางที่มีประสิทธิภาพ (ซีพียู) เครื่องเซิร์ฟเวอร์ และอุปกรณ์เสริมเพื่อลดการทำงานของทรัพยากรและการจัดการเรื่องการสิ้นเปลืองของอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ (e-Waste) เช่น ให้ซีพียูและอุปกรณ์เสริมต่าง ๆ ที่ไม่ได้ใช้งาน ลดการใช้พลังงานลง ลดพลังงานและการจ่ายไฟให้แก่อุปกรณ์เสริมที่ไม่ได้ใช้งานนาน เช่น เครื่องพิมพ์เลเซอร์ ให้หันมาใช้จอภาพหรือมอนิเตอร์ในแบบ Liquid-Crystal-Display (LCD) แทนการใช้มอนิเตอร์ Cathode-Ray-Tube (CRT) เป็นต้น

2.2 แนวทางการปฏิบัติที่สามารถประหยัดพลังงานได้ มีดังนี้

1. ปิดเครื่องทุกครั้งที่มีการใช้งาน
2. ลดการใช้งานกระดาษ
3. การเลือกใช้อุปกรณ์

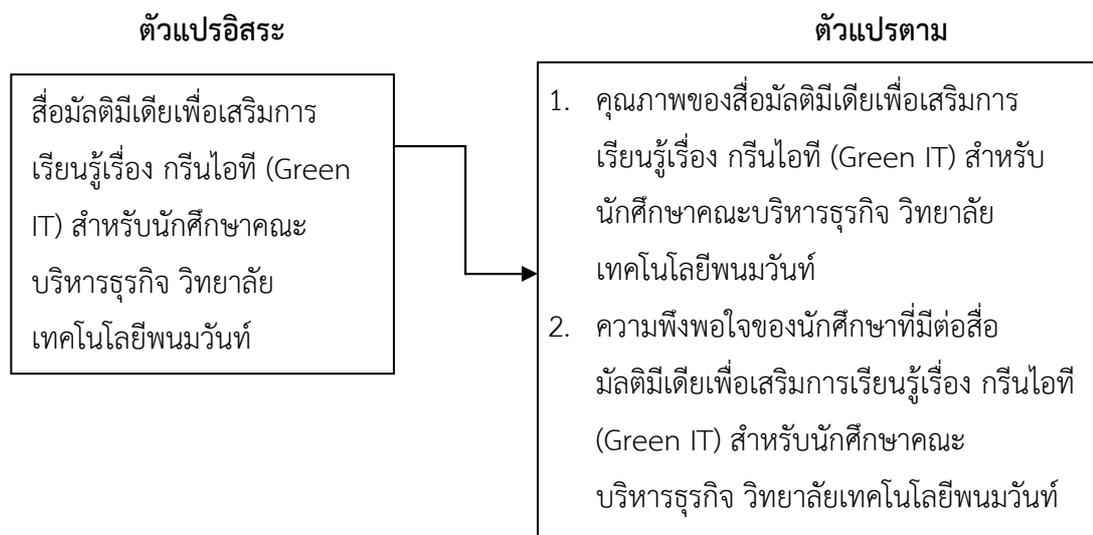
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วรวรรณ วงศ์ศรีจันทร์ (2560) ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาสื่อมัลติมีเดียโดยใช้เทคนิควิธีคิดเชาวนปัญญาเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) สื่อมัลติมีเดียที่พัฒนาขึ้นมีองค์ประกอบ 7 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) ตัวอักษรแบบ Lily UPC (2) ภาพฉากหลังเป็นสีโทนอ่อน (3) ตัวละครเป็นการ์ตูน 2 มิติ (4) ภาพเคลื่อนไหวเป็นแอนิเมชันผสมภาพนิ่ง (5) เสียงเป็นเสียงบรรเลง เสียงบรรยายและเสียงดนตรี (6) การปฏิสัมพันธ์ให้ผู้ใช้ควบคุมการใช้สื่อด้วยตนเอง และ (7) เนื้อหาเรื่องทัศนธาตุทางศิลปะ ซึ่งนำเสนอผ่านสื่อมัลติมีเดีย ด้วยเทคนิควิธีคิดเชาวนปัญญาที่ประกอบด้วย การแทนค่า การยืมความหมายเก่ามาใช้ใหม่ การเพิ่ม การเชื่อมโยง และความไม่เกี่ยวข้องกันเลย โดยผลการประเมินคุณภาพสื่อมัลติมีเดียจากผู้เชี่ยวชาญพบว่า มีคุณภาพ

ในระดับมากที่สุด 2) ความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังการเรียนรู้ด้วยสื่อมัลติมีเดียที่พัฒนาขึ้นสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1 และ 3) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความพึงพอใจหลังเรียนรู้ด้วย สื่อมัลติมีเดียที่พัฒนาขึ้นอยู่ในระดับมากที่สุด

ธรัช อารีราษฎร์ ละอองทิพย์ มัทธรุศ มนต์ชัย เทียนทอง และดุชนี ศุภวรรธนะกุล (2558) ได้วิจัยการศึกษาการรับรู้และทัศนคติในการดำเนินงานกรีนไอทีสำหรับสถาบันอุดมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า 1) ด้านการรับรู้ บุคลากรมีผลการรับรู้ด้านกรีนไอทีในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.24 , ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.76) 2) ด้านทัศนคติ มีดังนี้ 2.1) บุคลากรมีทัศนคติด้านการยอมรับต่อกรีนไอทีในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.63 , ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.67) 2.2) บุคลากรมีทัศนคติด้านการปฏิบัติตามมาตรการกรีนไอทีในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.35 , ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.81) และ 2.3) บุคลากรมีทัศนคติด้านการเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินการกรีนไอทีในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.55 , ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.66)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีการวิจัย

1. ขอบเขตการวิจัย

1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1.1 ประชากร คือ นักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์ จำนวน 73 คน

1.1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์ สาขาระบบสารสนเทศทางคอมพิวเตอร์ ชั้นปีที่ 3 จำนวน 10 คน และ สาขาการจัดการ ชั้นปีที่ 2 จำนวน 10 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง

1.2 เนื้อหาที่ใช้ในการทำสื่อมัลติมีเดีย มีดังนี้ ความหมายของกรีนไอที การลดการใช้พลังงาน การใช้พลังงานเชิงสิ่งแวดล้อม และการเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ที่ประหยัดพลังงาน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ขั้นตอนดำเนินการศึกษาผู้วิจัยได้ดำเนินการตามแนวทางของ ADDIE Model (วลัยลักษณ์ ภักดีกำจร และอัญญาปารย์ ศิลปะนิลมาลย์, 2558) มาเป็นหลักการในการพัฒนาสื่อมัลติมีเดียเพื่อเสริมการเรียนรู้เรื่อง กรีนไอที (Green IT) สำหรับนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์ ดังต่อไปนี้

1. ขั้นการวิเคราะห์ (Analysis) กำหนดเป้าหมายของเนื้อหาที่ต้องการ โดยศึกษาจากเอกสารต่างๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย ความหมายของกรีนไอที ประโยชน์ของกรีนไอที และแนวทางกรีนไอทีต่างๆ แต่ช่วยโลกได้จริง

2. ขั้นการออกแบบ (Design) เป็นขั้นตอนการออกแบบเนื้อหาในสื่อมัลติมีเดียเพื่อเสริมการเรียนรู้เรื่อง กรีนไอที (Green IT) สำหรับนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์

3. ขั้นการพัฒนา (Development) เป็นขั้นการสร้างและตรวจสอบคุณภาพสื่อมัลติมีเดียเพื่อเสริมการเรียนรู้เรื่อง กรีนไอที (Green IT) สำหรับนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์โดยผู้เชี่ยวชาญ

4. ขั้นการทดลองใช้ (Implementation) เป็นขั้นการนำสื่อมัลติมีเดียเพื่อเสริมการเรียนรู้เรื่อง กรีนไอที (Green IT) สำหรับนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์ ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

5. ขั้นการประเมินผล (Evaluation) โดยนำข้อมูลที่ได้จากการทำแบบความพึงพอใจในการใช้สื่อมัลติมีเดีย การประเมินผล ไปวิเคราะห์ และสรุปผล

2.2 ประเมินสื่อมัลติมีเดียเพื่อเสริมการเรียนรู้เรื่อง กรีนไอที (Green IT) สำหรับนักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์จากผู้เชี่ยวชาญ

เครื่องมือที่ใช้สำหรับการประเมินครั้งนี้ เป็นแบบประเมินหาประสิทธิภาพของสื่อมัลติมีเดียเพื่อเสริมการเรียนรู้เรื่อง กรีนไอที (Green IT) สำหรับนักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์ เกณฑ์การให้คะแนนประสิทธิภาพของสื่อมัลติมีเดียโดยผู้เชี่ยวชาญ จะเป็นการวัดผลแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ท จากนั้นผู้วิจัยจึงนำผลการประเมินที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าเฉลี่ยของแต่ละข้อมูล หลังจากได้ค่าเฉลี่ยแล้วจึงทำการหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานต่อไป และจะทราบว่าประสิทธิภาพแต่ละด้านได้เท่าใด

2.3 แก่ไขสื่อมัลติมีเดียเพื่อเสริมการเรียนรู้เรื่อง กรีนไอที (Green IT) สำหรับนักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์ตามข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ

เมื่อนำแบบประเมินหาประสิทธิภาพของการพัฒนาสื่อมัลติมีเดียเพื่อเสริมการเรียนรู้เรื่องกรีนไอที (Green IT) สำหรับนักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์ ให้

ผู้เชี่ยวชาญได้ตรวจสอบเมื่อได้รับข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นก็นำมาปรับปรุงตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

2.4 นำสื่อมัลติมีเดียเพื่อเสริมการเรียนรู้เรื่อง กรีนไอที (Green IT) สำหรับนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์ ที่แก้ไขเรียบร้อยแล้วไปเผยแพร่ให้กับนักศึกษาสาขาระบบสารสนเทศทางคอมพิวเตอร์ คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์

2.5 แบบสอบถามความพึงพอใจ เมื่อนำสื่อมัลติมีเดียเพื่อเสริมการเรียนรู้เรื่อง กรีนไอที (Green IT) สำหรับนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์ ไปเผยแพร่ให้กับนักศึกษาสาขาระบบสารสนเทศทางคอมพิวเตอร์ คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์ แล้วให้นักศึกษาทำแบบสอบถามความพึงพอใจ โครงสร้างแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนการประเมินค่า (Likert Scale) โดยกำหนดค่าระดับคะแนนความคิดเห็น 5 ระดับ

2.6 สรุปผลความพึงพอใจของนักศึกษาสาขาระบบสารสนเทศทางคอมพิวเตอร์ คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์ ที่มีต่อสื่อมัลติมีเดียเพื่อเสริมการเรียนรู้เรื่อง กรีนไอที (Green IT) สำหรับนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์ โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean: \bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.)

ผลการวิจัย

1. ผลการออกแบบและพัฒนาสื่อมัลติมีเดียเพื่อเสริมการเรียนรู้เรื่อง กรีนไอที (Green IT) สำหรับนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์
2. ผลการตรวจสอบคุณภาพด้านเนื้อหาและด้านเทคโนโลยีมัลติมีเดีย ผลปรากฏตามตาราง ที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงผลการประเมินคุณภาพด้านเนื้อหา และด้านมัลติมีเดียจากผู้เชี่ยวชาญ

รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับคุณภาพ
ด้านเนื้อหา	4.74	0.54	ดีมาก
ด้านมัลติมีเดีย	4.59	0.49	ดีมาก
ค่าเฉลี่ย ทั้ง 2 ด้าน	4.67	0.52	ดีมาก

จากตารางที่ 1 พบว่า คุณภาพของสื่อมัลติมีเดียเพื่อเสริมการเรียนรู้เรื่อง กรีนไอที (Green IT) สำหรับนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์ ที่ผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและด้านมัลติมีเดียจัดอยู่ในระดับดีมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.67, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.52)

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อสื่อมัลติมีเดียเพื่อเสริมการเรียนรู้เรื่อง กรีนไอที (Green IT) สำหรับนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์ ผลปรากฏตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงภาพรวมความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อสื่อมัลติมีเดียเพื่อเสริมการเรียนรู้เรื่อง กรีนไอที (Green IT) สำหรับนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์

รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความพึงพอใจ
1. ด้านเนื้อหา	4.29	0.79	มาก
2. ด้านตัวอักษร	4.12	0.79	มาก
3. ด้านภาพและเสียง	4.03	1.04	มาก
4. ด้านอื่น ๆ	4.34	0.82	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	4.21	0.86	มาก

จากตารางที่ 5 พบว่า ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อสื่อมัลติมีเดียเพื่อเสริมการเรียนรู้เรื่อง กรีนไอที (Green IT) สำหรับนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์ จัดอยู่ในระดับความพึงพอใจมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.21, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.86)

อภิปรายผล

1. การออกแบบและพัฒนาสื่อมัลติมีเดียเพื่อเสริมการเรียนรู้เรื่อง กรีนไอที (Green IT) สำหรับนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์ ที่สร้างขึ้นนั้นสามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เนื่องจากผู้วิจัยได้ศึกษาและออกแบบสื่อมัลติมีเดียรวมทั้งเทคนิควิธีการต่าง ๆ ได้แก่ โปรแกรมที่ใช้ในการสร้างสื่อ การออกแบบ และเทคนิคมัลติมีเดีย เสียง เพื่อสร้างความเข้าใจของนักศึกษา นอกจากนี้ผู้วิจัยยังวางแผนขั้นตอนอย่างเป็นระบบในการพัฒนาบทเรียน รวมทั้งได้ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและประเมินด้านเนื้อหาและด้านมัลติมีเดีย ตามขั้นตอนการวิจัยและพัฒนา จึงทำให้ผลการพัฒนาสื่อมัลติมีเดียมีคุณภาพด้านเนื้อหาอยู่ในระดับดีมาก และด้านมัลติมีเดียอยู่ในระดับดีมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ จูรินาต เสโคตร และนคินทร พัฒนชัย (2558) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาบทเรียนมัลติมีเดีย เรื่อง บทบาทและประโยชน์ของคอมพิวเตอร์ สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า คุณภาพของบทเรียนอยู่ในระดับมาก

2. ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อสื่อมัลติมีเดียเพื่อเสริมการเรียนรู้เรื่อง กรีนไอที (Green IT) สำหรับนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.21 เนื่องจากเนื้อหาของสื่อมัลติมีเดียสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ไปยังส่วนต่าง ๆ ทำให้นักศึกษาเข้าใจเนื้อหาที่ต้องการสื่อได้ง่ายขึ้น ประกอบกับมีตัวอักษร ภาพนิ่ง เสียง และภาพเคลื่อนไหวในลักษณะของสื่อหลายมิติ ทำให้มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและคอมพิวเตอร์ ซึ่งเป็นการช่วยเสริมแรงให้กับนักศึกษา ทำให้ไม่รู้สึกเบื่อหน่าย และช่วยลดเวลาในการเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ของ ศิริพล แสนบุญส่ง นิป เอมรัฐ และศักดา จันทราศรี (2561) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาสื่อมัลติมีเดียเพื่อการเรียนรู้ เรื่อง โปรแกรมค้นหา สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดพระขาว (ประชาชนุเคราะห์) จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า ในภาพรวมผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อสื่อมัลติมีเดียคอมพิวเตอร์ที่พัฒนาอยู่ในระดับมากที่สุด

กล่าวโดยสรุป จากงานวิจัยข้างต้นผลจากการพัฒนาสื่อมัลติมีเดียเพื่อเสริมการเรียนรู้เรื่อง กรีนไอที (Green IT) สำหรับนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์ นั้น พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจต่อมัลติมีเดียเพื่อเสริมการเรียนรู้เรื่อง กรีนไอที (Green IT) สำหรับนักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์ เนื่องจากสื่อมัลติมีเดียเพื่อเสริมการเรียนรู้ ประกอบด้วยตัวอักษร ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว เสียงบรรยาย เสียงดนตรีประกอบ ซึ่งสามารถกระตุ้นให้เกิดความสนใจและต้องการที่จะเรียนรู้ให้แก่ นักศึกษา อีกทั้งไม่ทำให้นักศึกษาเบื่อหน่ายกับการเรียนรู้ มีเนื้อหาที่เข้าใจง่าย สามารถนำสื่อมัลติมีเดียกลับมาทบทวนความรู้ได้ตามความต้องการ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

1.1 ในการสอนด้วยสื่อมัลติมีเดียเพื่อการเรียนรู้ ผู้สอนต้องเตรียมสถานที่ คือห้องที่มี คอมพิวเตอร์ และอุปกรณ์ฉายภาพที่มีขนาดใหญ่เหมาะกับจำนวนผู้เรียน เตรียมระบบเครื่องเสียง เพื่อให้ผู้เรียนได้ฟังเสียง

1.2 ผู้สอนสามารถให้ผู้เรียนนำสื่อมัลติมีเดียเพื่อการเรียนรู้ไปทบทวนซ้ำได้

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการจัดอบรมเรื่องกรีนไอที (Green IT) เพื่อให้อาจารย์และนักศึกษาได้เข้าใจ รายละเอียดมากขึ้น

2.2 การพัฒนาสื่อมัลติมีเดียเรื่องกรีนไอที (Green IT) ในอนาคตควรเพิ่มเนื้อหาเกี่ยวกับ กรีนไอทีให้มากขึ้นเพื่อเป็นประโยชน์แก่นักศึกษาจะได้นำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันต่อไป

เอกสารอ้างอิง

จूरินาต เสโคตร และนคินทร พัฒนชัย. (2558). การพัฒนาบทเรียนมัลติมีเดีย เรื่อง บทบาทและ ประโยชน์ของคอมพิวเตอร์ สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. **วารสารโครงการนวิทยาการ คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ**, 1(1), 26-32.

ดิเรก ชีระกูธร. (2555). การออกแบบมัลติมีเดีย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. โครงการบ่ม เพาะและพัฒนาอาชีพเชิงบูรณาการ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ภายใต้ โครงการปฏิรูปหลักสูตรการศึกษา พุทธศักราช ๒๕๕๕. สำนักงานคณะกรรมการการ อุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.

ธรัช อารีราษฎร์ ละอองทิพย์ มัทธูรศ มนต์ชัย เทียนทอง และดุชนิ ศุภวรรธนะกุล. (2558). การศึกษาการรับรู้และทัศนคติในการดำเนินงานกรีนไอทีสำหรับสถาบันอุดมศึกษา. **การประชุมวิชาการระดับชาติ การจัดการเทคโนโลยีและนวัตกรรม ครั้งที่ 1**, 110-117.

วรวรรณ วงศ์ศรีจันทร์. (2560). การพัฒนาสื่อมัลติมีเดียโดยใช้เทคนิควิธีคิดเขาวนปัญญาเพื่อส่งเสริม ความคิดสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. **วารสารการบริหารและนเทศ การศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม**, 8(2), 162-171.

วลัยลักษณ์ ภัคดีกำจร และอัญญาปารย์ ศิลปะนิลมาลย์. (2558). การพัฒนาบทเรียนมัลติมีเดีย เรื่อง การสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ด้วยโปรแกรม Desktop Author สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่

6. วารสารโครงการวิทยการคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ, 1(2), 22-28.

วิกร ปรัชญพฤทธิ. (2562). Green IT. [เว็บไซต์]. สืบค้นจาก<http://compcenter.bu.ac.th/green-it>

ศิริพล แสนบุญส่ง นิป เอมรัฐ และศักดา จันทราศรี. (2561). การพัฒนาสื่อมัลติมีเดียเพื่อการเรียนรู้ เรื่อง โปรแกรมค้นหา สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดพระขาว (ประชานุเคราะห์) จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วารสารนวัตกรรมการเรียนรู้, 4(2), 1-15.

การพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อการศึกษา เรื่อง อาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

Development of Application Educational on Computer Crimes for Students in Grade 5

ชยภรณ์ ไชยานุพงศ์

Chayaporn Chaiyanupong

วิทยาลัยนาฏศิลปนครศรีธรรมราช สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม, โทรศัพท์ 093-265-7959

Nakhon Si Thammarat College of Dramatic Arts Bunditpatanasilpa Institute, Ministry of Culture, Tel. 093-265-7959

e-mail: cha.chayaporn@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อการศึกษา เรื่อง อาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เพื่อหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 90/90 และ 2) เปรียบเทียบคะแนนทดสอบก่อนเรียนกับคะแนนทดสอบหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จากการเรียนรู้ด้วยแอปพลิเคชันเพื่อการศึกษา เรื่อง อาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์เก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อการวิจัยครั้งนี้ เก็บจากกลุ่มตัวอย่าง ที่เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 30 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) โดยใช้วิธีการจับฉลาก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แอปพลิเคชันเพื่อการศึกษา เรื่อง อาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ และ 2) แบบทดสอบก่อนเรียนและแบบทดสอบหลังเรียน เรื่อง อาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ วิเคราะห์ข้อมูล จากความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (t-test)

ผลการวิจัยพบว่า 1) แอปพลิเคชันเพื่อการศึกษา เรื่อง อาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐานเท่ากับ 92.77/94.73 ซึ่งไปเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ และ 2) ผลการเปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนและคะแนนทดสอบหลังเรียน เรื่องอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จากการเรียนรู้ด้วยแอปพลิเคชันเพื่อการศึกษา มีผลคะแนนทดสอบหลังเรียนสูงกว่าคะแนนทดสอบก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

คำสำคัญ: การพัฒนาสื่อการสอน, แอปพลิเคชันเพื่อการศึกษา, อาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์

Abstract

The objectives of this research were to 1) develop an educational application on computer crimes. for grade 6 students to determine the efficiency according to the 90/90 criterion 2) Compare the pre-study test scores with the achievement test scores of grades 6 students from learning with the application for learning Study on

computer crimes to collect data for this research. collected from the sample 30 students in Grade 6 were obtained by simple random sampling using a drawing method. The research tools were 1) educational application on computer crime and 2) pre-school test and learning achievement test on computer crime. Data were analyzed from frequency, percentage, mean, standard deviation and t-test.

The results of the research showed that 1) educational applications on computer crimes for grade 6 students, their efficiency was 92.77/94.73 which met the specified standard, and 2) the pre-study scores and achievement test scores. computer crime story for grade 6 students from learning with educational applications. have higher academic achievement test scores than pre-study test scores significantly at the .05 level.

Keywords: Teaching Material Development, Application Educational, Computer Crime

บทนำ

การเรียนรู้ผ่านแอปพลิเคชันเพื่อการศึกษา เป็นโปรแกรมประยุกต์ที่ใช้ในทางการศึกษาที่อยู่บนอุปกรณ์เคลื่อนที่สามารถใช้เป็นเครื่องมือทางการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กันในการเรียนรู้จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ทุกสถานที่และทุกเวลา สามารถเรียนรู้ในสภาพแวดล้อมจริงหรือเสมือนจริงสามารถแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างผู้เรียนได้ ผู้เรียนสามารถมีปฏิสัมพันธ์กับบทเรียนหรือเนื้อหาได้อีกด้วย ซึ่งจะช่วยให้การเรียนรู้ที่มีความน่าสนใจ เพื่อประโยชน์สูงสุดต่อการเรียนการสอนต่อไป และเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น จากความหมายแอปพลิเคชันที่กล่าวข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า แอปพลิเคชัน หมายถึงโปรแกรมหรือซอฟต์แวร์ที่ออกแบบมาเพื่อใช้งานสำหรับสมาร์ตโฟนและแท็บเล็ตหรืออุปกรณ์พกพาตามความแตกต่างและความสามารถของระบบปฏิบัติการ (จิรนนท์ สุขบุญจง, 2563)

กระทรวงศึกษาธิการได้มีประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรการป้องกันและควบคุมสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของกระทรวงศึกษาธิการ ลงวันที่ 30 ธันวาคม พ.ศ. 2564 และประกาศแนวปฏิบัติของกระทรวงศึกษาธิการภายหลังเทศกาลปีใหม่ปีใหม่ที่ ศธ 0100.1/ว3987 ลงวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2564 ซึ่งกำหนดมาตรการปฏิบัติงานนอกสถานที่ทั้งหน่วยงาน และให้หลีกเลี่ยงการจัดกิจกรรมที่รวมกลุ่มคนจำนวนมาก เนื่องด้วยสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่อาจมีต่อเนื่องภายหลังจากเทศกาลวันขึ้นปีใหม่ พ.ศ.2565 นั้นได้อาศัยอำนาจในมาตรา 23 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ ประกาศแนวปฏิบัติเพิ่มเติม เพื่อให้สถานศึกษาในสังกัดและในกำกับของกระทรวงศึกษาธิการ ดำเนินมาตรการป้องกันและควบคุมสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จึงทำให้เทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์ได้เข้ามามีบทบาทในการเรียนการสอนมากยิ่งขึ้น เห็นได้จากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) ที่ได้กำหนดสมรรถนะที่สำคัญของผู้เรียน ในด้านความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ไว้ว่าต้องมีความสามารถในการเลือก และใช้เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม ในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง เหมาะสม และมีคุณธรรม จึงจำเป็นที่จะให้ผู้เรียนได้รู้จักและเรียนรู้ฝึกฝน เพื่อให้มีทักษะการใช้เทคโนโลยีที่มีในปัจจุบัน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

ในปัจจุบันแอปพลิเคชันเพื่อการศึกษาเป็นใช้โปรแกรมประยุกต์ทางการศึกษาที่นำไปใช้เป็นบทเรียนสำหรับโทรศัพท์มือถือ โดยมีจุดประสงค์เพื่อใช้เสริมการสอนหรือสร้างองค์ความรู้แก่ผู้เรียน มีการเรียนรู้ในรูปแบบการมีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างผู้เรียนกับบทเรียน จากที่กล่าวข้างต้น สามารถสรุปความหมายของแอปพลิเคชันเพื่อการศึกษา คือ โปรแกรมประยุกต์ที่ใช้ในทางการศึกษาที่อยู่บนอุปกรณ์เคลื่อนที่สามารถใช้เป็นเครื่องมือทางการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กันในการเรียนรู้ แต่ปัญหาคือนักเรียนไม่สามารถเข้าเรียนได้ตามปกติ เพราะว่าในช่วงสถานการณ์ COVID-19 ทางรัฐบาลจึงมีมาตรการให้มีการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ (ศศิธร ลิจันทรพร, 2556)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อการศึกษา เรื่อง อาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เพื่อแก้ไขปัญหาการเข้าเรียนของนักเรียนที่ไม่พร้อมในเรื่องเวลาเรียน และสามารถนำความรู้มาปรับใช้ได้ในชีวิตประจำวันได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อการศึกษา เรื่อง อาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เพื่อหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 90/90
2. เพื่อเปรียบเทียบคะแนนทดสอบก่อนเรียนกับคะแนนทดสอบหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จากการเรียนรู้ด้วยแอปพลิเคชันเพื่อการศึกษา เรื่อง อาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์

สมมติฐานการวิจัย

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนรู้ด้วยแอปพลิเคชันเพื่อการศึกษา เรื่อง อาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ มีคะแนนทดสอบหลังเรียน สูงกว่าคะแนนทดสอบก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การทบทวนวรรณกรรม

ความหมายแอปพลิเคชันเพื่อการศึกษา (Parsazadeh, Ali, and Rezaei, 2018) ว่าเป็นแอปพลิเคชันบนอุปกรณ์เคลื่อนที่สามารถเป็นเครื่องมือทางการเรียนรู้และความบันเทิงในการเรียนรู้ (ภาสกร เรืองรอง, 2556) ได้ให้ความหมายแอปพลิเคชันเพื่อการศึกษาไว้ว่าเป็นบทเรียนที่พัฒนาขึ้นด้วยภาษาหรือโปรแกรมประยุกต์ใด ๆ และมีการอัปเดตเป็นโปรแกรมเพื่อติดตั้งบนอุปกรณ์เคลื่อนที่ (ศศิธร ลิจันทรพร, 2556) ได้ให้ความหมายแอปพลิเคชันเพื่อการศึกษาไว้ว่าเป็นใช้โปรแกรมประยุกต์ทางการศึกษาที่นำไปใช้เป็นบทเรียนสำหรับแท็บเล็ต โดยมีจุดประสงค์เพื่อใช้เสริมการสอนหรือสร้างองค์ความรู้แก่ผู้เรียน มีการเรียนรู้ในรูปแบบการมีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างผู้เรียนกับบทเรียน

ประเภทของแอปพลิเคชัน The Government of the Hong Kong Special Administrative Region (2017) ได้แบ่งประเภทของแอปพลิเคชัน 3 ประเภทดังนี้ (1) Native apps เป็นซอฟต์แวร์ที่สามารถดาวน์โหลดได้ซึ่งเป็นแพลตฟอร์มที่เฉพาะเจาะจงและสามารถใช้งานแบบออฟไลน์ได้และสามารถดาวน์โหลดได้จากตลาดขายซอฟต์แวร์แอปพลิเคชันแล้วติดตั้งบนอุปกรณ์เคลื่อนที่ก่อนถึงจะเริ่มทำงาน (2) Web apps เป็นแอปพลิเคชันที่ใช้เบราว์เซอร์ของอุปกรณ์เคลื่อนที่ผ่านอินเทอร์เน็ตเนื่องจากไฟล์ข้อมูลต่าง ๆ ได้ถูกเก็บไว้ในเซิร์ฟเวอร์ และไม่จำเป็นต้องดาวน์โหลดหรือติดตั้งโปรแกรม และ (3) Hybrid apps เป็นการผสมผสานระหว่าง Native apps และ Web apps โดยใช้มาตรฐานเว็บ เช่น HTML5, CSS และ JavaScript เป็นต้น ซึ่งจะต้องดาวน์โหลดและติดตั้งบนอุปกรณ์เคลื่อนที่ (Budiu, 2013) ได้แบ่งประเภทของแอปพลิเคชัน 3 ประเภทดังนี้ (1) Native apps ถูกติดตั้งอยู่ใน

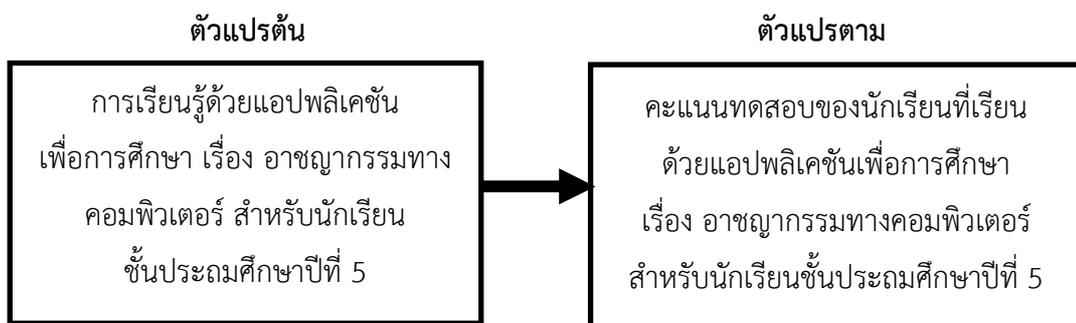
อุปกรณ์เคลื่อนที่และสามารถเข้าถึงผ่านไอคอนบนหน้าจอของอุปกรณ์นั้น และสามารถใช้งานระบบการแจ้งเตือนของอุปกรณ์และสามารถทำงานออฟไลน์ได้ (2) Web apps สามารถเรียกใช้งานผ่านเบราว์เซอร์ และสามารถติดตั้งบนหน้าจอหลักผ่านอุปกรณ์เคลื่อนที่โดยการสร้างบุ๊กมาร์ค และ (3) Hybrid apps คือ การนำ Native apps และ Web apps มาผสมผสานกันโดยสามารถโหลดและเข้าถึงผ่านไอคอนบนหน้าจอและมีการทำงานผ่านเบราว์เซอร์

องค์ประกอบด้านส่วนต่อประสานผู้ใช้ของแอปพลิเคชัน (Apple Inc, 2017) ได้อธิบาย องค์ประกอบด้านส่วนต่อประสานผู้ใช้ของแอปพลิเคชัน ดังนี้ (1) บาร์ คือ การนำทางและอาจมีปุ่มหรือ องค์ประกอบอื่น ๆ สำหรับการเริ่มต้นการดำเนินการ และการสื่อสารข้อมูล เช่น Navigation Bars, Search Bars, Status Bars, Tab Bars และ Tool Bars (2) มุมมอง คือ เนื้อหาหลักที่ผู้คนเห็นในแอปพลิเคชัน เช่น ข้อความ กราฟิกภาพเคลื่อนไหว และองค์ประกอบแบบโต้ตอบ มุมมองสามารถเปิดใช้งานลักษณะ เช่น การเลื่อนแทรกการลบและการจัดเรียง (3) การควบคุม คือ เริ่มต้นการดำเนินการและถ่ายทอดข้อมูล สวิตช์, เขตข้อมูลข้อความและตัวชี้วัดความคืบหน้าของตัวควบคุม (อภีรักษ์ ปนาทกุล, 2556) ได้อธิบาย องค์ประกอบด้านส่วนต่อประสานผู้ใช้ของแอปพลิเคชันดังนี้ (1) Navigation คือ เครื่องมือที่ช่วยนำทางผู้ใช้ ไปยังเนื้อหาที่ตนสนใจและเป็นเครื่องมือที่นำผู้ใช้กลับไปยังจุดเริ่มต้นอีกครั้ง (2) Tab คือ เครื่องมือสำคัญที่ ช่วยให้ผู้ใช้สามารถเข้าถึงเนื้อหาได้ง่ายขึ้น ทั้ง IOS และ Android ต่างก็ใช้ระบบ Tab ในการเข้าถึงเนื้อหา ซึ่งมีไว้สำหรับเลือกเนื้อหา ไม่ได้ควบคุมหรือสั่งงาน และควรใช้ในเนื้อหาหลัก (3) Alternative Navigation คือ รูปแบบที่พาเราไปยังเนื้อหาที่ต้องการที่เป็น List View และ Tab view ซึ่งนิยม 4 แบบ คือ Dashboard, Navigation, Grid Navigation, Sliding Navigation และ Circularnavigation (4) Toolbar คือ เครื่องมือที่ใช้สำหรับการควบคุมเนื้อหาใบหน้าที่กำลังเปิดอยู่ เช่น Reply Forward หรือการค้นหา E-mail เช่น Apple Icon, View Control, Action button และ Action Overflow (5) Platform คือ เครื่องมือทั้งสามตัว Navigation, Tab และ Toolbar ซึ่งแต่ละระบบจะมีรูปแบบที่แตกต่างกัน

ขั้นตอนการออกแบบแอปพลิเคชันเพื่อการศึกษา (Cieza and Lujan, 2018) ได้อธิบายขั้นตอน การออกแบบแอปพลิเคชันเพื่อการศึกษา ดังนี้ (1) ขั้นตอนการวางแผน ลักษณะของผู้ใช้งานและวัตถุประสงค์ ความต้องการใช้งานสำหรับแอปพลิเคชัน เช่น ปุ่มต่าง ๆ บนหน้าจอ (2) ขั้นตอนการออกแบบ มีการออกแบบตาม พฤติกรรมของผู้ใช้และมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (3) ขั้นตอนการพัฒนา สำหรับขั้นตอนนี้มีการเลือกใช้ ให้เหมาะกับแอปพลิเคชันของตนเอง (4) ขั้นตอนการทดลองใช้ การทดสอบนี้มีการทดลองเพื่อสามารถระบุ ข้อผิดพลาดของแอปพลิเคชัน (Majid, Mohammed and Sulaiman, 2015) ได้อธิบายขั้นตอนการ ออกแบบแอปพลิเคชันเพื่อการศึกษา ดังนี้ (1) ขั้นตอนการวิเคราะห์เนื้อหาของแอปพลิเคชันถูกเลือก ขึ้นอยู่กับหัวข้อเฉพาะในเครื่องคอมพิวเตอร์องค์กรและระบบปฏิบัติการ เนื่องจากไมโครโปรเซสเซอร์เป็น หัวข้อที่สำคัญในเรื่องนี้ชุดของการออกกำลังกายได้รับการระบุด้วยสี่หัวข้อย่อยหลัก: 1) บทนำ 2) หน้าที่หลักของไมโครโปรเซสเซอร์ ส่วนประกอบบนเมนบอร์ด 4) ไมโครโปรเซสเซอร์ประมวลผล ข้อมูลอย่างไร (2) ขั้นตอนการออกแบบแอปพลิเคชันได้รับการออกแบบมาจาก 5 เลเยอร์: แอปพลิเคชัน การเขียนโปรแกรมแอปพลิเคชัน (API) ชุดพัฒนาซอฟต์แวร์ Metaio (SDK) และระบบปฏิบัติการ ในเลเยอร์แรก (เลเยอร์แอปพลิเคชัน) โฟกัสหลักคือส่วนติดต่อผู้ใช้และการดำเนินงานลอจิก มีสี่ปุ่มหลัก สำหรับหัวข้อย่อยที่แตกต่างกันสี่หัวข้อในขั้นที่สอง (API), Android SDK ตาม Java ได้รับเลือกขั้นที่สาม เกี่ยวข้องกับ Metaio SDK ที่นั่นเป็นองค์ประกอบหลัก 3 ส่วนคือ การติดตามและการแสดงผล องค์ประกอบการจับภาพจะจับภาพจากกล้องจากนั้นคอมพิวเตอร์ติดตามจะประมวลผลรูปภาพตาม เครื่องหมายที่ระบุ การศึกษานี้ภาพของเมนบอร์ดถูกใช้เป็นเครื่องหมาย เมื่อภาพที่ถ่ายโดยกล้องได้รับ

การระบุไว้ด้วยเครื่องหมายจุลภาคจะแสดงเนื้อหาดิจิทัลที่ระบุบนหน้าจอโทรศัพท์มือถือ สุดท้ายเลเยอร์ในสถาปัตยกรรมนี้เป็นระบบปฏิบัติการที่ใช้แพลตฟอร์มโทรศัพท์มือถือระบบปฏิบัติการแอนดรอยด์ในการศึกษานี้ (3) ขั้นตอนการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้: x Eclipse Integrated Development Environment (IDE) สำหรับการพัฒนาแพลตฟอร์ม Android โดยใช้ Java x Metaio SDK สำหรับการพัฒนาแอปพลิเคชัน ARx GIMP สำหรับการแก้ไขภาพ (4) ขั้นตอนการดำเนินการและประเมินผล คือการนำไปประยุกต์ใช้กับนักเรียนในห้องบรรยายในขณะที่เรียนรู้ระบบคอมพิวเตอร์และระบบปฏิบัติการนักเรียนได้รับการจัดสรรให้มีขนาดเล็กกลุ่มที่แต่ละกลุ่มประกอบด้วยนักเรียนสองถึงสี่คน แต่ละกลุ่มใช้แท็บเล็ตที่ติดตั้งใบสมัคร กลุ่มเหล่านี้ต้องหารือถึงวิธีการแก้ปัญหาชุดการออกกำลังกายที่ได้รับการพัฒนาขึ้นตามข้อมูลดิจิทัลที่แสดงบนหน้าจอโทรศัพท์มือถือขั้นตอนที่ห้าคือขั้นตอนการประเมินผลขั้นสุดท้ายที่แต่ละนักเรียนจะกรอกแบบสอบถามเพื่อกำหนดระดับความพึงพอใจในการใช้โปรแกรม AR (Augmented reality)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยการพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อการศึกษา เรื่อง อาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีระเบียบวิธีการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 3 ห้องรวมจำนวนทั้งหมด 70 คน ซึ่งทุกห้องเรียนมีการจัดแบบคละนักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนระดับเก่ง ปานกลาง อ่อน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย นักเรียนชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 5 จำนวน 30 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) (บุญเรียง ขจรศิลป์, 2554) โดยใช้วิธีการจับฉลาก

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แอปพลิเคชันเพื่อการศึกษา เรื่อง อาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เหมาะสำหรับการเรียนการสอนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

2.2 แบบทดสอบก่อนเรียนและแบบทดสอบหลังเรียน เรื่อง อาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ซึ่งลักษณะข้อสอบเป็นแบบปรนัย ชนิด 4 ตัวเลือก ซึ่งเป็นข้อสอบชุดเดียวกันแต่สลับข้อคำตอบ

3. การสร้างเครื่องมือในการวิจัย ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือในการวิจัย ดังนี้

3.1 การพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อการศึกษา เรื่อง อาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือในการวิจัย โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

3.1.1 ศึกษาเอกสาร คู่มือ หนังสือ และตำราต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแอปพลิเคชันเพื่อการศึกษา เรื่อง อาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับจุดประสงค์ เนื้อหา วิธีการสอนและการวัดประเมินผล

3.1.2 กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ของการพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อการศึกษา เรื่อง อาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ และนำเนื้อหาไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา จำนวน 3 ท่าน ประเมินความถูกต้องของเนื้อหา

3.1.3 ออกแบบจัดทำผังงานลำดับการเรียนรู้ นำเสนอผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหา ตรวจสอบและให้คำแนะนำเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไข

3.1.4 การพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อการศึกษา เรื่อง อาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ โดยผู้วิจัยได้เลือกใช้โปรแกรม Google form และโปรแกรมกราฟิกตระกูล Adobe ในการออกแบบด้านมัลติมีเดียในแอปพลิเคชันเพื่อการศึกษา

3.1.5 นำบทเรียนให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคนิควิธีการ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องและประเมินคุณภาพ เพื่อนำผลที่ได้มาปรับปรุง

3.1.6 ผู้วิจัยนำแอปพลิเคชันเพื่อการศึกษาที่สร้างเสร็จแล้วไปใช้งานจริงกับกลุ่มตัวอย่าง โดยหลังจากผ่านการประเมินคุณภาพและปรับแก้ไขตามข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและด้านการผลิตสื่อ และผ่านการประเมินคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญ และจากการทดลองใช้เรียบร้อยแล้ว โดยมีครูผู้สอนเป็นผู้ชี้แนวทางการเรียนรู้มีการปฏิสัมพันธ์โดยตรงกับผู้เรียนในชั้นเรียน

3.1.7 สร้างแบบประเมินคุณภาพของแอปพลิเคชันเพื่อการศึกษา เรื่อง อาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

3.2 การพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อการศึกษา เรื่อง อาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

3.2.1 ศึกษาวิธีการพัฒนาและการสร้างแบบประเมินคุณภาพแอปพลิเคชันเพื่อการศึกษา โดยผู้เชี่ยวชาญ เพื่อประเมินคุณภาพของแอปพลิเคชันเพื่อการศึกษา เรื่อง อาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ จากตำราเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.2.2 พัฒนาแบบประเมินคุณภาพสื่อโดยผู้เชี่ยวชาญเพื่อประเมินคุณภาพของแอปพลิเคชันเพื่อการศึกษา เรื่อง อาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ ซึ่งเป็นแบบประเมินค่า (Rating Scale) ใช้มาตราวัดของ Likert Rating Scales (บุญชม ศรีสะอาด, 2554)

3.2.3 กำหนดระดับคุณภาพของแอปพลิเคชันเพื่อการศึกษา เรื่อง อาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ แบ่งออกเป็น 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2554)

4. การดำเนินการวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูล การพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อการศึกษา เรื่อง อาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

4.1 ผู้วิจัยอธิบายให้นักเรียนทราบถึงวิธีการเรียนรู้ผ่านแอปพลิเคชันเพื่อการศึกษา เรื่อง อาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ซึ่งนักเรียนจะเรียนรู้ในระบบออนไลน์ผ่านโปรแกรม Zoom

4.2 ก่อนที่จะเริ่มเรียนรู้ผ่านแอปพลิเคชันเพื่อการศึกษา เรื่อง อาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ ผู้วิจัยให้นักเรียนทุกคนทำแบบทดสอบก่อนเรียน จำนวน 20 ข้อ ซึ่งเป็นแบบทดสอบปรนัย 4 ตัวเลือก หลังจากทำแบบทดสอบเสร็จจัดบันทึกเก็บคะแนนไว้ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

4.3 ผู้วิจัยดำเนินการสอน โดยปฏิบัติการสอนโดยให้นักเรียนเรียนรู้ผ่านแอปพลิเคชันเพื่อการศึกษา เรื่อง อาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ โดยใช้ระยะเวลาในการเรียนรู้ประมาณ 30 นาที ซึ่งก่อนการเรียนรู้ผ่านแอปพลิเคชันเพื่อการศึกษา ผู้วิจัยอธิบายการใช้พร้อมทั้งสาธิตขั้นตอนต่าง ๆ ในการเข้าใช้งานก่อนการเรียนรู้

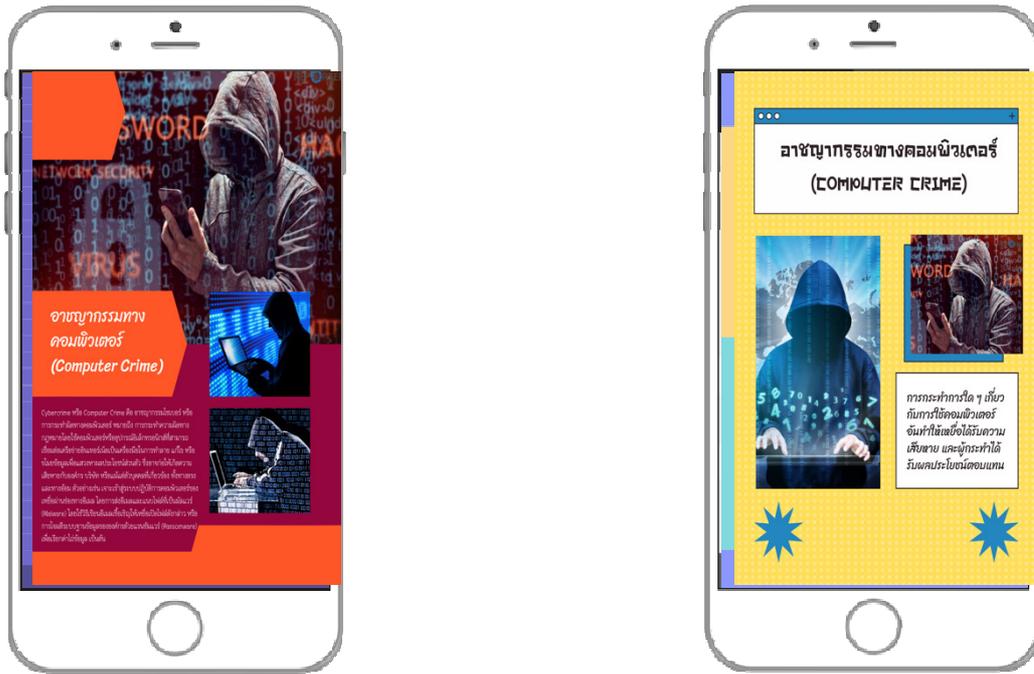
4.4 หลังจากนักเรียนเรียนรู้ผ่านแอปพลิเคชันเพื่อการศึกษา เรื่อง อาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลหลังเรียน เรื่อง อาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ จำนวน 20 ข้อ ซึ่งเป็นแบบทดสอบก่อนเรียนโดยสลับตัวเลือกในแต่ละข้อ โดยใช้ระยะเวลาในการทำแบบทดสอบ 20 นาที แล้วจัดบันทึกคะแนนส่วนนี้ไว้คำนวณหาคะแนนหลังเรียนของนักเรียน

4.5 นำผลทดสอบวัดคะแนนจากแบบทดสอบก่อนเรียนและแบบทดสอบหลังเรียนของนักเรียน มาวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อรายงานผลการพัฒนาการเรียนการสอนของนักเรียนจากการเรียนรู้ผ่านแอปพลิเคชันเพื่อการศึกษา เรื่อง อาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ ต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลโดยอธิบายลักษณะของข้อมูลที่ศึกษา ด้วยสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานด้วยการใช้สถิติการทดสอบค่าที (dependent t-test)

ผลการวิจัย

จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัย ตามลำดับขั้นตอนการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยเรียงลำดับ ดังนี้

ภาพที่ 2 แอปพลิเคชันเพื่อการศึกษา เรื่อง อาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ตอนที่ 1 ผลการหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 90/90 ของแอปพลิเคชันเพื่อการศึกษา เรื่อง อาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ตารางที่ 1 การหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐานของแอปพลิเคชันเพื่อการศึกษา เรื่องอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จากการทดลองใช้ภาคสนาม (Try out)

ประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน	คะแนนเฉลี่ยนักเรียนทั้งกลุ่ม	จำนวนนักเรียนที่ผ่านตามเกณฑ์ทุกวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม
90/90	92.77	94.73

จากตารางที่ 1 พบว่า ประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 90/90 (เปรี๊อง กุมุท, 2519 อ้างถึง ไนมนตรี แยมกสิกร, 2551) ของแอปพลิเคชันเพื่อการศึกษา เรื่อง อาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เท่ากับ 92.77/94.73

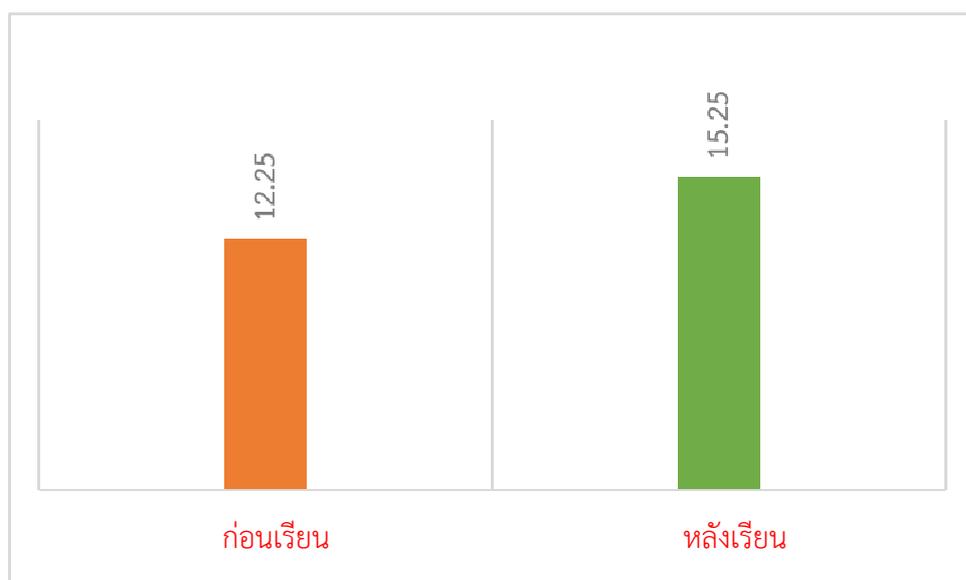
ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนและคะแนนทดสอบหลังเรียน เรื่อง อาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จากการเรียนรู้ด้วย แอปพลิเคชันเพื่อการศึกษา

ตารางที่ 2 แสดงผลการเปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนและคะแนนทดสอบหลังเรียน เรื่อง อาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จากการเรียนรู้ด้วยแอปพลิเคชันเพื่อการศึกษา (n= 30)

การทดสอบ	คะแนนเต็ม	Min	Max	\bar{X}	S.D.	t	df	Sig.
ก่อนเรียน	20	8	17	12.25	2.88	10.00	29	.000*
หลังเรียน	20	11	20	15.25	2.19			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 พบว่า แสดงผลการเปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนและคะแนนทดสอบหลังเรียน จากการเรียนรู้ด้วยแอปพลิเคชันเพื่อการศึกษา เรื่อง อาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวนนักเรียน 30 คน โดยมีคะแนนเต็ม 20 คะแนน พบว่า คะแนนทดสอบก่อนเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 12.25 คะแนน และคะแนนทดสอบหลังเรียน เท่ากับ 15.25 คะแนน ตามลำดับ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน มีค่าเท่ากับ 2.88 และ 2.19 ตามลำดับ ซึ่งระดับการเรียนรู้ของนักเรียนการจัดแบบคณะนักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนระดับเก่ง ปานกลาง อ่อน เมื่อเปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนและคะแนนทดสอบหลังเรียน พบว่า คะแนนทดสอบหลังเรียน สูงกว่าคะแนนทดสอบก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังแสดงภาพที่ 3

ภาพที่ 3 แสดงภาพรวมผลคะแนนทดสอบก่อนเรียนและคะแนนทดสอบหลังเรียน

อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อการศึกษา เรื่อง อาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประเด็น ซึ่งควรสามารถนำมาอภิปรายได้ดังนี้

1. ผลจากการหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ของแอปพลิเคชันเพื่อการศึกษา เรื่อง อาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ได้ประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 92.77/94.73 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน 90/90 ที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ของการวิจัย เนื่องจากการสร้างแอปพลิเคชันเพื่อการศึกษา ได้มีการวางแผนและเตรียมการในกระบวนการผลิตตามลำดับขั้นตอนที่ถูกต้องและเหมาะสม โดยอาศัยแนวคิดการสร้างตามขั้นตอนการสร้างในรูปแบบของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ที่เหมาะสมสำหรับการเรียนการสอน เพื่อนำมาเป็นกรอบและแนวทางในการสร้างแอปพลิเคชันเพื่อการศึกษา ซึ่งได้ผ่านการพิจารณาและตรวจสอบความเหมาะสมจากผู้เชี่ยวชาญในด้านเนื้อหาและด้านเทคนิคตลอดจนผู้วิจัยได้แก้ไขปรับปรุงตามคำแนะนำ เพื่อให้แอปพลิเคชันเพื่อการศึกษาที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีคุณภาพและประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้สามารถนำไปใช้ในการเรียนการสอนได้จริง ซึ่งมีความสอดคล้องกับพรทฤษฎี วงศ์สินอุดม (2558) ได้พัฒนาแอปพลิเคชันบทเรียนบนคอมพิวเตอร์พกพา ร่วมกับการเรียนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ร่วมกันของนักเรียนระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดเพชรบุรี ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการพัฒนาแอปพลิเคชันบทเรียนบนคอมพิวเตอร์พกพาร่วมกับการเรียนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ร่วมกันของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดเพชรบุรี มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 81.33/82.50 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของดาราวรรณ นนทวาสี (2557) ในการพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อการเรียนรู้ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า 1) การสร้างแอปพลิเคชันเพื่อการเรียนรู้ มีองค์ประกอบที่สำคัญ ดังนี้ องค์ประกอบที่ 1 การใช้งานแอปพลิเคชัน องค์ประกอบที่ 2 การออกแบบการแสดงผลแอปพลิเคชัน และองค์ประกอบที่ 3 การส่งเสริมการเรียนรู้ 2) ความเหมาะสมของแอปพลิเคชันจากผลการประเมิน โดยผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อและคอมพิวเตอร์อยู่ในระดับมาก และผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาอยู่ในระดับมากที่สุด แอปพลิเคชันเพื่อการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.47/85.52 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

2. ผลการเปรียบเทียบคะแนนทดสอบก่อนเรียนและคะแนนทดสอบหลังเรียน ที่เรียนรู้ด้วยแอปพลิเคชันเพื่อการศึกษา เรื่อง อาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า คะแนนทดสอบหลังเรียน สูงกว่าคะแนนทดสอบก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เนื่องจากการเรียนรู้ด้วยแอปพลิเคชันเพื่อการศึกษา สามารถสร้างความสนใจให้กับนักเรียนมีความตั้งใจและความกระตือรือร้นในการเรียนรู้มากขึ้น เพราะแอปพลิเคชันเพื่อการศึกษา มีเนื้อหาที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ มีลำดับขั้นตอนการนำเสนอเนื้อหาที่ดี ปริมาณของเนื้อหาที่มีความเหมาะสม เนื้อหาที่มีความถูกต้อง การอธิบายเนื้อหาที่มีความชัดเจน มีรูปภาพกราฟิกตัวอักษร เสียง ภาพเคลื่อนไหว และจุดเชื่อมโยงมีความสามารถเข้าถึงสารสนเทศที่ต้องการได้อย่างรวดเร็ว สามารถควบคุมการใช้งานได้ง่ายและสะดวก นักเรียนกำหนดเส้นทางการเรียนรู้ได้เอง ซึ่งเหมาะสมกับวัยของนักเรียนที่สามารถช่วยเสริมให้นักเรียนจำได้มากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของบรรจุกรณ์ สิงห์ดี (2558) ได้พัฒนาสื่อแอปพลิเคชันบนแท็บเล็ต รายวิชากรงานอาชีพและเทคโนโลยี

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า คะแนนทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 12.90 คะแนน และ 36.88 คะแนนตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่า คะแนนทดสอบหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนของนักเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และการเปรียบเทียบคะแนนทดสอบหลังเรียนภายหลังการเรียนโดยใช้สื่อแอปพลิเคชันบนแท็บเล็ต กับเกณฑ์ร้อยละ 80 มีค่าเท่ากับ 87.80 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 และยิ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของญาดา อรรถอนันต์ และคณะ (2560) ได้พัฒนาแอปพลิเคชันส่งเสริมการเรียนรู้ คำศัพท์ภาษาอังกฤษสำหรับเด็กบกพร่องทางการได้ยิน ผลการวิจัยพบว่า แอปพลิเคชันส่งเสริมการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษ สำหรับเด็กบกพร่องทางการได้ยิน ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจมากขึ้นโดยมีคะแนนแบบทดสอบหลังเรียนเพิ่มมากขึ้นหลังจากที่ได้เรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษผ่านแอปพลิเคชันนี้ และจากการสังเกตพฤติกรรม ผู้เรียนในการเรียนผ่านแอปพลิเคชัน พบว่า ผู้เรียนให้ความสนใจต่อเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในการสร้างจึง มีผลกับความสนใจในเรื่องที่นำเสนอและกลุ่มตัวอย่างได้เรียนรู้ซ้ำหลายครั้งจึงเกิดทักษะ ความจำ และความเข้าใจซึ่งจุดเด่นของแอปพลิเคชัน คือ มีการใช้งานที่ง่ายมีเนื้อหาเหมาะสมกับเด็ก บกพร่องทางการได้ยิน โดยรูปแบบของแอปพลิเคชันมีความสวยงาม ในการจัดองค์ประกอบมีเนื้อหา ที่น่าสนใจเนื่องจากผ่านกระบวนการวิเคราะห์มาก่อนที่จะพัฒนา อีกทั้งสื่อที่เป็นแอปพลิเคชันนั้น สามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้ตลอดเวลาทำให้เด็กฝึกคำศัพท์ภาษาอังกฤษได้แม้ไม่อยู่ในห้องเรียนสรุปได้ว่าแอปพลิเคชันเพื่อการศึกษา เรื่อง อาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เป็นสื่อการเรียนรู้ที่สนับสนุนการพัฒนาการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้น และเป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนรู้ให้ประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้ ควรศึกษาทำความเข้าใจกับหลักการสร้างหรือการออกแบบ เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อการศึกษา ให้มีความสวยงาม มีการจัดองค์ประกอบภาพ ข้อความและการใช้สีที่เหมาะสม เพื่อสร้างความสนใจให้กับผู้เรียนและประสิทธิภาพในการเรียนรู้ต่อไป ควรพิจารณาในการนำแอปพลิเคชันเพื่อการศึกษา มาใช้ในการสนับสนุนกิจกรรมในการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมทักษะของผู้เรียนในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งจะเกิดประโยชน์และประสิทธิภาพในการเรียนรู้ของผู้เรียน และควรกำหนดนโยบายในการส่งเสริมให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยแอปพลิเคชันเพื่อการศึกษา อย่างถูกต้องเหมาะสม และสร้างสรรค์ เพื่อให้เกิดประโยชน์กับผู้เรียนและการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการศึกษาความพึงพอใจหรือความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมในการเรียนรู้แอปพลิเคชันเพื่อการศึกษา เพื่อให้ทราบถึงความพึงพอใจหรือความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยแอปพลิเคชันเพื่อการศึกษาที่แท้จริง และอาจจะศึกษาถึงปัญหา อุปสรรค การยอมรับ รูปแบบการเรียนที่พึงประสงค์ให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนและครูผู้สอนยิ่งขึ้น ควรมีการนำแอปพลิเคชันเพื่อการศึกษา ไปใช้ในการเรียน การสอน ด้วยรูปแบบกิจกรรมที่หลากหลาย หรือใช้ร่วมกับสื่ออื่น ๆ เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ได้มากยิ่งขึ้น ควรมีการพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อการศึกษาในรายวิชาอื่น ๆ หรือหัวข้ออื่น ๆ โดยให้ผู้เรียน

ได้เรียนรู้เนื้อหาที่มีความหลากหลาย ตามความถนัด ความสนใจของผู้เรียนเอง โดยไม่จำกัดเวลา และสถานที่ เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะในการเรียนรู้ด้วยตนเอง และควรรักษาถึงผลกระทบที่เกี่ยวข้องกับแอปพลิเคชันเพื่อการศึกษา ที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ในด้านต่าง ๆ เช่น สุขภาพของผู้เรียนที่เรียนรู้ในระยะเวลาที่มีการเรียนรู้นาน ๆ

เอกสารอ้างอิง

- ญาดา อรรถอนันต์ และคณะ. (2560). การพัฒนารูปแบบการสอนโดยอาศัยแอปพลิเคชันการอ่านออกเสียงด้วยระบบรู้จำเสียงพูด และเกมทายคำศัพท์ภาษาอังกฤษ. **วารสารวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี หัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ**. ปีที่ 4 ฉบับที่ 1 มกราคม - มิถุนายน 2561. หน้า 56-68.
- ดาราวรรณ นนทวาสี และคณะ. (2557). การพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อการเรียนรู้บนระบบปฏิบัติการแอนดรอยด์: กรณีศึกษาสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนท่าข้ามเงินวิทยาคาร. การประชุมวิชาการเสนองานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษาครั้งที่ 15. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- บรรพตพร สิมหัตถ์ และคณะ. (2558). การวิจัยและพัฒนาสื่อแอปพลิเคชันบนแท็บเล็ตระบบปฏิบัติการแอนดรอยด์ รายวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. (ออนไลน์). เข้าถึงข้อมูลจาก <http://gs.nsr.u.ac.th/files/1/56%E0>
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). **การวิจัยเบื้องต้น**. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: บริษัทสุวีริยาสาส์น จำกัด.
- พรทิพย์ วงศ์สินอุดม. (2558). การพัฒนาแอปพลิเคชันบทเรียนบนคอมพิวเตอร์พกพา ร่วมกับการเรียนแบบเพื่อนช่วยเพื่อนที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ร่วมกันของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดเพชรบุรี. วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา ภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ภาสกร เรืองรอง. (2556). **การพัฒนาบทเรียนบน Tablet PC**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์พรทิชา.
- มนตรี แยมกสิกร. (2551). เกณฑ์ประสิทธิภาพในงานวิจัยและพัฒนาสื่อการสอน: ความแตกต่าง 90/90 Standard และ E1 / E2. **วารสารศึกษาศาสตร์**. 19 (1), 1-16.
- ศศิธร ลิจันทรพร. (2556). การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเป็นฐานโดยใช้แอปพลิเคชันเพื่อการศึกษาบนอุปกรณ์สื่อสารเคลื่อนที่ เพื่อส่งเสริมความมีวินัยของนักเรียนประถมศึกษาตอนปลาย. **วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา**, VOL. 9 NO. 4: เดือนตุลาคม - ธันวาคม พ.ศ. 2557.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). **แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579**. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- อภิรักษ์ ปนาทกุล. (2556). **Design mobile app**. กรุงเทพฯ: ทู ดิจิตอล คอนเท้นท์ แอนด์ มีเดีย.
- Cieza and Lujan. (2018). Educational Mobile Application of Augmented Reality Based on Markers to Improve the Learning of Vowel Usage and Numbers for Children of a Kindergarten in Trujillo. **Science Direct**. Volume 130, 2018, Pages 352-358
- Hong Kong Special Administrative Region. (2017). **The Government of the Hong Kong Special Administrative Region**. European Commission, Annual Report.

Martín-Gutiérrez, Contero et al. (2010). Design and validation of an augmented book for spatial abilities development in engineering students. **Science Direct**. (34): 1, Pages 77-91.

Parsazadeh, Ali, and Rezaei. (2018). A framework for cooperative and interactive mobile learning to improve online information evaluation skills. **Journal of Elsevier, computer & education** 120 (2018), 75-89.

การเพิ่มประสิทธิภาพกระบวนการทำงานภายใต้กิจกรรม 5ส กรณีศึกษา
หน่วยงานรัฐบาลแห่งหนึ่งในเขตบางกอกน้อย
Optimizing Work Processes Under 5S Activities. A Case Study of
a Government in Bangkok Noi Area

ณรงค์ฤทธิ์ ยิ้มเจริญพรสกุล^{1*}, นิลุบล สุทธิอาภา², ยงยุทธ คุณานุวัฒน์³,
ศิริชัย ขอมอบกลาง⁴ และศุภรัตน์ อัครพิสิฐวงศ์⁵

Narongrid Yimcharoenpornsakul¹, Nilubol Suthiapa², Yongyuth Kunanuwat³,
Sirichai Khormobklang⁴ and Suparat Akaraphisitwong⁵

^{1,3,4,5} สาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี, ¹โทรศัพท์ 090-932-9465

^{1,3,4,5} Faculty of Business Administration, Logistics Management, Bangkok Thonburi University, ¹Tel. 090-932-9465

²คณะวิศวกรรมศาสตร์และเทคโนโลยี วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม

²Faculty of Engineering and Technology, Siam technology College

*e-mail :Narong.R.Yim@gmail.com,

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์การวิจัยครั้งนี้ 1) เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักการ 5ส ในการเพิ่มประสิทธิภาพกระบวนการทำงาน ของหน่วยงานรัฐบาลแห่งหนึ่งในเขตบางกอกน้อย 2) เพื่อหาแนวทางส่งเสริมและสนับสนุนการทำหลักการ 5ส ในการเพิ่มประสิทธิภาพกระบวนการทำงาน ของหน่วยงานรัฐบาลแห่งหนึ่งในเขตบางกอกน้อยอย่างต่อเนื่อง ประชากรในการวิจัย ได้แก่ พนักงานและระดับหัวหน้างานของหน่วยงานรัฐบาลแห่งหนึ่งในเขตบางกอกน้อย

ผลสรุปการวิจัย พบว่า 1) ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักการ 5ส ในการเพิ่มประสิทธิภาพกระบวนการทำงาน พบว่า (1) ด้านสะสางช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการการจัดสิ่งของที่ไม่าใช้งาน, สะสางงานเก่าให้เสร็จก่อนที่จะเริ่มงานใหม่และลดการใช้พื้นที่การจัดเก็บของลงได้ (2) ด้านสะดวกช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการการจัดเก็บแยกประเภทการใช้งานและเป็นระบบมาตรฐาน (3) ด้านสะอาดช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการส่งเสริมให้เกิดบรรยากาศ ในการทำงานดีขึ้นและช่วยลดปัญหาเกี่ยวกับช่วยลดวัสดุเหลือทิ้งจากการใช้งาน (4) ด้านสุขลักษณะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการการสร้างสุขลักษณะและช่วยสร้างสมาธิในการทำงาน (5) ด้านสร้างนิสัยช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการมีทัศนคติที่ดี และมีมีการรักษา กฎ กติกา มารยาท ระเบียบ 2) แนวทางส่งเสริมและสนับสนุนการทำหลักการ 5ส ในการเพิ่มประสิทธิภาพกระบวนการทำงาน มีแนวทางดังนี้ (1) มีความเข้าใจถึงหลักการทำหลักการ 5ส และการปฏิบัติเกี่ยวกับการทำหลักการ 5ส และมองเห็นว่าเป็นหลักการที่มีประโยชน์ช่วยส่งเสริมให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงานเพิ่มขึ้นมากขึ้น (2) ทำหลักการ 5ส ไปอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับหลักการ 5ส มีการชี้แจง ประชาสัมพันธ์และอบรมให้ความรู้แก่พนักงานทุกระดับ

อย่างทั่วถึง รวมทั้งสร้างความชัดเจนในการปฏิบัติหลักการ เพื่อให้พนักงานทุกคนได้ทราบว่าต้องมี
ส่วนร่วมอย่างไรกับการนำหลักการ 5ส ไปปฏิบัติ

คำสำคัญ : หลักการ 5ส, การบริหาร, ประสิทธิภาพ, ศักยภาพ

Abstract

Objectives of this research 1) to study the level of opinions about 5S activities to optimize work processes of government agencies in Bangkok Noi 2) to find ways to promote and support 5S activities to continually increase the efficiency of government agencies in Bangkok Noi The research population consisted of employees and heads of government agencies in Bangkok Noi area.

The results of the research were as follows: 1) A study on the opinion level of 5S activities to increase work efficiency found that (1) the cleaning aspect increased the efficiency of disposing of unused items. Clean old work before starting new work and reduce storage space usage (2) Convenience, increase storage efficiency, separate use and be a standard system (3) Cleanliness improves efficiency in promoting atmosphere. To work better and help reduce the problem of reducing waste from use (4) Hygiene improves hygiene and helps to focus on work (5) Habits increase efficiency. Have a good attitude and must adhere to rules, regulations, etiquette, rules 2) Guidelines to promote and support 5S activities to increase work efficiency The guidelines are as follows: (1) Understand the principles of 5S activities and practices related to 5S activities and view them as useful activities that increase work efficiency. Persons involved in 5S activities clarified and publicized and thoroughly train and educate employees at all levels including creating clarity in activities so that all employees know how to participate in 5S activities.

Keywords : 5S activities, administration, efficiency, potential

บทนำ

ในปัจจุบันการแข่งขันทางธุรกิจมีความรุนแรงมากขึ้น อีกทั้งยังมีการเปลี่ยนแปลงอย่าง
ฉับพลัน ทางเทคโนโลยีต่างๆ โดยเทคโนโลยีส่วนใหญ่ได้เข้ามามีส่วนร่วมกับการการทำงานสำหรับ
มนุษย์มากขึ้น องค์กรต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นภาคเอกชนและภาครัฐบาลจำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยน อาทิ
เช่น การใช้ศักยภาพที่องค์กรมีอยู่อย่างเต็มที่ การเพิ่มผลผลิตขององค์กรให้ถึงจุดที่สามารถแข่งขันได้

อย่างเหมาะสม แต่การเพิ่มผลผลิตมีปัจจัยหลายอย่างมีความจำเป็นและเกี่ยวข้องในการผสมผสาน การควบคุมปัจจัยต่างๆ โดยการบูรณาการเข้าด้วยกันเพื่อให้เกิดความยั่งยืนภายในองค์กร

ทั้งนี้การนำหลักการ 5ส มาใช้ในกระบวนการทำงาน ถือได้ว่าเป็นเครื่องมือพื้นฐานในการ จัดการและปรับปรุง ไม่ว่าจะเป็นสถานที่ทำงาน, สภาพการทำงานให้เกิดความสะอาด, ความเป็น ระเบียบเรียบร้อย สะอาด รวมทั้งเอื้ออำนวยให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงาน, ความปลอดภัย และ คุณภาพประสิทธิภาพของงาน และการสร้างทัศนคติที่ดีของพนักงานอันเป็นพื้นฐานการเพิ่มผลผลิต โดยรวม นอกเหนือจากนี้ 5ส ยังเป็นอีกกลยุทธ์หนึ่งที่เปิดโอกาสให้พนักงานมีส่วนร่วมในการพัฒนา คุณภาพ เป็นหลักการที่ทำแล้วเห็นผลเร็วและชัดเจน รวมทั้งยังเป็นพื้นฐานในการนำระบบบริหารงาน ต่างๆ เข้ามาใช้ในการปรับปรุงพัฒนาเพื่อความสำเร็จขององค์กร ได้อีกด้วย ตัวอย่างที่ชัดเจนในการนำ หลักการ 5ส มาปรับใช้ในองค์กร ได้แก่ “การปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย หรือ ปตท. เป็นอีก หน่วยงานหนึ่งที่น่าทึ่งหลักการ 5ส มาใช้อย่างจริงจัง และสามารถประยุกต์ให้เข้ากับลักษณะของ องค์กรจนประสบความสำเร็จอย่างเห็นได้ชัด ทั้งๆ ที่เป็นองค์กรขนาดใหญ่มีโครงสร้างซับซ้อน และมี บุคลากรอยู่เป็นจำนวนมาก จึงน่าสนใจเป็นอย่างยิ่งที่จะนำมาเป็นตัวอย่างในการศึกษาหาความสำเร็จ ของการทำ 5ส โดยเฉพาะศึกษาถึงหลักหรือแนวทางที่ ปตท. สามารถนำหลักการ 5ส มาใช้ได้อย่างมี ประสิทธิภาพ และหน่วยงาน สยามคูโบต้า อุตสาหกรรม จำกัด (กลุ่มหน่วยงานในเครือซีเมนต์ไทย) ได้นำ 5 ส. มาดำเนินการในโรงแรม และปรับใช้ความรู้นี้ให้กับหน่วยงานที่สนใจ ทั้งหน่วยงานในเครือ ซีเมนต์ไทยและจากภายนอก ต่อมาวิศวกรและพนักงานของหน่วยงานในเครือซีเมนต์ไทยได้ประชุม ปรึกษาและบัญญัติศัพท์ โดยแปลงความหมายของคำ 5S. เดิมในภาษาญี่ปุ่นมาเป็นภาษาไทยให้คล้อง เสียงกันกับ 5ส ประกอบด้วย สะสาง สะดวก สะอาด สุขลักษณะ และสร้างนิสัย เพื่อให้ง่ายต่อการ จดจำและได้ปรับใช้หลักการ 5ส ไปยังหน่วยงานอื่น ๆ” เป็นต้น อย่างไรก็ตาม การเพิ่มประสิทธิภาพ และการจัดให้มีความเป็นระเบียบเรียบร้อยในสถานที่ทำงาน โดยใช้หลัก 5ส เป็นก้าวแรกของการ บริการที่จะนำไปสู่การปรับปรุงการปฏิบัติงานในหน่วยงาน อันช่วยเพิ่มผลผลิตให้สูงขึ้น เพิ่มศักยภาพ และควมมีคุณภาพของทรัพยากรบุคคลและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในโลกธุรกิจได้ในที่สุด (วิทยาลัยอาชีวศึกษาลำปางพาณิชยการและเทคโนโลยี, 2563)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นหลักการ 5ส มาช่วยแก้ปัญหาให้กับหน่วยงานรัฐบาลแห่งหนึ่งในเขต บางกอกน้อย ไม่ว่าจะเป็นการปรับปรุงการปฏิบัติงาน การลดความสิ้นเปลืองในการใช้วัสดุอุปกรณ์ ประหยัดเวลาในการทำงาน และเพิ่มความปลอดภัยในการทำงานให้พนักงาน ในหน่วยงานรัฐบาล จึง มีความสนใจที่จะศึกษาการเพิ่มประสิทธิภาพกระบวนการทำงานภายใต้หลักการ 5ส ของหน่วยงาน รัฐบาลแห่งหนึ่งในเขตบางกอกน้อย

เป้าหมายหลักของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักการ 5ส ในการเพิ่มประสิทธิภาพกระบวนการ ทำงาน ของหน่วยงานรัฐบาลแห่งหนึ่งในเขตบางกอกน้อย

2. เพื่อหาแนวทางส่งเสริมและสนับสนุนการทำหลักการ 5ส ในการเพิ่มประสิทธิภาพกระบวนการทำงาน ของหน่วยงานรัฐบาลแห่งหนึ่งในเขตบางกอกน้อยอย่างต่อเนื่อง

การทบทวนวรรณกรรม

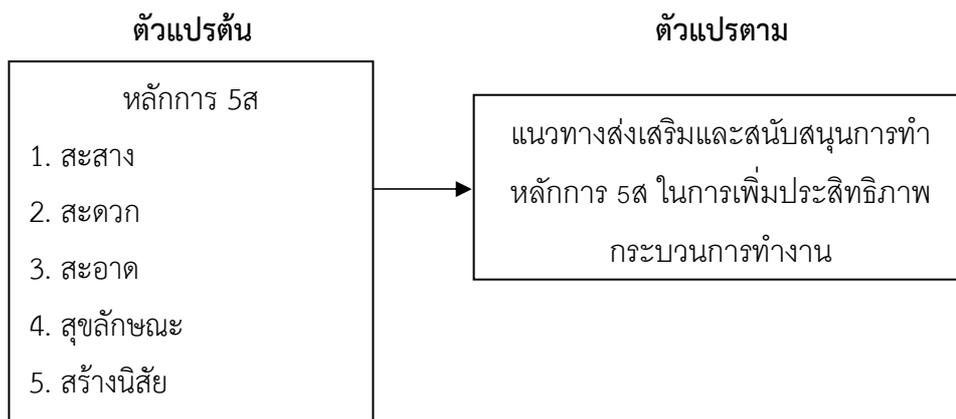
ในช่วงของการปฏิวัติอุตสาหกรรมที่มีการนำเครื่องจักรกลมาใช้ในการผลิตแทนแรงงานคนอย่างมากจุดมุ่งหมายจึงอยู่ที่การควบคุมความปลอดภัยในการทำงานโดยเฉพาะการดำเนินกิจการประเภทอุตสาหกรรมหนักและต่อมาได้ขยายเป้าหมายไปสู่การดูแลแก้ไขเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในสถานประกอบการ การจัดระเบียบสถานที่ทำงานให้มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย สะอาด สะดวก เพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับการจัดการและการเพิ่มการผลิต ต่อมาในปี พ.ศ. 2528 การดูแลและความเหมาะสมในสถานที่ทำงานแบบญี่ปุ่นจึงถูกพัฒนามาสู่การจัดระบบที่เรียกว่า5S ซึ่งมาจากคำนำหน้าภาษาญี่ปุ่น 5 คำประกอบด้วย Seiri, Seiton, Seiso, Seiketsu, Shitsuke มีการจัดพิมพ์เป็นหนังสือเล่มแรกเมื่อ พ.ศ. 2529 เป็นหนังสือที่ได้รับความนิยมและขายดีที่สุดเล่มหนึ่งในขณะนั้น ต่อมาเมื่อมีผู้เขียนหนังสือ 5S กับการปรับปรุงงานการยกระดับคุณภาพและประสิทธิภาพในโรงงาน โดยสำนักพิมพ์ในประเทศ ตะวันตกออกมาปรับใช้อีกหลายเล่ม หลักการ 5ส มีเป้าหมายเพื่อการพัฒนาคนในองค์กรคือการมุ่งให้ผู้ปฏิบัติงานหันมาพัฒนาตนเองก่อนเป็นอันดับแรก คือ ฝึกให้รู้จักความเป็นระเบียบวินัยมีความรับผิดชอบในตนเองแทนที่จะให้คนอื่นมาควบคุมบังคับ คนที่มีอุปนิสัยแบบ 5ส จะสามารถควบคุมตัวเองได้และเมื่อควบคุมบังคับตัวเองหรือจัดระบบระเบียบให้กับตนเองได้แล้ว การจัดระบบระเบียบให้กับการทำงานก็จะเกิดขึ้นตามมาซึ่งแน่นอนว่าย่อมส่งผลต่อเป้าหมายในการทำงานหรือผลผลิตที่เพิ่มขึ้น 5ส ถือเป็นเทคนิคการจัดการระบบหรือวิธีการจัดการปรับปรุงสถานที่ทำงานหรือสภาพการทำงานให้เกิดความสะอาดความเป็นระเบียบเรียบร้อย ความสะอาดที่เอื้อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการทำงาน ความปลอดภัยและคุณภาพของงานอันเป็นปัจจัยพื้นฐานในการเพิ่มผลผลิต (ต้นกำเนิดของหลักการ 5ส, 2558)

ในประเทศไทย หน่วยงาน เอ็นเอชเค สปริง (ประเทศไทย) จำกัด เป็นหน่วยงานแห่งแรกที่น่าหลักการ 5ส มาใช้ในช่วงปี พ.ศ. 2522 โดยตอนนั้นเรียกว่า 5ส และในครั้งแรกนั้น Mr.Shigemi Mmorita ประธานกรรมการหน่วยงานได้นำมาใช้เฉพาะ 3ส แรกเพื่อเป็นพื้นฐานในการบริหารหน่วยงาน จากนั้นในปี พ.ศ.2524 จึงประกาศใช้ 5ส เป็นแนวคิดในการจัดการโดยให้ระดับผู้จัดการเป็นแกนนำและสร้างความเข้าใจในหลักการ 5ส ให้บรรดาพนักงานทั่วๆ ไป จากนั้นในช่วงปี พ.ศ. 2526 หน่วยงานสยามคูโบต้าอุตสาหกรรม จำกัด (กลุ่มหน่วยงานในเครือซีเมนต์ไทย) ได้นำ 5ส มาดำเนินการในโรงแรม และปรับใช้ความรู้นี้ให้กับหน่วยงานที่สนใจทั้งหน่วยงานในเครือซีเมนต์ไทยและจากภายนอก ต่อมาวิศวกรและพนักงานของหน่วยงานในเครือซีเมนต์ไทยได้ประชุมปรึกษาและบัญญัติศัพท์โดยแปลงความหมายของคำ 5S เดิมในภาษาญี่ปุ่นมาเป็นภาษาไทยให้คล้องเสียงกันกับ 5s ประกอบด้วยสะสาง สะดวก สะอาด สุขลักษณะ และสร้างนิสัย เพื่อให้ง่ายต่อการจดจำและได้ปรับใช้หลักการ 5ส ไปยังหน่วยงานอื่น ๆ การปิโตรเลียมแห่งประเทศไทยหรือ ปตท. เป็นอีกหน่วยงานหนึ่งที่น่าหลักการ 5ส มาใช้อย่างจริงจังและสามารถประยุกต์ให้เข้ากับลักษณะของ

องค์กรจนประสบความสำเร็จอย่างเห็นได้ชัดทั้ง ๆ ที่เป็นองค์กรขนาดใหญ่มีโครงสร้างซับซ้อน และมีบุคลากรอยู่เป็นจำนวนมาก (ต้นกำเนิดของหลักการ 5ส, 2558)

สำหรับการพัฒนาคุณภาพงานในหลักการภาครัฐ ได้มีความพยายามปรับปรุงการทำงานในหน่วยงานของรัฐเป็นเวลาหลายปีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ประสิทธิผลของการดำเนินงานภาครัฐ ดังนั้น 5ส จึงเป็นเทคนิคที่สามารถนำมาใช้เป็นหลักการเพื่อให้เกิดความสำเร็จตามเป้าหมาย สร้างคุณภาพให้เกิดขึ้นในทั่วทุกด้านทั้งองค์กร และสามารถช่วยฝึกฝนคนให้มีคุณภาพ สร้างลักษณะนิสัยให้คนทำงานอย่างมีมาตรฐาน มีระเบียบวินัย มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย มีความตั้งใจกระตือรือร้น เกิดความร่วมมือร่วมใจ ความสามัคคีขึ้นในหน่วยงาน ถ้าทุกคนในองค์กรมีวินัย รักษากติกา มารยาทในการทำงานที่องค์กรกำหนดไว้ มีการเตรียมตัว ฝึกฝน พัฒนาปรับปรุงตนเองตลอดเวลาที่ส่งผลให้เกิดการดำเนินงานทุกอย่างบรรลุเป้าหมายได้

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

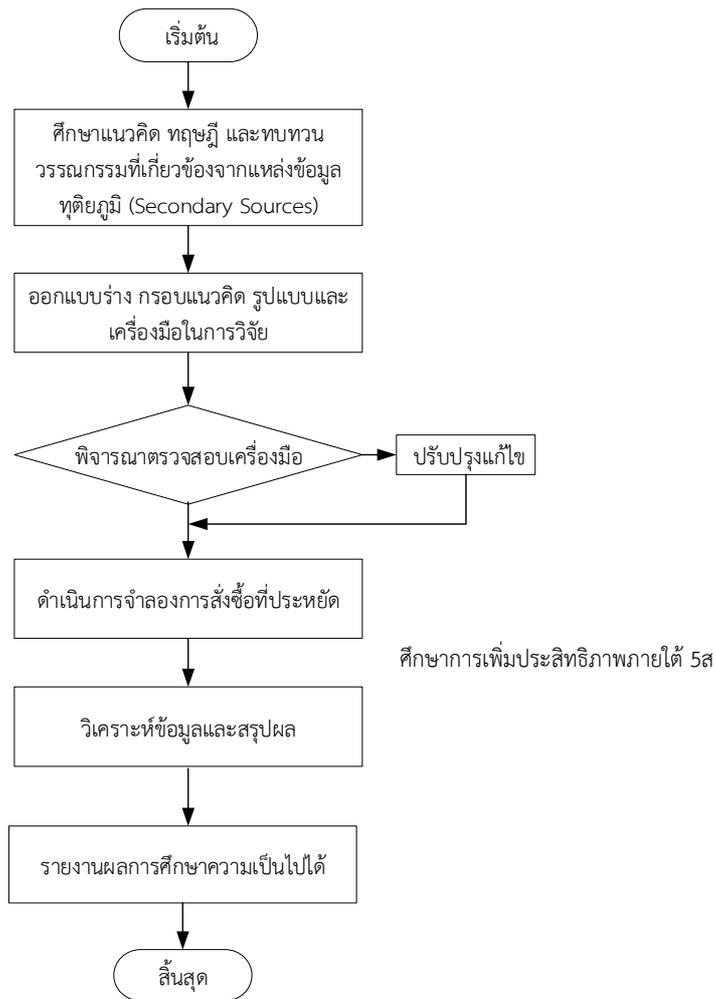
ระเบียบวิธีวิจัย

ขั้นตอนที่ 1: การศึกษาแนวคิด ทฤษฎีต่าง ๆ และทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Sources) เพื่อทำให้ได้รับความรู้พื้นฐานในการวิจัย และพัฒนากลอบแนวคิดการวิจัย เพื่อให้เกิดความเข้าใจในหลักการ 5ส เพื่อนำมาสังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดที่เหมาะสมสำหรับรวมทั้งการวิเคราะห์ผ้งเหตุและผล

ขั้นตอนที่ 2 สร้างกรอบแนวคิดในการศึกษาโดยประยุกต์แนวคิดแนวคิดเกี่ยวกับการเพิ่มประสิทธิภาพกระบวนการทำงานภายใต้หลักการ 5ส

ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาการเพิ่มประสิทธิภาพกระบวนการทำงานภายใต้หลักการ 5ส รวมทั้งศึกษาผลการดำเนินการเพื่อหาแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพกระบวนการทำงาน

ขั้นตอนที่ 4 สรุปและเสนอแนะแนวทางที่เหมาะสมในการปรับปรุงบริหารจัดการกระบวนการทำงานภายใต้หลักการ 5ส ทั้งนี้แสดงดังภาพที่ 2 ดังนี้

ภาพที่ 2 วิธีดำเนินการวิจัย

ผลการวิจัย

การศึกษการเพิ่มประสิทธิภาพกระบวนการทำงานภายใต้หลักการ 5ส กรณีศึกษาหน่วยงานรัฐบาลแห่งหนึ่งในเขตบางกอกน้อย ผลวิจัย ดังนี้

1. ผลการศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักการ 5ส ในการเพิ่มประสิทธิภาพกระบวนการทำงาน ของหน่วยงานรัฐบาลแห่งหนึ่งในเขตบางกอกน้อย พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารหลักการ 5ส ของหน่วยงานรัฐบาลแห่งหนึ่งในเขตบางกอกน้อย ในภาพรวมอยู่ในระดับระดับมาก ($\bar{x} = 4.36$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ดังนี้

1.1 ด้านสะสาง พนักงานมีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.34$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้วพบว่าอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.24-4.47$) ทุกรายการคือ

- 1) บ่อยครั้งที่ท่านเสียเวลาหากต้องทิ้งสิ่งของที่ไม่จำเป็นในงานออกไป
- 2) การสะสางเป็นการแยกแยะวัสดุการใช้งานที่เป็นระบบ
- 3) ท่านต้องการขจัดสิ่งของที่ไม่ใช้งานออกเป็นประจำ
- 4) ท่านมักจะสะสางงานเก่าให้เสร็จก่อนที่จะเริ่มงานใหม่

5) ท่านสามารถช่วยโรงงานลดการใช้พื้นที่การจัดเก็บของลงได้

1.2 ด้านสะดวก พนักงานมีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.41$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้วพบว่าอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด ($\bar{x} = 4.18-4.71$) ทุกรายการคือ

- 1) การจัดเก็บสิ่งของ วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ เหมาะสม
- 2) วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือในการทำงาน หยิบใช้งานง่ายมากขึ้น
- 3) พนักงานทุกคนมีที่เก็บ เครื่องมือ อุปกรณ์ เอกสาร
- 4) เครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์ ต่างๆ มีการจัดเก็บแยกประเภทการใช้งาน

และเป็นระบบมาตรฐาน

5) ที่ทำงาน มีการตรวจสอบการเก็บรักษาเครื่องมือ ต่างๆ หลังเลิกใช้งาน

ทุกวัน

1.3 ด้านสะอาด พนักงานมีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.34$) เมื่อ

พิจารณาเป็นรายข้อแล้วพบว่าอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด ($\bar{x} = 4.18-4.71$) ทุกรายการคือ

- 1) การทำความสะอาดในบริเวณที่ทำงาน จะช่วยส่งเสริมให้เกิดบรรยากาศในการทำงานดีขึ้น
- 2) การทำความสะอาดเครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ทุกวันช่วยให้เกิดความอยากทำงาน
- 3) หัวหน้าโรงงาน มีส่วนร่วมทำความสะอาดในหลักการ 5ส
- 4) การทำความสะอาดช่วยลดปัญหาเกี่ยวกับเศษชิ้นส่วนที่เหลือทิ้งจากการใช้งาน

ใช้งาน

5) ความสะอาดทำให้ท่าน มีสุขภาพดีทั้งกายและใจ

1.4 ด้านสุขลักษณะ พนักงานมีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.36$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้วพบว่าอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.24-4.47$) ทุกรายการคือ

- 1) ที่ทำงานมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย
- 2) การสร้างสุขลักษณะ ช่วยสร้างสมาธิ ในการทำงาน
- 3) โรงงานควรปลูกฝังการสร้างสุขลักษณะที่ดีในการทำงานแก่พนักงานด้วยการจูงใจพนักงาน
- 4) สุขลักษณะจะเกิดขึ้นได้เมื่อทุกคนร่วมมือกันทำหลักการ 5ส
- 5) ผู้ปฏิบัติทุกคนมีจิตสำนึกและความรับผิดชอบที่ต้องการทำงานอย่างมี

มาตรฐาน

1.5 ด้านสร้างนิสัย พนักงานมีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.33$) เมื่อ

พิจารณาเป็นรายข้อแล้วพบว่าอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.29-4.41$) ทุกรายการคือ

- 1) พนักงาน ปฏิบัติตามมาตรฐาน หลักการ 5ส ได้อย่างเคร่งครัด
- 2) การลงมือแก้ไข ปัญหา ข้อบกพร่อง ได้รวดเร็ว
- 3) หลักการ 5ส ทำให้มีการรักษา กฎ กติกา มารยาท ระเบียบ

4) ท่านมีทัศนคติที่ดีต่อหลักการ 5ส

5) หลักการ 5ส มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงในการดำเนินชีวิต

2. ผลการศึกษาหาแนวทางส่งเสริมและสนับสนุนการทำหลักการ 5ส ในการเพิ่มประสิทธิภาพกระบวนการทำงาน ของหน่วยงานรัฐบาลแห่งหนึ่งในเขตบางกอกน้อยอย่างต่อเนื่อง พบว่า พนักงานส่วนใหญ่เห็นความสำคัญในการร่วมมือร่วมใจแบ่งความรับผิดชอบในพื้นที่ต่างๆ ระดับหัวหน้างานได้กระตุ้นให้พนักงานเห็นความสำคัญต่อการทำหลักการ 5ส และมีตัวแทนตรวจสอบสลับกันตรวจสอบแผนกอื่นๆ ถึงแม้ว่าจะมีเพียงส่วนน้อยเห็นว่าไม่ควรตรวจสอบ เพราะมองว่าเป็นการจับผิดการทำงาน ทั้งนี้ยังมีการแข่งขันทำหลักการ 5ส ให้กับแผนกที่ทำดีเพื่อสร้างความภูมิใจและก่อให้เกิดแรงบันดาลใจกับแผนกอื่นๆ

อภิปรายผล

การศึกษาเรื่อง การเพิ่มประสิทธิภาพกระบวนการทำงานภายใต้หลักการ 5ส กรณีศึกษา หน่วยงานรัฐบาลแห่งหนึ่งในเขตบางกอกน้อย ได้ผลการวิจัยที่สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักการ 5ส ในการเพิ่มประสิทธิภาพกระบวนการทำงาน ของหน่วยงานรัฐบาลแห่งหนึ่งในเขตบางกอกน้อย พบว่า พนักงานและหัวหน้างาน มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักการ 5ส อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.36$) ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของบัณฑิต คงตระกูล (2553) ศึกษาเรื่อง การบริหารงานหลักการ 5ส ของศูนย์ไปรษณีย์ด่วนพิเศษกรุงเทพฯ ผลการวิจัยพบว่า ในด้านการบริหารงานหลักการ 5ส ในทัศนะของพนักงาน มีความเห็นว่าสามารถช่วยแยกแยะวัสดุการใช้งานเป็นระบบ ช่วยจัดสิ่งของที่ไม่ใช้งานออกเป็นประจำ ทำให้หาเอกสาร วัสดุสำนักงาน อุปกรณ์ เครื่องมือได้ง่าย ช่วยทำให้เกิดบรรยากาศที่ดีในการทำงาน พนักงานทุกคนมีจิตสำนึกและความรับผิดชอบ มีการรักษา กฎ กติกา มารยาท ระเบียบ รวมถึงมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงในการดำเนินชีวิต

2. ผลการศึกษาหาแนวทางส่งเสริมและสนับสนุนการทำหลักการ 5ส ในการเพิ่มประสิทธิภาพกระบวนการทำงาน ของหน่วยงานรัฐบาลแห่งหนึ่งในเขตบางกอกน้อยอย่างต่อเนื่อง พบว่า พนักงานและหัวหน้างานให้ความสำคัญกับการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ และร่วมมือร่วมใจกันปฏิบัติหลักการ 5ส ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของสุพิศ แพงสี (2560) ศึกษาเรื่องแนวทางการพัฒนาหลักการ 5ส ของหน่วยงาน NEIS (ประเทศไทย) จำกัด จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า ได้มีการทำความเข้าใจและระบุหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างชัดเจน ติดป้ายประกาศในแต่ละแผนก และในการประชุมแต่ละครั้งมีการพูดคุยชี้แจงเกี่ยวกับหลักการ 5ส และมีการจัดอบรมให้กับพนักงาน หัวหน้างาน และผู้บริหารเข้าร่วมอบรมพร้อมกันเพื่อสาเหตุที่อาจทำให้หลักการ 5ส ไม่สามารถดำเนินการต่อไปได้

ข้อเสนอแนะ

1. ควรทำการศึกษา การบริหารหลักการ 5ส ของผู้บริหารระดับสูง เพื่อเป็นแนวให้หลักการ 5ส เป็นหลักการได้รับการยอมรับจากพนักงาน

2. ควรศึกษาถึงปัญหา และอุปสรรคของพนักงานที่ต้องทำหลักการ 5ส เพื่อจะได้รับทราบถึงปัญหาต่างๆ เพื่อเป็นแนวทางให้กับหน่วยงานต่างๆ ที่สนใจ นำไปเป็นแนวทางในการส่งเสริม และแก้ไขต่อไป

3. ควรศึกษาถึงการสร้างศรัทธาของผู้บริหารระดับสูง เพื่อความสำเร็จของหลักการ 5ส

4. ควรศึกษาถึงการปรับเปลี่ยน “วัฒนธรรม” ของพนักงาน สู่การทำหลักการ 5ส

เอกสารอ้างอิง

กัลยา วานิชย์บัญชา. (2560). **สถิติสำหรับงานวิจัย**. กรุงเทพฯ: สามลดา.

ต้นกำเนิดของหลักการ 5ส (15 ธันวาคม 2558) Retrieved from http://love5s.blogspot.com/2015/12/5_4.html

ธนากร พึ่งบุญ. (2559) **การดำเนินโครงการหลักการ 5 ส เพื่อความปลอดภัยในการทำงานของพนักงาน หน่วยงาน สยามบรรจุกภัณฑ์ ชลบุรี (1995) จำกัด**. การศึกษาค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.

บุญชม ศรีสะอาด. (2554). **วิธีการสร้างสถิติสำหรับงานวิจัย**. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

บัณฑิต คงตระกูล. (2553). **การบริหารงานหลักการ 5ส ของศูนย์ไปรษณีย์ด่วนพิเศษกรุงเทพฯ**. การศึกษาค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านธนูบุรี.

เพ็ญจันทร์ บัวขาว. (2557) **การปฏิบัติหลักการ 5ส และการเสริมสร้างความปลอดภัยในการทำงานของพนักงาน หน่วยงาน คอมพาร์ท พรีซีซั่น (ประเทศไทย) จำกัด**. การศึกษาค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์.

วิทยาลัยอาชีวศึกษาลำปางพาณิชยการและเทคโนโลยี. (2563). **แน่ใจว่ารู้จัก 5ส ดีแล้ว**. สืบค้นจาก <http://www.lcct.ac.th/v3/5s.htm> (สืบค้นเมื่อวันที่ 20 ตุลาคม 2564).

สุพิศ แพงสี. (2560). **แนวทางการพัฒนาหลักการ 5ส ของหน่วยงาน NEIS (ประเทศไทย) จำกัด จังหวัดชลบุรี**. การศึกษาค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. (2554). **การดำเนินหลักการ 5ส ของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา**. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา.

โอฬาร วยอุดมวุฒิ. (2561) **ผลการปฏิบัติงานหลักการ 5 ส ของพนักงาน หน่วยงาน เซ็นทรัลพัฒนาจำกัด (มหาชน) ในเขตกรุงเทพมหานคร**. การศึกษาค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

5S (methodology). (2021, October 1). In Wikipedia. [https://en.wikipedia.org/w/index.php?title=5S_\(methodology\)](https://en.wikipedia.org/w/index.php?title=5S_(methodology))

Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), pp. 607-610.

การเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้นำท้องถิ่นโดยการประยุกต์ใช้
หลักการทรงงานของในหลวงรัชกาลที่ 9

Optimizing the performance of local leaders by applying
The working principle of the King Rama IX

ณัฐวรรณ สาสิงห์, ชินภัทร พุทธชาติ, ธิติ จิรวัชรากร,
และอรรถยุทธ เนติธนากุล

Nattawan Sasing, Chinnaphat Phuttachad, Thiti Jirawatcharakorn
and Attyuth Netithanakul

สาขารัฐประศาสนศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์, โทร 0976543543

Branch: Public Administration Faculty of Political Science Tell. 0976543543

e-mail: Chinnaphat.12@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เพื่อศึกษา 1) เพื่อศึกษาหลักการทรงงานของในหลวงรัชกาลที่ 9 ที่ผู้นำท้องถิ่นนำมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน 2) เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงกระบวนการทำงานของผู้นำท้องถิ่นภายหลังจากนำหลักการทรงงานของในหลวงรัชกาลที่ 9 มาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน 3) เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานของผู้นำท้องถิ่น ภายหลังจากนำหลักการทรงงานของในหลวงรัชกาลที่ 9 มาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน ประชากรที่ใช้ในการศึกษาเป็น หัวหน้าส่วนราชการที่ปฏิบัติหน้าที่ในที่ทำกรปกครองอำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลโดยที่ผู้วิจัยเลือกวิธีการสัมภาษณ์ผลการศึกษาพบว่า จากการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของหัวหน้าส่วนราชการที่ปฏิบัติหน้าที่ในที่ทำกรปกครองอำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี โดยการนำหลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร หลักการทรงงานของในหลวงรัชกาลที่ 9 นำมาประยุกต์ใช้ทั้งหมด 23 ข้อ มาใช้ ในการปฏิบัติงาน และตัวชี้วัดความสำเร็จของอำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานให้ผลสำเร็จแก่หน่วยงาน

คำสำคัญ: การเพิ่มประสิทธิภาพ, การปฏิบัติงาน, การประยุกต์ใช้

Abstract

This research is to study 1) to study the working principles of King Rama IX applied by local leaders in their work; 2) to study the changes in the work processes of local leaders After applying the working principles of King Rama IX to the practice 3) to study the performance of local leaders After applying the working principles of King Rama IX to work. The population used in the study was Head of government

agency performing duties in Bang Bua Thong District Office Nonthaburi Province The tool used to collect data by the researcher chose the interview method. The results of the study found that From the interview with the opinions of the heads of government agencies performing duties in the Bang Bua Thong District Office Nonthaburi Province By applying the working principles of His Majesty King Bhumibol Adulyadej, the work principles of His Majesty King Rama IX, all 23 items have been applied in the work. and success indicators of Bang Bua Thong District Nonthaburi Province to be applied in the operation to achieve success for the agency

Keywords: optimization, performance, application

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กระทรวงมหาดไทย, กรมการปกครอง (2563) รวบรวมไว้ว่า ด้วยพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระยาดำรงราชานุภาพ เสนาบดีกระทรวงมหาดไทยคนแรก ทดลอง จัดระเบียบการปกครองระดับตำบล หมู่บ้าน ขึ้นเป็นครั้งแรกที่บ้านเกาะ ณ อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในวันที่ 10 สิงหาคม 2435 ดังนั้น เพื่อเป็นการน้อมรำลึกในพระมหากรุณาธิคุณของพระองค์ท่านและเป็นการเน้นให้เห็นความสำคัญของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งเป็น ผู้มีบทบาทสำคัญยิ่งในการปฏิบัติภารกิจ “บำบัดทุกข์ บำรุงสุข” ให้แก่ประชาชน ทางราชการจึงกำหนดให้วันที่ 10 สิงหาคมของทุกปี เป็น “วันกำนันผู้ใหญ่บ้าน”

กระทรวงมหาดไทย, กรมการปกครอง (2563) กล่าวว่า สถาบัน ผู้ใหญ่บ้าน เป็นสถาบันที่อยู่คู่กับสังคมไทยมายาวนาน อีกทั้งมีความใกล้ชิดกับประชาชน และยังเป็นกลไกที่สำคัญ ของรัฐ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน มีอำนาจตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พุทธศักราช 2557 โดยทำหน้าที่ช่วยเหลือนายอำเภอในการปฏิบัติหน้าที่ และเป็นหัวหน้าราษฎรในตำบล หมู่บ้าน มีอำนาจหน้าที่อำนวยความสะดวกและดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยให้แก่ราษฎร สร้างความสามัคคีและความสามัคคีให้เกิดขึ้นในตำบล หมู่บ้าน และการประสานหรืออำนวยความสะดวกแก่ราษฎรในการติดต่อหรือรับบริการจากหน่วยงานของรัฐ รับฟังปัญหาและนำความเดือดร้อนทุกข์สุขและความต้องการที่จำเป็นของราษฎรในตำบลหมู่บ้าน แจ้งต่อหน่วยงานของรัฐ รวมทั้ง ให้การสนับสนุน ส่งเสริมการปฏิบัติงานแก่หน่วยงานของทางราชการทุกกระทรวง ทบวง กรม องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานภาคเอกชน และหน้าที่อื่นๆ อีกมากมาย เมื่อสภาพสังคมเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย ทำให้ภารกิจบทบาทหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านต้องปรับเปลี่ยนให้ทันการเปลี่ยนแปลงของสังคม จึงมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. 2555 (แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 12)

พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช (2457) ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ 11) มีบทบัญญัติกำหนดให้ผู้ใหญ่บ้านต้องพ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุไม่ผ่านการประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่ซึ่งต้องทำ อย่างน้อยทุกห้าปีนับตั้งแต่วันที่ได้รับการแต่งตั้ง สำนวนการประเมินผลครั้งถัดไปให้ดำเนินการประเมินผลทุกสี่ปี นับแต่วันที่นายอำเภอประกาศให้ผ่านการประเมินผล โดยอาศัยการประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านตามระเบียบ

กระทรวงมหาดไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน (2559) ซึ่งมีแนวทางการประเมินผลหลักแนวทางการการประเมินผลตามหลักการทรงงานในพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในอำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี กรณีการน้อมนำหลักการทรงงานของในหลวงรัชกาลที่ 9 มาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน (2559) เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ และเป้าหมายหลักในการ “บำบัดทุกข์ บำรุงสุข” ของประชาชน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาหลักการทรงงานของในหลวงรัชกาลที่ 9 ที่ผู้นำท้องที่นำมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน
2. เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงกระบวนการทำงานของผู้นำท้องที่ ภายหลังจากนำหลักการทรงงานของในหลวงรัชกาลที่ 9 มาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน
3. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานของผู้นำท้องที่ ภายหลังจากนำหลักการทรงงานของในหลวงรัชกาลที่ 9 มาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน

แนวคิดที่เกี่ยวข้อง

ประสิทธิภาพในการบริหารงานด้านธุรกิจในความหมายอย่างแคบว่าหมายถึงการลดต้นทุนในการผลิตและในความหมายอย่างกว้างหมายถึงคุณภาพของการมีประสิทธิผล (Quality of Effectiveness) และความสามารถในการผลิต (Competence and Capability) การดำเนินงานทางด้านธุรกิจที่จะถือว่าประสิทธิภาพสูงที่สุดนั้นก็เพื่อสามารถผลิตสินค้าหรือบริการในปริมาณและ

คุณภาพที่ต้องการที่เหมาะสมและต้นทุนน้อยที่สุดเพื่อคำนึงถึงสถานการณ์และข้อผูกพันด้านการเงินที่มีอยู่ดังนั้นแนวความคิดของคำว่าประสิทธิภาพทางด้านธุรกิจในที่นี้จึงมีองค์ประกอบ 4 ประการคือต้นทุน (Cost) คุณภาพ (Quality) ปริมาณ (Quantity) และวิธีการ (Method) ในการผลิตให้ความหมายโดย Elmore Peterson และ E. Grosvenor Plowman (1953)

ประสิทธิภาพหมายถึงผลการปฏิบัติงานที่ทำให้เกิดความพึงพอใจและได้รับผลกำไรจากการปฏิบัติเป็นการให้ความหมายของ John D. Millet (1954) นักทฤษฎี 2 ท่านได้ให้ทรรศนะเกี่ยวกับประสิทธิภาพไว้คล้ายคลึงคือถ้าพิจารณาว่างานใดมีประสิทธิภาพสูงที่สุดนั้นให้ดูจากความสัมพันธ์ระหว่าง

ปัจจัยนำเข้า (Input) กับผลผลิต (Output) ที่ได้รับออกมาเพราะฉะนั้นตามทฤษฎีประสิทธิภาพจึงเท่ากับผลผลิตผลลบด้วยปัจจัยนำเข้าและถ้าเป็นการบริหารราชการและองค์กรของรัฐก็ควรบวกกับความพึงพอใจของผู้รับบริการ(Satisfaction) เข้าไปด้วยให้ความหมายโดย Herbert A. Simon (1960:180 – 181 อ้างถึงในจรัลบางประเสริฐ, 2544:7) และ Millet ซึ่งอาจเขียนเป็นสูตรได้ดังนี้

$$E = (O - I) + S$$

E = EFFICIENCY คือประสิทธิภาพของงาน

O = OUTPUT คือผลผลิตที่ได้รับออกมา

I = INPUT คือปัจจัยนำเข้า

S = SATISFACTION คือความพึงพอใจ

ประสิทธิภาพของบุคคล (Human Efficiency) ว่าเป็นความสัมพันธ์ในแง่บวกกับสิ่งที่ทุ่มเทให้กับงานซึ่งประสิทธิภาพในการทำงานนั้นมองจากแง่มุมของการทำงานของแต่ละบุคคลโดยพิจารณาเปรียบเทียบกับสิ่งที่ให้กับงานเช่นความพยายามกำลังงานกับผลลัพธ์ที่ได้รับจากงานนั้นผู้กล่าวคือ T.A. Ryan และ D.C. Smith (1989)

ประสิทธิภาพคือส่วนประกอบสำคัญของประสิทธิผลประสิทธิภาพขององค์กรนั้นถ้าจะวัดจากปัจจัยนำเข้าเปรียบเทียบกับผลผลิตที่ได้นั้นจะทำให้การวัดประสิทธิภาพคลาดเคลื่อนจากความเป็นจริงประสิทธิภาพขององค์กรหมายถึงการบรรลุเป้าหมาย (Goal Attainment) ขององค์กรในการบรรลุเป้าหมายนั้นปัจจัยต่างๆคือการฝึกอบรมประสบการณ์ความรู้สึกผูกพันยังมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพขององค์กรด้วย

Katz and Kahn (1978) ให้ความหมายว่า ประสิทธิภาพคล้ายคลึงกับการบริหารงานด้านธุรกิจแต่เป็นการบริหารงานในระบบราชการและบวกกับความพึงพอใจไว้ด้วยกล่าวคือประสิทธิภาพเป็นแนวคิดหรือความมุ่งมาดปรารถนาในการบริหารงานในระบอบประชาธิปไตยในอันที่จะให้การบริหารราชการได้ผลสูงสุดคุ้มกับการที่ได้ใช้จ่ายเงินภาษีอากรในการบริหารงานของประเทศและจะต้องก่อให้เกิดความพึงพอใจแก่ประชาชน

ระพีแก้วเจริญและชิตยาสุวรรณชะภู (2536) ให้ความหมายของคำว่าประสิทธิภาพแตกต่างจากนักวิชาการที่ได้กล่าวมาแล้วนั้นคือความคล่องแคล่วในการปฏิบัติงานให้สำเร็จซึ่งไม่ได้กล่าวถึงปัจจัยนำเข้าหรือความพึงพอใจ

สรุปได้ว่า ประสิทธิภาพในการทำงานเชิงเศรษฐศาสตร์หมายถึงการผลิตสินค้าหรือบริการให้ได้มากที่สุดโดยพิจารณาถึงการใช้ต้นทุนหรือปัจจัยนำเข้าให้น้อยที่สุดและประหยัดเวลาที่สุดในขณะที่ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานในความหมายในเชิงสังคมศาสตร์นั้นปัจจัยนำเข้าจะพิจารณาถึงความพยายามความพร้อมความสามารถความคล่องแคล่วในการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติโดยเปรียบเทียบกับผลที่ได้รับคือความพึงพอใจของผู้บริหารหรือการบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

มีนักทฤษฎีหลายท่านได้ทำการศึกษาแนวคิดในเรื่องนี้แล้วสรุปเป็นปัจจัยที่น่าสนใจดังนี้ตัวแบบจำลองเกี่ยวกับประสิทธิภาพขององค์กร (Model of Organization Efficiency) โดยกล่าวว่า

ประสิทธิภาพขององค์กรนอกจากจะพิจารณาถึงทรัพยากรเช่นคนเงินวัสดุอุปกรณ์ที่เป็นปัจจัยนำเข้า และผลผลิตขององค์กรในฐานะที่เป็นองค์กรในระบบเปิด (open System) ยังมีปัจจัยประกอบอีกดั่งแบบจำลองในรูปสมมติฐานได้เสนอแนะโดย Becker and Neuhauser (1975) ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

1. หากสภาพแวดล้อมในการทำงานขององค์กรมีความซ้ำซ้อนต่ำ (Low - Task - Environment - Complexity) หรือมีความแน่นอน (Certainty) มีการกำหนดระเบียบปฏิบัติในการทำงานขององค์กรอย่างละเอียดถี่ถ้วนแน่ชัดจะนำไปสู่ความมีประสิทธิภาพขององค์กรมากกว่าองค์กรที่มีสภาพแวดล้อมการทำงานยุ่งยากซ้ำซ้อนสูง (High - Task - Environment - Complex) หรือมีความไม่แน่นอน (Uncertainty)

2. การกำหนดระเบียบปฏิบัติชัดเจนเพื่อเพิ่มผลการทำงานที่มองเห็นได้จะทำให้ประสิทธิภาพมากขึ้นด้วย

3. ผลการทำงานที่มองเห็นได้สัมพันธ์ในทางบวกกับประสิทธิภาพ

4. หากพิจารณาควบคู่กันจะปรากฏว่าการกำหนดระเบียบปฏิบัติอย่างชัดเจนและผลการทำงานที่มองเห็นได้มีความสัมพันธ์มากขึ้นต่อประสิทธิภาพมากกว่าตัวแปรแต่ละตัวตามลำพัง Becker ยังเชื่ออีกว่าการสามารถมองเห็นผลการทำงานขององค์กรได้ (Visibility Consequences) มีความสัมพันธ์ของประสิทธิภาพขององค์กรเพราะองค์กรสามารถทดลองและเลือกระเบียบปฏิบัติได้ ระเบียบปฏิบัติและผลการปฏิบัติงานจึงมีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานการบริหารงานในแบบวิทยาศาสตร์โดยได้นำเอาการบริหารงานแบบวิทยาศาสตร์และความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปฏิบัติงานมาศึกษาร่วมกันเพื่อให้ได้ปัจจัยสำคัญที่จะทำให้บุคคลปฏิบัติงานได้อย่างสบายและมีประสิทธิภาพ ดังนั้นเขาจึงได้ศึกษาวิจัยถึงทัศนคติของบุคคลที่พอใจในการทำงานและไม่พอใจในการทำงานพบว่าบุคคลที่พอใจในการทำงานนั้นประกอบด้วยปัจจัยผลการศึกษาของ Frederick Herzberg (1968) ดังนี้

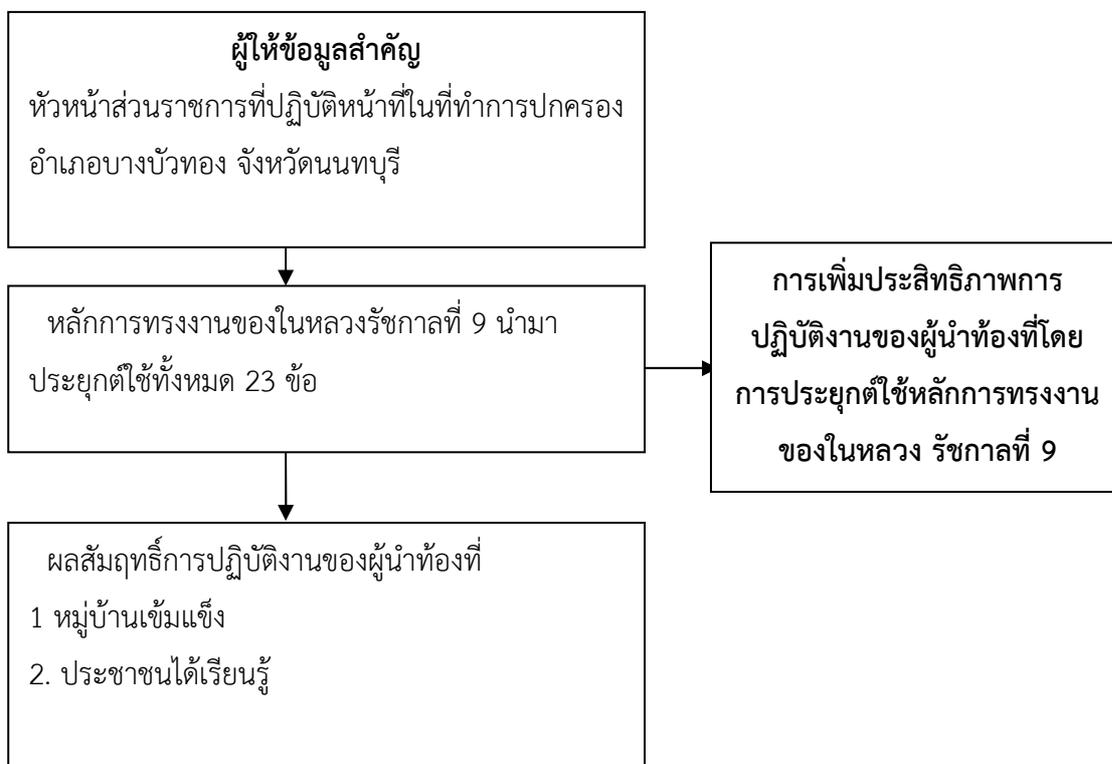
1. การที่สามารถทำงานได้บรรลุผลสำเร็จ
2. การได้รับการยกย่องนับถือเมื่อทำงานสำเร็จ
3. ลักษณะเนื้อหาของงานนั้นเป็นสิ่งที่น่าสนใจ
4. การที่ได้มีความรับผิดชอบมากขึ้น
5. ความก้าวหน้าในการทำงาน
6. การได้รับโอกาสพัฒนาความรู้และความสามารถในการทำงาน

ส่วนปัจจัยที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของงานที่เป็นส่วนที่ทำให้เกิดความพึงพอใจประกอบด้วยปัจจัยดังนี้

1. นโยบายและการบริหารขององค์กร (Policy and Administration)
2. การควบคุมบังคับบัญชา (Supervision)
3. สภาพการทำงาน (Work Conditions)

4. ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลทุกระดับในหน่วยงาน (Relation with Peer and Subordinate)
5. ค่าตอบแทน (Salary)
6. สถานภาพ (Status)
7. การกระทบกระเทือนต่อชีวิตส่วนตัว (Personal Life)
8. ความปลอดภัย (Security)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร เป็นวิธีการศึกษาค้นคว้าเก็บรวบรวมข้อมูลทั่วไปโดยการรวบรวมเอกสารซึ่งเป็นข้อมูลที่มีการบันทึกไว้แล้วโดยผู้อื่น และวิธีการรวบรวมข้อมูลจากภาคสนาม ผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยวิธีการสัมภาษณ์ โดยที่ผู้วิจัยเลือกวิธีการสัมภาษณ์ตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย ซึ่งใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structure interview) โดยที่ผู้วิจัยต้องทำการสัมภาษณ์ไปตามคำถามที่กำหนดไว้ในแบบสัมภาษณ์ ซึ่งผู้วิจัยจะสัมภาษณ์ตามข้อที่กำหนดไว้เท่านั้น และผู้วิจัยจะใช้แบบสัมภาษณ์จัดบันทึกข้อมูลและบันทึกเสียงตามคาบออกของผู้ถูกสัมภาษณ์

ผลการศึกษา

จากการทบทวนวรรณกรรมที่ได้จาก เอกสาร ตำรา งานวิจัย วารสาร บทความตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และจากบทสัมภาษณ์ความคิดเห็นของหัวหน้าส่วนราชการที่ปฏิบัติหน้าที่ในทำการปกครองอำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี โดยการนำหลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร หลักการทรงงานของในหลวงรัชกาลที่ 9 นำมาประยุกต์ใช้ทั้งหมด 23 ข้อ มาใช้ ในการปฏิบัติงาน และตัวชี้วัดความสำเร็จของอำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานให้ผลสำเร็จแก่หน่วยงาน

อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่องการเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้นำท้องที่โดยการประยุกต์ใช้หลักการทรงงานของในหลวงรัชกาลที่ 9 พบว่า สอดคล้องกับทฤษฎีแนวคิดของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ผลที่ได้ จากการศึกษ ผู้วิจัยค้นพบแนวทางการนำหลักการทรงงานมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภาพร หมั่นหาทรัพย์, (2560) พบว่า ความรู้เรื่องการพัฒนาตามแนว พระราชดำริและหลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเป็นองค์ความรู้ที่พระองค์ได้พระราชทาน เพื่อให้เป็นแนวทางในการพัฒนาประเทศ และเพื่อแก้ไขปัญหาต่างๆ โดยความรู้เหล่านี้เป็นความรู้ที่เกิดขึ้นจาก การทรงงาน และทรงทดลองแล้วว่าเกิดสำเร็จจึงนำไปแนะนำประชาชน ฝึกการเรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่ม การอยู่ ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข สอดคล้องกับหลักการทรงงานข้อที่ 10 การมีส่วนร่วม หลักการทรงงานข้อที่ 11 ประโยชน์ส่วนรวม และหลักการทรงงานข้อที่ 21 การทำงานอย่างมีความสุข ทุกกิจกรรมควรสอดแทรกหลักคิดหลักปฏิบัติตามแนวพระราชดำริ หลักคุณธรรม จริยธรรมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน เพื่อปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ ของคน โดยไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม สอดคล้องกับหลักการทรงงานข้อที่ 1 ทรงใช้ธรรมชาติช่วยธรรมชาติ หลักการทรงงานข้อที่ 14 ใช้ธรรมปราบ อธรรม หลักการทรงงานข้อที่ 17 การพึ่งตนเอง บทความวิจัยนี้ สอดคล้องกับบทความวิจัยของ สุชีรา ธนาวุฒิ, บรรพต วิรุณราช, ลลิต ถนอมสิงห์, (2560). ค้นพบว่าการศึกษาดู งานหมู่บ้านต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงนำองค์ประกอบ ห่วง 2 เงื่อนไข ในปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีองค์ ความรู้หลากหลายมากกว่าอาชีพที่ทำ และมีความรู้ว่าคุณค่าต้องการสินค้าและบริการ ด้านคุณธรรม รู้-รัก-สามัคคี และซื่อตรง ไม่โลภ ไม่เบียดเบียนสอดคล้องกับหลักการทรงงานข้อที่ 20 ความซื่อสัตย์ สุจริตและจริงใจ ต่อกัน ด้านการมีเหตุผล มีความเด็ดเดี่ยวในการตัดสินใจและมีการพัฒนาความคิด จิตใจในการดำรงชีพ ตลอดเวลา ด้านการมีภูมิคุ้มกัน มีส่วนร่วมของคนในชุมชนที่ร่วมกันประกอบอาชีพ มีการพัฒนาอาชีพที่ยั่งยืน และมีการวางแผนการผลิตเป็นขั้นเป็นตอน ด้านความพอประมาณ มีความยินดีในสิ่งที่ทำสามารถนำหลักการ วางแผนและการบริหารจัดการมาใช้ในการประกอบอาชีพและมีการแสวงหาวิถีลดรายจ่ายและไม่ฟุ่มเฟือยในการดำเนินชีวิต

ข้อเสนอแนะ

1. มีการดำเนินงานโดยนำหลักการทรงงานแบบองค์รวม ซึ่งสามารถจัดองค์ประกอบทุกส่วนให้มีความสัมพันธ์สอดคล้องกันอย่างเป็นระบบที่ครบวงจร มีการบริการรวมที่จุดเดียว โดยปรับลดหรือยุบรวมขั้นตอน ที่ยุ่งยากและไม่จำเป็นออกไป การกำหนดกลยุทธ์หรือการปฏิบัติแล้วแต่เป็นความรับผิดชอบร่วมกันของทุก คนในองค์กร
2. องค์กรกำหนดนโยบายและแนวทางการใช้ทรัพยากรในองค์กรอย่างคุ้มค่า ตามหลักการทรงงาน ประหยัด เรียบง่าย ได้ประโยชน์สูงสุด โดยเลือกเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมที่ใช้งานง่าย ๆ ทำทุกอย่างให้ง่าย
3. องค์กรปลูกฝังให้พนักงานให้มีจิตอาสาและสร้างจิตสำนึกในการทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม และนำ หลักการมีส่วนร่วมมาประยุกต์ใช้โดยเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็น รู้จักรับฟังความคิดเห็น คำวิพากษ์วิจารณ์ อย่างฉลาด

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในครั้งต่อไป

ควรดำเนินการวิจัยตัวโดยทดสอบความสัมพันธ์ของการน้อมนำน้อมนำหลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร มาใช้ในการปฏิบัติงานส่งผลต่อตัวชี้วัดความสำเร็จ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงมหาดไทย, กรมการปกครอง. (2559). **คู่มือการประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยหลักเกณฑ์ และวิธีการประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์
- เจริญ รุ่งแสงจันทร์, ประณต นันทิยะกุล. (2560). **รายงานวิจัย เรื่อง การบริหารจัดการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพกำนันและผู้ใหญ่บ้านของจังหวัดสมุทรปราการ**. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย.
- ปนัดดา ดิศกุล (ม.ล.). (2559). **กำนันผู้ใหญ่บ้านข้าต่างพระเนตรพระกรรณ**. สยามปรินต์.
- พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. 2457 (2457, กรกฎาคม 17). **ราชกิจจานุเบกษา**, 31.
- วิโรจน์ กาสกุล. (2559). **เอกสารประกอบการบรรยายกระบวนการบริหารงานวิชาการและนวัตกรรมในองค์กร**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, โครงการรัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต.
- ภาวิณี ชุณหะวัณ. (2563). **องค์กรแห่งการเรียนรู้ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม**.วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร องค์กรแห่งการเรียนรู้ของศูนย์การศึกษานอกระบบฯ ปีที่ 11 ฉบับที่ 1 (มกราคม – มิถุนายน 2563).

การเพิ่มประสิทธิภาพคลังสินค้าช่องทางออนไลน์สถานการณ์ การแพร่ระบาดของโรค COVID-19

Warehouse Optimization Online Channel to Coronavirus Pandemic COVID-19

ชลิดา โป๊ะมา¹, ประจวบ อนันต์ปฏิเวธ², วรณลักษณ์ อภินาวิน³,
สวรรณศัลม สุทธิอาจ⁴ และชญารัฐ ศรีสงคราม⁵
Chalida Pohma ¹, Prachuap Ananpattiwet², Wannaluk Apinawin³,
Sawanlom Suttarj ⁴ and Shayarath Srizongkham⁵

^{1,3,5}สาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

^{1,3,5}Faculty of Business Administration, Logistics Management, Bangkok Thonburi University

²คณะวิศวกรรมศาสตร์และเทคโนโลยี วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม

²Faculty of Engineering and Technology, Siam technology College

⁴คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม

⁴Faculty of Business Siam Technology College

*e-mail : narong.r.yim@gmail.com, โทรศัพท์ 090-9329465

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บในคลังจัดเก็บสินค้าช่องทางออนไลน์สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค COVID-19 ประชากรที่ใช้ในด้านต่างๆ เช่น ศึกษาครั้งนี้ คือ บุคคลที่ดำเนินการจัดการคลังจัดเก็บสินค้าออนไลน์ คือ ผู้จัดการคลังจัดเก็บสินค้า หัวหน้าแผนกคลังจัดเก็บสินค้าและพนักงานแผนกคลังจัดเก็บสินค้าออนไลน์ เครื่องมือที่ใช้ในด้านต่างๆ เช่นวิจัยประกอบด้วยแบบสำรวจเก็บรวบรวมข้อมูลสถิติการเข้าออกสินค้า และใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกทางออนไลน์

ผลสรุปการวิจัย พบว่า จากการศึกษาการจัดการคลังจัดเก็บสินค้าออนไลน์ทำให้ต้องมีการควบคุมการเข้าออกของคลังจัดเก็บสินค้าและมีมาตรการในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค COVID-19 และจากการวิจัยนี้ได้พบสภาพปัญหาสินค้าที่เสียหายเกิดจากความไม่ระมัดระวังของพนักงาน จากความไม่ใส่ใจในด้านต่างๆ เช่นจัดเก็บสินค้าและหยิบจับสินค้าจึงทำให้เกิดการสูญหายเสียหายของสินค้า จึงมีผลการศึกษาแนวทางในด้านต่างๆ เช่นปรับปรุงควรดำเนินการแนวทางในด้านต่างๆ เช่นแก้ปัญหาโดยมีการจัดอบรมก่อนการทำงานและได้เรียนรู้ขั้นตอนของการทำงานอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่ระบบรับสินค้าเข้า และนำไปจัดเก็บอย่างถูกต้อง รวมถึงพบสภาพปัญหาพื้นที่จัดเก็บสินค้าตัวอย่างไม่เพียงพอ ไม่ได้แยกหมวดหมู่ของสินค้าและไม่ได้แยกพื้นที่การทำงานที่ชัดเจน ผลการศึกษาแนวทางในด้านต่างๆ เช่นปรับปรุงควรดำเนินการแบ่งกลุ่มสินค้า และแบ่งหมวดหมู่สินค้าด้วยวิธีการวิเคราะห์แบบ ABC โดยดูข้อมูลที่แสดงความเคลื่อนไหวและมูลค่าของสินค้าที่มีสินค้าการหมุนเวียนเร็ว และสินค้าที่ไม่ได้เคลื่อนไหวหรือเคลื่อนไหวช้า จึงดำเนินการในด้านต่างๆ เช่นจัดวาง

ออกแบบลักษณะแบบสินค้าใหม่พบว่าในด้านต่างๆ เช่นจัดลักษณะแบบสินค้าใหม่ ทำให้พนักงานทำงานได้สะดวกและมีประสิทธิภาพมากขึ้น ลดระยะเวลาในวิธีการทำงานทำงานได้อีกด้วย

คำสำคัญ: การจัดการคลังจัดเก็บสินค้า, การเพิ่มประสิทธิภาพ, การออกแบบแผนลักษณะแบบคลังจัดเก็บสินค้า

Abstract

The purpose of this study was to study the efficiency of online warehouse storage in the situation of the COVID-19 epidemic. Head of the warehouse department and staff of the online warehouse department The tools used in the research consisted of a survey to collect statistical data on the goods in and out and use in-depth interviews online.

The results showed that according to studies of online warehouse management, warehouse access control was required and measures were taken during the pandemic. Covid-19 and according to this research, damaged product problems are caused by the carelessness of employees. Due to the inattention of storing goods and picking up goods, thereby resulting in a study of improvement guidelines should be taken with solutions by providing training before work and learning the process of working systematically. Since the system has been picked up and stored correctly, there have been inadequate storage problems. It does not categorize the goods and does not exclude clear working areas. The results of the improvement approach study should be segmented and categorized by ABC analysis methods, looking at data that show the movement and value of items with fast-turnover items and items that do not move or move slowly. Therefore, proceedings to the redesign of the product chart were found to be in the reorganization of the product. This makes employees more convenient and efficient. You can also reduce the duration of the process.

Keywords: Warehouse Management, Increase of Efficiency, Warehouse Layout Design

บทนำ

ในยุคปัจจุบันการปรับตัวเป็นสิ่งสำคัญมากในภาคธุรกิจและภาคอุตสาหกรรมทั่วโลก ซึ่งในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อ COVID-19 ทำให้ในแต่ละประเทศมีการปิดประเทศ เพื่อควบคุมการแพร่เชื้อระบาดในครั้งนี้ แต่ในสถานการณ์ที่ไม่ปกตินี้ทำให้ธุรกิจด้านโลจิสติกส์ยังคงเดินหน้าต่อไป

ได้ จากเหตุการณ์นี้จึงมีมาตรการทำงานที่บ้าน (Work for Home) และธุรกิจส่วนใหญ่เปิดช่องทางค้าขายทางออนไลน์ พฤติกรรมการช้อปปิ้งที่เปลี่ยนแปลงกลับสร้างความท้าทายอย่างมากให้กับกิจกรรมการบริหารสินค้าคงคลัง ซึ่งร้านค้าต้องปรับเปลี่ยนช่วงเวลาและปริมาณการเติมเต็มสินค้าในแต่ละรอบให้มีความสอดคล้องกับพฤติกรรมใหม่ของผู้บริโภคไปด้วย เพื่อให้มีปริมาณสินค้าบนชั้นวางเพียงพอต่อการตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้ตลอดเวลา นอกจากนี้ มาตรการ “อยู่บ้าน หยุดเชื้อ เพื่อชาติ” ยังทำให้ปริมาณการค้าออนไลน์ขยายตัวมากขึ้น ทั้งในส่วนของสินค้าอุปโภคบริโภคทั่วไป ไปจนถึงอาหารปรุงสุก ซึ่งส่งผลให้กิจกรรมการกระจายสินค้า (Physical Distribution) มีบทบาทสำคัญเป็นอย่างมาก เนื่องจากเมื่อไหร่ก็ตามที่คนลดปริมาณการเดินทางไปหาสินค้า สินค้าจะต้องเป็นฝ่ายเคลื่อนที่เข้าหาลูกค้าแทน จากเดิมที่ลูกค้าไปเลือกซื้อสินค้าหรือรับประทานอาหารที่ร้าน กลายเป็นการสั่งซื้อออนไลน์เพื่อนำส่งสินค้ามาที่บ้าน ทำให้ประสิทธิภาพของการขนส่งสินค้าในช่วง Last Mile ซึ่งเป็นการขนส่งในช่วงสุดท้ายถึงมือผู้บริโภคกลายเป็นกลไกสำคัญในด้านต่างๆ เช่นสร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้าในช่วงวิกฤตเช่นนี้ ทำให้สายงานด้านโลจิสติกส์มีความท้าทายของการบริหารด้านโลจิสติกส์ในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อ COVID-19 คือ การที่ไม่สามารถคาดการณ์ทิศทางของสถานการณ์ได้อย่างแม่นยำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความไม่แน่นอนของอุปสงค์ที่มีความอ่อนไหวสูงต่อกระแสข่าวและความรู้สึกของผู้คนที่ติดต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปค่อนข้างรวดเร็ว ดังนั้นกลยุทธ์การบริหารด้านโลจิสติกส์ในช่วงที่ต้องรับมือกับภาวะวิกฤตในลักษณะนี้จึงต้องเป็นแบบ Agile โดยมีจุดที่ต้องให้ความสำคัญเป็นพิเศษเพิ่มเติมคือ การเป็น Agile ที่เน้นไม่ล่าช้าในด้านต่างๆ เช่นตอบสนองควบคู่ไปกับการสร้างความปลอดภัยด้านสาธารณสุข มากกว่าการเพิ่มความหลากหลายของสินค้า (Product Variety) เนื่องจากการบริหารด้านโลจิสติกส์ที่เน้นไม่ล่าช้าอย่างเดียว แต่ไม่สามารถสร้างความมั่นใจแก่ผู้บริโภคด้านความปลอดภัยจากเชื้อโรค จะไม่สามารถแข่งขันทางธุรกิจในช่วงภาวะวิกฤตเช่นนี้ได้ (สถาพร โอภาสานนท์, 2563)

จากที่กล่าวมาข้างต้นดังกล่าว จึงมีความจำเป็นในด้านต่างๆ เช่นสำรวจประสิทธิภาพการจัดการคลังจัดเก็บสินค้าออนไลน์ ที่ดำเนินธุรกิจการตลาดแบบขายตรงใน ลักษณะแบบ Real-time เผยแพร่ผ่านช่องทางโทรทัศน์ ช่องทางออนไลน์ อินเทอร์เน็ต และบรอดแบนด์ที่ส่งผลต่อการดำเนินงานผู้ให้บริการด้านคลังจัดเก็บสินค้าในสภาวะการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนาโควิด-19 ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาวิจัยเรื่อง “การเพิ่มประสิทธิภาพคลังจัดเก็บสินค้าช่องทางออนไลน์สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค COVID-19” ทั้งนี้เพื่อรองรับอุตสาหกรรมคลังจัดเก็บสินค้าออนไลน์ในสภาวะการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนาโควิด-19 ซึ่งผลลัพธ์และแนวทางที่ได้จะนำข้อมูลไปปรับใช้ในด้านต่างๆ เช่นเตรียมการการจัดการคลังจัดเก็บสินค้าให้เกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อให้สามารถเกิดการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และเพื่อให้องค์กร บรรลุเป้าหมายตามที่วางไว้

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการเก็บในคลังจัดเก็บสินค้าช่องทางออนไลน์สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค COVID-19

การทบทวนวรรณกรรม

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาทบทวนวรรณกรรม แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิภาพการจัดการคลังจัดเก็บสินค้าช่องทางออนไลน์ ที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานผู้ให้บริการด้านคลังจัดเก็บสินค้า โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ด้านประสิทธิภาพการคลังจัดเก็บสินค้า ประกอบด้วย

1.1 การจัดการคลังจัดเก็บสินค้า

ความหมายของการจัดการคลังจัดเก็บสินค้า (Introduction to Warehouse Management) คลังจัดเก็บสินค้า (Warehouse) หมายถึง พื้นที่ที่แนวคิดการจัดเก็บสินค้าคงคลัง ได้เตรียมการแล้วเพื่อให้ส่งผลประสิทธิภาพในด้านต่างๆ เช่น ใช้งานจริงและ การจัดการการเคลื่อนที่ของสินค้าและสินค้าที่ไม่ผ่านการแปรรูป โดยคลังจัดเก็บสินค้าทำหน้าที่ในด้านต่างๆ เช่น เก็บสินค้า ในขณะที่วิธีการทำงาน เคลื่อนย้าย เพื่อสนับสนุนการผลิตและการกระจายสินค้า ซึ่งสินค้าที่เก็บในคลังจัดเก็บสินค้า (Warehouse) สามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือสินค้าที่ไม่ผ่านการแปรรูป (Material) ซึ่งอยู่ในลักษณะ สินค้าที่ไม่ผ่านการแปรรูป ส่วนประกอบและชิ้นส่วนต่างๆ สินค้าสำเร็จลักษณะหรือสินค้า จะถูกรวมไปถึงงานในขณะการผลิต ตลอดจนสินค้าที่ต้องการทิ้งและวัสดุที่นำมาใช้ใหม่

สิ่งสำคัญของการบริหารด้านลอจิสติกส์ในส่วนที่เป็นคลังจัดเก็บสินค้าเพื่อยกระดับในด้านต่างๆ เช่น แข่งขัน โดยการรักษารฐานลูกค้าเดิมและเพิ่มฐานลูกค้าใหม่ก็คือการลดต้นทุนให้ต่ำสินค้ามีคุณภาพดี ไม่ชำรุดเสียหายขณะการไหลของสินค้าหรือการจัดส่ง มีไม่ล่าช้าเป็นไปตามที่กำหนดไว้และการปรับปรุงการบริการแก่ ลูกค้าเมื่อมีความต้องการในสินค้าให้ได้รับความพึงพอใจและกลับมาซื้อซ้ำ โดยการนำการจัดการโลจิสติกส์มาใช้จะต้องพิจารณาในด้านอื่นๆ ร่วมด้วย (ค่านาย อภิปรัชญาสกุล, 2550)

1.2 การออกแบบแผนลักษณะแบบคลังจัดเก็บสินค้า

ขั้นตอนการวางลักษณะแบบสินค้า โดยทั่วไปขั้นตอนในด้านต่างๆ เช่นออกแบบคลังจัดเก็บสินค้ามี 6 ขั้นตอนดังนี้

1) กำหนดวัตถุประสงค์ของการวางลักษณะแบบคลังจัดเก็บสินค้า เช่น ต้องการออกแบบให้คลังจัดเก็บสินค้ามีระดับการบริการที่ดี (Service level) มีระยะเวลาในด้านต่างๆ เช่นหยิบสินค้าที่น้อย (Picking time) หรือต้องการลักษณะแบบที่ใช้ประโยชน์พื้นที่ได้มากที่สุด (Space utilization) หรือเป็นคลังจัดเก็บสินค้าแบบการส่งสินค้าผ่านคลัง (Cross docking) หรือต้องการลักษณะแบบคลังจัดเก็บสินค้าที่มีความหลากหลายเพราะมีแบบของผลิตภัณฑ์เป็นจำนวนมาก เป็นต้น

2) ดำเนินการเก็บข้อมูลที่สัมพันธ์คือลักษณะของพื้นที่ และวัสดุและอุปกรณ์ต่าง ๆ รายละเอียดของสินค้าคงคลังเป้าหมาย และการวัดค่าเป็นตัวเลขในด้านต่างๆ เช่นจัดเก็บ และหยิบสินค้า ลักษณะของสำนักงาน ลักษณะของเส้นทางต่าง ๆ ที่ต้องการ ลักษณะของสิ่งก่อสร้างชั้นวาง ความก้าวความยาวของประตูหลังคาเพดานถึงดับ เพลิงปลั๊กไฟตลอดจน หลักรฐานต่าง ๆ ที่สัมพันธ์ เป็นต้น

- 3) วิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ เพื่อกำหนดแผนที่ตั้งของหน่วยงานหรือกิจกรรมต่าง ๆ
- 4) กำหนดแผน และแนวทางเลือกที่เหมาะสม โดยแผนลักษณะแบบที่สร้างขึ้นต้องสามารถทำสำเร็จ ได้เทคนิคที่นิยมใช้คือการสร้างแบบจำลอง (Template) ซึ่งอาจเป็นกระดาษแข็ง พิมพ์เขียว หรือ พลาสติก เพื่อใช้ในด้านต่างๆ เช่นพิจารณาหาวิธีการจัดวางลักษณะแบบที่ดีที่สุด วิธีนี้ประหยัดเวลา และค่าใช้จ่ายมากกว่าการทดลองกับพื้นที่จริงอีกทั้งสามารถจับข้อผิดพลาดได้ง่ายกว่า
- 5) การนำแผนงานในด้านต่างๆ เช่นวางลักษณะแบบมาดำเนินงาน เป็นการนำลักษณะแบบที่สร้างไว้มาดำเนินการสำหรับ คลังจัดเก็บสินค้าที่ไม่ได้สร้างใหม่อาจต้องมีการจัดการ การเคลื่อนที่ของสินค้า ชั้นวางหรือวัสดุและอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่จัดอยู่ก่อน ซึ่ง ต้องการเวลา และกำลังใน ด้านต่างๆ เช่นทำงาน โดยกิจกรรมเหล่านี้ต้องรอคอยระยะเวลาที่เหมาะสมเนื่องจากคลังจัดเก็บสินค้า มีกิจกรรมที่ต้องดำเนินการอยู่ตลอด
- 6) การติดตามผลงานเป็นการติดตามเพื่อรักษาลักษณะแบบการทำงานให้เป็นไปตามที่เตรียมการไว้จนเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยให้การทำงานมีประสิทธิภาพต่อไป ดังนั้นควรพิจารณาว่าจุดใดควรปรับปรุง ตลอดเวลาที่ใช้ลักษณะแบบงานนั้น และต้องมีการบันทึกทุกครั้งที่มีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขการปฏิบัติงานลงบนลักษณะแบบงานนั้นด้วย

1.3 การแบ่งหมวดหมู่คลังด้วยวิธีการวิเคราะห์แบบ ABC

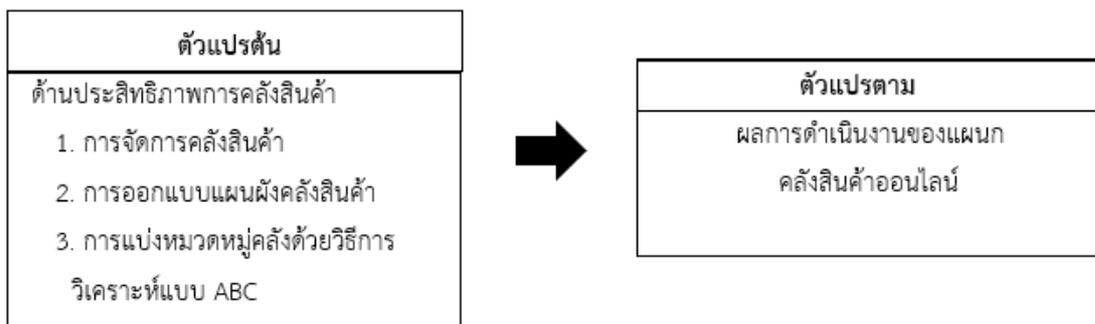
การควบคุมสินค้าคงคลังมีหลายวิธีที่จะทำให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด หนึ่งในนั้นคือการวิเคราะห์ แบบเอบีซี (ABC Analysis) เป็นเครื่องมือหนึ่งที่ช่วยในด้านต่างๆ เช่นจัดการสินค้าคงคลัง ซึ่งหัวใจหลักของการวิเคราะห์แบบเอบีซีนั้น คือการให้ความสำคัญสินค้าตามมูลค่าไม่ว่าจะเป็นมูลค่าความสำคัญของการใช้งาน หรือมูลค่าของเงิน (Use Money) โดยจะมีการแบ่งประเภทสินค้าคงคลังเป็นกลุ่ม ๆ ตามมูลค่าของสินค้าเป็น 3 กลุ่ม คือ A, B และ C ตามลำดับความสำคัญ จะพิจารณาจากปริมาณ และมูลค่าของสินค้าคงคลังเป็นเกณฑ์ในด้านต่างๆ เช่นแบ่งเพื่อลดภาระในด้านต่างๆ เช่นควบคุมดูแลสินค้าคงคลังที่มีจำนวนมาก ๆ ถ้าหากกิจการไม่มีการแบ่งกลุ่มสินค้าต่าง ๆ ก็จะทำให้เสียเวลาในด้านต่างๆ เช่นดูแลสินค้า และสินค้าบางรายการก็ไม่จำเป็น ทั้งนี้การวิเคราะห์แบบเอบีซี จะช่วยเข้าไปจัดการสินค้าคงคลังในด้านต่างๆ เช่นลดค่าใช้จ่าย และประหยัดเวลาที่เกินจำเป็นไปได้ เพื่อได้รับการควบคุมที่แตกต่างกันไป สามารถช่วยในด้านต่างๆ เช่นบริหารงานให้มีประสิทธิภาพ

ทั้งนี้ กนิษฐา แยมอุทัย (2559) ศึกษาการพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพคลังจัดเก็บสินค้า ด้วยวิธีการคำนวณระดับสินค้าเพื่อความปลอดภัยและการแบ่งกลุ่ม ABC Classification การใช้พื้นที่ในด้านต่างๆ เช่นจัดเก็บสินค้าสำเร็จลักษณะและสินค้าที่ไม่ผ่านการแปรรูปที่มีพื้นที่จำกัด จำเป็นที่จะต้องย้ายสินค้าที่ไม่ผ่านการแปรรูปเข้าไปไว้ในคลังจัดเก็บสินค้า (ซึ่งเป็นพื้นที่ของการจัดเก็บสินค้าสำเร็จลักษณะ) เพราะว่าพื้นที่ตรงส่วนนั้นจะต้องถูกนำไปใช้ในด้านต่างๆ เช่นติดตั้งเครื่องจักรใหม่ เพื่อเพิ่มกำลังการผลิตให้สอดคล้องและสามารถตอบสนองต่อความต้องการในด้านต่างๆ เช่นสั่งซื้อจากทางลูกค้าได้ทันเวลา สาเหตุดังกล่าวส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการจัดการคลังจัดเก็บสินค้าในเรื่องของพื้นที่จัดเก็บ, ระบบหมุนเวียนสินค้า (เข้าก่อน-ออกก่อน) รวมถึงระบบโลจิสติกส์สินค้าเข้าออกภายในคลังจัดเก็บสินค้า ความคล่องตัวน้อยลงและกลายเป็น “ปัญหาพื้นที่การจัดเก็บสินค้าไม่

เพียงพอ” จึงได้ทำการคำนวณระดับสินค้าคงคลังเพื่อความปลอดภัยใหม่อีกครั้ง (Safety Stock) ของ New part, Current part, Service part และหาแนวทางการแก้ไขด้วยการออกแบบแผนลักษณะแบบการจัดวางสินค้าแบบ ABC Classification สอดคล้องกับณัฐพงษ์ ชูโชติถาวร และโสภิตา มัชฌมาน (2563) การออกแบบแผนลักษณะแบบคลังสินค้าสำหรับการจัดเก็บฟิล์มม้วนด้วยเทคนิคการเตรียมการลักษณะแบบอย่างเป็นระบบ และเทคนิคการจำลองสถานการณ์ กรณีศึกษาบริษัท ABC จำกัด

กรอบแนวคิดในด้านต่างๆ เช่นวิจัย

การศึกษาการเพิ่มประสิทธิภาพโดยนำแนวทางการบริหารคลังจัดเก็บสินค้าออนไลน์มาประยุกต์ใช้ในด้านต่างๆ เช่นดำเนินการวิธีการทำงานในคลังจัดเก็บสินค้า ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าวิจัยเรื่อง การเพิ่มประสิทธิภาพคลังจัดเก็บสินค้าช่องทางออนไลน์ สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค COVID-19 ครั้งนี้เป็นการใช้วิจัยการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้การสัมภาษณ์ในด้านต่างๆ เช่นเก็บรวบรวมข้อมูลโดยกำหนดแบบแผนการวิจัยเป็นแบบสำรวจ (Survey Research) และการเก็บสถิติการเข้าออกสินค้า กำหนดขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

1. การรวบรวมข้อมูล

การศึกษานี้มีข้อมูลที่จะใช้ในด้านต่างๆ เช่นศึกษาโดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือข้อมูลปฐมภูมิและข้อมูลทุติยภูมิตั้งมีรายละเอียดต่อไปนี้

1) ข้อมูลปฐมภูมิเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากสถานการณ์การปฏิบัติงานจริงทุกขั้นตอน เพื่อเป็นการสังเกตปัญหาที่เกิดขึ้นขณะปฏิบัติงาน และมีการสัมภาษณ์ทางออนไลน์โดยตรงจากผู้จัดการคลังจัดเก็บสินค้า หัวหน้าคลังจัดเก็บสินค้า และพนักงานคลังจัดเก็บสินค้า ผู้ให้บริการคลังจัดเก็บสินค้าออนไลน์ที่อยู่ในเขตยานนาวา จังหวัดกรุงเทพมหานคร

2) ข้อมูลทุติยภูมิได้ศึกษาข้อมูลทางหลักฐานวิชาการบทความทฤษฎีและงานวิจัยที่สัมพันธ์เป็นการศึกษาเพื่อนำข้อมูลจากการวิเคราะห์มาอ้างอิงการดำเนินการศึกษาที่จะนำข้อมูลมาอ้างอิงให้ผลการศึกษามีความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยหลังจากรวบรวมข้อมูลเบื้องต้นจนแล้วเสร็จได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

1) ผู้ศึกษาได้นำข้อมูลที่ได้นำมาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ก่อนการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์หัวหน้าคลังจัดเก็บสินค้า และพนักงานงานคลังจัดเก็บสินค้า

2) การวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการวิเคราะห์เนื้อหาที่ได้จากการเก็บข้อมูลโดยวิเคราะห์ประเด็น 2 ประเด็น คือ ประเด็นที่ 1 สินค้าที่เสียหายเกิดจากความไม่ระมัดระวังของพนักงาน และประเด็นที่ 2 พื้นที่จัดเก็บสินค้าตัวอย่างไม่เพียงพอ

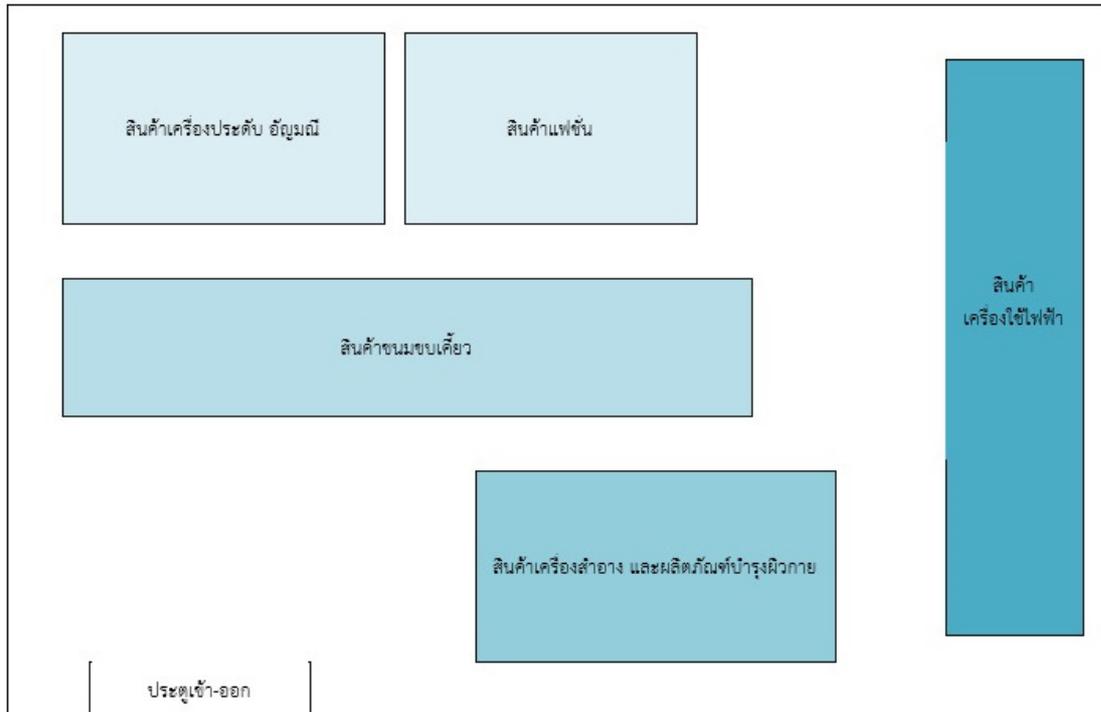
3) การวิเคราะห์ข้อมูลด้านประเภทของสินค้าในคลังจัดเก็บสินค้าออนไลน์ และดำเนินการแบ่งกลุ่มสินค้า และแบ่งหมวดหมู่สินค้าด้วยวิธีการวิเคราะห์แบบ ABC

ผลการวิจัย

การเพิ่มประสิทธิภาพคลังจัดเก็บสินค้าช่องทางออนไลน์สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค COVID-19 ผลการวิจัย ดังนี้

1. จากการศึกษาการจัดการคลังจัดเก็บสินค้าออนไลน์ทำให้ต้องมีการควบคุมการเข้าออกของคลังจัดเก็บสินค้าและมีมาตรการในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค COVID-19 และจากการวิจัยนี้ได้พบสภาพปัญหาสินค้าที่เสียหายเกิดจากความไม่ระมัดระวังของพนักงาน จากความไม่ใส่ใจในด้านต่างๆ เช่น จัดเก็บสินค้าและหยิบจับสินค้าจึงทำให้เกิดการสูญหาย เสียหายของสินค้า จึงมีผลการศึกษาแนวทางในด้านต่างๆ เช่น ปรับปรุงควรดำเนินการในด้านต่างๆ เช่น แก้ปัญหาโดยมีการจัดอบรมก่อนการทำงานและได้เรียนรู้ขั้นตอนของการทำงานอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่ระบบรับสินค้าเข้าและนำไปจัดเก็บอย่างถูกต้อง รวมไปถึงให้ความรู้สัมพันธ์กับสินค้าประเภทนี้ให้เรียนรู้ถึงวิธีการถอดสินค้า ใส่สินค้า และแนะนำการปฏิบัติงานว่าขั้นตอนในด้านต่างๆ เช่น ทำงานให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น ไม่ทำให้เกิดความเสียหาย เช่น ให้ใส่ถุงมือตลอดเวลาเพื่อป้องกันเชื้อจากมือที่ไปสัมผัสกับตัวสินค้าโดยตรง สำหรับสินค้าที่มีมูลค่าสูง เนื่องจากอาจทำให้สินค้ามองดูไม่มีราคา และให้คำแนะนำในด้านต่างๆ เช่น ซ่อมแซมสินค้าเมื่อเกิดการชำรุด ซึ่งสินค้าแต่ละชิ้นจะมีความแตกต่างกันออกไป จึงต้องศึกษาให้เข้าใจก่อนเพื่อลดปัญหาดังกล่าวไม่ให้เกิดขึ้นหรือเกิดขึ้นให้น้อยที่สุด

2. จากการศึกษาการจัดการคลังจัดเก็บสินค้าออนไลน์ได้พบสภาพปัญหาพื้นที่จัดเก็บสินค้าตัวอย่างไม่เพียงพอ ไม่ได้แยกหมวดหมู่ของสินค้าและไม่ได้แยกพื้นที่การทำงานที่ชัดเจน

ภาพที่ 2 แผนลักษณะแบบตำแหน่งวางสินค้าแบบเดิม

จากภาพที่ 2 แผนลักษณะแบบตำแหน่งวางสินค้าแบบเดิมไม่มีการแบ่งหมวดหมู่ของสินค้า และไม่ได้แยกพื้นที่การทำงานที่ชัดเจน ทำให้พนักงานไม่มีพื้นที่ในด้านต่างๆ เช่นรับสินค้า หรือจุดตรวจเช็คสินค้าก่อนเข้าคลังจัดเก็บสินค้า จึงทำให้พื้นที่ไม่เพียงพอกับการทำงานและเกิดปัญหาในด้านต่างๆ เช่นรับสินค้าอยู่บ่อยครั้ง

ดังนั้น ผลการศึกษาแนวทางในด้านต่างๆ เช่นปรับปรุงควรดำเนินการแบ่งกลุ่มสินค้า และแบ่งหมวดหมู่สินค้าด้วยวิธีการวิเคราะห์แบบ ABC โดยดูข้อมูลที่แสดงความเคลื่อนไหวและมูลค่าของสินค้าที่มีสินค้าการหมุนเวียนเร็ว และสินค้าที่ไม่ได้เคลื่อนไหวหรือเคลื่อนไหวช้า โดยจัดแบ่งประเภทสินค้าออกเป็น 5 ประเภท ดังนี้

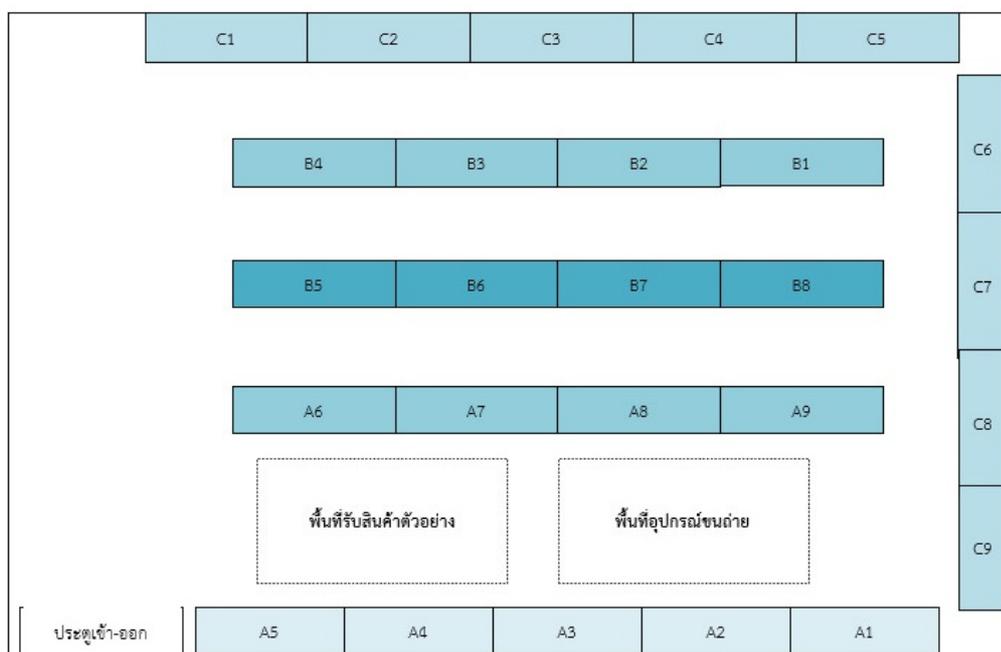
- 1) เครื่องประดับ อัญมณี เช่น สร้อย แหวน กำไล
- 2) สินค้าแฟชั่น เช่น กระเป๋า รองเท้า เสื้อผ้า นาฬิกา แว่นตา
- 3) เครื่องสำอาง และผลิตภัณฑ์บำรุงร่างกาย
- 4) เครื่องใช้ไฟฟ้า เครื่องใช้ภายในบ้าน
- 5) ขนมขบเคี้ยว

จากการวิเคราะห์การจัดประเภทสินค้า พบว่ามีสินค้าประเภทที่ 1-3 เป็นสินค้าที่มีมูลค่าสูง และสินค้าประเภทที่ 4 สินค้าที่มีมูลค่าปานกลาง และสินค้าประเภทที่ 5 สินค้าที่มีมูลค่าต่ำ จากการจัดหมวดหมู่สินค้าแต่ละรายการสินค้า สามารถวิเคราะห์แบบ ABC โดยจัดแบ่งกลุ่มสินค้าได้ดังนี้

- กลุ่ม A = 20% ของรายการสินค้าที่มีมูลค่า 70% ของจำนวนสินค้าทั้งหมด
- กลุ่ม B = 30% ของรายการสินค้าที่มีมูลค่า 20% ของจำนวนสินค้าทั้งหมด

กลุ่ม C = 50% ของรายการสินค้าที่มีมูลค่า 10% ของจำนวนสินค้าทั้งหมด

จากการจัดกลุ่มสินค้าข้างต้น จึงทำให้มีการเตรียมการออกแบบแผนลักษณะแบบการจัดวางสินค้าใหม่ โดยคำนึงถึงพื้นที่จัดเก็บ และพื้นที่ทำงานให้มีประสิทธิภาพสูงสุด ในด้านต่างๆ เช่น ออกแบบแผนลักษณะแบบการจัดเก็บสินค้า เริ่มจากการเตรียมการใช้พื้นที่ และวิธีจัดวางสินค้าแต่ละกลุ่ม กำหนดขอบเขตที่เหมาะสมในด้านต่างๆ เช่น ใช้พื้นที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด มีป้ายระบุตัวสินค้าให้ชัดเจน เพื่อให้วิธีการทำงานเบิก-จ่ายสินค้า สะดวกรวดเร็วและถูกต้อง ดังนั้นการออกแบบแผนลักษณะแบบการจัดเก็บสินค้าแบ่งเป็น 2 ส่วนคือการออกแบบพื้นที่ และการออกแบบวิธีการจัดวาง จึงได้แผนลักษณะแบบตำแหน่งวางสินค้าแบบใหม่ตามภาพที่ 3

ภาพที่ 3 แผนลักษณะแบบตำแหน่งวางสินค้าแบบใหม่

จากภาพที่ 3 พบว่าในด้านต่างๆ เช่น จัดลักษณะแบบสินค้าใหม่ ทำให้พนักงานทำงานได้สะดวกและมีประสิทธิภาพมากขึ้น ลดเวลาในวิธีการทำงานทำงานได้

อภิปรายผล

การเพิ่มประสิทธิภาพคลังจัดเก็บสินค้าช่องทางออนไลน์สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค COVID-19 อภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพปัญหาสินค้าที่เสียหายเกิดจากความไม่ระมัดระวังของพนักงาน จากความไม่ใส่ใจในด้านต่างๆ เช่น จัดเก็บสินค้าและหยิบจับสินค้าจึงทำให้เกิดการสูญหาย เสียหายของสินค้า จึงมีผลการศึกษาแนวทางในด้านต่างๆ เช่น ปรับปรุงควรดำเนินแนวทางในด้านต่างๆ เช่น แก้ปัญหาโดยมีการจัดได้เรียนรู้ขั้นตอนของการทำงานอย่างเป็นระบบ

2. จากการศึกษาการจัดการคลังจัดเก็บสินค้าออนไลน์ได้พบสภาพปัญหาพื้นที่จัดเก็บสินค้าตัวอย่างไม่เพียงพอ ไม่ได้แยกหมวดหมู่ของสินค้าและไม่ได้แยกพื้นที่การทำงานที่ชัดเจน ผลการศึกษาแนวทางในด้านต่างๆ เช่นปรับปรุงควรดำเนินการแบ่งกลุ่มสินค้า และแบ่งหมวดหมู่สินค้าด้วยวิธีการวิเคราะห์แบบ ABC โดยดูข้อมูลที่แสดงความเคลื่อนไหวและมูลค่าของสินค้าที่มีสินค้าการหมุนเวียนเร็ว และสินค้าที่ไม่ได้เคลื่อนไหวหรือเคลื่อนไหวช้า สอดคล้องกับงานวิจัย กนิษฐา แยมอุทัย (2559) ในด้านต่างๆ เช่นศึกษาการพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพคลังจัดเก็บสินค้าด้วยวิธีการคำนวณระดับสินค้าเพื่อความปลอดภัยและการแบ่งกลุ่ม ABC Classification และสอดคล้องกับงานวิจัยวรรณวิภา ชื่นเพ็ชร (2560) ในด้านต่างๆ เช่นศึกษาการวางลักษณะแบบคลังสินค้าสำเร็จลักษณะด้วยเทคนิค ABC analysis กรณีศึกษาบริษัท AAA จำกัด

ข้อเสนอแนะ

1. การนำเครื่องมือที่ทันสมัยมา หรือวัสดุและอุปกรณ์ต่างๆมาใช้ในด้านต่างๆ เช่นปฏิบัติงาน
2. การพัฒนาระบบเทคโนโลยีให้มีความสะดวกและรวดเร็ว เพื่อไม่ให้เกิดการซับซ้อนการทำงาน และยังใช้เวลาลดลงในแต่ละขั้นตอน

เอกสารอ้างอิง

- กนิษฐา แยมอุทัย. (2559). การพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพคลังจัดเก็บสินค้าด้วยวิธีการคำนวณระดับสินค้าเพื่อความปลอดภัยและการแบ่งกลุ่ม ABC Classification. หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.
- คำนาย อภิปรัชญาสกุล. (2550). การจัดการคลังจัดเก็บสินค้า (Warehouse management). กรุงเทพฯ โฟกัส มีเดีย แอนด์ พับลิชซิง จำกัด, พิมพ์ครั้งที่ 2, กรุงเทพฯ
- ณัฐพงศ์ ชูโชติถาวร และโสภิตา มัชฌมาน. (2563). การออกแบบแผนรูปแบบคลังสินค้าสำหรับการจัดเก็บฟิล์มม้วนด้วยเทคนิคการเตรียมการรูปแบบอย่างเป็นระบบ และเทคนิคการจำลองสถานการณ์ กรณีศึกษาบริษัท ABC จำกัด. วารสารวิทยาลัยโลจิสติกส์และซัพพลายเชน. วิทยาลัยโลจิสติกส์และซัพพลายเชน มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา. น.87-103.
- ประมวล พรหมไพโร, ฉัตรธาร ลิ้มอุปถัมภ์ และนันทน์หทัย อีอนอก. (2563). ปัจจัยในด้านต่างๆ เช่นการจัดการคลังสินค้าที่ส่งผลต่อทัศนคติในด้านต่างๆ เช่นเพิ่มประสิทธิภาพคลังสินค้า. วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี. ปีที่ 17 ฉบับที่ 2. มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- ประพันธ์ พลาหาญ. (2559). การเพิ่มประสิทธิภาพคลังสินค้า กรณีศึกษา บริษัทผลิตเครื่องปรับอากาศ. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน คณะโลจิสติกส์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

วรรณวิภา ชื่นเพ็ชร. (2560). การวางรูปแบบคลังสินค้าสำเร็จรูปด้วยเทคนิค ABC analysis กรณีศึกษาบริษัท AAA จำกัด. การค้นคว้าอิสระวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน, วิทยาลัยโลจิสติกส์และซัพพลายเชน มหาวิทยาลัยศรีปทุม.

สถาพร โอภาสานนท์. (2563). การบริหารด้านลอจิสติกส์ในช่วงวิกฤตโรคระบาด. บทความการปรับตัวทางธุรกิจสู้ภัยโควิด 19 by TBS. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. น. 6 – 14.

ภาคผนวก

คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน
โครงการประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัย

คำสั่งมหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
ที่ 120/2564

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 10 และระดับนานาชาติครั้งที่ 5
มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

The Tenth National Symposium and the Fifth International Symposium
Bangkokthonburi University

“การวิจัย สร้างสรรค์ นวัตกรรม สังคม และสุขภาวะในยุคโควิด -19”

Creativity, Innovations, Social Order and Wellbeing in Times of COVID- 19 Pandemic
(CISOWCOP)

มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรีกำหนดให้มีการจัดการประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 10 และนานาชาติ
ครั้งที่ 5 มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี “การวิจัย สร้างสรรค์ นวัตกรรม สังคม และสุขภาวะในยุคโควิด -19” ประกอบด้วย

1. งานวิจัยและสร้างสรรค์ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (Humanities and Social Sciences)
2. งานวิจัยและสร้างสรรค์ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (Science and Technology)
3. งานวิจัยและสร้างสรรค์ด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพ (Health Sciences)

กำหนดจัดงานประชุมวิชาการผ่านระบบออนไลน์ ในวันอาทิตย์ที่ 8 พฤษภาคม 2565 เวลา 08.30 – 16.00 น.
เพื่อให้การจัดการประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและระดับนานาชาติดังกล่าว เป็นไปด้วยความเรียบร้อย
มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี จึงแต่งตั้งคณะกรรมการจัดประชุมวิชาการฝ่ายต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. คณะกรรมการที่ปรึกษา

1. รองศาสตราจารย์ ดร.บังอร เบ็ญจาธิกุล อธิการบดี	มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี	ประธาน
2. รองศาสตราจารย์ ดร.ปัญญา รุ่งเรือง	รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ
คณบดีคณะดุริยางคศาสตร์
มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี	รองประธาน
3. รองศาสตราจารย์ ดร.สถิตย์ นิยมญาติ	รองอธิการบดี ฝ่ายวิจัยและ
บริการวิชาการ
มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี	ที่ปรึกษา
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิทยา เบ็ญจาธิกุล	รองอธิการบดี ฝ่ายบริหาร
คณบดีคณะนิติศาสตร์
มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี	ที่ปรึกษา
5. อาจารย์ชัยสิน สุขวิบูลย์	รองอธิการบดีฝ่ายงบประมาณ
และการเงิน มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี	ที่ปรึกษา
6. รองศาสตราจารย์ ดร.พิสิษฐ์ ศิริรักษ์	อธิการบดี วิทยาลัยเทคโนโลยี	ที่ปรึกษา
7. รองศาสตราจารย์ ดร.อุดมทิพย์ ไชยสกุลเกียรติ	อธิการบดี มหาวิทยาลัย	ที่ปรึกษา
8. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ราเชนทร์ เหมือนชอบ	เทคโนโลยีราชมงclairตันโกสินทร์
อธิการบดี มหาวิทยาลัย	ที่ปรึกษา
9. ผู้ช่วยศาสตราจารย์กุลธนี ศิริรักษ์	ราชภัฏจันทรเกษม
รองอธิการบดี ฝ่ายบริหาร	ที่ปรึกษา
10. นางสาววิภารัตน์ ดือ่อง	วิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์
ผู้อำนวยการสำนักงาน	ที่ปรึกษา
11. นายก้องศักดิ์ ยอดมณี	การวิจัยแห่งชาติ
ผู้ว่าการการกีฬาแห่งประเทศไทย	ที่ปรึกษา

หน้าที่และความรับผิดชอบ

มีหน้าที่ให้คำปรึกษา ให้การสนับสนุนแก่คณะกรรมการทุกฝ่าย

2. คณะกรรมการอำนวยการ

1. รองศาสตราจารย์ ดร.สถิตย์ นิยมญาติ	รองอธิการบดี ฝ่ายวิจัยและ
บริการวิชาการ	ประธาน
2. รองศาสตราจารย์ ดร.ปัญญา รุ่งเรือง	รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ
คณบดีคณะดุริยางคศาสตร์	รองประธาน
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิทยา เบ็ญจาธิกุล	รองอธิการบดี ฝ่ายบริหาร
รักษาการคณบดีคณะนิติศาสตร์	กรรมการ
4. ศาสตราจารย์ นพ.สารเนตร์ ไวกกุล	คณบดีคณะแพทยศาสตร์	กรรมการ
5. รองศาสตราจารย์ ดร.สุกัญญา บุรณเดชาชัย	คณบดีคณะนิติศาสตร์	กรรมการ
6. รองศาสตราจารย์ ดร.กมลพร กัลยามิตร	คณบดีคณะรัฐศาสตร์	กรรมการ

7. รองศาสตราจารย์ ทพ.ทองนารถ คำใจ	คณบดีคณะทันตแพทยศาสตร์	กรรมการ
8. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กมลมาลย์ ไชยศิริธัญญา	คณบดีคณะศึกษาศาสตร์	กรรมการ
9. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อุทัย อึ้งเจริญ	คณบดีคณะวิศวกรรมศาสตร์	กรรมการ
10. ดร.วรางคณา โพธิ์รักษ์	คณบดีคณะสาธารณสุขศาสตร์	กรรมการ
11. ดร.สุพัตรา จันทนะศิริ	คณบดีคณะบริหารธุรกิจ	กรรมการ
12. ดร.ประทีป ปัญญา	คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์	กรรมการ
13. ดร.ประกิต หงษ์แสนยาธรรม	คณบดีคณะวิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยีการกีฬา	กรรมการ
14. ดร.สุธาสินี วิทยาภรณ์	คณบดีคณะศิลปศาสตร์	กรรมการ
15. ดร.สุนทร แสงเพชร	รักษาการคณบดีวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี	กรรมการ
16. ดร.ชลิตา ลีนจี้	คณบดีคณะบัญชี	กรรมการ
17. ดร.ฉัตรปวีณ อ่ำภา	ผู้อำนวยการสถาบันภาษา ต่างประเทศ	กรรมการ
18. อาจารย์เมธาสิทธิ์ อัดดก	คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์	กรรมการ
19. ดร.ณัชชา กริมใจ	รักษาการผู้อำนวยการ สำนักวิจัย	กรรมการและ เลขานุการ

หน้าที่และความรับผิดชอบ

1. ให้การสนับสนุนการดำเนินงานและประสานงานติดตามคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ
2. กำหนดรูปแบบวิธีการจัดงาน ระหว่างมหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี หน่วยงานภาคีร่วมจัดงานประชุม ตลอดจน
การเชิญคณะกรรมการจัดงานประชุม เพื่อสรุปความก้าวหน้าการดำเนินงานตลอดช่วงการจัดเตรียมการจัดการ
ประชุม
3. ให้การเสนอแนะระบบการจัดประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัย
4. เสนอกรอบแนวคิดในการประชุมวิชาการ
5. เสนอแนะการจัดตั้งคณะกรรมการชุดต่างๆ คณะกรรมการดำเนินงาน คณะกรรมการติดตามและประเมินผลงาน
6. เสนอแนะแนวทางการประชาสัมพันธ์งานการประชุม
7. วางแผนและเตรียมการจัดงานการประชุมให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์
8. ติดตามผลและประเมินการดำเนินงาน

3. คณะกรรมการจัดการประชุม

3.1. คณะกรรมการดำเนินงานประสานงานและพิธีการ

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ประไพศรี โหล้ยอง	หัวหน้าสาขาภาษาอังกฤษ	ประธาน
2. ดร.ณัชชา กริมใจ	รักษาการผู้อำนวยการสำนักวิจัย	รองประธาน
3. ดร.โอฬาร กาญจนากาศ	ผู้อำนวยการสำนักการศึกษานานาชาติ	กรรมการ
4. ดร.สุธาสินี วิทยาภรณ์	คณบดีคณะศิลปศาสตร์	กรรมการ
5. นายอาลี เส็มเกอ	เจ้าหน้าที่ประจำสำนักวิจัย	กรรมการ

6. นายอัศวพงษ์ บุญแท้	เจ้าหน้าที่ประจำสำนักวิจัย	กรรมการ
7. นางสาวกันตินันท์ จิตระออน	เจ้าหน้าที่ประจำสำนักวิจัย	กรรมการและ
เลขานุการ

หน้าที่และความรับผิดชอบ

1. สรรหาผู้บรรยายต่างๆ อาทิ ผู้บรรยายนำ และผู้บรรยายรับเชิญ
2. จัดโปรแกรมการขึ้นบรรยาย
3. วางแผนและเตรียมการประชุมให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์
4. จัดทำกำหนดการ พิธีการของงานประชุม
5. เสนอขออนุมัติโครงการ ติดต่อประสานงานเพื่อเรียนเชิญวิทยากร วิทยากรบรรยายพิเศษ วิทยากรแสดงปาฐกถา พิเศษ ผู้ทรงคุณวุฒิในการพิจารณาบทความวิชาการ
6. ออกหนังสือเชิญกลุ่มเป้าหมายเข้าร่วมนำเสนอทั้งภาคบรรยาย ไปสเตอร์ตลอดจนตอบข้อซักถามทั่วไปและตอบรับการพิจารณาบทความ
7. จัดหาของที่ระลึกให้วิทยากรบรรยายพิเศษ และประธานที่มาเปิดงาน
8. จัดหาของที่ระลึกให้ผู้ร่วมงาน (กระเป๋าคาด)
9. จัดทำคู่มือแนะนำเสนอผลงานทุกคน จัดลำดับผู้เข้ารับวุฒิบัตร
10. ทำหนังสือเชิญอธิการบดีกล่าวรายงานและเปิดงาน
11. ประสานงานฝ่ายต่างๆ
12. ติดตามทวงถามบทความจากผู้นำเสนอบทความ
13. สรุปผลโครงการเสนอต่อที่ประชุมกองบรรณาธิการและคณะกรรมการจัดประชุม

3.2. คณะกรรมการฝ่ายประชาสัมพันธ์และเว็บไซต์

1. รองศาสตราจารย์ ดร.สุกัญญา บุรณเดชาชัย	คณบดีคณะนิเทศศาสตร์	ประธาน
2. ดร.ศิริชญาณ์ การะเวก	ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยี
สารสนเทศ	กรรมการ
3. อาจารย์วรินทร์ แจ้งโรจน์	อาจารย์ประจำคณะนิเทศศาสตร์	กรรมการ
4. อาจารย์ เกษม จันวดี	อาจารย์ประจำคณะนิเทศศาสตร์	กรรมการ
5. อาจารย์ ณ์ฐิณี ชูช่วย	อาจารย์ประจำคณะนิเทศศาสตร์	กรรมการ
6. อาจารย์ รัตติพร ณ นคร	อาจารย์ประจำคณะนิเทศศาสตร์	กรรมการ
7. อาจารย์ ณ์ฐิวิโรจน์ มหายศ	อาจารย์ประจำคณะนิเทศศาสตร์	กรรมการ
8. อาจารย์กฤติญา กวีจารุกรณ์	ผู้อำนวยการสถานีโทรทัศน์	กรรมการและ
เลขานุการ

หน้าที่และความรับผิดชอบ

1. ออกแบบโปสเตอร์และไวนิล แผ่นพับเพื่อประชาสัมพันธ์
2. ประชาสัมพันธ์โครงการผ่านสื่อต่าง ๆ ทั้งเว็บไซต์ วิทยุโทรทัศน์ และวิทยุกระจายเสียงคลื่นต่าง ๆ
3. จัดทำเว็บไซต์เพื่อเผยแพร่การประชุม และจัดทำระบบลงทะเบียนเข้าร่วมส่งผลงานออนไลน์

4. บันทึกภาพและวิดีโอการจัดประชุมวิชาการ
5. ทำหนังสือเชิญผู้สื่อข่าวมาทำข่าวการจัดงานประชุมวิชาการ
6. ดูแลต้อนรับสื่อมวลชนในการประชุม
7. จัดทำเอกสารเผยแพร่ประชาสัมพันธ์แก่สื่อมวลชนวันประชุม (Press Release)
8. ส่งภาพข่าวพิธีเปิดการประชุมเผยแพร่แก่สื่อมวลชนแขนงต่าง ๆ
9. จัดเตรียมของที่ระลึกแก่สื่อมวลชน
10. ออกแบบป้าย แผ่นพับ และ ป้ายหน้างาน ป้ายบอกทาง
11. งานอื่นๆ ที่ได้รับมอบหมาย

3.3 คณะกรรมการฝ่ายศิลปกรรมและจัดนิทรรศการ

1. อาจารย์เมธาสิทธิ์ อัดตก	คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์	ประธาน
2. อาจารย์นพอนันต์ บาลิสี	อาจารย์ประจำคณะศิลปกรรมศาสตร์	กรรมการ
3. อาจารย์ปราเมศวร์ กลางหมื่นไวย	อาจารย์ประจำคณะศิลปกรรมศาสตร์	กรรมการ

หน้าที่และความรับผิดชอบ

1. ออกแบบแบบครอปและตกแต่งฉากบนเวที
2. ออกแบบการจัดตำแหน่งวางบอร์ด ติดตั้งและรีออดนอนโปสเตอร์
3. ติดโปสเตอร์ผลงานของผู้นำเสนอผลงาน
4. ดูแลการจัดวางและตกแต่งสถานที่
5. ออกแบบปก Proceeding และ ปก CD Proceeding
6. ออกแบบกระถัก (กระเป๋าคู่)

3.4 คณะกรรมการฝ่ายอาคารสถานที่และรักษาความปลอดภัย

1. อาจารย์สมภพ ศรีสัมพันธ์	ผู้อำนวยการฝ่ายอาคารสถานที่	ประธาน
2. นายพิชัย สันโตษ	เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย	กรรมการ
3. นายเอก แซ่กั้ง	เจ้าหน้าที่สำนักกิจการนักศึกษา	กรรมการ
4. นางสาวเอกอนงค์ เพ็ชรขุนทด	เจ้าหน้าที่สำนักประธาน	กรรมการและ
เลขานุการ

หน้าที่และความรับผิดชอบ

1. ติดโปสเตอร์ป้ายบอกทาง ประชาสัมพันธ์งานประชุม
2. จัดตกแต่งห้องประชุมเล็ก และห้องประชุมใหญ่ ดูแลความสะอาดและความพร้อมของสถานที่ตลอดงาน
3. ติดตั้ง ทดสอบระบบเครื่องเสียงบริเวณภายในงาน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อย
4. จัดทำแผนด้านรักษาความปลอดภัยและงานจราจร

3.5.คณะกรรมการฝ่ายเอกสาร

1. อาจารย์สิทธิพร โพธิระหง	ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาตำรา
และสื่อทางวิชาการ	ประธาน
2. นายอาลี เสมอ	เจ้าหน้าที่ประจำสำนักวิจัย	กรรมการ
3. นายอัศวพงศ์ บุญแท้	เจ้าหน้าที่ประจำสำนักวิจัย	กรรมการ
4. นางสาว กันตินันท์ จิตรระออน	เจ้าหน้าที่ประจำสำนักวิจัย	กรรมการ

หน้าที่และความรับผิดชอบ

1. จัดทำ Proceeding เผยแพร่บทความวิชาการ ทั้งภาคบรรยายและโปสเตอร์

3.6 คณะกรรมการฝ่ายบริการด้านการปฐมพยาบาล

1. ดร.ประทีป ปัญญา	คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์	ประธาน
2. รองศาสตราจารย์ ดร.สุลี ทองวิเชียร	อาจารย์ประจำคณะพยาบาลศาสตร์	กรรมการ
3. ดร.สุวิมล แสนเวียงจันทร์	อาจารย์ประจำคณะพยาบาลศาสตร์	กรรมการและ
เลขานุการ

หน้าที่และความรับผิดชอบ

1. มีหน้าที่จัดเตรียมบุคลากร อุปกรณ์เครื่องใช้และยาสำหรับการปฐมพยาบาล
2. กำหนดสถานที่ตั้งหน่วยปฐมพยาบาลให้เหมาะสม สะดวกรวดเร็วต่อการให้บริการ

3.7 คณะกรรมการฝ่ายปฏิคมต้อนรับ และจัดเตรียมอาหาร

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ประไพศรี ให้อภัย	อาจารย์ประจำสถาบันภาษาต่างประเทศ	ประธาน
2. รองศาสตราจารย์ ดร.ภัทริยา รวยสำราญ	อาจารย์ประจำสถาบันภาษาต่างประเทศ	กรรมการ
3. ดร.โอฬาร กาญจนภาค	ผู้อำนวยการสำนักการศึกษานานาชาติ	กรรมการ
4. ดร.ฉัตรปวีณ อัมภา	ผู้อำนวยการสถาบันภาษาต่างประเทศ	กรรมการ
5. อาจารย์พลโทชูชีพ สุขหมื่น	อาจารย์ประจำสถาบันภาษาต่างประเทศ	กรรมการ
6. อาจารย์วิชสุดา ร้อยพิลา	หัวหน้าสาขาการโรงแรม คณะศิลปศาสตร์	กรรมการ
7. อาจารย์กิตติคุณ เกร็งกำจรกิจ	อาจารย์ประจำสาขาการท่องเที่ยว
คณะศิลปศาสตร์	กรรมการ
8. อาจารย์ปัญญาณีนรินทร์ อังศุธีรกุล	อาจารย์ประจำสาขาการท่องเที่ยว
คณะศิลปศาสตร์	กรรมการ
9. อาจารย์พรรณพรพพร จันทร์ฉาย	อาจารย์ประจำสาขาการท่องเที่ยว
คณะศิลปศาสตร์	กรรมการ
10. อาจารย์ณัฐกร เดชา	อาจารย์ประจำสาขาธุรกิจระหว่างประเทศ	กรรมการ
11. อาจารย์กานต์สิริ ผ่านาคธรรมรัตน์	อาจารย์ประจำสาขาภาษาอังกฤษ
คณะศิลปศาสตร์	กรรมการ
12. อาจารย์วิลาวัลย์ ดีเลิศ	หัวหน้าสาขาภาษาไทย	กรรมการ

13. อาจารย์ดาราวรรณ เกตวัลย์	อาจารย์ประจำสาขาภาษาไทย	กรรมการ
14. อาจารย์วิภาพ คัญทัพ	อาจารย์ประจำสาขาภาษาไทย	กรรมการ
15. นางสาวฮายาดี สาหะ	เจ้าหน้าที่สถาบันภาษาต่างประเทศ	กรรมการ

หน้าที่และความรับผิดชอบ

1. ต้อนรับ ดูแลวิทยากร ผู้นำเสนอผลงาน และผู้เข้าร่วมสัมมนาเข้าที่ประชุม
2. รับลงทะเบียนแจกเอกสารและของที่ระลึกในการประชุม
3. จัดเตรียมดอกไม้ อาหารและเครื่องดื่มสำหรับผู้นำเสนอผลงาน
4. งานอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย(ตามความเหมาะสม)
5. จัดโต๊ะรับลงทะเบียน ติดผ้าประดับเวที

4. กองบรรณาธิการ

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ปัญญา รุ่งเรือง	รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ คณบดีคณะดุริยางคศาสตร์	ประธาน
2. รองศาสตราจารย์ ดร.สถิตย์ นิยมญาติ	รองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและ บริการวิชาการ	กรรมการ
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิทยา เบ็ญจาธิกุล	รองอธิการบดีฝ่ายบริหาร คณบดีคณะนิติศาสตร์	กรรมการ
4. ศาสตราจารย์ นพ.สารเนตร์ ไวกกุล	คณบดีคณะแพทยศาสตร์	กรรมการ
5. รองศาสตราจารย์ ดร.กมลพร กัลยาณมิตร	คณบดีคณะรัฐศาสตร์	กรรมการ
6. รองศาสตราจารย์ ดร.สุกัญญา บุรณเดชาชัย	คณบดีคณะนิเทศศาสตร์	กรรมการ
7. รองศาสตราจารย์.ทพ.ทองนารถ คำใจ	คณบดีคณะทันตแพทยศาสตร์	กรรมการ
8. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กมลมาลย์ ไชยศิริธัญญา	คณบดีคณะศึกษาศาสตร์	กรรมการ
9. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อุทัย อึ้งเจริญ	คณบดีคณะวิศวกรรมศาสตร์	กรรมการ
10. ดร.วรางคณา โพธิ์รักษ์	คณบดีคณะสาธารณสุขศาสตร์	กรรมการ
11. ดร.ประทีป ปัญญา	คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์	กรรมการ
12. ดร.สุพัตรา จันทนะศิริ	คณบดีคณะบริหารธุรกิจ	กรรมการ
13. ดร.ประกิต หงษ์แสนยาธรรม	คณบดีคณะวิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยีการกีฬา	กรรมการ
14. ดร.สุธาสินี วิทยาภรณ์	คณบดีคณะศิลปศาสตร์	กรรมการ
15. ดร.สุนทร แสงเพ็ชร	รักษาการคณบดีคณะวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี	กรรมการ
16. ดร.ชลิตา ลีนจี่	คณบดีคณะบัญชี	กรรมการ
17. ดร.ฉัตรปวีณ อัมภา	ผู้อำนวยการสถาบัน ภาษาต่างประเทศ	กรรมการ
18. อาจารย์เมธาสิทธิ์ อัดตก	คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์	กรรมการ
19. ดร.ณัชชา กริมใจ	รักษาการผู้อำนวยการสำนักวิจัย	กรรมการและ เลขานุการ

หน้าที่และความรับผิดชอบ

1. กำหนดรูปแบบ วิธีการรับลงทะเบียน
2. จัดทำหลักเกณฑ์การพิจารณาคัดเลือกผลงานวิจัยทั้งภาคบรรยาย และภาคโปสเตอร์
3. คัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินผลงานวิจัย
4. ติดตามผลและประเมินการดำเนินงาน

4.1 คณะอนุกรรมการพิจารณาผลงาน

4.1.1 คณะอนุกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาผลงาน กลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ผู้ทรงคุณวุฒิภายใน

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ปัญญา รุ่งเรือง	รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ คณบดีคณะดุริยางคศาสตร์	ประธาน
2. รองศาสตราจารย์ ดร.สถิตย์ นิยมญาติ	รองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและ บริการวิชาการ	รองประธาน
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิทยา เบ็ญจาธิกุล	รองอธิการบดีฝ่ายบริหารวิชาการ คณบดีคณะนิติศาสตร์	รองประธาน
4. รองศาสตราจารย์ พลโท ดร.วีระ วงศ์สรรค์	คณะศึกษาศาสตร์	อนุกรรมการ
5. รองศาสตราจารย์ ดร.สุเทพ อ่วมเจริญ	คณะศึกษาศาสตร์	อนุกรรมการ
6. รองศาสตราจารย์ ดร.พีรพงศ์ ทิพนาค	คณะศึกษาศาสตร์	อนุกรรมการ
7. รองศาสตราจารย์ ดร.กมลพร กัลยานมิตร	คณะรัฐศาสตร์	อนุกรรมการ
8. รองศาสตราจารย์ ดร.ทัศนีย์ ลักษณะานิชินชัย	คณะรัฐศาสตร์	อนุกรรมการ
9. รองศาสตราจารย์ ดร.ณัฐวัฒน์ สิริพรวุฒิ	คณะรัฐศาสตร์	อนุกรรมการ
10. รองศาสตราจารย์ ดร.สุกัญญา บุรณเดชาชัย	คณบดีคณะนิเทศศาสตร์	อนุกรรมการ
11. รองศาสตราจารย์ ปกรณ์ รอดช้างเผื่อน	คณะดุริยางคศาสตร์	อนุกรรมการ
12. รองศาสตราจารย์ ศิริพร สัจจามันท์	คณะบริหารธุรกิจ	อนุกรรมการ
13. รองศาสตราจารย์ สชน โรจนตระกูล	คณะดุริยางคศาสตร์	อนุกรรมการ
14. รองศาสตราจารย์ อวรรรณ บรรจงศิลป์	คณะดุริยางคศาสตร์	อนุกรรมการ
15. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จุฑาศิริ ยอดวิเศษ	คณะดุริยางคศาสตร์	อนุกรรมการ
16. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปราโมทย์ ตานประดิษฐ์	คณะดุริยางคศาสตร์	อนุกรรมการ
17. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุทิน นพเกต	คณะรัฐศาสตร์	อนุกรรมการ
18. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จรินทร์ สวนแก้ว	คณะรัฐศาสตร์	อนุกรรมการ
19. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิจิต บุญสนอง	คณะรัฐศาสตร์	อนุกรรมการ
20. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัมพร ปัญญา	คณะรัฐศาสตร์	อนุกรรมการ
21. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อาจุยทุธ เนติธนากุล	คณะรัฐศาสตร์	อนุกรรมการ
22. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กมลมาลย์ ไชยศิริธัญญา	คณบดีคณะศึกษาศาสตร์	อนุกรรมการ
23. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิษฐ์วดี จิรโรจน์ภิญโญ	คณะศึกษาศาสตร์	อนุกรรมการ

24. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิตยา ศรีมกุฎพันธ์ุ	คณะศึกษาศาสตร์	อนุกรรมการ
25. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรเทพ เมืองแมน	คณะศึกษาศาสตร์	อนุกรรมการ
26. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ จันทอง	คณะศึกษาศาสตร์	อนุกรรมการ
27. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ปราการ เกิดมีสุข	คณะศึกษาศาสตร์	อนุกรรมการ
28. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศักดิ์ชัย หิรัญรักษ์	คณะดุริยางคศาสตร์	อนุกรรมการ
29. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประณต มีสอน	คณะดุริยางคศาสตร์	อนุกรรมการ
30. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาติ ปรีกทยานนท์	คณะบริหารธุรกิจ	อนุกรรมการ
31. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุรพร กำบุญ	คณะบริหารธุรกิจ	อนุกรรมการ
32. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พนม วรรณศิริ	คณะนิเทศศาสตร์	อนุกรรมการ
33. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กนกรัตน์ ยศไกล	คณะนิเทศศาสตร์	อนุกรรมการ
34. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสงี่ยม บุษบาบาน	คณะนิติศาสตร์	อนุกรรมการ
35. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุธิตา หอวัฒนกุล	คณะศึกษาศาสตร์	อนุกรรมการ
36. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วาทิน หนูแก้ว	คณะนิติศาสตร์	อนุกรรมการ
37. พลโท ดร.สมัยรบ สุทธิวาหนฤพุดิ	คณะนิติศาสตร์	อนุกรรมการ
38. ดร.ปรียาพร เหนือระกูล	คณะรัฐศาสตร์	อนุกรรมการ
39. ดร.ชนะ รัตนภักดิ์	คณะรัฐศาสตร์	อนุกรรมการ
40. ดร.สมชาย รัตนภูมิภิญโญ	คณะรัฐศาสตร์	อนุกรรมการ
41. ดร.อดุลย์ เลาหพล	คณะรัฐศาสตร์	อนุกรรมการ
42. ดร.ธวัชชัย แสงวทรัพย์	คณะรัฐศาสตร์	อนุกรรมการ
43. ดร.อุไรวรรณ พงษ์สุภากุล	คณะรัฐศาสตร์	อนุกรรมการ
44. ดร.สมภพ ศรีสัมพันธ์	คณะรัฐศาสตร์	อนุกรรมการ
45. ดร.ธนพันธ์ พูลชอบ	คณะรัฐศาสตร์	อนุกรรมการ
46. ดร.บุษรา มัยอึ้ง	คณะรัฐศาสตร์	อนุกรรมการ
47. ดร.กานต์ กุลานพวงศ์	คณะดุริยางคศาสตร์	อนุกรรมการ
48. ดร.ณิชา พัฒนานนท์	คณะดุริยางคศาสตร์	อนุกรรมการ
49. ดร.ภัทรรินทร์ ศิริรัตน์	คณะดุริยางคศาสตร์	อนุกรรมการ
50. ดร.มนัส แก้วบูชา	คณะดุริยางคศาสตร์	อนุกรรมการ
51. ดร.ทักษิณา ชัยอิทธิพรวงศ์	คณะนิเทศศาสตร์	อนุกรรมการ
52. ดร.ณัชชา พัฒนนะนุกิจ	คณะนิเทศศาสตร์	อนุกรรมการ
53. ดร.ชลิตา ลีนจี้	คณบดีคณะบัญชี	อนุกรรมการ
54. ดร.กัญจน์ชนันทร นวพรคงปรีชา	คณะบัญชี	อนุกรรมการ
55. ดร.ชิตัพพัธ วรรณรัตน์กุล	คณะบัญชี	อนุกรรมการ
56. ดร.จเร พันธุ์เป็รื่อง	คณะนิติศาสตร์	อนุกรรมการ
57. ดร.ป้อมฤดี กุมพันธ์	คณะนิติศาสตร์	อนุกรรมการ
58. ดร.บุญชริกา โอทกานนท์	คณะนิติศาสตร์	อนุกรรมการ
59. ดร.สมพงษ์ สุขเมธกษกร	คณะศิลปศาสตร์	อนุกรรมการ

60. ดร.สุชุม มูลเมือง	คณะศึกษาศาสตร์	อนุกรรมการ
61. ดร.ลัดดาวัลย์ คงสมบูรณ์	คณะศึกษาศาสตร์	อนุกรรมการ
62. ดร.ชนาตล สมบูรณ์	คณะศึกษาศาสตร์	อนุกรรมการ
63. ดร.พรหมพิริยะ พนาสนธิ์	คณะศึกษาศาสตร์	อนุกรรมการ
64. ดร.ณัฐาพัชร์ วรพงศ์พัชร์	คณะศึกษาศาสตร์	อนุกรรมการ
65. ดร.จุฑาทันต์ นิรันดร์	คณะศึกษาศาสตร์	อนุกรรมการ
66. ดร.โสพัฒน์ โสภากิมุข	คณะศึกษาศาสตร์	อนุกรรมการ
67. ดร.ธารินี กิตติกาญจนโสภณ	คณะศึกษาศาสตร์	อนุกรรมการ
68. ดร.นันทวัฒน์ ภัทรกรนนท์	คณะศึกษาศาสตร์	อนุกรรมการ
69. ดร.โอฬาร กาญจนากาศ	คณะศึกษาศาสตร์	อนุกรรมการ
70. ดร.พรประภา ศรีราพร	คณะบริหารธุรกิจ	อนุกรรมการ
71. ดร.ทิพย์ลาวัลย์ แก้วนิล	คณะบริหารธุรกิจ	อนุกรรมการ
72. ดร.สุรเชษฐ์ โลทองคำ	คณะบริหารธุรกิจ	อนุกรรมการ
73. ดร.นราธิป แนวคำดี	คณะบริหารธุรกิจ	อนุกรรมการ
74. ดร.ประพัฒสอน เปี้ยกสอน	คณะบริหารธุรกิจ	อนุกรรมการ
75. ดร.ณัฐภูอัสร์ ศรีเพชร	คณะบริหารธุรกิจ	อนุกรรมการ
76. ดร.สนันทา สิงหวัชร์	คณะบริหารธุรกิจ	อนุกรรมการ
77. ดร.จันทน์วริน โฆษิตคณิน	คณะบริหารธุรกิจ	อนุกรรมการ
78. ดร.วันเพ็ญ เฟื่องสมบูรณ์	คณะบริหารธุรกิจ	อนุกรรมการ
79. ดร.นภัทร จันทารมณ	คณะบริหารธุรกิจ	อนุกรรมการ
80. ดร.กฤษฎาภรณ์ รุจิธำรงกุล	คณะบริหารธุรกิจ	อนุกรรมการ
81. ดร.ศิริชญาณี การะเวก	คณะบริหารธุรกิจ	อนุกรรมการ
82. ดร.สุพัตรา จันทนะศิริ	คณบดีคณะบริหารธุรกิจ	อนุกรรมการ
83. ดร.เพชรภรณ์ วงศ์หลวง	คณะบริหารธุรกิจ	อนุกรรมการ
84. ดร.ปรียาภรณ์ ชีรพรเลิศรัฐ	คณะบริหารธุรกิจ	อนุกรรมการ
85. ดร.ณิชาภา คุณพระเนตร	คณะบริหารธุรกิจ	อนุกรรมการ
86. ดร.กฤษณ์ ทัพจุฬา	คณะบริหารธุรกิจ	อนุกรรมการ
87. ดร.เบญชญา พิซิตชัยเดชา	คณะบริหารธุรกิจ	อนุกรรมการ
88. ดร.ธิดาชา บุญชาวเรือง	คณะบริหารธุรกิจ	อนุกรรมการ
89. ดร.วิฑูร อินทจันทร์	คณะบริหารธุรกิจ	อนุกรรมการ
90. ดร.ฉัจยา แก้วนัย	คณะบริหารธุรกิจ	อนุกรรมการ
91. ดร.อภิชาติ ทลิสมรัตน์	คณะบริหารธุรกิจ	อนุกรรมการ
92. ดร.สมทรง นาคศรีสังข์	คณะบริหารธุรกิจ	อนุกรรมการ
93. ดร.กาญจกมล นาคศรีสังข์	คณะบริหารธุรกิจ	อนุกรรมการ
94. ดร.เบญจภรณ์ รัญระนา	คณะศึกษาศาสตร์	อนุกรรมการ
95. ดร.ธรรศญา ธรรมโสภณ	คณะศึกษาศาสตร์	อนุกรรมการ

96. ดร.เพ็ชรรัตน์ ฮีมินกุล	คณะศึกษาศาสตร์	อนุกรรมการ
97. ดร.วรชัย วิภูอุปคุตร	คณะศึกษาศาสตร์	อนุกรรมการ
98. ดร.คมสิงห์ วิวัฒน์ภูษิต	คณะบริหารธุรกิจ	อนุกรรมการ
99. ดร.ภูริธรรม หอมอุดมทรัพย์	คณะบริหารธุรกิจ	อนุกรรมการ
100.ดร.สากุล ศรีวันทา	คณะบริหารธุรกิจ	อนุกรรมการ
101.ดร.ประเชิญ ดิยะปัญญาณิตย์	คณะบริหารธุรกิจ	อนุกรรมการ
102.ดร.เบญจธำ วัฒนกุล	คณะบริหารธุรกิจ	อนุกรรมการ
103.ดร.อาริยา ภูคีรีวิวัฒน์	คณะบริหารธุรกิจ	อนุกรรมการ
104.ดร.กณิศ ศรีเปารยะ	คณะดุริยางคศาสตร์	อนุกรรมการ
105.ดร.ณัชชา กริมใจ	คณะบริหารธุรกิจ	อนุกรรมการ
106.ดร.พงษ์เทพ ศรีโสภากิจ	คณะบริหารธุรกิจ	อนุกรรมการ
107.ดร.ระเด่น แทนประษา	คณะบริหารธุรกิจ	อนุกรรมการ

ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

1. ศาสตราจารย์ สำเรียง เมฆเกรียงไกร	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	อนุกรรมการ
2. ศาสตราจารย์ บาทัน อิมสำราญ	ข้าราชการบำนาญ	อนุกรรมการ
3. รองศาสตราจารย์ ดร.โกวิทย์ ชันชศิริ	มหาวิทยาลัยชินวัตร	อนุกรรมการ
4. รองศาสตราจารย์ ดร.รุ่งภพ คงฤทธิ์ระจัน	มหาวิทยาลัยสวนดุสิต	อนุกรรมการ
5. รองศาสตราจารย์ ดร.ธนภัทร ปัจฉิม	มหาวิทยาลัยสวนดุสิต	อนุกรรมการ
6. รองศาสตราจารย์ ดร.ยุทธพงษ์ สีสากิจไพศาล	มหาวิทยาลัยสวนดุสิต	อนุกรรมการ
7. รองศาสตราจารย์ ดร.สุติเทพ ศิริพิพัฒน์กุล	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	อนุกรรมการ
8. รองศาสตราจารย์ ดร.สาโรช โศภีรักษ์	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	อนุกรรมการ
9. รองศาสตราจารย์ ดร.กล้า ทองขาว	มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต	อนุกรรมการ
10. รองศาสตราจารย์ ดร.ธงชัย สมบูรณ์	มหาวิทยาลัยรามคำแหง	อนุกรรมการ
11. รองศาสตราจารย์ ดร.สุวิทย์ ภาณุจारी	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย	อนุกรรมการ
12. รองศาสตราจารย์ ดร.สุพัตรา วิไลลักษณ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จ เจ้าพระยา	อนุกรรมการ
13. รองศาสตราจารย์ ดร.อาศิรา ราชเวียง	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล รัตนโกสินทร์	อนุกรรมการ
14. รองศาสตราจารย์ ดร.พนารัตน์ ปานมณี	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	อนุกรรมการ
15. รองศาสตราจารย์ ดร.สีปงศ์ สุขสม	มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น	อนุกรรมการ
16. รองศาสตราจารย์ ดร.พัสสรณ์ วรรณศิริระกุล	มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น	อนุกรรมการ
17. รองศาสตราจารย์ ดร.พฤทธิ์สรรค์ สุทธิไชยเมธี	สถาบันพัฒนาบริหารศาสตร์	อนุกรรมการ
18. รองศาสตราจารย์ จงกล แก่นเพิ่ม	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	อนุกรรมการ
19. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นภดล เชนะโยธิน	มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์	อนุกรรมการ
20. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนิษฐา สุขสวัสดิ์	มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต	อนุกรรมการ

21. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จันทนา คชประเสริฐ	มหาวิทยาลัยบูรพา	อนุกรรมการ
22. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วราภรณ์ วนาพิทักษ์	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช	อนุกรรมการ
23. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประพันธ์ศักดิ์ พุ่มอินทร์	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	อนุกรรมการ
24. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สรวิทย์ วาพะวัฒน์	มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา	อนุกรรมการ
25. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนรรฆ จรรย์ยานนท์	มหาวิทยาลัยมหิดล	อนุกรรมการ
26. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัศวิน นาคี	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์	อนุกรรมการ
27. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤษณะ บุหลัน	มหาวิทยาลัยเวสเทิร์นส์	อนุกรรมการ
28. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธเนศ อุ้นปรีชาวนิชย์	มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม	อนุกรรมการ
29. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อานูภาพ รักษ์สุวรรณ	มหาวิทยาลัยสวนดุสิต	อนุกรรมการ
30. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฐิติมา โห้ถ้อย	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์	อนุกรรมการ
31. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิชิต รัชตพิบูลภ	มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์	อนุกรรมการ
32. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสาวนารถ เล็กอสนิษฐ์	มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์	อนุกรรมการ
33. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชุมพล รอดแจ่ม	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา	อนุกรรมการ
34. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรวาล สุขไมตรี	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา	อนุกรรมการ
35. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายป่าน จักขุจินดา	มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร	อนุกรรมการ
36. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พนัชกร สิมะขจรบุญ	มหาวิทยาลัยศิลปากร	อนุกรรมการ
37. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธนากร ปีกษา	มหาวิทยาลัยสวนดุสิต	อนุกรรมการ
38. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุภาภรณ์ สมไพบูลย์	มหาวิทยาลัยสวนดุสิต	อนุกรรมการ
39. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภคพร กระจาดทอง	มหาวิทยาลัยสวนดุสิต	อนุกรรมการ
40. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐชานันท์ วีระกุล	มหาวิทยาลัยสวนดุสิต	อนุกรรมการ
41. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรพงษ์ นิมเกิดผล	มหาวิทยาลัยสวนดุสิต	อนุกรรมการ
42. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดารารัตน์ สุขแก้ว	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์	อนุกรรมการ
43. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สัมพันธ์ จันทร์ดี	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์	อนุกรรมการ
44. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรปวีณ์ วรเศรษฐ์พงศา	มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี	อนุกรรมการ
45. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กัลยาณี ธีรวงศ์ภิญโญ	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	อนุกรรมการ
46. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติพงศ์ พูลชอบ	มหาวิทยาลัยมหิดล	อนุกรรมการ
47. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐ อนุนาทรัพย์	มหาวิทยาลัยเอเชีย	อนุกรรมการ
48. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นกตล ธีรวงศ์ภิญโญ	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	อนุกรรมการ
49. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ มนต์รี พาณิชยานุวัฒน์	มหาวิทยาลัยสวนดุสิต	อนุกรรมการ
50. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เกรียงไกร ดวงขจร	มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครราชสีมา	อนุกรรมการ
51. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ฤชงค์ เมนะสินธุ์	มหาวิทยาลัยสวนดุสิต	อนุกรรมการ

52. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภัทรพร ปุณะตุง	มหาวิทยาลัยสวนดุสิต	อนุกรรมการ
53. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ น้ำผึ้ง ไชว์พันธุ์	มหาวิทยาลัยสวนดุสิต	อนุกรรมการ
54. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นภาพรณ อุ่นปรีชาวนิชย์	มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม	อนุกรรมการ
55. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นฤมล โสภารัตนกุล	มหาวิทยาลัยสวนดุสิต	อนุกรรมการ
56. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วันวิธู สรณารักษ์	มหาวิทยาลัยสวนดุสิต	อนุกรรมการ
57. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ กนกวรรณ รุ่งอดุลพิศาล	มหาวิทยาลัยสวนดุสิต	อนุกรรมการ
58. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รติญา นนธิราช	มหาวิทยาลัยสวนดุสิต	อนุกรรมการ
59. ดร.สันดุสิตธี ปริวงษ์ตระกูล	มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี	อนุกรรมการ
60. ดร.วริศรา เชนะโยธิน	มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์	อนุกรรมการ
61. ดร. มณฑล ศรีสุข	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์	อนุกรรมการ
62. ดร.ภัชกรร ปุยสุวรรณ	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม	อนุกรรมการ
63. ดร.ปริญ วีรพงษ์	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ธัญบุรี	อนุกรรมการ
64. ดร.ศิวกรณ์ รัตติโชติ	สถาบันเกษตรวิชาการสำนักงาน ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	อนุกรรมการ
65. ดร.ธงชัย เหมทานนท์	วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม	อนุกรรมการ
66. ดร.พิชญะ อุทัยรัตน์	มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น	อนุกรรมการ
67. ดร.มนชิตา ทองเกิด	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ตะวันออก	อนุกรรมการ
68. ดร.เชษฐภณัญญ์ ปัญญาวัชรวงศ์	วิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก	อนุกรรมการ
69. ดร.สิริลักษณ์ เทียงธรรม	นักวิชาการอิสระ	อนุกรรมการ
70. ดร.ณัชชามน เปรมปลั่ง	มหาวิทยาลัยรามคำแหง	อนุกรรมการ
71. ดร.ธีรเดช ทิวถนอม	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม	อนุกรรมการ
72. ดร.กมลทิพย์ กันตะเพ็ง	โครงการอัมพวาชัยพัฒนานุรักษ์	อนุกรรมการ
73. ดร.กัลย์ ปิ่นเกษร	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช	อนุกรรมการ
74. ดร.รพีพัฒน์ ศรีศิลารักษ์	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล กรุงเทพ	อนุกรรมการ
75. ดร.ปริญญา สีม่วง	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล กรุงเทพ	อนุกรรมการ
76. ดร.ศิริวรรณ มนอัคระผดุง	สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักวิชาการกลุ่มวิจัยและข้อมูล	อนุกรรมการ
77. ดร.ชุติมา นุตยะสกุล	มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์	อนุกรรมการ
78. ดร.นวลรัตน์ วัฒนา	มหาวิทยาลัยสวนดุสิต	อนุกรรมการ
79. ดร.ฐานิสร์ จาตุรงค์กุล	ชีวาธรรม	อนุกรรมการ
80. ดร.พัชราพรรณ นาคพงษ์	มหาวิทยาลัยสวนดุสิต	อนุกรรมการ
81. ดร.ศศิธร เดชพรหม	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	อนุกรรมการ

82. ดร.อัยรวี วีระพันธ์พงศ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา อนุกรรมการ

4.1.2 คณะอนุกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาผลงาน กลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ผู้ทรงคุณวุฒิภายใน

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ปัญญา รุ่งเรือง	รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ คณบดีคณะดุริยางคศาสตร์	ประธาน
2. รองศาสตราจารย์ ดร.สถิตย์ นิยมญาติ	รองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและ บริการวิชาการ	รองประธาน
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิทยา เบ็ญจาธิกุล	รองอธิการบดีฝ่ายบริหารวิชาการ คณบดีคณะนิติศาสตร์	รองประธาน
4. รองศาสตราจารย์ ดร.ชาญชัย ศิริพันธ์	คณะวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีการกีฬา	อนุกรรมการ
5. รองศาสตราจารย์ ดร.นภาพร ทัศนัยนา	คณะวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีการกีฬา	อนุกรรมการ
6. รองศาสตราจารย์ ดร.ชาญชัย ศิริพันธ์	คณะวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีการกีฬา	อนุกรรมการ
7. รองศาสตราจารย์ ดร.เอก เกิดเต็มภูมิ	คณะวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีการกีฬา	อนุกรรมการ
8. รองศาสตราจารย์ ดิเรก ทองอร่าม	คณะวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี	อนุกรรมการ
9. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทพ ทองแพ	คณะวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี	อนุกรรมการ
10. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ยूरสิน วัฒนพยุกุล	คณะวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีการกีฬา	อนุกรรมการ
11. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อุทัย อึ้งเจริญ	คณบดีคณะวิศวกรรมศาสตร์	อนุกรรมการ
12. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประกอบ มณีเนตร	คณะวิศวกรรมศาสตร์	อนุกรรมการ
13. พลโท.ดร. พิทักษ์ เกียรติพันธ์	คณะวิศวกรรมศาสตร์	อนุกรรมการ
14. ดร.สุนทร แสงเพ็ชร	คณะวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี	อนุกรรมการ
15. ดร.รัชพรรณ หนูเนียม	คณะวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี	อนุกรรมการ
16. ดร.เพชรรัตน์ จันทร์ทิณ	คณะวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี	อนุกรรมการ
17. ดร.อารยา ฝ่องพิทยา	คณะวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี	อนุกรรมการ

18. ดร.ธวัชชัย กาญจนะทวีกุล	คณะวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีการกีฬา	อนุกรรมการ
19. ดร.ประกิต หงส์แสนยาธรรม	คณะวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีการกีฬา	อนุกรรมการ
20. ดร.อัจฉรา เสาวเฉลิม	คณะวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีการกีฬา	อนุกรรมการ
21. ดร.วรชัย พลเหลา	คณะวิศวกรรมศาสตร์	อนุกรรมการ
22. ดร.ประพันธ์ วัฒนเดชาชาญ	คณะวิศวกรรมศาสตร์	อนุกรรมการ
23. ดร.บัณฑิต ฤทธิ์ทอง	คณะวิศวกรรมศาสตร์	อนุกรรมการ
24. ดร.พรหมพัทธ์ บุญรักษา	คณะวิศวกรรมศาสตร์	อนุกรรมการ
25. ดร.ประจวบ พิระพงศ์	คณะวิศวกรรมศาสตร์	อนุกรรมการ
26. ดร.สุรวุฒิ สนิทวงศ์ ณ อยุธยา	คณะวิศวกรรมศาสตร์	อนุกรรมการ
27. ดร.ชุตีวรรณ ภัทรานุรักษ์กุล	คณะวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี	อนุกรรมการ
28. ดร.ธเนศ กิติศรีวรพันธุ์	คณะวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี	อนุกรรมการ
29. ดร.อนรรักษ์ จันทร์ศรี	คณะวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี	อนุกรรมการ
30. ดร.สุวิไล อารีจิตต์	คณะวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี	อนุกรรมการ
31. ดร.ธงชาติ พู่เจริญ	คณะวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีการกีฬา	อนุกรรมการ
32. ดร.วิสูตร ทองดีเจริญ	คณะวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีการกีฬา	อนุกรรมการ

ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

1. ศาสตราจารย์ ดร.จงจิตร ธีรญาณาก	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้า พระนครเหนือ	อนุกรรมการ
2. รองศาสตราจารย์ ดร.ปรีดา จันทวงษ์	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้า พระนครเหนือ	อนุกรรมการ
3. รองศาสตราจารย์ ดร.ตีปญญ เมธากุลชาติ	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	อนุกรรมการ
4. รองศาสตราจารย์ ดร.ยุทธชัย บันเทิงจิตร	มหาวิทยาลัยสยาม	อนุกรรมการ
5. รองศาสตราจารย์ ดร.เอก เกิดเต็มภูมิ	มหาวิทยาลัยปทุมธานี	อนุกรรมการ
6. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฐกฤต ปานชลิบ	วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม	อนุกรรมการ
7. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศรินทิพ สุกใส	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	อนุกรรมการ

8. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิกร สีแล	มหาวิทยาลัยกีฬาแห่งชาติประจำภาคใต้ วิทยาเขตชุมพร	อนุกรรมการ
9. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาติ คุ้มมะณี	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	อนุกรรมการ
10. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิวะพงศ์ เพ็ชรสงค์	มหาวิทยาลัยศิลปากร	อนุกรรมการ
11. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สาธิต แสงประดิษฐ์	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	อนุกรรมการ
12. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นพพงศ์ ศรีตระกูล	มหาวิทยาลัยศิลปากร	อนุกรรมการ
13. ดร.สุเมธ สถิตบุญอนันต์	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ	อนุกรรมการ
14. ดร.นุชนาฏ บัวศรี	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	อนุกรรมการ
15. ดร.จิรพิพัฒน์ ธัญพงษ์ภัทร	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	อนุกรรมการ
16. ดร.กฤตวยาน์ ทองคู่	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	อนุกรรมการ
17. ดร.กรรณิกานต์ ต้วงเจริญ	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	อนุกรรมการ
18. ดร.โอฬาริก สุรินตะ	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	อนุกรรมการ
19. ดร.จามรกุล เหล่าเกียรติกุล	บริษัททศาคิโซลูชั่น จำกัด	อนุกรรมการ
20. ดร.อาทิตย์ยาพร โรจรัตน์	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	อนุกรรมการ
21. ดร.ปิยชาติ ชาติรินรานนท์	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ ศูนย์สุพรรณบุรี	อนุกรรมการ
22. ดร.สันติ พัฒนะวิชัย	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี	อนุกรรมการ
23. ดร.อนุสรณ์ มนตรี	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา	อนุกรรมการ
24. ดร.สมพร ส่งตระกูล	มหาวิทยาลัยบูรพา	อนุกรรมการ
25. ดร.ดลภา พศกชาติ	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา	อนุกรรมการ
26. ดร.ธีระพงษ์ บุญรักษา	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์	อนุกรรมการ
27. ดร.ธงชาติ เกิดผล	Kyushu Institute of Technology Japan	อนุกรรมการ
28. ดร.ศุภฤกษ์ บุญเทียร	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี	อนุกรรมการ

4.1.3 คณะอนุกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาผลงาน กลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ

ผู้ทรงคุณวุฒิภายใน

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ปัญญา รุ่งเรือง	รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ คณะดุริยางคศาสตร์	ประธาน
2. รองศาสตราจารย์ ดร.สถิตย์ นิยมญาติ	รองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและบริการวิชาการ	รองประธาน

3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิทยา เบ็ญจาทิกุล	รองอธิการบดีฝ่ายบริหารวิชาการ คณะบดีคณะนิติศาสตร์	รองประธาน
4. ศาสตราจารย์คลินิกเกียรติคุณ ทพ.วิชา อัครวรฤทธิ	คณะทันตแพทยศาสตร์	อนุกรรมการ
5. รองศาสตราจารย์ ดร.สุลิต ทองวิเชียร	คณะพยาบาลศาสตร์	อนุกรรมการ
6. รองศาสตราจารย์ ทพ.ทองนารถ คำใจ	คณะทันตแพทยศาสตร์	อนุกรรมการ
7. รองศาสตราจารย์ ทพญ.ชลธิชา อมรฉัตร	คณะทันตแพทยศาสตร์	อนุกรรมการ
8. รองศาสตราจารย์ ทพญ.เพชรรัตน์ ไกรวพันธ์	คณะทันตแพทยศาสตร์	อนุกรรมการ
9. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวรรณา ถาวรรุ่งโรจน์	คณะพยาบาลศาสตร์	อนุกรรมการ
10. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทพญ. อำนวยา แก้วพิทักษ์	คณะทันตแพทยศาสตร์	อนุกรรมการ
11. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทพ.ยสนันท์ จันทรวะสิน	คณะทันตแพทยศาสตร์	อนุกรรมการ
12. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ร้อยตำรวจตรีหญิง ดร.เรวดีพรศน์ รอบคอบ	คณะพยาบาลศาสตร์	อนุกรรมการ
13. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุพรรณณี ธารากุล	คณะพยาบาลศาสตร์	อนุกรรมการ
14. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ธีรณัฐลักษณ์ วงนะวิศิษฐ์	คณะพยาบาลศาสตร์	อนุกรรมการ
15. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ มยุรี แก้วจันทร์	คณะพยาบาลศาสตร์	อนุกรรมการ
16. ร้อยตำรวจโทหญิง ดร.เจือจันทร์ เจริญภักดี	คณะพยาบาลศาสตร์	อนุกรรมการ
17. ดร.ทนพ.วโรชาติ บุญศรีวงศ์	คณะแพทยศาสตร์	อนุกรรมการ
18. ดร.ประทีป ปัญญา	คณะพยาบาลศาสตร์	อนุกรรมการ
19. ดร.สุวิมล แสนเวียงจันทร์	คณะพยาบาลศาสตร์	อนุกรรมการ
20. ดร.อากาศรณ์ เป็รียานิ้ม	คณะพยาบาลศาสตร์	อนุกรรมการ
21. ดร.สุตริภัก จิตต์หทัยรัตน์	คณะพยาบาลศาสตร์	อนุกรรมการ
22. ดร.นพ.โรจน์ วงศ์พัชรจรัส	คณะสาธารณสุขศาสตร์	อนุกรรมการ
23. ดร.ศุภกร สุขประสิทธิ์	คณะสาธารณสุขศาสตร์	อนุกรรมการ
24. อาจารย์สายใจ พินิจเวชการ	คณะสาธารณสุขศาสตร์	อนุกรรมการ

ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

1. รองศาสตราจารย์ ดร.อรพรรณ ลือบุญญธวัชชัย	วิทยาลัยเซนต์หลุยส์	อนุกรรมการ
2. รองศาสตราจารย์ ดร.วันเพ็ญ แก้วปาน	มหาวิทยาลัยมหิดล	อนุกรรมการ
3. รองศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพร มูลศาสตร์	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช	อนุกรรมการ
4. รองศาสตราจารย์ ดร.อรวรรณ แก้วบุญชู	มหาวิทยาลัยมหิดล	อนุกรรมการ
5. รองศาสตราจารย์ ดร.รุ่งโรจน์ พุ่มริ้ว	มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น	อนุกรรมการ
6. รองศาสตราจารย์ ดร.สุเทพ ศิลปานันท์กุล	มหาวิทยาลัยมหิดล	อนุกรรมการ
7. รองศาสตราจารย์ ดร.ทพ.อาทิพันธุ์ พิมพ์ขาวขำ	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	อนุกรรมการ
8. รองศาสตราจารย์ ดร.ทพ.ทวีศักดิ์ ประสานสุทธิพร	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	อนุกรรมการ
9. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพชรรัตน์ เกิดดอนแฝก	มหาวิทยาลัยมหิดล	อนุกรรมการ
10. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิศิษฐ์ ทองคำ	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	อนุกรรมการ
11. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประภา นันนวลศิลป์	มหาวิทยาลัยบูรพา	อนุกรรมการ

12. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรัชย์ พิมหา	มหาวิทยาลัยขอนแก่น	อนุกรรมการ
13. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วราพร วีระพลากร	มหาวิทยาลัยรามคำแหง	อนุกรรมการ
14. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธเนศ โสภณนิธิประเสริฐ	มหาวิทยาลัยรังสิต	อนุกรรมการ
15. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ทพ.อุดม ว่องไวทองดี	มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น	อนุกรรมการ
16. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ทพญ.สิริพร ไชยมะโน	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	อนุกรรมการ
17. Dr.Yang Lili	School of Stomatology Kunming Medical University	อนุกรรมการ
18. ทพญ.กณิตนันท์ สุนันต์ตะ	กลุ่มงานทันตกรรมโรงพยาบาล สันป่าตอง	อนุกรรมการ

หน้าที่และความรับผิดชอบ

1. พิจารณาผลงานจากผู้นำเสนอบทความเพื่อนำเสนอแบบบรรยาย หรือ โปสเตอร์
2. ทำรายงานสรุปผลเสนอต่อที่ประชุมกองบรรณาธิการและคณะกรรมการจัดประชุม

5. คณะกรรมการฝ่ายการเงิน

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ประไพศรี วัลย์ทอง	ผู้อำนวยการสถาบันภาษาต่างประเทศ	ประธาน
2. ดร.ณัชชา กริมใจ	ผู้อำนวยการสำนักวิจัย	กรรมการ
3. ดร.สุทธาพัฒน์ อมรเรืองตระกูล	ผู้อำนวยการบุคลากร	กรรมการ
4. นางสาวปวีณริสา ศิริกุลประเสริฐ	ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ และการเงิน	กรรมการ
5. อาจารย์ปราณี ทองศรีสุข	ผู้อำนวยการฝ่ายตรวจสอบ	กรรมการและเลขานุการ
6. นางสาวกณิตนันท์ จิตระออน	เจ้าหน้าที่ประจำสำนักวิจัย	ผู้ช่วยเลขานุการ

หน้าที่และความรับผิดชอบ

1. จัดทำรายรับ-รายจ่ายและสรุปในการจัดงาน ประชุมวิชาการ
2. รับลงทะเบียนและออกใบเสร็จ
3. ตรวจสอบค่าใช้จ่าย

